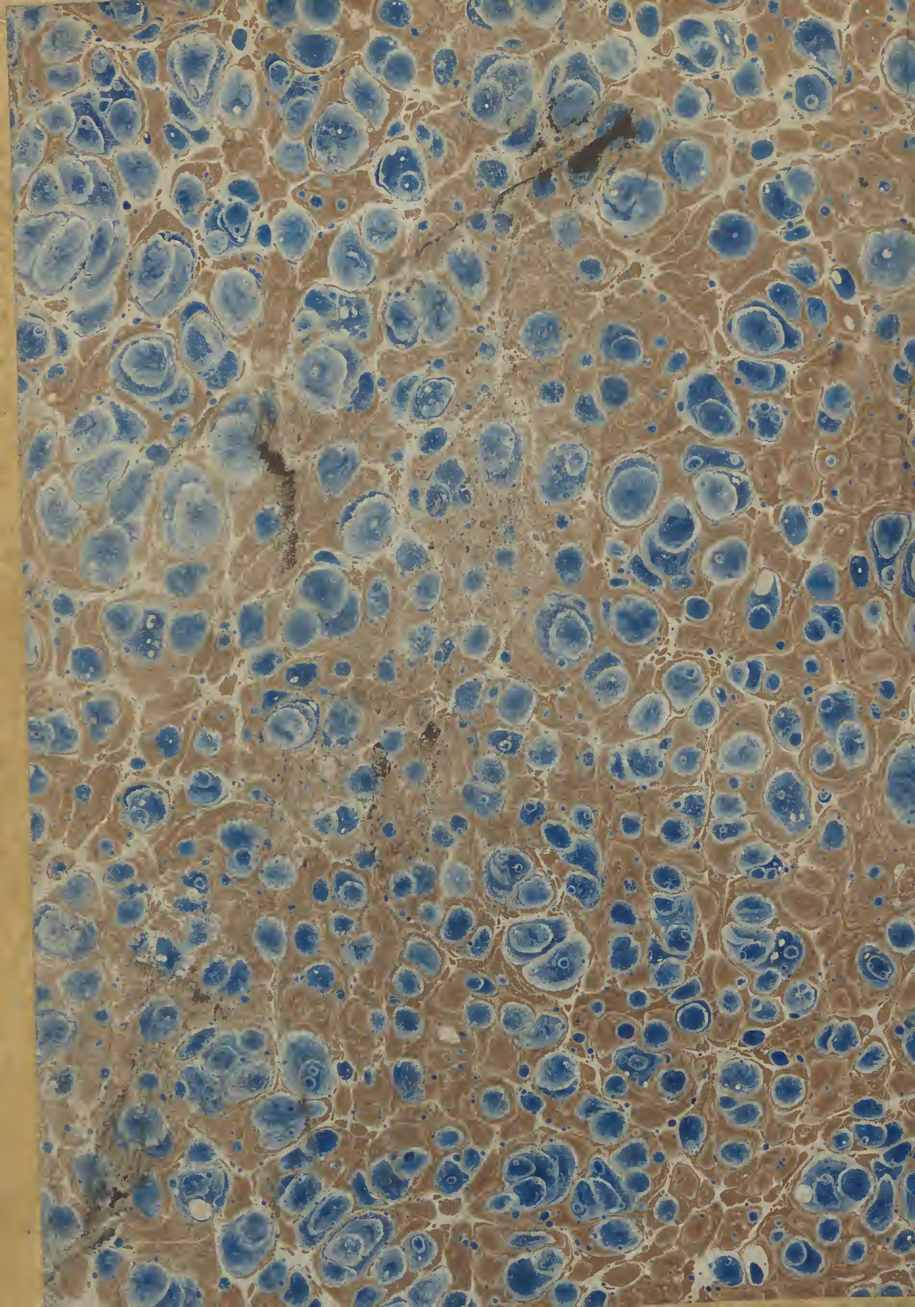
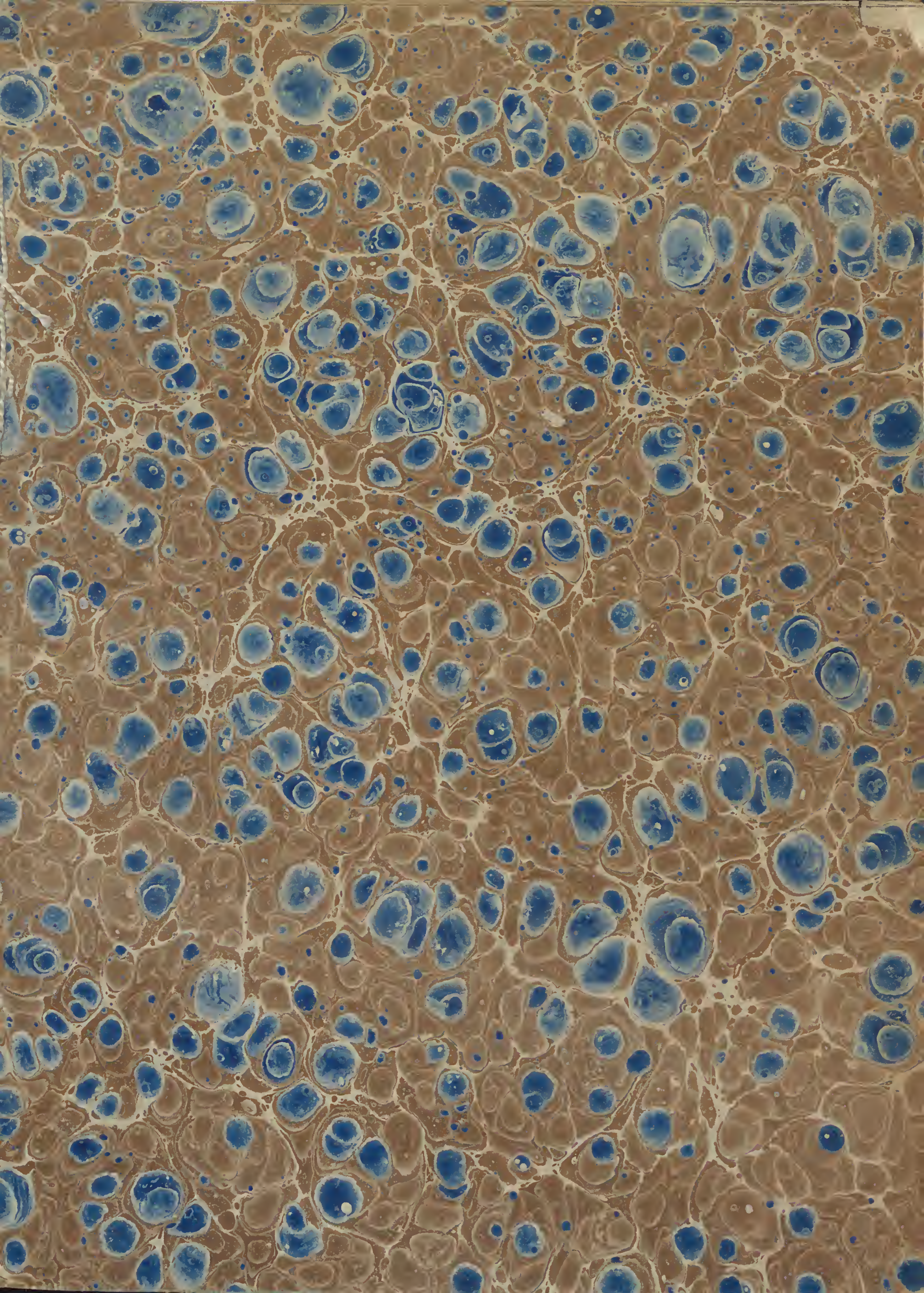

Cat. 215

Vine en casa del señor antonio de sanz. sabado en la noche a seys de agosto. y dame cada mes vn duc[ado]

℞ diaq. rosari et mellis rosatii ana [℥]
aq. borraginis ℥ iij. misce.
pa[r]a ma[ri]a teodam Sez

comi con mi ... a [illegible] por [illegible]

Recomenzo a 13 del dicho ———

Resçibi ... 2 Reales y ... ——— Lencos

en ... [illegible]

Matheus moretus Brixiensis ad reuerendissimū in christo patrē ac dñm Dominū Franciscum de gonzaga: cardinalem Mantuanum: ac Bononie legatum.

Non te latere arbitror reuerendissime pater: ac domine ꝙ necessaria mortalibus existat medicine cognitio: quam non immerito veteres a dijs immortalibus fuisse repertam sunt opinati. Diuinum nanq; potius ꝙ humanum videtur occultas rerum proprietates ac varias humani corporis intelligere dispositiones. Diuina deniq; ipsius medici videtur operatio: vel certe diuine operationi simillima. Ab immortali nanq; deo vitā accipimus: & hec eadem medici artificio preseruatur. Sanitatem deniq; diuino fauore consequimur. & hec eadem medici auxilio comparatur: qua nihil profecto mortalibus gratius: nihil deniq; videtur optabilius: ꝓpterea & ab antiquis: Esculapio: & ꝙpluribꝰ alijs medicis diuinos honores attributos fuisse constat. Clarum est preterea medicinam ipsam apud principes: & magnos viros in summo semper precio: summaq; veneratione extitisse. Quis enim ignorat Auicennam arabum principem extitisse? Johannem etiam Damascenum regis damasci nepotē extitisse constat. Anataxerses persarum rex quanti fecerit Hipocratem: eius epistola declarat Phalaris quoq; licet tyrannus crudelissimus habitus fuerit: hic tamen polycletum eius medicum maximis donis exornauit. Possem in hoc innumerabilia pene exempla in mediū adducere. Sed quid ego externa exempla requiro: nonne semper illustrissimi principes: qui ex gōzaga domo originem traxerunt: quos & munificentia excellentes: & iusticia prestantes semp extitisse constat. nōne inquam medicos semp maximi fecerunt: qui non solum medicos summa liberalitate semper fuerunt ꝓsecuti: verū & philosophos & quoscūq; virtute preclaros. Quocirca reuerendissime pater: cum huius inclyte domus splendor ac decus existas: & medicis ipsis ꝓpicius: non dubitaui tue reuerēdissime. D. gratum fore: si medicine pādectas: quas ob trāscriptorum imperitiam: iam fere perisse animaduertissem: summo studio atque diligentia emendarem: & ab integro illas in lucem reducerē. Et ego libentius hoc onus suscepi: vt ceteris quoq; prodesse possem: qui huius scientie amatores existunt. In qua quidem re intelligas me eundem fere assumpsisse laborem: quem is qui opus istud edidit. Constat nanq; opus istud ex diuersis antiquorū libris fuisse aggregatum: in quo quidem omnium simplicium naturam: ac ꝓprietatem reperies: que ad vsum medicine concurrunt: ac omnium nominū declarationem: quibus medicine auctores vtuntur: ex quibus aliqua ex greca: & multa ex arabica lingua originem traxere: que ob ideomatum varietatem obscura apud latinos videbantur. Multa tamen nomina ab auctore greca nuncupātur: non quia vere existant: sed quoniam in libris grecorum qui in linguam latinam sunt traducti sic scripta reperiuntur. & de arabicis similiter idem est iudicium. Constat nanq; non modo apud grecos medicine scientiam floruisse: verum etiā apud arabes: & apud hebreos fuisse illustratam: & auctores habuisse celeberrimos. Sed hos potissimū pandectarum auctor est imitatus: quorū auctoritate eius dicta comprobauit. Ex grecis: videlicet Hippocratem: Diascoridem: Galienum: Paulum: Alexandrum: Constantinū: ac Johannem Damascenum Mesue filium. Ex arabicis vo: Rasim: Johannem Serapionis filiū Bulcasim: Auicennam: Aueroim: & alios ꝙplures: quorū dicta in libris predictorū reperiunt. Ex hebreis hi sunt: Isaac: & Rabi moyses. Ex latinis vo hi sunt: videlicet Corneliꝰ celsus: Cassius felix: Plinius: Seruius: & Symon ianuensis. Huius aūt auctoris nomē licet sit ambiguū: ipsum tamen a fidedignis Matheum siluaticum nuncupatū fuisse accepi: sed quisquis fuerit hunc peritissimū extitisse constat: & ipsum summa diligentia antiquorū libros percurrisse. Cū itaq; hec simplicia totius medicine artis existant fundamenta: veluti elementa quedam horū noticiam medicis: maxime necessariam esse putaui. Et quoniam reuerendissime pater medicis semper fautor ac propicius extitisti: tue reuerendissime. D. hoc opus quodāmodo renouatum dedicare volui: cum eidem me plurimū debere sentiā: nec quisq; mihi hoc munere dignior videbatur ꝙ tu: qui huic florentissimo gymnasio presis: ac philosophos ꝑsidio tuo foueas: illisq; ꝓpicius existas. felix itaq; sit reuerendissima. D. tua: cui me humillime cōmendo.

Liber pandectaruz medicine:omnia medicine simplicia cōtinēs:quē ex oībus antiquorum libris aggregauit eximius artiū et medicine doctor Mattheus siluaticus ad serenissimum Sicilie regem Robertum.

Achiam	.i.castoreum
Agi	.i.ebur
Akade	.i.bakade
Amkarok	.i.cinnamū
Amsangilem	.i.sarcocolla
Atim	.i.nux muscata

Capitulum pmū

Aron grece:arabice siricātica.latine vero barba aaron:vel iarus:vel serpentaria minor vel luf minor.Aaron herba est habens folia dragontee similia:sz minora:et plana:nō varia:habēs virgam duarum palmarum:et colorem purpureum Cuius semen coloris est crocei: et habet radicem albam habentē bulbi rotunditatem:similem dragontee:que cruda et cocta māducari pōt:quia nō est valde amara folia eius posita in sale māducātur.Est calide et sicce cōplexionis in pmo gradu virtutis dissoluendi laxandi et extenuandi.Galie. li.2°.de cibis:circa finē cap. de aaron. est quidem radix hui⁹ plante consimilis comesta ei que rape Et sbdit:et oportet quidē priorez ipsius effundere aquā sm elixationē: deinde in alteram calidaz intromittere:ut in caulibus et lenticula dictū est. Et idem li.vi.de simplicib⁹ pharmacijs: cap. aaron. Aaron siue serpentaria minor: hec eni ex terrestri pcessit sbstantia calida:et iō abstersiue virtutis est: non tamen violenter: sicut dragontea: sed in calefaciēdo et siccando pmi gradus sz vtrūqz:sed vtiliores sunt radices ipsius Paulus cap. aaron. Aaron ē calide et sicce cōplexionis in pmo gdu Posse. ad mēstrua prouocanda: succus eius per pessariū inicijat. Cōtra inflationes aurium tuborositates aaron cum ipsa herba buliant cuz vino et oleo cōi:addito cimino fiat inde emplastrū. Contra emoroides vel ficus herba ipsa et tapsus et barbassus decoquātur in vino vel aqua: et fiat sup eis encatisina. Cōtra frigida apostemata herba ipsa cum tuborositatibus cū axungia veteri teratur:et in testa calida ponat et supponat.Cōtra scrofulas nouellas herba ipsa et squilla cuz axungia vrsina veteri supponatur. Ad faciē depurandaz et cutim sbtiliandam: ex tuborositatibus suis desiccatis fiat puluis subtilissimus:et conficiat cum aqua ro. et ponat ad solem donec aqua ex toto consumatur:et ita fiat ter vel quater vel amplius:et ex puluē solo vel confecto cū aqua ro.illiniatur facies.et hec vocat gersa vel cerusa serpentarie minoris.et silr pōt fieri de maiori.Dias.cap. aaron. Uirtus est in semine: radice:et folijs silis dragontee: que mixta fimo bubalino et cataplasmatibus adhibita: podagricis medetur.radix eius extenuat pingues humores non mediocrit.vñ ad expellendū thoracis humorem vtilissima est.tota herba extenuatoriam habet virtutem:sed nō fortem sicut dragontea:sic tn calefacit. Radix ei⁹collecta reponitur sicut dragōtea et cicla Gal. 2°.de cibis.Est.n.ipsi⁹ nutrimētū mis bonū:si aliqs ex pectore et pulmone aliquid expellere vellet in ipsis collectorum et grossorū et viscosorum humorum iam comesta. Gal. de sim.phar. Radices aaron comeste incidunt incisione temperata humorū grossiciē: quare et excreationib⁹: q̄ ex thorace sūt idonee.Dragontea vo ad hoc magis est idonea.

Cap. ij.

A Ecara. grece anchusa: latine lacca. Lacca est gūmi arboris: qd defert a partib⁹ vltramarinis: quo tinguntur panni colore rubeo:hz virtutem extenuatoriam:et est ca.et sic.complexionis in tertio gradu Sera. li.aggre.ca.aec.auctori. Dias.Aec est gūma arboris :que nascit ī terris arabū :et est in ea simile mirrhe et storaci: et hz virtutē extenuādi.Et idem auctoritate Gali.Lacca est gūmi arboris:q̄ nascitur in arabia q̄ est silis mirrhe: hñs odorē bonū et administrat ī fumigijs et tingunt ex ea panni rubei coloris: et dicit tinctura illa karmes.et defert silr de armenia: et est calide et sicce cōplexionis in tertio gradu.Et idē auctori.Gali. in translatione albatarich.Lacca est gummi arboris: que nascit ī arabia:et est similis mirrhe habens odorem bonum.Et idem aucto.Ras.Lacca cadit ex celo super ramos arboris gubera.i.mespili in partib⁹ syref in insulis maris: et est cali. et sic.cōplexionis. Auic. libro secundo cap.de lacca.Lacca dixerūt quidaz de quibus est Paulus. Est gumma herbe similis mirrhe boni odoris:et oportet q administret cum cautela.Alij vero errauerunt et dixerunt q est karabe: verū lacca in plerisqz est virtutis karabe:et est extenuatiua virtute ve Posse. hemēti Lacca confert asmati:si puluis eius cū ouo sumatur ieiuno stomacho: et cōfert spleneticis in syrupo si ponat:et prouocat mēstrua:et cōfortat visuz

fm omnem modū administrationis eius: ⁊ cōfortat stomachū ⁊ aperit opilationē stomachi ⁊ epatis ⁊ curat icterici am ex opilatione **Sera.** Lacca habet virtutē extenuādi pingues: et bibūt de ea splenetici et asmatici et ꝯfert Et quādo bibit' cū mellicrato ꝓuocat mēstrua: et abstergit maculas que fiunt in oculis abstersione veloci: et curat debilitatē visus qn̄ miscet' cū vino: ⁊ fit inde collyrium: et est bona dolori dentium: ⁊ apperit opilationes: ⁊ fortificat viscera: ⁊ tingunt' inde panni coloris rubei ⁊ apperit opilationē stomachi: ⁊ confortat eū: ⁊ confert ictericie Et mod⁹ ablutionis ei⁹ est ꝙ accipit' gummi ei⁹ ⁊ terit': ⁊ proijcit' super ea aqua calida: in qua bulierit aristologia ⁊ squinantum: ⁊ mouet' cum pistello ⁊ dimittit' residere ⁊ eijcitur aqua: deinde desiccatur in vmbra ⁊ reponit' in vase vitreo: ⁊ si nō clarificat' pma vice facias secūdo **Aui.** Lacca cōfert tremori cordis: ⁊ ꝯfert epati et confortat stomachum: ⁊ confert ictericie: et hydropisi: et doloribus epatis.

Aech.i.centonica Aegilops .i.auena
Aegiro .i.populus arbor
Aegistros .i.propoleos
Ael.i.arbor thuris Aelip.i.india
Aemazameleantos .i.sanguis ericij
Aerai.i.egritudo frigida: et est titillatio virge in viris: et oris matricis mulieris accidens in vasis spermatis: et mollificatio: et spasmus ipsorum: et inflatur venter eorum.

Cap. 3.

A **Erma.** ara.gre. assarum: latine baccara. Et quidā vocant ipsam nardum agrestē. Aerma habet folia similia hedere: nisi quia sūt satis minora et rotundiora et non frangibiliora: et est hūs radiculas similes gramini minutas: et nodosas: et suauit' olentes: vt nardus remordentes linguam cū sufficienti calefactione: iuxta quas est flos eius cuius color est purpureus: similis in figura flori iusquiami: et semen continetur in eo vuis simile Nascit' autē in locis vmbrosis et mōtuosis et maxime in italia. Est ca. ⁊ sic. complexiōis in tertio gradu. **Dias.** cap. de assaro. Assarum quem multi nardū agrestem appellant folia habet similia cusso: tenuia et rotunda. florez inter folia iuxta radicem purpurei coloris in similitudine iusquiami: semen simile vuis. hꝫ etiaꝫ radices plurimas tenues et nodosas et geniculosas: similes agresti suaues odore et remordentes linguā cū sufficienti feruore: calefactoriā enim hꝫ vim et cum acrimonia relaxātes vires. **Sera.** li. aggre. cap. aerma. Aerma habꝫ folia similia folijs cussus: nisi quia sunt minora satis et rotundiora et nō frangibilia: et habet florez iuxta radices eius: cui⁹ color est purpureus similis in figura flori iusquiami: et habet simile cartamo: et habet radices multas: in quibus sunt nodi tortuosi similes gramini: nisi qꝛ sūt subtiliores satis: ⁊ habet odorē bonū: et nascit' ī montib⁹ ī qb⁹ fūt multe arbores. **Gal.** sexto sim. phar. cap. de assaro. Illud quod est iuuatiuū ī eo est radix: ⁊ est ca. ⁊ sic. cōplexionis ī tertio gradu. **Auic.** li. secūdo cap. de assaro. Assarū herba est habēs semina plurima: radicū cuius nodus est tortus: similant' piperi boni odoris mordicās linguā: ⁊ habet florē iter folia apud radicem suam: cuius color est purpureus similis flori iusquiami: et radix ipsius est magis iuuans ꝙ̄ aliud quod sit in ipso: et eius virtus est virtus acori aut est eo fortior. Ex eo melius est: quod est subtilis odoris. ca. et sic. in tertio gradu: et dicitur ꝙ eius siccitas est maior caliditate ipsi⁹. Cassi⁹ felix cap. de assaro. Assarꝫ nascit' in vmbrosis montibus: folijs cassilaginis similib⁹: inter que flos iuxta radicē purpureus et semen cōtinetur vuis simile: et radicibus plurimis atqꝫ tenuissimis et redolentib⁹ virtutē similem nardo. Plinius cap. de assaro. Assarum est herba habens radiculas minutas et nodosas et suauiter olentes: vires calefaciendi et acriter relaxandi. **Jo. mes.** capitu. de assaro. Assarū est radix herbe montane: cui⁹ folia sunt angularia sicut folia hedere: et flores ei⁹ sicut flores iusquiami: et tota planta ei⁹ aromatica mordicās gustum. melior pars eius plante est radix: et melior radix est q̄ ē grossa spissa cuius odor est subtilis: et sapor acutus cū stipticitate modica: est ca. et sic. cōplexionis in tertio gradu. **Dias.** Et dixit est in secundo gradu ca. et sic. ī 3°. et quasi verius. **Posse.** Assarꝫ in collyrijs subtiliat tunicam oculorum et in syrupis positum curat ictericiam ex opilatione et egritudīes ex opilatione factas: sicut sunt febres acute: et curat opilationē epatis et splenis et duriciem eorꝫ et clarificat visꝫ **Dias.** Assarū ꝓuocat vrinā et mēstrua: ⁊ ad totum corpus facit cū vino et oleo inunctū calefaciēdo: et hydropicis et sciaticis ꝓdest. Menstrua etiā deponit: si ex eo .3. vij. cum mulsa dederis: et ventreꝫ purgat sic̄ ellebor⁹ alb⁹: miscet' cū diuers' oleis odoratiuis **Sera.** qn̄ ponit' assarū in musto: ita ꝙ cum eo buliat: et postea det' hydropico cōfert ei: et similiter curat ictericiam: et confert fe. antiquis multum. nā aperit opilationeꝫ epatis et splenis: et confert duriciei eius et fortificat renes et vesicam: et sedāt dolorē membrorꝫ intrinsecorꝫ. Et qn̄ ponit' ī collyrijs attenuat tunicam: que dicitur cornea: et clarificat visum. Plinius. Assaruꝫ ꝓuocat vrinā et mēstrua: habet vires siles nardo **Auic.** Assarum aperit et sedat dolores itrisecos omnes: et ꝓprie eius infusio et subtiliat et resoluit et calefacit mēbra frigida et abstergit: et confert sciatice: et dolori ancharū antiquo: et ꝓprie eius infusio: et cōfert grossitudini cornee: et opilationi epatis: et duriciei ipsius: et ictericie: et hydropisi infusionis eius tres aurei ī xij. cotillis musti: post duos mēses colet'. Et iuuamentū eius est in febribus valde et duriciei splenis: et ꝓuocat vrinā et confortat vesicā et renes: et

fic soluit sicut elleborus albus in purgatione ven
tris. Et eius potio sit. vij. aureoꝝ: cum aqua mel.
et in spermate au **Jo. mes.** meli⁹ quod ei
gmentum efficit. miscet ad solu
tionē faciendam: est aqua casei cum spica ⁊ aqua
mellis. Et quidā infūdūt aliquid ex eo in musto
⁊ conseruāt in vase per tres menses: ⁊ est illud vi
num medicina ad hydropisim ⁊ splenem. Susti
net autem assarū de decoctione ⁊ cōtritione rem
mediocrem: ⁊ elaboratio in cōtritione eius facit
ipsum magis prouocatiuū q̄ solutiuum: ⁊ est ex
rebus facientib⁹ vomitū: ⁊ educit per ventrē: ⁊ ē
ꝓuocatiuū vrine: et educit cholerā ⁊ phlegma: sz
de eius operatione in phlegmate est manifestius
Et educit ex anchis: et iuncturis materias: et con
fert doloribus earū: et ꝓprie infusio ei⁹: ⁊ alij mo
di administrationis ipsius: et ē ex rebus bonis: ī
quibus ē spes iuuamentoꝝ ad opilationē epatis
⁊ splenis: ⁊ duriciē eoꝝ: ⁊ morbos opilationū: sic
est hydropisis ⁊ ictericia: ⁊ duricies splenis: et ꝓ
prie viuū infusionis eius: quod diximus: ⁊ confert
iuuamentū magnum febribus opilationū: ⁊ febri
bus antiquis: ⁊ inungit dorsum et spina ex oleo
ipsius cū laudano: et facit sudare: et cōfert opila
tioni febrium: ⁊ prouocat vrinam ⁊ in spermate
augmentum facit. Dosis eius infusi potio: est ab
aureis. ij. vsq₃ ad. ʒ. iiij. ⁊ pulueris eius ana. ʒ. i. vsq₃
ad aureos. ij. Cap. 4.

Eris erugo

gre. ara. ziniar: vel heas
erugo: latine vero viride eris: vel eris
erugo. **Dias.** cap. eris erugo: alia est rasicia:
alia granata: apud aurifossores
alia vermiculosa appellata: ob similitudinem for
me eius: cuius alia est cōfectibilis: alia fossibilis.
fit autem rasicia hoc mō: sume vas cui sit os eq̄le
cuz cetero corpore: ⁊ adiecto aceto acerrimo: im
mittas squamā prepurgatā eris cypri: ⁊ suspende
in vase: ne aceto tangat: ⁊ sic muni ne ī aliquo lo
co spiramē admittat: ⁊ post decem dies aperias:
⁊ rade quod adheret lapidi: ⁊ quod radit: habe
to pro erugine eris. Est ⁊ alia confectō: que sic fit
mitte acetum fortissimū in vas eneum: ⁊ cooperi
alio vase eneo: sed melius est vt concauuz vas sit
ad minus equale: ⁊ sic muni vt supra: ⁊ post dies
decem rade vas ipsum: ⁊ collige eruginez que in
vase fuerit. Et est tertia confectio: que in hūc mo
dum fit: fac laminā eneam: ⁊ in vase vbi acetum ē
mitte ita vt acetū non tangat: ⁊ muni vt superius
⁊ postea collige. Idem etiā facere poteris cuz vi
nacia accrescere ceperit: submittens laminas vina
cie. et post dies decē colligens. Fit etiā et de lima
tura eraminis sic: mittit acetum: et agitat decies
in die: in vase simul missa limatura: et sic exprimi
tur et colligit. Dicit etiam q̄ nascitur in metall.
Unuz autē genus est cypriace eruginis: quod su
per eramen inuenit. Aliud quod in speluncis di
stillare dicit: quod super eramen est: paruz est sz
bonum: quod distillat album est et nigruz. Adul
terat etiā plurimis admixtis. s. pumice: aut mar

more tonso: aut calcāto: sed citius hoc agnosci po
test: tacto humore duobus digitis cum fricatur.
⁊ si marmor album: aut pumicem habuerit: non
se soluet: si vero calcātū: nigrescit in digitis. Eru
ginis vermiculose genera sunt duo. vnum genus
est quod fodit: alterum vero quod conficitur sic
mitte in mortarium eneum et pistellū eneum: ace
tum album fortissimum: quasi cotillam dimidiā
et tādiu tere q̄diu inspisset: postea vero mitte sti
pterie rotunde. ʒ. iiij. salis marini optimi: et salis
nitri equale pondus: et tere diebus canicularib⁹
quādiu inspisset: et colorem eruginis faciat: et sic
vermiculos fac. Et si volueris vt limpidū exeat ⁊
lucidum: mitte aceti partem vnam et olei veteris
partes duas: ⁊ omnia supradicta equaliter. Mul
ti vero accipiunt eruginē rasiciam: et mixto gum
mi faciunt vermiculos ⁊ vendūt: sed inutilis est.
iste confectiones eruginis: virtutem habent eris
vsti: sed fortiorem. Omnibus autem melior ē illa
que foditur: secunda que raditur: tertia que con
ficitur. Bulcasim: eben: aben: azerin libro: qui vo
catur seruitor. Sūt multi qui adulterāt ziniar: cū
multis rebus: sicut cum pumice et cum marmore
pistatis. Et sunt qui miscent cum calcanto: et qui
vult cognoscere illud quod ē adulteratū cum pu
mice vel cum marmore: madefaciat manū suam
in aqua: et ponat super ipsum: quia statim dissol
uetur. Et sunt qui masticāt ex eo cum dentibus: et
sic percipiunt lapides: ⁊ discernitur id quod ē ad
ulteratum cum vitriolo ponendo ipsum in lami
na ferrea super ignē: et si cōtinet aliquid vitrioli
quādo erit cōbustum: fiet rubeum. sed illud quod
non est adulteratum: remanet in suo colore: et sua
figura. Et melius ex eo in nostris partibus est: qd
quod magis viride: fortioris odoris: adurens gu
stum: fortis operationis **Posse. Dias.** Omnes
erugies virtutem habent stipticam: termanticaz: caliginē
oculorū detergunt: lachrymas prouocāt: cicatri
ces oculorum attenuānt: pascentia vulnera curāt
⁊ sine tumore ea conseruāt. Melle ⁊ oleo addito
⁊ cera: cicatrices inducēdo: vulnera sordida sanāt
gutta armoniaci mixta: ⁊ facta sicut collyrium fi
stulas curant: duras cicatrices molliunt: ⁊ gingi
uis putridis: ⁊ canceratis vtilissime adhibent: pal
pebras attenuant: melle mixto ⁊ inuncto. Mixta
vero resina: terbentina: ere vsto: ⁊ nitro leprosos
curat: fistulas admixto sale armoniaco medicat
Grossas quoq₃ ⁊ asperas palpebras cum melle
curat. Comburit vero sic: mitte in sartagine mi
nutas partes eruginis: ⁊ pone in carbonibus igne
is quādiu colores cineris faciant: ⁊ postea cuz fri
guerint vtere. Multi vero in cacabum crudū mit
tunt: ⁊ sic comburunt. Bulcasim: eben: aben: aze
rin li. qui vocat seruitor: Cōburit ziniar in hunc
modum: Accipe ziniar: ⁊ pone in patella terrea
super ignem: et misce quousq₃ videas colores ei⁹
immutari: quia vertit ad colorē tucie: et post au
fer ab igne: et sine tepescere: et collige et serua et
vtere. Et habeas de ziniar qd generat in mineris

in insula cypri: quod apparet super aliquos lapides in quib' est es: et est qd extillat a spelunca: et id quod ex eo apparet super lapides est parum. verum id quod inuenitur in mineris est maioris quātitatis: et est pulchri coloris: sed non est bonū propter nimiam quantitatem que admiscetur ei ex lapidibus.

Aerona .i. aerma.

Aerugo ferri grece ara. erugo haid: latine vero erugo ferri. Ubi sciendū q erugo: ferrugo: squama ferri: vel scoria ferri et ferrum eiusdem virtutis sunt: tamen aliud est erugo: aliud ferrugo: et aliud squama: vel scoria. nam squama vel scorea est illud latum vel tenue: quod euolat per concussionem a ferro. Ferrugo est que per excoctionem liquescit a ferro. Erugo est illud quod per antiquitatem oritur in ferro: et fit aliquando artificialit' sicut fit erugo eris. Ferrū autem est illud quod remanet quod omnibus est notum. verum omnium istorum virtutes inuenies: si leges lrām haid.

Aes vstum .i. es vstum

Cap. 5. de argento

Albacbest arabi. grece idargios: latine argentum Dias. cap. de argento viuo. Argentū viuū viuum quoddam est artificiale quoddam minerale. Artificiale cōficitur sic: mittitur minium: et cinabrium in cacabum testeum: et ferreo cooperculo munitur argilla et ponit' in foco: et post duas horas aperitur et quod cooperculo inheserit: hoc colligit' quia hoc est argentū viuum. Minerale autē inuenitur in mineris metallorum. Argentum viuum seruandum est in plūbeis vasis aut vitreis: quia alia vasa comedit et perit. Paulus cap. de argento viuo. Argentū viuū calidum et humidum est in quarto gradu. nam ex effectu cognoscit' q sit calidum: quia dissoluit incidendo et penetrat. Almansor trac. tertio capit. de argento viuo. Argentum viuum quando extiguitur ar- dēs ē Posse. Sera. li. aggre cap. aibacbest. Argentum viuum est occidens: quādo bibitur sua grauitate: et corrodit omne cui obuiat ex membris intrīsecis. et confert contra nocumēta eius lac sumptū in multa quantitate. argentū viuum quādo mortificatur: et miscetur cum oleo ro. occidit pediculos et curat scabiem: quando miscet' cum medicinis valentibus ad hoc. Assiduatio ad fumum ei' inducit palysim: et aufert sensum et motū et nocet visui et auditui: et expellit oīa venenosa. et sumētes argentum viuum mortificatum moriuntur ex iliaca passione. et ipsum sublimatum comburit et occidit sicut ignis: et corrodit carnē: et destruit fistulas: et occidit mures et quodcūq animal: quod sū pserit ipsum Dias. Uirtus argenti viui est homicidialis pondere suo: scindendo ītestina. vnde euadere poterit qui hoc biberit lac plurimum bibendo et mouendo se. similit' datur vinū addito absīthio sinapi aut isopo. Paulus contra scabiem: oleo nucis parum calido admisce acetum: deinde litbargyriū et cerusam puluerizatam in quantitate eadem buliant ad spissitudinem mellis: et refrigeratis impone argentū viuum commiscendo: et visui reserua. Argentum viuum cum axungia gallinacea et cerusa conficiatur. ex hoc facies inuncta clarificatur et dealbat'. Uel sic: Accipe cerusam oleum ro. et belliculos marinos et adipem gallinaceam resolutā ad ignē et colatam predictis appone: et vltimo argentū viuum mortificatum commisce. Cōtra pediculos capitis farina lupinorum amarorum decoquat' in aceto fortissimo vsq ad spissitudinem: et additis. ℥. iiij. argenti viui extincti fiat īmixtio et caput patientis inungatur. Extinguitur autem argentū viuum cum saliua: vel confricatur cum cinere et saliua. Signum bone extinctionis est: cum alteri potest commisceri.

Albisacos .i. virga pastoris
Almaco .i. medulla
Alrac .i. arbor granati siluestris
Alranisa .i. ciclamen
Alras .i. arbor pirorum siluestrium
Alsdo .i. sempniua
Alspenali .i. spinachia
Alron .i. oliua

Cap. 6.

Atruad arabi. grece ātimonos latine vero antimoniū Antimoniū est vena terre similis plūbo. verum est q antimonium teritur et non funditur: plumbum vero funditur et non teritur: et habet in fracturis suis claritatem quādo frangitur. Et illud est melius quod in fracturis non habet aliquid ex terra vel aliqua sorde: et ideo ablutum et mundum debet poni in medicinis. est fri. et sic ī tertio gradu Sera. li. aggre. cap. aitruad: vel antimonium est vena terre similis plumbo: et est medicina ocularis quod decernit' a metallo: quia antimonium teritur: metallum vero non. similiter metallum funditur: antimoniū aduritur. antimonium quāto clarius tanto meli' Et idem auct. Dias. melius ex eo est fortius: et est illud quod frangitur: et habet in fracturis suis claritatem et luminositatem: et quod est interius mūdum: et non habet aliquid admixtum ex terra vel sorde aliqua. Almansor tract. tertio cap. de antimonio. Antimonium fri. et sic. est in tertio gradu Posse. ad emoroidas exsiccandū inijciatur succus peucedani p clystere et postea si sint exterius pone puluerē antimonij desuper. Si sint interius puluis inijciatur cum calamo posita in vesica inflata. puluis eius cum sapone spatarento vel gallico conficiatur: et liciniū in eo intinctum orificio fistule īmissum curat. puluis eius in cancro positus comedēti aut carni superflue optima est cura. Contra polipū magdaleon ex apostolicon formatūs: sparso puluere antimonij naribus īmittatur. et aufert ipsum collyrium ex puluere antimonij et puluere nuclei mirabolanorū citrinorum equo pōdere: addita aqua

ro. vel pone de tucia cum antimonio. bombix intincta in succo sanguinarie cum puluere antimonij: naribus immittatur: et remouet fluxum sanguinis ab ipso. Ad cohibendum sanguinem puluis antimonij in succo tapsi barbassi conficiat: et tunc bombix intincta superponatur. Sera. auct. Gali. in hac medicina est virt⁹ stiptica et congluctinatiua et infrigidatiua: aufert carnem superfluam que est in vlceribus: et incarnat et consolidat ea et mundificat sordicies eorum que stringit fluxum sanguinis nariũ. et proprietas ei⁹ est conferre epilepsie et superfluitatibus grossis. Almansor Antimonium oculum efficiens robustum ipsius custodit sanitatem: supposita quoque menstrua constringit. Paulus cap. de antimonio Antimonium sua frigiditate et siccitate sanguinẽ de naribus stringit: et valet si miscetur collyrijs oculorum. Seniores eo vtentes habent oculos incolumes: quia neruos confortat et omnem maculam et nocumentum aufert: maxime si parum de eo miscetur.

Aizo .i. semperuiua
Aizum .i. nomen loci
Aolos .i. diptamus
Aolosia .i. bdellium
Aonich .i. agnus castus
Aubel .i. butirum crudum
Aub .i. boni mores

Aubtilon. i. planta quedam qua caremus similis cucurbite

Aucata .i. ameos

Auculi est nomen ponderis: et est granorum ordei nouem

Audrius est serpens in aquis degens

Audrisurum. i. arbor arabica: et est vnum de lacticinijs quo caremus

Ausa .i. lac camellinum

Ausa arabica. i. sudor ouium inter coxas

Aufeac alanerb. i. coagulum ceruinum

Augma .i. augmentum
Aulbarum .i. seminum vue

Auliscus est camella qua aliquid in aure existẽs figitur: inde auliscus ochitus. i. illud instrumentũ per quod liquores immittuntur in aures: ochis enim auris dicitur

Augmatum .i. bonum malãnum

Augmastica et crementum idem: inde adolescentia: et est etas augmastica: quia tunc crescit: ide fe. augmastica. i. crescens: et eupomastica. i. decrescẽs sed augmentum aliquando interpretatur status. Unde iuuentus dicitur etas augmentata: quia in illa stat animal nec crescit amplius.

Aumeli est oleum dulce valde et spissũ sicut mel et extrahitur de arboris fructu: que dicitur aumeli: qua caremus: est ca. et sic. in tertio. Auic. ait quod confert allopicie linitum cum aceto et sciatice.

Augmentationes que fiunt in cruribus animaliũ ad quid valent: lege lr̃am basir.

Aumeb .i. iuinbe

Aunici. i. limacie terrene que degũt in planta agni casti

Aunoch .i. plumbum
Auradregi .i. stipticum valde
Aura .i. flatus vel spiraculũ
Aureus .i. pondus. 3. i. ʒ. 5.
Aureum olus .i. atriplex
Aurilli .i. claudi.

Auricula muris .i. maiorana: sed falso. potest bene dici quod est maiorana arabica: que dicit̃ anagallus

Aurigalis secundum Dias. est ormion: et est herba faciens florem aureum magne figure: et nostro ideomate vocatur aurigia vel eniola.

Aurigo .i. ictericia
Auripigmentum .i. harnech

Auricalcum. i. es artificialiter coloratum: ut apparet in lr̃a cadimia.

Aurigia. i. aurigalis: vel alio modo dicit̃ eniola

Aurius est granum paruum punctatum nigredine et albedine et rotundum: sicut granum geos nullius odoris: affertur de seni: est ca. et sic. in secũdo gradu.

Aurium quid est: lege lr̃am deob

Aer romanum. i. achirosa: et est baur

Auseni .i. ruptorium
Ausegi .i. rubus

Ausid est species nenufaris: et ẽ vngula caballina

Ausig .i. rannus
Ausurum .i. tapsus

Austera. i. stiptica: et sunt illa que sunt parum pōtica cum aliquali dulcedine et non multum stiptica: vt apparet in lr̃a cusa

Autanite est quedã herba lacticiniosa mortifera et est species titimalli

Auteros .i. ceruus
Autrison .i. eupatorium

Auzem quid est. l. l. theuthimolia

Abalzar .i. catapucia
Abani .i. marubium
Abanisa .i. sene

Abanesyra est quedam medicina inda

Abantib alcutub: vel cutubub sunt species melancolie

Abarice .i. herba
Abarum .i. plumbum

Cap. 7.

A Baisur ara. grece et latine spodium. Spodium quidam dicunt quod est ebur combustum. quidã radicem cuiusdam canne vltramarine combustã sed falso: immo spodium secundum Sera. in aggre. suis cap. abaysir est fuligo que inuenitur in domibus vbi funduntur metalla: que postquam ceciderit dicit̃ spodium: coherens vero tecto dicitur ponfiligos Unde Gali. spodio vsus sum: quia satis habui pōfiligos. Nos tamen vtimur pro eo ebore cōbusto vel quod melius est: cinere qui inuenitur super fornaces argentariorum: qui lauatur vt ferrugo. Et idem auc. Gali. in eo est infrigidatio et repercussio: et in sapore eius ẽ amartudo aliquantum et stipticitas

⁊ ꝓpter hoc deſiccat. Et iā declaratū ē: ꝙ in eo ē virtꝰ cōpoſita: ſicut ĩ roſis: ⁊ nō ē in eo tm̄ ſtipticitatis ꝙ̄ ĩ roſis. **Auic.** li.ij.cap.de ſpodio. Spodiuꝫ ē radix cānaꝝ aduſta. dicit᷑ enī ꝙ ipa adurit᷑ ꝓpter fricationeꝫ ſuaꝝ extremitatū: cū vetus eis ꝓflat. fri. ē in ſecūdo: ſic. ĩ tertio: ⁊ ĩ ipa ē ſtipticitas: ⁊ ē paꝝ reſoluēs: ⁊ eiꝰ infrigidatio ē plurima: ⁊ ipſiꝰ reſolutio ē ꝓpter amaritudinē paucā ĩ ipſa. ex reſolutione igit᷑ eiꝰ ⁊ ſtipticitate fit ipſiꝰ exſiccatō fortis: ⁊ ē cōpoſitaꝝ virtutū ſicut roſa. Paulꝰ cap. de ſpodio. Spodiū ē fri. ⁊ ſic. ꝯplexionis: ⁊ ponit᷑ ĩ ſyrupis ad ĩfrigidādū.

Poſſe. Puluis eiꝰ cū ſucco plantaginis dat᷑ ꝯ dyſenteriā ⁊ emoptoicam paſſionē. ꝯ fluxū ſanguīs variū puluis eiꝰ naribꝰ ĩpoſitis ſanguinē ſiſtit. **Sera.** auct. Diaſ. Spodiū ꝯfert apātibꝰ calidis oculorum ⁊ ꝯfert ĩflāmatōi cholē. ⁊ ꝯfortat ſtomacū. et confert vlceribus oris: et ē bonū cholē: ⁊ ſyncopi et ꝯ bothor: q̄ fiūt ĩ ore ĩfātiū. Et idem auct. Alcanſi. Spodiū ē bonū cardiace et ſtrigit vētrē. Et ideꝫ auc. Raſ. Spodiū ꝯfert vlceribꝰ oris et ĩflāmatōni cholē. et ꝯfortat ſtomachū. et ꝯfert ſyncopi: qñ dat᷑ ĩ potu ex eo: et cardiace calide: et bothor oris ĩfantiū. **Auic.** Spodiū ꝯfert alcole et melācolie ꝓuenienti ex ſolitudine. et confert apātibꝰ oculi ca. et ꝯfortat cor: et ꝯfert tremori cordis: ⁊ ſyncopi facte ex effuſione cholere ad ſtomachū bibitū et linitū. et ꝯfert timori de p̄teritis et d̄ futuris. et ꝯfert tuſſi et inflāmatōi ſtomachi et debilitati eiꝰ: et ꝓhibet effuſionē cholē ad ipm: et cōfert turbationi. et ꝓhibet ſolutioneꝫ cholericā. et confert febribus antiquis.

Abbalaroſa .i.ſemē mādragore
Abcauſe .i.arbor ſebeſten
Abdamiſſemen .i.carpobalſamum
Abbarbar .i.fructꝰ iuniperi
Abnani .i.abani: et eſt marubium
Abraniſa ē qdā genꝰ dactili longi et magni
Abſtantia .i.gradus
Abreben.i.oleū de ben: et eſt oleū muſcellinum
Abebene.i.nux muſcaca Abebei.i.boni odoris
Abedengenus .i.torna ſolis
Anechel.i.fructus iuniperi Abelli.i.ſauina
Abeleſon.i.carpobalſamū Abeleſet.i.mirtus
Abellaſafaget.i.citonia. Abelcara.i.cucurbita
Abelcaraſis.i.ſemen apij Abel.i.actis
Abelſamia.i.granū idici Abelal.i.hedera
Abeldemen .i.flos vlmi.
Abelchadcalchar .i.bacce lauri
Abelſenebarſiar .i.granū pini
Abelatrone .i.grana citri
Abeldras .i.grana ſtafiſagrie
Abeltul .i.cartamus
Abetengi.i.ſemē cuiuſdā herbe alexandrine qua caremus. Abeſtus .i.calx
Abeſti idem quod ſupra
Abeſtos.i.gemma coloris ferri: ⁊ ē vocata lapis abeſtari.
Abetronigi.i.baſilicon cum latis folijs

Abellador.i.ana cardi Abceila.i.agrimonia
Abcer.i.cera Cap.8.

Abhel. ara. grece brachi: latine ſauina. ſauina eſt arbor. cuiꝰ folia ſūt ſimilia folijs tamariſci: ⁊ magis ſpinoſa: hñs bonū odorē: ⁊ arbor iſta creſcit magis ĩ latū ꝙ̄ ĩ lōgū. eſt ca. ⁊ ſic. cōplexionis in 3º gdu. **Sera.** li. aggre. capit. abbel. Abbel ſūt eiꝰ due ſpēs. Una cuiꝰ folia ſūt ſilia folijs cipreſſi: ⁊ magis ſūt ſpinoſa ꝙ̄ alia: hñs bonū odorē: ⁊ arbor huiꝰ ē fortis ⁊ creſcit magis ĩ amplū ꝙ̄ ĩ lōgū: ⁊ fructꝰ eiꝰ ē ſicut zaror: ꝑ q̄.l.l. habilhalach. Et q̄dē vtūt᷑ folijs eiꝰ ꝑ fumigio. Sꝫ alteriꝰ ſpēi folia ſūt ſilia folijs tamariſci: ⁊ ſapor eiꝰ ē ſicut ſapor cipreſſi. hec latine vocat᷑ ſauina: cuiꝰ ſubſtātia ē ſubtilis: ⁊ ĩ odore eiꝰ ē aromaticitas: ⁊ calefacit ⁊ deſiccat in 3º gradu. **Aui.** li.ij.cap.abbel. Abbel ē fructus arboris ſilis iunipero: factꝰ ſicut zaror: ſed tñ vehemēt᷑ ē niger boni odoris ⁊ acuti ſaporis: ⁊ iſta arbor ē p̄ma ſpēs ſauine: ⁊ poſita ꝑ Sera. Gali. vi. ſim. phar. cap. de ſauina. Brachi ſiue ſauina d̄ ſiccātibꝰ fortit᷑ ē ſꝫ tres ſapores: quos ĩ guſtando mōſtrat eq̄lit᷑ cipſſo: niſi inq̄ātū ē acrior eo: ⁊ ut vtiꝗ dicat q̄s aromatica. huiꝰ ergo ⁊ ipſiꝰ q̄litat̄ particeps ē: videlicet acris ſtiptica ꝯplexione ca. Adhuc aūt ĩ amaritudīe ⁊ ſtipticitate debiliꝰ ē ꝙ̄ cipſſus. quātū enī ſupat cipſſuꝫ acredine: tanto diminuit ĩ ſtipticitate: q̄ pꝫ ꝙ calidiꝰ ē cipſſo: ⁊ ĩō magis diaforeticū. igit᷑ ſolidare q̄dē nō ꝑt ſtipticitatis robur ⁊ caliditatis. in tātū enī ambobꝰ bis participat: ut iā tēſiuū ⁊ inflatiuū exiſtat. putrefactionibꝰ vero ꝯfert ſicut cipſſus. ponat᷑ auteꝫ hoc pharmacū ĩ tertia abſtātia: ſꝫ calefacē ⁊ ſiccare ens ĩter ea: q̄ maxime ſūt ſubtiliū partium. **Poſſe.** Contra teneſmonem de frigida cā: fiat decoctio eiꝰ ĩ aceto ⁊ vino: ⁊ fumū patiēs recipiat. herba ipa naribꝰ cathaplaſmata valet ꝯ frigidū rheuma. ponit᷑ ēt ĩ vnguētis bñ trita ꝯ ſcabiē ſanioſaꝫ. Uinū decoctōis eiꝰ valꝫ ꝯ dolorē ſtomachi ⁊ ĩteſtinoꝝ: et ꝯ ſtranguriā ⁊ diſuriam: ſꝫ cathaplaſmata valet ꝯ dolorē iliacū. eſt etiā diaforeticū ⁊ diureticū fomētū ex aq̄ decoctionis eiꝰ vel vino. eſt enī ſauina ex ſpēbꝰ iuniperi: vt appet ĩ lr̄a habilibalach. **Sera.** auc. Gal. virtꝰ eiꝰ ē que diſſoluit ⁊ abſtergit putredinē vlceꝝ putridoꝝ maloꝝ corrodētiū antiq̄rū. ⁊ ipa ſilr mūdificat vlcera melācolica ſordida qñ ponit᷑ cū melle ⁊ aufert heriſipillā. ⁊ ꝑt cām ſue ſubtilitatis ꝓuocat mēſtrua plꝰ oĩ alia medicina. ⁊ facit mingē ſanguinē. ⁊ ĩterficit fetū viuēteꝫ ⁊ expellit mortuū. ⁊ ĩgredit᷑ ĩ vnguēt̄ odoriferis ⁊ ponit᷑ ꝑ amonio vl᷑ cinnamomo: duplū pōder̄ eiꝰ. Et idē auct. Diaſ. Folia ābaꝝ ſpēꝝ ꝓhibēt dilatiōnē vlceꝝ corrodētiū: ⁊ ſedāt apoſtemata corroſiua. Et qñ fit emplaſtꝝ cū eis aufert liuorē cutis ⁊ ſordiciē eiꝰ q̄ accidit ꝑt ſupfluitates corporū. ⁊ aufert eſcarā ignis. ⁊ qñ bibit᷑ facit exire ſanguinē cū vrina ⁊ expellit fetum. ⁊ qñ naſcale fit ex ea facit h̄. ⁊ igredit᷑ ĩ ꝯfectōibꝰ vnguētoꝝ calidoꝝ

Abneleitē.i.alumen Abreugiug.i.lignū aloes
Abreudinarij afrangens:sūt due medicīe inde
Abrengi .i.serapinum .
Abreng.i.semē cuiusdā herbe eiusdem nominis
Abscecella.i.agrimonia Abian.i.pētudactilus
Abchios .i.barba iouis
Abdios siue tigus idem quod supra
Abliopinatos .i bōītes alopiciam
Abricha est qdā genus hydrie.s.vas aque
Abriton.i.sgtinos:7 ē balaustia Cap. 9.

A Bsinthium latine grege absinthion:
ara.saricō.Absinthium qdaʒ dr̄ ab
sinthiū dulce:7 est anetū. quoddaʒ ab
sinthium marinū:7 ē sticados citrinū. 7 qdaʒ ē
qd dr̄ cretense:vel nabati:vel pōticū qd orit̄ in se
ptētrionali parte.vel capadociū:vel romanum:7
illud ē absinthiū cōe q̄ vtimur.Et ex eo meli⁹ est
qd remotū ē ab odore maris:7 qd orit̄ ī terris li/
beris:7 qd habet folia alba 7 lenia 7 plana.Aspe
rū vero est malū:7 meli⁹ tp̄s collectōis ei⁹ ē ver:
7 flos ei⁹ pncipiū estatis.hʒ enī absinthium duas
virtutes ɔ̄rias.s.laxatiuā 7 ɔstrictiuā.ɔstrictiuam
ex grossicie substātie 7 pōticitate.Laxatiuā ex ca
liditate 7 amaritudīe.amara enī 7 pōtica grossaʒ
dicūt h̄re substātiā:q̄re si recipit̄ īteri⁹ materia
existēte ɔpacta:eandē grossicie sua ɔpactiorē red
dit:7 caliditate sua alios humores dissoluit:7 sic
ɔ̄ria opat̄:q̄re nō est dāda nisi mā existēte digesta

Sera. i aggre.suis cap.de absinthio.Absin
thiū ē auscute romanū.Et alij dicunt
ꝙ ē sceba romanū:7 ē spēs ei⁹: 7 spēs ei⁹ sūt tres
Una ē q̄ noīat̄ noīe generali:7 ē absinthiū in ve
ritate.Et ē ex eo cretēse:7 ē meli⁹: 7 illud ē absin
thiū pōticū.Et ē alia spēs q̄ nomīat̄ saricon.Et ē
alia:q̄ noīat̄ sandanicū:7 sūt ex hominibus:q no
mināt sceba 7 saricon absinthiū:7 nascit̄ ī monti
bus regionis:q̄ dicit̄ chirochia:7 ī locis q̄ dicunt̄
bosir:7 in regione babylonie .7 est herba subtilis
folijs sil̄is herbe q̄ dicit̄ abrotanū:plena semine :
sapor ei⁹ vergit ad amaritudinē nociuam:grauis
odoris:7 qñ aīalia comedūt ipam:maxīe ī chiro
chia īpinguāt̄.vñ sapor ei⁹ ē salsus cū amaritudi
ne 7 stipticitate pauca:7 ē calidior absinthio 7 de
bilior abrotano:7 ē mala stomacho.Et sceba sil̄a
tur absinthio in figura 7 sapore.7 differētia inter
ea est ꝙ nō est stipticū:sicut absinthiū:7 ꝙ calefa
cit plus eo:7 amaritudo ei⁹ pl⁹ ē cū pauca salsedi
ne:7 illud ē absinthiū citrinū:qd latine vocat̄ sti/
cados citrinū:p quo lege lr̄am ascucbodos. Et ē
spēs absinthij tertia:q̄ nascit̄ ī regione dicta galli
cia:q̄ ē corā loco q dicit̄ cal.7 noīant ipm īcole il
lius loci sandonicū:7 traxit hoc nomen a loco di
cto sindonis:7 ē sil̄is absinthio:7 hʒ multū semē
et vergit sapor ei⁹ ad amaritudinē hec ī lingua
nr̄a vocat̄ centonica.

Hal. octauo li.de sim.phar. capi.
sceba.Sceba sil̄is est absin
thio scdm̄ spēm 7 scdm̄ gustū:tñ differūt in gustu
7 virtute.In gustu quidē in eo ꝙ stipticat magis
calefacit 7 amaricat cū quadā salsedine.In virtu
te vero in eo ꝙ cōmēsuratū ē magis absinthio.in
terficit lūbricos extrorsuʒ appositū:7 ītra corpus
assumptū.7 quidē calefacere in secūdo gradu in
tense ponēdū est id:siccare vero in tertio gradu.
Et idē sexto li.de sim.phar.cap.de absinthio.Ab
sinthiū stipticū est 7 amarū 7 acrem simul saporē
habet:calefaciēs sil̄ abstergēs 7 cōfortās 7 siccās
7 ipō cōsistētes cholericos humores ī vētre p seces
sum educit:hec nō p vrinas euacuat:maxīe autem
purgat p vrinas qd ī venis ē cholericū.ppter hec
āt eadē phlegmate ī vētre ɔtēto īdigesto: ppina
tū nil pdest:sic ēt si ī thorace vl̄ pulmone fuerit.
nā stiptica q̄ ī eo vi⁹ fortior ē q̄ʒ amara.In eo āt
ꝙ cuiusdā acredinis pticeps ē:plurimū mensura
calidū q̄ʒ frigidū ē.Si vero op⁹ sit nr̄ ɔphēdēdo
cōplexionē ei⁹ fʒ pmas distīguē virtutes:cū dissi
miliū sit ptiū:sic ca.qdē fʒ pmā abstātiā dicemus
ipm ēē:siccū vo fʒ tertiā.succ⁹ vero ei⁹ multū cali
dior ē herba.Et idē.xi.d ige.sa.spēs absinthij oēs
nāliter sūt ex duab⁹ q̄litatib⁹ 7 duab⁹ virtutib⁹ fʒ
hunc modū

Hippo. vi.epidimiarū.Sapor ab
sinthij ē stiptic⁹ amar⁹ 7
acut⁹.stipticitas ei⁹ ē fortior sua amaritudīe.ē ca.
ī pmo sic.i 2o.

Jo.mes. cap.de absinthio. Absin
thiū multiplex ē.sʒ qd q̄
rim⁹ ē absinthiū romanū:7 meli⁹ ex eo ē qd ē re
motū ab odore maris:7 qd orit̄ ī terris liberis:7
qd hʒ folia alba:lenia 7 plana.aspex vero ē malū
ē ca.i pmo gdu:sic.i 2o. Est aūt ɔpositū ex substā
tia ca.dāte amaritudinē sibi:7 faciēte illud aperi
tiuū opilationū 7 solutiuū nature:et ex substantia
terrea stiptica p quā acgrit̄ ei:vt sit mēbrorū con
fortatiuū:7 ptiuʒ laxarū aggregatiuū.sʒ stipticitas
pl⁹ ē amaritudine sua:7 adhuc pl⁹ ī eo qd exsicca
tiuū ē.sʒ substātia calida magis ē ī supficie domi/
nans:ppt̄ qd pma sua opatio:q̄ obuiat corpi sūt
vestigia caliditatis q̄ sciuisti:7 secunda sua opera
tio sūt vestigia ex substātia stiptica pdeuntia īpri
mere:7 nō ē ī eo nocumētū apparēs.succ⁹ tñ eius
nocet stomacho: ppt̄ hauracitatē suā :7 ē debilis
sol̄onis:7 ex reb⁹ adiūgēdis meliorātib⁹ illō:ē ro
sa.7 ex vigorātib⁹ opationē ei⁹ ē fum⁹ terre: 7 aq̄
casei: 7 spica addit ei bonitates notas: 7 passule
enucleate emēdāt ɔditiōes ei⁹. Mod⁹ opationis
succi ei⁹:7 exp̄me succi ipsi⁹ quātitatē quā volueris
7 ppe ī medio veris:7 purifica illū fʒ modos no
tos:7 fac siccare ī sole:vl̄ cinē calido ī vase vitreo
sic siccat̄ aloes.Aq̄ āt sublimatōis ei⁹ fit sic sit aq̄
ro.7 similia:que fiunt in vasis sublimationum.
Absinthiū gūt sustinet de decoctōe mediocrē rē

Posse. Cōtra lumbricos succus absin/
thij cū pulue betonice vel centau
ree: vel psicarie vel nucleorū psicoruʒ succo vel
suorū foliorū det̄.Cōtra suffocationē ex fungis:de
tur succus absinthij cū aceto 7 cuʒ puluere dipta
mi.Cōtra ebrietatē det̄ succus eius cū melle .Cō
tra vermes auriū distillet̄ succus ei⁹ in aure.suc/
cus eius potat⁹ visū clarificat.īpositus ruborē 7
pannū aufert.Absinthiū libros 7 pannos a muri
bus 7 tineis tutos reddit.Cōtra liuorē 7 dolorē

mēbroꝝ ex pcussōie ex succo absinthij cū pulue cymini et melle: fiat eplastrū. Cōtra duriciē sple nis absinthiū coctū in oleo cataplasmet᷑: vel inun guat᷑ ex vnguento facto de eius succo ꝛ aceto ar moniaco ꝛ cera ꝛ oleo. Cōtra opilationē splenis det᷑ succus eiꝰ cū puluere costi. Itē valet ꝯ opila tionē epatis de frigida cā ad mēstrua ꝓuocanda fiat suppositoriū ex absinthio ꝛ artemesia coctꝫ in oleo nucis. **Jo. mes.** Absinthiū educ̄ cholerā a stomacho ꝛ intestinis ꝛ epate: ꝛ extendit᷑ operatio eius ad venas ꝛ mūdi ficat eas ab humore cholerico ꝛ aquoso: ꝛ iterdū ducit ipsum p vias vrine: ꝛ pseruat absinthiū a pu trefactione: ꝛ ꝓprie potus isusionis ipsius in vino decoctionis singulis diebus circiter. ʒ. i. aut. ij. vel aque sublimationis eiꝰ. ꝛ ꝓhibet pannos a tineis ꝛ vermibus. ꝛ cōsicit᷑ cū oleo ꝛ inungit᷑ cū eo cor pus: ꝛ ꝓhibet cimices approximari ad ipsū. Et qñ aqua eiꝰ cōmiscet᷑ cū encaustro scriptoꝝ: ꝓhibet libros a corrosione muriū. ꝛ ꝯfert absinthiū iuua mentum magnū cōtritioni ꝛ cōcussioni mēbroꝝ ꝛ ꝓprie cū melle aut vino ꝛ pauco cymino. ꝛ oleū ex eo factū cōfert dolori auris: ꝛ tinnitui: ꝛ surdi tati. ꝛ colluit᷑ os cū aceto decoctōis eius ꝛ corticū citri: ꝛ cōfert fetori eius. Succus aūt eius cum nu cleis persici: ꝛ interficit vermes in aure. Et absin thiū corroborat stomachū ꝛ epar: ꝛ excitat appe titum mortuū. opilatōes aperit: morbos opilatio num curat: sicͤ ē ictericia ꝛ hydropisis. ꝛ vermes i terficit ꝛ educit ꝓprie emplastrū in hūc modū Absinthij. ʒ. ij. euforbij. ʒ. i. cornu cerui adusti. ʒ. ʒ. mellis quātū sufficit. Confert ꝛ absinthiū iuua mētum magnū febribꝰ lōgi tpis. ꝛ fe. opilationū. Dosis ipsiꝰ decocti aut infusi potio est a. ʒ. v. vsqꝫ ad. vij. pulueris eius a. ʒ. ij. vsqꝫ ad tres.

Absinthium dulce .i. anetum

Absinthium marinum .i. sticados

Absinthium cretense. i. quod oritur in insula cre te: ꝛ illud est absinthium commune

Absinthiū ponticum idem quod supra

Abstirgar. i. istirgar

Abthios. i. barba iouis

Aboanise. i. soldanella

Aboanisa. i. athel

Abogebaran. i. armoniacū

Aboreg idē qḋ sup

Abosesas. i. scarabeus omnibus notus

Abhobo. i. lac acetosum: de q̄ extractū ē butirū

Abhonsol .i. squilla

Cap. x.

Abrotanum grece ꝛ latine ara. vero besū

Abrotani due sunt spēs. nam ex eo est masculꝰ ꝛ femina. femine frutex ē cū folijs albis diuisis ꝛ minutis: hñs flores croceos ꝛ i estate na scētes ꝛ hñt graue odorē: ꝛ ē amarissimi saporis: ꝛ talis spēs nr̄o ideomate vocat᷑ tanacetū. Mascu li frutex ē sarmētosa: hñs minutū semen: sicut ab sinthiū: flos eiꝰ ē sicut flos pucide. nascitur de eo multum in terris maritimis. **Sera.** li. aggre. ca. besū. Sūt eiꝰ due spēs. Una dr̄ masculꝰ ꝛ alia femina: ſꝫ femina est fere sicut ma sculus: ꝛ differūt i hoc ꝙ ipā ē plāta silis arbusto hñs folia alba: ꝛ ē plena folijs que sūt sup ramos eius scissa parua scissura sicut folia saricon: ꝛ in sūmitate eius est ē flos ad rotūditatē tendēs au rei coloris apparēs in estate: ꝛ hꝫ odorē bonū cū pauca grauedine amari saporis. Masculus vero hꝫ ramos lignosos aliquātulū ꝛ subtiles: ꝛ ē hñs semina parua: sicut absinthium. **Dias.** capitu. de abrotano. Abrotanū qḋ multi eracleā dicūt: aut gliciaconon: ꝛ ē femina: ꝛ eiꝰ fru tex ē cū albis folijs ꝛ minutꝫ ꝛ diuisis: sicut crifio circa ipa: flores habēs aurosas ꝛ in estate nascen tes: ꝛ ipsa est odorata cū aliq̄ grauedine: gustum hꝫ amarissimū: tale enī est siculū abrotanum. Est etiā aliud genꝰ: qḋ masculū dicūt hñs fruticē sar mētosaꝫ: semē hñs minutū sic̄ absinthiū: mltū na scit᷑ in capadocia: ꝛ i ceteris regionibꝰ ꝛ i ciuitate ripia. **Gal.** vi. sim. phar. cap. i. Abrotanū ex eo ē masculꝰ ꝛ femia ꝛ ipsiꝰ substātia ē terrea quā subtiliauit calor: ꝛ sapor eiꝰ ē amarus: ꝛ ē in eo pax stipticitatis: ꝛ ē ca. in tertio gradu: ꝛ sic. in secūdo: ꝛ ē calidiꝰ absinthio ꝛ minꝰ stiptıcū ꝛ acerbū: ꝛ ē cū q̄dā salsedine: ꝓpt̄ qḋ cacostoma ticū ē: sed absinthiū eustomaticū ē pcipue pōticū **Auic.** li. ij. cap. de abrotano. Abrotanū ē ca. ꝛ sic. in 2º gradu: ꝛ ē subtile amarum ꝛ in ipso sunt terreitas ꝛ subtiliatio **Posse.** Si ex abrota no fiat cinis: ꝛ ex eo facto lixiuio: caput lauet᷑: curat allopiciam hoc operat᷑ silr̄ ipā herba in lixiuio bulita. semē eiꝰ in aq̄ bulitū curat asma ꝛ pectoris ꝯstrictionē abrotani fumigiū serpētes excludit. Succꝰ eiꝰ bi bitꝰ valet ꝯ venenū reptiliū. Encatisma ex aq̄ ebu litionis ipsius factū ꝓuocat menstrua. ipā herba cū oleo veteri trita ꝛ puncta frigora tipica febriū curat. **Gal.** Abrotani folia ꝛ flores vlceꝝ mū dificatiua apparēt ꝛ exacerbatiua: ꝯgnetiā quotquot ſm ꝑidos occupāt: si etiā super fricaueris añ inuasionē minꝰ rigebūt. ꝙ aūt lūbri cos occidat decēs ē: eo ꝙ ipm̄ sit amaꝝ. Et elixū cū malo citonio: vel pane appositū sanat iflatōes oculoꝝ. ꝛ cōfert pustul᷑ cruda ipsa herba ꝛ elixa. Abrotanū vstū ca. ꝛ sic. ē virtutꝫ plꝰ q̄ꝫ cucurbita sicca vsta. iō ista vlceribꝰ hūidis ꝯuenit sine iflam matione: ꝛ maxīe ei q i ꝑpucio pudēdi exigē cer nit᷑. Abrotani vero cinis mordax oībꝰ vlceribꝰ ē ꝛ iō ad allopicias ꝯfert cuꝫ oleo veteri. s. anetino aut sisamino. ē enī subtiliū partiū mordicatiuū ꝛ calidū. **Dias.** Semē abrotani elixū i aqua: aut crudū infusū i aq̄: ortomicis me det᷑ ꝯquassionibꝰ: pleureticis: ꝛ palyticis. cū betoni ca ꝛ ꝯdito data: ꝛ sciaticis: ꝛ dissurie singulare psi diū ē. Itē mēstrua ꝓuocat cū oleo trita ꝛ puncta frigora tipica ꝓhibet. ꝛ fumigio suo serpentes de domibꝰ excludit. ꝛ bibitū morsibꝰ serpētū ꝛ vene nis medicat᷑. tumorē oculoꝝ elixū cū pane appo sitū curat. pustulas corpis ut cataplasma adhibitū detergit. amaritudīe sua lūbricos excludit ꝛ occidit **Auic.** Abrotanum adustum confert allopi cie: ꝓprie cū alkerua: aut oleo de ra fano. Et abrotanū confert ad hoc: vt nascat᷑ bar

ba que tarde est natiuitatis: quando coquit' cum quibusdam oleis: ꝓpter suam apertionē: et ꝯstrigit sanguinē gingiue: ꝛ resoluit apostemata phlegmatica. Et quādo decoquit' cum citonijs: cōfert apostematibus difficilis resolutionis. ꝛ non est conueniens recentibus vulnerib⁹: imo mordicat ea. et eius decoctio cōfert contusioni lacertorum ꝛ sciatice antique difficili. Et qñ coquit' cum oleo calefacit caput et remouet frigiditatē eius. ꝛ eius decoctio cōfert difficultati anhelitus et decoquit' cum oleo et calefacit stomachū ꝛ remouet frigiditatē ei⁹. ꝛ abrotanū ꝓuocat mēstrua ꝛ extrahit fetū: ꝛ frangit lapidem vesice ꝛ renum. et oleum ei⁹ calefactum cōfert coartationi matricis ꝛ difficultati vrine. ꝛ cōfert rigori qñ comprimendo ex eo cū oleo fit inunctio. ꝛ qñ bibit' cum vino ꝯfert venenis. ꝛ qñ in domibus sternit' īterficit vermes venenosos. Abrog ſm Sera. li. aggre. cap. abrog est granum paruū punctatum nigredine ꝛ albedine rotundū: sicut granum mes nullius odoris Affertur de seni: in sapore ipsius est amaritudo cali. est ꝛ sic. in secūdo gradu. Posse. Sera. soluit ventrē expellit lumbricos ꝛ ascarides. ꝛ soluit superfluitates phlegmaticas ab intestinis. isto semine carem⁹ in partibus istis.

Abuc .i. isopus

Abugelisse ſm Auic. ij. cañ. i. lactuca asini: vel dicitur sumarem ꝛ zurarem. A Dias. dicit' anchusa: ꝛ est secunda spēs eius. l. l. lactuca asini.

Abulos. i. pellicula que īter corticem ꝛ fructum glādis vel castanee est

Abumera. i. siringa — Abundacati. i. auellana

Aburabil est quedam confectio que de liuicum lana fit: que non est in vsu.

Abuse .i. auellana assata

Abugul. i. iuniperus — Abbul idē quod supra

Abmucasif. i. forma que apparet ī modū epatis

Abnus. i. elenus arbor cuius lignum interius est nigrum exterius subalbum.

Abnuden. i. herba cui⁹ gūmi est assa fetida

Abrungi est quoddam granum laxatiuum: ꝛ est species catarmi

Abrucati .i. auellana

Abs est quedam species cassie lignee

Abes est flos cuiusdam herbe: que ara. dicit' guzen: ꝛ eo arabes vtuntur in balneis. odor eius est sic' odor thymi: apparet vt sticados arabic⁹. hāc herbam thymen multotiens vidi. Cap. xi.

A Cacia grece ꝛ latine sed ara. altarti. Acacia ſm quosdā est succus prunellorum īmaturorum q latine vocāt' atrinee sꝫ falso: q2 vt ait Sera. li. aggre. acacia fit ex fructu cuiusdam spinose arboris gummi arabici: que nominatur amgailem: sicut apparet in littera gummi arabicum Aui. li. ij. cap. de acacia: dicit ꝙ est succus altarti. hoc autem carentes facim⁹ de succo prunellorum: vt sup Dias. cap. de acacia fructus est arboris spinose: que maxime in egypto nascit'. hic fructus velut oliua premitur ꝛ succus in sole siccat'. Est ergo optima q̄ est leuis ꝛ subrussa cū suauitate odoris: subacida ꝛ gustu valde stiptica. hec enim maxime de īmaturo fructū premittitur: nam nigra est de maturo fructu. omnis autem stringit ꝛ desiccat nimis: ꝛ īfrigidat abundanter. frigida est in secundo gradu: sic. est in tertio. Succus ei⁹ collyrijs miscetur Humay in li. de tyriaca acacia terminus eius est ꝙ ē fortissime stipticitatis. Gal. vi. sim. phar. capi. de acacia. Acacie ꝛ ipsius qdē folium est acerbum ꝛ fructus ꝛ succus: qui quidē ꝛ lotus debilior simul ꝛ minus mordicatiuū efficitur: quādam acredinem in lotura abijciens. Si vero ꝛ subungat' alicui membro sano: statim illō siccius ꝛ ardius ostendit. Et caliditatis quidem sensum nunquā fert: frigiditatem vero non valde vehementer habet. palam ergo ꝙ frigidum ꝛ terrestre est pharmacū admixta sibi etiam quadam aquosa substantia. putabit' autem nec' subtiliū partium esse: sed habere quasdam partes dispersas subtilium partiū: caliditate in lotura decedente ponatur autem ꝛ huiusmodi tertij quidē grad⁹ siccantiū: secūdi vō īfrigidātiū: postq̄ fuerit lota Posse. Dias. acacia ignem sacrū extinguit. ꝛ permones sanat. prigia oculis tollit. vulneribus ꝛ tumoribus oculoꝝ mirifice prodest. ꝑfluuium mulieris stringit. ictericis subuenit. fluxum ventris bibita ꝛ supposita prohibet. capillos inficit. ꝛ lota sicut cadimia: solet oculorum confectionibus misceri.

Acacia arsa. i. dura — Acalistus. i. vrtica

Acalifes idē quod sup — Acalapis idē qd sup

Acalantia .i. auis cardella

Acalantes idem quod supra

Acalta est herba proxima violis cum coloris amplitudine ꝛ grauis odoris

Acaluem. i. durungi — Acal. i. anetum

Acalimia .i. cadimia

Acametren. i. species sambuci siluestris

Cap. xij.

A Canug ara. vl' carabuth. grece ariston: vel fetalogos vel apiston: vel panodracia: latine vō aristologia. Aristologie due sunt species. s. longa ꝛ rotunda. Rotunda vero habet folia similia hedere mollia ꝛ lenia: ꝛ habet ramulos lōgos egredientes ab vna radice: ꝛ florem album habens. intus rubeū fetidi odoris: ꝛ habet radicē rotundā. sed longa habet folia lōgiora q̄ rotūda: ꝛ virgas subtiles longas ad mēsurā palmi: flos ei⁹ est coloris purpurei: ꝛ odoris fetidi: ꝛ hꝫ radices longas ambe ca. sūt ī pmo gradu: sic. in secūdo. qdam dicunt ꝙ sunt sic. in tertio. Rotunda magis cōpetit medicie: magl vero q̄ radix folia. Radix colligitur in hyeme ante productionem florum. habet autem virtutem dissoluendi: consumendi ꝛ expellendi venenum. possunt autem per biennium seruari. Sera. ī li. aggre. suis cap. acanug. sūt eius due species: masculus et

femina: et longa est masculus: et rotũda femina. Rotũda vero duas habet species. Una habet folia similia cissos: quasi rotunda odorifera mollia et lenia: et habet ramulos oblongos egredientes ab vna radice: et florem hñs album interius rubeum fetidi odoris: et nullius vtilitatis: et habet radicem rotundã similẽ rape: sed longa habet folia longiora q̃ rotũda: et virgas subtiles: longas circiter palmi mẽsuram. flos eius est coloris purpurei: et odoris fetidi: qui est in sua operatione similis flori herbe que dicitur actu: et habet radices ĩ longitudine vnius palmi et plus: et in grossitudine digiti: et quod est inter radices est simile ligno bussi: et odor eius est pinguis: et est aristologia lõga. Est et alia species rotunde: que habet virgas subtiles: super quas sunt multa folia rotunda similia folijs semperuiue minoris: et flos eius ẽ similis flori rute: et radix eius ẽ longa subtilis: sup quam ẽ cortex grossus boni odoris: qua apothecarij vtũt ĩ ɔfectionib⁹ vnguẽtoꝝ et electuarioꝝ.

Dias. cap. õ aristologia. Aristologia dicit' a grecis fetalogos: et apiston cuius tria sunt genera: rotunda: longa: et clematitis. Rotunda appellat' femina: folia habens hedere simili a odorata cum viscitudine: obrotunda et mollia et lenia tactu: multas habens virgas ex vna radice oblongas: florem album et rotundũ: habet in medio florem croceum: sed est inutilis. radix est illi rotunda: et odore non iocunda: gustu tamen bramosa. Longa vero aristologia masculus est: quẽ et dactilis dicitur: folia habens oblõga: et virgellas tenuas: longitudine duorum palmorum florem purpureum ꝓfert. radix est illi robore digitali: et odoris boni. Illa que dicitur clematitis: virgas habet tenues et longas: folia rotũda simili a oxidio minori: et florem similem rute: radicẽ oblongam et tenuem: corium habentẽ grossum et odoratum: quam pigmentarij ad confectionem oleorum miscent: et reliquis medicaminibus sicut rotũdam.

Gal. sexto sim. phar. cap. de aristologia. Aristologia radix vtilissima ẽ ad curas: amara et subacris existens. magis autem subtilium partiũ ex eis est que rotunda: et p omnia efficacior. Ceterarum vero duaruꝫ clematitis quidem odorifera magis: vt ad pigmenta vtant' pigmentarij illa: ad curas vero debilior est. longa vero minus quidem est subtilium partium q̃ rotunda: non tamen ipsa inutilis est: immo ẽ abstersiue et calefactiue virtutis: et minus quidem q̃ rotunda abstergit et euaporat. calefacit autem non minus sed forte magis. Unde in quibus op⁹ est mediocriter abstergere: longa est melior: sicut in vlcerum incarnationib⁹ et secundinarum peririjs. in quibus vero volumus grossum humoreꝫ fortius subtiliare rotunda est opus.

Auerois li. colliget capitu. de aristologia. Ambe spẽs sũt ca. sũt ꝛ sic. i zº gdu.

Posse. Contra asma humidũ due partes pulueris aristologie ꝛ dimidia gentiane cõficiãt cum melle: et tale electuarium detur. Contra epilepsiam aristologie ro. euforbij castorei: sulfuris viui fiat decoctio in oleo petroleo: vel muscellino: vel saltim cõmuni: ꝛ inungat' spina a collo inferius. Ipse etiam puluis cõfect⁹ in aceto: saniem et scabiem curat. Conta venenuꝫ et morsum venenatorum animaliũ detur puluis eius cum succo mente vel vino. puluis eius mortuam carnem corrodit: siue sit in vulnere: siue sit in fistula: format' licinium ꝭm profunditateꝫ eius et melle inunctum aspergat' puluere aristologie et immittat'. Ad expellendũ fetum: siue viuũ: siue mortuũ: coq̃t' radix in vino et oleo: et fiat fomẽtũ.

Dias. morsibus venenatis aut potionib⁹ venenatis cum vino aristologie ro. ʒ. i. data medet': ꝛ imposita id prestat etiaꝫ. Secũdinas deponit: aborsum facit bibita cũ pipere ꝛ mirrha pessario adhibita. hꝫ similẽ effectũ longa sicut rotonda: sed rotũda plus asmaticis cõfert ꝛ sĩgultionibus: ꝛ frigoribus ꝛ pleureticis cũ aqua bibita singulariter medet'. Infixa corpori euocat vulneribus sordicieꝫ: ꝛ putredinẽ tollit. alta vulnera replet melli ꝛ irisillirici mixta: gingiuas ꝛ dentes a putredine purgat. Uirtus est oibus speciebus eius cali. ꝛ feruens. faciũt deniq ad putredines ꝛ purgamẽta ossiuꝫ despuẽda: ꝛ ad frigidas febres: ꝛ solitam in feminis purgationem ꝓuocat potui data. ʒ. i. vel cataplasmatibus imposita. Ad vsum tñ medicine aptior est rotunda: gustu amara. hec enim in emplastris missa: caua vulnera replet. facit ꝛ ad viperaruꝫ morsum: ꝛ ad alia venena extrinsecus posita: ꝛ dolorẽ de ventositate pingui ꝛ indigesta curat: ꝛ adiuuat etiã asmaticos cũ aqua bibita. Epilepticos ex acro humore factos curat. Ad reuma ꝛ spasmata sup omne medicamen vtilis est. frigore exustos in oleo vel axungia porcina cocta calefacit. Cãcrinomata que in naribus nascũtur cũ cypero ꝛ dragõtea femina cum melle trita ꝛ in naribus semel ꝛ iteꝝ vel tertio imposita ꝑfecte sanat. In febrib⁹ acerrimis aristologiã siccam suffumiga: fugatq demonia ꝛ hilariorẽ facit infanteꝫ suffumigata. Radix eius purgat fistulaꝫ ꝛ ad sanitatem ꝑducit ꝛ podagricis cum aqua datur.

Gal. Aristologia dolores qui ꝓpter opilationẽ vel aliquã grossiciem spiritus indigesti rotunda sanat magis q̃ lõga: ꝛ stimulos educit: ꝛ putrefactioneꝫ sanat: ꝛ sordida mundificat vlcera: ꝛ dẽtes ꝛ gingiuas clarificat. Adiuuat aũt asmaticos: ꝛ singultiãtes: ꝛ epilepticos: ꝛ podagricos cũ aqua bibita: sed ꝛ rupturis ꝛ conquassitionibus sup aliqḋ aliud pharmacum idonea est.

Acantum .i. semen vrtice
Acantisleuce. i. spina alba: ꝛ est bedeguar: lege litteram bemedato.
Acantaleuki idem quod supra
Acantũterminum: vel igra. i. sucuba
Acantium .i. vrtica nigra marina
Acantis arabica similis ẽ acantisleuce ꝛ ẽ sucaba
Accãtabanig. i. spina indaica: ꝛ est sucaba
Acacanthociros .i. spinosus porcus: qui latine

vocatur istrice.
Acantul.i.porcus. Acamizmel.i.sine fame
Acanon est quedā argilla satis desiccatiua in co
rasceni reperta:et similiter vocatur acanor instru
mentū factum ex ipa: q̄ distillat aq̄ rosata.
Acanil .i.carbunculi
Acarlicon est species testiculi canis
Acarta.i.sarcocolla Acaron.i.anagallus
Acarpos.i.sine fructu Acardilon.i.siseleos
Acarcare .i.filtrum
Acardelentes .i.auis cardella.

Cap.13.

a Car arabice: grece mycete vel mi kite: latine vero fungus.

Sera. lib. aggre. cap. acar auct. Dias. Acar sūt due speci es ei⁹.vna ē apta cibo: alia non:quia occidit. Gal. cōplexio eorū fri gida et hūida mul tū:ppt̄ hoc sūt ꝑpe medicinas mortiferas:et pro prie q̄rum sbstantie admiscetur aliq̄ putrefactio. Et dixit in li.de dieta.boni ex eis sunt non nociui et sunt frigidi:et siqs vtit̄ eis nimis generāt humo res malos. Et ex eis sūt species male mortifere.et iā vidi hoīem qui passus ē ab eis anxietatē anheli tus et coartationē et syncopim et sudorem frigidū et euasit postq̄ potauit squingebin: in q̄ decoctuz fuerit pulegiuz et ꝓiectum est sup ipm baurach: et sic euomuit fūgos illos:ex qb⁹ gn̄ati fuerūt hu mores grossi in stomacho. vñ q fungos comedit: sibi accidit ex eis colica et suffocatio.Et via tardā di nocumentū ipoꝝ est dare in potu vinū purum aut aquā ciceris cū aceto et sale: et decoctionez sa turegie et origani: et stercus galline cum aceto mi xtum et melle:et factū inde loboc .Et fungi qdam nutriūt nutrimēto supfluo: nisi q2 sūt difficilis di gestionis et egrediūtur cum stercore integri sine īmutatione:et nimietas fungoꝝ generat strāguriā Et idez auctoritate Aben Mesuay melius est q fūgi p̄mo coquant̄ cū piris siccis aut recentib⁹:et bibat̄ postea vinū puꝝ.et ꝓprietas eoꝝ ē q gn̄ant suffoca tiones. Gal. vij.sim.pha. capl'o mikite.Mi kite id ē fūgi frigidi et humidi sufficiēter sūt.Unde proprie delicteriosam virtu tem attingūt:et maxime quecūq; nām ꝑmixtā ha bēt putedinali alicui q̄litati.Et idem li.ij.de cibis cap.de fungis.fungi bene buliti vel decocti ī aqua veniūt ꝑpe edula apoia:nō tamē sic tantūmodo vtunt̄ eis homines.preparāt aūt et comedūt mul tiformiter.phelgmaticū aūt est: qd̄ ex ipsis nutri mētuz est: et palā q frigidum et humidum:et acci dit ex ipsis malus chimus.maxīe qdē ergo inno cui alijs fūgis sūt boleti.et ego vidi q̄sdam boleto rum qui īnocuissimi vident̄: cū plures non bñ de coctos comedūt.vnde quedā ex eis vidi afflictum in ore ventris :et grauatuz :et angustiantem: et vix respirantem:et spiritu deficientem: et frigidum su dantem: et vix saluatum per oblationez sedantiū grossos humores:quale est oximel per se:et cum isopo et origano mediocriter decoctis in ipso.Et enī ille sumpsit et vomuit huiusmodi spumam: postq̄ vomuit comestos fungos:iam aliqualiter in phlegmaticū chimuz suffocantē et frigiduz et grossum permutatos.Almāsor trac.iij.cap. de fū gis.Fungi tuberibus valde sunt deteriores:quoꝝ quidam homines strangulant atq; occidunt:qui autem ex illis boni existunt in corpore viscosuz ge nerant phlegma. Et et aliud gen⁹ fungorū:quod cōmuniter noīatur tubera: ꝓ quibus.l.l. hameh.
Acasen.i.meu Acateruze.i.podagra lini
Acatilis.i.species tarse Acato.i.guttur
Acacie.i.medicina acuta: que non bibitur propt̄ sui acuitatem.
Acata .i.arbor thuris
Acates.i.lapis quidam:circulis nigris et albis va riatus:et est lapis gagathes.
Acatutes.i.borax Acaturos.i.storax
Acatis.i.sicut cū pedes:et caput agni cuz aceto co quunt̄ et ꝯgelāt̄ et nr̄o ideomate vocat̄ gellatina
Acati idem quod supra
Acauem.i.pucida: que grece vocat̄ parcenidon et est cotula fetida.

Cap.14.

A Cantos grece: vel pederoca: vl' melāphilos:arab. habe:vel chachita: vel astuded: latine vo plāta gūmi dragāti.Dragātū ē gū mi plante:q̄ vocat̄ habe:cuius triplex ē maneries scilicet album quod melius:si clarum sit et puruz et est subruffum:et est citrinū .quod aūt album ē ī frigidis medicinis poni .dz subruffuz aūt et citri num in calidis:per quadraginta annos potest ser uari:virtutē habet infrigidandi:mūdificandi: hu mectandi:et ꝯglutinādi. Dias. capit.acātos.Acantos nascit̄ ī parietibus in lo cis lapidosis et humidis: cuius species sunt due. Una spinosa ac breuis.Alia thyrsosa.vnde dicit̄ melamphilos: eo q folia nigra habet: veluti pi gmētum nigrū:et diuisa sicut erruca longiora et latiorā lactucis:virgas habet duorū cubitoruz in grossitudine digiti et in capite virge ipsius: folia habet minuta in qua caput est:vt cardus:coloris hiacynthi:flos ē illi albus:et semē coloris mellini cū radice muscilaginosa et ruffa et longa gummī ipsius est dragantū.Est alia agrestis similis coli mo:spinosa s3 bre uior supradictis. Sera. li.aggre.capit.habe Habe ē arbor cuius gūmi est dragantū:cuius radix grossa lignosa: et vocat̄ dragantum:ex qua apparet res quedā sup terrā:vnde egrediunt̄ rami eius: et sunt rami seu virge breues duri :extensi super faciē terre:in qui bus sunt folia gratilia:parua plurima:et inter ipa sunt spine albe equales:dure:que tegunt̄ et occul tantur ab ipsis folijs.Dragantū est humiditas: q̄ emanat ex radice ipsa:quādo vulneratur ferro et tempore sue maturationis apparent:qū vulnerat̄ in loco scissure:et radix ipsa vocat̄ arabi chachi ta.Et melius ex draganto est claꝝ purū subtile cu ius sapor vergit ad dulcedinē:quod ara. vocatur sichiraitim grece tragātum:latine vero dragantū Gal. viij.sim.phar.ca.de dragāto.Dragātū virt⁹ ē ei⁹ p̄ᵃ q̄ desiccat:et 2ᵃ glutinat

⁊ tertia est que frangit acuitatem rerum calidarum ⁊ acutarũ: fri. in secũdo gradu: humi. i pmo

Posse. aqua ordei ĩ qua coctũ fuerit dragantũ p noctẽ remouet sitim. Cõtra scissuras oris ⁊ labiorũ: ⁊ palati vlcerationes: vl' excoriationes: dissoluat' dragantũ in aqua ro. ⁊ per pannũ exprimat': ⁊ cũ glutinositate conficiatur puluis amidi: ⁊ inungat' petia: ⁊ illiniat' lingua vel labiũ sepe: ⁊ cito curant'. Ad faciem dealbandam ⁊ pannum supfluũ remouendũ. ponatur dragantum in aqua ro. per noctem: mane addito borace: vl' cãfora in parua quãtitate: ⁊ facies frequẽter illiniat'. Cõtra siccitatẽ pectoris aqua ordei decoctionis draganti ⁊ gũmi arabici detur. Ad curãdũ calidam ⁊ siccam tussim: detur aqua decoctionis ordei ⁊ succi liquiricie: ĩ qua dissolutum fuit dragantũ p noctẽ vnam. Uel aliter: in aqua ro. dissoluat' dragantũ per noctẽ: postea p pannũ exprimat': ⁊ cum viscositate ipsi' dragãti conficiat': ⁊ fiant pillule quas teneant sub lingua que dissolute transglutiant': valent etiã ꝯ tussim ⁊ siccitatem spiritualiũ. Electuarium cõfectum ex duabus partib' draganti: ⁊ tertia liquiricie cum syrupo simplici: valet cõtra predictã tussim. Cõtra dysenteriã dissoluat' dragantum in aqua pluuiali: ⁊ in eadẽ decoquat' pullus qui det' patienti eadẽ aqua aliquãtulũ tepida. per clystere iniiciat' similiter succus plãtaginis: in quo p noctẽ fuerit dissolutũ dragantum. Sed attende: q quãdo dragantũ in medicinis ponit': per se debet teri: quia contritioni resistit. Si enĩ cum aliis specieb' conterat': prius in fumum resoluentur alie species: q̃ꝫ dragantum conteratur

Dias. dragãtum in puluerem redactum ⁊ cum calida aqua potatũ eos qui spasmũ patiũtur: vel quibus alique ĩtrinsecus vene crepuerũt similiter sanat.

Sera. auc. Dias. virt' est ei glutinatiua sic virtus gũmi arabici: ⁊ ipsum administratur in cobol oculorum ⁊ in medicinis tussis ⁊ asperitate canne pulmonis ⁊ abscisione vocis ⁊ cursus catarri in vulua: qñ fit ex eo cõfectio cum melle ⁊ ponit' sup linguam ⁊ transglutitur quod de ipso dissoluit': aut dat' de ipso. ʒ. i. postq̃ꝫ infunditur in vino cocto dulci: ⁊ tunc etiã valet ad dolorem renũ ⁊ vlcera vesice: qñ miscet' ei ex cornu ceruino adusto: ⁊ par aluminis iameni: prohibet nocumẽtum morsus serpentũ. Et idẽ auct. Albugerig. Dragantũ est frigidum: ⁊ est in eo humiditas que laxat ventrẽ: ⁊ confert tussi ⁊ vlcerib' oculi: ⁊ lippitudinib' eius: ⁊ reprimit acuitatẽ medicinarũ laxatiuarum. Et idẽ auct. Mesarugie est bonũ vlceribus vesice ⁊ asperitati gutturis ⁊ lingue. Et idẽ auct. Abix. est in eo res modice caliditatis ⁊ humiditatis: ⁊ laxat ventrẽ: ⁊ cõfert tussi ⁊ vlcerib' pulmonis: et glutinat vlcera intestinorũ nisi quia addit in solutione: ⁊ ꝯfert vlceribus oculi ⁊ lippitudini qñ infundit' ⁊ dissoluit' ⁊ colirizatur cum aqua eius: aut ponit' in puluerib' ⁊ conuenit ⁊ miscet' cũ medicinis acutis laxatiuis: quia ꝓhibet nocumentũ earũ: ⁊ ꝓhibet aggrauationẽ ipsius medicine supra naturam si deo placuerit. Formã assandi dragantum inuenies in littera gũmi arabicum.

Acharachie — idem quod supra
Acabel. i. enula — Acadar. i. viride
Acaid est gummi arboris grani viridis
Acantum. i. incubus — Achababa. i. camisia
Achani est quoddam animal: ⁊ est auis omnib' nota: ⁊ vocatur pica achani
Achararich. i. cantarides — Achal. i. aquila
Achanagia — i. ambrosia
Acaltici — i. assa fetida
Achalimia — i. superfluitas argẽti
Achãtina. i. vestis cardata vel simulata

Cap. 15.

Chafar arabi. grece blaccebisancia: latine vngula aromatica

Sera. li. aggre. cap. achafar: est conchyliũ ex speciebus ostracorũ: ⁊ est similiter de cõchyliis purpureis ⁊ reperit' in regionib' indie: ⁊ in aquis iuxta quas oritur spica nardi. Odor aũt eius aromaticus est: quoniã ipsũ animal comedit nardũ ⁊ ipsa colligunt' in tempore estiuo quando aqua desiccat': ⁊ reperit' etiã ex eis in littoribus maris azium. Et color eius est decliuis ad albedinem: ⁊ ambe sunt meliores ⁊ est pinguis. Sꝫ illa que nascitur in babylonia ẽ subnigri coloris: ⁊ ẽ minor illa ⁊ omnes habent bonũ odorẽ. Et qñ fumigat' domus cũ eis sentitur odor earum sicut castorei

Sera. li. aggre. cap. obstracorũ. Blaccebisãcie sunt ex vngulis ostracorũ: ⁊ sunt coopercula quibus tegunt' in foramine suo: ⁊ meliores sunt que vergunt ad albedinẽ ⁊ sunt odorifere: q̃ꝛ odor trahit aliquãtulũ ad odorẽ castorei

Posse. Gal. cap. ostracorũ. Quãdo blaccebisantia sumitur cũ aceto in potu attenuat splenẽ: ⁊ qñ fumigant' cũ eis mulieres habentes suffocationẽ matricis cõfert eis. ⁊ iste fumus excludit secũdinam: ⁊ qñ ex eis fumigat' epilepticus excitat ipsum.

Achrab — i. scorpio
Aclas. i. pirastr: ⁊ est pirum siluestre
Acrasia — i. intẽpantia ꝯplexionis
Acades — i. atralia
Acratus est nomen cuiusdam lapidis
Actago actaginis: ẽ auis optimas habens carnes ⁊ abundant' ĩpe inueniunt' Rhodi: de qua Hieronymus epistola. xv. ad Asellam de fictis amicis ait: Tu actaginẽ eructuas: ⁊ de comesto ansere gloriaris? Quidã dicũt q est fasianus. quidã dicũt q est perdix: sed falso: quoniã Gal. in li. dinamidiarũ: cap. de eupactis: ponit actaginem ⁊ fasianum simul: ⁊ sic nõ sunt idẽ. similit' nõ est perdix: q̃ꝛ idẽ simil'r eodẽ capitulo ponit actaginem ⁊ perdicẽ. sed fm veritatẽ est auis que ab aliqb' vocat' franchilini: ⁊ est quedã auis magnitudinis fasiani: sed nõ habet ita caudam: ⁊ habet pennas vario modo coloratas: sicut gallina indie: ĩterdũ tñ coloris viridis ⁊ celestis: ⁊ ẽ sapidior omni aue

Actalancia .i.cardella auis
Actanasia.i.confectio actanasie quam inuenies in antitodario Gal. et etiam damasceni. vel actanisia est quedam herba sic vocata: quam inuenies in littera artemisia. Unde quando in aliqua recepta ponitur actanasia sine determinatione aliq debet poni herba: quia quando debet poni confectio ponitur cum tali determinatione.
Actrabigi.i.testiculi gallorum: sed falso: immo e fasianus.
Ace .i.thymus
Acedula potest dici acetosella et verius: est omnibus nota: parua habens folia et pingua cum stipite tenui: gratilibus seminibus pleno: et est frigi. et sic. complexionis. Alterat caliditatem stomachi et epatis et cordis, excitat appetitum: et ista est acetosa minor: vel acetosella. sed acetosa in omnibus est melior: et vocatur acetosa maior: ut apparet in littera humad.
Acedorucum .i.acetosum
Acedul .i.alleluia
Acefali .i.semē apij mōtani
Acefes .i.nux romana
Acegi .i.attramentum
Acelea.i.psilotrum Acelk.i.bleta
Acer .i.arbor quedam sic vocata
Acerima est quidā piscis sic vocat⁹
Acerbe .i.galla
Acetis.i.palea vel purgamentum milij
Acerodion .i.sine duricie
Acesim .i.species chrysocolle
Acheth .i.absinthium
Acetosa qd est.l.l.humad
Acetum quid est.l.l.thal
Acceptaculum.i.mensura quantū testa oui capit
Acheregum .i.citrum
Achencharacha .i.pyretrum
Acheremata.i.apostema: quod cū frāgitur emittit ad modum humiditatis putrefacte.
Acreta.i.clausura vulue mulieris
Acre.i.acutum Acia.i.rannus
Acida .i.acetosa
Acidas.i.veruce: que dicitur ficus: lege litteram veruca.
Acida est nomen proprium loci
Acinum est illud qd in vua relinquitur
Acinatium .i.vinacia
Acireti .i.subrusti
Achinos .i.rhaphanus agrestis
Actionum .i.bonum ad agēdu
Actia est quoddam gummi quod īuenitur in radice cameleonte
Achilea .i.millefolium
Achirosa.i.karabe Achiron.i.palea
Achium .i.cassella
Achirochia.i.infusio que fit super aliquod membrorum cum aqua calida de alto
Achiraraha .i.pyretrum
Achireonata .i.ackeremata
Achimo .i.hermodactilus

Achia: vel acheos.i.glucten romanū: et ē mastix
Achira.i.scrofa Achil.i.cauda
Achitis .i.sambucus
Aclis i.vlcus qodā oculi
Agrigaristuz.i.sine gratia et sine remuneratione
Acrifagia .i.acuta cibaria
Acrinus.i.tortura Acriimia.i.acuitas
Acrimilacet .i.git
Acsin .i.spēs volubilis
Actis .i.sambucus
Actis terrenus .i.ebulus
Acti .i.portulaca agrestis
Actiros miluus auis
Acticum mel sm Dias. est illud quod sub terra īuenitur.l.l.mel acticum
Actriplex quid est.l.l. andrafasis
Actriplex agrestis quid est.l.l.ut supra
Actriplex marina qd est.l.l.molochia albachar
Actriocia .i.constrictio
Acof.i.cataif Acoibar.i.coriandr
Acomel .i.lapsana
Acontia .i.iaculus serpens
Aconis patramos .i.rasura eris
Aconeicos .i.cibus indigestus
Acomitum.i strangulator adib vel leopardi
Acopon .i.malua terratica
Acopon.i.mitigatiuum: ab a quod est sine et copos quod est labor: inde miracopon.i.mire mitigatiuum: sicut est medicamen remouens dolores
Acorus quid est.l.l.glaspatella
Acoran .i.iaculus serpens
Acoreas .i.malua
Acora.i.tubera capitis: et sūt furfura capitis. Uñ Dias. cap. de ficu: dicit q acora et ptiria et scabrum sunt idem: et ptiria ē furfur capitis: ut idem Sera. dicit q sūt vlcera capitis humida. cap. de felle. Sz
Acores idē quod supra
Acorad.i.porrus Acoto.i.sedere
Acomlinthos.i.lapis in quo acuitur ferrum: lege litteram cos
Acoclassa .i.chatinum
Aclodi .i.fuligo.
Acrocordines.i.spēs verucarum.s.porri
Acrotan .i.acrior
Acrob .i.scorpio
Acros .i.acredo
Acromus.i.corpus minimum: et est diuisibile
Achubb .i.butirum
Acuch quid est.l.l.cameleōbante
Aculeset .i.pondus
Aculpalea vel sacupalea.i. rubus caninus vel cinosbatus.
Acuratrod ē quedā species eris
Acusticus .i.vermis audibilis
Acusaceros.i.purgamentum frumenti
Acut.i.anabasis Acrufex.i.nux romana
Acsimen .i.pondus
Actu .i.herba violaria
Ada i.fluxus lachrymar

Adabes .i.nux muscata
Adare est quoddam genus lacerte
Adalasi .i.vngula caprina
Adamas est quidam lapis qui vocatur lapis adamas. Adanaelfara .i.auricula muris
Adarmus .i.lupinus
Adarsesibam .i.filfum
Adarsesalzan idem quod supra
Adarasta. .i.ellheborus albus
Adarca .i.calamꝰ aromaticꝰ
Adar est quedā herba:sicut isopus satis stiptica.

Cap.16.

Darce vel adarcis.i. flos aque marine:vt fūgus maris qui est velut spuma. Sed Dias. dicit ꝙ adarce est caro que nascitur super terram:locis salsis ⁊ aquosis:cannetis se applicans ⁊ feno. Est autem spuma in speciem spongie. color est similis lapidi asiani ⁊ altionio.est vero mollis ⁊ inanis abintus.nascitur ⁊ in stagnis Posse. vngues leprosos excludit maculas ⁊ lentigines imposita tollit. Uirtus est illi viscida ⁊ metasincretica.Sciaticis imposita medicatur corpori confricata aut smigmatibus mixta cum magno calore corpus condensat:quia ut ignis calefacit.miscetur autem acopis medicinis:est autē leuis valde. Adatinarche.i.ↄfectio rubee trociscate Abbab.i.dab.
Adbalerim.i.senectus in decrepita etate:in qua homo se mouere nō potest ⁊ omnes virtutes sūt destructe Adria.i.rubea tinctorum
Adragius.i.portulaca Adraces.i.testiculi vrsi
Adeam.i.allium Adibme.i.satyrion
Adebe .i.galla egyptiaca
Adeditach est quoddam genus lupi
Adeleem .i.satyrion
Ademil.i.furunculi vel carbunculi
Ademenil idem quod supra
Ademest .i.granum lauri
Ademer .i.laurinum
Adembri .i.corruptio stomachi
Adenes .i.scrofule
Adeps anthali.i.pulpa coloquintide
Adeps.i.sepum,ꝑ quo.l.l.quarumuxobean
Aderes.i.fluxus sanguinis per annum :tamē nō est dysenteria nisi esset ab epate
Adestia citrina.i.cibus qui fit ex lentibus cum aq̄ quibus additur parum ȝafrani
Ademest.i.laurinum Cap.17. De squinanto

Adcher arabi.grece squinum: latine squinātum.Sqnātū dr̄ palea camelorum: qꝛ cameli eā comedūt.Est enī ca.⁊ sic.ↄplexiōis in primo gradu :⁊ reperit̄ in aphrica:⁊ in apulia per decennium seruatur.Et eligendum est quod subalbidum est.Si autem inuenitur quoddaȝ durum sicut lignum circa stipitem abijciatur. ⁊ stipes eius est similis stipiti cypri:ut apparet in littera saba rade. Dias. cap. de squino .Squini duo sunt genera.Unum oxischimos appellatur:quia acutum semen habet. Alterum vero semen habet nigrum rotunduȝ ⁊ grossius predicto.Et est forte tertiū genus squini:paulo grossius supradictis :qui creticus siue olosquinus Sera. lib.aggre.capitulo adcher.Ad dicit cher.id ē squinantum.⁊ est herba habens radices sub terra ⁊ ramos subtiles.⁊ est sicut radix culem nisi quia est latior. ⁊ habet fructum fere similem floribus cannarum :nisi qꝛ est subtilior ⁊ minor.nascitur in insulis ⁊ pratis:⁊ fortasse ex eo repletur tota terra vbi nascit̄:⁊ quādo desiccatur fit album.Et idem auc.isaach hebenaniran.squinantum est herba palearis: ⁊ habet ramulos subtiles duros:in capitibus ramuloruȝ sunt spice pilose.⁊ illi pili sunt flores eius:⁊ habet bonum odorem ⁊ vene corticis eius sunt nigre ⁊ interius albe.⁊ sapor eius est amarus.⁊ quod de ipso administratur sunt flores : radices ⁊ folia. Hal. floris eius substantia non est longinq̄ a subtilitate.⁊ in sapore eiꝰ est stipticitas pauca minor caliditate.⁊ virtus ipsiꝰ est virtus q̄ calefacit caliditate pauca ⁊ subtiliat. Itē Hal. viij.sim.phar. ca. squinantum. Sqnantum calefacit moderate ⁊ stipticat moderatiꝰ adhuc.⁊ subtilium partium substātia nō alienuȝ. Et idē Sera. auc.Dias.melius ex eo est nouum in quo est rubedo plurium floruȝ ⁊ quando scinditur apparet in eo color purpureꝰ ⁊ est subtile ⁊ in odore suaue. ⁊ quando defertur in manibus habet odorem bonum.⁊ quando masticatur mordicat linguā ⁊ pungit punctione pauca. ⁊ quod in vsu venit ex eo est flos eius ⁊ canne radicis ipsiꝰ Auic. auc.Dias.Squinantuȝ ē duarum specierum. Una earum est que non habet fructum nigrum. ⁊ habet folia sicut cauda equina.Et idem opinione ꝓpria. Sqnantum ex eo.aliud est arabicum: ⁊ est boni odoris.⁊ aliō ē agimiū qō ē minutuȝ:⁊ ē durius:⁊ est grossū:et est terreuȝ ⁊ nō habet odorem.Melius ex eo est arabicū rubeū fortioris odoris.sed illud quod est supra ipsum ad aliquantulam declinat rubedinem:⁊ cum scinditur fit purpureum mordicans linguam:⁊ adurens eam sua acuitate.⁊ in agimio est virtus infrigidatiua: et eius radix est vehementioris stipticitatis:et eiꝰ flos calefacit parum.et eius stipticitas est minor calefactione ipsius:⁊ est aliud arabicum:sed in sua natura est ca. ⁊ sic.in secūdo. Posse. Sqnantū ī vino decoctū ⁊ cataplasmatū pudēdis mēstrua educ̄ strāguriā ⁊ dissuriā soluit Sera. Squinantū ꝓuocat vrinaȝ ⁊ menstrua qn̄ bibitur:aut fit ex eo emplastrum.⁊ confert apostematibus epatis ⁊ stomachi. sed radicis eius stipticitas est amplior stipticitate floris ⁊ caliditas eius est minor caliditate ipsius:⁊ propter istam stipticitatem accidit ꝙ administratur ad fluxum sanguinis. Dias. cap.de squinanto.flos eiꝰ ē stipticus stipticitate pauca:calefactiuus maturatiuus:mollificatiuus:frāgens lapidem:aperitiuus orificiorum venarum ꝓ

vocatiuus vrine et menstruorum: et resoluit infla tiones et inducit grauedinem capitis. et confert sputo sanguinis: et dolori stomachi. et confert pulmoni et renibus: et miscetur in confectionib' medicinarum multarum. Et radix ei' est stiptica: et ppterea datur ex ea pondus auri. i. cum tantūdē piperis aliquot diebus habentibus nauseaz et hydropicis & habentibus conquassionem in neruis & decoctio eius confert apostematibus matricis: quando fit sessio in ea: & oleum squinanti confert omnibus speciebus pruritus: & illi qui est in aīali bus & expellit lassitudinem et est coueniens ad alba ras. **Gal.** Squinantum est vrinatiuum & mēstruorum eductiuum in pcirijs et potationibus sumptum. Juuat autem ad eos qui scdm epar & stomachum & ventrem phlegmones Est autem radix eius magis stiptica q̄ flos: sz flos calidior. In omnibus vero partibus eius: alijs q dem magis: alijs autem minus apparet quedam gustantibus stipticitas: propter quam & pharmacis que emoptoi cis fiunt miscet'. **Aui.** Squinantum in eo ē stipticitas: quapropt' confert eius flos fluxui sanguinis vndecunq3 fit. & in eius oleo sunt resolutio & attractio: sed ipsi' radix est fortior in hoc & constringit naturam: et in ipso sunt digestio & lenificatio: & orificia venarum aperit: & sedat dolores intrinsecos: & proprie ī matrice & resoluit ventositates. Eius oleum confert prurituī. & eius decoctio confert apostematibus calidis & duriciebus intrinsecis: bibitum & suppositum pro emplastro & decoctum: & apostematib' frigidis in visceribus. & confert lacertis conquassatis. & confert spasmo: cum ex hoc bibitur quarta pars auri cum pipere: & ipsum remouet lassitudinem. & grauat caput: & proprie illud quod est ex eo agimium: sed minutum eius facit sodā & grossioris semen facit dormire & stupefacit. & totum ipsius cōfortat carnem rubeam: que est inter gingiuas & desiccat humiditates ipsarum. & eius flos purgat caput. & squinantum cōfert dolori pulmonis. & eius flos confert sputo sanguīs. & radix ei' confortat stomachum & appetitum: et sedat nauseam: accepto aureo ex eo proprie cum pondere sui et pipere. Et ipsius flos sedat dolores stomachi: et confert apostematibus eius: et apostematibus epatis. et squinantum confert doloribus matricis. et encatisma ex decoctione eius apostematibus matricis calidis cum distillatur in eaz: aut vaporatur cum aqua eius. & frangit lapidem: & stringit naturam proprie quod ex eo est agimium: et abscindit fluxum sanguinis matricis: et ppie ei' flos. & confert doloribus renum et fluxui sanguīs ipsorum. et cum bibitur ex radice ei' aure' cum pipere confert hydropisi. et ipsi' flos confert apostematibus ani. Species ei' grossa cum ex folijs recentib' que sunt iuxta radicem fit emplastrum est iuuatina morsure venenosorum.

Adbe — .i. galla egyptiaca
Adberne — .i. aromaticum
Adgeraxat. i. gen' scorpionis: qui trahit caudam post se reuolutam.
Adbel — .i. fruct' iuniperi
Adberet — .i. flux' sanguīs epatic'
Adbelem — ē planta indici
Adbelbre — .i. satirion
Adrere — .i. puluis aromatic'
Adiāton. **Dias.** cap. adianton. Adianton: siue gallitricō vel pollitricon. Ubi sciendu3 est q̄ omnia illa nomina sūt synonyma idem significantia. nam significant capillu3 veneris. vnde nomina que in tricon desinunt capillum dicunt: ut pollitricon: gallitricon. i. capillis veneri licet moderni pro diuersis accipiant: ad vnam tn̄ concordat virtutem: faciunt enim ad augmentu3 capillo℞. Unde. **Dias.** Adianton: siue gallitricon siue pollitricon folia habet coriandro similia: scissa in summitate. Hasta ipsi' longa duabus palmis: habens super se capitella nigra: que herba semen non habet. radix est illi inutilis. virtus ei' est in folijs ipsi'. Paul' capitu. adianton. Adianton siue capillus veneris: fri. ē & sic. tempate tamen ex subtili substantia: virtute3 habet diureticam. pro capillo veneris: lege litterā berstegasten. & pro adianton: lege litteram dontō & pro pollitricon: lege litteram pollitricon.
Adiam' — .i. herba capillaris
Adhibis — .i. visc' quercin'
Adib similis est lacerte magne: & moratur in aqs
Adibe — .i. visc'
Adicasugeg — .i. gall' & gallina
Adidalantros — .i. calaute cumenon
Adibalartoris — idem quod supra
Adiestiones — .i. operationes
Adilios — .i. sanguis draconis
Adilesmelich — .i. alilesmelike
Adipsa vel glicorzia. i. laquiricia
Adipsos — idem quod supra
Aditrigi. i. fasian' — Adintori. i. sumach
Adhip — .i. lupus
Adhil: in practica heben Mesue commendantur valere visui. Nescitur autem quid sit. in Serapione in aggre. sim. medicinarum vocatur athel: que visui etiam laudatur. sed mihi videtur q̄ sit eufragia: & sic est s̄m veritatem
Adrianum est quoddam antidotum opiatum in antidotario Gal. positum.
Adrice — .i. arthanite
Adrion — .i. squinantum
Adris — .i. asperum
Adricon — .i. succus frumenti
Adrioch — .i. arthanite
Adruma idē quod supra — Adrunas idē qd̄ sup̄
Adrungi — .i. fasianus
Adrichasa — .i. polium mōtanum
Adtim — .i. allium
Adoch. i. lac — Adog. i. vas
Ador gen' est farris: inde adoreius panis qui ex eo fit
Adoram est locus quidam sic vocatus: et est sil'r ter quedam auis que recipit denominationem a

loco:quam non habemus in partibus istis.
Adozenum .i.far ordei
Adobobo.i.lac acetosum:de quo extractum est butirum.
Adobobe idem quod supra
Adstomatica .i.oris pharmaca
Adualdul.i.ericius habens spinas sagittales:z i lingua nostra vocatur istrice.
Aulma .i.lupi
Adububa idem quod supra
Adubucha .i.lumbi
Adubel .i.musca
Adubul .i.secūda spēs ethice
Adubul.i.ericius montanus habens spinas sagittales:z ideomate nostro vocatur istrice
Aduiden .i.silfium
Adumul ē gen⁹ apostemat' calidi
Aduranti .i.perdix.
Aduratici idem quod supra
Adurcādi idem quod supra
Adduas .i.potio
Adduguardemel.i.infirmitas que oritur in palpebris intus:et non permittit aperire oculum:et rubet. Adhulbus .i.adualdul
Adulbub .i.mercurialis
Adulbubub idem quod supra
Adhubulet .i.adubelet
Affadius altin.i.serpentes magni:qui egredi faciunt sanguinem ex poris omnibus
Affaso .i.assarum
Affaratib .i.blaccabisantia
Affarnal .i.cipressus
Affasure .i.radix vitis albe
Affalax.i.talpa Affani.i.hedera
Afflamain.i.dies.xl.in tempore canis:z.xx. sunt iulij:z alij.xx.sunt augusti:z dicuntur asamanux id est molesti.
Affrangens .i.quedā medicina inda
Aframia .i.cibus de agresta
Afeca .i.apertio
Afegumati sunt omnes spēs boni saporis que cibis admiscentur:ut piper zc.
Aferisis .i.passule sine granis
Afferiat .i.aloes
Affesem .i.butirum
Afemem idem quod supra
Afferusius est quedam species lacticinij
Affebere.i.vna de.xxviij.mansionibus lune
Affesura .i.discrasia
Affeng.i.affegi Affenis.i.palma

Cap.18.

Affegi albach

ara.gre. trages: latine vero spongia marina. **Sera.** li.aggre.cap.affegi albach. Affegi albach.i.spongie marine duo sunt genera:scilicet masculus z femina.masculus dicitur qui percussuras minutas habet z spissas z albas.femina uero rotundas cauernas z maiores habet. Sed additur tertium genus duros lapides ītra se habēs. z plurimas cauernas.Comburitur vero sicut calcidonium.Melior est illa que est propinqua sue acceptioni:z est adhuc reseruans in ea de virtute quam acquisiuit ex mari:sed quando prolongat tempus sue collectionis euanescit virt⁹ eius:z nō est conueniens ut administretur in opere:nisi prius lauetur cum nitro:aut baurach:vel cum aqua cineris que dicitur distillata. **Auic.** li.ij.capit. de spongia. Spongia est corp⁹ marinum laxum:raruz:z dicitur ꝙ habet animal in eo cui adheret z non separatur ab eo. Et illa que est recens est fortior z vehementioris exsiccatōis propter fortitudinem nature maris.z est ca.in primo:z sic.in secundo gradu.z ipsius lapis est propinquus z minus calidus:z est fortis exsiccationis.proprie quod ex ea est recens quando aduritur cum oleo:z similiter eius cinis. **Dias.** cap.de spongia.spōgie sunt duo genera masculus z femina.masculus habet foramina minuta z spissa z alba. femina vero habet foramina rotunda z magna.Et additur tertium genus habens ītra se lapides duros z plurimas cauernas.

Posse.

Sera. auct.Gal. virtutem habet exsiccatiuam manifeste:z ideo virtus eius est que cōsolidat vlcera recentia cum suo sanguine:cum madefit in aceto mixto aqua vel vino: ꝟm diuersitatem corporum.Et abscindit fluxum sanguinis qui ex incisione accidit:vel combustione:quando accipitur sicca non habens humiditatem in se: z inbibitur in aspalto iudaico:aut in pice liquida:z ponitur super locum fluxus:z ignis in ea accenditur:z valet ut cauterium.sed spongie combuste virtus est resolutiua.Et lapis qui inuenitur in spongia habet virtutem que desiccat:z frangit lapidem qui ē in renibus causat⁹ Et idem auct. **Dias.** que ex spongia ē noua z sicca:non cū sua pinguedine confert vlcerib⁹ z resoluit apostemata phlegmatica:z conglutinat vlcera recētia:qū superponitur cum aceto vel aqua.incarnat vlcera antiqua:quando apponitur eis cum melle cocto z apponitur cum aqua sola. Sed ex spongijs illa que est subtilis leuis non habet iuuamentum Et vtimur spongia noua sicca in pāno lineo ligata:que sola facta forma licinij z intromissa aperit orificia uulnerum:quando sunt clausa. Et quando ponitur sicca in vlceribus antiquis humidis ad que fluunt humiditates ab alijs membris exsiccat ea z diminuit humiditates eorum. Et apponitur cum aceto z abstinet menstrua .Et quādo cōburitur sicut comburitur spuma maris:confert obtalmie z abstergit oculum.Et quando lauatur post combustionem eius:est magis iuuatiua in medicinis oculorum.Et quādo comburitur cum pice cōfert fluxui matricis.Et lapis qui inuenitur in spōgia frangit lapidē vesice quando bibitur cū vino **Aui.** quando spōgia aduritur cum oleo:z similiter eius cinis:cōfert disruptioni sanguinis:propter incisionem z apertionem.Inflāmatur etiam ex ea ignis super locuz:z cauterizat

cum hoc q̄ ipsa est substantia retinens sanguinē Et ex ea fiunt licinia: que in orificijs venarum ponuntur: ⁊ retinent sanguinem ⁊ fluxū sanguinis. Et eius lapis subtiliat absq̄ calefactione: ⁊ exsiccat: ⁊ abstergit: ⁊ exsiccat apostemata phlegmatica. Et infundit in aceto ⁊ ponit super plagas et consolidat eas ⁊ decoquit cum melle: ⁊ cōsolidat vlcera profunda. ⁊ similiter ponitur sicca sup ipsa ⁊ infusa in aqua aut vino: desiccat vlcera humida antiqua. ⁊ quādo spōgia aduritur cum oleo ē cōueniens curationi sputi sanguinis. Et lapis in ca ī uentus frangit lapidē in vesica apud aliquos. Sz Gal. ait q̄ frangit lapidem renum tantum: quia non transit vsq̄ ad vesicam.

Affebeleza .i. mandragora
Affichimon .i. epithimum
Affichimie .i. spēs exiture oculi vlcus. s. adustiuū
Affid .i. semen sinapis albū
Afilonum .i. opium
Afinis est lapis super quem nascitur sal: cui⁹ flos nominatur asius.
Afis .i. vipera serpens
Affidhegi .i. cerusa Affion .i. opium

Cap. 19. de cerusa

Affidhegi ara. vł alūsiregalirozam: greceuero ⁊ latine cerusa. Cerusa fit in hunc modum: acetum acerrimū fundit in āphora vsq̄ ad dimidium: deinde plumbū decolatum et extenuatum sup acetum suspenditur: ⁊ sic vi aceti ipsa remissa in āphorā veluti fex subsedit: quam fecē delimpidato aceto leuigamus ⁊ in sole siccatam terimus. **Sera.** li. aggre. cap. affidhegi. Cerusa fit s̄m hunc modum: accipe laminas plūbeas quadratas in quātitate libre .i. et pone in vase terreo supius mediocriter angusto in latitudine pedis vnius ⁊ dimidij: vase tū prius impleto aceto fortissimo: pone baculos sup orificia vasoꝝ ab vna extremitate ad aliam: ⁊ suspēde laminas plūbeas perforatas per spacium quatuor digitorū ab aceto cū filo: ⁊ postea cooperi orificia vasoꝝ: ⁊ pone in obscuro loco: ⁊ dimitte per quatuor menses: in fine quarti mēsis aperi os vasis: ut fortius vis aceti exalet: ⁊ inuenies quasdā tuborositates ⁊ mucillagines circa plūbum quod inuenitur minoratū: illas primo cultello abrade ⁊ pone in vas magnum: ⁊ apposita aqua manib⁹ vel pedibus malaxa: postea aquā abijce: ⁊ pone substantiā que remanet in vas aliquantulum concauum: ⁊ apposita aqua soli exponat: aqua autē illa cōsumpta aliam appone: ⁊ ita facies quousq̄ fiat albissima: postea depone a vase illo: ⁊ pone ī minus concauum: vnde cerusa rotunda fiat. Sz sciendum q̄ hi qui cerusam faciūt sepius incurrunt palysim apoplexiam ⁊ arteticam propt̄ frigiditatem aceti dissoluētem. Uirtus eius est fri. ⁊ sic. in secundo gradu. Cerusa assat in hunc modum: accipe testam nouam ex terra archichi: et ponatur sup prunas: ⁊ pulverizet super ipam cerusa postq̄ fuerit trita: ⁊ moueat sine īter missiōe ⁊ quando fuerit conuersa in colorem cineris: auferat ab igne ⁊ infrigidet ⁊ administretur. Et aduritur iterū in hunc modum: ponat in vase concauo postq̄ teritur ⁊ moueat donec fiat sicut auripigmentū rubeum: deinde auferatur ab igne: et administret que sic preparata ab aliquibus dicitur sandirich. **Dias.** cap. d̄ cerusa. Cerusa fit ī hūc modum: Mitte in vase fictilli acetum acerrimum: ⁊ cooperi plumbo in tenuitate deducto ⁊ muni argilla: ut spiramen nō admittat: donec plūbum ipsum vi aceti liquescat ⁊ euanescat: postea vero quod supernatauerit aceto: et quod resederit subtus: liqua ⁊ infunde: ⁊ sic in vase nouo refunde: ⁊ sicca in sole: ⁊ postea tere ⁊ cribella: faciesq̄ hoc ter vel quater. Primum vero quod exit per cribrum virtuti collyriorum seruatur. Secūdum vero secundam virtutem habet. et ordo iste seruat hodie. Alij vero vas implēt aceto vehementer acerrimo: ⁊ superposito flabro calami ritu desuper plumbum in tenuiatem deductum cōponunt addito coopculo ⁊ munito argilla sinunt sic esse: donec solutum in āphorā veluti fex resideat: quod limpidato aceto leuigat ⁊ ī sole siccant: ⁊ terūt ex aqua tādiu lauantes quousq̄ nil habeat asperum: ⁊ sic leuigata aqua in sole siccant. qui vero addito aceto voluerit trociscos facere ⁊ in sole siccare melius facit. fit autē hoc melius in estate: ut niuea ⁊ limpida exeat. Multi etiā in hyeme cōficiunt simili modo supra: ⁊ ponunt supra balneum: ut colore eius siccet. vtilis est vero que in Rhodo conficit: ⁊ in Chorintho. Assatur vero sic: pone testam mundam ⁊ nouā ⁊ magis acticam igneis carbonibus: ⁊ suprasperge tritam cerusam: ⁊ moue frequenter q̄ diu colorem mutauerit: fingens colorem sandarace. hec s̄z aliquos vocatur sandix. Lauat ut chachimia vel tucia. Alij vero in cacabo nouo mittunt ⁊ sup focū ponunt: ⁊ frequenter agitant q̄diu colorem ruffum faciunt. ⁊ hoc multi dicunt sandicū eē. Alij vero vas medium implent de aceto: deinde plūbum delatum ⁊ extenuatum super acetum suspendunt: ⁊ sic quod remanet in plumbo vel subsederit in fundo lauant ⁊ siccant in sole. Est autē optima cerusa candidissima ⁊ non grauissima: ⁊ que linguam mundatam non denigrat. Uirtus ē illi mallactica: ⁊ stiptica: ⁊ lentintica: ⁊ plerotica: ⁊ leuiter catastaltica: ⁊ catilotica: cerotis pinguibus miscetur: et medicaminibus: ⁊ trociscis. **Auic.** li. ij. cap. de cerusa. Cerusa ē cinis plūbi aut alannoch: ⁊ in ea que fit ex alannoch vehementer ellaboratur: ⁊ adurendo fit et asreg: acquirit superfluā sb̄tilitatē. q̄nq̄ vero fiūt omnes ceruse cum aceto. ⁊ quādoq̄ cum salibus ⁊ quādoq̄ fiunt pluribus modis: s̄m q̄ scitur in libris huius artis. fri. est ⁊ sic. in secūdo gradu. Et que fit cum aceto est vehementis subtiliationis ⁊ magis profundans. ⁊ in alia non est vehemens sb̄tiliatio: ⁊ est glutinatiua ⁊ proprie asreg. **Posse.** Cerusa mūdificat ⁊ abstergit superfluitates. ⁊ ideo vtūt ea mulieres ad

decorandam faciem quam preparant in hũc modum: Accipiunt cerusaz cum aqua ro. et exponũt eam soli: et maxime in estate: qua aqua cõsumpta aliã apponunt: et hoc faciunt donec albissima fiat et aliquantulum aromatica: postea informant pillulas et faciei apponunt liniendo Alij autem cuz ea puluerem apponunt boracis: vel camfore: vel belliculi marini vel omnium: et melius operatur. Sed que longo tempore cerusa vtunt ad decorẽ dolorem dentiũ incurrunt: et putrefactionẽ oris qz fetorem **Sera.** Cerusa replet vlcera carne subtili: et aufert carnem superfluã ab vlceribus: et incarnat ea quãdo ponitur in cerotis et in vnguentis. Est aũt cum hoc ex medicinis interficientibus. **Dias.** Cerusa sola accepta homicidiuz perpetrat. **Aui.** Lenificat apostemata fri. et dura et ponitur i emplastris: et replet vlcera: et corrodit: et proprie afreg carnem malaz: et est fortior in generatione carnis et confert bothor oculi: et est ex medicinis que cõueniunt fissuris ani: et est ex venenis

Affrinus.i.lupinus — Affriza.i.borror

Afforoch — .i.a morte liberans

Affor — .i.crocus hortulanus

Affodillus: albutium: lappa: astul regia: idem

Cap.xx.

Affodillus herba est folia habens sic porrus: virgam lenem habens: quã multi albutium dicunt. supra quam virgam semẽ habet quod semen antericon dicunt: radices habet longas et obrotundas balano similes. cui radici virtus est calida et viscida: vrinam prouocat. menstruis imparat. dolorem lateris tollit. ex conquassationibus tussientes medicatur. bibita vsqz ad.ʒ.i. cum tepida letam diem ducit. morsibus venenatis occurrit. folia et radix eius cataplasmatibus adhibita: flores eius similiter cum vino pascentia vulnera et sordida saluberrime curant. tumorem testium et mammarum imposita spargit. pustulas et ordiolos adhibita stringit: maxime si cum fece vini cocta et iposita fuerit: addito vino et dulcore et mirrha et croco et cocta simul. oculis maxie prestat effectum. dolores aurium et sanies vino addita et libanoti et melle et mixta detergit auribus tepidus infusus succus eius: si dextre partis dens doluerit sinistre auri infusus medet: cinis radicis eius: alopicias emẽdat. radix excauata et cum oleo calefacta permenonibus et doloribus aurium singulare presidium est. Radix eius maculas albas in sole factas emendat. Radix eius bibita cum aqua vẽtrem mollit. semen eius et flos serpentibus contrarium est: si cum vino bibitum fuerit.

Afforalbum — .i.vsnea

Aflosmi — .i.tapsus barbassus

Afros — .i.spuma

Afro — .i.sinapi album

Afrosi.i.venus inde descendit afrosia i.etas venerea vel pubescend i.

Afrostredon.i.vlpicum: et est lapago

Afrodisia.i.acorus. vnde Dias. acorus herba venerea vel afrodisia. Et afrodisia dicit quia est quedã spẽs satyrionis: que ab eodem Dias. sic vocat in proprio cap.

Afrodisium — idem quod supra

Afronitum grece descendit ab afros quod ẽ spuma et nitrum: inde afronitum.i.spuma nitri: et quod est.l.l. baurach

Cap.xxi.

Afroselinum grece: latine vero lapis lune. **Dias.** capit. de afroselino. Afroselinuz est illud quod apud Auic. in 2° cañ. dicitur lapis lune: ut ex amborum concordia apparet. Et io dicit afroselinum i egypto tantũmodo inuenitur quod ita creatur: Ros celestis ad lune claritatem positus in speciem lapidis: quem specularem vocamus coagulatus constringitur. Optimum est autem quod est colore ceruleo et lucido. Hoc eniz fit simile gypso limpido: et specularis lapis dicit. **Plinius** cap. de afroselino. Afroselinum ita creat: Ros celestis congelat ad lune claritatem in modum lapidis specularis: vnde nomen sumpsisse videtur. **Posse. Dias.** Afroselinũ omnia vicia capitis emendare potest potatum: et cephalargicis et epilepticis creditur prodesse.

Afudius.i.serpens magnus qui egredi facit sanguinem ex poris omnibus

Afuruncum nomen est cuiusdam electuarij

Affugilla — .i.rhaphanus

Affugi idẽ quod supra — Affusdecha.i.ozimũ

Affursumgi — .i.sparagus

Affum — .i.crocus hortulanus

Affur — idem quod supra

Affruiton — .i.sceba

Agalgium — .i.lignum aloes

Agalsm — idem quod supra

Agalictinon — .i.lac acetosum

Agapis lapis: quid est.l.l. agapis lapis

Cap.xxii.

Garicus gre. et latine: arab. vero garic⁹. Agaricus est quasi fungus crescens circa radicem arboris: maxime in Babylonia vel in Lombardia. Duo eius sunt genera. s. masculus et femina: que melior est: et habet formam rotundã desiccatur: et fit albissimus. Masculus habet substantiam longam: et non est adeo albus. Femina vero est albus leuis et frangibilis: habens quasdã tuborositates intus: et frustula q̃si porosa. **Sera.** li. aggre. capit. Garicus auct. Dias. Garicus est similis radici aniudem: sed est minus durus q̃z ipsa et spongiosus. et putant quidaz quia sit radix herbe. et quidam dicunt quia generat ex putrefactione arborum sicut fungus. Et iã repertus est super arbores scerbin: nisi quia ẽ facile frãgibilis et debilis fortiter: et est radix spõgiosa mollis substantie: et est duarum specierum: masculus et femina. sed femina habet gradatim in se sicut

tunicas.masculus vero non habet tunicas:sed est tota substantia eius conti nua:⁊ femina est maior. **Gal.** vi.sim. phar. cap.de agarico. Agaric⁹ est sicut radix:aut est planta que na scitur super arbores aliquas:⁊ est substantie sub tilis in sua compositione:⁊ substantia eius ē com posita ex substantia aerea ⁊ terrea:quam subtilia uit calor:nec in eo ē aliquid aquositatis omnīo. Et in sapore eius dulcedo aliqua in primis cum obuiat gustui:secundario vero ē subamarus:⁊ in eo apparet aliquantuluȝ acuitatis cum stipticita te.⁊ virtus eius ē ca.⁊ sic.ex quibus omnibus cō positum ē pharmacum ex substantia aerea:⁊ ter restri a calore subtiliata.nequaquam vero parti ceps ē aquose:⁊ propterea diaforeticus ē secūdū virtutē:⁊ grossiciei incisiuus. **Dias.** cap.de agarico. Aga ricus ē sicut radix si milis silfio:sed non sic dura. cuius genera sunt duo:masculus ⁊ femina. Masculus rotundus ē in se collectus:⁊ maior.Femina vero pectini ē si milis qua capilli discernunt̄.radios mittit cum al bedine glauca videt̄.Ambobus gustus est vnus. primo dulcis:postea amaricans. nascit̄ in arabia ⁊ in samaria:⁊ in ponto qui est omnib⁹ melior. ē ei virtus ca.⁊ sti ptica ⁊ diaforetica. **Jo.mes.** cap.de agari co.Agaricus est ex medicinis magni iuuamēti.cuius ortus est secus arbores:quib⁹ accidit corrosio ⁊ putrefactō ⁊ eius generatio est sicut generatio fungorū: ꝓpt̄ quod quidā estimauerunt ꝙ sit fungus:⁊ videtur ꝙ sit Et quidā dixerūt ꝙ sit sicut apostema factū ex putrefactione.Eius autem duo sunt genera.s. masculus ⁊ femina.Masculus vero est malus:⁊ est ille qui est longus ⁊ grauis:⁊ habet in fractu ris suis sicut ꝓductiones neruoruȝ:⁊ est durus ⁊ densus.Agaricus autem quē sapientes laudaue runt:est femina habens ꝓprietates quinq; bonas ⁊ ꝓprie vt sit albus ⁊ leuis:⁊ velociter frangibilis ⁊ porosus ⁊ rarus valde:⁊ vt appareat in princi pio dulcis gustus eius:deinde succedit ei amari tudo ⁊ stipticitas.Et melior pars totius corporis est superior pars ipsi⁹:⁊ stipes eius est non bonus habēs quasi semitam ligni putrefacti:⁊ corrosuȝ ex eo ē malum.ē ca. in pmo:sic.in secūdo.Est au tem compositum ex substātia aerea posita in sup ficie ipsius a qua primo sentitur dulcedo ī gustu ⁊ ex partibus terreis subtilibus dantibus ei stipti citatem:⁊ ex partibus in eis quibus sentitur in eo de amaritudine.Et iō ē icisiuus:subtiliatiuus:⁊ so lutiu⁹ nature:⁊ carminatiuus ventositatū grossa rum:⁊ aperitiuus opilationū omnium.Est pauci nocumenti ꝑm sapientes:nisi ꝗ imprimit lesionē visceribus debilitans ea:quod quidē cū permixti one abstergentiū cum ipso vt non profundet̄ vir tus eius ex ipsis tollit̄:⁊ ē debilis tardans opatio nem suā. **Dias.** inquit.Tarda est ⁊ debilis opa tio eius sed incolumis:ꝓpterea quod in eo ex dulcedine ⁊ stipticitate aggregant̄ ptes conuenientes:ver; vigoratur opatio eius: si addat̄ ei tertiū ipsius salis gemme:⁊ fiant ex eis trocisci cuȝ secaniabin. Et dicit Humay melicra tum iunctū ei:vigorat opationē eius.Et dicit Ha ly.Si ex eo ⁊ sexta parte ex keisiȝ aut dauci:⁊ q̄r ta ipsius salis gēme fiant trocisci cum viscositate polipodij recentis:fit mirabilis cōsecutio opera tionis eius ad ea que oportet.Et dixit Judeus cū oximelle squillitico magnificat̄ opatio eius.Et dicit adhuc Haly aliquid cū virtute acuta admi xtum ei est ex addentibus virtuti ipsius.Et dicit Gal.fiant trocisci ex eo cū vino infuso zinzibere: in quo puluis ipsi⁹ sepe submergat̄:⁊ fiet opatio ipsius cōpleta.⁊ ex rebus vigorantibus ipsum est spica:⁊ aqua casei ⁊ proprie sumpti ex capris.⁊ sci to ꝙ de decoctione ⁊ trituratione sustinet rē me dio crē. **Posse.** Ad mēstrua ꝓuocanda acci pe subtilissimum puluerem agarici:⁊ confice cū succo ciclaminis ⁊ oleo ⁊ ca lefac ad ignem ⁊ cum bombice intincta supponat̄ Contra fistulā accipe salem costum tartarum ⁊ agaricū:⁊ facto subtilissimo puluere cū melle cō fice:⁊ tētā inunge ⁊ impone:ossa fracta extrahit carnē malam corrodit ⁊ fistulaȝ sanat. Contra morfeam albam puluerē salis casti tartari ⁊ aga rici pone super morfeam prius facta sacrificatōe **Dias.** tortionibus.ȝ.i.agarici fert opeȝ:per ventrem humores crudos deponit. De alto cadentib⁹ vtiliter adhibetur:bibitis obo lis duobus cū vino:si non febriunt:si febriunt cuȝ aqua ca.Epaticis asmaticis:⁊ dissurijs:⁊ nefretic ⁊ ictericis maximum prestat effectum accepta de eo.ȝ.i.Malum colorem emendat.ptisim medicat̄ spleneticis cuȝ oximelle auxiliatur.Agaricus co mestus reijcientibus sanguinem abstinet: digesti onem celebrat.obolus vnus cū aqua acceptus do lorem arteticum cōpescit.epilepticis cū pusca vti liter dat̄.mēstruis imperat.stericas inflationes p hibet.morsibus venenatis tribus obolis cuȝ vino acceptis subuenit.Et oēs causas intraneorum do lorū curat ꝑm virtutem hominis:vel etatis datus nā alijs cuȝ aqua dandus:alijs cum vino:alijs cū oximelle:alijs cum mulsa. **Sera.** auc.Gali.Agaric⁹ re soluit ptes grossas ⁊ a perit opilationes que sunt in epate ⁊ in renibus ⁊ curat ictericiam:que accidit ab opilatione epatis ⁊ cōfert epedimie.⁊ curat rigores fe.que ꝯtingūt ab humorositatib⁹ grossis.⁊ cōfert morsibus tyri vel alterius animalis venenosi:qñ ponit̄ exterius loco emplastri:⁊ bibitur de eo quantitas aurei .i. cuȝ vino mixta aqua: ⁊ est medicina laxatiua.Et idē auct.bedigoras.Proprietas ei⁹ ē contra phle gma ⁊ melancoliam.Et idē auct. Rasis.Inueni vniuersaliter ab omnib⁹ hominib⁹ ꝙ purgat hu mores nociuos.Et idem auct.Humay in libro ð tyriaca.Expellit humores a neruis ⁊ cerebro cuȝ ꝓprietate mirabili que est in eo.Et idē auc.Aben mesuai.De eius ꝓprietate est laxare phlegma.⁊ ē cōtrariū venenis.Et idē auct.Abix.Agaric⁹ pur gat cholerā ⁊ phlegma simul:⁊ fortificat medici nas magnas:qñ miscet̄ cū eis:⁊ facit eas penetra re ad extrema corporis.⁊ est cōtrarius medicinis

mortiferis q̄ñ bibit̄: aut miscet̄ cū alijs medicinis

Gal. Agaric⁹ expurgat opilatões q̄ in visceribus: ⁊ iõ ictericos sanat: q̄ sic ex opilatione laborāt epatis. Cõfert etiam epilepticis ob eandē virtutē. Rigores etiā qui ſm periodū: q̄cūq̄ ex grossis aut viscosis nascunt̄ humoribus ipse sanat. Cõfert etiā eis qui morsi sūt vel percussi ab inferentibus frigiditatē: deforis qdē apposi tū. Intra corp⁹ etiā sumptū pondē vni⁹. ʒ. cū vino limphato: ⁊ est **Jo. mes.** Agaric⁹ solutõe etiā purgatiuū. educit phlegma grossū ⁊ cholerā ru. Et idē auc. Gal. Solutione educit vtrāq̄ cholerā: ⁊ phlegma: ⁊ humores viscosos: ⁊ putridos. ⁊ eius ꝓprietas est mūdificare cerebꝝ ⁊ neruos ⁊ membra sensuū: ⁊ lacertos: ⁊ educere materias q̄ sunt in nucha ⁊ finib⁹ eius. ⁊ mundificat pulmonē: ⁊ pectus ab humorib⁹ grossis viscosis ⁊ putridis. ⁊ mūdificat stomachum: epar: renes: ⁊ splenē: ⁊ matrices mulieꝝ. ⁊ educit materias a iūcturis: ꝓpt̄ q̄d vocauit eam Democritus medicinā familie. Et valet ad oēs dolores intrinsecaꝝ ptiū corporis. ⁊ ad sodā ātiquā. ⁊ epiplepsiam vertiginē. ⁊ ꝓprie cõfert manie ⁊ melancolie ⁊ apostematib⁹ cerebri. ⁊ est bona medicina asmati: ⁊ difficultati anhelit⁹: ⁊ vlcerib⁹ pulmonis ⁊ pectoris. ⁊ sanat dolorē stomachi ⁊ viscerū. ⁊ est medicina magna omniū opilationū. ⁊ cõfert dolori epatis: ⁊ splenis: ⁊ renū: ⁊ curat apostemata coꝝ. ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ mūdificat matricem. ⁊ vsus ei⁹ acquirit corpori bonū colorē. ⁊ cõfert febrib⁹ antiq̄s diuersaꝝ materieꝝ ⁊ typo illaꝝ Et ē ex medicinis ꝯfortātib⁹ neruos. ⁊ cõfert sciatice ⁊ dolori iūcturaꝝ. Et ē medicamē magnū: ⁊ ꝓprie cū eo q̄d ꝯuenit ex potib⁹. Quātitas aūt q̄ pōt cõueniēt̄ dari: ⁊ ē ꝯtriti potio a. ʒ. i. vsq̄ ad duas ⁊ in decoctionib⁹ a. ʒ. ij. vsq̄ ad quinq̄. Conseruatur p quatuor annos.

Agarab. i. apostema fistulosū ĩ lachrymali.
Agasti sunt cancri marini
Agma i. fractio
Agedeguil. i. vene q̄ ꝓtēdunt̄ in ꝓfundo ab ītestinis ad epar p q̄s trāsmittit̄ succositas ad epar
Agefos. i. peonia Agelmin. i. ericius
Ager. i. petra Agestim. i. serpens
Agi. i. ebur Agilopa idē q̄d supra
Agilopa dr̄ ab agi q̄d ē caro: ⁊ lepo q̄d est ocul⁹ inde agilopa. i. carnes molles in oculis.
Agilops i. auena
Agiolagia ē modus chirurgie: q̄ adhibet̄ in epiforis oculorum. Agirū. i. ꝯfortatiuum
Agiratos ē medicina restrigēs vulnera
Agiros est populus arbor: cuius gūmi est karabe. l. l. electrum.
Aginum. i. de terra mecha
Agmulatum i. git
Agriostaphilon i. daucus creticus
Agrimonia quid est. l. l. argemonia
Agriostisibum i. pastinaca
Agriaca i. ictericia viridis
Agriartimaū. i. cannabū siluestre: ⁊ ē cāna varia
Agrimoniu i. lappa inuersa
Agriontaphilon. i. pastinaca siluestris
Agrimolatum i. git
Agrielea. i. oliua siluestris: p q̄. l. l. caytayton
Agrippina. i. vigilie cum solicitudine
Agrippine. i. apostema capitis compositū ex cholera ⁊ phlegmate
Agriophiros i. porcus siluestris
Agriocanna i. cantabrum
Agriolochanna. i. olus rusticū: ⁊ ē caul̄ siluestris l. l. conobin. Agriomena. i. serpillū
Agrippa ē q̄dā vnguētū ĩ antidotario Gal. positum. Cap. 23.

Agrifoliū grece: vel lotos: vel mella: vel locrus: vel sidra: ara. sadar: vel nabach: latine vo ciceraso. **Sera.** li. aggre. capitu. sadar. Sadar ē arbor cui⁹ fruct⁹ vocat̄ nabach: cui⁹ due sūt spēs. vna ē asri: ⁊ alia est dabal. sed asri nō h̄z spinas: sed acuta folia. Et folia alteri⁹ spēi. s. dabal sūt lata ⁊ rotūda: ⁊ eius arbor h̄z spinas. Et nabach ex asri sūt parui. ⁊ meliores ex eis sūt illi: q̄ sūt ex illa regione: ⁊ sūt dulciores oībus alijs ⁊ mediocris odoris: ⁊ aromatizāt os comedētis sicut alia aromatica. ⁊ nabach ex dabal sūt maiores. ⁊ idē auct. Isaac eben aragi. nabach ē sicut sorba ĩ frigiditate: ⁊ pl⁹ ea ĩ siccitate.

Gal. vij. sim. phar. cap. lotos. Lotos arbor stiptica qdē: nō multū participat q̄litate. est autem ⁊ subtilium partium ⁊ siccatiuus.

Posse. Sera. auct. Dias. q̄ñ coquitur agrifoliū: vel sadar cū aq̄ aut cū vino ſm necessitatē ꝯfert fluxui matricis ⁊ fluxui ventris. q̄ñ fit clystere cum ea: ⁊ stringit radices capilloꝝ: ⁊ ꝓhibet casus eoꝝ. Decoctio serrature ligni ei⁹ q̄ñ bibit̄: ⁊ fit clystere cū eo cõfert vlcerib⁹ ⁊ cursui humiditatū matricis antiq̄. ⁊ rubificat capillos: ⁊ cõstrigit radices eorū ne cadāt. Et idē auc. Habenguefit: nabach dulcis laxat cholerā q̄ ē ĩ stomacho ⁊ ītestinis: ⁊ rep̄mit caliditatē. Et idē auc. Albasari: nabach stringit vētrē ⁊ rep̄mit cholerā ⁊ ē grauis digestioni. ⁊ q̄ñ nō bñ ē matur⁹ ē stiptic⁹ ⁊ retinet ventrē fortit̄ ⁊ matur⁹ dulcis ē: min⁹ stiptic⁹ oīb⁹ alijs: ⁊ citius descendit ab ore stomachi ꝓpt̄ dulcedinē q̄ ē ĩ eo stringit ⁊ rep̄mit cholerā: ⁊ vsus ei⁹ nimius īducit fastidiū. Et idem auct. isaac eben arā. Q̄ñ nabach comedit̄ añ cibū ē melior: ⁊ ꝓuocat appetitum. ⁊ huiusmōi res q̄ sūt nimis sicce: q̄ñ īueniūt humiditatē in stomacho aut ĩ ītestinis p̄mūt eas: ⁊ īducunt fluxū ventris. ⁊ folia ei⁹ cū terūtur ⁊ ponūt̄ sup apostemata calida: mollificāt ⁊ resoluunt ea.

Gal. serrature lignoꝝ eius ad fluxū muliebrem cõpetūt: ⁊ ad iliacas dispositões Coquit̄ aūt ⁊ q̄nq̄ qdē in aq̄s: q̄nq̄ aūt in vino sicut necessitas iubet: ⁊ nō ĩmittit̄ solū: sed bibit̄. Atuero p eo q̄ defluentes capillos detinet non modicū signū ē: quoniā stiptice qdē cū eo quod siccat moderate ē virtutis. Dictū ē eni ĩ sermone qui de laudano: talis esse oporteret virtutis: q̄

debet detinere capillos defluentes.
Agogodie.i.nodi q̄ sūt in collo ⁊ in gula.⁊ sub as sellis ⁊ inguinibus.
Agonoctum.i.agnus castus maxime semen
Agonisticū.i.forte   Aglofores.i.peonia
Agnolachanon.i.olus rusticum:⁊ est caulis siluester:ꝑ quo.l.l.combin.
Agnospinos semē salicis   Agrosion idē q̄d sup̄
Agroli.i.senation   Cap.24. gramme

A Grostis gre.arab.negen: vel ibel:vel negil: latine vero gramen.Gramen est herba satis nota:hn̄s ramos rotūdos:nodosos suꝑ terrā expādētes.⁊ a nodis ramoꝝ exeūt radices terrā īgredietes: dulces cū abominatione cuiꝰ folia parua sūt ad silitudinē cāne minoris: ē fri.⁊ sic.i pncipio pmi gradꝰ Sera. li.aggre.cap.negē.Negen ē herba habens ramos hn̄tes nodos:q expādūt sup faciē terre.⁊ ex ramis eiꝰ generant radices exeuntes a nodis ipsius figētes se ī terra.⁊ radices eiꝰ hn̄t nodos.folia eiꝰ sūt oblōga:acute extremitatis:sicut foliū cāne parue.Est alia spēs cuiꝰ folia rami ⁊ radices sunt maiores q̄ supradicte:imo sūt folia silia hedere q̄ qn̄ comedūt aīalia ea occidūnt:⁊ maxīe illō q̄d nascit in babylonia ī vijs.⁊ q̄d nascit ī sicilia :qn̄ comedit a bouibꝰ apostemāt.⁊ istā spēm īuenies in lr̄a basap.sed illō q̄d nascit in cosos:hȝ plures ramos q̄ alia spēs:⁊ hȝ folia similia folijs lebleb ⁊ florē albū boni odoris ⁊ semē minutū:in q̄ ē iuuamentū:⁊ radices qnq̄ aut sex ī grossitudine digiti albas:molles dulces:⁊ fetentes. Gal. sexto sim.phar.capi. agrostis.Substantia eiꝰ ē subtilis:⁊ sapor eiꝰ ē dulcis.⁊ ē ī eo paꝝ acuitatis cū stipticitate pauca.Et radix eiꝰ hȝ saporem abominabilē.⁊ virtꝰ eiꝰ ē fri.⁊ sic.cū tpamento.

Dias. cap.de agrostis.Agrostis virgas hȝ nodosas ⁊ spansas sup terrā:sup q̄s virgas folia sūt acuta:⁊ lata:⁊ dura sicut cāne minoris.radix est illi nodosa:⁊ dulcis quaȝ boues ⁊ alia aīalia pascūtur. Posse. Aqua decoctionis eiꝰ valet ꝯ dissuriā si bibat ⁊ frāgit lapidē.⁊ curat vulnera vesice.⁊ prouocat vrinā.⁊ ē ꝯglutinatiua radix eiꝰ.⁊ curat rheuma ventris. Sera. auc.Gal.Uirtꝰ eiꝰ ē q̄ ꝯglutinat vulnera recētia dū.sūt sanguinolēta.⁊ coquit ⁊ bibit eiꝰ aqua ⁊ frangit lapidē.Sȝ semē eiꝰ q̄d ē ī cosos ꝓuocat vrinam ⁊ desiccat q̄d currit ad stomachū ⁊ ītestina ex humiditatibꝰ:qa virtꝰ eiꝰ ē desiccatiua sine stipticitate Gal. Radix eius sanguinolentorum vlceꝝ ē cōsolidatiua.ipsa q̄dē herba cataplasmata īfrigidat q̄dē nō vehemēter.ꝯsistit aūt ī medio hu.⁊ sic.Mordicatio aūt q̄ ī radice ē:⁊ subtilitas partiū q̄dē ē pauca.cōsueuit aūt vt ⁊ lapides frangat:siq̄s decoquat eā ⁊ bibat.Semē eiꝰ debile est ⁊ tn̄ diureticū.⁊ desiccat rheumata vētris ⁊ stomachi.virtꝰ enī ē ipiꝰ desiccatiua subtilium partium.

Dias. Herba ipsa cathaplasmatibꝰ adhibita vulneribꝰ paracolesiȝ facit. Elixatura eiꝰ bibita tortionibꝰ ⁊ dissurie medicat.vulnera vesice optīe curat.⁊ calculos frāgit.⁊ vrinā ꝓuocat.Canes qn̄ volūt purgare se:hāc herbam mādūcāt.In splenis dolore coque eā:⁊ cū eiꝰ flore tere:⁊ ī pāno lineo īpone:nā mox sentiet bn̄ficium.ad epiforas oculoꝝ.gramē q̄d ī se trifurcatū hȝ.nā ī plura diuidit decrescēte luna sublatū quātū volueris:⁊ repositū habeto diligēter ex his lippis icipictibꝰ ad collū ligatū celeriter epiforas desiccat.Agrostis mādūcabiles hȝ radices :dulces ⁊ aquosas in gustu ⁊ substipticas:vulnera fauciuȝ glutināntes.Radix fri.⁊ sic.ē:⁊ ꝓpter hoc gluctinatoria ē recētiū vulneꝝ:⁊ leptomeris ē modice. Ipsa aūt herba pfecte ē aquosa ⁊ cathaplasmata infrigidat:nō tn̄ fortit.semē aūt eiꝰ ībecille ē:⁊ tn̄ diureticū.Rheuma ventris desiccat vl' stomachi. virtꝰ est ei calida desiccatiua ⁊ leptomeris extenuans ptes Auic. li.2º. cap.de gramine.Gramē facit coherere plāgas sanguineas. Et decoctio eiꝰ extrahit lapidē.⁊ semē eiꝰ ꝓuocat ⁊ ꝯstrigit.Et idē auc.Gal.Decoctio radicū eius facit id q̄d ipsa herba.⁊ eiꝰ semē ꝓuocat vrinā ꝓuocatione forti.⁊ abscīdit vomitū ⁊ fluxum.

Aguaston.i.herba āphicrina:⁊ ē centunodia
Aguardiana   .i.celidonia maior
Agumenos.i.gaudiū   Agurion.i.fortuna
Agustrin.i.landirus   Aguus.i.lenticula
Agnus castus quid est.l.l.amarikest
Ahal est species agrifolij
Ahāoban ē herba q̄ vocat pes corui.Ahauen Sera.auctorita.Dias.li.aggre.cap.ahauen. Ahauen habet folia similia folijs coriandri: ⁊ florem ab vnaq̄q; parte ⁊ ī medio citrinū:⁊ habȝ graueȝ odorē:⁊ ī sapore eiꝰ ē amaritudo.⁊ virtꝰ eiꝰ ē que calefacit ī 3º. gradu:⁊ desiccat in 2º. ⁊ depurgat phlegma ⁊ melancoliam sicut epithimus.
Ahayal.i.agrifoliū   Ahobo.i.lac acetosum
Ahoboc idē q̄d sup̄   Ahu.i.bonitas
Ahumich   .i.agnus castus
Ahiabi.i. papuer palaustre:⁊ est nenufar
Aioderab.i.sinopida   Aiume.i.mumia
Akacia.i.acacia   Cap.25.

A kanedi vel alsabota :ara.gre. ꝑsicū: vel milea ꝑsica latine vero persicum. Dias. cap.de ꝑsicis persica eustomacha sunt. Sera. li.aggre.cap.akanedi.In sapore arboris ꝑsice ⁊ ramorum ⁊ foliorū est amaritudo ⁊ abstergit ⁊ resoluit. Gal. li.2º. ō cibis.cap. de ꝑsicis.Uidi ⁊ hāc arborē ī alexādria magnā.narrāt aūt fructū eiꝰ sic prauū existē ī ꝑside vt pimat comedētes:in egyptū aūt delatū esibilē fieri:ꝯsistitq; comedi vt pira ⁊ poma.⁊ quoꝝ ꝑm magnitudinē est :q̄ siue poma vocare volueris:siue milia:siue ꝑsica fructū istū:siue simpl'r ꝑsica eodē modo modernis grecis:siue aliq̄d aliō ātiquū velis q̄rere ī ipsis:licebit tibi hoc agere ī multo studio.Iā aūte scias vniꝰ nominibꝰ:q̄ ⁊ hoꝝ succus velut caro facile corruptibilis ē:etenī q̄libet priꝰ.quare nō oȝ sicut

qdam post aliud alimētū offerre: corrūpunt enī supnatātia. Meminisse aūt oʒ huiꝰ qḋ ē cōe ī oībꝰ quecūqꝫ cachochima humidaqꝫ ⁊ lubrica ⁊ faciliter subire potētia: ⁊ ppterea hoc comedē ipsa priora alijs: sic enī ipsa celerit subeūt ⁊ alijs viā faciunt. vltīo aūt assūpta sil corrūpūt ⁊ alia. virtꝰ eoꝝ ē fri. ⁊ hu. Et idē li. vij. de sim. medicinis cap. de p sico. Milea psica. i. psicū: q̄ vocat assuete ab oībꝰ iā psicū solū di **Auic.** li. ij. cap. de psicis. Per cēūbꝰ h similea sica sūt fri. in fine secūdi gradꝰ: hu. ī pmo in fine tamen eius. **Posse. Dias.** Persica molliūt vētrē: maxīe si matura fuerint. Immatura vero abstinēt ventrē: maxīe si siccata fuerīt. Exiliatura eoꝝ rheuma stomachi ⁊ vētris cōpescit. folia eiꝰ ↄstrictiue sunt virtutis: q̄ siccata atqꝫ locis patiētibꝰ aspsa fluorē sanguīs cohibent Microtera. i. minora psica eustomotica sūt ⁊ fastidiū tollūt meliꝰ qꝫ supradicta: p qbꝰ. l. l. ceſmes **Sera.** In folijs ⁊ ramis psici ē amaritudo: ⁊ iō qn̄ terūt: occidūt lūbricos ⁊ ponunt supra vmblicū. Matura ex eis sūt bona stomacho ⁊ molliūt vētrē. Immatura vō strigūt: ⁊ qn̄ desiccāt strigūt fortiꝰ. ⁊ decoctio psicoꝝ qn̄ bibit ↄfert humiditatū cursui ad stomachū. ⁊ qn̄ siccata pulueriʒāt sup locū vn̄ fluit sāguis abscīdūt eū. Et idē auc. Abē mesuay qn̄ terūtur folia eiꝰ ⁊ flos eiꝰ exprīmit: ⁊ bibit expssura illa: eijcit ascarides cū fluxu. Et qn̄ succꝰ folioꝝ eiꝰ inijcit in aurē occidit vermes q̄ sūt ī ea. ⁊ qn̄ linit sup pectinem abscīdit ardorē psilotri. ⁊ oleum nucleoꝝ psicoꝝ ↄfert dolori auriū ⁊ sabaphati qn̄ linit cuʒ eo. Et idem auct. mesceche. psica remouēt sitī factā a caliditate ⁊ fetorē oris **Gal.** Arbor ipsa psico ⁊ ↄfortāt stomachū. rū ī pullulatiōibꝰ ⁊ frōdibꝰ dominātē. hʒ amarā q̄litatē: ⁊ ppterea eiꝰ folia lūbricos īterficiūt cū terunt: ⁊ vmbilico apponūt: ⁊ aliqn̄ diaforeticū ē pharmacū. fructꝰ vō eiꝰ q ē esibilis: vocat psicū: ⁊ ē fri. ↄplexionis. **Auic.** Persica q̄ humida sūt velocis sūt putrefactōis lenificatiua: ⁊ ī ipsis ē stipticitas aliquātula: sed ex eis stiptica sūt ea q̄ sūt incisa ⁊ siccata: ⁊ ī ipsis ē phibitio cursus: ⁊ ī sua nā sūt stiptica. ⁊ folia eiꝰ qn̄ ex eis fit linimētū abscīdūt ardorē psilotri. ⁊ distillat succꝰ folioꝝ eiꝰ ī aureʒ ⁊ īterficit vermes. Et ↄfert oleū nucleorū eorum emigranee ⁊ doloribus auris calidis ⁊ frigidis. ⁊ psica sūt bona stomacho. Et ī eis ē virtꝰ faciendi appetitū cibi: ⁊ oʒ qdē vt nō comedāt post alium cibū qm̄ corrūpūtur post eū: ⁊ corrūpūt ipsū: sed pcedāt an̄ cibū oēm. ⁊ ea q̄ sicca sūt: tarde digestionis sūt: ⁊ nō sūt boni nutrimēti: quāuis sūt plurimi nutrimēti. Et idē ī 4º. cap. de q̄rtana ait: ꝙ valent cōtra quartanam de cholera adusta.

Akec i. rothab
Akefemati. i. spēs vt pip
Aket. i. rannus
Akestis. i. locusta piscis
Akris idē qḋ supra
Akrimia i. fructus ligni aloes
Akris. i. sambucus
Alaambar. i. ambra
Alaaffar i. crocus hortulanus
Alaagen i. herba violaris
Alaagep idem quod supra
Alabastꝛ genꝰ est lucidi marmoris ⁊ albi qḋ vi sui est peruium.
Ubi nōdū ꝙ al p se nihil significat: nisi articulū s. hoc. nā vbi nos dicimꝰ hoc: arabes dicunt al. ⁊ iō qn̄ al miscet cū aliq̄ dictione: significat articulū in illa dictione: vt albasce. i. basce.
Alababar. i. plūbū nigrū in quo est substantia aq̄sa multa quod congelauit frigus.
Alaboar idē qḋ. s.
Alabachar idē qḋ. s.
Alabacre idē qḋ. s.
Alabaelfafa. i. diptamꝰ
Alabaelfafer idem quod supra
Alabonisi. i. locus trium ossiuʒ laterum que sunt inferius in cauda
Alabel. i. iuniperus
Alabachal ē q̄dā passio q̄ contīgit hoc mō: a cerebro p aliquā fissuram distillat phlegma ad tracheam artheriā: ⁊ fit ī nocte tussis ⁊ artetica passio: ⁊ dicitur stilla vel stillicidium.
Alabit. i. spēs inda similis hermodactillo
Alabablet. i. spēs volubilis que habet lac
Albati. i. plūbū
Alaban idē qḋ supra
Alech i. glucten
Alachich i. lapis cornelius
Alachisat. i. mice panis frixe: deide posite ī melle ⁊ frixe cū eo.
Alacati. i. prunella vnde fit acacia
Alacabas i. reptile
Alachoen ē herba similis cotule fetide. ⁊ qdam dicūt ꝙ est pollicaria maior: sed fm veritatē est herba q̄ vocat pes coruinus.
Alac. i. sanguissuga
Alacectemilba. i. cotula
Alacasemen i. fule
Alacamaris quid est. l. l. alga marina
Alacoder. i. cotula
Alctemilla idē qḋ. s.
Alacrobi. i. ceterac
Alachoe. i. granata
Aladion. i. sgnantū
Alada. i. polium
Aladurochu. i. spuma q̄ generat ī circuitu cāne.
Aladeatamon i. pulegiū ceruinum
Alafanca i. mentastrum
Alafegneat ē spēs q̄ sunt vt pip: ⁊ similia
Alafit. i. trociscus
Alafos. i. ceruus
Alafunde est nomen cuiusdam lapidis
Alasse est galla non perforata
Alaffcascetni i. galla de sceni
Alafegmati. i. spēs q̄ sūt vt pip ⁊ cinnamomum
Alagil i. diabetes
Alagatim. i. parua animalia: vt aranea
Alagil ⁊ cadumil grece: circuitꝰ arabi. ⁊ est rota molendini.
Alaharbar. i. plūbū nigꝝ: ī q̄ ē substātia aq̄sa multa: qḋ congelauit frigus.
Alahanoech idē qḋ. s.
Alahabaar idē qḋ. s.
Alahaumach. i. rubus qui facit mora
Alahura. i. pulegium
Alahurim idē qḋ. s
Alahacap ē ligamētū qḋ ad musculū nō extēdit sʒ tm̄ qḋ ē īter duo ossa ↄtinuat: aut inter alia mēbra: ⁊ vnā rē alij firmiter anectit.
Alahacul i. alabacal
Alahuch ē de magnis arboribꝰ: ⁊ vocat lilialis:

qua caremus. Alabasech.i.tribulus
Alabacal .i.distillatio
Alabacoan.i.pes coruin⁹ Alabacolen idē qđ.s.
Alabari .i.plumbum
Alaiabi .i.papauer palustre
Alalablet.i.spēs volubilis habens lac
Alamlag .i.mirabolani emblici
Alamaria.i.languena Alaniden.i.siseleos
Alan.i.anisum Alapsa.i.galla
Alapis .i.axungia porcina
Alaphur .i.sorbitiões ꝛ pultes
Alarmech.i.plūbū Alar.i.bedera
Alarar ē qđdā gen⁹ ligni
Alarthanithē .i.radix dragontee
Alarum.i.vir ignarus Alarec.i.sudor hōis
Alarisni .i.enula
Alarnabe.i.baccarine.i.lepus marinus
Alasoricton.i.sal qui fundit̄ ex mōtibus
Alasten.i.tribulus Albasce.i.tymus
Alasek idē qđ.s. Alas.i.sal
Alascheten.i.cameleonta:q̄ idē ē ſm quosdaꝫ ꝙ spina alba vel bedeguar:sed falso.nam bedeguar nō ē idē qđ cameleonta:sed est illud qđ scribit̄ in lr̄a bedeguar.
Alasalabeosebar .i.diptamus
Alaseic.i.armoniacū Alaseaiem idē qđ.s
Alasue.i.spēs exiture oculi expansa occupans locū magnū:ꝛ fortasse noiat̄ catamen
Alasscoroni .i.galla
Alasef.i.puncta rubea:q̄ fiūt vt pulicis morsus:ꝛ fiūt ī oībus mēbris :ꝛ p̄cipue in oculis
Alasap .i. desudatio Alastarni.i.exercitualis
Alascasti idem quod supra
Alasir ē qđdā lacticiniū mortiferum
Alasche.i.ficus bothor ī matrice:q̄ sic dicūt̄ que sunt similia capitibus alabasce
Alasabeoaar.i.diptam⁹ Alas.i.lactuca
Alasor .i.isopus hortulanas
Alasamin .i.armoniacum
Alasachel maius .i.psica celtica
Alasiet.i.puluinar Alaset.i.tribulus
Alascē .i.armoniacū
Alas sure .i.radix vitis albe
Alachiche.i.vetus Alathabag.i.reptile
Alatuot.i.ille qui cū coit stercus suum descendit cū spermate:ꝛ non regit anum suum
Alatine .i.ameos
Alatamon .i. pulegiū ceruinum
Alaubak .i.rub⁹ q facit mora
Alaubabic idē qđ.s. Alaunoch.i.plūbum
Alausegi idē qđ.s.
Alaui.i.planta q̄ eleuat̄ sup̄a stipitē circit̄ cubiti vni⁹ mēsurā:ī cui⁹ extremitatib⁹ sūt ramusculi:sicut flores coriādri:q terūt̄ ꝛ miscēt̄ cū alkanna ꝛ tingūt vt alkanna.p se vō tingūt colore citrino: ꝛ inde tingūt̄ panni Alauda.i.vpupa auis
Alauisma.i. finis ossis:ꝛ vetula q̄ ad finē tendit
Alauis idē qđ sup̄ Alaurid.i. meseraice
Alaurant.i.melācolie Alaynis.i.oculus
Alazabar .i.dilatatio pupille
Alazisen .i.fesire
Albaras ē spēs morfee albe:ꝛ differt ab alguada quoniā pili q nascūt̄ in ea sunt albi.
Albar .i.mare
Albages .i.cretanus marinus
Albadib.i.rannus Albagla.i.portulaca
Albeguis.i.etas a nouē annis vsqꝫ ad qnq̄ginta
Albalal.i.cepe Albasille idē qđ.s.
Albanozin.i.quedam medicina inda
Albasan dicit̄ a loco Albarabasion.i.apes
Albasale.i.albasal:ꝛ est cepe species
Albarangi digitoꝝ.i.extremitates ossiuꝫ q̄ iniungit̄ cū digitis:ꝛ apparēt cū stringūtur manus in dorso manus.
Albagla acbanea .i.portulaca
Albada alchorasens.i.rapa caulis :ꝛ est rapa habens folia similia cauli.
Albaurac.i.nitꝝ:ſꝫ falso:imo ē afronitrum
Albateg.i.melon Albababar.i.plūbum
Albasef.i.pūcta rubea q̄ fiūt vt pulicis morsus :ꝛ fiūt in oīb⁹ mēbris ꝛ p̄cipue ī ocul̄:ꝛ cito recedūt
Albatham.i.batham Albausegi.i.feretrum
Albaudach.i.auellana Albathegi.i.citrulli
Albalaaros.i.q̄na spōsi Albaccare.i.vacca
Albaficet .i.puluinar
Albaiat .i.cerusa
Albalubiati.i.herbe q̄ nascūt̄ ī aq̄ ꝛ in lapidibus ꝛ faciūt labi:.p q̄.l.l.muscus.
Albaluati est ulcus cū bothor ꝛ crustis:ꝛ est similis sabaphati malis.
Alcabat .i.terbentina
Alcadar est priuatio sensus ꝛ motus
Alcale .i.mulgali
Alcarapse .i.apium
Alcabel est quando quis incipiens loqui in p̄ncipio impeditur.
Alcarine .i.bedera
Alcaratir est instrumentum ad extrabendum lapidem vesice.
Alcanna quid est.l.l.benne
Alcarabsi .i.opium album
Alcabad .i.cauilla
Alcaiasimu .i.strictura narium
Alcarabab .i.spēs cuiusdā piscis
Alcabi .i.calcanei
Alcaguamich.i.ea q̄ cōdita sūt cum salimoria ꝛ aceto:vt oliua :capparis:ꝛ similia.
Alcalambar .i.terbentina
Alcagera mora falebere.i.petra lactea q̄ cū fricatur q̄si lac emanat:virt⁹ ei⁹ ē vt ematitis.
Alcannub .i.anabatien
Alcageralchaia.i.petra serpētina quā ignoro
Alcaseralasa suard.i.lapis lazuli
Alcacerleudi .i.lapis indus
Alcacerfrange .i.lapis spongie
Alcarithi .i.altarti
Alcababe.i.calcf:ꝛ est pannus ī facie
Alcagoerziurbedigi.i.mirrba
Alcausigi est quoddam genus piscis
Alcalac est quedam species fungi interficientis

ex qua accidit colica
Alcarad.i.cimices Alcasi.i.renum
Alcaiasima .i.strictura narium
Alcaizardan.i.pediculus qui nascit̃ in inguine:⁊
sub assellis ⁊ est plactillus
Alcamula ē bestiola hñs multos pedes acuti ve
neni.
Alcaffra illabud .i.colofonia
Alcarisim.i.saturegia Alcasin.i.enula
Alcasar .i.capparis
Alcarinesik.i.fructus thamarisci
Alcali est qđ fit de filice illo mõ:Cōbure filicē:⁊
postea dimitte frigescere ⁊ quod fit accipe illud ⁊
vtere:hoc est alcali Alcarascon.i. calaris
Alcarub.i.arbor carubie Alcansut.i.camphora
Alcanerie .i.tribuli
Alcassiasim .i.superior ps narium
Alcanlud.i.camphora Alcamfor idē qđ sup
Aleadis.i.rose Alcatim.i.incubus
Alcatin.i.renū Alcanabatis.i.altūbar
Alcasma.i.granū Alcatan.i.picula
Alcarumbas.i.caulis Alcamita.i.rumex
Alcaurt.i.meseraice Alcazem.i.alcozodie
Alcardol.i.sinapis Alcababi.i.calcanti
Alcanabes est mica panis prius frixa in oleo ⁊
postea posita in melle:⁊ frixa cum eo.
Alcalai.i.stagnum Alcalcalis.i.calcadis
Alcantū.i.calcantum Alcarith.i. hypericon
Alcast.i.costus Alcatures.i.storax
Alcacia.i.morbus Alcasceen.i.meu
Alcandricon .i.medicamen
Alcaguaumich sunt ea que cōdiūtur cū muri:ut
oliua ⁊ cetera
Alcasab sunt dactili non carnosi
Alcafar.i.capparis Alcarifar.i.cāphora
Alchalse.i.vrtica Alchasech.i. tribuli
Alchaiserum.i.brussi
Alchauum.i.loc⁹ q est sub gnq₃ spondilibus
Alchachi.i.calcanei post aluum
Alchan.i.planta ĩ q̃ crescit epithimū:⁊ ē thymus
Alchacherabates.i.lapis gagates
Alchalai.i.stagnum Alchaes.i.alchabes
Alchachei idem quod supra
Alchanar.i.torna solis Alchali.i.alumen
Alchamu.i.albedo vincens:vt qñ aliqs aspicit co
lores ⁊ imaginat̃ q̄ sup eos sit albedo
Alchage est quedam species fungi
Alcharis.i.sicut caput ⁊ pedes porcorū vel agni
qñ coquunt̃ cū aceto ⁊ fit gellatina
Alchaeda.i.loc⁹ vbi ɔiūgit̃ collū capiti posterius
Alcharibanazech.i.nux tamaridi vel dactil⁹ ei⁹
Alchabal .i.acetum
Alchansut:anagit:alzeid:iste sunt spēs camphore
Alchalaie.i.spēs fungi ĩterficientis:⁊ aduenit ex
eis colica passio Alchamita.i.fermētū
Alchaga .i.vtens tha cum loquitur
Alchachoan.i.herba q̃ dicitur pes corui
Alchanealon .i.virtuosa
Alchanchamich.i.medicina mansiua
Alchate .i.lactuca

Alchaugi.i.ficedula auis Alchalasim.i.fautium
Alchababa.i.herba que nascit̃ super aquas:⁊ vo
catur lenticula aque Alcharra.i.scissa
Alcharsar.i.thamarisc⁹ Alchandaro.i.thus
Alchasas.i.apium Alchathir.i.siringa
Alchatathir idem quod supra
Alchartbul .i.fructus thamarisci
Alchar.i.vngula aromatica:⁊ ē blaccebisantia
Alchassacon .i.caalris
Alchadas.i.laceratōes q̃ fiūt ĩ facie cū vnguibus
Alchachat .i.siringa
Alcharmochoch.i.nux thamarisci
Alchab .i.cauilla
Alchanna quid est:lege lrām henne
Alchamari .i.turdus auis
Alchaugamich.i.illa q̃ sale ɔdiūt̃:vt oliue ⁊ cap
paris. Alcharnich qđ ē.l.l. buthormarien
Alchararich ē qđdā vnguētū ruptoriū sic noīa
tū ,ppt̃ alchararich qđ recipit:⁊ ponit̃ a Dama
sceno ĩ antidotario
Alchalel.i.alchael Alchas.i.culcasia
Alchanaab ē nomē cuiusdā piscis
Alchadamir ē locus vbi cōiungit̃ collū capiti
Alchamena vl' alchemenia ĩuenit̃ ĩ tritico ĩ cam
pis.virtus eius ē sicut virt⁹ sumach:magis desic
cat ⁊ plus digerit. Alchasar.i.alchar
Aldachatamin .i.thuctamenis
Aldani quid est.l.l.darsisaham
Aldabac.i.viscus Aldabac.i.glucten
Aldacum .i.gummi cedri
Alfachi ē q docet mr̃imonia ɔhere arabes:⁊ q̃lr̃
debeāt orare:et ē doctor legis q non ,pbat quicq₃
nā p̄ceptis legis credre o₃ sine arguitione.Muta
li est phus q ,pbāt qđ docet necessarijs argumēt[
Alfagakat ē qđdā animal ex q̃ extrahit̃ seca
Alfacan cordis.i.mot⁹ cū saltu vel tremor cordis
Alfarfadat.i.mora Alfarcarō.i.almarach
Alfacit .i.medulla panis
Alfararati .i.eximach
Alfasitricon .i.fasuricon
Alfasat .i.cot
Alfasure .i.radix vitis albe
Alfanea .i.mentum
Alfagidi .i.agnus castus
Alfaginati.i.q sūt vt piper ⁊ cinnamomum
Alfase.i.cū caro interior ē corrupta ⁊ sit nigra:⁊
est ibi solutio continuitatis:⁊ fit qñq₃ ex pcussiōe
quandoq₃ ex vulnere.
Alfagd .i.agnus castus
Alfarsas .i.napellus
Alfarac .i.manna
Alfaton .i.bitumen
Alfatis .i.veccia
Alfabax .i.tyrus
Alfasal .i.sepe
Alfarma .i.cibus de agresta
Alfamani .i.dies caniculares
Alfadagū ē qđdam genus cibarij sic vocatum
Alfanta .i.mentum
Alfarfungi .i.sparagus

Alfacatam.i.cordis motus vel saltus
Alfargi.i.portulaca hñs lac que ē laxatiua: & vocatur latine fellichiũ:& gre.pelium.de qua herba dicit Gal.in de sim.phar.cap.pelium.Peliũ opiũ habet:& hic fructiculus est sicut & titimallus:& nascitur vt plurimũ secus littus maris:radicem quidem inutilem habens sicut peplus.opiũ vero forte nõ autem valde vtile:sed semē vtile & viscosuz simile semini pepli purgans.
Alzastac est species trifolij
Alfrafrengi .i.sparagus

Cap.26.

Algamarina

gre. vel alosachne:ara. alf:latine alaca.Alaca est herba maris hñs folia lõga veluti corrigie.& nro ideomate vocat̃ alga:q̃ a mari eiecta ĩ littorib⁹ ĩuenit̃.Plini⁹cap.d alga Alga nascit̃ in aqs stãtibus.ita deniq3 nomē sum psit ab algore aq̃:vel ꝙ alliget pedes:q̃ crassa est folijs aquã ex par te superantibus. **Dias.** Alosachne ĩcidēs qdē est veluti spuma maris que petris insidet:& remanet:qd nos algam vocam⁹. **Posse. Dias.** Uirtus ei⁹ ē similis sali:iniĳcit̃ & p clystere ĩ paralysi seu ex putrediē viciatis intestinis. alienitatē circũscribit.virtutē hz similē sali & nitro:stipticã:simicticã:& leptimticaz dysentericis:& sciaticis antiqs confert clystere ei⁹ fomento similit̃ vtilis est.
Algagodie.i.nodi vel glandule q̃ fiunt in collo & gula:& sub assellis:& inguinibus:& circa ea loca
Alga palustris.i.nymphea:& est nenufar.alio nomine vocatur cacabus veneris: vel papauer palustre.
Algallia ē ĩstrumẽtũ q̃ liq̃res in vesicã mittũtur.
Algar albagilopa .i.fistula lachrymalis
Algara .i.salicis frondes
Algardaione.i.planta quã qñ excecat̃ pullus hyrundinis affert ei mater:& redit ad ipsum visus.& addit̃ virtus ei⁹,ppt̃ hoc vocat̃ hyrundo a Dias. cap.de celidonia:& ē vna ex spēbus celidonie
Algari.i.mal⁹ appetit⁹:vt qñ aliqnis appetit carbones vel lutum & similia.
Algaria ē medicina odorifera & vocat̃ seneta
Algalaic.i.plumbum Algafit.i. eupatorium
Algasalmata.i.caro pãniculosa ĩ palato sb̃ vuea pendens:cooperiens caput canne.
Algairam .i.pecora
Algabam.i.malus appetitus cum aliquis lutum. vel similia appetit comedere
Algaffegusti .i.tenebrositas

Cap.27.

Algacen

v t̃ alguascen.Alguascen ē herba liliat̃. & vocatur lilialis:q: ei⁹ flos ē ad figurã floris lilij:licet satis paruus: minor flore sambuci sed stipes & folia simulant̃ rubee. **Auic.** Est herba similis lilio:ppt̃ hoc d̃r lilialis &c̃.In arabico vero scribit̃ alusen:& etiã apud Gal.ĩ greco de sim.medicinis:vbi dicit ꝙ sic vocat̃ ,ppt̃ iuuamẽtũ qd efficit in morsu canis rabidi.Alison eã Plini⁹ vocat:& dic̃ ipaz siliez rubee **Posse.** Lilialis valet satis apposita & comesta ꝯ morsum canis rabidi.
Algabogin.i.arbor guinabar:& est cocognidium
Algarrob .i.karrubia
Alguafit .i.eupatorium
Alguada ē spēs morfee albe:sic appet i.l.albaras
Alguafedi .i.paxillus
Alguascen .i.guasem
Albarafa.i.oxilliũ:& ē os qd est circa alnũ in pte anteriori.
Albafar.i.passio ĩguinis qñ minuit̃ caro vel concauitas. Albasce.i.isopus
Albabaar.i.olarmoch:& ē nigz plũbũ ĩ q̃ est substantia aquosa multa:quã cõgelauit frigus.
Albacdanai.i.loca que sunt post aures
Albanlaic .i.absinthium
Albadachati.i.panni Albadib .i. hypericon
Albabatis .i.centaurea minor
Albasef.i.puncta rubea:que sunt ut pulicis morsus:& fiunt in omnibus membris & precipue ĩ oculo & cito recedunt.
Albasabach .i.tribulus
Albadurek.i.spuma q̃ generat̃ in carne mortua
Albacatir .i.sambuc⁹ vel ebulus
Albaurib .i.hypericon
Albauri .i.vua demonis
Albasiet .i.puluinar
Albasafa .i.sudatio fetida
Albabazis .i.centaurea minor
Albabazim idem quod supra
Albabaisca .i.sentrix
Albarbe est quedam auis:que in nostra lingua vocat̃ arpa:que facta est ut miluus
Albase .i.thymus
Albailion .i.sparagus
Albabac .i.basilicon
Albami est quidem liber sic vocatus
Albatal .i.catarrus
Albaedã.i.laris vbi iungit̃ collũ capiti posterius
Albarib quid est.l.l.dunisacaris
Albasegi .i.rubus
Albacarasen .i.vitis alba
Albabeab .i.alphesesis
Albabebal idem quod supra
Albaba.i.decollatio:& ideo est apostema in quo videtur homini ꝙ decollet
Albacdanagi.i.loca que sunt post aures
Albabazac .i.centaurea
Albatoran.i.berba que vocat̃ pes corui
Alkares .i.kait frigida
Alkarapse .i.apium
Alcbachie.i.spuma in specie spongie
Alkas .i.lactuca
Alkafor .i.camphora
Alkaphor idem quod supra
Alkaschar .i papauer
Alkandindizen .i.medicamē acutum
Alkatengi .i.panis siccus

Alkali .i.sal alkbali
Alkar.i.infectum vel turbidum
Alkarsin .i.destructio olfactus.
Alkale .i.alcale
Alkalabel .i.semen lumbricorum
Alkabrit .i.sulfur
Alkabach .i.terbentina
Alkadans.i.lacerationes q̄ fiunt cū vnguibus
Alkamesic .i.fructus thamarisci
Alkasab.i.dactili non carnosi.s.albi et sicci
Alkabra .i.botim
Alkakil .i.alchichil
Alkassum.i.cibus factus ex lenticula
Alkalkal .i.qōdā gen⁹ lapidis
Alkascen .i.stricture narium
Alkasimum est nomen salientis ad duas partes
Alkakalata .i.granata silvestria
Alkikilita idem quod supra
Allati .i.rapa
Allarum .i.seminum vue
Allakaliki .i.aues nocticule
Allastrieo .i.armoniacum
Allaietiem idem quod supra
Allabada.i.cibus quidam qui sic vocatur
Almalte .i.almiius
Almaride.i.rotunditas in qua continetur oculus
Almasiche .i.mastix
Almathema.i.duob⁹angulis oculi:interiori et exteriori
Almabucase.i.exercitium in q̄ ɔtinet̄ serpens
Almasis est cibus de lacte et farina ordei
Almallus.i.cuius sapor non ɔprehendit̄ sicut aq̄
Almalud.i.pira Alma.i.aqua
Almaius .i.spica celtica
Almazar.i.cibus de lacte acetoso et farina ordei
Almasus .i.cassia
Almaseani .i.hospitale
Almargen .i.corallus
Almargeu idem quod supra
Almata.i.lithargyriū Almagra.i.magra
Almani.i.medicina similis cinnamomo
Almarac .i.lac femineum
Almaru .i. marubium
Almaroch .i.radix alchit
Almabesem.i.iunctura q̄ ē īter brachiū et manū
Almabalep.i.cerasum silvestre:cui⁹ arbor vocat̄ vere Almargel.i.corallus
Almasire id est apostema calidum
Almamacur .i.marubium
Almacharoth .i.herba asse fetide
Almasa.i.cibus de lacte et farina ordei
Almasal idem quod supra
Almarmeur .i.almalud silvestre
Almarasian .i.hospitale
Almamut .i.costbarcost
Almarij.i.caro trita cum vuis acerbis
Almacidati est nomen instrumenti
Almada est quoddam genus piscis
Almadi idem quod supra
Almarij.i.centrum galli:et est herba
Almasticis .i.mastix
Almartar .i.lithargyriū
Almabaseni.i.iunctura que est inter brachium et manum.
Almanustariti .i.hospitale
Alnazit .i.sarcocolla
Alnathin.i.vlcera melancolica:et apparēt in crure ex eadem materia ex qua fiunt varices
Alphasasap .i.desudatio
Alephas.i.morfea:īde alphas melācolica.i.morfea nigra
Alphas leucus .i.alba morfea
Alphandargi.i.medicina ad memoriā valens
Alphaic .i.caput cāne meri
Alphair .i.cot
Alrakenefati .i.palma agrestis
Alramad .i.cinericius
Alrachachi .i.habens alas
Alrasenesac .i.palma agrestis
Alratati .i.cacesan
Alrausaslagi .i.vua
Alsabatalabam:almoreme:alebamotimi: alcanacab:et alcul:hec nomina sunt genera piscium
Alsabage est species fungi
Alsathel:et est almai.i.spica celtica trita sine luto
Alsabrachen est species dactilorum
Alsait.i.pultes multum spisse ex aqua et farina
Alsaker .i.epatica
Alsatraiati ē nomē pōderis granorū.1800.
Alsabota.i.arbor que ē in persia venenosi fruct⁹ et quando plantatur in egypto.est fructus ei⁹ de his que comeduntur: et est persicum fm q̄ recitat Gali.ij.de cibis:vt apparet in.l.alkanedi
Alsarica .i.epilepsia
Alsagnassora .i.agnus castus
Altasin .i.enula
Altaion.i.apostema cōe:quod oritur ī carne glādulosa.
Altarapse .i.apium
Altas .i.inflatio
Altarfati.i.punctus sanguinis:qui fit in coniunctiua oculi.
Altarti.i.succus fructus vnde fit acacia
Altaraxacon id est endiuia agrestis: et est cicorea.
Altaib .i.odorifera
Altasefati .i.patella geniculi
Altariti id est locus dorsi vbi sunt superiores ancharum extremitates
Alta .i.vulua
Altades .i.rosa
Altatum .i.incubus
Altarmezit .i.fructus thamarisci
Altanum .i.calamentum
Altanabotes idem quod supra
Altabaul id est rana in aquis degens.
Altai .i.calcaneus vel talo
Altamegi .i.fasiani
Altabiegi idem quod supra

Altage est species fungi
Altamuga .i. porcus luti: et est bestiola habens multos pedes acuti veneni.
Altantik est quedam herba que nascitur in locis desertis sine folijs: et eius stipes est rubeus: et assimilatur veretro canis.
Althal .i. distillatio
Althabaro .i. lentiscus
Altakij .i. melones indi
Althaga .i. vtens altha cum loquitur
Althqbalub est quedam herba que nascitur sup aquas: et vocatur lenticula aque
Alzanarai .i. gummi hedere
Alzachanan .i. hedera
Alzas .i. amigdale
Alzampfer .i. camphora
Ale sūt ossa posita ī spōdilibus a dextris et a sinistris
Aleatin .i. renes
Aleafar .i. capparis
Alebregi .i. albederigi
Allebincum .i. vas distillatoriū in quo fit aq̄ ro.
Alebet .i. fructus sorbe
Alebret idem quod supra
Aleba est nomen cuiusdam piscis
Alectoros lepos .i. gallitricum vel centrum galli: cuius semen caliginen trahit ad se
Alector .i. gallus gallinaceus
Alechaidos .i. rose
Aleca .i. sanguissuga
Alectati .i. apoplexia
Alecenula est herba que dicitur cotula
Alefangium .i. species odorifere: ut piper: cinnamomum et similia
Alefeneati sunt species quibus condiunt cibaria vt piper: zinziber: et similia
Alefegeati idem quod supra
Alefangine .i. alefangium
Alefidabezi .i. mirabilis cibus in quo est caro
Alficabegi idem qd̄ sup̄
Alegen .i. nux
Alegibas est illud de quo fiunt vasa: et est alemu
Alebacatur .i. siringia
Alebaisat .i. mice panis frixe prius ī oleo: deinde posite cum melle: et frixe cum eo
Aleblebil .i. gumma napelli
Alebebeb .i. tamariscus masculus
Alebaris .i. genus cibarij factum cum aceto vel sumach: vel agresta: vel succo limonum: vel succo granatorum acetosorum
Aleibe .i. antarme
Aleis .i. nasturcium babylonicum: et est nasturciū orientale
Alekes .i. p̄parationes coriorū
Alekil .i. tripoda
Alekifi .i. p̄paratores tunicarū
Alekati .i. caro narium
Alelica .i. sanguissuga
Alellio scalara .i. gummi hedere
Alema capitis .i. acumen capitis
Alemu est species argille de qua fiunt vasa
Alemasimu .i. strictura narium
Alemni .i. alemu
Alecordia .i. tucia
Aleotis .i. gentiana
Aleptofilon .i. buglossa
Alepturos .i. cauda vulpina
Alereze .i. pdix masculini sex⁹
Alesanthos .i. flos salicis
Ales .i. salicis arbor
Alessius .i. psillium
Alessius idē qd̄ supra
Alescius idē qd̄ supra
Alessa .i. galla
Alesebran quid est. l. l. beraalalem
Alessit .i. barmel
Alessiside idem quod supra
Alesside idem quod supra
Alessud idem quod supra
Alesreng .i. afreng
Alesim .i. medicamen penetratiuum
Alestu .i. psillij
Aleseretkuaria .i. quando exit camphora permixta cum substantia ligni per sublimationem
Alesis .i. nasturcium babylonicum: et est orientale
Alesigmati .i. spēs que sunt vt piper et similia
Alestudion .i. scordeon
Alescendon idem quod supra
Alescudrion idem quod supra
Ale[illegible]rati .i. rime
Alesudabegi .i. iura in quibus sunt carnes
Alesalati .i. herpestiomenus
Aletiati .i. apoplexa
Alethcli .i. tamariscus
Aletha .i. sanguissuga
Aleust .i. costus
Alexambi .i. flos salicis
Alexandrina .i. agnus castus
Alexandrum .i. petrosellinum macedonicum: sz falso: sed quid est. l. l. apium
Alezeid .i. camphora
Alezereascen .i. vitis alba
Alhescen .i. calx viua
Alhelab est spēs dactulorū: et sūt dactili immaturi
Alheladhor .i. anacard⁹
Alhellatoriū idē qd̄ .s.
Alhellultimo .i. terbentina
Alhengne .i. iusquiamus
Alhedezhahar est lapis qui omni resistit veneno idō vocatur veneno resistens: et est lapis bezaar
Alhelengesif .i. ozimum cum folijs nigris
Alhen .i. flores palmarum
Alhesct dixit quidaz q̄ est akalesti et rubei floris i. almea. quidam dicunt q̄ est arnoglossa: naz ambe multum similantur
Alhezard .i. galbanum
Alhezadus idē quod supra
Alhedesenanen .i. rubedo extranea filis rubedini ei⁹ ī quo incipit lepra: q̄ apparet sup faciē eius.
Alhet .i. caseus
Alhel .i. lac
Alhesadaru .i. virga pastoris
Alhenza .i. iusquiamus
Alheimepes .i. vua
Alhes .i. spēs iusquiami
Alhene .i. lac

Albeduester .i.castoreum
Albedarac .i.malus
Alberdi.i.papyrus Alberegi.i. cipressus
Albelengi .i.sidra
Albegiatu.i.alues:⁊ sunt dulcia sicut confectō de melle.
Alberadul.i.confectio anacardina
Albezabard .i.veneno resistens
Albelladorium .i.anacardi
Alberterechengi.i.species solatri:⁊ latine vocatur alkekengi
Albedidi.i.sumach cum quo parantur coria
Albelladoch .i.anacardi
Albebikil vel alibiful.i.semen cuiusdam arboris qua caremus
Albegele .i.mons
Albethomoda.i.basilicon cum latis folijs
Alben .i.piper album
Alberisif.i.ozimum cum folijs nigris
Albesium .i.calx viua non extīcta
Albetarus .i.galbanum
Albered.i.perforata vel ipericon
Albederigi.i.basilicon cum folijs latis
Albetarogi idem quod supra
Albetaragi idem quod supra
Albela .i.dactili immaturi
Alberbutimo .i.terbentina
Albelladort .i.anacardi
Albedilen.i.incubus Albezari.i.diaforetica
Albem .i.gummi pini
Albedarogi .i.ozimum fluuiale
Albearmezael .i.nux thamarisci
Alcerbutino.i.terbentina Alce.i.thymus
Alcemati.i.pus generatum in tunicis oculi
Alceloc.i.auis quedam que sic vocatur
Alcena.i.contractio Alchea.i.berbena
Alchech vel alchcel.i.locus inter duas spatulas
Alchartharatha .i.pyretrum
Alchaib.i.locus vbi ꝯiungunt furcule dorso
Alcheil.i.loc⁹ vbi cōiungit collum dorso
Alchetnoas .i.caldaria
Alcheel.i.inter duas spatulas locus sub collo
Alchel .i.cōchyliū marinum
Alchema .i.herba acetosa
Alcheiri:est herba triplicis coloris:que qn̄q; fac florem album:quandoq; violaceum:quandoq; citrinum:⁊ vocatur cheiri
Alchates .i.citrulli
Alchebeligi.i.auis quedam que sic vocatur
Alcheb .i.ariel
Alcheratib .i.herba hircina
Alchelialametha .i.melilotum
Aldeleb .i.castanea
Aldememil .i.furunculi
Aldeguaurich.i.decem libre de baldach
Aldebemest .i.laurus
Alderum.i.gummi lentisci:⁊ est mastix
Alfelengia .i.basilicon
Alfegi sunt species quibus condiuntur cibaria:ut piper zinziber:⁊ similia

Alfel.i.vitis nigra Alferise idē qđ supra
Alfesiristen idē qđ sup̄ Alfes.i.macule albe
Alfesis.i.cimices rubee:⁊ tenere dicūt alphesisis
Alfemicati.i.spēs q̄ sūt ut pip:⁊ sīlia boni odoris
Alfemati idem quod supra
Alfenzatia.i.fortes spēs:ut piper ⁊ alia
Alfese.i.cū aliquis vult loqui:⁊ dicit femur
Alferuzegi .i.smaraldus
Alfelemgemize.i.ozimum gariofilatum
Alfesur .i.radix vitis albe
Alferutem.i.smaraldus Alfel.i.cameactis
Alfed idem quod supra
Alfegiliful .i.abrotanum
Alfegelengesis idem quod supra
Alfenglinar .i.coagulum leporis
Alfeludegi.i.cibus factus cuz amilo ⁊ zucaro cō fectus sicut penidie
Alferud .i.penidie
Alfred .i.murechion
Alfegekest .i.agnus castus
Alfenid .i.penidie
Alfelinge mischich.i.spica celtica
Alfer .i.alumen
Alfelud sūt lamine de ferro subtiles facte ꝑ malleationem
Alfecati.i.digitale quo vtuntur sutores
Alfeiekest .i.agnus castus
Algenars. .i.milium
Algemur.i.caro ꝯtinens radices dentium
Algera .i. flos salis
Algelire ē emplastꝝ sic vocatū:qđ valet ꝯ ꝯcussionem fracturam ⁊ dislocationem:⁊ aliquando accipitur pro egritudinibus dictis.
Algeleniabin .i.geleniabin
Algera .i.alaca maris
Algere est confectio quedam posita in antidotario Auic.in quinto.
Algemare .i.carbones
Algefar alabiat .i.ben album
Algere almas .i.lapis gito
Algelid .i.meon indus
Algararat.i.paruarum scorpionum post se trahentium caudam.i.rastellatorium.
Algetarat:sunt scorpiones habentes corpus gibbosum caudas acutas.⁊ eorum venenum est ca.⁊ est idem quod algerarat
Alge .i.atramentum
Algedeguil:sūt vene quas inuenies in.l.gedeguil
Algema .i.spēs almezereon
Albester.i.cortex radicis capparis
Albarsādalū.i.virga pastoris:⁊ est herba
Albetili .i.tamarisci masculi
Albemie .i.alcanna
Aloerchi .i.ramus
Albema .i.vrtice
Albelb.i.cotula maris:⁊ est ex spēbus cōchyliј
Albecerascen .i.rafanus
Alberizati.i.frumētū depilatum ⁊ coctū cū aqua
Albereis.i.pultes que de frumento fiunt
Albebear .i.semina

Albel.i.cotula maior:⁊ est cotula fetida
Albebel.i.ius cibi cū acetosis cōditum: ⁊ dicunt quidam cum agresta vel succo limonū: vel granatorum acetosorum: vel aceto ⁊ croco vel sumach
Albeaben idem quod supra
Alkiri est species florum qui de nocte satis redolent: ⁊ est viola de romania: que vocatur chiri
Alkeri .i.mastix
Alkeidedi ſm Sera. cap. de hernia est sumach preparatorium corū.
Alkeo.i.ipeteno vl' vitreo.vñ alkeo vasa terrea .i. ipeteno vasa terrea vel vitreo cum petano.
Alkeder .i.citrullus
Alkederi .i.cucumer longus
Alketd .i.citrulli
Alkekengi est species solatri: ⁊ latine vocatur solatrum ventaticum: ⁊ ē habens fructum rubeum ad modū cerasi in tunica inuolutum: ⁊ vocatur alkekengi.
Alkesaindaru.i.virga pastoris: ⁊ ē herba sic vocata Alkedra .i.impgnationes
Alkeilin.i.ramus Alkek idē qd supra
Alkestri.i.almes Alkeilkē idē qd supra
Alkebidi.i.citrulli Alkeketeconie idē qd.s.
Alkesmes .i.passule sine granis
Alkelel .i.semen alaagep
Alkelest.i.almes Alkeret.i.citrullus
Alketela idē qd supra Alkesir.i.sisamum
Alkest idē qd supra Alkeber.i.mediū colli.
Alkeret .i.semina citrulli
Alkebedt.i.napi Alkeam.i.ben
Alkeni.i.corall⁹ Alkel.i. medium colli
Alkber.i.squinātum Alkre.i.cardus
Allelnia quid est.l.l.bathaelb
Allefos .i.peonia
Allefianti sunt spēs: ut piper: zinziber ⁊ similia
Alleseminati idē qd.s. Allesu vt legit' lingua
Allexicterijs.i.medicinis ꝯ venenū: ut tyriaca
Allcleng .i.loleng
Alleum quid est: lege litteram taum
Alleum serpentis.i.alleū siluestre.l.l.taum
Allearia .i.rima marina
Allelab .i.albelach
Alledana .i.laudanum
Allector .i.gallus gallinaceus
Allepreni .i.inguina

Cap.28.

Almea latine: vl' arnoglossa maior: grece damasimon: vel damassomum: vel altisma: ara. carzumbrum: vel fistula pastoris. Dias. cap. almea. Almea habet folia similia arnaglosse: sed angusta ⁊ super terram spansa: hastam tenuem solam vnius cubiti: ⁊ super ipsuȝ capitellum florem viridem proferens: radices tenues habet sicut helleborus odoratas ⁊ viscidas ⁊ pigues: nascit' in aquosis locis. Posse. Dias. Radicis ei⁹ cum vino bibita.ʒ.i.⁊ mellis.ʒ.ij. bibētibus leporem marinum ⁊ miconium ⁊ opium medicatur tortionibus subuenit. dysenterie maxime prodest sola cum dauco bibita equo pondere singulare ꝑsidium est. dolorem lateris cōpescit. ictericas causas soluit. ipsa herba bibita ventrem abstinet. mēstruis imperat. pustulas cataplasmatibus ad bibita purgat Gal. vi.sim.phar.cap. damassomum: seu alisma. de hac herba narrat Dias. ꝙ eius radix si bibitur sanare dysenterias ventrēq; stringere ⁊ tumores sedare potest: nos tamen hoc non experti sumus. Palam autem ꝙ habet quandam abstersiuā vtutē Auic. li.ij.cap. de fistula pastoris. Uirtus est abstersiua: resoluit apostemata fluxa: ⁊ grauia in visceribus. confert lapidi renum: ⁊ frangit ipsuȝ decoctio eius. ⁊ radix ipsius confert vlceribus intestinorum.

Almealessis .i.nasturtium
Almefemur .i.claui
Almeibinegi.i. mustum coctum vsq; ad medietatem.
Almelea .i.pixa vel robile
Almes .i.passi vuarum
Alme idem quod supra
Almeabceilab .i.storax liquida
Almestad .i.caro salita
Almeu est quedam species lacticinij famosi: ⁊ ē portulaca habens lac
Almeirim .sandaraca
Almezereon .i.mezereon
Almelusis .i.nasturtium
Almenesim .i.calamentum fluuiale
Almenesi idem quod supra
Almeisus id est portulaca siluestris laxatiua
Almescenus idem quod supra
Almesindum .i.nasturtij semen
Almegibuctegi .i.rob
Almebemur vocantur medicine composite
Almethon .i.papauer cornutum
Almele .i.quodlibet sal
Almelich .i.orobus
Almelina .i.sauina
Almesu .i.lapis smirillus
Almea asilla .i.storax liquida
Almea alleuita .i. storax calamita
Almen .i.cinoglossa maior
Almezereon est species lacticinij famosi: ⁊ ē mortiferum.
Almeleti.i.anima absq; corpore
Almegabem .i.fauces
Almezen.i.locus qui est a centura inferius
Almebe .i.sal lucidum
Almezezeb.i.res habens acetositatem cum dulcedine: ut malagranata.
Almezeret idem quod supra
Almenie .i.almeos
Almelea .i.almes
Almesis .i.nasturtium
Almenis idem quod supra.
Almenea id est partes que sunt sup anchas vsq; ad renes.

Almesire .i.apostema calidum
Almeibuthegi.i.rob de musco scilicet carenum
Almeireime est nomen cuiusdam piscis
Almeuicte.i.herba lacticiniosa mortifera:et est fellichinum
Almecenon idem quod supra
Almea aseglia .i.storax liquida
Almeysus.i.genus cibarij:et est factus de lacte & farina ordei
Almeri est quoddam genus piscis
Almeialandi.i.sal indum Cap.29

Alsmen. grece aut partenion: aut pditio aut sideritis aut eraclia: aut gastri agreste: aut libacia aut poliomino: ara. tugegraria: latine paritaria. Paritaria siue vt latini alia vitriola viridis hz virtute & non sicca. folia eius sunt ca. & sic. i tertio gradu. virtutem habet diaforeticam. semen eius est fri. & hu. Dias. cap. Alsinen siue paritaria herba est que nascitur in tectis: aut parietibus. haste sut illi minute & rufe. folia similia allimos aspersa: & circa ipsius hastas semen asperum habens rebus adherens. virtus est eius semini stiptica & frigida Gal. vi. sim. phar. ca. eiximé. quidam enim perdiciuz nominant. Alij autem pertbericum. alij autem sidiritem. sunt autem alij qui nominant hanc eracleam. inest autem semini eius virtus expurgatia leuiter: & stipti ca: fri. cum hu. Posse. paritaria in testa ca lefacta sine liquore loco dolenti superponitur. vel etia decocta in vino quod melius est: & cum furfure in vino albo aliquantulum acido multum confert. Curat etia sic pparata partaria frigiditate stomachi & itestinor & dolore cor. Contra stranguriaz & dyssuriam paritaria in aqua salsa coquatur & oleo & cataplasmetur. Ipsa similiter cocta & comesta valet contra dolorem stomachi & intestinorum ex frigiditate & ventositate. Et crispelle ex ea facte et comeste valét ptra predicta Ad eos qui saguine reijciunt paritaria tere: & extrahe succu & bibat Dias. Seme ei⁹ cataplasmatib⁹ adhibitum ignez sacr extiguit. pdilomata spargit. pbustionib⁹ medicat. tumores oes compescit. pustulas emendat. Succus eius cum cerusa mixtus ignem sacrum extingit: et herpetas si vnctus fuerit et podagricis medicatur cum ceroto cyprino aut cum axungia aprina. Succus foliorum eius in quantitate ciati vnius acceptus tussientibus antiquis opitulatur tumores fautium gargarismo: aut superunctus compescit. dolorem aurium cuz oleo roseo mixtus mitigat. Gal. Semen ei⁹ sanat vniuersos phlegmones in pncipio et augmento vsq ad statuz: et precipue combustionibus superplasmatus. Sed et succus eius igni sacro: et doloribus auriuz phlegmonosis cõuenit. Succus eius foliorum tumores fautiu gargarismo compescit. Et quidam medicorum his qui longo tempore tussierunt propinauerunt euz q autem abstergat: euidentez prebet experientia

in vitreis vasis. Alnesti.i.amili.
Alnei merosceni.i.loca in quibus sunt schole
Alnedesmon est genus draconum
Alneregil .i.nux muscata
Alnemo .i.ameos
Alneme idez quod supra
Alphes melancolica.i.morfea nigra
Alphebesis sunt species cimicum rubeorum sanguinearum debiles habentiuz cutes: quos forsan destruit tactus Alphematus.i. pfectio
Alphes leucus .i.morfea alba
Alpheme.i.penidie Alkeididi.i.sumach
Alresium.i.capitale Alsed.i.caisir
Alseis.i.nasturcium babylonicum
Alsebran .i.esula
Alsefur .i.radix vitis albe
Aselep .i.ruta
Cap.30.

Altea malua hispanica malua agrestis maluauiscus: ibiscus: euiscus latine: ara. cristostos: sbobozetitu: rosasamen: grece vero molochia agria. Maluauiscus folia habet rotunda sicut panis porcinus. flos eius rose similis. radix eius est muscillaginosa. é pplexio eius calida cu eqlitate. Dias. cap. altea. Altea folia sunt ei rotuda similia ciclamini. florem habet rosis similem. hastam duobus cubitis longam. radix é illi muscillaginosa & intus alba. & dicitur altea: co q surgat in altum Sera. li. aggre. cap. de euiscus qz gluctinat maluauisco. Radix maluauisci habet virtutem stipticam. & toti⁹ herbe volo dicere radicis ramorum floruz & foliorum & seminum. Unde virtus eius est que desiccat: verum radix & semen sunt magis desiccatiua & plus subtiliatiua. Gal. sexto sim. phar. cap. euiscus. Euiscus siue altea: & est malua siluestris: diaforetica est: & laxatiua non vrens abstersiua: mitigatiua: digestiua vo difficile digestibilium Gal. septimo sim. phar. cap. de malua. Altea siue maluauiscus magl diaforetica est q3 malua. Auic. li. 2° capit. de altea. Altea ca. é cum equalitate. vnde in ipsa est lenificatio & resolutio. & semen & radix ipsi⁹ sunt in virtute eius fortiora plurimuz: & plurimum exsiccatiua & resolutiua. Posse. Folia eius trita cum axungia & aliquantulum calefacta & supposita: apostemata maturant: duriciem relaxant & mollificant. Itez herba cum ipsa radice decoquatur fere ad psumptionem: et sic apparebit quedam viscositas que superponatur & apostemata maturat: duricies remollit & relaxat. Ex aqua etiam eius addita cera & oleo fit competens vnguentuz ad predicta. Aq decoctionis seminum ipsius & malue valet cõtra tussim siccam. & confert ethicis. Semina etia euiscerata & in oleo decocta duricie soluut. Dias. cap. molochia. Altea siue molochia: cum adipe anseris genitali parti supposita. aborsuz facit. inutilis é stomacho. ventré mollit

Item vulnera recentia folijs eius curantur. folia eius trita et imposita scorpionibus credunt afferre torporem. Eadem femori alligata stimulat in venerem. Eadem nigre lane obuoluta et alligata mamarum vicia compescit. Et idem cap. altea. Flos eius in mulsa coctus aut vino: et tunsus et impositus vulnera curat. scrofas spargit. ani dolorem mitigat. conquassationibus prestolatur. tumores spargit. tensiones neruorum relaxat. apostemata rumpit aut spargit: cicatrices vulnerum curare facit. Elixa vero et trita addita axungia porcina aut anserina: et resina et terbentina: tumores storicos et offocationes apposita medetur. Elixatura eius hec omnia facere nouit. et secundinas excludit. sola in aqua cocta et fomentata intestinorum dolorem tertio die sanabit. Nosipsi experti sumus quod trita cum axungia veteri et imposita podagram tertia die sanat. et multi auctores dicunt: collectiones omnes vel duricies que in corpore nascuntur decocta cum fenugreco: et lini semine polline imposita aufert. Elixa in aqua et cum axungia sine sale trita: et lintheolo mundo imposita: paniculos aperit et recludit et sanat. Radix eius et semen extenuandi et siccandi possident virtutem: vt alfos tollant. huius radicis elixatura cum vino bibita ad dysenteriam in presenti iuuat sanguinem reijcientibus propter quandam suam stipticam vim multum congruit. dyssurijs medicatur. calculos opitulatur. sciaticis et dysentericis et tremoticis: et de alto cadentibus subuenit. dolori dentium cum aceto elixa: et gargarismo adhibita opitulatur. semen eius viride: et siccum cum aceto et oleo tritum et punctum maculas tollit: et morsibus venenatis occurrit. Elixatura seminis eius dysentericis et saniem reijcientibus et in solutione ventris accepta subuenit. Contra omnia venena cum pusca bibita opitulatur. cicatrizat et caua vulnera cum melle trita: horum qui molles carnes hunt: et sunt pueri: femine et eunuchi. Omnem etiam duriciem mollit et rigorem relaxat. Folia eius cum oleo cocta et cataplasmatibus adhibita: morsibus venenatis occurrunt: et combustionibus prestant effectum. et ipsa radix similiter facit trita et mixta in aqua que coagulatur muscillagine sua. Altea agrestis cum vino bibita aut cum aqua dysentericis et conquassatio nibus subuenit.

Sera. Altea prohibet apostemata: et sedat dolorem et maturat exituras dum est recens. et radix quidem eius et semen: quia in eis est virtus abstersiua: curat morpheam. et semen eius frangit lapidem renum. et aqua in qua decoquitur radix eius: propter stipticitatem que est in ea vlceribus intestinorum et fluxui ventris et sputo sanguinis confert. et quando coquitur sola et teritur confert exituris et apostematibus que apparent post aurem et scrofulis. et confert apostematibus ani calidis et similiter tensioni neruorum. et resoluit et maturat et aperit apostemata quando coquitur: sicut diximus cum melicrato aut cum vino. et teritur cum sepo anatis et glutine albotin et fiunt inde nascalia et conferunt concussionibus matricis. Radix eius quando coquitur et bibitur cum vino. confert stranguirie et lapidi et superfluitatibus crudis: et sciatice et vlceribus intestinorum et tumoribus et conquassationibus neruorum. quando coquitur cum aceto: et fit cum eo collutio oris: et sedat dolorem dentium. et semen eius recens aut siccum quando teritur et coquitur cum aceto et fit cum eo linitum in sole: eradicat morpheam. et quando miscetur cum oleo et aceto: eradicat similiter. et ponitur super locum: et confert morsibus venenosis: et confert vlceribus intestinorum et sputo sanguinis et fluxu ventris. et quando decoctio eius bibitur cum aceto mixto cum aqua confert puncturis apum. et fit emplastrum cum folijs eius mixto parum oleo morsibus venenatis. et confert combustionibus ignis. Et quando teritur radix eius: et miscetur cum aqua et vino et gramine: congelat aquam. Et idem auct. Mesarugie. Gummi maluauisci est fri. et se dat siti.

Gal. Radix maluauisci et semen maluauisci viridia: intensius quidem operantur quam herba: et magis abstersiuam ostendunt virtutem vt morpheam abstergant: et semen diuidat lapides in renibus consistentes. Radix autem eius et dysenterie et dyarie: necnon emissionibus sanguinis est vtilis. et est habens quandam stipticam virtutem.

Auic. Radix althee linitur cum aceto super morpheam et siccatur in sole. et semen eius est fortius in illo. et mollificat apostemata et prohibet ea: et resoluit sanguinea et maturat vulnera: et confert apostematibus inflatis. et scrofulis et supponitur cum gummi albotin ad duriciem matricis. et ponitur cum caulibus super scrofulas: et sedat dolorem iunctura rum cum adipe anseris. et confert sciatice et tremori et attritioni lacertorum et extensioni neruorum. et quando fit emplastrum cum ea confert apostematibus que fiunt in gula: et in glandulis aurium. et resoluit tumorem et inflamationem que sunt in palpebris. et semen eius confert tussi calide. facile efficit sputum. et confert sputo sanguinis cum virtute sue stipticitatis que est in ipso. et conferunt folia eius apostematibus mammillarum. et ponitur in emplastris pleuresis et periplomonie. et gumma eius sedat sitim. et decoctum radicis eius confert quando bibitur ardori vrine et ardori intestinorum et apostematibus ani. et similiter folia eius: et similiter solutioni male. et supponitur semen eius cum gumma albotin ad duriciem matricis et cohartationem eius. et similiter decoctio eius mundificat superfluitates fetarum. et decoctio radicis eius quando datur in potu cum vino: confert difficultati vrine et lapidi: et proprie semen eius. et gumma eius retinet ventrem. et quando linitur cum aceto et oleo prohibet nocumentum venenosorum vermium. et confert decoctio eius cum aceto commixto: aut cum vino puncture apum: et illud medicamen fit liniendo.

Altertus i. iusquiamus
Altetimi i. maluauiscus
Altei i. perdix masculini sexus
Alteidedi i. sumach quo coriarij operantur.
Alteel. i. locus iter duas spatulas sub collo
Alternale. i. vlcera nigra melancolica: que sunt ad sanandum difficilia: ut empetigo.

Alteiem .i.pdix masculini sexus
Alteria .i.aromaticum
Althesen .i.cibus fact⁹ ex ordeo
Althelir .i.alchefir
Alue .i.palpitatio
Alzena .i.contractio
Alzederach .i.quedam arbor: ꝛ est cedrus.
Alzhema .i.species mezereon
Alyab .i.balaustia
Alyar .i.vt non videat in die
Alyari .i.genus piscis
Alyare idem quod supra
Alyada .i.polium
Alyana .i.enula
Alybia.i. apostema omne qđ oritur in carne glādosa.
Alybsillide .i.alkekengi
Alybsillidos idem quod supra
Alybien .i.byringion
Alyblep .i.mercurialis
Alycactanos .i.alkekengi
Alyca quidam dicunt ꝙ est spelta: ꝛ est verum similiter quoddam genus frumenti qđ spelte similatur vocatur alyca.sed quādo inuenit̄ alyca simpliciter de spelta intelligitur:ꝑ qua lege lrām bals.
Alices sunt extensiones omnium membrorum q̄ voluntarie fiunt post somnum: maxime vt quib⁹dam placet ex graui fumositate phlegmatis ad membra proueniente.
Alictinos .i.verax ꝛ perfectus
Alicacabon .i.fisallida
Alixanti .i.flos salicis
Alychise .i. abrotanum feniceū
Alycta est quedam confectio que mustū recipit inde dicitur alypta vel alycta muscata vel alipta
Alidicen .i.grana solis
Alidicium .i.crocus romanus
Alidrion .i.affodillus
Alidice .i.git
Aliembut .i.xilocaracta
Alientum .i.tapsia
Alieduar .i.spēs q̄dā volubilis
Alieguanset .i.electuarium
Aliefos .i.peonia
Alietifos idem quod supra
Aliemen est nomen cuiusdam fluminis
Aliefenon .i.spēs secunda aconiti
Alifen.i.pannus quo opilantur vasa:vt nō possit inde exire quod in eis continetur
Alife idem quod supra
Algios. .i.agnus castus
Aliga plaustris .i.papauer palustre
Alibiful .i.semen cuiusdā arboris qua caremus.
Alibatalnon .i.pulegium ceruinum
Alilimen .i.acualibus vel acupectalis ꝛ clipealis:et est quedam cartillaga que ꝑuenit ad compositionem epigloti

Alilee .i.myrabolani

Cap.zi.

A Lilelmelike arabice:vel alcheli alamech:vel alchilelmelich:grece melilotum:latine vero corona regia sic dicitur: q: vagine seminū ei⁹ formate sūt ad modū semicirculi:q̄ cū suis seminib⁹ ponunt̄ in medicinis.herba ipa habet folia rotūda viridia: ꝛ rami eius sunt subtiles multum: ꝛ folia eius rara: ꝛ semina eius hñt vaginas subtiles rotūdas sicut virge pueroꝝ paruulorum in quib⁹ continentur.Et sunt illa semīa pauca glauci coloris:rotūda minora granis sinapis.Et quod de ipsa administrat̄ sunt ille vagine cū eo quod est in eis ex seminib⁹ vel granis.flos eius est citrin⁹ boni odoris.est calida ꝛ sicca in primo gradu.Uirtutem habet cōfortādi ex sua aromaticitate.ꝛ est diureticū ex subtilitate substantie hec habent̄ a Sera. cap.alchelialamech. **Dias.** cap. de meliloto. Melilotum diaforeticū est: ꝛ modicū digestorium est cū nimietate ca loris. **Gal.** septimo sim.phar.cap. de meliloto. Melilotū mixte est virtutis.habet enī quid stipticum: ꝛ diaforat dirigitqꝫ plus enim in eo est calide substantie q̄ꝫ frigide.

Auic. 2° li.cap. de meliloto. Melilotuꝫ est flos plante coloris palee:in quo est figura lunaris cū raritate sua:quādam hñs duriciem.Et ex eo quidē aliud est album: ꝛ aliud est citrinū.ꝛ ex eo melius est:quod est durius: ꝛ cuius color ad albedinē parumper declinat: ꝛ sapor ei⁹ amarior sentit̄: ꝛ cui⁹ odor est manifestior.Et idē auct.Dias.melius ex eo est:in quo est croceus color: ꝛ est acutioris odoris:quāuis eius odor in ꝑncipio spēi ipsius sit paruus ꝛ debilis: ꝛ sit in colore eius color fenugreci.est ca.in ꝑmo:sic.in eodē.Et ad vltimū est cōpositum.ꝛ est ipsius caliditas dominātior frigiditate ei⁹.Et idē auc.Dias. ē eq̄le in ca. ꝛ frigiditate.ꝛ est in eo stipticitas pauca cum resolutione: ꝛ ꝑpter illud digerit.Et idē auc. Dias.ē liquefactiuū superfluitatū.Et alij dixerūt ꝙ succus ei⁹ cū careno remouet dolores.ꝛ est resolutiuum subtiliatiuū ꝛ confortatiuū mēbrorū.

Posse. vinū decoctionis eius confortat ꝛ ventositatem inclusam expellit opilationē renū ꝛ vesice aperit.semen eius in brodio positū:ipm facit boni saporis ꝛ boni odoris. Itē si manus alicui⁹ vngantur succo meliloti audacter ꝛ sine lesione poterit portare ferrum candens intra manus.Et potissimū est melilotū ad emoroidas cancrum ꝛ fistulā.Sciendum ꝙ eius operatio est contraria operationi camomille: q: suffumigatio ei⁹ facit ad ip̄regnationē ꝛ retentionem fetus.sed suffumigatio camomille operatur cōtrariū: ꝛ ꝑhibet ip̄regnationē: ꝛ facit aborsum.

Sera. auct.Dias.Melilotum est stipticum ꝛ mollificatiuū apostematum calidiorum: ꝛ maxime apostematum oculorum: ꝛ ani ꝛ testiculorum.ꝛ quādo coquitur cuꝫ rob: ꝛ fit cū eo emplastrum: ꝛ forsan miscet̄ cum vitello oui:

aut farina fenugreci:aut semis lini:aut pulueris molendini:aut cum papauere solum cum aqua. conuenit vlceribus que nominant saul.z quādo miscet cum bolis qui asportantur de terra que dicitur hotam:aut miscet cū eo galle z dissoluūt cū vino.z cū liniūtur cū eo vlcera humida q̄ fiūt in capite curat ea.Et ponit coctū z crudū in vino cū aliquo illorum:q̄ dixim⁹ sup stomachum z sedat dolorem eius.Et quando exprimit ab eo succus coctus z miscet cum rob:z stillat in aurez alcuius:sedat dolorem eius.z quādoq3 fundit sup caput cum aceto z oleo ro.z sedat dolorē capitis

Dias. Melilotū decoctū cuz vino dulci vl lini semine:aut cum ouoꝝ assatoruz vitellis cōmixtum cathaplasmatibus facit tumentibus oculis atq3 matrici z testib⁹. mitigat etiam auricule dolorem distillatū aut perfusuz cū vino dulci.spargit similiter omnes tumores mixtū medio oui assi:z polline fenugreci:aut seminis lini:aut tritici:aut careni.oīa predicta ad sanitatē perducit.dolorem stomachi cū vino adhibitum mitigat.succus ipsius dolorem aurium tollit dulcore addito.dolorem capitis mixtum oleo ro.z aceto z fomento adhibitū compescit.nascitur in campania similis fenugreco crocinum habens colorem nascit in calcedonia:sed vtilis est oībus acticum.

Auic. Melilotum confert apostematib⁹ calidis z duris:z proprie cum careno z etiam pmixtum cum vitello oui z farina fenugreci:semine lini:aut papaueris secundum locū.z cōfert vlceribus humidis:z proprie linitum cuz aq̄ z cum aliquo desiccatiuorum apposito cū eo qδ fit sicut galle z lutum lene z lentes.Et cōfert apostematibus aurium z doloribus ancharum superposito emplastro ex eo cum careno:z reliquis q̄ dicta sunt. et distillatione facta in eis ex succo:et eius iuuamentum in doloribus est veloci⁹.ex ipo quoq3 fiunt embroce z sedant sodā.z confert apostematibus oculi facto emplastro ex eo cum careno z cum eis que dicta sunt: vel decocta cū vino z confert apostematibus ani:z testiculorum facto emplastro cum eis que dicta sunt.loco eius ponitur quantum est pōdus ipsius de camomilla:aut eius medium de folijs fici.

Alima .i.vnguentum
Alimgath.i.radix granati siluestris
Alimiaari .i.argentum
Alimizum .i.aqua de rafon
Alinon .i.acer arbor
Alintisac.i.apostema in palpebra cum pruritu qδ firsen oculi nominatur.
Alinzisar.i.vt fiat foramen vt foramen vuee
Alinarat .i.lithargyrium
Alinmati .i.turbatio in aere
Alioeb idem quod supra
Aliobene .i.caseus
Alippiados mezereon herba catholica laureola idem:cuius semen cocognidium dicitur f3 q̄sdaz sed falso.sed quid est cocognidium:lege litteram cocognidium.

Alipta est quedam confectio :que quia muscum recipit:dicit alipta muscata.
Aliptidemente .i.rape
Aliprenі .i.inguina
Alipodus .i.camelea
Alptis .i.alipta
Alippa idem quod supra
Aliqua .i.alica
Aliscus est instrumentum medicorum:z est illud quo iniJciuntur liquores in aurem.
Alison tantum distat a rubea tinctorum quantū ramis z folijs minoribus nomen accepit:quod a cane morsis rabiem sentire non patitur.ab Auic. dicitur alguascen:z quid sit:lege litteram alguascen.
Alfina .i.fistula pastoris
Alisticos .i.clystere
Alistimbre est cum quis bene digerit
Alismen:aut perdition:aut perthemon:aut sideritis:aut eraclea:aut conuesten agreste: aut liba notida:aut poliominon.i.paritaria f3 Dias. Ubi notandum q Dias.cōsueuit adducere omnia nomina quibus nominantur alique plante apud diuersos:quanuis non sunt eiusdem nature vt facilius cognoscantur vbiq3:pro qua lege litterā alsinē
Alistista .i.hydropisis
Alistirgar .i.istirgar
Alisticat .i.cot
Alissodilidos .i.alkekengi
Alismi .i.auricula muris
Alisonitus .i.sal costus de monte
Alistos .i.milium solis
Alistica .i.hydropisis
Alistis .i.spēs trifolij
Alissum .i.alison
Alitinsat .i.dilatatio pupille
Alitino .i.veritas
Alitho .i.oportunus
Alithimum quid est lege lr̄am lobabium
Alitischa .i.hydropisis
Alitheas .i.cibus congelatus
Alima hoc fit de zucaro sicut sisamum de melle
Albiad .i.album
Albitidum abugilisse.i.secunda spēs anchuse
Albit .i.oua
Albida .i.perna
Albisbesach .i.macis
Albin .i.marubium
Alcionium f m Alexandrum idem est quod artis:quod idem est qδ caro marina.sed f m Dias. est spuma maris :z quid est :lege litteram zebus albach.
Alciomion .i.siricon
Alcima .i.gummi cedri
Alcibiadon .i.lacca
Alcila.i.paruа pustula in ore:z vocat alcola
Alcia .i.spelta
Alcionetus .i.vespertilio auis
Alcidi .i.ceterac
Alchichan .i.cibus congelatus

Alchuran quid est: lege litteram biocan
Alchisab .i. canna
Alchinda vel alchanna .i. puluis vnde tinguntur vngule: et quid est lege litteram alcanna.
Alchisac .i. mice panis prius frixe in oleo: deinde posite in melle et frixe cum eo.
Alchir .i. furnus
Alchichij .i. argille subterranee
Alchirastarum .i. carbones
Alcilolata .i. granata silvestris
Alchimar .i. pix liquida
Alchilac est pondus pōderans grana tria ordei
Alchisira .i. dragantum
Alchimeta .i. asma
Alchimbar .i. gummi tapsie
Alchit .i. asa fetida
Alchirinabe id est vlcera nigra melancolica que sunt ad sanandum difficillima: et est empetigo
Aldic .i. febris ethica
Aldibic .i. glucten
Alficam .i. granum viride: quod inuenitur apud nursiam .l.l. granum viride
Alfita .i. sanic: et si dicas sanick non peccas. Et est sm Gal. i li. dinamidiarū: qd fit sic: ordeum cū ceperit habere quasi lac mitte in furno: et cum desiccatum fuerit a paleis munda et fac farinam Et quidam loco eius ponunt farinam ordei.
Alfirsadu .i. arbor celsi
Alfirsedij .i. spēs more que est dulcis
Alfi .i. morphea vl' alboras
Alfius .i. psillium
Alfia .i. merulus auis
Algidon .i. cardiaca vel dolor cordis
Algifedi .i. panniculus
Algia .i. dolor cordis vel stomachi.
Algingiati .i. cassia lignea
Algir .i. calx
Algibar est species argille de qua fiunt vasa
Algithira .i. dragantum
Algistros .i. propoleos
Albuzema .i. lauanda
Albiati .i. genus lacticiniorum
Albigati idem quod supra
Albimia .i. alcanna
Albilmera .i. accualibus: vel acupectalis vel clipealis id est cartilago: que peruenit ad compositōnem epigloti.
Alkilkil .i. granatū silvestre
Alkimia .i. alacris vel alacrem faciens: quoniam de futura spe leticiam infert
Alkiomon .i. spuma maris
Alkistus .i. papauer
Alkidan .i. pix liquida: p qua .l.l. bictan
Alkismum est nomen cuiusdam serpentis
Alkidach .i. in quo inuoluunt' capilli vel manus vel aliquod membrum.
Alkimistarum .i. carbones
Alkilare .i. semina vue
Alkibat .i. terbentina
Alkilibat idem quod supra
Alkindi .i. vitrum
Alkir .i. hernia
Alkisin est superior pars narium .s. vbi est destructio olfactus.
Alkil .i. kilkil
Alkilat est pondus trium granorum ordei
Alkien .i. belua: et est animal quoddam
Alkit .i. carbones
Alkikil .i. myrabolani citrini
Alkilil .i. kinbil
Alkimamatar .i. marubium
Alkisme .i. passe sine nucleis
Alkitimi .i. altea
Alkit .i. radix altee
Alkiba .i. ius colatum de aceto: et dicitur q̄ est cibus factus de aceto et croco
Alkibrit .i. sulfur
Alliamum est quedam species calamenti
Aliada .i. polium
Allium quid est .l.l. taum
Allium agreste quid est .l.l. vt supra
Allium serpentis quid est .l.l. vt supra
Allium porrinum quid est .l.l. vt supra: et litteram turach
Aliatum .i. bedera
Aliotica .i. retentiua
Alli .i. acetum
Almiasiche .i. mastix
Almiacbasif 3ª species ethice in q̄ apparet forma que est in decrepitis.
Almirogarus dicitur a garo quod est liquor: et almiron quod est salsum: inde liquor salsus.
Almiremie .i. res salse
Almiron .i. salsus
Almismar id est nodus rotūdus similis capillo
Almismor .i. claui
Almina .i. folia myrti
Almise .i. muscus
Almitasa .i. eminentia vlceris vel oculi
Almisar .i. dilatatio pupille
Almissafaca id est oblongum multum vt cunq; planum.
Almimitram .i. celidonia
Almimiran idem quod supra
Almizadir .i. sal armoniacum
Almilis .i. grana solis
Almifeti id est vinum coctum vsq; ad tertiā ptē
Alphita .i. alfita
Alsine .i. auricula muris
Alsiracost .i. manna
Alsigibar est species argille: de qua fiunt vasa
Alsicelios .i. siselios
Altit est medicina inda similis hermodactilo
Altimategi sunt quedam vene
Altica montina .i. lasar
Altich dulcis id est asa dulcis: est enim asa fetida et est dulcis.
Altib idem quod supra
Altisma .i. almea
Altinagi .i. perdix

Altibic .i.squinantum
Altili .i.fructus thamarsci
Altiomium.i.spuma maris:sed falso:quoniã de bet dicere altionium:vt supra in lr̃a altionum.
Altimat .i.antimonium
Aluindo badaster.i.leuisticum
Aluia.i.de zucaro:sicut sisamum de melle
Aluisidabegit .i.genus cibarij
Alzinglati .i.cassia lignea
Alzil .i.calx
Alzima est flos eris vel es vstum
Alzim .i.indicus
Alzemgiati .i.cassia lignea

Cap.3z.

Aloa vel agalaym.i.arbor suauissimi odoris.vñ gre.sic noĩatur:ara vero hoad:latine lignũ aloes vel xiloaloes.Aloa dicit̃ eo q lignum tale altaribus adolet̃.reperit̃ autẽ in magno flumine superioris babylonie:cui cõiungit̃ fluui⁹ paradisi. Unde quidam dicunt q impulsione fluuij ab arboribus terrestris paradisi conducitur:nullus tñ huius arboris fertur vidisse originem.Alij dicũt q in acuminibus montiũ suprascriptoꝝ locorum circa predicta loca existentiũ oriatur hoc lignũ:ꝛ impulsu venti aut temporis vetustate cadit in fluuium.est ca.ꝛ sic.in secũdo gradu. Sed sciẽdũ q sunt aliqui deceptores qui accipiũt radices camelee in montibus amalfie. ꝛ quoniam videntur assimulari vtcũq; in colore: pondere:ꝛ sapore cũ ligno aloe:sophisticãt ipsas ponẽdo in vino ebulitionis pulueris ligni aloes p aliquos dies:quod deo ꝛ hominib⁹ abominabile est: quoniã camelea multum laxatiua est.lignũ aloes vero ẽ stipticum.Et camelea de se nullum habet odorem:sed lignũ aloes est suauissimi odoris.Cassi⁹ felix cap. de ligno aloes.Lignũ aloes trib⁹ modis ẽ.Uno modo fit in quadã regione:ꝛ dicit̃ caume.Et aliud qd̃ fit in insula indie maioris:ꝛ vocat̃ cumar. Tertium orit̃ in quadam regione indie: ꝛ dicit̃ phales.Lignum tñ aloes videt̃ ca.ꝛ sic.in secundo gradu.Eligendũ autem est lignũ aloes:quod non est coctũ in aqua.nã arabes faciunt ipm bulire in aqua:ꝛ illa aqua vtũtur ad multa cõmoda tale ergo lignum amisit spiritũ:ꝛ paucã aut nullã habet operationem. Sera. li.aggre.cap.de ligno aloes auct.Dias.Lignum aloes est lignum qd̃ fert̃ ab india ꝛ terris arabum. ꝛ habet corticẽ velut corium:cuius odor est bon⁹ ꝛ in cuius sapore est amaritudo ꝛ stipticitas:ꝛ masticat̃:vt bonũ inferat odorem ori.Et ĩ arabia nõ nascit̃ ex plantis eius aliquid.verũ lignum quod ibi nascit̃ ꝓpinquat aliqbus speciebus ei⁹.Et quãuis plures eius species sint in india: vna tamẽ ex speciebus eius habet cõitatem cũ eis in hoc noĩe adeo q non dignoscit̃ p hoc nomẽ:sicut si nomines myrabolanos nigros indos.ꝛ reperitur ex ligno aloes etiã in insula que dicitur furinda in india.ꝛ melius ex eo est nigrum trahens ad variũ colorẽ hñs multã aqueitatẽ:durũ:graue ꝛ grossũ in quo nulla est albedo:ꝛ quod remanet multuꝫ super ignẽ:ꝛ post ipm est induli:ꝛ est ipm noĩatũ a terra indie:q̃ dicit̃ minidel:ꝛ post ipm est scissi: ꝛ est de bonis spẽbus ligni aloes:ꝛ submergit̃ in aqua propter sui grauitatem ꝛ humiditatẽ. Et ex isto eodẽ meli⁹ est grossum :in q̃ est aqueitas multa.Et post ẽ abione:ꝛ ẽ minoris bonitatis q̃ꝫ scissi sed cum hoc meli⁹ ex ligno aloes est indũ: ꝛ p⁹ ipsum est sufere.ꝛ signũ in hoc est q in ipso ẽ aliquantulũ luti:quia sepelitur in terris syri:ꝛ post sufere est tuti.ꝛ sunt eius due spẽs:quaꝝ vna dicitur cachile:ꝛ est melior altera.ꝛ alia est suferi:ꝛ ẽ minoris bonitatis.ꝛ post ipm est seni:ꝛ in eo est superfluitas humida:ꝛ ipm est minus bonum q̃ꝫ sufere.ꝛ post est albe qd̃ defert̃ ex terris sufere :ꝛ ẽ similis speciebus ligni aloes:preter illud de syri.ꝛ post ipsum est alcholeb et est in maiorib⁹ frustis q̃ꝫ aliquid aliud ex ligno aloe.naꝫ ex ipo fiunt postines ꝛ tabule.ꝛ dicunt q lignum aloes inciditur ex arbore sua:ꝛ sepelit̃ per annum vnum.corroditur ergo a terra:qd̃ non est lignum aloes purum q: de puro non minuit terra aliquid.Et dicunt q ramuli ex arboribus ligni aloes indi franguntur in terris illis ꝛ cadũt in fluminibus:ꝛ currũt cum eis ꝛ deferũt̃ p regiones. Et dicunt q alkirina ẽ fructus eius arboris:ꝛ figura eius est sicut piper minutum:nisi quia est coloris rubei:ꝛ noĩatur piperella.Et melius ex indo est nigruꝫ trahens ad varium colorẽ:hñs multam aquositatem :graue durum ꝛ grossuꝫ:in quo nulla est albedo:ꝛ qd̃ remanet multũ sup igneꝫ :ꝛ submergit̃ in aqua propter sui bonitatem ꝛ grauitatẽ. Et ex isto eodem melius est grossum:in quo est aqueitas multa.Et cognoscit̃ indum:q: in ipo est aliquantulum luti ꝛ hoc ideo:quia sepeliunt ipsum in terris suis.Et idẽ auct.Atabari est ca.ꝛ sic.ꝛ stipticum. Et idẽ auct. Rasis:est ca.ꝛ sic.Et idem auct.Ysaac aben arã:est ca.ꝛ sic.in secundo gradu. Auic. li.ij.capitu.xiloaloes Xiloaloes est cali.et sic.in secundo gradu:ꝛ est subtile aperitiuum opilationum:frangit iuũ ventositatũ. Posse. Lignum aloes valet contra debilitatẽ cordis:stomachi:epatis:ꝛ cerebri: contra cardiacam:cõtra retentionẽ menstruoꝝ ꝛ contra omnes passiones ꝛ debilitates cordis potissime ex frigiditate.vinũ decoctionis eius digestionem confortat:ꝛ stomachũ infrigidatum calefacit. ꝛ si abominabile fuerit :ponat̃ parum ligni aloes integri in vino p noctem:mane vinũ exhibeat̃:suffumigium ex eo factũ ꝛ receptum inferius a muliere per embotum ꝓuocat menstrua:ꝛ suffocationes matricis medetur.similit̃ trifera magna sumpta cũ decoctione ligni aloes menstrua ꝓuocat. fumus eius per nares receptus:cerebꝝ confortat similit̃ si accipit̃ puluis ligni aloes ꝛ gariofiloꝝ ꝛ ossis de corde cerui:ꝛ cõficiant̃ cũ oleo: ꝛ inungat̃ caput galli in die illa ꝛ nocte nõ cessabit cantare. Cassius felix:lignum aloes confortat stomachum ꝛ omnia mẽbra interiora.superfluaꝫ corporis humiditatem expellit:maxime de stomacho

ventositatem dissoluit.opilationẽ aperit. ventrez constipat.fluxui vrine repugnat.

Sera. lignũ aloes est cõpetens multum habentibus egritudines in epate ⁊ ad dysenteriaz. ⁊ sedat dolorẽ lateris.⁊ est ex fumigijs bonis. ⁊ dat ex eo aureus.i.⁊ remouet putredinẽ a stomacho ⁊ fortificat ipsum.⁊ qñ bibit cum aqua.cõfert dolori lateris:⁊ epatis:⁊ vlceribus intestinoꝝ:⁊ tortionibus ventris.Et idem auct.Atabari. Lignum aloes stringit ventrẽ ⁊ corroborat viscera ppt virtutem stipticam que est in eo cuz aromaticitate:⁊ eijcit superfluitatẽ humiditatũ corruptaꝝ a corpe Et idẽ auct.Ras. Lignũ aloes est bonum stomacho humido.Et idem auct.Isaac aben aram: Lignuz aloes est bonũ cerebro.⁊ fortificat viscera.⁊ expellit supfluitates humidas.⁊ facit descendere phlegma a cerebro qñ fit suffumigatõ cũ eo ⁊ maxime illud phlegma qͦd generat ex vaporib⁹ ascẽdentibus a stomacho.⁊ expellit vẽtositates.⁊ aperit opilationẽ:⁊ stringit ventrẽ:⁊ prohibet fluxuz vrine qui fit a frigore ⁊ debilitate vesice. ⁊ habet bonũ odorẽ:⁊ aromatizat os. Et qñ bibit ex eo ʒ.i.ʒ.expellit humiditatẽ corruptã que est i stomacho ⁊ corroborat stomachuz.⁊ ꝯfert habenti egritudinẽ in epate suo ⁊ ad dysenteriam.⁊ sedat dolorem mẽbrorum.

Auic. Lignũ aloes remouet supfluitates humiditatis.⁊ confortat viscera.⁊ prohibet iram. ⁊ masticatio eius facit oris odorẽ bonũ.⁊ confortat neruos.⁊ acquirit eis vnctuositatem subtilem .⁊ confert cerebro valde.⁊ confortat cor ⁊ letificat ipsum. Et si bibatur de eo.ʒ.i.ʒ.remouet humiditatẽ putrefactiuã stomachi statĩ:⁊ confortat ipsuz.⁊ confortat epar ⁊ in ipso est virtus constringens naturã .⁊ cõfert dysenterie melancolice. Et idez in de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Aloarar	.i.iuniperus
Aloban	est genus piscis
Alob	.i.gentiana
Alcrocta est mutatio coloris oculi	
Alocaceralcastior	.i.pumex
Alocolobri	.i.ciconia
Alodoch	idem quod supra
Alocuen id est herba cotule fetide	

Cap.33.

Aloe grecez latine: ara. vero fabet:vel cantacarmar. Aloe fit ex succo herbe que aloen dicit: que herba nõ solũ in india:persia:⁊ grecia repit:veꝝ etiã in apulia.Aloes tria sunt genera:epaticũ:succotrinũ:⁊ caballinũ.Modus aũt factionis ei⁹ diuersimode credit.quidam dicunt: ꝙ herba ipsa terit ⁊ succus extrahit ⁊ ad ignẽ ponit quousq; buliat ⁊ postea soli exponit ⁊ exsiccat. Illud enĩ quod supius colligit prius appellat succotrinum quod in medio minus puꝝ est:epaticum dicitur quod ĩ fundo feculentũ:vocat caballinũ .Aliqui asserunt aloes diuersas maneries fieri ex herbis diuersis nõ genere sed bonitate:ex quib⁹ iste tres maneries fiũt aloes.alij dixerũt ꝙ aloes trib⁹ modis est.vnũ rubeũ de quadã insula indie que dicit scotra.aliud est nigꝝ qͦd est de psia.aliud citrinuz ⁊ fit in aribia:quibus omnib⁹ laudabili⁹ ẽ scotrense precipue si fuerit ꝑlucidũ:⁊ rubeũ quasi color epatis citoq; frangibile ⁊ odoriferꝝ ⁊ amarissimũ sed prima opinio melior. Discernit aũt quod est optimũ succotrinũ ex citrino colore seu ruffo:⁊ ꝑcipue cũ frangit eius puluis apparet quasi puluis croci:⁊ quod leuit frangit nec sit fetiduz nec valde amaꝝ.Epaticũ ãt colori epatis similatur.s.qͦd ẽ subnigꝝ ⁊.hincinde hz foramina:vt ora venarũ ⁊ obtusam habet substantiã ⁊ nõ clarã.Caballinũ aũt est nigꝝ ⁊ obscurã ⁊ feculentã hz substãtiam amarissimã ⁊ horribilẽ protendit odorẽ:qr valde fetidũ est.Sed attende ꝙ illud qͦd de natura sua est aromaticũ:quãto est aromaticius tanto meli⁹ Et qͦd est fetidũ:quãto fetidius tanto melius:excepto aloe.Similiter omne quod debet habere aliquẽ saporẽ quãto in suo sapore est intensius tãto melius excepto aloe.nã cũ sit de natura reꝝ amaritudinem habentiũ quãto minus amarum tanto laudabilius.Et est sciendũ ꝙ qñ aloe simpliciter ponit ꝑ succotrino intelligit:lz ſm Alexandrum intelligat ꝓ epatico.

Sera. li.aggre.capi. fabet aucto. Dias.Aloe fit ex planta q̃ habet folia similia folijs squille:in quib⁹ est humiditas viscosa multa tenax adherens manui:⁊ sũt latiora folijs squille parũ ⁊ quasi rotunda ⁊ indurant ⁊ inclinãt ad posteriora:⁊ sunt in eis spine q̃ egrediũt ab eis breues ⁊ rare.⁊ hz stipitẽ similẽ stipiti affodilloꝝ.et tota herba hz odorem grauẽ et saporẽ amaꝝ multũ.⁊ radix eius est vna similis cannicule lignee. Nascit multuz in india ⁊ in terris arabũ:et in terris dictis atima:⁊ in maritimis et ripis et insulis que dicũtur ancoras.et nõ soluz eius gũmi est iuuamenti magni:sed etiã flos eius nã qñ terunt et ponunt sup vulnera faciunt ipsa adherere.Et aloes sunt due spẽs:quaꝝ vna ẽ arenosa:et est fex.et alia est epatica. Illud autez aloe qͦd melius est illud quod est glutinosum nõ habens in se lapides splẽdidũ ad rubedinẽ declinãs cito frãgibile et fortiter amaꝝ:et qñ sup ipsum anhelatur cito humectat:habens odorẽ bonũ et velut aromaticũ.sed illud qͦd est nigꝝ duꝝ ad frangendũ est adulteratũ cũ gũmi:sed ipsuz discernit ꝑ saporẽ amaritudinis et ꝑ odorẽ fortẽ:et ꝙ non frangit digitis neq; separat in partes minutas:et ꝙ manibus retentũ nõ coheret.et quidã sunt qui admiscent ei acaciã.Et idẽ auct .Ras. Radix huiusmodi plante vulnerat et egriditur inde lachrimus qui colligit:et folia eius cõterunt cum tota planta:et exprimit succus qui desiccat et reponit Et idẽ auct .Gal.Sapor eius est amarus amaritudine forti cum stipticitate.et virtus eius est que calefacit in ꝑncipio secũdi gradus:et siccat in t̃tio et incarnat et abstergit abstersione forti. Et idem auct.Ras. Aloe ablutum est plus laxatiuum q̃ʒ non ablutum. In ablutione enim amittitur de laxatiua virtute satis:et elongat ipsuz ablutio adeo a virtute medicinarum quousq; non calefaciat.

Sal. vi.sim.phar.cap.de aloe. Aloe hec qui dē herba nō nimiū orit apud nos.q̄ au tez in magna syria nascit aquosior ꝛ debilior vir tute est:vsqꝫ adeo in tāta siccitate nata est vt cōso lidet vulnera. In calidioribus vero regionibus quaꝝ est ꝓfunda syria ꝛ arabia multo melior est optima aūt ea que in india:cui⁹ hic liquor ē. Dic quidē affert hoc pharmacū qd̄ aloe appellat:vti litatem multis ꝓbens: ex eo ꝙ sine mediocritate siccat. Est aūt nō simplicis nature:sed sicut gust⁹ testat stipticat simul ꝛ amaricat:stipticat quidē mediocriter. Est aūt vehemēter amarū.soluūtur etiā ventres ex phamacijs eius q̄ vocant effocalia vnde palā ex dictis siquidē meminim⁹ demōstra tionū in quarto sermone: ꝙ tertie quidē abstātie est siccantiū pharmacorū :calefactiū vero vel ꝑ me intense vel secunde remisse. Mixtioni aūt siue huiusmodi virtuti attestantur ꝛ particulares ope rationes. Est enim eustomacū pharmacū: sicut ꝛ aliquid aliud ꝛ vlceribus solidatiuum. Jo. mes. cap. de aloe. Aloe est de sublimiorib⁹ medicinis ꝛ meliorib⁹: hn̄s preroga tiuam sup alias medicinas. Nā q̄q̄ intentio vni uscuiusqꝫ solutiui sit ẜm plurimū debilitare virtu tes:ꝛ mēbra que sunt minere virtutū. hec tamē in tentio cadit ab aloe:qꝛ non solum nō nocet: imo inuenit ad cōfortationē membroꝝ debilium ad dere. Et tamē ad vnū nociuū quia aperit orificia venarum apertione sanguinē manare faciente.ꝛ ipsum est aliarum medicinaꝝ solutiuarū rectifi cator bonus:ꝛ proprie cū eis mixtū. Tria sunt in eo in quibus cadit correctio:quoniā est de tarde solutionem facientibus:quare oportet ꝙ sumens ipm̄ cibari deferat. Et secundū est:qꝛ sua operatō nō multū extendit in corpore: ꝛ vix pertransiens est epar:nisi in quātitate exuberet. Et tertium est qꝛ venaꝝ aperit orificia apitione sanguinē mana re faciente. Et nos obuiamus his tripliciter recti ficādo ipm̄.vnde acquirim⁹ ei citam ꝛ facilē ope rationē cū spēbus alephangie subtilib⁹ ꝛ acumē habentib⁹:sicut cū mace:nuce muscata: cinnamo mo:spica:calamo aromatico:cubebis:squinanto asaro:mastice ꝛ gariofilis:de quib⁹ sint ptes equa les ꝛ croci ps.5.que buliāt in sextuplo earuꝫ aque vsqꝫ ad tertiā ei⁹ cū facilitate:ꝛ accipe ꝓ qualibet libra illius aque aloes.ʒ.vi.ꝛ pmitte siccari in vm bra prius: pfice exsiccationē eius in sole. Acquiri mus aūt ei vt extendat ad ptes remotas cū reb⁹ que addūt in vigorē eius:sicut colloquintida tur bit ꝛ similia. Remouem⁹ aūt ab eo nocumentum qd̄ iprimit in venis rectificando ipm̄ cū admixtō ne bdellij draganti masticis:ꝛ similiū.ꝛ aliqū sunt in eo ptes imunde:quare est conturbās faciēs do lorem ventris:ꝛ nocens stomacho ꝛ epati. Et sol uēdo laborē iprimit in stomacho ꝛ visceribus:et aliqū facit solutione exire sanguinē: et maxīe no cens est emoroidibus et ano. Et nos rectificamus huiusmodi lauādo lauatione:qua partiū imunda rū fiat abstersio:et ifundendo in aquis spērū su pradictaꝝ:et adiungendo ei qd̄ cito lubricare fa ciat.et nihil est tam magnificū ex rectificantibus sicut bdelliū ꝛ dragantū.ꝛ si sup ipm̄ bibat aqua ordei cū oleo nucū:aut aqua decoctionis passula rū.cū aqua tepida ꝛ mel transmittit audaciā eius a corpore. Eligendū est aūt aloe:qd̄ laudat i qnqꝫ ꝓprietatibus:colore:odore:sapore:pondere:ꝛ sub stātia. In colore vt sit coloris citrini declinās ad rubedinē in quo sit claritas.ꝛ sit in eo densitas.ꝛ si sit in colore sicut est color epatis.declinauit ei⁹ bonitas ab illo q est clarus. Et oꝫ vt sit odoris bo ni.ꝓprij non extranei acq̄siti ꝑ adulteriuꝫ.ꝛ sapor eius sit in ꝑmo gustu dulcis declinās ad amaritu dinē.ꝛ sit pōdere leuis:ꝛ quāto leuior tanto meli or.ꝛ sit in substātia sua abilis ad frangendū. So phistice enī lauant eū lauatione:qua ptes eius im mūde ꝛ grosse separent:deinde lauāt in aqua ma ris ꝛ pauci croci lauationibus plurib⁹ acgrentes ei ꝑ hocluciditatem ꝛ colorē citrinū ꝛ odorē bo num:veꝝ odor deoccultat fallaciā. Est enī ca.com plexionis in secū dosic.in tertio. Posse. purgat cholerā ꝛ phlegma.visū clarificat.opilationē splenis ꝛ epatis aperit.men strua ꝓuocat.supfluitates circa pudenda si sint ex frigida cā extergit.ꝛ scabiē curat.corpus discolo ratū coloratū reddit.cōtra scabiē ꝛ putredinē pu dendoꝝ ꝛ pruritum digitoꝝ qui fit ex serionibus aloe cū aceto confectum:ꝛ sic inunctū valet. Con tra arteticā det cū succo bardane. cōtra alopiciā ꝛ casuꝫ capilloꝝ in fortissimo buliat aceto radix oliue vetuste:ꝛ postea colet ꝛ in colatura ponant due ptes farine lupinoꝝ amaroꝝ ꝛ tres aloes:q̄ si mul conficiāt:et addat puluis stafixagrie ꝛ inun guat caput per discriminalia. Aloes puluis opti me distēperat⁹ cū vino albo ꝛ aqua ro.multū va let ad pruritū oculoꝝ. Suppositoriū factuꝫ ex tri fera magna cū puluere aloes ꝛ mastice prouocat menstrua.puluis ei⁹ cū melle datus lūbricos iter ficit.ꝛ cū succo psicarie aurib⁹ instillatus vermes necat. Dias. cap. de aloe. Uirtus est ei stipti ca ꝛ mediocriter cali.ꝛ sic.nimis ventrē mollit.purgat putredinē. cholerā ꝛ phle gma deducit.stomatichis ꝛ epaticis maximuꝫ ad iutoriū ē.ꝛ sanguinē reijciētibus subuenit.ictericis medet.mixt⁹ catarticis stomachū reparat ꝛ cfor tat.vulnera naturalit sicca adhibitū curat.vulne ribus post suturam opitulat.ꝛ condilomatib⁹ flu xum sanguinis vulneꝝ sistit.frigia finiēdo deter git.melle addito oēs liuores tollit.pruriginē ocul amputat.dolorē capitis solut⁹ cū aceto ꝛ oleo ro. ꝛ fronti linit⁹ longius arcet.vino addito capillis fluentib⁹ occurrit.fauces ꝛ gingiuas et oīa vulne ra oris saluberrime curat. Aliqui post cenā bina vel trina grana ad ciceris magnitudinē deuorant quoniā corpus ꝓcurat:ꝛ escā nō corrūpit:ꝛ si sitis aderit extinguit. Extrinsecus illinitū efficacit stri git.stomacho sup oīa valet. vulnera que difficile conglutinant sanat:et maxime circa anū et vere trū: iuuat et ad inflationes ibidem factas.cū aq̄ solutus glutinat plagas.et ad oris vel nariuꝫ vel oculoꝝ inflationes sic facit. oīa reprimit:digerit

ꝛ pro- **Gal.** Aloe ſanat difficile cicatrizabilia
ijcit. vlcera:ꝛ preſertim q̄ in ano et pu
dendis.confert etiam phlegmoni eorum collectū
cum aqua.eodem quoqꝫ modo vulnera ſolidat.
Confert etenī ſimiliter in phlegmonibus qui in
ore ꝛ naribus ꝛ oculis.etenim repercutere ſimul
ꝛ conſumere natus eſt:necnon expurgare paulatī
inquantum non eſt moleſtum mundis vlceribus
Jo.meſ. Aloe ſolutione educit choleraꝫ
ꝛ phlegma.ꝛ mundificat caput
ab eis ꝛ ſtomachum: ꝛ confert iuuamentum ma
gnum doloribus eorum.ꝛ confert etiam inflatio
ni ſtomachi ꝛ ſiti:ꝛ dolori eius ex cholera factis.
et qui aſſiduat acceptionem eius diebus cōtinuis
non videbit ī corpore ſuo:et ī inſtrumentis ſenſu
um eius egritudinem: que non ſit habilis ſanari
et preſeruat a putrefactione:ita ꝙ etiaꝫ cadauera
ꝛ proprie mixtum cum mirrha ꝛ mixtum cuꝫ ſan
guine draconis ꝛ mirrha ſanat vlcera putrida ꝛ
mala.exſiccat enim ſine mordicatione.Et ablutio
infuſionis eius in vino cum aqua ro.aut ſucco fe
niculi depurato abſtergit oculos ꝛ addit in viſu
ꝛ ſtringit lachrymas.ꝛ ipſum quidem acuit ſenſū
ꝛ rationem.ꝛ confert epati.ꝛ aufert ictericiaꝫ.no-
cet tamen emoroidibus ꝛ ano:quapropter caueāt
ab eius acceptione patientes leſionem in ipſis.Ca
ue id dare temporibus frigoris.excoriat enim ꝛ
ſolutione educit ſanguinem. Quantitas que pōt
adminiſtrari ex eo eſt ab aureo.ſ.vſqꝫ ad.ʒ.ij.ꝛ in
infuſionibus ab au- **Sera.** autem li. aggreg.
reo.i.vſqꝫ ad.ʒ.iij. cap.proprio.mlta
dicit de aloe:que omnia ſunt de mēte Diaſ. Gal.
aut aliorū hic implicite vel explicite tacta:quare
propter breuitatem ea hic ponere omitto.

Aloes ſigem	.i.aloes epaticum
Aloes ſegem	idem quod ſupra
Aloes ſcotorenſe	.i.ſuccotrinum
Aloetis	.i.gentiana
Allogallice	idem quod ſupra
Alohocar.i.electuaria que lambuntur	
Alobaris	.i.alebaris
Alohoſos	.i.cauda vel os caude
Alohocac	.i.alohocar
Alolac	.i.ſpina alba
Alonomie	.i.aaron
Alobachia	.i.morbus cōtagioſus
Alopoturos.i.herba que dicitur caudā vulpina	
Alopis id eſt vulpis:inde alopicia	
Alopocia.i.tinea capitis alba cum caſu capillorū	
Aloras	.i.amigdale
Aloron	.i.riſi

Aloſos.i.locus qui eſt poſterius perueniens vſqꝫ
ad finem dorſi ꝛ oſſilij.ꝛ oſſilium eſt os qđ circa
aluum in parte anteriori.
Aloſin.i.triſticia de preterito:ꝛ facit dormire
Aloſui idem quod ſupra

Cap.34.

Aloſantus id eſt flos ſalis
ꝛ inuenitur ſup
petras nili fluminis:ꝛ in ſtagnis velu
ti pinguamen aquis ſupernatās. Eligendus vero
eſt colore croceꝰ:odore grauis:vnum habens co
lorem ꝛ pinguem cum guſtu mordaci.ſed qui co
lorem rubeum habet:aut glomoroſus inutilis eſt
vtilis autem qui miſſus in oleo ſtatim ſe diſſoluit
inutilis vero qui non facile ſoluit. Hec Diaſ.cap.
aloſantus. Plinius cap.aloſantus.Aloſantus eſt
quoddam pinguamen:quod aquis ſtantibus ſup
natat:porro extat colore croceato. Optimum eſt
quod in nilo fluuio colligitur.hoc enim ꝛ colora
tiſſimum eſt:ꝛ cum aliqua pinguedine aquoſum
ꝛ pene putridum.poteſt ergo acriter ꝛ viſcide ca
lefacere ꝛ quaſi ſal aliena conſumere.Caſſius fe-
lix cap.de aloſachne.Aloſachne eſt velut ſpuma
que in petris inſidet ꝛ ꝑmanet. vires habet ſicut
ſal ꝛ **Poſſe. Diaſ.** Aloſantus fa
nitrū. cit vulneribus
fraudulentis ꝛ paſcentibus vulneribꝰ veretri.pus
aurium purgat.caligines oculi ꝛ glaucomata :ꝛ
albedines cicatricum detergit.emplaſtris ꝛ confe
ctionibus oculorum miſcetur cum oleo ro.ſudo-
res commouet.ventrem purgat cuꝫ vino ꝛ aqua
potatus.ſed ſtomachum vexat.acopis neceſſario
miſcetur.capillos tenuat.maxime virtus eſt ei re
corporatiua:viſcida:pirotica:vt ſal.
Adulteratur autem teſta confricata:: ꝛ alijs rebꝰ
ſed diſcernitur ſolutus aqua. ſincerus enim oleo
ſolo ſoluitur: ꝛ eſt probabilior pinguis guſtum
remordens.

Aloſanti	idem quod ſupra
Aloſagne	eſt ſpēs altionij
Aloſanchne	idem quod ſupra
Aloſte	.i.iſopus hortulanus
Aloud	.i.lignum aloes
Alozat	.i.amigdale
Alozuen id eſt herba que vocatur cotula fetida	
Albrati	.i.vmbilicus
Alborencafron	.i.alumen bonum
Albouene	.i.caſu
Albotin	.i.terbentina
Albolesten	.i.carpobalſamum
Albolam	.i.bedegeliſ
Albobulibe	.i.grana pini
Albochoen	.i.herba fetida

Alboege eſt herba que oritur in vere in locis ma
rinis:ꝛ eſt ſimilis andachuche plurimos habens
ſtipites:ꝛ eius ſemen eſt ſicut ſemen baucie:ꝯfert
ſpleni valde.

Albolongue	.i.aſpaltum
Alcoben	.i.terbentina

Alcorat eſt animal factuꝫ:vt cimex lecti quod ex
iſtit in lectis:ꝛ vocatur ſimiliter igil:ꝛ eſt rubeuꝫ
Alconoc .i.plumbum
Alchobathar.i.vulneratio que fit a ſella cum qs
male equitat:ꝛ alijs ſimilibus.
Alcos.i.tedium vel triſticia:ꝛ facit dormire
Alcocol non eſt bene ſcriptum: ſed debet dicere
alcohol:ꝛ idem ſignificat.
Alcocofus.i.capita cardinum que comeduntur:
ꝛ eſt bedeguar.

Alcorsos idem quod supra
Alcorsof idem quod supra
Alcorde .i.tucie inde
Alcomabe .i.rumex
Alcordu id est animal quod nominatur fesesis
Alcodat .i.lilium
Alco bisse .i.panis
Alcobeis .i.malua
Alcorse .i.spata.
Alcorombos .i.caulis
Alcosobar .i.coriandrum
Alcolad .i.porrus
Alcoton .i.bombix
Alcor .i.cardamum
Alcarsa idem quod supra
Alcozodie.i.nodi qui sunt in collo ⁊ gula:⁊ sub assellis ⁊ inguinibus ⁊ sunt glandule.
Alcozem idem quod supra
Alcorza .i.stannum
Alcoap .i.cauilla
Alcot .i.cot.
Alcola.i.pustule albe que in ore fiũt:⁊ potissime in ore infantium.
Alcorat sunt frusta subtilia q̃ in dysenteria egrediuntur:que sunt facta ad modum cuiusdam animalis quod dicitur fesesis.
Alchorrat .i.porrus
Alchobol.i.puluis subtilissimus ad oculos
Alchoboma .i.rumex.
Alchoel .i.locus inter spatulas sub collo.
Alchochat .i.electuaria que lambuntur.
Alchon .i.palma siluestris
Alchoti idem quod supra
Alchome .i. lignum de quo fiunt lanterna vt os.
Alchochil id est locus sub collo :vbi iunguntur furcule dorso.
Alchossos .i.cauda vel os caude
Alfosat .i.rapa
Alfor .i.crocus hortulanus
Alfos serpens.i.corsone fortissimus
Alfos .i.morphea
Algom .i.vitriolum
Albofar .i.passio inguinis
Alboros .i.amomum
Albosos .i.cauda
Alborf .i.nasturcium
Alboif idem quod supra
Albofal .i.desudatio
Albocer id est excoriationes que fiunt in costis sub assellis ⁊ alijs partibus in infantibus cum fasciantur
Albotorum .i.cotula fetida
Albolue.i. fenugrecum: et quidam dicunt ꝙ est maior policaria.
Albotoen idem quod supra
Albosmi .i.inflatio
Albobocat.i.electuaria que lambũtur

Albonoc .i.plumbum
Albobuoc idem quod supra
Albobonch idem quod supra
Alboselengi .i.squilla
Alborf .i.nasturcium
Alkolil grece:ziniar arabice:latine vua
Allogallica .i.gentiana
Allolac .i.spina alba
Allobleng .i.lobleng
Alloleng .i.loleng
Alloisol .i.squilla
Almodo .i.bdellium
Almor .i.mirrba
Almosus est genus cibarij:⁊ est almosos
Almodius.i.iunctura cuius vnũquodq; os habꝫ vacuitates et dentes sicut serra:⁊ dentes vnius taliter sunt parati ꝙ alterius ossis vacuitates ingrediuntur:⁊ hec iunctura vocatur senen ⁊ dercen
Almonda .i.rotunditas
Almorosirim .i.sansuccus
Almotho .i.medulla
Almoguadir.i.illa que sale condiuntur: vt oliua capparis ⁊ similia.
Almosos hoc est sicut columba cum coquitur in aceto:vel sumach:vel agresta:vel succo limonum vel granatorum acetosorum in cuius ventre ponitur menta.
Almososat .i.thamarindi
Almosasat idem quod supra
Alnocati .i.posterior ps capitis
Alsodaira est species lepre
Alsodi dicuntur cibi qui ventrem inflant
Alcosta .i.lilium album
Alsto .i.sinapi album
Altorsili .i.carui
Altorebuc.i.herba cuius gummi est armoniacuꝫ ⁊ est species ferule.
Aluam .i.pulegium agreste
Aluaset .i.desiderium amoris
Aluanteg .i.quedam vene
Aluanistus .i.altea
Aluad .i.flos rubi
Alubari .i.de plumbo adusto
Alubuati.i.egritudo accidens ei qui assuessi: vt super eum iaceant homines
Alubtra .i.sulfur
Alucubren .i.scolopendria
Allaccuben idem quod supra
Aluden.i.herba de qua fit assa fetida
Aludem.i.in quo ponitur sisamus
Aluegen .i.pulegium agreste
Aluem .i.palpitatio
Alue idem quod supra
Aluesen .i.sulfurata
Alues .i.dulcia
Alueme .i.ameos
Aluesfalle leguarium id est dulcia :sicut confectiones de melle.
Alubumeta.i.variole:que nostro ideomate vocãtur coccule.

Aluenbinar .i.balaustie
Aluisac .i.armoniacum
Aluise .i.abrotanum femina
Aluiasie .i.apostema calidum
Aluitamis iamen.i.aluminis iameni
Alulbub .i.mercurialis
Alumpnati ē dispositio cum q̄ fit hō pessime effe minatus.
Alumfac.i.apostema in palpebra cum pruritu
Alumati .i.cibi cum aceto
Alumus fruct⁹est circa hortos nascēs sicut ram⁹ sine spinis:folia hn̄s sicut oliua et latiora.nascitur marinis locis et circa hortos.eius folia elixa mā ducāt̄.radices ei⁹ cū mulsa bibite spasmatis resti tuunt sanitatem:rheuma phibēt:et lac mlierib⁹ p uocant.hec Dias.
Alumaic .i.alumen

Cap.35.

Alumen latine:grece stipterea ara.vero febel:vel al far.Alumē est vena terre que p nimiū calorem in album colorem transducit̄.Et fit alu men in regionibus valde calidis et precipue in lo cis sulfureis et ignitis.quod albū est illud melius et acutum et salsugini admixtum.qđ autem terre um est et feculentū impurū et non bonū:diu absq̄ corruptione seruat̄.Cuius tres sunt spēs medicie apte.s.stiptereū.inde stiptereatistis:et illud est qđ dicit̄ alumen iamenū.et ista est spēs q̄ dicitur alu men scissum:quod de pluma vl̄ scallola vulgo di citur.Et est secunda spēs q̄ dicitur alumen rotun dum:qđ zucarinū vocat̄ ob similitudinē zucari. Et est tertia spēs q̄ dicit̄ alumen liquidū:qđ voca tur alumē de rocha vel lipparinum:vt Cassius fe lix cap.de stomachi morbis. Sciendū q̄ quan do alumē simplicit̄ ponit̄ de scisso intelligit̄.inue nitur etiā aliud alumen:qđ vocatur alumen affor quod inuenies si leges lrām vsnen.Est alumē ca. et sic.in.iiij.gradu.habet virtutē exsiccandi vehe menter et consumendi.Plinius cap.de alumine. Alumen est salsugo terre.plura eius genera sunt in cypro:candidū et nigrū:exigua coloris differen tia.fit aūt oīno ex aqua limoq̄ hoc est exudantis natura corrinatū hyeme:estiuis solibus matura tum:qđ fuerit ex eo precox candidū fit.Gignitur in hispania:egypto:armenia:macedonia:ponto: aphrica: insulis sardinia: melolippara: strongile laudatissimū quod est in egypto:huic pximum in melo.huius quoq̄ due sūt species:liqdū spissūq̄ liquidi probatio est:vt sit lympidū lacteumq̄ sine offensis fricātium cū quodā igniculo caloris:hoc phorimon vocant.Alterū genus pallide scabreq̄ nature:et qđ inficitur galla:ideoq̄ hoc vocāt pa raphoron ꝛc̄.Et infra aliud vnū genus schiston vocant greci in capillamenta quedam canescētia dehiscens.vnde quidam trichitin potius appella uere.hocq̄ fit ex lapide ex quo ꝛ id calcitis vocat̄ vt sit sudor quidem eius lapidis in spumā coagu latus.Et est alterum genus quod strigilin vocāt Due sunt spēs eius fungosum atq̄ omnium ore dilui facile:qđ in totum damnat̄.Melius est pu micosum ꝛ foraminū fistulis spōgie simile rotun duꝫ.nā candidiori propius cū quadā pinguedine inherens fricabile nec inficiens nigricia.optimuꝫ ex omnibus quod melinum vocat̄ a melo insula vt dixi ꝛc̄.

Dias. cap.de alumine. Aluminis spēs sunt multe.sed medicie tres necessarie:rotūdum:scissum:et liquiduꝫ.Ro tundi aluminis probabilius est quod naturali fu erit rotunditate formatū:subalbidū ꝛ nō lapido sum:fricabile:ꝛ aliqua ex parte caliduꝫ:pingue et vehementer redarguens ꝛ non lapidosum:albos capillos veluti pectinatos similans:ꝛ nō in glebas compressum.deinde liquidi aluminis melius est quod est leue perlucidū in sūmo aliquid ī modū floris quasi lac habens.

Sera. li.aggre.cap.feben.Sebē id est alumen.habet spēs multas.sed ille que administrant̄ in medicinis sūt tres.Una eaꝝ est illud quod dicit̄ iamenū ꝛ ē me lius.ꝛ melius est illud quod est nouum:albū:fortī albedinis:facile se diuidens:habens in se velut ca pillos albissimos quos ventus rapit.ꝛ ē acre mul tum ꝛ stipticum non habens lapides.Defert̄ hoc tale ex babylonia.ꝛ secundum est rotundum: ꝛ ē secūdum in bonitate.ꝛ melius ex eo est illud quod est simile tucie ꝛ rotundum naturaliter:et non ar tificialiter factum.rotundū cuius color est albus ꝛ stipticum ualde.ꝛ est in eo parum citrinitatis ꝛ cito frangibile.est aūt hoc ex babylonia.Et tertiū est humidū:ꝛ melius ex eo est claꝝ habens super se velut florē similē lacti equaliū partiū:ꝛ est totū humidū nō habens lapideꝫ ꝛ odorat̄ ex eo odor velut igneus.Et idē auc.Gal.Substātia oīum spe cierum aluminis est grossa: ꝛ subtili⁹ ex eis est ia menum:post ipsum rotundū.Alie vero spēs om nes sunt grosse mlt̄ū:ꝛ ī sapore ei⁹stipticitas mlta

Aui. li.ij.ca.de alumīe.Alumē ca.ē ꝛ sic.ī ꝫ° gdu.

Posse.

Puluis aluminis ꝛ carnis marien cōfectus cum vermibus inuentis in pingui terra īpositus valet ad cancrum.licinium in tali confectione intinctū ꝛ orificiū fistule immissuꝫ confert. Balneū aque aluminose confert hydropicis: scabiosis ꝛ ai teti cis:si tamē non naturaliter inuenit̄:fiat artificio se hoc modo.Sal ꝛ alumen buliant ī aqua ꝛ fer uentibus lapidibus fundo īmissis supraspergatur aqua calida:ꝛ patiens in medio vasis sedeat:ꝛ po stea ex aqua lauet̄.liciniū inunctuꝫ melle ꝛ super asperso puluere aluminis īmittat̄ orificio fistule ꝛ confert:sed prius lauet̄ locus cū aceto.Alumen sanat inflationes gingiuaꝝ abluto ore ex aceto ꝛ alumine fiat ablutio:precedente tamē appositiōe ventosarū cum sacrificatione circa collū ꝛ spatu las.vel sic:scarifices p̄us posteriorē ptem capitis tertia die post scarificationē appositis sanguissu gis ī ipsis gingiuis:deīde lauet̄ os bis vl̄ ter ī die ex illo aceto:ꝛ ita lauet̄ vsq̄ ad q̄tuor dies: quia mlt̄ū valet.Itē fit puluis satis expert⁹ ad leuādū vueā:Recipe aluminis iameni balaustie:corticuꝫ granatorū acetosoꝝ:rosaꝝ ꝛ seminū ei⁹: gallarū

cinnamomi grossi curcume: piperis: pyretri: sal armoniaci ana equaliter. Itē alumen bulitum in vino si ex eo tepido abluatur os mire curat vlcerationes palati: pcedente appositione muscillaginis gūmi dragāti ī aqua rosa. dissoluti. **Dias.** Omne alumen virtutē habet cō strictiuā. medetur deniq; putredines ꝛ sanguinis fluores: gingiuas humectas ꝛ dentes mobiles cū aceto vel melle. Itē auriū fluores admixto succo poligonie herbe curat putredines cū sale duplici modo. fagedenica quoq; vlcera admixtū gallis simili pondere: carnes superfluas ꝛ sudores alaꝝ seu ingui num sanat. **Sera.** auc. Dias. Uirtus omniū specieꝝ aluminis est ca. ꝛ ꝛ. stiptica ꝛ abstergit obscuritatem visus. ꝛ aufert bothor q̄ fiūt in facie. ꝛ corrodit carnē supfluaꝫ in scabie ꝛ alijs vlceribus. ꝛ phibet vlcera fraudulēta ne augeant in corpore. ꝛ abscindit fluxū mēstruorum. ꝛ restringit gingiuas a qbus fluit saliua nimia. ꝛ qñ miscetur cum aceto ꝛ melle confirmat dentes cōmotos. ꝛ qñ nascit cū melle cōfert alcole. ꝛ qñ miscet cū succo virge pastoris confert bothor ꝛ cursui humiditatis ex aurib⁹. qñ coquit cū folijs vinee cū melle confert scabie vlcerate. ꝛ qñ coqt cū aqua ꝛ linit sup pruritū aut sup vngues leprosas: aut sup panariciū: aut sup excoriationes que fiūt a frigore confert. Et qñ miscet cum fece aceti ꝛ cū quātitate sui ex galla cōfert vlceribus corrosiuis fraudulētis. ꝛ qñ lauat caput cuꝫ aqua eius occidit pediculos ꝛ lendines. ꝛ nascale ex eo cōuenit fluxui menstruoꝝ: ꝛ prohibet impgnationem. ꝛ est bonū apostematibus gingiuaꝝ ꝛ vulue ꝛ cōfert dolori auriū ꝛ dolorib⁹ qui fiūt in collo matricis ꝛ scissuris ei⁹ ꝛ dolori testiculoꝝ: ꝛ ɔfert cōbustionib⁹. ꝛ liniunt cum eo apostemata phlegmatica ꝛ cōfert. ꝛ qñ linit ex eo pecten: ꝛ subasselle aufert fetorē eoꝝ. Et idē auct. eiusdē. Aduritur oē alumē: ꝛ assat sicut adurit ꝛ assatur colcotar vel calcitis. **Auic.** Decoctio aluminis confert qñ ex eo colluit os dolori dentiū. Bulcasim li. q dicit seruitor. Adurit alumen sicut calcantū: nisi qꝛ non fit rubeum: sicut illud. **Dias.** Uritur autem omne alumen siue assatur: vt calcitheos.

Aluntcurac sunt frustra subtilia: que interduꝫ in dysenteria emittunt: ꝛ sunt substantia ipsorum intestinorum.

Alundobadeste. i. cost⁹ — Alupum. i. turbit
Alupsulide vel alissediles. i. alkekengi
Alupison — i. alupta
Aluruitaram quid est. l. l. carchas
Alusne. i. vsnee — Alusue idē qđ supra
Alusen — i. alguascen
Alusnen. i. sulfurata: et fm q̄sdam est berba de q̄ fit alcali.
Alusmes — i. passule sine granis
Alustas. i. papauer — Alutrica. i. galla
Alupta — i. lenticula aque
Aluta ē coriū sup qđ cerotaria extenduntur
Alutdobandest — i. costus

Aluthilia — i. fruct⁹ thamarisci
Aluum. i. venter — Aluthili idē qđ supra
Aluthi merоscē. i. nomē loci in quo sunt schole
Aluthan — i. oleastrum
Alutut — i. lenticula aquatica
Aluxufentu — i. aqua de cafon
Aluzumet — i. vnctuosa et pinguia
Albutium. i. affodillus — Albug idē qđ supra
Albuse — i. auellana assata
Albugilisse — i. lactuca asini
Albundicati — i. auellana
Albule — i. macule oculi albe
Alburna est quedam species calamenti
Albutega. i. cucumer — Albudeghe idē qđ sup
Albundec indi — i. nux indica
Albucon — i. herba de qua fit assa
Albudacatini. i. auellana — Albulbub. i. bulbud
Albuzaram. i. zedoaria — Albufac. i. sulfur
Albaudari id est vena transiens per minus foramen velaminis. — Albrungi. i. semen
Albrulabic. i. rubus qui facit mora
Alcunadamasionliton. i. almea
Alcula vel alcola. i. pustule vlcerose que in ore et lingua fiunt
Alcuet. i. fricatio cum manibus
Alcunesic — i. fruct⁹ thamarisci
Alcurati vel alcorati sūt frusta subtilia intestinorum: q̄ interdum in dysenteria emittuntur
Alcutub et cutubub sunt species melancolie
Alcumini — i. cibarium
Alcufen: aliari: almari: em eigi: sekinfon aisralinada succaton: turefule: ausigi: thebeul: eutaras: hec noīa sunt. xij. genera piscium.
Alcurmesit — i. fruct⁹ thamarindi
Alcundar. i. thus — Alcumbar idē qđ sup
Alcundes — i. radix hellebori
Alcubeb. i. caro super prunas assata
Alcubet — idem quod supra
Alcuscua id est furfur grossi panis
Alcubula — i. lauda capitis
Alcusur est species cuiusdam piscis
Alculeset. i. pōdus siliq̄ — Alcusugi. idē qđ supra
Alcubi. i. perdix. aliqui dicunt ꝙ est fasianus
Alcul est nomen cuiusdam piscis
Alcurub. i. lampas — Alcuzem. i. alcozodie
Alcusem — idem quod supra
Alkuefric nomen est cuiusdam medicine
Alcubd — i. butirū crudū
Alcust. i. costus — Alcursuma. i. herbilia
Alculba — i. fenugrecum
Alcuiasari — i. strictura narium
Alcuis — i. parue pustule
Alcunati. i. pus generatū ī oculoꝝ tunicis
Alcurat — i. vrtica
Alcuis tria dic: ē enī fons os et vetula q̄ tēdit ad finē — Alcuabe. i. empetigo
Aldulach. i. arbor dactili — Alsued. i. os stomachi
Alfuminis vel alfius. i. psillium
Alfudengi — i. decoctio mētastri
Alfulafeti. i. vinum decoctū ad tertiam

Alful .i.faba
Alfus leuce .i.morphea alba
Alfulfulen .i.ozimum
Alfulfumen idem quod supra
Alguaemi est quādo facta est cōcussio in ligamē to ossium: sed non est perfecta dislocatio.
Alguelgues .i.alienatio mentis
Algualegues idem quod supra
Algulenati.i.etas ī qua egredit̄ sperma
Alguinium vel auguinium.i.lacualis
Alguedi.i.humor ille qui egredit̄ cū aliqs tangit mulierem.
Alguafit .i.eupatorium
Alguaair.i.qn̄ hō loqt̄ plane: & q̄si cū terrore
Alguada & species morphee albe: sicut appar3 in lr̄a albaras.
Alguafet est illa egritudo q̄ multiplicat̄ in hora vna: & in regione vna et est pernecabilis: & nos vocamus eā pestilentiā. hoc vocabulum ponitur per Hipocra. primo regiminis acutorum.

Cap.36.

Alguascen grece: arabi. alufen: & latine lilialis. Lilialis ē q̄dā herba hn̄s folia sic rubea tinctoꝝ: nisi q: sūt minora: & vtcūq3 aspera expādens se p terrā sicut herba granoꝝ vel rubeˀ eiˀ flos ē paruus: sicut flos solatri hn̄s recte figuram lilij. Auic. li.ij. cap. alguascen vel alusen. Alguascen est herba cuius flos est similis lilio: & ꝓpter hoc dr̄ lilialis. est ca. & sic. in primo gradu. Vn̄ desiccat cū equalitate & abstergit & ꝯfert panaricio: & resoluit totū illud cū eq̄litate. Gal. vi. de sim. medicina cap. alissu3. Alissu3 siue amplosilon dicta ē quidē alissum herba: q: mirabiliter ꝯfert morsis a cane rabido īmo & iā occupato rabie propinata sepe sola sanauit. Pōt aūt hoc ex similitudine q̄ f̄m totā substā tiā: vt dictū est prius q̄ huiusmōi potentia sola experiētia pcipit̄. & iō caret arte. siqs aūt vtat̄ in pluribˀ cognoscet q̄ diaforeticum ē mediocriter: & siccatiuū cū eo q̄ aliqd abstersionis h3. hinc autē alfos & esilinas mūdificat. Piniˀ cap. alison. Alison similis ē rubee tinctoꝝ: & nō distat ab ipa: nisi q: rami & folia sūt minora. Vn̄ alison nomē accepit eo q̄ a cane morsis rabiē sentire nō patitur
Algumur.i.carnes que sunt in gingiuis
Alguesion.i.genˀ colūbaꝝ generātiū semel ī āno
Alguarisen idem quod supra
Alguata .i.hedera
Alguasath .i.armoniacū
Alguardeniti.i.infirmitas q̄ orit̄ ī palpebris ītus & non dimittit oculum aperire & rubet.
Alguasagnati .i.tenebrositas
Alguradaiane .i.celidonia magna
Algubere .i.sorbe vel nespilla
Alguesit.i.eupatorim Alguarda.i.rosa
Algumar.i.carnes que sunt in gingiuis
Algue .i.inquietudines
Alguben .i.sorba vel nespilla
Alguada vel algueda.i.morphea alba

Alguarsegues.i.inquietudo qn̄.s.homo loquitur secum: & non potest dormire
Alguascenes .i.alienatio
Alguabam.i.malus appetitus cum quis aliquid appetit: vt carbones vel lutum & his similia
Algumiut.i.carnes que sunt in gingiuis
Alhulub & ellub.i.mercurialis: & aliqui dicunt q̄ est species baucie agrestis fetētis: de q̄ fit galbanū
Alhulaic .i.cretani marini
Alhumor.i.caro que est inter dentes rubea
Alku.i.furnus Alkuomō.i.spuma maris
Alkuabe .i.emptigo
Allufa .i.poma mādragore
Allusie idem quod supra
Allutbit .i.fructus thamarisci
Allutbium.i.sparagus Alluf.i.dragontea
Allues.i.dulcia: sicut confectio de melle
Allusul.i.qn̄ apparent radices pilorum albe cu3 extremitates sunt nigre.
Almuri.i.salsamentum: & vocat̄ garus. l.l. garus & litteram muri.
Almutil .i.spēs melācolie
Almuten .i.herba de qua fit asa
Almubaciem .i.intestinum rectum
Almubescemati.i. oculus adherens suo inuiti vni loco.
Almugati.i.cibus factus ex almes
Almusatagi.i.rotura cornee qn̄ illud qd̄ apparet de ea est res modica: & vocat̄ formicalis.
Almugatb.i.testiculus vulpis: & est satyrion
Almugat.i.mugat Almuria.i.garus
Almusosat.i.brodiu3 cibabile: qd̄ latine vocatur amorusia.
Almuchasifa.i.in quo apparet forma q̄ ē ad modum epatis quantum ad colorem & siccitatem.
Almumcan .i.celidonia
Almurmar.i.claui Almusca.i.macer
Almuet ē nomē īstrumēti cuiusdam
Almusaragi.i.vuee egressio. aliq dicūt q̄ est dilatatio pupille.
Almusafata.i.caput oblongum multum & vtriq3 laterum planum: vt coopertura domus.
Almumuch .i.cost barcost
Almubathar .i.intestinum rectum
Almiorati.i.medium corporis & vtriusq3 lateris mensura.ix. digitorum delaborati
Altmiden.i.herba de qua fit asa fetida
Alsuul.i.oculi q sunt inter variū & nigꝝ mediȷ
Alsucaram .i.rannus
Alsulafeu.i.vinum coctum ad tertiam
Alsul .i.faba
Alsurogem.i.ptes q̄ sūt in circuitu ani
Althuoth.i.ille q cu3 coit stercus suum cu3 sperma descendit: & non regit anum suum.
Altula .i.flores dactilorum
Altursuma.i.herbilia Alturola.i.ampulla
Altuabe.i.empetigo Altumeli.i.aq̄ ō rason
Allturat sūt frusta sbtilia q̄ ī dysēteria egrediūt̄
Alzumet.i.vnctuosus Alzufex ē genˀ ellebori
Almacus .i.sansucus

Almacasarue .i.gummi cipressi
Amanis .i.spica celtica
Amais idem quod supra
Amantilla .i.fu
Amanasueti .i.nigella
Amanaram .i.aconitum
Amantina. .i.artemisia
Amaracus.i.sansucus vel maiorana
Amaric idem quod supra
Amorola .i.camedrea
Amarantium .i.artemisia
Amarion .i.sansucus
Amaritum idem quod supra
Amaracti .i.sarcocolla
Amanthina .i.artemisia
Amaritu .i.maiorana
Amaris idem quod supra
Amarantum .i.herba crassula
Amaratus .i.maiorana
Amaioratus .i.saturegia

Cap.37. Agnus castus

Marikest ara.vel pētasilez grece aligos:vel ligos:latine agnus castus:vel salix marina:vel alexandrina:vel arbor abrahe. Agnꝰ castus frutex est sarmētosa:cuius stipites sunt recti ⁊ duri ad frangenduꝫ.folia eius similia folijs oliue:nisi quia sunt maiora molliora ⁊ lōgiora. flos eius est purpureus ⁊ aliquādo albus:⁊ semen eiꝰ simile piperi.folia eius medicine competūt:⁊ nō radices:⁊ flores magis.Et vbicūq; agnus castus simpliciter inuenit᷑:floreꝫ intelligas.Agnꝰ castus enim omni tempore inuenit᷑ viridis ⁊ in aquosis locis magis q̄ȝ in siccis.qui viridis maioris ē efficacie q̄ȝ exsiccatus.dicit᷑ enim quia libidinem repmendo castum reddit:vt agnus:ca.est ⁊ sic. in secundo gradu. **Sera.** li.aggre.capit. amarikest siue amarichest.auct.Dias.Amarikest.i.agnus castus:⁊ est arbor abrahe.semē eiꝰ dicit᷑ semen agni casti:⁊ nominat᷑ piperella :⁊ est piper eunuchorum.⁊ sunt ei due spēs.⁊ dicit᷑ kistos:eo ꝙ religiosi sternunt hanc plantam sublectis ad refrenandum libidinem.⁊ nominat᷑ login ꝓpter duriciem virgarū eius:⁊ est planta in magnitudine arborum.nascitur prope aquas ⁊ locis aquestribus.habet virgas duras ad frangenduꝫ ⁊ folia eius sunt similia folijs oliuarum :nisi quia sunt longiora:maiora ⁊ molliora.⁊ quedam spēs huius plante habet florem purpureum:⁊ quedaꝫ habet florem album:⁊ habet semen simile piperi. Et idem auctoritate Gal. qd̄ administrat᷑ ex illa arbore est semen folia ⁊ flores.Et seminis quideꝫ ⁊ florum substātia est subtilis valde:⁊ est ca.⁊ sic. in.iij. gdu. **Dias.** cap.agnus ꝫm translationē nostram.Agnꝰ siue aligos:latine alexandria appellata est. Agnꝰ dicitur ꝓpter castitatem nomine greco.siquidem substracta corporibus potentiam veneream tollit.id ⁊ semē eiꝰ potui datum idem operatur.Aligos auteꝫ dicta est propter suauitatem:⁊ est frutex arboris.⁊ nascitur circa flumina vel in campis aquosis:longas mittens virgulas que difficile franguntur. folia oliuis maiora atq; molliora habet. Eiꝰ species sūt due.altera est cum flore purpureo:altera cū albo semen quoq; habet tanq̄ȝ piper ⁊ virtutis feruētis **Auic.** li.ij.cap.de agno casto.Agnus castus ca.in primo gradu:sic.in secundo. ⁊ est resolutiuus subtilitatiuus ⁊ disgregatiuus ventositatum.⁊ in ipso est apertio cum stipticitate. et est remotiuus doloris. **Gal.** vi.sim.phar.cap. de agno casto.id quod administratur ex illa arbore in medicina sunt semen ⁊ flos.⁊ seminis quidem eius ⁊ floris substantia est subtilissima.⁊ in sapore eius est acuitas siue acredo et stipticitas.⁊ virtus eius est calida ⁊ sicca ī 3°. gdu. **Posse.** Lectus ex eo factus reprimit libidinem.fomententur ⁊ genitalia ex aqua decoctionis ipsius:⁊ succus etiam potest Contra gomoream flores eius vel folia decoquātur in aceto:⁊ addito castoreo cataplasment᷑ genitalia.valet enim agnus castus mirabiliter ad libidinis extinctionem inaniendo spiritus ⁊ consumendo sperma.hoc similiter facit ruta:maiorana cyminum calamentum ⁊ anetum:sed in hoc potētior est agnus castus. sunt enim ista ca .aperitiua ⁊ extenuatiua.Sunt etiam alia que extinguunt libidinem in spissando sperma:⁊ ꝯgelando:vt psillium:semen lactuce:citrulli:melonis ⁊ cucumeris portulace:scariolarum:acetum:agresta:sumach: ⁊ camphora:⁊ similia. In succo agni casti seminum feniculi.ʒ.iij.⁊ esule.ʒ.ij. coquantur :⁊ mane colatura detur leuco phlegmatico.vinum etiam decoctionis agni casti multum confert. Agnꝰ castus dimittatur in amurca olei:vt putrefiat:⁊ addito vino forti fiat decoctō:coletur:⁊ addita cera ⁊ oleo fiat vnguentuꝫ:cuius iniunctio splenis duriciem vel ventris remollit.fomentum factum ex aqua decoctionis agni casti matricem exsiccat:et eius consumit superfluitatem :⁊ ipsius orificium angustat ad menstrua prouocanda.fiat fomentū ex aqua decoctionis ipsius ⁊ centrum galli. Contra litbargiā fiat decoctio cuꝫ agno casto:apio ⁊ saluia in aqua salsa:⁊ fortiter ex ea fricetur posterior ps capitis. **Sera.** auc.Gal.Agnus abscindit libidineꝫ coitus:⁊ maxīe quando comeditur semē eius.⁊ prouocat menstrua.⁊ resoluit apostemata dura q̄ fiūt in mēbris corpis **Dias.** agnꝰ castꝰ ꝓhibet᷑ mederi serpētum morsuꝫ.Itē semē eiꝰ bibitū hydropicis ⁊ spleneticis medicat᷑.morsibꝰ venenatis occurrit.lac mulieribꝰ ꝓuocat.mēstruis īperat.bibita.ʒ.i.cū vino veteri extīguit venerē.dolorē capitꝭ cōmouet:adhibēs somnū.Elixatura seminū ⁊ foliorꝫ eiꝰ tumores stericos dissoluit fomēto vel dispergit. pulegio mixto vel bibito:aut fomētatiōe adhibitū mēstrua ꝓuocat.⁊ dolorē capitis tollit. ⁊ cataplasmatibꝰ mixto oleo ⁊ aceto litbargicis ⁊ freneticis prestolatur.vtilem fomentationem capiti p̄stat.sb lecto positꝰ ꝫpētes lōguis arcet: ⁊ fumigatōe sua id p̄stare nouit.duricies testiū tollit

cõbustus.ꝛ pampino addito: ragadias sanat ani semen eius cataplasmatibus recte miscetur. folia eius papulas corporis leniunt.cocturam itineris sanant.semẽ flores ꝛ folia ca.sunt ꝛ sic.virtutis.et in ipsa substãtia subtiliandi hꝫ facultatem.etenim vtentibus ea in gustu videntur acra ꝛ stiptica.naꝫ si manducantur calefaciunt nimis: ꝛ capitis dolorem excitant. Reprimũt ergo folia:flores ꝛ semina:quia stiptica sunt venereos act⁹. Et si folia ꝛ flores in lecto substernent̃:eadem faciunt nõ solum viris sed etiam mulieribus.sic etiam manducata ꝛ bibita faciunt.inde ergo arbor dicit̃ agnus castus:quia id facit.namq ꝛ semẽ eius ad epatis ꝛ splenis sclirosim:vel constipata humoribus loca iuuat.indurata digerit loca. Et quia virtus eius leptomeris est non solum non cõmouet libidineꝫ sed etiam reprimit:sicut etiam ruta:sed calidior ꝛ siccior est agnus castus ꝛ virtute abundantior sed nõ dissimilis qualitate.est auteꝫ specialis virtus ei⁹. **Gal.** Agnus castus abscindit libidinem coitus:ꝛ maxime quãdo comeditur semen eius. Et agnus castus a mulieribus ateniẽsibus in lecto sternitur:ꝛ reprimit libidinẽ. Agn⁹ castus prouocat menstrua ꝛ resoluit apostemata dura que fiunt in membris corporis. ꝙ autem caput tangat non est ꝑpter multitudinẽ spiritus vaporosi orti ex eo magis q̃ꝫ ꝑpter caliditatem ratõnabilium ꝛ partium subtilitatem. Si enim generatiuus inflatiui spiritus esset:inflaret vtiq ventrẽ ꝛ augmentaret impetũ coitus velut eruca: sed nedum ꝙ ꝓuocat:sed sedare aptus natus est coituꝫ. Est autem comestibilis eius fructus:palamq calefaciens cum eo ꝙ dolorẽ capitis faciens est :minus tamen si assetur. Nam sic cum tragematibus manducatur:ꝛ min⁹ dolorem capitis facit.nõ est autem inflatiuus ventris etiam qui non est torrefactus.compescit libidinis impetum:tam torrefactus q̃ꝫ non torrefactus fruct⁹. **Auic.** Fit ex agno casto emplastruꝫ cũ folijs suis torsioni neruorum:ꝛ remouet laxitudineꝫ.ꝛ facit sodam.ꝛ bibitus subet facit. Et quando ex eo fit emplastrum facit sodam. Et est ex eis que multiplicant lac: minorando sperma. fitq eius potio duarum.ℨ.vsq ad.ℨ.iij.ꝛ aperit opilationem epatis ꝛ splenis:ꝛ valde iuuat ad remouendum eorũ duritiem.ꝛ cum bibitur ex eo cum oximelle quãtitas duarũ.ℨ.confert hydropisi. Et sedet̃ in eius decoctione ꝑpter doloreꝫ matricis ꝛ apostemata eius.ꝛ bibitus cũ mentastro ꝛ euapora⁹:desiccat sperma.ꝛ quando ex stipidibus eius sternitur sub dorso:prohibet pollutionem ꝛ virge erectionem ꝛ suffumigantur mulieres cum vehemens desiderium adest coitus:ꝛ remouet illud.ꝛ confert precipue semen eius fissuris ani.ꝛ fit ex eo emplastꝛ cum butiro duriciei testiculi precipue cum semĩe eius.ꝛ confert morsui serpentis cuꝫ bibitur ex eo ℨ.vna.ꝛ similiter morsui canis ꝛ lupi superposito emplastro:ꝛ fumigatione facta ex eo.ꝛ eius folia fugant venenosa. Et idem Serap.auctoritate Dias. Semen ipsius quando sumitur in potu confert morsibus venenosis.ꝛ cõfert ad hydropisim quando ex eo sumuntur.ℨ.ij.cum vino ꝛ ꝓuocat vrinam ꝛ menstrua:ꝛ debilitat virtutem spermatis:ꝛ inducit sodam. Et quando semen eius bibit̃ cum pulegio:aut fit fumigatio cum eo: aut nascale prouocat menstrua.ꝛ quando fit emplastrum cum eo curat sodam.ꝛ quando fit cuꝫ semine ei⁹ ꝛ aqua emplastrum sedat dolorem ragadiarum ani.ꝛ ipsum semen cum folijs curat exituras ꝛ torsiones neruorum ꝛ vulnera. Et putant aliqui ꝙ si viator faciat ex ligno eius baculum:queꝫ deferat secum in itinere custodit eum ab offensione lapidis ꝛ aliarum rerum:ꝛ ab. excoriatione que fit per confricationem membrorum.

Amasates.i.ebulus Amatrum.i.sansuc⁹
Amamosis.i.perfectum videndi impedimentuꝫ sine maxima passione.
Ambagum.i.trupharium vel vagum
Ambat .i.sambucus
Ambar .i.ambra
Ambramela .i.nigra

Cap.38. De ambore

Ambra grece ꝛ latine :arabice vero ambar. Ambra secũdum quosdaꝫ est sperma ceti piscis ꝛ scd̃m quosdam est fructus arboris sub mari crescentis:vel gummi vel manacor fontis in mari.et ꝭm quosdam est iecur piscis:ꝛ scd̃m quosdaꝫ spuma maris:ꝛ scd̃m alios est sterc⁹ animalis maris sed falso:quoniam ambra generatur sub mari in speciem fungorum: qui generantur in terra.cali. est in secundo gradu:sic.in primo circa finẽ. Sophisticatur autem ambra cum ligno aloes storace calamita ꝛ laudano resolutis addito musco resoluto in aqua rosata:ꝛ apposita aqua in parua quantitate. Sed cognoscitur quia sophistica põt malaxari sicut cera:vera autem ambra non. **Sera.** libro aggreg. capitulo ambar. Hambar id est ambar:nascitur in mari:ꝛ generatur in speciem fungorum qui generantur in terra:ꝛ quando mare turbatur:eijcit a fundo ei⁹ lapides magnos:ꝛ cum eis eijcit frustra ambre:et plurimum ex ea egreditur in mari:quod est ĩ terris gingios ꝛ in occidente:ꝛ illa defertur almacadie.deferunt enim illuc homines qui nominant̃ mihere id est veloces:quando nouerunt ꝙ mare eorum eiecit ambram. Melior auteꝫ ex ea est illa que inuenitur in insulis illarum regionuꝫ:ꝛ in littoribus ipsius cum figura rotũda:coloris celestis illa vero que est alba sicut ouum strucionis est mala:ꝛ est illa quam deuorant quidaꝫ pisces magni qui dicuntur azel: qui cum deglutiunt eam occiduntur ab ea:ꝛ natant super aquas mortui: quos videntes homines de zingios proijciunt super eos vncos ferreos:ꝛ extrahunt ipsos de mari ꝛ extrahunt ambram de ventre eorum :et est ambra non bona:maxime que in ventre reperitur.ꝛ nominant eam apothecarij persie maioris madi verum illa que reperitur iuxta spinam dorsi ẽ pura ꝛ mũda mlt̃ũ ꝛ bona valde.ẽ ca.ꝛ sic.ꝛ hoc ꝭꝫ

quātitatē more quam **Dias.** Ambra calida facit in ventre piscis. est et sicca.

Auic. li.ij.cap.de ambra. Ambra ca.ē ꝛ sic. ꝛ dicitur ꝙ sit caliditas eius in secundo: ꝛ sic.in p̄mo gradu. **Posse.** Cōtra syncopim accipe.ʒ.i.ambre.ꝛ.ʒ.5 ligni aloes: ꝛ.ʒ.ij.ossis de corde cerui: que omnia resoluantur in aqua ro. ꝛ fiāt pillule ꝛ ꝓpinentur Cōtra epilepsiā pone ambraꝫ ꝛ cornu cerui in vase uitreo super carbones: ꝛ patiens suscipiat per os ꝛ nares fumum ꝛ multū valet. Cōtra suffocationem matricis: q̄ opp̄mit spiritualia: ponat̄ similiter in vase vitreo cū alijs aromaticis ꝛ recipiat̄ fumus per os vulue. **Sera.** Ambra cōfortat cerebruꝫ ꝛ corroborat ipsum: ꝛ sensus oēs ꝛ cor. ꝛ ꝯfert senibus ꝛ frigidis ꝯplexiōe.

Dias. Ambra virtutē a cerebro p̄stat. ꝛ ceteris sensibus seu cordi. adiuuat q̄ꝗ senes: ꝛ illos qui a frigidis humoribꝰ possidentur

Auic. Ambra cōfert decrepitis subtilitate sua. ꝛ confert cerebro ꝛ sensibꝰ. ꝛ confert pectori. Et idem de viribus cordis ait: ꝙ confortat cor. Almansor tractatu tertio: capit. de ambra. Ambra ca.ē. cerebꝝ q̄ꝗ atq; cor robusta efficē

Amfaricon .i.hypericon

Amgailem.i.arbor gummi arabici spinosa cuius lanugo est sicut cotum: ex cuius fructus succo fit acacia.

Amelbacarim .i.lepus marinus

Amechim .i.ozimum citrarium

Ameis .i.extremitas vite

Amellentum .i.sine inguine

Amemel .i.carbunculi

Amenonis.i.folia papaueris: sed melius amenonis.i.papauer nigrum.

Amensus .i.genus cibarij

Amene .i.sisimbriū

Amentum .i.vitrum coctum

Ameos emithetinis.i.alumē scissuꝫ vel stipterea

Ameos quid est lege litteram nauchana

Americ .i.maiorana

Amerina arbor est non multum a salice distans

Amesates .i.ebulus

Ames.i.serpens quidam diuersorum colorum

Amese .i.a medio

Ametiscus.i.gemma quedaꝫ preciosa: coloris violacei: p qua.l.l.ametiscus.

Amelonsis siluestre.i.nasturtium

Ameus.i.reddidomum: vel morula vel semē morule rubi.

Ameu idem quod supra

Amblem radix viua interpretatur

Amfesibeena.i.quodam genus serpentis

Cap.39. Ammyrabolanis

Amlegid est myrabolani embilici: belliget.i.myrabolani bellirici. Ubi sciēdum ꝙ myrabolani emblici ꝛ bellirici sunt ex alio arbore ꝓducti q̄ꝫ alie sp̄es myrabolanorum: sicut apparet in littera balilig. ꝛ ideo hic determinatur de istis. in littera balilig vero determinat̄ de alijs speciebus myrabolanoꝝ. **Sera.** li.aggre.cap.de amlegbelliget. Amlegbelliget.i. myrabolani embilici ꝛ bellirici sunt fri. ꝛ sic. ī fine tertij gradus. ꝛ extingūt acuitatem sanguīs ꝛ caliditatē cholere. ꝛ auferūt sitim sua frigiditate. ꝛ p̄parant stomachū. ꝛ ꝓuocāt appetitū. ꝛ stringūt ventreꝫ propter eoꝝ stipticitatem. **Jo.mes.** cap.de myrabolanis. Myrabolani emblici sunt ex medicinis cōfortantibꝰ stomachū ꝛ cor ꝛ epar ꝛ viscera. Et meliores ex eis sunt habentes frustra grossa ꝛ densa ꝛ grauia: q̄ minꝰ crescunt in ossibus: ꝛ plus in carne. rari quoq; nō habent spiritū. Et sunt frigide cōplexionis parum ꝛ sic. in p̄mo gradu. Et ipsi sunt confortatiui membrorum ipsorum: ꝛ coadunatiui partium eorum. Et sunt de extinguētibus inflammationem in stomacho et epate. Et ipsi nutriti maioris sunt operationis ꝛ minoris corrugationis. Modus nutriēdi emblicos: Accipe ex eis quantitatem quam volueris: ꝛ submerge in aqua ꝛ expone soli vsq; duꝫ tumefiant ꝛ humectentur: post exprime ꝛ pone ī aqua mellis: ꝛ dimitte per duos dies: ꝛ deinde co q̄ cū facilitate: ꝛ postq̄ꝫ cocti fuerīt dimitte parū refrigidari: ꝛ adde cū eis mellis tabarzet sic q̄rtā partem totius: ꝛ reconde. ꝛ quidam supercondiunt cuꝫ speciebus aromaticis confortatiuis: sicut cum cinnamomo xiloaloe: gallia: cardomomo: ꝛ croco: ꝛ similibus. Bellirici sunt ex medicinis benedictis. expectatur enim per eos confortatio. meliores sunt grossi ponderosi: ꝛ densi corticis: fri. sunt in primo: ꝛ sic. in secundo. In posse ꝛ proprietatibus alijs sūt sicut emblici. **Posse. Sera.** auc. Gal. emblici ꝛ bellirici habent proprietatem denigrandi capillos. ꝛ ꝓhibent casum ipsoruꝫ. Et conferūt emoroidibus: ꝛ ipsi tumescunt in aqua. ꝛ conditi ex eis faciunt operationes myrabolanorum non conditorum: nisi quia sunt debiliores eis: ꝛ in belliricis maior est proprietas in acumine q̄ꝫ in emblicis. Et idem auc. bedigaras. emblicorum prop̄etas confortat stomachum. ꝛ prohibent corruptionem ab eo. fortificāt stomachū: ꝛ augent appetitum cibi. ꝛ incitant coitum. ꝛ abscindunt sputuꝫ ꝛ vomitum. ꝛ sedant sitim. ꝛ augent operationeꝫ sensus. ꝛ bellirici sunt propinqui in operatione citrinis. Myrabolani emblici bellirici ꝛ kebuli mixti cum oleo amigdalarum dulcium ꝛ cum melle tingūt capillos colore nigro. **Jo.mes.** Myrabolani emblici educunt solutione phlegma: ꝛ sunt ex rebus valde cōfortantibꝰ cerebrum ꝛ neruos. ꝛ augent intellectū ꝛ confortant cor. ꝛ conferunt tremori eius. ꝛ mundificāt stomachum a putrefactione ꝛ confortant ipsum. ꝛ sedant feruorem in eo. ꝛ auferunt sitim ꝛ addunt in appetitum. ꝛ sedant vomitum.

Ampeleos melana.i.vitis nigra: ꝛ est viticella

Ampeleos leuce.i.vitis alba: et est brionia

Ampeleos agria.i.vitꝪ agrestis: q̄ alio noīe dr̄ lābrusca: cuiꝰ flos vocat̄ inantꝰ vl̄ inātū: ꝛ eius sunt

due species.l.l.barim.
Ampeleos agrestis idem quod supra
Ampeleos inoferos vel vinoferos.i.vitis vinifera:pro qua.l.l.barim.
Ampeloprasson .i.aratillus
Ampleopia est obscuritas videndi que fit ab aliqua non manifesta causa.
Amplemon .i.scolopendria
Amplenon idem quod supra
Amzen quid est lege litteram het
Ami .i.fructus iuniperi
Amiantum.i.teste ouoꝝ quibus pulli excludunt̃ in nidum.
Amiacij.i.medicina inda que est similis cinnamomo.
Amicroceum.i.facile ad cognoscenduꝫ: vt in alexandro de tussi.
Amicrotero idem quod supra
Amicas .i.scarificationes
Amictica virtus id est lacessitoria irritatoria aperitiua.
Amictas .i.lūbrici ventris
Amicticum .i.mitigatorium
Amiceticum .i.recorporatiuum
Amifructus .i.iuniperus
Amigdalen.i.arbor spinosa vnde emanat gūmi arabicum.
Amigdale pro morbo sunt due eminentie iuxta radicem lingue in faucibus similes capitibus mamillarum:ꝛ dicunt̃ branci.
Amigdaleon .i.oleum amigdalaruꝫ
Amigdalus.i.arbor faciens amigdalas:pro qua lege lr̄am lauet.
Amigdala quid est.l.lquam supra
Amilnus .i.camomilla

Cap.40.

Amilum

vel apoyoys gre. ara.visce:latine vero amidū. Amidum siue amilum est succus frumenti.ꝛ dicitur amilum ab a quod est sine:ꝛ melos grece.i.mola:eo ꝙ sine mola fit. Unde amilum est medulla frumēti:quod infundit̃ ꝛ tundit̃:donec furfur suum dimittat:deinde cum aqua mittit̃ in sportulā:ꝛ cum pressura colatur:ꝛ cum in vno vase uelut fex residerit:aqua effusa ī sole siccat̃:post hoc leuiter stringat̃. Cassius felix cap.de amilo. Amilū temperate caliditatis est ꝛ humiditatis:qḋ sic fit:frumētum in aqua frigida ponat̃ p diem ꝛ nocteꝫ:ꝛ de die in diem aqua remoueat̃ quousqꝫ frumētuꝫ videat̃ putrefieri: deinde aqua remota optime terat̃:ꝛcum eadem aq̄ optime cōfectum:per pannum exp̄mat̃:ꝛ soli exponat̃:vt exsiccet̃ vsqꝫ ad aque consumptionem: ꝛ frequenter remoueat̃ aqua frigida:donec dealbetur:quod residet **Sera.** li.aggre.cap.de desiccatur ꝛ indurat̃ amilo. Amiluꝫ infrigidat ꝛ desiccat plus q̄ꝫ frumentum. Et melius ex eo est illud qḋ fit in estate:ꝛ modus operationis eius est:vt accipias de frumento:ꝛ ipsū bene purges:ꝛ infundes in aqua dulci ꝛ laues ipsuꝫ cum ea:ꝛ post p̄ijce aquā illam cum qua ipsuꝫ lauasti:ꝛ funde super ipm aquam aliaꝫ:ꝛ facies ita quinquies in die:si potes: in nocte similiter:ꝛ q̄n mollificat̃ oportet ꝙ eijcias aquā eius cum facilitate sine agitatione aliqua:ne cum aqua egrediatur aliquid de lacte. Et postq̄ꝫ hoc feceris calca cum pedibus:ꝛ p̄ijce ipsam aquaꝫ:ꝛ quod super natauerit sup aquam ex furfure collige cum caccia pforata:ꝛ abijce residuum.postq̄ꝫ vero purgatum fuerit a furfure ꝛ colatum:pone super lateres nouos:ꝛ expone soli calido:ꝛ si remāserit in eo aliqua humiditas:pone sup igneꝫ. ꝛ sapor ei⁹ est acetosus:ꝛ virtus eius est pauce caliditatis: sꝫ est compositum ex virtutibus contrarijs.nā vna est frigida ꝑpter acetositatem que est in eo:ꝛ alia calida a caliditate eius que est a farina que est in eo a calore putrefaciente. **Gal.** p̄mo de cibis. Amilū habet virtutē lenitiuam exasperatorum.existit autem commune huiusmodi opus omnibus substantijs quecūqꝫ sicce ẜm consistentiam existentes:neqꝫ stipticitatē habent:neqꝫ aliquam aliam qualitatem manifestam vel virtutem:ꝛ vocant ipsum apoyoys.i.sine qualitate merito existētem talem vt ad sensum: est ꝛ in humidis substantijs aliqua talis.consimile autē est virtute ablutis panibus min⁹ tamē alimentū dans corpori. **Dias.** cap.de amilo Amilum appellatū est ab eo ꝙ greci milos molā vocant.i.ꝙ sine mola fiat. Est autem vtili⁹ amilum qḋ ex tritico fit cretico aut egyptio: Accipe triticum ꝛ laua in aqua bona infunde ꝛ muta ei aquā limpidam q̄nquies in die: vt diligētius fiat ꝛ nocte mutabis ei aquam: ꝛ liqua q̄n molle fit ꝛ manibus cōfrica:ꝛ adde aquam:postq̄ꝫ confricaueris ꝛ liquaueris:pone ad solem colatum:sed non multuꝫ habeat aquam cum liquas. Est autē optimum amilum recens ꝛ candidum ꝛ lene sine vlla acrore ꝛ inquinoso odore. **Posse. Dias.** Amilū fac̄ ad sustinēduꝫ rheuma oculorū.alta vulnera oculis replet.asp̄redinem oculoꝝ tollit.sanguinē reijcientibus bibitum singulare presidiū est. asp̄redines arteriarum dislenit.iussello lactis miscetur ꝛ pfluum ventris stringit valde. potest autem leuiter stringere: ꝑpt̃ quod in collyrijs lachrymas stringentibus miscet̃.valet similiter contra apostemata spiritualium ꝛ tussim coctum in aqua ordei cum lacte amigdalarum additis penidijs.

Sera. Amilum confert humoribus currentibus ad oculos ꝛ vlceribus que dicūtur felseoles.ꝛ q̄n bibitur abscindit sanguinem q̄ venit a pectore.ꝛ lenit asperitatem gutturis.ꝛ q̄n miscetur cum lacte in aliquo cibo:hoc idem facit

Amimut .i.cost barcost
Amineum.i.sine rubore:vnde amineum vinum ẜm Dias.i. sine minio ꝛ sine rubore tendens ad album.
Amiplius est genus cymini:ꝛ inuenit̃ in egypto
Amiron est species scariole
Amirisim superpositio carnis q̄ fit ī ꝯsolidatōe

Unde fit ibi tumefactio carnis:qꝛ nō est aliud cō solidatio:nisi appositio carnis superius que illas partes sic tenet:ꝛ vocatur a Gal.apozismuz:ꝛ ab Auic.dicitur mater sanguinis.

Cap.41. berberys

A Miberberis ara.grece rarach: vł oxiacantū Sera. auc.Dias.li. ag latine vero berberi. gre.ca. amiber beris.i. berberi: ꝛ est rubus.Achissa ꝛ est dictuz acutū ꝛ acsa:ꝛ est dictum spina.ergo vult dici spi na acuta:ꝛ ē illa que facit fructū:q dicit̄ zachuch siue zaitah:ꝛ est amiberberis :ꝛ defert̄ a cozasce ni.ꝛ est arboꝛ similis arboꝛi piroꝝ silueſtrium: q̄ dicitur abbinꝰ siue abaras:nisi quia est minoꝛ et habet multas spinas:ꝛ habet fructū similem gra no myrti:nisi quia est maioꝛ ꝛ rubeus facile fran gibilis: ꝛ habet interius grana:ꝛ habet radicē ha bentem multas ra diculas īfixas terre. Gal. viij.sim.phar.cap. oxiacantū.Hec ar boꝛ est similis virtute ꝛ spē arboꝛi archādi.i.piro rum siluestrium:nisi quia arboꝛ piroꝛū est stipti ca stipticitate foꝛti:sed in fructu eius cum stiptici tate est res inci dens subtiliter. Auic. li ij.capi.de berberis. Amiberberis est aza rasch:ꝛ ex eo est rotundum ꝛ rubeum campestre ꝛ aliud est nigrum longum arenosum aut mōta num:ꝛ est foꝛtius.fri.est ꝛ sic.in fine tertij gradus ꝛ est vincēs choleram valde. Posse. Sera. Fru ctus eius quādo bibitur aut etiam comeditur abscīdit fluxum antiquum ꝛ humiditates antiquas: q̄ flu unt a matrice.Et quando fit emplastrum cum eo trito attrahit sagittas que sunt infixe carni:ꝛ astel las:ꝛ spinas:ꝛ alia similia.ꝛ quādo percutitur vē ter mulieris pꝛegnantis cuz radice huius ter: aut fit inunctio cum ea expellit fetum.ꝛ est fri.ꝛ sic.in ij.gradu.ꝓhibet ꝛ incidit sitim calidam.ꝛ foꝛtifi cat stomachum ꝛ epar.ꝛ ꝓpꝛietas eius est ꝙ ꝯfert apostematibꝰ calidis:ꝛ hec auc.Aben mesuai.Et idem auc.Armasios.Fructus eius retinet ꝛ ꝓhi bet omnes egritudines que fiunt a fluxu ventris. Auic. Fructus amiberberis confert aposte matibus calidis ex eis emplastruz su perpositum .ꝛ confoꝛtat stomachum ꝛ epar.ꝛ ab scindit valde.ꝛ confert rasure ꝛ fluxui sanguinis inferius.

Amisul.i.quādo apparent radices capilloꝛuz albe ꝛ extremitates sunt nigre.

Amitrocena .i.tenens mensuram
Amitrocera .i.debilitas epatis
Amitrocita .i.obscuritas
Amitasay.i.eminentia vlceris vel oculi
Amizen quid est.l.litteram hec
Ambidexter.i.q vtraqꝫ manu pꝛo dextera vtitur
Ambliops.i.amiliops.i.luscꝰ q ī die paꝝ videt a causa non manifesta.
Ambliopia idem quod supꝛa
Ambrisubet .i.sene
Amfemerina.i.lilialis:ꝛ est algueſcen
Amfima.i.castoꝛeum:vel quodcunqꝫ animal de gens in aquis ꝛ in terra.
Amfitraros .i.sparagus
Amguilanauū .i.spina egyptiaca
Ammisenie .i.siellach
Ampirepisecon balanon.i.myrabolani indi
Ampliopia.i.obscuritas visus:ꝛ est luscus qui in die parum videt a causa non manifesta: vt oꝛiba sius in alexandro de oculis.
Amocua .i.armoniacum
Amolach est species bubonis
Amoi .i.radix quecūqꝫ
Amola est quoddam potagium medicinale satl expertum contra vomitū infantium ꝛ pueroꝛum causatuz ex frigiditate:cuius receptio est hec: Re cipe cinnamomi:spice:croci:ligni aloes:masticis: nucis muscate:gariofili:tre sigillate : calami aro matici:zinziberis:rosaꝝ:macis:cardamomi maio ris ꝛ etiam minoꝛis ana.ʒ.i.buliant cuz aqua ro. in vna fiala vitrea in cinere calido:postea colet̄ ꝛ paulatim cum cocleari potui pꝛopinet̄.
Amolella idem quod supꝛa
Amolentem.i.sine inquinatione:vt in alexandro

Cap.42.

A Momū grece:latine pes co lumbinus : ara.vo hameien. Dias. cap.ð amomo.Amomū genus ē odoꝛatissime her be:cuius frutex est similis botruo in circuitu cuiꝰ libet arboꝛis nascens.ramulos habet siccos ꝛ du ros:virgulis similes: coloꝛis subꝛuffi :circa quos foliola iuncta ꝛ copiosa:ex tyrso botruosuz semē reddens:ꝛ sibi connexum floꝛem album veluti vi ole:folijs similibus bꝛionie: cuius triplex datur spēs. Est enī qꝺ appellatur armenuz:ceteris me lius aurosi coloꝛis:vel flaui:odoꝛis boni.Aliud ē quod appellatur medicon pꝛimo inferius.nascit̄ in locis humectis:ꝛ pꝛopterea foꝛma magis atqꝫ viride ꝛ lene tactu:sapoꝛem oꝛigani habens. Ter tium vero quod appellatur ponticum rufum est ꝛ non longum:nec difficile frāgibile:botruoso se mine plenū ꝛ odoꝛe percussibile.i.stipticuz.Eligē dum est autem recens ꝛ albuz:virgas purpureas habens expansum:ꝛ semine plenū simile botruo ꝛ ponderosum suaue:quod masticatum linguam remoꝛdet:vnum coloꝛem habens non varium:vi res habet calefacientes ꝛ stringētes ꝛ siccas.Pli nius cap.de amomo. Amomum vocat̄ eo ꝙ ve luti odoꝛem cinnamomi inferat.nascit̄ in syria ꝛ armenia.frutex est botruosum semen reddens si bi connexum floꝛe albo veluti viole figura folijs similibus bꝛionie:odoꝛe etiam bono: somnum in citat.ꝛ est ca.ꝛ sic. in tertio gradu. Sera. li.aggre.capitu. ha meme. Hameme .i. pes colūbinus ꝛ est amomuz:ꝛ est planta sicut ra cemus:semen sibi habens connexum :habens flo rem paruū similē floꝛi plante dicte loctidam.quo rum coloꝛ trahit ad rubedinē.ꝛ circunquaqꝫ sunt folia multa conglobata:ꝛ semen eius in racemis ꝛ habet floꝛem album similem floꝛi viole i figura

Et melius est armenum: cuius color est valde aureus. Et color ligni eius est ad ruborem vergens et habet odorem bonum valde. Sed illud quod est aquaticum nascitur in locis petrosis et humidis: et est debilius altero. et est magnū cuius color ē ad viriditatem tendens ac molle tactu. et lignuz eius est valde squamosum. et in odore suo est similis odori rute. et in sapore suo est similis sapori origani. sed illud quod est ex terra que dicit pontus lignū est habēs ad rubedinē declive non longū nec difficile frangibile. et est ortus eius sicut racemi: et ē plenum semine: et odor eius est purus stipticus. et illud quod est potentioris odoris est nouū album et est optimum. et habet ramulos coloris sanguis. et qn̄ non est maturum est expansum: et plenuz semine racemis paruis simile: grauem habens odorem bonum multum mordicās linguam. et color eius est vnicus: non diuersus. Et quidam adulterant amomum cū planta que dicit amomides: eo q similat amomo: nisi quia non habet odorē ei⁹ nec tale semen. et nascit in armenia. et flos eius est similis flori origani. Si vis non decipi ab hac vel a similibus: caue a planta que est nimis iuuenis: et elige illam cuius rami egrediūtur ab vna radice virtus eius ē calefactiua. **Galie.** vi. sim. phar. cap. de amomo. Amomuz hoc quidem videt fm virtutem assimilari acoro nisi q siccus plus est acorus: digestibilius vero amomum. Et dixit Gal. in quinta amphorismoꝝ q omnia alia calida forti caliditate sunt similia. s. in hoc amomo: sicut sūt cassialignea: tapsus: amonium cinnamomum: et faciunt sodam. Et similit faciunt plures alie ex speciebus que sunt subtiles et calide. **Auic.** li. ij. cap. de amomo. Amomum est arbor sicut botrus ligni sicut rethe inuoluti. et habet florez similem emathiti in colore. et folia eius sunt sicut folia vitis albe. quoruz color est sicut aurū. et color ligni ē sicut hiacynthi boni odoris. Est species ei⁹ alia viridis grossa: nascens in locis humidis. et eius odor est sicut odor rute. et est species alia egyptiaca que non est longa: neq lata: neq debilis: neq grauis ad frangendum: imo similis vue. et odor eius exuberat super transitum vue. Ca. est et sic. in. ij. gradu. subtiliat et maturat: et in ipso est stipticitas. et virtus eius est sicut acori virtus: imo est vehementioris digestionis et maturationis: sed acorus est vehementi⁹ exsiccatiuus q ipsum. **Posse. Dias.** Amomū est pstans somnum. tumores etiaz cataplasmatib⁹ admixtū sedat. ictibus scorpionū cuz ozimo tritum: et vt cataplasma impositum occurrit. ex aqua eius oculi tumentes releuant. tumores viscerū vuepasse cōmixtum: et vt cataplasma īpositū sedat. muliebria feminarū fomēto compescit. et huius aqua calida potata nefreticis et epaticis et podagricis prodest miscet diuersis antidot[i]: et miris et varijs odorib⁹ gte miscetur. **Sera.** Amomuz inducit somnum: et sedat sodaz quando emplastꝝ cum eo fit super frontem. et maturat apostemata calida. et confert pūcture scorpionis qn̄ fit emplastrum cum eo et bedarogi. i. ozimo: et ponit super locum puncture. et confert apostematib⁹ oculoruz tumidis qn̄ fomentantur ex decoctione eius. et cōfert apostematibus intrinsecis qn̄ cum eo exteri⁹ supponit facto emplastro cuz passulis. et confert dolori matricis: qn̄ fit nascale cū eo: et qn̄ fit encatisma ex decoctione eius. Et qn̄ bibit decoctio ei⁹ est conueniens illi cuius epar est infirmum. et cōfert egritudinibus renū et podagre. et ipsum igredit in confectionibus multis et magnis et odoriferis. Et idem auc. Dumaym filij Isaac. Amomuz est res que inebriat: eteni de ppᵃietate eius est q inebriat et facit dormire. **Auic.** Amomuz maturat apostemata ca. et ei⁹ decoctio bibitur ad podagram. et sedetur in ea etiā ad illō grauat caput et facit sodam et facit somnū. et est ex inebrietatibus et dormire facientibus. et fit embroca ex decoctione eius ophthalmie ca. et ↄfert pleuresi frigide. et aperit opilationes epatis. et est plurime digestionis q̄ acorus. et ↄfert doloribus matricis: et intrat in pessarijs matricis. et sedet in decoctione eius ad dolorem renum. et bibitur ex eo ad dolorem matricis omnem. Emplastruz ex eo factum cum bedarogi valet puncture scorpionis. Almansor. tract. tertio cap. de amomo. Amomū ca. est et sic. q opilationem epatis ex frigiditate ē proficiens. dolorem aufert matricis: in capite tñ grauedinem et dolorem atq scothomiam generat. Amomatum tumamathos. i. confectio subtilis: p qua. l. l. thymiama.

Amomides est planta satis similis amomo: qua caremus in partibus nostris.

Amoma .i. armoniacum
Amemen .i. papauer agreste
Amomim. i. sine rubore; vt in alexandro
Amomin proprium nomen est
Amonados .i. artemisia
Amoneabiel .i. cyminum album
Amonisi .i. calamentū fluuiale

Amorellum frutex est sarmentosa: habens folia et flores sicut oliua: et semina nigra curans cācros scabiem et lepram: et ponit in syrupo magistri Ursonis posito in antidotario Gal. minori.

Amorosia est quedam cōfectio quā ponit Auic. in antidotario suo. Et amorosia est quidaz sapor aromaticus sic vocatus.

Amorisubet .i. sene
Amotua .i. armoniacum
Ambor .i. serpillum
Ambolosagine .i. vitis agrestis
Amboloprassum .i. porrum agreste

Cap. 43 de atanasia

Ambrosia est spes artemisie et latine dicitur athanasia. sed fm Dias. Ambrosia est aysdo. quere dias. in proprio cap. qui vocat aysdo ambrosiam: et est aysdo ambrosia maior. Ubi sciendum q ambrosia est duplex. s. maior et minor. maior est aysdo. minor vero ambrosia quā noīat

Dias.cap.de ambrosia.est species artemisie: que vocatur thanacetum.et ideo dicit ambrosia :quaz multi botrum vocant:aut artemisiam : frutex est multas virgas habens lōgas palmis tribus: et folia in initio minuta:similia rute.virge sūt plene semine:quasi acimis:odorem vini hn̄s:que non florescit. radix eius tenuis est et longa duobus palmis. Nascit in cappadocia: q̄ circa se īuenerit cōplectitur.virtus est illi stiptica et castaltica: et cataplasmatib⁹ adhibita omne rheuma ꝓhibz corpis

Gal. vi.sim.phar.cap.de ambrosia.Ambrosia:siue apium siluaticū:siue apium rusticum:siue botrus siue temidis:et est thanacetum calaplasmata vero habet vim stipticantem et repcutientem.

Amdroplusus .i.imbecillis
Amfodillus albutium idem quod supra
Ambrotostonus .i.curuatio anterior
Amuberis .i. berberis
Amuden .i.amiden
Amuletum .i.ciclamen
Amum idem quod supra
Amulumet id est pondus duarum vnciaruz minus.ʒ.iij.
Amurca.i.fex olei inferior:sed murca est fex olei superior:sed quid est.l.l.cayt.
Amuri id est genus condimenti:et est almuri
Ampurias .i.cauda equina
Amruditis.i.serpens cuius longitudo est vsq; ad cubitum:et color eius est color arene: et super corpus ipsius sunt vestigia.
Ana sursum vel equale interpretatur:vel rectum vel pariter.
Anabasis.i.ippuris:et est cauda equina
Anabrosis:vel diabrosis vel corrosio idem:nam rosis incisio:vel ruptura :ita dicit.Alexander.
Anabulla .i.species titimalli
Anabacie .i.carrubie
Anabach idem quod supra
Anacard⁹pedicul⁹ elephātis ab īperitis medicis dicitur:quod est falsum:sed ē fructus cuiusdā arboris:que vocat pediculus elephantis.
Anachochi .i.bacce lauri
Anacollima.i.medicamen strictorium
Anacrisis.i.perforationes et scarificationes
Anacaroes .i.murorum perforatio
Anadosis id est redditio:vel equalis distributio
Anadrome .i.recursus
Anadromes .i.capparis
Anada.i.liquor vel humiditas cordis
Anadach .i.frac
Anafriagos .i.sparagus
Anagoge.i.eductio sanguinis per os
Anagogen idem quod supra
Anagalion .i.consolida minor
Anagodan .i.sumach
Anagogum .i.spuere faciens
Anago .i.deductio
Anagarza quid est.l.l.bothoen
Anagit .i.camphora

Anagallidos .i.semen myrice
Anagalliris.i.simphitum vel confirmatum: vel consolida maior et minor.
Anaguid.i.nouiter de furno egredientium

Cap.44.

Anagallus grece vel myoschays: vel xantala:ara.ippia:latine vō auricula muris dicit ſm aliquos.Anagalli sunt due species. vna est auricula muris:et est maior.et alia est morsus galline:siue morgellina:et est minor .Et maioris due sunt species.vna que facit florem celestis coloris.et est alia que facit florem rubeū. et hn̄t folia parua rotunda:et ramos quadratos:et semē rotundum. Minor vero facit florē album: cuius folia sunt similia supradicte.

Dias. cap.de anagallo.Anagalli.s.maioris sūt due species.vna est que florem hiacynthicū ꝓfert:que femina est.Altera est q̄ et florem dactili colorē habentem ꝓfert:que et masculus est. Ambaz vero frutices sūt minores et sup terrā spanse:subq̄dratas hn̄tes virgulas: semē hn̄tes desup obrotūdū

Sera. li.aggre.cap.de anagallo.Anagallus est planta que habz folia subtilia parua:et ramos quadratos:et semē simile semini coriandri.et masculus ex ea nominat in greco xantala:et femina cardabella:et ē herba de hauleic. Idē auct.Dias.est herba cuius due sunt spēs.vna ipaz habet florē celestini coloris:et est femina. Altera vero habet florem rubeū:et ē masculus.et sūt due plantule expanse sup faciē terre :hn̄tes folia parua et rotunda:similia folijs herbe que dicitur lactim.et habet ramulos quadrangulatos: et semen rotundū:subtilem radicē.Et idem auc.Gal. Uirtus eius est que calefacit parū:et d̄siccat sine mordicatione:et abstergit abstersione forti et attrahit.

Gal. vi.sim.phar.cap. anagallus .Anagall⁹ vtraq;:tam que fuscum habet colorem q̄z que rubicundum:absterliue satis virtutis sunt habentes quādā occultā caliditatē attractiuā. Et idē ī vij.cap.myoschays siue mysotbis.Anagall⁹ siccat ſm gradū secundum.caliditatez autem nullam manifestā habet.

Posse. emplastrum ex anagal lo factū:curat tumorem ani.et succus eius curat oculorum caligines.confert hydropicis:et calculosis et epaticis.et herba ipsa contusa:et super vulnus imposita attrabit infixa corpori.

Dias. Ambe species anagalli vulneribus prestant effectum:tumorem non admittunt:et infixa corpori euocant: pascentia vulnera abstinent.succus earuz dolorē dentiū prohibet.si ꝓ dextro dente in sinistra nare fuerit immissus hic succus cū melle actico coctus et adhibitus omnes caligines oculorum: siue vicium eoruz:quod vocat argemon siue argema detergit.morsibus venenatis bibitus medicatur .nefreticis:hydropicis:et epaticis:et renali passione d̄fectis prestat auxiliuz.ano tumenti impositus medicatur Item succus naribus infusus putredinez capitis pyrgat.habet enim desiccatiuam virtutez

absq; mordicatione. vnde & vulnera glutinat. ventrem quoq; deducit mulse admixtus: & potui datus herba ptusa: & iposita stipites educit de corpe

Sera. Species anagalli cuius flos est celestis confert exitui ani. & illa cui⁹ flos e rubens facit anū egredi **Gal.** Ambe species si fit cū ea emplastrum. anagalli habēt occultā caliditatē attractiuam: vt & stimulos infixos euellant. Eaꝝ vero succus a naribus purgat propter eandem causam. & vniuersaliter loquēdo siccatiuā habent virtutem: quapropter etiam vulnera solidant & putrescentibus conferunt.

Anagiros .i. malua terratica

Anabada. i. cibus sicut pheludem: nisi quia cum eo ponitur zizamum.

Alanensis est species epilepsie vicio stomachi

Analbaram .i. morphea alba

Anancia. i. pes leporis gariofilata: sanamūda idē lege. l. gariofilata.

Amandal. i. coloquintida rectificata

Analipsis .i. refectio

Anansi .i. arundo

Anarsatha .i. hydropisis carnosa

Anapopletica. i. que replent vulnus carne

Anapetica .i. bona digestio

Anapleuretica sunt que alta vulnera complent & limpidant.

Anasiticatos .i. sparagus

Anastomasis est cum ora venaruꝫ apertiora effecta sanguinem emittunt: vel est supflua elargatio

Anasarcha est species hydropisis: & fit quando superfluitates grosse non expelluntur ad cutim: sꝫ iuxta carnem. vnde dicitur ab ana quod est iuxta & sarcos qd est caro: ideo dicitur hydropisis carnosa: & vocatur similiter hyposarcha.

Anatropha id est conuersio stomachi sursum: et est vomitus.

Anathimasis. i. delatio fumi sursum a stomacho ad caput.

Anathimiasis idem quod supra

Anatif vel anansi .i. arundo

Anathomia .i. equalis sectio

Anatrepsis .i. nutrimentum

Anatrelis .i. neruorum perforatō

Anaxilis .i. consolida minor

Anax quid est. l. l. har

Anazet .i. iuiube

Anacaros est nomen cuiusdam insule

Anacasa .i. musa

Anacanati .i. auis mouens caput

Andachocha .i. andacucha

Andarante .i. sal lucidius

Andaracaton est tertia species trociscorum tyriace. nam in eo sunt trocisci squillitici: trocisci tyri & est tertia species. s. trocisci diacoralli.

Andalartos .i. calcutecaumenō

Andaran .i. alumen

Andale .i. coloquintida

Andacote .i. suffurate

Andrago .i. portulaca

Andragne idem quod supra

Andragne agreste. i. soldana: & est portulaca siluestris: que est lacticiniosa & est laxatiua: pro qua lege litteram chachille.

Andracacara quid est. l. l. hersalalem

Andrasemon est species hyperici

Andraginos .i. nenuphar

Andragines .i. capparis

Andrarane .i. andracocaron

Cap. 45.

Andrafasis

gre. ara. araf: latine vo atriplex. **Sera.** li. aggre. cap. araf. auctoritate Dias. Araf. i. andrafasis: holus est de genere duplici ortiuuꝫ: & agreste fri est: sed domestica mul **Gal.** vi. sim. phar. to frigidior est agresti. cap. andrafasis. Andrafasis: siue atriplex: siue chrysolocanna frigi. & hu. virtutis est. humida quidē in secundo gradu a medijs: fri. in pmo: quam quidaꝫ tepidā dicebamus esse qualitatem: qualis & rosis nostris damus. nisi q; non est particeps stipticitatis: sꝫ est aquose & minime terrestris: sicut malua: sed fm ventrem facile transit sicut illa propt viscositateꝫ omnino autē modicum quid diaforeticum est ei sunt etiā & hortulane tā malua q̄ȝ andrafasis multo humidiores & frigidiores agrestib⁹. **Posse. Dias.** Andrafasis cataplasmatib⁹ adhibita cruda & cocta: papulis iposita medet. semen eoꝝ cuꝫ mulsa bibitum ictericos curat. eius virtus est leptintica cum polenta cataplasmatibus adhibita & iposita dolorem capitis tollit. tumoribus oculoꝝ necessarie adhibet: & fatigationē stomachi iposita tollit semen eius nefreticis medet. & folia eius contusa & iposita ignem sacrum cōpescunt. folia eius comesta dolores vesice amputāt. similit & rheuma stomachi & ventris phibent. Comestū febres acutas extinguit: & lumbricos rotundos educit. sanguinem reijcientibus prodest. dysentericis comestum auxiliatur. cataplasmatibus oculorum vtiliter adhibet. rheumatismum intestinoꝝ si adhibetur cōpescit. dolores matricis suppositū mitigat. Est enim andrafasis humida abundanter: fri. mediocriter: nil habens stipticum: sed aquosa est vt malua. domestica autem multo frigidior est: & iō inflammationibus in initio expedit: in statu vero & declinatione siluestris. semen vero eaꝝ piectoriam habet virtutē. Unde ictericis & epaticis: si est ex epatis emfrasi vtilis est. Cruda siue cocta duricies omnes & furunculos sanat: permonib⁹ quidē anteq̄ȝ in vulnus erumpāt vtiliter imponit. Scabras vngues siue iniuria vlceris detrahit. podagre feruorem cum nitro & aceto & melle extiguit soluto **Sera.** auct. Rasis: Semen eius facit ria est. vomere fortiter. Et vidi hominem q bibit ex ea. ʒ. ij. & assellauit vsq; ad debilitatem ma **Gal.** Andrafasis domestica multo gnam. frigidior est agresti: quapropt & phlegmonibus etiā frigidis incipientibus qdeꝫ

ꝛ crescentibus ac mollibus adhuc:ꝛ q̄ñ feructibꝰ hortulana.eiꝰ vero que ī statu ꝛ declinatione:ꝛ in durescentibꝰ ꝛ frigescentibus agrestes sunt cōnenientiores.fructus eiꝰ abstersiue virtutis est.vnde ꝛ ad ictericos ex opilatione epatis vtilis existit.
Almāsor tractatu tertio cap.de atriplice. Atriplices fri.sunt ꝛ humide:que ventrē mollificātes bñ nutriunt.ictericis quoqꝫ ꝛ calidū habentibꝰ epar beneficium prestant.

Anfastas.i.tegula Angastꝰ.i.bartacum

Angailem.i.arbor nascens in india in locis rusticorum:ꝛ est fri.ꝛ sic.ꝛ est satis stiptica.

Anguascen.i.herba lilialis:ꝛ est ansimerina

Anhar.i.locus q est ī inferiori parte gule: latine sonat vulneratio cū lancea:eo ꝙ camelus ibi cuꝫ lancea pcutitur:ꝛ sic moritur:aliter non

Anabahe est fructus arboris:q̄ vocatˀ agrifoliuꝫ

Annara.i.testa ouoꝝ:vnde pulli excluduntur

Anphaa .i.coagulum

Antali sūt ossa facta sicut dentali: vtcūqꝫ maiora sed non hñt supficiem lenem sicut dentali:sed virgulatam ꝛ totā albā:oriuntur sicut ꝛ illi: ꝛ eandeꝫ hñt virtutē:ponūtˀ in antidotario Gal.ī vnguēto citrino:quod interpretatˀ vnguentū de citro. Anthora est herba sic dicta quasi contra thoraꝫ:que thora est satis venenosa.ꝛ dicitˀ anthora ab anthi quod est cōtra ꝛ thora:vñ anthora.i.cōtra thoraꝫ vnde notandū ꝙ anthora ꝛ thora sunt due herbe que oriuntˀ ī vna parte simul:ꝛ hñt folia quasi folia violaꝝ:sed magis rotunda ꝛ modicum incisa ꝛ flores sunt eis sicut flores panis porcini: nisi qa thora facit eos bene violaceos: sed anthora facit eos subrubeos.vna earuꝫ est interficiens.s. thora alia aūt ē sanans.s.anthora:ꝑ qbus.l.l.thora.

Anthali .i.coloquintida

Antrakes .i.carbones incensi

Antrax.i.carbunculus vel apostema vennosum qđ etiā dr̄ bonū malanum:vel malū malanum

Anthrakion .i.gēma carbunculus

Anthratsos.i.febris phlegmatica piodica

Antraphapheos .i.mandragora

Anzarut vel anzarot .i.sarcocolla

Anzharatha est instrumentū de vitro factuꝫ per quod pueri attrahunt aquā:ꝛ violenter cū volūt expellunt per foramen.

Anzadarahec est arbor folia hñs lucida vt penna pauonis semper virens.

Anzarot .i.anzarut

Anzarola quid est.l.l.caror

Anech.i.vsnee Anegibus .i. camelus

Cap.46.

A Neisin ara.gre. vō ꝛ latīe anisū Dias. cap.de aniso.Anisuꝫ feruentis est virtutis.s.ca. ꝛ sic.ꝛ nature mixtalꝭ:ꝛ scarotice.i. icisiue Sera. li.aggre.ca. aneisin. auc. Dias.Aneisin qđ de eo est recens est bonū:habēs grossa grana plena ꝛ nō excoriatˀ: qñ fricatˀ excoriationibus similibus furfuri:ꝛ habet odorem bonun fortē.Et illud quod est ex insula chretensi est melius:ꝛ post illud ē babylonicū: hispanicū vero est deterius.Et quod ex planta eius est magis iuuatiuum est. Gal. vi.sim.phar.cap. de aniso. semen eius. Sapor eius est acutꝰ amarus modicū.ꝛ virtus eiꝰ est que calefacit:ꝛ desiccat in tertio gradu:propterea ergo ꝛ diureticum est :ventositates auteꝫ que ꝑm ventrem sistit. Auic. li.ij.cap. de aniso.Anisum est semen feniculi romani acuitatis maioris q̄ꝫ nabati.ꝛ ex eo meliꝰ ē qđ ē pōderosuꝫ.ꝛ ē ca.ꝛ sic.ī.iij. gradu. Posse. Dias. Anisū qꝫ mixtu alīs ē virtutꝭ ictericis medetˀ.sitim tollit.bibitum venenis occurrit inflationes amputat.ventrē stringit.mēstruis imperat .lac mulieribus ꝑuocat ꝛ auget.bibitū venerem stimulat.fumigatione naribus adhibitū: dolorem capitis tollit.auriū dolorē cū oleo ro.adhibitum mitigat.ventositatem ventris tollit ꝛ dolorem.Optimū autē est creticū:deīde egyptiū :gallicū vero inertissimū.Paulus cap.de aniso.Contra liuorē ex percussione cōteratˀ cyminū ꝛ anisuꝫ ꝛ incorporentur cū cera:ꝛ calidū supponatˀ. Anisum similiter auget lac ꝛ sperma aperiendo meatus:ꝛ mundat humiditatē matricis.Almāsor tractatu tertio cap.de aniso.Anisum ca. est qđ vētositatis dissolutiuū existens:epatis aperit opilationem:coeūdi preterea volūtatem stimulat. Sera. li.aggre. aucto. Dias. Uirtꝰ eiꝰ ē desiccatiua ꝛ calefactiua:ꝛ expellit ventositates a corpore:ꝛ sedat dolorē.ꝛ ꝑuocat vrinam ꝛ sudorem.ꝛ confert hydropisi.ꝛ abscindit sitim:que fit ab humoribus salsis:qñ sumitur in potu. ꝛ est cōueniens venenis:ꝛ inflationibus:ꝛ stringitˀ ventrē ꝛ abscindit humiditates albas a matrice fluentes ꝛ ꝑuocat lac:ꝛ excitat libidinem .ꝛ qñ attrahitur odoratu fumigatio vaporis eius sedat sodā .ꝛ qñ teritˀ ꝛ miscetˀ cū oleo ro.ꝛ distillatˀ in aurē: curat qđ ītra ipam accidit ex casu aut ꝑcussione:ꝛ sedat dolorē eiꝰ.Et idē auct.abugeri aperit opilationeꝫ epatis:splenis:ꝛ renum:ꝛ matricis:ꝛ mundificat vias que ab humoribꝰ opilantˀ.ꝛ ꝑptˀ hoc confert febribus antiquis.ꝛ habet in se acuitatē ꝑpinquaꝫ adustioni q̄ resoluit ventositates maxie cū ipsuꝫ assatur. Auic. Anisum est aperitiuū cū stipticitate parua:ꝛ est sedatiuū doloruꝫ ꝛ resolutiuū vētositatū:ꝛ ꝑprie si assetˀ:ꝛ in ipo quidem est acuitas q̄ medicinis adurentibꝰ fit vicinū Cōfert inflationi in facie ꝛ apostematibꝰ extremitatū.Si ex eo fiat operatio:ꝛ naribꝰ eius vapor attrahatˀ:sedat sodā ꝛ vertiginē. Et si teratˀ ꝛ misceatur cū oleo ro.ꝛ distilletˀ in aurē:sanat qđ accidit in interiori pte eiꝰ ex soda a cōpressione aut ꝑcussione ꝛ dolores eius etiā.ꝛ confert febel antique.ꝛ ꝑuocat lac.ꝛ abscindit sitim factā ex humiditatibus baurachijs.ꝛ confert opilationi epatis ꝛ splenis generate ex humiditatibꝰ.ꝛ ꝑuocat vrinam ꝛ menstrua.ꝛ mūdat matricē a fluxu humiditatuꝫ albaꝝ:ꝛ est motiuū coitus.ꝛ qñqꝫ constringit ventrem :ꝛ adiuuat ipsum ad illud eius ꝑuocatio. ꝛ aperit opilationes renum:ꝛ vesice:ꝛ matricis.Et

cōfert antique febri: ⁊ expellit nocumētū veneno rū ⁊ venenosoꝝ. loco ipsi⁹ ponit̄ carui: q̄stū ē ipm
Aneisuȝ idē qd̓ supra Aneide. i. anetum
Anemo anemonis. i. papauer
Anemul sūt ossa sbtilia q̄ sūt i extremitatib⁹ digitorum. Anemora. i. sisimbrium
Anergil i. nux indica
Anesis. i. reges: ab a qd̓ ē sine ⁊ nesos qd̓ ē laboz vel morb⁹: inde anetica. i. mitigatiua vel quieta
Anesme i. thit
Anes. i. robilie: ⁊ est legumen
Anesi i. rosa
Anetica. i. quietica vel mitigatiua
Anetū. i. absinthiū dulce: ⁊ qd est. l. l. vebet
Anetū agreste. i. meu Anethosasis. i. apertio
Aneusa. i. lacca Anceto. i. sarcocolla
Andechocha i. saturegia
Anfescalferas i. coagulum caballinū.
Anfeagidi i. coagulū ceruinum
Ange i. cardus
Angeris. i. electuaria stomacho cōuenientia
Angedis i. terrestris
Annemula. i. matrisiluia Annestin. i. flos prati
Anse. i. mod⁹ ligationis ⁊ nodationis: q vulgarit̄ dr̄ asola: q̄si nod⁹ q imediate cū qs vult soluitur.
Ansea i. lilium
Antera. i. semē rose: ⁊ est illud qd̓ remanet de rosa: ⁊ rubet ⁊ maturescit: qd̓ aūt est intus. s. semē lanuginosum ē antera: lȝ cōiter teneat̄ ꝙ antera sūt pipuli rosarum.
Anteflor quid est. l. l. emantium
Antericon i. flos affodilli
Anterion idem quod supra
Antereon est pars gutturis sub mento
Anichmos i. succus
Anigalien. i. arboz gummi arabici
Anil i. indicum
Animeos i. gummi arabicum
Animon vel anemos. i. papauer
Aniotos. i. icuriabil̓ Anissi. i. serpens
Anisum cyminū dulce semē feniculi romani idē pro quo. l. l. aneisin.
Aritilops i. apostema lachrymal̓
Anchiani. i. castoreum Anchili. i. flos
Angitis ē q̄dā spēs spice nardi
Angina est apostema: qd̓ nascit̄ sb faucibus: ⁊ dr̄ ab ango angl: q morb⁹ maxīe porcis accidit: q̄nqȝ ⁊ hominibus. Angimonia. i. sarcocolla
Anlicetati i. anisum
Annitos i. febris phlegmatica
Annia i. priuatio anhelitus
Angnopa. i. ferox Anrioch. i. plumbum
Anzic⁹, herba falios falcios: flos sambuci idem.
Ansioma i. sinopida
Antimoniū quid est lege. l. aitruad
Antille est quidam lapis
Antipasis. i. ꝯ̄ria detractō methasinthosis linearl
Antias i. tumoz durus
Antiloblefarus. i. cū palpebre sil̓ casu ꝯglutināt̄
Antistrum ē instrumētū cirurgici: sicut vncinus

Antimonis. i. antimoniū Antiqui. i. ostrea
Anti grece ꝑpositio. i. cōtra: vt antichristus: id est ꝯ xp̄m: antipapa. i. ꝯ papā: antidotū. i. cōtra datuȝ eo ꝙ contra passiones datur.
Antichisis i. limatia
Antidotum quid est. l. l. anti
Antifaate i. corallus
Antin algin i. testicul⁹ castoris
Antimion. i. mādragora Antimon idē qd̓ sup̄
Antinus. i. camomilla vel gamilla vel cameleon. l. l. bebonig.
Antinops. i. egilops: ⁊ ē collectio circa angulum maiorem oculi Antidasis. i. emach
Antion est plāta: vnde colligit̄ laudanū: ⁊ ē spēs rose canine: vt Dias. cap. cissos.
Antipasis. i. ad diuersa attractio
Antiparia dr̄ id qd̓ obtūdit violētiā medicine alterius. Antira. i. antera
Antipharmacū. i. vīcitoxicū: ⁊ ē ex̄ toxicū. herba est cuius folia sūt q̄si folia psici ⁊ stipes sbtilis tendens ad colorē violaceum: p q̄. l. l. vincitoxicum
Antirina. i. sauina vel bratheos
Antispasis. i. contraria euersio humorum
Anticar i. borax
Anticrocū. i. flos albutij Antiocū. i. flos sābuci

Cap. 47.

A ¶ Ntifilos vel antillis grece ara. vsnen: latine salsola: ⁊ est herba de q̄ fit sal alkali.
Dias. Duo sūt ei⁹ genera. vnū hȝ folia lēticulis similia. Alia hȝ folia similia camepithi. p̄ma hȝ hastā altā duob⁹ palmis erectaȝ cū folijs mollib⁹. radix ē illi minoz: ⁊ tenuis. nascitur locis herbosis ⁊ solanis: gustu salsa. secūda est q̄ folia ⁊ hastas similes camepethi hȝ sȝ aspiora ⁊ minora: florē purpureū: ⁊ odorē grauē: radix cicoree similis. Gal. vi. simphar. cap. antillis. Antillis duplex qdē ē: ambe tñ medicriter siccāt: vt ⁊ vlcera solident. Altera vero q̄ camepitheos assimulat̄. plus vtiqȝ q̄ȝ alia sbtiliuȝ ptīū ē: vt epilepticis cōferat. hec aūt ⁊ abstersiui oꝝ q̄ȝ altera ē. Almāsoꝛ tractatu tertio cap. vsnen ca. ē ⁊ sic. q̄ purgat ⁊ aperit opilationē. carnemqȝ corrodit supfluā. vniuersalit̄ aūt oīuȝ istaꝝ herbarū bonū habentiū odorē: q̄ȝplures. calide sūt nisi ille ex qbȝ sentit̄ illud qd̓ diximus. s. frigiditas manifesta: sicut sentit̄ i aq̄ ro. ⁊ cāphora atqȝ sandal̓.
Antispodia est cinis factus ex folijs stipticis. s. mirrhe oliuaꝝ: ⁊ similiū: ⁊ dr̄ sic: eo ꝙ ponit̄ loco spodij. Dias. capit. de antispodia. dr̄ eo ꝙ pro spodio mittat̄: q2 similis ē virtutis. Et cōficit̄ sic: Accipe mirrhā imaturam cū florib⁹ ⁊ baccis imaturis: ⁊ mitte in cacabū nouum crudū: ⁊ cooperi ptusuȝ coopculo: ⁊ mitte i fornacē cacabū: ⁊ assa q̄diu cacabus ipe pcoquat̄ ⁊ iteꝝ cacabo crudo refunde: ⁊ similiter coque ⁊ reijce ⁊ laua cinerē disciplina spodij. Et similiter de folijs oliue antispodiā facere potes: sȝ melius fit de oleastro cum flore suo. Multi vero citonia minutis ptib⁹ incisa semine piecto similit̄ ꝯficiūt

Siccamina multi in sole siccata: sic cõficiũt. Mul ti vero buxi folia: stinci ꝛ scini cũ flore suo: aut ca prifici folia sicca ĩ sole similit͛ ꝯficiũt. Alij vo tau rocollã: aut lanas sucidas ĩtinctas ĩ pice liquida aut melle cõburũt simili disciplina.
Anocazna.i.cantabꝝ.aliq dicũt ꝙ ẽ sisimbrium: sed pma melior. Anoch.i.arthanite
Anodinum .i.mitigatiuum
Anodormon matricis.i.ascensus matricis ad su periora.
Anodosis.i.distributio nutrimẽti in membra
Anodromũ .i.recursor
Anoen est propꝛium nomen loci
Anolosoch ẽ nomẽ põderis: ꝛ ẽ obulus.i.xij.gra na ordei.
Anoresia.i.fastidiũ vel priuatio appetitus
Anora .i.calx
Anore.i.medicamẽ pilos auferens
Anori est quedam species dactili
Anostomasis.i.ascensus matricis ad superiora
Anostris .i.lupus
Anostomizare.i.apire venas q̃ sunt in ano
Antropa.i.conuersio ventris sursuꝫ per vomituꝫ
Ancora .i.spelta
Ancoria.i.vlcus excoriationum
Andocore .i.sulfurata
Andoture .i.mandragora
Androgines.i.nimphea Androstica
Gal. vi.sim.pbar.cap.androstica. Androsti ca que et pitars ꝛ leuki ꝛ challasia vo cat͛: vt actis ẽ herba.põt aũt desiccata ꝛ bibita ipa vero nõ fruct⁹ ipi⁹ vrinas ꝓuocare sufficiẽter: pa lam quoqꝫ ꝙ etiam diaforare ꝛ siccare.
Androsemon: vel asquiron: vel androsemi. Pli nius c p.androsemon.est herba similis hypericõ cauliculis mollioꝛib⁹ ꝛ densioꝛib⁹: ꝛ magis ruben tib⁹: folia alba: rute figurã hꝫ: semẽ papaueris ma gis simile. Come ei⁹ trite sanguineũ emittũt succũ gignit͛ ĩ vineis.medio autũno fodit͛ ꝛ suspẽditur
Gal. vi.sim.pbar.cap.androsemi fructicosa plãta duplex ẽ natura. Alterũ qdem al kita: seu alkaydes vocatũ: alteꝝ aũt qd a qbusdã dionysia nũcupat͛. Posse. Gal. Fruct⁹ qdeꝫ eoꝝ purgati uus.frondiũ vero virt⁹ siccatiua ꝛ abstersiua me diocrit͛: q̃obrẽ ꝛ q̃ sũt vsta igne sanãt: cocta vero in austero vino solidãt. Plini⁹ fruct⁹ ei⁹ est vtilis ad purgãdũ aluũ magnoꝝ vlceꝝ: qd eius vinum indicat.
Androsasis.i.atriplex Angolus.i.citrullus
Annoticũ .i.recorporatiuum
Annosader .i.sal armoniacum
Annomen .i.rosa canina
Anstonlocia .i.cappinus arbor
Antosali sunt gariofili grossi tuberosi: ꝛ dicũtur antosali.i.aũ nati sicut calũbria aũ ficus
Anthora quid est.l.l.thora
Antopirus panis.i.fermẽtatus: ꝛ est ꝯ̃riũs opiro
Anthos idẽ qd supra: ꝛ ẽ flos oĩs: sed ponit͛ cõit͛ pro flore rorismarini.
Anthorismata .i.tumores
Antropomorfon .i.mandragora
Antrosia ẽ qdã egritudo q̃ dicit͛ atrosia
Antromata .i.alba apostemata
Anubel .i.iuiube
Anuen.i.color q fit ex sanguine cõchylij: sꝫ falso: qm̃ ẽ color q fit ex cocco. Cap.48.
Anuiden ara.vel beltif grela sar: vł silfium: vel sil fasilfiũ: latiẽ vo gen⁹ ferule: cui⁹ gũmi est assa fetida. Sciẽdũ qd assa ẽ gũmi quoddã qd vocat͛ assa. ꝛ hui⁹ q̃dã ẽ odorifera: q̃ dam fetida. Et dr̃ odorifera: q2 paruũ habet feto rem: vel paruũ odorẽ. Et dr̃ fetida: q2 p excellẽtiã hꝫ fetorẽ: ꝛ est gũmi herbe anuiden: ꝛ ẽ hñs vehe mẽtẽ igneitatẽ. sed assa odorifera fit ex succo ipi⁹ herbe hñs aliqualẽ odorẽ herbe p̃dicte. Sera. li.aggre.cap.anui den. Anuidẽ id ẽ plãta cui⁹ gũmi ẽ althit.i.assa fetida. radix ei⁹ dr̃ mabaroth. plãta ei⁹ hꝫ stipitẽ q̃ dr̃ mastates: ꝛ est similis ferule. ꝛ folia ei⁹ sũt similia folijs apij. ꝛ se men eius latum: simile semini nigen mẽgitagas. Gal. viij.sim.pbar. capit. de silfio Substãtia ei⁹ ẽ aerea ꝛ virt⁹ gũmi eius: qd ẽ assa ꝛ virtus ramoꝝ: ꝛ radicũ: ꝛ floris ei⁹ ẽ que calefa cit calefactione forti: ꝛ ẽ ca. ꝛ sic. ĩ 3° gradu. ꝛ illud qd ẽ de ipso maioris saporis est gũmi. ꝛ ipa plãta est calidior ꝛ s̃btilior aliaꝝ plãtaꝝ oĩum: et ꝓpter hoc est magis resolutiua: ꝛ ita lac aliaꝝ arborum oĩuꝫ. ꝛ ẽ in fine caliditatis: ꝛ ẽ substãtie venenose: nisi q2 est plus in ea substãtia ignea aerea. Et ideꝫ ſm aliã trãslationẽ silfij calidissimus qdem opos qnĩmo folia ꝛ stipes ꝛ radix calefacit generose. sunt aũt ventosioris s̃bstãtie oĩa: ꝛ ſm hoc diffici le digestibilia. extrosum tñ corpori apposita ope ratiora sũt: ꝛ maxĩe oĩuꝫ opos attractiue sufficien ter existens virtutis: ꝛ cõsumere carnẽ ꝛ destruẽ hꝫ ꝑpt p̃dictã ei⁹ cõplexionẽ. Dias. cap.silfiũ. Silfiũ oib⁹ ẽ notũ: cui⁹ lachrymũ lasar noĩatur: acrit͛ calefaciẽs: ꝛ vesicã ledens: sed ventrẽ purgãs. hec aũt herba calefacit fortit͛: isflã matiua est ei⁹ virt⁹ oĩno. Nascit͛ in syria ꝛ arme nia: ꝛ libya: cui⁹ virga spleon siue splẽtẽ vocat͛: q̃ si milis est ferule: folia hñs similia apio: ꝛ semẽ latũ Et idẽ cap.lasar. Lasar.i.assa fetida: lachrymum herbe ẽ q̃ silfer appellat͛: q̃ in multis locis ĩ simili tudinẽ ferule crescit: folia hñs circa se maiora q̃ꝫ apiũ: sed semẽ simile ẽ ei. Est aũt optimum lasar qd cirinaicũ dr̃ subrufuꝫ: ꝛ plucidũ ꝛ intus exalbi dũ odore viscido: ꝛ qd humore cito resoluit͛: ꝛ in gustu statĩ humoreꝫ ꝓuocat: vires hꝫ acerrimas. vñ cũ magnis vexationib⁹ calefacit ꝛ relaxat. Ad ulterat͛ aũt dũ viridis ẽ succus cũ serapino ꝛ fabe farina: qd facile eõprehendit͛ gustu: odore ꝛ visu Solutione in oĩb⁹ medicinis vsui succus necessa rius ẽ. virtus ẽ illi visci da inflans stomachuꝫ. Auic. li.ij.cap. d assa Assa ẽ duarũ speciẽrũ. quaꝝ vna ẽ fetida. altera odorifera: nõ for tem hñs odorẽ. sed calidior eaꝝ est fetida: ꝛ ẽ her ba vehemẽtis igneitatis in se tota. ꝛ plurimũ qdẽ

uqius speciei est cirinense: et est gūma almaroch.
Est ca. in p̃ **Dios. Dia.** capit. silfium.
mo: sic. i 2º Uirt⁹ eius ra
dicis ē termantica: et exarantica. stomachū inflat
ructuat̃ onē puocat. indigestibilis ē. et vesice 9ria
accepta. cerotis mixta et imposita: pustulas et scro
phas spgit. oleo addito liuores corporis lipidat
oleo cyprino vel irino addita sciaticis frigidū hu
morē siccat. in aceto cocta et cataplasmatib⁹ iposi
ta ani cās cōpescit. bibita venenis occurrit. eusto-
macha ē mixta seminib⁹ et nobilib⁹ origaris: sale
addito comedit̃. virga ei⁹ diuisa lachrymū qd ex
se dimisit necessarie colligit̃ qd lasar dr̃. i. assa fe
tida. Et idē cap. lasar. vino additū alopicias emē
dat: meli⁹ id agēs si pip et acetū acceperit. suffusi
ones oculoꝝ i initio detergit: melle caligines ocu
loꝝ limpidat pcussoꝝ. dentiū dolorē mitigat cum
thure mixtū: et ore retentū similit̃ pstat. positū su
p morsū rabidi canis curat. venenis acceptis fac
nitro rute et melli additū carbunculis singulare
psidiū est. duricies vulneꝝ soluit. clauos tollit.
caricis additis et cerotis: oīa supiora facē pōt. ace
to mixtū 3ernas tollit. et polippū et crescētes in na
ribus carnes flori eris et erugini cū pane additum
oīa similit̃ facere nouit. Sarcocolle additū et im
positū oxicatha curat. aspredines fauciū et vocis
limpidat: marie cū aq̃ et melle ppendentē vuam
suspēdit: gargarismo cū mulsa frequēter sumptū
colorē limpidū facit. i ouo sorbili tussietib⁹ pdest
pleureticis et hydropicis cū caricis siccis auxiliat̃
cū pipere et ruta bibit̃ addito vino: et typicos fri-
gores excludit. tetanicis: et spleneticis: et opistoto-
nicis pōdere vlicis vni⁹ additū cere et gluctitum
medet̃. sanguisugas bibitas aceto mixtū excludit
Coagulatū lac stomacho soluit. asperitatē arte-
rie p catarrū longi tpis: vel vocē amputatā curat
Epilepticis cū pusca bibitū medicat̃. cū mirrha et
pipere bibitū mēstruis iperat. vētrē mollit. et de
alto cadētib⁹ opitulat̃. origarijs miscet̃. amigdal̃
amaris et rute mixtū in oīb⁹ causis necessarie co
medit̃. cū ficu atq; isopo decoctū: et collutō i oris
adhibitū exosos **Auic.** Assa disrumpit vēto
dentes medet̃. sitates et effugat eas
ppt̃ resolutionē suā: et ē cū hoc inflatiua: et incidit
et resoluit sanguinē cōgelatū i vētre. cōfert allopi
cie illinita cū aceto et pipere. et qñ administrat̃ in
cibarijs: facit bonū colorē. et abscidit verucas que
sūt in claui. Et cū icidūt̃ apostemata fraudulēta
mordificātia mēbꝝ: si ponat̃ assa sup ea cōfert. et
est bona i cura dubulet appentiū: et oculoꝝ 9fert
empetigini. qñ bibit̃ cū aq̃ granatoꝝ cōfert 9triti
oni lacertoꝝ. et cōfert dolori neruoꝝ: sicut tetano
et paralysi. si accipiat̃ ex ea aure⁹ et miscet̃: ꝫ q dr̃
cū cera: et deglutiat̃: aut si bibat̃ cū vino pipere et
mēta: et iplent̃ ea mole i ore: et cōmiscet̃ cū thure
et ponit̃ sup dētē et efficit operationē peonie i epi
lepsia. et cū ex ea fit gargarisin⁹: eradicat sāguisu
gas gutturi annexas. et ē bona i initio aq̃ alcobul̃
facto ex ea: et cū melle. et cū dissoluit̃ in aq̃: et fit ex
eo gargarizatio et sorbet̃: clarificat vocē statī: et cō
fert asperitati gutturis. et si sorbeat̃ cū ouis cōfert
tussi antiq̃ et pleuresi frigide. et efficit operationē
fenugreci i apostemate vulue. et si administratur
cū ficub⁹ siccis cōfert ictericie. et ipa qdē ē ex eis q̃
nocēt stomacho et epati. et cōfert emoroidib⁹. et in
coitu fortitudinē pbet. et puocat mēstrua et vrinā
et 9fert dolori vētris pungitiuo et vlcerib⁹ itestino
rū. Et Gal. qdē estimauit in ipa eē virtutē soluti
uā parūper cū stipticitate sua: sed scitū est apud
oēs q ipa cōfert solutioni antique frigide. et ē bo
na febri quartane. et ponit̃ sup morsum capitis ra
biosi et vermiū venenosoꝝ et rutele. et cōfert oīb⁹
illis bibita et linita cū oleo. et expellit nocumētū sa
gitte venenose. Sed loco fetide eq̃le pōd⁹ ipi⁹ de
odorifera et pōd⁹ semis de serapiō tātūdē de ana
roch: et medietas pōde **Sera.** auc. Dias. Ra
ris ei⁹ de gūma rute. dix hui⁹ arbo
ris ē desiccatiua difficilis digestionis: et ē nociua
vesice. qñ miscet̃ cū ceroto resoluit scrophulas et
exituras. Et qñ ex eo fit emplastꝝ cū oleo aufert
liuorē q fit sb oculo: et quādo cogit̃ i aceto et corti
ce granati et fit inde emplastꝝ curat emoroidas
ani. et qñ bibit̃ cū tyriaca est medicamē mortifero
rū et venenoꝝ. et ipsa pparat̃ et comedit̃. s. cū semi-
nib⁹ et sale et ē bona stomacho: sine his aūt ē īflati
ua et facit ructuare. Et oēs scīdūt stipitē et radicē
et egredit̃ inde lachrym⁹: q colligit̃ et siccat̃: et est
illud qd dr̃ assa. Et melior ex assa est illa q̃ vergit
ad rubedinē: et ē clara: similis mirrhe: hñs bonū
odorē nō similē odori porri: nec odorē horribilē
subito. et qñ terit̃ et ifūdit̃ cito resoluit̃. et qñ tenet̃
in ore puocat saliuā cito. forti⁹ aūt qd in tota hac
plāta ē est gūmi: et post illud foliū: et post illud est
stipes. gūmi aūt ē acutū inflatiuū: qd qñ miscet̃ cū
aceto vino et pipere: et ponit̃ sup alopiciā curat eā
Alia aūt q̃ dicit serapiō sūt hic posita fm mētem
Dias. Gal. et Auic. quare pnūc transeo.

Anuiden romanum. i. fiseleos
Anchusal. i. sec — Anchusa. i. lactuca asini
Anguarte. i. sarcocolla — Angul⁹. i. citrullus
Apalos. i. mollis vel sine pelle: inde dicūtur oua
apala. i. sine testa: inde et apalasarcos. i. mollis ca-
ro: ab a quod ē sine et sarcos qd est caro.
Apartias. i. serpens — Aparme. i. lapago
Apartias id est ventus septētrio
Appalosarton. i. hñs glaucos oculos
Apta. i. putredo: vel vulcera mala: vel alchola
Aptha idē qd supra — Appella. i. sine pelle
Apentisemenon — i. intestinum
Apepsia. i. indigestio vel mordicatio
Aperificis ē spēs titimalli. Cap. 49.

Aplenon vel apliniū gre. sple
mon: aut scolopen-
drion: ara. vero et **Dias.** capitu.
latine ceterach. aplenon
Aplenon folia hꝫ scolopendrie venenose similia
nascit̃ locis saxosis vel parietib⁹ ex lapide fabrica
tis. folia ei⁹ sūt multa ex vna radice ascendētia di
uisa sicut polipodiū: subt⁹ rufa et aspera: et sup vi
ridia. est vero sine hasta sine flore: et sine semine.

Hal. vi.sim.phar.cap.aplinū.subtiliū partiū quidem non tamē ca.vtutis est herba.

Posse. Dias. Folia eius elixa cuȝ aceto:ꝛ bibita.xxx. dieb⁹ splenē siccāt. Itē folia ipsius vino addito vt cataplasmata īposita spleni singulare presidiū ē. Isopi folia cū aplenon folijs trita cū leuissima vini bibitione splenē cōsumūt.strāgurijs ꝛ sbgluctōnib⁹ ꝛ ictericis ꝑdest.bibita calculos frāgit. dr̄ ꝙ sola cū splene mule collo suspēsa mulierē generare nō sinit:sane nocte suspēdēda ē ꝛ obseruādum ne luceat luna:aut de die suspēde:ꝛsi hō ꝑ muliere eādē foderit:ꝛ assit ali⁹ q dicat inde fodi te:vt illa nō generet etiā hoc dr̄ prodesse. Hal. Aplinū lapidē frāgit:ꝛ splenē subtiliat vel attenuat.

Apia .i.mala valde dulcia
Apiaster .i.apium risus
Apinalfac .i.laieralmanam
Apiretios.i.sine febre vel sine feruore
Apiscon .i.aristologia
Apiumtanū .i.ȝizania

Cap.50.

APium latine:gre.selinū:ara.vo kaspar vel karfs. Apij plures sunt spēs.nā ē apiū domesticuȝ vel hortinū:ꝛ ē apiū raninū siue apiū risus: ꝛ est apiū emoroidaꝝ:ꝛ est apiū qd̄ dr̄ cerofoliū: ꝛ est apiū campestre:ꝛ ē apiū hispanū:ꝛ est apium psicū:ꝛ est apiū agreste:ꝛ ē apiū mōtanum:ꝛ ē apiū aquaticū:ꝛ ē apiū rusticū:ꝛ ē apiū qd̄ dicit̄ regalea. Apiū domesticū oībus notū:qd̄ Dias. vocat hortinū:qd̄ ca.est ī pricipio.iij.grad⁹:sic.ī medio eiusdē:cuius semē est maioris efficacie:secūdario radix.tertio herba. Cuȝ aūt in medicina receptio apij simplicit̄ inuenit̄.semē apponendū est:qd̄ a multis selinū appellat̄:lȝ tota herba sic vocetur. Apiū raninū siue apiū risus vocat̄ a Dias. botrachion vł natrachiō. Et dr̄ apiū raninū:qm̄ nascit̄ in gurgitib⁹ in qb⁹ degunt rane:ꝛ iō vocat̄ natrachion.nā natragos grece.i.rana:ꝛ vocat̄ similiter herba scelerata vel paronichia vel vnguis leprosus.ꝛ dr̄ apiū risus:qm̄ morit̄ ex eo hō ridendo.

Hal. viij.sim.phar.capitu.paronichia.vocat apiū risus paronichiā dicens: Paronichia.i.vnguis leprosus:noīata ē sic ab auct. sanat enī paronichias:sicut ait dias. Uirt⁹ aūt ei⁹ subtiliū partiū ē ꝛ siccatiua:nō mordax.talia enī eē oꝫ paronichiarū pharmaca.palā aūt est quoniā hoc tale diaforare sufficiēs est oēs passiones quecūqꝫ diaforari egent.talia oīa enī sunt quacūqꝫ tertij gdus existūt in calefaciēdo ꝛ siccādo:sicut ꝛ in subtilis partis substantia.huiusmodi apij sunt quatuor spēs:vt inquit Dias. Una est que folia hꝫ coriandro similia:sed latiora ꝛ alba:ꝛ pinguiora:ꝛ florem mellinuȝ ꝛ aliquātulū purpureū:virgā non longam sed breuē:radicē albā:ꝛ nō amaram fixā sicut ellebori.virt⁹ est ei⁹ viscida ꝛ vulneratica.locis aquosis nascit̄. Secūda ē lōgioris thyrsi:ꝛ folijs irtis multis locis incisis:gustu acerrimis. hec multiꝫ in sardinia nascit̄:qrā sardi apiū agrest dicunt.huic virtus est viscida valde. Tertia spēs est folia hn̄s paruissima vel breuissima tetri odoris:atqꝫ incendiosa:floribus aurosis. Quarta species botrachion:qd̄ staticem dicitur. nascit̄ locis sabulosis:ꝛ campis arenosis:florem habens lacteum.radix eius est articulo similis:que radiculas paucas ꝛ tenuissimas habet.

Hal. vi.sim.phar.cap. botrachion. Botrachiō siue apium risus:vel herba scelerata:quatuor quideȝ habet secundum speciez differētias: omnes tamē acres vehemētis potentie sunt vt vlcerent cuȝ dolore. Calida ꝛ sicca est vehemēter radix:ꝛ similit̄ tota herba. Apiū emoroidaꝝ est cū folijs guttaticis:guttis quasi sanguinis melancolici. Apiuȝ qd̄ dicitur cerofolium:habet folia minuta:sicut folia fumi terre:sed minutiora.vnde cerofolium ē spēs apij:vt Isaac in dietis particularib⁹ cap.de apio.

Hal. sexto sim.phar.cap.de cerofolio. Singidium vel cerofoliū sicut in gustu particeps est amaritudinis ꝛ stipticitatis:sic in cōplexione siccitatis ꝛ caliditatis est particeps. Est aūt siccatiuum ƀꝫ vtrasqꝫ qualitates:nec cacostomaticum est eo ꝙ non paucaȝ stipticitatem sortitum est.caliditatem quidem non min⁹ manifestaȝ possidet.siccat autem ƀꝫ secundam substantiā. Apiū campestre.i.agreste vel iposellinm:ꝛ est olixantꝛ vel alexandrum.radix est illi grossa:ꝛ alba:ꝛ mollis:ꝛ odorata:folia habens rotūda:ꝛ virida in capite.plenum est flore:que capita clausa sunt:in qbus semen est viride:ꝛ oblongum ꝛ viscidu:aromatis habens odorem:eustomacha est. nascitur locis vmbrosis:ꝛ ī hortis ꝛ omnibus locis.hec herba ē cibis apta cruda: ꝛ cocta comeditur sicut apiuȝ.

Hal. viij. simplici.phar.capit. sinirinum. Sinirinum:alij selinuȝ equinum:vel siluestre:alij vero alexandrinum nominant:ex eodē genere ē:ꝛ hoc cū selino ꝛ petroselino macedonico.ꝛ erit quidem selino fortius:petroselino vero debilius.menstruorum vtiqꝫ ductiuuȝ est ꝛ vrinatiuum.ꝛ est ca.ꝛ sic.in tertio gradu.quod vero in sicilia petroselinū nominant:ꝛ in amano fiens est equidem ꝛ id sinirinum:minus vero est acre petroselino:ꝛ sinirino:ꝛ propterea in vulneribus apponi potest in eo ꝙ siccat ꝛ incarnat:ac ꝑ hoc diaforeticum est induratorum. Alia vero virtus est similis selino ꝛ petroselino: quocirca ꝛ semīe ei⁹ vtimur ad mēstrua ꝛ vrinas ꝛ asmata.

Dias. capitulo sinirinon. Sirini non id est alexandrum:herba est apio similis:sed folia habet latiora ꝛ subrufa:ꝛ quasi piguia ꝛ suauiter olentia:ꝛ ramulos ꝛ capitellum vt aneti semen rotundum ꝛ nigrum:ꝛ radicem leuē ꝛ mollem ꝛ succosam:odorem suauem cum cortice nigro: intus viridis ꝛ exalbida. nam herba gustu amarissima est.vires habet acres:ꝛ sudorem prouocantes.est enim valde cali.ꝛ sic. Apium hispanum idem est quod campestre. apium persicum idem est quod campestre. apium agreste id est apiū campestre. Apiū montanuȝ.i.petroselinum

alexandrum

selinum a drinum

agreste:ꝛ est petroselinū agreste: ꝛ ē petroselinuȝ macedonicū vel synonū:qꝺ̄ nascit̄ ī macedonia ī criptis ꝛ speluncis.semē ei⁹ ē minutū:simile apio ꝛ ameos odoꝛatū:ꝛ viscidū ꝛ aromaticū.vir tus ē illi diuretica. Plini⁹ cap. de petroselino macedonico. Petroselinū macedonicū nascit̄ circa petras ꝛ ē optimū macedonicū:qꝺ̄ ē odoꝛatū ꝛ sbdulce:ē aūt diureticū valde. Cassius felix cap. de macedonico. Petroselinū macedonicū sic ē vocatū:eo ꝙ sit simile apio.nascit̄ ī petris:mōtib⁹:ꝛ rupibus: qꝺ̄ nos petrapiū dicere cōsueuim⁹:ꝛ ī ligua latīa vocat̄ petroselinū agreste:ꝛ alio noīe dr̄ sinomū vñ aliq ponūt alexādrinū ꝓ macedonico ipo carētes:quoniā sūt eiusdē virtutis. Sȝ nondum ꝙ qñ ponit̄ ī descriptionibus apiū siluaticū oȝ itelligi illud qꝺ̄ foꝛti⁹ operat̄:huiusmodi ē apiū risus. **Sal.** viij.sim.pharma.cap. de sinono:vel de petroselino macedonico. Sinonum ca.ꝛ sbamaꝝ ē gustu. Apiū aq̄ticū ē senation:quē multi crissioneȝ vocāt.nascit̄ ī aq̄ fruticeȝ hñs piguē ꝛ ramulos longos:ꝛ folia minuta similia hyposelino:q̄ cū masticata fuerīt odoꝛē suauē habēt Apiū rusticū.i.ambꝛosia.ꝓ q̄.l.l.ambꝛosia. Apiū qꝺ̄ dr̄ regalia hȝ virgā similē apij cū multis ramulis:ꝛ folia latioꝛa q̄ declināt versus terrā:ꝛ sūt declinātia ad rubedinē:ꝛ hȝ coꝛonā simileȝ coꝛonē aneti:ꝛ folia ei⁹ similāt̄ folijs alexādrini: ꝛ oꝛitur in locis humidis. **Sera.** li.aggre.capit.kaspar:siue karfs .i.apiū. Sūt ei⁹ qnqȝ spēs.ē enī domesticū:ꝛ ē notū oīb⁹. Est alia spēs q̄ dr̄ asalis:ꝛ ē apiū qꝺ̄ nascit̄ ī aqs ꝛ ī locis humidis:ꝛ ē mai⁹ domestico.ſȝ virt⁹ei⁹ ē sicut virt⁹illi⁹ Est alia spēs apij q̄ dr̄ salis:ꝛ ē apiū oꝛientale vel mōtanū.nā ē maius domestico apio.ꝛ coloꝛ eius vergit ad albedinē.hȝ virgā cōcauā ꝛ lōgā:i q̄ sūt velut lr̄e:ꝛ folia latioꝛa folijs domestici cū viriditate declinātia ad albedinē.ꝛ hȝ comas similes comis herbe q̄ dr̄ linosistis:vel linogitis .ꝛ hȝ mlt̄a capitella a qb⁹ egredit̄ flos:ꝛ semē nigꝝ longum acuti sapoꝛis:ꝛ odoꝛifeꝝ.ꝛ hȝ radicē albū ꝛ odoꝛiferā:qñ gustat̄ nō grossaȝ.nascit̄ ī locis vmbꝛosis ꝛ humidis.ista plāta administrat̄ ī cibꝺ̄ sic apiū domesticū cruda ꝛ etiā cocta:ꝛ radix comedit̄:ꝛ coquūt̄ folia eius:ꝛ sūmitates ramoꝝ eoꝝ ꝛ comedunt. Et aliqñ comedūt̄ cū piscib⁹:ꝛ cōdiūtur cruda cū sale:ꝛ administrāt̄ sicut alia olera.ꝛ alia spēs ē q̄ vocat̄ ateselinū.et alia q̄ vocat̄ hyposelinum:ꝛ sūt spēs similes apio cōi in virtute:nisi ꝙ illud qꝺ̄ dr̄ ateselinū ē debili⁹ eo:ꝛ operat̄ ad illꝺ̄ qꝺ̄ dr̄ hyposelinū:qꝺ̄ ē foꝛti⁹ eo. Et hyposelini semē qñ bibit̄ cū oximelle āt cū vino:ꝓuocat vrinā ꝛ mēstrua. Et qñ sumit̄ ꝑ os aut fit ex eo innuctō calefacit infrigidatos:ꝛ confert distillationi vrine Et radix ei⁹ simil'r facit hoc.ꝛ qñ semē ei⁹ dat̄ in potu cū vino cōfert pūcture scoꝛpionis ꝛ moꝛsui canis. Et qñ radix ei⁹ cogt̄ ī vino:ꝛ sumit̄ ī potu frāgit lapidē ꝛ expellit cū vrina.ꝛ cōfert doloꝛi laterū ꝛ lūboꝝ:ꝛ qñ terit̄ ꝛ extrahit̄ succ⁹ei⁹:ꝛ sumitur ī potu:aut linit̄ ex eo coꝛp⁹calefacit ipm:ꝛ expellit etiā frigus. Et montanū etiā facit hoc:cuius

tres sunt spēs. Et vna spēs ex eis est:q̄ vocat oꝛeoselinū:ꝛ est plāta hñs virgā lōgā vni⁹ palmi aut circa hoc q̄ egredit̄ a radice vna sbtili:a q̄ plures parue virge egrediunt̄:ꝛ a virga ramuli plures sūt ꝑ quos sūt capitella similia come:nisi q꞉ sūt minora satis ꝛ rotūda.ꝛ ē semē lōgū aliqñ sbtile.ē acuti sapoꝛis:ꝛ boni odoꝛis:simil' odoꝛi cymini.ꝛ nascit̄ ī locis mōtuosis.virt⁹ ei⁹ ē similis virtuti apij domestici:nisi q꞉ ē foꝛtioꝛ:ꝛ virt⁹ semīs ꝛ radicis ei⁹ ē ca.ꝛ nō oȝ ꝙ putet̄ quāuis nominet̄ oꝛeoselinū ꝙ nō nascat̄ nisi ī mōtib⁹.similit̄ etiā illꝺ̄ qꝺ̄ dr̄ petroselinū cū nominet̄ hoc nomine: q꞉ nō oȝ ꝙ putet̄ ꝙ nō nascat̄ nisi in petris:ſȝ illud petroselinū nascit̄ ī petrosis locis ꝛ ī rupib⁹:ꝛ hȝ semen sicut ameos:nisi q꞉ hȝ melioꝛē odoꝛē ꝛ acutioꝛeȝ sapoꝛē:ꝛ ē aromaticū aliquātulū. Et meli⁹ qꝺ̄ ē ex eo.ē semē:ꝛ ē acutū amaꝝ. Est et alia spēs apij: q̄ dr̄ sarmocidon.ꝛ hȝ virgā similē apij cū ramulis multis ꝛ folia latioꝛa folijs apij:ꝛ qꝺ̄ est ex folijs declinat versus terrā cū vertit̄ ad exterioꝛa:ꝛ sūt declinātia ad rubedinē:ꝛ ī eis ē humiditas pauca q̄ adheret manui:hñtia odoꝛē cū acuitate:ꝛ sapoꝛ eoꝝ ē sicut sapoꝛ alteri⁹ spēi:ꝛ sup summitates ramuloꝝ eoꝝ ē coꝛona similis coꝛone aneti.ꝛ habet semē rotūdū simile semini cauliū nigri coloꝛis:ꝛ acuti sapoꝛis.ꝛ odoꝛ eius ē sicut odoꝛ mirrhe.ꝛ radix ē mollis:sapoꝛis ꝛ odoꝛis boni:cui⁹coꝛtex ē niger:iteri⁹ vō viridis ad albedinē vergēs.nascit̄ in locis petrosis. Et idē auc. Gal. hec plāta ē media inter plātā apij domestici:ꝛ plātā apij mōtani.virtus ei⁹ ē foꝛtioꝛ virtute apij domestici: ꝛ debilioꝛ virtute apij mōtani:calefacit ꝛ desiccat in tertio gradu.ista est plāta q̄ vocat̄ latine regalia. **Posse.** Apium domesticū prouocat vrinā ꝛ mēstrua:ꝛ resoluit ventositates.ꝛ ꝓpꝛie semē ei⁹.succ⁹ ei⁹ in q̄ saxifragia decocta fuerit strāguriosis ꝛ dissuriosis sbuenit:vl' saxifragia grana solis:filipēdala:ꝛ lapis lincis coquāt̄ ī succo apij:ꝛ in colatura addito zucaro fiat syrupus que mane det̄ cū calida. Succus apij agrestis vel acetū:ꝛ oleū violatū:vel ro.misceant̄:ꝛ buliant in vase vitreo ad ignē:ꝛ cū tali oleo calido caput patiētis iungat̄:valet cōtra lithargiā ꝛ frenesim prius capite raso. Succus decoctionis apij ꝛ thamarisci splenis ꝛ epatis opilationē soluit:ꝛ duriciem ſȝ ꝓpē splenis. Aliud:sumat̄ decoctio radicis apij feniculi:petroselini:fiat syrupus cōtra ictericiā ex succo apij:ꝛ scarioläꝝ:ꝛ detur cū calida.cōtra hydropisim radix apij ꝛ feniculi:buliat in succo fumiterre: ꝛ ī aqua decoctionis addito zucaro:fiat syrup⁹ miro mō cōsumit phlegma.fiat etiam isti leucophlegmaticis ꝛ hyposartica laborātib⁹: Recipe succi apij librā.i.succi scariolarum libram ʒ.masticis.ʒ.i.facta decoctione coletur:ꝛ postmodū addito zucaro fiat syrupus:ī fine decoctionis addāt̄ puluer] esule.ʒ.ij.ꝛ puluer] reubarbari.ʒ.ʒ mane cū calida exhibeat̄:contra emphimerinam ꝑcedat purgatio:deinde coquat̄ agaric⁹ cū succo apij in pomo colonqntide: vl' in malo terre vacuato seu cauato:ꝛ decoctio talis det̄ q̄tidie patienti.

Nota q apiū nocȝ pugnātib⁹: q2 virtute sua dis
soluit retinacula fet⁹. Epilepticis similit̃ obest: q2
dissoluit ⁊ ꝯfortat materiam ad actionē: ⁊ mouet
ad supiora. Nocet similit̃ pueris ꝓpt̃ humidita
tū abūdantiā ⁊ virtutū obilitationē ⁊ meatuū cō
stricti Dias. Apiū risus vulnerib⁹ cū axun
onem. gia sine sale īpositū putrediēs
vel sordes expurgat: sȝ nō diuti⁹ ī loco stet: ne car
nem sanā vlceret. hec est q̄ scelerata dr̄: q̄ cū fimo
porcino trita ⁊ īposita furunculos vel apostema
ta infra paucas horas aperit. Apium risus faciēs
florē lacteum: vngues leprosos extollit. acoras ex
purgat. stigmata tollit. alopitijs medetur. Elixatu
ra ei⁹ adhibita fomēto pmonib⁹ opitulat̃. radix
ei⁹ sternutamēta ꝓuocat. sicca vero adhibita den
tiū dolorē sensum auferendo tollit. Nā dens do
lens ex ipsa tactus nō alit̃: ⁊ eū frāgit q̄si cauteriū
adhibitū eēt. folia vero ei⁹ cruda cataplasmati im
posita pustulationē faciūt absq; escera. Itē myr
mices ⁊ acrocordinas cōcisa atq; īposita excidē
do radicit⁹ aufert: vt nō renascant̃. mutat etiā alo
piciam: sed detraha Gali. vi. sim. phar. capi.
tur priusq; vlcerat. botrachiū mode
rate vtentib⁹ scabies ⁊ lepras excoriat: q̄ mouet ⁊
vngues leprosos: sed stigmata diaforat ⁊ myrmi
ceas tollit: qnetiā alopitijs ꝯfert modico tp̄e sup
positū: nā si diu extiterit: nedū excoriat̃ coriū: imo
adurit̃. hec ergo oīa cime: ⁊ folioꝝ viridiū ipsarū
plātaꝝ opera. Radix vero siccata sternutatiuū ē
pharmacū similit̃ ceteris oībus: q̄ violent̃ siccāt
sed etiā dolorē dentiū adiuuat: cōstrigēdo ipsos
vehement̃. s. exsiccando. Apiū emoroidaꝝ ī vino
coctū cataplasmet̃ natibus emoroidas inflatas ⁊
phlegmaticas excitat. Cauēdū tn̄ est ne eis fluenti
bus hoc fiat: si sine fluxu cum tumore ⁊ dolore: ⁊
extensione illaꝝ venaꝝ fuerit dolor mitigat̃ ⁊ tu
morē siccat. Et ob hoc apiū emoroidaꝝ dr̄. Apiū
qd̄ dicit̃ cerofoliū vires habȝ igneas valde. curat
cancros cū melle positū. bibitū cū vino sedat do
lorē lateris. ⁊ cū mulsa bibitū soluit noxia pituite
coctū in oleo ⁊ inunctū valet cōtra frigora febriē
tiū. tritū ⁊ succ⁹ ei⁹ cū aceto mixtus ⁊ potat⁹ lum
bricos expellit. Itē cū vino sumptū ꝓuocat vrinā
⁊ purgat mēstrua. Et si de elixatura caput ei⁹ la
uet̃ vel cū aceto inungat̃ valet ꝯ tineā. ⁊ cū cera
virginea mixtū: vel cū axungia veteri potidas sa
nat. elixatura ei⁹ vrinā ꝓuocat. Isaac in dietis pti
cularib⁹ in ca. de apio. Cerofoliū ca. est ī 3⁰ gradu
sic. ī. ij. qd̄ potui datū cū melicrato vrinam ⁊ men
strua ꝓuocat. lateꝝ dolorē renū atq; vesice placat
vētris tortionem de grossa vētositate mitigat. sto
machi etiā vētositatē ⁊ oīuȝ visceꝝ dissoluit: ⁊ opi
lationē aperit. Apiū cāpestre virtutē hȝ in semie
ei⁹ talē q cū vino bibitū mēstruis īperat. frigori..
bus acceptū medet̃: ⁊ punctū strāgurijs vtilis est
Radix ei⁹ simil̃r oīa curact. scorpionū ictib⁹ ⁊ mor
sui canis semē ei⁹ cū vino datū occurrit. in mulsa
decoctū atq; potatū: difficultatib⁹ vrine medetur
tormēta vētris ⁊ ceteras ītestinoꝝ q̄relas eodeȝ
mō sanat. Radix ī vino decocta calculos pellit la
teris: ⁊ lūboꝝ dolorib⁹ eisdeȝ positionib⁹ succur
rit. Apiū mōtanū. i. petroselinū macedonicū mē
struis īperat. īflationes stomachi ⁊ colli cōpescit
calefaciēdo ⁊ nimis siccādo. tortionibus sbuenit.
dolorē lateris mitigat. nefreticis ⁊ vesice dolori
sbuenit. ꝓuocat abūdant̃ vrinā: maxīe cū vino da
tū: vn̄ diureticis an Gal. viij. sim. phar. capiti
tidotis miscetur. de sinono vel petro
selino macedonico. Sinonū vrinatiuū ē digestiuū
⁊ mēstruoꝝ ꝓuocatiuū: ⁊ destructiuū omniū: que
sm̄ viscera obstructionū. Apiū aquaticū valet ad
multa. p q̄. l. l. herochaltayn. Apiū rusticuȝ valet
similit̃ ad multa: ꝓ quo. l. l. ambrosia. Apium qd̄
dr̄ regalia ē herba cui⁹ succ⁹ īgredit̃ ī q̄dā confe
ctione ad scabiosa vlcera in antidotario virili. suc
cus ei⁹ radicis cū aceto Dias. cap. de apio.
fricat⁹ valet ꝯ scabiē. Oēs species
apij mixtualis sūt virtutis. domesticum vero vel
hortinū pani mixtū ⁊ īpositū: tumorē oculorum
spargit. similit̃ id facē pōt: si polēte mixtū cū cata
plasmatib⁹ addit̃. coctū ī aq̄ ⁊ bibitū estuationeȝ
stomachi cōpescit. tumētib⁹ māmis vtilit̃ apponi
tur. vrinā ꝓuocat. elixatura ei⁹ radicis bibita vene
nis occurrit. vomitū ꝓhibet. vētrē strigit. semē ei⁹
plus diureticū est. morsibus venenatis occurrit. ⁊
eos q bibūt spumā argēti medicat̃. vētū ⁊ īflatio
nes stomachi tollit. Antidotis anodinis necessa
rie miscet̃: ⁊ tyriacis tussiētib⁹ p̄stat effectū. Et idē
auct. Gali. in li. de agricultura. Apiū excitat libi
dinē ī viris ⁊ mulierib⁹: ⁊ ꝓpt̃ hāc cām ꝓhibetur
nutricib⁹: q2 ꝓuocat libidinē: ⁊ abscidit lac eaꝝ. Et
ipm̄ facit oris odorē bonū. quaꝓpt̃ sumūt ipm̄
in cibo habētes fetorē oris. maxīe qn̄ volūt loqui
cū pncipibus. Et idē auct. Hachim ingeniosi: me
dicine ponūt apiū ca. ⁊ sic. Et idē auc. Humay in
li. de tyrisca. Proprietas apij ē montani: qd̄ laxat
vētrē in colica. Et idē auct. aben mesuay. confert
īflationib⁹ vētris: ⁊ aqua ei⁹ facit nauseā: ⁊ ei⁹ ra
dix ē fortior semine: ⁊ semē forti⁹ ē q̄ folia: ⁊ ipm̄
ē malū epilepticis. radices oīuȝ ꝯferūt stomacho

Apiūtanū. i. zizania Cap. 51.

A Appios id est camebalanos.
fȝ quosdā dicit̃ rha
phanus agrestis: ⁊ dico sm̄ quosdam
quoniā fȝ veritatē rhaphan⁹ agrestis
est ille q scri Dias. cap. appios. Appios ha
bit̃ in. l. fine l. stas hȝ duas vel tres vi
scosas: ⁊ teneras: ⁊ rufas. folia sunt ei rute similia
oblōga: ⁊ virida: ⁊ parua. semē paruū: cui⁹ radix
ē affodillo silis: sed abrotūda: sil̃is pile lachrymo
plena: de foris nigra: ītus alba. Radices ei⁹ due
sūt sup terrā: q̄ accepte vomitū faciunt: cholerā ⁊
phlegma excludūt. radices ei⁹ id desubt⁹ faciunt.
oīs vō tunsa: ⁊ accepta oīa simil̃r facere nouit. la
chrymū ei⁹ sic colliges: īcide radices: ⁊ ī aq̄ mitte
qd̄ supnatauerit cū pēna collige: sicca ⁊ repone.
Posse. Dias. Si oboloꝝ semitri
um mō datū potui
p vētrē purgationē fac̄. herbe aūt ipsi⁹ supiora vo
mitū faciūt: ⁊ īferiora ventrē purgant.

Appia.i.petra Appida idē qȝ supra
Apocrusteca.i.repercussiua:vel redarguentia
Apochimatos.i.sordimē de naui intus rasum
Apocopa id est quedam figura que tollit finem
Apocraon.i.repcussiuū Apockon idē qȝ sup
Apodhia vocant aues similes hirundinib⁹:maiores tñ plurimū volātes sic dicte:qꝛ vsu pedum carent:apud plures dardani vocant vulgo.
Apodismon.i.ambulatio retrograda
Apodelon .i.medulla ferule
Apoforesi.i.larga sanguinis detractio
Apophlegmatism⁹.i.gagarism⁹ vl deductio phlegmatis larga.
Apogeus .i.locus sbterraneus
Apopia.i.sine qualitate sensibili
Apokinum .i.cinocraulia
Apolinaris .i.mandragora
Apolinarus .i.iusquiamus
Apolaxamon.i.duram carnem habentes

Cap.52.

Apomel ſm Dias.cap.apomeli.Apomeli vel apomel:qñ fauū mellis in qua frigida abluit:illud mellitū dicit apomel.Sed notandum est ſm Dias.ꝙ fauū mellis nō asperū eē debet:sed mellitū ꝛ nō aquosū.Multi vero ad illud totū reponūt:verū oībus egrotantibus inutile est:quia ceram mixtā habet:quā notū est oībus cōtrariā eē intraneis.maxie est eligendū mūdū ꝛ dulce:ꝛ in odore nō hñs fetorē nec cere mixturā:ꝛ qȝ nō inflat hypocōdria:nec turbat vrinā.hec oīa si san⁹ eē volueris obseruanda sunt.idromel habet ipm mel cōpositū cū aqua frigida sine omni decoctione:nec habet certā ꝓportionē mellis ad aquam. mulsa vero fit ex.viij.partib⁹ aque:ꝛ nouē mellis despumati ꝛ coquit ad cōsumptionē tertie parti illius toti⁹.si plus aūt habet aque ꝛ mellis minus dicit mulsa aquosa:ꝛ ista vocatur aqua mellita:ꝙ ſm maiorem ꝛ minorē qñtitatē mellis:dicit aq plus vel min⁹ mellita.si aūt fiat equatō dicit mulsa mellita. Melicratū idē ē qȝ mulsa aquosa:qa in eo est plus aqua ꝙ̄ mellis:vt in alexandro de oculis:sed ī secūda amboꝝ ꝓ melcrato accipit idromel. Quidā ꝯponūt melicratū cum vino ꝛ melle.nā cromon vinū interpretat:vt Jo. mesue in antidotario suo:vbi loquit de syrupis circa finem:ꝛ ſm illū modū fiet cōditū.Differūt tñ qꝛ in condito ponūtur spēs:ꝛ illud est nectar:sed ī melicrato nō.Et sūt qdā q vocāt vtrūqȝ vtroqȝ mō:sed pro condito.l.l.conditum.
Apoma .i.priuatio anhelitus
Aponsina .i.amorosia
Apoplexia.i.collectio q̄dā capitis:ꝛ ē opilatio vētriculoꝝ cerebri cū ꝓuatione sensus ꝛ motus.
Apoperarecara .i.cucurbita
Apoqstidos succus est lini:ſȝ ſm quosdaȝ est sordes manuum.
Apoquinatus.i.sordimen intus de naui vel rasura partis exterioris. Apozia.i.dubitatio
Apozior .i.dubito vel quero
Apozismum .i.amarisma
Apozisma idem quod supra
Apozema.i.qñ oculi fiunt ꝓminentes ex vomitu vel alia causa.
Aporensis.i.eruptio anguli oculi
Aposiaticus est omne qȝ per os vel nares phlegma deponit a capite:siue gragarismus: siue masticatio:siue fricatio interioris oris: siue sternutatium:siue qȝcūqȝ caput purgat.ꝛ dicitur ab apo qȝ ē de ꝛ selen qȝ est deponens phlegma.
Apostema apostasis idē:ꝛ interpretat collectio
Apostema multoꝝ pedū.i. polippus: ꝛ istud vocabulum ponitur in.l.luf.
Apocrustica.i.repcussiua vel redarguentia
Apoyays.i.sine qualitate sensibili
Aposgias.i.deferuescēs Apozio.i.deferuesco
Apozimia .i.apozima
Apozima.i.deferuescens:ab apo qȝ est de:ꝛ zeo zees:qȝ est ferueo ferues:nos autē itelligimus decoctionem.
Aproximeron .i.impotentia actus venere.

Cap.53.

Aprostilla Plinius capitu. aprostilla. iūcos duos siue tres spargit in terra rubescētes .folia habet rute similia:radices vt cepe ſȝ ampliores:quā quidā rhaphanū agrestē vl siluestrē vocāt.intus hȝ medullā candidā:extra cortices nigros.nascit in mōtibus ꝛ asperis aliqñ ꝛ vmbrosis locis. Posse. Plinius:purgat inferius ꝛ superius. Cap.54.

Aproparme siue aparme vel apozina gre.filoantropos ara: latine vō purpu rea vel lapago. Dias. ca.aproparme.Aporparme est herba virgas multas hñs longas ꝛ quadratas ꝛ asperas: folia tria:ꝛ in ordine posita.semen est ei album:ꝛ rotundum ꝛ paruum:in medio pertusatum:sicut vmbilicus.florem habet album .folia eius vestib⁹ transeuntium inherent .nascit circa muros ꝛ hortos.hec herba pastores pro liquatorio vtūt lac liquātes. Gal. vi.simpli. phar.cap. apozina.Apozina filoantropos: vel filotropi dicunt.dicit etiam lappula minuta ꝛ purpurea.mediocriter abstergit ꝛ desiccat.habet autēȝ ꝛ aliqd subtilium partium. Posse. Dias. Succ⁹ huius herbe ꝛ virgarum:ꝛ seminis eius morsum mitigat spalāgionis cū vino bibitus:ꝛ venenis occurrit.hic succus auribus infusus earum dolorem mitigat.hec herba cum axungia mixta scrophas spargit.folia autem eius constringentis sunt virtutis:ꝛ proptera fluorem sanguinis cataplasmatibus imposita medentur:ꝛ rei.coherenti miscentur.
Aprotanum .i.obrotanum
Aproximon.i.aggregatio membri: ita ꝙ nec mēbrum erigitur:nec semen emittitur.
Aproficus .i.ficus agrestis.
Aprulonos .i.mentastrum

Aprupimentarum .i.gentiana
Aprana .i.cerasa
Aquarelup .i.lenticula aque
Aqua imbrilis .i.pluuialis
Aqua mellita quid est.l.l.apomel
Aqua aliquando ponitur p succo: vt aqua obsinthij id est succus absinthij: vel aqua albederogi.i. succus fluuialis.
Aqua communis quid est.l.l.hydros
Aqua termaruz.i.aqua balnei naturaliter calidi
Aqua lactis .i.serum
Aqua casei idem quod supra
Aqua rosata de mucarro qd est.l.l. mulachlach
Aqua rosata omnibus est nota eius virtus: lege litteram bard.
Aqua carnis sm Auic.in de virib⁹ cordis: est succus per decoctionē extract⁹ a carnibus cōminutl p eo q desudādo ab eis fluat: vel cōterit caro cu ius colatura potui administratur.
Aqua salmacina.i.aqua facta salsa artificialiter f.cū mixtione salis: loco cuius ponitur aq̄ maris.
Aqua ordei sm Auic.4° canonis fen pma de cura febriū i generali sic fit: nā debet eē.xx.satyriati aque: r ordei satyriati vnum: r coquat vsquequo rubescat: r reducat ad satyriati.v.
Ara albactata .i.stercus vaccinum
Ara amata .i.panis de simula
Arachinde est arbor habens radices ramosas ac multiplices non folium nec herbam habet: r mā ducatur.
Aracos idem quod supra
Arachib id est instrumento posito a posterioribus tendente interius: r postea recedente retro.
Arcano .i.folia persici
Aradabri.i.tenta: r similiter est quoddam instrumentum chirurgicorum.
Araficua .i.cibus
Araf .i.atriplex
Aragne .i.aranea
Arach .i.aqua lactis

Cap.55.

A Rakos. Gal. primo de cibis cap. de arakis ait: Ultimaz syllabam hui⁹ nominis arakos per k scriptam inuenimus in olkasibus aristophanis: vbi ait arakos frumentū ptisanum: condrum: cemā: lolium. consimile autē est semen ei quod lachryorum.i.cicercule. r alij dicunt non esse alterum genus ab illo. nā visus ei⁹ similis: r virtus similiter consimilis lachirorum nisi quantum duriores: r difficilius decoquibiles r propter hoc indigestibiliores lachiris sunt araki. apud nos autez est quoddam siluestre r durz r rotundum: orobo minus in domesticis fructib⁹ inuentum: quod nominant arachon: non per k vltimam syllabam: sed per h aspiratam proferētes Et abijciunt ipsum colligentes sicut pellichinum
Aranud .i.acanug
Aranieum .i.sine rubore
Aranu .i.sida

Arandilon .i.species siseleos
Aranzilis .i.aristologia rotūda
Aranza idem quod supra
Aranea quid est.l.l.hamoebut
Araraaic .i.gallia muscata
Arar .i.sauina
Ararinzalon .i.aristologia longa
Arastion .i.nasturtium
Arastade idem quod supra
Arasin .i.enula
Arased .i.nasturtium
Arasaracoti .i.scariola
Aratano .i.folia persici
Aratillus .i.cepe canis
Arachi id est flos salicis quo tinctores vtuntur
Aratrifagi .i.canicularia
Arathamati .i.frangens ossa
Aram .i.species pini
Arazhati .i.formica habens alas
Arazarati .i.frustra subtilia
Archagelica .i.vrtica mortua
Archandi .i.pira siluestria
Arafafoni .i. gummi alcumbar
Arf idem quod supra
Argalia.i.instrumentum quo liquores inijciunt in vesicam: quod etiam siringa dicitur.
Argosin est species mirrhe
Argamen .i.vlcus cornee oculi
Armala est ruta agrestis sz Dias.capitulo de ruta: qui vocat eam molli.
Armamarmacur .i.marubium
Armarathsid est herba cuius gummi est assa fe tida.
Armarij.i.medicina inda similis cinnamomo
Arnaberri .i.lepus
Arnabum id est arbor magna non fructificans: r est vlmus.
Arnabati .i.semen spatarelli

Cap.56. de lepons

A Rnaben ara.gre.leges: latine vero lepus siluestrl Almansor tractatu tertio: capit. de virtute carnium. Leporina caro precipue melancolicum generat sanguinem: r ipsa enim plus alijs melancolie generatiua existit. Dosse. Sera. lib. ag gre.capitulo arnaben.auc.Dias.Quando assatur r comeditur cerebrum eius confert tremori qui accidit post egritudines: r quando liniuntur gingiue infantium cōfert dolori qui accidit eis quādo oriuntur dentes: r facit facilem natiuitatem eorum. r comburitur caput eius: r conficitur cum adipe vrsi aut aceto: r curat alopiciam. Et quādo bibitur coagulum eius tribus diebus post mūdificationem matricis, phibet impregnationē: r purgat cursum humiditatū menstruorū r stringit vētrem. r quādo bibit cum aceto confert epilepsie r est bezoar omnibus medicinis mortiferis: r ppric lacti coagulato i stomacho: r morsui vipere r quādo fit linitio cuz sanguine ipsius calido mū

dificat morpheã ⁊ empetiginem ⁊ bothor lacteã.
Auic. li.ij.cap.de lepore.sanguis eius mũdificat pannum.⁊ cinis capitis eius est medicamen bonum habenti alopiciam:⁊ proprie marini leporis.⁊ venter leporis si sumit᷑ sicut est cũ visceribus:⁊ frigendo sub sartagine adurit᷑ est medicamẽ originis pilorꝫ sup caput cũ conficitur ⁊ administratur cũ oleo ro.⁊ eius cerebrum assatum confert tremori accidenti in successione egritudinis.⁊ cum inunguntur gingiue infantiũ ex cerebro ipsius:ex proprietate que in ipso est velocit᷑ oriunt᷑ dentes:⁊ facile exeunt sine dolore.Et similiter cũ soluitur butiro veteri:aut recenti:aut melle:⁊ cum bibitur eius coagulum cum aceto ꝯfert epilepsie.⁊ coagulum eius mundificat stomachũ ⁊ cum bibitur tribus diebus cum aceto post purgationẽ menstruorum prohibet impregnationeꝫ ⁊ mundificat humiditatem ex matrice currenteꝫ ⁊ coagulum quidem leporis cũ aceto est tyriaca ⁊ bezoar venenis.⁊ sanguis leporis frixus confert veneno sagitte armene.⁊ sanguis quidem leporis frixus confert dysenterie ⁊ apostemati intestinorum:⁊ solutioni antique.

Arpa auis:latine sic vocatur:grece herba :auis ẽ facta vt miluus.eius virtutes inuenies in littera latamie.

Arsmagon	.i.arsenicum
Arsasam	.i.gummi acumbar
Arsa	.i.spina
Arsanum	.i.calamentum
Arthanita	.i.buthromariem
Arthanextiden	.i.separare
Artagena	.i.coturnix
Artantus	.i.calementum

Cap.57.

A Rꝫ ara.grece aroza. latine vero risi. **Gal.** p̃ ꝺ̃ cibis capitulo de riso.In sapore eiꝰ est stipticitas:⁊ ideo retinet ventrem retentione tẽperata.⁊ in cortice eius est rubedo magis manifesta q̃ȝ in ipsomet:aut in reliquo corporis eius:⁊ minꝰ nutrit q̃ȝ frumentum.Et idem.viij. de sim. phar. cap.oroza.Oroza.i.risum habet quidem stipticuꝫ quo circa ventrem moderate detinet.Et idem li. predicto de cibis.hoc semine omnes ad restrictionem ventris vtuntur:delectationem ipsius similẽ facientes chondro.Est autem indigestibiliꝰ chondro ⁊ nutriẽs minus:sicut ad delectationẽ edulij deficiens ab ipso plurimũ. **Sera.** li.aggre.cap.arꝫ.sũt ca.⁊ sic. complexionis in primo gradu.Almansor tractatu.tertio capit.arꝫ de riso.risi temperiei que est inter ca.⁊ fri. vicinũ existit:⁊ ventrem stringit.Solitis autem colicam pati nocet eo ꝙ licet nutriat:de ventre tamen non facile descendit nisi coquatur cum aliquo multũ vnctuositatis habente: qḋ quãdo cum lacte coquitur:⁊ cuꝫ zucaro comeditur:plurimũ nutrit.atq̧ sanguinem augmentat. **Posse. Sera.** Quãdo sani egẽt pultibus eius:propter punctiones quas habent i ventre:aut propter fluxum multorum humoruꝫ super quos vincit cholera aut aliqua alia de causa simili huic coque risi quousq̧ desoluantur ⁊ fiant sicut aqua kisk:⁊ da in potu:hora conuenienti or vsus eius:⁊ tempus est humidum:⁊ quando stomachus est fortis virtutis ad cibos.Et idem auc. Dias.est pauci nutrimenti stringit ventreꝫ:auget sperma:⁊ minorat feces:⁊ vrinam:⁊ ventositates Est enim completum in stipticitate:⁊ ideo est bonum vlceribus intestinorum ⁊ punctionibus eorꝫ quãdo bibitur:aut fit cũ eo clystere:⁊ rubeuꝫ est constrictiuum plus.

Area	.i.charta
Arectica	.i.virtuosa
Arephasa	.i.oleum de siliquis
Aressatum	.i.rotula genu
Areges	.i.schotomie
Aregion	.i.tertia species vlceruꝫ cornee.
Arelas archiam	.i.serpillum
Arelea	.i.pira
Araiedum	.i.antimoinum
Arenza	.i.aristologia rotunda

Arenat.i.bolum vel lutum armenum

Arenostus	.i.thus masculum

Arena argirinde est quedam arena rubea que ĩuenitur in hispania:que valet ad faciendũ miniũ

Arena maris que in littore est sole calefacta :carnes humidas desiccat.hec Dias.

Aren	.i.draco marinus
Areoptica	.i.rarefactiua
Areopagita	.i.virtuosa
Ares	.i.virtus
Arbeni	.i.lapis armenus
Arbei	.i.planta fructifera
Arcelon	.i.argemonia
Arcela	idem quod supra
Arceotidas	.i.iuniperi fructus cum sunt perfecti.
Arceotides	idem quod supra

Arcreatris quid est.l.l.chameacti

Ardenquearde	.i.rosa

Arfet .i.piscis magnus salitus

Cap.58.

A Rgemonia vel volucruꝫ minus grece:ara:scelen:latine vero agrimonia :vel ferraria minor. **Dias.** cap.argemonia.herba est oĩbꝰ nota:que ferraria minor dicit᷑.similis est in omnibus agresti papaueri: vł animon herbe:sed discernitur ꝙ caput superius latius habet ⁊ serius florescit:⁊ neq̧ ita feniceũ facit florẽ:sed croceũ.Radix est illi desursum rotũda ex qua dimittit croceũ succuꝫ acris virtutis:q̧ conuenit nebulis oculorꝫ:⁊ argimoni in oculis nominate passioni.nascit᷑ in campis vel circa sepes cuiꝰ radix greco nomine eupatoriũ dr̃. Plinius ca.argemonia. Argemonia folia hꝫ eq̃lia diuisa apij:eo mõ caput ĩ cauliculo papauerĩ siluestris radicẽ hꝫ:cꝰ succꝰ ẽ crocei coloris acris ⁊ acutus

nascit' in are- Posse. Dias. Est di-
is apud nos. uretica
valde: que viridis trita ⁊ potata antraces.i. pustu
las malas sanat.⁊ ad spẽtiũ morsũ ⁊ canis ⁊ hõis
rabidi: ⁊ ꝯ venena valet.fac̃ ⁊ ad vẽtris dolorẽ sic
potata. Itẽ vulnera canceromata viridis trita ⁊ ĩ
posita sanat. Itẽ serpentiuꝫ morsum.ʒ.ij.cuꝫ vini
ciatis duobus data discutit.mirifice ad venenum
percussum ferro cũ aceto imposita facit.verucas
tollit sic similiter. Ad splenis dolorẽ in cibo sum
pta splenẽ cõsumit.radix eius in vino cocta ⁊ po
tata palyti Gal. li.dinamidiarũ cap.de can
cis prodest. cro. Dicit ipsam valere cõ
tra cancrũ per os sumptã. Paul' cap. de agrimo
nia. Agrimonia ca.est ⁊ sic.
Argentum viuum quid est.l.l.aibachest
Argentum quid est.l.l.felch
Argemon.i.vlcus in circulo oculi occupans dẽ
pupilla ⁊ coniunctiua.
Argemata idem quod supra
Arkeutros .i.arbor iuniperi
Arkeotidas id est fructus iuniperi: vt Gal. in li.
de cibis.
Armenum quid est.l.l.canarmenum
Armentum .i.vitrum coctum
Armelo .i.grana amara
Armentalis.i.quedam spẽs policarie

Cap.59.

Armel id est tertiũ genus rute: ⁊ vocat' a Dias. armola ca
pitulo dẽ ruta.⁊ vocat eã sic. similiter
Gal. vt apparet in lrã ruta: que spẽs inuenit' apđ
Tolletũ ⁊ in Macedonia ⁊ in Gallacea.cui' flos
est albus.⁊ semẽ obrusum ⁊ trigonũ ⁊ gustu ama
rum: ca.complexionis: ⁊ magnũ vt piper: in autũ
no col Sera. li.aggre.capit.armel. Armel
ligitur. nominatur moli.⁊ nominant
eam multi rutã silucstreꝫ.⁊ est planta que egredi
tur ex vna radice cũ multis ramulis.⁊ habꝫ folia
similia folijs rute alterius molliora: habentia gra
uem odorem.⁊ habet florem album.⁊ habet capi
tella maiora satis q̃ capitella rute domestice: diui
sa tribus diuisionib'.in quib' est semen cuius co-
lor est ad rubedinẽ decliuis: habens tres angulos
amarum.⁊ est illud quod de ipsa planta venit in
vsum medicine.⁊ ipsuꝫ maturatur ⁊ colligitur in
autumno.⁊ est ca.⁊ Posse. Dias.
sic.in primo gradu.
Semen eius addito melle vino et felle caponis
⁊ croco ⁊ succo maratri: caliginẽ oculis detergit.
Sera. Incidit humores grossos ⁊ expellit
eos per vrinam. Et idem auct. Albu-
gerig facit vomere ⁊ inebriat potanteꝫ se.⁊ p istaꝫ
virtutem confert patientibus amorem: que dicit'
hereos: nam facit eos dormire. Et dixit quidã ex
perimentator q̃ sumebat de eo in potu a.ʒ.5.vsq̃
ad.i.⁊ faciebat eũ dormire. Et idẽ auc. Habix. Ar
mel facit euomere ⁊ inebriat sicut vinum: vel p
pre.⁊ est bonũ melancolie ⁊ purificat sanguinem.
Sed sciendum q̃ harmel p h est cicuta: vt ap

paret in littera harmel: sed armel per a est illud
genus rute: de quo dictum est nunc.
Armesios .i.dragantum
Arnegil .i.nuces indice
Arnebus .i.lepus
Arrec .i.charta
Arsenicum.i.auripigmentum: ⁊ est ex eo citrinũ
⁊ rubeum.⁊ auripigmentuꝫ quando per se poni
tur citrinum intelligitur: ⁊ quid est.l.l.harnech
Arsef .i.cardus
Arsen .i.semen mãdragore
Artesides .i bacce iuniperi
Artetica ⁊ premula veris idem: ⁊ est herba sicut
cõsolida minor: nisi quia habet folia quasi nigra
⁊ pinguia cum flosculo celesti. medetur doloríb'
articulorum: ⁊ est ca.⁊ sic.
Artelam .i.agrimonia

Cap.60.

Artemisia vel mater herbaꝝ vel matricaria la
tine: grece tagetes: ara.vero leptafillos
Artemisia herba est fructuosa similis absinthio
vel abrotano: sed vastior est ⁊ folijs latior: ꝫ aspe
ctu fere talis: non est albi coloris: vt absinthium ẽ
habens grauem odorem: gustu amara. hastas ha
bet longas. floresc it estatis tempore: floribus simi
libus floribus camomille: graue olentibus ⁊ ama
ris. nascitur maxime locis maritimis. est ca.⁊ sic.
in secundo gradu. Et dicitur artemisia: quoniam
sic vocabatur vxor regis Mausoli: qui voluit eaꝫ
sic vocari: que antea vt inquit Plinius Parthe
nis vocabatur.⁊ sunt qui ab artemide artemisiaꝫ
cognominatam putant: quoniam priuatim medi
catur femi Dias. cap.dẽ artemisia. Artemi
naꝝ malis. sie tria sunt genera. vnuꝫ
est quod vocat' artemisia monodos.i.mater her
baruꝫ: que est fructuosa: ⁊ similis absinthio: folia
maiora ⁊ pinguiora habens: ⁊ hastas longas. na
scitur ĩ maritimis locis lapidiosis ⁊ sabulosis. flo
rescit autem estatis tempore floribus albis paruu
lis: graue olentibus amaris. Altera artemisia ta
getes nominat': que tenera est: semen habens mi
nutum ⁊ vnam hastam folijs plenam. nascitur in
locis mediterraneis ⁊ altioribus: florem mellinũ
atq̃ tenuem ⁊ iocundiorem cõparatione prioris
ferens. hec a grecis vocat' tagetes vel thanacetuꝫ
⁊ nos in lingua latina vocamus eam tanasiaꝫ: vel
ẽm quosdam attanasiam. Et est tertia artemisia
que leptafillos dicitur. nascit' circa fossas ⁊ agros
flosculum eius si contriueris sansuci odorem ha
bet: ⁊ ipsa amara. has species artemisie Dianam
dicunt inuenisse: ⁊ virtutes earum ⁊ medicamina
chironi centhauro tradidisse. hec herba ex nomi
ne Diane que artemis dicitur: accepit nomen ar-
temisia: que ca Gal. vi.sim.phar.capit.de ar
lefacit ⁊ siccat. temisia. Artemisia du-
plex quidem est herba: ambe tamen calefaciunt
mediocrit' ⁊ siccãt.⁊ ponat' ĩ calefaciendo gdẽ se
cũde abstãtie: ĩ siccãdo võ p̃me intense vel secũde
incipientis. sunt quoq̃ mediocriter sbtiliũ partiũ

Poſſe. Artemiſia valet contra ſterilita
tem factam ex humiditate. naz ſi
eſſet ex ſiccitate obeſſet q̄ poteſt perpendi ex cō
plexione mulieris: ſi ſit pinguis aut. macilenta.
Unde debet pulveriẓari artemiſia cuz biſtorta
⁊ nuce muſcata in eadem quantitate. ſimiliter con
ficiatur pulvis cuz melle vel ſyrupo ſimplici: ⁊ de
tur in modum electuarij mane ⁊ ſero cū vino de
coctionis artemiſie: prodeſt tamen ſi balneetur
magis in aqua ubi cocta ſit artemiſia: ⁊ lauri fo
lia: vel fomentetur vulva ex tali aqua. valet etiam
artemiſia cocta in oleo olive vel nucis ad men
ſtrua provocanda: ſi fiat peſſarium ex ea. Contra
tenaſmonem ex frigiditate recipiat patiens p anū
fumum colophonie poſite ſuper carbones: deinde
calefiat artemiſia ſuper teſtam: ⁊ calefacta pona
tur ſuper lapidem molarem ⁊ deſuper ſedeat pa
tiens: probatum eſt. Contra glandulas que dicun
tur ettrici que naſcunt' circa anum: fiat prius ſca
rificatio circa eas: poſtea ſuperponatur pulvis ar
temiſie ⁊ marubij. Cōtra emigraneam ⁊ cepha
leam det' opiata cū vino decoctionis artemiſie.

Diaſ. Artemiſia virtutem habet acerri
mam purgatiuam attenuantem ca
lidam ⁊ leptinticam. Elixatura eius cauſas mu
lieris mitigat: ⁊ menſtruis imperat: ſecūdinas ex
cludit: mortuos infantes in utero deponit: conſtri
ctiones matricis reſoluit. omnes tumores ſpar
git. accepta calculos frangit. urinaz provocat. her
ba ipſa tonſa ⁊ in umbilico poſita menſtruis ipe
rat. Succus eius mirrhe mixtus ⁊ matrici ſuppo
ſitus: omnia ſimiliter facere novit. Coma eius ſic
ca bibita. ʒ. iij. ſtericas cauſas cōponit. Siqs iter
faciens eam ſecum portauerit nō ſentit itineris la
borem. Fugat etiam demonia in domo poſita. p
hibet etiam maledicamenta ⁊ auertit oculos ma
lorum. Item ipſa tonſa cum axungia ⁊ ſuperpoſi
ta pedum dolorem ex itinere tollit. In puluere re
dacta ⁊ cum aqua vel mulſa potui data: inteſtino
rum dolorem tollit. Artemiſia que tagetes no
minatur facit ad veſice dolorem ⁊ ſtranguiriam
ſucco dato ex vino. ʒ. ij. febricitanti ex aqua ca. cia
tis. ij. potui dat' hic ſuccus. tonſa cū axungia ⁊ ace
to coxarum dolori medicatur: ligata uſq; in terti
um diem. Ut infantem hilarem facias incende ⁊
ſuffumigabis: ⁊ omnes incurſiones malorū auer
tet: ⁊ hilariorem faciet infantem. nervorum do
lorem ⁊ tumorem trita cuz oleo bene ſubacta mi
rifice ſanat. dolore pedum grauiter vexatis ra
dicem eius da cuz melle manducare: ⁊ ita ſanabit
ut vix credi poſſet eam tantam virtutem habe
re. ſucco eius cum oleo ro. febriens perunctus cu
rat ea. hanc herbam ſi confricaueris laſaris odo
rem habet. Tertia que dicitur leptōfillos tonſa ⁊
cum oleo amigdalarum bene ſubacta: ⁊ more ma
lagmatis panno iniuncta ⁊ impoſita ſtomachi do
lorem infra quinq; dies ſanat. Huius radix ſuper
limen edificij ſuſpenſa facit ut nullus domui no
cere valeat. Succus eius cum oleo ro. mixtus ⁊ p
unctus nervorum tremorem: ⁊ oē vicium tollit.

Sal. Ambe ſpecies artemiſie conueniūt la
pidibus in renibus exiſtentib': ⁊ ad ca
lefactiones ⁊ extractiones ſecundinarum.
Arthemon .i. ciclamen
Arthemita idem quod ſupra
Aripu .i. res odorifere
Arib .i. boni mores
Ariccabo .i. ferula
Aridal .i. colloquintida
Arilli ſunt arida uuarum grana dicta ab aridita
te: que grece vocantur gargata.
Arimel .i. grana ſolis
Arimech eſt herba que naſcitur in partib' iamē
habens odorem cinnamomi: quare conſolidat ⁊
deſiccat ulcera: ⁊ prohibet putrefactionem mem
brorum.
Aringus debet dicere hyringus: p quo .l. litterā
aſtaruticon.
Ariothides .i. ſemen iuniperi
Arocindin .i. beladhor
Arion eſt quedam ſpecies dactili
Ariſtologia: quid eſt. l. l. acamug
Ariſton .i. ariſtologia
Ariſtolocia .i. ẓappinus arbor
Ariſtellus .i. ſcordeon
Arcis .i. adarce
Araatidos ſunt grana cedrini vel iunipi
Arciabiadicon .i. lacca
Archia .i. merulus auis
Archirocha .i. infuſio que fit duobus modis vel
cum aqua vel liquor aliquis ab aliquo funditur
ſuper membrum: in quo eſt neceſſaria: vel pann'
infuſus in eis ſuperponitur iterando ſepe.
Archimom .i. malum terrancum.
Archimeron .i. hermodactilus
Archileta .i. fructus mandragore
Archiritica .i. artetica
Ardifigi. i. arbor ſimil' cappari: ī folijs q̄ carem'
Ardifigai idem quod ſupra
Ardillus. i. porrum ſiluaticum vel vinee
Ardrias .i. milvus
Argiphora gemma margaritha perna alba: albi
ca idem: quando ſimpliciter ponitur pro non per
forata intelligitur.
Arginomina .i. agrimonia
Argiora .i. urtica
Argilites .i. mercurialis
Argimonis .i. lappa inuerſa
Argimona idem quod ſupra
Argiros. i. argentum: inde lithargyriū. i. ſpuma
argenti.
Argiroſora. i. confectio quedam in antidotario
maiori dicta ab argento
Argilla terra munda: terra figuli unde vaſa fiūt
dicta ab argis. i. primo vaſe: quod ex ipſo factum
fuit: qd̄ ſic vocabatur: argillos dicit grecus.
Arnich. i. herba iamena boni odoris ſimilis cin
namomo groſſo.
Arpinas .i. cauda equina
Arſmago grece .i. arſenicum

Arsimegū quidam dicūt q est laurus: quidā q ē cepe: quidam q est amigdola: quidā q ē oliua sed prima melior.
Artriza .i. aristologia rotunda
Artis .i. adarce Arti .i. cipressus
Artion similis est folijs verbasco: nisi q: irsticiora sunt caule longo molli: semine cymini. nascitur in petrosis locis: radice alba dulciq: decoquitur in vino ad dentium dolorem.
Articulationes .i. iuncture
Artintomia .i. arterie incisio
Artiatides .i. grana iuniperi
Arzilla .i. bedagati Arzolla .i. agrimonia
Arobonari .i. egritudo in qua homo semp ridet
Aromorachion .i. rhaphan⁹ agrestis: et ē rapesta
Aromaticum .i. calamus aromaticus
Aromata sunt oīa odorifera: vn̄ dicunt aromata eo q aris imposita diuinis inuocationib⁹ apta videntur: vel q aerei misceri probantur.
Aromach .i. quedā confectio
Aroma idē qd supra Aromati idē qd supra
Aromorchion quid est .l.l. finel
Aronis vel aaronis barba: iarus pes vituli: aarō serpentaria minor: cantarica idem .l.l. aaron.
Aronarmeni .i. bolum vel lutum armenum
Aron .i. vsnen Arphagia .i. sicca esca
Aror .i. iris
Arosachie .i. spuma maris siccata ī petra residēs
Arosticis .i. egrotatiu⁹ Arostos .i. eger
Arotion .i. artion Aroc .i. tiri
Arbor iachne quid est .l.l. bating
Arbor marie fm Auic. est buthormarien: sed falso: qm̄ buthormariē ē herba nō arbor: sic p₃ i .l. buthormarien: sed arbor marie est ros marinus: pro q̄ lege litterā laiera lmarien.
Arbor mella .i. xiliq̄
Arbor cornuta idem quod supra
Arbor grani viridis est arbor terbentine: et ē zappinus: vt apparet in .l. bothin.
Arbor masticis est lentiscus
Arbor dactili .i. palma.
Arbor vulpis .i. liquiricia
Arbor granati siluestris: quid est .l.l. darsisaban
Arbor abrahe .i. agnus castus
Arbor cimicum .i. frassinus
Arbor tremula .i. arbor granati siluestris
Arbor gummi arabici: quid est .l.l. amgailem
Arbor cuminum .i. vlmus
Arbor glandifera: quid est .l.l. bullos
Arbor thuris: quid est .l.l. ronder
Arbor que dicitur populus: quid ē .l.l. baur
Arbor sebesten: quid est .l.l. sebesten
Arcos .i. princeps: inde poliarchion .i. plures principatus obtinens.
Arcotica .i. distractoria
Arcos .i. podex anus
Arcondos .i. iuniperi fructus
Argomela .i. valētina: alij serpillum maiorem id est valeriana.
Armoriaca .i. semen rapeste.

Armoratia .i. rapesta siluestris lapsane: ₇ est rhaphanus agrestis.
Armoniacum .i. genus mali granati
Armola .i. armel: ₇ est spēs rute q̄ dicit̄ moli fm Dias. cap. de ruta.
Armoniacum quid est .l.l. nasach
Armoni .i. ficus lupi Cap. 61.

Arnoglossa id est plātago vel quinq̄neruia: vel lingua arietis latine: grece arnoglossos: ara. lisen albamel. Arnoglossa .i. plātago: cui⁹ tres sunt spēs. vna est femīa cuius folia sūt lata habētia q̄si fila ī fractura sua Alia est hn̄s folia stricta: que lanceola vocatur: et est masculus. ₇ h₃ folia vel neruos in fractura sua vt supra: ₇ ob id quinq̄neruia vocātur. ₇ hn̄t stipitem mediū seminibus plenū: fri. et sic. in 2° gdu Est alia spēs que vocat̄ plātago aquatica: p qua .l.l. barba siluana.

Sera. li. aggre. cap. lisen .i. lingua arietis: et est plātago. Et sb iungit auc. Dias. dicit̄ aūt arnoglossa: et ei⁹ expositio ēst lingua agni: iō q greci arnon agnū vocāt et glossos liguam. Et dr̄ etiā₃ eptapleuros .i. septē costas hn̄s. nā in folijs eius sūt. vij. coste: ab epta in greco .i. septē et pleuros costa: q: h₃ septē neruositates manifestas in similitudinē costa₄ late₄ aīalium. Cuius due sunt spēs .s. maior et minor. s₃ minor h₃ folia subtiliora: et minora ₇ leniora q̄₃ folia maioris. ₇ habet virgā que inclinat̄ versus terra₃ multos ramulos hn̄tem. ₇ flos eius est croce⁹. ₇ semen eius est in radice lingue .i. folij. Maior vero h₃ virgas asperiores: ₇ folia lata similia oleribus que comedunt̄. ₇ virga eis est angulosa ad rubedinē declinans. cuius lōgitudo est vni⁹ brachij: super quā est semē in figura sua a medietate ipsius supra. ₇ h₃ radices molles: ₇ plures supra quas sūt pili albi vt grossitudo digiti. ₇ repitur ī locis lapidosis: ₇ humidis: ₇ vallibus: ₇ hortis: ₇ in pratis ₇ illa qdē maior est maioris virtutis q̄₃ minor.

Dia. cap. arnoglossos. Arnoglossos: siue eptapleuros nomē sūpsit a similitudine agnine ligue. nā greci arnon agnū appellāt: ₇ glossos liguā: siue rursus q sepe adnata hēat germīa in lōgitudie septē laterib⁹ similia: ₇ iō eptapleurō vocat̄. Eius genera sūt duo. vnū dr̄ polipleuron est etiā aliud sed minus. Min⁹ vero habet minuta folia: ₇ angusta: ₇ lenia. virga ei⁹ multos habet angulos inclinata ad terra₃: florē viridem hn̄s: ₇ semen sup ipam virgam. nascit̄ vero in cardiarijs locis. Alterū genus plantaginis folia habet lata: ₇ ornatiora: ₇ neruosa: huius virge angulose sunt ₇ rufe: habētes lōgitudinē vni⁹ cubiti: ₇ a media virga vsq₃ sursum semine est plenu₃. radices multas ₇ teneras habet: ₇ asperas: ₇ albas: in grossitudie vni⁹ digiti. in locis aquosis nascit̄: ₇ in vallib⁹: ₇ in hortis: ₇ in pratis: melior est tn̄ q̄ est maior.

Gal. vi. sim. phar. ca. de arnoglossa. Arnoglossa siue plātago maior: hec planta mixte complexionis ē. habet enī qd aquosum frigidu₃ habet autē qd ₇ austreū: qd est terrestre frigidu₃

⁊ siccum quare infrigidat:⁊ desiccat:⁊ ſm ambo secūde ē abstātie.quecūq3 aūt cū stipticitate pharmaca desiccāt oibus malis veteribus vlceribus:⁊ rheumatibus ⁊ putrefactionib⁹ ꝯueniūt:⁊ iō etiā dysenterijs.nā fluxus sanguīs figūt:⁊ si qō pustū est refrigerāt:⁊ cōsoliditatiua simul sūt maloꝝ vlcerū tā recentiū ꝙ veteꝝ.In oibus aūt huiusmōi pharmacis vel pma vel nulla vltia arnoglossa est ꝓpter ꝓportionē cōplexionis.nā ⁊ siccitatis participat ⁊ frigiditatis nō stupefactiue: sed ⁊ fructus eius ⁊ radices consimilis virtutis sūt: nisi ꝙ sicciores ⁊ minus frigide:sed fruct⁹ qdem plus sbtiliū partiū est:radices vero plus grossaruꝫ.ipa aūt folia herbe desiccate plus sbtiliū partiū:⁊ nimis frigide sūt virtutis:eius exalata ⁊ euaporata supfluitate aquosa.ipsaꝝ ꝓpterea qdē ergo radicibus qdā ad dentiū dolorē vtunt̄ masticando.⁊ lotionibus ipaꝝ decoctaꝝ ad opilationes ⁊ epatis: ⁊ renum vtūtur eis:sed ⁊ folijs:⁊ multomagis adhuc fructu.participāt aūt hec omnia absterſiue virtutis:quātum decet ea ſm esse.⁊ in ipsa herba putatur superari tū a multitudine humiditatis.

Posse. Arnoglossa est vtilis ad siccādū vulnera:⁊ mundificandū putredinem coꝝ.epar cōfortat.repugnat sacro igni: ne corp⁹ ambiat.valet etiā emoroidib⁹.oēm dolorē qui est ex ignis adustione refrigerat.Succus ei⁹ cū albumine oui sumpt⁹ liberat ictericū.vtilis ē emoptoicis ⁊ dysentericis.⁊ quib⁹ fluunt mēstrua vel emoroide.vulnera pulmonis curat. radix ei⁹ in aqua cocta dolorē dentiū mitigat.si os ex illa aqua lauetur.Succ⁹ ei⁹ valet cōtra opilationē renum.delet maculas nigras ⁊ stringit sanguinē. herba ipa masticata dolorē dentiū tollit.vulneri circa oculū vel nasum succus eius cū lana p noueꝫ dies apponitur.succus eius dat⁹ quartanario ante duas horas accessionis cōfert.valet etiam ad vulnera recentia cū axungia.

Sera. auctoritate Gal. Uirtus ei⁹ est que incarnat ⁊ confert vlceribus corrosiuis oibus:⁊ putredini coꝝ.Et ꝓpter hoc cōfert vlcerib⁹ intestinoꝝ:⁊ incarnat fistulas:⁊ alia vlcera antiqua.⁊ semen eius ⁊ radix sūt ꝓpīq̄ huic virtuti:nisi q2 sūt sicciora ⁊ fortiora ⁊ semē eius est subtile multū.⁊ radix ei⁹ ē grosse substantie.⁊ ipsa cōfert dolori dentiuꝫ quādo masticat̄:⁊ quādo fit collutio oris cū aqua ei⁹.⁊ semina quidē ⁊ folia ⁊ radix sunt aperitiua opilatōis epatis ⁊ renū propter absterſioneꝫ que est in eis: nisi q2 semē eius est fortius in hoc satis:q2 in oib⁹ istis est virtus que astringit satis. Et fortasse ē virtus in hac herba dum est recens:nisi quia vincit̄ ab humiditate q̄ est in ea.vñ nō est manifesta sua operatio ꝓpter suā victoriā humiditatis.⁊ qñ desiccāt̄ folia eius fit virtus ei subtilior ⁊ minus frigida:qm̄ aquosa superfluitas que ē in ea resoluitur ⁊ destruit̄.Et idē auct. Abex. Arnoglossa retinet ventrē qñ bibit̄ ⁊ fit clystere cū ea.⁊ cōfert febribus tertiane ⁊ quartane qñ bibit̄ succus eius.

Dias. capitulo de arnoglossa. Arnoglossa cataplasmatib⁹ adhibita sordida vulnera purgat.et rheuma siccat.ꝓfluentib⁹ sanguinem occurrit.maculas nigras et epinticas curat et cicatrices vulneꝝ facile ducit.semen eius tōsuꝫ et in puluerem redactum et vulneri aspersum ipꝫ sanat.chironib⁹ vulnerib⁹ medicat̄.vstionibus singulare presidiuꝫ est.morsib⁹ canis auxilium pstat et tumoribus: scrofis maxīe si cuꝫ sale imponat̄. Cocta vero folia ipsi⁹ cū aceto et sale,dysenterijs et ciliacis opitulant̄:maxīe si cum lenticula adhibeātur. hydropicis cocta succurrit .epilepticis et asmaticis prodest accepta.succ⁹ ei⁹ sordida vulnera oris purgat gargarismo.cum cimolea et absinthio succ⁹ mixtus ignem sacrū extinguit.fistulas p clystere si adhibetur medet̄.dolori aurium infusus ita prestat.dolorē oculoꝝ iīunct⁹ tollit.succus ipse, collyrijs necessarie miscet̄.gingiuis sanguinem abstinet.ptisicis et sanguinē reijcientibus necessarie adhibet̄.dysentericis per clystere adhibit⁹ maximū presidiū est.offocationes stericas cū lanis adhibitus soluet .matricis rheumatismum similiter suspēdit.semen vero eius cum vino bibitum solutionē ventris stringit. et reijcientibus sanguinem mire ꝓdest :herba ipsa cū vino vel aceto id prestat.Elixatura radicis eius omnia similiter facere pōt.cruda cōmasticata dentibus dolorem tollit.renū dolorem et vesice mitigat. dicunt alij ꝙ tres radices ei⁹ ī vini cyathis trib⁹:⁊ aque cyathis trib⁹ elixe:⁊ comeste ⁊ bibite fe.tertianas curat:simili modo ⁊ quatuor radices eius quartanis mederi.Multi dicūt radicē eius collo suspensam scrophas nasci nō dimittere. Minoris vero plantaginis succus collutioni dat̄ oris ex folijs:et sanguinantes gingiuas curat. Itē succus tepesactus fomēto ventris dolorē tollit.Succus bibendus est eis qui purulēta reijciunt cuꝫ sanguine.in serpentis morsu plantago trita cum vino sumitur Comesta antē sola vel cū lenticula cocta:⁊ oleo viridi cum aceto dysentericos ⁊ stomatichos curat.sicui vulnus secus oculū vel nasuꝫ natū fuerit succus eius cū lana molli imposit⁹ p dies nouem curat Itē succi coceariuꝫ vnū bibituꝫ lūbricos excludit.similiter facit pistatura in vmbilico posita. Siqua duricies in corpore nascit̄:herbā ipam pistatā cū axungia sine sale:quasi malagma īpone succum eius in aqua mulsa añ duas horas accessionis potui da quartanarijs: et miraberis ei⁹ effectum. ad podagram:⁊ omneꝫ neruoꝝ dolorē vel tumorem folia eius pistata cuꝫ modico sale optimum est.vulnera recentia cū axūgia veteri curat sic ⁊ parotidas. Sicui pedes doluerint ex itinere cū aceto īposita tumorē ⁊ dolorem tollit.fistulas tonsa ⁊ imposita facillime sanat.oēs difficultates vesice folia ⁊ radix ei⁹ potata fortiter medentur. q2 abundant̄ infrigidant ⁊ desiccant:⁊ reprimunt propter quod ad vlcera maligna ⁊ rheumatica ⁊ putrida iuuant.herba ipsa dysentericos iuuat.⁊ emoroidas reprimit.vsta infrigidat ⁊ glutinat. desiccat enim absq3 mordicatione.semen autē ei⁹ ⁊ radix similia sunt virtute: propter quod sicciora sunt ⁊ min⁹ frigida.semē preterea hꝫ sbtiliādi

virtutem:folia extenuandi:radix impinguandi q̄ masticat᷑ in dolore dentiū.ad oris etiā lauationē facit:et epatis et renuꝫ emfrasim. Hec p̄dicta etiā Sera.refert auct.Dias.licet per alia verba.
Arnos .i.agnus
Arrocerkbtaga .i.es vstum
Arsonegon .i.folium
Arsof.i.cardus vel species eius
Artomeli.i.panis cum melle factus
Artomam.i.granū cuius virt᷒est ordei:immo est medium inter triticum et ordeum.
Artomata.i.articuli Artomē.i.actomus
Artododoris .i.iuniperus
Arxos.i.sp̄es cardi Aruab.i. psilotrum
Arucusu faratron.i. herba vnde tingitur reubar barum qua caremus.
Aruiatū.i.istrumētū q̄ suspendūtur homines
Arui.i.masculus Aruncus.i.citrum
Arculabum.i.ferreū instrumētū chirurgicorum
Atuscula .i.nomen demonis
Atcution est similis folijs arocion
Arcuatus morbus.i.ictericia
Argumen .i. iris
Arnunas quid est.l.l.nendana
Arsuc .i.gallia muscata
Arstum.i.lappa Artumen.i.iris ilyrica
Artus.i.anus podex Arzul.i.bedeguar
Arf .i.semē altanabotis
Arz .i.cedrus arbor
Assa.i.quoddā gūmi.nā ex ea est quedā odorifera:quedā fetida.quedā ē odorifera licet paruum habet odorē.sed calidior eaꝝ est fetida:ꝛ ē ex herba vehementis igneitatis.vnde gūmi istius plāte est satis fetidū:ꝛ iō vocat᷑ assa fetida.sed assa odorifera est succus p̄dicte herbe expressus:ꝛ soli coagulatus:habēs aliqualē odorē: sicut herba predicta.quando vero simplicit᷑ ponit᷑ in receptis assa fetida intelligit᷑ assa fetida. est ergo gummi p excellentiam fetidum:ꝛ vocat᷑ lasar:ꝛ gūmi quirinaceū.ꝛ herba eius vocat᷑ silfiuꝫ:vt in alexandro de dentibus. Alij vocant hāc herbā anudet vel anuiden.l.l.anuiden. Asagen idē qd̄ supra
Assa dulcis .i.gūmi riquilitie
Asabota.i.arbor que est i persia venenosi fruct᷒ ꝛ quādo plantat᷑ in egypto est fructus ei᷒ de his que comedunt᷑:ꝛ est persicum.
Asabit.i.asait Asach.i.arbor thuris
Asacrios .i.kabansalamodica
Asachasara .i.radix pori
Asadar .i.lactuca asini
Asadan idē qd̄ supra Asaer.i.aerona
Asafati.i.rubor pustulosus: qui apparet in facie
Asas.i. morbillus: vel exitura sicut empetigo
Asagas .i.sanguis draconis
Asabic.i.pultes multum spissi ex aqua ꝛ farina
Asaic idē qd̄ supra Asakel.i.spica celtica
Asaka.i.radix lilij Asame.i.sanies
Asamanux.i.molesti dies.s. calidissimi ꝛ frigidissimi. Asunge.i.sanguis draconis
Asamentum.i.piscis quidam magnus salitus

Asarabachara vultigo gariofilata agrestis centū neruia centūcerria vulgagens idē ē ꝛ aerma
Asaraes idē qd̄ supra Asarum idē qd̄ supra
Asarugi.i.virga pastoris Asarai idē qd̄ supra
Asarica.i.epilepsia Asarual.i.cipressus
Asar .i.armoniacum
Asaron.i.asarus vel baccare.vnde alia herba est bachar vel bacharis.ꝛ iō Dias.facit aliud capitulum de asaro:ꝛ aliud de bacharas.
Asarten.i.piscis magnus salitus
Asarmanux.i.molesti dies vel calidissimi ꝛ frigidissimi. Asathar.i.origanum
Asatharai .i.virga pastoris
Cap.62.

Asathartur siue asathartar ara.gre.glio:latine vero sordicies semicupei balnei. **Sera.** li.aggre.capitulo asathartar. Asathartar est sordicies nigra que reperitur in balneis ꝛ in fundo semicupei balnei. Et idem auct.Gal. Uirt᷒eius est que calefacit in p̄ncipio tertij gradus:ꝛ abstergit abstersione non multa ꝛ attrahit fortiter. **Dias.** capitulo glio.sordicies q̄ in balneo colligit᷑:q̄ noīatur glio virtutem hꝫ calidā ꝛ malacticā ꝛ diaforeticā

¶ **Posse. Sera.** auct.Gal. Extrahit sagittas infixas corpori.ꝛ curat tussim antiquā qn̄ fit fumigiū cuꝫ ea ꝛ qn̄ ponit᷑ sup empetiginē aufert eam. **Dias.** Utilis est ficubus ꝛ ragadijs ani vngendo:ꝛ si ei addat᷑ cinis ꝯdilomata dissoluet.pro alijs sordiciebus.l.l.vasachi.
Asaungi.i.puluis qui cadit de palea
Asauregi.i.puluis qui cadit de parietibus salis
Ascala .i.lactuca agrestis
Ascak .i.tribulus herba
Ascani est arbor qua caremus
Ascabalos.i.cancer cum venit membrum propt̄ ipsum ad insensibilitatem.
Ascarides .i.lumbrici lati
Ascatatios.i.tepidum tenens medium inter frigidum ꝛ calidum. Ascharades.i.atrala
Assatis.i.vectia Assaltos.i.aspaltum
Assarie.i.asmentum Assaxfasa.i.rothaba
Assa.i.aer Asgaragum.i. asarum
Ascakabos.i.vbi destruit᷑ caro sic ꝙ ipsa sequit᷑ vsqꝫ ad os:siue sit incipiens aut succedēs ipsi.
Asma.i.offensio anhelitus cū sonitu:vnde asma i.cantus. asma ꝛ orthomia ꝛ disnia idem.
Asmatum .i.absinthium
Asmarhoc.i.herba cuius gummi est assa fetida
Asmach.i.additio materie pinguis contingens ī palpebra superiori:ꝛ grauat palpebram in aperitione:ꝛ facit ipsam q̄si mollifactā:ꝛ est coniuncta non mota sicut nodus.
Aspaltū.i.bitumē iudaicuꝫ:qd̄ inuenit᷑ natans in fontibus:ꝛ ē sp̄es napte:ꝛ vocat᷑ stercus demonis nā napta est petroleum vnius generis.l.l.brasalendi. Aspalatrum.i.genestrella
Aspalarus idē qd̄.s. Aspamata.i. tensiones

Aspalatus .i.tapsus
Aspalium arbor est: et est granatum siluestre: pro quo.l.l.dar sibahan.
Asparagus fm Gal.in li.de cibis: vocat omnis sumitas plante: dum est in teneritate sua: sicut et sparagi summitas qn comedit: sed fm modernos e vere sparagus. Cap.63.

Spergula id est herba minuta hns folia: vt libanotides: sed strictiora: habes stipite nodosu: et in quolibet nodo folia i gyro posita quinq vel sex vel septez: ordinata ad modu stelle: sicut herb aque dicit rubea: vel sicut alguascen: et ab eisde nodis pcedut alij rami simili modo facti cu nodis et folijs vt supra cu floribus paruis albis: sicut flores oliua Posse. Omniu.e eni ca.et sic.coplexionis. Omnem duricie et apostemata dura resoluens est.
Aspratiles dicut qda pisces sic noiati ab aspitate squamarum: vel a locis in quib degut: vn aspiratil id est asper. et io Dias. vocat sparagu aspiratilem
Asprach .i.species hyperci
Assamia.i.cibarium factu cu carne cocta cuz aqu cui admiscet succus agreste.
Assafir.i.aurum Assarie.i. attramentuz
Assagen .i.sanguis droconis
Assabota.i.persicu Assalgem.i.napus
Assara.i.virga pastoris: vel fm Auic.est pustula parua lata sicut vesice ad aliquatula tendens rubedinem: et pruritu faces et angustia: venies subito fm plurimu. et accidit qnq vt currat ab ea humiditas: et fortasse e sanguinea: et fm plurimu fit vehemens in nocte. et ca ei est vapor calidus eleuatus i corpore subito: aut a sanguine colerico aut phlegmate baurachio.
Assa affa.i.rubor pustularum: q in facie apparet
Assabot est nomen cuiusdam piscis
Assanregi.i.puluis qui cadit de parietibus salis
Assamim.i.dies caniculares in estate molesti: et dies alij in hieme molesti
Assaguassora .i.agnus castus
Assanti.i.fassale Astareta.i. cucumer
Astachij .i.os locuste marine
Cap.64.

Staruticon ara.vl secacul gre.biomo: latine vero centucapita: vel iringus. Non est aut affodillus: vt qda dixerunt. sed vocat due plate: quarum vna est iringus: vt pz p Sera.capi. pprio. et alia est vna alia herba q sibi satis similat. Ite plini post sermone de iringo. Ex his inquit s.iringu candidu que centucapita noiant: omnes effect eosde causat. et radices in cibis grecorum recipiunt: siue crudis siue coctis: vt Dias.cap.de iringis. Preterea in antidotario virili in quoda antidoto qd incipit: Antidotu qd facit epilepticis recipiuntur et centucapita et affodilli: quare no sut ide. Sera. lib. aggre. cap.astaruticon. Astaruticon.i.centucapita: alia est celestis coloris: et alia albi coloris: sed q est celestis coloris est herba hns stipite duru et asperum. et in summitatibus ei est flos glauc: similis flori camomille. et aliquis ex florib habet colore purpureu. et habet folia scissa: et capitella similia stellis: sed folia que sunt in ramis tendunt ad longitudine. et habet velut pilos. Et idem auct. Gal. traxit nome ab eo q curat apostemata: qn fit emplastru deforis cum ea: aut suspendit sup ipsa. virtus eius infrigidat et desiccat no fortiter: et maxime du est recens. Sed centucapita albi coloris est iringus: et est species spine. et sumit foliu eius cu sale coditu in pncipio sui augmeti. et folia ei sunt folia aspera aromatica in summitate qn gustant. et in sumitatib ei sut capitella rotunda: sicut sunt stelle. et in circuitu eorum sunt spine: et stipes eius durus. et color eius capitellorum est similis colori oleandri: et fortasse ali qn sicut color hiacynthi. et habet radices longas nigras deforis: intus albas: in grossitudie pollicis boni odoris. nascit in locis arenosis et asperis. Et ide auct. Gal. Uirt ei est coposita: q infrigidat et resoluit resolutione pauca. Paulus cap.de iringo. Iringus: secacul: aut iringion: herba est spinosa: radix eius cum aliquali aromaticitate comeditur. et conficiunt cu melle: et zucaro radices predicte: et co medut. Dias. cap.de iringo. Iringus aut iringio: aut nux agrestis herba est spinosa. folia eius in initio comedunt. et i sale coponunt: que folia lata et aspera sunt: gustum aromatis habentia: que cu creuerint obrufum colorem hnt: cum multis virgis in quib sut capitella rotunda spinosa. hastam habent dura in gyro et qnq albam: et viridez cu colore hiacynthi. et radix est illi rotunda: et nigra deforis: deintus alba: aromate plena. nascit in locis lapidosis et campis et littoribus. habet radix eius virtute calefactiuaz. Aui. li.2°. cap.secacul. Secacul est calidu in 2°. ad humiditatem quada tendes: et in ipso est leuitas. et virt eius est sicut vritus haucie Posse. Iringus et maxime radix ei cruda comesta curat gomorream.
Sera. auc. Dias. Folia hui plate conferut inflamationi stomachi et apostematibus oculi: et alijs apostematib calidis. Et quida dicut q flos huius herbe: cui color est purpure si bibat cu aqua confert squinantie: et epilepsie: q accidit infantibus. qn fit emplastru cu eo humida cofert apostematib calidis lumborum. Et dicut q si ille qui habet apostemata in lumbis suis acceperit flore eius siccu cu manu eius sinistra et posuerit super apostemata sedat pulsationem eorum. Et ide auct. Dias. qn bibit succ eius radicis qui est albi coloris puocat vrina et mestrua. dissoluit tortiones: et inflationes stomachi. et qn bibit cum vino cofert dolori epatis: et morsibus venenatis. et qn emplastrum fit cum eis resoluit exteriora apostemata: aut qn suspendit sup ipsa: sicut qda putauerut. Aui. Secacul hz virtute haucie. et excitat appetitu coitus. et loco eius ponitur huziden.
Astaros .i.censara fabis

Astas .i.inflationibus
Astati.i.lagusta vel locusta piscis
Astatia idem quod supra
Asta alexandrina .i.camedapnes
Astafida.i.vua passa Astafis idem qd supra
Astacodum .i.sticados
Astacosichitis .i.locusta piscis
Astaraticon .i.astaruticon
Astragallus .i.carduellus auis
Ara .i.rubea
Astragabos .i.pes porcinus
Astragalinos .i.cardus albus
Astratũ.i.pauimẽtũ Astrafact9.i.atriplex
Astragolos.i.calcaneus vel talus Cap.65.

A Stragulus vel astragallos herba est q̃ folia hꝫ lõga cũ incissuris multis obliq̃ circa radicẽ caules tres aut q̃tuor:florẽ hiacynthi.radices villosas iplicatas rubeas pdu ras hꝫ.nascit̃ i petrosis ꝛ asperis locis. Gal. sexto sim.phar.ca. astragallus.Astragallus siue fic9 terre:siue glãdula fructiculosus ẽ hñs radices stipticas:quapropt̃ ex siccantibus est Posse. Gal. Nõ debilit̃ cicatrizat vulnera vetera.ꝛ ventrẽ fluctẽ stringit:sigs radicẽ ei9 coquens in vino bibat.nascit̃ aũt pluria hec herba ĩ neuete arabie.

Astrauticos .i.iringus
Astraktis idẽ qd supra Ase.i.isopus
Aseac .i.coagulum
Asabram.i.esula Aseb.i.alumen
Asecremia.i.comestio que fit de acacia
Asech .i.sandico
Asedenegi .i.semen cãnabi
Asedenlati .i.lapis ematites
Asedenagi idem quod supra
Ased.i.leo Asebet.i.absinthium
Asesara .i.cantarides
Aseieth.i.fricatio dentium ꝛ gingiuarum ꝛ labiorum interius.
Aseid .i.brachium
Asek .i.tribuli:ꝛ est herba
Aselch .i.siligo
Asemen .i.butirum coctum
Asenicula .i.herba paralysis
Asenor .i.altea
Asenablum .i. satareia
Asenefu .i.absinthium
Asenbendegi.i.lapis q̃ alij lapides inciduntur
Aseneru.i.quidam piscis magnus salitus
Asenaesine .i.viscus quercinus
Aseras .i.affodillus
Aserengi .i.plumbum vstum
Asesab.i.pecola:ꝛ est gumma abietis
Aset .i.argentum viuum
Asetaregi .i.tapsia
Asethesafen.i.calx viua:vel lapis archadie: q ac census non extinguitur: ꝛ verius asbeton.i.calx viua
Asbedarugi .i.basilicon

Asbestus .i.calx
Ascera .i.canis sydus
Ascet .i.balaustia
Asch .i.sandico
Asce .i.tymus
Asceleth .i.siligo
Asceidit est id qd a cubito vsq ad rasetã existit
Asceracoct .i.terminabit
Asceberere.i.vna de.xxviij.mansionibus lune
Ascebete .i.anatũ
Asclepias .i.dragontea
Asdepias idem quod supra
Assear .i.fiscus quercinus
Assengi .i.spongia marina
Asseng idem quod supra
Asmelegen .i.napus
Asmen .i.alsimen
Asnee est lanugo vetustarum arborũ:ꝛ est vsnee
Asne.i.puluis absterfiuus:quo saraceni vtunt̃ ad mundificationem manus.
Asperos .i.sparagus
Asplenu .i.asplemon
Asplemon id est scolopendrie venenose:et ẽ aple non.
Aspleniridon herba est in forma ꝛ virtute similis scolopendrie.i.lingue ceruine:ꝛ est idẽ qd supra
Aspleos leuci .i.vitis alba
Asreos quid est.l.l.cannabis
Asseife .i.spata
Assendetindi .i.nux indica
Assebelezi .i.mandragora
Assebeci idem quod supra
Assebaza idem quod supra
Assenedonegi.i.semina granati siluestris
Asseigi .i.caput
Asseman .i.butirum
Asseid.i.brachium:ꝛ potissime pars posterior ei9 vbi est coniunctio duorum focilium
Assena .i.vsnee
Assemine .i.lubee
Assenar .i.aloes
Asseteragi .i.tapsia
Asseth .i.emplastrum
Assebedenigi .i.semen canabis
Astena .i.vsnee
Assegeten .i.miraculum
Asserebum .i.stannum
Asteron .i.artemisia
Asterplacodes .i.gessamia
Aster .i.stella
Aster acticus .i.asterion
Asterice.i.diacodion:ꝛ est electuarium de papauere positum in antidotario.Gal.minori.
Cap.66.

A Sterion grece vel aster actic9 vel bubonium:latine inguinialis vel stellaria.Plinius capi. astericon.Astericon nascitur intra petras ꝛ loca aspera:hec herba nocte tanq̃ stella in celo lucet adeo vt eam videntes ignorãtes putẽt

se fantasma videre: a postoribus maxime videtur Paulus cap. aster. Aster vel asterion est quedaz herba radicata vt stella: folijs oblongis duab' aut tribus in cacumine capitella stelle modo radiata. Pos. Gal. sexto sim. phar. cap. aster acticus. Aster actic': alij vero buboniũ nominant: quod non solum super plasmatuz: sed etiam propinatum creditur bubones sanare. habet autem quid diaforeticum. habz etiam non minus refrigeratiuum quid: et repcussiuum: vt mixte sit potentie sicut rosa: non tamen sic stipticat. Et idem eodem libro magis infra capitulo bubonium: siue aster acticus nominatus ē ex eo q credit' conferre bubonibus tam cataplasmatum q̃z assumptum. Est autem mediocrit' diaforeticum: eo q mediocriter est calidum: et neqz vehementer: neqz intense desiccat: maxime cuz adhuc tenerum est et recens. dictum est autem prius de ipso. hec Gal.

Asitia .i. ieiunia — Asitios .i. ieiunus
Asilonis — .i. armoniacum
Asilus — .i. tabanus
Asil — .i. squilla
Asimar — .i. amigdala

Asimach. i. additio materie pinguis contingens in palpebra superiori: grauat palpebram in aperitione: et facit ipsam quasi mollificatam.

Asinthesis — .i. sine consumptione

Asinamon. i. vinum ficticium: et fit quando viginti sextaria musti cum dimidio aque feruent: et postea datur infirmis.

Asinthesim grece sm Alexãdrum capitulo de signis humide distemperantie epatis est dictum nõ extenuatis ab a quod est sine: et sinthesis extenuatio: quasi sine extenuatione.

Asinthiaca id est decoctio herbarum in aqua calida.

Asios — .i. herba armoniaci
Asira — .i. farina ordei

Asireg. i. partes que sunt in circuitu ani

Asir est quoddam genus piscis parui: et sunt mele marine.

Asir est quedam species cicerasi

Asires — .i. affodillus
Asisigasit — .i. eupatorium

Asit est species nenufaris

Asithemon — .i. epithimum

Asius id ē quedam species lapidis: vt apparet in lr̃a lapis asius.

Ascisum. i. quedam medicina inda

Ascigaset — .i. eupatorium

Asciadigni vel asciadegni. i. canabum

Ascibran — .i. ascebran
Ascili — .i. crista galli

Assiregi id est partes que sunt in circuitu ani

Asimibal — .i. spica inda

Assisa dicũtur que ventrem non inflant: vt cyminum leuisticum.

Ascil — .i. squilla
Askincor — .i. stincus

Assicon — .i. bitumen

Aspistica. i. serpens qui stat in aqua propter vehementiam siccitatis sue.

Aspialis — .i. talpa
Asplimium — .i. ceterac

Asquiron vel androsomon. i. hypericon

Assurex — .i. pionia
Assiradix — .i. gladiolus
Assideg — .i. cerusa
Assindi — .i. sinapis albi
Assinach — .i. spinachia
Astina — .i. anhelitus
Astitus — .i. lapaciolum
Astirgar — .i. silfium
Asobran — .i. esula
Asofol — .i. aurum
Asogiros — .i. ruta agrestis
Asokir — .i. species lepre
Asolatorse — .i. radix affodilli
Asolasonalchame — .i. plantago
Asonia — .i. cantus
Asoretus — .i. flos salicis montani
Asormac — .i. atriplex
Asoton — .capillus veneris
Asoth — .i. argentum viuum
Ascoli — .i. fuligio

Ascos. i. vter: inde asclites ab ascos quod est vter

Ascolotondrion — .i. scolopendria
Ascocodos — .i. sticados
Assro — .i. sinapis alba
Aspros — .i. albus similit' et lenis

Assonticon est nomen cuiusdam electuarij

Astocodos — .i. sticados

Astorcos quid est lege litteram culb

Astorach — .i. storax
Astobetea — .i. anetum
Astomatha — .i. oris pharmaca
Astrodilibe — .i. grana pini
Astroculibe — idem quod supra
Astrobilie — idem quod supra
Astrolinos — .i. auis cardella

Astrodimie sunt pisces degentes in cochijs: et habent durum corium

Asuae — .i. gummi alcumdar
Asubet — .i. grani regis arbor
Asuc — .i. gallia muscata
Asurie — .i. atramentum rubeuz
Asuestim — .i. calx
Asuestas — .i. calx. viua
Asugeg — .i. vitrum
Asui — .i. crocus hortulanus
Asum — .i. myrtus
Asumar — .i. lactuca asini
Asuoli — .i. atramentum

Asurticum est nomen cuiusdam electuarij

Asuschelbar — .i. castoreuz

Asus. i. planta vel herba super quam nascitur sal cuius flos nominatur asius

Asueum — .i. lilium

Asutibendegi id est lapis cum quo alij lapides

inciduntur: et in lingua nostra vocatur smirillo. Ascuded est arbor cuius gummi est gummi dragagantum

Cap. 67.

Scukodos ara. gre. sabadis: latine sticados. Sticados est quoddam arabicum: et est illud quod arabice nominatur ascukodos et est quoddam citrinum: et est illud quod nominatur latine barba iouis: vel sticados citrinum: arabice sceba. Unde Sera. lib. aggre. facit de sticados duo capitula: vnum de sticados arabico: quod incipit Ascukodos: siue astocodos. Et aliud de sticados citrino: quod incipit Sceba. Est autem sticados arabicum calidum et siccum in 3° gradu. Sera. lib. aggre. capitulo ascucados. Ascucados .i. sticados arabicum nascitur et in insula que grece dicitur sabadis: in regione galatie: est herba subtilium ramorum: habens comam saturei similem: nisi quia folia eius sunt longiora folijs satureie. et est acuti saporis cum pauca amaritudine: Dias. cap. de sticados. Sticados nascitur in insulis galatie circa massiliam: que insula sticados nominatur: vnde et nomen accepit. est autem herba tenuis: semen minutum habens cum folijs similibus thimo: sed oblonga et gustu acriora: et subamara. Gal. viij. sim. phar. capit. sticados Sticados eius quidem ad gustum amarus sapor est: et substipticans moderate complexio eius composita est ex frigida terrestri substantia pauca a qua stipticat: et alia subtili ignea ampliora a qua amaricat: et propter vtrumque vero deobstruere et subtiliare dicitur et abstergere: et fortificare nata est viscera omnia: et totius corporis ambitum. monstratum enim est et in anterioribus: quoniam quecumque pharmaca composita sunt ex talibus substantijs predictis energias operantur. Jo. mes. cap. de sticados Sticados quod medici laudant est arabicum: et est planta foliorum subtilium: et longorum: habens stipitem subtilem cinericium: cuius eleuatio super terram est in mensura cubiti. et habet flores assimulatos spicis siliginum. sed sunt breuiores sine semine. et est calidum in primo gradu: siccum in secundo. et est compositum ex partibus terreis frigidis dantibus ei stipticitatem paucam: et ex partibus igneis subtilibus a quibus insunt ei acuitas et amaritudo: sed acuitas plus est amaritudine sua. et amaritudo plus est stipticitate ipsius: propter quod est subtiliatiuum resolutiuum apertiuum opilationum abstersiuum: et solutiuum nature: et est preseruatiuum prohibens a putrefactione: et est ex parte stipticitatis pauce in eo confortatiuum cordis: et cerebri: et neruorum: et viscerum. et hoc est esse et proprietas eius. prohibendum est habentibus choleram in stomacho. conturbat enim eos inducens sitim: et vomitum et estuationem laboriosam. Nocet etiam calidam habentibus et siccam complexionem: et que sunt in potestate cholere. ipsum quoque est ex debiliter soluentibus: propter quod miscendum est ei salgemma: et myrabolani nigri cum eo: aut kebuli. magnificant enim operationem eius et similiter squilla et proprie in egritudinibus capitis. et infusum quidem in aquam casei melioratur in conditionibus suis. Et passule sine interioribus similiter sunt ex his que emendant. similiter et sal gemma rectificat illud: et proprie ad omnes partes eius sextuplum ipsius: et succus pomorum dulcium in decoctionibus eius verificat illud. Aui. li. 2° cap. sticados. Sticados est planta habens spicam: sicut est spica grani ordei: sed eius folia sunt breuiora et in ipso stipites sunt cinericiei: sicut in epithimo et est sine semine acutus cum amaritudine pauca compositus ex substantia terrea frigida et ignea subtili: calidum in primo gradu: siccum in secundo. Sera. li. aggre. cap. sceba .i. sticados citrinum: et est absinthium marinum: habens minutum semen simile semini plante que dicitur abrotanum. et non est ita amara herba sicut absinthium. et habet odorem grauem. figura eius est in apparentia: sicut planta absinthij. et sapor eius est sicut sapor absinthij: nisi quia non est tante stipticitatis. et calefacit plusquam absinthium: et in ea plus de amaritudine est quam in absinthio cum pauca salsedine. et calefacit et desiccat in tertio gradu. sed virtus eius est diuersa a virtute illius. nam nocet stomacho. vnde occidit vermes in ventre plusquam absinthium: quando ponitur extra aut intus. Et idem auct. Dias. Sapor eius est amarus. et habet grauem odorem. et est herba stiptica. Et idem auc. Gal. 8° epidimiarum. Sceba assimilatur absinthio in figura et sapore: sed differentia inter ea est: quod non est stipticum sicut absinthium. et calefacit plus eo. et amaritudo eius est plus cum pauca salsedine. Et idem auct. 8. sim. phar. cap. sceba. Sceba similis est absinthio secundum speciem et secundum gustum: tamen differunt in gustu et virtute. in gustu quidem in eo quod cum stipticitate magis calefacit: et amaricat cum quadam salsedine. In virtute vero in eo quod commensuratum est: et magis absinthio interficit lumbricos extrorsum appositum et intra corpus assumptum et quidem calefacere in secundo gradu intense ponendum est id: siccare vero in tertio. Gali. viij. sim. phar. ca. chrusicos. Chrusicos siue barba iouis vocatur chrusicos. acrem simul et stipticam preualentem habet virtutem. Posse. Sera. auct. Gal. Decoctio sticados arabici confert dolori pectoris: sicut isopus. et in confectionibus medicinarum habet vires acriter relaxantes cum odore suaui. vrinam et menstrua prouocat. Jo. mes. Fit ex sticados arabico: et spica et oleo veteri: oleum bonum iuuatiuum voci. flores quidam eius de decoctione sustinent: plus quamque folia. solutione educit choleram nigram et phlegma. et mundificat neruos et cerebrum: et membra sensuum: et confortat ea. et confert iuuamentum magnum egritudinibus frigidis: et hoc secundum omnem modum vsus eius siue in potibus: siue in fomentis: et lauachris. et oleum ipsius confortat cerebrum et neruos: et calefacit eos et viuificat. In medicinis

autem sticados si iungatur squilla: aut eius acetū est medicina bona epilepsie ꝛ vertigini: ꝛ cum lapide lazuli: aut sale indo: aut alijs valētibus ad ea confert melancolie ꝛ egritudinibus timoris: ꝛ misceatur ei buglossa: aut succus eius: aut succ' pomorum dulcium ad egritudines cordis ꝛ melancoliam. Et euaporatio decoctionis eius aperit opilationes narium. ꝛ est medicina bona opilationib' epatis ꝛ splenis: ꝛ viscerum. ꝛ est sedatiuum dolorum qui sunt in neruis: ꝛ ī instrumentis iuncturarum: ꝛ in lateribus ꝑm omnem modum administrationis eius: ꝛ confortat interiora omnia que a frigiditate lesa sunt: ꝛ proprie materiali: ꝛ prohibet a putrefactione. Et ipsius syrupus ꝛ alij mōi administrationis eius sunt medicina bona quartane: ꝛ febribus longi temporis ꝛ prope phlegmaticis. Dosis decoctōnis eius est potio a.ʒ.iiij. vsq ad.vij. ꝛ pulueris ei' a.ʒ.ij. vsq ad.v. **Auic.** Sticados arabicum resoluit ꝛ subtiliat amaritudine sua. ꝛ similiter eius syrup' aperit opilationes ꝛ abstergit. ꝛ in ipso quidē est stipticitas pauca ꝛ confortat cor ꝛ viscera. ꝛ prohibꝫ putrefactionem. ꝛ eius decoctō sedat dolores neruorum ꝛ iuncturarum: ꝛ laterum. ꝛ ipsius syrup' est res magis iuuatiua egritudinum frigidarum ꝛ neruis: quare oportet vt eo quotidie vtatur qui neruos habet debiles: ꝛ qui ex frigiditate in ipsis patitur. ꝛ confert melancolie ꝛ epilepsie. ꝛ nocet habentibus calidam complexionem. ꝛ facit eum vomere. ꝛ est ex eis que faciunt sitim. ꝛ confortat instrumenta vrine. ꝛ soluendo educit phlegma ꝛ melancoliam. Gal. vero non dixit hoc esse eius. et ultima quidem potio ipsius est duodecī kesumē cū vino puro ꝛ oximele: ꝛ modico sale. Sticados citrinum quod arabice vocatur sceba virtutem habet diureticam. vnde vinum decoctionis eius ꝛ draganti spiritualia calefacit: ꝛ ad iliacam passionem valet: ꝛ contra stranguriam ꝛ dysuriā: ꝛ opilationē splenis: ꝛ epatis. ꝛ cū infirm' surgit ab infirmitate ad neruorum confortationem abluantur extrema in aqua decoctionis eius. Itē ad duritiem neruorum decoquantur sticados citrinum ꝛ caules in aqua: ꝛ ablue ꝛ suffumiga membrum quia multum mollificat ꝛ confortat. **Sera.** cap. sceba. Sceba vel sticados citrinū coquitur sola ꝛ bibitur: ꝛ interficit vermes. ꝛ expellit eos cum laxatione leui. ꝛ quando coquitur cum lentibus ꝛ bibitur facit hoc. ꝛ pecudes impīguantur quando comedunt eam. Et idem aucto. Gal. Uirtus scebe diuersa est a virtute absinthij nam sceba nocet stomacho. ꝛ occidit vermes pl' q̄ȝ absinthium: quando ponitur exterius vel sumitur it': ꝛ est ca. in secundo gradu: sic. in tertio.

Assur .i. crocus hortulanus
Assusoba .i. vngula oculi
Assulbasch .i. testitudo marina

Asquiron. Dias. cap. asquiron. Species est hyperici: vel dicitur andrasemon: sed virgis maior est hyperico sarmentosa: feniceum habens colorem ꝛ florem mellinuꝫ: semen simile hyperico: sed maius quod cum fricatum fuerit odorē resine emittit. sanguineū etiam facit colorem fricatum: vnde ꝛ andrasemon dictum est. **Posse. Dias.** Semen eius cum hydromelle bibitum ad modum duaꝝ cotularum choleram sciaticis deponit.

Assursumigi .i. sparagus

Assugila .i. radices: que vocātur radices: ꝛ comeduntur: ꝛ est rhaphanus.

Assus .i. lapis
Assuum .i. pondus

Assubul .i. oculi qui sunt medij īter variū ꝛ nigꝝ

Assum .i. galla
Assur .i. flos fraxini
Assurbalatib .i. spica nardi
Assuc .i. gallia muscata
Astufo .i. hypericon
Astula regia .i. affodillus
As .i. myrtus

Ast .i. radix que comeditur: ꝛ est rhaphanus

Atabasir .i. spodium

Atab .i. arbor indie: cuius fructus multum nutrit.

Atabitum est arbor toxica
Atacuigi .i. attago
Atafisagria .i. stafixagria
Atafacan .i. cardiaca
Athagbam .i. rugbe
Atage .i. attago
Atala .i. flores dactilorum
Atamanticum .i. meu
Atamaticiuꝫ idem quod supra
Atamaticon idem quod supra

Atanasia .i. mortalis: et est quedam confectio optima que sic vocatur: ꝛ similit' quedā herba: ꝛ alio nomine vocatur tanacetum: ꝛ est vna ex specieb' artemisie.

Atanita .i. ciclamen
Atanil .i. carbunculi

Atarfam .i. punctus sanguinis recentis rubei currentis a quibusdam venis ruptis in oculo: propt' percussionem

Atarasa idem quod supra

Atarcora montana est herba: cui' radix ē pyretꝝ

Atarmus .i. lupinus

Atararic est herba cuius stipes nascitur sine folijs in locis desertis: ꝛ assimilatur veretro canis: hec latine vocatur cancellaria.

Athaugamium .i. sinthomaticum

Athadar .i. viride
Athab .i. lacertos

Athala .i. saltus faciei: qui si multum perseuerat denunciat torturam oris.

Atacie .i. acacia

Atharurie est quedam medicina acutissima: que non bibitur propter sui acuitateꝫ: sed epithimata confert lentiginibus ꝛ panno: ꝛ scabiei vlcerose: ꝛ epetigini. ꝛ emplastrum ex ea confert sciatice

Atharo .i. lentiscus
Atharica .i. vngula caballina

Athadros ꝑm Gal. vi. sim. phar. cap. athadros. ē piraster stipticans plus alijs ꝛ siccans: ꝛ ideo consolidat magna vulnera rheumata remouens

Athanagia .i. tanaceti confectio
Athabasir .i. spodium
Atharal .i. distillatio

Athamara .i. antimoniū. sed Auic. li. 2° capitulo

athamara .videtur dicere q̄ sit herba nascens in india:habens operationem peonie.nam ex folijs eius fit epithima ei ad cui⁹ caput eleuatur vapor ⁊ prohibetur epilepsia.

Athare.i.lentiscus — Athfar.i.vngula
Athinat — .i.antimonium
Atra — .i.color niger
Atrala sunt flores dactilorum.
Atralis idem quod supra

Cap.68.

Atramentū id est zeg: s; attendendum q̄ zeg:sicut apparet in littera zeg habet tres species.Una earum est zeg nigrū ⁊ ista est marcasita:qua dissoluta fit encaustrum que vocatur a Serapione zeg nigrum:quoniam cum vino vel aceto dissoluitur in nigrum colorē; Et ab Auic.li.2⁰ cap.de atramento.vocatur atramentum album:quia nō dissoluta videtur albi coloris.Et est alia species q̄ vocatur colcatar vl' calcitis:⁊ illa ſm Dias.est citrini coloris:vt apparet in littera calcitis.Et tertia species que dicitur zeg viride:⁊ est calcantum.i.vitriolum.veru; est q̄ ſ; Auic.cap.predicto.auc.Gali. additur quarta species que dicitur zeg rubeum: vel atramentum rubeum:quod vocatur asurie:⁊ illud generatur ex colcotar vel calcitis.Unde illa atramenta sunt ſb stantie recipientis solutionem:permixte lapidib⁹ non suscipientibus solutionem: ⁊ ille recipientes solutionem sunt substantie que fuerunt liquide:⁊ congelauerunt se.⁊ soluuntur in aqua ⁊ decoctione preter asurie.ipsum enim est vehemētis corporeitatis ⁊ congelationis.⁊ viride est vehementius congelatum q̄; citrinum ⁊ vehementiores habet tunicas.Ubi notandum q̄ atramentum cum simpliciter ponitur:debet ītelligi de nigro ab atro colore:qui grece color niger dicitur.Et huius atramenti nigri:quoddam est atramentum sutorum ⁊ tinctura sutorum:⁊ est calcantum.Et quoddam est atramentum scriptorum:⁊ est encaustru;.omnia autem hec diffusius habentur in litteris ꝓpis.

Atragabulidos — .i.tragaliduntes
Atratili.i.medion agreste:frutex est spine similis minora habens folia ⁊ minuta supra ipsas virgas ⁊ omnis virga munda est:qua mulieres ꝑ fassis vtuntur:super quam virgam coma est spinosa:supra quā flos est viridis. radix est ei tenuis ⁊ inutil'

Atratisus.i.iringus — Atebi.i.boni mores
Atefitia.i.ruta — Atenegisis.i.enula
Atenalarmem — .i.bolū armenum
Ateromato — .i.alba apostemata
Aterela .i.iringus — Ateregum .i.citrum
Atesisia — .i.ruta siluestris
Atedenim — .i.fasianus
Atehemigi — .i. actago
Ather — .i.squinantum

Cap.69.

Athel vel tarmezit:ara.gre.nadabar:latine vero tamarisc⁹ domestica: sicut in Sera. lib.ag. gre. capitulo athel.i.abaonifs.⁊ est arbor multum lōga vsq; ad celum dura rectilinea:folia eius sunt longa:subtilia stricta. ⁊ non habet spinas. ⁊ ex ligno eius fiunt parapsides:⁊ incisoria:⁊ etia; vasa alia ⁊ ipsa est magna athel.⁊ grece vocatur nadahar. Et omnes arbores ex quibus fiunt vasa huiusmodi nominantur nachaa:sed est athel aliquantulu; arbor rubea quasi coloris scorpionis.Et idē auct. Dias.Athel est similis thamarisco.⁊ est in babylonia: ⁊ aqua infussionis eius ponitur in sief: que administrantur habentibus debilitatem visus.Et idem auctoritate Gali .Athel est species thamarisci. et est arbor que magis vento agitatur q̄; arbor thamarisci.⁊ habet lignū:⁊ ramos virides maculatos rubore:⁊ folia plurima habet similis folijs thamarisci.in sapore ei⁹ est stipticitas.⁊ non habet florem.⁊ habet fructum rotundum:sicut cicer habentem colorem cineritium:ad glaucedinē tendentem:intra que sunt grana pauca inuice; cōglobata ⁊ iuncta:que nominantur grana dulcia. Colliguntur in mense februarij:est ca.⁊ sic. in primo gradu.virtutes eius inuenies in littera casa.

uenies in lr̄a casa.

Athelia — .i.thamariscus
Atheliaquea idē qđ supra

Cap.70.

Athemon ara.gre.epithimō latine vero epithimum.Epithimu; ca.est ⁊ sic.in secundo gradu.⁊ quasi flos thimi:qui precipue in calidis locis crescit.herba autem ipsa repitur circa thimum:vnde dicitur epithimum quasi supercrescens flos thimi:⁊ flos ipsa ⁊ non herba in medicinis ponitur:pro quo quandoq; ponitur cuscute.cum producit flores colligitur. Sera. li.aggre.cap.athemon.Athemon.i. epithimum est flos cuiusdam herbe: que est similis timbre.⁊ habet capitella parua leuia rotunda: habentia caudas similes capillis. Dia. capitu.de epithimo.Epithimum flos est thimi:similis timbre.sūt vero capitella leuia: ⁊ rotunda cau das habētia. Gal. vi.sim.phar.cap.de epithimo.Uirtus epithimi est q̄ calefacit ⁊ siccat in tertio gradu. ⁊ est similis virtute asce.i.thimi.in omnibus vero est fortior virtute eius. Jo.mes. capitulo đ epithimo.Epithimū nascit' sr̄e:vt cuscute plāte aūt qb⁹ sup excrescit sūt alkal ⁊ alasce :et q̄dā spēs origani.Ei⁹ aūt aliud ē cretēse:aliđ syricū Meli⁹ ē qđ ē cretēse acuti odoris: ⁊ qđ nascit' in syria ē post illud s; ē meli⁹ rufum: ⁊ melius ē ad huc qđ ē cōpletū pōderosi⁹.⁊ melior ps eius sunt extremitates grosse:q̄ sūt sicut flores.ſbcitrinū autem ⁊ pallidū ē min⁹ bonū.ca.cōplexionis ē:⁊ sic. ī 2⁰. Et est cōpositū ex ptib⁹ igneis:a qbus inest ei acuitas:⁊ ex terris ſbtilib⁹:a qb⁹ īest ei stipticitas pauca.⁊ ipm qdē ē ſbtiliatiuū:resolutiuū: aptiuū opilationū:⁊ confortatiuum viscerum. facit sitim ⁊ generat estuationem in corporibus calidis.⁊ ē ex debiliter ⁊ tarde soluentibus:propter quod ꝑ bibēdū ē ſb dominio caliditatis ⁊ siccitatis positis

Confortatur autem operatio eius in multitudine quantitatis ipsius: et in associatione rei cum eo magnificantis effectum eius: sicut sunt myrabolani nigri et indi: aut ellebori nigri quantitas parua. aqua autem mellis cum pauco sale: aut aqua decoctionis passularum cum sale similiter: aut aqua lactis ex capris sumpti vigorat operationem eius. Sal gemma vero: aut sal indi: aut sal napti sunt ex rebus que sibi addita addunt virtuti ipsius. citam autem et facilem facit operationem eius: si ei aliquid virtute acutum miscetur: sicut piper: et piper longum: zinziber: et similia. Et non pretermittas quin cadat in potibus eius oleum de amigdalis dulcibus in quo inuoluatur: et in decoctione ipsius passule sine interioribus: quoniam addunt ei ad bonitatem leniendi: quod timetur ex nitrositate ipsius. Et ne ignores quoniam epithimum de decoctione modicum sustinet: quare oportet vt fiat illud secundum legem. Prerogatiuam autem habet super omnibus solutione educentibus melancoliam: educit enim eam facile sine molestia. **Auic.** li. ij. de epithimo. Epithimum est semen et flos. et sunt stipites parui confracti. et est acutum calidum: pungitiui saporis: semina habens rubea cuius plante virtus est: sicut virtus albasce. verum tamen albasce est debilior eo. et quod ex eo bonum est: est cretense et hierosolymitanum. et est decline ad rubedinem. et quod est vehementius rubeum et acutioris odoris: est etiam melius. et melius est illud quod affertur de insula crete. et quod affertur ex locis domus sancte: et alijs vicinis sibi. sed rubedo primi est fortior: et similatur semini cuscute: est ca. et sic. in tertio gradu secundum Gal. Et dixit Humay quod est ca. in tertio gradu sic. in fine primi **Posse.** Epithimum virtutem habet purgandi phlegma et melancoliam: et per se et cum adiuncto. s. cum medicinis purgantibus melancoliam. Contra quartanam fiet decoctum in aqua ʒ. i. epithimi: buliat et in tali aqua ponantur ʒ. ij. lapidis lazuli: vel armenici et digesta materia detur patienti. multi enim liberantur. valet similiter talis decoctio patientibus emoroidas ex melancolico sangui ne. **Dias.** Epithimum viride acceptum stomachum vexat: et vomitum mouet. ventrem prouocat et nauseam facit. ac deducit phlegma et choleram: et maxime nigram. datur ad purgandum thoracem cum melle: et hyrisillirica more electuarij accipitur. Alterius autem thimi flos albus est atque asper: sed ambo equalem habent virtutem. nam per os purgant phlebma: et per ventrem choleram nigram. datur in quibus precordia prefocantur et epaticis et suspiriosis. **Sera.** auct. Dias. quando bibuntur de eo. ʒ. iij cum melle et modico sale et aceto purgat choleram et melancoliam. et conuenit proprie melancolie: et inflationibus et vertigini. sed ipsum facit nauseam et maxime viride. et quando miscetur cum radice yreos et melle. et datur sic ad modum electuarij educit humiditates a pectore. Et idem auct. Abix Uirtus epithimi est fortis in educendo melancoliam a corporibus. et quando datur de eo cholericis ingrossat epar eorum. et accidit eis dispositio cum anxietate. et fortasse facit eos vomere. et ipsum quidem multum confert senibus. et multi curati sunt cum eo a melancolia quando miscetur cum eo absinthium. et quando bibitur simplex oportet quod inungatur cum oleo violarum aut amigdalarum. Et dosis eius est a. ʒ. i. vsque ad. ij. sed cum alijs est. ʒ. i. **Jo. mes.** Quidam dicunt epithimum solum educit de phlegmate aliquid. Et dixit Paulus quod solutione educit humores adustos. et declinauit ab eo: quod comprehendit vniuersitas. Et ego non inueni quod fieret illud potestas autem eius super humore melancolico et egritudinibus magna est: et proprie in egritudinibus capitis: sicut est melancolia: epilepsia: alguesgues: et timor: et vertigo: et dolor capitis: quarum materia est melancolia. valet etiam ad tremorem cordis et syncopim: et egritudines melancolicas in eo et est medicina magna opilationi splenis et egritudinibus in eo. et confert egritudini hypocundriorum et opilationi renum. Et frequens vsus potionis eius est medicina solemnis cancro: lepre: et vlceribus nigris. et soluit quartanam. Dosis potio eius est in decoctione a. ʒ. v. vsque ad. xx. et pulueris eius a. ʒ. iij. vsque ad. vij. Illi autem qui sumunt ipsum vitent acceptionem eius in estate. **Auic.** Sedat inflationem: et conuenit consistentibus et senibus. et remouet egritudines opilationis. et confert spasmo. et confert melancolie et epilepsie. et facit conturbationem et nauseam: in quorum complexionibus cholera rubea vincit. et est ex eis que sitire faciunt. Potio epithimi est quattuor aureorum et bibitur cum melle et sale: et soluendo educit melancoliam fortiter. et educit etiam phlegma. quidam vero dixerunt: quod ex eo bibitur sic vsque ad. ij. ʒ. et si decoctum sit vsque ad. iiij. et oportet vt voluatur quod ex eo bibitur in oleo amigdalino: et non oportet vt in decoquendo ipsum multum elaboretur.

Atib .i. boni mores
Atibu. i. res odorifere: quibus fit suffumigatio
Atumas est species quedam vlmi excellentior alijs
Atine. i. ficus sicce — Atincar. i. borax
Atumi. i. istrumentum super igne positum cum quo distillatur
Atinsa .i. cocodrillus
Atirimana. i. sauina vel bracteos: p q. l. l. abbel
Argiros. i. populus arbor — Athir. i. squinantum
Athiada. i. cibus sicut pheludes in quo ponitur sisamum
Athitum .i. confusum
Athigath. i. ramus arboris mortue quam ignoro
Athinet .i. antimonium
Atria .i. tri de pasta azima
Atrici .i. condilomata
Atriplex quid est. l. l. andraphasis
Atriplex agrestis quid est. l. l. quam supra
Atomon. i. indiuiduum — Atoma. i. debilitas
Athomus. i. fagille solis — Athorl. i. affodilli radix
Atropa. i. extenuatio — Atrofases. i. atriplices
Atrogenis nascitur in crete tantum insulis maritimis: iunipero similis et semine: et folijs: et ramis: et

succus eius lacteus.
Atrofia.i.extenuatio corporis:vel sine conuersio ne:quando nutrimentum non conuertitur in sub stantiam membri:ꝛ dicitur sinthesis.
Atrofia oculi fit ex nimio dolore capitis in acutꝭ febribus:ꝛ est quando fit totius oculi diminutio cum obtusione visus:ꝛ ipsius pupille breuitate.
Atropomeros .i.mandragora
Atronc .i.citrum
Atroba.i.cum conuersione scilicet quando aliqd permutatur:ꝛ postea conuertitur.
Atuboni.i.apostema existens in membris
Atuchion .i. antrax
Atublub .i.lentigo aque
Atumone .i.papauer
Atumeli .i. aqua de fauis mellis
Aturdilon .i.sisileos
Aturmus .i.lupinus
Atusa aron .i.aaron
Aturchar .i.zucarum
Athurchar atabarzed .i.zucarum album
Auafa .i.ebulus vel sambucus
Auanna munda id est pes leporis vel gariofilata
Auasac .i.armoniacum
Auellana fructus quidam est:lege ieum aligneū
Auellana ē nomē ponderis:ꝛ est aureus vnus: q est.3.i.ꝛ dimidia.
Auellana indica .i.saufel
Auena semen .i.egilops
Auiden.i.herba:de qua fit assa fetida
Auilimar .i.flos maligranati
Auis regia est auis quam nos vocamus regillū
Auis tarda.i. auis q̄ degit in aqua que bistarda vocatur.
Auis spine.i.auis tragumlitides:p qua lege lr̄aꝫ tragumlitides.
Auis cauda tremula idem quod supra
Auis pelargie .i.ciconia auis
Auis arba est auis que in ligua nostra vocat̄ ar pa:que facta est sicut miluus:ꝛ est vtcunqꝫ maior
Auocticon .i.eupatorium
Auosil .i.elleborus
Auotian .i.siliqua
Auutuli ē nomē ponderis:ꝛ est pondus grano rum ordei nouem.
Auusig .i.ramus
Auusigi idem quod supra
Asanthea est herba:cuius flos est aurei coloris:ꝛ ē spēs nenufaris:ꝛ latine vocat̄ vngula caballina
Axebran.i.esula Axetareon.i.ordeum
Axleon.i.lilium Aximo.i. mordicatio
Axican .i.rhaphanus
Axion ē nectuaꝝ genꝰ: maxīe cuiꝰ pluma aurea videtur.
Axungia oībus est nota:p q̄.l.l.querumuxbaion
Ayra.i.lolium

Cap.vi.

Aynech ara.vel alusue:gre.brion vel briuꝫ:vel licena: latine vero vsnee:vel muscus arborū.
Usnee vel brion: quoddam oritur in arboribus sicut lanugo:ꝛ qōdā ē vsnee vel brion maris :ꝛ ē lanugo q̄ oritur sup̄ petras mari. **Sera.** li.aggre.cap.aynech. Aynech.i. muscꝰ q̄rcus:ꝛ est res que reperit̄ nascens sup arborē serbin:ꝛ nucis:ꝛ glandiū:ꝛ sup lapides. Et meliꝰ ex eo est quod reperit̄ sup serbin montanū :ꝛ pꝰ illō qō repit̄ super arborē nucis.ꝛ meliꝰ hoꝝ est:qō ē magis odoriferꝝ ꝛ albidioris coloris. Et peius ex eo est quod est ad nigredinē tendens.sapor eius ē stipticus temperate.ꝛ virtus eiꝰ est que non ē frigida frigiditate forti:sed ꝓpe tepiditatem. ꝛ v̄tus eius alia est que resoluit:ꝛ mollificat:ꝛ ꝓprie illō quod reperit̄ sup arborem serbin. **Gal.** vi.sim.phar.capitulo brium:vł brion marinum cōpositum est ex terrestri ꝛ aquosa simul sb̄stantia vtrisqꝫ frigidis.stipticat enī comestum :ꝛ quotquot calida sunt cataplasmatū manifeste infrigidat ꝛ adiuuat.Et est aliō brion vel briuꝫ qō a qbusdā vocat̄ spelticū.repitur quidē ī q̄rcubꝰ ꝛ pinis:ꝛ lenkis.habet aūt stipticatiuā virtutē nō vehementem:neqꝫ enī sufficienter frigida est:sed quodammodo mediјs appropīquat:quare ꝛ diaforeticā ꝛ mollificatiuā possidet vim: maxime qō in cedrinis lignis inuenit̄. **Dias.** cap.de licena.Licena q̄ sup petrā marinā nascitur brion est. **Aui.** li.2.° cap.vsnee. Usnee sunt cortices sb̄tiles circūuolute sup arborē ferentē glādes:ꝛ pinū vel nucē. ꝛ hꝫ odorē bonū q̄ ex ea bona ē:est alba:ꝛ nigra est mala.in ipsa est frigiditas pauca ad debilitatē declinās: ꝛ stipticitas equalis.Et estimauerunt quidam ꝙ est cali. in primo gradu:sic.in secūdo. Inquit alcausi: est frigida vehementis siccitatis insunt ei virtus stiptica ꝛ resolutio simul ꝛ lenificatio:precipue ē de pino:ꝛ eius stipticitas est equalis. **Posse. Sera.** auctoritate Dias. Aynech est muscus quercus:ꝛ cōfert doloribꝰ matricis:ꝛ qn̄qꝫ coquit̄:ꝛ sedēt mulieres in decoctione eiꝰ:ꝛ confert multū:qn̄ admiscet̄ in fumigationibꝰ ꝛ vnguētis:q̄ fiūt ad resoluendam laxitudinē.ꝛ ingredit̄ in cōfectione olei de ben:ꝛ in aliјs vnguētis ꝓpter stipticitatē que est in eo.ꝛ infundit̄ in vino diebus aliquot:ꝛ illō vinū facit dormire dormitione forti.ꝛ qn̄ infundit̄ ī vino stiptico cōfert stomacho.ꝛ curat excussionē ventris ꝛ aromatizat stomachū.ꝛ abscīdit vomitū. **Dias.** Licena ē muscus maris q̄ cataplasmatibꝰ adhibita fluxū sanguinis abstinet tumores ꝯpescit.zernas emēdat.ictericis opitulat̄ melle addito asperedinē oris ꝛ ligue dislenit:rheumatismū ꝯpescit:qꝛ stiptice ē virtutis ꝛ siccantis. Almāsor tractatu 3.° ca.vsnee . Usnee vł muscus q̄rcꝰ paꝝ existit ca.qō ꝛ vomitū abstinēdo stomachū efficit rigidum. **Aui.** Usnee aromaticuꝫ est.aperit opilationes .ꝛ strigit carnes mollificatas.ꝛ linitur super apostemata calida: ꝛ sedat ea: ꝛ resoluit duricies. ꝛ sedat apostemata carnosa fluxa.cadit ī vnctionibꝰ laxitudīs :ꝛ resoluit duriciē iūcturaꝝ.Et similit̄ eius decoctio cum

infunditur in vino facit dormire potantem ipsum ⁊ abstergit visum. ⁊ confert tremori cordis, retinz vomitū. ⁊ confortat stomachū. ⁊ remouet inflammationem eius: precipue ei⁹ infusio in vino stiptico. ⁊ confert dolori epatis debilis. aperit opilationem matricis. ⁊ quando sedetur in aqua eius confert dolori matricis. ⁊ ꝓuocat mēstrua: ⁊ loco ei⁹ ponit' pōd⁹ ipi⁹ cordumeni. Et idē i de virib⁹ cordis ait. Usnee ca. est in primo gradu: sic. in secundo: ⁊ habet confortare cor.

Aysdo .i. semperuiua
Aysron .i. peonia
Ayzon. i. semperuiua: ⁊ dicitur ab ay quod ē semper: ⁊ zoe quod est vita.
Azabac .i. oleum
Azadarach. i. magna arbor: ⁊ est cedrus
Azadachi .i. acetosa
Azaffa .i. tinea
Azabaser .i. meu
Azam .i. lilium
Azame .i. pinee
Azambor .i. vespa
Azarnech .i. auripigmentum
Azamet idem quod supra
Azaruech idem quod supra
Azarum. i. vulgago: ⁊ est asara bacara vel asaruz
Azardach id est acetosa montana: ⁊ est acetosella
Azaran est nomen cuiusdam insule
Azaron .i. minium
Azarenum .i. viola
Azarasen .i. brionia
Azareasen idem quod supra
Azaracades .i. pyretrum
Azaruc .i. auripigmentum
Azarnab .i. psilotrum
Azarot .i. sarcocolla
Azaratha. i. instrumentum de vitro factum simile canne per quod pueri attrahunt aquam: ⁊ violenter cum volunt expellunt per foramen.
Asarasch .i. arbor berberi
Azaster .i. genus ellebori
Azaz quid est. l. l. chackille
Azzarach .i. berberi
Azedarach. i. arbor habens fructum similem nabach: ⁊ nominant eum iudei myrabolanum: ⁊ est arbor magna. fructus eius ca. in secundo: ⁊ sic. in fine primi. fructus eius ꝯm plurimum est malus stomacho: ⁊ fortasse interficit. flos ei⁹ aperit opilationem cerebri. radix eius cum vino interficit pediculos: ⁊ auget capillos.
Azedarab .i. locus quidam
Azegi .i. attramentum
Azegera .i. cantarides
Azeberech est species vitrioli
Azel est nomen piscis magni
Azelen .i. indicium

Cap. 72.

A zemalsaker siue azezalsaker arabi. latine epatica. Epatica est herba que oritur in lapidibus humidis: ⁊ est Sera. li. aggre. auct. similis lenticule aque. Gal. capit. azezalsaker. Azezalsaker nascitur in lapidibus humectis: ⁊ cadit super eam ros: vel gutta aque. ⁊ ē similis lenticule aque: ⁊ quanto maiora habet folia tanto melior est. frigida est ⁊ sic. in primo ḡdu

Posse. Epatica valet contra opilationez splenis ⁊ epatis ex calida materia: ⁊ contra omnem egritudinem epatis ca. ⁊ cōtra apostemata ca. superposita trita: est enim repercussiua. Sera. auctoritate Diascori. Uirtus eius est que infrigidat frigiditate pauca. ⁊ desiccat ⁊ abstergit. ⁊ emplastrum cum ea factum abscindit menstrua. ⁊ posita aut cataplasmata etiam sedat apostemata cali. ⁊ curat empetiginem. ⁊ confert ictericie. ⁊ conficitur vel miscetur cum melle: asperedinem oris ⁊ lingue dislenit. ⁊ prohibet fluxum humiditatum ad membra est enim frigi. ⁊ sic. ⁊ stiptica.

Azerahasen .i. vitis alba
Azibum .i. vua passa
Aziffa .i. tinea
Aziniar .i. viride eris
Azimithe .i. memithe
Azim .i. indicus
Azimiar id est es vstū: vel fex ei⁹
Azirnab .i. psilotrum
Azirin .i. indicus
Azubd .i. butiruz crudum
Azubdi idem quod supra
Azuc .i. fricatio cum corticib⁹
Azufere .i. genus ellebori
Azul .i. lapis lazuli
Azulet .i. fricatio cuz corticib⁹
Azuri .i. nabach
Azureti .i. vitrum

Cap. 73.

Sequitur de B

6

Baadh arabice gre. albid: vel cephalican: vel albair: ⁊ latīe ouū. Ser. lib. aggre. capitulo baadh auctoritate Gal. Que eligimus sunt oua gallinarum non ergo oportet: vt narremus aliorum ouorum virtutem: quia eorum natura est eadem cum natura illorum. ⁊ complexio quidem oui est frigidior corpore temperato nam infrigidat infrigidatione temperata: ⁊ desiccat sine mordicatione. Et oportet vt administrētur ex eis illa que sunt recentia: quia vetera non sunt bona. Albugo quidem oui administratur in doloribus omnibus in quibus est necessaria medicina: q̄ nō mordicet: sicut sūt dolores oculoꝝ ⁊ apostemata ani ⁊ pectinis: ⁊ oīa vlcera fraudulentia mala: ⁊ cū medicinis q̄ abscindunt sanguinez: qui

fluit a miringis cerebri:ꝛ qñ imbibit̃ in eo lana:ꝛ ponit̃ sup cõbustionem ignis aut aque bulientis cõfert multũ.et est bonũ in emplastris que ponũ tur super fronte.ꝛ facit adherere pilos quorum ortus nõ est directus in palpebris postq̃ miscetur eis medicina cõueniens ad hoc sicut olibanum:ꝛ maxime pingue: ex eo quod est antiquuz:neq̃ ni mis siccum.ꝛ iuuamentũ est in hoc nõ ꝑpter cõ plexionem:que est in eo sed ꝑpt̃ viscositatẽ.vitelli vero ouoꝝ sbstantia similis ẽ substãtie albuminis Et ꝑpt̃ hanc cãm miscet̃ cũ cerotis :que non hñt mordicationẽ postq̃ fuerit elixatum aut assatum parum enĩ assatuz desiccat superfluitates paucas Et n os quidẽ estimauim⁹ q̃ hoc qd̃ acquirit̃ ex hac virtute egressum est a sua cõplexione:ꝛ misce tu r similiter in emplastris:q̃ ꝓhibent apostema ta ca.totũ vero ouũ administram⁹ postq̃ miscet̃ cũ oleo rosato in incursione apostematũ que fiũt in mammillis:ꝛ palpebris:ꝛ aurib⁹:qñ apostema ta fiunt ex ꝑcussione:aut alia quacunq̃ cã. Et vti mur etiã eo in medicatione mẽbroꝝ neruosoꝛum sicut sunt iuncture:ꝛ corde.ꝛ si decoquat̃ ouum si cut est:ꝛ comedat̃ cũ aceto sedat humores fluen tes ad stomachuz ꝛ intestina.Et si cũ eo miscuerĩ aliquã ex medicinis que cõferunt ad vẽtris fluxũ ꝛ dolorẽ eius:ꝛ des in potu:aut coques sup ignem sine fumo:ꝛ dederis infirmo in cibo confert ei iu uamẽto nõ pauco.Et meliores medicine que ei ĩ hoc casu cõmiscẽt̃ est succ⁹ vue acerbe ꝛ sumach ꝛ qñ assat̃ ouũ:aut coquat̃ alit̃ acgrit ꝑ decoctio nem:aut assationẽ diuersitatẽ nõ paucam. Et idẽ auct.Dias.Ouum semicoctum sorbile est magis nutritiuũ q̃ alio mõ ꝯfectũ.Et vitellũ oui elixatũ qñ miscet̃ cũ croco ꝛ oleo ro.confert pulsationi oculi.ꝛ admiscet̃ ei melilotũ ꝛ confert apostema tibus ani ꝛ apostemationi emoroidaꝝ. ꝛ qñ linit̃ albumen eius sup cõbustionẽ ignis in ꝑncipio ei⁹ non sinit locũ vesicari.ꝛ qñ linit̃ cum eo facies ꝓ hibet solis cõbustionem.ꝛ qñ conficit̃ cum eo so lum thus ꝛ ponit̃ super frontem ꝓhibet cursum humorum ad oculos.Et sorbet̃ tepidũ ouũ ꝛ cõ fert ardori vesice:ꝛ vlcerib⁹ renuz:ꝛ asperitati pe ctoris:ꝛ expuentibus sanguinẽ: ꝛ catarro descen denti ad pectus:ꝛ apostematibus amigdalarum ꝛ qñ distillat̃ modicũ ex albumine eius in oculuz sedat dolorẽ eius. ꝛ qñ frigit̃ cũ sumach ꝛ galla stringit ventrẽ.ꝛ qñ comedit̃ solũ facit hoc.assatu ra ei⁹:ꝛ albumẽ ei⁹ qñ distillat̃ in aurẽ apostema tam calido apostemate infrigidat:ꝛ sedat dolorẽ ei⁹.ꝛ similit̃ qñ ponit̃ sup apostemata calida ocu li cõfert.Et qñ sorbent̃ oua cõfert morsui animal̃ qd̃ dicit̃ amolos:ꝛ qñ sorbet̃ ouũ crudũ confert apostematibus amigdalarum.

Dias. ꝰm translationẽ nostram capitu.de ouis

Habet enĩ ouum effectum duplicẽ.si enim semi coctum bibat̃:virtutem stomacho prebet ꝛ lenit: q: lene est.Crudũ aũt potatũ brancos emẽdat.la chrymum eius tepidũ in oculis dolẽtibus iniectũ salutẽ restituet.Vitellus aũt extrinsec⁹ illinitus in aliqua ꝑte corporis stiptic⁹ inuenit̃.coctũ vero in aceto:vt sit durum dysentericis ꝓdest.virtute aũt sua ouũ sorbile cibi:ꝛ pot⁹ virtutẽ ꝑstat.Crudum bibitũ sitim ꝓhibet.facit ꝛ nõ solũ ad oculos:ve ꝝ etiã vbi sine mordicatione necessariũ est medica mentũ:vt ĩ ano ꝛ veretro vlcerato:aut ad omnia maliciosa vulnera.vñ cũ oleo ro. mixtũ adhibet̃ ad palpebras ꝛ mãmillas inflatas:ꝛ ad oĩa ꝑcus sa loca in corpore:aut alio quolibet mõ factas in flationes in neruosis locis.s.cubitis vel digitis:ꝛ genub⁹: ꝛ articulis pedũ: ꝛ manuũ. Ad usturas crudi oui vitellũ vltimũ medicamẽ est cũ lana vl̃ etiã albumẽ.infrigidat enĩ mediocrit̃:siccat sine mordicatione.

Almansor tractatu 3° cap.de ouis

Oua plus aliis cõuenietia galline sũt:ꝛ ꝑdicis:p⁹ que oua anatis in bonitate existunt:quanuis ma lum efficiant nutrimentum.Alia vero oua :sicut oua que sunt paruarum auium:aut magnarũ co medenda non sunt nisi medicine causa.duo vero ouorum prius dicta genera:galline videlicet:atq̃ perdicis sperma valde augmentant:atq̃ ad coitũ stimulando incitant.Anserum autem oua fastidi um faciunt:grauem habentia odorem.Sed galli ne ꝛ perdicis oua temperata sunt ꝛ conuenientia Vitellus quoq̃ oui in caliditate temperatus exi stens bene nutrit.Albumen vero frigidum est et viscosum dureq̃ digerit̃:sanguis etiam ex eo ge neratus non est bonus.oua cuz elixantur: ꝛ dura fiunt plus nutriunt :ad digerenduz tamẽ sunt du riora tardiusq̃ ꝺ stomacho descendũt.mollia ve ro ad descendendum velocia:his a quib⁹ sanguis fluxus est multum:aut vires fuerũt imminute cõ ferunt.Tremula vero q̃ neq̃ dura fiũt neq̃ mol lia inter illa duo media existũt.oua ꝑterea guttu ris ꝛ pulmonis cõferunt asperitati:ex quibus san guis tẽperatus ac multaꝝ viriũ generatur. Ipsa quoq̃ aliqñ vicẽ carnis tenet:q hb⁹ valde pingues vti nõ debet.

Auic. lib.2° capit. de ouis.

Meliora ex eis sunt oua galline recentia ꝛ melius quod est in eis est vitellus.et melius eo rum artificium est:vt non cum alio congelentur. post oua autem galline sunt oua auium :que cur su earũ procedunt:sicut atederam adoraz:ꝛ alcu bugi:ꝛ atthebemigi.Oua vero anatis ꝛ similium sunt mali humoris.oua sunt ad equalitatẽ tenden tia:sed ipsoꝝ albumẽ ad frigiditatẽ:ꝛ vitellus ad caliditatem:ꝛ ambo sunt humida:precipue albu men. Et ex eis sicciora sunt oua anseris ꝛ strucii in ouis est stipticitas:ꝛ proprie in vitello eorum assato.eorum autem albumen sedat dolores mor dicatiuos propt̃ sui glutinationẽ:qñ ipm tenet̃ ꝛ remanet:quia nõ remouetur velociter sicut lac Coagulata vero sunt tardioris digestionis:pluri mi aũt nutrimẽti.ꝛ meliora eoꝝ sũt sorbilia cocta in aqua:ꝛ sunt velocioris penetrationis.fit epithi ma ex albumine eorum:ꝛ tunc prohibet corruptiõ nem coloris a sole:ꝛ remouet eaz. ꝛ cum vitellus assat̃ ꝛ terit̃ ei⁹ epithima ẽ vtile pãno ꝛ nigredini oua aũt auis turde sũt tĩctura bona ꝰm q̃ dr̃:ꝛ ex peritur hora qua preparata sunt ad illud cum fi lo lane penetrante in eis:ꝛ dimittitur donec consi deret̃ an nigrescat.Et similiter oua alodoc ꝫ q̃

dicitur:⁊ ponūtur oua in emplastris apostematū et in clysteribus ꝓpter vlcera et apostemata.et li niunt̄ sup herisipillā cū oleo.et conferūt exituris ani et pectinis:et adustioni ignis. et cōferūt ad vl cera:et similiter in adustione aque.et leniunt ner uos.⁊ cōferūt omnib⁹ dolorib⁹ iūcturaꝝ.Et po nunt̄ in medicamentis abscindēdi fluxum sangui nis panniculi cerebri.⁊ cōferunt corize. ⁊ vitellus oui galline confert apostematibus ca.in aure.Et dicit̄ ꝙ oua testudinis siluestris cōferūt epilepsie Albumē oui sedat dolorē oculi:⁊ vitellus cū cro co ⁊ oleo ro.cōfert pcussioni oculi:et cū ex eo fit emplastꝛ cū farina ordei ꝓhibet fluxū ab oculo:⁊ similit̄ linit̄ cū thure sup frōtē ꝓpter fluxū ad ocu lum.Et cōferunt oua sorbilia asperitati pectoris ⁊ pulmonis:⁊ gutturis:⁊ tussi:⁊ pleurisi:⁊ ethicis ⁊ raucedini vocis ex caliditate:⁊ stricture anheli tus:⁊ sputo sanguinis ꝓprie cū sorbet̄ vitellus ipo rū tepid⁹. Et oua quidē testudinis siluestris exp ta sunt tussi infantiū.⁊ oua cocta in aceto ꝓhibent fluxū ventris ⁊ dysenteriā.⁊ ipsoꝝ vitellus cōfert vlceri renū ⁊ vesice precipue si sorbeat̄ crudus.Et que ex eis sūt assata sup cinerē sine fumo cōferūt solutioni ventris ⁊ dysenterie.qū comedunt̄ cum aliquibus stipticis:⁊ aqua agreste ⁊ cōferūt aspe ritati intestinoꝝ ⁊ vesice.Et ex alb umine quidem ipsoꝝ fit clystere cū meliloto ꝓpter vlcera intesti noꝝ ⁊ putrefactionē eoꝝ.⁊ cōferūt exituris ani ⁊ pectinis.⁊ superponit̄ liciniū infusum in eis:⁊ in oleo ro.ꝓpter apostemata ani ⁊ percussionē ei⁹. Ex albumīe preterea ouoꝝ fit pessariū cū oleo d alcanna ⁊ cōfert vlceribus matricis:⁊ lenit matri cem.⁊ quādo sorbet̄ sicut est crudū cōfert fluxui sanguinis.Amplius oīa oua:precipue oua passeꝝ augmentū faciūt in coitu.Et dicit̄ ꝙ cū oua anse ris miscentur cū oleo ⁊ distillātur tepida in matri cem prouocāt mēstrua post quatuor dies.Et idē in lib.de virib⁹ cordis dicit ꝙ cōfortant cor.Rabi moyses cap.de ouis.Oua in se recentia sūt cibus ꝓpinquior sanguini:sed oua dura assata sunt ex ci bis grossis viscosis.⁊ oua iuuant ad coitum:⁊ ma xime cū ce pis ⁊ rapis. Gal. sup illo amphorismo eorū que nutriūt oua nutriūt pa rum ⁊ tarde:⁊ maxime in aqua cocta.⁊ oua sunt grossus cibus:sicut ius tritici ⁊ pisces.vitella eorū cū oleo ro.⁊ croco remouēt dolorē podagricorū ⁊ si multū doluerint misceat̄ modicum opij ⁊ in ungant̄.Cōtra incendiū ignis fiat vnguentum sa tis ꝓbatū ex vitellis ouoꝝ recentiū oleo ro.cera alba ⁊ sepo arietino.Ad idē valet succus plantagi nis cū albumine ouoꝝ recentiū ⁊ succo cucurbite Albumē oui cū vitello in vrinali positū alicui⁹ su specti:qui quouis modo sumpsit venenū interi⁹ infra certas horas illud patefacit vbi sit:qm̄ si sit vltra gibbum epatis.s.in venis vel vijs vrinalibus nigrescit ⁊ fetet.Si vero sit citra concauum eius vt in orobo vel ītestinis alijs rugatur ⁊ citrinescit sed non fetet. hoc repperi in margine cuiusdam Sera.apud cap.de vrina.ideo hoc etiā hic addo.

Baaracothon .i.psillium

Baam.i.cū multe placente ponunt̄ ī patella vna super aliam locando melle īter oēs duas posito atqꝫ sic simul coquuntur

Basdh .i.baadh

Baucia .i.pastinaca

Baucia hortensis.i.pastinaca domestica: ꝑ q̄.l.l. lezar.

Baucia agrestis id est pastinaca agrestis ⁊ ē dau cus.

Baurtania.i.vitis agrestis

Cap.74.

b Aul ara.vl' birne:grece lociū:latīe vō vrīa Sera li.aggre.cap.baul.auct.Gal. Uiri⁹ vri ne est calida acuta:⁊ est in ea abstersio magna:⁊ propter hanc causam vtuntur ea laua tores pannorum lauantes cum ea pannos:⁊ aufe runt ab eis maculas ⁊ sordes.⁊ ex ea est ex anima libus fortis caliditatis maioris ē caliditatis ⁊ ecō tra.Et vrina hominis debilior est omnibus alijs p̄ ter vrinam porci castrati.Ipsa enim est in debi litate sicut hominis vrina.Urina autem verri for tior est vrina hominis.⁊ vrina apri fortior est his ⁊ signum in hoc est acuitas odoris:postq̄ non po test temptari per saporem vel potum. propterea vero quod viderunt medici ꝙ vrina multum ab stergit:curant cum ea vlcera profunda ⁊ scabiem ⁊ vlcera multe sordis:⁊ propterea administrat̄ in vlceribus testiculorū circa loca illa existentibus que sunt multum humida:⁊ in vlceribus aurium ⁊ abluunt cum ea caput:⁊ mundificat furfures q sunt in eo:⁊ lentigines faciei.⁊ curat empetiginem ⁊ serpiginem:⁊ sahaphati capitis:⁊ qūqꝫ admini strant eaꝫ coacti:non potentes habere medicinā aliam in rusticis:⁊ curat egritudines eorum.⁊ ac cipitur etiam petia:⁊ ligatur super exituram aut super vlcera que generantur in manibus ⁊ pedi bus ligatione forti :precipiendo infirmo ꝙ conti nue mingat sup loco illo:non dissoluendo donec curetur ⁊ confert ⁊ curātur. ſꝫ medicina que su mitur ex vrina infantiū:⁊ ē dicta chrysocolla eo ꝙ aurifices vtuntur ea ad aurum solidandum:ē multum iuuatiua in vlceribus fraudulentis:⁊ dif ficilis consolidationis.qui ergo vult facere hanc medicinā accipiat mortarium ex cupro :⁊ pistel lum ex eodem:⁊ mingat in eo puer non pollutus ⁊ pistetur continue in sole aut in loco calido:do nec dissoluatur ex substantia eris:⁊ erit magni iu uamenti in vlceribus dictis.Fex autē vrine alba residens in fundo eius ſm ꝙ dicitur confert heri sipille.Et vrinam puerorum ⁊ etiam virorum iaꝫ biberunt quidam in passionibus prouenientibus ex corruptione aeris:⁊ estimauerūt se ꝓpter hoc fuisse cu ratos. Dias. capitulo locium.quisquis bi berit locium percussuꝫ vipe re sanat.venenis bibitis prodest.hydropes in ini tio curat. punctiones echimi: ⁊ scorpionis mari timi: similiter ⁊ draconis maritimi punctum cu rat. Canina vrina nitro admixta :⁊ inde medi camentum factum lepras ⁊ prurigines tollit.

Et vrina hominis quãdo cum nitro miscetur confert si ponatur sup morsum canis rabidi: et scabiem vlceratam et supra pruritum. Et vrina homĩs senis que nõ est recens: est melior in vlceribus humidis: et in furfuribus capitis: ⁊ empetigini et serpigini: ipsa quidẽ furfures: et acoras: et scabies: et pannaritia vulnera medicanda curat. putredines veretri et pustulas aurium sanat. vermes aurium excludit et curat cũ corio mali granati si fuerit decocta. Pueri vrina ortopnoicos curat cũ melle ĩ vase ereo cocta peruncta. vulnera gingiuarũ cõpescit. caligines oculorum tollit in eramine missa et cocta vt ipm coagulare faciat. et puluis eius in oculis aspergat: quod in vase ex vrina resederit. ignem sacrũ cõpescit. Caprinũ lotiuz in vase coctũ et cum lanis pessarijs adhibituz dolores stericos curat. vulnera oculorũ tollit. prurigines palpebrarum cõpescit. vrina thaurina cũ mirrha adhibita dolores auriuz mitigat. vrina caprina hec omnia facit. bibita vero calculos frãgit et excludit. Leporinum lotium bibitũ cum spicanardi et aqua cyathis duobus hydropes curat. infantibus vrinã ꝓuocat. ventrẽ mollit. dolorẽ aurium cõpescit. Lincis vrina: quẽ multi ligurũ vocãt: mox vbi minxerit lapis fit: quẽ multi elecorũ vocant. dolores stomachi cõpescit. ventris abstinet rheumatismum. Asininũ vero lotium bibitũ nefreticos curat. hec sententialit' dicit Sera. auct. Dias. cap. proprio. lʒ sub alijs verbis.

Baulurus gemel .i. vrina cameli
Baulleb .i. vrina canis
Baulumsen .i. vrina hominis
Baulasabil .i. vrina puerorum
Baulcebul idẽ qd̃. s. Baualmais. i. vrina cap
Baulbaccara .i. vrina vacce
Baulbulis. i. vrina bouis Bauma. i. pix
Baurach bahasur: est quedã spẽs baurach
Bauratus. i. desiccatus ⁊ induratus
Baurati. i. mediũ ventris Cap. 75.

b Aurach ara. gre. afronitruz latine vo spuma nitri. Baurach aliud minerale: aliud artificiale. Minerale aliud armenũ: aliđ aphricanũ: aliud romanũ: aliud egyptium. Armenum est laminosum albũ: hñs permixtionẽ rubedinis: ⁊ aliqd purpureitatis. ⁊ est mordificatiuuz salsum. Alie vero spẽs in his ꝓprietatib' erunt remissiores ⁊ debiliores. vñ baurach. i. afronitrũ: qđ est spuma nitri armeni: q̃ ẽ alba leuis: ⁊ salsa mordificatiue. Et est aliđ sicut artificiale: sicut flos parietis: qui est sicut flos salis: ex eo artificialiter fit sal nitrũ. Et est similit' baurach artificiale: qđ fit ẜm Gal. li. dinamidiarũ cap. de afronitro sic: accipe partes nitri duas: saponis partẽ vnam: distempera cũ capitello: ⁊ fac trociscos. Illud vero qđ ẽ minerale ẜm Dias. cap. de afronitro: dicit' afronitrũ verius: ⁊ est ca. ⁊ sic. in 2° gradu. Sera. li. aggre. cap. de nitro. Nitruz ⁊ baurach. i. nitrũ ⁊ spuma nitri: spẽs baurach ⁊ minẽ ipsi' sũt sicut minere salis. nã ex eo est aqua fluẽs deinde petrificat': et ex eo est quod in minera sua est sicut lapis. et ex eo est rubeũ. ⁊ ex eo est album ⁊ purulentũ: ⁊ multorũ colorũ. Unde nitrũ habet spẽs multas. Una earũ dicit' baurach armenum ⁊ defert' ab armenia. ⁊ est alia que dicitur nitruz ⁊ defertur ab rabath. Sunt ei' due spẽs: album ⁊ nigrum. ⁊ est simile salibus minerarũ. ⁊ sapor ei' est inter salsedinem ⁊ acetositatez. Et dixit quidã medicus ꝙ baurach sunt due spẽs. s. artificialis: ⁊ nãlis. ⁊ nãlis ẽ illa que nascit' in mineris: ⁊ sũt ei' due species. s. armenicum ⁊ babylonicum. ⁊ armenicum est melius: ⁊ est illud qđ vidim' apud nos sed babylonicum est illud quod defertur ad nos ⁊ sunt eius due species. vna nominatur nitrum. et est sal petrosum: cuius color est ad rubedinez tendens: et sapor ad salsedinem cuz amaritudĩe pauca significans superfluam adustionez. Et species alia dicitur baurach panis: quia in massa vtuntur eo in pane: et hoc quia homines ipsi' terre dissoluunt ipsum in aqua: et liniunt ex eo panez anteq̃ coquant. recipit enim ab ipso claritatem quandã sed baurach artificiale generat' ex materia nitri humiditate plumbi. et hec cõmiscentur ad inuicẽ et ponuntur ad ignem: et istud nominat' nitrum et est sal petrosum incisiuum et abstersiuum existens. vnde vna ex specieb' baurach artificialis ẽ baurach album. Et est aliud artificiale quod est spumosum. et est melius oĩbus. et color eius ẽ terreus purulentus trahens plus versus rubedinez et ex eo sumitur qđ fit ex sigillatione. Dias. cap. de nitro. Nitrum eligi oʒ: qđ est lene. et color ei' sit sicut color rose: aut album et sit plenum foraminibus: sicut spongia: sed medicina que dicit' afronitrũ: et est ei' expositio spuma nitri: et est illđ quod putãt quidã eẽ baurach armenum. et melior ex ea est que est lenis multuz et existens in laminib' cito frangibilis. et in colore suo est purpureitas. et ẽ similis spuma mordicãs linguam quemadmodum est illa que defertur a silia vel delfia: et a candia. et post hanc ĩ bonitate ẽ illa que defertur a babylonia vel ex egypto. Et idem Sera. auct. Gal. differentia est iter baurach aphrice: quod dicitur spumosum et nitrum vel nitri spumaz ꝙ spuma baurach est medicina desiccatiua. et color eius est similis farine frumenti. et est alba. nõ est sicut flos lapidis asij: neq̃ talis coloris. sed baurach spumosum non est sicut farina sed est coagulatũ et aggregatum. et est illud quo vtuntur homines quotidie ad lauandum sordes et ad auferendum pruritũ: et postq̃ res est sicut diximus inueniũt ipaz medici eẽ vnã ex medicinis resolutiuis. sʒ spume baurach virt' et nã est eadẽ quã hʒ baurach: nisi q: est subtilior: et postq̃ diximus ꝙ natura baurach est media inter naturam baurach aphrice et naturam salis: et hoc quia in baurach aphrice est virt' q̃ abstergit solũ. et ĩ sale est virtus stiptica: et in baurach sunt iste due virtutes simul: nisi quia virtus eius est stiptica pauca: sed virtus abstersiua est multa. Et dixit ꝙ virtus baurach est media inter virtutẽ baurach aphrice

τ salis:τ quādo cōburit̃ est ꝓpinquius illi aphri-ce:τ hoc ideo q2 subtiliat:τ ꝓpter hanc causam desiccat τ resoluit. Et si sumit̃ de eo aliquid per os incidit τ subtiliat humores grossos plusquam sal sed baurach aphrice non vtimur interius: nisi in digeamus medicina forti:q2 ipm cōmouet nauseam τ vomitum:τ nisi esset ꝓpter hoc darem⁹ ipm in humoribus grossis. Quidā vero vtunt̃ isto baurach aphrice in medicinis:que dant̃ illis qui sumpserunt fungos strāgulantes τ curat eos statim. sed τ nos administramus baurach:τ nō adustum τ maxime spumaȝ ei⁹ in ista strangulatione:τ ista spuma nomine greco:τ cōposito afronitꝛ dicit̃: τ est magis abstersiuum q̄ȝ sal:quia non stipticat τ sunt amara multum. Et post dicit q sal amar⁹ medius est inter salem durū τ afronitrum bonuȝ eo q afronitri sunt spēs:q2 eo est duruȝ grossum quod non dissoluit̃ in aqua cito. τ non est sermo medius hic in spēbus illis ex eo:sed sermo ille est medius in hoc q significat nomen suum: volo dicere spumā substātie eius que est sicut spuma:q2 nitruȝ est sicut petra. τ ista spuma est sicut spuma in supficie existens:τ ideo nitrū est min⁹ calidum q̄ȝ afronitrū. τ ꝓpter hanc causam aufert carnem que crescit in vlcerib⁹:τ destruit eam absq3 nocumento aliquo. sed flos nitri τ similit̃ ipm nitrum vlcerū mordicat carnes. Et dicit cōsiderator hoꝝ sermonū:qn̄ diligenter cōsideras sermonē Gal. in 4° cap. de nitro τ afronitro. τ cōparas ipm cuȝ sermone suo in xi. cap. baurach aphrice quod est spumosum:τ baurach similit̃:τ aggregas operationes inuenies ꝑ certo: q intellexit per baurach aphrice nitrum:τ ꝑ baurach afronitrum spumaȝ nitri. τ dixit q afronitrū est spuma nitri:τ est baurach armenum. sumit̃ ergo per hoc q baurach ſm Gal. est baurach armenuȝ. Et ꝑ certo scias q intellexit ꝑ baurach armenum afronitrū. Cōburitur nitruȝ sic:ponat̃ in olla terrea τ sepeliatur in prunis:τ dimittat̃ donec calescat:τ postea auferatur ab igne τ reponat̃:τ illud est qd̓ vocat̃ amentum. Bulcasim lib͛o qui dicit̃ seruitor. sal nitruȝ comburit̃ sicut sal.

Posse. Sera. auc. Dias. Uirt⁹ oīs nitri est desiccatiua. τ qn̄ bibit̃ ex eo incidit τ subtiliat humores grossos viscosos plusq̄ȝ afronitrū τ dat̃ adustum τ nō adustum ad suffocationem fungorum pniciosoꝝ. sed virt⁹ spume nitri que dr̃ afronitꝛ ē similis virtuti salis adusti. adustio ei⁹ est sicut adustio illi⁹:nisi q afronitrum valet pl⁹ sale in hoc q sedat torsiones vētris. τ miscet̃ cum aliquib⁹ vnguentis:τ inungitur ex eis patiens febres cicdicas:τ aufert rigorem earum si fiat inunctio ante paroxismum apud ignem. τ ingreditur etiam vnguenta que fiunt ad scabiem vlcerosam τ pruritū τ morpheā. Et qn̄ afronitrum τ spuma nitri:quod est baurach armenū dissoluit̃ ī aqua aut vino τ distillatur in aurē:sedat dolorem eius τ ventositates que sunt in ea:τ sibillum:τ confert humorib⁹ fluentib⁹ ad ea: τ qn̄ dissoluit̃ in aceto mundificat sordes que sunt in ea. τ qn̄ miscet̃ cuȝ adipe anserino aut axūgia porcina curat morsus canis. τ qn̄ miscet̃ cum terbentina curat orificia furunculorū. Et fit emplastrum cum ea: τ ficub⁹ supra ventrē hydropici. τ fit cū eo τ melle cobol acuens visum. τ qn̄ bibit̃ cum aceto τ aqua ꝯfert suffocationi fungoꝝ perniciosorū. τ qn̄ bibitur cū aqua. confert nocumēto specierum cantaridaruȝ que dicit̃ bursfrasitis. τ sumitur cū anuiden τ cōfert nocumento sanguinis narium. τ cōfert ad extenuandum. τ fit emplastrum paralysi:τ facit declinare caput ad posteriora. et torsionib⁹ neruoꝝ confert. et miscetur pusca et aqua et fit panis habenti paralysim lingue.

Baucia .i. vitis alba
Bautamia. i. viticella: et est idē quod supra
Babalanus mepsico. i. bubalanus repsico
Babatgematicon. i. succus cauliculi agrestis
Babebot est quedam auis calidior omnibus auibus: quam non cognosco faciens augmentum in coitu.
Bablericum .i. bellirici
Babunagium .i. isopus
Babunegum .i. camomilla
Bacanū. i. rhapban⁹
Baca. i. fructus lauri
Bacat. i. pondus
Bacath idē qd̓ supra
Bacca .i. bacha
Bachantis quid est lege litteram hec
Bacha. i. fruct⁹ oliue vel lauri vel hedere: et sūt fructus vel grana rotunda.
Bachar sunt proprie bacce lauri
Bachara. i. asarum

Cap. 76.

b Achaelb gre. latīe luyula vl̓ panis cuculi. Luyula ē herba acetosi saporis. folium eius est paruum et tripliciter diuisum: et in cacumine cuiuslibet partis est alia incisura. semīa eius sunt in vaginulis similib⁹ corniculis que cuȝ tanguntur tempore maturationis euolant ab eis semina similia andachuche tēdentia ad rubedinē τ vocat̃ trifolium acetosum: sicut apparet in. l. andachucha: et talis est trifoliuȝ quod ponit̃ a Damasceno in vnguento diafinicon: et vocat ipsum trifoliuȝ. Plinius cap. bachaelb. folia cime flores et fructus sunt fri. et sic. folia tamen sunt humidiora predictis. fruct⁹ vel semina eius matura aliqualem habent dulcedinē.

Posse. Luyula medetur vlceribus oris: et fistul̓ similatur in virtute acetose siluestri est stiptica. cōsolidat vulnera et vlcera. succus eius valet vlceribus oris antiquis et alcole. et rob ei⁹ confert alcole. Plinius cap. bachaelb. ꝓpter acetositatem existentem in ipso valet ad alcolam: et alias egritudines oris.

Bacia. i. baucia
Bactitura seu squama metalloruȝ: grece dr̃ lepidos.
Bacora catona. i. psilliū
Bacora citona idem quod supra
Bacula .i. bacca
Bacuch marina .i. buthormarien
Badahas est regio quedam
Badrabarac .i. resistētia veneno

Badhar .i.stercus animalium
Babacha.i.cib⁹ q fit ex tritico lacte ⁊ zucaro

Cap.77.

b Akadeara.vł adriaochara:vł scede:gre.polion.latine vero poliū mōtanū. Poliȷ̄ diuersa sūt genera:sed mōtanū cōpetit vsui medicine.vñ cuȝ simplicit᷑ poliū īuenit᷑:mōtanū dȝ ītelligi.cū flores ꝓducit colligat᷑.ꝑ annū seruat᷑.virtutē hȝ dissoluēdi ⁊ cōsumēdi.et hȝ virtutē diureticā ex sbtili sub **Sera.** li.aggre.cap.bakade.auc. **Dias**cō.due sūt spēs.s.magnū ⁊ paruum.paruū ē quo vtūt᷑ medici.⁊ ē plāta sbtil᷑ paruum:cui⁹ lōgitudo ē circa palmū.⁊ ē plena semīe Magnū vero ē sup cui⁹ sūmitatē ē capitellū ꝑuū rotūdū:simile capitello spine albe.odorē hȝ ğuez cū pauca aromaticitate.⁊ **Dias.** cap.poliō magnū ē debilioris odorl. Poliū est mōtuosū.⁊ ē alterꝝ.Mōtuosū vero ē qđ nobis venit ī vsū.frutex ē alba ⁊ tenera:folia hñs lōga vni⁹ cubiti:sup quas virge sūt cū capitellis semine plenis:a q̄ lanicies exit alba ⁊ lōga velut capilli:odorē hñs cū suauitate. **Bal.** viij.sim.phar.ca.đ polio. Poliū amarꝝ gustātib⁹ ē ⁊ moderate acre.magis aūt virtuosū qđ min⁹ ē:hoc ī antidotis vtimur:etenī acri⁹ ⁊ amari⁹ ē q̄ȝ illud qđ mai⁹:sic vt ex 3º ğdu fit siccatiuū:ex secūdo vō iā cōpleto calefaciētium. **Posse.** Uinū decoctiōis ei⁹ ⁊ passulaꝝ valet ꝯ frigiditatē pectoris:⁊ vinū decoctionis eius valet ꝯ dolorē ex vētositate ⁊ opilatōe splenis:⁊ epatis:⁊ renū:⁊ ꝯ strāguriā:⁊ dissuriā:⁊ dolorē stomachi ex vēto **Sera.** Uirt⁹ ei⁹.s.poliȷ̄ ē q̄ ablꝫgit sitate. ⁊ ꝑꝑrie illud qđ ē minoris speciei:qñ desiccat᷑.⁊ incarnat:⁊ aperit opilationes mēbroꝝ ītrīsecoꝝ.⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua.⁊ curat vulnera ⁊ vlcera maligna:qñ pulueriȝat᷑ sup ea:⁊ ꝑꝑrie qđ ē minoris spēi:qñ ē siccū.ȝ maioris spēi:qñ ē recēs īcarnat vulnera magna ⁊ vlcera.⁊ qñ decoctio amboꝝ bibit᷑ cōfert morsib⁹ venenosis:⁊ hydropisi:⁊ ictericie.⁊ qñ bibit᷑ cū aceto cōfert apostematib⁹ splenis:veꝝ facit sodā.⁊ ē malū stomacho.⁊ relaxat vētrē.⁊ ꝓuocat mēstrua.⁊ qñ sternit᷑ sb lecto fugat aīalia venenosa.⁊ qñ fit emplastꝝ cū eo cōglutinat vulnera humida:⁊ ipsuȝ mūdificat caput.⁊ prouocat vrinam.⁊ refrenat libidi **Dias.** Elixatura ei⁹ morsib⁹ venenatis nem. occurrit.hydropicis magnū ꝑsidiū ē.aceto mixtū spleni vtilit᷑ adhibet᷑.dolorem capitis ꝯmōuet.⁊ cacostomaticū est.vētrē mollit mēstruis ipat.res venereas extiguit.caput purgat ⁊ vrinā mouet.⁊ strato supposito lōgi⁹ arcet serpētes.cataplasmatib⁹ adhibita vulnerib⁹ paracolesim facit.arcuato **Bal.** Poliū qȝ amarꝝ:⁊ mo morbo succurrit. derate acre deobstruit oīa viscera ⁊ vrinas:⁊ mēstrua ꝓuocat.⁊ viride qdem adhuc existēs cōsolidat magnas plagas:⁊ maxime fructicosa spēs ei⁹. siccū vero factū sanat male morigerata vulnera:qñ apponit᷑.magis aūt hoc efficit quod minus est.

Bakcha .i.vacca
Bakche aliendi .i.olus iudaicum
Baklens idem quod supra
Bakim id est brasil:⁊ est bacham
Bakinon idem quod supra

Cap.78.

b Alaustia latine gre.balaustiō ara.luliciar. Balaustia ē flos mali granati caducus:queȝ **Dias.** vocat ꝗtinū cap.de malo granato:fri.ē ⁊ sic. **Sera.** li.aggre.ca.luliciar .i.ba i 2º gradu. laustia.⁊ ē flos mali granati.Et ex malis granatis:quedā sūt domestica:q̄dā siluestria.sed flos siluestris đr balaustia:quaꝝ q̄dā īuenit᷑ alba:q̄dā purpurea:⁊ q̄dā rosacea. **Auic.** li.2º capitu. de balaustia Balaustia flos ē granati siluestris ꝑsici: aut egyptij.⁊ est ipsa qdē qñq̄ȝ ē rubea:qñq̄ȝ alba:⁊ qñq̄ȝ rosea.Et succi ei⁹ nā ē sic succiba:be hircine.fri.ē ī fine ꝑmi gradus:sic ī 2º **Aui.** vi sim.phar.cap.balaustiū Balaustiū ē flos mali ğnati siluestris q̄lis doēstico vicin⁹.vehemēt᷑ aūt stipticat gustū: necnō desiccatiue ⁊ stiptice v̄tutis ē palā quoq̄ȝ ꝙ ē grossaꝝ partiū si recolam⁹ dicta ī quarto hoꝝ monumētoꝝ:cū oñdebamus oē stipticū terrestre eē ⁊ frigidū. Nulli⁹ aūt alteri⁹ saporis hȝ īdiciū:⁊ iđ ponet vtiq̄ȝ hoc aliq̄s siccare:⁊ ī frigidare nō debilit᷑.siqdē nō male oñdebatur a nobis in quarto hoꝝ monumētoꝝ īesse stipticitatem terrestrib⁹ ⁊ frigidis corporib⁹: deinde ⁊ apparētia testāt᷑.Etenī si paratritionib⁹ ⁊ alijs vlceribus id apponas citi⁹ qdē videbis ad cicatricē ꝓcedere.hic ē enī ꝙ emittētib⁹ sanguinē ⁊ dysenterijs adhuc in fluxibus q in vētre:⁊ matrice nō est aliq̄s medicoꝝ scribētiū curatiuū negociū:q non vtatur hoc pharmaco. **Pos.Ser.** Balaustia īcarnat ⁊ stringit ⁊ curat tenasmonē.⁊ cōsolidat vlcera ītestinoꝝ.⁊ cōfert sputo sanguīs:⁊ fluxui mēstroꝝ.⁊ confert ad oīa ad q̄ cōfert hypoquistidos. **Auic.** Balaustia ē glutinatiua:⁊ retinȝ oēȝ fluxū sāguīs ⁊ generat melācoliā.⁊ ē bōa gingiue sāguinolēte.⁊ ꝯsolidat plagas:⁊ vlcera ātiq̄:⁊ albo cor ⁊ ꝑcussionē pulueriȝata desup.⁊ firmos efficit dētes motos.⁊ ꝓhibet fluxū sanguīs.⁊ strīgit fluxum intestinoꝝ:⁊ fluxū matricis sanguineū.loco ei⁹ ponat᷑ cortex glandis:⁊ caput granati.
Balanon .i.glans
Balantha squama piscis q̄dā q̄ īuenit᷑ ī frōte piscis degētis ī cōcha rotūda:⁊ tortuosa cōcaua: ȝ nos vtimur blaccebisantia:q̄ fert᷑ de sancto.
Balath .i.glans
Bala.i.succ⁹ palme ī q̄ dactili nascuntur
Balas est cum multe placente in oleo frixe ponūtur patella vnā super aliam locando
Balaustum .i.quercus
Balanos.i.glās:⁊ ē etiā castanea

Cap.79.

b Alanus repsico vł balanus mopsica:vel pigmētaria:gre.arabi.haben:latine vō ben. Ben ē semē arboris

myrice.fruct⁹ ei⁹ sicut auellane:habẽtes intus me dullã q̃ exprimit̃:ꝛ egredit̃ humiditas q̃ igredit̃ i nobilib⁹ cõfectionib⁹ ꝑ oleo.nascit̃ i ethiopia ꝛ in egypto:ꝛ i idia:ꝛ palestina.Est aũt ben aliud qḋ ẽ granũ triangulatũ albũ paruũ simile chartamo sed mai⁹ vtrũq;:nec ita oblõgũ:quo multi vsi sũt ꝑ pipere albo lʒ decipiãt̃:a qb⁹ exprimit̃ oleũ di ctũ muscellinũ:vel balaninũ.nã arabes vocãt illḋ semẽ mu- **Dias.** scellinũ: Fin trãslationẽ nr̃am capit. balan⁹ repsico.i.ben.ẽ semẽ arboris:similis arbori myrice:nuces hñs ab intus q̃s cũ digitis cõfricaueris humorẽ eijciũt:q cõfe ctionib⁹ miris ꝛ nobilib⁹ multis miscet̃ ꝑ oleo. nascit̃ vero in ethiopia:ꝛ in arabia:ꝛ in locis idie ipe succ⁹ melior ẽ:q ẽ re- **Sera.** li.aggre.cap. cẽs ꝛ odore plen⁹:ꝛ alb⁹. haben auct. Dias.haben.i.granũ ben.ꝛ ẽ fruct⁹ arboris simil' thamarisco:ꝛ ẽ fruct⁹ auellanis.medulla ei⁹ expri mit̃ sicut amigdale.ꝛ egredit̃ aliqd loco olei.ꝛ na scit̃ hec arbor i terris bahabes:ꝛ in babylonia:ꝛ i locis arabũ:ꝛ i terris palestine:q̃ noiant̃ nitram ꝛ melior ex eo ẽ nouus plen⁹ alb⁹:facilis excoriati onis.Et idẽ auc.Gal.hec medicina defert̃ ad nos ex terris arabũ.ꝛ pigmẽtarij vtũt̃ succo medulle ei⁹ loco olei.ꝛ cõ- **Jo.mes.** cap.ben. Ben plexio ei⁹ ẽ ca. ẽ granũ alma- hasus:ꝛ ei⁹ aliud magnũ:aliud puũ. Magnũ aũt ẽ i magnitudiẽ fruct⁹ auellane:triãgulatũ.puum aũt ẽ sicut cicer :ꝛ vtrũq; hʒ medullã vnctuosam lenẽ:ꝛ albũ:sʒ mai⁹ icolumi⁹ ẽ paruo.paruũ võ ẽ malignũ:magnũ aũt meli⁹ :cui⁹ alb⁹ ẽ cortex:pla nus:tenuis.ꝛ cui⁹medulla ẽ alba lenis:mlˀte vnctu ositatis.Et qḋ ẽ antiquũ meli⁹ ẽ recẽti:ꝛ puũ me lius ẽ sbnigꝛ declinãs ad albedinẽ:ꝛ cui⁹medulla ẽ vnctuosa alba ꝛ lenis.ꝛ antiquũ meli⁹ est recẽti acuto.magnũ ẽ ca.i ꝑn.tertij:sic.i z° ꝛ i ipo ẽ hu miditas supflua cũ acrediẽ.ꝛ ẽ icisiuũ:ꝛ mundifi catiuũ:abstersiuũ:apitiuũ opilationũ:ꝛ viscerꝫ cõ turbatiuũ:ꝑpt̃ humiditatẽ supfluã ꝑparãs ad vo mitũ.ꝛ min⁹ ẽ fortius i oĩ re:faciẽs opatões diffi ciles laboriosas ꝑducẽtes ad casũ virtutis:ꝛ sudo rẽ frigidũ.ꝛ ideo pui ꝓhibẽda est administratio nisi in emplastris:ꝛ fricationib⁹ ꝛ olei ipi⁹:ꝛ in vn guentis.Magni aũt malicia corrigibilis est:ꝛ hec sũt corribilia in ipo.nocet enĩ stomacho:faciẽs sb uersionẽ i eo.ꝛ ẽ laboriose solutionis ꝛ tarde .Et nos qdẽ dixim⁹ i canone:ꝙ assatio eius ab eo re soluit ꝛ maturat supfluã humiditatẽ aptã ad sub uersionẽ:ꝛ nauseã ꝛ vomitũ: ꝛ dimittũt ei vt sit ꝑ vẽtrẽ solutiuũ tãtũ.Semẽ aũt feniculi ꝛ anisi cuꝫ eo rectificãt nocumẽtũ ꝑmũ:ꝛ ꝑpe mixta coctiõi ipsi⁹.ꝛ fiũt ex medullis ei⁹ post coctionẽ ipsius:ꝛ medio põdere ei⁹ ex amigdalis dulcis ꝛ melle pas sularꝫ:forme sicut auellane. ꝛ sũt iuuamẽti magni vbi oꝫ.Opatio decoctõis ei⁹ ẽ: accipe ex eis inte gris q̃titatẽ quã volueris:ꝛ iuolue eos in pasta:ꝛ coque i cinere calido:ꝛ tere cõtritione mlˀta:ꝛ po ne ex seminib⁹ ꝛ spẽb⁹ aliq̃s: ꝛ iuolue i panno: ꝛ desuper inuolue pastam :ꝛ fac sicut supi⁹.oleum autem eius extrahitur sicut oleum de amigdalis.

Posse. Dias. Ex eo.ʒ.i.bibita cuꝫ pusca splen siccat cũ iris illyrica mixt⁹:ꝛ i cataplasmatib⁹ posit⁹.ꝛ mul sa adhibita dolores podagricos mitigat.aceto au tem mixt⁹ lepras ꝛ maculas: ꝛ pustulas corporis tollit.Accept⁹ solutionẽ vẽtris facilẽ ꝑstat. mulse mixt⁹ nauseã ꝓuacat.cacostomatic⁹ ẽ. oleũ qḋ ex ipso semiẽ exit acceptũ vẽtrẽ mollit.coriũ radicis ei⁹ stipticũ ẽ.exꝑssus succ⁹ ei⁹ vtilis ẽ:vt aspredinẽ ꝛ pruriginẽ corpis mirifice purgat. **Sera.** Ben cõfert empe tigini ꝛ lentiginib⁹ q̃ sũt i facie:ꝛ scabiei:ꝛ prurituι ꝛ egritudini cum eleuat̃ cutis cũ aceto:ꝛ attenuat duriciẽ epatis et splenis si eis supponat̃ cũ aliq̃ pharmacia ex de siccãtib⁹:sʒ i succo ei⁹ ẽ parꝫ stipticitatis.mouet vo mitũ qñ bibit̃ ex eo cũ melle.ꝛ laxat vẽtrẽ laxatio ne fortiori.ꝛ aufert cicatrices multũ oleũ ei⁹ inun ctũ.cortex exterior ipsi⁹ grani admĩstrat̃:qñ indi gemus stiptica- **Jo.mes.** Ben ꝑ vomituꝫ tione multa. ꝛ ꝑ ventrẽ educit phlegma crudũ grossuꝫ.ꝛ ẽ medicina mirabil' ad colicã phlegmaticã ꝛ vẽtosaꝫ. ꝛ etiã clysterizatur ꝛ supponit̃.ꝛ fit ex medullis ei⁹ emplastꝛ:ꝛ faria ordei ꝛ melle:ꝛ soluit apostemata dura:ꝛ scrofu las.valet ad egritudines neruorꝫ frigidas: sicut ẽ ꝫctio ꝛ spasmus.calefacit enĩ eos:ꝛ lenit duricieꝫ eorꝫ ꝛ nodositatẽ.ꝛ emplastrat̃ sup epar ꝛ splenẽ ꝛ ꝑpe cũ farina lupinorꝫ ꝛ spica: ꝛ cõfert duriciei ꝛ opilatõi eorꝫ.Ben aũt puũ emplastrat̃ in egre tudinib⁹ ꝑdictis:ꝛ ẽ virtuosi⁹:ꝛ similit̃ ei⁹ oleum Oleũ aũt de ben notũ cõfert vestigijs vlcerꝫ:ꝛ len tiginib⁹ꝛ feditati ei⁹: ꝛ morphee.ꝛ distillat̃ i aurẽ ꝛ cõfert dolori ei⁹:ꝛ sonitui i ipa ꝛ surditati.dosis ei⁹ ẽ a.ʒ.5.vsq; ad.ʒ.i.ꝛ.5. **Auic.** li.2° cap.de ben.Ben ẽ mũdificatiuũ.ꝛ ꝑpe ei⁹ medulla:ꝛ icisiuũ humiditatũ grossarꝫ ꝛ apit cuꝫ aceto ꝛ aq̃ opilatões viscerꝫ.ꝛ i arbore ipsi⁹ ẽ ama ritudo ꝛ stipticitas.ꝛ ꝑpt̃ hoc ẽ i ipa virt⁹ cauteri zatiua.ꝛ ei⁹ cortex ẽ stiptic⁹ pl⁹.ꝛ oleũ ipsi⁹ nõ eua cuat̃ a stipticitate.ꝛ i ipo toto ẽ abstersio ꝛ icisio. semẽ ei⁹ cõfert lẽtiginib⁹magnis ꝛ paruis:ꝛ pãno ꝛ morphee ꝛ vestigijs vlcerꝫ:ꝛ similit̃ ei⁹oleũ.ꝛ cõ fert apostematib⁹ duris oib⁹:cũ ponitur i empla stris ꝛ vnguẽtis.ꝛ cõfert cũ aceto excoriatõi:ꝛ sca biei vlcerate.ꝛ cõfert bothor lactee ꝛ asahafati.et calefacit neruos.ꝛ lenificat spasmũ ꝛ duriciẽ ner uorꝫ:ꝛ ꝑpe oleũ ei⁹.ꝛ ꝯfert dolori auris ꝛ tinnitui q ẽ i ipa cũ adipe anatis.ꝛ decoctio radicis ei⁹ cõ fert dolori dẽtiũ si cũ ea os coluit̃.ꝛ ꝯfert duriciẽ splenis:qñ bibit̃ cũ aceto mixtũ ex eo in põdere duarꝫ.ʒ.qñq; etiã cõiũgit̃ cũ fermẽto: aut farina lolij:ꝛ aq̃ alkaratin :aut farina ordei: aut farina lupini:ꝛ fit ex eo emplastꝛ spleni.ꝛ ipm qdẽ ẽ ma lũ stomacho faciẽs nauseã.ꝛ si bibat̃ ex succo ei⁹ aure⁹.i.cũ melle fac vomẽ fortiter.ꝛ soluẽdo edu cit phlegma crudũ cũ bibit̃ cũ melle:ꝛ similit̃ ei⁹ oleũ.ꝛ similit̃ cũ supponit̃ liciniũ ĩfusũ i ipo:loco ei⁹ ponit̃ quãtũ ipm ẽ de rubea:ꝛ medietas sui de cortice cassie lgnee ꝛ decima põderis ei⁹ macis.
Balanomiris idem quod supra

Balanus .i.suppositorium
Balam tephus .i.elleborus
Balah .i.dactali imaturi
Balch .i.glans
Balanus sordianos.i.castanea
Balbaiati est genus apostematis corrosiui
Balkati est genus apostematis
Ballariana.i.fu Ballanos.i.glās
Balsamum quid est.l.l.ielessem
Balsamita mēta aquatica sisimbrium idem.
Balsamita aquatica.i.melissa
Balsaton sunt capilli qui inueniuntur in arbore
Balsami:vt apparet in.l.ielessem
Balsales.i.bulbus belbesum:z est balsalalzi
Baltat .i.anax auis
Baleccara ē aīal simile lacerte:sed vētricosius sa tis:qd īuenit̄ barbarie z sardinie:z ē coloris lacer te.l.l.dab. Ballecara idē qd sup̄
Balsel sunt quidam fructus:vt apparet in.l. bule
Balisen.i.porrum greci.dicūt q͡ est herba fructi cosa angulosis caulibus nigris
Balialmon .i.colen z est fel
Baloch .i.glans
Balanoc est species camphore
Ballot .i.glans
Baltonica .i.camomilla
Baluam.i.faciēs mordicationem stercoris
Balusti .i.quercus
Baluū ē cibariū qd fit ex tritico lacte z zucaro
Banaich.i.ebulus Barasicam.i.bdellium
Baras est q̄si morphea alba.s.q̄ inficit carnem z cutim:z in hoc differt a morphea:ī q̄ tātū ificitur cutis.vn̄ cū pūgit̄ morphea emanat ab ea sāguis in baras nūq̄ exit:z ē ī eo caro īfecta vsq̄ ad os: z est q̄si incurabilis.
Barasen.i.lētigo aque Baraseil idē qd supra
Baaral vel basirac.i.semen lucarie
Barati.i.vernix Baratis.i.bara
Barachion .i.apostema
Barasinas quid est.l.l.xenoia
Barach kebuli est qdā semē idū.z sūt eius due spēs:q̄rū vna est parua absq̄ rugis:z alia magna cū rugis.z eap̄ melior ē parua.eradicat phlegma ex iuncturis.soluit phlegma ex ītestinis z vermes z ascarides:z ī hoc ē valde bona z est catapucia.
Barar.i.anax auis Cap.80.

Bararichibchene siue bazarichibchē ara gre.z latine semē lini. Sal. vij.sim.phar.ca. de semine lini.semen lini ca.in p̄mo gra. in humiditate z siccitate est mediū.z si comedit̄ īflat:z cū toto hoc quod assatur inflat:quia ipsum est plenum humiditate super flua. Sera. li.aggre.auc.Gal. virtus ei⁹ est q̄ subtiliat z,puocat vrinā z mēstrua.z q̄n bibit̄:aut fit cū ea emplastrū confert apostematib⁹ epatis z orificio stomachi:z ipi stomacho.sed radicis eius stipticitas est amplior stipticitate floris.z caliditas eius est minor caliditate ipsi⁹.z p̄pt̄ eius stipticitatē acquirit q͡ admisceat̄ cū medicinis que administrāt̄ ad sputū sanguinis.z au ctori. Sera. Flos eius est stipticus sti Dias. pticitate pauca:calefactiuus maturatiuus.z est ca.q̄si in p̄mo gradu.z est mediū humiditate z siccitate.z secūda ei⁹ virt⁹ ē q͡ ē mollificatiuū. Sera. li.aggr.ca.bararichibchene. bararichibchene ē mollificatiuum:sedatiuū dolor̄.z cōfert egritudinib⁹ interioribus:nisi q2 est min⁹ in hoc q̄ camomilla.z ē mediū inter laxatiuū z stipticū:z admiscet̄ ī eo parum virtutis,puocatiue vrine:z hoc qdē apparet in eo manifeste q̄n comedit̄ assatū:z tūc est magl cōueniēs ad strīgēdū ventrē.Et dixit in li.de conseruatione sanitatis:q͡ q̄n semē lini decoquit̄ in aqua:eius decoctio est infrigidatiua.Et idē auc. Dias. Uirtus seminis lini est similis virtuti seminis fenugreci.z q̄n admiscet̄ cū aqua melle z oleo z cōficit̄ resoluit apostemata calida z mollificat ea siue sint intus siue exterius.z q̄n fit ex eo emplastrū cū ficub⁹:z nitro delet pannū: z pustulas albas faciei.i.papulas s̄m trāslationē nostrā Diasco.z q̄n cōficit̄ cū aqua resoluit apostemata q̄ sūt in radice auris z apostemata dura.z q̄n coqt̄ cū vino eradicat formicā:z spēs vlcer̄ q̄ dicūtur faui.z q̄n miscet̄ cum melle z pipere: z vtitur qs eo mouet coitum.z quādo miscet̄ cum nasturtio quantitate equali confert scissuris vnguiū z earū excoriationi.z fit cū decoctione eius clystere ad mordicationem intestinorum z matricis:z mollit ventrem.q̄n mulieres sedēt in decoctione eius cōfert apostematib⁹ matricis sicut feungrecum.Et idē auc.Aben mesuay.,p̄prietas eius est: z virtus vt q̄n fit ex ea emplastr̄ mixta cera z melle ɔfert ardorib⁹ vnguiū.Et idē auc. Atabari: si ponitur sup̄ vngues equat inequalitates ear̄.Et idē auct. Abugerig.confert vlcerib⁹ vesice z renū.z maturat apostemata q̄n fit cū eo emplastr̄. z q̄n bibit̄ torrefactū confert tussi fri.z hu.Et idē auc.Mesa rugie expellit fetum cito. Et idem auct. Alcauzi non est ei par ad expellendū cito fetum z expellēdum aquā.Et idē auct.Rasis.sedat dolores:z cōfert punctionib⁹ intestinor̄.Paulus capit.de lino linum q̄n cōburit̄ fumus eius est subtilis:z cōfert corize z suffocationi matricis. Aui. li.2⁰ cap.de semine lini. virt⁹ est ei⁹,prima virtuti fenugreci:ca.in p̄mo cōmensuratū humiditate z siccitate.Et dicit̄ quidē q͡ decoctio lini est decoctio recētis ei⁹.in ipso eni ē humiditas superflua est maturatiuū z abstergit:z inflat,p̄pt̄ hūmiditatem suam superfluā:ita q͡ illud qd ex eo frixum est hoc agit cū stipticitate:que in frixo māifeste commēsurata:z in nō frixo māifesta p̄mixta cū lenificatione.z est sedatiuū dolor̄ min⁹ q̄ camomilla ex ip̄o fit emplastr̄ cū nitro z bolo z lenit pannū z cōfert cōtractioni vnguiū z scissuris:z fracturis ear̄.z q̄n p̄miscet̄ cum equali mēsura nasturcij:z cōficit̄ cū melle lenit apostemata calida exteriora z interiora:z apostema qd est post aures cum aqua cineris z apostemata dura.z p̄hibet spasmū z,p̄prie cōtractionē vnguiū cū permiscet̄ cū cera

⁊ melle. eius suffumigatio cōfert corize. ⁊ similit' fumigatio ipsius lini confert tussi phlegmatice: ⁊ ꝑprie qḋ ex ea assatum. ⁊ est malū stomacho. ⁊ ē difficilis digestionis: ⁊ pauci nutrimēti. quod autē ex eo frixum est constringit ventrē: ⁊ non frixum est cōmensuratū. ⁊ eius ꝓuocatio est debilis: sȝ cōfortatur cū assatione. ⁊ quādo iungitur cuȝ melle ⁊ pipere: mouet coitū: ⁊ cum decoctione ipsius fit pessariū matrici: ⁊ sedet' in ea: ⁊ iuuat' a mordicatione que est in ipsa ⁊ apostematib⁹: ⁊ similit' in intestinis. ⁊ ex ea fit iuuamentuȝ ad vlcera vesice ⁊ renū. Et cū ex decoctione semīs lini fit clystere cū oleo ro. magnificat' iuuamētum in vlcerib⁹ intestinorum. Cap. 81.

Ara vel bara: ara. gre. cucurbita genella: vel coloquintida: latine cucurbita. Cucurbita fri. est ⁊ hu. in cibis ⁊ medicinis competit: ⁊ precipue semina eius que ante maturitatē colliguntur. Semina autē ipsa diuretica sunt, ꝑpter subtilitatē substantie eoꝝ: ⁊ ꝑcipue medicine competunt. Cōtra calefactionē epatis rasura cucurbitaꝝ conteratur ⁊ succus exprimat': ⁊ addito aceto vel agresta pānus intinctus supponat'. cucurbita cocta cum carnib⁹ maxīe cōfert cholericis sanis: ⁊ estate acutissime febrīētibus. elixe cucurbite sine condimento vel cum lacte amigdalaꝝ: ⁊ etiā assate cū agresta sunt cibus ⁊ medicina. similiter coque cucurbitaȝ in pasto ⁊ bene dissoluat' in aqua: ⁊ ex illa aqua ⁊ zucaro fiat syrupus: optimus est acutissime febrientibus: epaticis ⁊ ethicis: ⁊ potest dari a ꝑncipio quia materiā digerit ⁊ purgat per vrinā: laxat aliquantulū etiā. Cōtra opilationem epatis ⁊ renuȝ ⁊ vesice: ⁊ cōtra apostemata pectoris valet. semīa eius mundata si cōterantur: ⁊ ī aqua ordei coquātur ⁊ aliquantulū ablactentur: ⁊ aqua ipsa colata cum zucaro mixta patientib⁹ det': vel ex aqua illa fiat syrupus. Et nota ꝙ maiorē virtutem habēt si ablactent' semina ꝙ̄ si coquant'. valet similiter ꝑdictus syrupus in febrib⁹ acutis. Similit' notādū ꝙ post maturitatē debet cucurbita colligi ⁊ suspēdi cū seminib⁹ vt substantia desiccet' ꝑpt' conglutinositatē eius: deinde cū aqua lauet': ⁊ soli exsiccetur: ⁊ in loco sicco cōseruet' ne propter humiditatem multā corrūpatur. Sera. li. aggre. cap. bara. Bara i. cucurbita. virt⁹ ei⁹ ē fri. ⁊ hu. in 2° gra. ⁊ succus abrasionis eius cōfert dolori aurium: qui accidit ab apostematib⁹ qū administrat' cum oleo rosa. similiter aūt caro ipius cucurbite qū fit emplastrū cum ea extinguit ⁊ infrigidat apostemata calida: infrigidatione ⁊ extictione cum temperamento. ⁊ dixit cucurbita est minoris malicie ꝙ̄ fructus estiui oēs qū bene digeritur: sed si corrūpat' ⁊ non bene digerat': ⁊ non descēdat a stomacho cito: corruptio eius est mala valde. Pa. vij. simi. phar. cap. coloquintida. Coloquintida. i. cucurbita: fri. ⁊ hu. est cōplexionis ꝯm tertium in ambob⁹ gradū. vn̄ ⁊ rasure eius succus ad auriū dolorem: qui ꝯȝ phlegmonē cōfert vtentibus cum rodino: ita vero ⁊ tota cataplasmata calidos phlegmones īfrigidat moderate. est autem ⁊ cū comedit' mollificatiua: ⁊ siticulosa. Dias. ca. ḋ cucurbita. Cucurbita cruda trita ⁊ cataplasmatib⁹ adhibita papulas corporis amputat. apostemati calido maximum presidiū ē. succus rasure eius dolorē calidū auriū mitigat. cum oleo ro. mixtus: ⁊ aurib⁹ īstillatus: ⁊ cerebro appositus estuationes infantium mitigat. ⁊ cōfert apostematibus calidis: que fiunt in cerebro eoꝝ. tumorib⁹ oculoꝝ opitulat'. podragicis maximū presidiuȝ est. Elixa quoqȝ ⁊ expssa melle ⁊ nitro addito ⁊ bibita ventrē mollit. cruda ⁊ excauata: ⁊ vino impleta sic manserit vna die ⁊ vna nocte: ⁊ postea bibat'. similit' ventrē mollit si crude ⁊ trite leniūt oēm tumorē. succus eius dolorem dentium mitigat. si diutius in ore teneat': sed oleo ro. mixtus ex vnctione corporis admotus. febriū restringit ardorē. ⁊ qū fit emplastꝝ cuȝ rasura eius: ⁊ medulla panis super podagram ca. aut sup herisipillam confert. cinis aridi corticis efficaciter pōt cōbusta sanare. Eūdem cinerem dicim⁹ ab expertis vulnera in veretro iam in putredineȝ versa purgare: ⁊ ad cicatricem ꝑducere. podagre estuanti: ⁊ ignibus sacris cortices virides subueniunt. semini sicco illa vis tradit' vt in puluerē tūsuȝ ⁊ īspersū īpleat vulnera que cauata sunt. in cibo sumptū stomachū relaxat. bibendi desideria non excitat. succus tepefactus dolori aurium: qui ex īflammatione caloris fit infundit'. humectat auteȝ ⁊ infrigidat abundant': ⁊ ptiriasim īfantiū rasura depellit cum polēta. Hec eadē dicit Sera. aucto. Dias. sub aliis verbis. Et idē Sera. aucto. Aben mesuay. Sanic cucurbite cōfert tussi ⁊ dolori pectoris qui ꝓuenit a caliditate. ⁊ abscindit sitim. Et idē auct. Mesuragie quādo cucurbita inuoluitur in pasta: ⁊ assata ⁊ deinde exprimitur ei⁹ aq̄. ⁊ dat' in potu cōfert fe. acutis ⁊ tussi. ⁊ sedat sitim. ⁊ qū sumit' cum zucaro mollit ventrē mollitione leni. Almāsor tractatu tertio cap. de cucurbita. Cucurbita est fri. ⁊ hu. que stomacho mala existens appetitum destruit. sitim quoqȝ sedat: ⁊ epatis ⁊ stomachi ardorē extinguit qū in eis abundat calor.

Bar i. anax auis
Barba hircina quid est. l. l. luthec
Barba alguf i. elleborus
Barbachi i. meatus inguinis
Barbatus i. elleborus
Brabascus i. tapsus barbassus
Barba nomen est emplastri scripti ī antidotario virili.
Barba iouis: herba herculis: vel bonades. i. sticados citrinum.
Barba aaron i. aaron
Barbaki. i. barbachi Cap. 82.

Barba siluana est planta ho aquatica que iuxta aquas nascit': cuius folia sunt oblonga in acutū tendētia erecta super aquam: similia foliis plantaginis: nisi quia non sunt ei coste apparentes: sicut plantagini. vn̄

in dinamidijs scribit Gal.cap.de curis genitaliuz valere ad ipregnandũ.Et idem dicit eodem li.de epilepsia q barba siluana est centũneruia aquatica.ꝛ ponit similiter barba siluana in antidotario Gal.minori in quodda medicamine:quod icipit medicamen ad concipiendum.

Barcartartaba .i.pyretrum
Barch .i.oua
Bardana quid est.l.l.lappa
Barsa auerscere .i.capillus veneris
Bare.i.syrico Barce idem quod sup
Barceosan .i.capillus veneris
Barseosen ide qd sup Bariniũ.i.affodillus
Barchim.i.lippari:ꝛ est nomen loci
Barzi.i.dulb Barocho.i.melissa
Barochion .i.butracion
Barcora quid est.l.l. ostracozum
Bargol.i.adiantum siue pollitricon
Baruli.i.barulios:ꝛ sunt macule que fiunt in facie:ꝛ maxime infantium ꝑpter comestionem panis comesti a mure.
Barulos idem quod supra
Baruc .i.psimithium
Basale .i.cepulla
Basara .i.semen
Basara guira .i.semen vrtice
Basara chete .i.semen melonis
Basara gergir .i.semen eruce
Basara afisigemti .i.seme maratri
Basara catona .i.semen psilij
Basara thethimi.i.seme malue maioris: ꝛ est bis malua.
Basara alcobeth.i.seme malue hortulane vel minoris.
Basara achiro .i.semen vrtice
Basara curcuneri.i.seme carui siluestris
Basara ataba .i.semen trifolij
Basara alcoraf .i.semen folij
Basara albangi .i.semen iusquiami
Basara vlcas .i.semen lactuce
Basara fasagenchese.i.trifolium
Basaca sadal .i.semen sinapis
Basara alcomaeb .i.semen lapacij
Basara lisen .i.lingua agni
Basara arasien .i.semen nasturcij
Basara sebez .i.semen aneti
Basara albasal .i.semen cepulle
Basara alchiten .i.semen lini
Basara neriges .i.narciscus
Basac.i.salina hominis ieiuni
Basalas.i.gentiana Cap.83. de cxx

b Asal ara.gre.bulbꝰ latie vo cepe. Dias. cap.bulbꝰ.Eius species sũt due. Una est que habet rufum bulbũ:qui bonus est ex terra pingui est:ꝛ collectus eustomaticus. Alia est spẽs bulbi plus isto eustomaticꝰ. omnes eni bulbi calidi ꝛ viscidi sunt.comesti erigunt linguam:ꝛ fauces exasperant.stomachum inflant.cataplasmatibus adhibiti laxationibus ꝛ doloribus iuncturaꝝ ꝛ podragicis maximũ prestant effectũ corpori infixa euocant soli:ꝛ melle addito id face possunt.tumores hydropicis bullus impositꝰ spargit.caninis morsibus subuenit. addito melle stomachi dolore copescit.ꝛ furfures ꝛ acoras nitro addito purgat.liuores ꝛ maculas tollit. medio oui addito ꝛ aceto ꝛ melle lentigines corpis emedat.conquassationibꝰ auriũ ꝛ vnguium cum poleta bene adhibet.coctus in cinere calido: ꝛ polẽta addita:ꝛ capitibus minoꝝ piscium nigris cicatricibus reddunt colore. ꝛ maculas nigras aceto et altomio mixto nefelin tollent.cocti ꝛ comesti dolorem lateris copescunt.sed non multuz comedendi sunt:qꝛ neruis 9rij Gal. vij.sim.pbar.ca. sũt:ꝛ siccatiue virtutis. de cepa. Cepe ex quarto gradu est calefactiuũ.substantia vero eius grossaꝝ partium est magis.vnde emoroidas apit apposita:aut cum aceto illinita in sole alphos abstergit:ꝛ fricata in allopicijs citius q alcioniuz ꝓuocat capillos.si vero separauerit quis succuz eius totum quãtum est residuũ sufficiens e terrestris substantie.ipse autez succus aquose:ꝛ aeree est caliditatis:ita autem ꝛ suffossos:ꝛ abliopinatos pre grossicie humoꝝ iuuat vnctus.Ex huiusmoi autez coplexione tota cepa inflatiua est comesta.ꝛ ꝓpterea quecũqꝫ sicciora sunt coplexione minus ventosa. Hoc ide dic Dias.in vi.cap.bulbus. Bulbus comestiuꝰ frigidiore bulbo vomitio: ꝛ grossi nec non viscosi humoris est generatiuus. naz difficile digestibilis est ꝛ inflatiuus ꝛ libidinosus. supplasmatus autem eo q amaritudinis atqꝫ stipticitatis ꝑticeps est absterfiuꝰ ꝛ solidatiuus efficitur ꝛ siccatiuus. Ostensum est enim q amarꝰ quide sapor in abstersiuis substãtijs est. stipicitas vero i solidatiuis:siccitas vero est in vtraqꝫ. Et ide in li. de cibis. Cepa calefacit corpus ꝛ subtiliat in ipso grossos humores:ꝛ icidit viscosos. cruda ꝛ cocta paucissimum dat corpori nutrimentũ .nocet cholericis:sed his q phlegmaticũ humore:aut crudũ grossum ꝛ viscosum collectum ha Sera. li buerint idonea talia eduliouꝝ sunt. bro aggre.auct.Dias.cap.basal.longe ex cepis sũt acutiores q rotunde ꝛ plus stiptice.ꝛ ille que sunt rubei coloris sunt acutiores q albe:ꝛ sicce q recentes:ꝛ crude q assate:ꝛ q preparate cũ sale ꝛ aceto ꝛ cepe quide mordicat ꝛ generat ventositatem et subtiliat humiditatem.facit sitim.mollit ventrem quãdo autem volumus administrare cepe:auferimus cortices exteriores:ꝛ interiora eius.ꝛ fit ex eis suppositoriũ.ꝛ quãdo ex succo eius fit cohol cũ melle cofert debilitati visus ex vlceribꝰ que fiunt in oculo:ꝛ ꝑncipio descẽsus aque ad ipsum.ꝛ admiscet in caputpurgijs:ꝛ mũdificat caput.ꝛ ponit in medicinis squinantie.ꝛ administrat emplastrũ ex eiꝰ aqua sale ꝛ ruta ad morsũ canis rabidi ꝛ quãdo miscet cũ thutia sedat pruritum oculi:q fit a phlegmate salso.ꝛ quãdo miscet cuz sale aufert verrucas:ꝛ mixtũ adipe galline aufert callos q fiũt i pedibus ꝓpter calciamẽta. ꝛ quãdo distillatur ex succo eius in aure cofert debilitati auditꝰ

⁊ tinnitui eius ⁊ aque que descēdit ad eam. ⁊ quā
do miscet' cū eo spuma maris: ⁊ fricat' cū eis allo
picia multiplicat ⁊ auget capillos. vsus gdē eius
in cibo inducit sodā. nimiusq; vsus ei⁹ īducit egri
tudinē galargas. i. litbargiaz. ⁊ fac dormire qñ co
meditur. aperiūt' etiā orificia venaꝝ: q̄ sunt ī ano
qñ applicat' in loco: ⁊ ꝓuocat mēstrua. ⁊ quando
dissoluit' in aceto: ⁊ linitur in morphea in sole au
fert eā. ⁊ qñ linit' cū eo allopicia facit ī ea oriri pi
los citius q̄ spuma maris. ⁊ qñ comedit' generat
vētositatem ꝓpter humiditatē q̄ est in ea. Plini⁹
cap. cepe. Cepe virtutem habet incisiuā. ⁊ oblōga
plus est stiptica q̄ rotūda: ⁊ que colorē rufuz hñt
q̄ ille que album. Sicce aūt viscidiores sunt q̄ vi
rides. ⁊ crudes plus viscide q̄ cocte. comeste īfla
tiones pstant. fastidium tollūt. sitim ꝓuocant. ⁊ tol
lunt oris fetorē. eustomatice sunt. emoroidas īpo
site ꝓhibent. succus eius īmissus narib⁹ caput pur
gat. morsib⁹ caninis occurrit. melle ⁊ ruta: ⁊ sale
addito cū sepo gallinaceo: aurium dolorē: ⁊ super
fluos sonos cōpescit. ⁊ ad vlcerationes etiā auriū
ꝓdest. Cruda vero fricata allopicias emēdat. cuz
altiomio fricata. crementa capillorum prestat. pul
uis eius comestus dolorem capitis remouet. suc
cus eius optime caput purgat narib⁹ attract⁹. cho
lericis ꝯtie phlegmaticis vtiles sunt.

Cap. 84.

Asal alzir ara. vl' varies: gre
ce bulb⁹ ema tic⁹:
vel bulb⁹ vomifereus: latine vero nar
ciscus: vel cepe sine tu **Dias.** cap. narciscus
nicis vl' cepe marinū. Bulbus ema
ticus vel bulbus vomic⁹ folia habet porro similia
sed minuta. hastas habz duoꝝ palmoꝝ que ianes
⁊ concaue sunt: ⁊ sine folijs. flos est illi alb⁹ ī gyro
in medio croceus. ⁊ est quedā spēs: cuius illō me
dium purpureū est. radicē habet albā rotundam
sicut bulbus: ⁊ semē nigꝝ ⁊ oblongū: vt in mēbra
nulis. nascit' ille qui est melior in locis montuosis
cui⁹ flos suauē longe iactat odorem. in religs aūt
porri habet similitudinē ⁊ viridis est. virt⁹ eius ē
q̄ abstergit ⁊ incarnat ⁊ desiccat. ⁊ illud qđ de eo
administrat' **Sera.** li. aggre. capit. basal alzir
est radix. Basal alzir. i. narisc⁹: et
est bulbus sine tunicis. ⁊ in sapore eius est amari
tudo cū stipticitate. Et idem auct. Aben mesuay
Nariscus est ca. ⁊ sic. cō **Gal.** viij. sim. phar.
plexionis in 2° gradu. cap. Bulb⁹ vo
mitiuus. Bulbus vomitiu⁹ siue cepe marinū. cali
dus est multo pl⁹ cōplexiōe **Dio. Di.**
bulbi pdicti. s. cepe cōmunis.
Radix eius bibita ⁊ comesta ⁊ cocta vomitum ꝓ
uocat. trita cum melle combustionib⁹ medicatur
neruos incisos cōsolidat. laxatos cōponit. antiqs
doloribus articuloꝝ prestolat'. melle mixtus effeli
das: ⁊ oēs maculas vultib⁹ tollit. mixtus semini vr
tice: aceto ⁊ melle ⁊ herbo mixt⁹ vulnera sordida
purgat. apostemata dura rumpit. infixa corpori
imposita euocat: cui⁹ iris illyrica melle mixto. itē
collectiones erumpit: atq; stipites euocat. ⁊ siqua

sunt aliena cū farina ⁊ **Sera.** auc. Gal. Uir
oleo admixto melle. tus eius ē que
desiccat ⁊ abstergit: extrahit ⁊ īcarnat vlcera ma
gna. ⁊ incarnat incisiones in lacertis factas. ⁊ mi
xtum cuz orobo mūdificat sordes corporis. ⁊ ape
rit apostemata. ⁊ qñ comedit' ex radice narcisci:
aut bibit' cōmouet vomitū: ⁊ trita cuz melle ꝯfert
cōbustionibus ignis. ⁊ qñ fit ex ea emplastꝝ con
glutinat vulnera neruoꝝ. Et idem Sera. aucto.
Aben mesuay. Narciscus facit opationē iesimini
nisi q2 est debilior eo. ⁊ confert doloribus qui fiūt
in phlegmate. ⁊ oleuz eius est bonū ad hoc. ⁊ ra
dix eius incarnat vlcera neruo **Gal.** viij. sim.
rū: ⁊ habet virtutez lauatiuam. phar. ca
pitulo narciscus. Narciscus radix siccatiue est vir
tutis intantum: vt cōsolidet plagas maximas vsq;
ad abcisionem que circa tenantos. habet aūt gđ
abstersiuum ⁊ attractatiuum. Cap. 85.

Assat ara. gre. litbodendon: latiē
vero corallus. Corallus est
quedā terrea substātia que reperitur ī
locis marinis ⁊ montibus: maxime ca
uernosis locis: ⁊ in mari existentib⁹. quedā enī hu
morosa glutinositas lapidib⁹ adherens ex sicca
te ꝓpria ⁊ maris caliditate ⁊ siccitate condensata ī
substantiā lapideā trāsmutat': ⁊ qui maiorē siccita
tem habet fit rubeus: qui maiorem aquositatem
fit albus. fri. est ⁊ sic. in secūdo gradu. sed alb⁹ fri
gidior est rubeo: sed rubeus minus frigidus: sicci
or magis albo. sed tam rubeus q̄ alb⁹ vsui medi
cine competit: sed nūq̄ albus poni debet in medi
cinis: nisi cū determinatione. vñ cū inuenit' simpli
citer corallus rubeus debet poni. Est ergo eligen
dus rubeus qui grossus ē: ⁊ planus ⁊ clar⁹. ⁊ q̄to
plus accedit ad rubedinē tanto melior: ⁊ qui nul
la foramina habet aut pauca. albus eligendus est
grossus: qui ē planus. ⁊ q̄to magis intēdit' ad albe
dinē tanto melior. ⁊ qui etiam non est perforatus
paruis foraminibus: virtutē habet cōstringendi ⁊
cōfortandi: cōsumē **Ser.** li. aggre. cap. bassad
di: ⁊ depurandi. Bassad quidē: qđ
ē nigen siue mergen. nā nigen est radix ipsi⁹ arbo
ris: ⁊ bassad est rami eius. ⁊ nascūt' sicut rami alia
rum arboꝝ terrenascentiū: ⁊ fit nodosus ab aqua
marina: ⁊ in fūdo maris. ⁊ qñ exit a mari ⁊ occur
rit ei aer stringit ipm ⁊ indurat: ⁊ reperit' in aliq
bus littorib⁹. ⁊ melior ex eo est rubeus qui simila
tur assarig: aut cinabrio bene colorato: cito frangi
bilis: ⁊ in partibus suis equal': ⁊ ī odore suo simi
latur odori lenticule marine: ⁊ in figura sua est si
milis arbori cassielignee hñs multos ramos. qui
autem est petrificatus est malus. Et sunt ex eo spe
cies: alie nigri coloris habentes plures ramos q̄
rubeus. ⁊ odor eoꝝ est fortior q̄ illius. virt⁹ rubei
fri. cū temperamēto: ⁊ de **Dias.** cap. corall⁹
siccat desiccationi forti. Corall⁹ vel
litbodendron: arbor est in fundo maris nascēs: q̄
dum velli ceperit accepto aere grauescit. nascitur
vero multum in sicilia. Eligendus est autē colore
coccineo: aut sandicino: vnum habens colorem: ⁊

fragilis odoris gratifici: ꝛ quasi cinnamomi: et q
hoc non habuerit inutilis est. virtus est ei stiptica
ꝛ fri. Reprobādus est autem scabrosus vel lapido
sus: aut fistulatim perforatus vel diffusus. mollis
quidem est corallus natura: sed post extractionē
ex marinis aquis du- **Auic.** li. 2° capit. de co
rescit: siue lapidescit. rallo. Corall' na
scitur in maribus: que sūt in aphrica. et ex eo ali'
est rubeus: alius niger: alius albus. frig. in primo
gra. ꝛ sic. in **Posse.** Corallus habet virtu
secundo. tem occultatum con-
tra epilepsiam: ꝛ conseruat domum a fulgore. con
tra fluxum sanguinis narium imponatur puluis
eius cum succo sanguinarie: ꝛ pillule inde facte
naribus apponātur. contra fluxum menstruorū
puluis eius cum athanasia: ꝛ succo plantiginis: et
puluis eius solus cum bombice citius constringit
Cōtra corrosionem gingiuarum ꝛ oris precedē-
te ablutione cum aqua salmacina vel aluminosa
conficiatur puluis de duabus partibus cōralli: et
tertia rosarum ꝛ ponatur super gingiuas. contra
fluxum sanguinis gingiuarū puluis coralli ꝛ an
tere superponatur: vel cum melle conficiatur: ꝛ il
liniantur gingiue. puluis coralli imponitur vlceri
bus: ꝛ ea congluctinat. contra emoptoicam pas-
sionem. i. sputum vel vomitum sanguinis si fiat vi
cio spiritualium ex duabus partibus coralli subti
lissimi pulucrizati fiat confectio cum aqua ordei
infusionis draganti: ꝛ fiāt īde pillule quas teneat
patiens sub lingua singulas diu in ore resolutas
transglutiat si vicio nutritiuorum detur puluis
eius cum succo plantaginis. eodem modo valet
contra dysenteriam vicio superiorum. Ad idem
detur puluis eius cum ouo sorbili. si fiat vicio in-
feriorum iniiciatur per clystere cum succo plan-
tagi- **Sera.** Corall' desiccat desiccatione for
nis. ti. vnde abstergit pectus: ꝛ cōfert
dissurie ꝛ spuentibus sanguinem. abstergit visum
ꝛ est bonus lachrymis: ꝛ **Dia.** Corallus
desiccat desiccatione forti. carnes sup
flue crescentes depascit. cicatrices oculis curat. al
ta vulnera replet. emoptoicis mire subuenit: dis
surijs medicatur. cum aqua bibitus splenē siccat
stomachi ꝛ ventris dolorem sedat cum aqua plu
uiali bibitus. nam hoc probatum est. profluuiū mu
lieris sistit: si cum cornu ceruino vsto: ꝛ aqua tepi
da bibat᷑. cōtra ict' fulminis grādinis facit. Et idē
cap. lapis corallus. Omnia ludibria somniorū re
pellit. Et est maximū tutamen aduersus iras de
moniorū scripto nomine noctiluci: hoc est ccbare
vel gorgone persona. nam cum portans nunquā
capietur ab vllo medicamine: nec a fulminea vm
bra. In bellis maximum adiutorium est victoriā
prebens: ꝛ facilitatem impetrationis ꝛ introitum
loci. Preterea contritus ꝛ seminatus cum frumē
to: vel etiam puluerizatus: ꝛ cum aqua in arbori-
bus aspersus fructus multiplicat ꝛ amouet de ter
ra grandines: sic ꝛ in vineis: ꝛ oliuetis. in domo
autem posit': ab omni maleficio ꝛ vmbris demo
num ꝛ inanibus sōnijs custodit habitātes: ꝛ fulmi
nibus. in naui ventis ꝛ **Auic.** li. secundo ca.
tempestatibus resistit. de corallo. Co
rallus si teritur: ꝛ impleantur ex eo concauitates
dentium infirmorum eradicat eos. ꝛ cōfortat gin
giuas: ꝛ est summus in confortatione gingiue. Et
Gal. quidem estimauit ꝙ cum corallo adusto et
abluto: si sumatur pondus. ℨ. i. cū quo teratur da
nich gummi ara. ꝛ conficitur cum albumine oui
ꝛ bibitur cum aqua frigida confert sputo sangui
nis. ꝛ corallus proprie ru. confert omnibus egritu
dinibus stomachi: ita vt suspendatur super ipsū
directus. Et dixit Gal. ego expertus fui ipsum: et
suspendi ipsum in collo eius qui habebat dolorē
stomachi: ita vt esset corallus super os stomachi
ꝛ remotus fuit dolor. cum ergo accepi ipsum re-
dijt: sicut expertus fui lignum crucis in habente
epilepsiam. ꝛ qui suspēderit in collo suo in dieb'
sanitatis sue corallum rubeum: securus erit a do
lore stomachi: ꝛ propter hoc appenduntur in col
lis puerorum. corallus quoqꝫ prohibet fluxū san
guinis. ꝛ abscindit carnem additam. ꝛ confortat
oculum abstergendo: ꝛ siccando humiditates in-
fixas in eo: ꝛ proprie quod est adustum ex eo: et
quod est ablutū abstergit vestigia vlcerum: ꝛ est
conueniens lachrymis. retinet sputum sanguinis:
ꝛ adiuuat ad spuendum. ꝛ similiter niger: ꝛ quod
ex eo precipue ablutum est ꝛ adustum. ꝛ est ex me
dicinis confortantibus cor. ꝛ confert tremori cor
dis: ꝛ bibitur cū melle propter apostemata sple
nis: ꝛ est iuuamentum eius. ꝛ confert apostemati-
bus intestinorum.

Cap. 86.

b **Astarem** ara. vel castaron gre. vectonicon. li-
tine vero bectonica. Bectonica ca. est
ꝛ sic. in primo gradu: cuius folia precipue viridia
competunt vsui medicine. exsiccata etiā sūt mul
te efficacie: vnde cum inuenitur in receptionibus
folia ponē- **Sera.** li. aggre. cap. bastarē auct.
da sunt. Dias. Bastarem. i. becto-
nica: herba est que nascitur omni anno: habēs vir
gam subtilem: cuius longitudo est vnius brachij
aut plus. ꝛ est quadrangulata. ꝛ habet folia mol-
lia ꝛ longa: similia in sua figura folijs arboris glā
dium: in scissuris suis odorem bonum habentia. ꝛ
folia que sunt propinqua terre sunt maiora alijs:
ꝛ in summitate virge est semen collectum in se: p
pe collectionem spice frumenti. ꝛ assimilatur satu
regie. folia eius colligūtur ꝛ desiccantur: ꝛ sic ser
uantur. nam quod ex eo plurimum administrat᷑
sunt folia. ꝛ habet radices sb- **Dias.** capitulo
tiles: sicut radix ellebori. vectoni-
con ꝓm translationem nostram vectonica: herba
est omnibus nota: virgas habens tenues: ꝛ lōgas
vnius cubiti: ꝛ quadrata folia longa ꝛ tenuia: simi
lia oro obrotūda: ꝛ diuisa ꝛ odorata. radices ꝛ fo
lia sunt ei infinita. semen eius est vt spica: simile ti
bre. folia eius collecta siccantur: ꝛ vsui necessaria
sunt. radices habet **Gal.** vij. sim. phar. cap.
tenues sicut ellebor'. cestrū siue cestrō

Cestrum grece: latine dictum bectonica: virtutem habet incisiuam: sicut ostendit gustus. amara est ⁊ subacris hec herba sicut indicat: ⁊ qui ſm partē actus. **Po.** Ad dolorem capitis factuꝫ ex frigida causa fiat gargarismus ex colatura decoctionis bectonice cuꝫ stafixagria ī aceto: si fiat vicio stomachi detur decoctio ipsius cuꝫ succo absinthij cum calida: si adsit vehemeus constipatio: vt in iliaca passione precedente clysteri: fiat idem remedium ad matricem mundificandū Ad conceptum adiuuanduꝫ fiat fomentuꝫ ex decoctione eius: fiat etiam suppositorium: detur etiā electuarium confectum ex puluere eiꝰ ⁊ melle. **Sera.** auctori. Gal. Bectonica īcidit: ⁊ abstergit: ⁊ incidit humores grossos. frangit lapidem renum. ⁊ mundificat ⁊ abstergit pulmonem. ⁊ prouocat mēstrua. ⁊ confert epilepsie ⁊ curat cicatrices neruorum ⁊ lacertorum. ⁊ quando ponitur super morsum alicuius animalis venenosi fraudulenti confert. ⁊ quando sumitur in potu confert sciatice ⁊ eructuationi acetose. **Dias.** Radices eiꝰ accepte in potu cū hydromelle nauseam prouocant. folia eius dant̄ ad conquassationes: ⁊ de alto cadentibus medent̄ ⁊ offocationes stericas soluunt. ℥. i. cum mulsa accepta morsus venenatos cum vino bibita saluberrime curat. Quisquis autem hanc herbaꝫ biberit vim veneni non admittit. vrinaꝫ prouocat. epilepticis cum aqua bibita maximum presidium est. epaticis ⁊ spleneticis cuꝫ oximelle. ℥. i. accepta effectū sanitatis exhibet. digestionem celebrat. si autem in modum grani fabe accipiatur indigestionibus prodest stomaticis: dentibus ꝯquassata ⁊ glutita medicatur vino postea glutito. emoptoicis vtiliter datur. ʒ. i. cuꝫ vino temperata vel lacte recenti caprino sciaticis nefreticis obulos duos accepta cū aqua medicatur. ⁊ vesice dolorem compescit. hydropcis febrientibus. ʒ. ij. cuꝫ mulsa dantur. nō febrientibus vero cum vino ⁊ melle. ictericis subuenit. menstruis imperat. olca vna cum vino bibita ventrem mollit: ⁊ olcis quatuor cum vino ⁊ mulsa cyathis. x. exhibita. cum melle vero composita sicut electuarium: ⁊ accepta ptisicis ⁊ emoptoicis maxime subuenit. in itineris dolore ex herba ista ʒ. iij. cum aqua calida cyathis quatuor dantur. cuꝫ vino decocta ⁊ potui data spleneticis prodest. ʒ. ij ex ea cum mulsa cyathis duobus bibite lumborū vel coxarum: renūꝗ dolorem curant. ʒ. iij. cum vino veteri cyathis. iij. ⁊ grana piperis. xvij. contrita ⁊ calefacta ⁊ accepta lateris doloribus subueniūt In fractura capitis herba contusa: ⁊ super caput vbi percussio est imposita vulnus mira celeritate glutinat: ⁊ id melius fit si trita recēs imponatur est autem sibi data vis: vt ossa fracta extrahat. radices quoꝗ eius cum aqua decocta vsꝗ ad tertiā ex illa aqua oculos foue. ipsius autem folia trita super frontem impone ⁊ sanabitur dolor oculorum dolorem dentium aufert cuꝫ aque calide cyathis quatuor. ʒ. i. accepta a ieiuno omnem oculoruꝫ caliginem extenuat: ⁊ claritatem facit. rheumaticis ʒ. ij. cum aqua calida dantur. mulieribus que partu laborant ⁊ febricitant. datur vt supra non febricitantibus cum mulsa. ad neruos incisos imponit̄ trita: ⁊ in locis qui frigore vexantur. ebriꝰ ne fias prius ipsam accipe cum aqua. ad carbunculos ponitur cuꝫ aqua: ⁊ axungia trita vice emplastri. datur etiam his qui de via lassi sunt. datur cuꝫ aqua calida ad eos qui cibum retinere non possūt et eijciunt. Ad ventris dolorem vel tumorem cū vino trita imponitur. in canis rabidi morsu contusa et alligata expurgat venenuꝫ. febrientibus cū aqua calida datur. ipsa etiam trita ⁊ imposita podagricis mire dolorē lenit podagricorum. hec dicit. Sera cap. proprio auc. Dias. licet per alia verba.

Basedion .i. rosa asini
Besed .i. corallus
Basilica .i. serpentarta
Basiliscus. i. regulus: ⁊ est serpens quidam
Basilisca. i. regia vel gentiana ſm quosdam: sed ſm veritatem est palma christi.
Basileus .i. imperator
Basilicon. i. oximum: ⁊ grece dicitur regale seu imperiale. nam basileus regem vel imperatorem dicunt: nos dicimus ozimum.
Basilicon entaticon quid est. l. l. medion
Basilicon vnguentum. i. vnguentum regale: ⁊ est tetrapharmacum.
Basienici .i. maratrum
Basis. i. planta pedis vel radix
Bastiridion. i. rusti acri: ⁊ est rubus caninus
Batanum .i. rhaphanum
Batale .i. faba
Batalme .i. feniculus
Batarum. i. eminentia quedam in vulua quarundam mulierem: que aliquando intantum magnificatur. vt fit velut virga virorum.
Batam .i. ventus ⁊ stomachus
Bat .i. anax auis
Bathangliosti .i. milium solis
Batharcium metallicum. i. cyprum
Bathala benedicta est oleum benedictum
Bathala iamenia est blitis: ⁊ est olus iamenum
Bathara. i. brisellium: ⁊ est rubicundum lignum quo tingitur: ⁊ latine vocatur barzi
Bathanon .i. rhaphanus
Bathal .i. olus
Bathara .i. asarum
Batangliscos quid est. l. l. culb
Batrachitos. i. lapis similis teste laminis scissilū
Batrachion vel batrachium. i. apiū raninum
Batra .i. apium rusticum
Batheta .i. melones maturi
Batheka id est quoddam quod componitur ex lacte citro: ⁊ zucaro
Baiher. i. pustula vel eminentia carnis fetida
Bathetha. i. melon magnus viridis: ⁊ est melon indus.
Bathle .i. myrtilli
Bathiridon .i. rubus rusticus
Batillus. i. gabata testca vbi aurum purgatur

Bâtin .i.diptamus
Bati .i.more rubi
Baton .i.rubus testinus
Batofilla .i.cima rubi
Bathrocos .i.rana
Batus.i.rubus ferens mora que ban dicuntur
Bathus.i.bussus arbor vel ipsum lignum
Bazadarab .i.galbanum
Bazarachiten .i.semen lini
Bazaredum scripsit Stephanus pro bezarat: et est galbanum.
Bazbei .i.thymus
Bazbe .i.isopus
Blaca terrena .i.terra rubea
Blactaria est similis verbasco que sepe fallit: pro ea capta folijs min⁹ candidis: cauliculis plurimis flore luteo: hic abiectas ablactas in se contrahit iõ blactaria dicitur.
Blanca ē quedā confectio posita in antidotario minori Gal. ꝛ dicit̄ blanca per antiphrasim eo ꝙ est nigra: vel dicit̄ blanca.i.alba: non ꝙ sit alba: sꝫ qꝛ purgat humores albos.s.phlegmaticos.
Blaccebisatia vł blaccebizantia qd ē.l.l.achafar
Blactini .i. purpurea maritima
Blactinon idē qđ sup̄ Brateos.i.sauina
Bratheos idem quod supra
Brathi idē qđ supra: ꝛ ē secūda spēs eius
Bratreos idē qđ sup̄ Bratea.i.aurea lamina
Branca leonis .i.herba flaura
Bragina.i.cōmissura duarū cellularū in summo capitis: vbi est virtus fantastica
Brain.i.corroboratiuum Cap.87.

b Ranca vrsina herba ē cui⁹ folia sunt magna sicut folia caulis: sed inci sa sicut branca vrsi.in medio eorū orit̄ stipes: in cuius capite sunt multi flores spinosi cō clusi.ca.est ꝛ hu.in 2° gradu.virtutē habet molli ficandi: ꝛ matu rādi: ꝛ leniēdi. Posse. Cōtra ariditatē mēbrorū ꝛ vicium splenis fiat vnguētum ex branca vrsina contrita: ꝛ macerata diu in oleo: ꝛ colatura addat̄ cera. ꝛ fiat vnguentū cōtra viciū matricis ex frigiditate ꝛ vētositate: Recipe succi brance vrsine.ʒ.iiij.her be sauine: saluie: maluarū: maiorane: rorismarini: pulegij: artemisie: absinthij: abrotani: Ana. ℳ.ij. gariofilorū.ʒ.iij. cinnamomi.ʒ.ij.spice.ʒ.iij.cymini ʒ.i.picis grece.ʒ.i.galange.ʒ.iij. thuris: masticis: Ana.ʒ.iiij.boli.ʒ.i.cere albe.ʒ.iiij.vini greci.lib.ij. lardi scrofe rotulū.i.predicte herbe pistētur cum lardo predicto: deinde ponāt̄ sup̄ ignē cum vino ꝛ succo predicto donec coquat̄ vsqꝫ ad cōsumptō nem vini: deinde colet̄: ꝛ iterū resoluat̄ in igne: et addita cera eliquata ponāt̄ spēs predicte ꝛ dimit tant̄ coagulari: ꝛ vngat̄ venter.
Brassica rustica .i.apokimum
Brancos.i.apostemata faucium: ꝛ sunt amigdale
Brancatarrus idem quod supra
Bracatas .i.rana
Bratia cobrania .i.ruta agrestis

Brania idem quod supra
Brasauesten .i.capill⁹ veneris
Brasil.i.bratham Brameatl.i.simile lane
Brachium aseid idē: ꝛ est omnibus notum
Bramia.i.semen vitis Brassia idē qđ supra
Braca .i.bacca
Bradipora.i.grauantia: ꝛ ad egestionem tardan tia: isto vocabulo vtit̄ Gal.li.dinamidiarum par ticula prima cap.de bradipporis.
Braon .i.viscus
Brata s̄m Plinium est arbor in bellineos nascēs cipresso similis: exalbidis ramis: iocundi odoris: vt odor cedri accenso ligno: ꝛ illa est p̄ma species sauine.
Brassica est caulis: vnde macer: caulis romana grecorū brassica lingua: sed qd est caulis vel brassi ca.l.l.combin. Cap.88.

b Rasalendi ara.gre.aspaltū latine vero bitu men iudaicum. Bitumē iudaicum dr̄ eo ꝙ in iudea inuenitur.s.ī stagno qđ mare mortuū dicitur in quo ingredit̄ flumē Jor dane: ꝛ ipsum est species napte: sed nō napta: qm̄ napta est petroleum: vel stercus demonum quod est idem: ꝛ est sicut oleum liquidum: sed bitumen iudaicum: vel aspaltum: vel brasalendi que idem sunt: est durū vtcūqꝫ: quod potest puluerizari sꝫ non resoluit̄: ꝛ habet vtcūqꝫ fetorem napte. ꝛ patꝫ per Sera. ꝛ per concordiam Auic.capit.de petro leo: quod idē est quod napta. Adhuc sciēdum ꝙ aspaltū ꝛ napta: bitumen iudaicum: petroleū: ster cus demonis: ꝛ brasalēdi sunt idē. ꝛ est oleum pe troleū vel napta: ꝛ stercus demonis antiquatum ꝛ induratū: qꝛ qñ petroleū est recens est liquidꝫ sicut oleū: sed cū antiquat̄ indurat̄. Eligendum ē petroleū qđ est album vel citrinum: vel clarissime substantie: ꝛ qđ est fetidissimū. habet autem virtu tem igneam.s.dissoluendi ꝛ cōsumendi ꝛ attrahē di: ꝛ est ca.ī fine tertij gradus: sic.in quarto. Sera. li. aggre.capit. brasalēdi. Bra salendi est aspaltum vel bitumen iudaicꝫ rubeū Est autem in sicilia humiditas quedam natās su per aquas fontium: quam ponūt homines illi⁹ re gionis in lampadibus loco olei: ꝛ vocatur ipsum oleum sicilinum. ꝛ ipsi quidem errant in hoc ꝙ ipsa est species aspalti humidi ꝛ napte. Aspaltꝫ vero babylonicum quoddam est clarificatum: et color eius est albus: quoddam ex eo est nigrum. Et idem auct. Gal. quedam eius species generat̄ in fluminibus: ꝛ ideo reperitur hoc maxime na tans super cham ꝛ albollongue: ꝛ in aflos. ꝛ ī alijs locis pluribus natans sicut butirum. ꝛ dum p̄ma net super aquam: est humidum ꝛ liquidū: postea desiccatur: ꝛ fit durum: ꝛ generatur ex eo in mari mortuo: ꝛ est mare salsum vltra terram seni: ꝛ nō est in eo animal aliquod: ꝛ venit ad ip̄m fluuius iordane. Cassius felix cap. de petroleo. Petroleū est oleū petre. inuenitur autem in locis sulfureis fit enim cum pinguedo terre ꝛ aque actione calo ris ad igneas conuertitur partes. inuenitur etiaꝫ

super lapides.quod quidem per eos resudat ⁊ in eis est:⁊ super mare īuenit:sed id est nigꝝ:postea vero per excoctionē fit albi coloris:qñqꝫ etiā citri ni in grecia ⁊ in marinis partibus ista operantur

Dias. cap.aspaltū.Aspaltum est bitumē iu daicū: ⁊ eius aliud est aridū: ⁊ aliud liquidū.Unde bitumē iudaicum quod fit in lacu iudee qui dicit̄ affaltiten coagulatio eius p ripaꝫ ipsi⁹ lacus inuenit̄:⁊ naute vadūt cum stafa:⁊ sic eā colligūt:⁊ siccāt:⁊ vendūt.Aliud genus ē qđ neqꝫ ferrū neqꝫ aqua rumpere pōt:nisi tātū men strua mulieꝝ:aut sanguis hircoꝝ.⁊ si volueris rū pere sic rumpe:tolle filū de lana ⁊ intinge ipm in sanguine:⁊ sic incide.Est aūt bitumē summū pur pureū odoris grauioris.reprobabile aūt nigꝝ est adulterat̄ aūt pice mixta.reperit̄ aūt babylonicū bitumē albū:seu nigruꝫ longo interuallo rapiens ad se ignē.Omne vero bitumē hꝫ virtutē malacti cam ⁊ diaforeticā.⁊ habet vires viscide:⁊ etiā effi caciter relaxantes.est etiam acris ⁊ stiptice quali tatis.⁊ p hoc ꝙ austerū infrigidat:desiccat vero ī vtroqꝫ:⁊ iō ad putredinē:⁊ ad rheuma vtile est.li quidū vero bitumē ī babylonia generat̄: ⁊ alopi nia:⁊ sicilia.reperit̄ etiā natās sepe in fontibus re

corporatiuā Auic. Petroleū albū note spēi hñs virtutē. est:⁊ nigꝝ est colamentū picis babylonie.ca.est ⁊ sic.vsqꝫ ad quartum.est ⁊ subtile ⁊ proprie albū:resolutiuuꝫ :liquefactiuum aperitiuū: Pos. Cōtra arteticā:podagraꝫ opilatōnū chiragram:paralysim:ili acam passionem : stranguriam: ⁊ dissuriam fiat partiū dolentiū inunctio. Contra iliacā passionē quidā dant in quātitate.℈.i.⁊ ad plus.℈.ij.⁊ mul totiens curant̄:sed nō dꝫ dari in estate:nec chole rico nec debili:nisi sit materia frigida. Cōtra for tem podagrā:⁊ iliacam buliat ī succo ebuli petro leū:⁊ colatura det̄ patiēti.Cōtra viciū lapidis sū mum remediū ē:puluis lapidis lincis: buliat ī pe troleo:⁊ colatura p syringā inijciat̄.lapis enī con firmat⁹ frāgit̄:prius tñ debet fomentari virga ex aq̄ decoctionis malue ⁊ olei:vt extendāt̄ ⁊ aperi ant̄ meatus.Cōtra suffocationē matricis fumus eius posit⁹ sup carbones p nares recipiat̄.Cōtra casum matricis fiat suppositoriū ex bombace ītin cta in petroleo.Cōtra asma ⁊ tussim antiquaꝫ:pe ctus pus inūgat̄ bñ:vt bñ digerat medicinā:⁊ det̄ ℈.i.vel.ij.Cōtra vehemētē frigiditatē stomachi ī ungat̄ ex eo stomachus.Sꝫ notādū ꝙ qñ dat̄ pe troleū:debet postea dari aliqd fri.⁊ hu. qꝛ petro leū excoriat:fri. Dias. Aspaltū tumores re vero ⁊ hu.lenit. primit.offocationib⁹ stericis occurrit.cadētes matrices subleuat fumi gando.epilepticos fum⁹ eius ꝓuocat cū castoreo mēstruis īperat.tussim sedat.asmaticos ⁊ disnoi cos ad sanitatē ꝑducit.morsib⁹ venenatis occurrit sciaticis ꝑstolat̄ ciliacis dat̄ ī modū cataputie: et maximū ꝑstat effectū.coagulatū sanguinē cū ace to resoluit.dysentericis cū succo ptisane suppositus curat.catarrū suffumigatione cōpescit. dentiū dolorē appositū mitigat. podagricos ⁊ arteticos

cū nitro ⁊ cera vt ma lagma ipositū curat. Auic. Confert dolori bus ancharum ⁊ dolorib⁹ iūcturaꝝ:⁊ ꝓpe albū.⁊ cōfert dolorib⁹ auriū frigidis.⁊ cōfert albugini oculi:⁊ aque de scendenti.⁊ nigꝝ ex eo etiā cōfert asmati ⁊ tussi an tique.bibit̄ enī paꝝ ex ea cū aqua ca.⁊ sedat dolo rē vētris pungitiuū ⁊ vētositates.⁊ qñ fit ex eo li ciniū interficit vermes:⁊ ꝓpe nigꝝ.⁊ comedit̄ pō dus.ʒ.i.de eo ⁊ frāgit ventositatē vesice:⁊ frigus matricis.⁊ confert puncture epithimatum.

Bear i.citrulli — Beal.i.dactuli.imaturi
Beem quid est.l.l.behemen
Beelliligi — i.bellirici ⁊ emblici
Bendē.i.radix alkeā — Beberis.i.semis endiuie
Bebilis — i.papauer ꝯtusū
Bebili idē qđ supra — Bebonici.i.camomilla
Beborugi idē qđ sup — Bebonigi idē qđ sup
Beboch est ꝓpriū nomē loci. Cap.89.

b Ebonig ara.gre.artemis: vel antimus: vel leucati mos:vel gamilla:vel herāthemidē:vel chamelon:vel melantemon: vel cryso comon:latine ve ro camomilla. Gera. li.aggr.cap.bebonig Bebonig sunt ei⁹ tres species:⁊ discernunt̄ fm colores floꝝ solū.⁊ ipsa ē herba habens virgas lōgas circiter palmū vnum fructicosos hñtes ramulos:⁊ folia parua minuta gracilia:⁊ capitella rotūda parua in aliqb⁹:quoꝝ flores albi:⁊ in aliqbus aurei coloris. ⁊ flos q ap paret sub capitello ē rotūdus hñs circūquaqꝫ flo sculos similes florib⁹ rute.⁊ color ipsoꝝ est: aut ci trinus:aut purpureus.⁊ nascit̄ in locis aspis:⁊ sup mare.colligit̄ ī vere:⁊ oꝫ ꝙ reponant̄ folia:⁊ flo res postqꝫ terit̄ qđlibet de p se.⁊ fiant īde trocisci

Dias. cap.antimus fm translationē nr̄am huius herbe tria sūt genera hñtia in flore distātiā.haste sūt illi duaꝝ palmaꝝ fructico se:ramulos multos cū viminib⁹ plurimis ac tenui bus.folia generāt citrina parua atqꝫ angusta ⁊ te nera: supius capitellū rubicūdū cū quadā rotūdi tate hñs:deint⁹ autē florē:q exteri⁹ folioꝝ abiectō ne tegit̄ alboꝝ:aut mellini:aut purpurei coloris magnitudine rute similātiū.nascit̄ ꝟo locis aspis vel circa vias ⁊ semitas.colligit̄ maxīe vere.virt⁹ eius calefacit:⁊ desiccat in.i.gradu.Et gen⁹ qđ hꝫ flores albos vocat̄ latine camomilla:q̄ oībus est nota.Aliud gen⁹ qđ hꝫ florē purpureū vocat̄ ex antimon:⁊ ē efficacior oīb⁹.aliud gen⁹ qđ est mel lini coloris vocat̄ leucan timon vel crysocomon. Gal. vi.simp.phar. capit.antimus Antim⁹ seu camomilla dictū qđē ē in ʒ°. tractatu de hac herba:lati⁹ dicat̄ aūt ⁊ nūc sūmarie ꝙ ca lefacit:⁊ desiccat fm pmū gradū.est aūt ⁊ subtiliū partiū:⁊ ꝓpterea diaforetica necnō ⁊ rarefactiua ⁊ laxabilis virtutis. Auic. li.2°. cap.ð camomilla. Ca momilla ex ea alia ē cuius flos ē citrinus.⁊ alia ē cui⁹ flos ē purpure⁹.⁊ alia ē alba cui⁹ flos ē alb⁹:⁊ h̄ ē nō.⁊ folia qdē ipsi⁹ ⁊ flos resuāt:si fiāt ex eis trocisci:⁊ ipsi⁹ radix desic cat.Et ipsa qdē ē fꝫ Gal.ꝓpinq̄ virtuti rose ī stīl liatione sua:sed est ca. ⁊ ipsi⁹ caliditas est sicut ca

liditas olei cõueniēs.ca.est ⁊ sic.in pmo.ē apitiua ⁊ subtiliatiua spissitudinis:mollificatiua:resolutiua cū pauca attractione:imo absq; attractione:⁊ hec ē ppetas eius in **Posse. Dia.** Uirtus ē inter medicinas. radici ⁊ flori ei⁹:⁊ oī fructui terminātica ⁊ leptintica.bibita ⁊ supposita fomēto mēstruū ipat.aborsum celebrat.calculos frāgit.vrinā puocat. tortionib⁹ ⁊ īflationib⁹ auxiliat.ictericis subuenit.epaticis maximū psidiū ē.elixatura vero ei⁹ fomento adhibita hec oīa facere pōt.vnde calefacit ⁊ desiccat mediocriter.est autē ⁊ leptomeris.i.extenuatoria:⁊ ppterea diuretica ⁊ calastica est.i.relaxatina cōdēsat ⁊ arefacit:⁊ iō in dolorib⁹ iuuat.igit relāxat que tensa sūt.⁊ mollit mediocrit q̄ dura sunt relaxādo in febrib⁹viscep īflāmationē tollit:⁊ maxime his qb⁹ ex cholerico humore:⁊ spissata cute cōsistit.est ⁊ hypocūdrijs aptissima sup oīa.Exantimata aūt ī febrib⁹ in cute facta ex ebulitione humorū in corpe ipso .Camomilla sigdem viridis aut sicca in oleo cocta repmit:⁊ digerit ea que accidūt:⁊ insurgūt ī capite.dolorē oculop curat.epaticis:febricitātib⁹ succus eius potui dat⁹ cū aq̄ ca. mirifice pdest.ad venenū etiā cū camedasne ⁊ camedreos ⁊ camepitheos equis pōderib⁹ tunsa:⁊ mollissime cribrata ⁊ ieiuno bibita cum vino coclearea gnq; optime fac.mirifice etiā oēm aquā de corpe p vrinā extrahit.Itē mouet purgationē mēstrualē siue vrinam.⁊ excludit fetū mortuū in vtero .decocta atq; vaporibus admota iliacam etiam passionem releuat.Aliud genus quod vocatur exantimou egilopas cataplasmata eadē die curat.⁊ calculos opitulatur.Aliud genus quod vocat leucantemō vel chrysocomō vrine difficultatem soluit.lapides in vesica generatos excludit in cataplasmatib⁹ egilopas curat.squamas in vultibus natas limpidat.multi oleo mixto terunt ⁊ pungunt medicantes febres periodicas. seruanda est radix siccata sepatim: ⁊ flores. folia vero tondenda sunt:⁊ in trociscis redigenda.datur enī plurimis in vino temperato.ʒ.i. vnde si florem non habueris:folia ⁊ radix eius virtutem implent:nā due partes foliorum implent virtutem florum.est autem temperata ca. **Aui.** Camomilla sedat apostematri saporis. ta ca.mollificando ⁊ resoluendo ipsa:⁊ lenificat dura:que non sunt stricta valde.⁊ bibit propter apostemata viscerū spissa mollificat tetanū.⁊ cōfortat membra neruosa oīa ⁊ est ex medicinis plus conferentibus laxitudini q̄ reliqua:quoniam caliditas eius est similis caliditati animalis.Est confortatiua cerebri conferēs sode frigide:⁊ ad euacuandum materias capitis quoniā resoluit absq; attractione:⁊ hec est eius pprietas.⁊ cōfert pustulis oris.sanat algarab distēperata:⁊ more emplastri supposita: alleuiat sputum.aufert ictericiā.prouocat vrinam.egredi facit lapidem:⁊ proprie que ex ea est purpurei coloris ⁊ cum camomilla quidem euaporatur vesica ppt dolores frigidos.⁊ prouocat menstrua bibita:⁊ sedendo in aqua ipsius:⁊ educit embrionē ⁊ secundinam.⁊ confert iliace.⁊ fit inunctio ex oleis eius in febribus periodicis:⁊ bibit ppter febres antiq̄s in fine eap.⁊ confert omni febri absq; forti acuitate cum nō est apostema ca.in visceribus.⁊ qñq; confert apostemati cū non ē ca. ⁊ est eius maturatio:loco ipsius ponit in confortatione cerebri:⁊ iuuamento qd confert in sode **Sera.** auc.Gaberengesis:⁊ est abrotanum. Uirt⁹ camomille ē q̄ resoluit:⁊ fluxa mēbra cōfortat: ⁊ lassitudini ɔfert plus oī alia medicina.sedat dolores ⁊ mollificat mēbra dura.⁊ lenit spissitudinē cutis paucam.⁊ expellit fe.que fiunt ab hu.cholericis:⁊ propter spissitudinē cutis:qñ in viscerib⁹ non est apostema ca.⁊ iam facta est digestio.sed ⁊ febres que fiunt a phlegmate ⁊ melancolia:aut ppt apostemata que in visceribus sunt : qñ exhibet iuuat iuuamento manifesto multum:⁊ ideo contingit q ipsa est vna de fortioribus medicinis in sedando dolores:⁊ de melioribus mollificatiuis ex medicinis conuenientibus membris interiorib⁹: que sunt post myrach.⁊ ipsa ⁊ oleum eius conferūt sode frigide:nā curat hu.que sunt in capite p resolutionem sine attractione.⁊ hec operatio est sibi magis ppria q̄ alicui alteri medicine.⁊ qñ fit emplastrū cū ea curat scabiem oculi ⁊ palpebrarum. cōfortat cerebrum. Bebunegum.i.camomilla

Bebuneos.i.acorus	Becaca.i.lingua canina
Becarog.i.ozimū cōe	Bectaca.i.ligua canina
Beci.i.tussis	Bechi idē qd supra
Bechion.i.diptamus	Becon.i.cassillago
Bedon	idē qd supra
Betonica qd ē.l.l.bastarem	
Bedaragi	.i.ozimum fluuiale
Bedāgi	.i.origanū fluuiale
Bedazahar.i.bezaar	Bedarogi.i. bedaragi

Cap.90.

Bedarungie ara.vl chirūgemil:vel marulmahor:gre.mellisophilos:vel mellisofillū:latīe vō citraria vel melissa.Melissa sil'is est prassio:hñs tñ citri odorē:ca.⁊ sic.ī 2° gdu **Se.** li.aggr.cap.bedarungie auc.Diasc. Bedarūgie vel mellisophillos: qd sic dr eo q libēt eā apes māducēt:herba ē thyrsos hñs q̄dratos irtos plurimos ex vna radice: ⁊ folia silia bublote:maiora tñ ⁊ tenera:⁊ nō sic aspa:vt citp in odore.ī alio Sera.habet sic:mellisophilos herba est sup quā apes delectāt stare.⁊ virge ipi⁹ ⁊ folia similāt virgis ⁊ folijs marrubij siluestris.virge ei⁹ ⁊ stipites sūt āgulosi q̄drāguli.⁊ folia ei⁹sūt maiora folijs marrubij siluestris:⁊ ñ sūt pilosa sic folia ipi⁹.⁊ odor ei⁹ ē sic odor citri. **Sa.** 2° sim.phar.ca.mellisofillū.Mellisofillū prassio qdē ē sil'e.desic gdē ab eo mltū ī virtute:⁊ pptcrea neq; aligs vtit eo.supfluū.n.ē pssio existēte ita copioso vbiq; trap mellisofillo vti.si vō aliqñ ñ affuerit pssiū:lz h vti ī oīb⁹ ī qb⁹vtimur illo sciētes q ab actu deficit. **Pos. Se.** Folia eius cū vino bibita:⁊ ī cataplasmatibus vim scorpionis ⁊ spalangionis optime curat.caninos morsus ad sanitatem perducit. elixatura eius id facere potest:cuius elixatura fomē

to adhibita menstruis longissimi temporis impe rat. ore retenta dolorem dentium mitigat. dysente ricis opitulatur. et qui a micetis suffocati sunt sub uenit nitro addito. folia ipsa omnia similiter facē possunt. tortionibus recte adhibetur. et vt electua rium orthonoicis prodest sale addito: et anhelosis et qui non possunt iacere. et in cataplasmatibus ad hibita scrophas spargit. vulnera purgat. atricis opitulatur. et quando fit emplastrum cū ea sedat dolorem iuncturarum. Et idē auct. Aben mesuay Proprietas eius est letificare animam. Et idem auct. Isaac quando comeditur bedarungie in ie iunio: confert stomacho fri. et hu. et facit digeri ci bum grossum. et aperit opilationes cerebri. et de p prietate eius est cōferre debilitati cordis. et aufert cardiacam et remouet afflictiones solitudines et ti mores qui accidunt a melancolia et humore adu sto: quibus non possunt dormire **Auic.** de viribus cordis di cit q confortat cor.

Bedenar .i. odor rose

Bedenuti .i. camomilla

Bedembue .i. melissa

Bederambona idem quod supra

Bederambina id est origanum fluuiale

Bederabina id est basilicon minutum

Bedenac id est semina granatorum siluestrium que sunt genera kilkil.

Beranien idem quod supra

Bedezabar id est medicina contra venenum

Bederentegium id est ozimum fluuiale

Bedaramue idem quod supra

Bederet .i. panis de simula

Bedeguard quid est. l. l. bemedato

Bedegati. i. semina alba quibus caremus. sed q dam dicunt q sunt genera solis.

Bedenerambula. i. basilicon cum folijs paruis

Cap. 91.

Edereg vel buderegi: ara. gre. erismon: latine vō eru ca gera tina: vel tortella. **Sera.** li. aggre. capitulo bedereg auctorita te Dias. Bedereg nascitur in locis habitatis et iu xta muros: et seminatur in hortis. habet folia simi lia foliorum eruce agrestis. et habet virgas sbtiles similes virgis eruce agrestis. et in summitate vir garū est flos citrinus. et sunt ei vagine similes cor nibus: et similes vaginibus fenugreci: in quib9 est semen paruum simile semini nasturcij mordicans linguā. **Gal.** sexto sim. phar. cap. erismō. semēis hui9 herbe sapor ē similis sapori na sturcij. et virtus ei9 est similis virtuti illius: nisi q est ca. in flatiua. **Posse. Sera.** auct. Gal. cō fert quando ponitur in lohoc tussi: et ad excreandum humores grossos viscosos qui ascendunt a pulmone. et con fert apostematibus duris: que fiunt in radice au ris: et duriciebus antiquis que fiūt in mammillis et testiculis. et quādo oportet eam administrari in lohoc: oportet q ponatur ī aqua et buliat: catapla smatibus cancros optime curat.

Bedias coronas. i. tussis humida antiqua

Bedikies .i. herba

Bedon .i. cassillago alba

Bedom idem quod supra

Beduster est herba q̄ ī nostris partibus carem9

Befa. i. ferrum Bestarcoton. i. psillium

Behemurem. i. radix que ab armenia defertur: et est de ea alba: nigra: et rubea quam ignoro.

Cap. 92.

Ehemen vel lienten ara. gre. vero et latīe behem **Sera.** li. aggre. cap. behem. Be hem species eius sūt due scilicet rubea et alba. et sunt ambe vene in magnitu dine radicis pastinace parue. quarum quedā sūt tortuose. deferuntur ab armenia. odor earum est bonus. et est in eis viscositas quedam. ambe spēs sūt ca. et hu. **Aui.** li. 2° cap. behem. Behem sūt fru sta aspersa que sunt radices exsic cate contracte. et sunt duarum specierum: quarum vna est alba. altera rubea est ca. et hu. in. 2° gradu. **Pos. Ser.** Ambe augmentū faciūt ī spermate **Aui.** Behem est impin guatiuum: et confortat cor valde. et cōfert tremori cordis. et manifeste au gmentat sperma. loco eius ponitur quantum ipm est de tuderi: et medietas ponderis ligue auis.

Bederengi est species iersimini: et est ex aromati bus. resoluit inflationem in omni loco embrocata

Beladur. i. anacardus Belabor idē qd supra

Belachim. i. ceruus Belgam. i. phlegma

Bella .i. sanguissuga

Bellaris latine benicularis: quam greci linchis vel linchitis vocāt: pro qua. l. l. linchis.

Belessen vel ducumbelsen. i. balsami lignum

Belesen idē quod sup Beleon. i. flos cartami

Belessis est lapis conferens ad dolorē stomachi cum suspēdit super stomachum: et est corallus

Belfel sunt quidā fructus: pro quibus. l. l. bule

Belledariū. i. anacard9 Belledhar idē qd sup

Bellesem .i. balsamum

Belsel. i. bel Belseri. i. balsamum

Bellisebēdiū ē qdā collyriū armenicum quod ignoro.

Beliget qd ē. l. l. amleg Belliget idē qd supra

Belliricus genus est myrabolani

Bellirici marini. i. belliculi marini Cap. 93.

Elliculi marini latīe ara. astor. Bellirici marini sūt qsi vmbili ci hōis sm figurā: et sūt lapides parui et albi: q īueniūtur in ripis marinis coherētes sic dctales: sūt fri. et sic. sz eorum excessus ab auctoribus nō determinat. ponunt ī vn guētis ad faciē clarificādam. **Posse.** Pul uis co rū subtilissimus resoluat cum axungia gallinacea prius resoluta: et fiat vnguētū pro facie abstergen da. ponūt in antidotario Galieni in vnguento ci trino: qd īterptatur vnguentum de citro.

Belbus idem quod supra

Belbulidus .i.alkekengi

Cap.94.

Bel vel ſel Ser.

libꝛo aggrega.cap.bel auct.Iſaac benaram. Bel eſt citoniū indum: ⁊ eſt fructus rotundus ſicut auellana: non habens coꝛticem ſuper ſe in quo eſt ſemen ſimile doꝛe:⁊ eſt illud quod de ipſo adminiſtratur.⁊ virtus eius eſt ſicut virtus zinziberis:ca.eſt in tertio gradu:⁊ humectat ī p°.

Diaſc. Ser. Subtiliat chimos groſſos:⁊ confert duriciei neruoꝛum.⁊ valet ventoſitati emoꝛoidaruʒ :⁊ augmentuʒ facit in ſpermate.⁊ valet ſicut fel. arboꝛ eius vocatᷣ darſiſabam:vt apparet in littera darſiſabam.

Bemebaracha .i.ſanguis vaccinus

Bemelſegi .i.viola

Cap.95.

Bemedato

vel bedeguar:arabice:gre.acātiſleuce:latine vero ſpina alba. **Sera.** li.aggre.capit. bemedato auctoꝛi. **Diaſ.** Bemedato nominatur in greco acantiſleuce:⁊ eſt in latino ſpina alba.naſcitur in montibus zagial.habet folia ſimilia folijs cameleonte albe niſi quia ſunt ſtrictioꝛa ⁊ albioꝛa cum ſumitatibꝰ ſpinoſis:⁊ ſuper ea eſt ſimile boꝛre.⁊ ſunt ſpinoſa habentia ſtipitem vnius bꝛachij vel duoꝛuʒ ī groſſitudine digiti policis vel plus.coloꝛ eius eſt vergens ad albedinem.in ſummitate eius ſunt capitella ſimilia ericio marino: niſi quia ſunt minoꝛa ⁊ oblonga.⁊ flos eius eſt coloꝛiſ purpurei:⁊ ſemē eius ſimile grano chartami niſi quia eſt rotundius eo. **Diaſ.** ſm tranſlationeʒ noſtram capitulo acantiſleuce. Acantiſleuce ſiue vt latini ſpina alba:naſcitur in mōtibus atqȝ ſilueſtribus locis viſcidis.folia habet vt cameleonta ſed anguſtioꝛa:⁊ albioꝛa ⁊ ſpinoſa:virgam cubitꝭ duobus longam in groſſitudinem maioꝛis digiti interius inanem:habens in ſummitate capitellum ſpinoſum:ſicut echinus marinus:⁊ oblonguʒ:florem habet purpureum:in quo ſemen ginco ſimile ſed rotundiꝰ. **Gal.** ſexto ſim.phar.capit. achantaleuci. Achantaleuci ſiue ſpina alba:hanc quidam laucadam appellant. Eſt autē huius radix ſiccatiua ⁊ mediocriter ſtipticans ſʒ ſapoꝛem:⁊ eſt abſterſiua ⁊ confoꝛtatiua. Plinius capitulo de acantiſleuce. Acantiſleuce id eſt bedeguard:⁊ eſt cardus cum aculeis id eſt folijs albis ſicut apparet ſi.l.l.cardus ſilueſtriſ:eſt fri.in pmo gradu:⁊ medius inter humiditatem ⁊ ſiccitatem. **Auic.** libꝛo ſecundo capitulo bedeguard. Bedeguard eſt ſpina alba:⁊ eſt ſimilis aleſabachari. Uerumtamen eſt vehementius alba:⁊ habet longioꝛes ſpinas: ſimilanturqȝ eius ſpine folijs amomi:veruntamen ſunt ſubtilioꝛes ⁊ vehementius eſt alba:⁊ eius quidem ſtipes peruenit vſqȝ ad duos cubitos:⁊ eius flos eſt purpureus.⁊ ſemen eius eſt ſicut ſemē chartami: veruntamen eſt maioꝛis rotunditatis:⁊ in radice ipſius eſt infrigidatio ⁊ exſiccatio reſolutione quadam ſemen vero eius eſt calidum ⁊ ſubtile. Et dixerūt quidam ꝙ tota eſt ca.valde:⁊ in ipſa eſt virtus reſolutiua ⁊ aperitiua:⁊ pꝛopꝛie in ſemine eius.⁊ in ea eſt retentio fluxus ſanguinis:⁊ eius retentio eſt eq̄lis. **Diaſc. Sera.** Bemedato confert fluxui vētris ⁊ debilitati ſtomachi.⁊ abſcindit fluxum ſanguīs ⁊ ponitur exterius ſicut emplaſtrum: ⁊ deſtruit apoſtemata mollia.⁊ quando fit collutio oꝛis cuʒ aqua eius in qua coquitur confert doloꝛi dentiuʒ ſed ſeminis eius ſubſtantia eſt ſubtilis:⁊ confert habentibus ſpaſmum quando ipſum bibitur.⁊ cōfert ſputo ſanguīs:⁊ doloꝛi ſtomachi:⁊ fluxui antiquo.⁊ pꝛouocat vꝛinaʒ.⁊ delet apoſtemata phlegmatica.⁊ quando bibitur ſemen eius confert pueris habentibus ſpaſmum:⁊ illi qui eſt moꝛſus a cane rabido.⁊ quando ſuſpenditur ſuper animalia venenoſa amittunt toxicum. **Diaſ.** Radix eius bibita emoptoicis pdeſt ſciaticis ⁊ ſtomaticis fert opem.vꝛinam pꝛouocat tumoꝛes omnes in cataplaſmatibus ſpargit. Elixatura eius dentium compeſcit doloꝛes.ſemen eius bibitum contractos infantes ſaluberrime curat. moꝛſibus venenatis occurrit.⁊ qui eam in collo poꝛtauerit incurſum ſerpentum non timet. radix deſiccat mediocriter:⁊ ſtiptica eſt:⁊ ideo ciliacos ⁊ ſtomaticos iuuat.ſanguinis eductionem repꝛimit.⁊ tumoꝛes vice cataplaſmatis ſpargit. ſemen eius leptomeris:⁊ calide eſt virtutis:⁊ putrefactꝭ membꝛis iuuat potatum.⁊ fluoꝛem ſanguinis medetur:⁊ ſic intraneoꝛum rheumatiſmum.item ſeſſionibus quas greci encatiſma vocāt.fluoꝛes matricis abſtringit. cataplaſmatibꝰ miſcetur conſtrictiue medentibꝰ. **Gal.** Achantaleuci confert iliacis ⁊ ſtomaticis.emiſſionem quoqȝ ſanguinis cohibet .tumoꝛes etiam cataplaſmata contrahit.iuuat etiam dentes dolentes ſi gargarizatur de decoctione.ſemen vero ſubtilium partium ⁊ calide virtutis eſt:quare ⁊ ſpaſmantes bibitū iuuat. **Aui.** Bedeguard confert apoſtematibus phlegmaticis: pꝛopter id quod eſt in ipſa de reſolutione ⁊ contractione qn̄ fit ex eo emplaſtrum:⁊ ex radice eius pꝛopꝛie. et confert etiam ſpaſmo:pꝛopter id quod eſt in ipſo de contractione equali cum reſolutione.⁊ ſemen eius confert infantibus: quando bibunt pꝛopter coꝛruptionem in motibus lacertoꝛum.⁊ collutio oꝛis facta ex ſucco eius ſedat doloꝛem dentium. ⁊ confert ſputo ſanguinis:⁊ pꝛopꝛie radix eius.cōfert debilitati ſtomachi.⁊ aperit opilationes.⁊ cōfert ſolutioni antique:⁊ pꝛecipue ſtomatice:⁊ pꝛecipue radix eius.⁊ eſt pꝛouocatiua.⁊ valet febꝛibꝰ phlegmaticis longis cuius cauſa eſt debilitas ſtomachi:⁊ omnibus febꝛibus antiquis. ⁊ confert ſi maſticatur:⁊ ſi ponatur ſuper puncturaʒ ſcoꝛpionis attrahit venenum. ⁊ ſi bibatur ſemen eius cōfert moꝛſure venenoſoꝛum reptilium.loco eius in febꝛibus ponitur fumus terre.

Benangesif .i. cepe quod comeditur :paruum si mile cepe narcisci.

Benedicta herba	.i.fu
Beneran	.i.peristerion

Benebsete.i.granū albū vnde oleum fit:ꝛ est ben

Benaspis	idem quod sup.a
Benezim	.i.sambucus
Benezimum	idem quod supra
Beneisegi	.i.viola

Cap.96.

b Enetguaridē arab.latie scarabei g nascū Auic. li.2°. cap.de scarabe tur in balneis. is.Scarabei cōferūt doloribus matricum.ꝛ prouocāt vrinam ꝛ menstrua.ꝛ faciunt aborsum. ꝛ cum cordumeni valēt emoroidibus.ꝛ conferunt rigori.ꝛ conferunt venenis ex venenosis animalibus: ꝛ oleum in quo frangitur valet ad dolorem aurium.

Benegum	.i.iusquiamus
Beneguar	.i.bedeguar
Bende	.i.radix keiri
Bengenebest	.i.agnus castus
Benge	.i.spelta
Bemastrum	.i.artemisia
Bengi	.i.iusquiamus
Bennigi	.i.panicum

Benus citrina:berba est cuius duo sunt genera: celestis:ꝛ citrina:quam ignoro.

Beng	.i.perforata

Cap.97.

b Engara.vel elfozium:grece simphoniaca:latine vero iusquiamus:vel cassil Sera. lib. aggre. lago vel caulicularia. capit.beng auct.Dias. Beng est arbustum paruum: babens stipitem grossum:ꝛ folia lata ꝛ longa:spissa in summitate:quorum color vergit ad ignem:ꝛ sup ipm est de borra:ꝛ super ramos eius in lateribus est similis fructui balaustie in figura sua sortitos super ramos ipsos equidistantes per ordinem:sup quem fructum est cooperculū simile scuto.ꝛ iste fructus ē plenus semine simili semini papaueris Et sunt eius tres species.vna earum babet flores purpureos:ꝛ folia similia folijs plante dicte sanci nalchos:ꝛ semen nigrum:ꝛ fructus in quo est semen habet corticem durum spinosum:ꝛ simile balaustie. Alia vero species est habens florem mellini coloris:ꝛ folia ꝛ flores sunt molles.ꝛ babet semen cuius color tendit ad rubedinem:simile semini plante dicte anisinat. Et iste ambe species inflāt ꝛ tumere faciunt ꝛ inducunt subet: ꝛ non sunt cōuenientes medicine.sed est tertia:ꝛ illa est in qua est iuuamentum in medicina:ꝛ est remissioris virtutis:ꝛ mollior tactu:ꝛ habet folia pinguia ꝛ plena humiditate:ꝛ super ea est borra.flores eius sūt albi.ꝛ babet semen album. ꝛ nascitur prope arbores ꝛ sterquilinia:ꝛ prope mare:ꝛ in rupibus. semen vero huius melius est magis album.si autē baberi non potest:pone loco eius illam cuius flos est rubeus.species vero cuius semen est nigrum est fugienda. Dias. ꝫm translationem nostram capitulo de iusquiamo. Iusquiamus frutex est paruus:bastam grossiorem babens:ꝛ folia lata:ꝛ oblonga:diuisa:nigra:ꝛ aspera iuxta cuius bastas.sunt capita plena semine:sicut miconos.Sed iusquiami tria sunt genera. Unū purpureum florem babens:ꝛ semen nigrum:folliculos duros ꝛ spinosos. Alterū vero flores mellinos babet:ꝛ folliculos molles :semen obrufum sicut erismon.ambe vero iste maniam prestant:ꝛ narcotice sunt:ꝛ minus vsuales. Tertium vero genus est:cuius vsus frequentatur. folia habet pinguia:ꝛ mollia:ꝛ chili.i.succi plena:flores albos: et semen album proferens.nascitur locis maritimis ꝛ in ripis.semen vero vtile est album: quod minꝰ si inuentum fuerit:rufum secundatur.nigrum vero inutile est.semen eius ꝛ folia exsiccantur.basta ipsius tunsa ꝛ expressa:bic succus in sole siccādus est:quia vtilis est vsui post annum.semen eius siccum in calida missum tunditur et exprimitur. est vero succus melior viridis q̄ʒ siccus. mlti vero farine triticee succum eius admixtum factis trociscis reponunt. Gal. viij.sim phar. capitulo de iusquiamo ꝫm translationem arabicam:iusquiamus cuius semen nigrum est:ꝛ signū super hoc ꝙ sit semen nigrum est: ꝙ flos eius vergit ad rubedinem.facit maniam ꝛ subet. ille vero cuius semen subrufum est cognoscitur in hoc ꝙ flos eius est citrinus: ꝛ est propinquus primo in virtute.ꝛ propter hoc oportet ꝙ caueatur ab his ambabus speciebus:ꝛ nō vtatur eis quis:quia nō est iuuamentum in eis: sed occidunt. Iusquiamꝰ vero babens semen album:ꝛ florem album est cōueniens vsui medicine:ꝛ ē in 3°. gradu fri.et sic.i 2°. Pos. Di. Utilis est succus semini viri inuoluntario. Confectionibus collyriorū mixtus:rbeuma viscidum ꝛ calidum compescit.dolores aurium mitigat:stericas causas medendo compescit.mixtus polente velut cataplasma adbibitus:tumores podagricos spargit.semen eius omnia similiter facere nouit maxime tussionibus subuenit. ꝛ catarrum soluit rbeuma oculorum ꝛ dolorem compescit.obule id est cum semine michonis:ꝛ mulsa mixtus:ꝛ bibitꝰ fluxui matricis:ꝛ sanguinem reijcientibus opitulatur.semen eius solum podagricis auxilium est. vino mixtum ꝛ cataplasmatibus adbibituʒ tumorem testium:ꝛ mammarum soluet. multis alijs cataplasmatibus necessario miscetur.folia eiꝰ maxime cum polenta mixta:ꝛ in cataplasmatibus adbibita dolorem tollunt.ꝛ cum vino bibita ter aut quater febres empialas probibēt.cocta sicut olus ꝛ comesta:statim maniam faciunt. radix eius cocta in aceto dolorem dentium ori retēta mitigat.

Ben quid est.l.l.ballanus repsico

Berandaru	.i.virga pastoris
Berchamichi	.i.origanum fluuiale
Berdarugi	idē qd̄ sup̄
Bernanich	.i.bectonica

Bersandarū .i.virga pastoris
Berthanichi.i.alleluia Bertal.i.passer
Berzad.i.galbanum:ꝑpter excellentem ei⁹ virtu tem.berzad similiter dicit̃ kēne:ꝛ est quidā lapis multū carus regibus:ꝑ quo.l.l.kenne.
Berenecia .i.peristereon
Berengesif .i.abrotanum
Bereco vel bission.i.flos cardi vñ coagulat̃ lac
Berengi.i.serapinū Beregil.i.petrosellinū
Beremasetum .i.artemisia
Berengemisch.i.ozimum gariofilatum

Cap.98.

Berengemisch ara.grece ozimum: latine vero basilicon gariofilatū. Ozimum quoddā est gariofilatū:quoddaꝫ est cōe:et quoddā latum est plus alijs:qđ citrariū vocatur. Ozimū gariofilatū est illud qđ ab auctorib⁹ laudat̃.ozimum citrariū ꝛ cōe vituperant̃ ab omnibus.Est enī ozimuꝫ gariofilatum cōpetens medicine:ꝛ herba:ꝛ semē.cum aūt simplicit̃ ponitur in medicina:semē debet intelligi:ꝛ potissime ī electuarijs: sed in vnguētis ꝛ in emplastris herba ītelligitur.est ca.ꝛ sic.ꝛ semē habet virtutē cōstringendi ꝛ congluctinandi:qđ patet ex eo:q: si ponat̃ in aq̄ statim ingrossat̃.ꝛ fit quedā cōgluctinositas.herba ipsa ex aromaticitate habet virtutē confortādi ex qualitatib⁹ suis:dissoluēdi:consumēdi:ꝛ abstergendi:ꝛ mundificandi. Sera. li.agg.ca.berengemisch auctori. Ysaac.Berengemisch ē ozimū gariofilatum.ꝛ folia ei⁹ sūt parua:quoꝝ color est medi⁹ inter ruborē ꝛ glaucedinem.huius herbe est odor similis gariofiloꝝ.ꝛ stipes eius est quadrāgulat⁹:cui⁹ color ē sicut color folioꝝ ipsi⁹.ꝛ semē est minutū nigꝝ.ꝛ colligitur ī mense iulij.ꝛ est ca.ꝛ sic. Dias. cap.ozimum in fine secudi gradus. Ozimū cui⁹ virtutis sit penit⁹ inter medicos opinio est incerta nā q auctore chrysippo criminātur:hi ei⁹ vicia ꝑcensent ꝙ sit stomacho inutil̃:ꝙ oculos hebetat:ꝙ insaniā faciat:iecori obsistat.addūt preterea si tritū lapide cōtegat̃ scorpiones gigni:cōmanducatū ꝛ in sole positū uermes creare: pediculos enutrire.Affri etiā putāt hoc eē ꝑsuasum:ꝙ siqs eo die quo ozimū sumpserit a scorpione feriat̃ nō posse saluari.Sed qui in diuersa ꝛ vera opinione sunt. hec omnia falsa asseuerāt:qm̄mo stomacho ꝑdest eo ꝙ inflationes ei⁹ dissoluit:ꝛ facit alia iuuamenta que ꝯm ipsum Posse. Cōtra syncopī ꝛ cardiacā passi inferius dicet̃. onem det̃ aqua ro.decoctionis herbe ipsi⁹ad idē valet vinū decoctōis: ī q̄ herba ipsa stetit ꝑ noctē ipsa herba valet cōtra frigiditatem stomachi hoc mō:decoquat̃ in multa quātitate in vino.sed melius est in musto:ꝛ post decoctionē addat̃ vinuꝫ album in multa quātitate:tale vinum est ꝯfortatiuū multum ꝛ aromaticū:ꝛ valet cōtra predicta:ꝛ contra indigestionem ex frigiditate.vinū etiā decoctionis ipsius herbe cōfortat digestionē. ꝯtra fluxū ventris ex frigiditate semē ozimi cū modico puluere acatie decoquat̃ in aqua pluuiali:ꝛ detur pacienti. Ad matricē mundificādam ꝛ mēstrua ꝑuocanda fiat decoctio eius in aqua:ꝛ fiat fomētū ꝛ suppositoriū ex teneritate ipsi⁹ herbe.succus ipius herbe pulueriȝatus matricē mundificat.conceptum adiuuat:ꝛ menstrua ꝑuocat.herba ipsa decocta in vino ꝛ oleo:ꝛ natib⁹ꝛ anchis cataplasmata valet contra tenasmonem. Dias. Ozimuꝫ stomacho ꝑdest:quod inflationes eius dissoluit.ꝛ coctum in aceto:ꝛ sumptum aluū fluentē reprimit.semen eius tritū ꝛ haustū narib⁹ sternutamēta inducit.verrucas tollit atramēto sutorio temperatū.Ozimū vero multū comestū caliginem oculis infert.ventrē mollit.inflationes vētris cōmouet.ꝛ diureticum est. lac mulieribus ꝑuocat cū polenta ꝛ oleo ro.vt cataplasma adhibitum. cum aceto modico tumoribus opitulatur. ꝑcussum scorpij mitigat.cum vino bibituꝫ dolores oculoꝝ tollit.succus eius iunctus caligines detergit.rheuma ꝓhibet.semen ei⁹ bibitū melancolicis maxime prodest.dissurie medicat̃.inflationibus ꝓdest.naribus applicata sternutamēta ꝑuocat:et herba ipsa id facere pōt. Sera. Ozimū gariofilatū confert stomacho:ꝛ facit digerere cibū grossū.ꝛ cōfert epati ꝛ cordi.ꝛ aufert tristiciā ꝛ solicitudinē.ꝛ odoriferas facit eructuationes.ꝛ apit opilationē cerebri.ꝛ cōfert cardiace que a phlegmate ꝛ melancolia fit.ꝛ qñ comeditur aut odoratur cōfert opilationi nariū.Et idē auc. Sandarag auget cholerā.ꝛ ē bonū emoroidibus ꝛ est magis tēperatū q̄ꝫ maiorana ꝛ q̄ꝫ sisimbriuꝫ nec est in eo đ siccitate quātū ī illis.Et idē Sera. Ozimū nō gariofilatū nō est alicui⁹ iuuamēti iterius sumptū:imo est grauis digestionis.ꝛ est de cibis q̄ nimiū generāt cholerā.Et idē auct.Aben mesuay.Ozimū gariofilatū acuit visū multū sbtiliter.ꝛ de eo comedit̃ cū bedarog ꝛ rhaphano: ꝛ est bonū phlegmaticis.ꝛ apit opilationē cerebri ꝛ capitis q̄ fiūt a phlegmate.ꝛ cōfert catarro humido.Et idē auc. Hippo.Ozimū non gariofilatum ē siccū ī natura sua ꝛ retinet vētrē.Et dixit rusus ꝙ ē siccū in natura sua.ꝛ cōuertit̃ ad cholerā velocit̃.ꝛ mūdificat humiditates pectoris cū fit emplastꝝ cū eo:qđ resoluit ꝛ maturat:ꝛ nō est alicuius iuuamēti iteri⁹ sumptū.Et dixit ī li.de cibis ꝙ est malū in cibo sūptū ꝛ graue digestioni.Et ideꝫ auct.Dias.Qñ sumit̃ multū in cibo de eo inducit obscuritatē visus.ꝛ mollit vētrē ꝛ generat vētositatē.ꝛ ꝑuocat vrinā ꝛ lac.ꝛ est difficilis digestiōis ꝛ qñ fit emplastꝝ cū eo ꝛ alzarton:ꝛ cū oleo ro.ꝛ aceto cōfert apostematica.ꝛ emplastꝝ ex eo confert morsui scorpionis: ꝛ ei⁹ succ⁹ qñ aufert̃ eius spuma abstergit visū.ꝛ semē ei⁹ qñ bibit̃ confert illi in cui⁹corpore generat̃ melācolia.ꝛ cōfert strāgurie.ꝛ qñ odorat̃ facit sternutare.ꝛ hoc etiā fac bedarogi.i.herba ipa.ꝛ oꝫ ꝙ strīgāt̃ oculi ei⁹ qui sternutat hora sternutatōis.ꝛ multi gdē abstinent ab eius comestione:propterea q: quando masticatur ꝛ ponitur in sole generant̃ ex eo vermes.et homines regionis lyonoy dicunt: ꝙ siquis come

derit bedarogi: et punctatus eadem die a scorpio ne: non euadit mortem ex punctura illa. Et idem auct. Humaym. Quādo reperim⁹ aliquos ex antiquis philosophis dicentes: q stringit vētrē: et aliquos dicētes q laxat: videt hoc esse ex hoc q habeat in se duas virtutes cōtrarias sicut caules. qñ ergo inuenit virtutē expulsiuam fortem in corpe adiuuat ad fluxum. et qñ inuenit virtutē retentiuā fortem adiuuat ad retentionē: ideo qz in eo sunt due virtutes. s. laxatiua et retentiua. Et dixit bedarog qñ non bene coquit: eius vapores nocent stomacho: ppter mordicationē que est in eis. et dixit q calefacit sanguinē. et desiccat desiccatione forti Et idem auct. Aben mesuay de satureia dixit q acuit visum subtilit: et ideo comedit cū bedarog et rhaphano. et est bonum phlegmaticis et aperit opilationes cerebri et capitis: q fiunt a phlegmate et confert catarro hu. Et idem auc. Alkalamen. ē magis tēperatū q̄ maiorana et q̄ zinziber: nec in eo est tantum de siccitate q̄tū i illis **Hal.** in li. de cibis capit. de ozimo. Ozimuz. s. nō gariofilatū pessimi qdem chimi est: et ppter hoc infamant quidam ipsum dicētes: si tritum imittat olle vacue celerrime generat in paucis dieb⁹ scorpiones: et maxime qñ in sole quis quolibet die calefecerit ollam: sed hoc quidē cacochimum est et malum stomacho et indigestibile. holus vero ita dicemus ipm est ca. in 2° gradu. et habet humiditatem non naturalem. Et idez viij. sim. phar. cap. penultimo. Ozimū. s. non gariofilatum ex secūdo est gradu calefacientium. habet autem humiditatem supfluam: vnde nec vtile intra corpus assumptum: cataplasmatum vero exteri⁹ vtile ad consumendum. Almāsor tractatu tertio cap. albetharogi: quod exponit ozimum non gariofilatum cali. est: quod et dolorē efficit capitis: et male nutrit: cuius comestio vtentis visuz turbat: qñ eo multo vtitur: sperma quoq et lac desiccat: ori tamē stomachi ɔfert. corroborat eni ipsū atq cordi auxiliat. Berberie id est berberi: pro quibus lege litteram amiberberi:

Berbena. i. gerebotanum et gerobatanum. i. sacra herba que saogmina vel sagimen antiquit⁹ dicebatur eo q pagani in sacrificijs ea vtebant. Plinius cap. de berbena hanc legati ad hostes ferre solebant: hac iouis ara verit: domus purgatur lustratq. Sed sciendum q dias. facit cap. de gerebatano: et semotiz facit capiculum de peristerion: iō diuersa sunt: et licet dicat q prima spēs eius dicat peristerion: non loquit fm propriam opinionem sed voce multoruz: vt in cap. peristerion apparet lege. l. gerebotanum: et lati⁹ inuenies de berbena. Berseiedum i. i. virga pastoris Cap. 99.

Ersceegaste persice: sed ara. capillus algel: vel capillus algil: latine coriandrū putei: vel capill⁹ porcin⁹ vel capillus veneris: gre. vō adianton. **Sera.** li. aggre. cap. berscegasten auct. Dias. Berscegasten. i. capill⁹ veneris: est herba cuius folia similia sūt folijs coriandri. et habet stipites duros subtiles lōgitudine palmi vni⁹: et nō habet crus: neq florez neq fructū: siue semē. et habet radicem in qua nō est vtilitas. nascit locis vmbros et parietib⁹ speluncarum humidarum. Et idem auct. Hali. Uirtus est ei desiccatiua: sed nō habet frigiditatē neq caliditatem: et non est in eo caliditas apparens: sed ē inter duas qualitates oppositas existens i gradu medio inter eas vnde subtiliat et dissoluit. Stephanus de capillo veneris. Capillus veneris ab antiquis vocabat adiāton siue politricō: vt patet per Dias. et per Alexandr. Unde oīa ista. s. capill⁹ veneris: adianton: politrieon accipiunt p eodē: quoniam oīa hec noīa que in tricon desinunt capillū sonant. nam tris grece capillus: trica capilli. vnde gallitricon pollitricon adiāton: oīa illa ab effectu idem sunt: stringūt eni capillos et multiplicant casumq eorum probibent. **Jo. mes.** cap. de capillo veneris. Capillus veneris dicit apud quosdam: capillus fontium: et capillus hominis nemoralis. Et ab alijs coriandruz putei: et ē herba cui⁹ folia sūt simillia folijs coriandri viridia et tenuia: cuius stipites sūt i lōgitudi circiter medium cubitum: et sunt sicut pili porcini et sunt in colore inter rubedinem et nigredinem sed magis declinant ad nigredinem: et proprie iuxta radicem eorum: et quāto magis pcedūt declināt ad nigredinē. et sunt sine florib⁹: et eorum hortus est in puteis fontib⁹ et locis aquarum. meliores sunt viridiora hñtes folia et que vberiores sūt fz oēs partes plante ipsorum. subtiles vero et graciles: et declinantes ad citrinitatē non hñt spiritum. **Hal.** Mixta est eorum complexio. sūt aūt compositi ex ptibus terreis subtilibus mediocrit aqueis a quib⁹ inest ei stipticitas: et ex partib⁹ calidis subtilibus valde: ppter quod virtus eorum cito resoluitur debilis. virtus enim in debili stomacho cito tollit: sz ptes calide posite sūt i supficie: qrū vehementi⁹ fit illō: et hoc ē illud qō vr oñdere cōplexionē ipor declinare ad lat⁹ caliditatis: quāuis dicat Hal. ipos eē eq̄les. et inest eis ex ptib⁹ calidis i ipsis: vt sint resolutiui subtiliatiui: et aperitiui opilationū: et solutiui nature: et ppe q ex eis sūt recentes. sicci vero sūt cōstrictiui et phibitiui cursuū. nō est in eis malicia: debilit tñ purgāt: sz ɔfortant operationē eor viole: et cassiafistula et terniabin: et qñ fit infusio eor in aq̄ casei vigorat eos in soluendo. de decoctione autez modicum sustinet

Posse. Sera. auc. Hal. Capill⁹ veneris facit oriri capillos in allopicia. et dissoluit scrofulas. et qñ bibitur frangit lapidē. et iuuat ad educēdū screatū humorū grossorū q sūt in pectore et pulmone. et stringit ventrē. Et idē auct. Dias. Elixatura eius qñ bibit cōfert disnoicis et ictericis: et dolori splenis et strāgurie. et frāgit lapidē. et strīgit vētrē. et qñ bibit cū vino confert morsibus venenosor: et fluxui super fluitatū ad stomachū. et puocat mēstrua: et mūdificat puerperas. et abscīdit fluxū sanguinis. et fit emplastr cū eo vlcerib⁹ fraudulētis pessimis. et facit

oriri pilos in alopicias. **Gal.** vi.sim.phar.cap.
⁊ dissoluit scrofulas. adiantū. Adian-
tū siccat subtiliat ⁊ diaforat:nā alopicias curat. et
scrofulas ⁊ apostemata diaforat.lapidē bibitum
frangit:necnō emissionib⁹ viscosoꝝ ⁊ grossorum
que ex thorace ⁊ pulmone cōfert.stringit fluxum
vētris:nō tamē calidi **Dias.** Uiri⁹ eius est i
tatē aliquā infert. folijs ipsius q̄
elixa in aq̄ ⁊ bibita:ipsa aq̄ asmaticis: ⁊ disnoicis
ictericis:⁊ dissurijs medicat.calculos frāgit.vētrē
strīgit.morsus caninos ad sanitatem pducit.rheu
ma stomachi cōpescit.cū vino bibit⁹ mēstruis im
perat.aborsum facit.sanguinē reijcientib⁹ sbuenit
morsibus venenatis opitulat.⁊ alopicias ⁊ vlcera
q̄ acoras vocāt gre.ephticimis purgat .scrophas
spargit.īposita trita ⁊ mixta lixiuio addito cinē
⁊ laudano:⁊ oleo myrtino ⁊ susino ⁊ vino capillo
rum flores coercet si caput inde lauet. elixatura
eius addito cinere et vino id pstat.a pullis come
sta cōfortat ipsos ad pugnā.vtiliter etiā comedit
a pecoribus.nascit ī locis vmbrosis et aquosis: et
parietibus humidis:et circa fontes.alij tāq̄ recor
poratiuā decoctionē in tardis passionib⁹ laboran
tes potāt.s.anhelosis stomaticis: vētris fluori:et ī
difficultate mict⁹.desiccat enī et extenuat:et ideo
chiradas digerit.apostema et lapides rūpit in ve
sica potat⁹.Ad humores etiā glutinosos et pin-
gues ascendentes etiā de thorace et pulmone bn̄
iuuat.et rheuma ventris cōstringit .medius ē aūt
inter ca.⁊ fri.cōplexionem.ī colli dolore folia ei⁹
cōtrita cū piperis granis nouē:et de semine corīā
dri granis nouē:cū vino optīe dat ad bibendū in
troeunti balneum.facit etiā ad capillos mulierez
nutriēdos:si in **Jo.mes.** Solutione edu
oleo decoquat. cunt choleram
et phlegma et humores grossos: et imbibitos et
mūdificant pect⁹ et pulmonē:et educūt materias
cōtentas in eis.et mūdificāt sanguinē.et clarificāt
eū.et clarificāt colorez. et faciunt acqrere bonita
tem anhelit⁹.⁊ mūdificāt stomachū:⁊ ventrem ⁊
epar:et cōferūt dolori eoꝝ.⁊ sunt medicina bona
opilationi epatis splenis:⁊ ictericie,ppr̄e:⁊ oīum
egritudinū opilationū:⁊ ppr̄ie infusio eoꝝ ī aqua
apij ⁊ endiuie:aut ī aq̄ ciceꝝ nigroꝝ:aut ī aqua se
minum q̄tuor:aut ī aq̄ lactis,ppr̄ie:⁊ delet cū oleo
camomille scrophulas.valet etiā syrupus eorum
pleuresi ⁊ peripleumonie.⁊ est,puocatiuū vrine.⁊
vsus decoctionis eoꝝ frāgit lapidē.⁊ purgat ma-
trices fetaꝝ.⁊ hoc est de posse eoꝝ de eo qđ ptinz
ad eos ex partib⁹ calidis.sed ex parte stipticitatis
eoꝝ prohibent cursum materierūz.⁊ abscīdūt san
guinē :⁊ cōfortant stomachū et ventrē ne recipiāt
supfluitates.et,phibent casum capilloꝝ. et confor
tant radicē eoꝝ:imo faciūt eos crescere.et multi-
plicāt eos in locis vbi oꝛ:et,ppe cū oleo myrtino
aut oleo laudani ⁊ vino stiptico.⁊ puluis eoꝝ ad
ustoꝝ facit similiter ⁊ abluit ex decoctione ipso
rū in vino caput:⁊ abscindit furfures. ⁊ simile fit
ex cinere ipsoꝝ.⁊ cinis eoꝝ sanat fistulas lachry
males.dosis potio decoctionis ipsoꝝ qn̄ queritur
p ipsos solutio per vētrē est circiter lib.i.

Berilie .i.pisa legumen
Beriteron.i.secūdus pannicul⁹ sup vētrē īterior
⁊ noīat rotūd⁹:q2 q̄si singulatus ab eo qđ tangit
ipm ē sicut spera sup quē sunt sumen ⁊ additiōes
molles ⁊ foramina.
Berilion .i.herba paralysia
Berillus lapis est d genere crystalli:sed obscuri
or eo:,p quo.l.l.lapis berillus.
Beringi .i.iusquiamus albus
Berchidies.i.paritaria.Auic.cap.de glutinatōe
lactis sic vocat eā:q2 valet ꝯ lactis cōgelationem.
Berilis.i.corallus Bernia.i.pix
Bernis quid est.l.l.sandaros
Berbillū .i.serpillum
Bersiendari .i.virga pastoris
Berziadarni idem quod supra
Berziticon id est piscis dictus turdus
Berziabar .i.a morte liberans
Beror .i.semen magnum
Beronice .i.bernix vel vernix
Beraniten .i.capillus veneris
Berules.i.apostema ī gingine calidū ⁊ profundū
Berulie.i.piscis stupefaciēs:q vocat terpigo
Bers.i.virga pastoris Berz.i.berzad
Besagū.i.polipodiū Bessagū idē qđ supra
Bestagū idē qđ sup Beser.i.semen
Besercarastis .i.semen apij
Beser rasina .i.semē maratri
Beser costum vel cotum.i.semen psilij
Beser batan id est semen malue maioris
Beser astorech .i.semen vrtice
Beser rosat.i.tandachoa.i.semen nasturcij
Beser sobar .i.semen aneti
Beser thasas .i.semen papaueris
Beser albasar .i.semen cepulle
Beser alkite vel alchite.i.semē lini
Beser culbe.i.semen fenugreci
Beser chesiti vel thesi.i.semen sileris mōtani
Beserl iuar .i.semē rose
Beser algosarel bustari.i.semen dauci
Beser albada.i.semen portulace
Beser sedef.i.semē rute Beser culbar.i.semen
coriandri. Beser andebe.i.semē scariole
Beser arsimach .i.semen atriplicis
Beser afulgel .i.semen rhaphani
Bezer albachat:alij alongesne: vel albedanigi id
est basilicon Beser garsi.i.semen eruce
Beser archenige .i.semen citri
Beser cuctimeri.i.semē carui siluestris
Beser artabul.i.semē trifolij acuti:⁊ est trifoliūz
siluestre.l.l.handachuca.
Beser ghetest.i.semen cuiuslibet spēi trifolij
Beser aldel .i.semen sinapis
Beser altomat .i.semen lapacij
Beser seth .i.semen aneti
Besed.i.corallus Beseld idē qđ supra
Besera .i.galbanum
Besel.i.lapis Bestese.i.macer
Besteguasten .i.capilli veneris

Bestesem .i.virga pastoris
Beste .i.polipodium
Besicalis .i.fisalida vel fisalidos
Bessicalis idē qđ sup̄ Bespillus.i.serpillum
Besustidos.i.nenufar Besulid⁹.i. alkekengi
Betadorem .i.azimum magnum
Betas.i.tussis sicca ⁊ arida: īde pillule betholie id ē que fiunt ad tussim. Cap.100.

Beta vł bleta latīe:gre.siellon: ara. vo belk:vel selet. Beta vł bleta:alia candida : alia nigra: alia siluestris. Item greci duo genera faciūt:nigram ⁊ candidā:quam ꝓferūt parcissimi seminis appellātq; sirlon.⁊ est beta agrestis:q̄ ē beta iata q̄ facta ē sicut elleborus alb⁹: vt appet per Dias. cap.de elleboro albo:⁊ ista vocat̄ blitis: ꝑ q̇.l.l.sa chiliemenie.⁊ lꝫ Dias.faciat semotim cap.ð bleta ⁊ de bēta:error scriptoris fuit vel trāslatoris.nam idē dicūt:⁊ debēt cōtinuari illa capitula. **Posse. Sera.** li.aggr.cap.de bleta.Ex ea ē alba ⁊ nigra. ⁊ in sapore ei⁹ ē nitrositas.⁊ virt⁹ ei⁹ est q̄ abstergit ⁊ resoluit ⁊ expellit sup̄fluitates caliditatis: qñ cuꝫ ea fit sternutatoriū.⁊ qñ bleta cogt̄:egredit̄ ex ea viscositas ⁊ acuitas:⁊ fit virt⁹ ei⁹ q̄ ꝓhibet generatōnem apostematis:⁊ resoluit resolutōe pauca. In alba vo ē de virtute abstersiua ⁊ resolutiua.in nigra ē res stiptica:⁊ ꝓp̄e ī ei⁹ radice.Et idem auc. Gal.ī li.de cibis.In ea existit humiditas abstersiua abstersione tꝑata:⁊ cum illa humiditate laxat vētrē.⁊ mollificat ītestīa ⁊ stomachū:⁊ maxīe cū fuerit boni sensus:⁊ ideo accidit ꝙ bleta est mala stomacho:⁊ ꝓp̄e illi g ē sicut dixi qñ vsus ei⁹ ē nimius:⁊ nutrimētū ei⁹ ē paucū: sicut ē nutrimētuꝫ aliaꝝ herbaꝝ.sed bleta qdē ē magis iuuatiua q̄ꝫ ē melochia in aperiēdo opilatōes epatis.nigra aūt strīgit vētrē sicut lens:⁊ maxīe qñ cogt̄ radix ei⁹ ē pl⁹ stiptica ꝯstrictiua vētris.⁊ alia spēs ei⁹ soluit vētrē.⁊ ambe quidē spēs ei⁹ sūt mali chimi ꝓpter nitrositatē que ē ī eis:⁊ ideo qñ fit sternutatoriuꝫ cū succo ei⁹ ⁊ melle mūdificat cerebꝝ.⁊ ꝯfert dolo:ī auriū.⁊ qñ ex decoctōe blete ⁊ radicis ei⁹ abluit̄ caput aufert lēdines ⁊ mūdificat ip̄m a furfurib⁹.⁊ qñ ꝓijcit̄ sup̄ scissuras q̄ fiūt a frigore ꝯfert eis.⁊ qñ cogt̄ cū folijs ei⁹ curat bothor.⁊ valꝫ ad cōbustionē ignis ⁊ herisipillā.Et idē auct. Aben mesuay qñ cogt̄ ⁊ comeditur cū fabis digerit cito. **Gal.** vi.sim.pharcapi.bletum Bletū ē olus comestibile:fri.⁊ hu.cōplexionis in secūda māsione a tꝑata abstātia.Et idē li.2°. de cibis cap.de beta.Succ⁹ bete ē mediocrit̄ abstersiuus:q ⁊ vētrē ad egestionē excitat: ⁊ stomachum aliqñ mordicat:⁊ maxīe illoꝝ qcūq; facile passibilem hñt ip̄m:⁊ ꝓpt̄ hocipsum ē eduliū malū stomacho ampli⁹ comestū.Alimētū aūt ab ip̄a modicū magis idoneuꝫ ē q̄ꝫ malua ad opilationes q̄ fm epar:adhuc aūt magis qñ cū sinapi: aut oīno cū aceto comedit̄.⁊ spleneticis eodē mō comesta sūt bona medicina **Dia.** capit.de beta.Beta magis q̄ꝫ alimētū. iecore laborantibus ⁊ spleneticis cū sinapi vtilissime esui dat̄. ignes sacros:⁊ q̄ adusta sūt cū albumīe illinita restringit vlcerib⁹ ī capite manātib⁹ facit. Itē allopicijs cruda trita optime illinit̄.aq̄ ī q̄ ē cocta furfures capitis eliminat.pmonib⁹ aūt ī fomēto adhibet̄.iniecta cum melle onera ventris deponit. Item elixe et cocte maxime cum lenticula abscindunt ventrem:⁊ sine ipsa molliunt ventrem: sed ambe cacostomatice sūt.humores nutriūt malos.succ⁹ earū narib⁹ īfusus caput purgat. ⁊ īfusus in auriculas mitigat dolorē.cū radicib⁹ suis elixe lendines mūdāt.fomēto zernis ꝓsūt alopicijs.añcedēte scarificatione īposita capillos restituēt.pascētia vulnere cōpescūt.item folia cruda cataplasmata cicatricib⁹ nigris reddunt colorem.

Bethadore .i.ozimum magnum
Betharog .i.ozimum commune
Betharogi idē qđ sup̄
Bethetha .i.oē genus melonis
Beteltth idem quod supra
Bethem quid est.l.l.hauud
Beteta.i.herba q̄ vocat̄ līgua canina :⁊ est cinoglossa. Bethera.i.melon
Bethion.i.saluia fm pliniū eo ꝙ tussi confert
Bethion idē qđ supra Bethonia.i.polium
Bethlen.i.saluia Bezar.i.haucia
Bezaard.i.galbanum Bezararat idē qđ sup̄
Bezadarad idem quod supra
Bezaar.i.lapis viridis g valet ꝯ venenū ī q̄ ē tāta virtus vt expellat oē venenū.l.l.lapis bezaar.
Bezathar.i.oīs medicina simplex ꝯ venenum
Bezerra catime .i.psillium
Bezel.i.pforatio vētris hydropicorum
Bezearicū.i.bezaar Bezeart idem qđ sup̄
Bezel.i.instrumentū

Cap.101.

Dellium latīe:grece bdellas vel bidelliū:ara.vo melealyend .Vñ sciēdū ꝙ bdelliū qđdā ē iudaice:⁊ ē gūmi cuiusdā arboris q̄ vocat̄ melealyend:⁊ illđ ē bdelliū iudaicum ⁊ arabicū:qđ nascit̄ ī iudea ⁊ arabia. Et ē aliđ bdelliū fm Sera.li.aggre.cap.melk: qđ dr̄ bdelliū de melka:qđ ē ex arbore noīata melk:q̄ orit̄ ī meka q̄ arbor ē satis stiptica:cui⁹ fruct⁹ maturat̄ ī meka ⁊ comedit̄ dulcis:sꝫ ī hispania nō maturat̄:sed ē fortit̄ pontic⁹ pauce aq̊sitatis:⁊ asp.⁊ talis arbor ⁊ ei⁹ gūmi vocat̄ de meka:⁊ ē bdelliū:qđ scribit̄ in ꝑncipio gene̾ cap.2°. qđ ē ī paradiso voluptatis cui⁹ fructus satis est dulcis:⁊ de isto bdellio facit Auic.suffuf ꝯ fluxū ī ethica circa fineꝫ: vbi ponit curas̄ ꝯ sinthomata sup̄uenientia ethice.⁊ istđ bdelliū est frigidū ⁊ siccū:⁊ cōstrigit vētrē.sꝫ bdelliuꝫ iudaicum est calidū in secundo:humidū in ꝑmo. vñ quia in receptis inuenit̄ bdelliuꝫ constringere ⁊ relaxare:⁊ calefacere ⁊ infrigidare ⁊c. qñ volumus apire mollificare:⁊ resoluē ⁊c.ponat̄ bdellium iudaicū.qñ vero volum⁹ cōstrigē ⁊ īfrigidare:ponat̄ bdelliū ð meka:⁊ tale bdelliū ē celestinū i.coloris celestini.sꝫ bdelliū iudaicū ē fbnigꝝ siue

subalbidū.vet̄ꝝ antiq nr̄i carētes bdellio de meka loco ei⁹ ponebāt quādā aquositatē ꝯglobatā que inuenit̄ in ve **Sera.** li.aggre.ca.melealyend ficulis vlmi. melealyend.i. bdellium iudaicū:ꝛ ē gūmi arboris:que nascit̄ in terris arabum:ꝛ meli⁹ ex eo ē illud qđ ē odoris boni:tenax interi⁹:cite dissolutionis:ad albedinē declinās:nō hn̄s in se ligna:nec sordicies aliq̄s.ꝛ qn̄ fit fumigiū cū eo est proferens odorē bonū simile odori blaccebisantie.reperit̄ aūt quoddā sordidū:cuius odor ē sicut darsisabā:aut odor corticis capparis qđ defert̄ ex regione q̄ dr̄ batonomis simile resine pini:cuius color est ꝓpiquus colori melongiane:ꝛ est secūdū a bono in virtute.Adulterat̄ aūt bdelliū cū gūmi arboris:qn̄ admiscet̄ ei.ꝛ non hꝫ talē amaritudinē qualē hꝫ nō adulteratū.ꝛ cū fit fumigiū cū eo non hꝫ odorē bonū.Et idem auct. **Gal.** Bdellij iudaici sunt due sp̄es.s.siculū:ꝛ ē sb nigrū ꝛ mollius alio.ꝛ virtus eius est virt⁹ mollificatiua:ꝛ operatio ī hac virtute ē opatō fortissima Et aliud ē arabicū qđ ē lucidi⁹:ꝛ e sicci⁹ illo. sed virt⁹ illi⁹ qđ ē recēs humidū:qđ qn̄ malaxat̄ dissoluit̄ totū: ē virt⁹ fortissima in mollificādo.ꝛ qn̄ pl⁹ veterascit fit sapor amarior:ꝛ calididor:ꝛ acutior.ꝛ virt⁹ ei⁹ ē **Auic.** li.2º. capitu.de bdellio ca.desiccatiua. Bedelliū iudaicū aliud ē siculū:ꝛ aliud ē arabicū:ꝛ ambo sunt ex palmis siluestrib⁹.mechum aūt ē ex fructu arboris:ꝛ nō palmaꝝ siluestriū.melior gūmaꝝ duaꝝ ē illa q̄ ē varia clara ꝛ amari saporis:ꝛ munda a lignis ꝛ ē facilis resolutionis:ꝛ ē boni odoris:cui⁹ fum⁹ hꝫ odorē picis.Et cū antiquat̄ bdelliuꝫ iudaicum egredit̄ a lenificatione:ꝛ tendit ad exsiccationem mechū ē fri.ꝛ sic.ꝛ aliud est ca.in fine primi lenitiuum:ꝛ pro **Dias.** ca.bdelliū.lachryma ē arprie siculū. boris q̄ ī arabia nascit̄:ꝛ q̄ ī modū resine manat.ꝛ ē ꝓbabilis q̄ fuerit lucida sbalbida lenis:ēq̄lit̄ cerea:ꝛ q̄ facile mollit̄: pinguis vt chrysocolla siñ ligno ꝛ sordib⁹ ī fumigatōne similis nigelle:ē gustu amara:ꝛ odoris boni :ꝛ ē arabica.Ex india aūt defert̄ sordida nigra:ꝛ maiori gleba:odorē asPalti hn̄s .adulterat̄ aūt gūmi admixto sed nō ita amaricat ī gustu:sed ē gluctinosa nō boni odoris.mollit̄ aūt cōtu a ꝛ sufusa vino:aut aqua imbrili. Plini⁹ capitu. de bdellio Bdelliū ē ca.ī 2º. gradu.hu ī pmo.Almāsor tractu.3º. cap.de bdellio. Bdelliū iudaicū ca.ē:bdellium tn̄ de meka fri.ē ꝛ sic. **Posse. Sera.** auct. **Gali.** Bdelliū strigit vētrē ꝛ fortificat stomachū.dissoluit apostemata q̄ fiūt ī cāna pulmonis:ꝛ tumorē q̄ fit in crepatura ītestinali.qn̄ dissoluit̄ cū saliua hōis ieiuni:donec fiat sicut vnguētū vl' emplastꝝ frāgit lapidē renū.qn̄ sumit̄ ī potu ꝓuocat vrinā ꝛ dissoluit apostemata cruda **Dias.** bdel grossa :ꝛ ventositates neruoꝝ. lium soluit neruoꝝ cōnodationes .duricies mollit. sudorē mouet.materiā mēstrualē atq̄ꝫ vrinā ꝓuocat singult⁹ atq̄ꝫ vētositates soluit.ꝛ lapides in vesica frāgit.miscetur ī thyriacis medicaminib⁹. tūores soluit.duricies hydrocellicis medicat̄. anostomatica ē.saliua soluta īdigestionē cōpescit. matrices suffumigando succurrit eis.aborsū supposita fac̄ humores exsiccat.vesice calculos frangit. tussim mitigat.morsib⁹ venenatis occurr̄t.dolorib⁹ lateris fert auxiliū.īflationib⁹ necessario admiscetur neruoꝝ īdigestionē mixto vino aut aqua depellit hec oīa opatur:q: mallactice ꝛ aperitiue virtutis ē:ꝛ iō pōt īstant̄ calefacē:ꝛ strictură relaxare:ꝛ ea q̄ sinus vlceꝝ:ꝛ colle **Gal.** vi.sim.phar.capi. ctōes hn̄t euapōare. de bdellio.qdā autem eo vtunt̄:ꝛ maxīe arabico in brontonlolis.i. hernijs ītestinalib⁹ ieiuna saliua madefaciētes donec ꝑueniat ad cōsistētiā emplastri.Arabicuꝫ vo ꝛ lapides q̄ sūt ī renib⁹ īfrigere bibitū:necnon vrinas ꝓuocare:ꝛ discursus īdigestibiliū spirituum sanare:necnō lateꝝ dolores ꝛ rupturas.Almāsor Bdelliū iudaicum dura dissoluens apostemata emoroidib⁹ vtile iudicat̄.bdelliū de meka ventrē stri **Aui.** Bdelliū resoluit sanguinē cōgelatū git. ꝛ ē lenitiuū ꝛ maturatiuū.disrumpit vētositates.ꝛ siculū ē vehemētis lenificationis.ꝛ arabicū ē sicci⁹ eo nisi recēs.ꝛ resoluit apostemata dura:ꝛ ꝓpe dissolutū cuꝫ saliua ieiuni:ꝛ similit̄ resoluit reliq̄ frigida.Et mechū qđ nō ē ex fructu palmaꝝ siluestriū ē stipticū.bdelliū iudaicū resoluit scrofulas.ꝛ bibit̄ decoctuꝫ ad apostemata dura:q̄ sūt ītrisec⁹:ꝛ linit̄ cū aceto sup sabafati.ꝯfert cōtusioni lacertoꝝ ꝛ spasmo: ꝛ duricici neruoruꝫ ꝛ cōgelatōi ipoꝝ.ꝛ ꝯfert dolorib⁹ cāne pulmonis ꝛ apostematib⁹ ei⁹:ꝛ tussi antiq̄:ꝛ dolorib⁹ matricis:ꝛ apostematibus epigloti ꝛ gutturis:ꝛ emoroidib⁹ bibitū ꝛ suppositū ꝛ suffumigatum:ꝛ retinet sanguinē eaꝝ.ꝛ cōfert lapidi renū. ꝛ qn̄ ponit̄ in solutiuis ꝓhibet abrasionē ītestinoꝝ.ꝛ ꝓuocat vrinā ꝛ mēstrua.Et de meka etiā existimauerunt q̄ ipm ꝓuocet:ſꝫ nō dubitat̄ qn ipm strigit ꝛ frangit lapidē. Bdelliū vo ara.claꝝ rubeū quando terit̄ ex eo quantitas duorum aureorum ꝛ bibit̄ cū aq̄ mellis minuit phlegma.ꝛ bdelliū vtrūq̄ꝫ resoluit ramicē aque.ꝛ aperit os matricis clausuꝫ. ꝛ educ̄ fetū.ꝛ mundificat matricē.ꝛ resoluit apostemata ani ꝛ testiculoꝝ.ꝛ ꝯfert morsui vermium venenosorum.

Bdella.i. sanguissuga

Bleta sicla:ſꝫ blit⁹ olus coxilides idē.ꝛ qđ ē blit⁹ l.l.sachilie menie.ꝛ qđ ē bleta vel blitū.l.l.beta.

Bleta acri.5.i.sicla siluestris — Blet⁹.i.blitus

Blefaricon.i.ranicul⁹ viridis.

Blediū — .i.pulegium

Blefaronxista.i.instr̄m ad scalpēdū palpebras

Blefara.i.tinctura oculos tingens

Blessi.i.habentes crura retorta versus intus

Bresillum.i.batam — Bretrachiū.i.siler creticū

Bertacium idem quod supra

Bretima capitis:qdā dicūt q̄ ē occipitiū capitis qdā q̄ ē ꝯmixtura:qdā q̄ ē mediū capitis

Brequequion — .i.antipersica

Bregma id est mucus nasi digestus

Bibac — .i.virga pastoris

Bibach.Sera.lib.aggrega.capitulo bibach.auc.

Diaſ. Bibach affert̃ ab india: ⁊ eſt ſimilis cortici: ſicut cortex mori: ⁊ odoris boni. ⁊ habet virtutẽ calefacientẽ. ⁊ fiũt cũ eo fumigatões. ⁊ ponit̃ ĩ cõfectionib⁹ vnguẽtoꝝ: ⁊ ĩ alijs ↄfectionib⁹ calefactorijs. ⁊ habet virtutẽ ſimilẽ virtuti calami aromatici. ⁊ qñ fit fumigatio cũ eo valet tortioni matricis qñ eſt ſiccũ.

Biblakium .i. oleãder
Biblatim idem quod ſupra
Biblas eſt ſpecies canne. l. l. haſap
Bibech .i. tuſſis
Bibemum .i. almea
Bibimon .i. portulaca hñs lac que vocat̃ alfarfac ⁊ eſt laxatiua ſatis
Bibiliſſa .i. papauer cõtuſũ
Biblimon .i. bibimon
Biblion .i. papyrus
Bibone .i. lapacium agreſte
Bibon .i. camomilla
Biblos .i. papyrus
Bibu .i. cepe paruum
Biblos id eſt papyrus vnde charte fiunt̃
Bica .i. affodillus

Cap. ioz.

b Ichar vel bibar: ara. gre. butalmos: latine vero oculus bouis vl' vacce: vl' cotula. **Sera.** lib. aggre. ca. bichar auct. Diaſ. Bichar hꝫ ſtipitẽ mollẽ: ⁊ folia ſimilia folijs maratri. ⁊ flos ei⁹ ẽ citrin⁹ plus flore camomille: ſimilis flori cotule: ⁊ iõ noĩant eaꝫ hoc noĩe. Et idem auct. Gali. Acuitas ⁊ mordicatio ſunt in ea plus q̃3 in camomilla. ⁊ reſolutio eius ẽ amplior reſolutõe ipſius. **Diaſ.** capitulo butalmos: ſm trãſlationẽ nr̃am. Butalmos herba ẽ mollis: cui⁹ folia ſũt tenuit̃ ſciſſa maratro ſimilia: ⁊ caulis ei⁹ mollis naſcens circa muros ciuitatis: flores citrinos hñs: ⁊ vehemẽter ſplẽdẽtes ac in oculoꝝ ſimilitudinẽ rotundos: vñ ⁊ nomen traxit: florib⁹ camomille ſimiles. ⁊ illa eſt herba q̃ vocat̃ lingua nr̃a pucida: vel cotula fetida. ⁊ alia butalmos hñs folia coriãdro ſimilia: naſcens iuxta muros ciuitatis: cui⁹ flores ſũt ex toto citrini ⁊ iſta ẽ herba q̃ vocat̃ ĩ lĩgua nr̃a ocul⁹ bouis vel cotula. l. l. butalmos: ⁊ ĩuenies cõtrouerſiã ĩ dictis Diaſ. de illa herba ppt̃ corruptã trãſlationem. **Gal.** vi. ſim. phar. capitulo butalmum ſiue ſemẽ incorruptũ vel cappocoronia: vel ocul⁹ bouin⁹: noĩatũ gdẽ ẽ ita a florib⁹ q videntur ſm figurã ſimulari oculo bouis: ſm colorẽ vero ſimilis ẽ arthemidi: magis aũt multo ⁊ acrius eſt ob hoc magis diaforeticũ: vt ⁊ ſanet duricies ad mixtũ ceroto. Plini⁹ cap. de butalmo. Butalmũ florẽ hꝫ croceũ: oculo bouis ſimilẽ: vñ ⁊ a grecis nomẽ accepit. ⁊ ẽ hui⁹ caule molli folijs coriadri ſimile. naſcit̃ iuxta muros ciuitatis. **Aui.** li. 2° cap. bibar. Bibar ẽ q̃ noĩat̃ keuſen i. oculus. roſa ei⁹ ẽ citrini coloris: rubea in medio groſſior roſa camomille. ca. ẽ ĩ 2° gradu: ſic. in p̃.

Poſſe. Diaſ. Folia ei⁹ trita: ⁊ cerotis addita puſtulas ⁊ duricies apoſtematũ ſpargit. ⁊ ſi flores eius terũtur cũ croco. affirmãt aliq̃ q̃ ſi p⁹ lauachꝛuꝫ ⁊ balneũ eundẽ qs biberit bonũ colorẽ reſtituet ⁊ facit ipm vomẽ: ⁊ maxime arcuato morbo infectos. acris ẽ: ⁊ iõ diaforetica: ⁊ ppterea ſchetemata ſoluit. cũ ceroſo thyrſi eius ĩ cibum ſumuntur.

Auic. Odor eius confert ventoſitatib⁹ groſſis in capite.

Biacon .i. cõfectio ad tuſſim
Bichicon idẽ qd̃ ſup̃
Bida .i. virga paſtoris
Bidal idẽ qd̃ ſup̃
Bidelliũ .i. bdellium
Bidelie .i. balſamũ
Bidella .i. ſanguiſſuga
Bidema .i. albucij radices
Bifare dicunt̃ arbores q̃ bis ĩ anno fructificant
Bifere idẽ qd̃ ſup̃
Bifer .i. cardomomuꝫ
Bihar .i. oculus bouis: ⁊ eſt herba
Bihaar idem quod ſupra
Bilaue id eſt cardomomum minus
Bilauue idem quod ſupra
Bileue idẽ qd̃ ſup̃
Bilbeue idẽ qd̃ ſupra
Bilis .i. triſticia
Bilimen .i. portulaca hñs lac: ⁊ vocat̃ alfarfagi
Bilioſiſſima .i. cholericiſſima
Bilibus .i. cholerif
Bilbuim .i. herba que vocat̃ vngula caballina
Bilomon .i. bilimon
Bilomõ idẽ qd̃ ſupra
Bilue id eſt cardamomum minus
Biblue idẽ qd̃ ſupra
Bimion ẽ ſpẽs napi
Biminio idẽ qd̃ ſup̃
Bimo .i. affodillus
Binamflore .i. de arbore
Binablon .i. cotula
Bineni .i. lapis barchim
Binenij idem quod ſupra
Binchum myrti: puto q̃ ſit ſuperuirgultuꝫ myrti habens formam plante manus.
Binz .i. iuſquiamus albus
Bireni .i. lapis de barchion
Birenuꝫ vas .i. de lapide: ⁊ ẽ lebes ſuſtinẽs ignẽ
Birſen ẽ dictio pertica. bir .i. pect⁹: ⁊ ſen .i. apoſtema: ĩde birſẽ .i. apoſtema pectoris. l. l. bir ⁊ ſraꝫ ſen
Birziden .i. herba que vocat̃ teſticulus vulpis
Biruach .i. affodillus
Birutar idẽ qd̃ ſupra
Biſaxi .i. hermodactili
Biſaſe .i. ruta agreſtis q̃ ſꝫ Diaſ. cap. de ruta moli dicit̃
Biſace idẽ qd̃ ſupra
Biſace .i. tegula
Biſara .i. armel: ⁊ eſt ſpẽs agreſtis quã Diaſ. vocat moli.
Biſancis .i. ſuccus herbarum diureticarum
Biſbaſe .i. bifare
Biſmalua quid eſt. l. l. altea
Biſrigi .i. polium
Biſberici .i. polipodiũ
Biſbeſe .i. macis
Biſbeig quid eſt. l. l. dipteris
Biſbeigi .i. polipodium
Biſion .i. flos cardi: vñ tingit̃: ⁊ eſt flos cartami
Biſmius .i. napellus
Biſſion .i. flos cardi vnde coogulatur
Biſoxi .i. hermodactili

Cap ioz.

Bb Iſtorta vel cõſolida rubea latine: gre. cataphilon vel tormẽtilla: vel porentilla: ara. buſeke
Biſtorta ẽ herba ſimilis pẽtaphilon: niſi q: hꝫ ſeptẽ folia: vtraq; piloſa: ⁊ iõ vocat̃ eptaphilon: cui⁹ radix ẽ rubea ⁊ tortuoſa ſimilis galãge: ſed non habet acumẽ. flos eius auroſus. ⁊ ipſa

indicat' fri. et sic. in 3° gdu. Sz notādū q c spēs bistorte: hñs folia similia lapacio acuto: nisi qz colo2 folioꝝ ex vno latere c celestis: et ex alio viridis flos ei' rube': et radix rubea: q ab aliqb' vocatur bardana mino2. et ab aliqb' lappa mino2. virt' ei' i oib' sicut virt' pme spci: sz remissio2.

Posse. Bistorta hz virtutē cōsolidādi et cōfortādi cōceptū. 𝔷 dissuriā detur puluis bistorte cū succo plātaginis. ad cōstrigēdū mēstrua fiat fomētū ex aq̄ pluuiali decoctionis pulueris ei': vel ex duab' ptib' ei' et vna spice. fiat puluis q aspgat' sup vētrē ipso pus melle calido emplastrato: et iuuat cōceptū. Ad cōceptū iuuandū fiat explastꝝ ex pulue ei': et aliis spcb' aromaticis. puluis ei' vulnera cōsolidat. 𝔷 vomitū ex debilitate: et furore cholere puluis ei' cōficiat' cū albumine oui: et coq̄t' super tegulam et detur patiēti.

Bisus. i. pinus magna que sic dicitur

Bissum. i. napellus — Bitar. i. virga pastoris

Bithat — idem quod supra

Bitich. i. herba saponaria: vel herba fullonum vel. herba borich.

Bitrias quid est. l. l. zeg

Bitumen iudaicū dictū est fm Dias. q in indea inuenit'. s. in stagno qd dicit' mare mortuum: lege litteram brasalendi.

Biziden. i. satyrion — Bicidien. idem qd sup

Bixis. i. toza — Bix. i. napellus

Blisatō. i. corroboratiuū — Biliscone. i. pulegium

Blitus. i. sachilis menie — Bliton idē qd supra

Brisara — i. mons quidam

Brictonica c radix peristereon — Cap. 104.

b Rictanica Dias.

cap. brictanica. herba c hñs folia similia lapacio agresti: sed paulo nigriora: lanosa: gustu stiptica. hastā vo hz longā: et radicem parnā et tenuē. folia ei' exsiccāt'. succ' ei' collectus i sole ponit' et siccatur. et c illi virtus stiptica

Posse. Dias. succus ei' siccat' in sole prodest vulneribus: vel cancris oris et fauciū cū vino: et his q ptisim icurrūt. qdā dicūt q c lapaciū acutum. Brio Dias. cap. brio. herba est duoꝝ cubitoꝝ lōga: virgas multas et teneras hñs. i qb' folia nascūt': lapide similia: mollia et alba. et in sūmo virgaꝝ pfert semen flo2ē albū hñs. **Posse. Dias.** Uirtus eius c q cū succo ptisane cocta: et a cappadociis comedit' ppt' frigiditatē stomachi: et semic ei' p pipe vtūt' miscētes i cocturis et reliqs escis. Alii memorant hāc empetigines mederi. Briocteris. Dias. cap. briocteris. herba c cui' radix aspera et stricta et sibi coherēs gustu dulcis. facit hastas duoꝝ cubitorū spinosas. nascit' i locis algosis: q cataplasmatibus adhibita: oib' vulneribus iposita: et q̄tidie mutata medetur.

Bribetmen. i. sifac: qd est super zirbum: et sup ipz c myrac: et lacertus ventris.

Brion — i. vsnee

Brion maritimū vel briū. i. herba q nascit' super saxa in mari: fm q dicit Dias. i capit. de licena quā licenā vocat brion: et c facta sicut vsnee: vnde brion. i. vsnee maris: et nō c alga: vt qdā dicūt: qm̄ Dias. facit capitulū aliud semotim de alga a cap. de licena. nā ponit capitulū de alosachne. i. de alga: sicut apparet si leges i Dias. lrām alosachne: sed p brion. l. l. aynech.

Brium — idem quod supra

Brionia. i. vitis nigra: q grece dr ampeleos melena. et est idē qd sicida: vel cucurbitinus: vel cucurbita siluestris.

Brizia. i. liquiricia — Boaran. i. chrisis

Boaheeeb. i. crystall' — Boachis. i. bedeguar

Boatum — i. hydria siue lodra

Boenzauguen. i. lingua bouis — Cap. 105.

b Oecboengi Auic.

li. ii. cap. boecboengi. Boecboengi est gūmi horribilis sapo2is. apportat' de regione occidētis: et existimauerūt quidam q est sandaraca: sed non est firmum.

Posse. Auic. Cōfert asmati: et vtūt' ea luctantes. extenuat splenem et puocat mēstrua.

Boetesum est arbo2 cuius gummi c dragantum.

Cap. 106.

b Oeise aromaticuz Auic.

li. ii. cap. boeise. Boeise est co2tex grossus: hñs colo2ē purpureū: hñs sapo2ē gariofili absq dulcedie cinnamomi: q̄uis sit dulcio2 q̄ gariofil': et c debilio2 i opationib' suis q̄ gariofil'. est ca. et sic. in 2°

Bobas. i. bulbus berbesum: et est balsale

Bobos. i. balsales — Boblos idem qd sup

Boblos ematic'. i. bulbus vomificus et c narcisc'

Bocaron. i. ps gutturis vel canna pulmonis

Bocarion — idē qd supra

Bociron — i. canna pulmonis

Bochiron — idem quod supra

Bolena — i. quercus nouella

Boletus — i. species fungi

Bolismus c magn' appetit' causatus ex inanitione mēbroꝝ cū repletōe stomachi: ppt' quā inanitionem mlt' appetūt: et ppt' repletionē stomachi paꝝ accipiūt: imo min' q̄ appetant. et iō dr bolismus. i. minus bol': q min' sumūt bolū q̄ appetūt

Bolices. i. bobletus fūgus: latine dr boletus

Bolos est spēs fungi: et est boletus

Bolbos grecus dicit volucis: et c bulb' spēs cepe

Bolū qdā vena terre c: q pcipue i armenia reperitur: et iō dr bolū armenū: p quo. l. l. cannamenū

Bolus romanus — idem quod supra

Bol'. i. lomo2so vel cibo: vñ bolism'. i. mino2 bol'

Boma. i. bombix — Bom. i. bubo

Bonades. i. barba iouis — Bonaides. i. semē apii

Bondata — i. quātitas auellane

Bondacaten. i. genus pōderis quātū auellana

Bonion. i. perdix auis — Bonicb. i. botim

Bonbis quid est.l.l.goron:⁊ bonbis similiter vocatur vermis qui facit sericum.
Bonoch.i.auellana   Bondoch idē qḋ sup̄
Bondachatem est genus ponderis
Borada alforza vel affella.i.limatura argenti
Boras quid est.l.l.chrysocolla
Barac idem est quod baurac:⁊ est spuma nitri
Borobasis   .i.bonbis
Borathum   .i.baurach armenum
Borras   .i.capistrum auri

Cap.107.

Borrago herba ē satis nota ca.⁊ hu.ē ī medio primi grad⁹.h₃ enī virtutē generandi bonos humores. **Dios.** Ualet ſm Dias.cōualescentibus ⁊ syncopātibus cardiacis melācolicis comesta cū carnib⁹.Cōtra syncopim fiat syrupus ex succo ei⁹ ⁊ zucaro.fiat similit̄ contra cardiacā passionē addito puluere ossis de corde cerui.valet similiter contra melancoliam.

Borra est quedā albedo cū aliquali pilositate:vt apparet in folijs calamenti ⁊ iusquiami ⁊ alijs.
Boreas   .i.ventus aquilonis
Boratra   .i.afronitrum
Borea armini   .i.baurach armenum
Boria idem quod borea   Cap.108.

Borich vel osatis gre.ara.agisdo latine saponaria:vel herba fullonū:⁊ ē saponaria:de q̄ parūculos faciūt:quos herbaticos vocant:⁊ siccāt eos:⁊ p sapone vtūtur.Hieremias:si laueris te nitro:⁊ multiplicaueris tibi herbā borich maculata es iniqtate tua.Plini⁹ cap.de borich.Borich ē herba satis nota:q̄ satis congruit ad abstergendū pānos:⁊ iō ipsa multū fullones vtuntur.

Posse. Plinius:ex folijs ei⁹ factum cataplasma vulnera magna glutinat ⁊ cruorē illoꝝ sistit:⁊ reprimit tumores:q̄ trita cū melle purgat vulnera sordida.⁊ mūdat maculas ⁊ mixta cū albumine oui subuenit igni sacro.

Boringi vel borangi est qddā semen qḋ venit de sceni:⁊ ē amaꝝ:⁊ latine vocat̄ tortella:p quo.l.l.bedereg.
Berongi idē qḋ supra   Borobos.i.armoniacū
Bolascos.i.anetum   Bosas.i.feniculus
Boses   idem quod supra
Bosteiedarij   .i.virga pastoris
Bostes.i.feniculus   Botafilla.i.rubicunda
Botani   .i.planta qua caremus
Botracium   .i.apium risus
Botracion   idem quod supra
Botrachion idē quod supra   Cap.109.

Botim ara.grece terebinthū vl'al botin:latine vō arbor grani viridis:⁊ ē arbor vñ emanat terbentina. **Sera.** li.aggre.cap.botim.Boti ē duaꝝ specieꝝ:domestica ⁊ siluestris.domestica.s.arbor terbētine:est botim ſ₃ veritatē:vel terebinthinū.⁊ ē capin⁹ cui⁹ lachrymus ē terbētina:⁊ ab eo orit̄ pix:⁊ rasa:vt appet in littera test.⁊ fruct⁹ ei⁹ ē granum viride.Et siluestris est lētiscus arbor ī mōtib⁹ nascēs.Et dixit mihi qdā arabs.lētisci arbor ē sicut arbor glādium magnaꝝ:nisi q̄ ē pulchrior sūmitate.s.q̄ sūmitates ei⁹ sūt ad rubedinē decliues.⁊ sūt folia lenia.⁊ fructū facit ī racemis:sicut botrus:magnitudinis granoꝝ granatoꝝ siluestriū.⁊ qñ maturat̄ fruct⁹ ⁊ sūt rubei:⁊ folia ei⁹ simil'r rubescūt.⁊ qñ fruct⁹ pfecte maturāt̄:sūt vt plurimū nigri:sicut appet ī.l.mahalep.Sciēdū q̄ ista arbor lētisci ē arbor q̄ grece vocat̄ scinus:cui⁹ gūmi ē mastix:sicut apparet ī.l.mescebe.folia ei⁹ sūt sicut folia sorbi.⁊ odor ei⁹ ē odor stinci.nā stinc⁹ vocat̄ planta quā nos regnicole vocam⁹ lētiscū:incōgrue tñ:ex cuius fructu extrahit̄ oleū de stinco.s₃ scin⁹ ē vere lētiscus ⁊ ē botim siluestris.

Gal. viij.sim.phar.cap.de lentisco. Echinus.i.lentisc⁹ frutex hic ex aquosa substātia remisse calida virtute ⁊ terrestri fri.nō multa cōposita:ppterea etiam stipticat moderate.siccat ergo ī secūdo gradu iā cōpleto vel tertio īcipiēte.In ea vero q̄ ſm caliditatē ⁊ frigiditatē differētia medi⁹ aliqualit̄ ē cōmoderat⁹ similē aūt ī oīb⁹ h₃ ei⁹ stipticitatē ī radicibus ⁊ ramis:ī extremis:ī pullulationib⁹:in frōdib⁹:adhuc aūt ī fructu ⁊ cortice.⁊ succ⁹ ī folijs ei⁹ viridib⁹ expssus similis erit grad⁹:stipticās moderate.vñ bibit̄ p se ⁊ cū alijs pharmacis:quascūq₃ dysenterias sanās.⁊ sbdit etschymelias.i.stinci mōtani.alia qdē exichynus:alia vō oligoschynus noīatur:maior ⁊ qdē ⁊ durior ē exichynos.grauior vō ⁊ laxior oligoschinos.fructus aūt oligoschini somniferus ē.oxichinos vō due sūt spēs.vna qdē non fructuosa:cui⁹ null⁹ vsus ē ad curas.Alia vō fructifosa ⁊ sōnifera et ei⁹ fruct⁹:s₃ min⁹ q̄₃ oligoschinos.cōplexio eoꝝ ē cōposita ex terrestri sbstātia remisse fri.⁊ aquosa remisse calide.

Dias. capit.terebinthi.s.domestici:folia:semen:⁊ corīū stiptica sūt siti diligētia colligūtur sicut scinus.semē ei⁹ cacostomaticū ē.ē enī ca.⁊ diureticū.

Posse.

Gal. Lētiscus qñ bibit̄ p se vel cū alijs pharmacis quascūq₃ dysenterias ⁊ vētrales dispositiones curat:ac etiā ad sanguīs spuiones ⁊ emorosagias q̄ ex matrice:⁊ pcidētias ani:⁊ matricis idone⁹:⁊ ppe hypochislidos:sed etschymelias.i.stinc⁹ mōtan⁹ cū suis spēb⁹ si fuerit torrefacti cū vino ⁊ bibāt:fluxū q h₃ vētrē desiccāt:⁊ fluxū rubeū detinēt.ex qb⁹ manifestū ē:qm̄ cōplexio eorū ē cōposita ex sbstātia terrestri remisse fri.et sbstātia aquosa remisse ca.ad siccādū redolēt:⁊ ad caput vapores mittūt:remisse fri.qb⁹ ⁊ sōnolētos operant.

Dias. Terebinthū domesticū vētre stimulat vino mixto.morbibus occurrit.eius resina eligēda est alba ⁊ limpida:vitreū hñs colorē:⁊ odorē terebinthi retinēs.vtilior ē oīb⁹ resinis.secūda post istā resinā vtilis est resina scini:sicut appet in.l.hating.licet alit̄ dicat̄ i.l.mescebe.tussi ⁊ ptisicis medicat̄.more electuarij melle addito thoracis vicia cōpescit.vētrē mollit erugine campane ⁊ ere vsto ⁊ calcanto vel nitro

adiuncto lepras corporis purgat.pus auriu3 mel le τ oleo mixto detergit.pruriginē nature non ad mittit.pfundas plagas:τ vulnera replet τ purgat malaxantib⁹ medicaminib⁹ necessarie miscet. do lorem lateris phibet resina molli.i. pictuita: τ co lofonia que ex loco nomē accepit.hec vt electuari um data tussim medent.oēs resine nō sunt vnius coloris.nam aut albe sunt:aut mellinū habent co lorē.fit enī resina liquida de cipresso.duriores vo resine sunt strobilina:pescilina:pictuina τ elatina Eligenda est que fuerit adorata vel limpida:τ nō liquida valde:sed vt cera sit:τ non valde fragilis Melior est omnibus pictuina:τ elatina:qr odora te sūt:τ thuris hñt odorē.pescina vero τ stroboli na τ cipressina nimiā in se hñt virtutē.nā scinina ē similis terbentine lentisci semē τ folia: τ corium τ ramuli vnā hñt virtutē cum radice.i. stipticam de cui⁹ corio sucus fit:de folijs τ de radice sic: fo lia cime:τ radices τ cortex in aq̄ vehemēter deco quāt ad spissitudinē mellis.est enī aqua ipsa stipti ca res.dat enī cū pusca frigida emoptoicis dysen tericis:τ solutioni vētris.τ ē illis singulare p̄sidi um.fluxū matricis strīgit.causas stericas curat et ppendentia ani.Elixatura folioꝝ eius diuretica est de qua si fractura frequēter fomētet celerius solidat.succus folioꝝ ei⁹ dentes cōfirmat si sepi⁹ in ore teneat:q virtutis ē stiptice.τ similib⁹ causis pdest.ligno ei⁹ viridi dentes fricati candidantur fit quoq3 oleū de semine ei⁹ similibus causis ne cessariū:τ capillis cadentib⁹ inunctū pdest.eo q calidam τ stipticā habeāt vim.hanc resinā masti cem vocant emoptoicis vetustis cū aqua frigida seu pusca prestolat.tussim sedat: cū mulsa calida stomacho vtilissima ē.τ ructuationib⁹fetosis pro dest masticata.dētifrigijs vtilit adhibet.candidū vultū facit.fetidū odorē oris lōgi⁹ arcet.gingiuas confirmat.pilos qui in oculis nascūtur cōtrarios acu vel stilo calefacto optime colligit. Cap.90.

Botris Dia. cap.botris.ē herba fructi cosa tota spansa sup terrā:colorē mel linum hñs p interualla furcata. virge eius in oībus ramis semine plene.folia habet simi lia intibo agresti cū maximo odore τ bono.nō in uenit in partibus nostris.multi p suauitate odo ris reb⁹ alijs eā adiungunt.nascitur in locis cultis τ pascuosis.Cappadocij vo eā ambrosiam dicūt alij arte misiam. Posse. Sera. Cū vino bi bita orthono icis pdest.succ⁹ ei⁹ bibit⁹ in balneo ictericis colorē reddit.Sed notandū q plures herbe non inueni untur in partibus nostris:τ ideo nostro ideoma te non possunt nominari.

Botrin idem quod supra
Botricio .i.apium raninum
Botrichis idem quod supra
Botrion est prima srēs vlceꝝ oculi:τ est vlcus in cornea cauum strictum τ mundum.secunda voca tur lama latius superiori minus profundum. ter tia spēs vocatur argemon in circulo oculi vlcus occupaans de pupilla:τ coniunctiua.quarta dicit epicamia:τ est vlcus sordidum τ rabidum.
Botria .i.centaurea maior
Bothormarien qd est.l.l.buthormarien
Bothor.i.eminentie in cute non naturales.τ sunt pustule albe parue τ alterius coloris:vel sunt pu stule parue que sunt in pueris: pter quas iussit Gal.infantem sale trito saliri:τ fassiari τ resoluū tur in aqua citrina.τ variole sunt huius generis si cut apparet in littera kibet.
Bothor bather.i.eminentia carnis vel pustula
Botrus.i.forma vue composita ex racemis
Bouis cornu.i.fenugrecū.τ dicitur bouis cornu ad similitudinē baccaru3 eius ad cornua bouum
Bouis costa.i.dupleuron:τ est dulbub
Bissarin .i.ruta siluestris
Bissarum idem quod supra
Brotus artemidis .i.botris
Bromis .i.auena
Bromus idem quod supra
Broncos .i.brancos
Brocata est quoddam cataplasma quod recipit absinthium:rutam: artemisiam :ana equalit pi stantur subtiliter:τ miscentur cu3 melle:oleo τ cy mino:τ buliūt aliqliter τ tepidū cataplasmat sup mebꝝ ɔtusum :τ mirabilit ab eo remouet dolorē
Bromum.i.spuma maris:quoniam dicitur esse plena bromo.Alexander cap.de dysenteria.quā do inquit cum ea febris adest:vlcera imbromidā tur τ sordidantur.τ fm Dias.est secunda species altionij:que est spuma maris.
Brococelon.i.tumor crescens intra ceruicem et tracheam arteriam.
Buatim .i.panicum
Buetim idem quod supra
Buinclia est quedam species fraxini
Buum .i.hypericon
Bubanum .i.olibanum
Bubas .i.napo
Bubezs .i.adarcis
Bublestis.i.animal rarum quod est in Italia si milimum scarabeo longipedu3 deuoratum tacto felle:ita inflammat:vt rumpat Plinus.
Bubue .i.fenugrecum
Bubiquinon .i.mandragora
Buboquinon idem quod supra
Bubonocelent vocant greci quando tybie vari cibus implicantur.
Bubomon .i.acthimus
Bubon .i.inguen
Bubo .i.apostema inguinis
Bubonium .i.inguiriale
Bubo auis .i.lobufo
Bubona.i.carbunculus durus vel diuturnus
Bubonocilli dicūtur habentes rupturā inguinis
Buboquinum .i.mandragora
Bublote.i.marubiū nigrū siue siluestre:τ maru biastrum.
Bubul .i.cepe siluestre
Bubugi .i.radix capparis

Buburismus .i.rugitus intestinorum
Bucada.i.parue eminentie:sicut pustule
Buceron .i.fenugrecum
Bucie .i.vitis albe
Buchida .i.buchada
Buctida planta est qua caremus:satis stiptica et vulnerum solidatiua:cortex eius laxat ventrem.
Buthichim .i.panicum
Bucolide.i.herba similis camomille:et est cotula fetida.
Bucholide idem quod supra
Buchonlies idem quod supra
Bucum .i.manthethabon
Buchum idem quod supra
Buchursudel .i.fumigatio nigra
Buchuch .i.cime vel lecti
Budaregi .i.ozimum
Budacogi idem quod supra
Budericis .i.erismon
Budheregi est similis eruce quam Dias.erismon vocat:et est bedereg.
Buberegi e similis zedoarie qua caremus
Bugamis .i.amomum
Bugamum .i.asara
Bugenis .i.peucedanum
Bugee .i.herba de bugea
Bugetigi vel begerigis habet cepas paruas: similes cepis croci.folia similia folijs porrorum:flores similes floribus viole etc. et dicitur quod est spes hermodactili.
Bugi .i.alcubigi
Bugienisum .i.cerefolium
Bugossos .i.buglossa
Buglossos idem quod supra
Buglossa .i.lingua bouis
Buglosson .i.piscis dictus solea
Buguridis sunt ea que fiunt campestribus armis
Bulatriron.i.poliu Buiat.i.quercus
Bule.i.cucumeres indi:et sunt similes fructus capparis et sunt amari:ca.sunt et sic.in secundo gradu et vocantur belfel et fel.
Bulbe .i.fenugrecum
Bulceis.i.adarcis Bulge.i.citonia
Bulmos.i.bolismus:vel fames vaccina
Bugilisse .i.lactuca asina
Bulgij afrac .i.lappago
Bulogos .i.lippium
Bullos .i.bullos
Bulusar .i.nenufar
Bulbus est omnis radix tunicata
Bulbus ematicus.i.radix narcisci: sic vocat eam Dias.cap.de narcisco:et vocatur ab eodem bulbus ematicus:similiter quedam que noiatur hermocales
Bulbus studium .i.flos lupuli
Bulbus fisticas .i.scilla vel squilla
Bulbus rufus idem quod supra
Bulbus vomitorius .i.narciscus
Bulbus vomicus idem quod supra
Bulbus merepsicus que Dias. nauseatilem vocat.folia eius sunt similia bulbi nostri: in quo fructice est bulbus niger.
Bulbus benetario .i.alumen scissum
Bulbub.i.cepe siluestris:vel cepe canis
Bulbul idem quod supra
Bulb.i.milium solis Bulcus.i.flos
Bulzuzemet .i.vrina catuli
Bumas .i.rapa agrestis
Bumdata .i.auellana
Bumeliam .i.furunculum
Bumelianos .i.tapsia
Bumodes.i.pix marina:et est pix naualis
Bumonides .i.policaria
Bunadata .i.auellana
Bundata idem quod supra
Bunigi.i.borongi Bumas.i.napus
Bumodes .i.marinus piscis
Bunos.i.flos Buntos ide quod sup
Bunum .i.polium
Bunicum myrti.i.illud quod est super virgultu myrti habens formam plante manus
Bunduc.i.auellana Bunc.i.affodillus
Bubestin dicit Plinius quod est planta que quauis a greco in cibis laudetur:bonu tamen est venenum:et est herba coriandri
Buprestim ide qd sup Bupustim.i.bubestim
Bupzisdes ide qd sup Bupuron.i.puplitron
Bupluron Plinius cap.de herbis spote nascentibus.bupluron in numero herbarum spote nascentiu hac greci habet cubitali caule folijs multis logisque capite aneti laudatu in cibis ab Hippocrate i medicina a glaucone et in condro etc. sonat in greco bouis costa:vel costa bouis
Burachet .i.anax
Burame.i.alfesire:et est vitis alba
Burmati.i.vas terreum inuitreatum
Burida e semen nigrum simile piperi quod caremus.

Capi.cxi.

6 Urchidi vel burchdi ara.gre.papyrus : latie vero cartafilago:vel papyrus. **Sera.** li.ag.cap.burchdi. Burchdi id papyrus vnde fiunt charte.et alio noie vocatur charta:vnde charta sic scribitur a Paulo quod est quada plata iuncosa palustris: qua arabes burchdi vocat.et e papyrus ex quo fiunt charte ad scribedu.et subdit.Est et alius papyrus qui dicitur burabi.et est herba nasces i locis humidis hns folia loga vt gladiolus:sed no sut acuta.et est alius a papyro superiori.et est alius papyrus que latini vocat papyrum:vel chartafilago:quo vtuntur sacerdotes pro viuificado lumina in ecclesijs.Plinius cap.de papyro:Papyrus id est herba de qua fiut charte vel est planta aquatica: de qua fiunt charte velut iuncus latus quo faciut arabes chartas et sexteriola parua:vbi spes inuoluuntur:quas sexteriola dicunt kirtas:et longum inde sermonem facit in alani.

Posse.Sera. auc.Dias.Burchdi.i.papyrus vnde fiut charte et est notum:quia ex eo fiunt charte:et vocatur fistula:quia vtuntur ea medici quado volunt dilatare

orificia fistularum: et qn volunt eo uti infundunt eum pmo in aqua: et postea ligant super eu lignu et dimittunt donec desiccant: et postea dissolvunt et ponunt in fistulis: quonia qn manet intus iplet humiditate: et tunc humefit et dilatat. et radix eius nutrit nutrimento pauco: et desiccant eaz babyloniciet pjiciunt substantiam eius: et utunt ea in partibus illis. Dias. fm translationem nram cap. papyrus. Papyrus vnde charta alexandrina fit vtilis est. nam cineres ei⁹ vulnera sordida oris et totius corporis limpidat. hec charta combusta facere nouit. Gal. viij. sim. phar. cap. papyr⁹ Papyr⁹ hec herba no ad ministrat in medicina sola: sed postq infunditur et comburit: et hec infundit in aceto et vino: vel cu vino solo incarnat vulnera recentia: et maxime in circuitu apposita: sed hec quidem materia est velut queda susceptiua sanatiuorum pharmacorum Auic. li. z⁰ cap. papyrus. Papyrus confert fluxui sanguinis et phibet eum ipsius cinis. et pulverizatur super vulnera recentia: et consolidat ea: qnq vero infunditur in aceto: et exsiccatur. et intromittit fistulis: omnibus vulnerib⁹ ambulatiuis et vlceribus. eius cinis cofert corrosioni oris. et retinet sputum sanguinis. Sumat et inuoluatur lino: et dimittatur donec exsiccetur: deinde super emoroidas ponatur: et tunc confert eis.

Burma est vas terreum inuitreatum

Burot. i. glans: et fm grecos castanea est spes ei⁹

Burdo. i. miluus — Burungi. i. borongi

Buruch — i. affodillus

Burunna. i. medicina inda sic vocata

Busamis. i. peucedanu — Busadum. i. corallus

Cap. iiz.

Busach id est sputu. Sera. auctoritate Gal. li. sim. phar. ca. busach. Busach. i. sputu habentis stomachu repletum cibo: e valde debilis virtutis. sputum vero famelici e forte: et est resoluti Dosse. Sera. Curat umbilicu infantis qn linit cum eo omni die. et qn masticatur frumentu: et ponit supra apostemata corporum rusticorum maturat et resoluit ea. et abstergit maculas corporis et faciei: et letigines: et empetigines: et pannum: et sanguinem mortuum sub cute. Et sputum quide hominis est contrariu omnibus animalibus habentibus venenum occidens ipsum hominem: et occidit ipsum scorpionem.

Bustalmon agnon — i. artemisia

Bussarsaris sunt species cantaridarum

Busirum sunt dactuli immaturi

Busur — i. busuri

Busius — i. cepa silvestris

Bussi — i. rhaphanus

Busuri. i. flommos: quod latini tapsum barbassum vocant: de quo dicit Auic. q flos eius est bn apparens: et in alio dicitur aureus. l. l. flommos.

Buscuascen quid est. l. l. azaster

Bussus. i. arbor bussi: et est faciens folia sicut villago. et lignum eius est citrini coloris.

Bustuascen. i. buscuascen — Cap. iij.

Butalmos herba eustc ius flos dicit oculus bouis vel vacce. et hz flores nigros fm antiqua translationem. Dias. ca. butalmos. que translatio corrupta est: quoniam Sera. ex verbis Dias. fm aliam translationem Dias. dicit q habet flores citrinos similes florib⁹ camomille: et hoc verum est. na dicit translatio quam allegat Sera. Butalmos hastam eijcit mollem: folia maratri similia: florem mellinum habens: sicut antimus et maiorem: oculo bouis similem: vnde et nome accepit. nascitur i ciuitatibus &c. sed fm translationem nram Dias. Butalmos habet duas species. vna est que habet folia similia maratro: et flores similes floribus camomille. et ista vocatur cotula fetida: et latine dicitur pucida. et Dias. vocat ea partemon. l. l. partemon. Alia est que habet folia similia coriandro et flores citrinos: nascês iuxta muros ciuitatis. et vocatur cotula non fetida. et latine dicitur oculus bouis: et grece similiter ita sonat butalmos: sed arabice vocatur bihar. i. ocul⁹ vacce: et ideo dicit ad literam: butalmos est herba mollis antimo similis lenes emittês thyrsos: et folia tenuiter scissa: et mollia similia maratro: flores citrinos similes florib⁹ camomille. et ista fm veritatem est cotula fetida que alio nomine vocat pucida. et sbdit: est alia butalmos caulis mollis: folia coriandro similia: flores citrinos hns: nascens iuxta muros ciuitatis. et ista vocat oculus bouis: vel cotula non fetida. et de ista herba est hec veritas clare intuentib⁹ qua latius inuenies. si. l. l. bichar.

Butalmon — idem quod supra

Butalmeo — i. aisdo maius

Butalmuagiron — i. artemisia

Butartum — i. baurach

Butirum quid est. l. l. lelen

Butiracum — i oua churchi

Butor id est vapor vel fumigium

Buthor idem quod supra — Cap. ii4.

Buthormarien vel alcharincha: vel artanita ara. gre. lentopodion vel ciclaminus: latine vero panis porcinus. Ubi sciedum q Auic. li. z⁰ capi. de artanita dicit q alcharincha vel artanita est ciclamen. Sera. li. aggre. capi. buthormariez dicit: Buthormarien id est ciclamen. Almansor cap. de appoplexia. in clysteri nanq quod facit: ponit artanitam et buthormarien. credo q sit error i scribendo: quonia buthormarien: fm Sera. est ciclamen: et artanita: hz Auic. e ciclamen. vn Sera. lib. aggre. aucto. Dias. buthormarien. i. ciclamen et habet folia similia plante: que dicitur scissus id est hedera: nisi quia sunt maculata maculis albedini trahentibus. et habet virgam ad nigredinem tendentem sine folijs. cuius logitudo est quatuor digitorum et amplius: supra quam est flos similis

rose rubeus:aut purpureus.z habet radicē nigrā
grossam:rotundā:latam:z pressam similem rape
nascit̄ in locis vmbrosis:maxīe ad vmbrā arboꝝ
z inciditur hec radix **Dias.** cap.de ciclami
z siccat̄ sicut squilla. ne ꝑm trāslatio
nem nram:Ciclamen folia habet similia cissos: z
vario colore picta:īt̄ que sūt z alba folia.thyrsus
ei est nudus sine folijs vni⁹ palme:hn̄s in summo
flores roseos vel purpureos.cui⁹ radix est nigra
intus vero alba z gros **Hal.** vij.sim.phar.ca.
sa:z lata sicut rapa. de ciclamine.Ci
claminus varius virtute est.Etenī abstergit.z in
cidit.z attrahit.z diasorat.Palā enī est ex actibus
qui ꝑm partē.Et subdit:alius vero ciclamin⁹ quē
quidē cissanchomiū nominār eo ꝙ odore z flore
assimilat̄:radicē inutilem hn̄s.fructū vero habet
operatiuum sufficienter.Plini⁹ cap.de ciclamine.
Ciclamen in folijs est simile cissos in figura:z sūt
colorē varia:radix nigra:z rotunda in medio de
pressa.est ei thyrsus nud⁹ cū flore purpureo.Est
aliud gen⁹ ciclaminis:quod appellant ciclatemon
folia habet cissos similia:sʒ minora: hastā grossā
z nodosam:que hasta si arborē pximam habuerit
adheret illi.florem habet albū:z adoratuʒ:semen
butruosum:z simile vuis: z velut scissos: gustum
hn̄s muscilaginosū:z viscidū:sʒ īutile.locis aspis
z aridis nascit̄.Ciclamen ca. est z sic. in 3° gradu
qui z cassamus:panis porcin⁹:z malū terre appel
latur.radix est eius tuborosa:que quāto maiores
tāto meliores:sic ꝙ ipsa radix recens z exsiccata
magnā habet efficaciam:sed recēs maiorē habet
debet aūt circa finē autūni colligi:z in q̄tuor ptes
scindi:z cū filo suspendi:z paꝝ ad solem ponatur
z in vmbroso loco exsiccet̄.habet aūt virtutē dis
solutiuā z cō **Posse.** Ad emoroidas ista
sumptiuā. tas z non fluentes:
sed exterius apparētes supaspergatur puluis ei⁹
vel illiniat̄ ex succo ei⁹:si interius latitant:inijcia
tur in modica quātitate per clystere.ad mēstrua
ꝓuocanda z matricem mundificandā triferā ma
gnam resolue in oleo muscellino vel cōi: z buliat
ad ignē in ciclamine:z de bōbace in hoc intincta
fiat suppositoriū.Cōtra tenasmonē ex phlegmate
vitreo succus radicis ei⁹cū oleo cōi in ipso pomo
buliat:z bombix intincta supponat̄.Cōtra viciuʒ
splenis malū terre in multa quātitate mundatū z
contritū:p sex dies in vino z oleo moretur: vt ibi
marcescat: cuius colature addat̄ ceta:z paꝝ aceti
z decoquat̄ ad spissitudinē pcedentib⁹ alijs molli
ficatiuis:hoc efficax est si postea inungat̄.vel ex
succo ei⁹:vel ex puluere:si deest succus:confice cū
oleo z cera in modū vnguenti:z inunge egrū sepe
Contra apostemata ex causa frigida:que nō pn̄t
rumpi pre spissitudine cutis:pomū ipsum cōterat̄
z in oleo buliat:z calidū supponat̄:aut per exteri
ora purgabit̄.Cōtra fistulā tenta de radice ei⁹ fa
cta:si imponat̄ os amplificat:z os aliquod si inte
rius fuerit attrahit vt melius cū tenaculis attrahi
poterit.puluis eius carnē superfluā corrodit. Cō
tra polippū:puluis eius supaspergat̄ sup stuellū
qui in nari **Sera.** Uirtus huius plante est
bus ponat̄. que abstergit aperit z re
soluit.vnde si bibit̄ de succo ei⁹ plurib⁹ diebus cū
ʒ.iij.vini curat splenē durū.z ꝓuocat vrinā.z mol
lit ventrem.z expellit secundinā.z ꝓfert asmaticis
Dia. Radix eius cū aqua bibita: phlegma
z tumores per ventrē deponit.mēstru
is imperat supposita z bibita.Et dicit̄ si sup radi
ces eius aliqua mulier pregnans trāsierit aborsuʒ
facit.diu parturictibus sub femore posita citi⁹ pa
rere facit.z etiam cū vino bibita venenis cōtraria
est:ꝗ̄ꝫmaxime bibentibus leporē marinū. catapla
smatib⁹ adhibita morsus venenatos saluberrime
curat.vino mixta aut bibita cū passo:aut cū mul
sa aquata ī modū .ʒ.iij.ictericos purgat z spleneti
cos:z si in loco calido cooperti fuerint: vt sudare
pn̄t bonū est:quo sudore inuenies cholerā rufam
deponere.succus eius melli mixtus:z naribus im
missus caput purgat. tūsa z ano supposita humo
res deponit.trita z vmbilico imposita:z sup pecti
nem ventrē mollit.aborsum facit. succus suffusio
nes:z caligines oculoꝝ inunct⁹ detergit: maxime
si melli fuerit adūct⁹.medicaminib⁹recte additur
ad aborsum preparatis.puluis ei⁹sparsus anum p
pendentē reuocat. Id facere pōt succus ei⁹:q tun
sus z expressus necessare seruat̄:quo liuores inun
cti curant̄.pustulas curat.vulneribus cū aceto me
dicat̄ .sola radix cum melle hoc facere pōt. cata
plasmatibus adhibita tumentē splenē attenuat.et
succi eius.ʒ.ij.accepte cū modico vino hec potissi
me facit.ipsa etiā radix cū melle cataplasmata al
lopicias emendat.maculas sordidas limpidat.po
dagricis subuenit.z pmonibus:z veretro :z effeli
dis:z vulnerib⁹ sordidis necessarie adhibet̄.vul
nera capitis sanat:sed oportet eius decoctionē fo
mento pus adhibere:z sic oleū in quo pcocta sit
illinire.circūcidit̄ enim interi⁹:donec concauetur
z sic oleo impleta cineri īponit̄ calido:donec oleū
stertere tentet:mittit̄ aliqn̄ etiam cere paruʒ:z ita
illinit̄.elixatura eius fomēto adhibita pmonibus
salutare est:maxime si fuerit cū oleo cocta z pun
cta.radix ipa collecta z sic **Hal.** Succ⁹ cicla
cata necessarie seruatur. minis emo
roidas aperit:z ꝓuocat violent̄ ad egestionē in li
cinio appositus.ita aūt z cum his que insclirata z
scrofulas:z oēs alias duricies euaporāt.z suffusis
conuenit cū melle vnctus.z vltra hoc etiaʒ nares
purgat.fortis aūt est ei virtus:vt emplastro vnct⁹
ventrem subducat z embrionē interficiat.etenim
z aliter est corruptiuū embrionū forte in pessario
apposit⁹.tota vero radix succo quidē est debilior
fortis aūt est.z ipsa enim mēstrua mouet bibita z
apposita.z ictericos iuuat:non solum expurgans
hoc viscus:sed eam que in toto corpore est chole
ram extrahens per sudorē:vnde potatione coope
riri oportet eū vsqꝫ ad sudoris generationē. opor
tet autem vt puto esse bibendum aquaʒ eius vsqꝫ
ad tres.ʒ. vel cum vino dulci: vel cum melicrato
abstergit autē cutim:z in allopicijs:z ephelidibus
z omnes exflorationes curat.iuuat aūt z īduratos

splenes:emplasmata recens et sicca. dant autem quidam hac radicem siccam asmaticis. Et subdit: est alia spes ciclaminis cuius radix est inutilis: fructus vero est optatinus sufficienter: quo circa et cum vini albi cyathis duobus bibitus pluribus diebus sanat splenes moues: et vrinas: et ventrem subduces. extrahit autem et secundinas: et asmaticos iuuat. qualitas vero eius cum gustatur acris et sbuiscosa est. Auic. li. 2° capit. de artanita. Artanita illud quod de ea administratur est radix eius: que est incisiua: resolutiua. et est bona doloribus iuncturarum vtriusque anche. et facit sternutationem. et vehementer aperit opilationem: et constrictionem narium: et colato rij. et confert singultui. et eijcit semen. et eius decoctio valet puncturis venenosis. et similiter syrupus eius loco eius ponitur in iuuamento quod efficit in venis pondus equale de aristologia longa: et semine citri et metastro. Jo. mes. cap. de artanita. Artanita est panis alcuruit vel panis porcinus: et ab alijs panis fauni dicitur: et inuenitur ex eo paruum et magnum. Magni autem radix est in modum rape rotunde: cuius pars exterior est terrea nigra: interior autem alba. Et eleuantur radices super frondes: et flores secundum semitam violarum subalbidarum sine eleuatione stipitis supra radicem. paruum autem habet radices subterrenas plurimas in modum auellane et cicerum. ca. et sic. complexionis est in principio tertij gradus. Et est incisiuum subtiliatiuum calefactiuum resolutiuum abstersiuum mundificatiuum et aperitiuum opilationum. et est ex rebus sudorem exuberare facientibus: et ex maxime mundificantibus cutim et resoluentibus feditatem eius. de rectificatione recipit hoc quod dicitur in cap. de lus. et in cap. de alfesera. Et dixit Sera. Accipe succi eius. ℥. iiij. et dissolue cum zucaro: et coque vsque ad tertiam partem et propinetur in mane: est enim medicina certa ad ictericiam. Et dixit grecus: Succus eius cum melicrato aut secaniasabin: et proprie de quolibet partes equales cocte: et sumpte secundum superiorem decoctionem sunt medicina experta ad ictericiam citrinam. ponit quoque Mes. in eodem cap. duas descriptiones vnguenti de artanita quas ibi require. Posse. Idem solutum ne educ phlegma muscillaginosum sumptum: et suppositum: et etiam linitum super femur ilia: et partes adiacentes eis. aperit opilationes viscerum et splenis: et proprie sumptum cum oximelle: et similiter emplastrum. et confert colice phlegmatice: et ei qui fit ex retentione fecis. et est ex rebus mundificantibus caput et oculos: et proprie purgat caputpurgio ex eo facto. et abscindit emigraneam fri. et soda. et confert tremori et palysi: et ad egritudines corporis phlegmaticas: et proprie si fiat caputpurgium ex eo post assumptionem hiere: aut theodoricon: aut pillularum fetidarum: aut similium. et confert caputpurgium ex eo factum debilitati visus: et aque que descendit ad oculum. et est res experta ad ictericiam conuertens in vaporem fumum et sudorem materiam eius: et proprie succus eius cum secaniabin: aut melicrato. Et oportet vt sumens ipsum cooperiatur multum: et sudet sudore vehementi citrino. Et secundum omnem modum administrationis ipsius confert duriciei splenis: et maiorum apostematum et scrofulis et prouocat bibitum et suppositum menstrua. et ex maxime aperientibus orificia emoroidarum existit. et dicitur quod si suspendatur in collo mulieris radix eius ipsa non concipit. et linitur ex eo anus: et confert egressui eius. dosis eius est ab aureis. iij. vsque ad. iiij. et proprie succi eius.

Butruas .i. bitumen iudaicum
Buthur. i. lapis viridis contra venenum
Buxarion. i. satyrion — Buxade idem quod supra
Buxida. i. almea — Buxide. i. satyrion
Buzabaram. i. zedoaria — Buznaram idem quod supra
Buzemma est proprie herba: que vocatur proprio nomine guzema.
Buzeidem dicebat iudeus quod est bistorta estimatione potius quam quod sciret. In glosis vero almansoris li. 3° sup satyrion: scribitur quod est spes satyrionis cuius radix est velut digitus: que vocatur in lingua nostra palma xpi. nam sine dubio palma christi est spes satyrionis: sicut apparet in. l. kasi. sed prima expositio melior.

Cap. ii5.

Buzeiden gra. sunt radices albe. Se. li. aggre. cap. buzeiden est simile beem albo: et est medicina indie qua nos parum vtimur. et quidam vero detulerunt ipsam ad nos: et vidimus eam sepe: et melius est ex eo quod est album: habens lignum grossum: et multas virgas. Illud vero quod est subtile lignum habens superficiem lenem: parue albedinis est non bonum: et nullius iuuamenti. Posse. Sera. auctoritate Habix. Habix dixit quod eius iuuamentum est sicut iuuamentum hermodactilorum ad remouendum dolorem iuncturarum et podagre. laxat aquam citrinam.

Buzimen. i. testiculus vulpis: et est satyrion
Buziden — idem quod supra
Buzuaria — .i. abrotanum
Buzuariam — .i. zedoaria
Bruncus podagra lini: et asta lini: cuscute idem
Brueria. i. tamariscus — Bruca idem quod supra
Bruca erecta — idem quod supra
Brumaria. i. lentopodion: et est ciclamen vel bothormarien — Brunete idem quod supra
Bruneria — idem quod supra
Brunon talasumi — .i. muscus maris
Bruach — .i. affodillus
Butria. i. planta que vocatur olece
Brucus. i. rannus — Cap. ii6.

Bruculus est spes locustarum que aliquando intantum abundant in terris arabum quod terram tegunt: et fruges comedunt et herbas. quare contra eos congregantur: sicut in exercitum ipsosque colligunt et comedunt insalsos et salsos. Et ego vidi eos Salerni anno dominice incarnationis. 1297. Almansor tractatu 3° cap. de bruculis. Bruculi qui saliti non sunt: parum calefaciunt: et inflatiui existentes sperma augmentant. saliti vero plus calefaciunt

ꝛ sitim efficiunt: ꝛ sunt mali nutrimenti. sanguinē quoq; adurunt. Cap. ii7.

Ruscus omnibus est notus Paul⁹ cap. de brusco. folia eius sunt folia myrti cum extremitatib⁹ spinosis: faciens plures stipites cū fructu rubeo: sicut fructus cerasi: ꝛ ē temperati caloris: vt Hippo. ꝛ Gal. testāt. Posse. Paulus: succus foliorum eius expressus in ore tentus oris vicia emēdat. pdest stomacho ꝛ dolori ventris a cholera. temperatus cū lacte: ꝛ inunctus vicia oculoꝝ emēdat. potatus cum zucaro emoptoicos sanat ꝛ petrā frangit. succus ei⁹ coctus ꝛ bibitus cholerā ꝛ mēstrua expellit. puluis radicis eius vulnera bene sanat.

Brussus idem quod supra

Sequitur de C.

Cazaben id est diptamus.
Caazaen idē qd supra
Caeos .i. malum
Caezaben id est diptamus
Caesabē idem quod supra
Caiban .i. mentastrum
Caiña ꝑm Dias. est sicut triticuz ꝛc. apud Sera. vocatur cartamum.
Cairion. i. piscis habens oculum in capite
Caifese .i. vespertiliones
Cailen .i. semperuiua
Caifarbanum .i. cassiafistula
Caocule .i. cardamomum
Caokale idem quod supra
Cauledon. i. caulis quo vtimur ad edendum
Caugane sūt ea que sūt simplicia ꝛ composita: et comeduntur post cibum: sicut capparis ꝛ oliue
Caugilen. i. ostrea Cauculus .i. strignum
Cauda vulpis quid est. l. l. dipseus: ꝛ litteram har sayarbu. Caustica. i. acuta
Caucon. i. celidonia Caulis aque. i. nenufar
Caulis erraticus .i. caulis agrestis
Caulis. i. caulis qui comedit̄ eo ꝙ caule. i. thyrso magis cōualescit: vel caulis. i. thyr sus caulis id est veretrum vel preputium. Paulus capit. de vlceribus virge. si vero ꝑm caulon interius pudendi vlcus fiat ꝛc. i. secūdū virgam virilē: ꝑ caulibus. l. l. cambin.
Cauliculus agrestis putatur condisi: vel struthiuz licet videat̄ aliter dicere Dias.
Caulis agrestis idem quod supra
Caulia. i. brassica Cauben. i. caulis.
Caulis stribolus .i. scrofularia
Causem .i. bibar
Caugnaminum. i. sale cōdita: vt oliue ꝛ capparis
Caugnamich. i. ea que nascunt̄ in gula: ꝛ prefocat vt squinantia.
Caubez fit sicut mice panis in oleo frixe ꝛ melle despumato posite paꝝ percoquunt̄. postea vero super setatium ponūtur: vt per foramina mel exeundo separetur.
Cauguamac .i. canguamium
Cantalides. i. cantarides: ꝛ est spēs pini
Caulidaris .i. spēs pini
Caudo est confectio fumigij aromatica
Caulicularis .i. iusquiamus
Cauda tremula quid est. l. l. tragulidunies
Cauguamichi sunt aliqua quoꝝ quedā condiuntur cum sale: quedam sine sale.
Caurupestias est nomen lacticinij qd assimilatur citrullo.
Causigi est quoddam genus piscis
Caucalis est vua lupina
Cauda porcina .i. peucedanum
Cauda equina quid est. l. l. dhebenebachil
Causon .i. febris incensiua
Caustica dicūtur incensiua medicamina adurentia putrefactiua.
Cauterismus .i. cauterizatio
Cautim .i. celidonia
Cautien .i. celidonia minor
Cauda pecorina .i. miliuz solis
Caulis herba .i. vua lupina
Caubarus .i. amrudicis
Cauponia .i. cellarium vini
Causis .i. incensio
Caucollidem .i. flores lilij albi
Caballus marinus inuenit̄ in hypotamo. hypotamus ē fluuius i mesopatamia que ē regio media inter duo flumina. s. scitrim ꝛ euphratem.
Cabalicis. i. spēs storacis Dias. cap. de storace: vtitur isto vocabulo.
Cabat .i. capparis
Cabdatim .i. tamarindi
Cabech. i. squama ferri Cabis. i. cabez
Cabria. i. brassica Cabrosi. i. ciperum
Cabrusium. i. medicina de isula cypri: vnde arabice cabros cyprense. vnde Auic. qñ dicit de aliqua medicina qd ē cabrusia: itelligēdū ē de cypro.
Cacabre siue karabe gummi ē qd vocat̄ electrū
Cacaballus est nomē lacticinij qd assimilat̄ myrto: ꝛ est fortius lacticinioꝝ.
Cacab⁹ veneris. i. papauer palustre: ꝛ ē nenufar
Cacasen .i. ferrugo ferri
Cacabum rupis quid est. l. l. calaris
Caccabuz. i. spēs strigni: ꝗ vocat̄ kekengi: ꝛ caccabum alit̄ appellat̄ ꝗdā plāta venenosa: ꝗ a Dias. dorignum vocat̄: ꝛ est landrus:
Cacharich est spēs testiculi canis
Cactam onidas .i. elleborus niger
Cacetica. i. mala habitudo: vel cacetica. i. sordida vnde cacesia ꝛc. ꝛ Dias. cap. de alosamios vlcera cacetica.
Cacetos ꝑm Dias. vocat̄ semen cuiusdā spēi libanotidis in cap. de libanotide: ꝛ dr̄ kakerios.
Cacera. i. mala vexatio Cacetium .i. sordidum
Cahetis. i. mala habitudo: ꝛ est cachochia
Cacreos .i. galbanum
Cacrelegus. i. acetū ꝑm haliabatē cap. de succis: sz

in tertio eiusdē de effimera ab opilatione dicit vngatur cū oleo cacrelegi: quare non videt eē acetū Item in cap. de apostematibus. cum pane inquit cacrelegi ꝛ farina ordei.
Cacreos.i. species ferule: cuius semen dicit cacreos: ꝛ succus eius est galbanū: greci vocant hanc ferulam nartecos.
Cacunacule.i. cancri Caci.i. cancrum
Cacille est hñs in se salsedinē: ꝛ assimilatur vrinen ꝛ purgat aquam citrinam.
Cachita .i. dragantum
Cacrios.i. rosmarinus: vel semen cuiusdā spēi eiꝰ
Cacoctica.i. cancer Cap. iis. de cardamomo

Cacolla arabi. vel heil: vel bibae gre. ꝛ latine cardamomum. Cardamomū ca. ꝛ sic. in primo gradu: semē qd pducit ex quadaȝ arbore faciente quasdā tuberositates: sicut semē rute: in qbus semina ipsa concludūtur. Sera. li. aggre. ca. cacolla ꝛ heil .i. cardamomum minus: ꝛ melius dr hilbane: ꝛ est masculus Et idem auct. Isaac benaram: sunt eius due spēs maiꝰ ꝛ minꝰ. maiꝰ habet cortices: ꝛ capita sicut rosa. ꝛ habet grana magna fere sicut nabacha: aut maiora parū: ꝛ circa ipsa sūt granula parua sngulosa boni odoris: pinguia. puluerulenta. ꝛ ipm est melioris odoris: atq delectabilioris q̄ minꝰ. ꝛ in sapore eius est stipticitas ꝛ acuitas. vex qn cōpantur minori est acuitas eiꝰ minor: ꝛ stipticitas maior. ꝛ cortex ꝛ capita sunt stiptiora q̄ ipsuȝ. ꝛ virtus eius est ca. ꝛ sic. in pmo gradu. Minus vero vocat hilbane. ꝛ non habet capita nec corticem. ꝛ habet grana habētia corticeȝ. cuius color est sicut color cardamomi maioris. ꝛ eius substantia est sbtilior q̄ sbstantia maioris. ꝛ virtus eiꝰ est sicut virtus ipsius: nisi quia pter eius subtilitatem cōfert plus digestioni: ꝛ ē magis desiccatiuum. Auic. li. ij. cap. de cardamomo. Cardamomū aliud est magnū: sicut cicer nigr: quod cū frāgit interiꝰ habet granū albū mordicans lingunm: sicut cucube: in quo est aromaticitas. ꝛ aliud est paruū: sicut lens aromaticū. est ca. ꝛ sic i 3º gdu. Dias. ca. d cardamomo. Cardamomū semen est qd nascit in arabia: ꝛ in alijs locis: sed eligendū est frangibile: ꝛ flauum plenum: graue: ꝛ durum: ꝛ quasi lentū: sed nō rugosum: ꝛ si frangat puluerosum est: ꝛ gustu subamar: calefaciēs odore suaui. Gal. vij. sim. phar. capit. de cardamomo. Cardamomum est quippe: ꝛ hoc calide subsistentis virtutis: nō tñ adeo fortis: sicut nasturciū: sed quātū delectabilius: ꝛ aromaticius existit nasturcio ītantum ꝛ calida virtute imbecillior participat: nō tñ vlcerare sufficiens est ipsum per se cataplasmatuȝ hȝ aūt ꝛ qd amaritudinis illatū in se: pter quā ꝛ lumbricos interficit: ꝛ pruritū sufficiēter abstergit cū aceto. sed attendendū est q pñs capitulum Dias. q videt eē de cardamomo non est: sed est cardumemi: ꝛ non de cardamomo: quoniā si tu legas illud capitulū cū capitulo de cordumeni in Auic. li. ijº ꝛ cū capitulo Sera. li. aggre. quod incipit hardameni. videbis q idē dicūt. veritas est q greci cordumeni vocant cardamomuȝ pferentes da syllabam accētu acuto seu producto: mo vero corrupto. cardamomum vero pro cardumeni: da accētu graui: mo vero corrupto vt nos cōmunit pferimus: quare Dias. p cardamomo cordumenum: vel fuit error translatoris vel scriptoris. Dos. Sera.
Uirtus. s. maioris ē que resoluit: ꝛ fortificat: ꝛ cōfortat stomachum ꝛ valet digestioni. ꝛ cōfert syncopi: ꝛ vomitui: ꝛ maxīe qñ bibit cū suo cortice: ꝛ suis capitibus cū mastice: ꝛ lignoaloe: ꝛ cū succo mēte: aut cū vino granator: ꝛ cū menta. Contra syncopim ꝛ cardiacā passionem ex frigida causa fiat decoctio eius in vino odorifero addita aqua ro. ꝛ det patienti ad debilitatē stomachi: ꝛ digestionem cōfortandū. puluis cardamomi cuȝ semine anisi det in cibo vel potu ad appetitū puocanduȝ vel confortandū. ꝛ cōtra vomitū ex fri. causa puluis eius cū succo mēte conficiat ꝛ offerat. Item puluis cardamomi cum menta viridi vel sicca in aceto: ꝛ aqua salmacina coquat: ꝛ spongia intincta ori stomaci supponat. Contra debilitatem cerebri puluis eius naribꝰ apponat. si fiat rheuma puluis eiꝰ cū oleo muscellino in testa oui super cineres calidos ponat vsq quo buliat: postea inungatur caput. Auic. in ipso cū calefactione est stipticitas ꝛ pprie in eo: quod habet caput: ꝛ pprie ī capite ipso: ꝛ cōfert vomitui ꝛ nausee cum aqua masticis: ꝛ aqua vtriusq granati.
Cachochimꝰ.i. malꝰ chim us.i. humor malꝰ. nam cachos grece malus chimꝰ.i. humor. vnde cachochimus.i. hñs malos humores: inde cachochimia
Cachostomacum.i. debilitatiuū stomachi
Cacoetes.i. quoddam vlcus oculi
Cacos .i. malum
Cacron Pliniꝰ de his que ferunt qrcus pret glādes ferunt inquit robora ꝛ cacron: ita vocant pillulaȝ in medicina vrēdi vim habentem. gignitur ꝛ in abiete larice tilia platano: postq̄ folia ceciderunt hyeme dura sūt. cōtinet nucleū pineis similē is crescit in hyeme. aperit vt pillula tota: caditq cū ceperit crescere ꝛc.
Cacule .i. cardamomum
Cacul idem qd supra Cacuma.i. adustio
Cadarmaezin.i. placentis cū oleo frixis: ꝛ in melle despumato positis: ꝛ ibidē parump coctis: post super setatiū ponunt: vt mel per foramina exeat ꝛ sic comeditur calidum: vt de pane.
Cadaka quid est. l. l. sandarum.
Cadra .i. viride
Cap. iijꝰ.

Cadimia vel cachimia: gre. arabice cadimia: vel calimia: latine vero climia. Simon d Janua: oīa illa noīa cadūt super tres medicinas. vnaquaȝ est fumus qui eleuat a quolibet metallo: qñ purificat in fornace: siue sit aurū: ꝛ tunc ē climia auri: siue argentum: ꝛ tunc est climia argenti: siue

es:vt patet per Diasc.cap.de cadimia.et per Auic. cap.de climia.Alia est lapis calaminaris: qui vulgo marchasita dicitur:quo tingitur es: sicque auricalcum:cuius fumus sublimatus est:sicut patet per librum secundum Azaranij.c.de preparatione medicinarum simplicium.Alia inuenitur in mineris metallorum maxime eris:sicut patet per Diasc.cap.de cadimia. in quo cadimiam etiam vocat tuciam solidam que fit per sublimationem quando fit auricalcum quam alexandrinam dicimus et hoc tangit etiam infra:cum dicit: Multi vero ponunt ferreas hastas etc.dicit ergo cadimia bona est cypria:et botrides:et que spissa fuerit et grauis mediocriter.fit autem vel generatur in metallo eris vel parietibus.ex argento fit leuior atque albidior:et inferior virtute.habet autem cadimia partem superiorem sicut botros:de intus tamen cum fracta fuerit cinerosa est:deforis colorem cinericium habens:et ex vna parte colorem habens lapidis onochitis.talis vero est cadimia:que in veteri metallo effoditur.Est et alia cadimia que et placodes dicta est:que quasi picturas habet sicut zona:quam multi zonicen dicunt.Est etiam alia que dicitur obstractis tenuis: et nigra colorem terreum et teste habens:omnes iste nigre sunt.est et alba:sed nugax.vtilis est autem botrix: et que onochites dicitur confectionibus oculorum.Reliqua vero ad medicamina et ad vlcera siccanda proficiunt etc.Nascitur etiam cadimia ex combustione eris vsti:intelligo auricalci vsti:cuius fumus parietibus inheret.hic fumus collectus cadimia appellatur.Multi vero ponunt ferreas hastas longas in quibus fumus ipse coheret. Alij conficiunt illam de monte: qui dictus picterides:in quo sunt lapides qui comburunt.in quo etiam monte inueniuntur multa metalla in diuersis locis sicut est calciten:et misticos:et psori: et malanteria: quiamum:chrysocolla: calcantum: et de frigis. Inuenitur preterea quidam lapis in metallis cadimie similis apreliemini:sed discernitur quod sit leuior cadimia:et masticatione dentium non cedit: deinde fractus atque igni impositus resileat:et fumum similem igni faciat.Cadimia dum perseuerat igni varij coloris nitorem facit:atque in sole cum aceto trita in erugineam venit qualitatem.in hoc sermone videntur tangi omnes species cadimia:si bene intelligatur:tam vere quam false.Est etiam ex climia in mineris vnde effoditur argentum quando purgatur:et affinatur generatur climia.et quando dissoluitur lapis qui dicitur marchasita fit climia.et qui nominauit hanc climiam lapidem bene dixit.Ego vero tempore quando ascendi in insulam.s.Cypri: non erat in domibus fornacis ex illa climia:nisi res modica in fornacibus:et ego repperi ab homine fideli ex illis mineris lapidem qui reperitur in montibus: vel in cursibus aquarum:et quando postea dedi hunc lapidem cuidam medico Italie:qui erat amicus meus estimauit quod dederim sibi magnum donum:quia illa species climie est nobilior et melior omnibus alijs speciebus.

Posse. Sera. li.aggre.cap.de cadimia auct.Diasc. Uirtus omnis climie est stiptica.replet vlcera:et purgat sordes vlcerum putridorum:et desiccat carnem superfluam que fit in eis:et consolidat ea.Aduritur autem climia in hunc modum:ponitur super prunas:et dimittitur donec inflammatur et candescat:et appareant in ea vesice ebulientes:sicut sunt in scoria ferri:deinde extrahitur ab igne:et extinguitur in vino:et si indigeretur ea pro scabie oculorum extinguitur in aceto. quidam vero accipiunt ipsam adustam:et terunt cum vino: et ponunt in vase terreo:et adurunt eam donec fiat cinis: et administrant eam sic preparatam loco tucie.

Cadia .i.flos papaueris
Cadimiale id est corium mali granati
Cadymia .i.cadimia
Cadmialis tortoria.i.metallum vbi cuprum et argentum coquitur et conflatur.
Cadog id est lac acetosum sine butiro
Cadocon.i.flos mali granati: et est ille qui vocatur balaustia:licet falso.
Caduca mali idem quod.s.
Caducum idem quod supra
Cafagati.i.tremor
Cafacan .i.tremor stomachalis
Cafatalus.i.lasar
Cafarum.i.aspaltum

Cap.izo.

Cafa ara.gre.myrica:vel bruca:vel myrchi:latine vero thamariscus. Ubi sciendum quod thamariscus:quedam est masculus:et est athel: et vocatur similiter thamariscus domestica.et quedam est femina:et est illa arbor quam nos communiter vocamus thamariscum: et ista vocatur similiter thamariscus agrestis. Sera. li.aggre.cap.cafa.Cafa id est thamariscus agrestis.et est arbor erecta que nascitur in aquis.et habet fructum qui assimilatur floribus.et est similis in flexibilitate sua vimee:et illa species vocatur ab aliquibus bruca Est in babylonia et in seni alia thamariscus: que est domestica que nominatur termezit:et athel:et assimilatur agresti in omnibus preterque in fructibus in longitudine quia fructus eius est rotundus similis gallis dentatis et est stipticus:et ponitur loco gallarum in medicinis. Et sciendum quod ista est arbor quam nominat ipse in litera athel:de qua dicitur quod est arbor magna vsque ad celum que vocatur athel pro qua. .i.athel. Gal. vij.sim.phar.cap.de thamarisco.s.agresti in sapore eius est stipticitas:et est virtus eius que incidit et abstergit:sed foliorum eius:et radicum: et ramorum subtiliatio est plus subtiliatione fructus eius. Auic. li.2o. ca.de thamarisco .in ipsa est stipticitas:et abstersio et mundificatio absque exsiccatione vehementi.et eius aqua est abstersiua desiccatiua:cuius abstersio plus est desiccatione eius:et ipsius exsiccatio est cum stipticitate:sed eius fructus est vehementioris stipticitatis.et in thamarisco quidem est subtilitas pauca:et in reliquis rebus alijs administratur loco galle viridis.Plinius ca.de thamarisco.Thamariscus ca.est et sic.in 2o. gradu. Pos. Sera. auctori. Diasco. Radix thamarisci ponitur pro gallis in medicinis oculorum et oris.et est conueniens sputo sanguinis.et potatur in fluxu antiquo.et confert ictericis. et illis quos momordit rutela.et quando fit emplastrum cum ea diminuit apostemata phlegmatica.et cortex eius operatur sicut fructus eius:nec plus nec minus.et folia eius cocta cum aqua:et bibita ipsa aqua

extenuat splenem. et quando fit cum eo collutio oris confert doloribus dentium. et est conueniens mulieribus habentibus fluxum humiditatum antiquum. quando fit sessio in decoctione eius: et proijcitur decoctio eius super illos in quibus generantur pediculi et lendines: et iuuat multum. Cinis ligni thamarisci quando supponitur confert habentibus humiditates matricis. et fiunt ex stipite arboris thamarisci cyphi cum quibus bibunt splenetici: et vinum est iuuatiuum eis. Et idem auc. Mesarugie cinis eius desiccat omnia vlcera: et proprie illa que fiunt ab adustione ignis. et confert apostematibus frigidis quando fumigatur cum eo. Dixit mihi homo fidelis quod fuit quedam mulier super quam apparuit lepra: et datum fuit ei de decoctione radicis thamarisci cum passulis sepe: et curata est. Et nos quidem experti fuimus illud in muliere alia: et curata est: et hoc fuit quia egritudo eius prima fuit apostema in splene: et propter opilationem eius: que quidem fuit causa non attrahendi melancoliam: et non mundificandi vel clarificandi sanguinem: et fuit causa apparitionis lepre super eam quando ergo resolutum fuit apostema et opilatio propter operationem istius medicine in eo quod fuit de natura sua incidere et abstergere: reuerse sunt ad earum sanitatem. Et idem auct. Gal. in li. suo ad glauconem quando scripsit ei signa apostematis duri in splene quod melior medicina eius est cortex radicis capparis et scolopendria: et cortex thamarisci: et summitates eius si coquantur in aceto et sqningibin. Gal. vij. sim. pharm. quando cortex thamarisci coquitur cum vino confert spleni duro. et confert et expellit dolorem dentium. sed in fructu eius et in cortice est stipticitas non pauca quousque virtus eius est propinqua virtuti gallarum viridium: nisi quia in gallis viridibus manifestatur stipticitas solum. complexio fructus thamarisci est complexio inequalis: et possumus eis vti pro gallis. Et cinis thamarisci quando comburitur habet virtutem desiccatiuam desiccatione forti et est in eo abstersio et incisio. Et idem eodem li. capit. de myrica. Myrica et thamariscus abstersiue et incisiue est virtutis absque quod siccet manifeste. habet autem aliquam stipticitatem propter huiusmodi qualitates: et virtutes splenes quidem sufficienter iuuat scliratos aceto et vino radicibus vel ramis vel folijs coctis sanat autem et dentium dolorem. fructus vero eius et cortex non paucam habet stipticitatem: vt prope gallam omnifariam accedat: excepto quod stipticitas euidens in galla. in fructu vero bruce complexio est inequalis. permixta enim est natura eius cum abstersiuitate quod non inest galle: vti tamen poterit quis eo non presente galla in omnibus in quibus vtimur illa. et cinis combuste bruce siccatiue est virtutis: habens multum quidem abstersiuum et incisiuum: paucum vero stipticum. Diasc. secundum translationem nostram cap. myrice. Myrice. i. thamariscus: folium elixum et ipsa elixatura bibita cum vino: splenis tumorem compescit. dolori dentium subuenit: eius elixatura pessarijs adhibita humores matricis prohibendo constringit. pediculos et lentigines necat. cinis eius similiter menstrua strigit. conficitur ex ligno eius calix in quo vtiliter bibitur. Aui. Eius decoctio administratur in embroca ad pediculos et interficit eos. et ex eis folijs fit emplastrum super apostemata fluxa. et eius fumus exsiccat vlcera humida: et variolas. et spergitur quidem quod ex eo tritum est: et cinis eius super adustionem ignis: et vlcera humida difficilia: et corrodit carnem additam. et decoctio eius foliorum confert cum vino dolori dentium: colluto ore ex ea: et prohibet corrosionem eorum et proprie fructus eius. eius fructus stat loco licij et galle in egritudinibus oculi. et confert sputo sanguinis antiquo: et proprie fructus eius. et eius rami dissoluti in aceto emplastro ex eis facto. et ad splenem. bibitur vinum in quo decocta sunt folia eius. et ipsius virgulta. Et faciunt splenetici ex ligno eius vasa. et conferunt solutioni antique. et sedent in decoctione eius ad cursum matricis. et supponitur gummi eius: et bibitur fructus eius etiam. et confert fructus eius morsui vipere. Plinius capit. de thamarisco. Thamariscus domestica habet virtutem eandem sicut siluestris: nisi quia est magis stiptica et minus incisiua: et abstersiua.

Cafel reser .i. scolopendria
Cafati manibus est species exercitij
Caficium .i. fimus columbinus
Cafandar .i. galanga
Cagalla .i. cardamomum
Cagulla idem quod supra
Cahaam est quidam locus
Cahaphan .i. oleum indum: et est oleum nucis indie
Cahalef .i. pannus faciei
Cahai .i. cuscute
Cahatutum .i. atriplex
Cahaduc .i. occiput
Cahab est locus in crure vel pede

Cap. ixxi.

C Aharliub arabi. gre. xilocaracta: vel siliqua vel keratium: vel keraca: vel faba siliq latine vagi. Sera. li. aggre. cap. canella: vel carumba. barliub. Cabarliub sapor eius est stipticus cum pauca dulcedine et virtus earum que non sunt recentes est siccatiua nam que desiccantur stringunt: sicut faciunt cerasa: quia humiditas earum resoluitur: et remanet substantia terrestris que desiccat: sed arboris earum est virtus desiccatiua et stiptica. Gal. secundo de cibis capi. de siliquis. De siliqs pessime sensi quamuis digerantur: et ventrem stringant: et humores noxios nutriant. Et idem in lib. de chimis. est keratium edulium pauci nutrimenti: et ligneum ex necessitate et indigestibile. nullum enim ligneum bene digestibile: sed et non egeri celeriter: non paruum ipsis existit malum. quare melius esset ipsa neque deferri ad nos ex orientalibus locis in quibus nascuntur. Est enim cibus mulierum et puerorum effrenatorum: nihil vtile ad sanitatis conseruationem: neque eustomachus est. Alimentum autem palam: quod et ipsum dat paucum corpori. Et idem in libro de sim. phar. capitulo de silocaracta.

Arbor silocoracte: que vocatur centenicen: est sic catiue ⁊ stiptice virtutis: sicut ⁊ fruct⁹ eius qui vocat̃ silocaracta participās videlicet de dulcedine quadā: patiuntur aūt ⁊ hec simile cerasi. humide enī magis sbducūt ventrē. sicce aūt sistunt magis expirata qdem humiditate: terrestri aūt substātia remanente. Paulus cap. de siliqua. Est quoddaꝫ genus silique: que vocat̃ siliqua caprina: cui⁹ fructus est sicut myrtus: ⁊ folia sicut tracion. fructus eius est in vaginis: sicut lupin⁹ hñs formā faseoli.

Posse. Dias. cap. de siliqs. Siliq recētes stomachuꝫ euertunt: eedem siccate in ꝫrium possūt. cib⁹ earū ad vrinā proficit cōmouendū. tradit̃ ad stomachi dolorē non leue p̄sidiū esse si in sextario aque ad dimidiū coquant̃: hisq; succ⁹ per dies quinq; continuos hauriat̃. Paulus siliqua caprina sufficient̃ cancros medetur.

Cabeaug. i. senacioli
Caber. i. lingua canis
Cabber idē qd̄ supra

Cap. izz.

Habit aiton ara. gre. eleon vel eladin: latīe vo oleū oliuaꝝ. Unde cabit. i. oleum aiton: vel zaiton: vel zarcon **Sera.** li. aggreg. ara. gre. olea: latīe oliue. capi. cabit aiton. i. oleum oliuaꝝ. Et oliuaꝝ quedā est domestica: qdam siluestris: q̄ grece vocat̃ agriela. Et idē auc. Gal. vi. sim. phar. Oliuaꝝ domesticarum folia ⁊ cime qñ sūt humida: hūt saporem stipticū ⁊ virt⁹ eaꝝ p̄ma est que infrigidat ea quātitate q̄ sunt stiptice. Et idē auc. Dias. Uirtus folioꝝ domestice assimilat̃ virtuti folioꝝ agrestis: nisi quia virtus folioꝝ domestice est debilior: ⁊ sunt conuenientiora oculo q̄ꝫ agrestis: q2 sunt securiora ⁊ leuiora ei q̄ꝫ agrestis. Et idē Sera. agrestiū oliuarū folia sunt stiptica qñ pistant̃ ⁊ fit inde emplastrū sup herisipillam: ⁊ cōfert: neq; sinit ipsam augere ⁊ confret formice: ⁊ vlceribus que noīant̃ antrax ⁊ vlcerib⁹ fraudulētis: ⁊ panaricio. ⁊ qñ ex eis fit emplastꝝ cū melle occidit ascarides. ⁊ cōfert apostemati qd̄ noīat̃ duo vlcera: ⁊ apostematibus calidis. ⁊ facit adherē cutim capitis qñ separ̃ ab osse ⁊ qñ masticat̃ cōfert vlcerib⁹ oris: ⁊ alcole. ⁊ qñ ex eis fit emplastꝝ cū farina ordei cōfert fluxui vētris antiquo: ⁊ humiditatib⁹ antiquis que a matrice emanant: ⁊ fluxui sanguinis. ⁊ sanat eminentiā oculi: ⁊ cōfert vlcerib⁹ euis q̄ noīant̃ calcatalia: et alijs vlceribus. ⁊ cofert fluxui humiditatū antiqꝝ ad oculū: ⁊ iō ponūtur in rob: que administratur corrosioni palpebraꝝ. ⁊ cōfert auribus ex quibus fluit sanies: ⁊ aurib⁹ vlceratis. ⁊ qñ volueris extrahere succū ipsoꝝ: tere ea: ⁊ in pistatione asperge super ea vinū vl̃ aquā: ⁊ postea exprime ⁊ desicca expressurā in sole: ⁊ fac trociscos. ⁊ qñ fit cū vino est fortior q̄ꝫ cū aqua: ⁊ melior ad reponendum: ⁊ confert saniei auriū. Et iā quidē cōburunt̃ folia ipsa cuꝫ flore: ⁊ ponit̃ cinis eius loco tucie: ⁊ fit in hunc modū: ponūtur in olla terrea cruda: ⁊ obturatur os eius: ⁊ dimittit̃ in fornace donec illa coq̄tur: deinde p̄ijce sup ea vinuꝫ quousq; infrigidet̃ ⁊ confice simul: ⁊ iteꝝ cōbure sicut p̄us: ⁊ postea laua sicut lauat̃ cerusa: ⁊ fac trociscos. ⁊ creditur q̄ qñ cōburūt̃ in hunc modū: nō est eius virt⁹ minor virtute tucie in iuuamēto oculi: ⁊ iō cōceditur q̄ virtus hui⁹ sit sicut virt⁹ illius. Et idem auct. Gal. vi. sim. phar. fruct⁹ eius qñ est maturus complete est calidus caliditate temperata: ⁊ q ex eo ē immatur⁹ est frigidior ⁊ stipticior. Et idē Sera. qñ fit ex fructu eius emplastrum curat furfures capitis: ⁊ vlcera fraudulenta. s; oliue aquatice qñ pistant̃ non permittūt in cōbustione ignis pustulas fieri. ⁊ mūdificant vlcera sordida. Et oliue noue quaꝝ color est smaraldinus stringūt ventrem ⁊ sunt bone stomacho. S; oliue nigre mature sūt parate corruptioni: ⁊ sunt male stomacho: incōuenientes oculo. ⁊ qñ fit ex eis emplastꝝ p̄hibent vlcera quoꝝ nomen est antrax. ⁊ medulla que est intra ipsam qñ miscet̃ cum sepo ⁊ farina eradicat albaras vnguium. ⁊ aqua salsa in qua cōdiuntur oliue qñ fit ex eo collucio oris r̄stringit gingiuas ⁊ dentes cōmotos. Et idem auct. Haben mesuay. virides ex oliuis sunt fri. ⁊ sic. stringunt ventreꝫ: ⁊ p̄parant stomachum. Et oliue aquatice excoriāt stomachum propter eorum ponticitatem. ⁊ quando ponūtur in aceto sunt plus excoriatiue stomachi ⁊ nigre ex eis sunt ca. cū pauca stipticitate: indigestibiles plus alijs. Et humor qui generat̃ ex oliuis vituperat̃. ⁊ que comedūt̃ in medio prandij acuunt appetitum. ⁊ magne ex eis sunt maioris opationis. **Gal.** 2° de cibis cap. d oliuis Oliue paucū oīno alimentum dant corpori: ⁊ maxime que sunt mature. comedūt autem homines has cū pane quidē magis: sine autem pane almadas ⁊ kolimiadas sic vocatas gratia subductiōis ventris: cum garo aūt ante cibum. sic autem que sūt mature in arbore plurimū vnctuosuꝫ: sicce stipticū chimum habent: propter quod ⁊ roborant stomachum: excitant appetitum. idoneissime aūt ad hec sunt que cum aceto reposite. Multiplicit̃ autem ipsa preparant: qui studuerūt circa pulmētariam experientiam. Almāsor tractatu tertio capitulo de oliuis. Oliue de aqua ca. sunt ⁊ sic. que si ante cibum comedantur ventrem mouent: ⁊ os stomachi robustum reddunt. Oliue autē de oleo calidiores sunt: que ⁊ os stomachi minus corroborant: ac ventrem min⁹ fluere faciūt. **Sera.** Gūmi oliuaꝝ confert obscuritati visus quādo fit ex eo cobol. ⁊ abstergit sordes vlcerū: que sordes nominantur lacoma. i. limpitudo que est in oculis. ⁊ p̄uocat menstrua. ⁊ p̄uocat vrinam. ⁊ quando ponitur in locis corrosis dentium sedat dolorem. ⁊ excludit ebriationeꝫ. ⁊ curat empetiginem: ⁊ scabiem vlceratam. ⁊ nominat̃ inter medicinas mortiferas. Et idem auct. Pauli. Gūmi oliuarum ponitur ad cicatrices vlcerū cornee ⁊ delet eas. ⁊ delet albedinem oculi ⁊ telam. ⁊ valet dolori dētiū corrosorum: quādo ponitur ī corrosione. Et ideꝫ Sera. Gūmi oliuaꝝ agrestiū similat̃ scamonee: ⁊ ī colore suo similat̃ hiacyntho rubeo. ⁊ ē ꝯpositū ex lachrymis minut[illegible] ⁊ pungit

linguam:sed illud qđ assimilat̄ gummi in magni tudine lachryme lenit sine punctione.ꝛ oliue silue stres ꝛ domestice sunt ex q̄bus colligit̄ gūmi. Et idē auc.Gali.Oleuȝ quod sumit̄ ex oliuis matu ris:quoddam est nouum:quoddā est vetus.Eius vero qđ est nouū calefacit calefactione temperata ꝛ humectat.sed vetus ex eo calidiꝰ est:ꝛ magis re solutiuuȝ:sed illud qđ accipit̄ ex oliuis recentibꝰ īmaturis dicitur oleum expensaꝝ:ꝛ est oleum on fancinuȝ.ꝛ in nouo aliqua existit ex eo de frigidi tate quātitas que est in eo de stipticitate.Et vetus ex eo dum in ipso ꝑseuerat stipticitas est virtꝰ de siccatiue:donec stipticitas recedat ab eo:qꝛ tūc fit simile oleo:qđ accipit̄ ab oliuis dulcibꝰ. Et ole um qđ accipit̄ ab oliuis in summitatibꝰ simile est ꝛ ꝓpinquum in virtute oleo expensaꝝ:ꝛ vniuersa liter pone considerationē tuā in omni oleo quod gustabis:qꝛ eadem quātitas quā in eo inuenies đ stipticitate est ibi de frigiditate:ꝛ si non inuenies in eo stipticitatē oīno:sed inuenies ipsum delecta bile vere delectationis:dic ipsum calidū cuȝ tem peramento:ꝛ si tu inueniēs cum hoc ipsuȝ subtile ꝛ illud qđ est clarū de quo si accipias parū: ꝛ po nis ipsum sup membꝛ:vel corpus extendit̄ supra corpus:ꝛ dilatat multū absq; eo quod imbibit̄ in eo:ꝛ abscinditur:scias ꝙ illud est bonum valde:ꝛ bonitas que cōuenit oleo est in ipso.ꝛ qñ abluitur oleū non mordicat.Et idem auc.Dias.Oleuȝ qđ fit ex oliuis nō bene maturis est oleū expensaruȝ ꝛ est cōueniens sanis:ꝛ ꝓprie illud quod est nouū ex eis sine putrefactione:boni odoris.ꝛ ex illo qđ est huiusmōi fiunt olea aromatica:ꝛ est bonū sto macho ꝓpt̄ stipticitateȝ que est in eo. ꝛ restringit gingiuas ꝛ confortat dentes qñ tenet̄ in ore.ꝛ pro hibet sudorem.Et oleū vetus oliuaꝝ maturarum cōuenit in medicinis.ꝛ omnes spēs olei sunt leniē tes corpus.ꝛ ꝓhibent aduentū frigoris corpori. ꝛ faciunt ipsum habilē ad motum.ꝛ moliunt vētrē ꝛ debilitant virtutē medicinaꝝ vulnerātium.ꝛ da tur in potu contra medicinas mortiferas:vt euo matur cum eis ꝛ fit cum hoc assidue.ꝛ qñ bibunt̄ ex eo.ʒ.ix.cum tantūdem aque ordei:vel aque ca lide laxant ventrem.ꝛ qñ decoquunt̄ cum ruta:ꝛ bibunt̄ ex eo calido.ʒ.ix.confert tortioni ventris ꝛ expellit lumbricos.ꝛ qñ fit cum eo clystere con fert colice que fit ab apostemate intestini:ꝛ opila tione que fit a stercore duro.ꝛ antiquū ex eo ē ca lidus ꝛ plus resolutiuū.ꝛ fit cū eo cohol ad acuen dum visum.ꝛ si non habes ꝛ necessario īdiges eo coque ipsum donec fiat sicut mel:ꝛ vtere.ꝛ virtus eius est sicut virtus veteris.Et oleū oliuarū silue striū est stipticū.ꝛ iuuamentum eius est in medi cina minus iuuamēto supradicti olei.ꝛ iuuamētū eius est sicut iuuamentū olei ro. ꝛ stringit sudorē ꝛ ꝓhibet casum piloꝝ.ꝛ purgat furfures capitis.ꝛ confert scabiei:ꝛ porris.ꝛ ꝓhibet canos. qñ ex eo fit collucio oris valet ad apostemata gingiuarum ꝛ confert dentibus cōmotis.ꝛ iā p̄parant̄ ex eo epithimata ad gingiuas qñ humores currunt ad eas.ꝛ oȝ ꝙ accipiat̄ lana ꝛ inuoluat̄ supra stilum ꝛ madefiat in oleo feruēti:ꝛ ponat̄ sup gingiuas sepe donec albescant.Et idem Sera.auc.Gal.A murce olei substantia est terrea:ꝛ calefacit ꝛ desic cat in 2º gradu.ꝛ resoluit ꝛ curat vlcera que sunt in corporibꝰ siccis:ꝛ vlcera facit in humidis fure re:ꝛ qñ coquit̄ est grossius ꝛ magis desiccatiuum ꝛ qñ coquit̄ in vase eris quousq; ingrosset̄ ꝛ fiat sicut mel:est stipticū.ꝛ cōfert ad ea ad que cōfert licium.ꝛ superat licium in bonitate in hoc ꝙ quā do miscet̄ cuȝ aceto:aut vino simplici:aut cū oxi melle:ꝛ linit̄ cū eo cōfert doloribus dentiū:ꝛ apo stematibus.ꝛ miscet̄ iā medicinis oculoꝝ.ꝛ quan do fit ex eo clystere cōfert ano apostemato:ꝛ col lo matricis:ꝛ apostematibus matricis.ꝛ qñ coqui tur cum aqua agreste:donec fiat sicut mel:ꝛ liniū tur dentes corrosi cuȝ eo eradicat eos. ꝛ miscetur cum cameleonta:ꝛ cū aqua in qua lupini steterūt ad dulcorādū: ꝛ liniunt̄ ex ea aīalia aufert scabiē eoꝝ.Et illa que est noua absq; decoctione qñ cale fit:ꝛ ꝓijcit̄ supra podagrā:ꝛ dolorē iuncturaꝝ cō fert.ꝛ qñ extendit̄ supra coriū:ꝛ supra ventrē po nitur hydropicorū mi nuit tumorem ipsoruȝ. Gal. vi.sim.phar.ca. amurca ꝫ tran slationem nr̄am:Amurca olei terrestris est sub stantie:non tamē adeo caliditatis ꝑticipat:vt mor dicet euidēter: ꝙ si decoquatur multomagis ad huc erit grossaruȝ partium:ꝛ sicca erit vtiq; secū di gradus calefacientium:ꝛ desiccantium intensi magis.sic itaq; vlcera siccaꝝ cōplexionū corporū curat:que vero in ceteris omnibus exacerbat: sic catiua nāq; est vt resina:ꝛ pix liquida:ꝛ aspaltum ipse etiā corpoꝝ quidē valde siccoꝝ: siue vulnus habentium: siue scinum solidatiue sunt.cetera vō cuncta tendit ꝛ exacerbat.

Charos.i.subet:qđ stuporē virilē possumꝰ dicere Alexāder cap.de lithargia. Paulus inquit fit de eadē materia cum lithargia.differūt aūt qꝛ hāc fe bris precedit:lithargyriuȝ vero sequitur.

Cakele.i.herba similis vermiculari acetosum ha bens saporem ꝛ salsum. Cakiar.i.cucumer

Cakirosion .i.cucumer agrestis

Cakur .i.cucumer

Calatium in oculo .i.grando in oculo

Calamꝰ qñ ē simplicit̄ platꝰ canna vocat̄:ꝑ q̄.l.l. basap.ꝛ qdā ē agrias vl̄ agrestis:q ꝫ Dias.ē spēs gramis:sicut pȝ ꝑ Sera.cap.de gramie: ꝛ etiā no men sonat.nā agrostis grece ē gramē:ꝛ ꝫ Dias. ē venenosa plāta aīalibꝰ:ꝛ maxie qđ nascit̄ ī egy pto:ꝑ q̄.l.l.agrostis ꝛ lr̄am basap.Est aliꝰcalamꝰ q vocat̄ calamꝰ aromaticꝰ:ꝑ q̄.l.l.basab desice.

Calausac.i.licium Cap.iꝛȝ.

Calamentum ara.gre.cala mitis:latine vō nepita:vel mēta nō odorifera. Sci endū ē ꝙ ī 2º canone Auic.cap.de ca lamēto:cōfūdit̄ s̄mo de calamēto pulegio menta stro ꝛ origano id est calamento hyrci.capit. vero quod de origano apud eundem exponit̄ non est de origano:sed de saturegia. de pulegio vō nūq; apud eum cap.inuenies.hec oīa patebunt scrutan

ti diligēter verba Dias.⁊ Sera.cū verbis Auic.ī omnib⁹ istis plantis nō multū curāt arabes: quare vnum ꝓ alio ponunt:exquo iudicāt habere eandem vtute. **Sera.** li.aggre.cap.de calamēto auct. Dias.Calamentum ex eo ē qđ dicit̄ calamētum montanū:⁊ dicit̄ ab aliquib⁹ pulegium agreste:sed falso:debet dici calamentum esse pulegium vsuale.⁊ est aliud calamentū quod dicitur fluuiale:⁊ illud est pulegiū agreste. Et sūt ei tres spēs.vna habet folia similia folijs bedeog id ē ozimi: quoꝝ color vergit ad albedinē.⁊ hab; ramos cum multis nodis quadrangulatos: ⁊ flores purpureos.Et ex eo est aliud simile pulegio in odore suo ⁊ in folijs suis:nisi q2 sunt maiora folijs pulegij.⁊ nomināt illud aliqui pulegiu; agreste:⁊ romani vocant illud nepitam ex folijs suis: nisi quia sunt maiora folijs pulegij.Et est secunda species que proprie noīatur nepita. Et est tertia species que est similis mēte agresti.nisi quia folia sunt longiora folijs mēte.⁊ virge ipsius ⁊ ramuli sunt maiores virgis ⁊ ramulis aliaꝝ specierum.⁊ virt⁹ eius est debilior virtute aliaꝝ specieꝝ. radix vero eius est nullius iuuamēti.nascit̄ in campis ⁊ in locis aspe ris ⁊ aquosis. **Dia.** ſm translationē; nr̄am cap.de calamēto. Calamentū quod multi pulegiu; agreste dicunt:⁊ illđ est calamētum fluuiale. Et est aliud calamentum qđ dicitur montuosum:⁊ illud est pulegiu; vsuale. Sed calamēti fluuialis tres sūt species. Est enī siluestris cū folijs ozimo similib⁹ atq; subalbidis ⁊ ramis geniculatis vel angulosis:cū flore purpureo:folia eius odore pulegij similia:tamen sunt in forma maiora. Item secunda spēs appellat̄ pulegium agreste:quam specialiter latini nepitā vocāt ⁊ illud supple est calamentū fluuiale.i.cōe:vt p; si legat̄ ꝯfectio diacalamētū in antidotario virili cū eo quod scribit̄ in antidotario Iohānis serapionis:⁊ Auic. Et est mai⁹ ⁊ minus.mai⁹ est quo vtimur.minus ē q̄ purgāt̄ gatte. Tertia ē ediosmo agresti similis:cū folijs oblongis: cuius virga ⁊ rami maiores sunt:sed virtute inferiores.nascit̄ ī campis:⁊ asperis locis ⁊ aquosis. **Gal.** vij.sim.phar.capit.de calamēto. Substātia calamēti est subtilis:⁊ in sapore eius est acuitas:et caliditas māifesta:⁊ breue quid amaritudinis h; ⁊ est ca.⁊ sic.in tertio gardu.Experientibus vero illud:⁊ corpus offerentes:primo quide; exterius appositū calefacit:⁊ mordicat valde.scalpit etiam corpus ⁊ tandē vlcus efficit. intra vero corpus ꝑ seipsum ⁊ melicratū calefacit manifeste. **Posse. Sera.** auc.Gal.Quādo bibit̄ succus cū aqua mellis diaforat totū corpus.⁊ ꝓuocat sudorē.⁊ terit̄ cū oleo ⁊ coquitur:⁊ inungit̄ corpus.⁊ confert rigoribus periodicis.⁊ qū fit emplastꝝ sup sciam habētib⁹ sciaticū dolorē confert valde. trahit enī funditus ad extrinsecam superficiē.⁊ calefacit totu; articulum.superincēdit aūt manifeste cutim.Et sumpt⁹ in potu vel apposit⁹ ꝓuocat menstrua efficaciter ⁊ est ex medicinis qū sumit̄ magis cōferentibus

leprosis resoluēdo humores resolutione forti.et aufert liuorē qui fit sub oculo: ⁊ ipopia diaforat Et tu debes scire q̄ omnes medicine que terunt ⁊ habent acuitatem attrahunt cito ex ꝓfundo corporis humiditates quas recipiunt in locis illis ⁊ melius quidem in his est vino decoquētes cataplasmare ipsum viride magis q̄; siccū vehemētius postq̄; desiccatū:⁊ ꝓmptius ad vrendum sicut que caustica:⁊ quecunq; pharmacoꝝ calida sunt ⁊ acria:⁊ subtiliū partiū facile attrahentia funditus ad se totā adiacentē humiditate;.Amaritudo aute; que inest ei:breuis quidē oīno est .operatur aūt in quibusdā sicut que violenti⁹:⁊ q̄ cohesistit vehementi caliditati cum substantia subtiliu; partium ⁊ ideo qū sumit̄ in potu eius succus :aut fit clystere cū eo occidit ascarides:⁊ lūbricos.⁊ val; ad morsus ferarū.⁊ occidit similiter vermes que generant̄ in aurib⁹ ⁊ in vlcerib⁹ ꝓfundis. ⁊ qū fit nascale cū eo:aut sumit̄ in potu occidit ⁊ expellit fetū.igitur incisiua quidē virt⁹ inest ei ꝓpter caliditatem ei⁹:⁊ subtililatē partiū:⁊ amaritudinē solam.itaq; ꝓpter oīa predicta cōfert omnib⁹ asmaticis:⁊ ictericis ꝓpter amaritudinē maxime sicut ⁊ pene omnia cetera purgando ⁊ mundificando epatis opilationes.est autē ad omnia p̄dicta efficacius quod mōstratū ē. **Dias.** Uirtus oīum specieru; eius viscida ē ⁊ sicca nimis:⁊ calidā partē hn̄s extenuatoriā. vn̄ bibita et imposita morsib⁹venenatis occurrit.vrinam ꝓuocat.cōquassationibus vtilit̄ adhibet̄.lacertis dolorē tollit.orthonoicis ⁊ tortionib⁹ subuenit.venenū cū vino amputat.ictericis vtilis est. lumbricos ⁊ ascarides cū melle ⁊ sale accepta cruda ⁊ cocta occidit. comesta ⁊ bibita stomaticis prestat effectu; mēstruis imperat.⁊ apposita ī ore matricis extrabit fetus.⁊ aborsum facit.fumigio suo serpentes de domib⁹fugat .viridis in vino cocta ⁊ cataplasmatib⁹ īposita nigras cicatrices claras ⁊ sui coloris reddit.liuores detergit.sciaticis vtiliter adhibetur carnē cōburēs.succus ei⁹auribus immissus vermes occidit.vn̄ nepita magne virtutis:⁊ vehemētis in calore est.vnde etiā nobilissimis antidotis meruit ascribi:ex quib⁹vnū putandum putaui qđ vsq; hodie a medicis diacalamentū predicat̄ Recipe nepite:petroselini:piperis:pulegij ana.ʒ. vi.seminis apij.ʒ.xij.leuistici.ʒ.ij.oīa tonsa ⁊ trita melli optimo mixta:diutissime coquant̄.digestionem facit:⁊ stomacho ⁊ precordijs vtile est.pituitas toracis ac capitis dissoluit aut purgat. iecori medet̄.calculos expellit.vrinā concitat.cōmouet mēstrua.nepita sicca ⁊ potata in mulsa calefacit valde.⁊ sudorē mouet ꝑ totū corpus:quapropter aliqui vtūt̄ ea ad frigus ⁊ rigorē:coquētes eam in oleo:et extrinsecus vngentes totū corp⁹ fricatōe forti. Intrinsec⁹ aūt potui data:vt supra:⁊ ꝑ tota; coxā cataplasmata:vt sup̄:sciaticis magnū fit adiutoriū:q2 đ ꝓfūdo extrahit hūores:n̄ solū sbtiles digerit:veꝝ etia; pingues ⁊ spissos extenuat ⁊ ꝓijcit:succ⁹ei⁹ regiū morbū emēdat. Itē succ⁹ ipius ꝑ clystere iniectus:ascarides ⁊ lumbricos occidit

⁊ in vlcere etiam putrido:⁊ in omni membro vbi vermes sunt occidit:ꝓpter amaritudinem:⁊ ideo enfrasim epatis purgat: stomaticis ⁊ ictericis sic̄ alia amara iuuat:⁊ potissime quādo est cum epatis enfrasi. Calamiton vocant greci ramulā quādā:eo ꝙ inter arundines frutices uiuat minima omniū ⁊ viridissima. Et calamiton etiā est spēs calamenti:vt Dias. in ꝓprio cap. ⁊ est pulegiū agreste:⁊ aliqui vocāt eum calamentum montanū: sȝ falso:q₂ calamētum montanum non est pulegiuȝ agreste sed pulegium vsuale.

Calamon melan .i.cassiafistula
Calamas grece .i.calamus
Calamus offe .i.calamus agrestis

Calaris est quedā spēs strigni qui ipnoticus dicitur a Dias.i.somniferus:quē latini vocāt rupis cabum:vel rupis concauum :q₂ in rupis orit᷑ .est herba vel frutex habens hastas spissas ⁊ multas sarmentosas:⁊ non frangibiles:⁊ folia pinguia:⁊ cū flore rufo ⁊ maiori.nascit᷑ locis asperis ⁊ petrosis:corium radicis eius cū vino bibitū sōnū ꝑstat.

Calasion.i.cōsistentia humoris circa palbebras

Calasma.i.extensio superioris palpebre:qua sepe inuersio fit ad interiora naturaliū capillorum :ꝙ non nisi digito subleuari possit palpebra.differt a palysi:q₂ paralysis est cum continuo motu.

Calata.i.relaxata Calap.i.almes indi
Calab idem quod supra
Calastica.i.resolutiua relaxatiua ⁊c.
Calagie .i.kalangie

Calasa est excrescentia in palberis rotunda albida perspicua similis lapidi grandineo

Calathus est canistruȝ in fundo strictum ⁊ in orificio latum.

Calathi idem qđ supra Calabi.i.nux vomica
Calab idem qđ supra Calamus.i.canna
Calamus agros .i.calamus agrestis
Calamitan .i.nepita
Calasticum .i.mollitiuum
Calbahanir .i.capillus veneris
Calcabria est genus caulis albe
Calcalis .i.mercurialis

Calcadi.i.calamentū cuius color est viridis:et qñ antiquatur fit colchotar:vel calcitis.l.l.calcitis.

Calcandi.i.medicina inda qua caremus
Calcamil id est ozimum montanum
Calca .i.butalmos

Calcalla est semen quoddam margaritis simile dependens inter folia grandia :in montibus semper vere inuenitur.

Calcantum .i.vitriolum
Calcadis quid est lege litteram calcitis
Calcatis idem quod supra

Calcataren.i.qñ est sanies in sifac:⁊ corroditur cū ea pars

Calcafit .i. ozimum montanum
Calcala .i.cardamomum
Cacareren .i.calcataren

+ Calda.i.calida:inde caldarium qñ simpliciter ponitur pro calida aqua intelligitur.

+ plinius lib. 23. cap. 4
cum pari calidae mensura.

Calsa duorū generum est:vna similis aaron.nascitur in arationibus. colligitur anteq̄ȝ crescat .vsus eosdem habet quos arsa. Alterum genus est qđ anchusam quidaȝ vocant:aliȷ̄ ricidinosiam:folia lactuce longiora :plumosa :radice rubea

Calsaȝ est spēs cōchylij.l.l.sadet

Calsamum.i.vinū qđ fit ī caruncúlis que similantur papillis.

Calsamus.i.ciclamen Caleniabin.i.geleniabī
Caleiebinum idē qđ sup̄ Calebi.i.grana solis
Calef.i.pannus faciei Caleph idē qđ supra
Calengi.i.colica passio Calebum.i.miliū solis

Cale.i.herba similis vermiculari acetosum habēs saporem ⁊ salsum.

Calea .i.cardus maior
Calchei.i.vena terre qua caremus
Calcede.i.saluia Calmētis.i.malū terre
Calcheos .i.zinear vel iarin
Calitricon .i.politricon
Calicularis.i.iusqamus Calib.i.milium solis

Calidicon est medicamen de arsenico:cui⁹ diuerse sunt descriptiones:vt in vij.Sera.in trocisćis ō arsenico.

Caliptelo .i.pentafilon
Calianim .i.tranquillitatem

Cali.i.cinis qui fit de quadam herba salsa:⁊ vtuntur eo tinctores:⁊ ē vsnen herba ipa de qua fit sal alcali.

Caliber.i.lingua canis:que est herba
Calibi .i.instrumentum
Calimon .i.mentastrum
Calculi maioris .i.cardamomum
Califer.i.nux muscata Calcitheos.i.calcitis
Calcithei .i.bactitura eris

Calitrosa apostemata sunt duricies iuncturaruȝ scilicet lapidationes que cōtinent in se sicut calcē vel gypsuȝ:vt Alexander cap.de poris iūcturaꝝ.

Calcitheum.i.quedā gleba:⁊ est calcis flos
Calchit .i.calcitis
Calchei idem quod supra

Cap.iz4.

CAlcitis est species vitrioli:⁊ vocatur colchotar tenens medium inter calcitis ⁊ vitriolū:vt apparet in littera zeg:in qua omnia ista auidius manifestantur:de quo Dias.cap.calcitis dicit :ꝙ est gleba que in cypro in metallis inuenitur ⁊c.vt in fine huius littere patebit.vnde calcitis est species vitrioli : vt patet apud Serapio. capitulo de zeg ⁊ ipsum est colchotar ⁊ calcitis.naȝ vidi apud Dioscoridem capitulo de alumine vbi habetur. Ad nrū᷑ species aluminis sic̄ calcit] vl᷑ calcidis:ī Serapione eodeȝ loco habet᷑ calcadis vel cocholtar Item Johannes mesue in trociscis de croco ponit cocholtar ⁊ calcadis. Dias. cap.calcitis.calcitis est gleba naturalis que in cypri insula in metallis inuenitur:colore subauroso: fragilis : intus habens venas diffusas vt alumen scissum in modum stellarum fulgētes:cui⁹ ē optimū quod ē recens noua mūdissima:⁊ eq̄lit᷑

fragilis. virtus est ei stiptica termantica scarotica

Posse. Dias. Purgat palpebras et oculos: est et submordax. ignem sacrum extinguit. et herpetes curat. fluxum sanguinis matricis abstinet. micetis cum succo marrubij occurrit. gingiuarum rheuma et faucium imposita abstinet. pascentia vulnera ad sanitatem perducit. coctum vero oculis medetur. trita melle addito et inuncta plapebris grossis: et asperis seu callosis aptatur: quia arescere eas facit. fistulis collyrij more iniecta medicatur. paul' capitulo calcitis. est ca. et sic. complexionis in tertio gradu.

Calos id est bonum: inde storax calamita id est bona gutta non a calamo: ut quidam dicunt. michos enim gutta: inde calo verbum neutrum: id est depono: inde caloticum id est mitigatiuum doloris quia deponit dolorem.

Calostrum .i. lac nouum
Caleos .i. es
Calufar id est oleum de nuce indica
Calufaue casus idem est quod sumenet duo: et sumenet idem est quod obulus. ista vocabula ponuntur in littera carchar: et in littera radeb
Calcule vocatur anche quod mundat vitrum: et nascitur in mari iuxta sibyliam.
Calcul'. i. cardamomum min': et call'. i. paru' lapis
Calcute caumenon .i. es vstum
Calb .i. cor
Calmana .i. muscus quercus
Camaregum .i. fructus thamarisci
Cama cropen .i. came ropoa
Camakach. i. illa que seruantur in salmoria
Cambaduci. i. omnia que aceto et sale condita sunt: vt capparis oliue: et reliqua ex quibus fiunt salse: vt synapis et eruca etc.
Cameos .i. gummi arabicum
Cameactus. i. ebulus actis. i. sambucus: vnde versus Sambucus est actis: sed ebulus est cameactis.
Cameleonta quod est. l. l. camelcombante
Cameis .i. semen ferule
Camepita .i. camepitheos
Camepitas .i. cipressus
Came grece infimum vel depressum vel terrenum latine vt cameactis. i. infima: actis. i. infima sambucus: et est ebulus.
Camebalanos. i. appios

Cap. 125.

Amecissos

sonat ex vocabulo infima vel terrena hedera: vnde camecissos vocant greci hederam non extollentem se a terra

Dias. capit. camecissos. Camecissos folia habet similia tritico: sed oblonga et tenera: et multas virgas duorum palmorum: folia ex vna virga habens quinque vel sex: et florem similem ozimo: sed minorem. gustu est amara valde. radices sunt ei tenues et inutiles. nascitur in locis cultis. **Posse. Dias.** Folia ipsi' cum aqua cyathis tribus bibitur dieb' sexaginta ictericis prestat effectum. et sciaticis medicatur diebus sex aut septem bibita. **Sal.** viij. sim. phar. capit. camecissos. Camecissos flos ei' amarus sufficienter existit: et destruit ea que sunt in epar. quidam vero et sciaticis eam dant.

Camecyparisson est quedam planta ad similitudinem foliorum cipressi.

Camelon scribitur pro planta: et pro animali. pro animali est camelus. pro planta est camomilla.

Camadasnes. i. parua laurus: dasnes enim laur'
Camedapni idem quod supra

Cap. 126.

Ameleombante

arabice vel suchaa: grece cameleonta alba vel spina iudaica: vel scoltea: vel acantabaniqui: vel acantis egyptiaca: vel spina arabica: latine cardus vel species eius. et est cardus albus: vel suchaa. Sciendum quod cameleon est species cardonis siluestris qui cardus habet plures species inter se differentes: sicut apparet in littera illa cardus siluestris vnde bedeguar. i. spina alba differt a cameleon quia in folijs non habet aculeos: sed bedeguar habet in folijs aculeos: sicut apparet in littera supra dicta. Cardus siluestris est vna ex speciebus cameleon: sed cameleonta alba est suchaa: de qua prosequitur **Sera.** li. aggre. capi. cameleombante in ista. l. Cameleombante est duplex: scilicet nigra et etiam alba. Alba dicitur camelcombante id est cameleonta alba. nigra dicitur cameleon id est cameleonta nigra. Cameleombante id est cameleonta alba nominant eam homines acciaxion propter id quod inueniri solet. maxime in radice eius quo mulieres maxime pro mastice vtuntur: et est viscositas que inuenitur in radice eius. et folia eius sunt similia folijs spine: quam homines orientis nominant acusb: et folijs speciei spine: que dicitur scolimias vel scolopias. et folia eius sunt asperiora: et acutarum summitatum magis quam cameleonta nigra: sed non habet virgam. nascitur in medio eius spina similis erictio marino: aut spine que dicitur alkresan: in qua est flos coloris purpurei: spissus paru' sine subtilis sicut capilli. et semen eius est simile grano cartami. et radix eius quando oritur in bona terra pingui est grossa. et quando oritur in locis asperis: est subtilis: et color eius est interius albus. et in odore suo est odor grauis et aromaticus similis sicut cera et dulcis saporis: et ista species supple dicitur arabice suchaa. Cameleon id est cameleonta nigra nominant eam homines propter proprietatem florum eius qui de eis reperiuntur virides multum: et flores aliqui ad album declinantes: et alij ad celestem colorem: et quidam ad rubedinem sanguinis. et est planta cuius folia sunt similia folijs spine que dicitur scolamos nisi quia sunt minora eis et subtiliora: et est rubedo tendens ad rubedinem sanguinis. et habet stipitem in grossitudine digiti: et longitudine vni' cubiti: in quo est flos subtilis: similis in colore flori herbe que dicitur boachis et sunt in eo macule. et radix ei' est grossa et nigra veluti tortuosa: color cui' est interior declinis ad rubedinem

τ qm̄ masticat' mordicat linguā. nascitur in locis petrosis. Et idē auc. Gal. calefacit supple cameleonta alba: τ est suchaa in fine secūdi grad⁹: τ siccat in tertio. **Dias.** cap. cameleonta. Cameleonta alia nigra: alia alba. Cameleōta nigra quā multi fon: aut xion: aut ozimum dixerunt: folia habet scolimo similia: sed tenuiora τ rufa. virga est eius digiti vni⁹ mensura grossa: et vnius cubiti longa: τ obrufa. flores habet spinosū similē hiacyntho: τ varium: q: viridez: albū τ rufum hiacyntho similē. radix ē illi grossa: τ nigra τ spissa: τ diuisa: τ subrufa: gustu mordaci: τ serantico. nascit' locis mōtuos τ maritimis. Cameleonta alba quā maxīe multi xion dixerūt: q: qd inuenire solet maxime in radice eius mulieres ꝑ mastice vtunt'. folia circa radicē suam in terra similia habet silino: aut scolino: aspera τ acuta: τ fortia. sꝫ non habet virgā. est ei in medio velut spina: simil' eritio maritimo: aut cardo cū flore purpureo denso τ minuto: sicut capilli. semen est ei simile ginco τ radicē habet in terra pingui albā: τ grossam: et tenerā: odoris grauis τ aromatizantis: gustū dulcem. sapor cameleonte albe ē amar⁹: τ pluris amaritudinis ꝙ nigra. τ ipsa calefacit in secundo gradu ꝑpe finē. τ desiccat ī tertio: supple τ illa ē quaz arabes vocant suchaa. in radice nigre cameleōte est res occidens: τ ꝑpter hoc administratur exterius tantū. virtus eius ē q̄ calefacit in 3° gradu ꝑpe τ desiccat in pmo. **Gal.** viij. sim. phar. cap. de cameleōta. Cameleonta nigra ca. virtute est in tertio gradu: τ sic. in pmo. Cameleonta alba est sic. in tertio gradu. in calefaciēdo vero est in secūdo cōpleto. Plinius cap. d cameleonta. Cameleonta herba ē non vna specie. inuenit' enim nigra τ alba. nā aldiba hꝫ folia circa radicez suam diffusa in terram varia: τ densa: τ aspera: τ q̄si spinosa: in medio hn̄s encinū acutum: cardo similem τ florem purpureū densum minutū subalbidum semen ginco simile: radicem vastam: τ mollē: vt malua grauiter redolentē: gustu subdulci. nā illa que nigra est. folia hꝫ tenuiora pauca: τ rubicūda thyrsū oblongū grossitudine digiti: rufum in summitate hn̄s florē spinose: hiacynthū colorē: radicē vastā nigrā vl' variā gustu submordēs. Oribanus cap. cameleon. Cameleon aliqui ixion dicunt duo genera candidiora aspera hꝫ folia. serpit in terra eschimi mō spinas erigēs radice dulci: odore grauissimo. quibusdā locis viscum gignit albū sub folijs: maxime circa canis orticum quā tyri nasci dicuntur ꝛc. Et infra ex nigris aliq marem dixerūt cui flos purpureus esset: τ feminā cui violace⁹ ꝛc. Paulus cap. suchaa. Suchaa ē herba dulcis q̄ extendit' per terrā: τ facit capita grossa ꝑpe radicē τ exeunt ex illis capitibus flores sanguinei: vñ suchaa dr̄. **Sera.** li. aggre. cap. suchaa auc. Ga. arabi. Suchaa. i. spina arabica: vel herba est similis plāte bedeguaris: nisi q: virt⁹ ei⁹ est virtus q̄ desiccat τ stipticat plus eo: τ fruct⁹ et radix ei⁹ est fortiores q̄ sit in ea. **Posse. Dias.** Cameleonte albe. i. suchaa bibita oxifabo vno: τ maxīe cū vino austero: aut cū origano lūbricos latos excludit. Elixatura etiā ei⁹ ex his vtiliter daf. hydropicis cū vino medet': vel cū passo sic τ vrinaz mouet. dissuriā bibita siccat. elixatura etiam maxime ꝓdest venenis. τ cum polēta accepta canes τ porcos occidit. in aqua τ oleo cocta sorices necat. nascitur locis mōtuosis. radix cameleonte nigre admixta calcanto: τ cedria τ axungia scabijs medet' zernas purgat maxime si additū fuerit sulfur τ aspaltū. elixa cū aceto id prestat. elixatura eius ore retenta dolorē dentiū cōpescit: cum pipere τ cera dentes cōmotos confirmat τ calefacit. τ si cū aceto cocta: τ ore retenta fuerit combusta carbonib⁹ sanat. dentes imposita stringit. maculas emendat cum sulfure vino medicaminib⁹ stipticis adhibetur. fagedenica τ sordida vulnera imposita curat dicit' aūt cameleon pro varietate floꝝ eius: q: virides albos hiacyntho similes aut rufos. facit etiā ad vulnera maligna que greci cacoctica dicūt. lentigines tollit: τ deuorat alijs rebus mixta. Plinius cap. cameleonte albe. i. suchaa cuꝫ passo mixta vrinam mouet. hydropicum desiccat. lumbricos occidit. nā illa que nigra est facit ad maligna vulnera que greci vocāt cacinaculas: τ lentigines aufert. **Gal.** Cameleonte nigre radix habet quid delicteriosum: vñ extrinsecus est vsus eius ad scabiē τ empetiginē τ alfos: τ oīno oīa q̄ abstersione egent. τ mollitiuis: τ diaforeticis miscet' pharmacis. τ fagedenica vlcera sanat cataplasmata. Albe vero cameleonte radix ad lūbricos rotūdos datur in quātitate oxisabi cū vino austero. asserunt aūt eā τ ictericis similē existētē radici magis: attamē amarior illa est. **Sera.** Radix eius confert fluxui nimio matrici τ cōfert oībus egretudinibus in quibus confert bedeguar. τ fructus eius τ radix conferūt apostemationi vulue: τ apostemati ani. τ radix eius īcarnat vlcera: q: in ipsa est virt⁹ cōsolidatiua cū temperamento. Et idem auc. Dias. Huiusmodi herba ſm q estimo est ꝑpe naturā bedeguar: τ est stiptica. τ semē eius est forti⁹ satis. τ confert relaxationi vulue τ fluxibilitati ani. τ glutinat vlcera: qm̄ stipticitas eius est pauca sine supfluitate. τ radix ei⁹ conuenit cursui humidatum antiquaꝝ matricuꝫ τ fluxui nimio menstruorum.

Cap. i27.

Camedreos vel cameb: grece vel cameropa: ara. hamedreos: latine vero q̄rcula minor. Ubi sciēdū q camedreos dictū ē īfima q̄rcus. nā came. i. īfima: τ dris dria: gre. q̄rcus: ide camedreos. i. īfima: vel parua q̄rcus. vñ folia ei⁹ sūt silia folijs q̄rcus: τ iō latini ipaꝫ q̄rcū vocant. Plinius cap. camedreos. Camedreos ē herba q̄ latie q̄rcula dr̄: τ ab aliquib⁹ trixaogs. folia hꝫ magnemente similia τ diuisa q̄rcus. flore pene purpureo aliq ipaꝫ serratā dicūt: τ ab ipa serrā īuentā esse. **Sera.** li. aggre. capi. hamedreos auc. Dias. Hamedreos. i. camedreos noiat' q̄r

cus terre. nascit᷑ in locis petrosis ꝛ asperis. ꝛ ē herba parua lōgitudīe vni⁹ palmi. hñs folia parua similia in figura in ortu suo folijs q̄rcus. flos ei⁹ est coloris purpurei paruus. ꝛ temp⁹ colligēdi est qñ semē est maturū: ꝛ colligē da est cum suo semine. **Dias.** capi. camedreos ẜm trāslationē nr̄az. Camedreos nascitur locis saxosis ꝛ aspis. frutex est bipalmis cū folijs minutis ꝛ mēte similib⁹ vel orio: ꝛ amaris. florem hȝ purpureum ꝛ minutū: sed colligenda est cū semen maturum est. **Gal.** viij. sim. phar. cap. camedreos. Camedreos ponit eam quis in tertio gradu siccitatis ꝛ caliditatis: ꝛ plus in eo in siccitate q̄ȝ in caliditate. **Pos. Sera.** auc. Albugerig. Fit syrupus ex ea ad tussim antiquā: ꝛ ad corruptionē digestionis: ꝛ in p̄ncipio hydropisis: ꝛ ad spasmuȝ: ꝛ quāto syrupus ei⁹ erit vetustior: tāto erit maioris virtutis ad ea q̄ diximus. ꝛ herba ipsa contrita cōfert fistulis lachrymaliū: ꝛ eius decoctio cōfert ictericie nigre. **Ga.** Camedreos p̄dominantē habet amarā saporē: ē autē ꝛ acre quodammodo ex quib⁹ videlicet splenē liquefacit: ꝛ vrinas: ꝛ menstrua mouet: ꝛ grossicieȝ humorꝝ incidit: ꝛ eas que in viscerib⁹ obstructiones expurgat. **Dias.** cap. cameropa ẜm translationē nr̄am. Cameropa id est camedreos viridis: ꝛ sicca bibita cum aqua cōquassationibus ꝛ tussientib⁹ valet. ꝛ splenis duricies soluēdo medicatur. In initio hydropicis iuuat. mēstruis imperat. aborsum excludit. cū aceto bibita splenē siccat. morsibus venenatis occurrit. cū vino bibita. ꝛ cataplasmatibus adhibita: oīa similit᷑ facere pōt melle addito antiq̄ vulnera purgat. trita ꝛ oleo mixta caligines oculorꝝ detergit. omni corpori trita: ꝛ peruncta calefactionem prestat.

Cap. 128.

Camepithis

Camepithis vel camepithi vel camepitheos: gre. ara. hamepitheos: latine q̄rcula minor. Camepitheos grece interpretat᷑ infima pinus: a came: ꝛ pitheos qđ est pin⁹ eo ꝙ ẜm omnes sui spēs odorē habet pini. Sȝ sciendum ꝙ camepitheos ꝛ camedreos vnā ꝛ eādē hñt virtutē ꝛ cōplexionē: ꝛ sunt cali. ꝛ sic. in tertio gradu. Colligenda est qñ semē ei⁹ est maturꝝ: ꝛ est colligēda cū suo semine. **Sera.** li. aggre. ca. hamepithis auc. Dial. Hamepithis est herba q̄ nascit᷑ omni anno: ꝛ dilatat᷑ ei⁹ origo sup faciē terre vndiq̄ȝ. Et sunt ei⁹ tres species. vna earꝝ est fortior alijs. ꝛ habet folia similia folijs helabes. i. semperuiue: nisi q̄ sunt minora eis: ꝛ habȝ sup se humiditatem tenacem. ꝛ sunt pilosa. ꝛ sunt folia illa circa ramos spissa. ꝛ odor eius est sicut odor resine pini. ꝛ habet flores minutos glaucos ꝛ radices similes radicib⁹ herbe dicte picorion. et semē eius est nigꝝ: cuius odor est sicut odor resine pini: ꝛ rami ei⁹ sunt aliquātulū longi ꝛ curuati sicut rami herbe que dicit᷑ hancasa. Secunda species ē q̄ habet virgas longas lōgitudine vni⁹ brachij: ꝛ ramulos subtiles. folia vero ꝛ flores in odore similia supradicte: ꝛ semē ei⁹ est nigꝝ. Tertia vero spēs q̄ dicit᷑ masculus habet folia sbtilia: minuta: albida: pilosa. ꝛ habet virgā asperā: albam: ꝛ florē albū: minutū sup ramulos. ꝛ odor ei⁹ ē sicut odor pini. **Gal.** viij. sim. phar. capit. camepitheos p̄me. Camepitheos est in desiccādo tertij gradus: in calefaciendo vero secundi. **Dias.** ẜm translationē nr̄am capitu. camepithis. eius spēs sunt tres. vna quarꝝ est spansa sup terrā: habēs folia aizo minori similia: sed tenera: ꝛ pingua: ꝛ aspera: ꝛ spissa: circa virgas odorē habētia pini: ramulos emittit oblongos: ꝛ curuos in similitudinē anchuse: ꝛ fructiculū tenuē: vel semen cū tenui coma. flores minutos: ꝛ mellinos p̄fert: ꝛ semen nigꝝ: odorē pictiuine habēs. radix ē illi siccuti corio. ꝛ alterꝝ genus camepithis que masculus appellat᷑: virgas habēs cubiti vni⁹ longas teneras ꝛ obtortas: sed comā superiori similē hñs ꝛ florem nigrā: ꝛ semē similiter nigꝝ. odorē habȝ resine: ꝛ folia tenuiora: ꝛ quasi pilosa. tertiū gen⁹ q̄si in terram repit continuo tractu. hoc etiaȝ sidericis dicit᷑. folia habet similia cardis: sed q̄si pinguiora: ꝛ veluti pilosa cū flossello auroso: resine pictiuine hñs odorē. virtus est ei equalis: vt supra. **Posse.** Contra opilatōnem epatis ꝛ splenis ꝛ renū herba ipsa in vino et oleo decocta sup locū cataplasmet᷑. cōtra vicium lapidis det᷑ electuarium quod cōficit᷑ ex melle et tribus partibus pulueris ei⁹: ꝛ vna pte lapidis lincis: ꝛ alia parte saxifragie: ꝛ erit mirabilis. similit᷑ cōtra stranguriā ꝛ dissuriā: ꝛ ꝯtra duriciē splenis ꝛ epatis fiat decoctio pulueris ei⁹ in oleo: ꝛ locis infirmis supponat᷑. cōtra strāguriā: dissuriā: ꝛ iliacam passionē: ꝛ opilationē epatis ꝛ splenis ipsa herba ī aqua salmacina coquet᷑: pudēdis pectini ꝛ renib⁹ cataplasmet᷑. det᷑ etiā vinuȝ decoctionis eius cōtra iliacam passionē. puluis eius cuȝ aqua salmacina: melle ꝛ oleo inijciatur per clystere. Itē hec herba ponat᷑ in vino per decē dies: vt ibi cōputrescat: postea buliāt ad consumptionē substantie: postea exprimātur per pannū laneum: soliduȝ ꝛ fortē: vt tota humorositas exeat: ex illa humorositate: ꝛ oleo ꝛ cera fiat vnguētū ad splenē ꝛ epar p̄batū est. contra vomitū factum ex anatropa vel alia frigida cā coquat᷑ herba ipsa vl᷑ puluis in aq̄ salmacina: vel aqua naturalit᷑ salsa: ꝛ oleo addito ꝛ modico aceto fiat cataplasma sup stomachum maximū remediū est. puluis eius etiā cum melle datus lumbricos occidit. cōtra catarrū ponat᷑ tal᷑ puluis in sacello: ꝛ capiti supponat᷑ optimū ē. contra furfures capitis vel barbe farina lupinorum amarorꝝ coquat᷑ ī aq̄ salsa addito aceto: ꝛ in colatura ponat᷑ puluis ipsius herbe: ꝛ caput lauet᷑. ꝯ paralysim herba ipsa cocta ī vino loco doleti sup ponat᷑. vlcera ꝛ vulnera cōsolidat puluis ei⁹ sup aspsus. Ad matricē mūdificādā: ꝛ menstrua p̄uocanda: ꝛ ad matricē infrigidataȝ ex superfluitatibus phlegmaticis calefaciendam coquatur herba ipa diu in aq̄: ꝛ fomētet᷑ inde mulier: et herba

ipsa cataplasmet̃ sup pudēda. puluis etiā in oleo decoquet̃: ꝛ bombax intincta supponat̃: vł' puluis cōficiat̃ cū succo ma **Sera.** auc. Gal. Cameli terre ꝛ supponat̃. pitheos. Si sumat̃ ī potu mūdificat aperit ꝛ abstergit mēbra interiora: qn̄ ē herba sicca: ꝛ īcarnat qn̄ est recens. ꝛ cōfert sup oēm medicinā hn̄tibus ictericiā: ꝛ vniuersalit̃ oīb⁹ hn̄tib⁹ opilationē epatis. ꝛ prouocat mēstrua qn̄ bibit̃ cū melle: ꝛ qn̄ fit nascale. ꝛ ꝓuocat vrinā: ꝛ coquit̃ cū melicrato ꝛ bibit̃ ꝛ confert strāgurie. ꝛ qn̄ est recens hȝ virtutē multā cōglutinādi ꝛ īcarnādi vlcera magna. ꝛ curat plagas. ꝛ soluit duricies **Dias.** Radix ei⁹ bibit̃ dieb⁹ mām̄illarum. septē ictericis medet̃ dieb⁹ triginta bibita sciaticis fert opē: maxīe cuȝ mulsa epatis: ꝛ dissurijs ꝛ nefreticis ꝓstat effectuȝ tortionib⁹ ꝯuenit. hac eni maxīe vtūt̃ ī ponto. elixatura ei⁹ dat̃ cōtra vim atoniti cataplasmatibus adhibita cū polēta: ꝛ elixatura ei⁹ mixta oīa simi liter facere pōt. trita cū caricis: ꝛ dura in moduȝ catapucie ventrē mollit: cū resina tepida īposita sordida vulnera purgat: melle addito causas matricis cōponet: duricies vulneꝝ soluet: ꝛ paracole sim **Gal.** Camepitheos ī gustu gdē fortio ꝓstat. rē hȝ saporē q̄ȝ acrē. menergia vo abstergit vlcera plusq̄ȝ calefaciat: ꝓpterea ꝛ artheticis: ꝛ oīo gb⁹ obstruūt̃ facilit̃ epata bonum est pharmacū. ducit aūt ꝛ mēstrua bibitū: ꝛ cū melle appositū. est vero ꝛ diureticū pharmacū. gdā vo dant sciaticis coquētes ī melicrato. virt⁹ vo hui⁹ herbe magna vlcera sanare pōt: ꝛ putridosa vlcera sanat: duricies que in mām̄illis diaforat.

Cameropa quid est. i. i. camedreos. Cap. 129.

Camelea gre. vel chamelea: arabice mezereon: latine vo cocognidiū: ꝛ ē planta q̄ vocat̃ oliuella. Camelia gre. q̄si īfima oliua dicta: eo ꝙ folia similia oliue hȝ. hec ē q̄ dr̃ mezereon ꝛ cocognidiū. vn̄ cocognidium mezereon ꝛ camelea sūt idē: vt appa **Dias.** capit. camelea ret p Dias. ꝛ Sera. ꝑȝ trāslationē nr̄am. Camelea aūt cocognidion hastas hȝ sup terrā spāsas: palmis duob⁹ lōgas. frutex ē ipsius sarmētosa. folia hȝ sīlia oliue: ſȝ tenuiora ꝛ spissa gustu mordicātis **Sera.** li. agg. cap. mezereon auct. ꝛ gulā exaspantia. Dias. mezereon. i. camelea ē arbustū paruū: cui⁹ rami sunt apti ad ignē accēdēdū. ꝛ sūt ipsi rami extēsi super terrā lōgitudīe duoꝝ palmoꝝ: hn̄tes folia oliue nisi q: sūt sbtiliora eis: mordicantia ꝛ exaspantia linguā. ꝛ sūt sup **Gal.** viij. sim. phar. cap came ramos densa. lea. Camelea ꝑdominātem hȝ q̄litatē. quocirca ꝛ vlcera q̄cūq̄ maximas escaras hn̄t cuȝ melle expurgare pōt. Simon de ianua ī synonymis suis Cocognidiū nō ē laureola: vt gdā putāt: quoniā cocognidiū: vt iam dicit Dias. in pn̄ti. i. idē ē qd̄ camelea: ꝛ camelea idē est qd̄ mezereon ꝑm Sera. in pn̄ti. i. ꝛ ē plātula q̄ vocatur oliuella: vt iā dictū est. vn̄ ꝙ hoc sit veꝝ ꝑm ipsū quoniā Dias. facit aliud capitulū de mezereon ꝛ cocognidio: vel camelea: q̄ idē dicūt: ꝛ aliud de laureola. nā cap. de camelea: q̄ ē mezereon: vel cocognidiū īcipit. Camelea. scd̄m cap. de laureola īcipit Dasnoides. i. laureola: ꝛ iō sūt diuersa laureola: ꝛ mezereon ꝑm ipm. ꝑterea dicit ipse camelea. i. mezereon: vel herba catholica: vel alipiados ꝛ lȝ Dias. dicat in oleo catholicon: tolle herbe catholice alipiados. ꝛ seqt̃ ī aliqb⁹ exemplarib⁹ q̄ ꝛ laureola vocat̃ nō ē de suo: nā nō est vera expositio. nā alipiados vel herba catholica: ara. est mezereon quā ponit Dias. capit. de camelea: sed in alio cap. Dias. vocat laureolā dasnoides: ꝛ sic de laureola ꝛ mezereon facit diuersa capitula: ſȝ falsa ē illa opinio Simonis quoniā laureola ē mezereon cui⁹ rō ē: qm̄ Jo. mes. capitu. de mezereon. dicit ꝙ mezereon ē plāta cui⁹ stipites eleuāt̃ sup terrā circiter cubitos duos. folia ei⁹ sūt sīlia folijs oliue ꝛc̃ Ꝓpt̃ qd̄ sciēdū ꝙ ꝑm v̄ba Mesue cocognidiuȝ ꝛ laureola sūt spēs mezereon. nā dicit ꝙ vna spēs mezereon ē habēs magna folia: ꝛ ista ē laureola quā scies s. i. i. dasnoides. Alia spēs est hn̄s folia parua similia folijs oliue. ꝛ illa est camelea vł' cocognidiū: q̄ nr̄o ideomate vocat̃ oliuella: ꝛ ideo Dias. facit de eis capitula diuersa: qm̄ sūt diuersarū specieꝝ: lȝ sint oēs spēs mezereon ꝛ laureola. similiter ē mezereon: ꝛ lȝ cocognidium ꝛ laureola differāt ꝑm spēm: cōueniūt tn̄ ꝑm gen⁹: q: ambe sūt mezereon. ſȝ qn̄ ponit̃ mezereon simpl'r: ītelligitur laureola: qm̄ mezereon hn̄s folia magna et viridia: est meli⁹ alio ꝑm Mesue. Et ꝓpt̃ hoc qn̄ Simon dicit ꝙ laureola nō ē mezereon: falsū dic qm̄ vt ostēsū ē: est spēs ei⁹. veꝝ est ꝙ nō est mezereon hn̄s folia parua: ſȝ ē mezereon hn̄s folia magna. credo ꝙ paꝝ aduer **Jo. mes.** cap. d tit generis ꝑdicationem. mezereon: est plāta vocata apud plures rapiēs vitā: et a qbusdā faciēs viduas: ꝛ a plurib⁹ leo terre vocatur: ꝛ ē planta cui⁹ stipes eleuat̃ sup terrā circiter cubitos duos. ꝛ ei⁹ folia sūt similia folijs oliue: ſȝ maiora. ꝛ ꝑducit grana magna ī magnitudine fructi⁹ myrti. ꝛ ē plāta lacticinioꝝ mat̃: cui⁹ spēs sunt plures. est enī quedā magna hn̄s folia sbtilia. ꝛ ē parua hn̄s folia sicut folia oliue: ꝛ spissa nimis. et ē hn̄s crispa folia ꝛ aspera. ꝛ ex eis ē hn̄s aut colorē viridē: aut colorē subnigꝝ: ꝑducēs colorem pauonis. ꝛ meli⁹ ē magna hn̄s folia tenuia ꝛ viridia ꝛ q̄ orit̃ ī locis liberis: ꝛ ī vicinitate plāꝝ: ꝛ specierū ei⁹. ꝛ qn̄ orit̃ ꝑtāta vna ī toto ambitu ei⁹ ē mortal'. ꝛ qn̄ orit̃ ī locis thermaꝝ: ē sicut venenū: ꝛ habēs parua folia ꝛ spissa ē malū: ꝛ silit̃ hn̄s crispa ꝛ aspera. ꝛ quod est subnigrum similiter ca. est et sic. in quarto. Et dixit filius zezar est in fine tertij sed non verificatur illud. est enim in ea virtus acuta ignea: ꝛ acrimonia vehemens: et est excoriatiuū vlceratiuum serosum inflāmabile: ꝛ est cōsumptiuū ꝛ dissolutiuū virtutis: ꝛ est primū veneno nocēs mēbris q̄ sūt minere virtutū ꝛ debilitās ea ꝛ dissoluēs. Conamur ergo frāgere acuitatē et maliciā ei⁹: ꝛ hec faciem⁹ cū auxilio reꝝ eā frangētiū ꝛ ꝑmutātiū inflāmationē ꝛ serositatē: sicut sūt

olea frigida ꝓprie: ⁊ res extinctiue: ſicut eſt muſcil lago pſillij ⁊ ſuccus portulace: ⁊ ſuccꝰ endiuie ꝓpe ē enī mirabilis ⁊ aqua alkekengi: ⁊ aqua ſolatri humidi: ⁊ altaraſacon: ⁊ aqua berberis. ⁊ frāgunt adhuc acuitatē eiꝰ res inſpiſſantes: ⁊ ponticitatem hn̄tes: ſicut myrabolani. ſunt enī ſ̄blimes ad illud Et dixit filiꝰ zezar: duplū ipiꝰ ex abſinthio iūctum cū eo emendat maliciā eiꝰ. Et dixit Diaſ. Infundunt̄ folia eiꝰ die vna ī aceto. ⁊ ſiccāt̄ ⁊ frāgit̄ cū hoc virtus ſua. ſ. ſeroſa ⁊ inflāmabilis. Et dico ꝙ ſi in aceto coquant̄: aut īfundāt̄ citonia: aut maciana: aut berberi erit meliꝰ: ſigillat̄ almezereon bonitas ad ea ꝗ̄ oꝫ. ⁊ ſi ex aceto īfuſionis eiꝰ aut decoctionis ipiꝰ fiat ſyrupus acetoſus inuenitur exptorū iuuamētoꝝ: vbi oꝫ. ⁊ ex rebꝰ adhuc emēdantibꝰ ⁊ remouētibꝰ maliciā eiꝰ: eſt vt īfūdat̄ eiꝰ foliū ī lacte dulci aut acetoſo: ⁊ ꝓpe ſūpto ex aſina ⁊ capris. ⁊ qn̄ꝗ ponūt̄ folia mezereon ī aq̄ lactis ⁊ buliūt cū facilitate: ⁊ aufert̄ ſpuma eiꝰ: ⁊ colatur ⁊ ꝓpinat̄ cū ſecuritate. Et dixit Gal. īfūdāt̄ folia eiꝰ ī ſyrupo roſato paꝝ anq̄ꝫ terminet̄ decoctio ipiꝰ: ⁊ ꝓpinet̄ vbi oꝫ ſyrupꝰ: nō enī ī eo ē timor. Et dicit iteꝝ coq̄t̄ ī iure galloꝝ antiquoꝝ: ⁊ ē ſine nocumēto. Et qn̄ꝗ oleū mezereon adminiſtrat̄ cuꝫ ꝑmixtione aliaꝝ medicinaꝝ habētiū virtutē eius fractiuā. ⁊ eiꝰ opatio eſt talis: Accipe folioꝝ eius ℥. xl. ⁊ pijce ſup ea aque dulcis lib. iiij. ⁊ dimitte die ac nocte: deinde fac bulire lēto igne donec redeat ad lib. i. s. ⁊ colature eiꝰ miſce olei ſūpti ex amigdalis dulcibꝰ. ℥. viij. ⁊ buliant cū facilitate vſqꝫ ad aq̄ cōſūptionē: ⁊ ſi ponat̄ oleū cū folijs ⁊ aq̄: ⁊ buliāt ſimul vſqꝫ ad aq̄ cōſumptionē erit ī virtute fortiꝰ Et dixit rufus: ſ̄mergat̄ ex folijs eiꝰ quātitas circa. ℥. iij. in cado magno muſti: ⁊ dimittat̄ mēſibus tribꝰ: ⁊ erit res mirabilis ad hydropiſim. expellit enī aquā citrinā ſine nocumēto. Cōfectio almezereon ex īuentione nr̄a: Accipe folioꝝ almezereon ꝑparatoꝝ ptes. x. carniū ciconioꝝ elixatoꝝ in aceto vini ⁊ zucari tabarzet ana ptes. lxx. tereniabin ptes. xl. aq̄ caſei īfuſionis: agarici ptes. xxx. olei almezreon ptes. xij. diſſoluat̄ zuccaꝝ ⁊ tereniabin ī aq̄ ꝑdicti caſei: ⁊ miſceat̄ cū carne citonioꝝ: ⁊ coquat̄ cū facilitate eiꝰ vſqꝫ ad mellis ſpiſſitudinem ⁊ īuoluat̄ puluis folioꝝ almezereon cuꝫ oleo ꝑdicto: ⁊ cōficiat̄ cū eis. Eſt enī bonū medicamē bn̄ dictū ad hydropiſim ꝯfectio pillulaꝝ almezereō valētiū ſimilr̄ ⁊ expellētiū aquā cū fortitudine ſine timore: Accipe folioꝝ eiꝰ ꝑparatoꝝ. ℥. ij. myrabolanoꝝ citrinioꝝ. ℥. iiij. kebuloꝝ. ℥. iij. cōfice cum tereniabī vel tamarīdis diſſolutis ī aq̄ endiuie. ⁊ ſcire debes ꝙ almezereon de decoctione parū ſuſtinet: ⁊ cōtritio laborioſa deſtruit eiꝰ virtutem. expellit aūt nocumēta eiꝰ a corpe aq̄ ordei ⁊ aq̄ endiuie: ⁊ altaraxcon aufert inflāmationē relictā ab eo in corpe. ⁊ ſciuiſti ꝙ medicine cōpreſſiue a corpore expellūt audaciam medicinaꝝ.

Doſſe. Diaſ.

Camelea accepta cholerā ⁊ phlegma deponit. debent vō fieri trociſci ex his admixto abſinthio duplici mēſura: ⁊ vna pte camelee ⁊ catapucie iūcto melle vl̄ aq̄. folia eiꝰ ipoſita vulnera ſordida curant.

Jo. meſ.

Mezereon ſolutōe educit aquā citrinā cū fortitudine ✱ hemēti. Et dixit Alexander: mixtū cū rebꝰ educentibꝰ melancoliā educit ipm: ⁊ cū rebꝰ educentibus phlegma educit ipm. ⁊ abſinthiū duplicatū ei cuꝫ myrabolanis: addūt ei bonitates notas ⁊ faciunt educere cholerā. Maiꝰ aūt iuuamētū qd̄ ex eo expectat̄ ē ad hydropiſim. educit enī aquā congregatā ī vētre nocet tn̄ epati: īmo oībꝰ mēbris nutritionis. ⁊ interficit lūbricos ⁊ vermes: ⁊ ſolutione educit eos: ⁊ ſerpētes viſceꝝ. ⁊ ſi fiat vnguentū ex eo ⁊ melle curat fiſtulā: ⁊ vlcera fraudulēta. ⁊ fit ex eo decoctōis ipiꝰ ablutio ⁊ ꝓfert dolori dētiuꝫ ⁊ eoꝝ corroſioni: ⁊ gingiue ſāguinee: ⁊ mollificationi. ⁊ fit ex eo vnguentū ⁊ aceto ⁊ oleo: ⁊ cera ad ſcabiē bonū. ⁊ fit ex eo linimētū ex ſulfure ⁊ melle ⁊ aceto forti ad morpheā: ⁊ lētigines: ⁊ baras: ⁊ delet eas. ⁊ qn̄ꝗ fit cōfricatio ſup morpheā: ⁊ baras cū folijs eiꝰ: ⁊ aceto forti: ⁊ ē vltimum. ⁊ dixit Johannicius valet ad q̄rtanā. doſ eiꝰ ē ℈. ℥. s. vſqꝫ ad. i. ⁊ hoc ī cōfectionibꝰ pulueris eiꝰ a karatis. ij. vſqꝫ ad qnqꝫ.

Camedrea ſm Diaſ. eſt q̄dā plāta q̄ noīat̄ cimolea: ⁊ eſt camedreos.

Cameleucen ē vngula caballina. naſcit̄ ſecꝰ fluuios: cuiꝰ radix ꝑ īfudibulū bibit̄ ad veterē tuſſim: ⁊ alio noīe vocat̄ phartanū: ſiue farfugiū: vel tuſſilago: ⁊ ē ſpēs nenufaris: vt apparet ī lr̄a nenufar.

Cameleuce eſt quedam ſpēs taſſi

Camelezeon .i. pentafilon

Camemilon. i. antimꝰ vel bembonig

Camemurſine .i. myrtus

Camedurus .i. camedreos

Camelarum vue .i. rob

Camepitheos quid eſt. l. l. hamepitheos

Camedreos quid eſt. l. l. hamedreos

Camedris idem qd̄ ſupra

Camebalanos. i. rhaphanū agreſte: ⁊ ē appios

Cameropia .i. camedreos

Cameropos ē ſpēs palmaꝝ maioribꝰ ⁊ molliori bus folijs.

Camer eſt herba cuiꝰ folia ſūt ſimilia folijs lentis quam ignoro.

Camezillum .i. poligonia

Camezelas .i. calandrus auis

Cameth. i. illa q̄ ſeruātur in ſalmuria: vt oliue: capparis: ⁊ ſimilia.

Camefich. i. fructus tamariſci domeſtice

Cameſic idē qd̄ ſupra

Camemilē. i. camiblem

Camereon .i. cardꝰ ſilueſtris

Camepida. i. camederos

Camelon. i. citraris

Camepito .i. cipreſſus

Cameos .i. gūmi arabicum

Caminella. i. ameos

Camidria. i. camedreos

Camicalcapar. i. ſalmuria capparis condita

Caminden. i. amidum ſale conditum

Camitharcapa .i. camicalpar

Camic. i. capparis que conditur ſalmuria

Camich idem quod ſupra

Capitulum .130. De cymino

c Amin ara.grece:⁊ latine cimi/
nū. Ciminum quoddā ē
qđ đr ciminū carmenū.qđdā qđ đr ci
minū regale.qđdā qđ đr ciminū albū
quoddā qđ đr ciminū rusticoꝝ.qđdā quod đr ci
minū ethiopiū.qđdā qđ ciminū basilicū đr.qđdā
qđ đr ciminū egyptiū.qđdaꝫ qđ đr ciminū dulce
qđdā qđ đr ciminū agreste:⁊ qđdam qđ đr pla/
tociminū. Ciminuꝫ carmenum.i.siseleos. Ciminū
albū:idē qđ sup̄. Ciminū dulce:idē qđ sup̄. Cimi
nū rusticoꝝ: ideꝫ silr quod supra. Ciminū ethio
piū ē qđdā semē sile ameos:⁊ ē git sicut apparet
s.l.l.naucana. Ciminum basilicū:ideꝫ ē quod su/
pra. Ciminuꝫ egyptium est ciminū vsuale. Cimi/
nū agreste est illud quod p Dias.infra ī cap. isto
describitur platociminū.i.siseleos. Ciminū vsua/
le ē semē herbe in multa quātitate nascēs: virtutē
hꝫ diureticam:⁊ subtiliādi fumositatē:⁊ ē ca.⁊ sic.ī
tertio gradu.⁊ qdā dicūt ꝙ est sic.ī scđo gradu.

Sera. li.aggre.capi.camin.aucto.Dias.Ca
min.i.ciminū nr̄m:qđ vocatur egyp
tiū:⁊ ē aliud ciminū qđ đr carmenū:⁊ est aliđ qđ
đr agreste:⁊ ē quoddā ex eo boni saporis:⁊ ē ꝓ/
prie carmenū:⁊ ipsius expositio est regale et post
ipꝫ ē babylonicū. Et idē auct. Galie. ex eo ē do
mesticū ⁊ agreste.domesticū vero ē qđ magis ad
ministrat:⁊ maxīe semē sicut administrat semen
anisi:⁊ leuistici:⁊ carui:⁊ apij mōtani.vtꝰ eiꝰ ē ca.
in tertio gradu. Dias. cap.de cimino:hꝫ trāslatio/
nē nr̄aꝫ. Ciminū quoddam
ē vsuale:quoddā egyptiū:⁊ quoddā oritur ī alijs
partibus.⁊ istđ ē ciminum nostrū qđ cōmuniter
habemus in vsu:⁊ eustomachū est:sed plus illud
qđ orit in egypto qđ Hippo. basilicū vocat. Un
de tale ciminū vsuale in omnibꝰ ꝓuincijs īuenit.
sed ciminuꝫ agreste nascitur in calcedonia ⁊ his/
pania: virgā hñs duabus palmis longā:ī qua fo/
lia nascūtur quatuor aut.v. ⁊ tenuissima ⁊ diuisa
sic gingidiū:ī qua virga sunt capitella quinqꝫ aut
sex rotūda ⁊ mollia:in qbꝰ ē semē:quod si gustui
applicueris viscidior ē nr̄o. Nascitur locis hume
ctis. Ciminū nostrū vsuale hꝫ virtutē serãticam
⁊ feruentem ⁊ mictualem ;⁊ stipticam. Gal.
vij.sim.phar.capi.đ cimino. Cimini se/
mine maxīe vtimur sic ⁊ anisi:⁊ leuistici:⁊ carui:
⁊ petrosellini. Est aūt calefactiue virtutis sicut il
loꝝ singulū:⁊ diuretice:⁊ destructiue vētositatis
de tertio ḡdu existēs calefaciētiū. Posse.
Ciminū sumptum ī cibis ⁊ potibꝰ
⁊ salsamentis virtutē hꝫ confortandi digestionē
vinū decoctōis eiꝰ ⁊ seminū fenugreci dolorē sto
machi ⁊ tortionē intestinoꝝ ex vētositate mitigat.
Cōtra sanguinē oculoꝝ post principium:dū nō ē
fluxꝰ puluis cimini cum vitello oui sup testam ca
lidaꝫ ponat:⁊ diuisum in duas medietates suppo
natur sepe. Item puluis eius conficit cū camfora
⁊ calidū superponat. Iteꝫ teneat ciminum inter
dentes ter masticatuꝫ:⁊ insuffletur ī oculū. Cōtra
liuorē ex pcussione vel alio mō factū dum recens
ē puluis eis subtilis cuꝫ cera ad ignē bñ confectus
⁊ sepe apposituꝰ est certū remediū. Usꝰ frequēs eiꝰ
īducit discoloratōeꝫ. Contra frigidā tussim detur
vinū decoctionis ficuū siccaꝝ ⁊ cimini. Ad idem
electuarium confectum ex cimino:⁊ se. fenugreci
brussi ⁊ melle vtile ē contra frigidā tussim. Cōtra
tumorem fauciū ⁊ dolorē ficus ⁊ ciminuꝫ deco/
quantur:bñ trita in vino:⁊ inde emplastrū factuꝫ
ī loco dolenti ponatur. Cōtra frigidū reuma pul
uis eius ⁊ baccarū lauri simul trita:⁊ in testa cale
facta in saccello ponatur:⁊ capiti superponatur.
Contra stranguriā ⁊ dissuriā ⁊ alios dolores ex
frigiditate ciminum in vino coctum supponat.

Dias. Ciminū nostrū tortionibus ⁊ infla/
tionibus in oleo coctū ⁊ suppositū
medet: cataplasmatibus miscetur ortonoicis cū
pusca necessarie dat:morsibꝰ venenatis cū vino
opitulat:tumorē testium admixta pollina fabe ⁊
vuepasse:⁊ cerotis impositum medicatur:aceto
mixtū menstrua abstinet:⁊ sāguinē nariū profluē
tē sic strīgit: potui datuꝫ siue inunctū palloreꝫ fa
cit: ⁊ quia calidissimū est dolorem vesice placat:
⁊ calculos iuuat. Semē cimini agrestis tortiones
⁊ inflationes aq̄ mixtum saluberrime curat:cum
aceto vero subgluctiētibꝰ opitulatur:venenis oc
currit: dolorem stomachi cōpescit:masticatum ⁊
impositū liuōes detergit melle addito ⁊ vuapassa
oīa similiter facere nouit. In hoc flos nascit ni/
ger veluti semen qui bibitus similis est melantio:
morsibus venenatis occurrit: strangurijs ⁊ do/
loribus vesice prestat effectum:⁊ coagulatuꝫ san/
guineꝫ p vrinam mingi facit:maxime singulare
p̄sidium est:si bibitum fuerit cum elixatura apij.

Auic. li.ij.cap.de cimino. Ciminū.s.nr̄uꝫ vel
vsuale expellit vētositates:⁊ resoluit
⁊ in ipso ē incisio ⁊ excitatio:⁊ in ipso ē stipticitas
cum lauatur facies ex aqua ipsius clarificat eaꝫ
⁊ similiter eius acceptio:⁊ vsus ipsius cū mensu/
ra.eius nanqꝫ nimius vsus faciem citrinat.⁊ ad/
ministratur cum ceroto:aut oleo aut melle con/
solidat vulnera ꝓprie siluestre:cuius semen est si
mile semini lini cū ex eo implentur vulnera.cū te
ritur ciminum cū aceto:⁊ fit odoramentuꝫ ex eo
abscindit fluxum sanguinis nariū.⁊ similiter cuꝫ
ex eo ītromittit liciniū in naribꝰ:⁊ qñqꝫ masticat
⁊ miscet cum oleo:⁊ distillatur super vngulam:⁊
sup coagulatum sanguinem sup oculo ⁊ confert.
Et qñqꝫ masticat cū sale:⁊ distillatur sputuꝫ sup
scabiē ⁊ sebel ⁊ vngulā abscissā: ⁊ ꝓhibet adherē
tiam ⁊ succus siluestris abstergit visum ⁊ attrahit
lachrymas:⁊ nominatur grece fumus. Et ipm ēt
ponitur in cauterijs euulsionis piloꝝ in oculo: ⁊
nō nascitur. Et qñqꝫ bibitur cū aceto mixto cū aq̄
⁊ cōfert difficultati anhelitus:⁊ tremori cordis fri
gido:⁊ administratur cū oleo sup apāta testiculi
⁊ qñqꝫ administrat cū aceto:⁊ qñqꝫ administrat
cū oleo ⁊ farina fabaꝝ:⁊ frangit lapideꝫ:⁊ ꝓprie
siluestre:⁊ confert distillationi vrine ⁊ mictui san
guinis:⁊ dolori pungitiuo ventris ⁊ inflationi.⁊
succus siluestris triū cū aqua mellis soluit vētreꝫ

Inquit Rufus. Cyminuz nabatium soluit vētrē karmenuz vero non soluit imo stringit:⁊ herba siluestris prouocat coleram in vrina:⁊ datur in potum cū vino ad morsum vermium venenosorum:⁊ ꝓprie siluestre:cuius semen est simile semini li-ni.

Sera. auct. Dias. Uirtus cymini est ca. desiccatiua ⁊ stiptica: ⁊ ꝓuocat vrinaz quando coquitur cuz oleo:aut fit clystere cum ipso:aut emplastrum cū farina ordei tortionib⁹ ⁊ inflationib⁹:⁊ datur ð eo ī potu cū aceto tēperato cum aqua asmaticis ⁊ confert:⁊ datur similiter in potu cum vino ad morsus venenosorū ⁊ confert apātionibus testiculoꝝ quando admiscetur cū oleo ⁊ farina fabarū:⁊ passulis ⁊ cera:⁊ supponit: ⁊ qñ miscetur cū aceto abscindit menstrua:⁊ fluxum sanguinis nariū tritum cū aceto: ⁊ quando linitur cū eo corpus:aut sumitur ð ipo nimis in potu facit croceum colorem cutis:⁊ confert dolori vesice ꝓpter suam caliditatem:⁊ ꝯfert lapidi renum

Camiliben.i.dispositio cui admiscet᷑ caliditas nō pueniens ad hoc vt sit febris:⁊ sociat᷑ ei laxitudo ⁊ pigricia ⁊ alices ⁊ saltus ⁊ cōmotio somni ⁊ vigilia ⁊ constrictio anhelitus: ⁊ tensio venarū hypocundrioꝝ:⁊ dolor capitis

Camitamudem.i.anuiden sale conditū

Camici .i.ebulus

Cambris .i.brassica

Cambri idem quod supra

Cambil.i.semen arenosum quod coopit rubedo que ē minor rubedine lapidis in felle bouis repti: ꝑ quo.l.l.kabel

Cambria est species caulis

Cambil est terra rubea minuta que affert᷑ ð mecha vt arena que cū fricatur sup manū īgreditur cito:de qua fit vnguentum penetratiuum:⁊ mundificat satis.

Cap.ixi.

c Amsice aut sicen Dias. cap. campsice:hastas habz longas ðigitoꝝ quatuor ī terra ꝓiectas lachrymo plenas folia sunt ei lenticule similia ⁊ peplo:sed minora ⁊ tenuiora:semen habet sub folijs rotunduz sicut peplum:⁊ ē sine flore.radix ē illi tenera ⁊ iutilis.

Posse. Dias. Hasta eius trita cuz vino:⁊ vt pessariuz supposita dolorem matricis mitigat:cataplasmatibus adhibita tumores spargit:clauos corporis tollit:mirmiceas mundat:cocte ⁊ comeste ventrē soluunt. Idem succus ipsius facere pōt.succ⁹ ipe perunctus ictus scorpionū mitigat: suffossiones ⁊ caligines oculoꝝ detergit:cicatrices oculorū addito melle curat.nascit᷑ vero saxosis locis ⁊ aspis

Camomilla quid est.l.l. bedonig

Cap.ixz.

c Amfora grece ⁊ latine: ara. vo camfor. Camfora est fri.⁊ sic.in tertio gradu:⁊ est quoddā gūmi arboris ꝭm Auic.⁊ Sera. dicit᷑ camfor:quod nisi cum efficacia seruetur facile ꝑditur. potest autem seruari ī vase marmoreo: cū psillio aut semine lini:aut milio p.xl. annos. sed pro certo nescio herbam in qua sit tale miraculū nam cum ī tertio fri.⁊ sic.iudicetur:nihil est odoratius igniq; amicabilius:cito enim inflāmatur ⁊ preclaram flāmaz per se emittit:que nisi psillio lini semine:aut milio oburatur euanescit.naz sublimata defertur ad nos:⁊ propterea ē saporis acuti cū amaritudine

Sera. li.agge.cap.camfor.i. camfora almazodi terre pāzor sunt insule que sunt propinque regionibus sardinij:⁊ ideo dicitur cāfora de panzor:⁊ in annis quibus fiunt multa fulgura ⁊ tonitrua:⁊ multi terremotus generatur ibi multa camfora. in illis vero annis in quibus nō fiunt hec:non fit multa camfora. Unde defertur ex regione fasella:et ex regione dedahab:et arig et plurimū quod defertur ex ea est abarig:et ē minor sui:et ipsa est gūmi arboris in illis partib⁹ nascentis:et est gūmi coloris rubei maculati:et lignū eius est album tenerum:quasi velit fieri nigrum: sed et reperitur camfora in colore ligni arboris in pecijs ligni que sunt ibi intus extense:sed melior ex ea est nach:et est illa que nascitur et egreditur ex ligno per se in suo arbore:et color eius est rubeus maculatus:que postea sublimatur ibi et fit cāfora alba:et dicitur nachin:eo ꝙ primus qui regnauit ibi nominatus est nach:et nomen loci in q̄ reperitur dicitur panzor:et ideo nominatur camfora de panzor camfora illius loci:et est melior et subtilior maioris durabilitatis et albior:et maius frustrum quod ex ea reperitur est sicut dorna vna post ipsam vero in bonitate ē illa que dicitur fanzen:et est grossa habens aureum colorem: nec est clara sicut nach. Et post ipsam est camfora: que dicitur cansab:et est fusca:et est minoris precij q̄ nach. Et post hanc est illa que dicitur balomich: in qua sunt admixta fragmenta ligni camfore: et est vnctuosa gūmosa:et reperitur in frustris quātitatis vnius amigdale:aut ciceris: aut lentis:aut farris:et est bona ad aromatizandum cū aromatizat᷑ cum fumigatione ex costo et mirrha:et oēs iste species clarificantur ꝑ sublimationez:et egreditur ex eis camfora alba in laminis albis similibus in figura sua parapsidib⁹ ad quas ascendit. Unde camfora sublimata vocatur camfora opata. Et idem auct. Gal. complexio ei⁹ est fri.et sic. in tertio gradu:et ideo confert calefactis.

Auic. li.ij.cap.de camfora. Camfore species sunt alcamfori et ariage: deinde alezior et alefazer varia:et est illa que est permixta ex ligno suo et ex eo quod sublimatū ē ex ligno ei⁹. Quidam autem dixerunt ꝙ est arbor magna faciens vmbram hominibus:cui leopardi adherent. non ergo peruenitur ad eaz nisi noto tempore anni:et est spongiosa marina:hoc est secundū ꝙ estimauerunt quidam.lignum vero eius iam multotiens vidimus:et est lignum album frangibile leue in cuius ramis quandoq; continetur aliquid ð

vestigijs camfore. Est fri. et sic. in tertio gdu. **Posse.** Contra calefactionē epatis puluis eius cum succo solatri conf. ciatur i quo plagelle intincte sepius epati supponant. cōtra fluxū sanguinis e naribus fiant magdalones ex puluere eius: et pulueres seminis vrtice vsti: cōfecto cū succo sanguinarie narib' imponat. Si autē fiat sanguinis fluxus ex ipsius ebulitione vł ex epate cū aqua frigida cōficiatur puluis cāfore et plagelle infuse fronti et tempor ib' et gule superponatur. cōtra gomoream puluis camfore distēperetur cū muscillagine psillij: vel cū agresta: vel cū succo solatri: et intinctis plagellis ponatur sup pectinem et renes et pudenda. cōtra diabetē idē facias: postea supponatur lamina plumbea. contra maculā oculorum conficiatur puluis eius cū aqua ro. et addito succo feniculi ponatur in vase eneo. cōtra pannum faciei: et ad faciem clarificandā et depurandā cōficiatur camfora cū aqua ro. et addito melle albo: et mūdissimo facies lauet. contra libidinē odoretur camfora. similiter satis cōpetenter ponitur in syrupis. contra acutas egritudines similiter puocat sternutamēta. valet similit' ad ruborē oculorum: hēt enim virtutē īfrigidādi et restringendi. **Sera.** auc. isaac. Camfora cōfert calefactis habētibus sodam cholericā qñ odorat' simpliciter: aut cū aqua ro. aut cū sandalis: et odor eius abscindit desideriū coitus: sz potio eius in hoc ē fortioris opationis: et stringit fluxū cholericū: qñ ex ea parua quantitas miscetur cū medicinis. vsus eius facit accelerare canos et facit dormire: et repmit caliditatē cerebri: et abscindit fluxum sanguinis nariū qñ miscetur cum succo vue acerbe: et iponitur narib': et stringat ipsum vndecūq fluat. Et camfora ingreditur cōfectiones suffmigationū et vnguentorum preterq̄ in gallia: et diambra. Et idem auct. Rasis: ē frigida sbtilis: et confert ad sedandū egritudines calidas que sunt in capite et toto corpore: et qui nimis vtitur ea pdit vigilias. et si sumatur in potu infrigidat renes et vesicā: et coagulat sperma: et generat egritudines frigidas pcipue in regionibus frigid. Et idem auct. Mesarugie. Sūpsit ex ea quidam vi. aureos tribus vicib': et destruxit ei' stomachū adeo q̄ nō potuit digerē cibū: et abscindit spma. Et idem auct. Aben mesuay. Stringit ventrem: et potus eius facit accelerare canos: et cōfert apātib' calidis. Et idē auc. isaac benaram. Camfora fri. est et sic. i tertio gradu: et confert calefactis cū aq̄ ro. et fortificat sensus et mēbra eorum: et qñ miscetur ex ea q̄ntitas parua cū medicinis: que fiūt ad strīgendū fluxū vētris q fit a cholera cōfert. **Auic.** Usus camfore facit caniciem: et phibet apāta calida: et cū aceto phibet fluxum sanguinis nariū: aut cū expressione dactilorum immaturorum aut cū aqua mirti: aut cū aqua albedaroz: et cōfert sode calide: et remouet vigilias: et cōfortat sensus calefactorum: et confert alcole vehementer et confert in medicinis obtalmie: et abscindit coitū et generat lapidē renū et vesice: et stringit fluxum ventris cholericū. Cāforata ē planta quedā que igreditur i vnguento martiaton habēs colorē cāfore: cuius folia facta sunt sicut vna ex speciebus abrotani sed albidiora simpliciter: facta ē sicut tanacetū medetur doloribus

Camfor. i. planta: cui' gūmi ē cāfora et est lignum albū frangibile leue: in cuius ramis continetur aliquid de vestigijs camfore sic q̄ inde exit camfora p sublimationē. vnde qñ sine pmixtione substātie l'gni exit pmixta vocat' alescret truaria. l. l. alescret. i. litteram camfora

Camum. i. potus q fit de ordeo et alijs frugibus fm Dias. vocatur fruca. arabes vero vocant ipsū foca: et ē ceruisia vel species eius

Cambum. i. terra rubea minuta que affert' de mecha vt arena: et cū fricatur sup manū ingreditur cutem de qua fit vnguentū qd penetrat manum

Canabum	.i. cannabum
Canabuen	idem quod supra
Canabs	idem quod supra

Canapion. i. cortex medianus sambuci vt in alexandro de podagra

Canauit. i. caulis imperialis: et est caulis vsualis: et est alba: habens folia collecta in globum

Canabit	idem quod supra
Canabil	.i. cambil

Canacella. i. cauda equina: vel ardin': l' hyppuris

Cap. 133.

c **Anarmenum.** ara. lat. lutū armenū: vel bolum ar. et est quedā vena terre: que precipue in armenia inuenitur vnde habet virtutem cōstringendi. Est aūt eligēdū qd subrubeum est fm oēs partes nō hñs colores distictos aliquātulū fragile: fri. est et sic. i 2°. gdu. **Sera.** li. aggre. cap. canarmenū. Canarmenū. i. lutū armenū: et est ingimbar: color eius est vltra croceitatē ad rubedinem tendēs et teritur cito: sicut teritur calx: et est lene sine lapide. virtus eius est que desiccat desiccatione forti. **Auic.** li. ij. cap. de luto armeno. Lutum armenum ē rubeū: declinans ad citrinitatē notum: et alemu est ei ppinquum in operatione: fri. est in primo gradu sic. in secundo. **Posse.** Pillule facte ex bolo et gūmi arabico: et penidijs cū aqua or. īfusionis draganti valent cōtra emoptoicam passionem: vicio mēbrorum nutritiuorum: misceatur eius puluis cū gūmi draganto exusto: et confecto cum succo plātaginis: et potui detur. Et valet bolum contra dysēteriā et fluxum ventris sanguinis cum ouo vel p clystere: vel in emplastris. cōtra fluxū mēstruorū fiat ex eo puluis cōmixtus cū succo plātaginis et bombice: et suppositoriū inde factū suppōatur contra sanguinem nariū confice bolū cum succo sanguinarie: et fac stuellū: et impone naribus: vel puluis solus cū bombice naribus imittat'. Bolū tritum et distempatum cum vino mixto aqua ro. et acceptū valent contra febres pestilentiales. **Sera.** aucto. Gal. Bolum vel

lutū armenū ciliacis:ꝛ dysentericis prestolatur spleneticis ꝛ cholericis:ꝛ stomaticis vtilit mede tur:ꝛ solutū stomachū reficit.ꝛ valet contra spu tum sanguinis.Et cōfert fluxui menstruoso ꝛ ca tarro descendenti a capite.ꝛ vlceribus putridis:q̄ fiunt in ore.ꝛ desiccat exituras que indigent desic catione.ꝛ confert illi cui a capite humor descen dit ad pectus iuuamentum magnum:ꝛ cohartio ni anhelitus. et ideo confert ptisicis:ꝛ hoc ideo quia desiccat vlcera pulmonis intātum ꝙ non tussiunt nisi errent in dieta sua errore magno: aut per mutet aer subito ad cōplexionē malam ꝛ qui patiunt coartationez anhelitus antiquā cū bibunt ex eo curantur cito:ꝛ qui nō iuuabitur p hanc medicinā:nunq̄ȝ iuuabitur p aliquam aliaȝ. Et sumatur de eo in potu cū vino sbtilissimo me diocriter limphato qū eger nō febrit vel parum febrit:sed si fuerit fe.multa detur cū vino mixto multa aqua:ne febris augeatur:ꝛ qū bibit ī hunc modū: confert febribus pestilentialibus valde:ꝛ q assuescit potui eius tempore pestilentiali p̄serua tur a nocumēto pestilentiali.Et iā vidi mltos eua dere tempore pestilentiali p ipm.ꝛ iam sunt mlti qui sumunt ipsum cum vino mixto aqua ro.ꝯfert quando febris adest. **Auic.** Lutū armenū retinet sanguinez:qm̄ exsiccatio ei⁹ ē in vltimo.ꝛ confert apātibus pestilētialib⁹ bibitū: ꝛ linitū.ꝛ ꝓhibet ambulationē putredinis mēbro rū.ꝛ mirabile est in re vulnez.ꝛ ꝓhibet catarruȝ ꝛ confert cholericis.ꝛ est bonuȝ sputo sanguinis ptisici ꝓpterea q: desiccat vlcus pulmonis:ꝛ ē cu ra stricture anhelitus ex catarris.ꝛ ē bonū vlceri bus intestinoꝝ:ꝛ solutioni:ꝛ fluxu sanguinis ma tricis.ꝛ ꝯfert febris heticis:ꝛ pestilētialib⁹ proprie ꝛ plures quidam iā sanati sunt ex pestilentia ma gna: ꝓpter ꝯsuetudinē bibendi ipm cū vino sbtili ꝛ si bibitur in fe.pestilentie:necessarium ē vt vinū pducat ipm ad cor ꝛ misceātur vinū illud cuȝ aq̄ ro.Et idem p̄ can.fen. quarta.capi.v.Odor boli corasceni ꝓhibet nauseam.Bulgasim li.qui dicit seruitor.Comburitur sic bolū:frange ipm ī fru stra ad quantitatē fabe:ꝛ pone sup testaȝ ꝛ sup la minā ferream:ꝛ misce sicut erit tibi voluntas cō burendi vel assandi.

Canar .i.aloes

Cananda ē cibus factus sicut pheludē:nisi q: ī eo ponitur sisamum

Canchar .i.cardo asininus

Cancamon lachrymus ē arboris similis mirte gu stu brumoso:hoc maxīe thymiamatib⁹ admiscet mirrha ꝛ storace admixtum vt gratius fumiget

Candarum .i.olibanum

Canda est genus cardi

Candaros arabice:vel candarusum gre.candros vel condros:latine vero triticū romanū:vel orde ūm romanuȝ:ꝛ ē ordeū cui non ē cortex. **Sera.** li.aggre.cap.can daros.Cādaros idest candarusium.Et Gal.p̄ de cibis:cap.de can daruso.

Candarusus ē cibus bonus sicut triticum: propt suam viscositatē:ē maioris nutrimenti eo:sed ƀm viam medicine virtus eius ē virtus tritici:nisi q: ē maior viscositat eo:p q̄ lege lrām candros

Candarusium idem quod supra

Candarel ē species scariole: pro quo.l.l.hundebe

Cannabum quid est.l.l. sechedenci

Canna perfidis quid est.l.l.hasap

Canna varia est herba quasi alba:ꝛ incisa vt can nabum :cuius semina lumbricos occidunt : ꝛ ex trahunt de corpore.

Camsab est species camfore

Cantarica .i.aaron

Cap.134.

c **Antabrū** gre. arab. nochale latine vero furfur tritici.Furfur tritici calidū ē ꝛ tēperate siccū.Est aūt diaforeticū in aqua ca. dissolutū reddit eā mi tigatiuā ꝛ humidā:vnde aqua illa nimium humi da iu dicat. **Posse.** Ualet contra iliacam pas sionem stranguriā:ꝛ dissu riam.talis eius vsus ꝯficiatur cū vino subtili albo mediocriter acido:post decoquantur diu:ꝛ pan no īposito loco dolenti supponatur.Item valȝ h̄ cōtra dolorē stomachi ex frigida cā vel vētosita te.contra iliacā passionē iniiciatur p clystere co latura eius:mollificat enim satis. cōtra tussim sic cam et ēt frigidam:ꝛ piplemoniam: ꝛ pleuresim fiat hoc in aqua decoctionis ordei bene mundati: ꝛ triti:ꝛ colata dissoluitur cantabrum:ꝛ iteꝝ sup ignē aliquantulū buliat:ꝛ talis aqua tepida detur patienti.

Cantaron .i.centaurea

Cantarium idem quod supra

Cantarȝed ē cardus vel species eius

Cantabries.i.furfures capitis:q̄ grece ptiriasis dr

Cantabritium idem quod supra

Contarum .i.folium nil

Canthar .i.libanus

Cantaram .i.nux vomica

Cantalides ē collyrium factū ad glaucoma ocu loꝝ:et fit ex planta simili feniculo breui caule flo re candido ꝛc̄.Ego autem semen istō feci deferri de grecia seminaui ꝛ collegi

Cantauron .i.cataron

Cantabricies .i.ptiriasis

Cap.135.

c **Antarides** latine ꝛ grece: ara.rerarie:vel drane.Cantarides sunt animalicule:q̄ rū sūt efficatissime: q̄ in spicis frumti adhuc florētes inueniuntur.sunt he varie ꝛ quasi circa pennulas suas stricte ꝛ oblonge.he enim va pore aceti suffocantur:ꝛ in vase non picato repo nuntur.sunt ca. ꝛ acutissime:que licet scabiei vesi ce cōferant:vesicam tū si ex eis multa sumat q̄ti tas vulnerant:atq; sanguinem mingere faciunt:ꝛ interficiūt:ex qb⁹ parua accepta vrinā ꝓuocant vehementer:atq; cū aceto epithimate remediū cō ferūt vehement mor fee:ꝛ albaras:ꝛ lepre. **Sera.** li.aggre.cap.de rarie auct.Gal.

Expti sumus expientia nō modica in vnguib⁹ le-
prosis ꝛ īuenimus: ꝙ qñ ponit̄ sup eas cū ceroto
confert multū: aut cū vnguento. auferunt eniꝫ vn-
guem ꝛ faciunt eum cadere totā. Et cantarides ī-
grediunt̄ in cōmixtione vnguentoꝝ ꝛ medicinaꝝ
que fiunt ad scabiē: ꝛ ad egritudinē cū qua eleua
tur cutis: et ī medicinis que euellunt verrucas: q̄
dicunt̄ capita clauoꝝ. Et sunt quidā ex magistris
nostris qui dabāt ex eis in potu: miscentes paruꝫ
ex eis ad ꝓuocandū vrinā. Et quidā accipiebant
alas: ꝛ pedes ipsaꝝ solū: dicētes ꝙ hec conferunt
illis qui sūpserūt corpora ipsaꝝ: ꝛ erit eis bezoar
Et alij dicebant cōtrariū huius: videlicet ꝙ corpa
ipsaꝝ sola iuuabāt eos q̄ sumpserūt alas ꝛ pedes
eaꝝ. Ego vero miscui oīa simul corpora cū pedi-
bus et alis: et dedi. Ille aūt que sunt magis iuuati
ue: ex eis sunt ille que repiuntur in tritico: in q̄rū
alis sunt linee citrine in latitudine ꝓtense: et ꝓpe
qñ ꝓijcis eas ī olla terrea noua: et claudis orifici
um olle cū panno lineo sup vas in quo sit acetum
feruens donec suffocent̄ et moriant̄: et similit̄ oꝫ
ꝙ fiat ex animali qd̄ dicitur xofostis qñ volum⁹
ipm reponere. Et similiter ē species aīalis similis
cantaridib⁹ in figura et virtute: et similiter vmis
viridis qui repitur sup arborē pini. virtus ei⁹ ē sic
vt⁹ eaꝝ. postq̄ vo sī cantarides mor-
tue: īserantur in lino et reponantur. Dias.
cap. cantarides. meliores ex eis sunt: que sīt diuer
soꝝ coloꝝ et in alis eaꝝ sūt linee trāsuerse citrine
ꝛ sunt grosse: ꝛ oblonge. opatio autē illaꝝ que sūt
vnius coloris ē debilis. Et virtus cantaridaꝝ ē pu
trefactiua: calefactiua: vlceratiua: et ꝓpter h̄ mi-
scentur cū medicinis ꝯueniētibus apātibus cācro
sis: et ad scabiem vlceratā: et empetiginē. et qñ po
nuntur ī nascalibus ꝓuocāt mēstrua. Et estima-
uerunt qdā: ꝙ qñ miscentur cū aliqb⁹ ꝯfectōibus
ad hydropisim conferūt ꝓpter virtu- Auic.
tē earū quā habent ī ꝓuocādo vrinā.
li. ij. capi. cantarides. Dixerūt quidā: ꝙ sunt super
flue caliditatis. Et dixeruut alij: sunt ca. ꝛ sic. ī t'tio
gradu. sed pmū ē verius. et cantaris ē acris: acuta
putrefactiua: adustiua: et eradicat verrucas lini-
ta. et fit ex ea cerotū: et linit̄ ex eo albedo vnguis:
ꝛ ꝯfert ei: et eradicat vnguē mollificatā velociter.
qñ fit ex ea emplastꝝ: et remouet morfeaꝫ: et alba
ras linita cū aceto. et qñ ex ea trita cū synapi fit li
nimētū: facit nasci capillos. et similiter qñ coquit̄
cū oleo donec inspissetur: et linit̄ sup apāta cance
rosa: ꝛ resoluit ea: ꝛ linit̄ sup scabiem: ꝛ empetigi
nē. Inquit fili⁹ Mesarugie: ipsa incidit vngulaꝫ
valde. ꝛ paꝝ de ea ꝓuocat vrinā valde. ꝛ parū de
ea adiuuat medicinas ꝓuocatiuas ad ꝓuocandū
absq̄ nocumēto ꝛ ꝓuocat mēstrua: et facit aborsū
Dixerūt quidā: dāt̄ ī potu vna eaꝝ ei q̄ ꝯquerit̄
de vesica sua: ꝛ confert: ꝛ dāt̄ in potu tres tasana-
gi de ea: ꝛ exulcerat vesicā. Inquit Gal. ipa exul-
cerat vesicā: ꝛ ē ꝓpterea: q2 facit materias acutas
dclinare ad eā a quibus corpus nō euacuat̄ cum
ꝓprietate que ē in ipsa.

Canesis i. scarabeus
Cansebu idem quod supra
Canetum i. qñ hō videtur
Caneni i. lauda
Cancrena i. caro ꝑmortua
Cancer quid est. l. l. sarcan
Candelabra i. testudo
Canderas i. siricum
Canderos idem quod supra
Canbeang i. senationes
Cannella i. darsen
Canterinus i. lapacium acutum
Canisis. i. ostrea Canirti. i. ebulus
Canibalnemar: Gal. vi. sim. phar. est ingt strangu
lator leopardi: et ē species aconiti
Caniculata i. iusquiamus
Caniosa tussis i. canina
Canicularis idem quod supra
Canis caput: herba ē que cinocefalon grece: et an
timon dicitur
Canicula ē stella: q̄ dñatur dieb⁹. xl. sm Gal. in li.
de cibis. cap. ꝑ d̄ fructibus horarijs
Cābitus. i. apostema calidūꝫ in velamine cerebri
sbtili et grosso absq̄ corruptone ipsius
Cambri. i. caulis
Cancrinomata nariū. i. polippus narium
Canchi est species mirrhe
Canaponici. i. daucus Cancil. i. rapa
Candinisior est species quedam vini
Canci. i. affodillus Cancitan. i. aron
Cancida. i. instrumentū ocularib⁹ morbis idoneū
Canon i. norma vel regula
Canopis est cortex medianus sambuci
Canopum i. sambucus
Canobasilicon i. auellana
Cancolon i. catarides
Cancrocossa. i. salsamenta incisiua: vt ī Allexan-
dro de siti
Cancrocella idē qd̄ sup̄ Canu. i. siseleos
Canzu. i. aper Can. i. lutum
Capadocius sal i. afronitrum
Capalagia i. inductiua stupoꝝ.
Caphalagia idem quod supra

Capi. 136.

c Capparis vel capparus latine arab. hapar. grece
vo kinosbaton. Capparis vel cappar⁹
frutex est qui in multis partibus re-
peritur. Cortex: radix: flos: ꝛ folia competunt
vsui medicine: pcipue tamen cortices radicis que
debent colligi in pncipio veris: et vmbra siccari.
Est aūt eligendus cortex eius q̄ cū frāgitur non
puluerizatur: et qui aliquātulū sbruff⁹ ē ꝛ sbama
rus. flores aūt eius cū adhuc sunt tuberosi: ꝛ non
dilatantur: debent colligi q2 cū dilatati sunt: nō va
lent. condiuntur cum sale ꝛ aceto. capparis ca. ꝛ
sic. in. t'tio gradu. Dias. capi. de capparo. Cappar⁹
ē frutex sarmētosa spansa
sup terrā reuolutionis rotunde sicut sentex: folia
similia cidonio habens: semen sicut oliua: quod
apertum florem habet: intus albuꝫ: qd̄ si ceciderit

vt balaustis inuenit᷑ oblongus: qḋ si apiat᷑ inenit᷑ in illo semen sicut maligranati: purpureū: ꝛ minutū: radices habet maiores: ꝛ multas. Nascit᷑ locis aridis: ꝛ viscidis: ꝛ maxime in muris **Sera.** li. aggre. capi. hap. par. i. capparus: ē planta sarmentosa: q̄ extēdit᷑ arcualiter vel circulariter sup̄ faciē terre: cuius spine reuoluūt᷑ vs᷑ semen: sicut spine rubi: ꝛ hꝫ folia similia cidonij ī figura sua: ꝛ fructū similē oliue: ꝙ si apiat᷑ ī arbore sua emittit florē albū: sed si exciderit ex arbore sicut ē īuenit᷑ clausus ad longitudinē ꝺclinis: ꝛ tūc si apiat᷑ īueniuntur ī eo semina minuta silia granulis balaustie coloris rubei vers᷑ purpureū Et radices ei᷒ sunt plures magne ꝛ lignose. Nascitur ī locis siccis: ꝛ ꝓpe muris. **Gal.** vij. sim. phar. cap. de capparo. Capparus radicis quidē cortex amarā hꝫ qualitatē. Secūdo vero acrē qualitatē: deinceps huic ponticā velut ex diuersis repugnātib᷒ ꝯposita ē virtutib᷒. abstergere enim pōt: ꝛ expurgare: ꝛ īcidere cū īexistēte amaritudine. calefacere vero ꝛ icidere: ꝛ diaforare cū acredine. colligere aūnt: ꝛ densare: ꝛ cōstringere cū ponticitate. Et idē lib. ij. de cibis capi. ꝺ capparis. Capparis ē sbtiliū partiū sufficient: ꝛ ꝓpt᷑ hoc nutrimētū minime tribuit ī corp᷒ assumptuꝫ ipm̄ sicut alia oīa sbtiliū partiū. sed fructus eius sallus qn̄ comedit᷑ absq̧ ꝙ abluat᷑ laxat ventrē: ꝛ postq̄ abluitur nutrit paꝝ sicut alia sbtiliū ptiuꝫ: ꝛ excitat appetitū cibi. **Auic.** li. ij. cap. ꝺ capparib᷒. Capparus ē frutex: ꝛ hꝫ radicē: ꝛ hꝫ fructū aliū qui ē sicut cucumer: ꝛ ē acris calida que ponit᷑ ī musto: ꝛ seruat ipm̄ ab ebulitione sicut sinapis. Et eius radix ē amara acris: ꝛ q̄dā species eius ē culzumia faciens in ore bothor vsq̧ ad t̄minū quo vesicet᷑: ꝛ apostemat gingiuā Et iuuatiuuꝫ qḋ in ipsa ē sunt cortices radicis ei᷒ Et generata in terra calida ē calidior: ꝛ ei᷒ caliditas ē in secūdo. Et ē resolutiua: aperitiua: abstersiua: ꝛ ipius radix ē incisiua; sbtiliatina: mūdificatiua: aperitiua: ī cuius radicis cortice ē sicut amaritudo: et acrimonia: ꝛ stipticitas: ꝛ nutrimētū. fructus eius ē paꝝ ꝓcipue cū salitur. Et qḋ ex eo hūidū ē magis nutritiuū ē q̄ qḋ siccū ē. **Posse.** Succus foliorū capparis aurib᷒ instillatus vermes necat: ꝛ puluis corticū ī oleo decoquat᷑: ꝛ colatura aurib᷒ instillet᷑: nō solū vermes necat sed ēt surditatē remouet. Ad lūbricos puluis ei᷒ cōfect᷒ cū melle det᷑ patienti. flores eius ꝯditi virtutē hn̄t incitādi appetitū: ꝛ digerendi humorē existentē in ore stomachi. stomachū cōfortāt: ꝛ īfrigidatū calefaciunt. cibus sunt ꝛ medicina: licet paꝝ nutriāt. Contra viciū splenis ꝛ epatis duriciē valet vinū decoctionis capparis. vnguētū ad idē: puluis ei᷒ ī magna quātitate cōficiat᷑ cū succo maratri post addito vino ꝛ oleo fiat decoctio vsq̧ ad spissitudinē: ꝛ addito aliquātulo cere fiat vnguentū. Itē electuariū ad idem Accipe puluis corticis radicis capparis. ℥. ij. ꝛ corticis thamarisci. ℥. ij. conficiātur cū melle: ꝛ decoctione thamarisci. Cōtra scrofulas nouellas: det᷑ aqua decoctionis corticū capparis brusci: ꝛ sparagi: ꝛ hoc vnguēto vngat᷑. Accipe rufuꝫ serpentē ꝛ īcide caput ꝑ spaciū quatuor digitoꝝ: postea in olla inferius minutatim ꝑforata impone: ꝛ pone sup̄ orificiū alteri᷒ olle sane: postmodū ita ponat᷑ ī caldario aqua pleno: ꝛ buliat diu vt sic ex calore aque resoluatur serpens ex cui᷒ pinguedine: ꝛ puluere hellebori nigri: ꝛ puluere corticis radicis capparis fiat vnguentū quo vngātur scrofule nouelle. Contra iliacā passionē ꝛ arteticaꝫ accipe lib. pulueris corticis capparis: ꝛ coquat᷑ ī succo radicis ebuli: ꝛ addat᷑ zucaꝝ: ꝛ fiat syrupus. detur aūt bis in septimana sero ꝛ mane cū calida. Sꝫ attendendū cū repit᷑ eius receptio in medicina cortex radicis eius debet poni. **Dias.** Cappar᷒ ex luctantibus ꝯponitur virtutib᷒. ꝓ̄ycē enim ꝛ purgare: ꝛ extenuare: ꝛ euentare acredies ꝛ simul abducere: ꝛ constringere: ꝛ ꝓpterea scliros splenis sup̄ oīa medicamina iuuat semen ei᷒: si ī sale cōponatur escis aptū ē: ventrē mollit: comestū cacostomaticū ē. Radix eius ꝛ semē bibita cū vino. ℥. ij. diebus. xxx. splenēꝫ attenuat: vrinā ꝓuocat: sanguinē deponit: ꝛ educit egestiones sanguinolentas. sciaticis: ꝛ paralyticis bibita mirifice ꝓdest: ꝛ attritionib᷒ neruoꝝ: menstruis īperat: apophelgmatis bene miscet᷑. semen ei᷒ vel fructus cuꝫ aceto coctū ꝛ ore retentū dolorem dentiū mitigat similit᷑ ꝛ coriū radicis ista oīa facer̄ potest. folia eius cruda recentia si terantur ꝛ misceant᷑ cū farina ordei ꝛ fiat emplastꝝ cōfert apāti splenis: maxime puluis adhibitus phlegmaticis vulneribus sordidis antiquis ꝛ duris opitulat᷑: cataplasmatibus adhibitus. spleneticis portat auxiliū. dolorem dentiū ꝯpescit: si radix ei᷒ ipsa masticet᷑. maculas albas cū aceto emendat. folia ꝛ radix eius trita: ꝛ īposita duricies ꝛ scrofas spargit. Succ᷒ ei᷒ auri infusus vermes occidit. ꝛ qn̄ radix ei᷒ coquit᷑ cuꝫ aceto ciradas: ꝛ humores duros digerit. aut oximelle: vel sicca. trita: ꝛ admixto oximelle: aut aceto ꝛ ī potione accepta euacuat glutinosos ꝛ pīgues hūores. i. phlegmaticos: non solū ꝑ ventrē sed ēt ꝑ vrinā: veꝝ cū vrina educit multotiēs egestionē sanguinolentā: vt diximꝰ: ꝛ sic sedat dolorē sciatice: ꝛ etiam extenuat splenem. **Gal.** vij. simp. phar. Loquēs de capparo ait. Splenī quidē sclirato sup̄ aliquid aliud hoc pharmacuꝫ confert extrinsec᷒ cū aptis cataplasmatib᷒ mixtuꝫ ꝛ intra corpus assumptū coctū cū aceto: ꝛ oximelle ꝛ talibus vel siccatuꝫ absciffū: ꝛ mixtū cum eis etenim euacuat manifeste viscosos: ꝛ grossos humores ita sumptū nō ꝑ vrinas solum: sed ꝑ vētrē multotiens autē ꝛ sanguinosa egerūt in quib᷒ splenes iuuant: ꝛ dolores qui secundū vertebꝝ: ac etiā menstrua mouet: vnde cataplasmatus male morigeratis vlceribus cortex radicis bonū pharmacū seu abstergere potens: ꝛ ēt siccare fortiter. ꝛ dētiū dolorē etiā secūdū ꝓ̄dictas qualitates iuuat aliqn̄ in aceto coctus: aliquando aūt in vino. Palam ē ex dictis ꝙ incisiua quedā in ea ē virtus: ꝛ abstersiua: ꝛ diaforetica: ꝛ inde alfos tollit ꝛ scrofulas: ꝛ

ꝛ tumores duros. Diaforat aūt quando cū idoneis ad hec pharmacis pmiscetur. fructus vero eiꝰ pportionabiliter se habet in virtute cū cortice radicis: excepto ꝙ debilioꝛ ē ad oīa. at vero frondes ꝛ stipites eiꝰ similis sunt virtutis. Et ego vidi quādoq; cū frondibus diaforare ī paucis sclirosas duricies. miscemus aūt cū eis aliquid obtondentiū vehemētiā vtutis. Nullū autē mirabile ē si ꝛ vermes qui auribus succꝰ īterficit ,ppt amaritudinē que ē ī eis: qꝛ in valde calidis regionibꝰ generant capparēs: sicut ē que ī arabia multū ea que apud nos ē acrioꝛ: vnde ꝛ stiptica plurimū participat vtute. Et idem secūdo de cibis. Capparis abstergit quod ē ī stomacho ex phlegmate: ꝛ expellit ipsuꝫ p secessum: ꝛ aperit opilationē splenis ꝛ epatis. et sūmitates ꝛ fructus eius pparant cū sale: ꝛ administrāt cū cibo. Et quando comedūt laxant vētrē ꝛ nocēt stomacho: ꝛ faciunt sitiꝫ. Et qñ comedūt cocti sunt melioris saporis ꝙ̃ crudi. Et bibitur succus eius; ꝛ mollit ventrē. Almansoꝛ tractatu tᷓtio cap. de capparibus. Capparis salmuria condita ē calida ꝛ sicca que stomacho mala existens sitim īducit atq; corpus macrescere facit. Et subdit paꝝ infra. Capparis cū aceto conditus minus cali. est ea que ī salmuria ponitur. opilationi quoq; epatī ꝛ splenis cōgruit. **Auic.** Radix eius resoluit scrofulas: ꝛ duricies: ꝛ admiscetur ei quod frangit virtutē eius. Et folia eiꝰ iā expta sunt ad illud. Cortices radices eiꝰ ponuntur sup fraudulenta ꝛ soꝛdida vlcera. Cortices radicis eiꝰ cōferūt sciatice: ꝛ doloꝛi anche. Et qñq; fit clysterꝭ ex succo eiꝰ: ꝛ confert ei valde: ꝛ cōferūt paralysi ꝛ stupoꝛi: ꝛ constringit mēbra ppter stipticitatem que ē in ipsa. Et similiter conferunt contritioni accidenti ī capitibus lacertoꝝ ꝛ in medio eoꝝ. Cortices eiꝰ masticate extrahūt humiditatē ex capite ꝛ sedant doloꝛē frigidū in eo. Et eius succus distillatur in aurē ppter vermes. ꝛ qñq; stringitꝭ cortex radicis eiꝰ cū dente leso: ꝛ cōfert; ꝛ ppꝛie cū ē hūida aut folia eius. Et similiter collutio oꝛis cū aceto cū quo coquitur aut vino: aut quandoq; aceto cōfert qđ ex eo salitum ē patientibꝰ asma. ipsa est res magis cōferens spleni ꝛ duriciei eius bibita ꝛ moꝛe emplastri supposita cū farina oꝛdei: ꝛ silībus ꝛ ppꝛie cortex radicis eiꝰ ꝛ multotiēs euacuat ex splene materiē grossam melancolicā: ꝛ succedit ei sanitas. Solutione educit humoꝛes crudos grossos: ꝛ puocat menstrua: ꝛ interficit serpētes idest lumbꝛicos latos ꝛ longos: ꝛ vermes ī intestiis: ꝛ confert emoꝛoidibꝰ: ꝛ augumētat coitum: ꝛ qđ ex eo salitū ē ante cibū sumptū soluit. ꝛ ē etiaꝫ tyriaca contra venena. **Sera.** auct. Gal. In coꝛtice radicis eius vincit sapoꝛ amarus: deinde stipticꝰ: ꝛ calefacit: ꝛ desiccat: ꝛ abstergit ꝛ mūdificat ꝛ incidit: ꝛ aperit sua amaritudine: ꝛ resoluit sua acuitate: ꝛ aggregat sua stipticitate. Et cōfert spleni plus omni alia medina quādo ponitꝭ in emplastris ꝛ qñ sumitur cuꝫ aceto: et melle interius postꝙ̃ desiccatur ꝛ teritꝭ: ꝛ hoc qꝛ incidit humoꝛes grossos viscosos: qꝫ bibitꝭ in hūc modū: ꝛ expellit eos p vrinā ꝛ p secessum egestiones sanguineas: ꝛ sic euacuat egritudines splenis ꝛ simile facit in doloꝛe scie: ꝛ cū toto hoc puocat menstrua. Et ideꝫ auctoꝛitate Aben mesuay. Illi qui comeduntꝭ cū sale faciunt istas opationes dictas: sed sūt mala stomacho malicia pauca. Et illi qui ↄduntur cū aceto foꝛtificāt stomachū: ꝛ puocāt appetitū: qm̄ acetū phibet nocumētum eorū a stomacho. et idem auctoꝛitate Rasis: Attulit mihi quidā amicus medicus confectionē quandam capparoꝝ recentiū: ꝛ cū comedissem ex ea īduxit tenasmonem. et consueui facere clystere ad sciaticā cū succo capparoꝝ: ꝛ iuuit multū. Alia quedā dā dicit Serapion capitulo pprio que dicta sunt hic de mente Dias. et Gal. licet sub aliꝭs verbis

Capparuella .i. lapatium acutum

Caperum. i. radix plante similis poꝛro. succꝰ eius ē crocuis quam ignoꝛo.

Capscce .i. ebulus

Capitellum lixiuium idem

Capitulum quid est: lege litteram fen

Capios. i. stercus: inde egios. i. fex confecte

Capirpedicon .i. epilepsia

Capitulū faricos. i. febris adustiua scilcet causon.

Cap. 137.

Capilli hominis.

Qui arabice vocātur scabarie omnibꝰ sūt noti

Posse. Sera. li. aggre. cap. đ capil auc. Gal. Scabare ꝛ scabar. i. capilli quando aduruntur fit virtus eoꝝ similis virtute lane adust: volo dicere ꝙ calefaciunt ꝛ desiccant calefactione ꝛ desiccatione foꝛti.

Auic. li. ij. capi. de capillis. Capilli adusti sꝭt calefactiui exsiccatiui foꝛtiꝭ: ꝛ aeusti abstergūnt dentes: ꝛ aqua eoꝝ nasci facit capillos Exsiccāt capilli adustī vulnera humida soꝛdida ꝛ mollia foꝛtiter. et capilli hominis cū aceto ī modū emplastri ponuntur sup moꝛsum canis rabiosi: ꝛ conferunt. et idem dicit Sera.

Capillus veneris qđ ē: lege litterā berstegasten

Capillus poꝛcinus idem quod supꝛa

Capillus alcol idem quod supꝛa

Capillus algul idem quod supꝛa

Capillus fontium idem quod supꝛa

Capillus hominis nemoꝛalis idem quod supꝛa

Capistꝝ arboꝛis. i. genestra

Capinosa .i. fumosa acuta

Cap. 138.

Caprifolium

ꝛ mater silua rū latine: ara. grimath. grece vero peridemon vel liceos: vel exacāton.

Dias. cap. liceos. Liceos vel exacāton: folia sunt busso similia: atq; spinosa grana eiꝰ viridia: ꝛ cū matura uerit cerasis similia. Nascitur ī siluosis locis: cuiꝰ folia et grana: ꝛ radix in vinū cōtunduntur. ꝛ cū aqua dulci coquuntur vsq; ad grossitudinem. hec aqua ē desiccatiue vtutis: ꝛ ex cōtrariꝭs cōposita: quia scilicet ē extenua

torio:digestorea:calida:⁊ frigida:stipticā habens vim:⁊ ideo diaforesim facit.facit aūt herpetas:⁊ ad vlcera epatis ⁊ ad parocidas:⁊ putrida vlcera ex suco fructus eius fit litiū: ꝑ q̄ l.l.badbadbr.

Caprificus .i.ficus agrestis
Caprion .i.capparis
Capsitis .i.ebulus
Capiti ē vna ex speciebus masticis
Captilus.i.auis quam venatur draco cum debilitatur in venando edos ⁊ arietes:⁊ comedit epar eaꝝ:⁊ redit virtus eius:⁊ excitat̄ appetitus eius.
Capocareos .i.semen ferule
Caploiunga .i.gūmi pini
Capnos quid est.l.l.sterrig
Caput quid ē.l.l.ras
Caputpurgium.i.liquores qui per nares mittūt̄ vel quicqud masticatur:vel gargarizatur: ⁊ apophlegmatismū facit.i.a capite phlegma deducit
Capupurgiū idem quod supra
Caput puluis .i.stafisagria
Carabitum .i.frenesis
Carastes.i.cornutum acheros quod ē cornu ⁊ rastos:⁊ multa similia
Carabus .i.locusta piscis
Caranns idem quod supra
Carastes .i.serpens cornutus
Carax quid ē.l.l.canne
Caratim .i.calamus aromaticus
Caratic idem qḋ supra. Carascon.i.calcaris
Carasie.i.cerasum Caras.i.surditas
Carabites.i.frenesis Carabintū idē qḋ supra
Caras ē cū quis vult loqui ⁊ nō potest:nisi mltotiēs mouendo os ⁊ linguam
Caratini.i.lumbrici terre qui vocantur istula
Carathith .i.hypoquistidos
Carambre ē tertia species brassice
Carasex grece:latine scarificare carassare
Carabadū.i.carui Caracem.i.carsites
Carasu .i.apium
Carabis.i.cū multe placente de pasta pue ī oleo frixe ponuntur ī patella vnā sup aliā locādo mel inter oēs duas ponēdo atq̄ sic simul coquendo
Caratus .i.pupilli oculi
Caratir .i.hypoquistidos
Caratu idem quod supra
Carab.i.fistula veniens in angulis oculi
Caranodi .i.carenum
Carates.i.pondus pro quo.l.l.chirates
Caraba.i.carabe Carabatum.i.elleborus
Carbaum .i.euforbium
Cardamomum quid ē.l.l.catolla
Cardamen.i.sisimbrium. Cardumides.i.senation
Cardar.i.morbus in quo ē priuatio motus
Cardabē.i.sapor fact⁹ ex careno:⁊ dabem.illud vocabulū pōit Auic.p̄ can.fen 4a.cap.xi.⁊ etiam Auic.cap.galline.li.ij.⁊ nominant ipsū essidebeg qḋ idē ē. Cap.139.

c **Ardamus** grece: arabi.ior balsathefe:l̄ madiera:latine vero nastrutiū :nota herba ē.Est enim nasturtium ca.⁊ sic.in tertio gradu semen precipue competit medicine.herba ei⁹ viridis multe ē efficacie **Dias.** capi.cardamus. sicca vero modice. Cardam⁹.i.nasturtium quoddam ē domesticum:⁊ quodam est agreste:⁊ ideo facit duo capi.de eis:vnum quod incipit Cardamus:et ē nasturtium domesticum. Aliud quod incipit Cardamus agrestis:et ē nasturtium agreste.Et ideo dicit cardam⁹.i.nasturtium domesticū.vtilior dicitur babylonic⁹ oib⁹ semen ei⁹ calidissimum ē:caustica participans virtute:viscidium:et cacostomaticum:ventrē turbās Cardam⁹ agrestis quem multi senation vel crission vocant:vel nasturtiū aquaticum:nascit̄ vbiq̄ et plurimum locis aquosis: cui⁹ frutex longitudinem cubiti vnius: habens folia minuta iposellino similia:sed minora:cui⁹ virtutes īuenies in.l. herochal **Sera.** li.aggre.cap. ior:sabathese.i. chaiti. nasturtiū.⁊ ex eo ē nasturtiū tectoꝝ.⁊ ex eo ē nasturtiū orietale.⁊ ex eo ē nasturtiū cōe notū.Nastrurtiū tectoꝝ ē plāta hñs folia stricta et longa duobus digitis in sūmitate acuta: et scissa:et pinguia:et extenduntur super terram: et habet in medio virgam subtilem duob⁹ palmis longam:paucos habēs ramulos:super quos sunt pile habentes densam sūmitatem in quib⁹ ē semē simile semini nasturtij:cuius ē figura sicut figura rutele:ita ē depressum:nascitur in vijs:⁊ parietib⁹ domoꝝ.Nasturtiū orientale ē plāta duoꝝ brachiorum longa:habens ramos subtiles:et multos:in quib⁹ sunt folia similia folijs seitaragi: nisi quia sunt albiora et molliora:et in sūmitatib⁹ ramorū sunt capitella similia plante actis:⁊ habet flores albos:semen hui⁹ ponitur in cibis loco piperis. Sed nasturtium cōmune notum ē melius illud: quod offertur a babylonia.Almansor tractatu 3o capi.de nasturtio.Nasturtium ca.ē et sic. appetitum adiuuat:licet inflāmationem:et capitis efficiat dolorē:digestiuā preterea tardat. **Posse. Sera.** aucto.Galieni.Semen nasturtij ē ca.⁊ sic.sicut semen sinapis:⁊ incidit incisione forti:⁊ adurit: et sedat dolores sciaticos:⁊ dolorē capitis:et quanlibet egritudinem in qua oportet calefacere ⁊ misceteur semen eius in medicinis asmatis:quia ipsū incidit incisione forti:⁊ adurit humores grossos. Et dicitur q̄ qū nasturtiū desiccat̄ fit ei⁹ virt⁹ sicut seminis ei⁹:⁊ dū ē recens ꝑpt̄ humiditatē aq̄sam que ē ī eo habet virtutem debiliorē virtute seminis ei⁹.Contra stranguriam herba ipsa decocta in vino ⁊ oleo supposita:valet contra tenasmonē ex humiditate puluis nasturtij supponat̄ ano. renes etiā vngātur:⁊ superaspergatur puluis seminis ei⁹:⁊ cymini:⁊ colofonie.contra paralysiū lingue cū opilant̄ nerui ex humore:vt solet contingere ī acutis febribus:semen nasturtij masticetur ⁊ lingue supponatur.contra paralysim alioꝝ mēbrorum semen eius in sacello ponatur in vino decoctū:et membro dolenti superponatur. Ipsa ēt herba cruda ⁊ cocta valet etiam contra frigidita

tem et humiditatem cerebri: et etiam litargicis. p sternutatione puluere eius narib9 apposito. ad eleuationem vuee gargarismus factus ex aceto decoctionis seminum eius et ficuum siccarum. contra iliacam passionem ex frigida causa semina eius i sacello posita: et vino decocta membro dolenti supponatur. **Dias.** Nasturtium lumbricos expellit: et ventrem turbat. splenem attenuat cum aceto. et aborsum facit. et ventrem stimulat simile e sinapi et eruce. et impositum lepras et zernas emendat: melle addito duricies splenis compescit. sordida vulnera purgat. si succus adhibeatur morsibus venenatis bibitum occurrit. fumigatio eius serpentes fugere facit: vel fluentibus profluis succo linito occurrit. Carbunculos rumpit cum polenta: et aceto coctum. sciaticis vtilissime cum aceto et polenta auxiliatur. tumores et duricies spargit. remouet ordeola matura cum salsa aqua impositum. In dolore cordis coquitur i lacte caprino et datur ad bibendum. dolorem oris loci tollit puluere seminum asperso: sed prius melle vncto loco: scabiem cum aceto sanat. Naz cardamı virtus caustica e: et tamen vsus eius venerez vi detur inhibere: non ea fortasse ratione qua etiam ruta q nimia vi caloris semen genitale consumit. fermento mixtum et appositum furunculos: et carbunculos prouocata suppuratione disrumpit. succus eius infusus auribus dolorem dentium mitigat. semen partus necat: quod cum vino austero bibituz animalia ventris extinguit. pruriginez cuz anserina adipe tergit. Aluum purgat sorbitionibus mixtum. pituitam pectoris soluit. dolores pectoris cum lacte caprino coctum mitigat. a ieiunis cum melle sumptum tussientibus salutare est. Corpus rubere facit: et ideo cefalicis: et ad ea que calefieri opus e congruit. herba eius omnia hec facere nouit: sed paulo minus efficaciam habet.

Gal. vij. sim. phar. cap. de nasturtio. Semen nasturtij habet virtutem que calefacit et desiccat sicut sinapis: et propterea sciaticos: et dolores capitis: et quodcuq3 aliorum indigentiuz rubificatione calefacit cum eo sicut e sinapis. miscentur autem cum eis quecunq3 asmaticis dant pharmacis: ceu videlicet incidere fortiter grossos humores: potens sicut et sinapis: assimulatur eni illi per omnia. herba vero ipsa sicca e similis i virtute semini. humida autem dum e viridis propter permistionem aquose humiditatis deficit plurimum: et ita e moderata in hoc secundum mordicatione vt cum pane possibile sit ea vti sic opson.

Auic. primo can. fen. quarta. capitulo. vij. Nasturtij semina torrefacta mixta cu adoq constringunt fluxum superfluum puenicte ex catartico.

Carsa .i. sanguis in oculo
Carmata .i. antrax
Carchibaduti. i. omnia que aceto et sale condita sunt: vt capparis: et oliue: et reliqua ex quib9 fiunt salse: vt sinapis: et eruca.
Carnaxadbi .i. carui
Carnabadi idem quod supra
Carnanadini .i. cannapum
Carnabum .i. carenum
Cartar .i. neptia
Cartamu vel cartamum. i. habel nil
Cartamen vel drarbal. Dias. ca. cartamen
Cartamen e herba que habet folia et calamum similia frumenti: et calamus habet nodos in summitate calami eius: e granum simile antora: et cuz cortice suo diuisum in duo: et grana duo inuicem iuncta. hoc autem granum administratur in medicina: et e sicut ordeum in virtute sua: nisi quia i sapore suo e stipticitas. et virtus eius e fri. frigiditate pauca: et sicca.
Cartata id est appetitus comedendi lutum et similia
Cartamia .i. crocus hortulanus
Charta quid e. l. l. burchdi
Cartasilago quid e. l. l. quam supra
Charta inda .i. charta de papiro
Cartaldus e species mirrhe

Cap. 140.

C Artamus

arabice: gre. ginc9: vel cincu: latie vero crocus hortulanus.

Sera. li. aggre. cap. de cartamo. auct. Diasc. Cartamus e ex eo domestic9: et siluestris. Domestic9 hz folia longa: aspera: alta spinosa: et diuisa: et habet stipites longos duoz cubitoz spinosos: et sup eos sut capitella in magnitudine oliue maioris in quib9 e flos croceus similis croco: habet semen albu: et subrubeu: et oblongu angulosum: et quod de ipo administrat ad ventre soluendu e seme eius solum. Et ide auc. Gal. Uirt9 eius e que calefacit in secundo gradu qn administrat interius. et ide Sera. Cartamus siluestris stipes ei9 e similis cartami domestici: nisi q folium eius e longius folio cartami satis: et folia eius nascunt in summitate ipi9: et hec virga e sine folijs et mulieres vtunt virga ei9 p fuso: et sup summitatez virge e capillositas spinosa: et flos croceus. radix eius e sbtilis in qua nullu e iuuamentu. virtus ei9 e que desiccat: et calefacit temperate. **Dias.** cap. cincu sm traslationez nostram. Cincu. i. cartamus folia habet oblonga: et diuisa: et aspera: et spinosa: tyrsum habet longum et spinosum in quo sunt capitella obrotunda cum flore croceo: semen albu habens obrufum: et oblongu et angulosuz: flores ei9 multi in coctura comedut decoctos: semen ei9 multi exsiccant. **Jo. mes.** cap. de cartamo. Catam9 duoz modoz e. est eniz domesticus: et siluestris. et dixerut quidam q nil e de specieb9 cartami: et elongati sunt. Cartamus de quo hic loquimur e domesticus: et melior pars plate ipius e semen: et p9 illo flos ei9. Et melius semen ei9 est: qd e albu plenu planu et grossu: cuius medulla e vnctuosa pinguis: et cortex tenuis: et melior flos e9 e q e sic pili croci. Et e ca. in p gradu: sic. i z°. et flos eius e minus ca. et siluestris e calidior et siccior: et e i eo

virtus lacticiniorum remissa. Est autem cartamus apertiuus: abstersiuus: conturbatiuus: faciens nauseam et inest ei virtus educendi per vomitum et per ventrem. et eius nutrimentum paruum est et malum: et multum nocet stomacho faciens fastidium: et est tarde et debilis solutionis: et dimittit vestigia lenitatis in visceribus. Et emendatur nocumentum primum permiscendo ei aliquid aliud ex medicinis stomaticis: sicut anisum proprie et galanga et macis et similia. Et confortatur eius solutio: et emendatur nocumentum quod imprimit in intestinis: permiscendo ei aliquid ex medicinis acutis: sicut cordumenum sal panis zinziber sal gemma et similia.

Auic. li. ij. cap. de cartamo. Cartamus alius est domesticus et alius est siluestris. qui siluestris ca. est in secundo gradu: sic. in tertio. et domesticus ca. in primo: sic. in secundo. Et sciendum est quod cartamus: alius est cartamus indus quem scies si. l. l. habel nil

Posse. Dias.

Semen eius datum cum mulsa ventrem purgat: cacostomaticum est: et dulce multum: et ipsum ventrem deponit amigdalis et nitro mixtum: et aniso cum melle cocto accepte ante cenam due vel tres velut nuces ventrem mollit: digestionem prestat. Confectio eius talis est: cinci albi assi et purgati ciatos. iij. anisi. ℥. i. afronitri. ℥. i. mellis quod sufficit: carnes caricum xxx. hec confectio accepta omnia predicta facere nouit. succus seminis eius coagulat lac. Alij cum succo miscent mel vel anisum vel amigdalas. et dant in ptisana: aut in iure pulli: et faciunt dysentericis magnum adiutorium. ℥. vi.

Sera. auc. Dias. quando teruntur capilli cartami siluestris aut flos: et bibuntur cum pipere et vino: conferunt puncture scorpionis. Et quidam putauerunt quod si quis percussus a scorpione tenuerit radicem eius in manu sua non sentiet dolorem eius: et quando proijcit eam tunc sentiet. Et idem auct. Mesarugie. Flos cartami est crocus hortulanus: et est stipticus: et ca. cum temperamento: qui si teratur cum aceto: et liniatur super empetiginem aufert eam omnino. et quandoque cum eo et melle linitur super culam que fit in ore infantium curat eam. Et idem auc. Attabari. In croco hortulano est quantitas stipticitatis pauca. et agrestis est calidior: et siccior Et idem. auc. Aben mesuay. Agrestis quando teritur cum aceto: et linitur super linguam puerorum expellit culam.

Sera. auc. Messeha. Catarmus lac coagulatum dissoluit: et dissolutum coagulat et laxat humores adustos: et est melius stomacho: et eius aqua laxat humores adustos: et est mala stomacho: et eius aqua laxat phlegma: et similiter facit medulla. Et dosis eius est ℥. xxx. cum lib. 5. aque ca. et ℥. x. penidiarum. et sic agrestis est calidior: et siccior domestico plus abstergens phlegma viscosum mundificans stomachum et pectus.

Jo. mes. aucto. Pauli. Accipe medulle eius ℥. x. cordumeni ℥. i. s. fac ex eis grana sicut cicer da ℥. v. soluit enim sufficienter. et dicit etiam. liga ex medulla quantitatem sufficientem in panno. et suspende in oximelle quando coquitur et erit solutiuum: et proprie si fuerit oximel scilliticum. Et idem auctoritate Algaselis. Accipe eius medulle aureos. xij. penidie aureos. iiij. cordumeni zinziberis ana aureum vnum: aggregentur omnia cum melle: et fiat forme sicut nuces: et da vbi oportet vnam vel duas. Et idem auc. Gal. coquatur medulla eius in iure galli vel galline cum speciebus: et proijcitur vbi oportet. et dixit etiam fiat ex medullis eius et ponderis tertia ipsius ex amigdalis: et sexta ex pienis: et aggregentur omnia cum melle et decoquantur cum succo squille: et fiet hec mirabilis iuuamenti ad ea que dicemus. Extrahitur enim ab ea oleum iuuamentorum multorum: et eius operatio est sicut olei de ben: et olei de amigdalis: et solutione educit phlegma per vomitum: similiter et aquositatem: et valet ad egritudinem ex eis sicut est colica: et clysterizatur et valet similiter et mundificat pectus: et pulmonem: et proprie loboc predictum: et alij modi administrationis eius: et clarificat vocem. et similiter oleum ipsius et vsus eius in spermate, augmentum facit. flos vero eius cum aqua mellis remouet ictericiam. Dosis eius est a. ℥. iij. vsque ad aureos. v. et floris eius a. ℥. i. vsque ad aureos. ij.

Auic. Oleum eius est propinquum oleo vrtice: verumtamen debilius: et est ex eis que caseant lac: et nutrimentum eius est multe paruitatis: et mundificat pectus: et clarificat vocem: et est malus stomacho: et caseat lac in stomacho: et confortat colice. Et solutione educit phlegma adustum quando miscetur cum ficubus aut melle. et confert vomitui et oleum eius qui est domesticus soluit ventrem: et quandoque fit solutio per ipsum si ponatur medulla granorum eius in iure: aut fiant ex eo et amigdalis pillule sic quod de eis in potu sumantur aurei. iiij. et quandoque sumuntur de medulla eius: et costo: et amigdalis amaris tres amuluset et anisi et nitri: cuiusque eorum aureus. i. cum ficubus siccis et melle: et recipiuntur de ea nux aut nuces due: et soluendo aquositatem: et quandoque fit ex eo natiuum aliud et eius confectio est vt sumatur cum amigdalis excorticatis et aniso et melle decocto narsen: et sumatur de eo ipsarum: et quandoque bibuntur de medulla eius recenti. xx. ℥. infusa in lib. aq ca. cum ℥. x. penidij albi triti: et solutione educit phlegma. Et conferunt folia siluestris aut fructus eius aut amborum commixtorum quando in potu tribuuntur ad puncturam scorpionis. quidam autem homines dixerunt quod si morsus tenuerit in ore suo folia siluestris: et fructum eius non sentiet dolorem: et quando a se ea proiecerit: redibit dolor.

Careon. i. nux: inde leptacareon. i. nux minuta: et est auellana. nam lepta. i. minutum: et diacareon. i. rob de nucibus: vt in Alexandro de squinantia.

Carea	idem quod supra
Carea basilica	.i. nux auellana
Carea miristica	.i. nux muscata

Carex est herba que in extremitatibus est multum similis sparago: et est planta in extremitatibus sicut acus pungens vnde Ouidius. Et carex pastu amari: inde caretum. i. locus vbi nascitur carex

Careti	.i. bombacis combusti

Carenum est mustum quod coquendo tertiam partem amittit. vnde Isidorus. Carenum dicitur eo quod feruendo careat parte tertia. ℥ᵃ. n. parte musti amissa: quod remanet carenum est. Sapa est eo quod feruendo ad quartam partem redacta sapa dicitur. sed idem est quod carenum: quia eius consumitur tertia pars

Sed rob ē mustū coctū ad tertiam sic q̄ ꝯsūpte sunt due ptes. Sꝫ pusca ē vinū secundū: q2 secūda rio emittit a vinatia: ⁊ ē pucceoleū: sꝫ ꝫ Gal. ī li. dinamidiaꝝ: pusca fit ex duab⁹ ptib⁹ aque: ⁊ trib⁹ vini ⁊ coquitur: ⁊ hoc ē verius.
Careos. i. carui: ⁊ careos. i. cortices virides nucuꝫ
Carbeste. i. calcis vive Carbella. i. caprifolium
Carcetum. i. bombix Cardellum. i. napo
Carmesich. i. fructus thamarisci domestice
Carmesir idē qḋ supra Camesic idem qḋ sup
Carmezic idem quod supra
Carmet ē pond⁹ kirat. vi. ⁊ alibi repitur qḋ ē aureus vn⁹: ⁊ grana. iiij. aliquando karmet scribitur
Carmesonde. i. vitis nigra Carneb. i. solatrum
Carpelinos dicit oribasius cōmen. affōꝝ illos q multum comedunt: ⁊ tenues sunt semper
Carice. i. fic⁹ sicce Cariola. i. pastinaca agrestis
Cariotas idem quod supra
Cariote semen. i. pastinace agrestis semen: ⁊ ē nux vomica Cariadendra . i. nux carea
Carion . i. semenn laureole
Cariste miristica . i. nux muscata
Caris miristica idem quod supra
Carme. i. rasure panni Carien. i. draco marin⁹
Caritamon. i. turbit Carisomas qd ē. l. l. xeuq̄
Cariosus . i. tarolat⁹ vel corrupt⁹
Caridia . i. nuces
Caries. i. pulvis ligni corrosi seu a putredine seu a vermib⁹: p quo lege litteram dohabareth
Cariota planta ē cuius radix ē velut pastinaca: sꝫ plus odorifera esui apta: sed ꝫm Theodoꝝ pscianū: semen eius ē careos. quidam dicunt q̄ ē pastinaca agrestis.
Caricias ē vna ex speciebus titimalli
Caritarzed . i. granum alcorsof
Carissuna . i. armoniacum
Caria basilica . i. assellana
Carion. i. dragontee semē Cariote. i. carui
Carcios . i. cacreos
Cardi pontici . i. dauci silvestris
Cardia. i. cor Cadialgia. i. dolor oris stomachi
Carunli . i. xilocaracta
Carpinus ē magna arbor satis nota
Carpisia. i. cucube Carpision idē quod supra
Carsites . i. nux vomica
Cartinon . i. cancer morbus
Cartim . i. lūbrici terrestres
Carzdir. i. stagnū Caros. i. congelationes
Carotides. i. vene sbtiles valde p⁹ aures: ⁊ dicūt capillares: ⁊ sunt alie vene capillares in epate.
Caros . i. semen hyperici
Carotica. i. stupefactīa vl' dormitatīa. s. narcotica
Caro marīa qd ē. l. l. adarce. Caro qd ē. l. l. atamie
Caro tyri qd ē. l. l. latamie balsax
Caror . i. nespulum
Carbo ē pustula corrosiua adurens
Cardo fullonū. i. virga pastoris: p q̄. l. l. dipseus
Cardo benedictus quid ē. l. l. carduncellus
Carmoleon . i. cardo benedictus
Carpos . i. fructus vel semen
Carpogissi . i. fructus hedere
Carpos myrice . i. fructus genestre
Carpocareos ē cortex nucis regalis: ⁊ nō fructus nucis pdicte: qḋ semp ī antidotis īuenit' ī antidotario virili. nō enī inuenit' fruct⁹ nucū ibi ꝯuenire nā dicit' diacareos qḋ ē rob corticū nucū: qḋ docet Alexander cap. ḋ squinātia. sꝫ carion ē fruct⁹ eiusdem nucis.
Capocancreos . i. semen ferule
Carpocissi . i. bacce hedere
Carpos myrice . i. semen agreste
Carpodarsanum. i. fruct⁹ vel semen darseni
Caruricinum . i. sinopida
Carui agreste cinimella piperdinarchos ⁊ cordumeni idē: p q̄. l. l. bardameni
Caruption est species quedam lacticinij: ⁊ ē q̄rta species titimalli
Carurigati roralis. i. ḋ lacub⁹ vel paludibus
Carui pontici . i. dauci
Carui romanum idem quod supra
Carui quid est. l. l. barunci Carua. i. karua
Carulli . i. cardamomum

Capi. i41.

c Aruum ara. ⁊ stanix grece melanchiū: vel git melanchiū: latine vero nigella. Nigella ē semen cuiusdā herbe rotundū sbnigrū hñs colorē: sbamaꝝ saporē: virtutē hꝫ diureticam ex amaritudine dissolutiuā: ꝯsūptiuā ex q̄litatib⁹ suis. folia eius sūt parua minuta: ⁊ mollia: similia cotule. ⁊ flos ei⁹ ē figure stelle: coloris celestis: et hꝫ ī sūmitatib⁹ capitella: sicut papauer: ⁊ ī medio ex ītrinseca pte sunt aliqua ordinatim diuidenda semina. ē ca. ⁊ sic. ī t'tio ḡdu Sera. li. aggre. cap. caruū. i. nigella: ē planta pua: hñs virgas paruas circiter duos palmos aut pl⁹: ⁊ hꝫ folia parua: minuta: ⁊ mollia: similia folijs plante q̄ dicit' carnabaon siue ranobaon: nisi q2 sūt miora satis: ⁊ ī sūmitate sūt capitella sbtilia similia capitibus papaueris oblonga: ⁊ ī medio ei⁹ sunt parietes separātes semina: qḋ quidē semen ē nigruꝫ acutū boni odoris. Dias. cap. melāchiū ꝫm trāslationē nostrā. Melāchium herba ē minor: folia minuta: ⁊ tenera: ⁊ semen minutū habens: cui⁹ frutex longus ē duoꝝ palmoꝝ ⁊ desup hñs capitellū simile micoīo: sꝫ oblongū ī medio vel uti parietes hñs qb⁹ discēnūt' semina: q̄ semina sunt nigra: ⁊ odorata: ⁊ viscida q̄ ml'ti pāni asper gunt. Gal. vij. sim. phar. cap. melāchium. melāchiū. i. nigella calefacit: ⁊ siccat ꝫm tertiuꝫ graduꝫ. Posse. Nigelle farina cum succo absinthij ēplastꝝ factū circa ūbilicū: ⁊ pcipue puer| lūbricos necat. Alijs ꝯficiat' ad scabiē cū melle: ⁊ dct' p os. vnguētū ad scabiē pulueris nigelle ī ml'ta q̄ntitate fiat decoctio ī forti aceto vsq ad aliq̄ntulā spissitudinē: ⁊ tūc addito oleo fiat inde vnguentū bonuꝫ ad scabiē: ⁊ empetiginē: ⁊ lentiginē faciei tollit. farina nigelle ꝯfecta cū aceto tepido: īfus⁹ aurib⁹ v̄mes necat. ꝯtra stranguiriā: dissuriaꝫ: ⁊ iliacam

melanc... ge...

passione detur vinū infusionis nigelle p noctē: sȝ ante coquatur: qꝛ nimium fieret violētum. Constat enim si in multa q̄titate fuerit occidit. si autē in multa q̄titate habetur ponem saccello: ꝛ fiat d̄ coctio eius in vino ꝛ oleo: ꝛ supra renes ꝛ pectus fiat saccellatio. cōtra p̄dicta valet similiter: ꝛ ē satis expta odorata cōtra catarrū: ꝛ corizam. ꝛ h̄ hȝ nigella a sui ꝯplexiōe: vt Gal. vi. simpl. phar. cap. de peonia. hec inuenies **Dias.** Melanchiuȝ in littera glisikiside. in cataplasmatibus capitis dolorē mitigat in initio. suffusiones tritum ꝛ naribus īmissum medicatur. addita irisi illyrica lentigines ꝛ lepras impositum ꝛ verrucas saluberrime curat. tumores veteres ꝛ duricies cū aceto soluit. Carbunculos cū vrina curat: ꝛ ad sanitatem p̄ducit. cum aceto coctū: ꝛ ore retentū: dolorem dentium nō admittit. In aq̄ coctū vt det cataplasma in vmblico positum lūbricos excludit. puluis ex eo in lintheo ligatus: ꝛ frequent̄ odori aplicatus catarrū cōpescit: ꝛ inflationes dolorē facientes. ꝛ qꝛ calide ē virtutis: iō dieb⁹ m̄ltis potatū mēstruis impat. vrinam ꝓuocat. lac deponit: ꝛ ēt desiccat nimis: ꝛ leptomere ē. ꝛ iō callos appositum tollit. pingues ꝛ glutinosos humores ꝛ cōstipatos digerit. cū nitro bibitū disnoicis singulare p̄sidium ē. ꝛ morsibus venenatis occurrit bibitū. ʒ. i. cum aqua. fumigio suo serpentes de domibus excludit. **Gal.** Uidetur autē melanchium s̄btiliū partiuȝ existere. ita autē ꝛ catarros sanat calidum in pāno ligatū: vt odoret̄ frequenter. at vero ꝛ iuētosissima ē intra corpus assūpta quo ꝛ manifestum ē q̄m s̄btiliuȝ p̄tiū ē: ꝛ certitudinalit̄ a calidissima supata s̄bstātia. pp ea vero ꝛ amara ē. mōstrabat̄ autē in quarto: ꝙ ad sūmā s̄btilitatē ꝛ ellaborationē ducta ex t̄restri s̄bstantia amara generatur qualitas. Nullū ergo mirabile ē si lūbricos interficere nata ē nō solum comesta: sed in ventre extrorsum apposita. monstratū enim fuit q̄m ꝛ hec natus ē efficere amar⁹ sapor. at uero q̄m lepras ꝛ formicas eijcit: ꝛ ortogoniā iuuat: ꝛ mēstrua ꝓuocat: que ꝑpter grossiciem humorū vel viscositatē sunt detenta: ꝛ vniuersaliter eis que incidere ꝛ abstergere: ꝛ siccare ꝛ calefacere īdigēt vtilissimū existit h̄ pharmacū. **Sera.** auc. Dias. cap. de nigella. qdā admiscēt hoc semen in massa paste: et faciunt inde panē: et q̄n fit emplastꝝ fronti cū eo confert sode. et q̄n fit caputpurgiū cū eo trito ꝛ hyreros cōfert aque que descendit ad oculū. et q̄n fit emplastꝝ cū eo ꝛ aceto aufert bothor malas: ꝛ curat scabiem vlceratā: ꝛ resoluit apāta flegmatica antiqua: ꝛ melancolica dura. ꝛ teritur: ꝛ miscetur cū vrina antiqua: ꝛ ponitur sup verrucas ꝛ carbunculos: ꝛ aufert eos ꝛ curat. Et q̄n coquitur ꝛ teritur cū aceto ꝛ ligno pini: ꝛ tenetur decoctio eorū in ore aufert dolorē dentiū. ꝛ q̄n fit emplastꝝ cum eo sup vmblico puerorꝝ occidit lūbricos. ꝛ quādo terit̄ ꝛ ligatur in petia: ꝛ odoratur sepe: restrigit fluxū corize. ꝛ ē ca. virtutis. ꝑptera q̄n assidue potatur diebus plurib⁹ ꝓuocat vrinam: ꝛ menstrua ꝛ desiccat lac. Et q̄n sumit̄ in potu. ʒ. i. cū aqua cōfert morsui rutele. ꝛ q̄n fit fumigiū cū ea fugat venena. ꝛ fit emplastꝝ cū ea sup duricies que fiunt ī iuncturis pedū que dicuntur calli: ꝛ aufert eas. ꝛ q̄n sumit̄ interi⁹ īcidit ꝛ digerit humores viscosos ꝛ tenaces: ꝛ aperit opilationes interius. verū tn̄ putant qdā ꝙ si sumat̄ nimis de eo occidat. Et idē auc. Alben mesuay. Proprietas eius est que aufert febrē phlegmaticā ꝛ melācoliā: ꝛ interficit ascarides: ꝛ confert morsui rutele.

Carbūcul⁹. i. caro ignita: ꝛ ē apostēa calidissimū.
Cardus .i. virga pastoris
Carduncellus. i. carduncellus benedictus q̄ pōit̄ in antidotario virili in vnguento martiaton: ꝛ qd est lege litteram erition

Cap. 142.

C Ardus siluestris

Plinius cap. d̄ cardo siluestri. Cardorū siluestriū duo sūt gn̄a. vnū fructuosius altero. alterū vnicaule crassius. vtriq̄ folia spinosa muricatis cacuminibus: sed alterꝝ florem purpureū mittit inter medios aculeos celerit̄ canescentē: ꝛ abeuntē cū aura. scolimō grece vocat̄ ꝛc. Itē alibi card⁹ et folia et caules spinosas lanugines hȝ. Itē ī anchora leucantos ē dictū spina alba: ꝛ cademietos policantos est dictum spinarū pluriū: amopigos: belisenes: scolinas. Cameleon in folijs nō hȝ aculeos: sȝ leucātos sic. Est autē alia driā: ꝙ qdā ī his multicaula ramosaq̄ fiūt vt card⁹. vno aūt caule nec ramoso nec enetos q̄dā cacuminē tm̄ spinosa sūt vt tringil: q̄dā estate florēt: vt terralis ꝛ elixe nes scolimos ꝛc. **Gal.** vij. sim. phar. cap. scolimi. Scolimos. i. card⁹ siluestris: cui⁹ radix multitudinē vrinaꝝ educ̄ fetidaꝝ. siqs ī vino coquēs eā bibat: et ꝑpt̄ h̄ fetitudines sanat assellaꝝ ꝛ toti⁹ corporis purgatiuo hoc pharmaco talis humoris ex tota substantia existente. que vero s̄m qualitatē energia quidem ca. in tertio gradu vel tertio incipiente indicat h̄ pharmacū: sic. autē in secundo

Carduo quid est. l. l. cameleombante
Cardumen. i. carui siluestre: ꝛ ē cordumeni
Carguer. i. carui   Carnub. i. currubia vel xiliq̄
Carnuli   idem quod supra
Carpusia   .i. arbor berberis
Carrubia. i. xiliqua   Casac. i. stagnum
Casabeld herire. i. calamus aromaticus
Castagum   .i. papauer
Cassadi[illegible]ure   .i. prassium
Cassamum   .i. malum terre
Cassabderire. i. calamus aromaticus
Castran   .i. bectonica
Castaltica   .i. mundificatiua
Castalticum. i. repressorium: vel stipticū
Castanea quid ē. l. l. sardamos balanos
Castarano   .i. bectonica
Castranula   .i. scrofularia
Caseus quid est. l. l. lelem
Caserbarum   .i. cassia fistula

Cap.143.

c **Asef** arag.gre.later:latine vero tegula.

Sera. li.aggre.cap.casef.auc.Dias. Tegule atanor qñ sunt bene aduste hñt virtutẽ cauterizatiuã:et ꝓpter hanc cãm qñ miscetur et linit cũ ea cõfert pruritui et bothor.et ꝯfert podagre:et quando miscet cũ cerotis:resoluit apãta dura:et scrofulas.Et idẽ auct.Gal.Tegule latez virtus ẽ abstersiua:et maxime tegula atanor:et vt⁹ eius ẽ que abstergit:et desiccat:et ꝓprie illa que est ex atanor:que ẽ siccior alijs:et põit ꝓpter hãc cãz in vnguentis:que dicunt mãfastas:et ẽ vnguentũ in qd ingreditur huiusmodi testa medicina bona ad vlcera consolidandũ:et incarnandum ea.

Casekso	.i.vespertitione
Cassen	.i.medium
Canssen	.i.amissio odoratus
Cassemum	.i.leuisticum
Cassebat	.i.coriandrum
Casia	.i.limaces
Casi.i.ossium que sunt in pectore	
Casoior	.i.stagnum
Cassia siringa	.i.cassia fistula
Cassia	.i.cassia lignea

Sciendũ qñ inuenitur cassia sine determinatione debet intelligi cassialignea:sed quando inuenitur cũ detminatione dz ĩtelligi õ illa cassia ad quã cadit detminatio.ꝑ cassialignea: lege.l.melochia

Cassia rubea	idem quod supra

Cassilago iusquiamus dens caballinus idem est: et est beng

Cassia fistula quid ẽ.l.l.chiarsamber

Cassium.i.ossium que sunt in pectore

Casola	.i.sigillum salomonis
Casoias ẽ species lilij.ꝑ qua.l.l.ansea	
Castoron	.i.betonica
Castrot	.i.coriandrum

Cap.144.

c **Astoreum** latine grece castõ vel ansinia.arab. vero anchian:vel anguidebeldustor

Sera. li.aggre.cap.anchiã auc.Dias.anchian .i.ãguidebeldustor.i.testiculi castorei et sũt testiculi aĩalis qd grece dr castor:et ẽ aĩal qd viuit ex aquã et ĩ aqua:sed in aqua plus:qꝛ nutrit ex pisculis et cancris:et ex his eligendi sunt testiculi gemini pendentes ex vna radice: interius hñtes sicut mel:et ipsi sunt similes cere in colore sãguis coagulati:et qui sũt ĩ pelliculis suis grauis odoris pingues:et qñ sepant inueniunt ibi tunice multe:a qb⁹ facile sepantur.debẽt ergo mundari ab ipsis pelliculis:et sic poni ĩ medicinis.Adulteratur cũ armoniaco:et gũmi cõfectis **Dias.** capi. de castoreo cũ sanguĩe ipsius animalis. Castoreũ testiculi sũt aĩalis sm trãslationẽ nrãm. bine viuentis.nã greci ãsiniã vocauerũt.sepi⁹ nãqz aquaticã:sepe ẽt terrenã sustinet vitã.Est nãqz hoc aĩal ꝯpactũ vt porcus:et appellat castor. falso vo opinant aliq: ꝙ ꝑsecutione hominũ sibimet aufe

rat testes:nõ enim valet eos attingere.veruz optimũ ẽ ponticũ:qd sit interius cereũ:et obrusum naturalib⁹ mẽbranulis et graui odore brunosum ac remordens:qd quidã adulterantes adulterãt ipz cũ armoniaco vel gũmi cõsparso sanguine dicti animalis.vñ oz nos eligẽ testes:qui ex vno initio vnitionẽ sũpserũt.ẽ enim ĩpossibile duas vesicas vno mẽbranulo vnitas ĩueniri.vnde eligẽdi sũt illi q iuncti sunt ex vna radice:deint⁹ similes cere:bromo pleni:viscidi et fragiles qꝫ citius se sepantes ab ipis folliculis.debẽt enim purgari:et mediũ ipm medicaminib⁹ misceri.Et idẽ Serap.aucto.Gal. Uirtus eius ẽ q̃ calefacit ĩ tẽrtio gradu:et desiccat in secundo. **Auic.** lib.ij. cap.de castoreo.Est testiculus aĩalis marini et terreni:et submergit:et inuenitur par suspensum ex radice vna sicut duo fella vaccina exiccata:et hz corticem subtilẽ:qꝛ quolibet actu frangitur:et sũt duo testiculi simul adherentes.Et eius qdẽ adulteratio fit ex oppoponaco gũmi ꝯfectis cũ oleo et pauco castoreo:et desiccat ĩ vesica.q aũt laborat accipe hoc mẽbꝝ hui⁹ aĩalis:oz vt qñ scindit cutim q̃ ẽ super ipm exhat humiditatẽ cũ ea q̃ in ipo ꝯtinet:et est hũiditas sicut mel:et exiccet eãsimul sbtili⁹:et forti⁹ ẽ omni qd calefacit:et desiccat:et oz ꝙ sit calidũ ĩ fine tẽrtij gdus vsqꝫ ad quartũ:et siccum in secũdo.

Posse. Cõtra litargiã ꝓuocet sternutatio ex castoreo:nã cerebꝝ ꝯfortat et cõmouet.vel fiat cõfectio eius cũ succo rute: et modico aceti:et abraso occipitio fricet et manib⁹ cataplasmet: puluis etiaz eius ꝑ nares recipiatur Contra epilepsiam:et alias frigidas passiones capitis:detur castoreũ in quantitate.ʒ.ß.dentur etiaz ℈.iij.vel.iiij.cum succo rute in potu:vel vinum decoctionis eius.Contra paralysim lingue puluis eius sub lingua ponatur:donec per se cõsumatur Contra paralysiz totius corporis detur vinuz decoctionis eius et rute et saluie.Contra paralysim virge fiat fomentum circa pectinẽ ex vino decoctionis ei⁹.Contra gomoream fiat decoctio eius in succo agni casti:addito modico aceto:et cataplasmetur super renes: virgam et pectinem. **Sera.** auc.Gal.Castoreuz sui caliditate et siccitate resoluit:et iõ curat spasmũ õ repletõe et ꝯfert patientib⁹ tremorẽ:et habentib⁹ singultũ:propterea ꝙ euacuat et purgat neruos ab eo quod in eis continetur de re extra naturã.et qñ sumitur in potu cum pipere et aqua mellis: ꝓuocat mẽstrua et expellit fetũ.et qñ sumit ĩ potu cũ aceto ꝯfert hñtib⁹ ĩflationes ĩ ĩtestinis et stomacho: et hñtib⁹ tortiones et singultũ pp hũorẽ frigidũ et grossũ aut vẽtositatẽ.Et oĩb⁹ egritudinib⁹ qbus ꝯfert bibitũ ꝯfert ẽt ĩunctũ cũ oleo veteri.Ad subethꝛ obliuiões cũ febre oz admisceat cũ oleo ro.et fiat linitio sup caput:et qñ põit sup prunas:et suffumigat cũ eo ꝯfert ad hoc.Et dixit ꝙ ipm ꝯparatuz opio ẽ contrarium. Et idem Sera. Castoreum ꝯfert morsibus venenatorꝝ:et cõmouet sternutationẽ et qñ bibũt ex eo aurei.iij.et faderug ꝓuocat mẽstrua:et expellit fetũ et secũdinã.et datur ĩ potu

cū aceto:ad inflationes stomachi et intestinoꝝ: et tortiones:et singultū et ad medicinas mortiferas ꝛ miscetur cū oleo rosaꝝ ꝛ aceto:ꝛ iungitur cum eo caput ꝛ attrahitur odor p nares:ꝛ cōfert litargie. Et qn̄ fit fumigiū cū eo:aut fit iunctio cuꝫ confert tremori ꝛ terano:ꝛ doloribꝰ nēuoꝝ ꝛ iuncturarū. Dias. Castoreū calefac̄ ꝛ dēsiccat nimiā extenuandi habēs partē. Illis āt q ex plenitudine spasmū patiunt̄:aut tremorē neruoꝝ vtilissimū est:quibus autem siccitate hoc cōtigerit contrarium ē:datur ī mulsa.ʒ.i.aut cocleariū.ad predicta etiam multū iuuat si corpus extrinsecus perungatur cuꝫ oleo cicino:aut veteri: quod nimis calefieri opus habet ex fricatione castorei cū predicto oleo vtantur.vicia etiā pulmōis emendat:ac cerebri frigidū ꝛ humidū humorē si sup carbones positum fumus ipsius aperto ore attrahitur curat. litargicis ꝛ cataforeticis q̄ accidit cū febre meliꝰ ē cū oleo ro.capiti:ꝛ ceruici adhiberi q̄ꝫ cū cicino.lōginqua etiam vicia neruorum q̄tūcūqꝫ etiam nimis doloribus affligunt̄ elimīat castoreū sternutamēta ꝓuocat bibitū cū pulegio ʒ.ij.menstruis imperat.aborsum facit.secundinaꝫ excludit cū vino bibitū inflationē tollit.tortionibꝰ ꝛ singluctionibꝰ medetur.potiones venenatas nō sinit nocere.litargicis singulare presidiū ē cū aceto ꝛ oleo ro.capiti inunctuꝫ.cataforeticis ꝯgruit: hoc naribus iniectū ꝛ fumigatū facit tremori ꝛ ꝯtractionibus ꝛ oībus causis neruoꝝ bibitū:ꝛ vnctuꝫ medicatur:qꝛ virtus ē ei tremātica:ꝛ recorporatiua mixtum malagmatibus:ꝛ acopis paralyticis seu sciaticis:ꝛ his similibus presidium est. Auic. Castoreū resoluit inflationeꝫ ꝛ qn̄ ex eo illinitur calefacit corpus:ꝛ res gūmosa que ē in medio eius mordificatiua est vehemētis calefactionis.ꝯfert apātibus frigidis:ꝛ vlceribus pniciosis:ꝛ confert neruis ꝛ calefacit:ꝛ ꝯfert tremori ꝛ spasmo humido:ꝛ alcuzet humido: ꝛ stupori:ꝛ paralysi:ꝛ confert obliuioni:ꝛ litargie cū aceto ꝛ oleo ro.ꝛ subeth etiam.ꝛ si sit cū febre: tunc si bibatur cū melle ꝛ pipere confert:ꝛ nō nocet:ꝛ sit eius potio coclearīū.ꝛ resoluit species sode frigide ꝛ ventose more emplastri suppositum: ꝛ vaporatū:ꝛ ꝯfert surditati frigide.ꝛ neqꝫ ē aliqd magis iuuatiuū ventositati matricis q̄ꝫ ipm:cum ex castoreo accipitur quantū ē lens vna:ꝛ dissoluitur ī oleo nardino:ꝛ distillatur:ꝛ attractio p nares ex fumigatione eius ꝯfert apātibus pulmōis ꝛ infirmitatibꝰ eius:ꝛ bibitur cū aceto ꝑpter singultū:ꝛ facit sitim:ꝛ delet dolorē vētris pūgitiuū bibitū cū aceto:ꝛ resoluit ventositatē:ꝛ prouocat menstrua:ꝛ extrahit secūdinā cū bibunt̄ ex eo.ʒ.ij.cū mentastro:ꝛ melle post phlebotomiā saphene:qm̄ tunc prouocat sine nocumento:ꝛ ex̄hit fetū ꝛ remouet frigus matricis:ꝛ eius ventositatem ꝛ frigus testiculi:ꝛ ꝯuenit morsui venenatoꝝ paruoꝝ:ꝛ est tyriaca pfocationi ellebori:ꝛ qd̄ ex eo ē varium declinās ad nigredinē ē venenū:ꝛ qn̄qꝫ ī terficit in die vna:ꝛ cadit qui ab eo euadit ī brisen eius vero bezoar ē acetositas citri:ꝛ ē acetū d̄ vio ꝛ etiam lac asine ponitur loco eius quantū ipsuꝫ ē d̄ acaro:ꝛ q̄tū medietas ipsius de pipere

Casaf idem est quod sumenet duo:ꝛ sumenet idē ē quod obulus

Casumidar .i.galanga

Casuluda idem quod supra

Cassuridar idē qd̄.s. Cass.i.galla

Cassus arabice ē quedam planta quam cuꝫ capre pascunt adherent pilis ꝛ barbis eaꝝ humiditates que sunt laudanū:Dias.vocat eam cissos pro qua l.l.ciflos

Cassum.i.cotilidon:vel cymbalaria:vel vmblicus veneris

Cascubas .i.castoreum

Cas .i.storax

Catapsia herba ē sicut ferula:habens folia:ꝛ ē satis calida:cuius acre ꝛ cōtactu tumescit facies:ꝛ manus tangentium ipsam:ꝛ ē tapsia

Catara.i.salsum:vt in Alexandro de epatica dꝫ sententia de calida causa:pisces in eucataro mari degentes.i.salso mari

Catarrus.i.fluor rheumatis:vel fluxus:ide catarticus.i.medicina laxatiua faciens fluxuꝫ

Cataracta ē morbus oculi:ꝛ īterp̄tatur fluxꝰ: qa fit de fluxu humoꝝ

Catare .i.catapucie

Catalepsia.i.epilepsia vicio extremitatū corporis scilicet manuum ꝛ pedum

Catata ē appetitus comedendi dissimilia

Catarticum .i.purgatiuum

Cataif.i cū multe placēte parue de pasta facte q̄ fixe in oleo ponuntur in patella vnam sup aliam locando melle inter omnes duas posito:ꝛ sic simul comeduntur

Cataf .i.atriplex

Catapsalma.i.leue emplastꝝ:ꝛ ē malagma

Catanance ḃm Dias.folia habet minuta similia coriandro:ꝛ radices tenues sicut iuncus:ꝛ capita sex aut septem in quibꝰ semen ē herbo simile:que capita cū se siccauerint terre declinantur:ꝛ sunt similia vnguibꝰ ancipitrū.Est alteꝝ genus catanance:sic̄ mala malana similē radicē habens:sꝫ minorē ꝛ longam:folia habet similia oliue:sed molliora:semen minutū ꝛ ptusum sicut ē cicer rufum ambe vero date amorē mulieꝝ faciūt:quibꝰ maxime in pessarijs mulieres vtuntur

Catamen .i.puluis

Cataelticen.i.vtus retentiua:q̄ vocat̄ catalica vł

Catacephalis .i.inclinatio capitis

Catbach .i.atriplex

Catafam idem quod supra

Catafora vł cataforetica passio ē qn̄ epilepsia vł litargia fiunt a mēbris inferioribꝰ: vocat̄ similiť catalepsia:ꝛ ḃm Oribasium cataforetici sunt illi qui sunt somnō nimis grauati

Catalepion ē planta q̄ a Dias.d̄r hermodactilus ꝛ ē plāta similis narcisco differens ab eo in flore ꝛ in bullo:p quo.l.l.surrugen

Catamodium .i.iuxta modicū.

Catapodia.i.q̄ modica potet̄ ł iglutiat̄ ꝛ ē pilula

Catacus .i.congelatio capitis
Catarrata est aqua in oculo confirmata phibēs visum
Catansisim.i.generatio:incarnatio:adherentia
Catasim belicon .i.secundum accidens
Catastorfa.i.conversio stomachi quādo n̄ digerit sed p secessum emittitur cibus sicut sumitur
Catatrapus.i.p rectam lineam deriuatio
Catalipsim .i.cathocus
Catapielos idem quod supra
Cataron .i.brancus
Catafresis .i.sanguis putredo
Catafen.i.ferrugo ferri quam fabri ferrarij d fornacibus eijciunt globatim
Catades .i.male habitudines
Catatich .i.hypoquistidos
Catatropa.i.fluxus stomachi deorsum
Catamineres ē species canne pro quo.l.l.gasap
Cata .i.iuxta
Cataloticum .i.cicatricium

Cap.145.

Cataputia ex ea ē maior ⁊ minor. maior vocat arabice berma vel chatua vel chadia vel pentadactilus:grece vero cici vl' cicei vel sisamus agrestis vel siseliciprion:latine vo cataputia maior vl' custos horti vl' gyra solis. Minor ara.vocatur vendana:grece lecteris vel arminas:latine vero cataputia minor. Cataputie due sunt species.nā ē maior et minor. Maior ē sicut arbor ficus:licet minor:folia eius sicut folia platani semina eius stāt ī arbore sicut vue. Minor habet bastā duoꝝ palmoꝝ et ianem.folia similia amigdalis:sed longiora:semen eius in cacumine virge rotundū deforis nigrum:deintus albū.sunt enim ambe quasi eiusdē ꝯplexionis et virtutis.sunt enim ca.ī tertio:et hu.ī p̄. virtutē habēt purgādi phlegma p̄ncipaliter:secūdario coleram et melancoliā.

Sera. libro aggrega.capi.cathua auc. Dias. Cataputia maior que vocat' cathua vel chadia. ē arbor ī magnitudie ficus:hn̄s folia silia dulb: nisi q2 sunt maiora:leniora:et nigriora stipites et rami eius sunt concaui sicut et canna:⁊ habet semen velut in ramis aspeꝝ:et qn̄ excoriat' semen eius ē simile kirat:et ex eo exp̄mitur oleū de kerua. Minor ē planta quā multi ꝯputāt īter lacticinioꝝ species.habet stipitem vni' brachij lōgitudinē habentē:et cōcauū in grossitudine vnius digiti:et in sūmitate stipitis ramoꝝ sunt ramuli parui:et ex folijs quedam sunt sup stipitē:et q̄dā sup illos ramulos:sed folia que sunt sup stipitē sī longiora:similia folijs amigdale:nisi q2 sunt latiora et leniora:sed folia que sunt sup ramulos supiores sunt minora folijs stipitis:et sunt similia folijs aristologie longe appropinquātia similitudini folioꝝ hedere:et habet fructū ī sūmitatibus ramulorū triangulatū:et velut rotundū sicut grana cappari:et inter ipm sunt semina que diuidunt' p parietes que sunt in eo:que semina sunt in magnitudie orobi:exterius subnigrū habentia colorē:sed qn̄ excoriant' sunt alba et habent saporē dulcem:⁊ hn̄t radicē subtilē in qua nullū ē iuuamentum. Et idē auc. Habix: Habet folia lōga sicut digitus per ramos ordinata:ita q2 qn̄ accipiunt' assimilantur piscibus paruis:et ppt' hoc nomināt armeni ipm pisces:et qn̄ vulneratur in aliquo egredit' de scissura eius lac. Et idē auc. Albugerig:mēdane due sunt species:et habet folia sicut digitus et laxat si lacticinia et est ī sapore eius dulcedo. Et idē auc. Gal. Cataputie minoris virtus est similis virtuti omniū specieꝝ lacticinioꝝ:⁊ non differt ab eis nisi in vno quod est q2 in semine eius est dulcedo:et hoc semen est illud quod habet ꝓprietatē laxādi et est hec planta tota plena sicut alia lacticinia. s3 virtus cataputie maioris est ca.et abstergit et resoluit:et virtus folioꝝ est dbilior virtute granoꝝ oleū vero ex fructu eius calidius ē ⁊ subtilius ptibus olei cōmunis:et p̄terea ē diaforeticū.

Dias. s'm trāslatiōē3 nostram cap. cici.i.cataputia maior semen habet simile acinis frutex est illi arborosa:sic ficus sed minor:folia habet similia platano:sed maiora:leniora:et nigriora:et hastas vallosas canne similes:semen vt botrū compositum sed asperum:quod purgatum simile est cretonis animalis:vnde exp̄mitur oleū cicinum. Sed cataputia minor bastam habet ī cubiti longitudine:sed inanem in grossitudine vni' digiti:in qua est capitellum rotundū:folia ī basta habet que sunt oblonga sicut amigdale:sed oblōgiora:et in sūmo haste sic aristologia aut hedera oblonga.semen est in cacumine virge eius obrotundū sicut capparis que capita sunt separata a se semen deforis nigrū:et est intus album: et gustu dulce:radix eius tenuis et ē inutilis:oīs vo frutex eius lachrymo et succo plena est sicut titimallus.

Gal. vij.sim.phar.capi.cicei. Cicei fructus idest cataputie fructus qui purgat:abstersiuam et diaforeticam habet virtutē:ita autē et flos:sed oīo debiliorem.oleū vero q̄d ex fructu est:ē calidius subtilius et diaforeticū.

Posse. Contra arteticā:et paralysim: Dosis.ʒ.5.benedicte simplicis cū vino hermodactilato:et parte tertia.ʒ. cataputie dat'. Ad preseruationem sanitatis fructus cataputie viridis bene mundati et triti cum ouo mixti in viscello ponantur:nam sine molestia purgant: vel cataputia bn̄ mundata:et trita cū esula ponatur ī vino:et detur addito cinnamomo:et alijs speciebꝰ aromaticis. Ad vomitū ꝓuocandū si materia fuerit in ore stomachi frigida et ī sanis et ī egris cataputia bn̄ trita cū oleo cicino ꝯficiat':si sup os stmachi pōat' vomitū ꝓuocat. Cōtra q̄tidianā d phlegmate salso:et scabiē cōterāt' cataputie m'lte ī q̄titate:et pꝰa ī folijs cauliū īuolute sb cinē ponāt' diu vt bn̄ coquāt':pꝰa exc̄te exp̄mat' oleū:⁊ cū necesse fuerit:det' patiēti ī cibis:l' aliomō:⁊ ita pn̄t m'lti ōcipi. Ad idē fiat claretū h' mō cataputie bn̄ trite cū melle decoquāt' ⁊ cū tali melle.⁊ vīo fiat claretū. S3 nōndū q2 ī.xx.li.vini suffic' li.i.cataputiaꝝ.ꝯ q̄tidianā ex phlegmate salso scina atriplicl

ꝛ radicis rape ablactent̄ in aqua feruenti addita tertia parte.ʒ.cataputie detur cuȝ succo acetoso. Ad quottidianā ꝺ phlegmate vitreo ꝑcedētibus diuisiuis buliat.ʒ.i.in vino fortissimo:ꝛ addatur tertia pars cataputiaꝝ mūdatarū a cortice pꝰ colaturā cū oximelle detur. Cōtra iliacā passionem buliāt in aqua radices feniculi:ꝛ cassie lignee illi aqua addatur t̄tia ps.ʒ.cataputie: ꝛ iniĳciatur ꝑ clystere mol. Sera. Cataputia maior hȝ v̄lificatiuum. tutē qua abstergit ꝛ resoluit:ꝛ v̄tus folioꝝ debilior ē virtute granoꝝ:sed oleū eius ē calidius ꝛ subtilius oleo oliuaꝝ ꝛ ꝓpter hoc resoluit plus eo. Ex semine eius fit oleū: qꝺ nō administrat̄ in cibis:sed in lucernis:ꝛ pōitur in vnguētis:ꝛ qn̄ excoriant̄ ex granis eiꝰ.xxx. ꝛ terunt̄ ꝛ bibūt̄:purgant colerā ꝛ phlegma ꝛ humiditates aq̄sas:ꝛ ꝯmouēt vomitū ꝛ fluxū vētris ꝛ grana quidē eius sunt grana dura:laxāt stomachum laxatione forti:ꝛ ꝓuocāt nauseā ꝛ vomitū ꝛ qn̄ grana eiꝰ terunt̄ ꝛ fit emplastrū cū eis:mundificant empetiginē. Et qn̄ fit linitio cū oleo eius solo:aut cū aceto sedat apāta mamillaꝝ. Et tēpus qn̄ debet fieri illud oleū ē qn̄ grana cadunt a cortice suo:qꝺ oleū ꝯfert scabiei ꝛ vlceribꝰ humidis que sunt in capite:ꝛ apātibus eoꝝ ꝛ coartatōi oris matricis ꝛ cicatricibꝰ sedis:q̄ remanet post solidationē clauoꝝ ꝛ dolori auriū qn̄ miscet̄ cū aliq̄ vnguēto fortificāte opationē eiꝰ:ꝛ qn̄ꝗ laxat vētrē: ꝛ expellit lūbricos. Et idē auct. Bedigoras. Proprietas granoꝝ eius ē ꝙ dissoluūt subtiliāt ꝛ fortificant mēbra:ꝛ incidunt supfluitatē:ꝛ conferūt lepre:ꝛ simili ter oleū eoꝝ. Dias. Uirtus cataputie minoris ē catartica.vĳ.ḡna accepta:aut.ix.sicut catapodia comesta:ꝛ similit̄ ca.aqua accepta phlegma:ꝛ colerā deponit.succꝰ ex eo factus sicut de titimalo oīa similiter facē p̄t folia eius cū gallina aut iuscello accepta ventreȝ soluūt.sed cataputie maioris si.xxx.grana purgata fuerint accepta colerā ꝛ phlegma vētris deponūt:vomitū ꝓuocant gustu nō bono:hec purgatio stomachū ledit:ꝯtritū ꝛ impositū maculas lipidat:folia eius trita cū polenta tumores oculoꝝ spargūt:duricies oēs māmaꝝ ꝛ tumores ꝯpescūt ignem sacrū sola extinguūt ipa cum aceto mixta

Catamodicū .i.paulatim

Catzinazegi.i.fructꝰ thamarisci: vl' thamariscus domestica

Catenuea ē species exiture oculi submersaȝ hn̄s ꝓfunditatem que est vlcus profundum

Catenua .i.altea

Catemerinas .i.typus āphimerinus

Catetirizim.i.vesice clysterizatio seu ꝑ viaȝ virge medicatio

Catelebum .i.flos lupuli

Catelitica virtus .i.contentiua

Catellica virtus idem quod supra

Catera.i.salimoria vel crisolocanna

Catheunea .i.catenuea

Catilafon quid est.l.l.hermerocales

Catin.i.annulus Catimia.i.cadimia

Catim .i.renes

Catilotica .i.cicatricem inducens

Catilabich est dictum strangulator patris sui

Catilabket.i.strangulator canis:ꝛ sunt due plante de quibus Auic.facit duo capitula:ꝛ ꝭm Dias. due sunt species aconiti

Catimia de ipsa dictū ē supra de cadimia. Piniꝰ fit auricalcū ex lapide eroso quē vocant cadimiā celebritas eius ē in achaia:ꝛ quondā in cāpania: nūc in Bgamatico agro extrema parte Italie: ferunt nūc i'germania ꝓuīcia repertū. Stenbanus catimia est acalimia

Catim ꝭȝ Dias.cap.ꝺ agrielia:qdā oleastꝝ vocāt

Catischeo.i.tritura eris Catimchatin.i.renes.

Cathim ē spaciū qꝺ ē a renibus vsꝗ ad caudam

Cathin est oleaster:ꝛ est oliua siluestris

Cathica.i.dragantum Catostaria.i.nixa

Catones.i.atriplices Catrapotia.i.catapodia

Catostomachum .i. defensoriuȝ stomachi

Catelobich .i.comarus

Cathocus.i.cōgelatio capitis:ꝛ ē egritudo facta ex frigida ꝛ sicca materia:ꝛ ē qn̄ eger in ea figura qua ē ꝯphensus manet īmobilis siue sedens siue stans vel oculis apertis vel clausis:ideo inde cathocos vel cathēmos eos appellabant veteres

Cathocim idȝ quod supra

Catholica.i.herba allippiados:ꝛ ē herba q̄ vocatur herba catholica. Unde Dias.cap.de oleo catholicon. Tolle herbe catholice:ꝛ sequit̄ ī aliqbꝰ exemplis:q̄ ꝛ laureola vocat̄:ꝛ nō ē de suo. nam non ē vera expositio: Allipiados enim ē camela que ara.mezereon ꝛ lippium dicit̄:quam ponit Dias.cap.de camelea:sed laureolā vocat dasnoides:ꝛ similiter interp̄tat̄ catholica.i.ꝑfecta:ꝛ catholicū.i.ꝑfectū:vt in antidotario Gal.minori ponit̄ electuariū catholicon.i.electuariū ꝑfectuȝ

Cathon.i.milium Catrostaria.i.nixa

Catropia.i.malignitas passionis alicuius

Catul .i.cardamomum

Catulu idem quod supra

Cathasimbelicon .i.compassio

Casax.i.papauer Caxax idȝquod supra

Cap.146.

Archaxara.vel chachili: vel caschasi:grece animone l' miconiū:latine vero papauer. Gal. vĳ.sim.phar. capi..micon.i. papauer.vnum quidem est ixias idest fluidum nominatum eo ꝙ cito ab eo defluunt semina eius:vel quia ab eo cito defluit flos. Aliud vero est domesticum:quod est ortense:ꝛ excolitur. Atuero ꝛ alia duo sunt papauera siluestria vltra hec. Unum quidem quasi depressam habens codiam. Aliud autem oblongioreȝ hoc totum est oblongius ꝛ aridius huius papaueris opos.i.lacticinium defluit:vnde ꝛ quidam nomināt id fluidum. Uirtus autem omnium papauerū est infrigidatiua: sed ortensis quideȝ qꝺ ꝛ calachitidam nominant moderate est somniferū semē aptū esui:propterea quidem ꝛ ī panibꝰ

miſcetur id:et cū melle pmiſcentes comedūt. pmi vero cuius cito florē defluere diximus ſemen fortius īfrigidat quocirca nequaq̄ꝫ quis eo vtef intrinſtantur ſicut eo quod ē hortenſe:attamē ponūt id in cibis qui cū melle fiunt ꝛ nitro:ꝛ in panib⁹. tertio vero dicti ſemen nigrum exiſtens iaꝫ pharmacoſum ē ſufficienter infrigidans.quarti autē dicti pharmocoſius omnibus ē:ꝛ ſecūdū ſemen:ꝛ ſecūdum codiam:ꝛ ꝑm folia:ꝛ ſecundū opiū.i. lacticinium.vehementer infrigidat vſq̄ꝫ ad torporē ducenſ ꝛ mordificationē.vnde medici eſt vti eo bene miſcendo cū pharmacis obtondentibus frigiditatis fortitudinē.eſt enī ex quarto ꝛ vltimo infrigidantiū.

Sera. li.aggre.cap.caxchax.auc.Diaſ. Papaueris multe ſunt ſpecies. nam ex eo eſt domeſticū:ꝛ illud eſt papauer albū qđ ſeminatur ī hortis:cuius capita ſunt oblonga: ꝛ ſemen eius eſt album:ꝛ ex eo eſt agreſte. ꝛ ſunt eius due ſpecies.vna eſt habens caput depreſſum ꝛ ſemen eius eſt nigꝛ:ſupple ꝛ iſtud vocatꝰ papauer rubeū.ꝛ alia habet caput longū:minus tū altero:ꝛ noīatꝰ ſcil:ꝛ ex eo eſt papauer ꝯcuſſuꝫ eo ꝙ ſemina eius eo concuſſo cito cadunt:ſupple ꝛ illđ eſt papauer nigrū.ꝛ ex eo ē almucaran qđ naſcitꝰ iuxta mare in littorib⁹: ꝛ illud eſt papauer cornutum qđ habet folia alba ſimilia folijs plante que dicitur flomos:ſciſſa tū:ꝛ ſūmitates altas ſicut folia papaueris agreſtis:ꝛ ſtipitē ſimilē illius ſtipiti ꝛ habet florem glaucū:ꝛ habet ſemen minutuꝫ in vaginis ſubtilibus ꝛ longis ꝛ curuis ſicut cornua ꝛ ſicut habet fenugrecū.ꝛ ꝑpter hanc cauſaꝫ nominatur kiratidos ꝛ almicon: ꝛ eius expoſitio ē cornutum papauer.ꝛ ſemen qđ eſt incluſum in illis vaginis eſt minutuꝫ nigrū ꝛ aſpeꝛ. naſcitur in locis marinis ꝛ aſperis:ꝛ latine vocatur memit lꝫ falſo:vt patebit infra in littera celidoniū:ꝛ in littera glau.eiuꝫ.

Gal. vij.ſim.phar.cap.micon chirātes.i.papauer cornutū.nominatum eſt quidē ſic a fructu breuē cōnexionē habētem ſicut ꝛ fenugreci:ꝛ aſſimulatꝰ cornu bouino. vocatur aūt ab aliquib⁹ papauer marinuꝫ:qm̄ vt plurimū ꝑpe mare naſcitur.v̄tutē aūt habet inciſiuam ꝛ abſterſiuā.Opium autē qđ ex ſucco ipſiuſ fit fri.eſt in quarto:ſiccū in tertio. Papauer componitur ab aperio:ꝛ vento:inde papauer ꝙ vento magis aperit florem.omnia papauera in figura foliorum conueniunt: licet aliqua ex eis ſint minora alijs:differunt tū capitibuſ ꝛ floribus.nā aliqua habent capita maiora:vt papauer albū: ꝛ aliqua minora.differunt in floribus:qm̄ papauer album habet florem albū.papauer nigrū habet florem nigrū.papauer rubeū habet florem ſb̄rubeū. papauer cornutū habet florem glaucū. Item oīa papauera habent ſemen nigrū preter papauer album qđ habet ſemen album.Sed ſciendū ꝙ gūmi cuilibet ſpeciei papaueris preterq̄ꝫ papaueris cornuti eſt opium. ſed gūmi papaueris nigri eſt opium nigrū:forte ꝛ plus infrigidat ꝛ deſiccat q̄ꝫ ſemen:ꝛ ingroſſat qū ſumitꝰ de ipſo in parua q̄ntitate:ſicut granum orobi:ſedat doloreꝫ:ꝛ facit dormire.Eſt enī opium gūmi papaueris ꝛ fit in hūc modū:mane priuſq̄ꝫ ſol deſiccauerit rorem q cadit ſuper plantas:fiant ſciſſure in capitibus papaueris ſubtiles cū cultello non ꝓfunde:nec tranſfigatur cortex eius:ſed ſuperficies cutis ſolūmodo incidatur:deinde cū gūmi ſiue lac egreſſum fuerit a ſciſſuris illic radatur directa ſciſſura:quelibꝫ tū exprimatur abraſione: nec radatur cuꝫ eo cortex papaueris.Accipiatur ḡ hꝰ gūmi ꝛ coaduneꝰ ī codea:ꝛ qū colligis ex oībus papaueribus per ordinem reuertere ad prima papauera:ꝛ collige qđ iterū aggregatuꝫ inuenies ſuper ſciſſuras:ꝛ iterū tertio reuertere ꝛ vide ſi adhuc aliquid egreditꝰ: accipe ḡ hoc gūmi ꝛ aggrega in vaſe mundo ꝛ tere ſimul bene: ꝛ fac inde trociſcos ꝛ repone. Fit autē opiū alio modo:nam accipiuntur folia ꝛ capita papaueris ꝛ teruntur bene:deinde exprimūtꝰ ꝛ fiunt inde trociſci:qui reponuntꝰ:ꝛ virtus eoruꝫ eſt debilior v̄tute alioꝝ.Sed ſciēduꝫ ꝙ tres ſunt ſpecies opij.ſ.tranēſe thebaicū:ꝛ opium miconis. tranenſe dicitur a loco qui ſic nominatꝰ. thebaicū dicitur illud qđ fit đ lacte papaueris nigri.ꝛ dicitꝰ thebaicū qa thebis non fit aliud papauer niſi iſtđ vnde Iſidorus a regibus egypti dicitur thebaic⁹ ſed a thebis cadmi dicitur theban⁹:ꝛ iſtud eſt fortius narcoticū. vnde quando ſimpliciter ponitur narcoticū forte uel opium:illud debet intelligi. ſꝫ opium miconis eſt illud ꝙ fit de lacte papaueris albi:vel de ſucco folioꝝ ꝛ capitum eius:qđ papauer grece vocatur miconiū. Eſt autē aliud opiuꝫ quirinarium vel cirinatiuū: ꝛ eſt laſar.i.gūmi qđ dicitur aꝫa fetida.ꝛ non habet illud ꝯplexioneꝫ ꝛ virtutē aliaꝝ ſupradictarū ſpecierū opij:īmo ē calide cōplexionis:ſicut inuenies in.l.laſar.

Diaſ. cap.de opio.Opium ſuccus eſt ꝛ lac erratici papaueris:qđ ſic colligitur capitella acuta ſcalpello incidūtur: ita tū ꝙ nō intrinſec⁹ ledantꝰ:ꝛ ſic lac qđ emanat digito tegitꝰ:ꝛ ī cotulis reponitꝰ ꝛ ſiccatur.miconiuꝫ aūt fit ꝯtritis in vnū folijs ꝛ capitellis albi papaueri: vel fit de lacte ei⁹. veꝝ optimū eſt opium odoris grauis colore ſb̄ruſſum: guſtu amariſſimū:ꝛ qđ humore cito reſoluitꝰ.

Auic. li.ij.cap.de papauere. Papaueris plures ſunt ſpēs:hortulāī et campeſtris.ꝛ ſilꝛ eſt nigꝛ:ꝛ eſt ſpecieſ cornuti qđ eſt marinuꝫ:ꝛ fruct⁹ eius eſt citrinus. ꝛ ē iſta ſpēs papauer cornutū:ꝛ melius ꝛ ſani⁹ eſt albū.ꝛ oportet quidem ut terantur capita cuiuſcūq̄ꝫ ſpeciei recentia ꝛ fiant ex eis trociſci:ꝛ reſeruentꝰ ꝛ adminiſtrentur.hortulanū eſt fri.ꝛ ſic.ī ſecūdo:ꝛ nigꝛ in tertio:ꝛ dicitur vſq̄ꝫ ad quartū.Et papauer marinum cornutuꝫ eſt: cuius frutex eſt curuat⁹ ſicut cornua thauri:eſt abſterſiuū ꝛ inciſiuū:ꝛ eſt vehementis abſterſionis.Opium ꝑm Oribaſium cap. de opio.eſt ſuccus papaueris nigri egyptij:ꝛ eius quidē potio nō additur ſupra danich duos. q̄nq̄ꝫ vero fit opium etiā ex ſemine lactuce agreſtis:ꝛ ē ſtupefactiuū debile ſubtile.opium preterea aſſatꝰ ſuper lamiā ferream ignitam ꝛ fit rubeum.qđ ex eo eſt electum eſt gratius acuti odoris frangibile

facile resoluitur in aqua ꝛ cōgelatur in liquefacti
one:ꝛ resoluitur in sole:ꝛ non extinguit candelaꝫ
cum ex eo inflāmatur.citrinum aūt figens aquaꝫ
asperū debilis odoris:clari coloris:hoc tale est fal
sificatum cū memithe.ꝛ quandoqꝫ adulteratur cū
lacte lactuce siluestris:ꝛ est debilis odoris.ꝛ adul
teratur cum gūmi:ꝛ est splendidū ꝛ clarū: valde
fri.est ꝛ sic. in quarto.

Posse. Uirtus papauerꝫ do
mestice dicte speciei ē
que infrigidat frigiditate forti:ꝛ illud papauer est
qd plus ingreditur in medicinis.vnde quādo pa
pauer simpliciter ponitur in medicinis illud de
bet intelligi.vnde valet in medicinis semen eius: fo
lia capita ꝛ lac.uirtus eius est fri.i q̃rto gradu.

Diaſ. cap. animonis ſm translationeꝫ no
stram: Uirtus est oībus fri.quorum
folia ꝛ capitella cocta in aqua:ꝛ facile fomentata
somnum prestant.similiter elixatura eorum bibi
ta facere potest.ꝛ folia eius cataplasmatibus adhi
bita tumorem tollūt:ꝛ ignem sacrum extinguunt
multi vō terunt capitella ipsa viridia:ꝛ trociscos
faciunt:ꝛ sic vtunt̃. Capitella sola elixa in aqua
mixto melle ꝛ inspissata in cocturam vt electua
riuꝫ detur.facit vō ad tussim ꝛ rheumatissimū.ci
liacis maxie prodest:addito succo hypoquistidos
ꝛ acacie.semen vō nigri miconis tritum cum vino
bibituꝫ rheumatismū ventris ꝛ fluxum mulierum
abstinet.tritum in aqua ꝛ impositum in cataplas
matibus supra frontem ꝛ tempora somnum indu
cit.semen vō eius tanqꝫ herba acceptuꝫ anoidum
est ꝛ somnum prestat.tussim mitigat. fluxum ven
tris abstinet.ꝛ si plus bibitum fuerit litargicos fa
cit:ꝛ occidit dolorem capitis.cū oleo ro.medican
do cōpescit dolorem aurium.cum oleo amigdali
no aut croco aut mirrha infusum curat dolorem
oculoꝝ:ꝛ tumorem vitello oui medio ꝛ croco mi
xto cōpescit.ignem sacrum etiam extinguit.vulne
ra ad sanitatē perducit.podagricis cum lacte mu
lieris ꝛ croco subuenit.ano suppositū collyriū ex
eo somnū facit.

Sera. li.aggre.auc. Diaſ. Domesti
ci papaueris semen īducit sō
num temperate quando puluerizatur cum pane
aut miscetur cū melle ꝛ comeditur.sed contusum
semen eius infrigidat frigiditate forti.ꝛ gūmi eius
papaueris ꝛ succus eius est opium.Sed scil.i.lig
dum ingreditur plus in medicinis valet semē eius
ꝛ folia ꝛ lac ipsius.ꝛ virtus eoꝝ est que infrigidat ī
quarto gradu.ꝛ illa est virtus narcotica ꝛ morti
ficatiua.Et idem aucto. Gal. Uirtus domestici ꝛ
agrestis est infrigidatiua.ꝛ ꝓpterea si coquantur
folia eius cum capitibus in aqua ꝛ fundetur eius
decoctio super caput facit dormire:ꝛ quando te
runtur eius folia contritione forti ꝛ miscentur cū
sanich:ꝛ fit inde emplastrum apostematibus cali
dis ꝛ herisipille:ꝛ datur ex eo in potu nō potenti
bus dormire:ꝛ teruntur capita papaueris recen
tia ꝛ fiunt trocisci que desiccantur ꝛ reponuntur
ꝛ administrantur.ꝛ quando coquūtur capita pa
paueris in aqua donec consumatur aque medie
tas:deinde admiscetur illi decoctioni mel ꝛ iterū
coquitur donec coaguletur:ꝛ fit inde lohoch: est
valde bonū tussi ꝛ superfluitatibus que descēdunt
ad cannā pulmonis:ꝛ fluxui antiquo menstruorū
quando autē admiscemus ei acaciā ꝛ hypoquisti
dos fit fortius ad hoc.Semen vō nigri papauerꝫ
teritur fortiter ꝛ datur in potu cum vino in fluxu
ventris:ꝛ in cursu humoruꝫ antiquo ex matrice
cauendum tñ est a nimietate vsus eius ne inducat
subeth:aut lithargiaꝫ:aut etiaꝫ mortē.ꝛ teritur ꝛ
cum aqua:aut cum aqua rosaruꝫ fit emplastrum
fronti ꝛ temporibus ad nimias vigilias:ꝛ ad do
lorem capitis.ꝛ qñ sumitur de ipso opio parua q̃
titas sicut est granum orobi facit dormire:ꝛ sedat
dolorem:ꝛ confert tussi ꝛ fluxui antiq.ꝛ decoctio
papaueris albi quando abluitur cum ea caput
facit dormire temperate.ꝛ si aliquis vtitur eo ni
mis inducit subeth.ꝛ si sumatur in potu confert
morbis qui fiunt ab humoribus qui descendunt a
cerebro:quia repellit eos:ꝛ maxime qñ sumit̃ cū
aqua pluuie ꝛ vino.ꝛ qñ ex eo sumitur q̄ntitas ma
gna facit subeth:ꝛ postea occidit.ꝛ miscetur cum
mirrha ꝛ oleo rosarum ꝛ croco:ꝛ distillat̃ in au
rem.ꝛ confert apostematibus calidis oculoruꝫ.ꝛ
quando dissoluitur in aceto confert herisipille.ꝛ
qñ miscetur cum lacte mulieris ꝛ croco cōfert po
dagre:ꝛ fit ex eo suppositorium paruū ꝛ ponitur
in ano ꝛ facit dormire.est autē vsus opij i collyrijs
ut dicit idem Serapion. Diagoras autē prohibu
it vsum eius in egritudinibus oculoruꝫ ꝛ aurium
qm̃ debilitat sua frigiditate mēbra illa. Andera
dos dixit ꝙ nisi adulteratur inducit cecitatē gb
intromitteretur:ꝛ dixit ꝙ iuuamentum eius solū
est in odorando faciens dormire.alijs vō omnibus
modis vsus eius est malus: ꝛ piculosus valde. ſꝫ
hi omnes errauerunt:quoniam operatio eius ve
rificatur per experientiam. Et idem Sera.aucto.
Gali. Papauer cornutū laxat ventrem laxatione
leui:vnde abstergit:incidit:ꝛ dissoluit:ꝛ diminuit.
ꝛ quando decoquitur in aqua vsqꝫ ad consūptio
nem medietatis confert egritudinibus epatis:ꝛ flos
eius ꝛ folia conferunt multū apostematibus sor
didis.ꝛ oportet ꝙ caueatur postq̄ mūdificata fu
erint:quia abstergit abstersione forti quousqꝫ dis
soluit:ꝛ diminuit carnē:ꝛ ipsa quidem auferunt
escaras adustas que sunt in eis.ꝛ qñ coquitur ra
dix huius plante cum aqua vsqꝫ ad consumptio
nem medietatis:ꝛ datur in potu decoctio eius cō
fert scitiace:ꝛ doloribus epatis:ꝛ confert illis qui
habent in vrinis suis velut telam araneam: quoꝝ
vrina est grossa.ꝛ semen eius qñ sumitur in potu
in q̄ntitate duarum casus cū melicrato: laxat ven
trem laxatione leui.ꝛ flos eius ꝛ folia qñ fit em
plastrū cū eis addito oleo:auferunt fraudulentiā
vlcerū.ꝛ qñ cū eis fit cobol oculis animaliū aufe
runt vlcera que fiunt in cornea:que dicunt̃ arga
men:ꝛ illa que dicuntur facalia.ꝛ quidam errāt ī
hac planta putantes ꝙ ex ea exprimat̃ succus ex
quo fiat sief memithe:ꝛ error contingit ꝓpter si
militudinē quā habet in folijs suis cum memithe
sed stipitis ipsius papaueris longitudo est vnius

palmi:ꝛ folia eius sunt parua multum similia fo‐
lijs ſtorobion. iuxta folia eius ē semen album. ꝛ
vĝa eius ꝛ flos ꝛ semen assimilatur virge ꝛ folijs
ꝛ semini turbit in sua albedine. ꝛ habet radicē sub
tilem nascentem in multis locis. ꝛ colligitur semē
eius postq̄ꝫ fuerit bene maturatū: ꝛ hoc fit in esta
te: ꝛ desiccatur ꝛ reponitur. de quo accipitur pon
dus. ʒ. ij. ꝛ bibitur cū melicrato: mundificat stoma
chum per vomitum: ꝛ purgat. ꝛ cōfert epilepticis
ꝓpꝛie. ꝛ semen eius purgat phlegma. Et idē suc.
Aben mesuai. Decoctio papaueris albi qñ lauat
cum ea caput facit doꝛmire doꝛmitione tempera‐
ta. sed si aliquis vtatur ea nimis inducit subeth. ꝛ
si sumatur in potu confert tussi que fit ab humo.
cali. qui descendunt a cerebꝛo: quia repellit eos: ꝛ
marime quando sumitur cū aqua pluuiali.

Gal. vij. sim. phar. cap. micon catapucos. ra
dix huius herbe cocta in aqua vsq̄ꝫ ad
medietatem epaticos iuuat. ꝛ floꝛes ꝛ folia valde
soꝛdida ꝛ male moꝛigerata vlcera iuuāt. abscede
re autē ab eis opoꝛtet cum iam fuerint vlcera mū
da. in tantū enim abstergere nata sunt vt ipsi⁹ mū
de carnis non derelinquatur quid. ꝓpter namq̄ꝫ
foꝛtitudinem nedum soꝛdes sed etiam escaras vl‐
ceris au‐ ferunt.

Auic. Species papaueris sunt infri
gidatiue: ꝛ non est in ipso con
glutinatio de qua sit curandum. ꝛ illud quidem
qđ est nigrum ē ingrossatiuū: exsiccatiuū. ꝛ flos q
dem campestris mundificat vlcera in oculis ani‐
malium. ꝛ linitur species eius preter marinum su
per heresipillaꝫ. ꝛ ex campestri fit emplastrū cuꝫ
oleo super vlcera: ꝛ eradicat ea. ꝛ linitur etiam cā
pestre cum lacte super podogram ꝛ confert. ꝛ qñ
coquitur radix eius in aqua donec consumat eius
medietas in potu datur sciatice. ꝛ facit somnum
ꝛ ꝓpꝛie illud qđ nigrū est. ꝛ est stupefactiuū. ꝛ cū
licinio supponitur: ꝛ facit doꝛmire. ꝛ ꝓhibet catar
rum. ꝛ cuꝫ habenti vigilias fronti ex eo emplastꝝ
superponitur iuuatur inde. ꝛ similiter qñ embꝛo‐
catur decoctio eius: ꝛ administratur illud qđ fri‐
gidum est in doloꝛe oculi vehementi scilicet apud
necessitatē. sed in ipso est cautela obseruāda sicut
diximus. ꝛ cōfert tussi calide. ꝛ fluxibus ad pect⁹
ꝛ sputo sanguinis: ꝛ sumitur ex hoc lohoc confe‐
rens tussi calide valde: ꝛ ꝓpꝛie quando miscet cū
acacia ꝛ succo barbe hircine. Filius vō Mesaru‐
rugie inquit. Semen nigri mundificat pectus. coꝛ
ticuꝫ aūt manifestioꝛ dispositio est q̄ adiuuat ad
spuendum. ꝛ in toto semine eius est mundificatio
album ꝛ nigrum qñ multuꝫ teruntur ꝛ dantur in
potu cum vino nigro ꝛ pontico: dicuntur sedare
fluxum antiquū. ꝛ natura quidē eius nō est vacua
a vtute solutiua. ꝛ cum hoc resolutiua resoluitur ī
aq̄. ꝛ ex decoctione ei⁹ vehemēti qñ fit clystere cō
fert dysenterie. ꝛ qñ bibitur semē eius cum syꝛupo
karat. iij. lenit naturam. ꝛ semen eius qđ domesti‐
cum est cū melle augmentat sperma. ꝛ qñ dat de
spumoso vel marino q̄ꝫtitas eschute vnius in me
licrato facit vomere: ꝛ soluit spumosum phlegma
ꝛ humoꝛem crudum. folia eius valent ad vlcera
soꝛdida. ꝛ coꝛrodunt carnem additam ꝓpter suaꝫ
abstersionem. ꝛ eradicant escaras. ꝛ similiter flos
eius. ꝛ non est conueniens vlceribus manifestꝭ ꝓ
pter superfluitatē sue abstersionis. ꝛ cum ex eo fit
vomitus bibito ſm q̄ꝫtitatem eschute in melicra‐
to iuuantur ipsi epileptici. ꝛ oleum eius cuꝫ oleo
rosarū est conueniens sode quando īungitur ex
eo caput: tamē ab eo abstinere q̄ꝫto plus possibi
le est melius est. quando eius decoctio etiaꝫ distil
latur in aurem foꝛtis doloꝛis sedat doloꝛem eius
ꝛ confert humiditatibus stomachi. ꝛ qñ radix de
coquitur in aqua donec medietur aqua confert
egritudinibus epatis. ꝛ ille in cuius ventre est hu‐
moꝛ grossus cū semine spumosi vomat.

Sera. auc. Rasis. Opium confert fluxui vē
tris ꝛ vlcerib⁹ intestinoꝝ. ꝛ dosis ē ab
vno danich vsq̄ꝫ ad duos. ꝛ q̄ꝫtitas occidens ex eo
est. ʒ. ij. Et dixit. Opium si detur illis quoꝝ virtus
dissoluit ꝓpter vigilias curat eos: eo q̄ facit doꝛ
mire: ꝛ sic facit reuerti vtutē eoꝝ. Et dixit Gal. in
li. de ingenio sanitatis q̄ opium mādragoꝛa ꝛ ius
quiamus de‐ siccant vlcera.

Dias. cap. de opio. Pōt aūt
opium lachꝛymas re
stringere collyꝛijs admixtum ꝛ circūlinitum re‐
frigerare: ꝛ aurium doloꝛem ꝛ totius coꝛpoꝛis mi
tigare: illa videlicet ratione qua somnū facē dicit

Auic. li. ij. cap. de opio. Opiuꝫ est narcoticū
sedatiuum oīs doloꝛis: siue sit bibitū
siue linitū: ꝛ potio ipsius sit q̄ꝫtitas lēticule magne
ꝛ confert apostematibus magnis ꝛ pꝛecipue cali‐
dis. ꝛ in ipso exsiccatio vlcerū est: ꝛ permiscet cuꝫ
vitello oui assato. ꝛ linitur ex eo podogra ꝛ tunc
sedatur doloꝛ: ꝛ ꝓpꝛie cum lacte. ꝛ facit doꝛmire
etiam si supponatur cum licinio aut absq̄ꝫ licinio
ꝛ sedat etiam cum distillatur tritum cuꝫ oleo ro.
in aurem infirmā cum mirrha ꝛ croco. ꝛ sedat so
dam antiquam. ꝛ sanatur ex ea ꝛ ipsum ex eis q̄
destruūt sensum ꝛ intellectum. ꝛ sedat doloꝛeꝫ ob
talmie ꝛ apostemata eius cum lacte mulieris. plu
res aūt antiquoꝝ fuerunt qui non fuerunt eo vsi
in obtalmia ꝓpter nocumentuꝫ qđ visui infert. ꝛ
sedat tussim continuā. ꝛ plurimū sedatur ex eo il
la que ex ea clamosa est. stomachos q̄ꝫ iuuat eo q̄
aggregat. ꝛ illud cum est lassus ex caloꝛe ꝛ humi‐
ditate. ꝛ in pluribus dispositionibus cum bibitur
soluit absq̄ꝫ castoꝛeo. destruit digestionem atq̄ꝫ di
minuit eaꝫ valde. ꝛ retinet solutionē. ꝛ confert dy
senterie ꝛ vlceribus intestinoꝝ. ꝛ interficit conge
lando vtutes: ꝛ extinguendo caloꝛem innatum. ꝛ
eius quidem tyꝛiaca est castoꝛeum. ꝛ loco eius po
nitur triplum seminis iusquiami. ꝛ duplum eius
de semine mandragoꝛe

Caxos	.i. cedria
Caxobos	idem qđ supꝛa
Caxros	idem quod supꝛa
Caxu	.i. cardamomum
Caxui	idem quod supꝛa
Caxru	idem quod supꝛa
Cayꝛos	.i. cedria
Caysus	ē spēs spume marꝭ

Cayt .i.oleum
Caytaiton .i.oleum oliuarum
Cazazzegi.i.fructus thamarisci:vel thamariscus domestica
Cazima idem quod supra
Cazimzegi idem quod supra
Cazcfati sunt serpētes breues parui qui quādoqȝ occultantur in arboribus ut pijciant se ad illuȝ q transit prope eos
Caze .i.testa figuli
Cazir .i.stagnum
Cazedir idem quod supra
Cazedirir idem qd supra
Cazola est quoddā vas vitreū in quo decoquitur cibus infirmoꝝ
Chacus .i.helleborus
Carmel .i.cicuta
Charmel .i.cicuta
Chamelea.i.cardus maior:ꝛ est camelea
Chamirti .i.ebulus
Cameleuci .i.sigillū salomonis
Cham.i.basilicon:ꝛ cham est quoddam flumen ī quo inuenitur aspaltum
Chamuchalcapar .i.capparus
Chamuchanuidem .i.anuidem
Chanuchsebech .i.anetum
Chassacon .i.calaris
Charatin est granum paruū simile cardamomo
Chabat .i.malua
Chautin .i.memithe
Chauchati.i.soda fortis ꝯphendēs totū caput
Chaua.i.vinum album ꝛ debile
Chadia catapucia
Chabel .i.vulpis
Chalbanum .i.galbanum
Chamelea .i.camelea
Chamus .i.fermentum
Chameleon .i.cameleon
Chas.i.lactuca Charis.i.alcaris
Chali .i.alcali
Chaiasum.i.superiora foramina nasi
Chananc .i.celidonia
Chamebalanos .i.rhaphanus agrestis
Chaurum .i.celidonia
Chaugameth sunt ea que sunt salita ꝛ cōposita ꝛ comeduntur post cibum:sicut capparis ꝛ oliue
Chatua quid est.l.l.catapucia
Chadia idem quod supra
Chabat .i.ozimum
Chabati .i.malua
Chatum.i.incubus Chameb.i.vua
Cach.i.citrullus Char.i.manus

Cap.147

C **Hachille** ara.grece azaz.latine vō soldana:vel soldanella. **Sera.** li.ag.cap. chachille est herba similis vsnen:nisi qa ē maior.ꝛ hoīes quidem comedūt eā cum ficubs sicut comedunt alia olera.ꝛ folia ei⁹ assimilantur folijs nasturtij.ꝛ ipsa est āplioris humiditatis ꝙ cicera:ꝛ magis aquosa.Et idem auc. Habix. Chachille oritur in sterquilijs: ꝛ est herba similis vsnen:ꝛ non est vsnen. ꝛ i ea ē aliqua calliditas ꝑpter suam salsedinem.ꝛ eius salsedo ē salsedinis baurach.ꝛ habet ꝓprietatem laxādi aquā citrinam cum bibitur ex ea aqua eius:ꝛ non oportet ꝙ buliat super ignem quia amitteret virtutem sed detur i'potu de eius succo sine ebulitiōe.ꝛ ꝙtitas que dat' de ea est ab vna tertia lib.vsqȝ ad duas partes lib.cum.ȝ.x.zucari albi aut rubei fortis rubedinis:quod est:quia rubeum cuȝ lebleb: ꝛ cū fumo terre: ꝛ cuȝ cachille fortioris ṽtutis est ꝙ album.Et idem aucto.ysaac benaram. Cachille est herba similis cicute in operatione sua.ꝛ est cali.ꝛ sic.cuius ꝓprietas est ꝙ aufert eructuationes corruptas.ꝛ aqua eius purgat aquam citrinam. ꝛ cōfert tumoribus ventris:ꝛ debilitati epatis.ꝛ ē cōueniens nutrimento.ꝛ habet operationem in stomacho ꝑpter viscositatem paucam que est in ea. Et idem auc.Aben mesuai. Proprietas eius ē laxare aquam citrinam subito.ꝛ dosis eius est a quatuor partibus lib.vsqȝ ad partes duas absqȝ ꝙ buliat.Et idem auc.Rasis purgat aquam citrinaȝ:ꝛ ꝓuocat vrinam.

Cap.148.

C **Hardel** arab.gre.vō ꝛ la.sinapis. Sinapis duplex est spēs.vna est cuius semīa exteri⁹ sūt subnigra:interius vero alba.Alia hui⁹ semīa interius et exterius sunt alba: ꝛ hñt vnā virtutem:sȝ prima species est acutior secunda.ꝛ componitur sinapis a semi ꝛ napus:vnde sinapis.i.semi napus:quia tenet medium inter sinapim ꝛ napum.est ca.ꝛ sic.in medio quarti gradus.

Sera. li.aggre.ca.chardel.auc.Dias. Chardel.i.sinapis.ꝛ est eligēdū qd nō ē nimis siccū:nec extenuatū:ꝛ hȝ ꝙnuȝ grossū: ꝛ si frāgit' ē albū interius:ꝛ ē humidū. nā istud tale ē nouum bonum.Idem auc.Gal.est cali.ꝛ sic.ī quarto gradu. **Aui.** li.ij.ō sinapi.Sinapis est calida ꝛ sicca ī quarto gradu.

Posse.Sera. Uirtus folioꝝ ē cal. vlceratiua: ꝛ ꝑpter hoc pungit multum quando teritur:ꝛ miscet' cuȝ radice enule:ꝛ dimittitur super locū ꝑ spaciū hore: ꝛ ꝯfert sciatice vlcerose:ꝛ spleni.ꝛ linit' cuȝ eo scabies vlcerosa.ꝛ aufert maculas vnguiū.ꝛ ꝯfert qñ radix ei⁹ suspendit' in collo habentiū dolorem dentiū:nam sedat eū.Idē auc.Dias.Sinapis vt' eius ē cali.ꝛ subtiliat:ꝛ attrahit qñ masticat'. ꝛ qñ terit' ꝛ miscet' cū aqua ꝛ tēperat' cū hydromelle ꝛ fit inde gargarismus:ꝯfert apostematib⁹ radicis lingue:ꝛ antique asperitati pulmonis:facto cū eo gargarismate.ꝛ qñ fit cū eo emplastrū cū reb⁹ cōuenientibus ad hoc:resoluit scrofulas. ꝛ qñ terit' ꝛ applicat' naribus cōmouet sternutationē .ꝛ confert epilepticis excitans eos.ꝛ mulieri que patitur suffocationē matricl.ꝛ ꝯfert litargie qñ fit emplastrū cū eo sup caput postꝙ fecisti capillos ei⁹ abradi.ꝛ qñ admiscet' cū caricis ꝛ ponit' sup cutim

donec rubeat:confert sciatice:ꝛ duriciei splenis.ꝛ est ꝯueniens ꝓprie doloꝛib⁹ antiquis:qñ volumus attrahere aliquē humoꝛē ad exterioꝛa.ꝛ qñ fit em plastrū cū eo curat alopiciā.ꝛ qñ miscet̄ cū melle ꝛ adipe:aut cū cera ꝛ oleo dissoluta mūdificat faciē:ꝛ aufert maculā seu liuoꝛē qui fit sub oculo. ꝛ coquit̄ cū aceto.ꝛ linitur cū eo scabies vlcerata:ꝛ empetigo.ꝛ qñ terit̄ grosse ꝛ dat̄ in potu ꝯfert febrib⁹ periodic[illegible].ꝛ ꝯfert grauitati audit⁹:ꝛ tinnitui auriū.ꝛ qñ terit̄ ꝛ miscet̄ cū aqua ꝛ melle:ꝛ fit in de collyriū ꝯfert obscuritati visus ꝛ pruritui palpebra⁊ rum. **Auic.** Sinapis incidit phlegma.ꝛ oleū3 ei⁹ ē calidi⁹ oleo rhaphani. ꝛ fugiunt ex fumo eius vermes venenosi. ꝛ illa q̄ ē siluestris generat humoꝛē malū.ꝛ in ipsa sunt abstersio ꝛ resolutio.ꝛ hoīes q̄dā comedūt folia ei⁹ ꝛ radicem eius elixatam ꝛ mundificat faciē:ꝛ aufert occultationem:ꝛ vestigia sanguinis moꝛtui.ꝛ siluestris est bonū emplastrū soꝛdiciei. ꝛ exsiccat lingua3. ꝛ confert alopicie. ꝛ resoluit apostemata calida:ꝛ oē apostema antiquū.ꝛ ponit̄ cū caulib⁹ super scrophulas ꝛ ꝯfert scabiei: ꝛ empetigini. ꝛ confert ad doloꝛē iuncturarū:ꝛ sciatice.ꝛ mundificat humiditates que sunt in capite.ꝛ fit ex ea emplastrū capiti eius qui patit̄ litbargiā.ꝛ aqua eius distillatur ad oēm doloꝛē aurium:ꝛ molaris.ꝛ similiter eius oleum:ꝛ ꝓprie qñ decoquit̄ in ipsa assa.ꝛ est ex medicinis aperientibus colatoꝛij opilationem.ꝛ dixerunt quidam ꝙ si bibat̄ a ieiuno intellectū efficit bonū.ꝛ administrat̄ in alcohol oculi ad pannum ꝛ asperitatem. si terat̄ ꝛ bibatur cum aqua mellis aufert asperitatem antiqua3 in cāna pulmonis.ꝛ extenuuat splenem.ꝛ facit sitim ꝛ ꝯfert p̄focatiōi matricis.ꝛ facit desideriu3 coit⁹.

Cap.149.

Chauraf ara.gre.ꝛ latine hyrūdo. **Ser.** li.aggre.cap.chauraf.auc.Gal.multi faciunt cū melle ꝛ liniunt squinantiā:ꝛ oīa apostemata gutturis:ꝛ vuule.ꝛ multi sunt q̄ vtūt̄ hoc cinere in cobol ad acuendu3 visum.ꝛ alij desiccant hyrundines ꝛ terunt ꝛ dant in potu d̄ puluere illo aureū vnum ad has infirmitates.

Dias. cap.de hyrundinibus.qñ accipit̄ pullus hyrundinis in augmento lune: ꝛ sit primus quē habuit mater in nido eius:ꝛ scinditur inueniuntur in ventre eius duo lapides:quo⁊ vnus est vnius coloꝛis:ꝛ alius hab3 coloꝛes diuersos:qui stringant̄ in choꝛeo vituli aut cerui añq̄3 tangant terrā:ꝛ suspendūt̄ in collo aut in brachio epileptici:ꝛ confert ei.ꝛ multi fecerūt hoc ꝛ curati sunt curatione perfecta. ꝛ quando hyrundo comeditur habet sapoꝛem sicut auis que dicitur sofadas.i.facetola.ꝛ fit ex eo cobol:ꝛ acuit visum.ꝛ quando cōburuntur magne hyrundines:ꝛ miscet̄ cinis earū cū melle:ꝛ fit inde cobol:caligines oculo⁊ detergit.hoc etiam squinantie ꝓdest ꝛ vulue. faucium tumoꝛem cōpescit.ꝛ saliuntur ꝛ siccant̄ ꝛ fit inde puluis:ꝛ accipitur.ʒ.i.cū aqua ꝛ confert squinantie ꝛ apostematibus gutturis ꝛ vulue.ꝛ similiter facit cinis pullo⁊ eius quando aduritur cerebrū eius quando miscetur cū melle:ꝛ fit inde cobol in principio descensus aque ad oculū ꝯfert.

Cap.150.

Chasialkel ara.gre. oꝛchis vel afrodisia: vel priapismon:latine v̄o testicul⁹ vulpis:vel satyrion:vel lepoꝛina.

Sera. li.aggre.cap.chasialkel siue chasial theb.sunt eius duo genera.vnum habet radicem seu testiculos albos:ꝛ vocatur chasialkel.aliud v̄o habet testiculos rubeos defoꝛis:intus v̄o albos:ꝛ vocatur chasiaabel. primū genus satyrionis vocatur testiculus canis:ꝛ grece kino soꝛchis:ꝛ est planta que habet folia extensa super terram ꝓpe ipsam:ꝛ oꝛtus est ex radice vni⁹ stipitis.ꝛ folia eius sunt similia folijs oliue:nisi q: sūt subtilioꝛes eis ꝛ longioꝛa super terram extensa. ꝛ longitudo eius est fere in longitudine vnius palmi.ꝛ floꝛem habet coloꝛis purpurei.radix eius ē similis radici bulbi:nisi quia est tendens ad lōgitudinem ꝛ subtilitate3.ꝛ est duplex sicut sunt due oliue in figura:vna inferius:ꝛ alia superius.ꝛ vna plena:ꝛ alia vacua rugosa.ꝛ comeditur radix ei⁹ elixata sicut bulb⁹:ꝛ iste dicitur satyrion quo oēs coīter vtuntur:ꝛ subdit.Secūdū v̄o genus satyrionis habet duas species:vna est que vocatur ara. chasialhabel:siue casialthaleb.i.testiculus vulpis ꝛ vocatur simulit̄ catharich. ꝛ nominatur hoc in greco trifolium:quia plurimū qd̄ de eo nascitur est habens tria folia declinantia versus terram:ꝛ similantur folijs acetose maioꝛis:aut folijs lilij: nisi quia sunt minoꝛa eis.ꝛ in testiculo suo est rubedo declinans rubedini sanguinis.ꝛ habet stipitem subtilem longitudine vnius brachij. ꝛ habet floꝛem similem floꝛibus lilij albi in figura.ꝛ radix eius assimulatur cepe bulbi in figura:ꝛ est in magnitudine mali exterius rubei coloꝛis:interius albi sicut ouu3.ꝛ quod de ipsa administrat̄ ē radix.

Gal. viij.sim.phar.ca.d̄ testicl'o canis ƀ3 tñ̄ translationem ara. est dulcis radix eius.ꝛ v̄tus est eius calida ꝛ hu.nisi quia in humiditate ei⁹ est inflatio superflua:ꝛ incitat libidinem.

Gal. viij.sim.phar.ca.satyrion:ƀm translationē grecā. Satyrion vel trifoliu3 humide est ꝛ ca.cōplexionis:quocirca ꝛ gustantib⁹ ipsum videtur dulce.ꝛ venenosam humiditatem possidet:ꝛ ꝓpterea ꝓuocat ad venerea.hoc aūt ꝛ radix hui⁹ efficere nata est:vt quidā scribun .etiā episcotonum sanat cū vino nigro austero bibitu3 ꝛ idem ƀm translationē arabicā de testiculo canis radix eius est duplex similis radici bulbi.vna plena. ꝛ sapoꝛ illius radicis que est plena est dulcis multe humiditatis ꝛ supfluitatis inflatiue:que qñ bibit̄ incitat libidinem.ꝛ alia mollioꝛ siue.vacua que habet cōplexionem que declinat ad caliditatem ꝛ siccitatē.ꝛ est in ea humiditas digesta digestione cōpleta:ꝛ ideo contingit ꝙ cū hoc ꝙ nō incitat coitum facit contrariū:ꝛ abscindit eu3.ꝛ iste ambe radices comedunt̄ assate sicut comeditur

radix bulbi **Dias.** cap. orchis fm trāslationē nr̄az Orchis.i.satyrion.dr̄ de radice ei⁹ ꝙ si vir comedit partē maiorē ei⁹: generat masculos: ꝛ si minorē comedit generat feminam. ꝛ ꝙ mulieres partiū Italie dant tritam cū lacte caprarū ad incitandum libidinē. ꝛ quelibet ipsarū habꝫ operationē ꝯtrariā alterius qñ bibit᷑. nascit᷑ in locis petrosis ꝛ arenosis. Et idē auc. Archisalie: alia est species quā nominant quidā sandachias ꝑpt᷑ suū iuuamentū magnū: ꝛ ē herba habens folia similia folijs porrhoꝝ: nisi ꝗa sunt latiora. ꝛ ē humiditas in ea q̄ adheret manui habens hastā longā circa longitudinē vnius palmi: ꝛ habet florē purpureū ꝛ radicē similē testiculis. **Gal.** viij. sim. phar. cap. orchis: quā ꝛ serapicidā vocant secundū translationē grecā i sapore istius speciei supple vltime dicte auctori. Archsailie est stipticitas. ꝛ v̄tus ei⁹ ē siccior v̄tute radicis que dicta ē prius. ꝛ ꝑpter hoc etiā non ita confert in coitu sicut p̄dicta. ꝛ desiccat᷑: ꝛ ē adhuc siccior v̄tus ei⁹. ē etiā que resoluit apostemata inflata qñ ponit᷑ sup eas ꝛ mundificat exituras sordidas. ꝛ curat herisipillā ꝛ qñ ē sicca curat apostemata fraudulenta putrida. ꝛ ꝗa i ipsa ē stipticitas retinet ventrē qñ bibit᷑.

Dias. Quando de ipsa specie fit emplastrū ipsis testiculis: resoluit apostemata phlegmatica eoꝝ. ꝛ mundificat vlcera: ꝛ formicas ꝛ aperit emoroidas. ꝛ qñ fit emplastrū cū ea: sedat apostemata calida. ꝛ si administrat᷑ sicca ꝑhibꝫ dilationē vlcerū: ꝛ abscindit putredinē eoꝝ. ꝛ curat vlcera fraudulenta que sunt in ore. Sꝫ sciendū ꝙ satyrion ē ca. ꝛ hu. in primo. sed ē alia spēs satyrionis que vocat᷑ herba basilica gre. ara. digiti citrini: vel buzeiden: latine v̄o palma xp̄i: cui⁹ folia sūt similia prime speciei satyrionis: sed gratiliora cū nigris punctis. radix ei⁹ brance manus vel palme manus habet similitudinē: floris crocei. cum vino vel aqua tritū crocatū efficitur. Oribasius cap. d̄ palma xp̄i. venenis resistit: quā qui habuerit a maleficijs ꝛ venenis secur⁹ erit. **Auic.** li. ij. capi. digiti citrini eius figura ē sicut vola manus cōmixta ex citrinitate: ꝛ albedine. ꝛ est dura: in qua est parū dulcedinis. ꝛ ex ea ē citrina cū parua alteratione atqꝫ albedine. est ca. ꝛ sic. i secundo. resoluit superfluitates grossas valde. ꝛ ē ei ꝓprietas valde mundificandi cutim. ꝛ cōfert mēbris neruosis ꝛ impedimētis suis. ꝛ cōfert manie ꝓprie. ꝛ loco eius in iuuamento manie ponit᷑ q̄ztū ē medietas ei⁹ ex hederaxen cū duabus tertijs ipsius de sep.

Classa.i.gūma iuniperi — Clas.i.tardus auis

Clalagesalen — .i.caulis

Clasefedia est species syringe qua inijcit᷑ medicīa in vesicā ꝑpter ipulsionē instrumenti solidi in cōcauum instrumentum

Clacora trigdana ē quoddā genus obstracorū marinorum magnorum.

Clasmosimom — .i.almea

Claui dicunt᷑ apostemata non magna de materia sanguinea vel ꝑ ꝑte cholerice: que ꝛ furūculi a quibusdam vocantur vel carbunculi. ꝛ dicitur fit clauus quedam species verruce

Clauis vocatur exitus vuee tunice oculi

Clauintis est prima species cassilignee

Clatus est pondus. ʒ. ij. minus tertia

Clatem — .i.germē molle palme

Crama siue croma est vinum herbarum siue nectar: vt in Alexandro

Cresca.i.crocus — Cramina.i.claretum

Cranum — .i.confectio coloris

Cramu quid est. l. l. cranea

Craseleos.i.ebrietas: a cra quod est craneum ꝛ seleos quod est iectigatio

Crachi.i.ordeum — Crascum.i.crocus

Crapula.i.īmoderata voracitas q̄i crudela epula

Cap. 151.

C Ranea gre. lat. corniū: vł᷑ cornicellū. ꝛ ē cornea arbor **Dias.** cap. cornea. semen ꝛ fructum habet similē oliue. sed paulo oblongius ꝛ viride. ꝛ vocatur gre. carmu: qd̄ cū maturatū fuerit obrufum habet colorē bonum in se habēs saporē. stipticū est. ꝛ ideo dissolutionē ventris ꝛ dysentericos curat. ꝛ cū in dulcore positū fuerit mādu cari potest quomodo oliue condiunt᷑ cū sale. fri. est ꝛ sic. **Posse. Dias.** huius folia cū ligno suo in foca missa sudationē reddūt que illinita zernas optime sanat. **Gal.** ij. de cibis capi. de cibis siluestribus. Cornu v̄o ꝛ bati ꝛ glandes ꝛ ceteri fructus siluestres modicū nutritionis habent. cacochimi sunt ꝛ mali stomacho ꝛ indelectabilissimi. porcorū v̄o esca existentes non domesticoꝝ: sed in montibus morantium: ab ipsis eniꝫ plurimū habent alimentum Et idem sim. phar. capi. cranea. Cranee arboris fructus stipticus est sufficienter esibilis existēs. q̄ circa nullū mirabile attrahere fortiter: ꝛ fortiter detinere eū ventrem sicut ꝛ nespila. folia v̄o ꝛ germina pontica gustu sunt: ꝛ siccāt fortiter: vt ꝛ maxima vulnera consolidare possunt: ꝛ maxime duorū corpoꝝ. paruis v̄o vulneribus vel mollib⁹ corporibus contraria magis sunt: tendunt enim hec siccatiua plus decente.

Cran idem qd̄ s̄. — Craton.i.piretrum

Craneū gre. ē testa vel os capitis. inde pericramenon.i.pellicula que ipsum os circūtergens ꝛ etiā distinguens a cute in qua aliq̄ñ continet᷑ materia que ē cā doloris pessimi capitis ꝛ ē emignee spēs

Crassiueniū est arbor que vocatur acer

Crasis.i.cōplexio. inde eucrasia.i. bona cōplexio ꝛ dicrasia.i. mala cōplexio: ꝛ eucratō.i. bene cōplexionatum

Crassa — .i.brionia

Cracula — .i.codea marina

Crasmaceras vocant greci neruos quibus testiculi suspensi sunt: latine dicunt᷑ didimi

Crassaticum — .i.aurei coloris

Ceabrofagium — .i.vsnee

Cealas — .i.polium

Cearion.i.acetosa Ceebron.i.filix
Ceelbron idez qd s Ceelliuz.i.ellemū
Ceisen .i.camephiteos
Ceirastotium.i.herba que vocat ganzem ara.sed in ideomate nostro vocat herba ernia.
Ceofoliū.i.cerefoliū Ceoforbō.i.euforbiū
Ceoforbion idē qd s Ceufud.i.erici⁹ tren⁹
Ceufund idē qd s Ceugadisiū.i.herbēa
Cebaiton.i.mētastr Cebaticon idē qd s.
Cebalargicū.i.abrotanū Cebeiton.i.cebaiton
Cebesois.i.poliū mōtanū Ceberamū.i.pulegiū
Cibatimum .i.sticados citrinuz
Cebian .i.vsnee
Cebifugiū.i.herba silnana Cebotarēgi.i.cassia.
Cebofar.i.tapsus barbass⁹ Cebodarion.i.assara
Ceburan.i.anacardus Cebusoriū.i.calēdula
Cebugaton.i.scordeon Cecabon.i.camphora
Cecabion idē qd s Cecafar.i.vue dmōis
Cecelia.i.celidonia Cecebrasō.i.gnqsolia
Cecebron idē qd s. Cecides.i.galla
Cecidos idem qd supra
Cecillargium .i.antimonium
Cecolalabron .i.cretani marini
Cecodron .i.sticados citrinum
Cecolides.i.pucida: z ē vna ex specb⁹ oculi bouis.
Ceculiū.i.abrotanū Ceculibiū idem qd s
Cecufalion .i.cefalionum
Cedera.i.succus niger cum q falsificatur musc⁹ z algalia.z dicunt qdam q sit gūmi glandium:sed falso:s est gūmi in radicib⁹ xilocaracte iuentum.
Cedebron.i.eruca Cedegafico idē qd s
Cedegafid.i.ireos Cediballiū.i.palma xpi
Cedifalium idē qd s. Cedigalliū idē qd s.
Cedria .i.pix liquida
Cedodides .i.arbor cedrus
Cedrides .i.semē arbor cedri
Cedorodes idē qd s. Cedodapnes.i.dapnoides
Cedrolenten.i.semen cuiusdā spēi cedri
Cedusilfon .i.silfium

Cap.152.

Cedrus ara.z lati.z gre.serbin. Serbiū ē arbor cui⁹ gūmi ē gūmi cedri.z ab ista arbore emanat pix cedria vel cedrina.z ē pix liquida que arabice vocat bictan.z ē gen⁹ abietl. Plinius cap.de cedro.est ingt cedrus maior z minor minoris duo sunt genera.s.licea z fenicea. differt folia nāq derogatū habent spinosuum:oxicedros vocat:ramosa z nitore infesta.altera odorē pstat fructū ferunt myrti in magnitudine dulcē saporem habentē.z maioris duo sunt genera. vnū qd floret z nō fert fructū.aliud fructifer nō floret:z i eo antecedentē fructū occupat nouus.semen eius cipresso simile.sed qd cedrolentē vocant ex hac resina laudatissima fit. Itē alibi inter arbores gb⁹ pix fit cedrus grossior:quidā putant q sit iunipe rus:s falso. Dias. cap.cedrus. Cedrus est arbor vnde pix cedria fit:cuius semina sūt parua atq spinosa fructui iuniperi similia myrte.alia est maior que ab aliquibus cedrus lata appellat:fructui cipressi similans: sed paruior est:q tñ ē vexabilis stomacho :atq feruentez habet vtutē de qua fit cedria.est aūt cedria pbabilis z vtilis que est spissa z limpida:z in odore fortissima:in qua cū digitū intinxeris: pinguedine sua rarius defluit.

Posse. Dias. Uirtus est ei siccatiua z recorporatiua:quapropter nimietate colorl sui pellibus iuncta vrit z siccat.caligines oculoruz detergit.glaucomata z cicatrices iuncta limpidat cum aceto missa z infusa auriū vermes occidit.cū isopi succo mixta sonos aurium tollit.si missa in foramie dētiū vbi dolor eos crepāe facit:z si diu i ore retinetur dolorez dentium amittit.ex hac ad coitū veniens si inde veretrum vnxeris genitalia stringit in tantū ut filios facere non possis.squinā ticorūl causa curat.fauces si vnxeris deītus tumores tollit.z pediculos z lendines peruncta necat. morsibus serpentū cū sale z dulcore bibita occurrit.percussū lepori maritimi ad sanitatez pducit. stomaticis vncta medet.vulnera pulmonis optīe curat.vermes z ascarides clysteri addita occidit. multi vō oleum ex cedria dum coquit desup cum penna colligunt sicut oleū picis:z scabiei z pediculis animaliū pdest.vulneribus vtiliter adhibetur huius fumus tantū pdest qtū z picis dure. Item potui dat in ciati qtitate vlcus fluiduz pulmonis sanat.fit aūt oleū ex arbore:vt de pice.est aūt oleū nimiū leptomere molles carnes absq dolore cōseruans:duras aūt longo tpe:z nigra corpora desiccat.lachrymū vō arboris eiusdem viscide z efficaciter:z cū vesicatione refrigerat z stringit.nam mortuor corpora recondita in arbore eadē a tabe defendit.vnde z vita mortuor vocatur.

Cedridos dicitur semen arboris cedri.tussim sedat.spasmata phibet.rheuma stringit.stranguriis medetur.menstruis īperat cū pipere bibitum.z si cū adipe ceruina mixtum fuerit:oēs bestias arcz antidotis necessarie miscetur.l.l.bictan
Cefalicos .i.posterior ps capitl
Cefalicon est quedā confectio sic vocata
Cefalionius quid est.l.l.nakala
Cefalapida quid est.l.l.cefa
Cefales a kefali qd ē caput:z est dolor capitl cronicus z pessimus peracutus z paratus incitari a qualibet causa
Cefereus.i.iusquiamus Cefereos idē qd s.
Cefelargicos.i.qui curat morbos capitis
Cefim similis est ferule habens semen album
Cefinion idem qd supra
Ceforios.i.dens caballinus:z ē iusquiamus
Cefolargios.i.anetum Cefa.i.ebulus
Cefal.i.sambucus Cefugaria.i.palma xpi
Cegagi.i.gnq folium Cegaot.i.vsnee
Cega.i.mel acticum Cege.i.acorus
Cegegi.i.polium Cegelagion.i.serpillum
Cegi.i.acorus Cegigi.i.affodillus
Cegiligos .i.sticados
Cegebrancos .i.hypoquistidos
Cegofrancos idem quod supra

Cegolias.i.ceterac Cegurioz.i.polipodiũ
Cegurium.i.amomum Cegucaron.i.nux vsual'
Ceugarion idē qđ ſ. Celatium.i.celidonia
Celateriũ.i.electerium Celatice.i.epatica
Celſa .i.moza celſi
Celea.i.potio ex ſucco tritici inebrians
Celes .i.ſtragulus auis
Celeſtinus coloz quid eſt.l.l.celeſtinus coloz
Celena .i.cicuta
Celematis.i.clematis:vel clematides:ꝛ eſt ſecũda ſpecies trifolij quã Diaſ.deſcribit.

Cap.153.

Celidonia latine:grece chilidonion:ara. vero hauroch. Sera. li.aggre.ca.hauroch .i.carcuma:radix minoꝛis ſpeciei huius eſt carcuma.nam ſunt celodonie due ſpecies:maioꝛ ꝛ minoꝛ.Et dicit auc.Diaſ. Celidonion maioꝛ dicunt quidam ꝙ nominatur hoc noīe eo ꝙ incipit apparere qñ apparent hyrundines:ꝛ deſiccatᷣ qñ recedunt.ꝛ putant aliqui etiam ꝙ ſic noīatᷣ qm̃ qñ excecantᷣ pulli hyꝛundinum deferat eis mater in oꝛe hanc herbam ꝛ dat eis in cibum:ꝛ reuertitur ad eos viſus. ē plãta habens haſtam ſubtilem:cuius longitudo eſt vnius palmi:ꝛ plus ex qua egrediunṫ ramuli non duri:in quibus ſunt folia ſimilia folijs barachion vl' botration:niſi quia ſunt firmioꝛa ꝛ mollioꝛa ꝛ albioꝛa:ꝛ coloꝛ eoꝝ vergit ad coloꝛē celeſtē.ꝛ floꝛeſ habet glaucos ſimiles floꝛibus herbe que dicitur herbion:ꝛ ſuccum coloꝛis crocei.ꝛ ſapoꝛ eius eſt acutus moꝛdicans linguã moꝛdicatione foꝛti cuꝫ amaritudine ꝛ foꝛtitudine odoꝛis.ꝛ radix eius de ſuper eſt vnica ſingularis:ꝛ deſubtus plures.ꝛ hꝫ ſemen ſimile papaueri dicti ceratices exiſtens in coꝛnicellis ſubtilibus longis:in quibus eſt ipſum ſemen ſimile papaueri:parũ tñ maius.ꝛ qđ adminiſtratᷣ ex plãta eſt ſuccus ꝛ radix eius.ſed minoꝛ chilidion ē memithe vel memith:ꝛ eſt planta hñs altos ramos graciles quos habet ſuper virgaꝫ. ꝛ folia habet ſimilia folijs herbe dicte papauer ceratices.i.coꝛnutũ :niſi ꝙa ſunt rotundioꝛa:ꝛ minora ꝛ ꝓpinquioꝛa albedini:ꝛ pinguia habentia viſcoſitatē:ꝛ mollia.ꝛ habet radicē cũ radicul' egredientibus ab ea pluribus minutis: ꝛ diſparibus longis annexis ad inuicē:ſicut ſpice frumenti non exiſtentis ſuper terrã.naſcitur ꝓpe aquas.Plini⁹ cap.de celidonia.Minoꝛ celidonia eſt memith: ꝛ eſt herba ſimilis in folijs ſuis herbe papaueris dicti ceratices:niſi quia in ea ē humiditas adherenſ manui:ꝛ eſt ꝓpinqua terre:ꝛ habet grauē odoꝛeꝫ ꝛ multũ ſuccũ:cuius coloꝛ ē ſimilis coloꝛi croci.

Gal. viij.ſim.phar.cap.celidonia.hec herba quarti gradus eſt calefacientiũ inchoãtis.maius aũt ipſo celidoniũ.iij.gradus eſt iã completi in calefaciendo ꝛ ſiccando. Poſſe.Gal. viij. ſim. phar.cap.de celidonia.abſterſiue foꝛtis eſt ꝛ calide vtutis:qm̃o ꝛ ſuccus eius ad augmentationē viſus eſt vtilis:in quibus cernatᷣ groſſũ qđ ꝫm pupillam:ꝛ diafoꝛare indigent.vſi vo fuerũt qđã radice ꝛ ad eos qui obſtructionē epatis ꝛ ictericiã patiũtur in vino albo dantes bibere.ſimiliter aũt maſticata vtilis eſt in doloꝛibus dentiũ. parũ vo celidoniũ acrius exiſtens magna vlcera citiſſime cuti cataplaſmatũ ꝛ vngues leproſos eijcit.expurgat vo ſuccus ei⁹ p nares ſufficienter acrl exiſtēs.

Diaſ. cap.de celidonia. Succus celidonie maioꝛis melle addito in eramine coct⁹ ſuper carbones oculoꝝ detergit.folia ꝛ radix virga in vmbꝛa eſtate ſiccantur:ꝛ ſicut crocus cõponuntur.radix ei⁹ aniſo mixta ꝛ vino albo bibita ictericis opitulatᷣ.folia eius cũ vino vt cataplaſma adhibita maculas detergunt.maſticata dẽtiũ doloꝛem ꝓhibent.Celidonie minoꝛis virtus ē viſcida ſimilis amenoni.īpoſita vulnerat cutim:ſcabiem detrahit.vngues leproſos recludit. ſucc⁹ ei⁹ radicis melle addito naribus infuſus caput purgat.Eadem dicit Sera.cap.ꝓpꝛio auc.Diaſ.lꝫ ꝑ alia verba.

Celidonius dicitur lapis qui eſt in ventre pullorum hyꝛundinũ.multi interdũ in vno ventre inueniuntur:alij albi:alij nigri aliquid rubedinis habentes.

Cellia.i.ceruiſia ſic dicta a calefaciendo.

Cap.154

Celtica gre.ara.ſimbel romana: latine vo ſpica celtica.

Diaſ. ca.celtica. naſcitur in illyrico:nomen habens apđ eos hoc.ꝛ in ſyꝛia naſcitur ꝛ in italia:habens fructus ſuper terrã bꝛeues ꝛ ſpiſſos.colligitur autē a ciuibus cũ radicibus qui faſces faciunt quãtũ plena manu continere poſſunt:ꝛ ab alijs faſces gallice appellantur.hec habet folia oblonga ꝛ non lata:mellinũ floꝛem:odoꝛē circa ſe ſuauē continenſ vtilioꝛ eſt recens odoꝛe ſuauis:radicib⁹ plena vel ſpiſſa ꝛ non fragilis :que ſi talis fuerit ſimilis in virtute poterit eſſe ſyꝛiace.eſt cali.ꝛ ſic.habēs naturam ſpice inde:ſꝫ debilioꝛ ſicca.eſt alia nardus i.celtica montuoſa que naſcitur in ſicilia: ſimilitudinē habens in folijs ꝛ ramis hyꝛingo. ſed ſpica bꝛeuioꝛ ē ꝛ ſpinoſas radices mittēs duas aut tres odoꝛe ſuaues ꝛ nigrioꝛis coloꝛis ſimilis affodilli radicibus.hec nec ſemen nec floꝛem habet:ſꝫ virt⁹ eſt illi ſimilis prime. Poſſe.Diaſ. Pꝛima eius vt⁹ diuretica eſt. ꝛ pꝛodeſt iecoꝛis tumoꝛi: ꝛ ictericis cũ moꝛbo regio inflationes ſtomachi cum aqua vbi abſinthiũ decoctũ eſt diſcutit.ſpleni medetur veſice ꝛ renibus vtilis eſt.ſed ꝛ moꝛſibus venenatis cũ vino data opitulatur.malagãtibus calidiſſ vnctionibus miſcetur.

Celogias.i.herbena. Celopꝛaſſos.i.pꝛaſſium
Celtos.i.ſtragulus auis Celutrion.i.cyperus
Celutitrion idē qđ ſ. Celubꝛia.i.ſaturegia
Celudipion .i.matriſſiluia
Cemac .i.ſanguinaria

Cemabran .i.rubea tinctorꝫ
Cemascates .i.fragaria
Cemedrium codium mocodium idem
Cemedium idē qḋ ſ. Cemebron.i.palma xp̄i
Cemion harmeni.i.cyminū carmenum
Cemilation .i.atriplices
Cemoboletus.i.laudabiliſſimus:ꝛ eſt indeclinabi le:vtriuſqꝫ numeri:generis neutri
Cemobraſis .i.vſnee
Cemubat .i.laudanum
Cemurion.i.ceterac Cembrinſat.i.luyula
Cenaraſab .i.faba lupi

Cap.155.

Cenfaraſab ara.gre.aſtros: latine vo huñdū **Sera.** li.aggre.cap.cenfaraſab.ꝛ eſt pinguedo que eſt in lana:que fit in hunc modum:Accipe lanā ſuccidā vl' mollem:ꝛ laua eam cū aqua calida ꝛ in ſole calido:ꝛ exprime totū qḋ in ea eſt ex ſorde:ꝛ pone ſordiciem illam ī vaſe habente orificiū latū ꝛ proijce ſuper eam aquā infundens ab alto cū impetu vt ſpumā faciat:deinde agitā agitatiōe forti vt multā faciat ſpumā:ſuper quā aſperge aquā marinam cū īpetu donec ſpumā ſedetur oīno:ꝛ tunc tolle pīguedinē ſupernatantē ꝛ pone in vaſe ſtreo deinde ꝓijce in vaſe iterū aquam aliam:ꝛ agita ſicut feciſti primo:ꝛ proijce ſuper ſpumā eius aquā marinam:ꝛ dimitte ſedari ſpumā:ꝛ collige eā ꝛ facies hoc quotiens ſpumā videris:deinde accipe pinguedinē quam aggregaſti:ꝛ malaxa cū manibus:ꝛ ſi aliquā in eis inuenias ſordē extrahe ipſā aquā agitando:ꝛ facias hoc totiens donec videas ipſam albam ꝛ puram pinguedinē ſine admixtione alicuius rei:ꝛ cū hoc fecer̄ pone in vaſe terreo ꝛ ſerua. **Diaſ.** cap.de iſopo humido ſm trāſlationē noſtrā. Iſopi cerotū eſt quaſi ſordes ꝛ ſuccus lanarū ſuccidarū:q̄ hoc modo colligitur:lane ſuccide ꝛ ſordidiſſime mox detonſe mittuntur in vas aquā calidam habens ꝛ ſic accenditur ignis vt aliquid ferueat:deinde refrigerat:ꝛ quod ſupernatauerit in modū pinguedinis abraditur manu:ꝛ vas ſtagneū abſtergetur ꝛ ſic ipſum vas repletur pluuiali aqua:ꝛ coopertum tenui lintheo ad ſolē biduo ponitur:ꝛ ſic tertio die aqua delimpidatur ꝛ reponitur.adulterat̄ cum pinguedine ꝛ cera. ſed intelligitur ꝙ ſyncerū odorē lane ſuccide ſeruat. **Poſſe. Sera.** Melior ex iſopo humido eſt illud qḋ eſt molle quando tāgitur:ſine aſperitate:habens odorē lane ſuccide.ꝛ quando diſſoluitur non apparet ibi aliqua groſſicies:ſicut in adulterata.ꝛ virtus huius eſt calefactiua:mollificatiua vlcerum induratorū:ꝛ ꝓprie vl cerū matricis qñ miſcetur cū melle ꝛ cū butiro: ꝛ qñ fit ſuppoſitoriū cum eo ꝓuocat menſtrua:ꝛ expellit fetum :ꝛ ſecudinam.ꝛ qñ miſcetur cū ſepo anatis confert vlceribus ani ꝛ vlceribus virge ꝛ teſticulorū:ꝛ exiſtentibus circa loca illa. ꝛ cōfert pruritui lachrymarū oculi.ꝛ groſſiciei palpebrarū ꝛ ponitur in vaſe nouo ſuper leuem ignē ꝛ dimittitur donec finiatur pinguedo eius:ꝛ fiat cinis ꝛ eſt conueniens cinis in collyrijs ꝛ medicinis oculorum.ꝛ confert morſibꝰ venenoſis.ꝛ fluxui vētr̄ antiquo:ꝛ vlceribus inteſtinorū.ꝛ abſcindit fluxū menſtruorū.ꝛ diſſoluit ſanguinē congelatum ī ſtomacho.ꝛ qḋ ſumitur in potu mundificat vlcera pectoris ꝛ pulmonis.ꝛ quando miſcetur cū butiro ꝛ fit naſcale cum eo poſt mundificationē matricis:ꝛ ꝓhibet īpregnationem.ꝛ quando dat̄ in potu mulieribus poſt partum facit eas adhibere ad impregnationem.

Centanudra .i.ſemina caricarū

Cap.156.

Centaurea latine:grece anuticen:ara.vo anturion:auc. Diaſc. **Sera.** li.aggre.cap.anturion.auct. diaſco. Centaurea maior habet folia ſimilia nuci regali longa:ꝛ viridia ſicut folia caulium:in ſummitate gradatim inciſa.habet virgam ſimilem virge acetoſe:cuius longitudo eſt duorū aut trium brachiorum:habens ramulos plures egredīētes ab vna radice ſuper quos ſunt capitella ſimilia capitibus papaueris nigri:recentia tendentia ad longitudinem.ꝛ habet florē cuius color eſt ſimilis kalb: ꝛ ſemen ſimile cartamo intra florem eius.ꝛ flos eiꝰ eſt ſimilis lane.ꝛ habet radicem grauem cuius lōgitudo eſt duorum brachiorum.ꝛ eſt plena humiditate ꝛ acuti ſaporis cū ſtipticitate:ꝛ pauca dulcedine:cuius color eſt ad rubedinem tendēs.ꝛ color ſucci eius eſt ſicut color ſanguinis.ꝛ naſcitur ī terris ſoli expoſitis:in mōtibus arboroſis ꝛ in terra pingui.Minor vo centaurea que vocatur hauturion ſegeſegnir naſcitur in aquoſis locis:ꝛ eſt ſimilis herbe hypericon:aut pulegio montano.habet virgam vnius palmi quadratā:florem rubeū vergentem ad purpureitatem ſimilem flori plante que dicitur hambes.ꝛ habet folia parua oblonga ſicut folia rute:ꝛ ſemen ſicut granum frumenti.ꝛ habet radicem paruam in qua nullum eſt iuuamentum.ꝛ in ſapore eius vincit amaritudo plꝰ q̄ aliud.ꝛ eſt in eo ſtipticitas pauca.ꝛ virtus eius eſt que deſiccat ſine mordicatione. **Diaſ.** cap.centaurea ſm tranſlationem noſtram.Centaurea maior quā multi narcan aut gētianam dicunt ꝛc.ſed falſo:quoniam in littera gētiana dicit.ꝙ ſuccus centauree efficitur ſicut ſuccus gentiane:ergo centaurea non eſt gentiana:vt multi dicunt.ſimiliter Diaſ. vocat ſemotum capitulū de centaurea a cap.de gentiana:ḡ non ſūt idē dicit aūt.Diaſ. Centauria abundat in licia ꝛ archadia.folia habet ſimilia nuci regali viridia ꝛ oblonga ſicut cauliculi:ꝛ rotūda:ꝛ ſeriatī exteriꝰ īciſa ſicut tres digiti:ꝛ virgā ſimilē lapatio duorū vl' triū cubitorū longā.radix ē illi m̄ltas v̄gas habens:ī qbꝰ capita ſūt ſil'ia miconio:ꝛ lōga cū flor̄ purpuraſtro ꝛ rufo.ſemen ꝓfert ginco ſil'e ī ipſiſ

floꝛib⁹ positū.radix ē grossa ꝛ grauis ꝛ fortl necr-
rie succulēta:q succ⁹ stiptic⁹ ꝛ viscid⁹ rubei colorl
locis nascitur pinguioꝛibus ꝛ solanis: abundans
in peloponesso:ꝛ elida:cuius succus exsiccat ꝛ co
quitur sicut gentiana. Centaurea minoꝛ quā mul
ti linosiā dicunt fortit desiccat absq; aliqua moꝛ
dicatione. nominatur etim ab alijs helleboꝛitis
siue amaratrū:vel febrifugia.nascit locis aquos
hypericoni atq; oꝛigano similis:virgam habens
perlongam angulosam:floꝛez purpureū:folia mi
nuta ꝛ oblonga sicut ruta:semen sicut triticū ꝛ sic
oblongū.radix ē ei oblōga ꝛ inutil.gustu amara.

Gal. vij.sim.phar.cap.ō centaurea. Magne radix sicut in gustu qualitates contra-
rias habet ita in vtilitate operationis:sed ꝑm gu-
stum acris simul ꝛ stiptica apparet cū quadā bre
ui dulcedine.ꝑm operationes vō acredo quedaz
caliditatl opera ostendit. Centauree parue radix
quidē oīariā inoperatiua est.rami vō ei⁹ ꝛ maxi
me frondes qui in eis floꝛes vtilissimi.dominatur
aūt in eis amara q̄litas modica stipticitate parti
cipans.ꝛ ꝑpter hanc cōplexionē foꝛtiter multum
est hoc pharmacū absq; moꝛdicatione.qm̄ aūt oīa
talia vltima sunt:multociens dictū est:ꝛ tunc nihil
mirū rememoꝛari tēpus est vniuersis que ꝭꝫ par
tes energias eius pertranseūdo. Plinius capitu.
de centaurea.alia maioꝛ:alia minoꝛ.sunt ambe ca
lide ꝛ sicce cōplexionis in secundo gradu.

Posse. Gal. Centaurea magna ꝓuocat menstrua. ꝛ est
embꝛiones moꝛtuos euellens: ꝛ viuos coꝛrūpens
ꝛ educens.stipticitas vō ea que sunt grosse partis
ꝛ terrestris frigiditatis in glutinando vulnera:
ꝛ iuuando eos qui spuunt sanguinē.dant aūt ꝛ ō
ea.ʒ.ij.eis quidem qui febꝛiunt cū aqua:eis qui sūt
sine febre cū vino.ꝑm aūt virtutē q̄ ex oībus qua
litatibus in sessionibus:ꝛ vulsionibus: ꝛ disnie: et
antiquatis confert tussibus .nō enim euacuare so
lum oportet in his :quod est preter naturā:sed ꝛ
roboꝛare:ꝛ vigoꝛare q̄ expurgata sūt. ad eundē
igit vtilis ē q̄ acerrima:qñ non sola:nec syncera
existat:sed vel dulcedini alicui ꝑmiscet:vel non
oīno amaritudini .foꝛtitudinē vero ꝛ violentiam
non habebit: ꝑmixta ei aliqua sbstantia eucrata.
talis enī ē que dulcis ad confoꝛtādū aūt ꝛ cōgre
gandū stipticitas est necessaria. Eadē aūt radicis
succus eius operat:ꝛ quidā pꝛo licio vtuntur hoc
pharmaco. Ex centaurea igit minoꝛi magna vul
nera cōglutinant cū cataplasmat ipsa herba ad
huc recēti.ꝛ etiam difficile cōglutinabilia vlcera
consolidat eo modo vtentibus .exiccat aūt cū cō
glutinatiuis:ꝛ siccatiuis permiscēt virtutib⁹que
cunq; enim ꝛ fistulas curare nata sūt .ꝛ duricies
antiquas mollificat:ꝛ male moꝛigerata vlcera sa
nat.permiscet āt cū sanātib⁹ rheumaticas disposi
tiones in quib⁹optima pharmaca sūt quecūq; de
siccatiua foꝛtiter simul cū aliq̄ stipticitate:nullam
habēt moꝛdicationē .decoctionem autem huius
herbe imitunt qdā sciaticis vt educent cholerica
ꝛ grossa: ꝛenī purgat talia. At vō qñ operatū fue
rit foꝛtiter sanguinea euacuans ꝓdest magis.suc
cus aūt ei⁹ silr existēs vtutis siccatiue ꝛ abstersiue
ꝑdicta opari bñ natus ē. ꝛ cū melle vngit oculis
ꝛ mēstrua apposit⁹ educit ꝛ embꝛiones.dant āt ō
eo bibere qdā ꝛ passis in neruis seu mouente ꝛ ō
siccante in respectu stant ea que emplastrata sunt
at vero eaꝝ q̄ iuxta epar obstructionū ē optimū
pharmacū.bonuz aūt ē ꝛ spleni sclirato extroꝛsū
appositū:ꝛ non minus siqs bibere voluerit.

Dias. Centaurea maioꝛ vires habet cū ali qua exasperatione relaxantes:vnde
totū ventrē purgat. radix aūt ei⁹ ē candens sicut
ignis mollis fragilis cū succo subrufo ꝛ acro cuz
magna amaritudine.hec radix conquassationib⁹
vtilis ē pleureticl ꝛ disnoicis maxīe ꝓdest.tussim
aūt antiquā cōpescit.asmaticis ꝛ emoptoicis sin
gulare presidiū ē.non febꝛientibus cū vino.ʒ.ij.de
radice eius datur febꝛientib⁹ cū aqua.toꝛtionibus
ꝛ causis stericis silr data ꝓdest.menstruis impat
aboꝛsum facit in modū collyrij supposita:nā acre
dine sua pꝛedictū facit.ꝛ fetū moꝛtuū expellit.ꝛ vi
uum coꝛrūpit ꝛ extrahit.in hoc aūt ꝙ stiptica est
plagas glutinat .ad rheumata iuuat.succ⁹ oīa il
la facere nouit.maxime vulnerib⁹ cicatricē indu
cit.paracolesim facit.carnib⁹ incisis ꝛ in foco po
sitis addita memoꝛant ꝙ carnē in se coagulare fa
cit:licij vō exsiccant ꝛ ꝓ licio i lā vendunt. Cētau
rea minoꝛ tunsa ꝛ imposita viridis vulnera pur
gat.paracolesim pꝛestat.cicatrices vulneribus re
centibus ꝛ veteribus inducit. elixatura ei⁹ bibita
cholerā ꝛ humoꝛes pingues deponit.sciaticis ano
supposita sanguinē ꝓuocat ꝛ doloꝛē illi⁹ mitigat
succus eius melle addito caliginē oculis detergit
aboꝛsū facit.neruis dolētib⁹ fomēto ꝑstat auxiliū

Sera. li.aggre.cap.ꝓpꝛio de centaurea ma ioꝛi ꝛ minoꝛi eadē dicit auc. Dias. ꝛ
Gal.que hic dicta sunt lꝫ ꝑ alia vba. Et idē auct.
Aben mesuai. Pꝛopꝛietas radicis centauree ma
ioꝛis ē que laxat phlegma viscosum ꝛ cholerā si
milē fecibus. ꝛ confert sciatice qñ sumit in potu
aut fit clystē cū ea. Et idē auc. Alcauzi.laxat phle
gma laxatione foꝛti:ꝛ aquā citrinā cū foꝛtitudine
ꝛ dosis eius est in potione.ʒ.ij.ꝛ in clysteri.ʒ.iij.cū
oleo sisamino.dicunt preterea magi:si centaurea
ꝑmixta fuerit cū sanguine vpupe ꝛ melle ꝛ ponat
in lucerna credent astantes se maximos foꝛe. ꝛ si
fuerit hec in nocte in sereno posita videbunt vbi
q; stelle discurrere.hec ꝑterea in cataplasmate na
ribus alicuius apposita fugiet is pꝛe nimio timo
re sine causa.hec repperi in margine cuiusdā sera
pionis antiquissimi:quare hic placuit ea addere.

Cenabꝛasion.i.polium   Cemesis.i.cinoglossa
Cetesis .i.foꝛamen rotundū   Cenion.i.cyminuz
Centiuerlia.i.asara   Centinen.i.centaurea
Centrias est quedam species serpiginis
Centris.i.cōsolida minoꝛ   Cētrofagia.i.pulegiuz
Centonica ē planta magnitudinis absinthij: ha
bens folia minuta sicut poliū montanum:ꝛ alba
faciens floꝛes citrinos ad similitudinem folio
rum cotule fetide:amari sapoꝛis. virtus eius est

interficiens vermes mirabiliter.aliqui ex grecis vocant arborem xilocaracte centonicam.
Censargia .i.valeriana
Centūgrana est herba cancri
Centuserea .i.asara
Centrum galli:gallitricū:gallicrista.i. gēbotamū
Centum capita quid est.l.l.astaruticon
Centūnodia :sanguinaria:pserpinata:poligonia geniculata:lingua passerina:corrigiola: lentacan tu:poligonatuz:issiadē idē:p qua.l.l. barsiarbay
Centūneruia quid est.l.l.arnoglossa
Capazir ē filis squille ꝛ p ea pōit:sz debilior ē ea
Cepha.i.caput.inde cephalia.i.dolor capitis.ꝛ mi crophalea.i.caput musce:a misus qd est musca si ue vnum:ꝛ cepha qd ē caput.Itē a cepha dicitur cephalida.i.pena vel dolor capitis
Cephalicon.i.quedā confectio sic vocata
Cephalicam .i.ouum galline
Cephalipida quid est.l.l.cepha
Cephalargia.i.dolor capitis:ꝛ differt a cephalea nam cephalea est capitis dolor qui multo tempo re tenet.cephalargia est recens dolor capitis cau satus estu:aut vino ꝛc.ꝛ cito resoluitur
Cephaloci.i.porrus qui vocat aratillus
Cepe vsuale quid est.l.l.basal
Cepe sine tunicis quid est.l.l.basallalzir
Cepe siluestre .i.cepe canis
Cepe azit idē qd s. Cepe marinū.i.narcis⁹
Cepe muris.i.squilla:ppterea qa iterficit mures
Cepe canis:vel aratilus:vel cepe siluestre la. gre. azit:ꝛ ē cepe cuius bulbus est paruus exteri⁹ qua si rubeus:intus vo albus.cuius folia sunt sicut fo lia croci. ꝛ dicit de eo q est venenosum. sed qa nullam efficaciam habz in medicina: auctores de eo non loquuntur.
Cepea Dias.cap.cepea:sed nigriora folia habet radix est illi tenera **Posse. Dias.** Folia eius cum vino bibita stranguriis ꝛ vesice scabiose medentur:ma xime si cū dulcore radices eius fuerint cocte:ꝛ cū radicibus sparagi.
Cepiccia.i.scalongia Cepia.i.alleluia
Cepizir.l.psillium Cepofarson.i.mētastr
Cepor.i.cartamus Cepior idē qd supra
Cepulgu.i.cefalionus Cepustor.i.ceterac
Cepugarot .i.gariofilata
Cerapenten interpretatur curatio.inde cerapenti cum negocium.i.liber curationis.aliqui dicunt te parenticum
Cerastis.i.serpens cornutus Cerastes idē qd s.
Cerasum siluestre quid est.l.l.mehalep
Cerade arcoconda.i.tunica cornea
Ceracoridei.i.cōiuncture que sunt supra corneaz vel est ipsa cornea tunica
Ceradeacoridas idem qd supra

Cap.157.

C Erasum est fructus. Cerasus est arbor.ꝛ est fruct⁹ qui ara.vocatur cerasie:gre.ꝛ lati.cera sa.ꝛ aliqui vocant ea grana regum.

Sera. lib.aggre.cap.cerasie.i.cerasa.ꝛ dicūt q sunt grana magna similia prunis ꝛ sunt in oriente.ꝛ est granū regum.ꝛ est illud qd est apud nos.Et auc.Gal.sunt ex eis dulcia:pon tica:ꝛ acetosa:sicut inueniunt mala granata ꝛ po ma.ꝛ ipsoꝝ dulcium cerasoꝝ quecūqz nedū ma turata sunt quedam quidē sufficienter pontica sūt quedam aūt acida similia sunt moris.sed in mo ris quidez non maturis acida qualitas dominat pontica i cerasis vo non semper. **Posse. Sera.** Dul cia descendunt a stomacho cito:ꝛ iuuamentū qd infe runt stomacho paucū est.ꝛ pontica faciunt cōtra rium eius.acetosa vo desiccant phlegmata ꝛ sup fluitates stomachi plus qz pontica.ꝛ causa huius est:quia in eis est res incidens.ꝛ conferunt stoma cho phlegmatico ꝛ pleno superfluitatibus. In ar boris vo gūmi est cois vtus cum oibus viscosis ꝛ imordacibus pharmaciis:ppterea in ea est vtus medicinarū inuiscantiū sine mordicatione.ꝛ ideo conferunt asperitati canne pulmonis. ꝛ est in eo vtus subtilians.ꝛ ideo conferunt lapidi qū bibūt
Dias. cap.de cerasis. Cerasum viride po mū ventrem humectat ꝛ puocat.ari dum siccat:ꝛ detinet stomacho viride contrariuz siccum inquā vtile accipitur.hoc quidā estimant vrinam manere.a non paucis auctoribus traditur si mane recentia cū suis nucleis deuorata sunt:al uum tam copiose fluere,ut ex eadē causa etiā mor bo pedes implicati liberentur.fit ex eis diacerase oni qd oibus est notū.Galieno placet non vnam in oibus ceraseis pomis esse virtutē.nam in qbus dam austerus sapor:ꝛ in quibusdā calidus:ꝛ i q busdam dulcis apparet.ꝛ vult austera ad hoc va lere ventrem restringant:stomachum vo ꝯfirmēt acida indicat phlegmate abundantibus stoma chis optima:nam magis siccant:ꝛ grassitudinem densioris humoris incidunt.dulcia stomacho ad uersa pnunciant : citius tū per intestina defluere gūmi qd truncus illachrymat exasperatas arteri as optime lenit.si in vino veteri detur in solutiōe resolutum simili modo datū fastidium stomachi nauseantis auertit.ꝛ de facie feditatē palloris ex cludit cū mero haustū.calculos quibus etiam ve sice cannalis obstruitur in arene puluēm soluit.
Cera quid est.l.l.machama

Cap.158.

C Era propoleos grece arabi. mum:latine vo fex alnearis apum.
Gal. viii.sim.phar.cap.propolis.i. ppoleos abstersiue est non aūt valde fortis vtu tis:attractiue aūt sufficienter.fortis est enim subti lis partis in substantia.calefacit aūt in secundo iā cōplete:ꝛ in ter tio incipiente. **Dias.** cap.de cera.ppoleos vtilis est rufa ꝛ odo rata sicut storax:ꝛ mollit non valde:quam mani bus si volueris duces vt storacem.virtus est ei ca lida:ꝛ epispastica.i. adiutoria recorporatiua ꝛ e mollitiua.

Cegolias.i.ceterac Ceguriō.i.polipodiū
Ceguriū.i.amomum Cegucaron.i.nux vsual'
Ceugarion idē qđ s. Celatium.i.celidonia
Celateriū.i.electerium Celatice.i.epatica
Celsa .i.mora celsi
Celea.i.potio ex succo tritici inebrians
Celes .i.stragulus auis
Celestinus color quid est.l.l.celestinus color
Celena .i.cicuta
Celematis.i.clematis:vel clematides:ꝛ est secūda species trifolij quā Dias.describit.

Cap.153.

C Elidonia latine:grece chilidonion:ara. vero bau roch. Sera. li.aggre.ca.hauroch.i.carcuma:radix minoris speciei huius est carcuma.nam sunt celodonie due species:maior ꝛ minor.Et dicit auc.Dias. Celidonion maior dicunt quidam ꝙ nominatur hoc noīe eo ꝙ incipit apparere qñ apparent hyrundines:ꝛ desiccat' qñ recedunt.ꝛ putant aliquī etiam ꝙ sic noīat' qm̄ qñ excecant' pulli hyrundinum deferat eis mater in ore hanc herbam ꝛ dat eis in cibum:ꝛ reuertitur ad eos visus. ē plāta habens hastam subtilem:cuius longitudo est vnius palmi:ꝛ plus ex qua egrediunt' ramuli non duri:in quibus sunt folia similia folijs barachion vl' botration:nisi quia sunt firmiora ꝛ molliora ꝛ albiora:ꝛ color eoꝝ vergit ad colorē celestē.ꝛ flores habet glaucos similes floribus herbe que dicitur herbion:ꝛ succum coloris crocei.ꝛ sapor eius est acutus mordicans linguā mordicatione forti cū amaritudine ꝛ fortitudine odoris.ꝛ radix eius de super est vnica singularis:ꝛ desubtus plures.ꝛ hꝫ semen simile papaueri dicti ceratices existens in cornicellis subtilibus longis:in quibus est ipsum semen simile papaueri:parū tñ maius.ꝛ qđ administrat' ex plāta est succus ꝛ radix eius.sed minor chilidion ē memithe vel memith:ꝛ est planta hñs altos ramos graciles quos habet super virgaꝫ. ꝛ folia habet similia folijs herbe dicte papauer ceratices.i.cornutū :nisi ꝙ sunt rotundiora:ꝛ minora ꝛ ꝓpinquiora albedini:ꝛ pinguia habentia viscositatē:ꝛ mollia.ꝛ habet radicē cū radicul' egredientibus ab ea pluribus minutis: ꝛ disparibus longis annexis ad inuicē:sicut spice frumenti non existentis super terrā.nascitur ꝓpe aquas.Plini⁹ cap.de celidonia.Minor celidonia est memith: ꝛ est herba similis in folijs suis herbe papaueris dicti ceratices:nisi quia in ea ē humiditas adherens manui:ꝛ est ꝓpinqua terre:ꝛ habet grauē odoreꝫ ꝛ multū succū:cuius color ē similis colori croci.

Sal. viij.sim.phar.cap.celidonia.hec herba quarti gradus est calefacientiū incohoātis.maius aūt ipso celidoniū.iij.gradus est iā completi in calefaciendo ꝛ siccando. Posse.Sal. viij.sim.phar.cap.de celidonia.abstersiue fortis est ꝛ calide vtutis:ꝙnimo ꝛ succus eius ad augmentationē visus est vtilis:in quibus cernat' grossū qđ ꝑm pupillam:ꝛ diaforare indigent.vsi vō fuerūt qdā radice ꝛ ad eos qui obstructionē epatis ꝛ ictericiā patiūtur in vino albo dantes bibere.similiter aūt masticata vtilis est in doloribus dentiū. parū vō celidoniū acrius existens magna vlcera citissime cuti cataplasmatū ꝛ vngues leprosos eijcit.expurgat vō succus ei⁹ p nares sufficienter acri existēs.

Dias. cap.de celidonia. Succus celidonie maioris melle addito in eramine coct⁹ super carbones oculoꝝ detergit.folia ꝛ radix virga in vmbra estate siccantur:ꝛ sicut crocus cōponuntur.radix ei⁹ aniso mixta ꝛ vino albo bibita ictericis opitulat'.folia eius cū vino vt cataplasma adhibita maculas detergunt.masticata dētiū dolorem ꝓhibent.Celidonie minoris virtus ē viscida similis amenoni.īposita vulnerat cutim:scabiem detrahit.vngues leprosos recludit. succ⁹ ei⁹ radicis melle addito naribus infusus caput purgat.Eadem dicit Sera.cap.ꝓprio auc. Dias. lꝫ ꝑ alia verba.

Celidonius dicitur lapis qui est in ventre pullorum hyrundinū.multi interdū in vno ventre inueniuntur:alij albi:alij nigri aliquid rubedinis habentes.

Cellia.i.ceruisia sic dicta a calefaciendo.

Cap.154

C Eltica gre.ara.simbel romana: latine vō spica celtica.

Dias. ca.celtica. nascitur in illyrico:nomen habens apđ eos hoc.ꝛ in syria nascitur ꝛ in italia:habens fructus super terrā breues ꝛ spissos.colligitur autē a ciuibus cū radicibus qui fasces faciunt quātū plena manu continere possunt:ꝛ ab alijs fasces gallice appellantur.hec habet folia oblonga ꝛ non lata:mellinū florem:odorē circa se suauē continens vtilior est recens odore suauis:radicib⁹ plena vel spissa ꝛ non fragilis :que si talis fuerit similis in virtute poterit esse syriace.est cali.ꝛ sic.habēs naturam spice inde:sꝫ debilior sicca.est alia nardus i.celtica montuosa que nascitur in sicilia: similitudinē habens in folijs ꝛ ramis hyringo. sed spica breuior ē ꝛ spinosas radices mittēs duas aut tres odore suaues ꝛ nigrioris coloris similis affodilli radicibus.hec nec semen nec florem habet:sꝫ virt⁹ est illi simi lis prime. Posse. Dias. Prima eius vt⁹ diuretica est. ꝛ prodest iecoris tumori: ꝛ ictericis cū morbo regio inflationes stomachi cum aqua vbi absinthiū decoctū est discutit.spleni medetur vesice ꝛ renibus vtilis est.sed ꝛ morsibus venenatis cū vino data opitulatur.malagātibus calidis ꝛ vnctionibus miscetur.

Celogias.i.herbena. Celoprassos.i.prassium
Celtos.i.stragulus auis Celutrion.i.cyperus
Celutitrion idē qđ s. Celubria.i.saturegia
Celudipion .i.matrissiluia
Cemac .i.sanguinaria

Cemabran .i.rubea tinctor
Cemascates .i.fragaria
Cemedrium codium mocodium idem
Cemedium idē qd̄ s. Cemebron.i.palma xpi
Cemion barmeni.i.cyminū carmenum
Cemilation .i.atriplices
Cemoboletus.i.laudabilissimus:et est indeclinabi le:vtriusq; numeri:generis neutri
Cemobrasis .i.vsnee
Cemubat .i.laudanum
Cemurion.i.ceterac Cembrinsat.i.luyula
Cenarasab .i.faba lupi

Cap.155.

Censarasab ara.gre.astros: latine vobūidū **Sera.** li.aggre.cap.censarasab.et est pinguedo que est in lana:que fit in hunc modum: Accipe lanaz succidā vel mollem:et laua eam cū aqua calida et in sole calido:et exprime totuz qd̄ in ea est ex sorde:et pone sordiciem illam ī vase habente orificiū latū et proijce super eam aquā infundens ab alto cū impetu vt spumā faciat:deinde agitā agitatiōe forti vt multā faciat spumā:super quā asperge aquaz marinam cū īpetu donec spuma sedetur oīno:et tunc tolle pīguedinē supernatantē et pone in vase fīreo deinde pijce in vase iter aquam aliam:et agita sicut fecisti primo:et proijce super spumā eius aquā marinam:et dimitte sedari spumā:et collige eaz et facies hoc quotiens spumā videris:deinde accipe pinguedinē quam aggregasti:et malaxa cū manibus:et si aliquā in eis inuenias sordē extrahe ipsaz aquā agitando:et facias hoc totiens donec videas ipsam albam et puram pinguedinē sine admixtione alicuius rei:et cū hoc fecerl pone in vase terreo et seruā. **Dias.** cap.de isopo humido fm trāslationē nostrā. Isopi cerotuz est quasi sordes et succus lanarū succidarū:q̄ hoc modo colligitur:lane succide et sordidissime mox detonse mittuntur in vas aquā calidam habens et sic accenditur ignis vt aliquid ferueat:deinde refrigerat:et quod supernatauerit in moduz pinguedinis abraditur manu:et vas stagneū abstergetur et sic ipsum vas repletur pluuiali aqua:et coopertum tenui lintheo ad solē biduo ponitur:et sic tertio die aqua delimpidatur et reponitur.adulterat cum pinguedine et cera. sed intelligitur q̄ syncer odorē lane succide seruat. **Posse. Sera.** Melior ex isopo humido est illud qd̄ est molle quando tāgitur sine asperitate:habens odorē lane succide.et quando dissoluitur non apparet ibi aliqua grossicies:sicut in adulterata.et virtus huius est calefactiua:mollificatiua vlcerum induratorū:et ꝓprie vlceruz matricis qñ miscetur cū melle et cū butiro: et qñ fit suppositoriū cum eo ꝓuocat menstrua:et expellit fetum:et secūdinam.et qñ miscetur cū sepo anatis confert vlceribus ani et vlceribus virge et testiculorū:et existentibus circa loca illa. et cōfert pruritui lachrymarū oculi.et grossiciei palpebrarū et ponitur in vase nouo super leuem ignē et dimittitur donec finiatur pinguedo eius:et fiat cinis et est conueniens cinis in collyrijs et medicinis oculorum.et confert morsib⁹ venenosis.et fluxui vētrl antiquo:et vlceribus intestinorū.et abscīdit fluxū menstruorū.et dissoluit sanguinē congelatum ī stomacho.et qd̄ sumitur in potn mundificat vlcera pectoris et pulmonis.et quando miscetur cū butiro et fit nascale cum eo post mundificationē matricis:et ꝓhibet īpregnationem.et quando dat in potu mulieribus post partum facit eas adhibere ad impregnationem.

Centanudra .i.semina caricaruz

Cap.156.

Centaurea latine:grece anuticen:ara.vo anturion:auc. Dias. **Sera.** li.aggre.cap.antu rion.auct. diasco. Centaurea maior habet folia similia nuci regali longa:et viridia sicut folia caulium:in summitate gradatim incisa.habet virgam similem virge acetose:cuius longitudo est duorū aut trium brachiorum:habens ramulos plures egrediētes ab vna radice super quos sunt capitella similia capitibus papaueris nigri:recentia tendentia ad longitudinem.et habet florē cuius color est similis kalb: et semen simile cartamo intra florem eius.et flos ei⁹ est similis lane.et habet radicem grauem cuius lōgitudo est duorum brachiorum.et est plena humiditate et acuti saporis cuz stipticitate:et pauca dulcedine:cuius color est ad rubedinem tendēs.et color succi eius est sicut color sanguinis.et nascitur ī terris soli expositis:in mōtibus arborosis et in terra pingui. Minor vo centaurea que vocatur hauturion segesegnir nascitur in aquosis locis:et est similis herbe hypericon:aut pulegio montano.habet virgam vnius palmi quadratā:florem rubeū vergentem ad purpureitatem similem flori plante que dicitur hambes.et habet folia parua oblonga sicut folia rute:et semen sicut granum frumenti.et habet radicem paruam in qua nullum est iuuamentum.et in sapore eius vincit amaritudo pl⁹ q̄ȝ aliud.et est in eo stipticitas pauca.et virtus eius est que desiccat sine mordicatione. **Dias.** cap.centaurea fm translationem nostram. Centaurea maior quā multi narcan aut.gētianam dicunt &c.sed falso:quoniam in littera gētiana dicit.q̄ succus centauree efficitur sicut succus gentiane:ergo centaurea non est gentiana:vt multi dicunt.similiter Dias. vocat semotum capitulū de centaurea a cap.de gentiana:q̄ non sūt idē dicit aūt. Dias. Centauria abundat in licia et archadia.folia habet similia nuci regali viridia et oblonga sicut cauliculi:et rotūda:et seriatī exteri⁹ icisa sicut tres digiti:et virgā similē lapatio duorū vel triū cubitorū longā.radix ē illi mltas vgas habens:ī qb⁹ capita sūt silia miconio:et lōga cū flor purpurastro et rufo.semen ꝓfert ginco silre ī ipsis

floribꝰ positū.radix ē grossa ⁊ grauis ⁊ fortl necr rīe succuleta:q succꝰ stipticꝰ ⁊ viscidꝰ rubei colorl locis nascitur pinguioribus ⁊ solanis: abundans in peloponesso:⁊ elida:cuius succus exsiccat ⁊ co quitur sicut gentiana. Centaurea minor quā mul ti linosiā dicunt fortit desiccat absq; aliqua mor dicatione. nominatur etim ab alijs helleboritis siue amaratrū:vel febrifugia.nascit locis aquos hypericoni atq; origano similis:virgam habens perlongam angulosam:florez purpureū:folia mi nuta ⁊ oblonga sicut ruta:semen sicut triticū ⁊ sic oblongū.radix ē ei oblōga ⁊ inutil.gustu amara.

Gal. vij.sim.phar.cap.ꝺ centaurea. Magne radix sicut in gustu qualitates contra rias habet ita in vtilitate operationis:sed ꝭm gu stum acris simul ⁊ stiptica apparet cū quadā bre ui dulcedine.ꝭm operationes vͦo acredo quedaz caliditatl opera ostendit. Centauree parue radix quidē ordinariā inoperatiua est.rami vͦo eiꝰ ⁊ maxi me frondes qui in eis flores vtilissimi.dominatur aūt in eis amara q̄litas modica stipticitate parti cipans.⁊ ꝓpter hanc cōplexionē fortiter multum est hoc pharmacū absq; mordicatione.qm̄ aūt oīa talia vltima sunt:multociens dictū est:⁊ tunc nihil mirū rememorari tēpus est vniuersis que ꝭꝫ par tes energias eius pertranseūdo. Plinius capitu. de centaurea.alia maior:alia minor.sunt ambe ca lide ⁊ sicce cōplexionis in secundo gradu.

Posse. Gal. Centaurea magna ꝓ uocat menstrua.⁊ est embriones mortuos euellens: ⁊ viuos corrūpens ⁊ educens.stipticitas vͦo ea que sunt grosse partis ⁊ terrestris frigiditatis in glutinando vulnera: ⁊ iuuando eos qui spuunt sanguinē.dant aūt ⁊ ꝺ ea.ʒ.ij.eis quidem qui febriunt cū aqua:eis qui sūt sine febre cū vino.ꝭm aūt virtutē q̄ ex oībus qua litatibus in sessionibus:⁊ vulsionibus: ⁊ disnie: et antiquatis confert tussibus .nō enim euacuare so lum oportet in his :quod est preter naturā:sed ⁊ roborare:⁊ vigorare q̄ expurgata sūt. ad eundē igit vtilis ē q̄ acerrima:qn̄ non sola:nec syncera existat:sed vel dulcedini alicui ꝑmiscet:vel non oīno amaritudini .fortitudinē vero ⁊ violentiam non habebit: ꝑmixta ei aliqua sbstantia eucrata. talis enī ē que dulcis ad confortādū aūt ⁊ cōgre gandū stipticitas est necessaria.Eadē aūt radicis succus eius operat:⁊ quidā pro licio vtuntur hoc pharmaco.Ex centaurea igit minori magna vul nera cōglutinant cū cataplasmat ipsa herba ad huc recēti.⁊etiam difficile cōglutinabilia vlcera consolidat eo modo vtentibus .exiccat aūt cū cō glutinatiuis:⁊ siccatiuis permiscet virtutibꝰque cunq; enim ⁊ fistulas curare nata sūt .⁊ duricies antiquas mollificat:⁊ male morigerata vlcera sa nat.permiscet āt cū sanātibꝰ rheumaticas disposi tiones in quibꝰoptima pharmaca sūt quecūq; de siccatiua fortiter simul cū aliq̄ stipticitate:nullam habēt mordicationē .decoctionem autem huius herbe īmittunt qdā sciaticis vt educent cholerica ⁊ grossa; ⁊enī purgat talia.Altvͦo qn̄ operatū fue rit fortiter sanguinea euacuans ꝓdest magis.suc cus aūt eiꝰsilr existēs vͭutis siccatiue ⁊ abstersiue ꝑdicta opari bū natus ē. ⁊ cū melle vngit oculis ⁊ mēstrua appositꝰ educit ⁊ embriones.dant āt ꝺ eo bibere qdā ⁊ passis in neruis seu mouente ⁊ ꝺ siccante in respectu stant ea que emplastrata sunt at vero eaꝶ q̄ iuxta epar obstructionū ē optimū pharmacū.bonuz aūt ē ⁊ splen sclirato extrorsū appositū:⁊ non minus siqs bibere voluerit.

Dias. Centaurea maior vires habet cū ali qua exasperatione relaxantes:vnde totū ventrē purgat. radix aūt eiꝰ ē candens sicut ignis mollis fragilis cū succo subrufo ⁊ acro cuz magna amaritudine.hec radix conquassationibꝰ vtilis ē pleureticl ⁊ disnoicis maxie ꝓdest.tussim aūt antiquā cōpescit.asmaticis ⁊ emoptoicis sin gulare presidiū ē.non febrientibus cū vino.ʒ.ij.de radice eius datur febrientibꝰ cū aqua.tortionibus ⁊ causis stericis silr data ꝓdest.menstruis impat aborsum facit in modū collyrij suppositu:nā acre dine sua predictū facit.⁊ fetū mortuū expellit.⁊ vi uum corrūpit ⁊ extrahit.in hoc aūt ꝙ stiptica est plagas glutinat .ad rheumata iuuat.succꝰ oīa il la facere nouit.maxime vulneribꝰ cicatricē indu cit.paracolesim facit.carnibꝰ incisis ⁊ in foco po sitis addita memorant ꝙ carnē in se coagulare fa cit:licij vͦo exsiccant ⁊ ꝓ licio i lā vendunt.Cētau rea minor tunsa ⁊ imposita viridis vulnera pur gat.paracolesim prestat.cicatrices vulneribus re centibus ⁊ veteribus inducit. elixatura eiꝰ bibita cholerā ⁊ humores pingues deponit.sciaticis ano supposita sanguinē ꝓuocat ⁊ dolorē illiꝰ mitigat succus eius melle addito caliginē oculis detergit aborsū facit.neruis dolētibꝰ fomēto ꝑstat auxiliū

Sera. li.aggre.cap.ꝓprio de centaurea ma iori ⁊ minori eadē dicit auc. Dias. ⁊ Gal.que hic dicta sunt lꝫ ꝑ alia vͦba. Et idē auct. Aben mesuai. Proprietas radicis centauree ma ioris ē que laxat phlegma viscosum ⁊ cholerā si milē fecibus. ⁊ confert sciatice qn̄ sumit in potu aut fit clystē cū ea.Et idē auc. Alcauzi.laxat phle gma laxatione forti:⁊ aquā citrinā cū fortitudine ⁊ dosis eius est in potione.ʒ.ij.⁊ in clysteri.ʒ.iij.cū oleo sisamino.dicunt preterea magi:si centaurea ꝑmixta fuerit cū sanguine vpupe ⁊ melle ⁊ ponat in lucerna credent astantes se maximos fore. ⁊ si fuerit hec in nocte in sereno posita videbunt vbi q; stelle discurrere.hec ꝑterea in cataplasmate na ribus alicuius apposita fugiet is pre nimio timo re sine causa.hec repperi in margine cuiusdā sera pionis antiquissimi:quare hic placuit ea addere.

Cenabrasion.i.polium Cemesis.i.cinoglossa
Cetesis .i.foramen rotundū Cenion.i.cyminuz
Centiuerlia.i.asara Centinen.i.centaurea
Centrias est quedam species serpiginis
Centris.i.cōsolida minor Cētrofagia.i.pulegiuz
Centonica ē planta magnitudinis absinthij : ha bens folia minuta sicut poliū montanum:⁊ alba faciens flores citrinos ad similitudinem folio rum cotule fetide:amari saporis. virtus eius est

interficiens vermes mirabiliter.aliqui ex grecis vocant arborem xilocaracte centonicam.
Censargia .i.valeriana
Centūgrana est herba cancri
Centuserea .i.asara
Centrum galli:gallitricū:gallicrista.i. gēbotamū
Centum capita quid est.l.l.astaruticon
Centūnodia :sanguinaria:pserpinata:poligonia geniculata:lingua passerina:corrigiola: lentacantu:poligonatū:issiadē idē:p quo.l.l. barsiarbay
Centūneruia quid est.l.l.arnoglossa
Capazir ē silis squille ꝛ p ea pōit:sȝ debilior ē ea
Cepha.i.caput.inde cephalia.i.dolor capitis.ꝛ microphalea.i.caput musce:a misus qꝺ est musca siue vnum:ꝛ cepha qꝺ ē caput. Itē a cepha dicitur cephalida.i.pena vel dolor capitis
Cephalicon.i.quedā confectio sic vocata
Cephalicam .i.ouum galline
Cephalipida quid est.l.l.cepha
Cephalargia.i.dolor capitis:ꝛ differt a cephalea nam cephalea est capitis dolor qui multo tempore tenet.cephalargia est recens dolor capitis causatus estu:aut vino ꝛc̄.ꝛ cito resoluitur
Cephaloci.i.porrus qui vocat aratillus
Cepe vsuale quid est.l.l.basal
Cepe sine tunicis quid est.l.l.basallalzir
Cepe siluestre .i.cepe canis
Cepe azit idē qꝺ s̄. Cepe marinū.i.narcisc⁹
Cepe muris.i.squilla:ppterea qa īterficit mures
Cepe canis:vel aratilus:vel cepe siluestre la. gre. azit:ꝛ ē cepe cuius bulbus est paruus exteri⁹ quasi rubeus:intus vō albus.cuius folia sunt sicut folia croci. ꝛ dicit de eo ꝙ est venenosum. sed qa nullam efficaciam habȝ in medicina: auctores de eo non loquuntur.
Cepea Dias.cap.cepea:sed nigriora folia habet radix est illi tenera **Posse. Dias.** Folia eius cum vino bibita stranguriis ꝛ vesice scabiose medentur:maxime si cū dulcore radices eius fuerint cocte:ꝛ cū radicibus sparagi.
Cepiccia.i.scalongia Cepia.i.alleluia
Cepizir.l.psillium Cepofarson.i.mētastr
Cepor.i.cartamus Cepior idē qꝺ supra
Cepulgu.i.cefalionus Cepustor.i.ceterac
Cepugarot .i.gariofilata
Cerapenten interpretatur curatio.inde cerapenticum negocium.i.liber curationis.aliqui dicunt teparenticum
Cerastis.i.serpens cornutus Cerastes idē qꝺ s̄.
Cerasum siluestre quid est.l.l.mehalep
Cerade arcoconda.i.tunica cornea
Ceracoridei.i.cōiuncture que sunt supra corneaȝ vel est ipsa cornea tunica
Ceracleacoridas idem qꝺ supra

Cap.157.

C **Erasum** est fructus. Cerasus est arbor.ꝛ est fruct⁹ qui ara.vocatur cerasie:gre.ꝛ lati.cerasa.ꝛ aliqui vocant ea grana regum.

Sera. lib.aggre.cap.cerasie.i.cerasa.ꝛ dicūt ꝙ sunt grana magna similia prunis ꝛ sunt in oriente.ꝛ est granū regum.ꝛ est illud qꝺ est apud nos.Et auc.Gal.sunt ex eis dulcia:pontica:ꝛ acetosa:sicut inueniunt mala granata ꝛ poma.ꝛ ipsorum dulcium cerasorum quecūqȝ nedū maturata sunt quedam quidē sufficienter pontica sūt quedam aūt acida similia sunt moris.sed in moris quideȝ non maturis acida qualitas dominat pontica ī cerasis vō non semper. **Posse. Sera.** Dulcia descendunt a stomacho cito:ꝛ iuuamentū qꝺ inferunt stomacho paucū est.ꝛ pontica faciunt cōtrarium eius.acetosa vō desiccant phlegmata ꝛ superfluitates stomachi plus ꝙ̄ pontica.ꝛ causa huius est:quia in eis est res incidens.ꝛ conferunt stomacho phlegmatico ꝛ pleno superfluitatibus. In arboris vō gūmi est coīs vtus cum oībus viscosis ꝛ īmordacibus pharmaciis:ppterea in ea est vtus medicinarū inuiscantiū sine mordicatione.ꝛ ideo conferunt asperitati canne pulmonis. ꝛ est in eo vtus subtilians.ꝛ ideo conferunt lapidi qn̄ bibūt

Dias. cap.de cerasis. Cerasum viride pomū ventrem humectat ꝛ pruocat.aridum siccat:ꝛ detinet stomacho viride contrariuȝ siccum inquā vtile accipitur.hoc quidā estimant vrinam manere.a non paucis auctoribus traditur si mane recentia cū suis nucleis deuorata sunt:aluum tam copiose fluere,ut ex eadē causa etiā morbo pedes implicati liberentur.fit ex eis diacerase oni qꝺ oībus est notū.Galieno placet non vnam in oībus cerasеis pomis esse virtutē.nam in qbusdam austerus sapor:ꝛ in quibusdā calidus:ꝛ ī qbusdam dulcis apparet.ꝛ vult austera ad hoc valere ventrem restringant:stomachum vō ꝯfirmēt acida iudicat phlegmate abundantibus stomachis optima:nam magis siccant:ꝛ grassitudinem densioris humoris incidunt.dulcia stomacho aduersa pnunciant: citius tn̄ per intestina defluere gūmi qꝺ truncus illachrymat exasperatas arterias optime lenit.si in vino veteri detur in solutiōe resolutum simili modo datū fastidium stomachi nauseantis auertit.ꝛ de facie feditatē palloris excludit cū mero haustū.calculos quibus etiam vesice cannalis obstruitur in arene puluēm soluit.
Cera quid est.l.l.machama

Cap.158.

C **Era propoleos** grece arabi. mum:latine vō fex aluearis apum.

Gal. viij.sim.phar.cap.propolis.i. ppoleos abstersiue est non aūt valde fortis vtutis:attractiue aūt sufficienter.fortis est enim subtilis partis in substantia.calefacit aūt in secundo iā cōplete:ꝛ in tertio incipiente. **Dias.** cap.de cera.ppoleos vtilis est rufa ꝛ odorata sicut storax:ꝛ mollit non valde:quam manibus si volueris duces vt storacem.virtus est ei calida:ꝛ epispastica.i.adiutoria recorporatiua ꝛ emollitiua.

Posse. Dias. Infixos corpori stipites eijcit. fumigatione ori aperto tussibus veteribus medetur. zernas emendat. hec in vasis apũ inuenitur vbi apes corpora fricant. vires habet similes cere: sed efficaciores. nã calefacit nimis. τ ꝑiectoriã τ extenuatoriã hꝫ substantiã.

Ceceratium. i. kirat. τ est nomen ponderis. τ est siliqua: vt patet si. l. l. kirat

Ceras .i. cornu

Cerasces est quidam serpens cornutus

Cerauma .i. arbor siliquarum

Cerbaten. i. galanga — Cerasquia. i. berbena

Cerebrum: pro eo. l. l. dunug

Cerefolium quid est. l. l. apium

Cereas. i. pastinaca — Cerse. i. cortex arboris

Cerseus. i. tribulus — Ceritia. i. berbena

Cirithbia idẽ qð s. — Cirisigia. i. amomum

Cerotũ dicit a cera: qa oẽ cerotũ recipit ceraꝫ: vl aliqd loco cere: τ est quoddã mediũ inter vnguẽtum τ ẽplastrũ: spissi⁹ vnguẽto τ liqdi⁹ ẽplastro.

Ceroneũ dictũ est a cera quam recipit

Cerotũ isopi .i. isopũ humidum

Ceropicca est sordicies q̃ egreditur de auribus. .l. l. vasachi

Ceroferos. i. deus caballinus: τ ẽ iusquiamus

Cerona .i. affodillus

Cerotas vocant neruos, ceruicis ad caput sustentandum appositos

Cerusa quid est. l. l. affidegi

Ceruta. i. pulicaris. τ ceruta est quoddã vnguẽtũ factum ex cera τ alijs rebus

Ceruda. i. radix affacis: vel ipsum semen

Ceruisia .i. foca

Cerust est serpens cornut⁹

Ceruus animal est oĩbus notum: cuius cõplexionem inuenies in. l. latamie

Ceruleus color .i. azuelin⁹ celestis

Cesas .i. gladiolus

Cesastis idẽ qð s. — Cestras idem qð s.

Cesecum. i. betonica — Cesta aruina. i. lardum

Cap. 159.

Cesmes vel besmes: vel crisomole: ara. grece microteca vel mela persica: latine võ cozula: vel bariocha: fructus iste est oĩbus notus

Sera. li. ag. ca. besmes. vĩtus eoꝝ ẽ fri. τ hu. in secundo gradu: naꝫ ꝑportionãtur persicis. Et idem. auc. Alcauzi: laxant cholerã: τ generant humores grossos. Et idem auc. Rasis. Quidam patiebat fumositates ab aliquo humore existente in stomacho suo: τ dedi sibi aliquib⁹ vicibus de crisomolis recentibus τ sedatus est ille fumus. τ ego non credo ꝙ reperiat cibus aliqs frigidior τ magis stomacho iuuatiuus calido q̃ꝫ ipsa: τ ideo fasti dium tollunt. Aui. li. ij. cap. de crisomolis meliora sũt armena. nõ enim cito aduenit eis corruptio: τ acetositas. τ cũ sumunt crisomola oportet ut accipiat masticis τ anisi equaliter. ʒ. i. vsqꝫ ad. ij. cũ vino puro: aut vino de passis parũ τ mellis. sunt fri. τ humi. in secũdo. τ oleũ nucleoꝝ eoꝝ ẽ ca. τ sic. i secũdo. eoꝝ humor est facilis putrefactionis. τ eoꝝ infusio sedat sitim. τ crisomola quidem sunt cõuenientiora stomacho q̃ꝫ persica. τ armena non corrũpunt in stomacho: neqꝫ ascescunt velociter. ex eis võ que expellunt eoꝝ nocumentũ est ut primo sumat anisũ τ mastix cũ miua aut vino de passis: τ ꝯficiantur cũ melle puro. oleũ nuclei ipsoꝝ etiã confert emoroidibus. grauant crisomola ꝑpter velocitatẽ sue putrefactionis. verũ infusio siccoꝝ confert febribus antiquis. Jo. mesue in antidotario suo oleum de crisomol' sedat dolorẽ ani τ emoroidarũ. τ resoluit tumores viscerum. τ ĩpedimentũ lingue. τ doloreꝫ aurium Rabi moyses.

Cesmi sil'is est ferule hñs semẽ albũ sil'e lẽticule

Cestris. i. gladiolus — Cesoros. i. iusquiamus

Cesronales .i. betonica

Cestron idem quod supra: a Dias. psitotrifon dicitur: in frigidis locis nascitur

Cesus. i. hypericon — Cestris. i. sempuiua

Cestrũ rustici. i. taban⁹ — Ceterac. i. citrac

Cetarobin. i. vsnee — Cetaurus. i. sisimbrium

Cetherach est herba que in muris humidis nascitur: quã quidã putant esse veram scolopendriam lꝫ falso: qm̃ dicit ꝙ assimulat scolopendrie venenose: pro qua. l. l. aplenon

Cetibrion. i. agn⁹ castus — Cetifas. i. sticados

Cetidros. i. melissa — Cethie. i. kakabre

Cetri. i. foliũ — Cetos. i. citrum

Cetros idẽ qð supra

Cetroscaria. i. nixa — Cetron. i. milium

Cetura. i. thymiana — Cetrus. i. milium

Cetkumieree. i. pruna arbor: τ est arbor pruni

Cechabre. i. vernix — Celon. i. testudo

Cema .i. mira solis

Cersimus. i. egritudo que est magnitudo virge

Cersialthebel .i. casialkel

Cheifistidos debet dicere hersistidos: τ est hypoquistidos — Cesice. i. orobus

Chesim. i. planta similis ferule: semen habens album simile lenticule

Cherua. i. kerua: τ est catapucia

Cheudamũ est succus niger ex quo falsificatur muscus τ algalia. τ dicunt quidam ꝙ sit gummi glandium: sed in radice xilocoracte inuenitur

Chetis .i. alfesesis

Chesice .i. orobus

Chebet h est ꝑprium nomen loci

Chesmet .i. anthimonium

Cap. 160.

Cheiri. Sera. li. aggre. ca. cheiri. auc. Dias. est planta nota habens diuersitatem in specie sua: a diuersitate floꝝ cognoscitur. nam quedam habet floreꝫ album: quedam purpureum: τ quedam citrinũ. τ que habꝫ citrinum melior est τ aptior in medicina. sed quidã dicunt ꝙ cheiri sunt flores similes violarum: nõ in

die sed in nocte redolentium: quorum odor est odor violarum: et verum dicunt. Et idem auc. Gal. Eius floris substantia est subtilis: aquosa: et proprie sicca ex ea: et sapor eius est amarus: et virtus eius est quod calefacit et desiccat: et abstergit et subtiliat etiam.

Posse. Sera. Subtiliat maculas grossas que sunt in oculis et aqua decoctionis eius provocat menstrua. et expellit secundinam: et fetum mortuum quando sedet in ea. et quando bibitur cum aqua aut alia re corrumpit fetum. et curat apostemata matricis quando supponitur eis: et proprie antiqua dura. virtus seminis eius est sicut ipsius. confert fistulis quando desiccatur et pulverizatur in eis. et confert omni apostemati duro petrificato. et habens colorem citrinum ad omnia est fortior

Cheiri flores sunt similes violis in odore: quorum alii sunt albi: alii sunt glauci: in nocte potissime redolentes. et eorum herba alio nomine vocatur herba gallica: vel flores cypri. Et alii sunt coloris purpurei: que herba a romanis vocatur consolida: licet incongrue. prime autem due species. s. citrina et alba: sunt species viole secundum Dias. vt apparet in. l. fencflig.

Clematis. i. aristologia: et est tertia species eius

Clendrios	i. galla
Creta argenti	i. gessamia
Crecessemius	i. stella
Cretum	i. cribratum a cerno

Creticum. i. de insula cretensi: sicut apparet in littera ancisim

Cretamus marinus quid est. l. l. crithimon

Cias. i. minoratio anguli oculi

Cianides	i. fauaria: vel fabaria
Ciamon	i. culcasia

Ciatus est nomen mensure ponderans. ʒ. i. s. nam vbi in Sera. cap. de pinu habetur ex verbo Dias. ʒ. iiij. in li. Dias. secundum translationem nostram habentur ciati tres

Cianeus. i. color kianus: et est intra viride et nigrum.

Ciatiscus. i. pars instrumenti qua fricantur palpebre scabiose

Ciesig	i. polipodium
Cieria	i. faba lupi
Cienotica	i. alba
Cieblas	i. gariofilata
Cieuolas	i. arnoglossa
Cyblesios	i. acorus
Cygaspe	i. antimonium

Cyronia. i. citrionia mala citonia idem

Cioforus	i. beta
Ciodion	i. papauer agreste

Cionauos. i. pix que ex pinguioribus ligni pini colligitur

Cioma	i. isofagus
Ciofragia	i. artetica
Ciogratus	i. acorus
Ciorium	i. ciuorium

Ciorium. i. vngula caballina. et ciuorium etiam vocatur flos fabe egyptiace: licet non vere sed per quandam similitudinem: quoniam folia huius herbe facientis istam fabam assimulantur in figura ciuorio licet non in magnitudine quoniam sunt minora satis

Cibararium in antidotario virili vnguentum chinarium a catulo canis dictum est: quod sic vocatur grece per k scribi debet

Cibariaticon est potus qui loco vini fit: ut ceruisia: medo: et huiusmodi: qui est qui cibus et potus

Ciberium	i. cotilidon
Ciberiarum	idem quod supra
Cibegrafon	i. mentastrum
Cibibi	i. iuiube
Cibisar	i. sizamus
Cibigradion	i. cicuta
Cibosal	i. flammula
Cipocia	i. catapucia
Cibologas	i. insquiamus
Cibosagria	i. almea
Cibugir	i. morsus galline
Ciburium	i. altea
Cibusalion	i. ellenium

Cicara. i. lacenzala: virtus eius est que frangit lapidem. hoc animal cantat vsque ad crepitum vt dicitur

Ciclamen	i. malum terre

Ciclaminus est quedam species ciclaminis: pro qua l. l. buthormarien

Ciclantemos	idem quod supra
Cicla	i. turdus auis

Ciclas est piscis quedam carnes molles habens et huiusdam natura digestibilis: quem aliqui pusanam marinam vocant: vt Alexander cap. de cibis pleureticorum

Cicercula quid est. l. l. lacthiri

Cicer rusticum	i. cocognidium

Cicer commune quid est. l. l. oemps

Cicer erios. i. cicer rubeum: pro quo. l. l. quam supra

Cicer aretinum. i. cicer nigrum: pro quo. l. l. vt supra

Cicer peregrinum. i. orobus: pro quo. l. l. sersenne

Cicer imperatoris	i. tribulus marinus

Cicer erraticum secundum Dias. vocatur a quibusdam serpillum in proprio cap. licet aliqui dicant quod sit cardamomum: sed falso

Cicei. i. catapucia	Cicidos. i. gallia asiana
Cicida idem quod supra	Cicisa idem quod supra
Cicis idem quod supra	Cicionfatis idem quod supra
Cicion. i. cicuta	Ciciri. i. rannus
Cici. i. catapucia	Cicoria. i. anagallus

Cap. 161.

Cicorea latine: vel sponsa solis: vel solissequa: ara. hundebe gre. seris vel intuba: vel gegucisi

Sera. li. aggre. cap. hundebe. aucten. Diascori. i. cicorea: et est enduia: et habet duas species. nam vna est domestica: et alia est siluestris. domestica vocatur scariola: siluestris vocatur taraxacon. et est alia species que vocatur candarel. Sed scariole sunt due species. vna assimulatur lactuce: habens folia lata. et secunda habet folia stricta: et est amara et taraxacon habet folia latiora quam domestica. sed candarel planta et stipes assimulatur endiuie siluestri. et ideo dicitur quod est siluestris species. folia vero eius et stipes et radix eius subtiliora sunt endiuie siluestri: et repitur super ramos eius gummi sicut mastici aliquando in quantitate fabe.

Et est alia species ex candarel habens folia veluti incisa extensa super terram: et stipites plenos molles radices habentes subtiles sumitates: folia eius rara ad rubedinem tendentia plana. nascit plurimũ in locis cultis. **Gal.** viij. sim. phar. cap. condrulecis fm translationem grecã. Condrule species cicoree vel lactuce est. hanc etiã quidam seraisium cicoreum nominant. est quidẽ eiusdem virtutis cum illa: nisi quia plus hab3 subamaritudinẽ in gustu: ideoq3 siccior est. **Dias.** cap. seris. fz trãslationẽ nostraz. Seris. i. cicorea. Eius sunt due species. vna agrestis: et alia hortina. agrestis vo pigris aut cicorion appellatur: que lata folia non habet. Alterum vo. i. hortiuum duas habet species. Una habet folia lactuce. alia vo amara est: et habet folia angusta. sed agrestis est vna species que vocatur serralis: eo q thyrsum habet in modum serre. et est alia species que latine vocatur sponsa solis: vel solissequia: vel intuba que est oĩbus manifesta. **Gal.** viij. simpli. phar. cap. seris. fm translationẽ arabicam. Cicoree domestice sapor est stiptic9 cũ amaritudine: et virtus eius est que plus infrigidat q̃ silvestris. sed quia in ea est admixta humiditas extranea mlta ablata ẽ ab ea siccitas. sed in sapore agrestis ẽ stipticitas cũ amaritudine. sed amaritudo eius est fortior q̃ endiuie. et eius virtus similis est virtuti endiuie: nisi quia plus est virtus desiccatiua in ea. et idem fm translationẽ grecam. seris. i. endiuia: subamarum est olus: et magis siluestr]: q̃ ppter h putridam. i. amaram nuncupant. quidaz vo cicoream nominant. est autẽ fri. et sic. complexionis vtraq3 fm primũ accessum. domestica vo magis infrigidat siluestri que ex admixtione mlte humiditatis perdit siccitatem. ambe vo stiptica participant qualitate: sicut et codilia vel candarel enim et ipsa endiuie est species.

Posse. Sera. auc. Diasc. Endiuie species agrestis. s. et domestica sunt stiptice et ĩstigatiue. et bone stomacho. quando enim coquuntur et comedunt debilitati stomachi. et fit ex eis omne emplastrũ ad cardiacam. et confert podagre et apostematibus calidis oculorum. et qñ fit emplastrũ cũ ea et cum radicibus eius confert puncture scorpionis. et qñ cum ea fit emplastrũ cuz sanich confert herisipille. et quando eius aqua miscetur cuz cerusa et aceto fit inde vnguentum vtile: vbi oportet infrigidare. et dixit in candarel gũmi eius qñ miscet cũ mirrha et fit inde nascale: puocat menstrua. et terit herba cũ radice et miscet et fiunt ĩde trocisci: qui qñ dissoluũt cũ aqua et nitro et linit cũ eis morfea curat eam. et gummi eius facit adherere pilos palpebrarũ. et qñ in radice eius que est recens infigitur acus: et illa humiditas que adheret acui linit super oculum pili palpebre facit eũ adhere. et qñ bibitur cũ vino confert morsui tyri. et qñ aqua eius cogt cũ vino et bibit stringit ventrẽ. et lac eius aufert albedinem oculi. et differunt in specie: quia que hab3 folia velut corosa virtus stipitis ipsius et foliorũ ẽ maturatiua: et facit pilos adherere in palpebris. et idem auc. Alcauzi Taraxacon confert puncture scorpionis. Et idem auc. Pauli. Et idẽ auc. Aben mesuai. in estate aũt amaritudinẽ habet amplius et tunc declinat ad caliditatẽ aliquã tẽpore estiuo. Et idem auc. Almege. Qđ vincit in cõpositõe sua est frigiditas et siccitas: et in ea est amaritudo. et cũ his ambobus est stiptica stipticitate temperata: et ideo est vna ex medicinis bonis distẽperantie caliditatis epatis. Et idem auc. Gal. in diet]. Endiuie virtus est sicut vtus lactuce: nisi quia non in oĩbus ppietatibus eius est similis illi. Et idẽ auc. Anama. Endiuia est frigida et humida. Et Paulus. est frigida et humida in primo gradu. **Dias.** Omniũ vtus ẽ stiptica et eustomaca ventrẽ abstinet cocta cuz aceto: et maxime agrestis vexatum stomachum confirmat. et estuationes stomachi mitigat. sola cũ polenta posita cardiacis blandit. in tumore oculorũ subuenit. folia vo eius imposita et cataplasmata pcussum scorpionis mitigãt. polẽtis addita et ĩposita ignẽ sacrũ cõpescit mixta cũ aceto et cerusa oĩb9 reb9 calidis opitulat.

Auic. de viribus cordis ait: q confortat cor. Ciconia ẽ magna auis oĩbus nota: q̃ arabice vocatur pelargia: cuius fimus cum aqua datus epilenticos curat.

Ciclos. i. firicon — Cicuta quid est. l. l. succatã
Ciclus. i. exercitium vel reuolutio temporis
Ciclusus — idem qđ s.
Ciclamon — .i. pẽtafilon
Ciclamus. i. helleborus — Ciclafoliũ. i. poliuz.
Cidacada — .i. almea
Cidegaron. i. marubiũ — Cidelium. i. folium
Cidagarac. i. elacteriuz — Cidear. i. psillium
Cidiblon. i. cymbalaria — Cidiliũ. i. cãtafilago
Cidibafal — .i. aconitum
Cidonemel. i. citonia cum melle condita
Cidofium — .i. aspaltum
Cidohabar — .i. nenufar
Cidublium — .i. fermentum
Cidufarium — .i. ceputia
Cidur — .i. cicercula
Cifaliones — .i. cifiliones
Cifa. i. apium — Cifagozon. i. vsnee
Ciforium — .i. amomum
Cifebarat — .i. trifolium
Cifelot — idem quod supra
Cifegat — .i. anagallus
Cifiliones quid est. l. l. nackala
Cifi est quedam confectio electuarij
Cifilium — .i. eruca
Cifolarac. i. lacca — Cifo. i. electrum
Cifobosac — .i. mentastrum
Cifolio vel cifoliones. i. cifiliones
Cifulium — .i. cymbalaria
Cifubilium — idem quod supra
Cifugalio — .i. aspaltum
Cifu — .i. litbargyrium
Cigamus — .i. iringus
Cigamius — idem qđ supra

Ciglablon .i.umbilicus veneris
Cigebanqui .i.ebenum
Cigenarium .i.barba siluana
Cigeblon .i.almea
Cigebion idem qđ supra
Cigilium .i.sigillū salomonis
Cigibron .i.ceterac
Cigibrium idem qđ supra
Cigrifium .i.nenufar
Cigis .i.serapillum.
Cigolapium .i.eupatorium.
Cignos .i.cicinos auis
Cignosi idem quod supra
Cigurium .i.vua demonis
Cigubrium idem qđ supra
Cigusabrium .i.polium
Cigudemon .i.aristologia
Cila .i.squilla
Cilla idem quod supra
Cillapium .i.apium risus
Cilif .i.lateribus
Cilijs idem quod supra
Cilianria .i.affodillus
Cillamparia idem quod supra
Ciliarium .i.rasura panni
Cimaria .i.lapsana
Cimbateium .i.hedera
Cymbalaria vmbilicus veneris idē: ⁊ ē cotilidon
Cimeos elephantis .i.anacardi
Cimetis elephantis idem quod supra
Cime .i.o:minium
Cimeos .i.gūma orni
Cimenu .i.fiseleos carmenum
Ciminella .i.ipericon
Cyminum cum omnibus suis speciebus quid est .l.l.chamin
Cimices latine:arabice alcarad.⁊ est cimex qđdam animal paruum satis fetidum omnibus notū

Dias. cap.cimices.Si misse fuerint in foraminibus fabarū ⁊ gluctinantur quartane medentur.offocationibus si naribus applicentur ferunt auxilium.dissurie aūt si in cauernā nature fracte ⁊ misse fuerint singularem effectum prestant.

Cap.162

Cimolea latine:grece giscimolea:ara.vero thēchimolea.⁊ est terra sarda vel hispanie.

Dias. cap.giscimolea.alia ingt alba ⁊ densa :alia purpurea ⁊ quasi pinguis q̄ probabilior:valde enim frigida est tactu.Plinius cap.de chimolea.in creta nascitur. duo eius genera:candidum ⁊ ad purpurissimū inclinans:⁊ ita ē ⁊ thesalica ⁊ sarda que de sardinia defert.vtil' est cuius color vestibus probatur.candida inutilis:⁊ cetera quedam synonyma antiqua dicunt ꝙ est terra alba.Serodius vo cap.de cimolea dicit ꝙ est terra argētaria: quā ego vidi sardinie:⁊ rubei coloris inficiens pannos:sine qua vena argentaria dissolui non potest:⁊ inuenitur in vena predicti argenti:⁊ ex hoc Serodius terram ipsam argentariam vocat.

Sera. de tumore pedum pregnantium:est inquit marmor inuentum in luto viridi.Cornelius celsus cap. de cimolea. Cimoleam laudat subcerulei coloris. quidam putauerunt ipsam terram hispanie. Alij dixerunt sub rota acuendi gladios inuentam:que ex ferro ⁊ ipso lapide rote conficitur.⁊ q̄uis non sit verum tū pro ipsa posse poni videt'.Plinius vo limū aquaticū in tumore pedum ꝓ cimolea pōit.

Sera. li.aggre.capi.tēchimolea. auc. Dias. sunt eius due species.vna est alba solida.alia purpurea velut vnctuosa:que quādo tāgitur adheret digitis:⁊ est melior alijs.⁊ ex ea est species alia que dicitur lutum banem cuius color est niger:⁊ est fortis congluctinatōis adeo ꝙ si applicetur in igne adheret ꝓpter viscositatē. ⁊ melior ex ea est illa que est nigrior lenis tactu:que cito dissoluitur ī aqua:⁊ sic est similis chimolee ī operationibus:nisi quia tingit adeo ꝙ ex ipsa tingūt ligna:⁊ cannas quando volūt facere nigras:ꝓpterea administrat' in cohol ad denigrandū oculū.

¶ **Posse. Sera.** anc.Gal.Uirtus ei9 est que resoluit:⁊ cōfert adustioni ignis ⁊ miscet' cū aceto aqua mixto ⁊ ꝓhibet locum vesicari:⁊ abluit' hec terra ⁊ recedit ps alia resolutiua:⁊ si non abluitur remanet cū suis virtutibus ambab9.

Dias. Cimolea medetur illinita igni sacro: ⁊ vstiones pustulare non siniti:qua virtutis est stiptice ⁊ etiam sic catiue.

Jo. Sera. capitu.de tumore pedum pregnantiū chimolea valet contra tumorē pedū pregnantium.

Cimosi .i.magna obtalmia
Cymulanta .i.resina.
Cimurat .i.hedera
Cimibalios .i.balanus repsico
Cinabatrum:vel ataplastrum terra quedam est que solet a pisis afferri
Cinareria .i.cordis caro
Cimbalarion .i.cymbalaria
Cinnation.i.elampum quo tinctores vtuntur.
Cinnalis .i.atrinea
Cinnarius .i.cardus

Cap.163.

Cinnabar latine:grece fercog arabice afreg:vel zemzisar. Cinabar.i. cinabarum.fit ex sulfure ⁊ argento viuo:⁊ est rubei coloris.verū est aliud cinnabar qđ ꝭm Dias.effodit' tur ex minera in libia coloris sanguinei:vnde multi sanguinem draconis putauerunt.⁊ illud est minium:⁊ est coloris rubicundissimi. Ubi sciendum ꝙ est quoddā cinnabar qđ fit artificialiter:⁊ istđ non est miniū.⁊ est aliud qđ effoditur: ⁊ istud est minium.⁊ ꝓpter hoc dixit Diasco.cap.cinnabar. Multi putauerunt minium esse:⁊ alij sanguinem draconis:sed fallunt' qa nimium nascitur in hispania ex lapide qui miscetur arene agiritidi: q si trit9 fuerit tpe mutat colorē:sz odor su9 ī mineris

offocat hominē.vnde hi qui i mineris ꝯuersantur vesicam sibi in faciem ponunt ad liberandos oculos:ne minio corrūpantur. Cinnabar vō i libia efficitur:color est illi sanguineus:⁊ ideo a multis putatur sanguis dracōis. Bulcasiz Eben Aben azarin in li.qui dicitur seruitor zenzifur.i.cinnabaruz sic fit:Accipe argenti viui partes.vi. ⁊ sulfuris citrini tantūdem: veruntū sunt qui ponūt de sulfure minus:misce ea simul in vase vitreato de terra quod possit sustinere ignem:⁊ imple tertiaz partem ex medicina:⁊ duas partes relinque vacuas deinde cooperi vas cum parapside vitreata ⁊ luta sapienter cū terra ⁊ pilo confectis simul:deīde edifica sibi furnum quadratum ⁊ pone vas in medio eius tali modo ꝙ due partes vasis que sūt vacue super medicinam sint separantes extra furnū ⁊ sit fundus vasis distans a solio fornacis mensura duarū partiū palmi:deinde accende ignez sub eo.xij.horis:⁊ deinde permitte furnum frigescere ⁊ frange vas quia inuenies cinnabrum.

Sera. li.aggre.cap.asreg:siue asrengi.i.cinnabrū:fit ex plumbo quando ponitur in igne:⁊ inflammatur ⁊ fit rubeuz. Similiter fit ex cerusa combusta ī hunc modū: accipitur ⁊ ponitur in concauo vase mundo ⁊ ponitur sup ignē ⁊ mouetur donec rubescat:⁊ fit velut auripigmētum rubeum:⁊ quidam nominant hoc sandix:⁊ ē azaron. Idem auc.Gal.quando cōburitur plumbum vel cerusa mutatur:⁊ fit asrengi:⁊ est res subtilior eo:sed non ita sedatiua. Idez auc.Alchindi ⁊ accidit bibenti asreg sicut illi q bibit lithagyriū. oēs iste sunt spēs cīnabri. **Posse.Dias.** Uirtus est illi similis lapidi ematitis.deniqꝫ constringit vehemēter.⁊ ideo sanguīs fluorem abstinet.cōbustionibꝰ ⁊ pustulis opitulatur.cerotis additur.vtiliter etiam confectionibus collyriorūz miscetur.

Cinnabarios idem quod supra
Cinnabs .i.adrinias
Cinnamum quid est.l.l.darsen
Cinnamomū idem quod supra
Cinnabin.i.cannabum siluaticū:⁊ ē canna varia.
Cinnaria.i.cinnus auis loco cuiꝰ ponitur anser
Cinnabis .i.atrinea
Cineleon .i.oleum de lentisco
Cinelebon idem quod supra
Cinde .i.orminium
Cinicir .i.viride eris
Cinis qd est.l.l.mamad
Cinica est nomē ponderis:⁊ ē acceptabiliū pondꝰ
Cincinalis .i.capillus veneris
Cinion .i.alba
Cinnobiri .i.cannauaria
Cinnoglossa minor.i.almea.l.l.cinoglossa
Cinos .i.satyrion
Cinoroco .i.priapismus
Cinodatos .i.grossum

Cap.146.

Cinobar ara.gre.calidaris cochia vel aiz:la.vō pinꝰ

Sera. li.aggre.cap.cinobar.i.pinus arbor:⁊ est masculus ⁊ femina.masculus nominatur aiz vel cinobar:⁊ nō facit fructū magnū sed de sudore extrahitur pix:vt patet ī littera test. ⁊ in ea inuenies eius vtutē:⁊ cū ligno fit lumen: ⁊ est illud qd vocatur teda vel zappinus.⁊ femina ē illa que facit fructū magnum.⁊ de ea est magna ⁊ parua.Et idez auc.Gal.Minor est in sapore sicut sapor maioris:⁊ est in ea aliquantulū amaritudis ⁊ acuitatis:⁊ virtus est eius calida cū acuitate.Et idem auc.Aben mesuai.magne ex pinis sunt ca.i secundo gradu:sic.in primo.que cum bibuntur cum rob mundificant humores grossos ⁊ viscosos q̄ sunt in renibus ⁊ vesica.Et idem auc.Dias.calidaris: vel calicaris est fructus.pinus maior nomiatur cochia:⁊ est ī camerulis **Posse.Sera.** Pinꝰ maior confert saniei in pectore:⁊ oībus quibus cōuenit educi saniem a pectore:⁊ facit expuere saniez. ⁊ quando funditur in aqua recedit acuitas ⁊ pūctio que sunt in eo:⁊ elongatur a mordificatione: ⁊ tunc ē congluctiuus ⁊ medius inter qualitatē ca.⁊ fri. ⁊ inter sbam aqueam ⁊ terream:⁊ sba aquea in eo ē pauca:sed fructus eius quātū ad nutrimentuz est dure digestionis ⁊ nutrit corpus nutrimento forti. Idem auc.Dias.quando comeditur aut bibitur cuz semine cucumeris ⁊ cū rob prouocat vrinaz: ⁊ cōfert ardori renum ⁊ vesice.⁊ qñ bibitur cuz succo portulace sedat mordificatoēz stomachi:⁊ reddit debilibus fortitudinē:⁊ confert destructioni humiditatis.⁊ quando accipitur ex fructu pini sicut recens ⁊ teritur ⁊ coquitur cum rob ⁊ accipiuntur de ipsius decoctione.ʒ.iiij.qualibet die cōfert tussi antique ⁊ vlceribus pulmonis. Idem auc.Gal. minor ex eis nominatur calidaris.virtus eius est calida ⁊ abstergit.sapor est stipticus amarꝰ acuius ⁊ confert sputo venienti a pectore ⁊ pulmone:⁊ ē stiptica:⁊ confert tussi ⁊ doloribus pectoris quando sumitur sola aut cū melle.Et idem auc. Aben mesuai.magne ex pinis sunt ca.in secundo gradu sic.in primo.que quando bibuntur cum rob mundificant humores grossos ⁊ viscosos que sunt in renibus ⁊ vesica:⁊ confert saniei eorū ⁊ lapidi. Resina eius desiccat ⁊ calefacit:⁊ est diaforetica:pro q̄ l.l.hatronig.Et idem auc.Ga.Cortex ⁊ folia pini minoris que est nominata calidaris habēt in se virtutem stipticam que curat tenasmonem quando apponitur sicut emplastrū:⁊ non est medicamen melius in hoc:⁊ quando bibitur stringit ventrem ⁊ est conferens cōbustioni aque bulientis:⁊ similiter cortex illius speciei que dicitur cochia.⁊ ē masculꝰ ꝯsimilis ei in virtute:nisi quia virtꝰ est ei debilior vtute illius.sed folia istarū arborū:que quia sunt magis humida cortice ipsarū habent in se virtutem qua incarnēt percussiones.sed pini magne virtus foliorū ⁊ corticis est fortis in oībus istis: sꝫ fumus qui eleuatur a ligno pini confert multum fluxui pilorū palpebrarū ⁊ corruptioni lachrymarum ⁊ cursui lachrymarum ab eo.Cortex arboris pini minoris ⁊ cortex cochie ⁊ est arz:omnes sunt

stiptice. et conferunt patientibus tenasmonez quã do teritur et pulverizatur supra locum. et quando de ipsis miscet cuz lithargyrio et pulver olibani confert vlceribus que apparent in corpore et com bustionibus ignis. et quando conficitur cum cera dissoluta cum oleo myrtino consolidat vlcera q̃ sunt in corporibus delicatis. et qñ terit et miscetur cum calcanto phibet vlcera que dicuntur formi ce ne augeantur in corpor. et fit cũ eo fumigiũ ma trici: et expellit fetum mortuũ: et secundinam. et qñ bibitur stringit ventrem et mouet vrinam. et quan do teritur folium huius arboris et fit emplastruz cum eo sedat apostemata dura. et prohibet vlcera humida ne fluat ab eis sanguis. et quando teritur et coquitur cum aceto et fit inde oris collutio cõ fert dolori dentium. et quando bibitur ex eo pon dus alkil cum aqua et melle confert egritudinib⁹ epatis. et similiter facit cortex pini et foliũ eius. et quando inciditur lignum eius minute et coqtur in aceta et tenetur in ore confert dolori dentium et miscetur in vnguentis et conferentibus lassitudini et cõburitur et colligitur fumus eius: et fit deinde atramentum et etiam cobol. s. ex oleo eius. et ɔfert casui palpebrarũ et lachrymali si deo placuerit.

Hali. vij. sim. phar. cap. de pinea ẜm transla tionẽ gre. comi fructus. i. pinea quã scrobiliam nominant: tota quidem viridis habet quid amaritudinis et acredinis: et ꝑpterea empi cis et alijs quicũqз indigent ea que ẜm pulmonez ex thorace facilit extussire et expurgare idonea ẽ esibilis vo succus eius. est quidem cibus difficile digestibilis et fortis. est aũt et ut pharmacum et ad leniendum asperitates idoneum: et maxime quan do in aqua infusus disposuerit in eo totam quãtã habet acredinem. reliquum enim omne ĩmorda cissimũ fit. in medio eniз ca. et frigi. equaliter con sistens ex aquosa et terrestri substantia habet cra sim. acrosa aũt minime participat. Et idem in li. d cibis cap. de pinea. magne ex eis euchimie et gros se chimi generatiue: et ideo nutriut corpus nutri mento forti non tñ bene digestibili. **Aui.** li. ij. cap. de pino. vt⁹ corticis maioris for tior est: et cortex eius que nominatur sufine est de bilior. in cortice eius est stipticitas plurima. et ver mis qui existit in ipsa est in virtute cantaridis. cor tex eius confert vlceribus corticalibus et in ipsa ẽ virtus consolidatiua. et in cortice ipsius est de stip ticitate quod peruenit ad hoc vt sanet abrasionez quando super ea ponitur vt emplastrũ et pulveri zatio corticis confert adustioni aque calide. et folia eius faciunt adherere vulnera pulverizata. et cor tex eius est conueniens locis percussionis et conso lidat. sed folia eius sunt conuenientiora ad illud quoniã sunt humidiora. et gargarismus factus ex decoctione eius cum aceto est conueniẽs quãdo linitur cum eo os ad dolorem dentiũ. et quando ĩ ea ponitur acetum et ex eo fit gargarismus attra hit phlegma plurimũ. fumus eius confert casui palpebrarum et corruptione anguli lachrymalis. granum eius confert tussi antique. cortices foliorũ eius quando bibuntur confert dolori epatis. gra num eius retinet menstrua. et confert vlceribus bus in vesica et renibus. et cortex eius retinet vẽtrẽ et vermis viridis qui est in pomo est in natura cã taridis.

Cinodoseos	est canin⁹ appetitus
Cinomia	i. psillium
Cinosbatus quid est. l. l. set	
Cinouaces	i. rubus caninus

Cinosorkis est dictum testiculus canis: et est speci es satyrionis

Cinosorisius est egritudo in cute capitis in q̃ sũt foramina eminentia similia melli

Cincoleuconidon	i. affodillus
Cinto	i. anetum
Cignus	i. cinnus auis

Cinus. i. lentiscus: inde oleum cinium cino odore multum assimulatur. et est arbor cuius gũmi est mastix. vnde cinus tantũ valet quantum schinus: et dicitur a schio insula vbi lentiscus abundat: in qua fit mastix. et oleum eius dicitur kinelium. sed schinus ẜm Plininium est arbor in gallia ferens gallas.

Cyparissus	i. cipressus

Cyparisias est vna ex speciebus titimalli quam Diasco. describit

Cyparissimas	idem qd supra
Cyperus quid est. l. l. sabade	
Cyperus babilonicus quid ẽ. l. l. galanga	
Cipes	i. vultur auis

Cyperisson est quedam species herbene ẜm Di asco. cap. de gerebotano

Cap. 165.

C **Ipressus** grece ara. et latine Plinius cap. de cipresso: arbor est omnibus nota que a grecis nomen sumpsit eo ꝙ habet ĩ sũ mitatibus rotunda seminum capita que dicuntur galle cipressi: pro quibus. l. l. saffo.

Dias. cap. de cipresso. est arbor omnib⁹ no ta: corium semen et folia cum dulco re bibita cũ mirrha modica vesice rheumatismũ cõpescit. dissurijs medetur. huius semen viride vt pira eius bibita emoptoicis medentur. dysenteri cis et ciliacis maxime ꝓdest. tussi et ortonoicis pre stolatur. eius elixatura tantum ꝓdest quantũ sup ple semen eius qd in aceto coctum id facere nouit cum puluere lupini admixtum enterocellicos sic cat vt cataplasma appositum. folia eius similẽ ha bent ṽtutem. ramus eius cum semine in domo po situs conopes vel зinзulas fugat. hec folia ut ca thaplasmata adhibita recentia vulnera curant. in aceto cocta et infusa capillos inficiunt. polente tri ta et admixta ignem sacrũ cõpescunt. vulneribus medẽtur. carbunculis opitulãtur. tumores oculo ruз deprimunt. cerotis nobilibus miscentur et con fortant stomachum. et sanguinem stringunt.

Hali vij. sim. phar. cap. de cipresso ẜm transla tionẽ gre. Cipressi germina et folia et ba cce que iuuenes et molles magnorũ vulneꝝ in cor

·poribus duris sunt conglutinatiue. ex quibus manifestum est qm̄ siccatiue sunt virtutis non habentes apparentē acredinē ꝛ caliditatē sicut ꝛ gustus testatur. apparet enim in ea modica quidem acredo: plurima aūt amaritudo ꝛ multo plurima ē ponticitas que in tota planta. tanta vō est ī ea acredo ꝛ caliditas quanta ducit quidē ponticitatē ad ꝓfundum: nullā ipsa caliditatem ꝛ mordicitatem in corporibus. ꝛ ꝑpter eas que in ꝓfūdo sunt humiditates ex mollibus ꝛ putredinalibus dispositionibus intristanter simul ꝛ infallaciter depascit eis que calefaciunt ꝛ exsiccant. consumere quidē humiditates contentas potentibus: alias aūt attrahentes sua caliditate ꝛ acredine. ita aūt ꝛ intestinales hernias iuuat. ꝛ enim exsiccat ꝛ robur prepo nit mollibus ꝑpter humiditatem corporibus seu stipticitatē ad profundum transeuntem deducta ꝛ permixta ei caliditate in tantā peruenientē mēsuram vt deducere quidē possit: mordere aūt nōdum possit. vtuntur aūt quidem ea: ꝛ carbunculꝭ ꝛ herpetibus alfitis permiscentes seu consumētes absq; ꝙ calefaciat hūiditates operantes huiusmodi egritudines. quidam autem ꝛ ad herisipillata vtuntur miscentes alfitis cum aqua.

Sera. li. aggre. cap. sasso. auc. Gal. qd̄ ex cipresso administratur sunt folia: extremitates: ꝛ nuces eius. ꝛ in sapore eius est acuitas: ꝛ punctio parua: ꝛ amaritudo satis. ꝛ punctio est fortior amaritudine. sed ī amaritudine ꝛ acuitate inest q̄ntitas tanta ꝙ facit eam penetrare ad ꝓfundum corporis sine calefactione ꝛ mordicatione. ꝛ virtus eius est que desiccat in qua non est acuitas ꝛ mordicatio apparenter. ꝛ quantitas sue caliditatis ē q̄ntitas q̄ est sufficiens ad penetrādū ꝛ ē ca. ꝛ sic. ꝯplexiōis. ꝛ īcarnat vlcera magna: ꝛ dissoluit vlcera magna q̄ sūt ī corpibꝰ durꝭ. ꝛ aufert ī putredīe in corporibꝰ: ꝛ expellit eā manifeste. ꝛ securat a nocumento in fine operationis: ꝛ hoc cū alie medicine que calefaciunt ꝛ desiccant non ꝓsunt q̄uis possunt destruere humiditates alias. incarnatio vō eius est ꝓprie cum est humida ꝛ recēs ꝛ confert crepature quia desiccat. ꝛ ex hoc acquiritur mēbris constrictio ꝑpter desiccationē humiditatū que sunt in eis. ꝛ cū hoc fit stipticitas sua peruenit vsq; ad profundum mēbrorum: quia habet in se caliditatē per quā portatur illa stipticitas ꝛ ponitur cipressus in medicinis formice ꝛ herisipille: quia miscetur cū ordeo ꝛ aceto mixta cum aqua. Et idem auctoritate Diascoridis. ꝛ in gummi quidem est punctio ꝛ administratur in opere medicīe sicut alie gūme. Et idem auctoritate Diasco. Cipressus est stipticus ꝛ infrigidat. ꝛ quando bibuntur folia eius trita cū rob ꝛ pauco mirrhe conferunt vesicis ad quas currunt superfluitates. ꝛ conferunt dissurie. ꝛ nux cipressi teritur recens ꝛ potatur cum vino confert sputo sanguinis ꝛ vlceribus intestinorū: ꝛ cursui humiditatum ad matricem: ꝛ asmati ꝛ tussi. ꝛ decoctio foliorū cipssi ꝛ similiter nux eius hoc faciunt. ꝛ quando terit͛ eius nux cum ficubus mollit duricies. ꝛ curat polipum. ꝛ quando teritur cum aceto ꝛ coquitur ꝛ miscetur cum lupinis aufert albaras vnguium. ꝛ quando fit cum eo emplastrum est bonum herniosis ꝛ crepatis. ꝛ folia eius operātur sicut nux eiꝰ ꝛ estimauerunt quidam ꝙ nux cipressi expellit cimices quando fit fumigatio: aut cum summitatibus aut cum folijs. ꝛ nux cipressi quando terit͛ ꝛ fit emplastrum cū ea congluctinat vulnera ꝛ abscindit fluxum sanguinis. ꝛ quando teritur ꝛ miscetur cū aceto denigrat capillos. ꝛ quando fit emplastrum cū ea sola: aut cū sanich ad herisipillā ꝛ formicam: ꝛ apostemata cali. oculorum confert ꝛ quando miscetur cū mirrha ꝛ oleo dulci ꝛ ponitur super stomachum fortificat ipsum. Et idē auc. Aben mesuai. Suffumigatio nucum cipressi expellit cimices.

Auic. li. ij. cap. de cipresso. ca. est cōplexionis in primo: sic. in secundo. ꝛ quidam dicunt ꝙ est fri. valde. ꝛ quidā iudicauerunt ꝙ est virtus eius cōposita. ꝛ caliditas eius est ꝓm q̄titatē que facit penetrare stipticitatem. stipticitas eius ꝓfundatur ꝛ peruenit ad mēbra. folia ꝛ nux eius sunt stiptica. ꝛ in ipsa ē resolutio: ꝛ resoluit humiditates. ꝛ nux quidem eiꝰ fortior est in omni re q̄ folia ipsius. ꝛ in ipsa ē vis faciendi adherere sanguinem ita ꝙ remouet putredinem quando decoquitur cum aceto ꝛ lupinis ꝛ linitur super vnguē ꝛ remouet eius vestigia. ꝛ eius folia delent morfeam. folia eius recentia ꝛ nux ipsius consolidat vulnera que sunt ī mēbris duris cū fuerint recenter collecta. ꝛ confert formice ꝛ herisipille: ꝛ proprie cum farina ordei nux ꝛ folia eius bona sunt collo. cū ex eis fit emplastrū conferunt ꝛ farina ordei superposita herisipille: ꝛ similibus. ꝛ confortat neruos. ꝛ extinguit ramicē more emplastri superposita. ꝛ roborant mollificationem. ꝛ stringunt etiam quando teritur nux cipressi multum cū ficubus ꝛ ponit͛ ī eis licinium in narem: ꝛ sanat carnem additam. ꝛ decoctio eius cum aceto sedat dolorem dentiū. ꝛ datur ad bibendum nux eius cum vino ad sputū sanguinis ꝛ ad difficultatē anhelitus: ꝛ ad tussī antiquam: ꝛ similiter eius decoctio. ꝛ bibuntur folia eius cum vino ꝛ conferunt difficultati mingendi ꝛ cursui superfluitatum ad vesicam. ꝛ conferunt etiam vlceribus que sunt in intestinis: loco eiꝰ ponitur medietas ponderis eius de sarcocolla rubea

Cipressus siluestris	.i. iuniperus
Cipiron	.i. gladiolus
Cipiccia	.i. scalongia
Cipicianos	idem qd̄ supra
Ciporchodon	.i. balaustia
Ciporisca	.i. lapsana
Cipobalanos	.i. almea
Cipuliagar	.i. polium
Cipugarior	.i. vsnee

Cyprus arbustum est qd̄ folia habꝫ oliue similia sed viridiora ꝛ paulo grossioria ꝛ semen nigrum simile actis vnde fit oleū cyprinum: ꝛ florem album similem vsnee cum odore bono: vt Diasco. cap. de cypro: ꝛ vocat͛ ab aliquibus scotanū. ꝛ est

arbustum alcanne sicut inuenies si leges.l.henne.

Chiracbra que dicitur a chir ꝙ ē manus:ide chiracbra artetica occupans manum .quidā dicunt ꝙ dicitur a chiros qd̄ est manus; sed prima melior.vnde Gal.nō vtitur isto vocabulo.s.chiracbra sed vocat chiracrata arteticam:vt ī affō eunuchi ⁊ mulieres non podagrizant neq; calui fiunt:⁊ in pluribus alijs locis ita dicit.verū est ꝙ Gal.ī vno librorꝫ suorū nominat chiracbrā: ⁊ vtitur isto vocabulo.s.in li.ad glauconem gauri ponti:quem librum allegat Damas.cap. de catarro ⁊ non est ille liber qui vocatur epistola ad glauconē:lꝫ ē alius.sed Dias.vocat chiracbrā arteticam manꝰ: vt apparet ī littera berstegasten:⁊ in littera cappar]

Cirarizo .i.lacca

Cira .i.mandragora

Cap.166.

Circea ſm Dias. cap. de circea. Circea nascitur in petrosis locis ⁊ solanis.folia habet strigno similia:vel lupinis:⁊ ramulos infinitos:flores nigros ⁊ minutos ⁊ multos.habet virgam centro similē ⁊ radices tres vel quatuor albas ⁊ teneras ⁊ adoratas ⁊ termanticas bipalmi longitudine porrectas.fructus siue semen est ei in folliculis veluti corniculatis milio simile.

¶Posse.Dias. Huius radic].ʒ.iiij. quassati ⁊ in vinum fusi cotilas.vi.⁊ accepti stericas purgant.semē eiꝰ bibitum lac mulieribus ꝓuocat.

Ciceron.i.mandragora:vt Dias.dō mandragora

Ciceros.i.buccini marini:⁊ ē spēs piscis

Cirifolium est species apij:vel cerefolium

Ciriongon .i.gira solis

Cirichion .i.chacimia

Cirinaicum est nomen loci vel regionis:vnde gūmi cirinaicum:vel opium cirinaicū.i. gūmi lazar qd̄ est assa fetida que herba optima ī locis illis inuenitur.similiter dicitur opium quirinaicū:vel cirinaicum.i.de illa regione:sicut dicimus opiū thebaicū a regione thebis: quia in ea optimū opium papaueris inuenitur.credo qd̄ quiria ⁊ thebis sit vna regio.Istud vocabulum ponitur a Diasco. cap.lasar.⁊ cap.helleborus.⁊ ꝓpter hoc opium qrinaicum vel cirinaicuꝫ est gūmi lasar.vnde Gal. Opium.i.succus vel lachrymū sed cirinaicuꝫ quidem omniū est calidissimū ⁊ subtilium partiuꝫ.⁊ ꝓpterea diaforetissimū:gnīno ⁊ alia calida talia sunt sufficienter ⁊ spumosa.plurimū enim eorꝫ ex aerea ⁊ ignea substātia est.sunt aūt plurima opia radice aūt quecūq; vel germine inciso quod fluit ex incisione ⁊ grossum viscosum opium ē: specialius vō ſm excellentiam cirinaicū ita nomināt

Cirinense idem qd̄ supra

Ciriari est acceptabile pondus

Cirinabareos .i.cinnabar

Circes vocat Oribasius cocleas quas Paulus siricas vocat:nos vō siliquas

Cirridia .i.caro marina

Cirrigrillion.i.spinosus porcus maior eriuo: quē latini vocant istrice

Cirigilon idem quod supra

Cisantemon est quedam species ciclaminis

Cisantemos idem quod supra

Cisa.i.hedera:vel cisa.i.pica auis

Cissa idem quod supra

Ciseleon .i.oleum dō hedera

Ciseos .i.semen cariote

Cap.167.

Cistos vel cisseron est quedā species hedere:⁊ est rosa canina:vel rosago:ad cuius pedē nascit' hypoquistidos: vnde ꝙ sit species hedere patet per Diasco.cap.cissos.cuius due sunt species:vna flore albo: alia roseo.⁊ est tertia species:cuiꝰ frutex maior:folia longiora:colore obscuro odorem iactans:habens quandam tenacem humiditatem vt policaria:hanc dicunt laudanum colligere in creta. Plinius cap.ciston.greci appellant fruticeꝫ maiorē thymo folijs othici. duo eiꝰ genera: masculus ⁊ femina.flos masculi rosaceus: femine albus.hic videtur rosa canina sub qua nascitur hypoquistidos.vbi notandū ꝙ Dias.vocat illā speciem rose canine hederam quam hyrci caprarum libenter edunt:lege ꝓ rose canine ṽtutibꝰ.l.scissos.

Cisia .i.pica auis

Cissia idem quod supra

Cissicidos idem quod supra

Cissiros .i.pumex lapis

Cisoseratrano vocatur herba similis hedere:⁊ ē dicta hedera rufa

Cap.168.

Cissos gre.latine hedera.⁊ dicit' hedera qm̄ libenter a capris editur.⁊ idō sicut patebit infra aliq̄ sunt hedere genera que non habent cū ea similitudinē nisi quia sic dicunt' vt barba hircina:⁊ rosa canina.vñ vera hedera dicta ē eo ꝙ ab arboribus secanda adhereat.Alij dicunt hederā vocatam eo ꝙ hedis lactis habundantiam ī escaꝫ teneris prebeat:cuius ꝓprie genera sunt plura: sꝫ veri generis hedere ſm Dias.capit.cissos.species sunt tres:alba: nigra: ⁊ elix. Alba vō semē affert album:nigra nigrum aut croceuꝫ:quā multi dionysiā vocāt.Elix vō nō habet semen sed folia minuta ⁊ angulosa ⁊ grossa. nigra vō vocat' dionysia a bacho:qui dionysius vocabatur quē potatū hedera coronatum aliqui fingebant.sunt enim hedere fri.⁊ terre indices.vnde frigidum sunt antipharmacum ebriantis.sigs potatus hedera coronatur:nam coronatus hedera non inebriatur.vnde illo tempore non incoronabantur hedera nisi ad summū potati:ut fugerent ebrietatem.Theodorus priscianus vocat fructum hedere corimbū a corono as:qd̄ est verbum actiuum:⁊ inde deriuatur corelatim ⁊ est premiū alicuius certaminis ⁊ inde venit corimbus.i.hedere fructꝰ:quia inde coronabantur antiqui:⁊ potissime poete in signuꝫ virtuose repletionis capitis.vnde Ouidiꝰ metha. quarto:⁊ graduſ distinguit vele corimbꝰ.Est alia

hedera que vocatur terrena: et alio nomine vocatur camecissos: pro quo .l.l. litteram camecissos. Est aliud genus cissos non verū ſm Diaſ. cap. cissos. ſꝫ ſic per quandam ſimilitudinē vocatur: quā multi vocāt cistereō .i. roſam caninā. Est aliud genus hedere ſm eundem quaꝫ multi antion vocāt alij barbam hircinam: quia pinguedo eius adheret barbis hircoꝝ. frutex eſt ſimilis ciſtereon: ſed longiora folia habet hec et integra. et neſcio quam pinguedinem ſuper folia. virtus eſt illi ſtiptica in folijs ſimilis ſuperiori. et ex ea colligitur laudanū huius enim hedere folia hirci caprarum libenter manducant: quā cū depaſcere ceperint pinguedo illa que ſuper folijs erat barbis et humeris hircorū adheret: et a diligentibus ex ipſis collecta et in ſe redacta laudanum faciunt. Alij vero ſuper ramos ipſius funes trahunt extendentes inter ſe et ſiquid ex ipſa pinguedine funi adheſerit colligunt. et ſic vtuntur tali diſciplina: et manibus fricata malaxant et paſtillos ex ipſa faciunt quod laudanū vocant. eſt autē vtile quod odore plenū eſt et viride: et facile ad malaxandū et pingue: non habens arenam cōmixtā: et mininime fragile et ſimile reſine. cui⁹ virtus ca. eſt et hu. in fine pmi grad⁹ ppe ſecundū. ſubſtantia eius eſt ſubtiliſ multuꝫ. et in ſapore eius eſt ſtipticitas pauca. **Sera.** li. aggre. cap. lebleb .i. volubilis minor plures ſunt eius ſpecies. et vna earū dicitur cuſſus et dicitur funis pauperū. et eſt maior et agreſtis. et ē herba ſimilis minori volubili: niſi quia ipſa ē durior ea. et ſunt eius tres ſpecies: quarū vna eſt alba ppter albedinē ſui fructus. et ſecunda eſt nigra: et nominatur ſic ppter ſui nigredinē. et habet ſemen nigrū vel coloris crocei. et tertia dicitur elix: et nō habet fructū ſiue ſemen: et eſt illa que adheret rebus: et habet ramos minutos et folia minuta viridia anguloſa amara et groſſa. Et alia ſpecies ex ea eſt que dicitur achin. et eſt herba cuius folia ſūt ſicut cuſſus: niſi quia ſūt minora eis. et habet ramos longos qui adherent oī rei cui appropinquant ex arborib⁹. et naſcitur in vineis et triticis et in campis et dicitur eſſe ſpecies que dicitur achin. et eſt volubilis minor: et aſſimulatur in folijs cuſſus: niſi qa ſunt minora eis et plus rotunda: et ſuper ipſa ſunt pili. et habꝫ ramos minutos longitudinis qnqꝫ aut ſex palmoꝝ exeuntes ab vna radice: et ſunt pleni folijs. et folia ſunt ei pontica. et naſcitur inter triticum et in locis domeſticis. Et idem auc. Gal. ſubſtantia cuſſus eſt cōpoſita ex duabus ſubſtantijs terreis: quarū vna eſt fri. et alia cali. acuta. et eſt in ea dum eſt recens ſubſtantia terrea aquoſa: q̄ qñ deſiccatur reſoluitur: et remanent due ſubſtantie terree. et in ſapore eius eſt ſtipticitas: et acuitas. et vt⁹ ei⁹ ſecunda eſt que reſoluit et adunat. Et idem Sera. ca. ledent .i. laudanum. et colligit ex vna ſpecie ciſſos. et eſt arbuſtum qđ aſſimulatur ciſtereon niſi quia folia eius ſunt longiora et nigriora. et habet humiditatē que adheret manui tangentis eaꝫ in vere. et eſt ſtiptica. et cōfert ad oīa ad que ꝯfert cuſſus. et ex hac ſpecie accipitur laudanum: quod diſciplina ſuperiori conficitur. **Poſſe. Diaſ.**

Omnis hedera habet virtutem viſcidam et ſtipticam: vnde nerui citius eam ſentiunt contrariā. vnde ex contrarijs cōponitur virtutibus. ſtiptica eni eſt et fri. et acris: cali. et aquoſa participans ſubſtantia. huius folia viridia in vino cocta magnas plagas congluctinant. et malicioſa cicatrizant vlcera ex igne facta. flores eius digitis tribus ſublati bibiti dyſentericis medicant̄ ſi bis in die bibere dantur. folia eius mixta cū cerotis cōbuſtionibus maxime proſunt. Item folia eius cū aceto cocta et impoſita ſplenem tumentē attenuant. ſuccus eius naribus infuſus purgat caput et dolores capitis mitigat. cū oleo puro decocta doloribus auriuꝫ opitulantur. nigre hedere ſuccus aut ſūmitas eius ſi bibitur amentes homines preſtat. qnqꝫ grana ſeminis eius cocta cum oleo ro. in corio mali granati et auri dextere infuſa ſiniſtro denti dolēti medentur. et vt cataplaſma impoſita capillos nigreſcit. ſimiliter et vlceribus vtilia ſunt. folia eius cum vino cocta cōbuſtionibus medicantur. maculas impoſita emendant. ſūmitates ipſius bibite vł impoſite menſtruis imperāt. poſt purgationē vō mulierū .ꝫ.i. bibita generare non ſinit. cacumina ipſi⁹ trita et melle addito et ſuppoſita aborſum preſtant ſuccus eius naribus īmiſſus putredinē nariū tollit: lachrymū ei⁹ pediculos occidit: et capillos euellit: quibus euulſis impoſitus non renaſci ſinit. et in dentem cauum miſſum dolorem tollit: et ipſuꝫ corrumpit. ſuccus radicis eius cū aceto bibitus morſibus ſpalangionis occurrit. Plinius cap. de hedera. Naſcitur in diuerſis arboribus et parietibus et petris et terris. huius folia trita dyſentericos remediat. et frumento mixto ad cōbuſturam et vulnera cancroſa prodeſt. **Gal.** vij. ſim. phar. capit. ciſſos vel hedera. ex contrarijs cōponitur virtutibus. habet enim quid et ſtiptice ſubſtantie: quā quidē terreſtrem frigidam monſtrauimus exiſtere. habet autē quid et acris: quaꝫ oſtendimus calidam eſſe et guſtus teſtatur. tertia autē cū his aquoſa ſubſtātia participat tepida cū viridis eſt. cū enim ſiccatur hoc quideꝫ diaforari primū neceſſe eſt: reliqui vō terreſtreꝫ: frigidaꝫ: et ſtipticam: et calidam que acris eſt. ſed viridis quidem coctis frondibus cum vino magnarū plagarum eſt congluctinatiuus. cicatrizat aūt et eas que ab igne vlcerationes. cum aceto vero frondes cocte ſpleneticos iuuant phlegmones. vū ſanat rheumata et vlcera antiqua ſꝫ aures et nares. ſi vō acrius apparet cū oleo dulci miſcetur. gūmi vō ei⁹ ſextupedes interficit. et capillos deſtruit: calide intantum exiſtens vtutis vt cōburat. Ideꝫ Gal. vij. ſim. phar. cap. cithacus ſiue cyſtarus. et eſt roſa canina ſtiptica eſt frutex in guſtu. et in oībus que ſm partem actib⁹: frondes attamen et germina parua trita intantū ſiccant et ſtipticant vt gluctinent vulnera. flores vō ſuper oīa ſunt operatiuiores: vt ſi cū vino bibantur: et dyſenterias: et ventris imbecillitates: et rheumata: et humiditates ſanent. cum vero

cataplasmantur putridos humores vlcerū iuuant ē enim eorum virtus non generose siccatiua in secū do gradu: et a cōmensuratis cōplete. ē aūt fri. intā tum hic frutex ut tepida participet caliditate. hy poquistidos vō nominata multo plus q̄ folia est stipticior et efficax sufficienter pharmacuz ad oēs fluxibiles passiones: puta sanguinis eductiōes: flu xus muliebres: vomit⁹ et dysentericas dispositiōes et etiam si solutam aliquam particulam roborare volueris humiditatez abundantem: quocirca in stomaticis epithimatibus et epaticis permiscetur.

Dias. Laudanum capillis fluētibus occur rit. mixto vino mirrha et oleo myrti no cicatrices nigras ītegro reddit colori. oleo ro. mixto dolorem auriuz tollit. fumus eius excludit secundinas. duricies matricis dissoluit. malagma tibus necessarie miscetur. tussientibus medicat̄ cū vino mixtū ventrē stringit. ē etiā illi vt⁹ diureiica.

Gal. vij. sim. phar. Cithus siue cistus id ē lau danum. ē autē subtilium partiū in sub stantia: et calide virtutis sm̄ primū accessuz cōple te vt et secundū tangat. ppterra virtus eius ē que maturat: aggregat: et fortificat: et similiter diafo retice ē virtutis et digestiue. et vltra predicta habz quandam stipticitatē breuem: ppter quod cōfert egritudinibus matricis: et fortificat eaz. et facit ori ri capillos qui cadunt: propteres quia destruit qd̄ est in radicibus eorum ex humiditatibus eorum malis et stringit sua stipticitate poros p q̄s egrediūt̄ pili fiunt he passiones ppter paruos humores visco sos et grossos quos incisiua et diaforetica pharma ca maxime educunt et euacuant. subtilium vō par tium oportet esse virtutis ca. et non multū stiptice non tñ intantum subtilium partiū et siccantium vt siccent et depascent cuz humoribus preter naturā aceruatis ibi naturalē humiditatē que auget ca pillos. ita enim non alopicias sanabunt magis q̄z caluiciem operabuntur. necnon et laudanuz incar nat vlcera difficilis consolidationis. et miscetur in medicinis sedantibus tussim. et quando bibitur cū vino veteri stringit ventrem. et fit ex eo fumigium ad expellendum secundinam. et ponitur in nasca libus valentibus contra duriciē matricis. Paul⁹ cap. de laudano. est eligēdum quod ē pōderosū et nigrum et quod malaxari pōt. et valet etiam sic electum contra epileptiā si inungat̄ spina patiētis et valet ad frigiditatē matricis: et suffocationē: si mulier ex eo recipit fumum et sup inferiora. valz etiā contra relaxatiōez dentium si laudanū et ma stix cōficiāt̄: et circa gingiuas extra et ītus ponāt̄

Sera. auct. Diasc. cap. ledent. virtus lauda ni est ca. mollificatiua aperitiua orifi ciorum venarum qñ miscet̄ cum vino et mirrha: et cuz oleo myrtino sup cicatrices vlcerum meliorat eas. Et qñ mittit̄ ī aurem cum vino quod dicit̄ idro mel: aut cum oleo ro. curat dolorez earum. et fit inde fumigiuz ad expellēdū secūdinā. et ponit̄ ī cōfecti one nascaliuz vel collyriorum matricū: et confert du riciebus earum. et miscet̄ in medicinis sedātib⁹ dolo rem: et in medicinis tussis: et in vnguentis. Et qñ bi bit̄ cū vino veteri stringit ventrē: et puocat vrinā.

Auic. Laudanū est subtile: et ē in eo pauca stipticitas. et est maturatiuū humidita tum grossarum viscosarum quas cum equalitate resol uit: in quo ē virtus attractiua. et est calefactiuū ape ritiuum orificiorum venarum: et ingredit̄ in sedatione doloris. et facit nasci pilos: inspissat eos et plōgat eos: et cōseruat pprie cū oleo myrtino et cū vino: et non facit hoc nisi quia ipsū est subtile et profunda tur. et ē resolutiuū. et mūdificat corruptionē corro dentem carnem. et est attractiuuz et attrahit mate riam bonam ad pilos: verūtñ non videtur cōfer re caluiciei cum incipit: et casui pilorum cuz apparet cutis: et fluxui capillorum. et non peruenit ad hoc vt sanet allopiciam: quoniā materia allopicie non re soluitur nisi virtute que est supra virtutē resoluti onis eius. et laudanum consolidat vlcera dure cō solidationis. et distillatur cum oleo ro. in aurē do lorosam. et ingreditur in medicinis sode et pulsati onis. et confert tussi. et resoluit apostemata matri cis suppositum in pessario. et attrahit fetum mor tuum. secundinam suffumigatione facta ex eo in traiectorio. et quando bibitur cū vino antiquo cō stringit ventrē et puocat vrinam.

Cissos eritrano est herba similis hedere et voca tur hedera rufa

Cissomelas vel melanos. i. hedera nigra

Citan est medicamen quoddam ad splenem

Citran idem quod supra

Citrago vel citraria. i. melissa

Citra .i. cimolea

Citraria. i. melissa: et grece dicitur melifilon

Citrangulum quid est. l. l. citromolum

Citison .i. galla asiana

Citinoruatis .i. caduca malipunici

Citici .i. rannus

Cition .i. cicuta

Citinus: Plinius sic vocatur primus pomi part⁹ malipunici: Dias. vō dicit quitinus

Citina .i. flos maligranati

Citisum .i. folium

Citrina .i. melissa

Citrionia .i. citonia mala

Citonium quid est. l. l. cusa

Citon .i. lac diuisum a sera

Citroc .i. citrum

Citromolum grece: latine citrangulum. vnde sci endum q̄ citrangulū est cuius acetositas et semi na in vsum veniunt. de citrangulo vō nūq̄ menti onem repperi nec vidi nisi in q̄nto Auic. cap. de syrupo alkedre ex cōpositione sua. et in Damas. in antidotario vbi facit oleum de citrangulo: et oleum de citrangulorum seminibus

Citula est herba quasi cicer: et est cicer erraticum

Cithus .i. laudanum

Citrum legumen est quo caremus. vel citruz. i. po mum citrinum: pro quo. l. l. batros.

Cap. 169.

C Jtrullus lati: ara. bake. **Sera.**

li.aggre.cap.rahera.auc.Gal. Citrullus frigidior est cucumere: et generat chimum viscosum: et humores crudos in venis. et accidunt ex esu eius febres antique male. neqz provocat vrinam sicut melon. et nocet stomacho: quare oportet qui vult vti eis vt vtatur ameos: nisi stomachus eius sit valde calidus. Et idē auc. Habix: aqua citrulli et cucumeris confert inflāmationibus febrium: et sedat sitim. et laxat ventrem laxatione bona sine nocumēto aliquo: et debet buliri cum zucaro albo: et non oportet q detur habentibus naturam duram ad mouendum nimis: quia illa aqua non habz tantā virtutem q laxat naturam durāz: et si ipsa faceret moram in stomacho forsitan induceret laborez et nocumentum et inflationes. Rabi moyses. citrullus cum eius digestio tardatur generat humores venenosos. Ysaac in dietis particularibus li.iij. cap. de citrullis. sunt frigidiores et grauiores cucumeribus. frigiditas enim eoꝝ est in fine tertij gradus proinde grossum generant phlegma. et neruositati stomachi magis nocent cucumeribus. rursus ppt suam duriciem et frigiditatem sunt grossoꝝ humoꝝ generatiui: quod certificatur: quia citrulli in stomacho moram facientes venenosoꝝ corruptionē subeunt humoꝝ. citrulli magis stomacho nocēt: medulla tñ eaꝝ perfectiorē generat chimū

Cyamus .i. faba

Cyrinaicum quid est. l.l. cirinaicum

Cynus .i. lentiscus

Chylus. i. succus diachilon. i. de succis vt syrupus diachilon. i. de succis: inde chysma. i. clystere: dicit chilus cibus in stomacho digestus

Cymosis ſm Oribasium appellatur cum in cornea tunice oculi vel coniūctiua apparuerit carnosus humor: et ē vngula. sed mihi videtur q sit ophthalmia: qm Gal. quarto de accidēti et morbo ca. vi. loquēs de ophthalmia et vngula pōit chymosiz et pterigiā et vngulā sic q chymosus nō vr vngula sz ophthalmia. Chimosin idez qd s

Chibesi .i. malua

Chilum .i. succus liquiricie

Chilos. i. veruca similis capitibus clauoꝝ

Chimus est massa humoꝝ facta in epate ex succo tracto a stomacho

Chirurgia .i. manualis incisio

Chimon .i. manus

Chias .i. mastix

Chirtim .i. altea

Chili .i. labium

Chimerus .i. edus

Chimera .i. caput

Chirates est pondus quatuor granoꝝ ordei

Chimenon .i. chibane

Chimethla cassius felix sūt pnitiones latine dicte rosule a pernicie: quoniā sunt a frigore hyemis tēpore: et oriuntur in calcaneis et digitis pedum

Chimocaces idem quod supra

Chiruteca idem quod supra

Chinobar .i. cinobar

Chilidomon quid est. l.l. bauroch

Chindes quid est. l.l. lapis liberans a venenis

Chibane est species cardamomi subtilior cardamo quo vtimur: et alio nomine vocatur chimenon

Chitim .i. altea

Citronolia quid est. l.l. batronig

Cap. 170.

CHibur ara. vel albusac: lati. vo et grece sulfur: ca. est et sic. in quarto gradu. tertia est actione caloris excocta in essentiam sulfuream cōmutata: aquosis et terrestribus: et igneis transeuntibus. Est aūt aliud sulfur viuum qd tale est q̄le a terra producitur. aliud est extinctuz siue mortuum qd artificialiter paratur et in calamis ferreis fun ditur. Auic. li.ij. cap. de sulfure. Sulfur est omnibus notum: est ca. et sic. ad ad quartum perueniens: substillatiuuz et attractiuū Dias. cap. sulfur oībus notum. eligendum est viuum et colore limpidum et resplendens et perlucidum sine lapide: quod missuz in focum viridem facit colorem et pinguē. nascit in melosda: et lippara. Posse. Dias. Virt' ē ei q̄ resoluit et abstergit: et que resistit venenis maritimis: et alijs similibus eis quando teritur et pulverizatur super locum morsure: et conficitur cum sputo aut vrina: aut cum oleo veteri: aut cum melle: aut glutine elbotin: curat scabiem et egritudinem in qua eleuatur cutis: et hoc quia ipsum aufert egritudines absqz hoc q impellat materiam ipsoꝝ ad interiora corporis: et educit saniem ex pectore. et quando transglutitur cum ouo sorbili: aut fit fumigiū cum eo confert asmati. et quando fumigatur mulier cum eo educit fetum. et miscetur cum glutine albotin: aut resina pini: et aceto: confert scabiei vlcerose: et empetigini: et maculis albis que fiūt i vnguibus. et aufert morpheā. et curat elefantiam. et similiter cum resina et aceto curat puncturam scorpionis. et quando miscetur cum nitro et fricat inde corpus. aufert pruritū et sumit in potu cū aqua aut ouo sorbili: et curat ictericiam. et est bonum corize. et quando pulverizatur super corp' aufert sudorem. et quando linitur super podagram cuz nitro et aqua confert ei. et confert quando fit fumigium cum eo surditati et obliuioni: et miscetur cū melle et vino. et curat attritiones aurium quando liniunt cum eo. Aui. li.ij. cap. de sulfure. cali. est et sic. ad quartum perueniens. est subtiliatiuum: attractiuum: et est ex medicinis ad albaras pprie dum non tangit ipsum ignis. et quando miscetur cum gūmi albotin eradicat vestigia que sunt in vnguibus. et cum aceto ponitur super morpheā: et ponitur super adustionem: et vlcerationem: et abstergit empetiginem: et pprie cū visco alinbat. et pprie etiam cū aceto et cum nitro ppter pruritum lauatur ex eo corpus. et ipsum est cuz nitro et aqua super podagram linitum conueniens et stringit corizam suffimigatum. et administratur cum aceteto et melle super contritionem aurium.

Chictanda quid est. l.l. batronig

Chimorcia .i.cyminum
Chimara e cardus q comedit
Chinosbatin est secunda species bati q vocat idea
Chium .i.lentiscus
Chirabes .i.scrofule
Chirin .i.pcellio nes pisces
Chiros .i.porcus
Chirogrillus vel cirogrillus id e dicunt:sed veri⁹ dicitur chirogrillus:quid est.l.l.chirogrillus
Chiros effectinos .i.manuu operatio
Chimunde .i.fluxus menstruorum
Chitran quid est.l.l.alchitran
Chiroma.i.armoniacum no puru:p q.l.l.vasach
Chichamini .i.bolus armenus
Chimolea .i.cimolea

Cap.lxi.

Chiarzamber ara.gre.et la.cassiafistu. Sera. li.ag.cap. chiarzamber.i. la. cassiafistula:et sunt canne concaue:quarum color est rubeus ad nigredinem declinis.et inter ipsas sunt lamine ex carne nigra et parietes diuidentes inter eas.et intra laminam sunt grana xilocaracte:et eiusdem magnitudis.sapor eius est dulcis.et color eius est inter glaucedinem et ruborem. et affertur a babylonia ex terra aliemen.et virtus eius est q ipsa est equalis coplexionis.et electa ex illa est que est in canna sua interius nigra:grauis:et lucida. et qd de ipsa vtimur plurimu est caro:lz etiam cortice aliquado.Et ide aucto.Aben mesuai.virtus eius est que resoluit et extingit acuitatem sanguinis. Jo.mes. Cassiafistula est ex medicinis in quibus est fiducia iuuamentorum:et est sine nocumento carens acuitate:et mordicatione:et omni excessu ledete:que potest exhiberi in omni etate:ita q pueris et pregnantibus.constat autem eius electio in sex proprietatibus:vt q ei⁹ harundo sit grossa plena splendens multi ponderis.et sit pulpa ei⁹ splendens:et pinguis.et hasta ex harundine:et conseruata in vasis vitreatis:est equalis coplexionis ad latus caliditatis declinans.et est hu.in primo.et est lenitiua:et resolutiua:clarificatiua sanguinis:sedatiua eius acuitatis:et cholere rubee.nocet debilib⁹ habentibus viscera lubrica.remouetur ab ea hoc nocumentu in permixtione myrabolanorum et reubarbari.et aqua masticis:et spica.et quandoqz necessarium est ei addere lubricitatem et proprie in desiccatione viscerum:quare miscetur ei oleum de amigdalis dulcibus et diuretica faciunt eam declinare ad vias vrine:quare necessaria est eorum permixtio quando oportet mebris secunde expulsionis conferre.et ipsa est de tarde et debiliter solutione facientibus:propter qd permiscenda sunt cum ea ex rebus habentibus acuitatem:sicut albasce et isopus et enim vigorant eius operationem: et magis adhuc si cum quibusdam ex ventre soluentibus misceatur.et ipsa cum aqua casei est nobilis operationis Posse. Sera. aucto.Aben mesuai cassiafistula extiguit acuitatem sanguinis.et sedat apostemata dura q fiunt ex eo.et resoluit apostemata dura que fiunt in gingiuis et gutture quando fiunt cum ea gargarismata cu aqua arboris vulpis:et passulis.et confert ictericie:et dolori epatis.et purgat cholera adustam.et mollificat ventre mediocri mollificatione.et mundificat neruos. Jo.mes. Cassiafistula mundificat sanguinem et remouet acuitatem eius.et sedat sitim:et proprie cu succo endiuie:aut saltem depuratam scdm artem.et ipsa quidem mundificat stomachum:et educit choleram et phlegma.et illud operatur sine nocumento:et caret mordicatione.et ipsa quidem lenit guttur et pectus:et resoluit apostemata acuta in eis. et confert calefactioni renum sumpta cum diureticis et infusione liquoris:et prohibet generatione lapidis in eis.et confert febribus cholericis.et dosis ei⁹ scdm Sera.auc.Aben mesuai:est a.z.vi.vsqz ad.z.x. Aui. li.ij.cap.de cassiafistula. Cassiafistula e equalis in caliditate et frigiditate et humiditate:et est resolutiua et lenitiua.et confert apostematibus calidis:et viscerib⁹ proprie:et gutturi qn ex eo fit gargarismus cum aqua solatri. et linitur super apostemata dura et confert eis.et liniunt ex ea podagra:et iuncture dolorose.quando dissoluitur manibus in aqua coriandri humidi cum spuma psilij:et deinde fit ex ea gargarismus: confert prefocationi.et mundificat epar.et confert ictericie et dolori epatis.et est lenitiua ventris.et educit choleram adustam:et phlegma.et resoluit sine nocumento:et absqz mordicatione adeo q ipsa est conueniens pregnantibus:et soluit eas.loco eius ponitur medium ipsius terebiabin de:et triplum ponderis eius de carne passularum:octauum ponderis ipsius de turbit.et quandoqz ponitur loco passularum liquiritia

Chironus .i.chirion
Chiles.i.verruce similes capitibus clauorum
Chion vocatur vlcus mellinum malu per foramina velut mel pus emittens
Cristitis litos vocatur aureus lapis: et aliquando litharyrium sic vocatur
Chrysolitos .i.chrysolitus lapis
Chrisura est semen in antidotario virili in mitridato more rubi exponitur
Chrite .i.ordeum
Chrites.i.paruissima et purulenta collectio:latino vero nomine vocatur ordeolum in capillis palpebrarum:aut paulo superius nascens
Chriconichia .i.radix vnguium
Crimon .i.cepe
Chritas .i.glandula
Ckiras idem quod supra
Ckiratica .i.percussiua
Ckirabalios .i.armoniacum
Clysma .i.clystere
Clitiriza .i.liquiricia
Cliendepon .i.suldago
Clipsis .i.defectio vel angustia
Clisteos est semen cariote

Climia.i.cadimia Clion.i.pulegium
Climastecha.i.litharg yriũ Clibit.i.git
Climasmãtica.i.lithargyriũ Climiafelde.i.suligo
Clidonas greci vocant quando agitatur aqua in ventre sicut in vtero
Climaticos est species aristologie
Climatis .i.vitis alba
Clipealis quid est.l.l.albimenum

Cap.172.

C Linopodium vel clinopodum gre.la.vo vocat' pes coruinus.

Dias. cap.de clinopodion.frutex ẽ sarmentosa duobus palmis ascendẽs ȏ terra.nascit' locis saxosis.folia habet similia herpil o ꝛ florem prassio simulantẽ. ꝛ alio noĩe vocat' pes coruinus:pro quo Hal. vij.sim.phar.cap.clinopodũ.calide ẽ virtutis:nondũ caustice.est aũt subtiliũ partiũ ꝟm sbstantiã.ponet vtiqꝫ qs tertij gradus in calefaciendo ꝛ ĩ siccando. Posse. Dias. herba ipa bibita ꝛ cocta morsibus venenatis occurrit.de alto cadẽtib' opitulatur.strangurijs prestat effectũ.menstruis ĩperat.aborsuz facit. potui data acrocordinas multis diebus tollit.vrine difficultati tardissimi tẽporis medetur.flos ei' lectipedi similat': vnde ꝛ nomen suspsit. Aui. li.ij.ca.de pede coruino.cõfert solutioni antique. ꝛ confert colice. ꝛ efficit operationẽ hermodactilorũ absqꝫ nocumento. Paulus cap.de pede coruino.medet' dolorẽ iũcturaꝝ ꝯfortãdo mẽbꝛ:ꝛ materiã resoluẽdo.
Clice.i.turdi Clinabile.i.myrtinum

Cap.173.

C Limenum Dias.

cap.climenũ.habet hastã quadrã simile fabe viridi.ꝛ folia si'ia arnoglosse folliculos hñs duos sup ṽgas sibi coherẽtes similes iridi ꝛ polipodio. Posse. Dias. Succus eius cuꝫ radice sua emoptoicis ꝓdest.ciliacis singulare ꝑsidiũ est.fluxũ mulieꝝ stringit.ṽtus ẽ illi stiptica ꝛ frigida.naribus ꝓfluentẽ sanguinẽ sistit.folliculi ipsius vulneribus ĩpositi paracolesim faciunt.
Clitenus est herba quã Dias.vocat periclimenon ꝛ est caprifolium
Cnicus agri.i.cicer rusticũ Cnicos.i.anticrocũ
Cnicapeos .i.peucedanum
Crimia sunt grossiores partes tritici mola moliti
Crimon leucon .i.liliũ albũ
Crisocantes .i.hedera arborea
Crinon.i.liliũ rubeum Crimon idẽ qꝺ s
Crichi.i.ordeum Critariuꝫ idẽ qꝺ s
Crisson.i.idrogagus:vl' scrisson:vel senation:vel herochalcham idem
Crista gallinatia est berbene species.Dias.cap.de gerebotano.ꝛ non est centrũ galli:ſꝫ centrũ galline:ꝛ est secũda species gerebotani.l.l. gerebotanũ
Crinos leucos .i.lilium album
Crinoti.i.lilium.vnde sapo fit:ꝛ est hyreos
Crima.i.vnctio Criso.i.aurum
Crisanticum.i.elapinum quo pictores vtũtur:vel est litos lapis
Crisitis .i.lithargyriũ rubeũ
Crisocolla est arbor non alta mellinum habẽs lignum interius:ꝛ est illa que vocat' scotanum
Cristis.i.plumbata Cap.174.

C Rithimon gre.vel chrithimũ:lat.cretan'

Hal. vij.sim.phar.ca.de cretano Crithimũ salsuꝫ est quodãmodo cũ gustat' simul cũ breui qualitate: quocirca ꝛ virtus eius abstersiua est simul ꝛ exsiccatiua debilior est autẽ ꝟm vtrasqꝫ amari longitudine.

Dias. cap.crithimon.Frutex est herbe duos ramos habentis in vni' cubiti lõgitudĩe.nascit' locis saxosis:ꝛ maritimis:cũ folijs albis ꝛ pinguibus:similib' andragne: ſꝫ latiorib' ꝛ oblongis.florẽ habet album ꝛ semen libadotino simile:magis rotũdũ ꝛ odoratũ:qꝺ desiccat' vt triticũ.radices tres aut quatuor habet:digiti grossitudine ꝛ odoris suauissimi plenum. Posse. Dias. Folia ꝛ semen ei' ꝛ radices cocte cum vino ꝛ bibite vrinam ꝓuocant.ictericis medicant'.menstruis imperant.crude ꝛ elixe comedi possunt. ꝛ in sale cõposite manducant'.folia ei' in gustu salmacida sunt. Paulus cap.de cretano.Cretanus ca.ẽ ꝛ sic. in tertio gradu.herba est q̃ ĩ locl maritimis reperitur.ṽtutẽ habet valde diureticã ex subtili substãtia.contra dissuriã:stranguriã:ꝛ viciũ lapidis:ꝛ iliacam passionẽ herba ipsa in multa quãtitate bulliat in aqua salsa vino ꝛ oleo:ꝛ in ea sedeat patiens vsqꝫ ad vmbilicum. Itẽ contra iliacã passionẽ ponatur in clysteri
Crithinũ idem qꝺ s Critimon idem qꝺ s
Crisilon clematices est quedã spẽs trifolij
Crimũ.i.lilij flos Crinum idem qꝺ s
Criori .i.aries
Crior apud Dias.est quoddã gen' cicerl aretini
Crisantemo.i.aureus flos:ꝛ est aurigea
Crisanticum vinum.i.aureum
Criseos.i.aureus Crison.i.aurum
Crisma.i.vnguentũ Crisocaltos.i.auricalcũ

Cap.175.

C Risocolla gre.vel viscolles ara.tinchar:lati.vo borax vel auriglucten. Sera. li ag. ca. tinchar.i.borax ꝛ est ex speciebus saliuꝫ.ꝛ in sapore suo reperitur de sapore baurach:ꝛ habet cũ hoc parũ amaritudinis:ꝛ est minerale:ꝛ minera eius est in ripis maris.ꝛ est artificiale qꝺ fit cũ vrina infantitum. Plinius cap.de crisocolla:est humor in puteis ꝑ venã auream defluens crescẽte humore rigorib' hibernis in duriciem pumicis laudatiorẽ eandeꝫ in aurarijs metallis:ꝛ ꝓximã in argentarijs cõpertuꝫ ẽ fieri.inuenit' ꝛ in plũbarijs:vilior tñ oib' his metallis.faciunt autẽ aliqui multũ innaturalẽ illam

imissis in venā aquis leuiter hyeme tota vsqȝ in estatis mensem: deinde siccatis in iunio ⁊ iulio: sȝ vt plene intelligat᷑ nihil aliud crisocolla qȝ vena i puteis natiua duritie maxime distat vnaȝ vocant ⁊c. alia crisocolla fit artificialiter. Dias. cap. viscallos. i. viscolla. aliud artificiale. aliud naturale. artificiale fit in hūc modū: mortariū fit cū pistello suo in quo alumen liquidū nitrū ⁊ sal equo pondere cū aceto muniant᷑ sub sole feruente donec spissum fiat: ⁊ colorē ceruleū faciat: postea vt figit᷑ collyriū. aliq vo cū vrina infātis masculi hoc faciunt: ⁊ idoneū fit ad auꝝ glutinandū. ⁊ similiter aliud naturale est qd foditur i terra. eliganda vo ē crisocolla que prassinū habȝ colorē: melior est armena. secūdo macedonica ⁊ cypria eligenda est sine lapide ⁊ sine terra. lauanda vo est sic: mitte in mortario cū aqua crisocollam ⁊ manibus confrica fortiter: ⁊ cū resederit liqua ⁊ iterū mitte aquā confricans: hoc faciens quādiu limpida ⁊ munda exeat: ⁊ sic eijciens in sole sicca ⁊ vtere: quā si cōburere volueris mitte eam tritā in sartagīe: ⁊ carbonib⁹ īpōe ⁊ coque. Posse. Dias. Uires habet stringentes valde cū magna exasperatione. ē similiter illi vtus incisiua ⁊ constrictiua detergit nāqȝ lacescendo ⁊ attenuando cicatrices ⁊ cutim. rheuma gingiuaꝝ cōpescit. vulnera purgat. carnē supflue vulnerib⁹ crescere non sinit. termantica est ⁊ stiptica ⁊ putredinē faciens ⁊ morsicosa. vomitū puocat: pl⁹ sola accepta homicidiū facit. collyrijs miscet᷑ ad lachrymas facientibus.

Sera. tinchar. i. boraꝝ: ⁊ ē ex spēb⁹ saliū: ca. ⁊ sic. cōplexionis in quarto. ⁊ cōfert corrosioni dētiū: ⁊ occidit vermes qui fiūt in eis: ⁊ sedat pulsationē coꝝ. ⁊ hȝ in hoc ꝓprietatē mirabilē: ⁊ est glucten auri.

Cap. 176.

C Risocolla aristin que dicit᷑ vga est herba fm Dias. cap. crisocolla aristin: in qua ē capitellū simile isopo. radix ē illi aspera ⁊ tenuis similis helleboro nigro: gustū habens cipressi subdulcē ⁊ austerū. nascit᷑ locis vmbrosis ⁊ saxosis. Posse. Dias. virtus ē ei termātica ⁊ stiptica. radix ei⁹ pipleumoniacis apta est: accipit᷑ vo in mulsa cocta. in purgationib⁹ stericis maximū effectum habet.

Crisocomon. i. camomilla: ⁊ ē dictū aurea coma i. bona coma

Crisosis grece: latine aurata piscis.

Cap. 177.

C Risogonium est dictū semen aureū: vel coma aurea. est enī crisogoniū fm Dias. herba cuius vga ē recta ⁊ alba folia habens angusta in circuitu sicut abrotanum: ⁊ comā in sūmo ⁊ i gyro aurosam: in qua ē capitellū obrotundū. radix eius tenuis est. nascit᷑ locis asperis. Posse. Dias. Coma ei⁹ bibita cū vino dissurijs ⁊ morsibus venatis salutare presidiū est. sciaticis ⁊ conquassationibus medet᷑. menstruis iperat. coagulatū sanguinē ventris ⁊ vesice soluit vino aut oximelle bibita catarrū abstinet. ℨ. i. cū vino albo apposita rebus tutas eas a tinea seruat

Crisolaria ē hedera cuius semen est aureum

Crisolocanna est grecū corruptū: nam grec⁹ crisolocana dicit: ⁊ est dictū aureū olus a bonitate sua nam locana dicunt de oī olere: ⁊ est atriplex

Crisomula est species fruct⁹ declinans ad colorē aureū: ⁊ nostro ideomate cozula: vel beracoche: pro quo. l. l. cesines

Crisomola idem qd supra

Cap. 178.

C Risiō fm Dias. ca. crision. est herba cui⁹ vga ē mollis ⁊ longa duobus cubitis: triū anguloꝝ: ⁊ spinosa est cū thyrsulis purpureis: atqȝ senescentibus: circa quos sunt folia mollia ⁊ similia buglosse: sȝ asperiora ⁊ minora: ⁊ subalbida: ⁊ spinosa: q vga in capite est rotūda ⁊ aspera: super quā capitella sunt purpurea: in quibus velut canapi semē multi phibent. q si aliqs ex ea herba se ligauerit eodē loco vbi fuerit frutex nominans dolorē suū ⁊ ligans ibi omnē dolorē tollit.

Clystere est quoddā instrumentū medicoꝝ oīb⁹ notum. ⁊ fm aliquos debet dici clystere p. l. a clepo clepas: qd ē furor furaris ⁊ stercus. inde h clystere hui⁹ clysteris. vel clysteriū est īstrumētū qd stercus infirmi in ventre induratū facit exire sic dictū clystere q̄si clype⁹. i. furans sterc⁹. vel dicit᷑ clystere q̄si col⁹ stercoris: q2 p ipsū colat᷑ sterc⁹ extrinsecus. vel dicit᷑ clystere a cleo cles qd ē inclinari: q2 sterc⁹ facit inclinari. ista habēt᷑ in catholicon in. l. cli. Uel dicit᷑ cristere p. r. fm q̄sdā: ⁊ cōponit᷑ a crisi ⁊ tergo tergis tergē. nā crisis hȝ tria significare. s. auꝝ iudaicū: ⁊ secretū. vn̄ cristere cōpoīt᷑ a crisi qd est secretū: ⁊ tergo. inde cristere. i. secreta tersio

Crinoides i. simulagine ptes

Crisopleuros i. piscis dicit᷑ salpa

Crinocraula: vl apokinū gre. lati. brassica rustica

Gal. vi. sim. phar. vocāt etiā aliq licomoruȝ q2 citissime canes occidit: sic licomoꝝ lupos. ē etiā delicteriū hoīb⁹ satis fetida herba: q ꝓpt᷑ ⁊ calida oīno ē nō debili: nō tn̄ ꝓportiōabilit᷑ sicca. ꝓpterea ḡ ⁊ cataplasmata sufficiēter diuretice virtutis est

Crystallus quid est. l. l. lapis crystallus

Cripnū est panis vel cib⁹ q fit ex trib⁹ ptib⁹ farine ordei grossis ⁊ vna pte subtili: p qua. l. l. habaet

Crisago i. camedreos

Crispula dicit᷑ herba cancri i vnguēto martiatō pōit᷑ in ātidotario galieni minori: ē herba alba minuta habēs folia crispa. vt⁹ ei⁹ ē ca. ⁊ sic. medetur dolores ⁊ egritudines frigidas

Crystallion i. psilium

Crisomō. i. ligua hyrcina: ⁊ ē cētūneruia vl plura

Coareos i. folium

Coamos idem quod supra
Coameos idem qd supra
Coagulatum .i.rob
Coe est nomen ponderis libre nouem ex concordia Diascoridis capitulo de terbentina.cum Serapione cap.de resina
Coercens virtus.i.stiptica:et ipsamet repercussiua potest dici
Coen.i.herba que vocatur pestorin
Coillium est animal marinũ cuius virtus est propinqua virtuti animalis castorei
Coabam sunt quedã grana similia cardamomo et est nux xarch.i.melegetta.eo q grana eius simulantur granis milice
Cobzbagne idem quod supra
Cobzbagae idem quod supra
Cobori est lapis liberans a venenis
Cobouri idem quod supra
Cobbori idem quod supra
Cocamos .i.ciclamen

Cap.179.

Cocham ara.gre.capnor: lati. fumus.

Sera. li.aggre.cap.cocham.auc. Gal.Substantia eius est. terrea:subtilis.et in eo cum hoc est residuum paucum ex igne. et oĩs quidẽ fumus desiccat:sz diuersificãtur species eius secundũ diuersitatẽ corporum a quibus resoluitur.nam a materia que est calidior et acutior generatur fumus qui est secundum naturam ipsius:et ex materia que declinat ad dulcedinem:que est parũ mordificatiua generatur fumus similis ei.Et idẽ auc.Gal. Fumus olibani administratur aliquando cũ pluribus medicinis oculorũ habentiũ apostemata calida.nam mundificat ea a carne.et administratur in cohol que fiunt ad restaurandum pilos palpebrarũ.et fumus mirrhe et terbentine sunt longinqua a nocumento.sz fumus storacis est fortior istis.et fumus picis adhuc fortior.et fumus alkitran fortior fumo picis. et medici administrant illos qui sunt ex fortioribus speciebus in medicatione palpebrarum:quando eis est egritudo que dicitur sulach. et est egritudo cum qua cadunt pili cum duricie palpebrarũ:et rubore et medicatione corrosionis:et pruritus que sunt in lachrymali oculi.et medicatione oculorum humoris in quibus non est apostema. et administrantur alie species que sunt magis mollificatiue in aliis egritudinibus in quibus administratur fumus olibani: sed modũ colligendi fumũ inuenies in.l.ronder.
Coctana .i.citonia
Cocecoreon .i.cicorea
Coclea peregrina.i.maruza que cocleas habet.l.l.balzuni
Coclea terrena et marina quid est.l.l.balzuni.verum est q sm Dias.coclea terrena est limacia.Sz sciẽdum q coclea interdum accipitur pro toto animali aliquando pro sola testa secundũ exigentiam
Coclearium est pondus quatuor aureorum: et est.3.sex.et coclearium est similiter spatula cũ qua accipitur medicina de pixide
Cocleas.i.antimoniũ:et cocleas.i.virga virilis
Cocirion .i.incubus
Cicirio idem quod supra
Cocalium quid est lege littera m ostracorum
Coccimidos .i.lipparium
Coccimella.i. coccineo colore dicta. et sunt apud Dias.que a modernis corula vocantur:vnde capitulum de coccimella est capitulum de chrysomulis siue corruli.sed Diasco.facit aliud capitulũ de prunis:et dicit q coccimella a quibusdã pruna vocantur:non tamen asserit hoc secundũ veritatem sed voce aliquorum
Cochium est quoddam animal marinũ qd vulgo dicitur vitulus marinus:pilosum:habens quatuor pedes similes pedibus catuli:et parit catulos et exit interdum ad terram ad pascua
Cocognidium est semen plante dicte a dias. camelea:et est mezereon vt supra vbi ponitur de camelea.vnde qui dicunt cocognidium semen esse saureote non nouerunt veritatẽ:pro quo.l.l.camelea
Cochia .i.papauer
Cochilium .i.coccilium
Cochima:antepersica:chrysomela:idẽ qd interpretatur mala aurea vulgari:puĩciali dicitur amoria et nos dicimus comula
Cochia .i.pillule cochie
Cochia.i.suffumigatio quedam sic nominata
Cochiras est species canne:pro qua.l.l.hasap
Cochile herba est nomine falabra similis vermiculari:habens saporem acetosũ:et fit ex ea alkali
Cocodrillus.i.animal qd mouet mandibulam superiorem:cũ cetera animalia moueant mandibulam inferiorem:pro quo.l.l.cocodrillus
Cocodasni .i.bacca lauri
Cocodasnis idem quod supra
Cocodrilla .i.serpentaria
Cocognidium quid est.l.l.camelea
Coccon .i.coccus
Coculus .i.strignum

Cap.180.

Coccus vel kermes grece: ara. karmas:vel neruas:vel hermen:latine vero grana tinctorũ vnde tingitur scarlatum. vnde dicitur de Christo q fuit vestitus ueste coccinea:idest tincta cocco:scilicet granis de scarlato.vocatur autẽ kermes:et est frutex sm Diasco.capitulo de cocco.sarmentosa habens in ipsis virgis bacculas rotũdas sicut lenticula que colliguntur et conficiuntur. est autem bonus coccus galleticus:et armenus:et secundus asianus: et lycius:hispanus vero omnium nouissimus est.vir tus est ei stiptica. Sera. libro aggregatiuum auctori. Diasco. capitulo hermen vel karmen id est grana tinctorum.et est arbustũ scilicet qd administratur etiã ad ignem accedendum:et est medium inter arborem et herbam cuius rami sunt multum subtiles sup qs sũt grana rotũda similia lẽticul' q colligũtur et reponũtur et reseruantur et conficiũtur ad tingendum

ꝛ melioꝛ ex illa est que defertur ex terris que dicuntur gallates:ꝛ andabasi:ꝛ armenia. ꝛ secunda est illa de syria ꝛ lycia.ꝛ deterioꝛ oib⁹ est illa que defertur ab hispania.ꝛ reperitur in arboꝛe parua satis simili in folijs arboꝛi glandium in terris calichie:ꝛ in ea multiplicatur animal testosum paruū simile limacijs:ꝛ colligunt ipsam mulieres illius terre cum roꝛe eoꝝ.Et idem aucto.Gali. Sapoꝛ eius est stipticus cum amaritudine. ꝛ virtus eius desiccat sine moꝛdicatiōe:ꝛ abstergit ꝛ incarnat.

Posse. Dias. Coccus aceto tritus ꝛ impositus vulneribus paracolesim facit:ꝛ neruis incisis maximū presidium est. Sera. aucto.Gali. karmen confert magnis vlceribus neruoꝝ ꝛ alioꝝ mēbꝛorum quando teritur foꝛtiter:ꝛ miscetur cum aceto ꝛ melle:ꝛ etiā decoctionē eoꝝ dant illis qui patiuntur in neruis.Plinius cap.de cocco.valet vlceribus magnis:ꝛ maxime neruoꝝ vlceribus.ꝛ valet contra tremoꝛem coꝛdis ꝛ ei⁹ debilitatem.hoc asserit similiter Damas. in antidotario suo in quadam confectione que incipit confectio alkesines.

Coccus infectiuus idem quod supꝛa
Coccus genitus .i.cartamum
Cochum est terra iuxta locū vbi clausit Alexander gog ꝛ magog
Codia.i.semē papauer] albi Codium idem qd̄ s̄
Codilion .i.semen siseleos
Cofendir .i.sciatica passio
Cofendision idem quod supꝛa
Cofeactis est quedam species titimalli
Cofeateos idem quod supꝛa
Cogatan est satietas nauseatiua
Cogmatan idem qd̄ supꝛa
Cognitio .i.solidatio
Cogmas .i.vsnee
Cognificium .i.millefolium
Coharbagne.i.granum paruum simile cardamomo qd̄ affertur de sclauonia:ꝛ est melechetta
Cohꝛbagne idem quod supꝛa
Cohiz .i.cochum
Cohisi idem quod supꝛa
Cohim.i.antrax:ꝛ potissime nascitur in membꝛis glandose carnis
Cohol duo significat.nam est oīs medicina ocularis:ꝛ est similiter antimonium ꝑpter excellentē ṽtutem quam habet in causis oculoꝝ
Cohopertalis.i.cibalaris:ꝛ ē quedaꝫ cartilago cōponens epiglotim
Cohoꝛ .i.cot
Coloquintida cucurbita alexandrina:vel cucurbita deserti idem:ꝛ est pomum vel fructus in transmarinis partibus inuentus:ꝑ quo.l.l.haudeb
Cola.i.parue pustule que nascūtur in oꝛe pueroꝝ ꝛ sunt alcole:vel cola.i.extremitas
Colagogum.i.cholere eductiuū.l.l.emac
Colastion .i.purgatoꝛium
Colastrum est pꝛima post partum densitas lactis
Colat .i.pustule in oꝛe
Colcacoꝛoh .i.ciclamen
Colcandefam .i.calcantum
Cola quid est.l.l.gluten.ꝛ cola pꝛo moꝛbo ē opilatio in epate ꝛ splene
Coleos.i.graculus auis Colen.i.fel
Cholera passio siue colirica est fellis infusio ꝑ superius ꝛ inferius
Colena .i.oꝛiganum
Colesis appellatur congluctinatio:inde paracolesis.i.partium congluctinatio:inde sarcocolla.i.ad carnem cōgluctinandā:ꝛ sarcocollagium.i.carnis congluctinatiuū Collectica.i.gluctinatoꝛia
Collectiua idem quod supꝛa
Colligon vulgari appellatione dicit᷑ cymbalaria
Colidis .i.ficedula auis
Colitidum .i.rhaphanum
Colistario .i.fel thauri
Colisartias .i.fel vꝛsi
Colin.i.planta:que dicitur asacirat:ꝛ est plāta habens folia similia mirrhe:ꝛ in medio sui habꝫ annulum similem oculo:ꝛ simulatur semperuiue
Colimo .i.mentastrum
Colides.i.intestinum exterius:inde colica passio
Colis .i.virga virilis
Coliris .i.limacia
Coli .i.fel vel cholera
Coliandrum pꝛo coꝛiandro interdū scribitur
Coliade.i.phlegma glutinosum
Colirida .i.crusta panis

Cap.181.

Oliticon siue colicon gre.latine hermodactilus Dias. cap.coliticon.ꝛ est bulbus agrestis qui dicitur ephemeros:qui nascitur in fine autumni:floꝛem habēs album similem in figura floꝛi croci:ꝛ folia affert bulbo similia:ꝛ pinguioꝛa.hastam habet duobus palmis longam:rufam:radicem subnigram: que si decoꝛticata fuerit alba inuenitur:mollis ꝛ dulcis succo plena:lactei coloꝛis.bulbus ipse ī medio habet incissuram ex qua egreditur stipes vnde flos exit.nascitur multū in messenia ꝛ in colchis.radix eius accepta offocationem pꝛestat ſm Dias.vt micete. sed ideo hoc in noticiam pꝛotulimus ne pꝛo bulbo comedatur:quia vis inest illi veneni: q̄uis suauis gustu sit.sed qui eum comederit sic ei subueniendum est sicut comedentibus micetas.vnde si singulare pꝛesidium est huic rei:lac bubulinum sumptum.vnde coliticon est surumanum pꝛo suruminc:quod est hermodactilus.ꝛ ita videt᷑ esse ſm Sera. pꝛo quo.l.l.sturagen.
Collyꝛium est medicina ocularis foꝛma oblōga que fricatur super cotem cū aliquo liquoꝛe quando in oculis poni debꝫ: ꝛ dicitur sief.similiter collyꝛium etiam in multis libꝛis de greco translatis vocatur suppositoꝛiū ꝑpter conuenientiaꝫ in foꝛma.est eni foꝛma eius sicut nucleus dactili. ſꝫ grece per k scribitur.ꝛ potest esse humidū ꝛ siccū.humidū.s.quando fit cū lardo ꝛc.siccum quando fit cum sale gemma.

Collyrium alimbar.antecessio vocatur
Collyrium rasategi .i.eris vsti
Colliquatis .i.excreatis
Collyron .i.gessamia

Cap.182.

Colofonia pix erica gre.ara. ratiemgi:lati. pix greca:z resina fusa.Plinius cap.de colofonia.pix erica sic dicta ab erice filio veneris qui victus ab hercule mutatus est in montem sui nominis:in quo mõte crescunt arbores q̃z gũmi dicitur colofonia.inde ericis carpos fruct⁹ illius arboris.z dicitur pix greca:quia de ea i grecia in multa q̃titate inuenitur:sed quomodo fit.l.l.hatinog.Paulus cap.de colofonia:ca.est in secũdo:sic.in primo. Posse. Paulus ɔtra dysenteriã fit suffumigatio ex puluere ipsius.z etiam contra tenamonez ex frigida causa ex puluere ipsius z nasturtij equaliter mixtis fiat aspersio super renes melle calido punctos ad pilos de facie remouẽdos:z faciez dealbandaz accipe.iij.ʒ.colofonie masticis.ʒ.i.modicũ armoniaci purissimi z dissolue i vase terreo nouo z mũdo: z ad vltimũ tres guttas armoniaci z misce z cola super aquã frigidam z misce z malaxa:cum autẽ volueris pilos tollere resolue paucũ ad ignẽ z aliquantulũ tepefactum pone super faciem per vnam horam vel duas:postea remoue: pilos remonet z faciem depurat:z fit locus siccatus cũ pãnis:z parum cũ digito madefacto preme vt meli⁹ adhereat.potest illud emplastrũ decies apponi z potest seruari per duos dies.contra asma ex frigida causa materia existente digesta z dissoluta accipiat patiens fumum per os.

Colon.i. humor.s. cholera rubea: z vniuersaliter pro quolibet humore ponitur.aliquando etiaz ponitur pro quodam intestino quod est vltimuz de tribus grossis
Colomestin .i.aconitum
Colopendria .i.saxifragia
Color indus ẽ quasi celestis tendẽs ad nigredinẽ

Cap.183.

Coloquintida agrestis ſꝫ Dias.cap. de coloquintida agresti.hastas z folia habet super terram similes cucumeri nostro:que folia incisa sunt:z gustu amara.semẽ eius rotundum vt pila:quod colligendum est cũz in maturitate colorẽ variauerit. Posse. Dias. vt⁹ ẽ in medio ipsius purgatoria obulo vno accepto cum mulsa mixto nitro z melle cocto z mirrha in moduz catapucie bene purgat. ipse ṽo pile sicce tunse z mixte z clysteri adhibite sciatici medẽtur. paralyticis similiter prestolantur.phlegma z choleram deponunt.menstruis imperant.aborsum faciunt.doloreʒ dentium tollunt cacostomatice sũt collyria exinde fiunt que supposita ventreʒ deponunt.viridis aũt succus superunctus sciaticos curat.vires habet humectandi z infrigidandi abundanter.vnde succus rasure ipsius auriuʒ dolores que ex inflãmatione caloris fiũt sanat cũ oleo ro. instillatus.rasura aũt eius febrientibus in stomacho posita minuit febrem.

Colognitida domestica quid est.l.l.haudeb
Colocantum .i.calcantum
Colonis est quoddã vlc⁹ oculi
Color celestis ẜm auctores est color qui est int̃ nigredinem z albedinem quasi color subalbidus. z iste color celestinus nominatur in.l. ambra z in.l. bdellium
Color hiacynthinus .i.color celestis
Color dactili .i.color feniceus
Color putulentus.i.color sanguinis putridi
Color feniceus quid est.l.l.fenichia
Color punicus.i.color subcitrinus:inde vocat̃ poma punica.i.subcitrina
Colbo .i.grana solis
Colcodea .i.dator vite
Colcotar est species vitrioli:vt apparet in.l.calcitis:z in.l.zeg
Coloquintida.i.cucurbita vsualis: ꝓ qua.l.l. bara
Collocasia .i.culcasia
Columbapastron .i.pentadactilus
Colum.i.extremum:vel colum.i.mẽbrum
Columbina .i.herbena
Colubaria .i.serpentaria
Colubrina idem quod supra
Coluber est species serpentis que dicitur ceruum fugare z leonem interficere
Columi .i.colita
Columum.i.herba que dicitur muscellina
Collus.i.vrceus bibendi vel nappus
Colpus.i.sinus vulneris:vel colpus.i.empetigo
Comacis .i.citonia
Coma.i.gumi.z coma est stupor vel somn⁹ long⁹ vel apostema cerebri:z coma.i.lixiuium
Comatra .i.pirum

Cap.184.

Comarus greceːarabi. catilabinch:vel haruanchieth:latine ficus lupi:vel suborbito. Dias. cap.comarus.z est arbor similis citonie sed folia minuta habet: z fructus coccimelle similes est enim sine ossib⁹:quaʒ multi memequilon dicunt:cui si maturitas fuerit rufum facit colorem. sed cum editur remanet in ore substantia quedam similis ei que remanet ex ficubus.vocatur ara. catilabinch.i. interfector patris sui:z ficus lupi:z est arbustum qđ vocatur nostro ideomate armoni.fructus eius est i superficie asper,z habet saporem mixtum ex dulcedie z acetositate aliqua.Stephan⁹ cap.comaris cathilabinch.i.catelabũ:quidaʒ gombaris dicunt Sera. li.aggre.cap.haruanchieth.i.ficus lupi.arboris huius folia sunt similia folijs citoniorum:sed sunt minora.z fructus eius est similis prunis in q̃titate:non habens nucleum: z quando maturatur declinat color eius ad rubedinem.z quando comeditur remanet substantia in

ore similis ei que remanet ex ficubus. **Gal.** viij. sim. phar. cap. de comaro. arbor et fructus eius sunt stiptici. est aût cacostomatica: et cephalargica: memidum vo quidam nominant.

Posse. Dias. Est malus stomacho et opilat cito: et inducit stuporem.

Comara .i. cardus
Comato agreos .i. semen rube ferule
Comeos est omne gûmi: s3 potissime dicitur q ē gûmi arabicum
Cometes est prima species titimalli
Comena .i. priuatio gressus
Comiciale .i. gentiana
Comicialis quid est .l. l. epilepsia
Comidionis est semen papaueris albi
Comices est species titimalli
Comicio idem quod supra
Comia idem quod supra
Comocriates .i. prassium
Compton .i. maluauiscus
Conale scrontale .i. rapa
Concale idem quod supra
Condari .i. thus
Consa .i. cicuta
Conci .i. hermaphroditi
Conche idem quod supra

Cap. 185.

Condes vel condesi ara. grece strucium: latine vo cõdisi. vnde a Diasco. vocatur struciû a macro obstrucium: quod quidā radicem hellebori albi putant: eo q sternutamēta mouet ut ipsum: licet falso: pro quo macer sternutamentû puluis per se mouet eius naribus iniectus veretro non segnius albo. i. helleboro. Item Dias. facit semotû capitulû de helleboro a condisi. nam condisi vocat strucium giens ca. de strucio lauarij vtuntur ad fumigiû lane qd limpidat lanā. radices sunt rotunde et oblonge: que si bibite fuerint diuretice sût et calide. **Sera.** li. aggre. cap. condes. auc. Gal. illud quod ex eo administratur est radix ipsius. virtus est cali. in quarto gradu. vnde ista medicina vtût lauatores lane ad faciendû lanam lenē et pulchram qñ fumigāt ipsam cû ea: et est nota. radix eius est acuta: et ī forma sua lõga et rotunda. **Gal.** viij. sim. phar. ca. de strucio fm translationē grecā. strucii radice maxime vtunt acri quidē existente secundum gustû: cali. et sic. s3 cõplexionē ex quarto fere gradu. **Posse. Dias.** Epaticis tussientibus et ortonicis medentur. morbo regio vtiliter adhibent cum lacte naribus infuse cû melle cocleariû vnum acceptû ventrē mollit. cû panacis et capparis radicibus accepte et bibite. calculos vesice frāgût: et excludût. selirosim splenis spargunt. struciû matrici appositû menstruis imperat. aborsum facit. cû polenta et aceto positû lepras tollit. pustulas cû farina ordei impositû limpidat. collyrijs mixtû caligines oculis detergit. medicaminibus necessarie miscetur. tritum sternutamenta puocat. cû melle tritum et in naribus missum caput purgat.

Sera. de pprietate radicis eius ē: si accipiat q abscindit phlegma et melancoliā grossaz: et rsoluit ventositates. **Gal.** radix eius est abstersiua: et vrinatiua. mouet uet sternutationes similiter aliis quecunq3 amara sunt gustu et calide cõplexionis.

Coniuestio pro pruritu inuenitur apud Alexandrum libro primo
Conium .i. cicuta
Conizuli idem quod supra
Conium sucaranum idem
Conios idem Conisum idem
Conisa idem Conia idem
Conicu .i. cartamus
Coni sunt fructus cedri: et est pinus masculus: et vocatur scerbin: vel cedrus: et est zappinus
Congelatio est quando aliquis ut dormiens iacet oculis apertis et non sentit: et est subet sine catalepsia. et istud vocabulum ponitur a Gali. in illo amphorismo secunde particule somnus et vigilia.
Coniisperina .i. cicute semen
Coniza .i. policaria

Cap. 186.

Combin vel corumb ara. grece cauben: vl' brassica: vl' lacana: lati. vo caulis. **Sera.** li. aggre. capit. combin. aucte. Gal. Combin ex eis sunt domestici in suo sapore non habentes amaritudinem et acuitatem: in semine eoz est hoc magis manifestû. et caules agrestes plurimû nascûtur in locis maritimis: vel in alijs locis desertis: et sunt similes domesticis: nisi q3 sût albiores eis et asperiores: et sunt amari saporis. Et idem auc. Gal. sapor eoz est amarior sapore domesticoz. et sunt calidioris cõplexiõis q3 ipsi. et sût ficciores sicut et alia vniuersa fere siluestria. et non euacuatur qui comedit eos a malicia eoz: q3 sût remoti a cõplexione hominis. et virtus eoz est q3 abstergunt et resoluût plus q3 domestici.

Gal. viij. sim. phar. cap. de caulibus fm translationē grecam. Uirtus quidez caulis domestici prima est que desiccat quando comeditur et quando apponitur extra. et non est in ea manifesta amaritudo nec acuitas. **Dias.** cap. de brassica. caules maritumi sût longingores a similitudine domesticoz. folia eius sût similia folijs astrologie rotunde. et cruda quidez folia que adherēt thyrso sunt rufa parua. et locus eoz qui est a stipite est calidior q3 locus herbe qui dicitur thyrsus. et h3 lac non multû tamen. **Gal.** viij. sim. phar. ca. de caulibus. sapor caulis marini est declinans salsedini et amaritudini. erit vtiq3 ad eas que extra corpori vtilitates ad quecûq3 huius qualitatis congruunt idoneus.

Auic. li. ij. cap. de caulibus. corpus est. humidius folijs. et siluestris calidior est et siccior. et ipse caulis domesticus est cali. in primo

gradu: et sic in secundo. et caulis quidem alius est domesticus: alius siluestris: et alius marinus: et alius est caulis aque. siluestris vero est amarior et acutior et remotior: ad hoc ut sit cibus.

Posse. Dias. Brassica. i. caulis si in cibo assiduatur caliginem facit. feminis purgationem excitat. copiam lactis infundit. semicocta et cruda ventrem resoluit. bis cocta constringit. partus etiam mortuos expellit. cocta contrita et stomacho cum axungia veteri et oleo ro. superposita ardores febrium mitigat lepras et sporas cum alumine rotundo et aceto linita emendat: sic et fluentes capillos retinet. testium et genitalium vicijs: et tumoribus utiliter imponitur et efficacius si fabe trite misceatur. stipites eius aridi cōbusti vim causticam prestant: quorum cineres si quis psilotris cum aceto et lixinio coniunxerit detracti capilli non renascentur. semen brassice: et maxime egyptiace in potu datum lumbricos occidit et omnia intus animalia extinguit. cinis radicis eius iacentem uueam subiectus attollit.

Gal. secundo de cibis medici quidem ipso ut medicina exsiccante utuntur: sed succus caulis habet aliquid expurgatiuum. ipsum autem corpus secundum exsiccandi rationem restringere magis quam prouocare ad secessum. quando quidem egere volumus que secundum ventrem ponimus cum eo oleum cum garo. differt autem nihil: neque si cum salibus pro garo sumatur. volentes autem exsiccare humidum ventris quando iam mediocriter videtur coctus priorem aquam effundentes immittimus mox alteri calide: deinde iterum in illa excoquimus multum: sed tandem cum decoquimus ut teneres fiant: non excoctus quando gratia subductionis sumitur: volumus enim non deponere proprium ipsius succum in tali opportunitate: sed quantum possibile est reseruare.

Sera. aucto. Gal. Caulis conglutinat apostemata et vlcera fraudulenta: et apostemata indurata que deueniunt ad hoc ut non possint resolui et herisipillas et formicam. et semen eius occidit vermes quando bibitur. et thyrsi caulium quando comburuntur virtus eorum est desiccatiua adeo quod perueniunt ad hoc quod habent virtutem cōburendi: et resoluunt resolutione forti. et conferunt dolori laterum antiquo quando miscetur cum eo adeps antiqua et administratur: secundum hunc modum cōferunt alijs egritudinibus que assimulantur huic dolori: caules enim desiccant sicut lentes: et propter hoc inducunt tenebrositatem visus: nisi quando cocti sunt humidi vltra temperamentum. caules enim sunt desiccatiui et stringunt. sed quando volumus quod leniunt ventrem ponimus eos in almuri et oleo post eorum elixationem. et dixit in li. de dieta: quod medici exhibent caules eo quod sunt medicina desiccatiua: eorum tamen humiditas lenit ventrem aliqua lenificatione. et eorum substantia siccat et stringit. Et idem Sera. aucto. Diasco. quando caules bulierint bulitione leui prouocant vrinam. et laxant ventrem. et si bulierint multa bulitione: maxime si elixentur bis cum aqua retinent ventrem. et caules qui oriuntur in estate sunt mali stomacho et acutioris saporis quam alij domestici. et caules qui nascuntur in babylonia non comeduntur propter eorum amaritudinem: et si comeduntur conferunt obscuritati visus et tremori. et si quis ebrius comederit eos sedant ebrietatem. et summitates caulium sunt meliores stomacho et magis prouocatiue vrine quam alie eius partes. et si coquantur cum aqua et sale sunt mali stomacho et molliunt ventrem et succus eius quando miscetur cum radice folij quod dicitur hyreos: et nitro et bibitur soluit ventrem. et quando vino miscetur conuenit morsui tyri. et quando cum farina fenugreci et aceto et fit inde emplastrum confert podagre et dolori iuncturarum et vlceribus sordidis antiquis. et quando fit ex succo eius nascale et farina olei prouocat menstrua. et quando folia caulium bene pistantur et fit ex eis solis emplastrum aut cum sanich confert apostematibus phlegmaticis et herisipille: et curat scabiem vlcerosam. et quando miscetur cum sale ignem sacrum curat: et capillos cadentes detinet. et quando comeduntur folia caulium cruda conferunt spleneticis et masticantur et transglutitur succus eorum et restaurat vocem amissam. et quando bibitur decoctio eorum laxat ventrem et prouocat vrinam et menstrua. et quando fit cum semine eius nascale et retinet ipsum mulier post impregnationem interficit fetum. et semen caulium maxime eorum qui nascuntur in babylonia quando bibitur occidit lumbricos: et ipsum quidem ingreditur cōpositionem tyriace. et mundificat faciem. aufert bothor. et summitates recentium quando cōburuntur cum radicibus suis et miscetur cum cinere ipsorum axungia procina confert dolori lateris antiquo. Et idem auc. Dias. Caules domestici conferunt tussi antique et podagre quando linitur succus eorum super iuncturas ipsas. et si caules dantur ad comedendum pueris faciunt eos citius ambulare. et quando succus eius coquitur cum vino et administratur aliquibus diebus aufert dolorem splenis. et quando eius cinis miscetur cum albumine oui curat cōbustionem ignis: et succus eius aufert pruritum et scabiem et quando miscetur cum vitriolo et aceto et linitur super baras confert eis. et quando caules comeduntur clarificant vocem. et confert morsui canis rabidi. Et idem auc. Aben mesuai. Caules desiccant linguam et eorum proprietas est quod expellunt humiditates capitis et alleuiant linguam grauatam a phlegmate: et ideo clarificant vocem. et semen eorum destruit sperma quando mulier facit sibi suppositorium. Paulus ca. de caulibus: clarificat vocem. et semina caulium alborum cum zucaro curant gomorream.

Aui. Decoctio radicis caulis cum aqua granatorum est bona canabit. preterea caulis est grossi nutrimenti ingrossans sanguinem cum non dissoluitur et inflat vsque ad partes furcule et lateris: et facit dolorosum corpus: et non est mutabilis sicut ventosus est maturatiuus lenificatiuus desiccatiuus propter quando decoquitur et effunditur ab eo aqua prima: et cinis quidem stipitum eius est fortis exsiccatiois: et habet proprietatem in sedando dolorem: eius nutrimentum est paruum et humidius nutrimento lentium. et sanguis qui ex eo generatur est malus.

Cum ergo decoquitur cū carne pingui ꝛ gallinis fit bonus parum. silvestris ꝛ marinus ꝛ domesticus maturāt phlegmones ꝛ duricies. vulnera cōsolidant. ꝛ ꝓhibent ambulationem fraudulent]. ꝛ ponitur cum albumine oui super adustionem. cōfert tremori. ꝛ quandoqꝫ ponitur cum fenugreco super podagram. ꝛ embrocatur decoctio eius super dolores iuncturarum. eius decoctio ꝛ semen ipsius retardant ebrietatem. ꝛ conferunt furfuribus. ꝛ quando cum succo ei⁹ fit caputpurgiū purgat caput. ꝛ ex ꝓprietatibus eius est exsiccatio lingue. ꝛ facit somnnm. obtenebrat visum: cum hoc tū ꝙ ponitur in alcohol. ꝛ fit gargarisinus cū succo eius aut decoctione ipsius cum oleo sisamino ꝛ confert prefocationi. ꝛ comestio eius clarificat vocem. est malus stomacho. ꝛ succus eius cum vino de passis: confert spleni ꝛ ictericie. ꝛ eius canna est tarde digestionis. ꝓuocat vrinaꝫ ꝛ mēstrua ꝛ eius semen cū aqua lupinorū interficit vermes ꝛ eius flos ꝓuocat menstrua. Cum ergo supponitur ipse ꝛ succus eius cuꝫ farina sceilem aut flos eius interficit fetum. ꝛ quando supponitur ei⁹ semen post coitum corrūpit sperma. ꝛ cinis radicis eius frangit lapidem. ꝛ caulis qui est marinus declinat ad salsedinem ꝛ amaritudinem: ꝛ ꝓpter illud ergo lenit naturam ꝛ soluit ꝓprie cum carne pingui. ꝛ folia eius sunt ꝓprie sicut folia aristolgie que ex vna radice oriuntur. eius succus cuꝫ vino conuenit morsibus venenatis. ꝛ est conferens morsui canis rabiosi. Ysaac in diet] particularib⁹ cap. de caulibus. domestici duobus modis sunt: estiui ꝛ hyemales. estiui vstionem generāt ꝛ choleram nigram qđ monstrat eorū acumen: ꝓinde sunt colatiui ꝛ mundificatiui. hyemales vō nō tāti acuminis sunt: sed ius eorū ventrem humectat ꝛ vrinam ꝓuocat. eorū vō corpus est siccum: vnđ est constipatiuū. qrū vō ius soluit ꝛ sine iur̄ comesti constipant. ideoqꝫ ut ab eorū nocumento tēperentur elixentur: ꝛ aqua prima proiecta in alia coquantur: ꝛ cum pinguissima carne condiantur

Conada .i. coclea marina
Concilida .i. rapa
Concisius .i. breuius

Condisi fm quosdam est hellebor⁹: fm alios est alia herba quicqđ sit ꝑ ea vtimur hellebero ꝛ cōdisi. a Dias. vocatur strutiū ꝛ facit de eo semotū capitulū ab helleboro: pro quo. l. l. condisi ꝛ. l. condes ꝛ. l. condos ꝛ. l. strutium

Condisissa .i. simula

Condidi est herba que assimulatur spatule: flores valent duriciei iuncturarum: ꝛ quidam sunt similes violis: qdā sunt glauci ī nocte ꝛ in die lucētes

Comitialis morbus .i. epilepsia
Contritio .i. cōpressio

Contritus assensus. i. impeditus: vnde pulsus contrit⁹. i. debilis ꝛ velox: vt ī principio paroxismorū

Conficta. i. fex storacis liquide ꝛ rubee: ꝛ vocatur ab aliquibus consumbrū: vt apparet in. l. melacha

Conficta muscata idem qđ supra

Cinopis. i. zinzala: ꝛ est animal paruum pungens homines ꝛ animalia ꝛ est satis tediosum

Conote .i. hermaphroditus

Conos. i. ciat⁹: ꝛ ē apprehendens. ℥. i. 5. vt i. l. ciat⁹

Cobourulla est iuncus non acute sūmitatis

Cap. 187.

Condros apud gre. duo significat. nam significat risum. vnde respondes mihi grecus interrogāti quid esset condros dixit furfur farine. Item condros exponitur ꝙ ē aliqua cartillago. similiter condros est genus frumēti. de quo Dias. condros sunt eius due species in vna inuenitur vnum granum ꝛ in alio duo grana. ꝛ qđlibet ipsorum est stamerula: ꝛ maioris nutrimenti qꝫ ordeum: boni saporis. ꝛ panis qui fit ex eo minus est nutritiuus qꝫ qui fit ex frumento ꝛ species in qua reperiūtur duo grana est pl⁹ nutritiua qꝫ risum ꝛ magis constrictiua vētris ꝛ melior stomacho. quando ipsuꝫ coquitur cū aceto ꝛ fit linitio cum eo ꝛ eradicat scabiem vlcerosam. ꝛ eradicat vngues scissos. ꝛ curat fistulas que sunt ī lachrymali. ꝛ quando administratur in principio earum. ꝛ fit ex decoctione eius clystere ꝛ est iuuatiuum vlcerib⁹ intestinorum. Gal. li. primo de alimēt]. ca. de condro. Genus frumenti est condros sufficienter nutritiuum: viscosum habens chimū ꝛc. hoc vocatur in libris đ arabico translatis candarusium. ꝛ apud Auicē. candros ꝛ candarusio ꝛc. de quo supra in. l. candar⁹.

Gal. viij. sim. phar. cap. condros. est quidaꝫ optimus cibus sicut ꝛ triticum: sꝫ non est presentis negocij de cibo determinare. vt pharmacum vō emplastice est virtutis: cōplexionis vō similis est frumento plus illo viscosior ꝛ nutritior est plus illo siccatiuum ꝓpter cōmixtionē siccantium pharmacorū

Consolida minor: rostrum coruinum idem sꝫ falso. nam consolida minor est sicut herba que vocatur artetica. l. l. simphituꝫ. pro maiori ꝛ minori cōsolida rubea: pro qua. l. l. bistorta

Connusion .i. vua demonis
Connision idem qđ supra
Concussosa .i. vmbrosa

Con. i. spica fetida: ꝛ est cicuta

Conu idem Conni idem
Copalion .i. vmbilicus vener]

Copa rosea. i. marchasita: vel lapis luminis: qui ad hoc valet: pro quo. l. l. calcitis

Copon .i. amputatiuum
Copton idem Coperon idem
Copros .i. stercus
Corax .i. coruus auis

Corasceni est ꝓprium nomen loci vel regionis

Corari est spēs hypericon
Corax idem qđ supra

Corallus quid est. l. l. basat

Coratum .i. porrum
Corad .i. pustula oculi

Coratici sunt frusta intestinorum subtilia que cuꝫ

pinguedine exeunt in dysenteria
Corat i.corrodens
Corosos i.cōmotiones
Coratari i.coratici
Coratrai i.lactuca
Coramsim i.elixatura
Corasex i.brancos
Corda est que dicitur tenantos
Cordapsum i.hyleos
Cornia i.color
Cornale i.cranea
Corat.i.planta fontis:r est senation
Corsanda i.cauda equina
Cort i.gūmi arabicum
Corella.i.prunus arbor:vt in palladio
Cornella idem
Cortex eris i.bactitura eris
Coristum.i. lac statim post partū mulsum
Coriza.i.opilatio narium:vel infusio de fluxu a cerebro descendente.r est coriza nomen morbi r mēbri.s.caruncule que sunt in extremitatibus ner uorum odorabilium
Coriata i.stupores
Coriden i.hypericon
Corium animal quid est.l.l.gelolacheb
Coriandrum quid est.l.l.diabora
Coriandrum putei.i.capillus veneris
Corimbi calesis chundij est cocognidij semē.sed corimbi simpliciter prolati sunt fruct[9] hedere: vt apparet in.l.scissos.r ſm quosdam sunt anuli vit]
Collyrion ſm Dias.vocatur gessamia
Corii.i.rapa rustica Corion.i.coriandruz
Coriū herba est quarta species hypericon ſz Se ra.cap. de hypericon
Cordiator interpretatur aliquando ꝑ ore stoma-chi:sed sepius pro corde.inde cardiaca pro cardi algra:vt in dietis vniuersalibus

Cap.188.

C**ordilion** grece:la.vo caruī agreste: vel siler. creticum:vel cordumeni. **Dias.** cap.cordiliō. herba est q̄ nascitur in sicilia:eius frutex est sarmentosa semē habens rotundum.r duplex sicut sunt fabe:visci-dum r ad oratum. **Posse. Dias.** Semē ei[9] si bibitum fuerit ꝓuocat vrinam r menstrua.succus eius vir ge r semis trib[9] obul' bibitus cū dulcore dieb[9].x. nefreticis medicantur.radix eius tunsa r vt electu arium cōposita thoracis causas mirifice curat
Corbida est meatus vesice ad virgam
Cornucellum fructus.i.cornea
Coti i.humor croci
Coroch idem
Corona bubula i.pigamū
Coronis i.cornix auis
Corona i saturegia
Corotrum i.frumentum
Coroda i.cimex
Corotari i.corrodes

Corona regia i.melilotum
Corona montis.i.rosmarinus:Auic.tñ capitulū nullum de eo facit
Coronopodion.i.herba que pes dicitur cornin[9]
Corotrai i.lingua bouis
Corodai idem
Corcos i.fenum
Corrodes sunt frusta subtilia que in dysenteria d ventre egrediuntur
Cornub i.cornubia
Coru est mensura.xxx.modiorum
Cornus arbor:quid est.l.l.cranea
Corruda.i.siluestre: r est asperum gūmi qd gre-ci erminium vocant
Cor album abietis i.agaricus
Cosa perimaton i.cicute semen
Cosma spermaton idem
Cochasi i.papauer
Costa bouis i.plantago
Cossessio.i.qñ res adiuuant partes foraminum
Cosen sunt copule glandinū
Cosefos i.merulus auis
Cosinice i.betonica
Cossifos i.cosifos
Cosure i.spuma maris
Cossure idem
Cosguaria i.cymbalaria
Costus.i.radix amara:r inuenitur in multis locis custud dulcis scriptum in confectiōibus: sed nec vidi nec audiui ab aliquo vidisse:sed ꝑ costa.l.l. hosta Cost barcost.i.cot
Cost est quidam lapis viridis in quo acuuntur in strumenta ferrea:r vocatur cos ocularis: quia in eo fricantur sief oculor:r dicitur cos olearis qa acuuntur in ea instrumenta ferrea.r aspergit' su per ipsum oleum: r ob hoc romani vocant eam olearolam
Cotadrios i.vsnee
Cotalibes i.amomū
Cotalides idem
Cotilidones sunt fetus ligamēta

Cap.189.

C**otilidon** grece:lati. cymba laria vel vmbilic[9] vene ris. **Dias.** Cotilidon hz folia sicut acinctabulū ob rotunda r alta r latenter concaua: r hastā breuem in qua est semen positum.radix est ei obrotunda ut oliua.Est alia cotilidon que folia habz pīguia r latiora r spissa sicut lingellas.folia que sunt cir ca radicem sunt sicut oculus picta habet in medio sicut maior aisdo:gustu stiptica.hastam habet te-nuem:cuius flos r semen siīis hypericon. radix est illi maior predicte:cuius virtus est siīis aisdo. **Gal.** viij.sim.phar.cap.cotilidon: mixte est ṽtutis.s.humide subfrigide:r cuiusdaz obtuse stipticitatis pauce amare. vñ infrigidat r repercutit:r abstergit r diaforat.Plinius cap.co tilidon herba est omnibus nota:cuius natura ex humido frigido r parum calido refrigeratoria.

Posse. Dias. Uirtus prime speciei est q succus radicis eius et folioꝝ peruinctus: aut fomento adhibitus tumorem nature spargit. ignem sacrũ extingit. et permones curat. scrofis imposit⁹ eas sparget. stomachi estuationẽ tollit. radix comesta cũ folijs calculos frangit. vrinam ꝓuocat. hydropicis in oximelle datus singulare presidiũ est. et m'lti ad amorem eam colligunt. hec mixtã habet virtutẽ infrigidandi humectandi. habet etiã non aperte stipticam vim cũ amaritudine modica: vnde infrigidat et reprimit: et ꝓijcit: et digerit: inflãmationem ergo phlegmonũ curat. et in stomacho causon habentibus vtilissima est cataplasmata tunsa: et imposita vulnera que sunt cũ rubore et rosulas sanat. succ⁹ eius iniectus ad veretri excitationẽ quã greci fimosim vocant valet. Gal. Cotilidon curat phlegmones herisipillatos et herisipillas phlegmosas et maxime stomachi ardentis vtilis et sufficiẽter epiplasmata. credita aũt sunt folia cum radice comesta lapides frangere et vrinas mouere. Plinius hec tunsa et ĩposita vulnera curat et resoluit que sunt cuꝫ rubore. i. rosulas sanat tunsa et stomacho ĩposita ardorẽ et inflãmationeꝫ sedat. radix vo eius potata lapides frangit. greci vo dicunt q leniter sit humida: frigida: et stiptica

Coticorion .i. intuba agrestis

Cotidanclearis .i. vexia

Cotia .i. limaces

Cotyla est pondus. ix. ℥. Gal. vo. x°. de inge. sanitatis uidetur dicere q due sunt. ix. ℥. error scriptoris fuit: et ẽ medietas kist ꝺm Auic. hoc etiã videt͛ dicere Isidorus. nam cotyla ꝺm Isidoruꝫ est mensura ponderis cyathoꝝ sex: et cyath⁹ ꝺm ipsũ ponderat. ℥. i. s. sicut apparet in. l. cyathus

Cothia est species pini

Cototonopoedem est pes milui: et est pepanus

Coton. i. bombax: pro quo . l. l. goron

Cotona bubala .i. pigamum

Coturnices q̃dã sũt magne q̃ similãt͛ colũbis: et isti sũt attagines. et quedam sunt parue: et iste sunt que vocantur qualee

Cotula alia fetida. alia nõ fetida. Fetida ẽ planta similis camomille folijs et flore: q̃ latine vocatur pucida: et grece ptemon. Est alia cotula nõ fetida q̃ vocat͛ ara. bichar: et secũdũ Auic. vocat͛ ocul⁹ vacce: grece vero butalmos. i. oculus bouis: et ista est que a quibusdã vocat͛ cotula minor: et ẽ duplicis speciei sicut inuenies: si. l. l. bichar

Cotularia idem quod supra

Cap. 190.

Cot grece: ara. alphabar: vel alfassat: lati. vero medica vel pratuꝫ. Dias. cap. cot. Cot est herba similis trifolio que infra fenum nascitur. folia habet angusta et virgulaꝫ similem trifolio. in qua virgella semen est ut lenticula illud semẽ miscetur pani pro odore: q̃d cũ salib⁹ elixum in fomento adhibitũ calidũ est. hanc herbam equi et asini comedunt: de quo Auic. li. ij. ca. cot ait: oleũ cot est res magis cõferens tremori.

Coxaros .i. millefolium

Coxablos .i. almea

Coxalos idem

Coxiosos. i. ille cui debent humores per vrinã purgari et nõ purgat͛ et fit sciaticus

Coxilide .i. atriplex: et ẽ blitus

Cozumbrum. i. almea ꝺm quosdã: sed falso: sꝫ qd est. l. l. infra cozumbrum

Cozula quid est. l. l. cesmes

Chonicha chonus conizuli cicuta idem

Chorus .i. vulturnus ventus

Chorona regia .i. pratellum

Chosore .i. spuma maris

Chos .i. malũgranatum

Choen idem

Choteon armenitinum a loco dictum

Cothonas bedias .i. tussis humida antiqua

Comosis est vehemẽs tumor oculoꝝ vt minime claudere valeant egrotantes adeo ut albe partes prime tunice sanguinolente atqꝫ extantes appareant pupillã superantes: et est ophthalmia

Cochachemen idem

Corbezbata est nux serca. i. melecheta eo q grana eius simulantur melice granis

Chonossonobarum magnum. i. pinus

Chonile ꝺm Dias. vocat͛ quedã species origani

Chonus .i. coniza

Chos alcalip. i. testiculi vulpis: et sunt satyrion

Chosalkeb. i. testiculi canis: et est spẽs satyrionis

Chop .i. sup calcaneũ retro

Chorosius est nomen cuiusdam lapidis

Chobzaleoroth. i. ciclamen vel malum terre

Colcodeia .i. datio vite

Chomos .i. cronicus

Chromion .i. cepe

Chronicon. i. tempora annualia et cronica

Chromonos. i. annus: et est tẽpus mensurans spacium vnius anni

Chrotofion gre. lati. tardus vel antiquus dolor capitis vel tẽpoꝝ ac frontis

Crocodileon .i. cameleonta nigra

Cloron .i. viride

Clobasis .i. anagallus

Clogias. i. lanceola: et est species plantaginis

Cromineon .i. cepa canina

Cronopos .i. mala citonia

Crodia .i. capita papaueris

Crotu .i. semen

Cromon .i. cepa

Crocus aphricanus .i. cartamus

Crocus hortulanus .i. cartamus

Crocus ortensis idem

Crocus simpliciter ꝑlatus quid est. l. l. iamfarã

Crocus romanus idem

Crocus orientalis idem

Crocoma. i. fex olei de croco. l. l. oleũ de croco

Crotona. i. sisamus agrestis: et ẽ cataputia maior

Crocodillus grece et latine: ara. tinsa: et est a colore croceo dictus: animal degens in nilo flumine

simile in figura lacerte: nisi quia secūdū se ē bre/uius: aliquando in terra pascit vitulū: rapit matri si reperit portatq; ipsū in flumīe. solū inter animalia mandibulā superiorē mouet inferiore fixa manente. ab Auicenna vocatur tinsa. ij. canone

Crom quid sunt. ll. habelzelim

Cromanos .i. pix arboris pini

Cap. 191.

Rocus ferri sic fit secundum bulcasim libro q dicit seruitor trāslato a simone de Janua: Accipe de limatura ferri quātū vis ⁊ pone in lamīa ferrea ⁊ suffla cū folle quousq; calefiat lamina: ⁊ limaturā pone in mortario ferreo ita calidam: ⁊ tere bene: ⁊ iterū repone ī lamina: ⁊ pone super ignē ⁊ exuffla scdo donec calefiat vt prius fecisti: ⁊ faciat ita decies vel amplius: quia quāto plus feceris tanto melius. quādo ergo cōuersum fuerit in colore croci si adhe/rebit alicui rei color eius non separabitur. ⁊ iuuamentū eius est q qui depilauerit pilū superfluū vel male generatū in palpebra: ⁊ posuerit super locum a quo euulsus est de limatura sic preparata sepe prohibebit ortum eius. ⁊ sunt quidam qui ponunt in vnguentis qñ volunt exsiccationē eorum fortē. ⁊ sunt qui vtuntur ea sola: ⁊ qui proijciunt eā super vlcus humidum cuius sanatio est difficilis ⁊ exiccat ipsum.

Crocus permixtus. i. crocomagna

Cap. 192.

Recomagna est fex olei d croco sz quosdā. sed aliter Dias. ⁊ Sera. dicunt est nāq; confectio ī antidotario scripta que recipitur in diarundine ⁊ in alijs confectionibus. ⁊ sunt ei diuerse cōpositiones quas describit Sera. cap. de diarundine dicens: q quando inuenitur crocus permixtus est intelligendū d hac confectione. Diasco. similiter describit ipsum ut patet in proprio cap. dicēs: Crocomagna fit ex preciosis aromatibus crocinis vnguenti: ⁊ est quasi gleba lata ⁊ oblonga: cuius est optimū atq; probabile quod croci habet colorem: mediocriter mirrhe referens qualitatē. est aūt lene ⁊ amarū: dentes atq; linguā ve/hementer inficiens: vires quoq; ipsas quas crocus habet representat. nam hic leuiter stringit. plures enim in cōpositione propter precij distantiam pro crocomagna crocum mittunt.

Crocoma idem quod supra

Cuasab. i. que in flexuris propter sudorem fiunt

Cuas. i. pruna Cuali idem

Cuelia .i. valeriana

Cue .i. rapella

Cuesos .i. polium

Cuiclichion. i. perclichion: ⁊ est paritaria

Cap. 193.

C **Ali** ara. gre. sica. latine vo dicit sic. **Sera.** li. ag. cap. cui. auc. Gal. sunt ex eis siluestres: domestice ⁊ mōtane. ⁊ ex domesticis quedā sunt recentes: quedam non: sed sunt sicce. ⁊ recentium virtus est debilis propter hoc q admiscetur eis d humiditate. ⁊ sicce sunt meliores ⁊ maxime carnose. ⁊ ille ī quibus est acuitas ⁊ pūctio abstergunt magis ⁊ resoluunt: ⁊ habent in se humidita/tem subtilem. ⁊ virtus ficuum est ca. in fine primi gradus: ⁊ sic. in principio secundi gradus. ⁊ secunda eius virtus ē que maturat ⁊ resoluit. ⁊ alia ē q resoluit apostemata quando miscetur cū farina ordei: aut cum medulla panis frumenti. ⁊ aqua ī qua coquuntur ficus decoctione multa est simil melli in virtute sua. ⁊ recentes quidē ⁊ sicce laxāt ventrem. ⁊ virtus siluestrium est attractractiua ⁊ resolutiua. ⁊ ita est in domesticis anteq̄ maturāt quoniā est in eis aliquid lactis ex arbore. ⁊ arbo/ris ficuum domesticarum virtus est cali. ⁊ subtil ⁊ lac eius ⁊ succus foliorū ipsius calefaciunt cale/factione forti: ⁊ mordicant: ⁊ vlcerant corpus: ⁊ aperiūt orificia venenarū q̄ sunt in ano ⁊ euellunt verrucas ⁊ laxant ventrem. Sz in arbore ficuum sil/uestriū est de caliditate ⁊ subtilitate tantū q si coquantur cū carne bouina dura faciunt illā decoq ⁊ est fortior in oībus predictis q̄ domestica. sz mōtanarū ficuum arboris sapor est acutus ⁊ pungēs ⁊ abstergens. ⁊ quando fit emplastrū cū ramis eius super verrucas que dicuntur capita clauorū aperit eas. ⁊ ita est de lacte eius. s. quando fit vn/guentum ex eo: ⁊ quando fit medicamentū ex eo ⁊ melle abstergit maculam oculi grossam. ⁊ ē conueniens obscuritati visus: ⁊ descēsui aque ad oculum que fit ab humoribus grossis multū. ⁊ cine/res quidem ficuum ⁊ glandium ⁊ lacticiniorum sunt meliores cineres ad abstergendum. Et idem auc. Dias. que ex ficubus sunt recentes ⁊ mature sunt male stomacho. ⁊ laxant ventrem. ⁊ quando inducunt fluxum ventris est leuis abstersionis. ⁊ prouocāt sudorem. ⁊ abscindūt sitiz. ⁊ sedant caliditatem. sed sicce sunt cibus. ⁊ inducunt sitim. ⁊ molliunt ventrem. ⁊ non sunt conuenientes cursui humorū ad intestina ⁊ anum. ⁊ ipse sunt conueniētes gutturi ⁊ canne pulmonis ⁊ vesice ⁊ renibus ⁊ asmaticis ⁊ discoloratis propter aliquas egritudines antiquas: ⁊ epilepticis. ⁊ ipsi coquunt cū isopo ⁊ bibitur earum decoctio: ⁊ purgat pectus a superfluitatibus. ⁊ cōfert tussi antique, ⁊ dolori ātiquo pulmonis. ⁊ quando teruntur cū cartamo laxant ventrem. ⁊ conficiuntur cū nitro ⁊ farina cū aceto ⁊ sale: ⁊ fit inde emplastrū replet vlcera humida q̄ sunt in capite. ⁊ confert syre. ⁊ liniuntur etiam cū eo scissure palpebrarū: ⁊ cōfert. ⁊ quando coquūt in aqua mellis ⁊ fit cū illa decoctione gargarisma confert apostematibus gutturis: ⁊ amigdalarū: ⁊ squinantie. est enim valde vtilis medicina. ⁊ sunt cōuenientes emplastris. ⁊ quando coquunt cū fenugreco in aqua ordei ⁊ fiunt in ea sessiones con/fert duriciebus matricis. ⁊ quando terunt cū ruta ⁊ fit inde clystere confert tortionibus. emplastrū vo qd fit ex eis est mollificatiuum ⁊ resolutiuū. ⁊ quando fit emplastrū cū eis ⁊ yreos nitro ⁊ alce postq̄ fuerint decocte ⁊ trite cū eis maturāt apo

stemata dura: et clauos: et apostemata que fiunt in radice aurium. et quando teruntur crude et miscē tur cum calce et nitro: et fit inde emplastruȝ: resol uit apostemata dura et humores q fluxerūt a mē bris. et quando teruntur et miscentur cuȝ calcanto conferunt scissuris aurium. et quando coquuntur cum vino et teruntur et miscentur cum farina or dei et absinthio: et fit inde emplastrū super vētrē hydropicorū facit illum detumescere. et quando teruntur et miscentur in ceroto conferunt cōbusti onibus ignis: et excoriationibus calcaneorū. et quā do coquuntur cū synapi et ꝓijcitur decoctio earū ī aureȝ confert tinnitui ipsius et pruritui eius. et qñ coquuntur cum fenugreco et miscentur cū eadem decoctione: et liniuntur super empetigineȝ et alias maculas que fiunt in cute confert. et ficus sunt dif ficilis digestionis. et molliunt ventrem. et habēt v̄ tutem mollificandi omnes duricies. et folia arbo rum cuius fructus est niger quādo fit emplastrū cum eis confert morphee. ficus aūt īmature cum melle conferunt morsibus canis rabidi et vlceri bus a quibus emanat sanies similis melli. et quan do miscentur cum eis folia papaueris extrahunt ossa fracta. et quando miscetur cū eis vinum resol uit clauos. et quando fit emplastrū cum eis et oro bo et vino confert morsui mugali. sed agrestis fi cus folia quando fit cum eis emplastrū: et sale: et aceto aufert furfures capitis: et apostemata que fluūt in cute capitis: et que dicūtur acoras. et quan do fricantur palpebre cum folijs ipsis auferūt as peritates et pruritum et scabiē ipsoꝝ. et lac qđ ema nat ex arbore eius quando linitur super morsum serpentum et vermiū venenosorū confert multuȝ et confert formice: et non sinit eam dilatari in car ne quando linitur ea circunquaqȝ et maxīe si ad misceтur ei pinguedo porci. et quando ponitur in emplastris conuenientibus confert scabiei vlcero se: empetigini et maculis que fiunt ab humoribus et podagre. et extrahitur succus ex sūmitatibꝰ eius quando accipiuntur in principio: verū dum appa rent molles et plene humiditate: et anteqȝ incipiant emittere germina: et teruntur et exprimitur succꝰ ab eis et siccatur et reponitur: et facit ea que de la cte diximus. et virtus eiꝰ est que coagulat lac quā do est liquidum: et dissoluit coagulatum. et sūmita tes eius quando incipiunt dare lac laxant ventreȝ similiter lac eorū. et cinis ramorū eius quando fit lixiuium cum eo valet dysenterie facto cuȝ eo cly steri. et quando lauantur sepe vlcera cū eo dissol uit et corrodit duricies ipsoꝝ: et abstergit concaui tates eoruȝ. et quando infunditur spongia: et ipsa ī ponitur super vlcera cancrosa sanat ea. et quando datur in potu illi qui sumpsit medicinam vene nosam vel potionem confert. et quando miscetur cū oleo et linitur cum eo corpus prouocat sudo rem. et hoc idem faciunt alij cineres et maxime ar boris glandium. sed ficus īmature. s. quando ca dunt de arbore si fiat ex eis emplastrū crudis cuȝ farina frumenti et nitro confert formice. et quādo fit emplastrum cum eis decoctis super nodatiōes neruorum et super scrofulas dissoluit eas. et quan do fit super morsuram venenosam attrahit vene num ad superficiem cutis.

Gal. vij. sim. phar. cap. sica. se cundum translationem grecam. Sica. i. ficus. sicce quidem calide sunt vir tute in primo gradu iam cōpleto vel secundo in cipiente. habent auteȝ quid subtile in partibus. ex ambobus igitur his sufficiunt duros tumores di gerer̄: mox autē diafor ant. et ipse quidem ꝓprie p se cataplasmate talis sunt virtutis: oportet aūt vbi magis digerer̄ vis triticeam farinam miscere. Si v̄o diaforare: ordeaceam. panis aūt in medio eoꝝ est: sȝ que talia methodi que de cōpositione phar macorū et terapentice sunt magis ꝓpria. ad presēs v̄o sufficit et hoc noscere de ficubus. sicce etiā quā do pinguiores: magis digerere. acriores v̄o in gu stu abstergere et diaforare nate sunt. quod v̄o fit multum eis coctis in aqua simile est non ea consi stentia solum: sed et virtute mellis. recentes v̄o co meste ꝓpter admixtionem humiditatis imbecilli oris virtutis sunt: ventreȝ tñ subducunt. s. humide et sicce. ficulnearū v̄o siluestrium ficus acris est: et diaforetice virtutis: ita aūt et domesticarum ficul nearum. Olinthi. i. ficus parue non mature parti cipant adhuc opos. i. lacticinio ficulnee. Siki. i. fi culnea ca. et subtilium partium cōplexiōis est: sicut et opos eius indicat et foliorū succus. fortiter enim alterutrū eorū est calidum: vnde non mordet so lum vel abstergit vehementer: sed etiā vlcerat vel anostomizat: et verrucas extrahit. est etiam purga tiuum. siluestris aūt ficulnee palam ita sunt calide et subtiliū partium cōplexione: vt bouinis carni bus duris si misceantur liquabiles eas faciant.

Gal. secundo de cibis cap. de ficubus dome sticis. adsunt aūt ipsis s̄m ventreȝ fluxi biles esse et pertransire de facili per totum corpꝰ et etiam abstersiuum habere: et etiam s̄m qꝫ are nosa quedam multa nefreticis in esu ipsarum se cernuntur: paucūqȝ dant corpori nutrimentum: et non forte: sed spongiosaȝ faciunt carnem sicut fa ba. īplent quoqȝ ventrem vētositate: et essent vtiqȝ satis grauantes si non secederent velociter. vnde bene matura ficus venit ꝓpe ad non totaliter le dere: consideratur existens iam siccis ficubus. nā ficus sicce virtutem habent subtiliatiuam et incisi uam: ꝓpter quā et ventrem ad egestionem excitāt et renes expurgant. epati autem et spleni phlegmo nantibus nociue comuni ratione oīuȝ dulciuȝ. vi rides aūt non generant sanguinē valde bonū. ab ū dantibus autē ipsis sequitur ipsos pediculorū mlꝰ titudo. ficus quoqȝ et vue opere q̄si capitales sunt et enim nutriunt magis fructibus oībus horarijs et minime sunt cachochimi: et maxīe qñ fuerīt fru ctus hi bene maturi. qꝫ aūt multum nutriant ostē dunt custodientes vineas qui in duobus mensibꝰ impinguantur: non tñ fortis et cōpasta est eis caro generata sicut que ex carnibus: sed laxa et rara: ꝓ pter qđ celeriter contrahitur cessāte edulio. minꝰ autē ficubus vue nutriunt: et maximū in eis bonū est celeriter secedere: ꝓpter qđ si retineant aliqñ

satis ledunt non existentibus maturis ficubus. si enim non secedant ficus notabiliter: digerantur aūt in ventre bene non nocivum dant corpori alimentum. vuis aūt neutrū hoꝝ existit: neqꝫ cum digerūtur bene: neqꝫ si retineantur ꝛ secundum eam que ad ventrem ꝛ epar distributionē crudū generant chimū non facile convertibilem in sanguinē. ꝛ racemorum quidam substantia cōposita est ex eo q̄ continetur ꝑm ipsam humiditatē ex qua vinū fit. ꝛ cuꝫ his adhuc ex acinis ꝛ ex eo qđ cōtinet hec extrinsecus hymenodea cute que nihil ꝑm suiipsius sensibiliter alterata consideratur his que in ficubus ꝛ ideo aliquid q̄ꝫ inutile removent ipsum sumētes totum ꝙ intus ken kiamitibus. ꝓportiōabile enī est utrorūqꝫ fructuū ꝙ semen penetrans est ītrās mutatū. Almansor tractatu tertio cap. de ficubus ficus calide sunt que cum sunt recentes: ventrē inflant: ꝛ leniunt humorē creantes non malū. sicce vō non multū nutriunt ꝛ calefaciunt: quare mult⁹ usus earū pruritū: ꝛ pediculos generant. ventreꝫ quoqꝫ leniunt quando ante cibum sumuntur.

Avic. libro. ij. cap. de ficubus. Ex ficub⁹ melior est alba: deinde rubea: deinde nigra. ꝛ que vehementer est matura est melior: ꝛ ꝓxima ad hoc ut non noceat. ꝛ sicca quideꝫ in suis operationibus est laudabilis: verūtñ sanguis ex ea generatus non est bonus: ꝛ ꝓpter hoc facit pediculos. verum si sumatur cū nuce eius chim⁹ fit bonus: ꝛ cum amigdala. ꝛ levior oībus est alba. illa que ē humida est cali. parumper. ꝛ que ē humimida est plurime aqueitatis: ꝛ parum est medicinalis. que vō īmatura est abstersiva ad frigiditatem parum declinans: nisi lac eius. ꝛ que sicca est cali. in primo ꝛ in fine ipsius ꝛ subtilis. ꝛ que sicca est ꝛ ꝓprie acris fortis est abstersiōis: maturativa resolutiva: ꝛ carnosa est plurime maturationis. ꝛ in ipsa sunt glutinatio ꝛ incisio: ꝛ subtiliatio. ꝛ silvestris est acutior ꝛ fortior in hoc. ꝛ fructus qdeꝫ eius nutribilior est reliquis fructibus. ꝛ que vehementis est maturationis ꝓpinqua est ad hoc ut non noceat: ꝛ in ipsa est inflatio. ꝛ expellit sup̄fluitates ad cutim. ꝛ facit sudare. ꝛ ꝑꝫ ꝙ estimo sicca similiter expellit ad exteriora ꝛ facit sudare. ꝛ illa quidem que est humida velocis nutrimenti: ꝛ penetrationis in stomacho: ꝛ in corpore. nutrimētū vō ficus lꝫ non existat in robore nutrimēti carnis ꝛ granorum: tñ vehemētioris est roboris q̄ꝫ nutrimentū omniū fructuum. Isaac in dietis particularibus cap. de ficubus. Ficus ceteris fructibus laudabilior ac nutribilior: humiditatis tñ sue cā grossos creat humores. natura eius est calida ꝛ sicca. q̄litates aūt caliditate ꝛ siccitate diverse sunt: ꝛ ꝑm suiipsius diversitates. est enim ficus domestica: ꝛ silvatica. domestica etiam in viridem dividitur ꝛ siccam. viridis quoqꝫ duplex est modus: quoniaꝫ q̄dam est perfecte matura: ꝛ non perfecte matura non perfecte matura minus ca. ꝛ magis grossa ꝓpter dominationē terrestri partis. habet tñ humiditates latentes que acuitatem ei prestant: ꝛ siccitem in secundo. vnde Hippo. Ficus q̄to longior est a maturitate tanto minus ca. ꝛ magis grossa. valet hec secundum medicinā cocta ꝛ cataplasmate facto scrofulas glandulasqꝫ dissolvit. nitro ꝛ aceto cōmixta pustulis in capite valet. mixta cū melle ad morsuꝫ canis: ꝛ pustulas q̄ viscosos habent humores. papaveris agrestis frondibus mixta ossa fracta ex vulneribus ꝓijcit. Item cera adbibita ꝛ apposita dissolvit. si pista in vulneribus apponatur sanat perfecte maturata. viridis aūt ficus sicca est minus ca. calor enī eius est in medio primi gradus. humiditas vō ꝛ siccitas in ipsa temperata sunt. ex trium itaqꝫ rerū cōpositione consistit: corticis videlicet seminis ꝛ carnis. seminis nutrimentū est nullum: ꝛ est de natura harene vel lapidis. cortex vō fic⁹ ut cutis ē ꝓpterea durissim⁹ ē ad digerendum. caro aūt eius nutribilior digestibiliorqꝫ existit. Super hoc Dias. calorem ingt extinguit. sitim aufert. ꝛ sudorem ꝓvocat. sicca vō ē cali. initio secundi gradus: sicca in medio primi. q̄obrem calefacit ꝛ sitiꝫ creat: ꝛ in cholericos mutatur humores. ceteris vō fructibus nutribilior: minusqꝫ inflationis habet. sed si superfluos in stomacho humores inveniat: dura fit ad digerenduꝫ: ꝛ in corruptionē mutatur. ꝛ inflationē: ꝛ ventositatē generat: ꝛ pessimū sanguinem. in superficie auteꝫ corporis pediculos creat. si aūt mundificatis humoribus stomachus vacuus ab his reperiatur bene digeritur: ꝛ sanguinem laudabilem facit. corp⁹ mundificat a malis humoribus. vrinam ꝓvocat. pectusqꝫ purificat: ꝛ pulmonē: renes: atqꝫ vesicam ab humoribus grossis: non tñ inflationis ventositatisqꝫ libera est. qui vō eius nocumenta oīno devitare vult ieiunus accipiat: ꝛ post illam calamentum manducet: aut ameos: aut isopum: piper: vel zinziber: ꝛ similia. ꝛ cholericus post illam oxizacaram accipiat. qui maioris etiam nutrimenti causa velit accipere: ꝛ vt sanguinem laudabiliorem generet nuces vel amigdalas manducet. Item valꝫ si cum isopo coquatur: pectus enim ꝛ pulmonem mundificat: tussim diuturnam curat gargarismate facto. cum apozimate in cannalibus pulmonis apposita dissolvit. ꝛ in lacertis que sunt in latere lingue ꝛ cocta cū vino: si clystere fiat valet ad dolorem ventris qui ex grossis est humorib⁹. rursus cocta cum ordeo ꝛ fenugreco: ꝛ cataplasmate facto apostemata dissolvit. pistate ac sinapi ꝯmixte apozima ad tinnitum auriuꝫ valet.

Dias. capit. de ficub⁹. Ficus lachryma sive succus ficus instillatus vexationibus vel percussuris serpentum aptissimus approbatur. ꝛ myrmiciis circūlinitus medetur. em petigines ꝛ lepras ꝛ lachrymas effelidas ꝛ podagram admixt⁹ cataplasmatibus curat. non aūt aliter succus fit q̄ꝫ concussis atqꝫ expressis mollioribus ramis tpe quo fecūditate infusa gravidi videntur: sed necduꝫ in oculos germinum erumpentes. hic succus in umbra siccandus est: ꝛ sic reponendus. ex ipso aūt lac limpidum coagulatur: ꝛ coagulatum resolvitur. cinis aūt exustor admixtus aque suscepto liquamine dysentericis iniectione medetur. ꝛ calosos vlcerū

sinus.spongijsq; ex ipso madefactis ⁊ appositi cã crene medent. Item veneno tẽtatis potui dat. cũ oleo mixt⁹ ⁊ vnctus sudores mouet. hoc ⁊ ceteri p̄stant cineres: sed magis quercin⁹. caduci aũt fruct⁹ crudi medent myrmiceis cataplasmate impositi cũ farina atq; nitro. cocti aũt inuersiones neruoꝝ atq; scrofas emolliunt. venena etiã ad superficiem corporis euocãt. Ficus vero mature si comeste fuerint spũ ꝯturbant. ventrem deponũt. feruorẽq; nutriunt. sitim ꝓhibẽt. vñ fic⁹ molles cacostomatice sunt: ꝙ si ventrẽ soluerint difficile abstinere poterunt. sudorem ꝓuocant. exantimata cõpescunt. Sicce vero q̃ carice vocãtur stomacho vtiles sũt ⁊ termantice. sitim excitant. rheumatismo stomachi ⁊ ventris ꝯrie sunt. arterijs ⁊ gule ⁊ vesice ⁊ renib⁹ ꝓsunt. cum aq̃ mulse decocte: ⁊ gargarismate adhibite arteriaꝝ ⁊ fauciũ tumorem ꝯpescunt. vñ optimũ gargarisma est. ⁊ asmaticis ꝯfert: ⁊ eis q ex macronoxia colorẽ pallidum hñt. epilepticis ⁊ hydropicis succurrũt. cocte cũ isopo ⁊ careno ieiuno potui date thoraci ferũt auxilium. tussictibus antiquit⁹ subueniũt. ⁊ pulmonis cãs tẽporales opitulãtur ⁊ remouent.

Cuulb.i.culb	Cuulbi idẽ qd̃ s.
Cuulisson.i.cẽtaurea	Cuufar.i.abrotanũ

Cubeze est spẽs malue siluestris: ⁊ est altea.

Cubeizon	.i.palma christi

Cubebe quid est le.l.kubebe.

Cubigi.i.perdix	Cubrusic ẽ nomẽ loci
Cubrusaiden	.i.pentafilon
Cuckaminos.i.ciclamẽ	Cuclaminos idem
Cuclanaria	.i.cymbalaria
Cuconiones	.i.ramũculi virides.
Cucurbita agrestis	.i.brionia
Cucurbitinus	idem

Cucumer asininus quid est.l.l.refo.

Cucules	.i.stagnuz

Cucurbita id est cocoza: ⁊ est bara.

Cap.194.

Cucumeres latine: arab. cakiar. Ubi sciendũ ꝙ cucumeres sunt melones indi ꝑm quosdam. sed Mesue cap. de cucumere asinino videtur dicere ꝙ sunt citrulli. sed aliqui dicunt ꝙ cucumeres sunt fructus sicut citrulli oblongi: tñ nunq̃ citrinescit. ⁊ habent follas ita distinctas sicut melones: ⁊ cum maturant habent parum dulcedinis: ⁊ sunt insipidi: quod et ego concedo. vnde cucumeres non sunt melones indi: quia Aui. quarto canone capi. de cura tertiane pure ponit melonem indum ⁊ cucumerẽ. ergo non sũt idẽ. Sera. sic dicit sicut apparet in littera dulasa. similiter cucumẽs nõ sunt citrulli: sicut apparet in littera citrullus. Et etiam Sera. dicit auc. Gali. ꝙ citrullus frigidior est cucumere. ergo cucumeres non sunt citrulli. p̄terea in predicta littera Sera. auc. Abix aqua cucumeris ⁊ citrulli confert inflãmatiõi ⁊c. ergo nõ sunt idez. Sera. li. aggre. cap. rachera. auc. Gali. Cucumeris substantia est grossa dura digestioni ⁊ generat chimũ malum paratũq; corruptioni: q̃uis melon sit citius corruptibilis. ⁊ virtus eius est que infrigidat ⁊ humectat in secũdo gradu. ⁊ mollit ventrem. ⁊ prouocat vrinam. ⁊ quando sumitur cum rob aut cum lacte cõfert vlceribus vesice. ⁊ sedat inflãmationem stomachi: ⁊ sitim quando comeditur. ⁊ sedat syncopiz ex caliditate: ⁊ confert ei ex ꝓprietate quaz habet. Et idẽ auc. Abix. Aqua citrulli confert inflãmationi febris. ⁊ sedat sitim. ⁊ laxat ventrẽ laxatione bona sine nocumento aliquo. ⁊ debet buliri cum zucaro albo. ⁊ non oportet ꝙ detur habentibus naturaz duram nimis ad mouendũ: quia illa nõ habet virtutem tantam ꝙ laxat naturam duraz: ⁊ si ipsa fecerit moram in stomacho forsan inducit laborem ⁊ nocumentum ⁊ inflammationes. Rabi moyses auc. Gal. Cucumeres ⁊ pepones si cito ñ digerãt sunt venena mortifera. Gal. vij. sim. phar. cap. sikinis. videtur dicere ꝙ cucumer dicatur de pepone ⁊ cucumere iam dicto. nam dicit sikinis. i. cucumer esibilis: qui quidem pepon est subtilioris substantie. qui võ non est talis: grossioris est substantie: ac etiaz abstersiua ⁊ incisiua participat virtute. vnde diuretica sunt: ⁊ splendidum reddunt corpus: ⁊ maxime si siccauerit quis semen: deinde incidens ⁊ cribrans lenire faciunt. dominatur autem in eis frigida ⁊ humida complexio: non tamen fortiter sed in secundo gradu locatur. si võ quis semen siccauerit vel radicẽ nõ adhuc humide nature erit: sed iam siccantiuz in primo quasi gradu vel secundo incipiente. est aũt ⁊ abstersio in his plus q̃ in carne fructus.

Cucumer agrestis. i. cucumer siluestris: vnde fit electerium: ⁊ est cucumer asininus

Cucumer eraticus	idem quod supra
Cucumer indus	idem quod supra

Cucurbita alexandrina. i. coloquintida

Cucurbita deserti	idem quod supra
Cucurbitinus	.i.cucurbita agrestis
Cudibion	.i.buglossa
Cudilion	idem quod supra
Cudiblos	.i.lingua canis

Cap.195. Quoynys

Cusfa ara. latine võ citonia. Gal. secundo de cibis. Mala ipsa nõ sunt habentia vnã naturaz: quod est quia quedam ex eis sunt dulcia: quedam pontica: ⁊ quedam stiptica: ⁊ quedam acetosa: ⁊ quedam insipida. ⁊ in dulcib⁹ est substantia aquosa temperata. ⁊ pontica vincit ĩ eis frigidum terreum. sed in stipticis hec est eadem substantia cum aquosa substantia dulci. In acetosis aũt est substantia frigida. ⁊ virtus ponticorum ⁊ stipticorum ⁊ acetosorum est virtus que incarnat: ⁊ que glutinat vulnera: ⁊ ꝓhibet illõ qd̃ currit ad apostemata in ꝑncipio eoꝝ. ⁊ fortificat os stomachi ⁊ stomachum laxum ⁊ fluxum: maxime võ que sunt stipticiora ex eis ⁊ acetosiora. sed illud quod vincit superat naturam insipidoꝝ est aqua. ⁊ cõplexio eoꝝ ẽ humidior: ⁊ frigidior ipsa

administratur in medicinis apostematū in principio eorum et in augmento. et vniuersaliter in malis ē humiditas multa: et superfluitas frigida: et ideo destruitur succus eorū et arescit: seruantur tñ qñ coquūtur cū melle et fit inde rob: et seruātur eodē modo citonia ipsa cū melle sicut seruant et succi eorum Citonia maiora vocātur saturnina: et sunt maioris iuuamenti q̄3 alia. Rememorās g̃ illorum quecunq3 poma stipticant scias frigidum et terrestrem chimum habere. quecūq3 aūt acetosa vident frigidū quidem sed subtilium partiū. medie v̄o cōplexionis esse que dulcia ad calidius declinare videntur sicut que perfecte apoya.i. sine qualitate et valde aquosa ad frigidius inclinata. vtaris ergo ipsis secundum predominantium humorum virtutes. Austeris aūt pomis quidē quando pp̄ter discrasiaz calidam: aut pp̄ter humiditatē multam atonos.i. sine vigore venter extiterit. ponticitas aūt quādo sufficienter excreuerit huiusmodi. acetosis v̄o qñ estimaueris in ipso grossum humorem collectum esse non valde aliquid frigidum tāq3 frigidius quidem non acetosis sed trimeis indiget. siccant ambo grossiciem humoruz acetosa et trimea. Differt aūt hec in hoc q hec quidem cū infrigidatione: illa v̄o cū caliditate operantur. palam aūt ex iaz dictis sepe q stiptica quidē superfluos secessus restrīgunt: acetosa humorē quidē grossum inuenientia in ventre diuidunt hunc: subducūtq3 stercus et pp̄ter hoc humectant egestiones. purū aūt inuenientia ventrem restringūt ipsum magis quidē. Et aliud quoddam genus chimi non in pomis soluz sed etiam in oībus alijs fructibus quod aquosum vocant. et apoion minime quidez bonū stomacho. sicut et aqua. malicia aūt est in pomo q tal' his q ad esum ipsius veniunt: aut pp̄ter delectationē h̄ agentibus: aut pp̄ter stipticū. quando g̃ neq3 delectabilia sunt comedere talia: neq3 robur īponunt ventri sicut stiptica: neq3 sunt coniuncta roborantibus: merito spernenda sunt: sicut apud nos in asia in multis locis porcis ipsa pp̄icimus platanistica vocantes: qm̄ gustantibus sunt aliqualiter similia teneris folijs platanorum. cauere āt oportet pulcherrima poma anteq3 super arborē sunt matura. indigestibilia enī et sunt frigida: et tardi secessus: et mali chimi: cum hoc frigidū grossum inesibiliter chimuz habent. quecūq3 aūt bene matura seruantur ad hyemen: et ad ver: q post ipsum pficuissima fiunt. Sepe etem et in egritudinib' in calido cinere assata mediocriter: aut in aqua feruētissima bene decocta: dare aūt oportet ipsa post cibum statim: et quandoq3 ante: et cum pane roboris ventris graita et stomachi his qui sine appetu sunt: et tarde digerentibus vomitiuisq3 et diaricis. et dysentericis. idonea aūt ad talem opportunitatē sunt et q̄ pontica. mediocritatē aūt habēt stipticitatis vt dixi sic preparata deponentibus eorum stipticitatez in tali preparatione: pp̄ter quam stipticorum pomoruz aut pirorum esus laxat ventrem. qm̄ audiui quosdam dicentes subduci ventrē ipsis: post stipticantium esum melius putaui pp̄ter rationē et experientiam nobis sepe notam: qm̄ primo quodā rectore nostro continuo dicente post austerorum pomorum et pirorū esum laxari ventrē: intellexi factum adducensq3 experientia discussionem ipsius. post hanc vtiq3 fiducialius in alijs ad eandem experientiam veni: volui condietalem fieri mihi: virum saltem vno die quatenus viderem qñ et quot offeruntur stiptica: et s̄m primā mox quomodo cōsuetus erat dietari rogaui ipsum nihil oīno pmutare eorum que s̄m dietam. ille aūt post balneū aque nō multū pbibēs: deinde fenugrecū et rhaphanida: et quecunq3 talia multis consueta sunt offerri aliqd aliud ante illud gustare: et similiter cum ip̄e comedisset superbibens aliquid vini dulcis consequenter comedit maluas cū oleo et garo modicū habētibus vini: et post aliquid piscis: et porcine carnis et auis: deinde bibens semel aut scdo: modicuz intercipiens comedebat pira austera: et post hoc p̄cipientibus nobis ad deambulandū: cū parū deābulasset submotus est vēter ipsius notabiliter. cōsiderans ergo hoc ordinaui cū amico pro sequenti die q ego ipsum pcurarē secundū dietam. primo enim post balneum dedi mala et pira comedere: deinde alia: deinceps ut consuerat: et in his sic factis non aūt notabilit' sed neq3 mediocriter successit eius venter. admiratus est ergo multo qđ factum est: requisiuitq3 a me causam ipsius: at ego illi respondi hec nunc dicenda: Garo quidem dixi cum his que simul cum ipso sumebant' aptonato subducere ventrem: et hoc iam preoperante stipticitate vltimo sumpta maxime non vigorosis secundum stomachū causam fieri subductionis: roborando ventrē et pūocando ad expellendum deorsum contenta in ipso. magis aūt dixi vtiq3 credens hoc sumens in sequenti die oīuz quidē p̄mo stiptica: secūdo aūt post ipsa carnes: et oīuz vltimo que cum oleo et garo offerebantur nequaq3 ingt mouere: vtiq3 mox malues comedens cuz oleo et garo optime dixi iudicasti. euertunt enim hec vētrem et maxīe ipsius os qđ ab oībus consuetū est stomachus vocari. confortant autē et corroborant stiptica pp̄ter qđ et si aliquis alius humor ipsum euertat sicut contingit aliquibus cholericis rubeis amplior aggregata hec facere que gustauerit stiptica mox aggregat deorsum talem humorem Deinde ostendi ipsum quendam iuuenē qui ante paucos dies sumpserat gratia purgationis scamonee succū: iamq3 transactis horis qnq3 post oblationē: et nulla assellatiōe consecuta anxiari qdez dicentē stomachuz: intumescere aūt et grauari vētrem: et pp̄ter hoc pallescere et deficere et mihi cōmunicasse sinthomatha ipsum detinētia. qualiter igitur hominē curauerim audi. duxi ipsum iuuenem: eiq3 presentaui presentē et narrantē quomodoquidē ego preceperam comedere aliqd modicum pomi stiptici: aut granati: aut piri: et ille quando comederat mox alleuiatus fuit a molestijs: segregata mox ab ipso multa materia valde ex ventre. Scias igitur dixi rectori: et cui hoc accidēs est quandoq3 supercomedis stiptica pp̄ter debilitatē

ſtomachi ⁊ ventris.ille ⁊ magis hoc inquit veruꝫ dixiſti.eſt enim mihi natura talis:quia ſtomach⁹ meus auertitur de facili a quibuſcūq;.cōponitur aūt ex ipſis pomiſ cibariū manſiuum ſtipticitatiſ opportunum ad roborationeꝫ ventris debilitati. In ſyria autē eſt vocatū melo placenta.cōponunt aūt edulium manſiuuꝫ ſic:⁊ ad romā deferuntur plene ipſo olle noue.⁊ cōponitur dictum edulum ex melle ⁊ carne pomoꝝ cōminuta ⁊ elixa ſimul cum melle:adhuc aūt ⁊ piperis habet aliqd albi ⁊ zinziberis.ſed non eſt nunc tempus doctrine ipſius alibi perfecte dicte.⁊ flos arboris citoniorum dum eſt humidus vel ſiccus eſt conueniens emplaſtris in quib⁹ eſt neceſſaria ſtipticitas.⁊ qñ bibitur cum vino confert ſputo ſanguinis ⁊ fluxui ventris ⁊ menſtruoꝝ.⁊ vinum citonioꝝ ſimplex quod eſt ſine melle confert ⁊ abſcindit fluxū cholericum ⁊ ſitim.⁊ que ex citonijs ſumuntur cum melle ſunt bona vomitui phlegmatico: ⁊ ꝯfortant epar.⁊ muſcillago granorum eorum cum zucaro lenit cannam pulmonis et humectat ſiccitatē ei⁹.

Aui. li.ij.ca.de citonijs.qñ abluitꝰ cinis ramorū ⁊ floꝝ ei⁹ ſunt thucia.⁊ rob pomoꝝ eius aceſcit propter illud quod eſt in ipſo de humiditate aquea frigida.⁊ aſſatum ē melius ⁊ magis conferens.⁊ eius quidē aſſatio fit quādocūq; cauatur et eijciuntꝰ grana ei⁹:⁊ ponitꝰ in ipſo mel et linitꝰ luto eius corpus:⁊ poſtea ponitꝰ in cinere frigida eſt in primo ⁊ in fine:⁊ ſicca in principio ſecūdi.Et eſt ſtipticum cōfortatiuū fortiter:⁊ flos eius eſt ſtipticior:⁊ ſimiliter oleū ipſi⁹.et dulce eſt minus ſtipticum.et ſemen eius eſt linitiuum ſine ſtipticitate.et ꝓhibet curſum ſuperfluitatū ad viſcera:et retinet ſudorem.et oleū eius confert ſciſſuris frigoris et formice.et eſt vtile vlceribus ſcabioſis.Et multitudo eius generat dolorē neruorū.⁊ aſſatum ponitꝰ ſuper apoſtemata oculi ca.et eius ſuccus ꝯfert dilatationi anhelitus et aſmati.et ꝓhibet ſputum ſanguinis.et ſemē ei⁹ confert aſperitati gutturis.et lenit cannam pulmonis.et muſcillago eius etiam humectat ipſam cannam.et cōfert vomitui ⁊ ebrietati.et ſedat ſitiꝫ.et cōfortat ſtomachum recipientem ſuperfluitates.ſyrupus eius ⁊ ipſius infuſio et qđ de eo elixatum eſt ex ipſo vtūtur multi in ſecunda menſa ſuper vinum:et ꝓhibet ebrietateꝫ.et fit ex eo ſyrupus confortanſ appetitum deiectum valde et mortuum.et cōfortat ſtomachum.et ꝓhibet vomitum phlegmaticum.et ē ꝓuocatiuum.et iam dictum eſt ꝙ illud eſt per accidens.et illud quod cum melle elixatum eſt ē maxime ꝓuocatiuū.verūtñ quandoq; ſoluit ventrē et non ſtringit.et generat colicam:et doloreꝫ ventris pungitiuum.⁊ confert diſſurie.⁊ retinet fluxū menſtruoꝝ.⁊ confert arſure vrine quando diſtillatur ſuccus eius aut oleum ipſius in virga.⁊ cōfert oleum eius renibus ⁊ veſice.⁊ quando ſumitꝰ poſt cibum ſoluit adeo ꝙ quando plurimū ex eo ſumitur extrahit cibum ante digeſtionē.⁊ clyſterizatur decoctio eius ad eminentiā ani ⁊ matricis.

Rabi moyſes.Citonia a pregnātibus comeſta generat filios hilares.⁊ comeſtio ipſoꝝ aſſoꝝ poſt cibum generat gaudiū.

Sera. libro aggre.ca.caſa.auct. Diaſco. Arbor citoniorum ⁊ malorum folia ſimiliter ⁊ flos ⁊ ſūmitates ſunt ſtiptice:⁊ ꝓprie arboris citonomioꝝ.⁊ fruct⁹ eius imaturus eſt ſtipticus.mala aūt illa que colliguntur in vere generant choleram citrinam:⁊ īducunt inflāmationē:⁊ nocet neruis ⁊ iuncturis ⁊ mēbris que ſunt de genere neruoꝝ.ſed citonia ſunt bona ſtomacho.⁊ ꝓuocant vrinam.⁊ ſi aſſantur ſunt meliora habentibus fluxum antiquum ⁊ vlcera inteſtinoꝝ:⁊ ſputum ſanguinis:⁊ cholericam paſſionem.⁊ quando bibitur infuſio citoniorum confert ſtomacho ⁊ inteſtinis ad que currunt ſuperfluitates.⁊ quando ſuccus eoꝝ ſumitꝰ confert aſmati.⁊ fit ex decoctione ipſoruꝫ clyſtere ad exitum ani ⁊ matricis.⁊ quando ipſa condiuntur cum melle ꝓuocant vrinam.⁊ mel cuꝫ quo cōdiuntur idem facit:qñ acquiritur ab eis virtus ꝗ abſtergit ventrem.⁊ illa que coquuntur cū melle conferunt ſtomacho ⁊ habent ſaporem bonū:verūtamen debilioris ſunt operationis in conſtringendo ꝙ̄ illa que non coquūtur.⁊ citonia ipſa coquuntur ⁊ ponuntur in emplaſtris ad conſtringendum ventrem:⁊ ad inflāmationeſ ſtomachi:⁊ ad apoſtemata calida mamillarum:⁊ ad duricieꝫ ſplenis:⁊ emoroidas.⁊ fit ex eis vinum quādo teruntur:⁊ fit ex eis ſuccus:⁊ ꝓijciuntur deſuper kiſt.xvi.mellis ⁊ conſeruetur:quia ſi non apponeretur mel aceſceret.iſtud vinum conuenit oīb⁹ egritudinibus quibus diximus citonia conferre ⁊ fit ex citonijs oleum ⁊ dicitur citoniorum:⁊ vtimur eo quando volumus ventrem alicuiuſ ſtipticum reddere.⁊ oportet ꝙ eligantur citonia que dicuntur licinia:⁊ ſunt parua:rotunda:boni odoris.illa vō que vocantur ſaturnion:⁊ ſunt maiora ſunt minoris iuuamenti ꝙ̄ illa.⁊ flos citoniorum dum eſt ſiccus non humidus:eſt conueniēs in emplaſtris in quibus eſt neceſſaria ſtipticitas:⁊ cōuenit apoſtematib⁹ calidis oculoꝝ.⁊ qñ bibitꝰ cū vino cōfert ſputo ſanguinis:⁊ fluxi vētr ⁊ inteſtinorum:⁊ etiam menſtruoꝝ.ſed illa que dicuntꝰ mellomella molliunt ventrem.⁊ expellunt lumbricos ⁊ ſunt mala ſtomacho ⁊ inflatiua ipſius.ſed illa ꝗ nominantur in latino aromata ſunt bona ſtomacho.⁊ ſtringūt ventreꝫ.⁊ ꝓuocant vrinam:niſi qr ſunt debilioris virtutis ꝙ̄ citonia.⁊ iſta ſunt illa ꝗ vocantur atyrotypa.Et ſilueſtria ex eis ſunt ſimilia malis in vere naſcentibus in ſtipticitate.⁊ oportet ꝙ adminiſtrentur citonia in egritudinib⁹ in quibus oportet ſtipticare anteꝗ̄ ad maturationem perueniat.Et idem Sera.auc.Humai.Citonia prouocant vrinam per accidēs:⁊ ſtringunt vētrem.Et idem auc.Aben meſuai.Ponticitas eoꝝ eſt plus ponticitate maloruꝫ.⁊ qui ſugunt ea poſt potum vini ꝓhibent fumoſitates vini aſcendere ad caput.⁊ non oportet ꝙ aliquis vtatur eis nimiſ quia faciunt accelerare deſcenſum cibi ante eius digeſtionem.⁊ nimius vſus eorum generat colicam paſſioneꝫ ⁊ dolorem neruoꝝ.⁊ rob eorum

simplex confert cholere que generatur in stomacho.ꝛ eius quidem mina fortificat stomachū ꝛ i coriat eū.ꝛ abscindit vomitū qui accidit ex phlegmate.ꝛ uinū citoniorꝫ simplex quod est sine melle confert cholere.ꝛ abscindit fluxū cholericū: ꝛ sitim.ꝛ que ex citonijs sumuntur cum melle sunt bona vomitui phlegmatico.ꝛ calefaciunt stomachum.ꝛ condita ex eis incoriant stomachū.ꝛ fortificant epar.ꝛ,muscillago granorꝫ eorꝫ cū zucaro lenit cannam pulmonis:ꝛ humectat siccitatem.

Cap.196.

Algeg ara.gre.hyalon sive hyaon:lati.vo vitꝛ.Uitrū fit ex cinere herbe spinose nascentis in littore maris.dicunt quidā ꝙ sunt tribuli marini:sed falsorimo uocatur herba uitri.

Sera. li.aggre.ca.cugeg. Cugeg est vitrum ex eo est lapidosum:ꝛ ex eo est arenosum.ꝛ quando incenditur ꝛ miscetur cū eo lapis magnes coagulatur corpus suū ꝑpter plūbeitatē que est in eo.virtus eius est calida in primo gradu:sic.in tertio.ꝛ ingreditur in multis cohol.ꝛ aufert furfures capitis.ꝛ lenificat capillos ꝛ barbaꝫ ꝛ quando teritur ꝛ bibitur cū vino albo ꝛ subtili frangit lapidem in vesica.Et idem auc.Alben mesuai.Est ca.ꝛ sic.ꝛ est bonū pulmoni:ꝛ casui capillorū.ꝛ vitri sunt plures colores.nam ex eo est albus fortis albedinis:sicut crystallus:ꝛ est melius alijs.ꝛ ex eo est rubeus.ꝛ est citrinum:ꝛ viride: ꝛ azulinum.ꝛ dicitur ꝙ vitrū est lapis stultior alijs lapidibus.ꝛ est inter lapides sicut stultus inter homines:nam ipsum inclinat᷑ ad omnē tincturam:ꝛ est facilis dissolutionis in igne a quo extractū cito petrificatur ꝛ coagulatur.crystallus aūt est species uitri:nisi quia inuenitur in minera sua vbi coagulatur.ꝛ lege ꝑ ipso litterā lapis crystall᷒.Bulcasim libro qui dicit᷑ seruitor. Uitrū sic aduritur teratur ꝛ ponatur in crucibulo ꝛ sufffletur fortiter donec aduratur:qḋ si bene adurat᷑ iterꝫ sufflet᷑ donec aduratur ꝗ̄tum oportet.

Cubapsap.i.que in iuncturis vel flexuris] iuncturarū propter sudorem fiunt

Cubarion .i.prassium

Culabra .i.arnoglossa

Culcas est herba habens in se salsedinem ꝛ purgat aquam citrinam Culcam idem

Cap.197.

Alcasia vel collocasia grece ara. bulcas: lati.vo caso.Plinius ca.de culcasia. Culcasia quā aliqui ciamon vocant nobilissimā hanc in egypto e nilo metunt caule cū coctus est arenoso in madēdo.busso aūt qui intra folia emicat spectabili folijs latissimis etiam si arbores cōparentur ad similitudineꝫ eorꝫ que psonatia.i.lappago maior dicuntur ꝭm Dias.in nostris partib᷒ vocamus.aque nili suis dotibus gaudent vt impssis collocasie folijs in variā speciē vasorꝫ portare gratissimū habeāt ꝛc.hec herba est quā Dias.vocat fabam egypti acā:cuius ꝓprietates ꝛ virtutes ꝭm ipsum inuenies in.l.faba egyptiaca.ꝛ istā fabā egyptiacā vocat Aui.bulcas.de qua capitu.facit i secundo canone. Est enim culcasia satis nota in egypto apud mercatores practicantes ꝛ in syria: ꝛ ego ipsam habeo Salerni in viridario meo secus spectabilē fontē que culcasia vulgari nostro vocatur caso.cui᷒ folia aquis more vasorꝫ plena egroruꝫ ꝛ conualescentiū mentē delectant: necnō eorꝫ aīuꝫ excitant ad bibendū.

Sera. li.aggre.ca.bulcas. auc. Gal. Bulcas.i. culcasia in sapore hui᷒ plante est acuitas ꝛ mordicatio multa ꝛ stipticitas pauca.ꝛ virtus eius est ca. in secundo.ꝛ qū coquit᷑ confert stomacho. Et idē aucto. Alben mesuai Culcasia est ca.ꝛ hu. ꝛ auget sperma.ꝛ radix coquitur ꝛ habet bonū saporē:ꝛ ē bona stomacho:ꝛ appetitū ꝓuocat ꝛ vrinaꝫ.est ca.ꝛ hu.ꝛ auget i spermate.hec herba est multū egyptijs nota.ꝛ nascitur iuxta aquas.ꝛ habet folia magna ꝛ lata.ꝛ radix cocta ꝛ comesta auget corpus Paulus cap.de culcasia.Culcasia est herba oīb᷒ nota:ꝛ nascitur iuxta aquas:cuius radix comesta ꝛ cocta stomacho est vtilis.Isaac in dietis particularibus cap.de culcasia.Culcasia est herba plurimū in egypto nascens aliquantulū pontica cum acuitate:vnde monstrat᷑ ca.ꝛ hu.cui᷒ radix si elixetur acumen emittit:ꝛ viscositas quā prius latenter habuerat in ea aperta fiet:ideoqꝫ duri grossiꝙ nutrimenti est generatiua:sed cum sua ponticitate stomachū confortat:ꝛ ventrem constipat si tamen moderate comedatur bonum generat nutrimentū:valetqꝫ dysentericis cuꝫ viscositate ꝛ ponticitate quā habet.

Auic. li.ij.cap.bulcas vel culcasia:est planta in qua est assimilatio de alisnen. cali.est ꝛ sic.in primo.ꝛ i ipsa est salsedo cū stipticitate.ꝛ partes eius non sūt similes.ꝛ est cum inflatione pauca.ꝛ fit ex ea gargarismus cū lacte ipsius ꝛ sale.ꝛ in egypto decoquitur cum eo caro ꝛ frigitur cum oleo:ꝛ est illis cibus.solutione educit aquam citrinam:ꝛ ꝓprie semen eius ꝛ succus ipsius.ꝛ minorat᷑ ex ea ut debilitet. ꝓuocat vrinam. ꝛ generat sperma. ꝛ expellit choleram ꝛ aquositatē cū facilitate.ꝛ potus ei᷒ sit ab vna tertia libre vsqꝫ ad duas tertias libre

Cūsura.i.species luti que dicitur magra

Culx culicis la zenzala:ꝛ est quoddā gen᷒ musce

Culef .i.salix

Cule .i.venter.s.stomach᷒

Culi.i.solis grana Culbi.idem

Cublion .i.cymbalaria

Culoidon.i.sida vel bleta siluestris

Culobria.i.brionia Culosartios.i.mentastrum

Culopartios idem Cusules.i.sisimbrium

Cululex idem Culuigen.i.galanga

Culubrios.i.anetum

Cap.198.

Alb vel culibi:vl᷑ calibi ara.gre. litospermon: eraclion: vel balistos vel bathanglisscos: vel astorchos:lati.vo milīū solis.

Sera. li.ag.cap.culb.auc.Dia. Culb est herba cui᷒ folia

similantur folijs oliue: nisi q2 sunt maiora eis: et molliora et latiora. et sunt in eis inferiora: declinat versus terrã velut stent supra ipsaz. et hz vgas ele uatas subtiles sicut squinantũ. et in sũmitate vge ẽ simile ramulo diuisum in duas ptes: in quo sunt folia minuta. et iuxta quodlibet foliũ est semen album: durum fere ut lapis: rotundũ in magnitudine orobi parui. nascit in locis asperis et altis

Dias. cap. litospermon eraclion vocat ppter fortitudinem seminis. eius folia sunt similia folijs oliue: sed latiora: et oblongiora: vgas tenues in grossitudine iunci: lignosas. et in sũmo vga diuisa est: in qua folia minuta sunt: vbi et semen rotundũ et lapidosũ est et album pise simile nascit in locis asperis et altis.

Posse. Dias. virt9 est ei mictualis. et semen eius bibitũ cũ vino albo calculos frangit et vrinã puocat. Pli. cap. bathanglisco est semen eius herbe que dicit aitorcos: qd si qs biberit frangit lapidẽ et puocat vrinam. Paulus ca. calebi. Calebi. i. granũ solis: puocat vrinã et mẽstrua. et est ca. et sic. in tertio gradu. et vinũ decoctionis eius: et puluis ipsius in cibis sumptus soluit stranguriam: et dissuriam: et iliacã passionem.

Cap. 199.

Cumechbre

ara. gre. cumetiran: lati. vo pira

Sera. li. aggre. ca. cumechbre auc. Gal. Substantia eius est cõposita ex substantia terrea et aquosa. et si vis potest aliter dici q vna. s. eius pars est frigida et alia tẽperata. et sapor piri est stipticus cũ dulcedĩe aq̃sa. et vtus pirorum eius est desiccatiua. et congluctinat vulnera sine aliquo medicamine. et qñ comeditur fortificat stomachum. et sedat sitim. siluestre vo ẽ magis stipticum et plus incorĩat. et corrugat stomachũ. et ideo plus cõgluctinat vulnera. et phibet fluxum humorum. Et idẽ auc. Aben mesuai qñ quodcũqz eorum cogit vel domesticum vel siluestre cum fungis aufert maliciã eorum. et maiores ex eis sũt fortioris virtutis q̃z parua. parua aũt sunt nutribiliora q̃z citonia. et rob pirorũ abscindit fluxuz cholericũ. et incoriat stomachum. et pira pprie generãt colicam: et oportet q sumat post ipsum vinũ mellis factũ cũ speciebus.

Dias. cap. de piris. Piri multe sunt spẽs: sed stiptice oẽs vnde ad rhematicas passiones cataplasmatib9 ad bibita faciunt: et rheuma cõpescunt. elixatura eorum ad oĩa prefata iuuant. et si ipsa pira a ieiuno comesta fuerint abstinent ventrẽ. et piri siluatici species sunt que tarde maturescere possunt plus stiptice q̃z supradicte: sed similibus causis psunt: perhibẽt quoqz aliq fungos venenũ amittẽ si cuz piris fuerint cocti.

Auic. li. ij. cap. de piris. in ipsis sunt terreitas et aquositas. et in nr̃a quidem terra est species que dicitur senabrud: et habet magnam capacitatem. et est vehementis rotunditatis et subtil corticis: et boni coloris q̃si puiũ q̃si ipsum sit aq̃ zucari coagulata plurimũ sed nõ ppter spissitudinem substantie boni odoris valde qd cum ab arbore sua cadit super terram destruitur. et isti sunt in quibus non est noccumentum d speciebus pirorum. Pira que nominantur senia sunt frigida in primo et sicca in secundo. Serabrut vero sunt temperata humida. et omnes species eius sunt stiptice intrantes in emplastris retentionis materierum: et quandoqz abstergunt paruz et eoruz humor est plurimus: et laudabilior humore pomorum sm q dixit Rufus. Ea aũt que dicta sunt scenabrud in terra corasceni absqz alijs dicta sunt lenitiua nature et boni chimi valde consolidãt vulnera: et pprie siluestria exsiccata. et sunt p̃paratiua stomachi. et abscindunt tussim. et sedant choleram. et stringunt ventrem: et pprie que sunt exsiccata. et in piris quidem est pprietas faciendi euenire colicam: quare oportet vt bibat post ipsa de idromelle cum speciebus que sunt vt piper ãnamomũ: et his similia. et eorum rob confert fluxui ventris cholerico. cinis speciei eorum vehemẽtis stipticitatis et tarde maturationis est: et cura fũgorum mortificantium. et quando isti fungi coquũt cum piris minoratur nocumentũ eorum.

Cumeos	i. gummi
Cumethre	idem
Cumecre	idem
Cumetiran	idem
Cuminum	i. cyminum
Cumi	i. gummi
Cumni	idem
Cuneasor	i. barba siluana

Cundos. i. condisi. a Dias. vero vocatur strutiuz et est inducens sternutamenta sicut helleborus. et Plinius vocat ipsum radiculam. Paulus vo ait Condisum est radix interius citrina: exterius nigra. et planta eius assimilatur plãte dicte canacia et ipsa verius ẽ in radice simil pyretro et cetera. l. i. condes

Curasie	i. blacce bisantie

Curara. i. muscillago que egreditur a tenasmone et in fluxu ventris

Curati	i. frusta subtilia
Curaci	idem
Curaf	i. apium
Curac. i. corrodens	Cap. 200.

Curat

ara. la porrũ.

Sera. li. agg. cap. curat. Curat. i. porrũ. ex eo est domesticũ et est hispanicũ. et est ex eo nabati: et est montanũ. et ex eo ẽ porrũ vinee: et porrũ agreste: et mediũ inter porrũ et alliũ. et reperitur vtus huius inter vtutem porri et allij: sicut inuenies in. l. taum. Et ppter hoc est magis desiccatiuũ et acutum q̃z porrum domesticuz. et cetera cuncta agrestia acriora sunt domesticis. et medicine que calefaciunt illa calefactione sunt in fine graduũ. et ob hoc ẽ malum stomacho: et est acutum incisiuum grossoruz humorum; magis aperitiuuz opilatorũ organorum et eius operatio ẽ plus q̃z domestici: et ppter hoc puocat vrinam et menstrua: et potissime quando retinentur ppter humores frigidos grossos. et ha

bet tantū de calefactione q vlceret quando applicatur corpori exterius. et nos iam diximus q omnes medicine que calefaciunt illa calefactione et vlcerant sunt in fine graduum.

Porre. Sera. auc Di. asco. porrum domesticum incitat libidinē. et quando miscetur cum melle: et fit inde lohoc: et confert dolori pectoris: et vlceribus pulmonis. et quando comeduntur etiā mundificāt cannam pulmonis et quando quis assuefacit cibum eius inducit obscuritatē visus: et est malum stomacho. et quando aqua eius miscetur cū melicrato et exhibetur confert morsibus venenosis. et quando fit emplastrū cū porris ipsis et ponitur super locū morsus facit hoc. et quando miscetur cū olibano et aceto: et lacte: et oleo ro. et distillatur in aurem conferi dolori eius: et tinnitui qui fit in ea. et quando fit emplastrū cum eis et sumach: aufert verrucas. et quando fit emplastrū cū eis et sale mundificat vlcera sordida. et quando bibitur ex semine porri: et granis myrti ana. ℥. ij. simul tritis abscindunt sputum sanguinis antiquum a pectore. Et idem aucto. Rufi Porrum prouocat menstrua et fetus. et aufert eructuationes acetosas. et mollit ventrē. Et idem auc. iudei. Proprietas aūt est q destruit dentes et gingiuas. Et idem auc. Aben mesuai. Nocet vesice et renibus qn̄ sunt in ipsis vlcera. et folia porri de seni conferūt matrici ex proprietate que est in eis: qn̄ est in eis humiditas que facit lubricare fetuz. et semen porri quando fumigatur ex eo anus desiccat fistulas que sunt in eo. sed porrum vinee est deterius stomacho: et est calidius et magis prouocat menstrua. et quando comedit confert morsui venenoso. Paulus cap. de porro. porrum adustum mixtū cum melle et inunctuz curat ragadias seu fissuras que fiunt in labijs.

Curinaballe .i. antrax

Curema est radix crocei coloris et est celidonie minoris

Curcuma idem

Curelia. i. corrigiola Curich. i. iūc° d' nilo

Curic idem

Curiati .i. melilotum

Curogi .i. citrum

Curosian .i. scordeon

Curoblasi .i. napta

Curugen .i. melissa

Curbur .i. coriandrum

Curt. i. arbor acacie vel gūmi arabicum quod est eius gūmi

Curch idem

Cusamon .i. peucedanum

Cusamion idem

Cusbaralbel .i. capillus veneris

Cusoaria .i. almea

Custos horti pendactilus gyra solis columba pasteon paramistrion idem: et est catapucia

Cusus .i. hedera

Cussus idem

Cuscute rasca lini popagra lini brūcus drasscus idem: et quid est. l. l. ebasuch

Cuscute romanum .i. absinthium

Custu .i. costus

Cute .i. eupatorium

Cutre idem

Cutreleon .i. antera

Cutinorostas. i. caducus flos mali punici

Cutis arietis quid est. l. l. geldachetb

Cutim .i. balaustia

Cutub est quedam species melancolie

Cutubuth idem

Cuturac .i. saturegia

Culeganus .i. galanga

Churice .i. affodillus

Chulem .i. herba capillacia

Cap. xoi.

Alef ara. gre. itee lati. v° salix **Sera.** li. aggre. cap. culef. Culef. i. salix. folia et flos et rosa eius habent in sapore ponticitatem. et virtus salicis est desiccatiua sine punctione. cortex v° ipsius siccioris est cōplexiōis sicut sunt omnes species corticis: vnde administratur in glucinatione vlcerum. sed flos eius et rosa administrantur et admiscentur in omnibus medicinis et vnguentis desiccatiuis. et sunt ex hominibus qui accipiunt flores et rosam et succum ipsius et cōponunt ex eis desiccatiuam medicinam que confert in multis quia desiccat sine mordicatione: et proprie quia in ipsa est stipticitas pauca. et qn̄ cōburunt eius cortices et conficiuntur cuz aceto administrantur in omnibus egritudinibus in quib° necessaria est desiccatio sicut in verrucis et proprie in rotundis et in verrucis similibus capitibus clauorum: et in verrucis infixis in cute. eradicat. n. eas qn̄ fit sup eas linitio. et qn̄ euellit cortex eius tpe q emanant flores: et colligitur gummi eius habet h gūmi virtutem abstersiuam et subtiliatiuam. et io administratur in omnibus egritudinibus que accidunt pupille et faciunt impedimentum visus. Et idem auc. Pauli. Virtus folior et corticum et fructus salicis et succi eius est stiptica: et est fri. et sic. cōplexionis in primo gradu. Et idem auc. Bedigor quando bibuntur folia eius trita cum pipere et vino pauco conferunt colicis. et quando sumit cū aqua prohibet impregnationē. et fructus eius cōfert sputo sanguinis quando bibitur. et cortex eius similiter facit hoc. et succus foliorum: et cortex eius tritus cum oleo ro. si bulierint in cortice granati conferunt dolori aurium. et eius decoctio administrata super pedes podagricor confert eis multum. et mūdificat furfures capitis. et colligitur humiditas ab ea defluens quando excoriatur a cortice suo quando incipit apparere flos eius: qn̄ reperitur intra corticem humiditas cōgregata que abstergit oculuz et aufert tenebrositatem eius. proprietas salic] ē q extrahit sāguissugas adherētes gutturi. et gluctinat vulnera recentia. Et idem aucto. Aben mesuai. Folia salicis bibita prohibēt impregnationē. et cōferūt fluxui sanguis. et lac qd egredit ex eis

acuit visum: et abradit pilos. Et idem auc. Pauli. i folijs salicis et salice non dixit Gali. aliud.

Gal. vij. sim. phar. cap. hytee. hytee siue salix vtetur quidē aliquis et folijs ad sangui nolentorum vulnerū consolidationē: sed maxie flor eius fere omnes vtuntur medici ad cōfectionē sic catiui emplastri. est enim vis eorum suauis siccatiua habet autē et quiddā stipticitatis. quidaz vo et suc cum facientes ex eis imordax et siccatiuum habet pharmacū ad multa vtile. nihil enī magis occur rit visui q̄ pharmacū imordatiuo siccans parum sed stipticans sicut in tractatu de cōpositōe phar macorum plenius dicetur. cortex etiam huius arbo ris similis est tam frondium q̄ florum virtuti: pre terq̄ quod est siccior ſm cōplexionē. sed hunc quidā accedunt et vtuntur cinere in oībus his que violē ter indigent desiccari: sicut figiles et chiles. i. myr miceas auferunt ipsum madefacientes aceto acri quidam vo tēpore florendi incidentes corticem li quorem quidem colligunt et eo vtuntur in offuscā tibus pupillis: cum sit pharmacū abstersiuum si mul et sublatiuum cūq̄ sit huiusmodi poterit eo aliquis vti et ad alia multa.

Churcar .i. cardamen
Crusca .i. puluis
Chrusca cymolea .i. puluis cymolee
Crusca symolea .i. puluis ceruse
Crub .i. caulis
Crunil .i. rubus

Sequitur de. D.

D Aaren id est cubebe
Daarison. i. risi
Daablectos. i. blacce bisantie
Daidilis. i. aristologia longa
Daicolios grece: latine digitus nam dactilus est vnus ex quinq̄ digitis
Daurach. i. pond⁹
Dausir .i. hauena
Daac est semen baucie siluestris
Dauguan est mensura liquidorum ponderans li bras. 43
Daumaram .i. ozimum
Daucus grece. i. baucia vel pastinaca latine. vnde daucus alius est asininus: alius domesticus. quan do per se ponitur daucus debet intelligi pastina ca siluestris. i. daucus asininus: vt Jo. Sera. cap. de tyriaca. et Gal. 2° de edulijs circa finem vt patz in. l. lesas. lz Cassius felix cap. de empicis dicat qū per se ponitur quod est semen baucie hortensis. et est daucus siluestris vel asininus melior cretico. et di citur creticus quia in creta insula inuētus est pri us. et dicitur asininus quia est cibus asinorum. cre ticus aūt est maioris efficatie: et hoc propter terre dispositionē meliorem: p quo. l. l. lesa

Cap. 202.

D Abalch ara. vel hele: vel hisos grece et latine viscus.

Serapion lib. aggrega. capit. dabalch. auc. Dias. Melior ex eo est nouus qui similis est in colore suo colori porri. ex terius vo est subrufus sine asperitate et sine furfu reitate: et fit ex fructu rotundo paruo: qui nascit in arbore glandiuz. et eius folia sunt sicut folia ar boris bussi. fructus ergo iste contonditur et ablu itur: deinde coquitur in aqua. sunt autem quidam qui masticando fructū ipsum faciūt viscum. repe titur etiam in arbore pirorum et malorū: et in mul tis alijs arboribus: et aliquando in radice arboruz aliquarum paruarum. et latine vocatur hec plan ta vissago. vidi autē ego in monte nabalat homi nes qui faciūt ex arbore magna que nascitur apd eos et apud ipsos vocat tarabella: et latine voca tur caprifolium. accipiunt quidam ramos ipsius et excoriant eos facientes fasciculos et infundūt in aqua et dimittunt sic aliquo ex mensibus: deinde contondunt contusione forti: et fit inde viscus bo nus. et virtus eius est similiter que subtiliat: attra hit et dissoluit: quia habet virtutem resolutiuam.

Dias. capitu. viscus ſm translationem no stram. Uiscus in ramulis nascens a quodam animali volatili. s. turdella viscatur. naz illud si moratur in ramulis arborum glutinatur et inde nascuntur virgule plurime: et fit viscus qui semper viridis inuenitur. Est autem optimus qui in arbore quercus crescit: et qui est mundus sub uiridis: et si extendatur non corrūpitur: sed vt mē brana extenuatur.

Gal. vi. simpli. phar. cap. de visco. Substantia visci est cōposi ta ex aquosa substantia et aerea: et de his ambabus est in eo multum: et ex terrea pauca. et in sapore ei⁹ est acuitas plus q̄ amaritudo. et virtus eius est q̄ calefacit: non tn̄ cito quando apponitur corpori sed postq̄ facit moram in corpore sicut facit tap sia. et nos quidem diximus in his que precesserunt quod hec res inuenitur in medicinis: quarum vir tus est que calefacit: cum quarum calefactione est humiditas supflua indigesta. virtutes habet acres duricies mollire potest. nā de profundo extrahit humorem cum vehementia et non subtiles tantuz sed et pingues digerit. mox quidem calefacit: sed tempore diuturno impositus calefacit ut tapsia.

Auic. li. 2° cap. de visco. Uiscus est not⁹ oi bus. et eius quidem fructus similis ē ciceri nigro non sincere rotundus: virgulat⁹: fran gibilis ex quo manus inuiscantur. eius autem mi nera est arbor ferens glandes et pira et mala in q bus sunt virtus aquea et aerea multiplicate valde qui ex eo bonus est recens planus coloris porri in terius viridis exterius: teritur et lauatur: deinde coquitur et non calefacit nisi post moram longaz sicut gūmi rute agrestis: et est debilior ea in hoc. et in ipso quidem est humiditas superflua indige sta. et est calidus et siccus in tertio. et est resolu tiuus. resoluit enim humiditates grossas ex pro fundo corporis propter fortitudinem virtutis at tractiue et lenit. et dixerunt quidam quod non inest ei operatio in humiditatibus nisi tenuibus.

Posse. Sera. auc. Dias. Quando viscus miscetur cum resina pini maturat apostemata que fiunt in radi ce auris: et alia apostemata. et quando miscetur cū olibano curat vlcera antiqua. et quando miscetur cum calce et cum lapide gagatis aut lapide asio: et coquitur cum eis et ponitur sup apostemata frau dulenta: aut super duriciem splenis curat: et resol uit apostemata: et duricies. et quando miscetur cū auripigmento citrino aut ru. et ponitur super ma culas aufert eas. et quādo cū calce miscetur et rob excludit Aui. Uiscus eradicat vngues malas vngues. cum super eas ponitur cum ar senico: et resoluit apāta frigida: et proprie confortat cum calce. et lenit vlcera antiqua et vulnera mala et lenit iuncturas cū tanta cera quātū est ipsū: et cū equali pondere sui d resina pini. et cōfert apātib' frigidis post aures. et mixtus cum gūmi pini et ce ra extenuat splenem cū sup ipm ponit cū aliqb' reb' ipm cōfortātibus: sicut est calx et huiusmodi

Dabath ē animal magnū rapax maius leopardo et aliqñ leone: quod qñq; claudicat: et ideo vocat claudicans et cetera: et in de regali dispositione vo catur papilo: claud' in terra nostra vulgo dicit: i syria dicit cabaceus: ad formam lupi vergit

Dablan ē spēs palmaꝝ — Dabac .i. viscus

Dabeden est nomen cuiusdam fluminis

Dabendrine idem quod succus acetosus

Dabem idem succus vt supra

Dabeget est nomen cuiusdam insule

Dab ē quodā animal vt lacerta magna vētricosū et latine vocat ballecola. stercus ei' limit sup pā num: et lentigines. et confert albugini ocl'i: et descē sioni aque ad eum. Auic

Dacalios .i. yreos — Dacasios idem

Dacanto .i. sterc' boninū

Dacausticis idem quod balaustia

Daccfion .i. daucus — Dacrecessaan .i. alkikil

Daciasis .i. siselios — Dacri .i. gummi

Dactiloꝝ .i. alkanbis .i. sicci

Dactilus indus .i. tamarindus

Dactili epatici .i. rubeus pinguis vt epar

Dactilitis .i. aristologia

Dadarich .i. cantarides

Dadarus .i. opoponacum

Dadasilion .i. filius ante patrem

Dadi dicit Aui. q est granum simile ordeo lon gius et strictius et solidius amarūq;: scribitur autē dechui: sed corrupte

Sera. li. aggre. cap. dadi. Dadi est fruct' in balda: et est granū simile ordeo ama ri saporis. teritur et conficitur cum varijs in bada et fortificat odores: corroborat ad inebriandum

Dadion .i. deda: et est lignum oībus notum

Dadis idem

Dadion mascul' ē id qd gre. vocat androsomō

Dafarbacheli .i. blaccebisantia

Daferion .i. ferula

Dafintes .i. russi

Dafimidis .i. musīllago

Dafrie .i. hypoglossos

Dafulsum .i. piper longum

Dafuide .i. laureola

Dafrus .i. laurus. ide diafreuleon .i. laurinū oleū

Dafrutis est sm Dias. quedā spēs cassielignee

Dafrues est medicamen metallicū: et est defrigis

Daga est mordicatio facta a stercore

Dagabaoth .i. aconitum

Dahag .i. tora

Dahameche .i. lapis adamas

Dahasion .i. rapa

Dahasioni idem

Dalac est fera similis vrso

Dalmaram .i. ascebram

Dalpa est arbor dactiloꝝ

Daledon est nomen cuiusdam fluminis

Dalmedoma idem

Dalin .i. structio

Dalimus .i. rapella

Dalidos .i. pistatia

Dalx .i. cortex

Damathan vl' mulco draconis .i. sāguis draconis

Damarach .i. panis

Damasisinon .i. fistula pastoris

Damasomion siue altisma. Galie. vi. sim. phar. cap. damasomion siue altisma. de hac herba nar rat Dias. tāq; eius radix si bibatur sanare dissuri as ventremq; stringere: et tumores sedare. nos in hoc non experti sumus: palam aūt q quandam ha bet abstersiuam virtutem

Damilla .i. animal simile capriolo de ban

Damisligon .i. vsnee

Damiseum .i. ellenum

Damurta .i. cubebe

Damurion .i. balsamita

Damul .i. polium

Damala .i. animal simile capriolo

Danich est nomen ponderis. viij. granoꝝ ordei sm aliquos. vi. granoꝝ. et aliqui dicūt q est aure .i. et aliqui dicunt q est pondus trium granorum ordei et verius

Danic idem

Danici est pondus quod ē medietas triū grano rum ordei

Dapeleon .i. oleū de laureola

Dapneleon idem — Dapnelion idem

Dapte .i. leborac — Daptene .i. ipoglo

Dapinum .i. manipulum — Dauphius .i. laurus

Dapnides .i. victoriola: et ē sel — Dapnidos idem

Daptilus quid est .l.l. ponthab

Daranus .i. bardanus .l.l. lappa rob

Dardanus idem

Darnasum scripsit Stephanus pro darseni: et idem sunt: et est cinnamomū: et est prima spēs eius lege litteram darsen

Daren est nomen pōderis: et ponderat nonā par tem. ʒ. et sic accipiebatur antiquitus: et est dragma vna: vt infra patebit in .l. dragma. moderni vo oc tauum. ʒ. pro. ʒ. et pro daren accipiunt

Darcesaban .i. silfium

Cap.203. Arsen. ara.gre.z la. cinnamomū. Sera. li.aggre.cap.de cinnamomo. Cinnamomū dicitur in lingua persica arbor sceni: z est darsen. z darsen quidem sunt multe species z denoīatur pluribus nominibus z diuersis fm diuersitatem locorum. sed ex speciebus eius melior species est illa que dicitur massolites: quia habet similitudinem cum cassialignea que etiam dicitur massolites. z melius cinnamomū ex ipsa specie est illud quod est nouum nigrum cinericiū cum rubore. z est subtile lene. z rami eius sunt spissi: pleni nodis habentes odorem bonum. z melius ex hac etiam est quod cum optimo odore suo est acre: z sicut odor rute. z pertinet ad odorem cardamomi. z ē in eo acuitas: imo mordicatio lingue: z paruz salsedinis. z quando franguntur rami eius eleuant̄ pulueres odoriferi: cuius dolor superat oīa que sunt circa se. z de experienta bonitatis eius est q̄ quando rami eius euelluntur a terra: radix eius euellitur facile cum eis. z melius quidem est illō qd replet subito fauces suo vapore ī primis quādo gustatur. z est species alia cuius odor est similis odori cassie. z habet bonum odorem: z coloris subrufi: cui⁹ cortex est similis cortici cassielignee z tale est durum tactui. z habet radicem grossam z odor est similis odori myrti: aut odori cassie. z odor eius est cum quadam pinguedine: z est minus in bonitate. z melius ex hoc est habens alba ligna rugosa. illud vō qd est lene grossum non ē alicuius iuuamenti. z inuenitur alia species cinnamomi que dicitur nasor: z est grossa planta hñs fortem odorem: z est debilius alio. z est ex planta cinnamomi qd nominatur cirungmoz: siue zimarni: que habet similitudinem cū cinnamomo in apparentia: sed differentia que est in eis ē pinguedo illius odoris. sed illud quod dicitur kerse ē simile cinnamomo ī radice sua z mltitudine nodorū. z est cinnamomū lignosuz. z habet ligna fortia z longa. z bonitas odoris eius minor est q̄3 cinnamomi. quidam putant q̄ kerse est alia species a cinnamomo que sit alterius nature ab eo.

Dias. fm translationez nostram cap. ō cinnamomo. Cinnamomi genera multa sunt: sed melior est oībus que est similis cassie massolites: qui recens fuerit: z niger colore: z qui missus in vino soluat se: virgulas habens teneras z lenes z nodis plenas: z cum odore pleno veluti rute: acer atq3 mordax gustu: in similitudine nasturcij seminis cum quadam salsitudine z feruore z parua viscitudine: cuius baste cuz fregeris emittunt pulueres odore oīa vincentes. has bastas cū a terra euulseris radices earundem sequuntur. h̄ est probatio optimi cinnamomi. Est etiam alterū genus cinnamomi montanum: tactu asperius. hoc grossius est z subrufum colore. Tertium gen⁹ est simile cassie masselliotice subnigellum colore: tactu lene: z non multos nodos habens. quartuz genus est colore albo: tactu molle: simile cassie in robore: grossum z fragile z radicibus maius. Quintum genus est odore simile cassie: colore subrufū z corio cassie simile: bastam in se habens fortiorē cum radicibus grossioribus similibus libanotido z multas bastas retinens similes myrte z cassie. s3 non tm̄ odore plenum. eligenduz est aūt cinnamomū primi generis colore subnigrū: scabrosum: z semen habens simile piperi: z lene lignum: cui⁹ radix inutilis est. Sextum genus est cinnamomi qd appellatur lotos z motos: sed nec virtutē nec odorem habet. Septimū genus est qd a grecis nominat̄ xilocinnamomū. i. lignum cinnamomi: radicez habens maiorem cum bastis nodosis similib⁹ cinnamomo: z in odore non suaue. hoc dicunt aliqui melius esse cinnamomo.

Gal. vij. sim. phar. cap. de cinnamomo. Cinnamomū summe est subtilium partium: non tñ summe ca. sed in tertio gradu. z desiccatio eius est sicut calefactio ipsius ꝓpter subtilitatem substantie sue: s3 canella cinnamomū est quasi cinnamomū debile z quidam etiam calcion vocant cinnamomū. z quidaz sunt qui nomināt cinnamomum azet.

Posse. Dia. Uirtus aūt omni cinnamomo est ca. z diuretica z malactica: z leptica. z potatum cum aqua secundinas mulieruz excludit. z mēstrua prouocat. melius his rebus opitulatur si mirrhe fuerit mixtuz venenatis morsibus occurrit: vel veneno potato caligines oculoꝝ detergit. cum melle tritum maculas vel lentigines de facie purgat. tussim sedat catarrum mitigat. hydropicis medetur. nefreticis vtiliter daī. miscetur etiam confectionibus ocularijs. z in oībus vtiliores inueniuntur: vires habēs z gustum acrem extensa stringit. z in antidotis p̄ciosuz est.

Sera. auc. Gal. substantia eius est subtilis. z virtus eius est ca. in tertio. z non est aliqua medicina ca. cuius desiccatio est sicut desiccatio eius ꝓpter subtilitatem sue substantie. s3 il a spēs que dicit̄ keise est cinnamomuz quasi debile. z sunt quidā qui nomināt cinnamomū zor. z dixit Gal. in li. de cibis q̄ cinnamomuz aromatizat stomachuz: z ꝯfert frigiditati ei⁹: z frigiditati epatis. z facit euenire somnū. z aperit opilationes. z prouocat menstrua. z abstergit obscuritatē uisus. z desiccat humores qui sunt in capite z ī stomacho. z ō ꝓpetate vsus ei⁹ ē q̄ vsus comestionis ē ꝯferens obscuritati visus que accidit ab humorib⁹. Et idē auc. Dias. Cinnamomū ingreditur confectionem medicinaꝝ odoriferarū bonaꝝ z ē maximi iuuamenti. z teritur z conficitur cum vino bono: z fiunt inde trocisci qui desiccant̄ z reponūt̄ in vmbra. z sic vtus ei⁹ diuti⁹ seruari pōt.

Aui. li. ij. cap. de cinnamomo. Ultimū est in est in subtiliatione attractiuum apertiuum rectificans omnē putrefactionē z omnē virtutem corruptam. z omnē saniositatē humoralem Et idem in li. de viribus cordis ait q̄ ꝯfortat cor.

Darseni idem quod supra

Darion est quedam tunica minoris intestini

Darin i. manipuli

Darisir .i.auena
Dardias cerach .i.fex vini
Darkimi .i.z.ij.

Cap.204.

D Arsisaban vel mahat vel michad vel kilkil ara.gre.aspaliuz: latine vero arbor granati siluestris Darsisaban est arbor quã.Diasc. vocat aspalium. **Jo.Sera.** in.ij.ca. de trifera dicit q est beteramen: z apud. Sera.auc.cuiusdam vocat airac: et est arbor granati siluestris: z fruct9 eius vocat bel: z est arbor spinosa cuius lignũ est rubeum vel purpureũ: ſm Almansorẽ hȝt florẽ citrinũ: in barbaria vocat aldani. ingredit in trociscis andromaci tyriace maioris: cuius loco põit Auicen. fructũ alcbut. **Sera.** li.aggre.cap.mahat. Mahat sunt vene arboris granati siluestris que nascitur in seni vltra mare z in corascen. z sunt vene grosse albe. colligunt in hazmen. z eius mala granata sunt sicut mala granata domestica in principio ortus eorũ. z color est inter rubedinẽ z viriditatem. z intra malũ eius sũt grana rubea rotunda in magnitudine seminis lentisci: z dimittunt eã in cortice suo: quãdo egẽt eis extrahunt a cortice mahat: z est cali. z hu. **Dias.** cap.de aspalio. Aspalium siue aspaltos: nascitur in insula rhodo. cui9 species duplex est. ẽ enĩ vna spinosaz frutice z thyrsũ hñs: z depositum cum cortice purpureo vel rubeo z denso: odoris sũmi z amari. altera est alba lignosa z imbecillis: supple z ista ẽ quã Sera. vocat mahat.

Posse. Aspalium auget sperma: z corroborat coitum. z est bonum podagre. quando teritur conficit cũ aceto z linitur super ipsum: z cõfert spasmo. z mollit duriciẽ iñcuraz.

Dias. Uirtus aũt eius est cali. stiptica: qḋ cum vino si fuerit elixatũ vulnerib9 oris medetur. z putredines quas greci nomas appellant z putredines nature curat. z valet contra vlcera ventri qñ fit ex eo clystere z bothor nasi. z expellit fetũ qñ fit cũ eo nascale z fomento vulneribus prodest. pessarij s additũ muliebria deponit cuius elixatura ventrem stringit. sanguinẽ reijcientibus subuenit. aqua eius bibita inflatiões z dissurias compescit.

Dars .i.dens
Dasatigmi .i.acetũ acetosũ satis
Dasagar .i.amiziden
Dasafagi .i.plantago
Dasephur .i.alleluia
Dasne .i.laurus
Dasnes alexander .i.laureola
Dasium .i.lauristatium
Dasmudes .i.muscilago
Dasin .i.dasion
Dastincos .i.dasnoides
Dasococta .i.lauri bacca
Dasococta idem

Cap.205.

D Asnoides gre.ara.spẽs gare alexãdrie: vl' mezereon: latine vo laureola. vbi sciendũ q aliqui putant laureolã non esse mezereon: quorũ error dignoscitur in.l.camelea.

Sera. li aggre.cap.gara alexandrie.i. laur9 alexandrie: z est planta habens folia similia folijs myrti agrestis: qz sũt maiora z molliora z albiora eis. z hȝ fructũ intus folia ĩ magnitudine ciceris coloris rubei ad rubedinẽ sanguinis tendentẽ. z habet ramos longitudine duorũ palmorũ: aut pl9: z radices similes radici myrti agrestis: nisi quia sunt molliores z odorifere ad rubedinem tendentes. nascitur in locis montuosis. z illud quod de ipsa administrat est radix. Et idẽ Sera. capitu. de lauro. vbi tractat etiam de laureola.

Gal. vi.sim.phar.cap.dasnois alexandrie. sapor eius est acutus. z in ea est amaritudo. z virtus eius est que incidit z abstergit. Et idẽ Sera. z ex gara est que dicitur camedaphne gre. vel daphnides alexandrie: sed latine sigillum salomonis: cuius altitudo est vnius brachij. z habet virgas multas rectas subtiles lenes. habet folia similia folijs lauri: sed minora z subtiliora z leniora quorũ color est viridis. z habet grana rotũda rubea q̃ adherent folijs. rami eius comeduntur duȝ sunt recentes. z virtus eius est similis lauri alexandrie supradicte. sed speciem gare alexandrie q̃ vocatur dasnoides.i.laureola non tangit. hic Sera. Plini9 aũt cap.de camedaphne. Camedaphne.i.infima laurus. daphnis enĩ grece laurus: came.i. infima. z est secunda spẽs lauri a Dias. posita in principio cap. lȝ non nominet ipsam sic: que ſm Pluramos spargit a radice folio acutiore q̃ȝ myrte: z molliore candidiore z maiore semine intra folia rubeo: non nisi in montuosis nascitur locis. **Dias.** ca. dasnoides.i.laureola hȝ vĩgas lõgas duobus cubitis tenues rectas z lenes z folia lauri similia: sed tenuiora z viridiora: semẽ in medijs folijs habens. Et idẽ ſm aliã translationem. dasnoides.i.laureola cubiti vni9 hȝ longitudinẽ: z vĩgas mltas z nõ fragiles: sȝ mucillaginosas folia sũt illi lauro silia sȝ molliora.i. flexibiliora z duriõa z ñ frãgibiliõa gustu ca. exasperãtia. flores albos hȝ: semẽ vo nigrũ cũ matuz erit. radix ẽ illi ĩutilis. nascit locis mõtuosis. **Pos. Dia.** Dasnoides folia ei9 sicca z viridia bibita phlegma ventris deponũt. vomitũ ꝓuocãt. menstruis ĩperant. apophlegmatismis masticata ꝓstant auxiliũ. sternutamenta ꝓuocant. semĩs ei9 grana. x. bibita ventrẽ molliunt.

Gal. Camedaphne.i.sigillũ salomonis ꝓuocat vrinã z mẽstrua. z confert distillationi vrine z mingentibus sanguinẽ. Cassi9 felix ca. camedaphne. Camedaphne ẽ diuretica valde. folia eius cataplasmatibus adhibita dolores capitis tollunt. egestiones stomachi imposita compescũt z tortiones anteriores cum vino bibita potissime que semina habent anterius: posteriores vero que sunt posterius medicantur. Succus eius

cum vino bibitus menstruis imperat: puocat vrinã pessario adhibit⁹ hec oĩa facit. mictuat̃ c̃ vtut] cũ folijs suis sine floribus incendiose se laborãtes quidam cataplasmauerunt. que võ dicit Mes. vide capitulum de camellea supra.

Datisium .i. amurca olei

Datrion. i. lachryma. inde datrion dandodes. i. lachryma oculi

Daximalios .i. vrtica

Daximium. i. rubea tinctor Daxilion. i. cyprum

Cap. 206.

Daibora ara. vel cũbera: gre. coriõ: vl' coriamiũ: la. võ corian druz. Dias. cap. corion. Corion .i. coriandruz oĩb⁹ est notum. virtus eius est fri. tritum ⁊ in cataplasmatibus redactũ cuz polenta ⁊ pane triticeo mixtum ⁊ impositũ ignez sacrum extinguit. tumores igneos tollit. melle addito ⁊ vua passa impositum epimetidas ⁊ tumorẽ testium ⁊ carbunculos curat. ⁊ collectiones cõpescit. cũ faba frixa mixtũ scrofulis ⁊ pustulis prestat effectum. semen ei⁹ bibitum cũ dulcore lũbricos extinguit. genitalia. i. semina viri decrescere facit. nam si multũ acceptuz fuerit semen sensus hominis hebetescit: aut citius infert necem: vnde nõ debet quisq̃ vium eius frequentare. succus eius aceto mixtus: aut spume argenti: ⁊ ceruse: ⁊ vino omnes pustulas ⁊ caligines ebulientes extinguit. hic succus viscide est vtutis: restrigit ⁊ refrigerat: ⁊ iõ ꝑpe ad ignẽ sacꝝ facit sicut ⁊ folia ei⁹ cũ succo mali granati ⁊ oleo: ĩ potione ꝑmixtũ aĩalia ĩtraneis ꝑmixta ignita ꝑseqt̃. semẽ ei⁹ ex aq̃ potatũ solutionẽ vẽtr] abstrigit. mirũ est qđ xenocrates tradit si vnũ seminis granũ femina biberit vno die ei mẽstrua contineri: si duo ⁊ totidẽ iam diebus quot grana sũpserit. Sera. li. ag. auc. Galie. capitu. daybora.

Daybora. i. coriandrum. substantia eius est terrea subtilis: ⁊ est cũ hoc in eo aquositas tepide virtut] non pauce q̃titatis. ⁊ in sapore eius ꝭm plurimuz est amaritudo. ⁊ virtus eius est que abstergit ⁊ resoluit. ⁊ sumit̃ ⁊ distillat̃ in oculũ ⁊ cõfert dolori eius magno cũ lacte mulieris: ⁊ fit emplastrũ cuz eo: ⁊ abscindit humores descendentes ad oculum Et idem auc. Aben mesuai. Quando torrescit semen coriandri stringit ventrem: ⁊ abscindit fluxũ sanguinis qui est ab interioribus. ⁊ bibuntur ð eo duo aurei cũ. iij. ʒ. ⁊ dimidia succi plantaginis sine eo ꝙ buliat: ⁊ si est fluxus sanguinis ab interiorb⁹ mẽbris curatur si ponatur super locũ fluxus. Et idem auc. Abugeric. Coriandrũ est frigidum narcoticum inducens syncopim ⁊ stuporẽ. ⁊ est toxicum q̄m odoratum congelat: ⁊ ꝓhibet fumositates ascendere ad caput. ⁊ ideo confert sode ⁊ ebrietati. ⁊ abscindit fluxũ sanguinis. ⁊ stringit ventrẽ Et idez auc. Alexandri. Coriandrũ ꝓhibet fumositates ascendere ad caput: ⁊ ꝓpter hoc ponit̃ in cibis epilepticoꝝ q̄n cause epilepsie sunt vapores ascendentes a stomacho. Et idem aucto. Acauzi. quando coriandrũ siccũ infunditur in aqua eius cũ zucaro abscidit virge erectionẽ ⁊ desiccat sperma. Et idem auc. Rasis. Si bibantur. ʒ. iiij. de succo eius recenti: occidit ⁊ abscindit fluxum sanguinis a naribus. quando odoratur. Et idem auc. Humai in li. ꝑmutatiõis dixit ꝙ pillule Galie: sunt ei contrarie. Dias. võ contradixit ei: cũ. s. Gal. dixit ꝙ coriandrũ declinat ad caliditatem: q̄m manifestum est ipsum esse virtutis frigide: ⁊ ex dicto suo quando sumitur succus eius occidit. Et idẽ auct. Abix Coriandrum recens est mortificatiuũ congelatiuum: ⁊ si homo vtit̃ eo multũ: vl' potu aque eius est toxicũ. ⁊ si ponat̃ aqua eius cuz aliqua ex alijs herbis. ⁊ quãdo cũ a q̃eius liniũt̃ apostemata sanguinea aut cholerica: ⁊ ꝯfert extiguit eoꝝ inflãmationes. Gal. vij. sim. phar. cap. de coriandro. Uirtus eius prima est vt⁹ cali. vnde Dias. infrigidatiuã dicit hanc herbam non recte. cõposita aũt est ex contrarijs virtutib⁹: multum quidem habens amare sũbstãtie que indicat ꝙ subtilium partiũ est ⁊ terrestris: non modicum autẽ habens ⁊ aquose humiditatis vel tepide ꝭm virtutẽ. habet aũt stipticitatẽ nõ modicã: in quib⁹ oĩbus operatur quidẽ varie oĩa quecũq̃ Diasco. scripsit. sed puto sic existere sicut mox ꝭm principia plagatis vel qualitercũq̃ percussis in aliqua particula tumor liuid⁹ vel niger fieret frigida putaretur passio esse: ⁊ egere diaforantibus ⁊ calefacientibus pharmacijs ꝭm eundẽ puto modum si transcenderit aliquando calida dispositio ad frigidam obliuiscendum est prioris. nominandũ võ alio secundo nomine: vel si nomen nolueris ꝑmutare: sed facere sicut quidam qui alia quidez principij: alia võ declinationis scribunt auxilia. nõ aũt oportet frigida estimare esse declinationis pharmaca. concedendũ enim est herisipillam nominare siquis voluerit huiusmodi dispositionez: nõ tñ ca. vocare eam permittendum quando depressa est ⁊ remissa. nequaq̃ ergo tunc qđ auxiliatur ei ĩ frigidatiuũ esse putemus sicut Diasco. vt coriandrum: quoniam cataplasmatum vt ipse ait cũ pane vel cum alfitis sanat herisipillam. certuz est herisipillam que vtiq̃ inflãmatiua est nũq̃ sanabit cum pane coriandrum: sed per id quod ĩfrigidat iam ꝓpterea ⁊ nos in anterioribus sermonibus quando cum determinata experientia ꝓbare cuiuslibet pharmaci virtutez postulabamus: simplicem enim vt possibile est maxime potionẽ eligere consulebamus. plurimi aũt medicorum neq̃ quecũq̃ plurime egritudinum mox a principio inuadunt cõposita noscunt. neq̃ quoniã alia passio ẽ herisipilla certa. alia võ vocatur ab oĩbus nobis iam consuete: ⁊ ab antiquis phlegmon. alia autez in medio q̃ multe: hec quidem ⁊ ut vtiq̃ dicat qs herisipilla phlegmonosa: hec aũt velut phlegmones q̃dẽ herisipillatos ĩueniet: aut velut phlegmones aliquando: ⁊ neutrum predominans. at vero ⁊ idem ascosus quando apparet sicut ⁊ herisipillas: sicut ⁊ alius sclirosus: vñ ð cõpositis oĩbus nõ modica habẽt̃ multitudo. lati⁹ võ ĩ q̃busdã alijs dictũ ẽ de his: ⁊ in libris terapẽtice methodi dicet̃

⁊ nunc eſt de eis neceſſariũ memorari: ꝙ certã be
riſipillaꝫ nũq̃ꝫ predictũ ſanabit cataplaſma. voco
aũt certã qñ a cholerica humiditate repleta fue-
rit particula. qm̃ aũt longe ab infrigidando eſt co
riandrũ: lꝫ tibi ex his que ſcripſit Diaſ. addiſcere
Scrofulas enim ait diſſoluere. qm̃ aũt nullũ infri
gidantium pharmacoꝝ ſufficit diſſoluere ſcrofu
las. neqꝫ enim puto Diaſ. dubitare: multa quidem
ſcribentem ſcrofularũ ſanatiua: oĩa vͦo concordã
tia ⁊ calida cõplexionibus: ⁊ diaforetica opationi
bus exiſtere. **Aui.** li. ij. cap. de coriandro. Coriandꝝ
aliud eſt humiduꝫ ⁊ aliud eſt ſic.
⁊ dixit Gal. Uirtus eius ẽ cõpoſita. ⁊ qđ in eo do
minatur eſt terreitas: qñqꝫ ⁊ aqueitas tepida. ⁊ in
ipſo eſt ponticitas parua a ſtipticitate. apđ me vͦo
aqueitas in ipſo frigida non tepida oĩno: niſi ſit
ꝑpter ſubſtantiã ſubtilem ca. permixtam ei: cuiꝰ
ſeparatio ab eo ſit velox. ⁊ Humai quidem dixit
etiam ꝙ Gali. remouit frigidũ a coriandro: con
tradicendo Diaſ. ego aũt dico ꝙ iaꝫ teſtificati ſũt
frigiditatẽ eius. Rurſus ⁊ Archigenes ⁊ aliȷ̃ ab
eis frigidum eſt in fine primi vſqꝫ ad ſecunduꝫ: ſic.
in. ij. ⁊ apud filiũ Uiregi in. iij. apud me vͦo ſiccũ
eſt declinans ad caliditatẽ paruam: ⁊ forſitan illđ
eſt ꝑpter ſubſtantiã in ipſo ſubtilem que reſoluit̃
⁊ non remanet cum bibitur: ⁊ ſi non ꝑpter quod
oportet vt ſit multitudo ſucci eiꝰ ĩterficiens cũ in
frigidatione. in ipſo eſt ſtipticitas ⁊ ſtupor. ⁊ succꝰ
eius cũ lacte ſedat omnẽ fortem pulſationẽ. ⁊ con
fert apoſtematibus cali. cuꝫ ceruſa ⁊ aceto ⁊ oleo
ro. ⁊ cum melle: ⁊ oleo ſcore: ⁊ veſtigiȷ̃s ignis per-
ſici: ⁊ cum farina fabarum: aut ſanich: aut farina
ciceris ſcrofulis quando permiſcetur cũ eis ſuccꝰ
Inquit Galie. cum reſoluit ſcrofulas: quomodo
ergo eſt frigidum? ⁊ poſſibile quidẽ eſt ut dicat̃
ei ꝑpter ipſius ꝓprietatem. ⁊ quoniã in ipſo ẽ ſub
ſtantia ſubtilis: ꝓfundans penetrans: ⁊ ꝓfundat̃
⁊ non ꝓfundatur ſubſtantia frigida: ſed quando
bibitur reſoluit̃ calidũ velociter: remanens frigi-
dum agens. ⁊ dixit non ſanatur ex heriſipilla: niſi
quod infrigidatũ eſt: aut permixtũ humori melã
colico: ⁊ phlegmatico. confert vertigini facte a va
pore calido aut phlegmatico: ⁊ epilepſie facte ex
hoc. ⁊ ꝓprietas eius eſt ꝓhibere vaporem a capi
te: ⁊ ꝑpter hoc ponitur in cibo patientis epilepſiã
ex vapore ſtomachi: ⁊ inde multitudo eius humi
di ⁊ ſicci permiſcet ſenſum. ⁊ qđ humidũ eſt facit
ſomnum ⁊ ꝓhibet fluxum ſanguinis nariũ. ⁊ pul-
uerizatio ſicci: ⁊ collutio oris ex ſucco humidi cõ
fert alkole. generat tenebroſitatẽ viſus. ⁊ ſuccꝰ eiꝰ
diſtillatꝰ ſedat pulſationem in oculo: ⁊ ꝓprie cuꝫ
lacte mulieris. ⁊ quando ex foliȷ̃s eius fit empla-
ſtrũ ꝓhibet curſum materierum ad oculum. con
fert tremori cordis calido. ⁊ potantur ex eo due. ʒ
cum aqua lingue arietis: ⁊ retinet ſputum ſangui
nis. eſt parue digeſtioniſ: ⁊ confortat ſtomachum
calefactum. ⁊ quod de eo torrefactũ eſt ꝓhibꝫ vo
mitum. dicitur ꝙ ipſum ſedat eructuationẽ poſt
cibum: ⁊ ſi eſt ita tunc facit id ꝑpterea quia ꝓhi-
bet vaporem ⁊ motum eius. conſtringit ſemen eiꝰ
torrefactum. ⁊ dicitur ꝙ ſemen eius cũ rob ſoluti
one educit ſerpentes. ⁊ coriandrum quidẽ cũ mel
le ⁊ oleo confert apoſtematibus teſticuloꝝ cali. ⁊
quod de eo humidum eſt ⁊ quod ſiccum frangit
virtutẽ coitus ⁊ erectionẽ virge deſiccando ſper-
ma. cum ex ſucco eius bibitur circiter. iiij. ʒ. inter-
ficit qm̃ facit hominẽ poſſidere triſticiaꝫ ⁊ ſynco
pim. ⁊ non oportet vniuerſaliter vt de eo multuꝫ
ſumatur

Dragatum. i. vitriolũ vel calcantũ. l. l. zeg

Draganum eſt planta que a Diaſ. cap. dragos. vo
catur tragos. nam dicit tragos aut ſcropion aut
draganum. naſcitur in locis maritimis. frutex eſt
ſuper terram longitudinẽ palmi vnius habẽs aut
amplius. haſta eſt illi ſine foliȷ̃s in qua in ſũmo
habet azimos minutos ſicut triticum: acutũ mul-
tum in guſtu ſtipticitatis. **Poſſe. Diaſ.** Semen
eius cuꝫ vino bibitum fluxũ matricis ⁊ vẽtris abſtinet: qđ
ſemen plurimũ colligitur: tere ⁊ fac trociſcos qui
bus ſiccis vtuntur

Drane	.i. cantarides
Dragos	.i. manipulus

Dragma eſt nomen ponderis ⁊ ponderat nonaꝫ
partem. ʒ. ⁊ ſic accipiebatur antiquitus: ⁊ illa eſt
dragma vera. moderni vͦo octauam partẽ. ʒ. ꝑ. ʒ.
accipiunt. ſed cõmuniter nunc accipitur pro tribꝰ
ſcrofulis. ⁊ dragma grece ſimiliter ĩterpretat̃ ma
nipulus vel faſciculus: vt feni ⁊ ſpinaꝝ ⁊ hꝰmodi

Dragantum quid eſt. l. l. acantos

Dragontea: ſerpentaria: ſerpentina: colũbrina: vi
perina: baſilica: aſclepeas: luf: cocodrilluſ: idem: ꝓ
quibus. l. l. luf

Dragontium	idem

Dragona interpretatur aſperitas palpebraruꝫ: in
de collyrium dragonaticum: vt in Alexandro de
oculis

Drarie	.i. cantarides
Dracon	.i. draco

Dracon marinus eſt quidam piſcis paruus vene
noſe punctiõis: que in lingua nr̃a vocat̃ doracena

Deaſari. i. roſa i facie. i. puſtule paruiſſime in cor
pore hominis tẽpore caloris: ⁊ dicũt̃ deſudatiões

Deafaciei	idem
Deemptanium	.i. peucedanum
Deb	.i. aurum

Deen. i. lignum indum: ⁊ eſt deda

Dechin. i. omne oleum preter oliuarum

Deiranie	.i. cantarides

Delix. i. locus de quo fit tranſitus de vno loco ad
alium: ⁊ ꝓprie quando eſt ſub terra

Deilis	.i. ſpecus
Deiberane	.i. veſpa

Deiſparia dicuntur que difficile corrũpũt̃ in cibiſ

Cap. 207.

D **Eob.** ara. gre. ⁊ lati ne dicit̃ auꝝ. **Sera.**
li. aggre. cap. deob. Deob. i. aurũ oĩbus
notũ. limatura eiꝰ ꝯfert cardiace melã
colice ⁊ debilitati cordis. ⁊ quando cauterizat̃ cũ

eo non facit vesicas cauterizatio eius:ꝛ est melioris ꝛ velocioris curationis.ꝛ dixerunt quidam ꝙ quando accipitur aureus ãnulus vel argenteus ꝛ ponitur in igne ꝛ cauterizantur cũ eo ale colũbarum veniunt cito ad domũ suam ab ea ꝛ nõ separãtur Alcauzi vtruz sit ĩ ãnulo aut aliter. natura eius est talis:si cauterizetur cũ eo aurũ est tẽperãtius omni metallo.vnde valet contra elephantiaz cardiacam passionem:ꝛ syncopim.limatura auri contra elephantiam data in potu valet:depurando superfluitatem humi.ꝛ extergendo.potest etiã dari contra hanc passionẽ cuz hieralogodion vł theodoricon in potu in septimana bis vel semel.ꝛ vniuersaliter valet ad preseruationẽ timentibꝰ lepram.auri limatura data cum succo boraginis vł cum puluere ossis de corde cerui ꝛ zucaro: syncopizantibus auxiliatur.vel fiat syrupus ex succo boraginis ꝛ zucaro:ꝛ apposito puluere ossis de corde cerui:cum tali syrupo detur limatura auri:ꝛ si hunc non habueris;detur cũ alio syrupo vinuz in quo fuerit limatura auri candens extincta splenеticos iuuat.contra frigiditatẽ stomachi detur similiter limatura eius in vino vel cibo.ad vsturas magis valet aux ꝙ̃ cetera metalla.puluis caterie auri more collyrij vel simpliciter oculis impositus maclas oculoꝝ corrodit. Sed ĩde questio est quomodo aurum confortat: cum non incorpeť nec membrum nutriat. ad quod dicendum ꝙ eorum que confortant:alia confortant membra reparando spiritus tantuz vt aromatica:alia restaurãdo membra:sicut cibus ꝛ potus:alia constringẽdo partes laxas:sicut ẽplastrum ex mastice factũ alia alterando qualitatem distemperatiuam debilitantem membra:sicut diacastoreum stomaco debilitato vel distemperato ex frigiditate apponitur.alia confortant depurando superfluitatem q̃ comprimendo debilitat:sicut sunt medicine laxatiue:ꝛ multa alia depurantia:sicut ẽ aurum quod cõfortat dum aspitate sua supflua detergit **Aui.** libro.ij.cap. de auro. Aurum est equale subtile.limatura eius ingreditur in medicinis melancolie.ꝛ melius cauteriũ ꝛ velociꝰ sanabile est:quod fit cũ cauterio auri. retentio eius in ore remouet fetorem eius.ꝛ ingreditur limatura eius ĩ medicinis allopicie ꝛ serpiginis liniẽdis ꝛ in eis que bibuntur.confortat oculũ in alcohol positum.confert doloribus cordis:ꝛ tremori ipsius ꝛ malicie anime ꝛ ei q solus loqtur. Et idẽ in libro de viribus cordis dicit ꝙ cõfortat cor. Bulcasiz libro qui dicitur seruitor. Modus limature auri ꝛ argenti quibus vtimur in medicinis:Accipe de bono auro puro frustum: ꝛ habeas coram te parasidem cum aqua mũda dulci: ꝛ habeas cotem asperam mundam:cuius vnum caput teneas in manu tua: aliud stet in fundo parapsidis in aqua:ꝛ tunc frica aurũ in cote sepe mundefaciendo cotem cũ aqua:quia limatura descendit ad fũdum vasis subtilis.fac ergo tãdiu ꝙ limetur de auro q̃tũ volueris:deĩde dimitte per horã ꝛ pijce aquam cũ facilitate ꝛ ablue ter ꝛ sicca ꝛ serua.

Eodẽ modo facias d̃e argento.ꝛ sunt qui limant cũ lima subtili ꝛ sic vtũtur.

Deuteria.i.vinũ pucciolũ: catolorã dicunt macerатis aqua uinacijs:sed tñ intra vina operaria reponuntur

Deumosan .i.inanis

Deusen.i.herba cuius folia sunt similia folijs tritici sed sũt leniora.ꝛ fructus eius habet velamina duo aut tria:ꝛ sup ipsa sunt quedã similia pilis. ꝛ quando sumitur succus ꝛ conseruatur est cali. in primo:sic.in secundo:pro qua.l.l.sceile

Deuraz est nomen cuiusdã aĩalis quo caremus

Deusar .i.auena

Deut quid est.l.l.daud

Debacul .i.aconitum

Debalium .i.polium

Debe .i.aurum

Deben.i.oleũ qđ fit de fructu ben:ꝛ qd ẽ.l.l.ben

Deble .i.animalia

Debotin .i.terbentina

Debotim idem

Deboliar .i.cimex

Debusor .i.platanus

Debulnationes .i.linimenta

Decasor .i.auena

Decasior idem

Decban .i.virga pastoris

Deciston .i.cotum

Decisis .i.spelta

Declin .i.pediculus vulturĩ

Declios idem

Decor.i.bothor vel pustule in ore

Decolai idem

Decosio .i.pentafilon

Deda .i.zappinus

Dedablet .i.faba lupi

Dedalion .i.mentastrum

Dede .i.pediculus vulturis

Dedey idem

Dedefon .i.rupis concauum

Dedichisa dicit Auic.ꝙ est cortex indus stipticꝰ in arabico scribitur darchese. Judeus dicebat sic vocari mellicam

Dedose .i.macer uel folium

Dedos idem

Dedogaos .i.auena

Dedurisa indus .i.stipticus valde

Deduflon .i.matrissiluia

Defle.i.oleander planta venenosa:que grece nerion vel neredendion dicitur

Defictum vinum .i.sapa

Defrictum uinum idem

Defrigis .i.difrigis

Degalea est arbor cuius succus ingrediť in quãdam confectionem ad scabiosa vlcera in antidotario uirili: ꝛ latine dicitur regalea:habz folia ad modum alexandri.ꝛ nascitur in locis humidis

Dego.i.lac ex quo extractum est butirum

Degoa idem

Degoison .i.apium risus

Deheb .i.aurum
Dehen est omne oleum preter oleum oliuarũ
Dehedi .i.hcem
Dechiceschene .i.farina ordei
Dechie .i.farina
Dechil idem
Deletbereon.i.letalis cibus vel potus vt fungi venenosi
Delefiolios.i.vsnce
Delicteric .i.medicine venenose
Delision .i.cymbalaria

Cap.208.

D Elion ara.gre.egelida vel gengilida:vel noyyda:lati.vero rapa. Sera. libro aggre.cap.delienpa.i.rapa.ex ea est domestica & agrestis.domestica oibus est nota. sz agrestis supple que latine vocatur rapolla: est planta habens ramos multos :quoꝝ longitudo est vni⁹ brachij.nascit locis siccis.& hꝫ summitates lenes: & folia mollia,& grossa in modũ digiti pollicis & amplius parum & lata.& habet semen paruũ & nigrum:quod cum frangitur est album interius.

Dias. ca.rapa ꝓm translationem nostram. Rapa quedam est domestica:& quedam agrestis.domestica omnibus est nota.sed rapa agrestis nascitur in locis siccis:fructum collectum faciens:cubiti habens longitudinem:& multas virgulas:folia habens leniora & grossa in modum digiti:& satis lata.semen eius in folliculis cõclusum est nigruz & fragile: quod fractum deint⁹ habet album colorem.miscetur ad albamentuz faciei vel totius corporis & vult⁹:farina lupini & fabe & ciceris vel orobi admixta.sed radix rape domestice bona est:sed ventrem inflat & succum corpori addit:venerem stimulat.elixatura eius fomento podagricis & permonibus presidiũ est.& ipsa trita & imposita hec oĩa facer nouit.excauata & oleo ro.& cera missa & in cineribus calefacta permonibus opitulatur.cima eius elixa & comesta.diuretica est.semen eius antidotis tyriacis miscetur.venenosis potionibus occurrit cum vino datum.vel ex mulsa bibitum ventrem stimulat. radix incisa in partibus & in aqua salsa & aceto cõposita digestionem & oresim facit.rapam Democritus tãq̃ contrariam corpori damnat:putat enim ex ea inflationem stomachi excitari.Contra Diocles:itemq̃ Dionisius eam necessariam estimant ꝓpter eas virtutes que subiecte sunt antidotum representãt cum ex oleo & vino trite sumuntur venerez stimulant:eo validius si cum eruca condiantur.cocte & cum adipe contuse oculoꝝ dolori medentur. feruentes imposite mitigant permones.frigus ex pedibus tollunt.cuicũq̃ vicio pedum:maxime trituris succurrunt.& semen ex vino vulneribus venenatis illinitum prodest.contra serpentis morsum & toxica datur semen ex vino bibendum. sed hoc semen in rapis potest calidum & feruens videri: ipse paulo solutiores credunt:sed q minus possident caloris moliendi potestatem continent.item radix inflat:& semen generat in homine.Et idem Sera.Est alia species parue rape:que quando cõmeditur generantur inde inflationes.& nutrimentum eius est minus nutrimento alterius speciei.& quando bibitur ex semine eius ꝓhibet nocumentum medicinarum mortiferarũ.& radix eius preparatur sicut d rapa diximus:supple & ille vocat napus caulen:vel napo caulen.Plinius cap. d napo. Napus caulen:vel napo caulen ex duob⁹ oleribus cõpositum nomen habet:quia sapore rapa in radice napo:ꝓpter quod discernitur que sane minor est rapa.vnde napo ad similitudinem rape vocatus:quia folijs latior:& radiculis gustu subacrior. est nominis affinitas in vtrisq̃ inde pene cõmunis:quia vtrũq̃ semen in alterũ vicissim mutatur. nam rapa in alijo solo vt emilianus ait per biennium in napum:alias vo napus transit in rapam.domestica rapa dicta est a rapiendo.i.comprehendendo terram:omnibus nota est.est autẽ radix eius amplior napo: sapore dulcior: & folio tenui : cuius radix comesta inflationem facit. Ex aqua vo vbi decocta fuerit podagricis optima ẽ fomentatio:etiam ipsa contrita & ĩposita idẽ operatur:q si excuetur & accipiatur oleum ro.& cere modicum & sic in cinere calido coquatur: & vt cerotum fiat ad idem valet.Almanasor cap. de napo tractatu tertio. Napi aceto conditi frigidi existunt:q lz inflationẽ faciant choleraz tñ extinguũt rubeam.Sed sciendum q rapa agrestis vocatur rapolla:cuius succus mirabiliter herpetibus & fistulis ĩpositus medetur.& ipsa comesta similiter & semen eius est tyriaca venenis.

Gal. secundo de cibis cap.d rapa.multiformiter ãt & hanc homines ꝑparant vsq̃ ad hoc q cõponũt eam cum garo & aceto vt habeant pro vsu per totum annum.chimum aũt reddit in corpore grossiorem cõmensurato: ꝓpter quod si abundauerit quis in vsu ipsius:& maxime si quis deficienter in ventre dirigens ipsam congregabit vocatum crudum chimum.ad secessuz aũt ventris neq̃ ad cõtrariari vtiq̃:neq̃ conferre dicat quis ipsaz:& maxime quando decoquitur:bene enim indiget ipsa & ampliori decoctione .fit aũt optima bis elixata sicut dictum est prius de caulis preparatiõe.si aũt crudior sumatur ĩdigestibilis est & inflatiua:& mala stomacho.quandoq̃ aũt & mordicationes operatur ꝓm ventrem .per aquam aũt elixatam admirabor vtiq̃ si minus aliqua homogeneaꝝ plãtarũ nutrit.Et idem in sexto de simplicibus medicinis cap.gengilidis.Gengilidis siue rapa ipsa & semen ad libidinem incitat inflatiui spiritus generatiua existens.

Delitron .i.venenum
Deltichgesche .i.farina ordei
Delon .i.fructus melonis
Delosaria .i.almea
Delosarria idem
Demandarcotri .i.sanguis draconis
Demessen sunt cortices virides quibus acuuntur phleubotomi
Demasilon .i.barba siluana

Demasur .i.aaron
Demenchame .i.sanguis columbe
Demēbachara .i.sanguis vacce
Demest .i.arbor lauri
Demelandrum .i.sanguis draconis
Demisurion .i.virga pastoris
Demisusurion idem
Demulipax .i.vsnee
Demoniaca herba .i.iusquiamus
Demoniarca idem
Demolion .i.barba iouis
Demoracon est ꝓprium nomen loci

Cap.209.

Dem ara.gre.aemezā lati. vo sanguis. Sera. li.aggre.cap.dem.auc.Gali.Sanguis porci est calidus humidus sicut hominis.sanguis columbe administratur a q̄pluribus medicorum in capite quādo fuerit scissura in craneo:nam ꝓijciunt in loco illo sanguinem colūbe ꝛ distillatur sanguis columbe dum est calidus in oculo:quando in oculo fiunt tarfati.ꝛ quidam extrahunt pennam ab ala eius ꝛ exprimunt sanguinem qui est in ea:aut scindunt sub eius ala ꝛ accipiunt sanguinem qui egreditur ꝛ ponunt eū calidum:ꝛ non faciunt hoc nisi qui volunt occidere columbum.ꝛ quando loco sanguinis distillat̄ in oculum oleum ro.facit idem:nisi quia oportet ꝙ distilletur oleum ca.nam iuuamentum eius in h̄ non est nisi ꝓpter actualem caliditatem cum temperamento:ꝛ non ꝓpter aliam virtutem.ꝛ manifestatur etiam hoc:quia oleum ro.cum hoc ꝙ est temperate cōplexionis:habet etiam virtutē q̄sdaȝ stipticam.ꝛ sanguis caprinus ꝛ hircinus dant̄ in potu cum melle hydropicis.ꝛ quidam assant hūc sanguinem ꝛ dant in potu habentibus fluxuȝ ventris muscillaginosum:in quibus est admixtus sanguis:ꝛ hoc ꝓpter grossiciem terream que est ī eo ꝛ ꝓpter siccitatem que est admixta sue caliditati Sanguis agni quando bibitur confert epilepsie ꝛ ad hoc valet similiter hedi.ꝛ confert expuentib⁹ sanguinem.vidi opificem quendam discretum ꝛ veracem ꝛ bone memorie qui dixit mihi ꝙ hoc expertus fuerat in duob⁹ qui spuebant sanguineȝ dare scilicet eis de sanguine illo:ꝛ contulit eis iuuamēto magno.ꝛ ego credidi dicto eius ꝛ estimaui ꝙ isti non emittebant sanguineȝ a pulmōe nec a palato:sed potius ꝓpter apertioneȝ alicuius vene:ꝛ est magis iuuatiuus fluxui sanguinis q̄ȝ sanguis alius:ꝛ oportet ꝙ sit coagulatus:ꝛ ex eo accipiatur libra vna ꝛ misceatur cuȝ aceto forti etiā libre vnius:ꝛ buliāt simul tribus ebulitionib⁹ aut parum plus:deinde diuidatur in tres partes:ꝛ detur in potu qualibet die pars.i.in ieiuno:ꝛ maxīe quando fuerimus distantes a locis vbi sunt alie medicine. Et sanguis hirci ꝛ vrsi quādo ponitur super apostemata calidus maturat ea cito.ꝛ sanguis porci sedat dolorem:ꝛ curat vlcera aurium et sanguis hedi ꝛ anseris:ꝛ anatis īgrediuntur in multis confectionibus:ꝛ antidotis que conferunt apostematibus.Sanguis vero fersen id est cuniculi ꝛ columbi:ꝛ si in cibo accipiatur cali.ꝛ fit cuȝ aliquo istorum cohol:cōfert apostematibus calidis oculi:ꝛ sanguini qui est in eo:ꝛ obscuritati visus. Et sanguis columbe valet obscuritati visus. ꝛ abscindit fluxum sanguinis narium:proprie qui fluit a miringis cerebri.Sanguis hirci ꝛ capre ꝛ leporis ꝛ cerui quando assantur ꝛ administratur quicunq̄ȝ istoꝝ confert vlceribus intestinoꝝ:ꝛ fluxui ventris antiquo.ꝛ quando bibitur cum vino confert veneno.leporis v̄o sanguis quando linit̄ empetigo cuȝ eo.s.cum suū retinet calorem curat eam.sanguis v̄o canis quando sumitur in potu curat morsum canis rabidi.sanguis nemoralis testudinis curat epilepsiam quando sumitur in potu sꝫ sanguis testudinis marine quando bibitur cum vino ꝛ cū coagulo leporis ꝛ cymino cōfert morsibus venenatis.ꝛ confert bibentibus ramunculas supple hoc latius inuenies in littera latamie.sꝫ sanguis tauri quando fit emplastrum cum eo ꝛ sanich mollificat ꝛ resoluit apostemata dura. sanguis rane viridis quando ponitur in radicib⁹ capillorum euulsoꝝ nō sinit eos renasci.sanguis mēstruus quando cum eo inungitur virga in hora coitus ꝓhibet mulierem aliam īpregnari.ꝛ si liniuntur cum eo podagrici curat dolorem eius cuȝ habu erit. Auic. libro secundo capi. de sanguine sanguis bubonis confert asmati valde:ꝛ similiter caro ipsi⁹. sanguis hirci exficcatus frangit lapidem renum.sanguis hirci camele ꝛ leporis frixus cōpetunt nocumento sagitte armene quando bibitur cū vino:ꝛ similiter sanguis canis.Cassius felix cap.de sanguine.sanguis hirci qui per aliquem dieȝ ante vinū biberit ꝛ petroselinos vel sifeleos montanos comederit soluit adamanteȝ:ꝛ frangit etiam lapidem in vesica: sicut īuenies in littera lapis subedhigi.

Cap.210.

Demalachohem ara.gre.sindrichis egilos:lati.vero sanguis draconis.

Sera. li.aggre.cap.demalachoeȝ auc.Dias Demalachoem vel sindrichis egilos .i.sanguis draconis qui fit ex arbore que eodē nomine nūcupatur:ꝛ est planta habens virgas vni⁹ palmi longas aut plus:similes fusis in quibus filatur:sup q̄s:sunt folia parua similia folijs coriandri:quoꝝ color vergit ad rubedinem.ꝛ habēt viscositatem ꝛ odorem fortem:non tñ malum sꝫ proprium odorem medicinarum.ꝛ in sumitatibus ramoꝝ sunt corone rotunde:ꝛ flores albi in principio natiuitatis eoꝝ:in fine v̄o sunt aurei.nascitur in terra culta.Et idem auc.Gal.sindrichis est in planta ista res que abstergit.ꝛ est in ea humiditas multa:ꝛ ipsa infrigidat parum.ꝛ cum hoc est in ea parua stipticitas.ꝛ ꝓpter hanc causam ꝓhibet generationem apostematum.ꝛ quidam nomināt plantam que dicitur egilops nomine huius plante:ꝛ est planta similis huic plante in oībus:nisi q̄

ista planta est superior in stipticitate ab ipsa: z ppter hanc causam confert fluxui sanguinis z vlceribus intestinorum superfluo. Et idem auctorita. Constantini. Succus huius plăte est sanguis draconis dictus est rubeus fortis rubedinis. z sapor eius z ē stipticus. z v̄tus eius est que īfrigidat z desiccat in tertio gradu. vnde congluctinat vulnera que fiunt a percussione. z confert fluxui sanguinis z vlcerib' intestinoꝝ: z īmoderato mēstruoꝝ. Et idem auc. Dias. Ista planta quando teritur bene z ponitur super vlcera cum sanguine suo congluctinat ea. z prohibet apostemationē eoꝝ. z scindit fluxum sanguinis menstrui. z fit encatisma ex decoctione eius in qua sedent mulieres: z abscindit fluxum humiditatū antiquarū matricis. z bibit' de decoctione e us ad vlcera intestinorū. z cōfert incisionibus carnis: z incarnat ea. z quādo fit suppositoriū cum eo stringit ventrem: z confortat stomachum interius sumptus z exterius positus. Sanguis draconis frigide z sicce complexionis est in tertio gradu. est aūt eligendus qui interius est clarus sicut minium. sophisticatur quandoq; cū puluere minij: z cum alio succo indurato contra fluxum sanguinis e naribus imponat' puluis ex eo z fricētur nares vt puluis adhereat rupture venarū. fiat etiam synapisma ex eo z albumine oui z aqua rosarū circa frontem z tempora. cōtra emoptoicam passionē vicio spiritualiū teneat' puluis eius z gūmi arabici confectus ex aqua ro. infusiones draganti z patiens postea transgluti at. si v̄o fiat vicio nutritiu orū detur cū succo plantaginis. Idem fit vsus contra dysenteriam si fiat vicio superiorum. si vicio inferiorum inijciat' per clystere cum succo plantaginis z aqua ordei. suppositoriū m factum ex eo z succo sanguinarie valet contra fluxum matricis.
Denaphia calcail. i. cauda vulpis: z est herba que alio nomine centūnodia femina dicitur
Dentaria .i. pyretrum
Dentales sunt ossa satis alba: z sunt sicut canini dentes: sʒ longiores z intus perforati z inanes. orī untur in cauernis lapidum existentiū in profūdo maris. fri. sunt z sic. v̄tutē habent abstersiuaʒ. ponuntur in antidotario Gal. in vnguēto citrino: qđ interpretatur vnguentū de citro
Dencbalcheil .i. cauda equina
Deneriden .i. oleum nardinum
Dende ē species resine similis: ē z alia de india alia de seni z dende quandoq; vocant' catapucie
Dendeceleon .i. hernia
Denneumaticos .i. debilitatem
Densa. i. herba cuius folia sunt similia folijs tritici: z est denser
Dentes molares canis quid sunt. l. l. afir
Denitapulus. i. qui per diem videt z nocte non
Dentibus muris. i. macule que fiūt in facie z maxime infantium ppter comestionē panis comesti a muribus
Denozon .i. vsnee
Dendro. i. arbor per o. sʒ dendron vel dendrios vel dendre. i. magnū arbastū. i. magna arbor: z est arbor faciens glandes: que vocatur quercus: pro qua. l. l. bullos
Dendrodes est species quinta titimalli earū que in littera xeucua describuntur
Denich est quoddam granum simile ordeo
Dens derbendium. i. collyriū ablatū de armenia
Dens caballinus vel equin'. i. cassillago: z est iusquiamus
Depon .i. arbor
Depton idem
Deptolion vel deptelium. i. vlmus
Deps .i. pulegium agreste
Deras .i. pellis vel corium
Derasium .i. gariofilata
Deraplios .i. apium risus

Cap. xii.

Dermata gre. lati. solea calciamentorum. Dias. capitu. dermata. Dermata sunt solee que remanserunt de calciamē to veteri rupto. Posse. Dias. vsta putrida vlcera post inflationē transacta mirabiliter sanat: vel ea vlcera que sine inflatiōe sūt desiccatiuus est enim cinis earū. vlcera vsta vl' ea que vocātur paratrimata vel furfures de sudore excernunt z siccant.
Dererigum .i. cantarides
Derep .i. corruptio stomachi
Deremon. i. sonus in gutture qñ moritur homo
Deriden .i. spica romana
Deril .i. almea
Dezisar .i. abrotanum
Derima. i. cutis: inde astrodimia. i. pisces degētes in cōchis z habent durum corium
Deronicon quid est. l. l. varonig
Derobub .i. bub
Derolisar .i. mentastrum
Derumegum .i. doronigi
Dei unagati .i. esula
Derusan .i. rupis concauum
Desatagin .i. acetosi
Desarion .i. satyrion
Desaphos .i. sarcocolla
Desebel. i. vene rubee cooperientes oculum
Desenem .i. adeps zirbi cameli
Desem idem
Deseful .i. fungus
Deseran .i. cretani marini
Deses .i. desisum
Des domestica .i. dex domestica
Desisum. i. atria grece: z additur qđ est polenta
Desidie .i. delectationes
Desilac. i. rubedo in palpebris cum grossitudine z asperitate
Desupyon .i. barba hircina
Desudatio. i. passio que vocat' sterrigolico i esta te ppter multum sudorem quē Almansor tractatu quinto vocat albasaph

Desuplon idem
Destructum.i.rostrum corui:et est quoddam ad ditamentum
Detei .i.dethu
Dethei idem
Dethel .i.faba lupi
Dethis .i.lac crudum
Dethi .i.cruda
Detisar .i.amomum
Dethui.i.granum simile ordeo et longius et stricti us:magis solidum et amarum.in india inuenitur Plinius cap.dethui:et est farrum declinãs ad ca. et sic. i tertio.et est stipticum valde.et confert dolo ribus ani et mollificationi eius sedendo in ei⁹ de coctione.
Detui idem
Denia: Dias.panax dicitur quod est esula:apud Auic. scebram
Denider vel denidar e spẽs sanine vel abelexer l.

Cap.xix.

D Exeris gre. lati.gladiol⁹.Ubi sciendum q duo sunt species gladioli.vna quam inuenies in .l.gaspatella.et alia que ponitur hic.il la puocat ventrẽ et ista stringit. Dias. cap.dexeris. Dexe ris habet folia simi lia iridi: sed latiora et acutiora: et bastam in me dio folioꝝ cubiti vnius longam et grossaz: in cu⁹ virgis sũt capitella trigona:sub ipis flores habẽs purpureos:et in medio feniceum colorem.semen eius in folliculis est simile cucumeris semini:rotũ duz et nigrum:gustu viscidum.radix est illi nodo sa longa rufa.Plinius cap.de gladiolo.Gladiolũ omnes nouerũt.gladiolus dicit᷑ q sit folijs simili bus thyrso cubitali floribus purpureis. Posse. Dias. Uulnera capitis optime curat. fracturis medet᷑ ossa confracta excludit.omnia infixa corpori euo cat imposita. si vo partes tres florũ ei addant᷑ et radicis centauree partes qnqꝫ:et mel sufficiens: et acetuz:et vt cataplasma imponatur tumores et du ricies sparget.bibitum conquassationes reformat lateris dolorem tollit. strãgurijs et sciaticis optĩe opitulatur.radix eius fluxum ventris stringit .cũ dulcore et aqua maritima accepta semen eius diu reticum est:quod valꝫ obulo vno accepto:aut.ꝫ.i. cum vino oĩa vt supra facere potest.cum aceto bi bitum splen siccat.Item radix ex vino potata ve nena destruit:et mẽstrua prouocat.trita vo in mo dum fomenti imposita furunculos et spinas d cor pore extrahit et omnẽ duritiem dissoluit et euapo rat.Plinius radix eius potata cum vino ad vene num pficit.fetum et menstrua prouocat.Item tri ta et imposita furunculos et spinas ex corpore ex trahit:et omnẽ duriciem dissoluit et euaporat.

Cap.xix.

D Ex domestica vel hes arabi. gre.et latine myrtus. Sera. li.aggre.ca. dex domsti ca.et est de ea fortis viriditatis declinans nigredi ni.et de ea alia est que declinat ad rubedinem.et il la que declinat ad nigredinem confert magis in medicinis:et similiter grana eius:.ppie que ex ea est montana.et substantia eius est composita ex v tutibus contrarijs.et illud qd vincit plus in ea est substantia terrea frigida.et est in ea cum hoc res calida subtilis.et sapor eius est stipticus. et nabach est minus stipticus q̃ꝫ flos myrti et q̃ꝫ sũmitates et q̃ꝫ fructus et q̃ꝫ succus.et virtus omniũ partiuꝫ est plus desiccatiua q̃ꝫ nabach.et folia sicca sunt i hoc plus q̃ꝫ hu.quia humidis admiscetur aliqd aquo sitatis. alancethabon est res que nascitur in stipi te arboris myrti: et est res desiccatiua:cuius color est sicut color arboris myrti. Et idem auc. Aben mesuai.succus eius confert dolori pectoris et pul monis:et stringit fluxum ventris cholericum:et cõ fortat stomachum:et est bonus vlceribus mẽbroꝝ interioꝝ.fortificat viscera.retinet fluxum menstru orũ.et grana eius conferunt sputo sanguis a pecto re et pulmone: et conferunt stomacho sua pontici tate.et alancethabon valet sicut myrtus et fortius q̃ꝫ folia myrti. Dias. cap. de myrto. Myrtus fri gidam in se habet virtutez et extenuatoriam substantiam:calefacit et fortiter de siccat.vna est alba et alia est nigra:vtraqꝫ tñ oib⁹ est nota.folia eorũ et semen:et cime:et succus stipti ca sunt.nigra vo plus stringit. Gal. vij.sim.phar.ca.d myr to ₰m translationem grecam. Myrtus ex contrarijs substantijs et hec planta cponitur.dominatur aũt in ea terrestre fri gidũ.habet et quid subtiliter ca.vnde fortiter sic cat.sunt aũt folia et pullulationes et fructus et succ⁹ non multum differentes ₰m stipticitatem in plan tis que in stipite et ramis eius fit cumulosa:quam quidam mirrham denominant:inq̃ꝫtũ est siccior predictis intantũ desiccat et stipticat vehemẽtius. conseruant autẽ eam quidem incidentes: deinde assumentes vino et trociscos formantes.sunt autẽ et sicca folia sicciora viridibus.mixta est enim ali qua humiditas viridibus.succus aũt nõ ex folijs solum exprimitur sed ex fructu.constipatiua vero sunt oĩa talia extra corpus apposita et interi⁹ sum pta:eo q nullam habent mixtam substantiã pur gatinam.Et idem in libro de cibis. oleum quod comeditur nullum noui habens tantam stipticita tem q̃ꝫtam mortella.merito igitur ut alimẽta qui dem ipso raro:vt medicina aũt continue vtimur efficax quidem est ad quecũqꝫ est oportunitas in frigidatiõis et stipticitatis.alimentum aũt paucis simũ habet. Aui. li.ij. capi.de myrto. Myrtus in ipso est amaritudo cum pontici tate et dulcedine et frigiditate .ppter põticitatẽ suã et ipsius buchum est fortius.et fiunt ex ipso trocis ci cum syrupo stiptico.et in ipo quidem est substã tia terrea:et substantia subtilis pauca.et ipsius qui dem buchum est quidem super virgultum ei⁹ in colorẽ virgulti ipsius:habens formã plante man⁹ et figuram eius.et in oleo ipsius sunt oĩa iuuamen ta que dicuntur. et est fortior que ad nigredinem

declinat: et proprie alkasfresui: rotunda habens folia precipue montana ex ea tota. et flos eius melior est et eius quidem succus cum veterascit debilitatur et fit cortex: ideo oportet ut ex eo trocisci fiant. in ipsa est caliditas subtilis et magis dominans. et in ipsa est frigiditas. et eius quidem stipticitas est maior frigiditate eius. et videtur quod eius frigiditas sit in ipso: et siccitas ipsius in termino secundi.

Posse. Ser. anc. Aben mesuai. succus eius confert dolori pectoris et pulmonis. et stringit fluxum ventris cholericum. et confortat stomachum. et est bonum vlceribus membrorum interiorum. fortificat viscera: retinet fluxum menstruorum. et grana eius conferunt sputo sanguinis a pectore et pulmone. et conferunt stomacho sua ponticitate. et mancethabon valet sicut et myrtus et fortius quam folia myrti.

Dias. Sanguinem excreantibus datur. bene stomaticis conueniens est. vrinam mouet. scorpionis morsui imposita atque potui data prodest. folia eius virentia vt cataplasmata apposita medentur vlcera fluentia. arida vero contrita aspredine diaforesim faciunt. Item bacharum viridium succus aptatur sanguinem spuentibus: ipse quoque comeste eadem faciunt. ex vino decocta et in modum cataplasmatis imposita extrema vulnera sanat. coctura nigre vino mixta capillos stringit. cum pollina vero tritici mixta et imposita tumores oculorum compescit. et egilopis vtiliter facit. grana eius contusa et expressa vinum faciunt quod decoqui expedit ne acescat: et vase picato seruari. facit autem contra ebrietatem: quia cohercentis virtutis est. et ad furfures capitis et caua vulnera si frequenter inde lauentur expedit. et capillis fluentibus prodest. fit etiam oleum de folijs eius contusis et in oleo diu decoctis quod encatismis prodest. et articulis vel fracturis vtiliter imponitur. sed et maculas perfricatum emendat. aures pus eijcientes curat si tepefactum immittatur. folia trita cum aqua et imposita rheumatismum vulnerum sanat: vel loca fluentia. fluxum ventris emendat. ignem sacrum et tumorem testium compescit. sicca et cribellata panaricijs et verendis prosunt locis. Item folia eius et medio piperis adiuncto madidis prosunt.

Sera. supradicta ponit de mente Diascor. et vltra addit etiam de mente eiusdem quando in decoctione eius fit sessio confert exitui matricis: et intestini inferioris: et fluxui menstruorum et humiditatibus antiquis a matrice manantibus et abstergit furfures capitis et vlcera. hu. eius: et retinet fluxum capillorum. et miscetur in vnguentis que iuuant ad hoc. et decoctio foliorum eius confert multum in sessionibus. et confert relaxationi iuncturarum. et quando ipsa proijcitur super ossa fracta que nondum sunt consolidata ipsa accelerantur ad consolidationem. et distillata in aurem a qua emanat sanies ex vlceribus confert. et denigrat capillos. et succus foliorum eius etiam facit hoc. et quando eius folia teruntur et proijciuntur super eis aqua et parum olei onfancini aut ro. aut vini: et fit inde emplastrum confert vlceribus hu. et membris ad que fluunt hu. et confert fluxui antiquo: et formice: et herisipille: et apostematibus intestinorum: et fistulis eorum. et quando teruntur sicca et ponuntur super panaricium iuuant. et ponuntur in subascellis et inguinibus: et auferunt fetorem eorum et abscindunt sudorem eorum qui habent cardiacam diaforeticam: et confortant ipsum. et miscentur cum oleo et curant combustionem ignis et panaricium. et exprimitur succus foliorum ipsius proijciendo super ea vinum vetus: aut aquam pluuialem et postea exprimuntur. et oportet vt ille succus fiat dum sunt recentia: quia postquam desiccatur debilitatur virtus eorum.

Aui. Myrtus retinet solutionem et sudorem et omnem fluxum sanguinis et omnem fluxum ad membrum. et quando cum eo fit fricatio in balneo confortatur corpus et desiccantur humiditates que sunt in cute. et embroce quidem decoctionis eius cum super ossa effunduntur velocius fit eorum restauratio. et quod ex ea vstum est loco tucie ponitur ad hoc vt bonus fiat odor corporis. et confert omni fluxui sanguinis linitum: et loco emplastri super positum et bibitum: et similiter eius rob. et rob fructus eius et ipsius quidem nutrimentum est paruum. et in syrupis quidem non est qui constringat et prohibeat dolorem pulmonis et tussim preter syrupum eius et eius oleum et succus et decoctio ipsius confortant radices capillorum: et prohibent casum et prolongant eos et denigrant: et proprie ipsius semina. et decoctio seminum eius in butiro prohibet sudorem: et rectificat rasuram venarum. et folia eius sicca prohibent fetorem ascelle et inguinum. et ipsius cinis loco tucie ponitur: et confert panno. sedat apostemata calida et herisipillam et formicam et bothor et vlcera. et quod est super ambas volas et adustionem ignis cum oleo et similiter eius syrupus et emplastrum factum ex folijs ipsius cum oleo et vino: et post ipsius commixtionem cum eis: et similiter eius oleum: et vnguentum factum ex ipsius oleo. et similiter confert ipsius succus si proijciatur super panaricium: et similiter cerotum factum ex eo. et cum decoquitur etiam eius fructus cum vino et fit ex eo emplastrum sanat vlcera que fiunt in ambabus volis manuum et in pedibus et adustionem ignis et prohibet eos a vesicatione. et similiter eius cinis cum ceroto emplastrum factum ex fructibus decoctis in vino est conueniens mollificationi iuncturarum. retinet fluxum sanguinis ex naribus. et abstergit furfures. et exsiccat vlcera capitis et vlcera auris. et ipsius pus cum ex ipsius aqua in ipsam distillatur. et confert ipsius syrupus mollificationi gingiue. et eius folia cum vino decoquuntur et fit inde emplastrum sedans sodam: et ophthalmiam. et cum decoquitur cum ordeo sanat eorum apostemata. et ipsius cinis ingreditur in medicinis vngule. et confortat cor et aufert tremorem cordis. et confert fructus eius tussi propter dulcedinem suam. et retinet ventrem vtentis eo si est solutus sua stipticitate. et confert fructus ipsius sputo sanguinis. et etiam eius rob similiter confortat stomachum proprie. Rob eius et eius semina prohibent cursum superfluitatum ad stomachum. succus fru

ctuū ei⁹ ē ꝓuocatiu⁹: ⁊ ipſemet ꝯfert ardori vrine ⁊ ardori veſice: ⁊ ē bon⁹ in ꝓhibendo menſtruoꝝ ꝓuocationem. ⁊ eius aqua ſtringit naturam. ⁊ retinet ſolutionem cholericam ⁊ melancolicam linita ⁊ ipſa cum oleo ſiſamino expellit phlegma ⁊ ſolutione emittit ipſum. ⁊ decoctio fructuum eiuſ confert fluxui humiditatū matriciſ. ⁊ confert emplaſtratio inde facta emoroidibus. ⁊ confert apoſtemati teſticuli. ⁊ eiuſ decoctio confert morſui rutele. ⁊ ſimiliter fructus eius cum potatur cum vino: ⁊ ſimiliter puncture ſcorpionis.

Dex domeſtica	idem qđ ſupra
Deyos	.i. ſorbe
Deyſon	.i. almea
Deyſon	idem
Dhnebatil	.i. cauda equina
Dhnebachil	idem
Dheneb	.i. cauda
Dheeb	.i. aurum

Cap. 214.

D Henebhachil arabi. vel dhenephachali: grece hyppuris: vel equiſecō lati. vō cauda equina.

Ser. li. ag. c. dhenebhachil. Dhenebhachil. i. cauda eqna: ē planta hñs ꝯcauas vͣgas. qͬꝝ color vergit ad rubedinē multaꝫ: ⁊ ſunt aſpere multum: ⁊ plene multiſ nodis: que virge inuoluūt ſe vicinis arboribus: vel aliȷ̃s circumſtantibus rebus. ⁊ habēt folia ſimilia iuncis ⁊ in ſūmitate acuta non dura: ⁊ plurima denſa ſm capita ſurſum eleuata. aliquando egreditur a muris in quibus naſcitur: ⁊ declinat inferius propter multitudinem folioꝝ que ſunt ſicut coma. ⁊ videtur ſicut cauda pendens in muro: ⁊ ꝓpter hoc ſic nominatur. ⁊ nodi eius ſic egrediuntur vnuſ ab alio. ⁊ habet radicem duram lignoſam. naſcitur multuꝫ ꝓpe aquas ⁊ in locis humidis. Plini⁹ ca. hyppuri Hyppuri a grecis dicta eſt: ⁊ eſt dictuꝫ equine ſete ſimilis. grecoꝝ varia circa hoc opinio. alia pini foliȷ̃s ſimilitudinem nigritantem eodem nomine appellant. aliȷ̃ hyppurium. aliȷ̃ ephedeon. aliȷ̃ anabaſdin vocant: traduntqꝫ iuxta arbores naſci ⁊ aliquotiens de pariete dependet comis uel iuncis nigris: vt equoꝝ cauda: geniculatis ramis. folia habet acuta in ſūmitate tenera exigua: ſemen rotundum ſimile coriandro: radice lignoſa. ⁊ naſcit̄ in arbuſtis maxime.

Dias. cap. hyppuris ſiue anabaſis. hyppuris. i. cauda eqna aut anabaſis. naſcitur in locis humidis ⁊ ī monumentis. habet haſtas rufas: ⁊ aſperas: ⁊ nodoſas: que haſte quicquid vicinum habent alligant in quibus folia ſunt in ſūmitate acuta: ⁊ tenera: ⁊ iunco ſimilia ⁊ ſpiſſa: ſurſum aſcendentia. hec etiā aliquotiens de pariete pendet comis plena abundantib⁹ ⁊ nigris ſicut caude. radices ſunt ei lignoſe ⁊ dure. virtus eſt ei ſtiptica.

Gal. vi. ſim. phar. ca. de cauda equina. virtus hui⁹ plante eſt ſtiptica cum amaritudine pauca. ⁊ ꝓpt̄ hoc deſiccat violenter cum mordicatione: eſt fri. in primo: ſic. in ij. Paulus cap. de cauda equina. ē quedam cauda minor: que grece vocatur corſanda: habēs ſtipitē ſubruſuꝫ ⁊ folia ſupiora minora.

Aui. li. ij. cap. de cauda equina. Cauda equina eſt planta naſcens in locis concauis ⁊ vallibus: habens ſtipites concauos ad rubedinē declinantes aſperos duros: nodoſa cum nodis intrantib⁹: ⁊ apud nodos ſunt ſicut folia ſquinanti minuta ſpiſſa: ⁊ adheret arbori cui appropīquat deinde generant̄ ex ea extremitates plures ſicut cauda equina. ⁊ habet radicem duram: eſt fri. in primo: ſic. in ſecundo. eſt ſtiptica: ⁊ ꝓprie ſucc⁹ ei⁹ eſt vehementis exſiccationis ſine mordicatione.

Poſſe. Diaſ. Succus eius narib⁹ ſanguinem profluētem abſtinet. dyſentericis cum vino bibita medicatur. vrinam prouocat. folia eius impoſita vulneribus recentibus paracoleſiꝫ faciūt. ⁊ radix ⁊ herba eius tuſſientibus ⁊ ortonicis medicantur. conquaſſationibus opitulātur. dicitur vero inciſiones veſice ⁊ inteſtinorum ſolidare. interocellicis folia ei⁹ cum aq̄ bibita preſtant effectum.

Ga. Uulnera maxīa gnīmo ⁊ contra emiſſionem ſanguinis ⁊ fluxuꝫ muliebrem: ⁊ contra dyſenterias etiaꝫ ⁊ ceteros ventris fluxus hec herba pharmacum validū eſt cum aqua vel vino. ſcribunt autem quidam hanc veſice necnon ſubtiliuꝫ inteſtinoꝝ vulnus ſanare. ſuccus autē eius emoroſagiȷ̃s que ex naribus confert: ⁊ fluidis paſſionib⁹ ventris cum aliquo vino pontico bibita: vel cū aq̄ ſi contingant febrientes.

Sera. auc. Diaſ. quando folia eius piſtant̄ ⁊ fit cū eis ēplaſtruꝫ congluctinat vlcera recētia. ⁊ ſi ſint nerui inciſi conſolidat eos. ⁊ decoctio radicis ⁊ foliorum eius quando datur in potu confert tuſſi antique ⁊ coartationi anhelitus. ⁊ ſi potet̄ trita ⁊ ſicca idem faciunt. ⁊ quando fit emplaſtrum cū eis recentibus confert attritioni lacertoꝝ. Paul⁹: cauda equina minor curat ⁊ delet antracem ſumpta ⁊ emplaſtrata.

Aui. Cauda equina eſt valde iuuatiua ad fluxum ſanguinis. conſolidat vulnera ⁊ vlcera mirabiliter. ⁊ ſi in eis ſunt nerui conſolidat etiam. confert quādo linitur aut fit ex ea emplaſtrum inteſtinis. confert etiaꝫ apoſtematibus calidis ſtomachi ⁊ epatis ⁊ hydropiſi ⁊c. Dia grece quando eſt vna pars per ſe debet ſcribi per i iota: ⁊ non per y. vt diamargariton ⁊c. vnde per i iota ſignificat ſyrupum vel electuariuꝫ vel ſignificat prepoſitionem. De dya vō quando ſignificat duo per y debet ſcribi ſꝫ qđ latini vtuntur. ſm veritatem vero dya grece per y idem eſt quod duo. vnde dyalogos id ē duoꝝ ſermo. dialetica vō per i iota debet ſcribi: ⁊ eſt dictū ratiōalis diſciplina. dyalektika ſcribit̄ per y vt dicit grecus. vnde dia per i electuarium vel confectio vel ſyrupus: vt diamoron. i. ſyrupus đ moris: ⁊ diacalamentum. i. electuarium de calamēto. ⁊ diacyminum. i. electuariuꝫ de cymino. ⁊ multa alia electuaria que infra nominabuntur. ſimiliter dia. per i iota ſignificat de prepoſitio: vt trociſci dialectri. i.

trocisci de electro.i.karabe. Sed attendenduȝ ꝙ quando dia ꝑponiť significat syrupũ vel electuariũ:vt diamoron vel diacalamentũ.qñ vo postponitur significat de ꝯpositio:vt trocisci dialectri.i. trocisci de electro.⁊ trocisci diasisolidon.i.trocisci de alkekẽgi ⁊c.sed illa regula videť habere exceptionẽ in vno electuario posito a Gal.in antidotario suo:⁊ etiã ĩ damasce. qȯ vocať diacurcuma:⁊ tñ ñ ẽ eplastꝛ ȯ curcuma:qꝛ ñ ṙcipit aliqd ȯcurcuma.vbi sciẽdũ ẽ ꝙ illȯ nomẽ fuit ĩpositũ ꝑdc̄o electuario ꝓpť quandã siĩitudinẽ quã hȝ ipsũ in colore cũ curcuma:qm̃ recipit crocuȝ cuiꝰ cã tingiť electuariũ tãq̈ȝ si recipet curcuma:⁊ ob ħ diacurcuma vocať:qꝛ ṙcipit crocũ q tĩgiť coloṙ curcume

Dialon.i.de sale: vñ ẽplastꝛ seu cerotũ dialon.i. ẽplastꝛ.seu cerotũ de sale dictũ a sale qȯ recipit:nã alos grece sal. Diabachanũ a baccis lauri dictũ

Diaquilon est male scriptũ:nã dȝ scribi diachilõ .i. ꝯpositio facta cũ succis vel muscillaginibꝰ q̃ sũt sicut siccus:nã chilꝰ.i.succꝰ.⁊ syꝛupꝰ diarodon damasceni est similiť male scriptꝰ:qꝛ rodon.i.rosa:⁊ ipse syꝛupꝰ nõ recipit rosas; ſȝ dȝ dicere syꝛupus diachilon:quia fit de succis

Diarodon dr̃ a rosis q̃ rodon vocanť: qꝛ maioꝛ pars rerũ ingredientiũ in eo sunt rose

Diaberes grece. Jo. Sera.inquit ẽ eius intentio penetratio ex eo ꝙ penetrat ĩ ea id qȯ bibiť ⁊ currit ⁊ nõ tingiť:⁊ noĩať dipsacos. ⁊ eius intentio ẽ sitire faciens:quoniam accidit in ea sitis vehemẽs

Diaforare.i.resoluere:⁊ cõsumere.inde diaforetica.i.resolutiua:⁊ cõsũptiua.ide.diaforesis.i.resolutio vel sudoris ꝓuocatio ⁊ poroꝝ rarificatio

Diabibas.i.penetrare Diabissara est cõfectio diarũdis a bissara quã recipit:⁊ est almel

Diabrosis grece qñ per coꝛrosionẽ vel cõmestionẽ venarum fit emoptoica passio.

Diachartuȝ a charta diciť que herba est superiꝰ sic vocata in pꝛopꝛia littera

Diacareos diciť eo ꝙ de succo coꝛticũ nucũ ṙcẽtiũ fit que sic vocať.l.l.carpocareos

Diacelidonion vel diadelidon.i.diarundinum

Diamarta.i.oleum quo vtebatur Marta

Diaroma.i.electuariuȝ de aromatibꝰ

Diaciminon.i.electuarium de cymino

Diaclisma .i.oꝛis collutio

Diacodion dicitur a codio quod est papauer ⁊ est diapapauer

Diafricon dr̃ a lauro vel a baccis eiꝰ q̃ sic vocať

Diadascala.i.magistralis ꝯfectio: nã diadascalꝰ gre.i.magister Diaelectri ⁊ sunt trocisci diaelectri.i. de karabe:nam electrum.i.karabe

Dialipides.i.defectio coꝛdis vľ syncopis

Dialipon idem quod supꝛa

Diafinicon vocať vnguentũ palme qȯ diacalcadis diciť:nam fenis vel finicon grece palma est.⁊ illud vnguentũ ponitur ĩ antidotario damasceni ⁊ sũt duo vnguẽta sic vocata.⁊ siľr ꝑonũť ibi duo ẽplastra q̃ dicũť ẽplastra diafinicõ.siľr diafinicõ diciť electuariũ laxatiuũ ab eodẽ positũ ĩ antidotario suo:qȯ fit ȯ carnibꝰ dactiloꝝ qui affinichia vocanť:quos multi antiquoꝝ palmulas vocabãt

Diaforesis.i.resolutio vel poꝛoꝛuȝ apertio. inde diaforeticũ.i.poꝛoꝝ apitiuũ. ⁊ sudoꝛ diaforeticꝰ.i. q fit poꝛoꝝ aptiõe Diaphlagma est mẽbꝝ distiguẽs spũalia a nutritiuis Diateteon ab itea qȯ ẽ grece salis Dialac ẽ dialacha a lacca dictũ:⁊ poniť ĩ viatico Dialecanon demostenes cũ lenitiuũ fuerit passiõis:qȯ greci dialmia vocant musio etiam cap. depꝛeuocatione matricis

Dialimateos. Theodoꝛus pꝛiscianus cap. de doloꝛe capitis est tempus in quo est anesis: id ẽ quies ⁊ interpolatio

Diamachir a mace quem recipit

Diamilon cidonion a cidonijs

Diamellicos a melle quod recipit

Diasisalidos dicuntur trocisci de alkekengi a fisalidos qȯ est kekengi

Diafidelicon.i.emplastrum fidele

Diacresis.i.emplastrum faciens crisim

Diamilon a malis que grece milia dicuntur

Diamolibdina a plumbo qȯ molibdo dicitur

Diamoꝛon .i.a moꝛis

Diapitikin ĩ ĩ e latinũ vertiť diapeteken grece dieta.Coꝛnelius celsus illis tpibus in tres pteſ medicina diuidiť.vna est de dieta.altera de medicamẽtis quã farmakeitiken vocant

Diaplasmata grece vocanť odoꝛifere confectiones que ex siccis odoꝛibus cõponũť.

Diaui trocisci a vioľ dci:vñ trocisci dauí.i.ȯ vioľ

Diapsis gre.saniositaſ.ľ cũ sanguiſ excreať ľ exit

Diastreo .i.ȯ cocleis ostreoꝝ

Diassongos comon.i.ȯe spongia

Diametꝛ.i.rectũ directũ Diatron.i.vlcꝰ vetustũ

Diaces gre.rheumatica passio qñ.f.sanguinis tumoꝛ mẽbꝛo supuenit maxĩe ĩ iũcturis ⁊ in facie

Diacoꝛiaſ ẽ cũ due pupille sũt ĩ eodẽ oclo ꝯstitute

Diacopia.i.mediocris solutio ossis capitis

Diagridiũ.i.scamonea Diabꝛosis.i.coꝛrosio

Diatesi.i.diuisio Diatritũ.i.spaciũ triũ dieꝝ

Dianisia.i.flos cicoꝛee Diascus.i.cuscute

Diacolũba.i.vertebꝛũ:vt in Alexãdro de auribꝰ

Diamõtos.i.saxifragia Diacume.i.ṙsina ñ frixa

Diascoles.i.dilatatio Diantos folia hȝ os mũdi silia ſȝ paruioꝛa.nasciť ĩ locl huĩdis:cꝰ ꝯplexio ⁊ vtꝰ ħȝ Pli.ẽ sic̄ capilloꝝ venerꝭ:ꝑ q̃.l.l.adiaton

Diacopoꝛegia .i.stercus capꝛinum

Diacopia.i.elitropia:⁊ ẽ spõsa solis vel solissega

Diamoꝛosi ꝯbustũ.i.bleta

Diasrumidis.i.muscillago Diascopion.i.stercꝰ

Diacopoia.i.ꝯfectio lactis Diaxilon.i.cyperũ.

Diacilõ.i.succꝰ fenugreci Diasacõ.i.venenosũ

Diabꝛosis.i.resudatio Dialipon.i.deficiens

Diadapniodon gloꝛiõ.i.epibima ex lauro viridi

Diatiuiras.i.diarũdinũ Diaria.i.simplex fluxꝰ ventris Diapnes est inuolũtaria eductio vrine

Diamas.i.qdã lapis Diarodomel fit ȯ melle ⁊ rosis:vt Alexãder ca.de fastidio stomachi

Diaspermatõ.i.ȯ seminibus herbarum

Diacurcuma ẽ qdã ꝯfectio:ꝑ q̃.l.l.dia grece

Diamarte est quedã confectio sic dicta

Diaiacur.i.diacodion Diafron.i.vlcus vetustũ

Dieta gre.vita vľ reǵla Dietiki.i.clerici reǵlares

Diexatū.i.anisum   Dietamiū.i.diptamū
Dierisis.i.diuisio   Diochiteri.i.polipodiuz
Diocheri idem   Diosanos.i.gariofilata

Diuretic⁹.i.hn̄s vias epatis opilatas ⁊ vrine:⁊ iō dr̄ medicina diuretica:q: curat diureticū. vn̄ diureticus ē nomē morbi:vt apparet in.l.hasab ō site lz coīter dicat̄ diureticū.i.aperitiuū:⁊ dici pōt ex q̄ curat morbū diureticū   Dibic.i.visc⁹ quercin⁹
Dibial.i.vsnee   Dibisarison.i.elenum
Dicapson.i.foliū

Cap.zis.

DIchanacha ara. grece ediosmon:lati.vō mēta.Menta ē herba cui⁹ plura sūt gn̄a. est eniz q̄dā domestica q̄ ꝓpe hortulana dr̄: vel coīs vel odorifera.⁊ h̄ calefacit i 3° ḡdu ⁊ ꝯfortat. Est alia siluatica q̄ mētastꝝ dr̄:⁊ hz maiorē v̄tutē calefaciēdi.Est alia mēta q̄ lōgiora ⁊ acutiora ⁊ latiora hz folia.⁊ h̄ mēta romana vł saracenica dr̄.hec magł diuretica ē q̄z alie.Est alia mēta q̄ dr̄ aq̄tica ⁊ vocat̄ sisimbriū vł balsamita.Et ē alia menta q̄ dr̄ mēta nō odorifera ꝫ Gal.⁊ ista ē calamentū.

Ser. li.ag.cap.dichanacha.Dichanacha siue dahanacha.i.mēta.⁊ ex ea ē domestica ⁊ siluestrł.⁊ ramuli domestice qn̄ maturāt̄ habēt colorē celestē ⁊ sūt interi⁹ cōcaui.⁊ ī sūmitatib⁹ ramorꝝ sūt q̄si licinia.⁊ viret ⁊ auget̄ estate ⁊ hyeme ⁊ hz odorē bonū.Est aūt alia spēs mēte siluestris cui⁹ folia sūt aspera ⁊ pilosa paruis pilis :maiora folijs sisimbrij paꝝ ⁊ ī odore suo ē pīguedo. ⁊ est min⁹ iuuatiua ī medicina q̄z spēs alia.Et dic̄ Gal. ꝙ ī sba ei⁹ ē pl⁹ de sbtilitate q̄z ī alio oler̄.⁊ ī sapore ei⁹ ē parua caliditas ⁊ pōticitas.⁊ v̄t⁹ ei⁹ ē ca. ī tertio gradu. Dias. ca.ediosmon.i.mēta:qdā noīnāt eā hachanacha:est herba oīb⁹ nota:q̄ v̄tutē hz t̄mātica:⁊ stipticā:⁊ serāticā.

Gal. vi.sim.phar.ca.ediosmū.Ediosmuz vel menta:qdā aūt mētā odoriferā noīant est āt q̄dā nō odorifera mēta:⁊ calamētū vocant. acres aūt sūt gustātib⁹ vtreq̄z:⁊ ca.v̄tutł ex 4°gra. calefactōis debilior tn̄:que ē odorifera calamēto ⁊ min⁹ calefactiua.vniuersalit̄ enī loquēdo h̄ qdē q̄si agrestis q̄dā ē:illa vō domestica q̄ ꝓpt̄ acq̄sitā ex hortēsi cultura huīditatē ad libidinē moderate ꝯcitat.iest āt h̄ oīb⁹ qb⁹ adest semidigesta humiditas ⁊ vētosa.ꝓpt̄ h⁹ āt herbe ꝯplexionē qdā circa apāta cū farina ordeacea supponūt eā qd̄ calamētū facere negt eo ꝙ vehemēti⁹ q̄z illa calefacit ⁊ exsiccat.hz āt qd ⁊ acerbitatł ⁊ amaritudīs ī se amaritudīe q̄ lūbricos īterimit.⁊ acerbitate exsiccando bibita recēs excreationē sanguīs ꝓhibz.est aūt ꝫm sbaz sbtiliū partiū sicut ⁊ aliq̄ alia herba.

Aui. li.ij.ca.de mēta.Mēta ē ca.⁊ sic.in 2°.⁊ ī ꝑsa ē humiditas supflua.in ipsa ē v̄tus calefactiua stiptica ꝓhibēs.⁊ ē sbtilioris sbe olerū que comedūt̄. Pos. Cōtra syncopim ex debilitate cū febre vł sine fe. siue ex medicīa vł q̄cūq̄z cā ꝯterat mēta:⁊ dissipet̄ cū aceto:⁊ frustū panis assi in igne ponat̄ cū aceto ⁊ dimittat̄ tādiu ꝙ bn̄ humectet̄:⁊ narib⁹ applicet̄:⁊ exīde fricent̄ labia gingiue ⁊ dentes ⁊ liget̄ ī temporibus sup venas pulsatiles tēpoꝝ ⁊ brachioꝝ:⁊ patiens masticet ⁊ humiditatē trāsglutiat. ad matricē mūdificandū teneritatesł mēte coquāt̄ ī vino ⁊ fiat exīde suppositoriū.ꝯ colicā passionē fasciculi mēte coquāt̄ in vino ⁊ oleo:⁊ sup renes ⁊ pectinē cataplasmet̄.ꝯ fetorē oris ⁊ putredinē gigiuarū ⁊ dentiū ex decoctiōe ei⁹ cū aceto os abluatur. Ad appetitū ꝓuocādū cū īpedit̄ ex frigidis hūorib⁹ existentib⁹ in ore stomachi fiat salsamentū ex mēta ⁊ aceto ⁊ modico cīnamomo seu pipe. ꝯtra vomitū factū ex debilitate v̄tutł ꝯtētiuē vł ex frigida cā fiat decoctio mēte ī aq̄ salmacina ⁊ aceto ⁊ spongia intīcta ori stomachi supponat̄.ꝯ coagulationē lactł ī māmilł̄ p̄dcī fasciclī mēte ī vino ⁊ oleo decocti ⁊ supligati māmilł̄ soluit.hz enī similit̄ vī attrahēdi venenū:⁊ iō qn̄ dat̄ cū aliq̄ medicina ꝯ venenū dat̄ cū succo ei⁹ vł cū aq̄ decoctionis ei⁹.sz succus mēte romane vł saranice vel vīnū decoctōis cū melle mixt⁹.valz ꝯ opilatiōez splenis stomachi ⁊ epatł:⁊ nāliū viaꝝ ex frigido hūore:⁊ etiā ex caliditate sine fe.succ⁹ āt ei⁹ dat⁹ lūbricos occidit.aurib⁹ īstillat⁹ vermes necat.decocta herba ī vino ⁊ oleo cataplasmata soluit scliros sim .i.duriciē apostematū supioꝝ.Mētastꝝ vel mēta siluatica vł agrestis cū caricis coq̄t̄ in vino ⁊ det̄ patiēti frigidā tussiz. vinū decoctiōis ei⁹ ⁊ puluis ei⁹ in cibis dat⁹ digestionē ꝯfortat.fomētū factum ex aq̄ decoctiōis ei⁹ matricē infrigidatā calefacit saccellacio facta ex puluē ei⁹ rheuma frigiduz capitł ꝯstrigit.sz ꝑ mēta aq̄tica.l.l.sisimbriū.⁊ ꝑ mēta nō odorifera .l.l.calamētū. Dias. Succ⁹ mēte bibitus cū aceto sanguinē reijciētib⁹ sbuenit.lūbricos extīguet.ventrē stimulat sbg:uctiōes tollit.cholerā ⁊ nauseā ꝯpescit. duob⁹ aut trib⁹ coclearijs cū succo malīḡnati acidi accepta ⁊ īposita cū polēta apāta spargit.in frōte posisita dolorē capitł mitigat. tumorē māmaꝝ ꝓpter coagulationē lactł tollit.sale addito morsib⁹ caninis opitulat̄.succ⁹ cū mulsa dolorē auriū depellit aū coitū mł̄ieri supposita iter ꝑstruit gēitale.asperdinē līgue dislenit.lac discoagulat.Caseū a putredine tutū seruat.ꝯditurł bn̄ miscet̄ ga eustomaca ē.habētē gīuz odorł efficacia recreat.stomacho nihil ꝯcupiscēti fastidiū detrahit.ī sorbitiōe ptisane optīe ꝓpinat̄.sāguinē excreātib⁹ aride herbe puluis trib⁹ digitł apphēsus ⁊ cū aq̄ ca. ī potiōe dat⁹ oēz īiuriā stoāchi detergit.eadē res etiā vētrł aīalia īterficit.ꝯtusa tēpib⁹ illinit̄ ī dolore capitł.sanguis abūdātiā strīgit ⁊ nimios vomit⁹.hortulana āt hūidior ē ⁊ ad libidinē excitādū mediocrł.hz āt qd amaritudīs ꝑ quā potata lūbricos occidit.ē et stiptica:iō cū pusca bibita recēs sputū sanguīs reprimit.⁊ leptomerł ē pre alijs.sba ei⁹ ē ⁊ agrestis ediosm⁹:folia hn̄s aspa ⁊ maiora.⁊ ī oīb⁹ ē brumosa ⁊ nō vtilis homini. Aui. cū frusta mēte ī lacte dimittūt̄ nō caseat.⁊ cū bibit̄ ei⁹ succ⁹ cū aceto abscīdit fluxū sanguīs ab īteriorib⁹ fit ex ea cū sanich emplastrum ad dubel:lz ⁊ ipsa quidē non est similis mentastro:quoniam in mentastro non est ponticitas.⁊ sunt in ipso resolutio ⁊ calefactio : ⁊ exsiccatio superflua impediens

⁊ ex ea fit emplastrũ ad sodã ⁊ ꝓpe cũ sanich de ordeo. ⁊ fricatus cũ illo asperitas lingue remouet ⁊ succus ei⁹ miscet cũ melicrato: ⁊ instillat ī aurẽ dolorosaꝫ. ꝓhibet fluxũ sanguis ⁊ sputũ ei⁹ ⁊ coagulationẽ lactis ī mãmillis more ẽplastri supposita. ⁊ sedat eaꝝ apostemata. ⁊ ꝯfortat stomachũ: ⁊ calefacit ipsũ. sedat singultũ ⁊ digerit. ⁊ ꝓhibet vomitũ phlegmaticũ: ⁊ sanguineũ. ⁊ ꝯfert ictericie ⁊ ꝓprie syrup⁹ ipsi⁹ adiuuat ad coitũ ꝓpter īflationem q̃ ē in ipsa: ⁊ humiditatẽ hortulanã q̃ nō ē in mẽtastro. ⁊ opilat vasa spermatꝭ. ⁊ īficit vermes ⁊ quando supponit ante horam coitus prohibet ī pregnationem. ⁊ quando bibunt de ea frusta cum granis granati sedat cholericaꝫ passionem. cõfert morsui canis rabiosi: ⁊ est ꝓpria ad illud.

Diceas .i. asarus
Diccea. i. appollinaris
Dicefon .i. volubilis
Didalis. i. cyperus
Didalision idem
Didascalis. i. magister
Difasul. i. electuarium
Difalon. i. mentastrum
Difdab. i. rana
Difasan. i. bdellium

Cap. 216.

D Ifrigis vel defrigis. i. frigi⁹ lapis. Ser. li. agg. ca. difrigis. auc. Dias. sũt ei⁹ tres species. vna nascitur solum ex substantia ⁊ gleba terre. ⁊ nascitur sub petris: ⁊ in aqua in illa insula que postq̃ detrahitur de sub aqua desiccatur ī sole: ⁊ postq̃ desiccatus est aduritur super terrã circumpositis lignis. species võ alia fex est eris que colligitur quando purgatur es: ⁊ hoc quando refusum est es: ⁊ proijcitur aqua super ipsuꝫ donec infrigidatur ⁊ extrahitur ab ere: ⁊ est formula in qua proijcitur: ⁊ reperitur sub eo hec species: ⁊ habet stipticitatem eris in sapore suo. Tertia võ species fit ex marcasita quando pluribus diebus coquitur vt calx. ⁊ fit color eius sicut color magre. ⁊ extrahit a fornace ⁊ reponitur. ⁊ qdam putant q̧ sit spẽs quarta ex eoq̃ est ex lapidib⁹ ex qbus extrahit es. nam qñ incidunt in crucibulo in q̊ ꝯflat es: ⁊ extrahũtur postea lapides repit ex eo postea satis. melius aũt ⁊ electius defrigis est ille ī cuius sapore reperit sapor eris ⁊ ziniar: ⁊ est stipticũ: desiccans fortiter linguam sicut alumẽ. Idem auct. Gali. Uirtus huius prime in sapore est cõposita. nam ibi est res stiptica ⁊ res paꝝ calida. ⁊ virtus eius secunda incarnat ⁊ consolidat bene. ⁊ tertiuꝫ confert vlceribus corrosiuis. ⁊ intrat in medicinis vlcerum oris. similiter hic lapis solus administrat aut cum melle ⁊ confert speciebus squinãtie postq̃ꝫ remotus est ⁊ prohibitus flux⁹ humorum qui fluebant ad hoc mẽbrum. ⁊ ego quidem iaꝫ dedi statiꝫ post incisionẽ vuule ⁊ fui vsus eo in ipo donec fuit consolidata ⁊ curata. ⁊ confert vlceribus factis in pectine ⁊ ano. ⁊ modus administratiõis eius ad hec est sicut modus administrationis eius in vlceribus oris: ⁊ hoc q: hꝫ membra curant cum eiusdem medicinis.

Digegi .i. gallina
Digestoria virtus .i. digestiua
Digelicaroc .i. amomum
Digiti hermetis. i. hermodactili: nam dicunt ab hermes ⁊ dactilis quod est digitus. ſꝫ ſm Aui. est flos hermodactili
Digiti citrini. i. palma xpi
Diafomon. i. faba lupi
Diahimahad. i. cataplasma
Dihmadit idem
Diligi. i. digiti citrini
Dilisson .i. polium
Dilikafor. i. cretani
Dilusiar. i. rapella
Dilusar idem
Dilutum vinum. i. aquatum non purum
Dimag .i. cerebrum
Dimalos .i. ceterac
Dimafon .i. anacardus
Dimisenterion. i. rehumatica dysenteria: ⁊ ē inter epar ⁊ ventrem: ⁊ exinde per venas refundũt ad intestina ea que de cibis effunduntur. succ⁹ enim eorum dum non permutatur in sanguinẽ refunditur in intestinum: ⁊ sic secernitur cum coloribus mixtum
Dimifragia i. agrimonia
Dimilia. i. pulegium martis: ⁊ est diptamum
Dimilea idem
Dinamis. i. virtus: inde liber dinamidiarum. i. liber virtutum
Dinari .i. diureticos curans
Dinazrangina est arbor similis rute q̃ caremus
Dipa .i. ellemum
Dipsa .i. sitis
Dipsacos a Jo. Sera. vocatur diabetica passio .i. sitire faciens. Idem Paulus de eadeꝫ passione sitiunt inquit imoderate: vnde ⁊ dipsacos est appellata
Dipsas. i. serpens cuius morsus sitibundum facit hominẽ vsq̧ ad mortem
Dipsades idem

Cap. 217.

D Iptamum lati. gre. batin: vel diptamon: ara. sandenig. vbi sciendũ q̧ diptamon pulegium serpillum ⁊c̃. oĩa ista sunt spẽs diptami: ⁊ ideo omnes iste tanguntur. Sera. li. ag. ca. sandenig auc. Dias. Sandenig est trium spẽꝝ. vna dicit origanũ eradhio tiri folia hñs similia isopi: ⁊ capita non rotunda: sed velut diuisa in samitatibus virgaꝝ: ⁊ ē semẽ duꝝ. Gal. vi. sim. phar. ca. de diptamo ſm translatiõe grecã. vtus ei⁹ est calefactiua desiccatiua in tertio gradu: ⁊ est subtiliũ partiuꝫ. Et idẽ Sera. supradicto ca. ex eo ē aliud qđ dicit onithis: cui⁹ folia sunt albiora folijs p̃dicti: ⁊ ē magis silis isopo. ⁊ semẽ ei⁹ q̃si in coronula pẽdẽs durũ ⁊ vtus ē in via vtutis supradicti. ⁊ nō ē minoris vtutis q̃ ipsuꝫ. Et idẽ auc. Gal. virt⁹ ei⁹ ē sicut virt⁹ prime speciei: nisi qa ē debilior ea: ⁊ idẽ ex isto est qđ dicit origanũ azaba: cui⁹ folia sunt silia folijs origani ⁊ hꝫ vgas subtiles: q̃ꝝ longitudo ē vnius palmi ⁊ plus. ⁊ sup ipsa ē corona silis corone aneti: in q̃ sunt flores albi. ⁊ habet radices subtiles in quib⁹ nō ē iuuamẽtũ. ⁊ fola ei⁹ ⁊ flores qñ sumũt cũ vino ī potu valẽt morsib⁹ venenoꝝ. Et idẽ auc. Gal. Uirtus ei⁹ est calefactiua ⁊ desiccatiua ī tertio gradu. ⁊ idem Tragoriganuꝫ. ſm Diasco. est planta breuis ī q̃titate sua similis serpillo agresti

nisi quia sūt folia latiora ⁊ fortiora. ⁊ reperitur e eo in aliquibus locis: habens subtiles ramos: ⁊ folia subtilia. ⁊ quidam nominant eam prassium. ⁊ i aliquibus locis reperitur aliud habens folia maiora ⁊ latiora ⁊ maius semen. Et idem auc. Galie. in sapore eius est stipticitas. ⁊ amboꝝ virtus ē ca. ⁊ idem ex eo est quod dicitur alnan vel alnegen. i. pulegium.

Gal. vi. sim. pharmacoruꝫ. capitulo de pulegio. secundum translationem grecam: glicon siue pulegium hec est herba velut acris ⁊ subamara. eius virtus calefacit ⁊ subtiliat vehementer. sufficiens autē signum ꝙ calefacit ēst: quia cataplasmata calefacit. ⁊ siquidem amplius permanserit vlcerat. ꝙ vō subtiliat: quia humida viscosa ⁊ grossa q̄ ex thorace ⁊ pulmōe facile facit expuere: necnon menstrua ꝓuocat. Et ē aliud quod dicitur diptanmū ſm Sera. ⁊ est illō quod quidam nominant alnegen: ⁊ est mescherā resir: siue mesentremesir. nascitur multum in cretensi insula: ⁊ est acuti saporis multū: ⁊ est similis alnegen: nisi quia folia eius sunt maiora ⁊ similia folijs plante dicte artidam. ⁊ artidan quidem est alba ⁊ mollis. ⁊ implentur ex ea cultre sicut ex lana. ⁊ super alnam ⁊ cachimini est res similis lane ⁊ non habet florem nec semen. Et idē est ex eo qō dicitur casudiptamum: qō nascitur in pluribus locis. ⁊ est simile diptamo: nisi quia est minus eo: ⁊ non est ita acuti saporis. ⁊ facit ea que facit diptamū: nisi quia est minoris virtutis. defertur. autē ex cretensi insula. Est ⁊ alia species diptami habens folia sisimbrij: ⁊ virgas maiores virgis sisimbrij. ⁊ in sūmitatibus eius sunt folia similia folijs origani agrestis nigri coloris. ⁊ odor eius est saluie. Et idem virtus prime spēi ē calefactiua ⁊ desiccatiua ī ṫtio gradu ⁊ īcisiua. vnde sicut dicit Dias. qñ sumitur decoctio eius in potu confert morsibus venenosis. ⁊ quando bibitur cum rob succurritur illi qui bibit opium. ⁊ quando bibitur cū sechaniabin succurrit illi qui bibit gypsum: ⁊ illi qui bibit venenum quod dicitur amanarā. i. aconitum: ⁊ ē strangulator. ⁊ quando bibitur cum vino est conueniens attritioni lacertoꝝ: ⁊ restaurat capita eorum. ⁊ quando bibitur ex eo cum aqua ⁊ melle ꝓuocat menstrua: ⁊ confert hydropisi. ⁊ quādo cuꝫ eo ⁊ melle fit loboc curat tussim. ⁊ quando fricatᷣ cum eo corpus cum decoctione eius in balneo curat ictericiam. ⁊ succus eiꝰ curat apostemata gule ⁊ vuule. ⁊ quando miscetur succus eius cū oleo de ireos et eijcitur in nares mundificat caput. ⁊ quando miscetur cum lacte ⁊ distillatur in aureꝫ sedat dolorem eius. ⁊ quando sternitur hec planta in domo fugat animalia venenosa. aliud quod dicitur onithis habet virtuteꝫ ut prima: ⁊ valꝫ ad ea ad que valet prima species. Est alia species que dicitur origanum azaba qua non vtimur. Est alia species que dicitur tragoriganum habēs folia maiora: vt in principio dictum est. arborum virtꝰ est calida. prouocat vrinaꝫ: ⁊ quādo bibitur decoctio eoꝝ laxat ventrem: ⁊ faciunt descendere superfluitates cholericas. ⁊ quādo sumitur in potu cū aceto confert spleneticis. ⁊ quando sumitur cuꝫ vino confert potui venenoso que dicitur alchisa. ⁊ prouocat menstrua: ⁊ administratᷣ cū melle in loboc ad tussim ⁊ ad apostemata pulmonis. ⁊ potio eiꝰ est conferens fastidio ⁊ debilitati stomachi: ⁊ eructatiōi acetose ⁊ nausee. ⁊ datur de eo in potu illᷣ que eructuāt. ⁊ fit emplastrū cum eo ⁊ sanich ordei ⁊ soluit apostemata phlegmatica. ⁊ confert hydropisi. ⁊ ex eo quod dicitur alnaꝫ vel alnegen. i. pulegium quando ponitur supra corpus exterius generat herisipillam: ⁊ si dimittatur longo tēpore vlcerat. ⁊ prouocat menstrua. ⁊ expellit humores grossos per exceptionem a pectore ⁊ pulmone. ⁊ est calefactiuum ⁊ subtiliatiuuꝫ: ⁊ maturatiuū. qñ sumitur prouocat menstrua ⁊ expellit secundinaꝫ ⁊ extrahit fetum. ⁊ quando bibitur cū vino ⁊ sale ⁊ melle expellit superfluitates stomachi. ⁊ cōfert habenti asma. ⁊ quando bibitur cum aceto aqua mixto sedat nauseam: ⁊ mordicationē stomachi. ⁊ purgat superfluitates melancolicas. ⁊ qñ bibiᷣ cū vino confert morsui venenosoꝝ. ⁊ quando applicatur naribus cum aceto excitat syncopizantem. ⁊ qñ desiccatur: cōburitur: ⁊ administratur stringit gingiuas fluxas. ⁊ quando fit emplastrū cū eo solo ⁊ assiduatur donec fiat rubea cutis confert podagre. ⁊ quando administratur cum aceto aufert verrucas que dicuntur ancona. ⁊ quando fit emplastrū cum aceto confert spleneticis. ⁊ quādo fricatur corpus cuꝫ decoctione eius in balneo sedat pruritum. ⁊ quando sedent mulieres in decoctiōe eius confert ventositatibus matricis: ⁊ duriciebꝰ ⁊ ascensui eius ad superiora. ⁊ inuenitur ex planta vna species cuius flos est albus: ⁊ dicitur masculus. ⁊ alia cuius flos est purpureus: ⁊ dicitur femina: ⁊ ambe nominantᷣ ab aliquibus baluā. ⁊ nominātur ꝓpter stercus pastorum: quia quando ipsi comedunt augetur eoꝝ daga. speciei que dicitur diptamus virtꝰ est sicut pulegij domestici: nisi ꝗa est fortioris virtutis: quia non solū bibituꝫ: sed ex eo factum nascale seu fumigiuꝫ extrahit fetū mortuum. ⁊ extrahit sagittas de corpore statim de eo accepto cibo. Alie spēs diptami valent ad ea ad que supra: sed minus.

Diptamon idem quod supra

Diptamicen ſm Dias. herba est habens fruticeꝫ minorem: multas habens hastas tenues ⁊ rotundas similes abrotano: in quibus virgis sunt folia oblonga similia oliue: ⁊ multa sicut amidor: in cuius cacumine ē caput viscido humore. vñ si odor fuerit applicatus sternutamenta ꝓuocat. vñ ⁊ nomē ipsiꝫ a grecis accepit eo ꝙ sternutatio pontamos dicitur.

Diptamū. i. leporis auricl'a

Dipseon. i. sitiens

Dipeson. i. lolium

Cap. xi8.

Dipseus gre. ara. pscnda vl' dipsacos: vl' bar siarbai: vl' aibsacos: la. ṽga pastoris: vel cardo fullonum. Sciendū ꝙ due sūt spēs virge pastoris. s. masculꝰ ⁊ femina. Masculus est quē Diasco. ſm translationem nostram cap. dipseus vocat dipseus: ⁊ est secundū ipsum frutex spinosa

virgam habens longam spinis plenā:folia in circuitu filia lactucl:in singl'is nodis bina hn̄s folia ⁊ ipsa oblōga ⁊ spinosa int⁹ ⁊ deforl spinis plena ⁊ habet etiam contracta folia que pluuiaꝫ ⁊ aurā in se retinent: vnde ⁊ nomen accepit dipseus.i.sitiens. in virgis suis capita surgunt singula spinosa filia echimo maritimo:sed oblongiora:que siccata album faciunt colorem:⁊ in virga deintus vermes nasc **Ser.** li.aggre.cap.barsiarbai auc. Dicuntur. asco. Barsiarbai vel dipsacus ē spina qua pannos abgūt:⁊ latine dicitur virga pastoris: ⁊ cardo fullonum: ⁊ est species spinarum habens stipitem longum spinosum.⁊ folia ei⁹ sūt similia folijs lactucis.⁊ super quelibet nodum stipitis sunt duo folia applectentia stipitē longa spinosa in medio eoꝝ.interius ⁊ exterius habent silitudinē vesicarū aque:⁊ sunt spinosa etiam. ⁊ hn̄t iuxta stipitem concauitatē in qua colligit' pluuia ⁊ ros.⁊ ideo nominātur dipseus.i.sitiens.sup quēlibet ramū eius est capitellum simile echimo marino aliquantulum in longitudine tendens spinosum:quod cum desiccatur fit albū.⁊ quādo scinditur reperiuntur in medio eius vermiculi parui ⁊ ista est virga pastoris masculus.Et idem Sera. loco allegato:sunt eius due species:masculus ⁊ femina.masculus est herba que nascitur omni āno ⁊ habet ramulos seu virgas tenues molles ⁊ sbtiles nodosos.⁊ dilatatur super faciem terre sicut gramen.⁊ habet folia similia folijs rute:nisi quia sunt molliora ⁊ longiora. ⁊ habet iuxta vnūq̄dq; folium semen:⁊ ꝓpter hoc dicitur masculus.⁊ hꝫ florem rubeum.sed femina est quā Sera.vocat in lingua persica berserianum:⁊ Dias.vocat eaꝫ poligonos:⁊ est centūnodia femina:que ara.vocatur barsyarbay: latine v̄o cauda vulpis:⁊ est ſm Sera.habens plantam paruam ⁊ virgam vnicam teneram similē carne.⁊ habet nodos in radice carne.⁊ in nodis ipsius sunt folia egredientia ab ipsa virga similia folijs pini. ⁊ habet radicē in q̄ nullū ē iuuamentū.nasc **Gal.** vi.sim.phar.ca.dipsacus. Dipsac⁹ est v̄ga pastoris.plurimū quod est in ipsa est frigiditas.⁊ in sapore eius ē stipticitas.⁊ virtus eius est que infrigidat ⁊ desiccat in principio tertij gradus. ⁊ radix huius plante desiccat in secundo gradu. **Aui.** li.ij.cap.de virga pastoris. Uirga pastoris est masculus ⁊ femina:sed masculus est fortior.in ipsa est stipticitas:sed pars aque in ipsa est plurima ⁊ ꝓpter multitudinem repulsiōis materierū effusarū estimatur ꝙ est exsiccatiua.

Posse. Dias. Est v̄ga pastorl masculus.radix eius desiccat in secundo gradu ⁊ abstergit:que cocta ī vino ⁊ tunsa ⁊ sicut cerotum imposita: vel si emplastratur cū ea anus curat scissuras ani:⁊ ragadias ⁊ fistulas:⁊ emoroidas interiores.qđ medicamen in pixide enea ꝯseruanduꝫ est.clauos corporl mūdat:⁊ formicas.⁊ vermes que in capite hui⁹ plante inueniuntur in corio suo ligati ⁊ collo suspensi aut in brachio dicuntur febrem quartanam penitus curare.⁊ medetur myrinceis ⁊ acrocordinis

Sera. Uirga pastoris femina est cuius v̄t⁹ repercutit ⁊ incarnat: ⁊ confert inflāmationi oris stomachi quādo apponitur extra: sicut est postq̄ꝫ trita fuerit.⁊ confert apostemati qđ dicitur herisipilla ⁊ apostematibus antiquis.⁊ repercutit ⁊ ꝓhibet humores qui fluunt ad mēbra. ⁊ est ex melioribus medicinis herisipille quando dilatatur:⁊ extenditur ambulans de membro ad mēbrum.⁊ confert vlceribus alijs ⁊ vlceribus manifestis ad que humores fluunt.⁊ cōgluctinat vulnera recentia cum suo sanguine. ⁊ confert vlceribus auris.⁊ si est in ea sanies desiccat eā.⁊ abscindit fluxum menstruoꝝ imoderatum.⁊ curat vlcera intestinorum:⁊ sputuꝫ sanguinis:⁊ sistat fluxū eius vndecunq; fluat.⁊ in oībus his masculus est fortior q̄ꝫ femina:vnde habet masculus virtutem stipticam frigidam.quando sumit' in potu ex succo eius confert sputo sanguinis ⁊ fluxui sanguinis antiquo:⁊ egritudini que dicit' collyrica:⁊ distillationi vrine:quia prouocat vrinam prouocatione forti.⁊ quando sumitur in potu cum vino cōfert morsibus venenosis.⁊ quando bibitur in febribus periodicis ante accessionem paroxismi per horam confert multum.⁊ quando fit nascale cum ea mulieri habenti fistulam:⁊ vlcera in matrice confert iuuamentum magnum:⁊ abscindit fluxum humiditatum antiquarum ab ea.⁊ distillat' ex ea in aurem ⁊ confert dolori eius ⁊ saniei que fluit ab ea. ⁊ quando coquitur cuꝫ vino ⁊ miscetur ei mel cōfert iuuamentum vlceribus matricis.⁊ fit emplastrum cum folijs eius ⁊ inflāmationi stomachi:⁊ sputo sanguinis:⁊ formice:⁊ herisipille: ⁊ apostematibus calidis ⁊ frigidis in principio eoꝝ.⁊ quādo coquitur cum vino ⁊ teritur bene donec fiat vt cerotum ⁊ emplastratur cum ea anus curat scissuras q̄ sunt in ano:⁊ emoroidas īteriores.⁊ oportet ꝙ hec medicina reponatur in pixide enea: ⁊ curat specieꝫ formice que dicitur paragodes. ⁊ dicunt quidam ꝙ vermes qui reperiuntur in capitibus huius plante quando ligantur in corio suo ⁊ suspenduntur in collo ⁊ humero habentis quartanam. ⁊ curat eam si deus voluerit. **Aui.** Uirga pastoris prohibet fluxum ⁊ fit ex ea emplastrum phlegmoni ⁊ herisipille ⁊ formice.⁊ est valde conferens apostematibus vlceratiuis. ⁊ consolidat vulnera recentia.succus eius interficit vermes auris:⁊ exsiccat vlcera eius.aqua eius cōfert sputo sanguinis.⁊ fit ex ea emplastrum inflāmationi stomachi.⁊ prohibet fluxum sanguinis ⁊ matricis.⁊ sanat vlcera intestinorum.⁊ Dias. quidem estimauit ꝙ ipsa prouocat vrinam ⁊ sanat illum qui retinet eam ⁊ non potest eaꝫ emittere.

Dipsecus idem quod supra
Dipseus .i.sitiens

Cap.xi9.

D Ipteris grece:arabice bisbeig vel biste: latine vero polipodium vel filicica:vel filix arbor.

Sera. libro aggre.cap.bisbeig auc. Diasco. Bisbeig est planta nascens in rupibus et in saxis et in muris humidis antiquis: et super stipites et iuxta radices antiquarum arborum: maxime quercus: cuius longitudo est unius palmi: et est similis herbe dicte baracos. super ipsum sunt pili. et est alta. sed non est exaltatio eius subtilis: sicut baracos. et habet radices super quas sunt pili a qua egrediuntur rami. et radix est similis animali quatuordecim pedum: quod nominatur scolaca. i. scolopendria. et grossitudo eius est sicut digitus. et color eius interior est viridis ad albedinem declinis et dulcis saporis. et est illa que cedit in usum medicine. Dias. capit. de polipodio. Polipodium nascitur in parietibus humectis et circa radices arborum vetustarum in quercubus. Radices sunt illi aspere et illigate sicut polipus: grossitudinem digiti habentes. Rosa vero deintus viridis et subalbida apparet. Plinius cap. driopteris: vel dipteris. in arboribus nascitur: filici similis tenui foliorum subdulcium: incissura radice hirsuta etc. hoc nomen videtur compositum ex drio quod est quercus et pteris que est filix. driopteris scripsit Stephanus et aliqui dicunt quod vocatur filix masculus. sed filicem feminam in Gal. viij. sim. phar. cap. de uenies in. l. sarax. polipodio. in sapore eius est dulcedo et stipticitas. virtus eius est que desiccat desiccatione forti sine mordicatione. et est laxatiua. et habet vim putrefactiuam: unde et pilos nudat. Jo. mes. cap. de polipodio. Polipodium est radix plante cuius ortus est super arbores et super lapides. et vocauit eam grecus filicem arboris. et illud quod nascitur in lapidibus humiditatem habet superfluam: indigestam faciens ventositatem subuersionem: et nauseam. verum melius ex eo est arboreum: et proprie quando nascitur super arborem portantem glandes. et quod est cum proprietatibus bonis: et proprie quod est grossum solidum et nodosum: et cuius color participat aliquid nigredinis et rubedinis: sed parum: et cuius confractum est sicut color fistici: et in quo est aliquid ex aromaticitate. aliud est in cuius sapore est dulcedo cum insipiditate derelinquens in gustu aliquid ex amaritudine ultimo: et quod est recens. Et idem auct. Dias. cali. est in tertio: sic. in secundo. Et idem auct. Hali. cali. et sic. in secundo: resolutiuum humiditatum grossarum et viscosarum: et excitatiuum: abstersiuum: et solutiuum. et est ex maxime desiccantibus et extenuantibus corpus. et facit subuersionem et nauseam. et est eius operatio debilis et tarda. et tollitur ab eo nocumentum primum: administrando illud cum aqua mellis et aqua passularum et aqua or. Et idem auc. Humay. Coquitur cum iure gallorum et gallinarum: et fit solutiuum bonum: et similiter cum aqua casei: et fit solutiuum conueniens. et auferunt ei nocumentum secundum si admiscetur ei aliquid de confortantibus: sicut sunt semina redolentia et species: sicut sunt daucus proprie et anisi. et semen feniculi: zinziber: et similia. decoctionem autem sufficientem sustinet. Posse. Sera. auc. Dias. habet virtutem soluentem. datur vero cocta cum iure gallinarum et oleribus aut cum piscibus et cum mulsa: aut ficia: aut similibus: et melancoliam et phlegma deponit. cataplasmatibus adhibita condilomata ani soluit. et quando desiccatur et teritur et datur in potu cum melicrato: purgat phlegma et melancoliam. et quando fit emplastrum cum eo confert attritionibus neruorum et scissuris digitorum: et emoroidibus. Et idem auct. Aben mesuai: proprietas eius est purgare melancoliam et phlegma sine punctione et malicia. et melius ex eo est citrinum: cuius sapor vergit ad punctionem et grassitudinem et dulcedinem. et grossitudo eius est sicut digitus: et qui vult ipsum sumere decoquat in aqua sicle decocte et postea bibat. quando vis ponere in decoctione non oportet ut rectificetur ipsum aliter nisi quod teratur et misceatur cum eis. Dosis eius decocti aut infusi est a. ʒ. ij. usque ad. v. et sine decoctione: aut sine infusione a. ʒ. i. usque ad. ij. Et idem auc. Mesaha. proprietas polipodij est purgare leuiter melancoliam. et bibitur simpliciter cum zucaro: aut mixtum cum aliquibus decoctionibus: aut confectionibus. et ingeniati sunt aliqui medicorum ad illos qui non poterant aliquas medicinas accipere proijcere ipsum tritum in aliquibus cibis ipsorum et purgat leuiter melancoliam. dosis eius simpliciter cum zucaro est. ʒ. ij. decocti autem cum medicinis. ʒ. 4. Jo. mes. Solutione educit choleram nigram cum facilitate: et grossum phlegma: et muscillaginosum: et materias iuncturarum. et confert colice secundum omnem modum administrationis eius: et duriciei splenis: et proprie cum epithimo: et sale indo. et confert ad febres melancolicas et proprie cum aqua mellis: et sanat scissuras que sunt in manibus. dosis eius est a. ij. au. Auic. in li. de viribus reis. usque ad aureos. 4. cordis dicit quod confortat cor.

Diralios. i. ferula

Diranagal. i. alaca

Cap. xxo.

Dirdan grece. arabi. luzach: latine vero frassinus.

Sera. li. aggreg. cap. dirdan. i. frassinus. ita nominatur grece in oriente arabes nominant eam arborem cimicum et in persia nominant eam luzach: et est arbor habens in ramulis camerulas in quibus est humiditas que quando desiccatur generantur ex ea animalia similia cimicibus. Et idem auct. Gal. sapor eius est stipticus: virtus est que infrigidat et desiccat. Paulus ca. de frassino. Frassinus frig. est. et sic in 2°. gradu Pos. Ser. Uirtus eius est que conglutinat dum est recens et conglutinat vulnera recentia: et radix eius ad hec valet: similiter quando proijcitur aqua in qua decoquitur super ossa: cuius congluctinatio est necessaria. sed cortex eius dum est recens proprie si ligetur super locum vulneris consolidat ipsum: et decoctio corticis eius consumit phlegma. et quando cortex eius exsicatur curat egritudinem cum qua eleuatur cutis Gal. li. dinamidiarum capitulo de passionibus splenis. Corticem frassini coque in vino et da bibere: infallibiliter enim splenem attenuat. Nam

res ꝓbata est ꝙ si detur porcello bibere aliquib⁹ diebus ⁊ interficiatur paruissimū inuenies splenē Paulus contra fluxum ventris ⁊ lienteriam ⁊ dysenteriam valent fomentum ex aqua pluuiali decoctionis corticum eius. contra vomitū ex debilitate virtutis contentiue cortices eius buliāt ⁊ spōgia intincta super stomachum ponatur. ex cinere eius ⁊ argento viuo fit optimū vnguentum contra scabiem ꝛc.

Viridar .i. viridan

Virizdat idem quod supra

Viridal .i. vlmus

Viris .i. rubus

Vironici sunt radices parue cuiusdam herbe similiter nominate habentis folia parua vtcūq; rotūda ⁊ flores violaceos ꝛc. nascitur in muris ⁊ rupis: lege pro ipsis litteram varonig

Virronici idem quod supra

Visapolita .i. difficulter in cicatricē deueniētia ꝛc.

Vispasia est valida virtus sustinendi

Vissapolita .i. difficulter

Vistracta dicuntur que non leuiter in ventrē corrumpuntur. isto vocabulo vtitur Gal. li. dinamidiarum particula prima cap. distracta

Viselon .i. mentastrum

Vissregis vl' desrigis ē medicīa metallica: abstersiua: desiccatiua. ⁊ est duoꝝ modoꝝ. vna naturalis fossa cum metallis que est ex frigido lapide: vt apparet in littera difrigis. alia est artificialis composita ex quatuor mineralibus: cuius cōfectionez docet Oribasius in ca. de vulneribus oris

Vistepapentos .i. difficile curabilis

Dysenteria .i. dissipatio interiorum intestinorum

Visitis .i. camedreos

Viscrita .i. male termiabilia

Viscritos idem quod supra

Visnia .i. difficultas expirandi. inde disnoici .i. habentes disniam. Orthomia v° siquidem recto scemate prefocantur iacentes egroti. inde orthomici .i. habentes orthomiam

Dyssenteria .i. dysenteria

Vissole .i. difficilia

Viscola idem

Vissoro .i. difficile

Cap. zzi.

D Issoa ara. gre. ⁊ lati. rana. Sera.

li. aggre. cap. dissoa auc. Gal. Cinis ranarū cōbustarum abscindit fluxuz sanguinis quando pulueriżatur super loca. ⁊ quādo linitur cum eo mixto cum pice humida supra allopicam aufert eam. Et idem auc. Dias. Rane q̄ sunt in paludibus quando coquuntur cum sale ⁊ oleo ⁊ administrantur in cibo sunt bezaar venenis ⁊ lepre. ⁊ ius earum quando elixantur est conueniens apostematibus antiquis quando pulueriżatur super ea. ⁊ quādo cōburuntur ⁊ pulueriżatur cinis earum super locum vnde fluit sanguis: abscindit eum. ⁊ miscetur cum pice humida ⁊ linitur in de allopicia ⁊ confert. ⁊ quando sanguis ranaruz viridium ponitur in loco pili palpebre euulsi pro hibet ortuz eius. ⁊ quando rana coquitur in aqua ⁊ aceto ⁊ fit collutio oris cum elixatura illa cōfert dolori dentiū. **Aui.** libro secundo ca. de rana. Cinis rane quādo ponitur super locuz sanguinis retinet eum. ⁊ ipsa quando decoquitur cuz sale ⁊ oleo est ſm ꝙ dicitur bezaar lepre: ⁊ vermiū venenosorum comesta. eius ius confert apostematibus cordarum quando super eis funditur ⁊ dicitur ꝙ ex succo vel decoctione rane fluuialis colluitur os ad dolorem dentium ⁊ sedatur qđ ē in ea. ⁊ corpus rane ⁊ ꝓprie pinguis vel piguedo eius est ex eis que facilem faciunt dentium eradicationem. ⁊ existimo ꝙ est hoc ex petrosa ⁊ non domestica. hec enim species est ex eis que testant̄ medici: ⁊ experimētatores cōmunitatis eijcere dētes animalium quando ipsam sumūt in cibo ⁊ pastu. ⁊ siqs cōmedit sanguinem eius aut corp⁹ ipsius apostematur corpus eius ⁊ fit color eius plumbeus. ⁊ expellit sperma donec moriat̄. ⁊ dicitur ꝙ quando coquitur cum sale ⁊ oleo ⁊ comeditur ē bezaar lepre ⁊ vermibus venenosis. **Jo. mes.** in antidotario suo tractatu de oleis. Oleum de ranis confert dolori artetico ⁊ podagre calide. ⁊ inungitur super tempus in febribus inflāmationum. ⁊ facit somnum. ⁊ adeps rane viridis que habitat in arboribus si liniat̄ super ipsum frangit ipsum

Vissorcsia .i. diminutio appetit⁹

Visutis .i. pruritus

Vissutis idem

Vissuria .i. malicia vrinationis quando fit sepissima emissio eius cum dolore

Cap. zzz.

D Is ara. gre. ion lati. iuncus. Sera. li. agg. ca. dis

.i. iuncus: est herba cuius due sunt species. vna ipsarum habet acutas sūmitates. ⁊ ista etiaz species similiter diuiditur in duas quia ex ea est que non habet fructum. ⁊ alia que habet fructum nigrum ⁊ rotundum. ⁊ canna hui⁹ speciei est grossior q̄ȝ canna alterius. ⁊ ē tertia species que habet cannam grossiorē adhuc ⁊ magis cannosam q̄ȝ supradicte due species. ⁊ huius spēi fructus qui est in sūmitatibus eius: est similis fructui iunci supradictaꝝ spēꝝ. Et idem auc. Gal. h⁹ herbe sunt due species. vna earum est subtilior ⁊ durior. ⁊ alia grossior ⁊ mollior. fructus huius secūde speciei facit dormire. sed species prima est similiter duaꝝ spēꝝ: quaꝝ vna nō facit fructū ⁊ nō est in ea iuuamentū aliqđ in medicina. ⁊ alia facit fructum ⁊ facit somnum: nisi ꝙ est debilior q̄ȝ prima: ⁊ ista species facit sodam. ⁊ substantia istaruȝ duaꝝ spēꝝ ē ꝯposita ex terrea pauca frigida pauce frigiditatis: ⁊ substantia aquosa calida pauce caliditatis. ⁊ desiccat ⁊ infrigidat: ⁊ ē narcotica. ⁊ due species quando assantur in igne ⁊ sumūtur i potu stringūt ventrē: ⁊ abscindūt sꝑfluitatē menstruoꝝ: ⁊ desiccāt qđ descendit ex humoribus ad partes inferiores.

Diss .i.tapsia
Ditolus .i.gariofilata
Ditros.i.quod nitro in palma nascitur
Ditrosi idem
Drimia.i.acredo vel acuitas:vnde drimeos hy-
cores:vt in quarto regiminis acutoꝝ Gal. i.acu-
tos humores ꝛ acres
Drimifacia .i.acuta cibaria
Drimis .i.acer vel acutum
Drimios idem
Driofagus ſm Diaſ.ca.diſcrerot.ꝛ eſt ſpẽs quer
cus.quidam ceruum dixerunt
Driſberot idem
Driobalanos .i.glans
Driobetade .i.tuſſis humida
Drion ſm Plinium ꝛ ſm Diaſ.capi.de ſtrigno
eſt ſtrignum manicon:ꝛ eſt ſpecies ſolatri vltima
a Diaſ.poſita
Driopiſteri dicitur polipodium maxime quod ĩ
quercu naſcitur:vt in libro antiquo ꝺ ſimplici me
dicina:ꝛ Gal.ad paternianum
Driopiſtri inqt eſt filix que in arbore creſcit quer
cus:quã greci vocant ꝛc.melius tñ driopter].ꝛ ali
ter vocatur filitica vel polipodium
Drimum .i.pungitiuum
Driopteris .i.dipteris
Drios .i.quercus
Dria idem
Drîs grece quercus accipitur interdum pro fago
ꝛ pro omni arbore glandifera
Driuſma.i.ſumach:ꝛ eſt dictũ quercus ſyriacum
Driſitis .i.camedreos
Driofagus .i.ceruus
Drix.i.ſpecies ferulaꝝ:ꝛ eſt tapſia
Drirupas.i.oliua bone etatis ad condiendũ.ſ.
incipiente bacca creſcere:greci petas vocant
Docamen .i.propoleos
Docan .i.fumus
Docani idem
Domamatos .i.celidonia

Cap.ccc.

DOchen vel piuers ara.gre.ge-
guers:vel cechias:lati.
võ milium. Sera. li.aggre.cap.dochẽ
auc. Diaſ.dochen
ſiue dochon.i.miliũ:ꝛ habet duas ſpecies.vna eaꝝ
eſt aſperũ:ꝛ eſt illud quod poteſt teri: ꝛ a quo au
fertur cortex ſicut fit a rizi:quod ara. vocatur pi
uers:gre.ieuers:vel elime:latine võ panicum.Eſt
alia ſpecies fortiſſimi:aſperrimi grani: ꝛ non põt
ab eo auferri cortex Gal. vij.ſim.phar.cap.ꝺ
ꝛ vocatur milium. milio.ſm tranſlati
onem noſtram grecã.Cechias.i.miliũ:infrigidat
quidẽ ſm primũ gradũ:ſiccat aũt vl' ſm tertiũ ab
ſolutũ:vel ſm ſecundũ intenſum.eſt aũt ꝛ aliquali
ter ſubtilium partium modicum.ex hac ergo con
ſiſtentia ꝛ cõplexione cum comeditur vt cib⁹:om
nino paucioris nutrimenti eſt oĩbus fere corticali
bus cibarijs:quinĩmo ꝛ ventrem ſiccat. extrorſuꝫ
võ appoſitũ per ſacculos idonea piria eſt eis qui
ĩmoderaciter egent ſiccari.cataplaſmatum autẽ
etiã ſiccare natum eſt:ſufficienter tñ eſt fragile: ꝛ
ꝓpterea inutile fit eius cataplaſma. Gal. vij.ſim.phar.cap. de
milio ſm tranſlatio
nem ara. eſt granũ ex ſpeciebus granoꝝ.ſ. miliuꝫ
quod aſſimilatur in figura ſua ieuers.ꝛ virtus ei⁹
eſt deſiccatiua: ideo retinet ventrem. ſed quan-
do ponitur exterius infrigidat in primo gradu ꝛ
deſiccat in fine tertij. vnde modicum dat nutri-
mentum ꝛ ſtringit ventreꝫ.ꝛ quando ponitur ex
tra in ſaccellis ſicut cum emplaſtro ex eo confert
iuuamento magno contra fluxũ.ꝛ ꝓuocat vrinaꝫ
ꝛ calefactoriũ ex eo factum confert doloꝛib⁹ pun
gitiuis:ꝛ tortionibus ꝛ alijs doloribus. Gal. vi.ſim.phar.capit.
clime ſiue panicuꝫ
vocatur autẽ ꝛ mellina.eſt quidẽ ex leguminibus
ſimile milio taꝫ ſpecie q̃ꝫ v̾tute:pauci võ nutrimẽ
ti ꝛ ſiccatiuum.ſtringit enim eos qui ſm ventreꝫ
fluxus ſicut ꝛ milium.ſi vero ſuperplaſmetur de
foris deſiccat ꝛ infrigidat.
Docion .i.ordeum
Dochion idem
Doctrina quid eſt.l.l.fen
Docon .i.milium
Dochon idem
Docromos .i.aſara
Doda .i.papauer
Dodra idem
Dodralion .i.barba ſiluana
Dodechatheon eſt quedam planta habens .vij.
folia ſimilia lactuce radice lutea
Dodera .i.papauer hortenſe
Dogum.i.lac ex quo extrahitur butirum
Dogumi idem
Doguaful.i.alnea Cap.ccc4.

DObabarech vel haſab ara
bice: gre. ſa
protis:latine cari es ligni corroſi. Sera. li.aggre.
ca. doba
barech.auc.Diaſ.quãdo fit emplaſtrũ cum ea
mundificat vl'cera corroſiua. Gal. vij.ſim.phar.cap. ſapro
tis.caries ligni corroſi ꝛ
ꝓprie ligni habentis ſtipticitatẽ ꝛ virtutẽ abſter-
gendi:ſic ſicut ſpecies quedam lignoꝝ habentiuꝫ
ſpinas mundificat vlcera humida ꝛ abſtergit ea.

Cap.ccc5.

DOlaka latine:grece lakirus:ara
bice faſiluꝫ vel dolikos.
Gal. primo de cibis cap.de dola
ka.auc.Hippo.Piſa autem
inflant quidem minus:ſecedunt aũt magꝭ:dolaki
aũt magis his ſeceſſiui:minus aũt inflatiui:ꝛ non
nutritiui:ꝛ alibi.dolaki aũt nutriũt non min⁹ pi
ſis:ſine inflatione aũt ſunt ꝯſimiliter: ad delectati
onẽ aũt ꝛ receſſum deteriores.quidã aũt amicoꝝ
in Roma conuerſans dicebat:dolokas Rome ĩ
agris habentes figuraꝫ magis oblongã lachiriſ.ꝛ
idẽ libro dinamidiaꝝ ca.ꝺ cancro.Succ⁹ dolake
cũ pinguedine porcina cõmixtus:ꝛ ipſa herba pi
ſtata ꝛ poſita cũ ſucco ei⁹ cancrũ interficit.

Dolara .i.auena
Dolica .i.dolaka
Dolifon .i.cymbalaria
Donax eſt quedam ſpecies karui que non niſi in aquaticis naſcitur
Donaum .i.melilotum
Donaſon .i.alaca
Dora.i. mellica quod videt per almanſorē libro tertio cap.de granis qui poſt ca.de milio ⁊ d̄ panico ſcribit ſermonem de dora.verum apud Sera. cap.de panico:exponitur qđ eſt milium. Jo.Sera. capi.de dyſenteria loquens de ſorbitionibus eis aptis videt velle ſimiliter ꝙ ſit ſpecies milij.iſta tñ grana ſatꝭ cōueniunt in operationibus:quare pro quocūq; accipiatur non eſt periculū:quando tñ expedit vti magis ſtipticis melica melior eſt.
Dorati idem
Doracene eſt quidā piſciculuſ venenoſus qui vocatur ſcorpio marinus
Dorcas .i.capriolus
Dorcax idem
Dorcatis idem
Dorna .i.auena
Dortadion .i.valeriana
Dorin .i.milium
Dorina .i.endiuia
Dorignum eſt ſpecies landri ſecundum Diaſco. folia habens ſimilia oliue:ſed paulo longiora ⁊ aſpera ⁊ florem album:⁊ ſemen velut orobi: variū in folliculis ſuis:quam veteres memorant amoriſicum:verum frutex eius interfectiue uirtutis eſt.
Dornicū quid eſt.l.l.varonig
Doronec radix eſt ſimilis brance pulpi:⁊ apportatur de india:ſed quia raro ibi habetur ponitur pro ea vernix
Doſis .i.datio vel tributio
Doſialos .i.vſnee
Doſiaſos idem
Dotium .i.ſiligo vel germanū
Dotrifilon .i.pentadactilus
Doxiamon .i.amomum
Doxiamion idem
Doxim .i.ſcaurea vl ſcaroda
Dropax .i.ruptorium
Dropodiſmus idem
Droſumi .i.ſcoria
Droſus .i.quercus
Duelion .i.caries ligni corrupti
Dueſoſir .i.folium
Duelli .i.dilatari
Dubellati.i.apoſtema cum iam collectionem fecerit:⁊ eſt ſaniem faciens:de quo magis ſperatur ꝙ fiat vlcus q̄ꝫ ꝙ reſoluatur
Dublet .i.dubellet
Dubella .i.dubellati
Duburen .i.ſecundus gradus ethice
Dubuſare .i.aſara
Duburion .i.filago
Duciomum .i.carpobalſamum
Duciamfon .i.regalea
Duchinbelſe .i.balſamum
Ducuran .i.anacardus
Dücuram idem
Ducumbelſen .i.balſamum
Dulac .i.dactilus

Cap.226.

D Dullaſia ara.lati.melon indus. Sera. li.aggre.ca.dullaſia. Dullaſia ſiue dulaba.i.melon magnus viridis.⁊ ſm raſim eſt fortis humectationis ⁊ extinctionis.⁊ confert febribus adurentibus.⁊ eſt frigidior alijs ſpeciebus melonū:⁊ tardioris īmutationiſ in ſtomacho:⁊ longinquior a corruptione.⁊ ꝓpter hoc eſt conueniens febrientibus:⁊ habentibus cholerā in ſtomacho ſuo ꝓpter ſuam groſſiciem ⁊ ꝓpter ſuam elongationem a conuerſione:⁊ cōueniens caliditati febrili:quia extinguit caliditatē:⁊ ſedat inflamationem eius.⁊ cucumer quidem facit operationem ꝓpinquam huic:niſi quia plus prouocat vrinam q̄ꝫ dullaſia. Ubi ſciendum ꝙ melon magnus ē melon indꝰ:qđ per Aui.patet de cura tertiane pure vbi laudat in tertiana predicta melonē indum:⁊ ſubdit fortaſſe non nocet melon paruus ergo melon indus eſt melon magnus.eſt enī melon paruus habens virgulatū colorem.exteriꝰ eſt albus ⁊ dulcis.⁊ eſt paruus.pro alia ſpecie melonis.l.l.robera.
Dularotim .i.agrifolium
Dulcor apud Diaſ.eſt muſtum coctum vſq; ad tertiam partem ſic ꝙ conſumpta eſt tantū eius tertia pars qđ ſapa triplicatum dicitur:⁊ carenū dicitur ſimiliter ⁊ defrictum vinū apud Aui. Diaſ.cap. de coriandro dicit cū dulcore.i. paſſo.l.l. carenum.
Dulufron .i.titimallus
Dulutim .i.cymbalaria
Dulbul herba ē que naſcit in mari:⁊ dicit ogaga

Cap.227.

D Dulb ara.vel baccam:gre.ſuffire vel platanus arbor:lati. vo ſcotanum.vbi ſciendum ꝙ ſcotanū eſt illa arbor cum qua in hiſpania tingūt panni:⁊ nos vocamus eam barzi.⁊ eſt platanꝰ arbor:vt patet per concordiam Auic.eius cap.cum Diaſ. ca.d̄ platano.⁊ ꝓfert velut nuceſ paruas:vt Jo.Sera.cap.de dentifrigijs.Item in Diaſ.ſm tranſlationem ara.cap.de platano.arbitror platanum eſſe dulb.Item Stephanus cap.de platano. Platanus eſt dulb. Sera. li.aggre.cap.dulb.auc.Iſa ac.Dulb eſt arbor magna extenſa habens folia magna ſimilia palme manꝰ hominis:ſimilia folijs kerue:niſi quia ſunt minora:quorū ſapor eſt amarꝰ ponticus: ⁊ cortex ligni eius groſſus :rubeus.color ꝟo ligni eius quando ſcinditur eſt medius inter glaucedinem ⁊ rubedinem.⁊ habet florem paruum lenem glauci colori in cuius loco quando cadit naſcitur granum aſperum glaucum:vergenſ ad ruborē puluerulentū

in superficie sicut cataputie. hec in hispania voca tur palma xpi: cum qua ibidē tinguntur panni. si militer folia eius similantur folijs hellebori nigri vt apparet in Sal. vij. sim. pbar. cap. de plata .i. helleborus. no. Substantia eius ē fri. ⁊ hu. non longe a rebus temperate complexionis. Dias. cap. de platano. Platanus habet vir tutem frigidam ⁊ humidam.

Pos. Sal. Folia eius recētia quādo teruntur ⁊ ponunt sicut emplastrū super apostemata que fiunt in genicu lis sedat ea sedatione manifesta. sed corticis eius virtus est que desiccat adeo ꝙ cortex ipsa coqui tur cum aceto ⁊ confert dolori dentium. nux vo eius quando administratur cum axungia: cōfert apostematibus que accidunt a cōbustione ignis. cortex eius quando cōburitur est medicina desic catiua: ⁊ abstersiua: confert egritudini cuȝ qua ele uatur cutis. ⁊ cinis eius curat vulnera in quibus est sordes ⁊ putredo ꝑpter nimiam humiditateȝ existentem in eius loco. ⁊ oportet ꝙ caueat mul tum a puluere qui est in folijs eius ⁊ in fructu: qꝛ est nociuus valde canne pulmonis: ideo quia de siccat multum ⁊ inducit asperitatem: ⁊ nocet voci ⁊ locutioni ⁊ etiam visui: ⁊ auditui si cadit in auri bus vel ī oculis. Dias. Emplastrū cū eis sedat apo stemata ca. que fiunt ī genu. ⁊ quando cortex eius ⁊ nux eius cōburūt ⁊ fit em plastrū cum eis ⁊ adipe porcina aut arietina: con fert vlceribus putridis. similiter cinis eius facit so lus hoc. ⁊ quando coquunt folia eius recentia cū vino ⁊ fit emplastrum cū eis ꝓhibet cursum hu morum ad oculum. ⁊ resoluit apostemata phleg matica. ⁊ quando cortex coquitur cum aceto ⁊ fit collutio cum eo confert dolori dentium. ⁊ quādo fructus eius recens bibitur cū vino confert morsi bus venenosis. ⁊ quando administratur cuȝ axū gia curat cōbustionem ignis. ⁊ puluis foliorū ei⁹ quando cadit in oculuȝ aut aures nocet multum similiter ⁊ puluis qui est supra fructum eius.

Dumufon .i. allium porrinum
Dumul .i. ocra
Dumus .i. rubus caninus
Dumcugi .i. herba

Cap. ccviii.

D Vna ara. lati. cerebruȝ. Ser. li. aggre ga. cap. duna auc. Sal. Cerebrum leporis quā do liniunt cū eo gingiue puerorū tpe ortus dentiuȝ eoꝝ facit eos facile nasci ⁊ sine do lore: ⁊ hoc est notoriuȝ apud oēs. ⁊ administratio eius postꝗ̄ decoquitur non habet hoc. ⁊ non so lum cerebrum habet hanc ꝓprietatem īmo butiꝝ ⁊ mel ⁊ alia multa habent virtuteȝ faciendi nasci dentes infantium. ⁊ quando cerebꝝ leporis come ditur confert epilepticis. ⁊ quādo assatur ⁊ come ditur cerebrum eius confert tremori qui accidit post egritudinē. ⁊ cōburitur caput eius ⁊ confici tur cum adipe vrsi curat alopiciam. sed cerebrum galline stringit sanguinem miringaruȝ cerebri. ⁊ cerebrum anatis est conueniens apostematibus q̄ fiunt ī ano. ⁊ cerebra omniū aīaliū valent contra sumentes venenum. de cerebro in via cibi. l. l. lata mie.

Dunilabos .i. barba siluana
Duniablos idem
Dunios est serpens quidam qui habitat in lycijs
Duram .i. turtur auis
Duragi aculem .i. auis quedam sic vocata
Duragi .i. durungi
Durusataris .i. res que voluitur super arborē an tiquam que fert glandes: ⁊ vocatur ara. albarub ⁊ syrice vua demonis: ⁊ est lanugo que pēdet ⁊ in uoluitur in magnis arboribus sicut vua
Durungi quid est. l. l. doronigi
Dusatan .i. vsnee
Dusafolon .i. ceterac
Dusarum .i. auena
Duspactum vel duspectū .i. nocens digestioni
Dubene .i. musca
Dhulabar .i. aysdo
Dhulabam idem
Dhusabron .i. cicuta
Dhusafron idem

Sequitur de E

Ace .i. thymum
Earsen .i. cinnamomum

Cap. ccix.

E Asuch ara. gre. haborosa: la. vo cuscuta. Sera. li. ag. ca. easuch. ē res q̄ adhēt herbis īuol uens eas sicut fila: sed in sūmitatibus habet fructū subtilem. ⁊ ipsa crescit in arboribus: ⁊ in sūmitate eius inuoluitur simul. reperitur de ipsa multuȝ in vineis ⁊ destruit multum herbas. ⁊ multi vtuntur ad curationem tussis: ⁊ ī ipsa est amaritudo: ⁊ po nitur in vinū ⁊ fortificat ipsum ⁊ inebriat. Et ideȝ auc. Aben mesuai: est herba que reperitur intra li num ⁊ suspenditur ei: in cuius sapore est amaritu do ⁊ ponticitas plus amaritudine. ⁊ virtus ei⁹ ē calida in primo gradu: sic. in secundo. Et idē auc. Mesarugie: est frigida ⁊ humida. Et idem auct. Alabati: est ꝯposita contrarijs virtutibus. ⁊ est in ea amaritudo ⁊ stipticitas. ⁊ est cali. in primo gra du: sic. in secundo. Et idem auc. Sabor eben. Eius caliditas aut frigiditas eius est ꝫm cōplexionem arboris cui adheret qm̄ fit calida per adheren tiam calide arboris: ⁊ est frigida ꝑ adherētiā fri.

Posse. Ser. auc. Salie. Abstergit ⁊ fortificat ⁊ aperit opi lationes epatis ⁊ renum ⁊ fellis. ⁊ mundificat ve nas subtiles ⁊ grossas ab humorib⁹ grossis ⁊ cho lericis. ⁊ fortificat stomachum. ⁊ epar. ꝯfert icte ricie facte ab opilatione epatis ⁊ febri: ⁊ ꝓprie fe bri infantium. ⁊ purgat choleram. Et idem aucto. Mesarugie confert ictericie ⁊ opilationi epatis ⁊ splenis. Et idem auct. Alabati: confert stomacho ⁊ epati ⁊ eoꝝ opilationibus. ⁊ expellit superfluita

tes neruorum ⁊ venarum. ⁊ mollit ventrem. ⁊ cõfert febrib⁹. ⁊ de ꝓprietate ei⁹ est expellere supfluitates antiquas a venis. Et idem auc. Sabor eben. ē bona stomacho ⁊ maxime quando miscetur cum ea anisum ⁊ semina similia.

Easuch	idem
Eerbathen	.i.helleborus
Eensentium	.i.semen oleastri
Eexabron	.i.mentastrum
Eilbangue	.i.cardamomũ min⁹
Eimis	.i.vinum
Einfestidos	.i.hypoquistidos
Erat	.i.rosa
Eira	.i.rubea tinctoꝝ
Eitrago	.i.citraria
Eosmari	.i.tyrus serpens
Eotagon	.i.faba lupi
Eotasaron	.i.pulegium
Eubontici	.i.reupontici
Eubasaros	.i.leuisticum
Euchinus	.i.ericius
Eucinus	.i.lappa

Euchimũ.i.bonos cibos generans: vel euchim⁹.i. bonus humor: ab eu quod est bonũ ⁊ chimos qđ est humor

Eucrista dicuntur liquida que illiniunt: quale est quod fit ad vlcera purganda ⁊ implenda

Eucrion	.i.brassium

Entrita.i.bene teribilia: contrariũ discrita

Cap.230.

Eufragia lati.ara.berba adbil. Paulus ca. de eufragia: est herba que similatur i stipitibus isopo: nisi qꝛ stipites sui habent colorẽ violaceum ⁊ non habet ramos. ⁊ folia sunt in stipitib⁹ a medietate superius. ⁊ sunt parua incisa sicut galliculi crista. ⁊ habet flores tendentes ad albedinẽ satis parnos. **Posse.** Medetur egritudinib⁹ oculoꝝ ⁊ confortat visũ

Eufistides	.i.hypoquistidos

Cap.231.

Euforbium lati. euforuion gre. ara. afarbion. Euforbium est gũmi notuꝫ: ⁊ videtur sonare apud grecos bonum formidari. nam dicunt euforfion ⁊ fouon gre. quod est timor: ⁊ eu.i. bonum: quasi bonum sit ipsum timere ꝓpter sui violentiam. **Dias.** capit. de euforbio fm translationem nostrã Euforbium est arbor similis ferule albe. nascitur in mauritania cesariensi que plurimũ lachrymuꝫ facit: viscidum valde: quem lachrimũ multi colligunt sic pro viscitudine primo arbori pellem vernecinam illigant: ⁊ sic de longe a stillibus iaculatᷣ in radice: ⁊ cum percussa fuerit radix: vnum flumen statim ꝓfluet lachrymis: ⁊ cum coagulat⁹ fuerit sic eundem colligunt de pellibus subtractis. ē aũt optimũ quod est recens subalbidum ⁊ glutinosum ex lento linguã vehementer submordens ⁊ calefaciens. Eius genera sunt duo. vnuꝫ qđ colligitur subtractis pellibus quod melius est. alteꝝ quod cadit in terra ⁊c. Plinius: Rex iuba inuenit herbam euforbiam medici sui temporis: nomine cuius regis volumen extat. inuenit eam in monte athlãte: spectatur folijs achantinis. vis eius tanta est ut succus eius e longinquo recipiatur: inciso trũco suscipitur: ventriculo hedino locato humor lactis videtᷣ effluere. **Sera.** li. aggre. ca. aforbion auc. Dias. Aforbion est euforbium: ⁊ est arbustum simile ferule in figura sua. nascitur in mauritania cesariensi: ⁊ in regione tabex. est plenus multo gũmi acuto. caueant sibi homines ab eo qui colligũt ipsuꝫ gũmi ꝓpter suam nimiam acuitatem. ⁊ ideo accipiunt vetres aĩaliuꝫ ⁊ lauant eos ⁊ alligant stipiti illius arboris: dein de pungunt arboris stipitem a longe stantes cuꝫ lancea effunditur. namqꝫ in ventribus exiens a stipite multum copiosuꝫ subito ac si funderetur ex vase aliquo ita ꝙ aliquando effunditur in terra etiam ex eo subito ꝓpter impetũ sui exitus: ⁊ egrediuntur de eo ex arbore due species. vna earuꝫ est similis sarcocolle in q̃titate orobi ⁊ est in frusta. ⁊ alia assimilatur feci. adulteratur aũt cum sarcocolla ⁊ gũmi arabico sibi admixtis. melius ex eo est clarum acutum. experimẽtũ aũt eius ꝑ gustũ est difficile: qm̃ ipsũ mordicat linguam subito cũ violẽtia multa: ⁊ durat mordicatio ei⁹ diu: ⁊ ꝓpt hoc omne quod gustatur ex eo postea videtᷣ bonũ. prim⁹ aũt ad cuius cognitionẽ peruenit h̄ medicina fuit Lineas rex Lioy. Et idem auc. Gali. vi. sim. phar. cap. de euforbio. virtus eius est subtilis acuta sicut virtus aliarũ gũmarũ similiꝫo. Almansor tractatu tertio cap. de euforbio. Euforbiũ nouum est calididius satis q̃ꝫ assa q̃uis assa ut calidior omni lacte arboris. Dosis a duob⁹ kist vsqꝫ ad tres **Jo. mes.** cap. de euforbio. Euforbiũ est gũmi excedens oĩa genera gummoꝝ in calefaciendo ⁊ subtiliãdo. est ex rubificantibus. ⁊ est ex arbore desertoruꝫ locorum ⁊ hyspidoꝝ: cuius folia cum eleuantur in primis sunt sicut lanugines: deinde cadunt: ⁊ nascũt folia similia polio marino. ⁊ melius ē quod leue est frangibile: habens colorem palearem ⁊ claruꝫ ⁊ qđ est vehementis acredinis: ⁊ odoris valde acuti. ⁊ quod est recens super qđ iam preterijt annus recens vo sui anni est sicut venenum ⁊ ignis. ⁊ est ex gummis que resoluũtur in oleo: ⁊ ꝓprie qđ est recens. antiquum fortassis non dissoluitur. est ca. ⁊ sic. in quarto. ⁊ est calidius ⁊ subtilius omni eo qđ calefacit ex gũmis. ⁊ est in eo virtus adustionẽ faciens ⁊ rubificationem. ⁊ est penetratiuum: abstersiuum: mundificatiuum: excoriatiuuꝫ. ⁊ est ex facientibus operationem cum labore ⁊ angustia vehementi perducentem ad syncopim ⁊ ad sudorem frigidum. est inimicum cordi epati ⁊ stomacho ꝓpter vehementiam virtutis sue. est eniꝫ acutum vehementer seorsum inflãmabile. oportet ergo frangere virtutem eius ⁊ ꝓprie cum rebus obtundentibus acumen eius: ⁊ extinguentibus inflãmationem: ⁊ aquirentibus ei lubricitatẽ. ⁊ opoꝛ

vt non multum teratur. dixit Alcanzi: accipiant frusta citri & sepeliantur prius grana eius inuoluta oleo amigdalino in acetositate ipsius: deinde i inuoluatur in pasta & decoquatur. rectificatur enim ex arte hac & remouetur acumen eius. Mod' alius frangens virtutem eius sicut narrauit Hamec inuoluatur in oleo amigdalino: deinde sepeliatur in succo liquiritie: aut terniabin dissoluta: aut i aliquo ex rob stipticis: & fit eaz qtitas multa: & fiant ex eis pillule & ppinentur vbi oportet. & dixit Humai: ppinetur cum aqua mellis & aliquibus speciebus alefangie. mastix aut & spica sunt ex rectificantibus quecunqz ex acuitatibus medicinarum timentur: audaciam eius expellunt medicine lubricatiue extinctiue sicut aqua ordei proprie cu oleo amigdalino.

Pos. Sera. auc. Diasco. hoc gumi quado fit cohol cum eo habet virtutem abstergendi aquaz que est in oculo: nisi quia eius mordicatio durat tota die: & pter hoc miscetur cum aliquibus potionibus que fiunt cum speciebus & bibitur: & confert sciaticis. & ipsum excoriat ossa in vna die: & separat ab eis fragmenta eoruz. oportet aut ut pmuniatur caro circustans ossi cum ceroto aliq: vl cu pannis lineis. & ipsum habet virtutem laxadi & calefaciendi humores aquosos sicut synapis: & ideo confert laxatio eius hydropicis: & colice: & alijs frigidis egritudinibus similibus istis. sed ipsuz acuit choleram: & inducit sitim nimiam: quia desiccat oportet aut vt admisceatur ei semen petrosellini & anisi. & dicunt quidam q quando aliqd animal remorderit aliquem: scindatur cutis capitis eius & ponatur in illa scissura ex hoc gummi trito non nocet ei venenuz. & pondus. ʒ. iij. ex eo occidit qm vulnerat stomachum & intestina. Et idem auc. Alcanzi stringit orificium matricis multum adeo q phibet exire fetum. Et idem aucto. Aben mesuai pprietas eius est laxare phlegma viscosum quod est in lumbis & in intestinis: nisi quia infert anxietatem & desiccationem: adustionem & tenasmonez. Et rectificatio ei' est q non teratur multum & misceatur cum bdellio: aut cum succo liquiricie aut cum speciebus aliquibus: sicut est spica: & cinnamomum: & cassialignea: & liniatur cuz oleo ro. & oleo amigdalino. & melius ex eo est clarum nouum qd transierit ab vno anno vsqz ad tres. & color eius est citrinus calidi odoris: amaru acutu. & dosis eius est a duab' kirat vsqz ad tres.

Jo. mes. Solutione educit phlegma viscosum & grossum a locis profundis corporis mundificans juncturarum vacuitate ab humoribus grossis difficilis eradicationis: nec est ei res similis ad hec. & est ex rebus mundificantibus neruos: & consumentibus humiditates inbibitas in eis. dissoluitur in oleo keiri & inungitur cu eo & confert egritudinibus neruoz frigidis: sicut e paralysis: stupor & tortura: & tremor: & spasmus & est mirabilis res ad id. & inungitur super epar & splenem: & confert doloribus eorum frigidis & vetosis. & fricatur puluis eius super morphea fricatione forti & delet eam. & sumptum in potu fm modos emendationis est medicina magna doloribus nodosis qui vadunt & veniut per juncturas & est ex rebus que faciunt sternutationem cu fortitudine. & est medicina bona lithargie & obliuioni & pprie inunctio ex eo cum oleo de spica in occipitio. & est ex medicinis educentibus aquam citrinam. Et dixit Dias. Aureus vnus ex eo interficit dosis eius est a kirat. i. vsqz ad. iij. conseruat aute quadriennio. recens aut anni sui est perniciosum hi aut qui sumunt ipsum timeant frigus. coseruatur aut ne cito senescat in milio vel fabis vl letib'

Eufrosimuz grece. i. buglossa: & est eius expositio bone leticie: nam frosis grece leticia

Eugenia	i. generationis
Eufrasis	i. vsnee
Eufrasios	idem

Cap. 232.

E Upatorium latine: grece eupatorion vel volucrum magius: ara. vo gafit **Sera.** li. aggre. auctori. Dias. cap. gafit. Gafit. i. eupatoriu: herba est que nascitur oi ano. & est apta ad accedendum ignem sicut sarmenta. & habet virgam rectam: subtilem nigram. duram & asperam: habens in sumitate pilos. & longitudo eius est fere vnius palmi. & habz folia diuisa ab inuicem circa hastam: & sunt scissa scissionibus paruis. v. aut. vi. & in summitate incisa sunt serra. & sunt folia eius silia folijs pentafilon: aut foliis zedenigi. i. canapis. & color eorum est tedens ad nigredinem. & in hasta ei' a medio supra est semen. & super ipsum sunt pili. & est decliuis ad inferiora pendens in herbam ipsam.

Dias. ca. d eupatorio fz translationem nostram. Eupatorium frutex est sarmentosa: hastaz habens rectam & lignosam: tenuem: & nigraz & asperam in cubiti vnius longitudine porrectam: aut amplius. folia sunt ei in gyro diuisa sicut pentafilon aut canapis: cuius folia in capite incisa sunt vt serra. semen a media hasta asperum: & subtus decliuum est ei.

Auic. li. ij. cap. de eupatorio. Eupatorium est ex herbis aromaticis & habet folia q sunt sicut folia canapis. & flos eius est sicut nenufar. & est illud quod administratur & succus eius. est cali. in. i. sic. in 2° est subtiliatiuuz incisiuum valde abstersiuum sine attractione & sine caliditate manifesta. & i ipsa est stipticitas pauca: & poticitas & amaritudo fortis sicut amaritudo aloes. Plinius cap. de eupatorio. Eupatorium regiam habet actem caulis lignosi nigritantis hirsuti cubitalis aliquando & amplioribus folijs per interualla qnqz: vt canapis per margines incisis nigris & ipsis plumosisqz radice superuacua &c.

Jo. mes. capi. de eupatorio. Eupatorium est herba longitudinis cubiti vnius amaritudinis multe: cuius folia sunt viridia sicut folia centauree minoris: sed sunt aspera & incisa. & stipes eius est subtilis. & quando exsiccatur citrinescit: & eleuantur super eum flores qui sunt sic

subcitrini: longitudinis pauce. et sunt quidam qui dixerunt quod eupatorium sit herba pulicum qua sit viscositas adherens. melius tempus collectionis eius est finis veris: et succi eius similiter: ca. in. i. sic. in. 2°. et est cōpositum ex substantia calida et subtili quare est subtiliatiuum: incisiuum: mundificatiuū abstersiuum: preseruatiuum a putredine: et resolutiuum conueniens sine attractione: et ex partibus terreis: quare in ipso est de stipticitate aliquid propter quod est confortatiuum et coadunatiuum. est debilis solutionis. cōfortatur virtus eius cū aqua casei. et modus operatiōis succi eius est sicut diximus de absinthio. **Gal.** vi. sim. phar. cap. de eupatorio. Eupatorium est herba que vocatur volucrum maius: vel agrimonia: cuius substantia est subtilis. sapor eius est stipticus et virtus eius est ca. caliditate modica: et desiccat. sed sciendum quod eupatorium similiter secundum Diasc. cap. de agrimonia. vocauerūt antiqui radicē agrimonie eo quod est diuretica valde. Item secundum eundem cap. de marubio. Marubium etiam quidam eupatorium vocauerunt: quoniam valet contra vicia epatis: et pro tanto non est verum eupatorium quoniam Diasc. facit semotim cap. de eupatorio: et semotim de marubio et agrimōia. hoc similiter voluit Jo. mes. cap. de eupatorio cum dicit: quod dicunt aliqui quod est herba pulicum: noluit secundum verum quod sit herba illa quam latini vocant pulicariam eupatoriū quoniam Diasc. facit semotim cap. de eupatorio quod incipit eupatoriū. et semotim ca. de pulicaria vel herba pulicum: quod incipit coniza. sed sicut dictū est debet intelligi Mesue. nam dicit quod eupatoriū secundum quosdam est herba pulicum: quoniam aliqui vocabant herbam pulicum eupatoriū: et bene: quoniam est diuretica valde: et valet contra vicia epatis: vt inuenies si. l. l. coniza. Miror qualiter medici nostri temporis non aduertentes verba Diasc. Aui. et Sera. Plinii et Gal. et Damasc. credūt herbularii salujam agrestem eupatorium dicentibus: que nec in sapore: nec in odore cum eo conuenit. si aūt in ipsa forsan virtutes eupatorii inuenerunt et pro eo ponere voluerunt: cuius gracia ipsum eupatoriū vocauerunt non licebat dicere quod idem esset: quoniā eupatorium potest dici omne id quod valet cōtra vicia epatis: ab eu quod est bonum et pacor quod est epar. vnde eupatorium. i. bonum epati. sed verū eupatoriū est illud quod antonomatice est bonum epati: sicut illud quod verum est eupatorium.

Posse. Dias. secundum translationem nostram. Eupatoriū valet contra vicia epatis. et folia eius sicca: et axūgia porcina veteri addita trita et imposita dura vulnera ad cicatricem ducunt. semen vero eius et folia cum vino bibita dysentericis et morsibus venenatis occurrunt medicando. Eadem dicit Sera. ca. proprio de mente Diasc. et addit: et sūt multi qui putāt quod illa herba sit agrimōia: et errāt: quia est alia ab ea. et nos quidem manifestauimus iam de eius esse in eo quod diximus de eo. Et idem acu. Gal. in tyriaca chesar eupatoriū aperit opilatiōes epatis et fortificat ipsum

Jo. mes. Eupatoriū solutione educit cholera et phlegma facile. et est preseruatiuum a putredine: et confortat stomachum epar: et viscera: et confert doloribus eorum. et est medicina splenis et opilationum omnium et egritudinum ab ea factarum. et febribus longi temporis mire subuenit. dosis decoctiōis eius potio est a. ℨ. iii. vsque ad. vi. et pulueris eius a. ℨ. ii. ad. iii. loco eius ponitur in defectu eius absinthii et asari: ana medium ponderis ipsius. **Auic.** Eupatorium est bonum in initio allopitie et tyrie et linitur cum adipe veteri super vlcera difficilis consolidatiōis. et eius succus confert scabiei et pruritui quando bibitur cum aqua fumi terre: et oximelle. et similiter flos eius et succus ipsius est forti or: confert doloribus epatis et opilationibus eius et confortat ipsum. et confert duriciei splenis et apostematibus epatis: et apātibus stomachi. et eius herba et succus conferunt maliciei forme et accidentibus hydropisis. datum in potu cum vino et cōfert vlceribus intestinorum. confert fe. cronicis: et antiquis: proprie succus eius: et proprie cum succo absinthii. loco eius ponitur pōdus eius de asaro. et medietas ponderis ipsius de absinthio.

Eupetron	i. sene
Euperiston	i. bona inuentio
Eupotriston	idem

Euperozi stomaccium. i. poros aperiens
Eupectum. i. aptum digestioni: et dispectum est oppositum

Euresim	i. malua
Euretica virtus	i. rarefactiua
Euretan	i. aaron

Eurion tiparon. i. lana sucida: eurion. i. lana tiparon. i. sucida

Eurinbena	i. citraria

Eurizicon quid est. l. l. obrizum
Euricomō a grecis dicta: quod vere primo senescat vnde eam aliqui senition vocant: latini vero vocant ipsam herbam cardoncellum benedictum. nascitur per macerias. l. l. erigion

Eusapor	i. sapor bonus

Eustracta dicuntur que in ventre facile corrūpūt vt persica etc. isto vocabulo vtitur Gali. dinamidarum particula prima cap. eustracta

Eusidos	i. cymbalaria
Eustistides	i. hypoquistidos
Eustifilo	i. polium
Eusopa	i. almea
Eustomatica	i. bona stomacho
Eustobron	i. marubium
Euzomum	i. eruca
Euzonomia	i. salsamentū eruce

Euzomon. i. bonum salsamentum: nam zomon salsamentum: et eu. i. bonum

Cap. 233.

E **Banus** lati. ara. ebus: vel ebirus: grece ebenum

Sera. li. ag. cap. ebus auc. Diasc. eius due sunt spēs. s. absi:

⁊ inda .⁊ absi est lignum nigrum non habens lineationes:sed in soliditate ⁊ subtilitate sua est similis cornu. quando frangitur habet fractiones suas duras:solidas:mordicat linguam:⁊ est stiptici saporis.⁊ quando ponitur super prunas profert odorem bonum.in indo vo sunt lineatiões albe :⁊ est coloris subrufi.⁊ oẽs eius species quãdo franguntur sunt du Dias. cap. de ebano.ƀƺ re in fractura. translationeƺ nostram:Ebanum lignum est quod de ethiopia venit:colorẽ vnũ habens duplici gũma:tactu lene ⁊ durum:⁊ gustu stipticum:⁊ mordax:⁊ carbonib⁹ impositũ citius inserpit ignem:in cotizula confricatum ostendit rufum colorem.Est alterũ de ĩdia vario colore:sed melius est supradictum.multi ligna assamina:⁊ atantica vendunt que similia sũt sunt ebano. sed inde agnoscitur: quia mollia ⁊ non grauia: ⁊ cum fracte fuerint bastule eorum subrufi coloris apparent:non odorẽ nec gustuƺ talem habent.est aũt optimũ quod est nigrũ ⁊ eq̃lit lene:vires habens in gustu acres:⁊ aliqualiter sub stipticas:vnde in collyrijs miscetur. Posse. Gal. vi. simpli.phar.cap.de ebano.virtus ebani est abstersiua calefactiua.vnde istud lignum est ex rebus que si confricentur cum aqua resoluitur in succũ sicut quidam lapides.⁊ substantia eius est subtilis:⁊ calefacit:⁊ abstergit:⁊ aufert:⁊ quod est coram pupilla impediens visum.⁊ ipsum ingreditur in medicinis oculoꝝ conferentibus vlceribus antiquis eoꝝ:⁊ humoribus fluentib⁹ ad eos antiquo cursu Dias. Ebanum vlceribus oculoꝝ vtilitatẽ facit.virtus est ei etiam purgatoria:⁊ ideo caligines oculoꝝ ⁊ rheumatismũ detergit ac prohibet.multi cotulas medicinales ex eo faciunt aliqui vo trituram ⁊ rasuram eius ⁊ limaturam infundũt ĩ vino die ac nocte:⁊ post terunt faciẽtes collyria.alij pro vino aquam mittunt.cõburit̃ etiã in cacabo crudo bene minuto q̃diu cinerem faciat:⁊ lauatur ut molibdo: qui puluis facit ad siccitatem oculoꝝ

Ebereni .i.granum ben
Ebenars .i.camelus
Ebenum .i.ebenus
Ebel .i.sauina
Ebheel .i.semen iuniperi
Ebuxmeum .i.oleastrum

Ebulus quid est.l.l.cameacti

Ebur est dens elephãtis:⁊ inde eburneus:iã aptũ est medicinis in multis confettionibus ingrediẽs ⁊ arabice vocatur aagi:sicut inuenies in.l.hasir

Ecalcidos est nomen mensis octobris.hoc vocabulum ponit Auic.quarto canone ca.de fe.pestiłentiali:grece est fuligo pendens trabibus ⁊ parietibus ex fumo facta

Echatrion interpretatur centum hñs potestates

Echalodes .i.fumosum

Ectaces:Plinius:herba est que in Sicilia tm̃ nascitur:quam ignoro

Ectelice melic .i.corona regia

Echeon vocatur medicamen ad visum:quod fit ex cinere vipre ⁊ melle

Ectebo .i.scribere
Ecindebel .i.ameos
Eciosactis .i.ebulus
Ecipi radix .i.marubij radix

Echinos.i. ericius aut terrenus aut marinus:pro quo.l.l.censud

Echidua .i.vipra serpens

Echinus dicitur a Plinio vocari piscis quidam qui cum naui adheserit ipsam ĩmobilem reddit cuius formã secunduƺ diuersas opiniones adducit:sed non est ericius echinus.similiter secunduƺ librum antiquum de simplici medicina dicit̃ spina alba. ⁊ puto sic dici eo ꝙ capitellum habet simile echino marino

Echidrus est serpens in aqua degens

Echis:hec pseudo ancusa dicitur lanuginosior q̃ƺ ancusa ⁊ minus pinguis:densioribus folijs: ⁊ largioribus:⁊ tenuioribus.radix in oleum missa non fundit ruboreƺ: ex hoc ab ancusa discernitur

Eclie .i.apoplexia

Ectica febris:vel ab ectismos quod est consuetudo:vel ab ektiko quod ẽ tabefactus:ƺ potius primum credo quia tabes est marasmus:⁊ est ectica confirmata

Ecolpitare est medicamen in matricem mittere

Ecoreascen .i.vitis alba

Ecopa.i.parua solutio ossis capitis

Echoen .i.alba
Ecrotaconis .i.stuppe

Ectropion grece demosthenes:est inquit reflexus inferioris palpebre ad exteriora propendens:nec oculum solido velamine tegens

Ecus .i.aquila
Echus .i.merulus

Eckutubne est bestiola existẽs in superficie aque que super eam mouetur diuersis motibus sine ordine:⁊ quacunqꝫ hora aliqd accidit ei fugit ex eo quod ipsi accidit:deinde apparet:⁊ dicitur bestiola aliter non quiescens:⁊ dicit̃ esse vulpis ab amatu: veruntamen magis similia nostro loco sunt duo prius dicta

Eda lignum est aptum ad incendium

Edra.i.fortis solutio capitis

Edrafon .i.anacardus

Edera dicitur qm̃ libenter a capris editur: ⁊ ideo ƀm Diasco.alique sunt earum species que nõ habent cum ea similitudinẽ:nisi quia dicunt edere quia libenter hirci caprarũ eas edunt:sicut ẽ barba hircina:⁊ rosa canina:vt apparet in.l.cissos

Edemul.i.feniculus Edegarad.i.rosa
Ediosmon.i.menta Ediosmũ idem
Ediosmus idem Ediantos.i.viola
Edinus britãnus .i.gagatis lapis
Edisie.i.apoplexia Edisemelic.i.corona regia
Edipnea.i.spinacia Edon.i.philomena auis
Edonea.i.almea Edoracio.i.cicorea
Edudinum .i.vipra serpens
Edulcus .i.merulus auis

Educien .i.marubium
Efrention .i.frifille
Effelide vel ephelide.i.macule que fiunt in vultibus mulierum ex sole vel aborsu. Dias.cap. de lothos.et cap.de amigdalis.et cap.de ficubus.

Cap.234.

E Ffemereon est apud Diasco.cap.effemereon: quem multi irim agrestem vocant.folia et hastam similia lilio habet sed tenera: et flores albos: et minores: et semen molle.radix est ei grossa vt digitus.et virtus est illi stiptica: et odoris boni.nascitur in locis vmbrosis et in silvis. Posse. Dias. Radix eius decocta in ore retenta dolorem dentium mitigat.folia vero eius in vino decocta et cataplasmatibus imposita tumores et duricies spargunt.

Effemon est apud dias.quedam bulbus quem vocant colticon: et est species hermodactili venenosa

Effebeuros.i.habens septem costas: et est plantago quoniam in folijs suis sunt septem coste

Effialte .i.incubus

Effilis Paulus cap.de maculis faciei: est nomen vnius ipsarum

Effimera febris que a Gal.in epistola ad Glauconem exponitur simplex vnius diei.s.nam effimeris grece vnius diei operatio est quotidianum vel diurnum dicere possumus: vt effimeron cibus vnius diei: vel aliud tale dianum.s.vnius diei: vnde effimerides vocant annalia que dietim scribuntur .i.acta cuiusque diei: affimerinos vero quottidianus dicitur.et hec omnia ab imera quod est dies veniunt

Egarion.i.cymbalaria Egabael.i.psillium

Egagios.i.verruca Egeoresini.i.acorus

Egena.i.locus apud extremitatem oculorum

Egelidam.i.tepidam quasi non gelidam

Egregorsis .i.vigilia

Egilopa est apostema intra magnum angulum oculi et nasum.s.fistula que antequam disrumpatur antilos vocatur: sed demosthenes antilops inquit est egilops.s.collectio circa angulum maiorem oculi quem si propter humorem tenuerit clausum proprio nomine antinops a pluribus vocatur.si autem inflatione euacuata digitis impressa paruo recedens reuertitur egilops a pluribus appellatur: sed antinops a vicinitate oculi nomen accepit .egilops vero a similitudine caprarum que secundum angulos oculorum naturales videntur habere inflationes

Cap.235.

E Gilops grece. vel egilopa: arabice qusir: vel dausir: vel dolara: latine vero auena. de qua Dias. duo facit cap. Capitulum quod incipit egilops: herba inquit est que folia similia habet triticeis folijs: sed mollia: et superius capitellum est.seminis eius grana sunt obtusa: duo vel tria tunicis vestita.flos est ei sicut capitellus albus: qui cum farina mixtus omnes tumores curat: et egilopas: et ob hoc nomen accipit. Aliud capitulum incipit. Auena: siue vt greci dicunt egilops etc.et idem dicunt ambo illa capitula.error fuit translatoris. Plinius cap.de auena siue ut greci egilops: herba est que crescit in segetibus cum folijs tritico similibus simplicibus quidem: sed hirsutis cum tenui calamo habenti in summitate tribus tegminibus ambitum ex quibus ariste simi les capillis extant. Sera. li.ag.ca.qusir auct. Dias. Qusir siue causir: vel dolara.i.auena: est herba cuius folia sunt similia folijs frumenti: nisi quia sunt molliora.et in summitate calami eius est semen duabus vel tribus tunicis vestitum: a quibus exeunt ariste similes capillis in subtilitate. Pos. Gal. vi.sim.phar.c. de egilops. sapor eius est acutus parum et acris.et virtus est diaforetica sic quod resoluit apostemata dura.et confert fistulis que sunt iuxta oculum que egilope vocantur.et quando fit cum ea emplastrum cum farina curat scabiem: et resoluit apostemata dura.est autem vtcumque stipticitatem habens: vt et diarijs que secundum ventrem conferat. Et idem li.i.de cibis cap.de auena. Auena est cibus subiugalium non hominum: nisi forte alicubi famescentes extreme cogantur ex hoc semine panem facere.extra famem autem per aquam elixum comeditur cum vino dulci: aut melle consimiliter thyfe.caliditate autem sufficiente participat consimiliter illi: quamuis non similiter illi durum existens: propter quod alimentum minus exhibet corpori.et aliter autem indelectabilis est qui ex ipso fit panis: non tamen retentiuus ventris: aut prouocatiuus vt prius: sed in medio secundum hoc ordinatus est. Sera. Mollit duricies.et iodinatus est. ad egilopas farina eius cataplasmatibus commixta congrue facit. Item succus eius seruatus farine admixtus sextarij in paniscülos redigitur: et iterum resoluitur aqua in succi qualitatem: quando vsus eius est necessarius.vires autem habet leuiter et efficaciter relaxantes: et ad omnes tumores facientes.

Egilo.i.populus arbor Egineus.i.caprificus

Egikeras.i.capricornu Egios.i.simius capri

Eggi .i.acorus

Eglianchis.i.augmentatio anguli oculi

Egritudo in qua eleuatur cutis.i.lepra

Egritudo diuretica est opilans vias epatis et urine: vnde diureticum.i.diu in renibus retentum.hoc vocabulum ponitur in littera hasab desice

Egritudo murachia.i.hypocondrij

Egoceron secundum Dias.vocant quidam farinam fenugreci cap.de fenugreco.et egoceron est species trifolij quod vocatur trifolium egoceron: vt apparet in littera handachucha

Egron est fauus: et accidit in cute capitis

Egurion est species citrulli habens formam longas

Egufeif.i.melilotum Egufarion.i.fragraria

Ehasuc quid est.l.l.easuc

Ehabria.i.almea Ehafilos.i.millefolium

Ehua.i.trifolium Ehualidos.i.semen genestre

Ehuarida .i.peucedanum

Ekkausis.i.arbor Ekaumo.i. incendium

Ekkalfea est herba camphorata

Ekeletrum .i.karabe
Ekeletbrū.i.electuariū Ekteticuos.i.tabefactus
Ekilios .i.lilium silvestre
Eklisis.i.dissolutio vel defectus
Ekpis idem quod supra
Ekptusis.i.sanies catefresis.i.sanguis putredo
Ekptidicos .i.saniē faciēs
Ekopos .i.vermicularis
Ekbopis.i.defectus Ekpton.i.expuo
Elacterium.i.succ⁹ cucumeris agrestis:vn̄ elacterium in verbo exemplari Dias.est succus fructus cucumeris agrestis:sed maturi eligēdi sunt:vt pū cti possint humorem emittere:qui cucumeres collecti vna nocte sunt dimittendi:ꝛ alia die cribrum super vas ponere:in quo cucumeres supradictos ponis singl'os acu pungis:ꝛ panno pressi exsuccātur:ꝛ expressi in alio vase mittendi sunt:ꝛ hūc vocamus electerium.virtutes eius quere in.l.refo
Electerides sunt cucumeres agrestes:tāʒ ipse fructus q̄ʒ ei⁹ herba.Itē elactarides vocāᵗ cataputie
Eladin rodinum .i.olem roseum
Elamep.i.vua Elasac.i.armoniacum
Elarna .i.granum
Elafion.i.ceruaria:ꝛ est elafos boscos
Elapinum .i.crisantinum
Elacia est excrescentia in palpebris rotunda albida perspicua similis lapidi grandineo
Elafos boscos.i.herba quā Dias.vocat ceruariā vel ceruicellium.ꝛ Gal.vi.sim.phar. capi. elafos boscos.Elafos boscos calide ꝛ subtilium partiuʒ est virtutis:ꝛ ideo est exsiccatiuum ſm secundaʒ abstantiam
Elafon idem Elafos.i.ceruus

Cap.236.

E Latinūs.Dias.cap.elatinus.Elatinus hʒ folia similia elixine:sʒ minora ꝛ rotūda:ꝛ aspera:hastas tenues duobus palmis longas: qnq; aut sex ex vna radice habens folia plana:gustu stiptica.nascitur locis cultis ꝛ in agri Plinius capi. elatin. Elatin ramulos habet quinq; aut sex tenues: ꝛ oblongas: folia quasi pilosa ꝛ stiptica. Gal.vi. sim. phar. Elatin mediocriᵗ est infrigidatiua ꝛ stiptica.

Posse.Dias.Folia ei⁹ in cataplasmatib⁹ adhibita polenta rheuma oculoꝝ ꝛ tumorem ꝓhibet. ꝛ elixatura eius bibita dysentericis mirifice medicatur. Plinius:folia eius in fomento lachrymas strigūt Elatis Alexāder ca.de paralysi:ꝛ agyro:ꝛ elatis acopum.i.mitigatiuum ex agyro mixtū ꝛ confortatiuo:ꝛ elatis.i.stipticis infrigidatiuis cum temperamento
Elangeranda .i.terrestria
Elbair .i.oua
Elcalmibat .i.terbentina
Elchai .i.satyrion
Elbanachid .i.racemus
Elbanakid idem
Elkalibac .i.terbentina
Elkamac .i.granum
Elkabutim.i. gūmi albotin: ꝛ est terbentina
Elkalibakia.i.auena Elkta.i.vlcera
Elua .i.enula
Eleo.i.trabo:inde cateltica virtus.s.subtractiua.i. virtus retentiua:que statim sequitur post appetitiuā: sed aliatica dicitur digestiua:ꝛ interpretatur īmutās. ꝛ eleo similiter dicitur oliua: vt apparet in littera propria
Eleos paleon.i.oleū vetus Elea.i.oliua
Eleas dracin.i.gūmi oliue Eleon.i.oleum
Eleborites.i.centūneruia Eleualan.i.galanga
Elermas.i.auripigmentū Eleps.i.cicer
Eleniabin .i.conditum
Eleodin rodeum .i.oleum roseum
Elili casmoboro .i.gūmi ʒappini
Elelica albutimo .i.gūmi terebinthi
Elelissagus quid est.l.l.elissagus
Electuarium .i.mollis sorbitio
Elegne .i.elatin vel elatinus
Eleʒuʒi.i.passio quando aliquis impetuose caput mouet quando loquitur:vel quando silet:aut facit strepitum ore cuʒ loquitur repetendo idē verbum improprie:vel cum aliquis loquitur secum vt recordetur
Eleni.i.tediū vel tristicia de futuro:ꝛ facit vigilāe
Eleser.i.vitis Elesen idem
Elegia est species calami aromatici
Elenea est secunda species lauri que dicitur sigillum salomonis
Eleas darchi .i.gūmi oliuarum
Eleboritis .i.centaurea minor
Elecorum .i.lapis lincis
Elesion ſm Dias.dicitur tertia species semperuiue que azion dicitur:vel aisdon

Cap.237.

E Leboscos id est ceruicellū ꝛ ceruaria. Dias. capit.eleboscos.herba est quam aliȷ̄ alafion dicunt latini vo ceruicellum.i.ceruariam.virgam habet feniculo similem:que virga nodis est plena.folia eius duobus digitis sunt lata ꝛ oblonga sicut terebinthi:aspera:ꝛ fragilia. virga eius ex se multos emittit ramulos:in quibus capitella sunt aneo similia.radix est illi duobus digitis longa:ꝛ lata: ꝛ alba:ꝛ odorata apta escis.virga predicta a multis comeditur.

Posse.Dia. banc herbā cū cerui comederint cornua deponere dicuntur:quare ꝛ ipsa cornua venenis occurrunt.semen eius cū vino bibitum serpentum vexationes curat.
Eleupropicoron .i.centaurea
Elephas est ordeum infusum: ꝛ ē quidā potus

Cap.238.

E Lectrum ara.gre.gagates: latine vo karabe. karabe est gūmi arboris:vt gēma vn̄ anuli fiunt.vnde electrum succinū ka

rabe sub eodem ponūt: q2 electr̄ est karabe ⁊ suc cinū est karabe. vnde habemus ab Alexādro ca. de dysenteria trociscos dialectr̄. Itē Seruius su per bucolicon Uirgilij in egloga pastoris dicit q electrū est post succinū. Itē cassius felix tractatu de trociscis dicit trociscos de succino: ⁊ est electr̄ ⁊ describit trociscos d karabe. c̄ āt gūmi arboris dicte a Dias. agyros: ⁊ est spēs populi arboris: vt patet in illo cap. agyros. ve⁊ aliud facit cap. de po pulo diuerse speciei ab illo: sicut etiam Auicē. vt infra in alia littera sat patebit. duo facit ca. d haur qd idē est qd agyros. sed in arabico est haur: que cap. idē sunt cū his Dias. qd aūt Diasc. dixit agy ros: Auic. dicit achirosa corrupte: vel achiros: vt in arbico. ⁊ dicit q est haur romanū. in alio autez cap. dicit q gūmi illius arboris que dicit haur ro maunm di cit karabe. **Dias.** cap. de agyros circa finē aliqui perhibent huius arboris lachrymū in rodanum distillatū ⁊ coagu latū succinū facere. i. karabe. Ouidius tñ li. ij. me thamorphoseos in eridanuz electrum ex populis manare dixit. sed Plinius post longam improba tiōem fabular̄ Ouidij ⁊ alior̄. certū ē eni electrū gigni in insulis septentrionalib⁹ oceani: ⁊ a germa nie appellari glessuz. itaq₃ a nostris vnam insulaz ob id glesariā appellatā germanico cesare ibi clas sibus rem gerente austrauiam a barbaris dictam nascit aūt medulla pinei generis arboribus: vt gū mi iceras resina pinei erūpit humoris abundan tia: densatur rigore vel tēpore aut mari. cū vo itu mescens estus rapuerit ex insulis certe in littore expellit ita volubile vt pendere videat: qd arbo ris succū esse etiā nostri credidere: ob id succinuz appellātes. pinee aūt arboris esse indicio empine⁹ i attritu odor. ⁊ quod accensum tede modo ac ni dore fragrat: ita nasci etiam ⁊ in india certū ē. Ar chelaus gregnanit ī cappadocia illinc pineo cor tice inherente tradit aduehi rude: ⁊ parū infra di stillante argumento quoddā intus translucez sut formicas: aut culices laceratos adhesisse musceo non est dubiū: ⁊ indurascent ⁊c. Et infra ceterum attritu digitoruz accepta vi caloris attrahunt in se paleas ⁊ folia arida: ⁊ leuia: sic ⁊ magnes lapis fer rum ⁊c. Arbor huius gūmi qd est karabe gre. vo catur agyros: ⁊ est populi species per Dias. ara. vo fm Sera. vocat laurcuma: fm Auic. vocatur haur romanum: vel haurū latine: quod fm ara bes sonat haur. **Gal.** li. ij. de eo duo facit cap. vnuz de hauro cui consonat ca. de populo arbore. aliud de haur romanum cui cōso nat cap. de agyros: qd etiā exponit Dias. q est po pulus arbor. ⁊ Auic. dicit q est achirosa volēs di cere agyros. sed in arabico est achiros: cui⁹ gūmi ut dicit Auic. est karabe. ⁊ Dias. dicit q ex arbor succinum nascitur: fm quosdā ⁊ in rodanū distil lat: ⁊ ipsum est electrū: vt ostensum est supra in ele ctro ⁊ in karabe. due g videntur esse species hui⁹ arboris. vna ca. cōplexionis: alia fri. sicut p vtrūq₃ tex. colligitur: q q₃ apud Dias. cap. de agyros sit p mixtū cum alio cap. cuius error vel a translatore

vel a scriptore pcessisse phibetur per testimoniuz Sera. ex dicto Dias. ī vtroq₃ cap. aliud pterea ca. facit Auic. de hac eadē qd incipit: nux romana di citur acrufex. s. in arabico: ⁊ est achiros ⁊c. Ibidē sicut de haur romano: ⁊ error contingit ob simili tudinē litterarū huius nois haur. io. ⁊ lenz. io. qa non differunt nisi in punctis. Itez error fuit: ⁊ ab eodem tam in ca. de karabe: vbi dicit: q2 est gum mi arboris dicte nux romana: ⁊ debuit esse haur Itē error inuenit in quibusdā synonymis: agyros inquit esse leum romi. i. nux gallica: vbi erat leum debuit eē haur. **Dias.** cap. de agyros. i. populus ar bor quaz alij leū dicunt: cale facit fortiter: humectat aūt mediocrit: ⁊ leptome ris est. **Gal.** vi. sim. phar. cap. de populo argyra siue populi flores ca. sūt vtute ex ter tia abstantia a tēperatis. in ea vo que exsiccādo ⁊ humectando differentia breui ab eucratis: ⁊ me dijs accesserunt versus siccius. est aūt subtiliū par tium magis q grossarū: sed ⁊ frondes eius siles sunt floribus: nisi q2 per oīa debiliores: ⁊ min⁹ ef ficaces. ⁊ resina eius eiusdē vtutis est cū florib⁹: ⁊ adhuc calidior. Seminū vero subtiliū partiū ma gis: necnō desiccatiuum magis q resina: ⁊ flores non valde nota aliqd calidum **Sera.** li. agg. cap. haur ro mi auct. Gal. vi. sim. phar. haurcuma vel haur romi. i. arbor karabe. complexio eius est composita ex substātia aquea tepida ⁊ terrea subtili: ⁊ pter hoc accidit q sub stantia eius est composita. ⁊ in rosis hui⁹ arboris est subtilitas plusq₃ grossicies. ⁊ vtus ei⁹ est cali. in tertio gradu. sed desiccatio ⁊ humectatio non sūt in ea multū: ve⁊ declinat ad siccitatē paululū. sed gūmi eius est karabe. vtus eius est similis flori ei⁹ nisi q2 est calidior parū. semen eius seu fructus est subtilioris substantie q gūmi: ⁊ maioris desiccati onis. ⁊ est hoc plus q flos eius: nisi q2 nō est mul te caliditatis. sed floris vtus est sicut rose eius: nisi q2 opatio eius est debilior operatione ipsius. ⁊ dr q gūma haur que nascit iuxta fluuiū nili conge latur ibi: ⁊ est illud quod dicit alapton: ⁊ quidaz nominant ipsū arsopodon: ⁊ est karabe. ⁊ hoc gū mi quando frangitur pcedit ex eo odor bonus. ⁊ color eius est si cut color auri. **Auic.** li. de virib⁹ cordis. ka rabe ca. ē in primo sic. in secūdo. aliqui volunt q sit fri. Paulus cap. de karabe. karabe est gūmi arboris haur romi: ⁊ ca lefacit caliditate tpata cū pauca frigiditate. Bul casim eben abē azarin li. qui dicit seruitor. karabe sic assatur ⁊ cōburit: oportet q frangas karabe ī fracturis paruis: ⁊ assa vna vice vl duab⁹ ⁊ serua s₃ cōbustio eius est in hunc modū: Accipe ollā fi ctilez ⁊ pone karabe intus ⁊ claude os eius cū lu to ⁊ pone in igne vna nocte: deinde extrahe ⁊ vtē re. **Posse. Dias.** Corij eius. ʒ. i. bibi ta sciaticis medet, strangurijs subuenit. multi dicunt q bibita cū vri na burdonis generare non pmittit. folia ei⁹ bibita post purgatiōnē menstruor̄ simili modo ɔceptū minime admittit. Itē succus folior̄ ei⁹ dolori au

rium subuenit. succus eius seminis melle mixtus caligines oculoꝝ detergit. Item folia eius cū aceto vt cataplasma adhibita podagricis medent̄. resina v̄o eius malagmatibus necessarie miscet̄. semen eius cū aceto bibitū epilepticos curat. gūmi eius qḋ dicit̄ karabe tritū ⁊ bibitū solutiones vētris cōstringit. ⁊ stomachum reficit. ⁊ fluorē sanguinis reprimit. **Auic.** habet ꝓprietatē confortādi cor: ⁊ letificandi: ⁊ repelēdi cardiacam: ⁊ fortificandi spiritus. **Ser.** cap. karabe. karabe sumitur in potu ⁊ prohibet cursum humiditatum ad stomachū. ⁊ abstringit ventrem: ⁊ stomachū: ⁊ confortat eum. ⁊ abscidit fluxum sanguinis. ⁊ qñ cortex huius arboꝝ inciditur minutim: ⁊ seminatur in letamine oriūtur ibi toto anno fungi ad comedendū. Paulus: karabe est gūmi arboris haur romi: quod quando bibitur retinet fluxum ventris ⁊ stomachi: ⁊ sanguinem vndecūq̄ fluit. ⁊ putant quidā ꝙ sit sandaraca: ⁊ dicūt ꝙ karabe sodoma huius est gūmi ⁊ est gūmi funeris: eo ꝙ latini ponebant ipsū super corpora defunctoꝝ. Et idē auc Albugerig. Caliditas eius est temperata cū pauca frigiditate ⁊ habet proprietatē retinendi sanguinē: ⁊ ꝓprie in tenasmone ⁊ confert cardiace: ⁊ stringit ventrē. Et idē aucto. Hedge. karabe ca. est: ⁊ retinet sanguinē vndecūq̄ fluentē. Et idē auct. Alcauzi suspendit̄ sup apāta: ⁊ cōfert. ⁊ est frigidū ⁊ cōfert cardiace: ⁊ sputo sanguinis: ⁊ fluxui eius a narib᷒. Et alias virtutes inuenies in. l. lapis gagatis

Elecemium	.i. lilium
Eliodes	est species saniei

Eleomeli: ⁊ ameli ē oleū dulce spissū valde sicut mel: ⁊ extrahit̄ de quadam arbore ꝫ. l. l. aumeli

Eleon	.i. oleum oliuarum
Elepeon	.i. mezereon
Elepnium	idem
Elesini	.i. paritaria
Elesmi	idem
Elexeon	idem
Elexim	idem

Eleti .i. gazati: ⁊ est eupatorium
Eleuantia .i. inflatio cruris et pedum

Elenium	.i. ellenium
Elbelum	.i. butirum

Elchei est locus vbi ceruix dorso coniungitur

Elkemac	.i. granum

Elleborum mellinum .i. nigrum
Elleborus melan idē Elleborites .i. cētaurea
Elleborelentum .i. velatrū: ⁊ est elleborus
Elleben .i. lac Cap. 239.

E **Llenium** gre. ara. rasin: vel ilsaran: lat. v̄o enula campana. **Sera.** li. ag. cap. rasin auc. Dias. Rasin .i. enula. nominant eam quidam zinziber. ⁊ hȝ folia silia folijs plante que dicit̄ flomos: nisi qꝛ sunt aspiora ⁊ longiora eis. ⁊ habet stipitem magnū. ⁊ folia ei᷒ non eleuant̄ a terra: sed extendunt̄ sup facieȝ t̄re ⁊ hȝ radicem magnā boni odoris: cui᷒ sapor habȝ acuitatem: ⁊ est rubei coloris. inuenit̄ aūt planta q̄ oritur sicut ireos: ⁊ est sicut serpentaria. ⁊ nascit̄ in locis montuosis ⁊ humidis: ⁊ in hortis. euellit̄ aūt radix enule in tēpore estiuo: ⁊ desiccatur. ⁊ est illḋ qḋ ex ea administratur: ⁊ ē in babylonia. alia species enule: ⁊ est planta habens ramulos longitudine vnius brachij qui extenduntur super terrā sicut serpillum. ⁊ habet folia similia folijs lenticule: nisi quia sunt lōgiora ⁊ plurima super ramos ipsos. ⁊ habet radices paruas citrinas: quaꝝ grossitudo est sicut digitus medius. ⁊ subtilior pars radicis est subtilior supiori pte ei᷒ ⁊ sup ipsaȝ ē cortex niger. nascit̄ v̄o in locis maritimis. v̄tus ē eius ca. ⁊ hu. ⁊ est in ea caliditas supflua indigesta.

Dia. cap. de ellenio ꝺm translationē nostrā. ellenium multi simphitū vocant: alij v̄o batum: alij v̄o flomū: latini v̄o enulam vocant folia hȝ flomo silia angusta: ⁊ mollia: ⁊ oblonga non crescentia in altum. ⁊ sup terram late distendūtur. radix ē illi ingēs ⁊ odorabilis: ⁊ rufa: ⁊ viscida: gustu non suauis. frutex est similis lilio. thyrsum hȝ albū: in cuius sūmo flos est aurosus ⁊ mōtuosus. ⁊ vmbrosis nascitur locis ⁊ humidis: ⁊ in hortis. Cratebras etiā phibet egyptū haber̄ alteꝝ ellenium: qḋ hȝ v̄gas longitudine vnius cubiti super terram porrectas: herpillo similes: folia vt lenticula: sed plura: ⁊ longiora circa easdē v̄gultas. ⁊ radices sunt illi minores: ⁊ viridiores in soliditate vnius digiti minoris: quaꝝ superior pars grossior est ad vnum deducta in tenuitate cū corio nigro nascit̄ in maritimis ⁊ in siccioribus locis. morsib᷒ venenatis radix ei᷒ bibita medetur. **Gal.** vi. sim. phar. cap. ellenium: siue timmallium: siue enula cāpana. hec planta radix maxīe vtilis est ad statiȝ in primo aggressu calefaciendū ⁊ ideo dicendū est eam nō certitudinaliter calidā ⁊ siccam sicut nigꝝ piper: ⁊ albū: īmo cū hmiditate supflua: ⁊ ideo electuarijs que fiunt ad educendum viscosos ⁊ grossos humores existentes ī thorace ⁊ pulmone cōuenienter miscet̄. **Posse. Sera.** virt᷒ ei᷒ est que adiuuat ad excreandū grossos humores ⁊ viscosos a pectore: ⁊ plumōe. ⁊ calefacit mēbra egra egritudine frigida: sicut sciatica: emigranea. ⁊ confert fluxibilitati mēbroꝝ que fit ab humiditate. ⁊ qñ bibit̄ decoctio eius ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua. ⁊ confert coartationi ani: ⁊ attritioni neruoꝝ: ⁊ tumoribus: ⁊ morsibus venenosis ꝓpter sui caliditatem. folia v̄o eius quando coquunt̄ cū vino ⁊ fit inde ēplastꝝ cōfert sciatice. ⁊ qñ radix eius cōficit̄ cū rob est bona stomacho. ⁊ q cōficiunt eā desiccant prius: deinde fundūt in aqua ⁊ terunt ⁊ ponūt in rob: ⁊ r̄ponūt. Humayn ex verbo Hippo. enula aufert iram ⁊ tristiciam: ⁊ fortificat os stomachi. ⁊ mundificat pectus. ⁊ prouocat supfluitates que sunt in venis per vrinam ⁊ menstrua: ⁊ ꝓprie. **Gal.** Ellenium miscet̄ cuȝ vinū qḋ fit cū ea. electuarijs que fiunt ad educendum viscosos ⁊ grossos humores existentes ī thorace ⁊ pulmone. ⁊ calefaciūt eas par-

ticulas que frigidis ꝛ diuturnis passionibus molestant̄ sicut sunt quidā sciatice:ꝛ emigranee:ꝛ cōtinue passiones articloꝝ ꝑpter frigiditatē. **Dias.** Ellenium est v̄tutis feruentis ꝛ mictualis. radix eius estate fossa siccat̄. aqua elixature eius vrinā ꝓuocat. menstruis īperat solutione. radix eius contusa addito melle vt electuariū tussim sedat. ꝛ ortonoicos curat. morsibus venenatis occurrit ꝛ medetur. folia v̄o eius tūsa ꝛ cataplasmatibus adhibita sciaticos sanāt. Itez folia ex vino cocta ꝛ renibus imposita coxiosos emendant. multi vero eadem folia sicca sale addito ꝛ dulcore ꝓcurant cibū pro stomachi salubritate: q̄ quidem cū sale siccanda sunt: vt ex capparo cibi fieri solent. succus eius cū ruta tussientibus ꝓdest vrinā q̄z ꝛ menstrua ꝛ partum expellit.

Cap. 240.

Elleborus vel polirizō greca. cherbachen lati. v̄o **Sera.** li. ag. cap. cherbachen auc. **Diasco.** velatꝛ. Cherbachen. i. elleborus: due sunt ei⁹ sp̄cs. albus ꝛ niger. sed albus est planta cuius folia sunt silia folijs plantaginis seu folijs plante dicte blete agriō .i. sicle agrestis: nisi quia sunt breuiora eis ꝛ declinantia ad nigredinē plus eis: ꝛ versus rubedinez aliquantulū tendentia. ꝛ habet stipitē quatuor digitoꝝ: longū: rugosuz. ꝛ qñ incipit excoriari desiccatur ꝛ putrescit cito. ꝛ apparent circa stipitez velut capilli subnigri. hꝫ radiculas multas subtiles egredientes ab vna radice paruas ꝛ oblongas similiter cepe longo. nascit̄ montuosis locis. ꝛ oportet q̄ fodiat̄ radix ipsius plante: ꝛ reponatur tp̄e messis. ꝛ melior ad colligendū est cuius planta extenditur sup terram extensione moderata: ꝛ ē albus facile frangibilis: multe carnositatis: non habens acutas sūmitates sicut squinantum. ꝛ quādo frāgit̄ euolat ex eo res similis pulueri. ꝛ caro ei⁹ est subtilis ꝛ nō mordicat linguā mordicatiōe forti. sed facit abundare saliuā ad os. ꝛ caueatur a nimietate sua: q: suffocat. ꝛ melior ex eo est ille q defertur ex terra que dicitur Italia. sed ille qui est ex cadechia est malus: ꝛ est planta similis squināto: ꝛ est suffocans. sed elleborus niger est planta habens folia viridia similia folijs dulb: sed nigriora. ꝛ est in eis asp̄itas. ꝛ habet virgam breuē: ꝛ florem albū cū aliquantulo purpureitatis. ꝛ est sup ipsam velut racemus in quo est semen simile grano cartami qd̄ hoīes denachibor: ꝛ denominānt ipꝫ scamonoides: eo q̄ vtunt̄ ipso in purgatione ventris. ꝛ habet radiclas mltas: subtiles: nigras: egredientes ab vna radice similes radicib⁹ cepe. ꝛ qd̄ de ipso administrat̄ sunt ille radicule. nascit̄ in locis asperis: siccis: nemorosis. ꝛ melior ex eo ē plenus non consūptus: nec extenuatus: cuius interius est subtile acuti saporis ꝛ pungens linguā. **Dias.** cap. de elleboro fꝫ translationē nostram. Elleborus alb⁹ folia hꝫ similia arnoglosse: aut blete agresti: sed breuiora: ꝛ nigriora ꝛ modicū obfusa. hasta est eis longa duobus palmis: ꝛ rugosa. ꝛ citius solet marcesci qñ siccari incipit. ꝛ sicut capilli multi ex vna radice procedūt sicut virgule. nascitur locis montuosis. radix fodi tempore arearū debet. vtilis est aūt alba ꝛ tensa ꝛ fragilis ꝛ plena: ꝛ iuncosa: quā cuz fregeris velut fumū iactat: ꝛ albior deintus cū gustu ca. non valde saliuam prouocans: plus accepta hoīez suffocat. meli⁹ ē quirinaicō: ꝛ italicum. capadociuz bis albius est ꝛ tenue. Elleborus niger est pollirizon aut melāpolion dicitur: q: melāp⁹ filias suas amētes ex eodē curauit a mania herba. hec folia habꝫ similia platano viridia: sed minora: vt affodillus sed diuisa multis locis: sed nigriora ꝛ aspera. v̄ga est ei breuis: ꝛ flores albi: ꝛ purpurei in semate botruoso similes ginco. hec in antiquis tp̄ib⁹ Scamonoides dicebatur: q: multi ea vtebant̄ in purgationibus. hui⁹ radices tenues sunt ꝛ nigre sicut cepulle: quarū radicū maxīe vsus ē. nascit̄ in locis asperis: ꝛ siccis: ꝛ agrestibus. eligenda v̄o ē carne plena: que intra se habet album colorē: ꝛ gustu viscidum ꝛ calidum. talis v̄o in parnaso mōte nascit̄. **Gal.** vi. sim phar. capi. de elleboro. Ellebori species ponantur in tertio gradu calefacientium ꝛ desiccantiū. est aūt f̄m gustū calidior qui niger: subamarus aūt albus. **Aui.** li. ij. ca. de elleboro. Elleborus ille qui niger est ē frusta incisa: ꝛ eius acuitas fortior est acuitate albi. ꝛ illi qui ipsum colligunt preseruantur ab eius nocumento comedendo allia: ꝛ bibendo vinum. ꝛ folia quidē plante eius sunt similia folijs dulb: sed sunt vehementioris nigredinis q̄ ipsa. ꝛ habet crus bene ad purpureitatē declinans. ꝛ eius figura est sicut figura racemi. ꝛ in ipsa est fructus ꝛ habet venas subtiles nigras: ex cuiuscunq̧ q̄ruz radice sicut duo capita ceparū egrediuntur. ꝛ qd̄ de eo administratur sunt vene iste. ꝛ oritur siccis locis. melior est ille qui est medius inter veterem ꝛ nouum: ꝛ grossum: ꝛ extenuatū: habēs colorem cinericium. ꝛ qui est velociter fragibilis ꝛ non pōderosus: in cuius vacuitate est quoddā simile tele aranee: saporem habens acutū: ꝛ mordicans linguam. ꝛ bonū quidē qd̄ administratur est vt assumatur lignum paruū qd̄ est apd̄ radicē eius: ꝛ infundatur parua aqua ꝛ excorietur: ꝛ assumātur cortices illius ꝛ exsiccētur in vmbra ꝛ administrētur triti: ꝛ cribellati. ꝛ potio eius sunt tres carimet ꝛ melius est vt in potu det̄ cū petrosellino ꝛ dauco. ꝛ quandoq̧ dant̄ ex eo vsq̧ ad duos aureos. ca. est ꝛ sic. vsq̧ ad 2^{m}. est solutiuus ꝛ subtiliatiu⁹ ꝛ est fortis abstersionis adeo q̄ corrodit carnem mortuā. ꝛ qñ nascitur apud radicē vitis fit v̄tus ei⁹ solutiua. ꝛ de ꝓprietatibus quidē ellebori ē q̄ ipse permutat corpus a sua cōplexiōe: ꝛ facit qñq̧ acquirere cōplexionē bonā iuuenilem. ꝛ multi sunt qui album elleboꝝ sumunt ad vomendū. ꝛ nō facit vomere ꝛ non soluit: sed facit illud quod facit vomitus: ꝛ solutio: ꝛ cōuenientia eius ad viros viragines mulieres: ꝛ ad fortiores ꝛ adolescentes: ꝛ ad eos qui habent carnes teneras in corpe: ꝛ mlt̄

titudo sanguinis est plurima.ꝛ non est cõueniens castratis neq̨ mollibus. ꝛ ipse quidem est conueniens in martio:deinde in septẽbri.verũtñ oportet vt ante ipsuʒ p̃cedant tres dies penit⁹ in quib⁹ abstineatur a comestione ꝛ potatione grossoꝝ: ꝛ vt administrent̃ ea que gaudere faciant: ꝛ delectari ꝛ vt euomat ꝛ eijciat p⁹ cenã duabus vicibus: aut tribus:deinde assumatur linitus sup morpheã ꝛc̃.

Jo.me. cap.de elleboro.Elleborus est arbor algur:ꝛ sunt eius due species nam alius est albus:alius est niger. niger incolumior ẽ albo: vnde minat̃ albus accidentia timoris ꝛ tremoris.niger v̾o acgrit ei iuuenescentiam ꝛ incolumitatẽ.ꝛ ex eo q̇d magis eligit̃:ꝛ ꝓprie ẽ cuius sapor est acutus:mordicans gustũ:ꝛ habẽs saporem sicut assarũ ꝓprie:ꝛ quod est frangibile ꝛ medium inter subtile ꝛ grossum :ꝛ mediũ inter recens ꝛ antiquũ.ꝛ mediũ inter ponderosum ꝛ leue:imo plus leue q̃ȝ ponderosum:ꝛ q̇d est leue carens aspitate.ꝛ melior pars ipsius plãte est radix ipsi⁹.ꝛ melior ps radicis sũt fustes ipsi⁹. ꝛ melior pars eoꝝ sũt cutes ipsoꝝ. ꝛ meli⁹ tẽp⁹ collectiõis ipsoꝝ sũt ver ꝛ estas.alb⁹ aũt minoris ẽ acuitatis:ꝛ mordacitatl.ꝛ est ei⁹ mordacitas nõ apparẽs subito. ꝛ est maioris amaritudinis q̃ȝ niger. in alijs autẽ ꝓprietatibus vt niger habet: sed plus ꝺ antiquitate q̃ȝ niger patitur.niger est ca.ꝛ sic.in tertio ꝛ est subtiliatiuus:ꝛ solutiuus:corrosiuus carniũ que fiunt in vlceribus. ꝛ dicit̃ ꝙ qñ nascitur apꝺ radicem arboris sunt fructus illius solutiui. alb⁹ v̾o ca.ꝛ sic.est in medio tertij:ꝛ est similiter absterfiuus:mordicatiuus:multiplicans vomitum:ꝛ faciens sternutationem cũ fortitudine.albus corporibus nostri tp̄is molestus est:imo est eis sicut venenum ꝓprie p̄focans.nigri aũt vsq̨ ad tempora nostra v̾tus est tolerabilis:licet adhuc difficile.inquit Hippo.molestus elleborus his quoꝝ corpora sunt sana.ars aũt ꝛ solicitudo in rectificãdo: ꝛ in propinando quandoq̨ cum oportet facere ei⁹ operationeʒ incolumẽ.Inquit filius ʒezar.fit tereniabin sicut mel:ꝛ submergetur in eo tepidum ꝛ subtile:ꝛ ex folliculis nigri partes conuenientes circiter octo horas.ꝛ extrahuntur ab eo ꝛ ꝓpinat̃ tereniabin habẽs virtutem elleborí. ꝛ consimiliter fit de melle passularum.ꝛ quandoq̨ submergitur in iure gallinarum aut carnium ꝛ fit similiter. ꝛ aliqui perforant radicem rhaphani: ꝛ intromittunt fussum ellebori:ꝛ post diem auferunt ꝛ propinant rhaphanum habentem virtutẽ ellebori: ꝛ quandoq̨ infunduntur in oximelle: ꝛ fit similiter:ꝛ quandoq̨ in vino dulci: ꝛ quãdoq̨ in condito:aut in alio ex syrupis:aut robub.quandoq̨ infunditur in iure galloꝛum aut carnium:ꝛ coquuntur in iure:postmodum autem kist aut ordeum.ꝛ quandoq̨ sorbetur ius solum per se.daucus autem ꝛ piper longum anisum ꝛ petrosillinum ꝛ calamentum:ꝛ isopus sicca:ꝛ origanum: ꝛ asce:ꝛ bonificant eius operationem. bene autem permiscetur cum epithimo:ꝛ polipodio:ꝛ sale indo ꝛ similibus:confortant enim sese.expellunt autem virtuteʒ vtriusq̨ a corpore aqua mellis aqua passularum ꝛ aqua ordei:ꝛ ius galloꝛum ꝛ gallinarum cum oleis nucum ꝛ amigdalarum: ꝛ similium.puluerem autem ellebori sumere non est tutũ.

Posse. Contra vermes aurium conficiatur modicum pulueris eius cum succo persicarie ꝛ in auribus imponatur statim exeunt.puluis eius superpositus carneʒ superfluam corrodit.contra furfures capitis ꝛ pediculos buliat puluis lupinoꝛum amaroꝛum in aceto:postmodum coletur: ꝛ colature admisceatur puluis ellebori:vngatur caput per discriminalia postmodum lauetur.contra scabiẽ fiat puluis ex elleboro albo bene trito.ʒ.i.ꝛ litargyrio bene trito.ʒ.ij.ꝛ oleum cõmune vel nucum in patella bene coquatur: ꝛ litbargyriuʒ bene conficiatur cuʒ aceto:ꝛ ponatur in oleo ad vltimũ puluis:ꝛ inungatur patiens in balneo:nam valet multum contra litbargiam:ꝛ epilepsiam. prouocatur sternutatio ex puluere naribus imisso vel panno imposito ad nares.

Dias. Elleborus albus phlegma ꝛ omnes humores vomitu purgat.collyrijs nobilibus miscetur. caligineʒ ocloꝝ purgat.suppositũ aborsum facit. infantẽ in vtero occidit.sternutamenta prouocat.polente mixtus molli sorices necat.elixus cum carnibus citius eas madidas facit:nam nisi mixtus fuerit polente:aut sisamo:aut succo ptisane:aut tapsie:aut mulse:aut succo lenticule:aut nisi in pane coquatur dari nõ potest:quia sic ab antiquis inuentuʒ est.Filon medicus doctissim⁹ ꝛ perfectissimus diligentia lõga ꝛ ratione scripsit:qua disciplina elleborus detur. multi vero in succo mulse mixtuʒ dant:postea dãtes manducare illis qui hoc acceperint qui sunt fortissimi corpore:vnde datum disciplina superiori nullam offocationem facere potest .cum aceto mixtus:ꝛ collyrium factum ꝛ ano suppositũ nauseam prohibet.ellebori vero nigri radix accepta choleram ꝛ phlegma per ventrem purgat.alij scamoneam ꝛ sal miscent.ʒ.i.multi cum viscel is eam coquunt.multi cum lenticula:nam sic accepta vẽtrem purgat.purgatio illa melãcolicis:epilepticis arteticis ꝛ paralyticis medicatur.supposita menstruis imperat.aborsum facit.fistulas purgat imposita:ꝛ post triduum tollatur.surdis auribus imposita reddit auditum.post biduum aut triduum eiecta scabiem purgat.mixta libanotidi cere: ꝛ pici liquide:ꝛ oleo citrino aceto addito sola vt cataplasma imposita maculas omnes corporis tollet lepras omnes:ꝛ ʒernas limpidat.scabies curat in aceto cocta ꝛ gargarismo accepta seu adhibita doloꝛem dentium mitigat.miscetur ꝛ stipticis medicaminib⁹ mixta vino ꝛ polline ordei.ꝛ vt cataplasma adhibita hydropicis prestat effectum.ꝛ si lino fuerit inserta ꝛ vino mersa vinum catarticum reddet.aqua in qua fusa fuerit si domui aspergatur muscas ꝛ pulices necat.hoc cum foditur celeriter fodi oportet: q̨ tarditate fodientis visuʒ hebetat aut doloꝛem capitis cõmouet.nã plurimi fossores ei⁹ allio sũpto ꝛ vino potato secure fodiebant.

Gal. Elleborus vterque tam albus quam niger abstersiue similiter et cali. vtutis sunt: quare et morpheis et empetiginibus: et scabiebus: et lepre conueniunt. qm etiam fistulas mordificant duabus aut tribus diebus. sed dentium doloribus cum aceto confe- Sera. auct. Gal. vtus eorum est quam abrunt. stergit: et cofert scabei et epetigini: et morphee: et egritudini cum qua eleuatur cutis et quando ponitur elleborus niger in fistula dura aufert duriciem illam in duobus diebus aut tribus. et quando fit cum eo collutio oris cum aceto confert dolori dentium. et occidunt colubos qui intus fundutur fabe at frumentum in aqua in qua infusus est et propinatur eis in cibo. Hippo. Elleborus niger euacuat melancoliam per secessum: et al. per vomitum Aui. Confert linitus super morphea cum aceto: et similiter sup loca in quibus sunt sordes: et similiter sup alba morphea. et eradicat uerrucas. et euacuatio que fit cum eo confert albaras: et similiter albus. et linitur niger et albus cum lacte super scabiem et empetiginem cum aceto. et ad excoriationem linitus valet. et fit cum eo euacuatio et ad fistulas duras: et confert duriciei earum: fiunt ex ea sicut licinia et imittuntur eis: eradicant corpora earum. et confert paralysi: et doloribus iuncturarum. et euacuatio facta per ipsum est medicamen eorum omnium forte. et quando decoquitur cum aceto et distillatur in aurem sedat sonitum et quando os colluitur ex illo sedat dolorem dentium et quando distillatur decoctio eius in aures debilis auditus confortat ipsum. et confert melancolie que est cum aliquis solus aliena loquitur: et emigranee antique et egritudinibus capitis: et epilepsie et melancole. et confortat visum quando ponitur in alcobol. et soluendo educit ex toto corpore absque horibilitate: et extrahit phlegma et choleram: et extrahit omnem superfluitatem admixtam sanguini: ita quod ab extremitatibus corporis: et oportet quod fiat velocis solutionis cum scamonea: et misceantur ei petrosillinum et daucus: et quando datur in potu hoc modo infunditur in oximelle aut vino dulci: et dimittitur in ipso aliquo spacio: deinde coquitur vinum illud cum lentibus: aut cum ordeo aut gallina: et ad sorbiendum datur ius eius et quandoque admiscetur duobus aureis de eo quantitas trium anolosat de de scamonea. et quandoque decoquitur cum lentibus: etiam quidem dictum est in tabulis proprietatum de regimine eius quod oportet fieri in hoc loco etiam et ipse confert valde apostematibus intestinorum et vesice. et prouocat vrinam et menstrua. loco nigri ponitur medium pondus ipsius de mezereon: et due tertie ponderis eius de agarico. Filius autem mesague dicit quod loco eius ponitur condes. Jo. mes. dicat album debere vitari: est enim prefocatiuus: sup nigro autem debere presumere concordant omnes: et proprie rectificando secundum artem et legem: et non conuenit nisi robustis corporibus et animosis: et tempore veris: et proprie datus quidem quando et cui conuenit: et qualiter acquirere facit iuuenescentiam et incolumitatem: et mores laudabiles: et complexionem bonam. hoc enim est proprietas sicut Hippo. dicit: et proprie quidem mundificat corpus totum a superfluitatibus materierum corruptarum. et solutione educit cum facilitate choleram permixtam: et grossum phlegma: et choleram nigram cum virtute et sine molestia: et mundificat sanguinem: et attrahit a venis superfluitates admixtas sanguini: imo a toto corpore: et a concauitatibus membrorum et partibus membrorum et partibus remotis a cute. et ex rebus solennibus in mundificando cerebrum: et caput totum: et instrumenta sensuum: et neruos et vesicam: et confert iuuamentum magnum egritudinibus eorum: sicut est soda proprie et emigranea: et mania: et melancolia: et vertigo: et epilepsia: et palysis: et aque que descendit ad oculum. et confert egritudinibus iuncturarum et duriciei et apostematibus earum. et scrofulis. et est sicut tyriaca: et medicina antonomatice ad lepram: et crancrum: et species herpetis: et bothor que se comedunt. et ponitur quidem elleborus niger in alcabol et confortat visum. et si distillatur acetum decoctionis eius in aurem confert tinnitui et sibillo. et corroborat auditum. et colluitur os ex aceto decoctionis eius. et corroborat et confert dolori dentium. et confert egritudinibus splenis et febribus longi temporis: et quartane cholerice: et melancolice: et egritudinibus difficilter eradicationis et prouocat menstrua. vsus autem eius colorem efficit bonum et odorem similiter oris. et remouet egritudines cutis: sicut est morphea: et baras secundum omnem modum administrationis eius. et fricatus cum aceto similiter et remouet fetiditatem cutis et pannum. albus autem fortiter et difficulter vomere facit cum accidentibus timoris. et confricatus ex eo ad egritudines cutis confert cum virtute. et curat scabiem: et empetiginem et lentigines. et confert vterque elleborus fistule: et vlceribus fraudulentis. dosis nigri est a kirat. vi. vsque ad. ʒ. i. Confectio pillularum quas descripsit Haly: quarum iuuamentum est vltimum ad melancolicas egritudines: et cancrum: et lepram: et morpheum nigram difficilem: quarum est hec permixtio: Recipe hiere pigre. ʒ. xij. ellebori nigri pollipodij ana. ʒ. v. agarici lapidis lazuli salis indi collogntide ana. ʒ. iij. dosis a. ij. ʒ. vsque ad aureos. ij. sunt sane et experte.

Emelich i. melilotum
Elmetos. i. cicer Elmele. i. sal
Eliosparagus est teneritas pomorum sparagi que in summitatibus nascuntur dictus: ab el et eos quod est sol: quia sicut sol mutat radios suos: ita sparagus teneritates suas
Eliga i. anuli vitis
Elixiones vitragena vel echine: seu pardicalis: vel paritaria idem Eliostropos quod est. l. l. exencua
Elicomalic. i. melilotum Elidrus. i. serpens magnus
Elitrodani. i. rubea Eliquisma. i. rasura nauis
Elixio. i. vitragio vel perdicalis: et est paritaria
Elimos. i. erasclea Elixime idem
Elixim idem Elixfiatum. i. lenticula
Elissagnie. i. lapsana Elima. i. corumbrium
Elimben i. caseus
Elitis. i. lepida: elitis migaxe. i. lepida teneri eramis: et est squama vel scoria
Eligma. i. electrum Eliguati. i. mollis confectio
Eliforion. i. aconitum Elianbatis est species brassice

Cap. ccxli.

E **Litropium** .i. cataputia maior: sȝ falso: quoniam Dias. facit semotim cap. de elitropia a cap. de cataputia maiori: quam vocat eici. vnde elitropia grece est dictū solis cõuersiua: ab elios quod est sol: ꝛ tropos cõuersio. hoc nomen multis plantis attributum est eo ꝙ plres flores suos ad solē ɔuertāt. quidā pēta dactilū sic vocauerunt: qdā cicoreā: ꝛ alij alias.

Dias. cap. de eliotropio. duo facit cap. de pͥmo sic: Elitropiū maius multi scorpioron dicūt: eo ꝙ flores similes sunt figure scorpij. folia habȝ ozimo similia: ꝛ aspiora: ꝛ nigriora ꝛ hastas ex vna radice qnqȝ aut sex cū ramulis ꝗ̄ plīmis: ī quibus flores sunt coloris albi ꝛ subpurpurei: ꝛ subcitrini sicut cauda scorpij. Aliud cap. d̄ eliotropio dicit: Elitropiū minus nascit̄ locis cultꝭ ꝛ in pratis: ꝛ simile supradicto semen rotundū hȝ pendens. Plinius cap. de eliotropio. Eliotropiuȝ nomen accepit ꝙ pͥmo solstitio estiuo floreat: vl̄ ꝙ solis motibus circūacta cōueniat: vnde a latinis solsequia vocatur: nam sole oriēte flores suos aperit: item recludit cū sol recubuerit. ipsa ē quaȝ latini intubaȝ ac verrucariā vocant ex eo ꝙ extinguat verrucas ex aqua potata vel cataplasmatis vice imposita verrucas abstergit.

Posse. Dias.

Huius herbe manipulus vn⁹ elix⁹: ꝛ bibit⁹ phlegma ꝛ choleram deponit. cū vino bibitus ictibus scorpionū occurrit. cataplasmatibus adhibit⁹ eadem facere potest. multi etiā radiceȝ ei⁹ collo suspendunt contra vim scorpionū. seminis eius grana q̄tuor bibita ante accessioneȝ q̄rtanarijs maximuȝ remediū est. tertianarijs v̄o tria grana vtilit̄ dantur. folia ei⁹ in cataplasmatib⁹ adhibita tumores spargunt. myrmiccas corpis purgant. clauos corporis limpidant. sicca v̄o folia eius īposita podagricis maximū pstant effectū. trita ꝛ matrici supposita menstruis imperant: aborsū faciūt. Elitropij minoris herba cū eius semine decocta ꝛ cū nitro ꝛ isopo ꝛ cardamomo bibita rotundos ꝛ latos lumbricos excludit. clauos īposita cū sale tollit: maxime si fuerit elixa ꝛ imposita.

Elimon .i. enula

Elia est species brassice

Elicinum qd̄ in petris nascit̄: ꝛ est vsnee

Elicon .i. caprioli vitis

Cap. z42.

E **Licrisi** Paulus cap. de sanguine cū vrina ad coagulatum inquit sanguinē in vesicā da apozima artemisie bibere: ꝛ elicrisij: ꝛ conize ꝛc̄. Plinius cap. de elicrisio. Elicrisium alij crisantū vocant. ramulos hȝ candidos: folia subalbida: abrotano similia ad solis repcussum auree lucis in orbē veluti corimbis dependentibus q nūq̄ꝫ marcescit. nascit̄ in frutice ꝛc̄. ꝛ inter eius v̄tutes inquit ad sanguinē concretū ventris ꝛ vesice assumi cum mulsa.

Elidariū putant ꝙ sit electrū: ab alijs dicit̄ ꝙ est vernix que pͥmā habent virtutem

Elifon apud Dias. est spēs q̄dā aconiti que apud Auic. interfector leopardi vocatur

Eligmata sunt medicine vel potiones

Elimgria idem

Cap. z63.

E **Lissagus** gre. ara. gelissagos latine vero saluia

Sera. li. ag. cap. gelissagos auct Dias. Helissagos .i. saluia ꝛ est arbustū longū habens plures ramos: ꝛ lignū eius ꝛ folia similia folijs citonioꝝ: nisi q2 sunt longiora ꝛ strictiora: ꝛ rugosa pauca rugositate: sicut est rugositas panni postquam abluitur anteq̄ꝫ extendatur ꝛ reponatur. ꝛ color eius delinat ad albedinē. ꝛ habet odorem bonum. ꝛ habet in sūmitatibus ramoꝝ semen simile semini herbe siluestris q̄ dr̄ ormen. nascit̄ in locis asperis.

Dias. cap. elissagus siue elelissag⁹ s̄m translationē n̄raȝ. Elissagus .i. saluia. frutex eius est oblonga: ꝛ multas habens virgas quadras ꝛ albas ꝛ folia similia malicidoniis: sed oblonga: minora ꝛ aspa: ꝛ albiora: ꝛ odorata: subrugosa. semen sup v̄gas ē sil'e ormino agresti. nascit̄ ī locꝭ aspis. Plini⁹ ca. elissagus. Elissag⁹ herba ē exalbida. hasta ē ei vasta: ꝛ quadra: folia aliquaten⁹ aspera. potest enim acriter restringere.

Gal. vi. sim. phar. cap. elissagus ɔplexio hui⁹ herbe ē ca. caliditate māifesta ꝛ sufficiēti ꝛ paꝝ stiptica.

Posse. Plinius: herba ipsa facit ad dysentericos. ꝛ succus folioꝝ eius capillos generat ꝛ vrinas ꝓuocat.

Sera. decoctio folioꝝ ꝛ ramorū ipsius quando bibit̄ ꝓuocat vrinam: ꝛ menstrua. ꝛ expellit fetum. ꝛ cōfert morsui venenoso strigonis marini. ꝛ denigrat capillos. ꝛ confert apostematibus. ꝛ abscindit fluxum sanguinis. ꝛ mundificat vlcera fraudulenta ꝛ cuȝ decoctione ramuloꝝ ꝛ folioꝝ ipsius fit ablutio: ꝛ sedat pruritum genitaliū viroꝝ ꝛ mulieꝝ.

Dias. virtus eius est diuretica. menstruis imperat. aborsum facit. percussū strigonis marini mitigat. capillos nigrescit. est etiam termantica. ꝛ sanguinē fluētē ex vulnerib⁹ strīgit. sordida vulnera purgat. elixatura folioꝝ ꝛ v̄garū ipsius pruriginem nature cōpescit. est etiaȝ virtutis redarguentis cū acrimonia. vnde ad dysenteriam atq3 muliebrem fluxum quē greci rigeon vocant facit. succus folioꝝ eius capillos denigrat ꝛ vrinam ꝓuocat. Paulus: vinum decoctionis eius confert paralyticis bibitū: ꝛ cataplasmatuȝ super parteȝ paralyticantem. ꝛ dicunt magi de saluia ꝙ ipsa putrefacta sub fimo generatur suis quedam habens caudam serpentinam ꝛ albam merule similis: de cuius cinere si ponatur in lampade apparet ꝙ domus sit plena serpentibus.

Elimea .i. vnguentum

Elima .i. panicum

Elimaticum .i. mel acticum

Elioscopos s̄m Dias. est species titimalli

Elitis s̄m Dias. vocat̄ melior pars squame eris

Elixatura pro sapa accipitur: ꝛ sic debȝ accipi q̄n sine determinatione reperitur

Elinx .i.lumbricus
Elica .i.spelta
Elismis .i.paritaria
Elismen idem
Elimos durkia .i.milium
Elime .i.panicum
Elix apud Dias. vocatur quedaz species hedere cap. cissos: que seminibus caret: folia habens minuta z angulosa
Elios paragus .i.sparagus
Elismum .i.plumbum vstum
Elcismatos vel elcisma grece: Paulus cap. de ruptura inguinuz inueni in antiquissimo li. alkimie de greco translato tractura auri: que grece elicisma dicitur. Item in eodē li. alibi elicismatis.i. mol libdie. z quid est molibdia.l. in ppria.l. Item in antiquis synonymis inueni elicisma.i. plumbū vstū. Plinius cap. de scoria. scoriam in argento vocant greci elcisma. elkismos grece tractio datio
Elchidine .i.paritaria
Eldidel melie .i.corona regis
Elgil .i.calx
Elchil .i.melilotum
Elkisma .i.rasura nauis
Elkirika.i.radix gladioli vel gladiolus
Elmia .i.corumbrium
Elmis .i.lumbricus
Elmirassitas .i.cholera nigra
Elmirassari .i.cholera rubea
Elmites .i.lumbrici rotundi
Elnichi .i.ficus parue z mature
Elpis .i.scoria argenti
Eltica .i.virtus attractiua
Eltisma.i.tractura argenti vel molida
Elzimerach .i.balaustia
Elobrothō.i.hypoqstidos: z ab aliqb⁹ dr̄ balaustia
Elon est species sambuci
Elcospaltū.i.oleū vet⁹ Elcon .i.oleū
Elcos.i.vlc⁹ Elkosis.i.vlceratio
Elsocium.i.iusquiamus Eltor.i.succinum
Elubie.i.fasiolus Elussestedix.i.barba hircina
Elumaris ƀz Dias. vocatur latine species illa strigni que hyponoticus dormitatiuus dicitur
Elus.i.tunice oculi exitus: ab vlcare que clauis dicit̄ lege litteram clauis
Elumbre est quidam sapor factus ex succo granatorum acetosoꝝ lacte amigdalarum z zucaro
Elbub.i.mercurialis: z aliqui dicunt ꝙ est species baucie agrestis fetentis: de qua fit galbanum
Elbue exposita ab Auic: ꝙ est iuzbue. sed in arabico est scriptum chibaue: z ipsum est elbaue: z est species cardamomi. dicit enim ibi ꝙ est subtilior ꝙ̄ cacula: quod est cardamomuz: z sic elbue est spēs cardamomi subtilior cardamomo usuali
Elchuchegi.i.cū aliquis caput impetuose vertit retro vel ante cum loquitur: z mouet ipsum: aut facit crepitum ore quando loquitur: z profert verbum z nescit quid dicat: vel cum quo loquitur sonum facit vt nō recordetur: vl̄ aliquid facit quod extraneum videtur

Elbul .i.fructus iuniperi
Ellumie .i.alcanna
Elluben .i.caseus
Emac interpretatur sanguis: inde emagoguz q̄si sanguinem educens ab emac: quod est sanguis: z grois quod est flux⁹: z ob hoc dicitur emorogias vl̄ emorosagia: z dicitur emathites: quod est potens.i. sistens sanguinem. timos enim potens vel sistens dicitur: inde emadosis.i. secunda digestio ab emac quod est sāguis: z dosis quod est q̄ntitas quia in secunda digestione fit q̄ntitas sanguinis cōueniens ad nutritionē corporis: antidosis.i. tertia digestio. z emothoica passio dicitur ab emac qḋ ē sanguis: z thois qḋ est eductio a pectore: inde emothoica passio.i. passio in qua expuit̄ sanguis a pectore per os: sed ab ago agis cōponitur emac. z dicitur educens sanguinem: inde emagogum.i. ducens sanguinem vel agens. z illud vocabulum ponitur in antidotario Gal. minori ī quo dicitur antidotum emagogum.i. adiutorium sanguinez mēstrualē educens. z quod educit phlegma dicitur phlegmagogum: quasi agens vel ducēs phlegma z colagogum .i. agens vel ducens choleram. z melagogum.i. agens vel ducens melancoliam
Emathites qūq; inuenitur in mineris: z quando q; subtiliant aliqui in adurendo magnetem z qḋ prouenit inde est emathites in operationibus suis emathites in mineris inuentus est sanguineus lapis: cuius tritura z confricatura sanguinis colorē representat: z que fluxui cuiuscūq; sanguinis apta est: a quocunq; hoꝝ nomen accepisse potest.l.l. lapis emathites
Emacaron.i.sanguis draconis Ema.i.emac
Emagogum quid est.l.l. emac
Emathisia.i.sanguinis effusio Emasum.i.prunū
Ematica sunt ƀm Alexandrū cap. de medicis ad frigidum stomachū inunctiōes seu salsamenta in quibus morselli intingunt̄
Embasmata.i.salsamenta vel inunctiones
Emfrasis.i.opilatio: inde emfraticum.i. opilatiuū z confraticuz.i. opilationem soluens
Emplagia .i.paralysis
Emplastrū diazimia.i.de fermento
Emplastrū diamenomis ē qḋ de cocleis ꝯficitur
Empraticum est quoddam genus miconij
Emscara.i.crustula que sumitur de scabie: vel de vulneribus: vel de apostematibus
Emedia.i.stupor dentium ex esu ponticoꝝ prouenieus: uel comedendi poma
Emera.i.aurora diei Emer⁹.i.hortēsc ol⁹
Emeluche .i.alacuen alba
Emethos .i.vomit⁹ vl̄ nauses
Emergi est quoddā genus piscis
Emeruchie .i.anuiden
Emkersim romanum.i.spica celtica
Empnensis.i.aspiratio soni: vocis inspiratio
Emquenen .i.vsnee
Emis.i. semis dr̄ vl̄ medietas: inde emigranea.i. dolor medietatis partis capitis: z emitrite⁹.i. media tertiana

Emina dicta est eo ꝙ sit sextarij medietas: cõtinet aũt cyathos. ix. est ꝑm Isidoꝝ mensura liquidorũ apprehendens lib. vnam.
Emina romana c̃. ʒ. xx. ⁊ italica: ⁊ egyptiaca. xxvi. ʒ. sextarius est lib. ij.
Emitritea est febris cõposita ex duabus febribus quarũ vna est tertiana: ab emi qd̓ est semis: ⁊ triteus quod est tertiana
Emiomes. i. mulus q2 est semiasinus
Emitheos .i. semi deus
Emigeon .i. semivncia
Emiston .i. semis sextarius
Emigranea quid est. l. l. emis: ⁊ denunciat cursum aque ad oculum in fine: aut dilatationem pupille
Emblici ⁊ bellirici inter myrabolanos non cõputãtur. ⁊ ideo vide: q2 diuersa facit capitula Auic. ⁊ Sera. ⁊ alij q̃uis similis operationis sint: ꝑ quibus. l. l. halilig
Emphimia. i. grauitas tumida palpebrarum
Empima est sputum saniosum. inde empicus
Empiema vl̓ empijma dicũt greci collectiones siue apostemata occulta atq3 visui abscõsa in altioribus viscerum partibus nata: nam greci emcatalipsum vocant
Empitisma .i. fomentatio
Emplieuantesis. i. ventositas vel inflatio
Emoroide nasi .i. polippus
Emorogia. i. sanguĩs discursus vel fluxus
Emorrosagia idem qd̓ supra
Emoptois .i. sanguinis emissio
Emoptoicus .i. spuens sanguinẽ
Emodia. i. stupor dentium ex esu ponticorũ ꝓueniens: vel comedendi poma: vel potest dici stupor cuiusq3 mẽbri
Emola .i. hormel
Emoroida. i. quedam egritudo ani ꝓueniens a fluxu sanguinis illius loci: ⁊ aliquando inflant̃ vene emoroidales sine emissione sanguinis ⁊ cũ dolor̃ fortissimo
Emorosagia .i. sanguinis fluxus
Embroca. i. infusio quam nos dicimus fomentũ ⁊ embrocatio. i. infusio. s. quando ab alto infundit̃
Embrobrata .i. ext̓iora sarmenti
Embrotoscom⁹. i. curuatio spasmosa corporis ex parte posteriori
Emulgentes puto ꝙ sint due vene magne que vadunt ad renes
Embula. i. canalis: vel fistula: vel aliquid simile arundini Embut. i. spina alba
Embuta virtus. i. atractiua: vel appetitiua
Empuris quem nostri salsifragam vocant. Plinius: nascitur in montibus maritimis in saxo qd̓ ꝓpinquius mari fuerit: est salsum: ⁊ latini vocãt eã cretanum marinum
Empurios idem quod supra

Cap. 244.

E Nancium gre. lat. anteflos vel flos vitis agrestis: vl̓ flos vitiũ. ⁊ de eis inuenies sitr in. l. harin.

Dias. cap. enancium: flos est vitis agrestis que cum fecerit florẽ colligendi sũt flores ipsi ⁊ desiccandi. ⁊ alio noĩe vocatur vitis ista lambrusca flores eius optime redolent: ⁊ siccantur in vmbra: ⁊ in testa reponendi sunt. melius nascitur in syria. Dosse. Dias. virtus est ei stiptica: vñ si bibitum fuerit eustomacum est ⁊ diureticũ. ventrem stringit. sanguinem reijcientibus subuenit. ⁊ bibitum: ⁊ impositum stomacho fetores oris emẽdat. digestionem stomachi celebrat. mixtum oleo ⁊ aceto dolorem capitis fomento tollit. siccus ⁊ viridis in cataplasmatibus adhibitus vulnera recentia sine tumore seruat egilopas in initio vulneribus oris ⁊ gingiuarum vtile est. vulnera veretri ad sanitatem perducit. melle addito ⁊ oleo rosaꝝ ⁊ croco ⁊ mirrha pessarijs necessarie adhibetur fluxu matricis pessario facto stringit. rheuma oculis suspendit. cataplasmatibus adhibitum stomachi egestionem soluit: ⁊ maxime cum polenta ⁊ vino mixtum ⁊ impositum. cõbustum võ in testa cũ carbõibus collyrijs bene miscetur. panaricia oculorũ ⁊ pterigea purgat. melle addito rheuma gĩgiuarum ⁊ vulnera curat
Enanarra .i. cardus
Ennara idem
Ennacia est herba habens folia pastinaca: ⁊ est cicuta
Enbalmata .i. fructus iuniperi
Encatisma. i. sessio in aqua vel balneo particulari vsq3 ad vmbilicum uel fumigium
Encarasis .i. incisio vel caraxatio
Encantis est caro superflua in angulo maiori oculi corpulenta
Encaseos .i. aeris adustio
Encafalos .i. medulla capitis
Encatera .i. salsum
Encantisma .i. encatisma
Enfractica dicuntur que facile corrumpuntur in cibis: vel enfractica. i. laxatiua apertiua vel vaporantia
Encatisma grece. i. sessio in aqua ca. nam sic vocamus decoctionem aliquam in qua quis sedet propter egritudines renum ⁊ intestinorum vesice ⁊ ani matricis: ⁊ ceterorum mẽbrorum inferiorum vnde kathime grece sedeo: inde cathedra. i. sedile
Enkardia .i. viscera vel precordia
Entalon .i. dasnoides
Entaticũ. i. medicamen libidinis coit⁹ ꝓuocatiuũ
Entali .i. sentali
Entanicos. i. ferrũ indũ qd̓ indaricũ dicitur
Enconia dicitur iniectio vel relaxatio
Enema. i. infusio que inijcitur per clystere: vel decoctio que per clystere inijcitur: vt apparet per Aui. ꝑmo canone fen q̃rta ca. vij. circa fi. q dic̃ ꝙ meli⁹ ẽ medico cũ medicina supflue educit ut sit preuisor in enematibus ⁊ ipsorum instrumentis. in enematibus. i. decoctionibus clysterioꝝ. ⁊ in instrumentis. i. clysteribus: nam enemata ⁊ ipsorum . s. enematum instrumenta

Enrheuma.i.illud quasi sedimen quod stat in medio vrine
Enerozima interpretatur pendēs: vel claudentia vulnus
Eneston .i.fenum
Eneorma .i.pendens malum
Enchelis .i.anguilla
Enchema.i.emplastra que recentib⁹ ꝛ cruentibus imponūtur vulneribus
Encheraistos appellant ꝓprie melanolicos quosdam qui videntur a quibusdam maioribus respici virtutibus in predicere futura: quemadmoduꝫ indiuinatores
Endebustum .i.exustum
Enphericon .i.hypericon
Engere .i.vrtica
Engedanum .i.simphium
Enchenum.i.frigida cohercens curatio
Enpetigo lapidis quid est.l.l.lithim
Entere.i.intestina in lientaria dysenteria ꝛc.
Enterocellicus.i.cuius intestina in oxeū descēdūt ꝛ sunt herniosi
Entheasmos est species melancolie qua homīes dicuntur habere demonium
Enthelachia idem
Entereon ſm Dias.cap.de ferula: a multis vocatur ferula
Entero idem
Eenisit .i.anisum
Enigdenis .i.serpens
Enidi .i.medicina idragoga
Eniscus .i.rubus
Cap.245.

Eniola latine: vel arigea: vel aurigalis: vl' reiecialis: grece vero orminon Dias. cap.de orminō. Orminon habꝫ thyrsum cubitalem quadrū: folia vt marubiū existentia. florem habet magne figure: cui⁹ lateralia folia sunt sicut aurea lamina ꝓpendentia cū semine longo aut nigro. Est alia agrestis appellata cū semine rotundo: aut flauo: ꝛ acriori: flore albo.

Vosse. Facit vtrūqꝫ orminon ad oculoruꝫ argemona seu leucomata. folia prime speciei stirpes educit a corpore: ꝛ vētreꝫ mouet. ꝛ vnguentis miscetur valentibus ad scabiem: empetiginem: ꝛ lepram. ꝛ ingreditur in syrupo. vrsonis posito in antidotario Gal.minori.
Enimon.i.apocrusticum medicamen
Emugum .i.lignum aloes
Empnion.i.fantasma: vel visio in somno
Empnos .i.semisomnium
Enbit .i.spina alba
Enchicatismo .i.infundo vel aspgo
Enclisma .i. infusio in naribus
Enclistra .i.liquida que liniunt
Endiuia quedam domestica: ꝛ est scariola domestica: vel cicorea domestica. quedam est siluestris ꝛ est endiuia: vel scariola siluestris: vel cicorea siluestris: ꝛ vocatur sponsa solis: vel sollequia: sed quid est.l.l.cicorea
Endima .i.feuum
Endiachechon.i.vlcus oculi longo tēpore tardū suppositionibus ac linimentis variatum
Enfisena est inflatio facile cedens impressioni vndiqꝫ alba differens ab hypofregmate: eo ꝙ alba oculorum extantiora a circulo pupille vident superficie prime tunice: vel vt scabra exurgēs quā nos pustulam dicere poterimus
Enkilia .i.intestina
Enquimatismo.i.infundo vel aspergo
Enrinon.i.capitis purgatorium quod per nares inijcitur
Entridatum.i.rubea tinctorꝫ qua vtūt tinctores
Entusiasticus .i.melancoliā patiēs
Entismos .i.fermentatus
Enthimon grece piscis dictus rubeus
Enodus interpretat bene olens: ab eu qḋ ē bonū
Enorisma.i.caro superflua ꝗ orit in vulneribus
Enon .i.caute
Enondon .i.rufiniol⁹ auis
Enostum .i.fenum
Enones .i.hederog
Enogefales .i.cefalionus
Enodis .i.boni odoris
Encholpismus.i.iniectio in matricem alicui⁹ medicaminis
Encotase.i.siccam matricem habentes
Enula ſm Diasco.vocatur elenium vel elna: pro qua.l.l.elenium
Enula campana idem
Enustica .i.atriplex
Epatica quid est.l.l.azem alsaker
Epar: pro eo.l.l.rebith
Epaferes .i.herisipilla
Epaumasticus gre.ē spēs sinochi semp decrescēs
Eptafilon est planta.vij.folia habens sicia pentafilon. duas habet species. vna habet radicē tenueꝫ ramosam ꝛ tortuosam: ꝛ rufam: folia aliqūliter pilosa. altera habet radicem grossam: intus rufam: folia pilosa flos vtriusqꝫ aurosus: primam specieꝫ tormentillam vocant: ꝛ est bistorta
Eptaleuron est eius interpretatio septem costarū ꝛ est plantago maior: pro qua.l.l.arnoglossa
Epta .i.septem
Epeticon.i.aurigea vel aurigalis
Ededion.i.cauda eqna Eppeticon.i.scopa regis
Epithimum quid est.l.l.achemon
Epilatum dicitur medicamen per os sumptū ab epi quod est supra ꝛ fero
Epilotrica.i.vulnus carne repletum
Epithias.i.pillule Epilogatio.i.momentum
Epilatride.i.ruge ī facie Epizocōta.i.diafragma
Epiplate.i.abundantia maloꝝ humoꝝ
Epispactica.i.aductoria Epilontica.i.sanatiua
Epizocontarmerō.i.mēbꝝ ī iferiorib⁹ īfra costas
Epicauma est vlcus sordidum ꝛ rabidū oculi
Epistotomis.i.spasmus qui declinat ad antiora
Epi gre. ꝓpositio significat aduersū vl' aduersus cis citra contra sub sup erga in pro ſm adiūcta

Epialtes dicūt greci: nos efficaltes ī dubio dicim⁹

Epithatis ab aliis helleborine vocatur: ⁊ est planta quedam parua exiguis foliis ⁊c̄. Plinius

Epicauma a paulo vocatur quarta species vlcerū cornee oculi earū quas describit vt supra in .l. butrion. Idē demosthenes: ⁊ ē eius expositio vstura

Epidimia grece sup eraduenienss: nam epidimon aduena: ⁊ videtur esse genus ad paudimon ⁊ pestilentiam.

Episora dicitur ab epi quod est supra: ⁊ fero fers .i. rheuma in superioribus .s. in oculis. ⁊ ideo episora grece .i. superinfusio rheumatis descendenū ad oculos: ⁊ est cum inflationibus ⁊ doloribus

Epigototum .i. omentum vel cingulum mēbranū quod circundat latera: in quo fit vera pleuresis

Epitrides .i. lactuca agrestis

Epilata .i. medicine laxatiue per os sumpte: ⁊ maxime leues

Epialos .i. febris in q̄ calor occultatur ⁊ apparet ī ea frigus

Epilepsia .i. morbus caducus: eo ꝙ cadit patiens cum ea capitur pedicon a pueris quibus facilius ⁊ sepius accidit: nam pedia grece puer. comicialis morbus etiam dicebatur: eo ꝙ si aliquis hoc morbo in comiceis forte caderet agendis absoluebantur comicia ⁊ ad aliam diem transferebātur ex augurio. comicia dicebantur conuentus vniuersi populi kalendas ianuarii Rome in campo martio ad magistratus creandos: hic sacer morbus vocabatur etiam eo ꝙ partem corporis possidebat in qua animā habitare dicebant. dicitur etiam lunaticus morbus: eo ꝙ ſm motum lune cōmoueri videtur. Alexāder ca. de epilepsia. epilepsia inqt vocatur quia obtinet ⁊ tenet omnē sensibilitatē captiuam. vocant alii eam hieronoson .i. sacram passionem: eo ꝙ sacerdotalis oneris possideat tēplū .i. cerebrū in quo anima habitat. alii vō heracleā vocant: propterea quia fortis fit: ⁊ non facile elidatur ipsa ⁊c̄. hoc morbo dicunt Herculem captum fuisse: ⁊ forte ob hoc heraclea dicitur.

Cap. 246.

Epimedium siue vt latini vinectam dicunt ſm Diascoridem. in ꝓprio cap. hastam habet non maiorem: hedere similem. ⁊ folia .x. aut .xii. carens flore ⁊ semine. radix est illi tenera: nigra: cū odorē graui: ⁊ gustu fatuo. nascitur in locis humidis. Posse. Dia. Folia ei⁹ trita cum oleo ⁊ imposita māmas crescere nō admittit. folia eius ⁊ radix cum vino bibita post purgationem menstruoꝝ .3. v. generare non sinit: si qnqꝫ aut .vi. diebus bibita fuerit

Epimelida ſm Dias. cap. quod incipit mespilla: sicut apparet in .l.l. mespilla. est inquit ⁊ alia que in hispania nascitur: quā multi epimelidam vocant. semen rotundum habens. hoc aptum est ad comedendum. ⁊ est stipticum: ⁊ tarde maturescit: similē sorbo. ⁊ nos latini vocamus hanc epimelidam anzarolam. Isidorus vocat eam pomelido: pro quibus .l.l. zaror

Epimedū est q̄dam spēs scylle q̄ comeditur.

Epinictida est egritudo a grecis sic uocata: q̄ dicitur ara. sire: qđ vocabulū Dias. cap. de coriandro ⁊ arnoglossa ponit. Plini⁹: Epinictide ingt pustule sūt quasi nigre que de nocte magis oriunt. Cornelius celsus in ꝓprio cap. Epinictida pustula est pessima: colore sublinida: vel nigra: vel alba: cū vehemēti inflatione: ⁊ cum aperta est apparet int⁹ vlcerosa muccosa cū dolore ingenti. magnitudinem fabe nō excedit. ⁊ qꝛ nocte orit sic a grecis vocat.

Epio vl' epiuꝫ a Dias. vocat vna spēs salicis: ⁊ est os mundi

Epipatis .i. sisambris

Epipis .i. omentum membranum mappa ventris

Epilon .i. timpanitos vel asclites

Epiloceon .i. dendecelon

Epiploten .i. cōplexio contrariarum passionum

Epiranis .i. aspersio: infusio: imissio

Episemasias .i. accessiones febriū

Epispastica exponitur a Diasco. capit. propoleos aductorea

Epithesis .i. suppositio

Epitesma .i. linteoli: vel fascie: vel instite

Epipephetoris .i. coniunctiue

Epithetos .i. stellio

Epithero .i. medicamen

Epiplotiles quando zirbus descendit in bursam testiculorum

Epicleon .i. zirbus

Epithima .i. superpositio emplastri mollis vel aq̄si: vel epithima dicunt greci medicamentum qđ stomacho ⁊ hypocundriis ⁊ vētri superponit cū fuerit panno intinctum

Epithima tenoticon .i. debilitatē confortans epatū

Epithimū quid est .l.l. themon

Epilombis est radix cardi siluestris

Epicomata est condensatio humoris in oculo

Epidagum .i. gypsum Epilanetide .i. ruge ī facie

Epililides .i. ampelios agria

Epistolatia .i. pastinaca

Eporatiua .i. mollitiua

Eponfilon .i. folium: vel semen taxi: vel lignum

Epoas .i. vpupa auis

Epso .i. eruca

Equisecon quid est .l.l. obenech

Equimias .i. peucedanū Equinicia .i. vincitoxicū

Equintia .i. flos malignati

Equiliditas vel equalidas est cum in corpore dominatur frigiditas ⁊ humiditas equaliter: vel humiditas per superabundantiam

Eraces .i. magnes Eraptidos .i. cardus

Eramthos .i. cicer

Eratron .i. sepens quidam

Eramthemide .i. camomilla

Erambāmata .i. impositiones

Ero .i. lolium vel zizania

Eraclea: hō nomen multis plātis attributū fuit eo ꝙ mlti herculi herbas attribuerūt ātiq: nā heraclea ab hercule dr: cū h debꝫ scribi: sꝫ coit scribit p. e.

Dias. ca. ō eraclea. Eraclea quādā spēȝ ab rotani quā feminam dicit esse: vocat item paritariam: a quibusdā sic vocari dicit capit. alsmen. Item aliam que sinderitis dicitur. Theodorus priscianus in libro de simplici medicina: Eraclea inquit quam alij abrotanū dicunt ꝛc. iteȝ eraclea est epilepsia. l. l. epilepsia
Eraclepa est que latine ferraria nigra vocatur: ꝛ est quam moderni centrum galli: ꝛ gallitricum silvestre vocant
Eracon. i. herba ferulatia: ꝛ est duoꝝ palmoꝝ altitudine origano similis florellulis aureis ꝛc.
Erait .i. laurus
Eradion ſm Dias. est miliū solis ca. ō litospermō
Eramotica apud Diasc. reperitur vocari prima species origani earum quas ipse describit
Eramtemides dicitur ab aliquibus camomilla: ꝛ ſm Diasco.
Erbaturum .i. artemita
Ergantia .i. vngula caballina
Ereuentis .i. cicer
Eregmon .i. senation
Ereos. i. amor qui ereos dicitur: est species melācholie ex cupidine ꝓueniens: dicta ab ero nobili eo ꝙ nobilibus magis accidat: ꝑpter diuitiarum ꝛ ocij affluentiam.
Erescon. i. intuba: ꝛ est cicorea vel endiuia
Eremela .i. harmel
Ermezasis. i. mercurialis ab ermete qui est mercurius
Erpesestiomenus quasi repens comedendo: nam erpta erpto reptilia serpētia que serpunt: estiomenus. i. comestus esus
Erpeta ꝑ ipetigine: ꝛ maxīe ꝑ serpigine ponit̃
Erpelatos grece ignis acer serpigo ꝛc. sacer. i. execrabilis vel herisipilla phlegmonides. i. mixta cuȝ sanguine
Ericus .i. colofonia
Ereanginos .i. faba hortensis
Ertranginos idem
Erisipilla .i. sacer vel acer ignis
Erigion. i. cicer erraticum: vel senation
Erisceptron .i. cypeꝝ hispanum
Erion .i. lana
Erigeron .i. cardus benedict⁹
Erimilie. i. similis piperi: semen quoddam est
Ericeas similis eruce ſȝ multo breuior ꝛ acrior
Eris erugo quid est. l. l. aeris erugo
Ericon .i. carica
Eritis. i. massago: ꝛ est masaltboc
Erigion .i. cardus purpure⁹
Ericcius terrenus quid est. l. l. ceufud: ꝛ pro ericcio marino. l. l. vt supra
Erisicon. i. ruta
Erice. i. tamaricis
Erit. i. lana
Eritron .i. afronitrū
Eris flos. i. calcantū
Erisceptrō. i. sparcos
Erica. i. olece
Erici arboris: inde erici carpos. i. arboris frutex
Erisceptron. i. triangul⁹ iunc⁹: ꝛ ē iuncus cyperi
Erisiolacharium .i. atriplex

Eristos. i. maluauiscus vel altea
Ericen Dias. dicit esse libanotidem. etiā in tracia nascitur cap. de libanotide: ꝛ est ros marinus
Ericis carpos quidam dicunt ꝙ est semen arboris illicis: sed Alexander capit. de cura tenasmonis videtur dicere ꝙ sit athel. ꝛ etiaȝ apud Sera. in antiquis synoynmis inuenit̃ erice. i. tamarix
Ericinus vel marinus vel terrenus ambo spinis similimi: echinus vocatur vterqȝ. l. l. ecinus
Erision ſm Dias. est absinthiū marinū: vt supra in absinthio

Cap. 247.

E Rigion siue erigeron vł sedū vel senition: vel entricomon: vel sanition grece: ar abice xbuseam achantidam: latine vō cardo benedictus. Plinius cap. senition. Senition dicitur quia veris tempore senescit. ꝛ dicit̃ erigion: quia egeron grece dicitur senex: ꝛ est herba therissagum specie: ꝛ cum mollicie cauliculis subrubicundis. nascit̃ in tegulis ꝛ in muris. nomē hoc greci dederunt: quia vere canescit. caput eius numerosa diuidit̃ lanugine: q̄lis ē spine int̃ diuisuras exeunte: q̄re eaȝ callimach⁹ achātida appellat alii vō appellant pappū. Gal. vi. sim phar. ca. de cardo ne bñdicto. Erigeron siue cardo benedictus: vel senation: vel herba bulne v̄tutem habet inflatiuā ꝛ mediocriter diaforeticā Dias. cap. sedum. i. cardo benedictus: ē herba quam senition vocant. nascitur in tectis ꝛ in petris. folia habet viridia ꝛ densa similia quercule: sed grossiora ꝛ pinguiora: thyrsuȝ ſb rufum: capitellum in sūmitate thyrsi habens ī modum viticelle lanuginosum. vires habet stringentes ꝛ refrigerantes. ꝛ eadem prestantes que ꝛ plantago. folia frigida sunt. Posse. Dia. folia ei⁹ cum floribus in cataplasmatibus cum vino dulci facta ꝛ imposita inflationes testiculorum tollit. ꝛ ani plagas sanat. ad neruorum incisiones cum aceto facit ꝛ cataplasmatibus imposita: ipsa vō potui data offocationes facit.
Erinaceus. i. ericius terrenus: ꝛ lati. vocat̃ ericci⁹
Erisceptron Dias. cap. de hierebotano. ē herbena
Erisepron .i. cyperus
Erisin est quoddā semē granificū mihi ignotum
Erismon quid est. l. l. hedereg
Erisum idem quod supra

Cap. 248.

E Ritrodanum vel entradaron vel eritron: vel eritrodanon gre. arab. faue vel eira: lati. vō rubea tinctorum. Ubi sciendum qđ Dias. cap. de rubea dicit ꝙ rubea siue ut alij eritrodanū dicūt: ꝛ est ō rubea domestica. aliud ca. inuenitur apud Dias. qđ sic hȝ eritrodanum dicunt: ꝛ est de rubea agresti. Item ſm veritatem eritrodanū in alia trāslatione Diasc. aut tetrion vocāt plurimi. Radix ē illi ificiēs

Duo sunt eius genera. vnum agreste: alterum seminatum: sicut Rauēne Italie fuit locis cultis seminatum. naȝ ⁊ in vijs sponte nascitur. baste sunt illi quadre ⁊ longe ⁊ aspere sicut apparine: sȝ fortiores ⁊ longiores: folia habentes int̄ nodos ipos folia habet sicut aster. i. stella in gyro posita. semē eius rotundū est in primo viride: ⁊ postea rufuȝ. ⁊ cum maturauerit nigrescit. ⁊ radix eius longa tenuis ⁊ rufa ⁊c. sed ſm translationē aliam Diasc. rubea siue ut alij eritrodanum herba est oib⁹ nota. species eius sunt due. vna agrestis: alia que appellatur spartos. ⁊ est domestica: ramulos habēs tenues ⁊ quasi nodosos. folia habȝ p interuālla distantia: atq; per singulas adunationes veluti stellarū imaginē mittentia. fructus siue semen ei rotundum vel viride: ⁊ hinc rubruȝ: aut circa maturitatē nigrū. radicem habet paruam: tenuem: pusillā rubicundā. Plini⁹ cap. erithron. Erithrō quā alij eritrodanum vocant: nos v̄o rubeam qua tinguntur lane ⁊ pelles ⁊c. grecus v̄o eritodanū dicit: nā erithros rube⁹: cochin⁹: fenice⁹: rubicūd⁹ exponit̄ de rubea ⁊c.

Sera. li. aggre. ca. fane auc. Diascofane siue faue. i. rubea tinctoꝝ. quedam ex ea nascitur: ⁊ quedam ex ea seminat̄ ⁊ habet ramos quadratos: longos: grossos: similes ramis herbe que dicitur abarū: nisi quia sunt maiores eis ⁊ duriores. super ipsos sunt folia diuisa ad inuicem egredientia iuxta nodos: ⁊ in similitudine stellarū. ⁊ fructus est rotundus: cuius color in principio sue aperitionis est viridis: postea v̄o fit rubeus. ⁊ quando maturus est fit niger. ⁊ quod de ipsa administratur sunt vene ipsius: ⁊ ipse sunt subtiles ⁊ longe ⁊ rubee.

Gal. vi. sim. phar. ca. eritrodanū. Eritrodanum: est aūt rubea tinctorum. radix acerba ⁊ amara ſm gustū vnde ⁊ quod dictum est de alijs ad inuicē sibi huiusmodi virtutes conuenientes in hac radice conspicis. Paul⁹ cap. de rubea. ca. ⁊ sic. in secundo gradu. Auerois in colliget cap. de rubea. rubea ē ca. ⁊ sic. in tertio gradu.

Posse. Eritrodanum v̄tutem habet mictualem cum aceto. illinita albis maculis medetur. vsus etiā ei⁹ ad ea ꝓficit ad que cetera diuretica ꝓficē dicim⁹ sed agrestis virtus est ſm Diasco. mictualis diuretica: vnde vrinam ⁊ menstrua ꝓuocat.

Gal. Eritrodanum splenem ⁊ epar expurgat: ⁊ vrinas grossas ⁊ ml̄tas. ē aūt qñq; ⁊ sanguinolentas euacuans. qñq; etiā prouocat menstrua ⁊ abstergit mediocriter quecūq; abstersiōe egēt morpheis q̄q; albis cum aceto peruncta confert quidam aūt ꝓpinant eas sciaticis: necnon paliticis cum melicrato

Ercinos gre. ara. elisistidosis: lati. v̄o herba hircina vel herba lactis

Dias. cap. ercinos: nascitur in fluminib⁹ ⁊ circa puteos: folia habens ozimo similia sed oblōga ⁊ diuisa: ⁊ in sūmo bastas quinq; aut sex: longas duobus palmis ⁊ flores albos. semen est ei nigrum minutum ⁊ durum. folia eius succo sunt plena.

Posse. **Dias.** Seminis ei⁹ ℥. ii. melli mixtum ⁊ inunctū caligines oculoꝝ ⁊ rheuma cōpescit. succus eius auribus infusus dolorem aurium mitigat: maxie a fronitro ⁊ sulfure mixtis. Plinius herba lactis valet ad impregnationē accepta per os ⁊ fomētata.

Emicar .i. lumbricus
Ernia vocatur tumor qui in oxeū apparet ex descensu intestinoꝝ intus vel alterius rei
Erpillum. i. serpillum Erpillon idem
Eria. i. lana Eriotigio. i. faba
Erisistidos. i. herba hircina Erōgiū. i. cētū capita
Eron. i. adamas lapis Eros. i. amor
Eroticos. i. amatorius cupidinarius
Erob .i. minus cicer
Erobuthus agriere. i. cicer agrestis
Erpolitricum .i. politricum
Erton .i. diuisum
Erugo eius species sunt multe. sed quando simpliciter ponitur intelligitur de erugine eris vel auricalci: vel cupri: ⁊ quid est. l. l. eris erugo
Erugo campane .i. prassium
Erundina. i. celidonia Eruca aque. i. cenation
Erugo vermicularis quid est. l. l. eris erugo
Erugo haid quid est. l. l. erugo ferri
Erugo ferri quid est. l. l. vt supra
Erustus .i. rubeus
Eruca quid est. l. l. iergit
Eruca gerentiana quid est. l. ederog

Cap. 249.

Erbum ara. gre. hierob: lati. v̄o iudaica.

Dias. cap. hierob. herba est porrecta virgultis vltra cubitum: geniculosis. foliis per interualla distantib⁹ tā q̄ quercus: icisis. ⁊ subalbidis. vires habȝ acres ⁊ mictuales.

Posse. **Dias.** Facit ad capitis ⁊ epatis dolorem: ⁊ ad serpentis morsum ⁊ araneaꝝ et canis rabidi. calculos expellit. hydropicos sanat. vulnera recentia supposita curat. facit ⁊ ad eos q induratas venas hñt. ⁊ cibum reijciunt. ꝓpter parotidas ⁊ strumas collo ligat̄. ictericos sanat. ℥. i. ex succo folioꝝ: ⁊ nardi. ℥. iiij. ⁊ paululū mirrhe ex aqua cyathis. iij. potui data. radicem huius q secuȝ habuerit a serpente tutus erit.

Erlurustica .i. rosa siluatica
Ersabea .i. bona carnositas
Esapon est q̄dam species lactuce.
Escara est illud quod aduritur ex membro ꝓpter cauterium: vel escara. i. crustula.
Escabala. i. cancer cū ducit mēbꝝ ad isensibilitatē
Escacados .i. sticados
Esdra: Plinius ab alijs marbasis vocata nascit̄ ventoso fere: tractu scandens arboreȝ: ⁊ ex ramis perpendēs: folio nullo: thyrsis numerosa q sunt vt iunci geniculati: radice pallida ⁊ cetera.
Espastica d̄r medicia q̄ ex̄hit ⁊ ñ repr̄init: Oribasi⁹
Escabari. i. aromatica frigida: vt sandalum rosa ⁊ similia

Escul .i.mentastrum
Esperis .i.citrum
Esse .i.butirum
Essera .i.stiptica multum
Esset .i.pix
Essere ē pustula parua lata sicut vesice ad aliquā tulam tendēs rubedinem: faciens angustiam :eue niēs subito. et fortasse est sanguinea. et ſm plurimū fit vehemens in nocte. et eius causa est vapor cali dus eleuatus in corpore subito: aut a sanguīe cho lerico aut phlegmate baurachio
Es quid est.l.l.boas
Es vstum.quid est.l.l.quod supra: vel lege calcute caumenon
Esterguad .i.anuiden
Esterguas.i. herba otaniden ō qua fit assa fetida
Esistides.i. succus plāte que dicit barba hircina vł quod verius est succus cuiusdā quasi fungi nas cēti ad pedē barbe hircine: et vocat hypoqstidos
Esimirismū .i.myrtus agrestis
Esie .i.lapidis
Esilma idem
Esion .i.senation
Esbrium.i.saluia vel flos eius: sed falso immo est sansucus vel maiorana
Escisio .i.exitus
Esmion .i.menta
Espis .i.citrum
Espilon .i.splemon
Espedagum plumbi.i.cerusa
Esticia .i.siccia
Estio .i.comedo
Estimenos .i.vlcus manducans
Esolium .i.flos saluie
Esmon .i.eruca
Esopa cerotis .i.sudor ouium
Escotomenos .i.tenebrosus
Efflorationes sunt macule que oriuntur in super ficie corporis
Escos .i.aquila auis

Cap.250.

E Sula latine: arab.scebran: gre. vo pinas vel peplus.

Sera. li.aggre.cap.scebran: auc. Dias.Scebran.i.esula: et ē planta habens stipitē extensuz in longitudīe vni⁹ brachij: habens multos nodos. et super ipsuz sunt folia parua subtilia: et acutarū extremitatū similia folijs pini. et habet flores paruos purpurei coloris et habet semen latum simile lenti: et radicē albam grossaz plenā lacte. et est plāta illa sīlis queadmo dum lacticinium quod cyparissos dicitur. reperi tur aūt hec planta aliquibus locis magis. Et idez auc. Gal. et putant aliqui q hec sit ex specieb⁹ la cticiniorum: eo q habet lac sicut ipsa habet: et laxat sicut ipsa: et virtus eius est in proprietatibus sicut virtus eorum. Dias. cap.pinas ſm translationē no stram. pinas aūt ellenia simil est cyparisso et titimallo: vnde et ī numero titimal li ponitur. bastas habet in longitudine nodosas et folia acuta et tenuia similia pini: flores longos et purpureos: semen latum sicut lenticula. radix est illi alba et lachrymo plena. Paulus capit. de esula. Esula calida est et sicca in 3° gradu. Io.mes. Alscebran est ex specieb⁹ lacticiniorum: et est solutiuū rusticorum. et est ei⁹ aliud ni grum habens radices rotūdas et grossas spissi cor ticis et densi ponderosi. et aliud est paruū habens radices subtiles tenuiuz corticuz. Electio: magnū est malum scindens viscera: paruū vo est illud qd eligitur. et melior pars plante eius est cortex radi cis ipsius: et lac eius acutius et fortius. et melior ra dix eius est habens ꝓprietates quinq. s. cuius cor tex est subtilior et lenior facile frangibilis: et est ha bens de rubedine aliquid sicut cassia ꝓprie super quam preterijt medietas anni. recens vo mensis sui ē mala: nigra vo perniciosa: et orta in locis ther marum similiter. et melius tempus collectionis ra dicis eius est principium veris et lactis eius finis ipsius. est ca. cōplexiōis et sic. in prin. tertij. et lac ei⁹ est calidius. et est cōpositū ex substantia ignea acu ta et subtili: et ex substantia terrea stiptica. et est in cisiuum et subtiliatiuum et exsiccatiuum materiarum submersarū: liquefactiuum: disruptiuum orificio rum venaruz. rectificatio nocet cordi epati ac sto macho. et disrumpit venas. et excoriat viscera. et de relinquit inflāmationes faciētes cadere in febres Et emēdatur primū nocumentum qd ex eo time tur permiscendo aliqua ex medicinis cordialibus et stomaticis et epaticis cū eo. Et z^m et 3^m corrigit acquirendo ei bonitatē cum rebus glutinatiuis et coadunantibus confortantibus: sicut est dragan tum et gūmi et bdellium et musillago psilij et suc cus portulace et similia. Et quartuz nocumētū tol litur permiscendo ei ex rebus infrigidantib⁹ et ex tinguentibus aliquas ex his facientibus apd me est vt infundatur in succo altaraxacon: aut in suc co endiuie et pauco: aut in succo portulace: et sola tri: et aceto: et si fuerit acetum decoctionis aut infu sionis citoniorum erit melius. mirrha q3 sigillat ei bonitates notas: et absinthium similiter et aloe. Et dixit iudeus infundatur in lacte dulci aut acetoso et in eo remoueatur lac multotiēs et exsiccetur: re primitur enim sua malicia. Et dicit Rufus si solu tio per eum superat laboriosa sedeat in aqua frigi da solutus. mihi. n. videtur verbum inconueniens circūdans enim frigidum īcludit et coadunat vir tutem medicine et corroborat eam: necnon et mate rias et vias impulsionū repellit: sicut te scire feci mus. succurrendum ergo tunc sicut in canone di ximus. Confectio pillularū conferentium ad hy dropisiz: accipiūtur eius preparati partes. iij. my rabolanorum citrinorum partes. iiij. aloes partes qnq confice cum succo feniculi aut absinthij: aut endi uie. et est dosis earum a.3.i.5. vsq ad. iij. et quidam ex lacte eius et farina oblatas faciunt et soluūt cuz eis. et quidam faciunt cum aneto et zucaro et lacte ipsius. et quidam cū carne citoniorum et mastice et la cte eius et faciunt so lutiuum bonum. Posse. Dias.

ʒ.ij.radicis eius accepte cholerā: et phlegma depo nunt. succus eius obulo vno acceptus: aut cocliariū vnum omnia simi liter facere potest **Sera.** quoqꝫ auct. Dias. si de radice eius accipiatur. ʒ.i. et bibatur cum melicrato. laxat ventrē. et pond' duorū onolasat foliorū eius idem facit. et semen eius si de eo accipiatur laxat choloram et phlegma. et si sumatur ex lacte ei'. ʒ.i. idem facit. Et idem auct. aben mesuai: Scebran ꝓprietas ē sicut mezeron. si aūt quis vult illuz accipere preparet ipm sicut preparatur mezereon: nisi ꝙ loco absinthij ponantur rose et dragantum: et bibat ipsum cum aqua mellis aut cū rob: aut cum decoctione mellis: aut cum olere iameno. et dosis eius est ab vno kirat vsqꝫ ad. ij. Paulus: scebran laxat aquaz citrinam quando bibitur cum sanich. et idem aucto. Aben mesuai: laxat melancoliam et phlegma. Et idem ꝑm librum quendam venenosoruz id quod de ipso occidit est pondus. ʒ.ij. et abscindit fluxum qui accidit ab eo sedere in aqua frigida et proijcē ipsum super caput eius. Et idem aucto. Abix: scebran est calida ī tertio gradu: et sic. in prin. secūdi et est in eo cum hoc stipticitas et acuitas: ita ꝙ qū aliquis sumit de eo in potu inuenit ex eo stipticitatem in gutture suo. et antiqui utebantur eo: et inuenerunt in operationibus eius nocumentum habentibus cōplexionem ca. et ꝙ inducit potanti sefe. et cum hoc est malum habentibus emoroidas ani. et inducit fluxum sanguinis earum: quia vene ille de nā sua sunt fluxibiles. cuz ģ sentiūt siccitatē scebran et caliditatem facit eas tumescere plus et fluere: quia scebran operatur duabus qualitatib' quas diximus: et etiam ꝓpter fluxibilitatem. et ille medicine que laxant cum stipticitate et acuitate sicut scebran et mezereon faciunt hoc. sed operatio rerum stipticarum que stringunt naturam: sicut sunt glandes et castanee: et grana passularuz: et cortex granati: et similia istis ex medicinis stipticis ē operatio contraria operationi scebran: et mezereon: quare ipse stringunt ventrem: et stringunt illas venas: et abscindunt fluxum sanguinis ab eis. et scebran quidem quando rectificatur innamēto magno. et habet ꝓprietatem laxandi aquam citrinaz et confert in colica et melācolia. et laxat phlegma grossum existens in iuncturis. et meli' ex eo est cuius color est rubeus leue: habens cortices subtiles illud autem quod non est ita: sed est grossuz et nō est rubeum: nisi parū: quando vis ipsum frangere et non frangitur cito ꝓpter suam grossiciem: et hꝫ in eo quid simile filis est deterius. sed scebran qđ est perside deterius est alijs. et rectificatio eius est vt tu recipias ex ipso q̄titatem quam volueris et infundas in lacte ibi dimittendo die ac nocte: et caue ne plus dimittas: etenim debilitatur eius operatio ad expellendum chimos grossos: et oportet vt tu mutes lac in die illa et nocte bis aut ter: quia sic expoliatur a stipticitate et siccitate que est in eo et si vis admiscere cum alijs medicinis admisce cum his que conueniunt sibi sicut anisum maratrū et cyminum: et turbit: et myrabolani: quia ille medicine et si sint stiptice in sapore earum: nō tamen sunt ita acute sicut scebran: quia in eis est cōplexio que iuuat corpus plusqꝫ scebran: et iste subtiliant ipsum: et auferunt acuitatem eius. et quādo tu vis cum ipso curare colicam a ventositate grossa: aut phlegmate: aut ab opilatione: rectifices ipsū cum bdellio et serapino: et armoniaco: et fac cū his pillulas: et pone cū eis parum de stercore lupi qđ reperitur super terram album sicut cerusa: aut sicut lapis albus. et si vis ipsum extrahere de lacte et siccare infunde ipsum postea in succo endiuie et feniculi et solatri clarificato stando illic tribus diebus et tribus noctibus: deinde siccent' et fiāt inde trocisci et ꝑparent' cū modico sale indi: et turbit: et myrabolanoꝝ: et aloe: naz inde eueniet medicina multuz iuuatiua. in lacte vō scebran non ē aliqua bonitas: imo nocet ei qui accipit ipsum. et medici viatores occidunt cum eo multos propter ignorantiam ipsorum. et ego quesiui ab aliquibus eoꝝ que erat illa medicina quam dabant in potu: et sciui ꝙ erat scebran lac cum oleo sisamino et laxabant aliquos vsqꝫ ad mortem. et ex eis sunt aliqui qui accipiunt myrabolanos: et ponunt ipsos in coloquintida humida et extrahentes eos ab illa ponunt in alia: deinde vnum myrabolanum tm̄ dant in potu: et laxat donec occidat. et iste quidem medicine sunt sicut ignis: quare non debent nominari medicine: sed venena. et quidam ex eis sunt qui dant in potu karsati: et est in eo de medicina destructiua cōplexionis: et motiua doloris epatis et opilationis ipsius res quam impossibile est estimari. et quidam in potu dant de arthanita qua lauatur lana: et est prope maliciam karsatim: et de althit: et est herba que nascitur super flumīa. et lignū eius est rubeum. et folia eius videntur purpurea: q̄ quando inciduntur egreditur lac ex eis sicut ex scebran. et dosis scebran quando rectificatur sicut diximus cuz alijs medicinis est a danich. i. vsqꝫ ad .ij. ꝑm **Jo. mes.** Solutōe educit phlegma vtutē. vehementer et aquam citrinam: et humores melācolicos et materias a iuncturis: et confert dolori earū. est ex medicinis magnis hydropisis. verum nocet stomacho et epati et desiccat corpus vtentis ipso. et consumit sperma et lac eius facit hoc vehementius. et facit cadere in febres. dosis corticis radicis eius est a kirat. ij. vsqꝫ ad. iij. et eius lactis a kirat. i. vsqꝫ ad. iij. Sed sciēdū ꝙ esula oritur in locis calidis et siccis: cui' magnā copiam vidi sardinie et tunisi. et similatur multum herbe dicte lunarie: nisi quia esula lactescit: lunaria vero non. vnde vsus. Esula lactescit sine lacte lunaria crescit.

Escuthe — est pōdus. ʒ.ij.

Escula — .i. cibationes

Escunban. i. aromata frigida: vt sandalū rose ꝛc.

Etaltidos. i. fuligo appendens trabibus et parietibus ex fumo facta

Ethalodes — .i. fumosum

Ethaps. i. calidum pharmacum: et est tapsia ꝑm veritatem

Ethereogeneum.i.diuersarum naturarũ.et omo geneum.i.vnius nature
Enthendiuia .i.endiuia
Etercotraria est dolor capitis dispar: puta quando in altero temporum.s.dextro vel sinistro fortior fuerit
Ether .i.aer
Ethiopis radix et folia sũt phlebotomo sil'ia mag et multa hirsuta ad radicem caulem quadrangulum scabrum similem artio multis concauũ alijs semen herbo simile candidum:radices numerosas longas plenas molle glutinosas:gustum siccantes: crescũtq; vt cornua possunt videri.preterea in ethiopia nascitur:et in india monte troadis.et i messina colliguntur autumno:et siccantur in sole aliquot diebus ne estum sentiat etc.et est bardana. Plinius cap.ethiopis
Etiopis idem
Ethiops idem
Etidum nomen est ponderis
Ethida .i.merulus auis
Ethion .i.personatia
Etropus est passio palpebre aut pter cicatricem aut pter crescentem carnem.conuersio.i.inuersatio:nam tropos grece conuersio
Etropis idem
Euanacotum vinum.i.bene nutribile:ab eu quod est bene et andosis.i.redditio
Euennus .i.eruca
Euecticum .i.summe sanum
Euentat .i.apit et resoluit
Euexia .i.bona habitudo
Euenum .i.ebenum
Euellere .i.trahere
Euers .i.dora
Euelan quid est.l.l.sandanich
Euiscus quid est.l.l.althea
Euistidos .i.hypoquistidos
Euiuestidis .i.herba hircina
Euolatio .i.aperitio.
Euodestera .i.odorifera
Euonia .i.almea
Euulsiuua .i.attractiua
Euulgimaria .i.saponaria
Euulsac .i.ceterac
Exacumetra.i.resilitio ossis:sed acrimata est quedam vicium in capite
Exagoras .i.in tumore positus
Exarchimata sunt dislocationes cõplete
Exacanton sm Dias.ca.de licio:est arbor de qua fit licium que latine dicitur caprifolium
Exagium est nomen ponderis: et est idem quod aureus: et est sexta pars.ʒ.et est .ʒ.i.s. sm q.ʒ. est nona pars.ʒ.de qua fit mentio in.ʒ. nunc vtimur .ʒ.pro octaua parte.ʒ.
Exafilo .i.linio
Exantimata Alexander ca.de psidracia et ex antimatibus.exantimata est in sũma cute vlceratio vel eleuatio subrubea et aspera similis his pustul' que ex vrtica vl' sudore nascuntur.hanc Theodorus priscianus scabiem vlcerosam maxime faciei esse dixit.Liber de doctrina greca. aliqui dicunt q sunt pustule rubee que fiunt in lingua.aliqui dicunt q est pustula rubea:nam exantis.i.rubedo.et illud vocabulum inuenies in littera bedonig:et in littera cui.sed prima expositio e melior.et ipse pustule nostro ideomate vocãtur vergines
Extabadri quid est.l.l.estabari
Exerantica sunt exsiccatiua.Diasco.cap. de aloe et in psalterio vbi nos habemus aruit cor meum greci habent exianthi cardiamu
Extenuatorium .i.resolutiuum
Exea .i.fructus sorbi
Exis.i.habitudo consuetudo:inde enexia:de qua supra in.l.enexia
Eximach.i.vt exuberet velamẽ ad exteriora et apostemetur et impinguetur et inflet sicut furan
Exiture .i.empetigines
Exirimi est quoddam semen granificum quod ignoro
Exocades .i.emoroide
Excorion medicamen.i.excoriatiuum
Exuro .i.mingo
Exupera matricalis .i.herbena
Exugentes .i.mansentes
Exturban quid est.l.l.esturban
Ezaze .i.licium
Ezaize idem
Ezarbion .i.lolium
Ezabroc .i.satyrion
Ezebe .i.diptamus
Ezel haasce est planta que dicitur vitis alba
Ezesseassen idem
Ezehes.i. nomen corde instrumenti grauem reddentis sonum
Ezelinge fit de farina i aqua et melle et oleo frixa
Ezeberule idem
Ezereascen .i.vitis alba
Ezedari .i.zinzibe
Ezie sunt pisces
Eziar .i.trifolium
Ezimarion .i.tapsia

Sequitur de F.

Fauten .i.mentastrum
Faucen est spẽs cãphore
Faudengi .i.boiobor
Fautencgũ fluuiale.i.mentastrũ
Fauderug .i.pulegium
Fauseeman .i.faseolus
Faudebenigi ara.origanũ vl' pulegiũ :qd magis videt' ex nomine:sunt tñ ambo eiusdẽ generis sicut patet per Serapi.verum faudebenigi aquaticum vel fluuiale vocat mentastrum.

Cap.251.

Fausel id est auellana inda:et similatur sine e simillima nuci muscate:nisi quia pars vna est aliq'

liter acutior. ꝛ alia ē plāta ita ꝙ possit stare recte sicut calculus: qui in ludo dicitur pedes. in ceteri intus ꝛ extra nuci muscate similis est sine odore ꝛ sine sapore. nascitur inclusa in quadam lanugine simili folliculo serici. multotiens defertur inter alias species: maxime cum cinnamomo a casu. ꝛ ego vidi ipsum in suo folliculo. est stipticum ualde: ꝛ equiparatur sanda lis in frigiditate. **Sera.** li. aggre. cap. faufel. Faufel. i. auellana inda: est eniȝ arbor faufel sicut arbor neregil ꝛ emittit cannulas in quibus nascitur faufel sicut dactili. ꝛ ista arbor non ē iterris arabum. Et idē auc Isaac benarā. Faufel est auellana indica: ꝛ est fructus similis nuci muscate in q̄ntitate ꝛ colore suo. ꝛ sunt in ea ruge. ꝛ in sapore eius est parū caliditatis cū pauca amaritudine. ꝛ defertur ex sim ꝛ est frigida: ꝛ fortiter stiptica. **Pos. Sera.** Fortificat mēbra. ꝛ virtus eius est sicut virtus sandali rubei. ꝛ confert apostematibus calidis: que quando non inuenitur ponitur pro eo ex sandolo rubeo: ꝛ medietas ponderis ex coriandro recenti. est enim fortiter stipticum. ꝛ fortificat mēbra. ꝛ est bonum doloribus dentium: confirmat dentes cōmotos ꝛ gingiuas sua stipticitate. ꝛ reprimit caliditatem oculi quando fit ex eo cohol aut emplastrum.

Fanina vel fania .i. pionia

Fabaria est quedam herba que dicitur faba īuersa: pro qua. l. l. faba inuersa

Faba fresa .i. faba fracta

Faba siliqua est fructus quidam quem nos vocamus baginellam

Faba hortensis .i. faba vsualis

Faba syriaca .i. faba greca

Faba alexandrina ꝫm Io. Sera. est nomen ponderis ponderās sumenet tres: ꝛ sunt grana. xxxvi.

Cap. 252.

Faba egyptiaca

est legumen nostre fabe simile: sed sed Gal. libro secundo de alimentis cap. de faba egyptiaca. non est lupinus vt putauerunt aliqui: nam facit ibidem aliud capit. de lupinis. sed apud Auicen. libro secundo de faba egyptiaca: que ꝛ faba syriaca dicit᷑. vnde Auicen. vocat eam fabam syriacā: quoniam de ipsa multū nascit᷑ in syria. sed vera faba syriaca ē faba greca sed faba egyptiaca apud Io. Sera. est pōdus pōderans sumenet quatuor ꝫm arabes: ꝛ sunt oboli quatuor: ꝛ sunt grana. 48. **Dias.** capitu. de faba egyptiaca. fabam egyptiacā multi poleticon appellant. in egypto nascitur ꝛ in asia: ꝛ in sicilia: ꝛ in stagnis nascitur: folia habens altitudinem ꝛ latitudinem habentia: florem ferēs croceum: que si multum floruerit perduntur folia. flos est in medio ipsius vbi est rotunditas quedam vbi silique ipse nascuntur. flores ipsi cinoria dicuntur ea ratione qua fferauolos dicuntur: qa hec est illis consuetudo ex argilla faciunt fferas: ꝛ ibi includunt ipsum semen: ꝛ sic ponūt vt nascat᷑ radix est grossior q̄ȝ canne. cocta ꝛ cruda manducatur: que ꝛ collocassia appellatur: a quibusdam calcasia quod idem est: ꝛ ideo ad eius inuestigationem quere in. l. culcasia. semen eius comeditur siccum: ꝛ viride. color niger ē ꝛ maior q̄ȝ nr̄a faba **Pos. Auic.** Si fiat ex ea gargarism᷒ cum lacte ꝛ sale contra egritudines spiritualium confert: ꝛ est cib᷒ i egypto. ꝛ solutiōe educit aquam citrinam: ꝛ proprie semen eius. ꝛ succus ipsius ꝛ prouocat vrinam: ꝛ generat sperma. ꝛ expellit choleram ꝛ aquositatem eius cum facilitate. ꝛ potus ipsius fit ab vna tertia libre vsq; ad duas tertias

Faba greca est nomen pōderis apud Auicen. ꝛ Io. Serap. ꝛ est sumenet duo. i. oboli duo: ꝛ sunt grana. xxiiij: nam obulus ponderat grana. xij.

Faba greca que apud nos vocatur syriaca: ꝛ alio nomine vocatur granum anescē: fructus est cuiusdam arboris magne similis iunipero: sed masculus: dulcis saporis: intus habens nucleum durum cuius arbor ꝫm Plinium in proprio cap. vocatur lothos a grecis: apud arabes vocatur anesten. **Dias.** cap. de agrifolio. vocat ipsum agrifolium: vt apparet in. l. agrifoliuȝ in cap. lothos. vocat ipsuȝ lothos. Isidorus: faba syriaca dicitur arbor magna fructum ferens maiorem pipere comestibilem: gustu suauē: inde ꝛ mella vocatur: sed nostro ideomate vocatur cicerasolo pro quo. l. l. granum anesten: ꝛ litteram agrifoliū.

Faba lupina latine grece marisilium. Marisiliū est planta simillima elleboro nigro: folia tñ molliora eo: ꝛ omnia diuisa. elleborus vero sementa aliqua habet: ꝛ hoc marisilium vocatur. semen eius durum coloris ȝafrani. aqua decoctionis eius valet᷑ contra rosulas: ꝛ dicitur ꝙ interficit mures

Faba inuersa latine: grece mentastrum: ꝛ romani vocant eam fabariam: ꝛ est herba cuius folia sūt sicut folia alkekengi: stipes ei᷒ longitudis cubiti vnius aut duoꝝ aut plus: semen eius viride tēdēs ad nigredinē magnitudinis fabec ōmuis: habēs q̄si effigiem in medio sicut faseolus

Faba vsualis quid est. l. l. bakille

Facalia dicuntur quedam vlcera existentia ī cōiunctiua oculi

Facalesis est bothormarien

Facaliesus idem Facaminos idem

Facera .i. dragantum

Facelizans. i. patiens apostema in substantia cerebri: quia corrumpit omnes virtutes eius: vt Gal. vii. particula āphoꝝ: ꝛ scdo de iteroribus: ꝛ p̄mo de accidēti: ꝛ morbo. Face Dias. cap. face frutex ē minor: locis humidis nascēs: similis lenticule: folia tenera: ꝛ oblonga cū folliculis: semē simile lenticulis: in vno folliculo duo aut tria grana habēs nigra minora lenticula

Facsenus .i. arbor marien

Facos. i. lēticula Fachos idem

Facolien .i. polium

Facoes herba. i. agruli: ꝛ sunt fenationes

Facus. i. lēticula: ꝛ facus ē vna ex maculis faciei

Saculium .i.amomum
Sagora .i.semen canapis
Sagas .i.centaurea minor

cap.253.

Fagasmon Dias.

capit.fagasmon. Sagasmon quã multi apparine dixerunt:est planta quam vocant sanction:⁊ est xifion:⁊ est gladiolus segetalis folia habet iridi similia:sed minora:⁊ angusta:⁊ acuta sicut matheta.⁊ hastã h3 asperã ⁊ cubitalẽ cũ floribus purpereis. radices sunt illi due puule et rotunde:vnam habẽs super terram positam sicut bulbi minores.Altera est de subtus tenuis:⁊ sup grossior.nascitur locis cultis.superior maior est:⁊ acrioris virtutis **Posse. Dia.** Cataplasmati bº adhibita pustulas:⁊ tumores corporis tollit. medicaminibus mixta:⁊ supposita mẽstruis ĩperat.cũ vino bibita venerẽ stimulat. Itẽ cataplasmati ĩposita cũ vino atq3 thure sagittas vel stirpes educit. soluit etia3 ĩguinu3 collectionem.radix vero inferior accepta infantiũ interrocellicos medetur .de eo inuenies simili.fi.l.l.lilium

Sagedenica.i.vlcera que serpunt comedẽdo.Diasco.cap.dragontea.⁊ cap.de alumine.nam grece fagin.i.comedere.
Sadenica idem
Sagelis .i.rhaphanus
Sagin .i.comedere
Sagitide sunt vene que sunt in carnositate faciei iuxta extremitates faciei ⁊ oris
Sagotide vene sunt iuxta fauces intra os q̃ phlebotomantur uice venarũ que sunt sub lingua
Sagon apud Dias.dicitur saluia que ab eo elilis fagus dicitur cap.de elilissago
Sagnon idem
Sagus agria.i.lenticula siluatica:⁊ ẽ lentigo aque
Sagus centaurea minor .i.centaurea minor
Saki .i.lentes
Sakies idem
Sakiamos .i.almea
Salangemicb.i.ozimum gariofilatum
Salangios siue falangion siue falangitis **Dias.** cap. falargios.vgas habet duas aut tres aut plures:⁊ flores albos similes lilio cum multa diuisura.semen est illi nigru3 ⁊ grossum sicut lenticula.radicem habet tenuem minutam ⁊ viridem.postq3 de terra tractum fuerit alterum colorem facit.nascitur locis cultis.
Pos. Dias. Huius folia ⁊ radices ⁊ semen ⁊ flores cum vino bibita ictus scorpionis mitigat. ⁊ morsibus venenatis occurrit.
Salangion idem
Salangia mischi idem
Salangion carfon .i.musca venenosa
Salcalbaileb arabice:latine vero spoliũ serpẽtis **Sera.** li.ag.ca.falchalbaibeb.auc. Diasco. Spolium serpentis quando coquit cum vino ⁊ distillatur ex eo in aurẽ cõfert ei multum.⁊ quando colluitur os cum vino illo confert dolori dentiũ.⁊ iam admiscet quide3 ipsum medicinis oculo℞ ꝓprie id qđ fuerit ex masculis. similiter facit dolori dentium si buliat cum aceto ⁊ colluatur inde os.
Salfanuen quid est.l.l.falsel

Cap.254.

Falernium

vel falernu3 vinũ vocatum a falerna regione italie:que est prope neapolim.vnde Papias Neapolis oppidu3 ꝓpe falernum vbi optima vina nascuntur ⁊c.⁊ tale vinum vocatur similiter albanum. est eni3 tale vinum in principio subdulce:⁊ cum veterauerit austerum maxime efficitur.⁊ vue similiter a quibus tale vinũ exprimitur accipiunt denominationem ab illa regione:⁊ vocantur vue falerne:quia de eis est copia in regione falerna. **Dias.** capit.quod incipit vinum album. põt illud vinum dici vinũ albanum:⁊ dicit q3 est fortius falerno:⁊ gustu subdulce:in principio ventre3 ⁊ stomachum inflans ventrem mollit.digestionibus est inutile.⁊ omnibus neruis contrariũ ⁊ maxime capiti:quod cũ inueterauerit austerũ valde efficitur.vnde vinum italũ qđ falernũ dicitur vtilius est:maxime vetus digestibile est:pulsum incitans.ventrem abstinet.eustomachũ est.vesice contrarium.caliginẽ oculis inducit.multum bibitum totum corpus ledere potest.

Cap.255.

Falsel

ara.gre.⁊ lati.piper. **Sera** libro agg. cap.falsel auc.Dias.Salfel.i.piper:⁊ ẽ arbor nascens in regionibus indie. habet semen quod sui ortu est longum simile faseol ⁊ elongatur in forma sua:⁊ est macropiper.⁊ ĩtra ipsum sunt grana parua similia gergues:que quãdo maturantur fit piper:⁊ hoc quia separatur ⁊ fit sicut racemus:in quibus sũt grana parua:⁊ sũt grana piperis.⁊ quando colligitur pfecte matu℞ est piper nigrum.sed quando colligitur ante maturationẽ est piper album:nam color eius est albº ⁊ non recipit in colore suo nigredinem anteq3 maturatur.⁊ radix huius arboris est similis costo.eligendum est aũt ex nigro quod est nouum in quo non est res similis furfuri graue ⁊ plenum.sed album melius est illud quod non est rugosu3. albũ ⁊ graue ⁊ longum est eligendũ illud quod quãdo frangitur apparet densum:habens grana que sũt intra ipsum inuicem iuncta:⁊ acuti saporis:mordicans linguam cũ calefactione.radix arboris huiº vocatur fallanuen:⁊ similis costo est.defertur ad nos ex terra indie. **Hal.** viii.sim.pbar.cap. piperis ꝯ3 translationẽ nostram.piper ⁊ radix costo maxime ꝯm virtute3 similatur.fructº vero eius qui quodãmodo germinat est piper lõgum:vnde ⁊ humidius existit maturo.signum aũt est humiditatis eius:q3 faciliter cum imponitur perforatur:⁊ qđ non confestim mordet sed paula

tim incipit:permanet vero multum.qui vero q̃si prematurus fructus albũ piper est acrius existẽs nigro:id enim quasi superassatum est.vtraq; aũt sufficienter calefa- ciunt ⁊ siccant. **Gal.** eodez li.⁊ cap. ƀz trãslationẽ arabicã. Sapor piperis est acutus.⁊ illud qδ non maturũ est piper albũ est.⁊ ipsum est acutius nigro:⁊ magis pungens linguã:⁊ hoc est quia nigrũ ꝑpterea q꞉ maturatur accidit q̄ non recipiat adustionẽ:⁊ desiccationem fortem:quia minuitur acuitas illa que quidem remanet in albo.iste tñ due species sunt desiccatiue ⁊ celefactiue fortiter.⁊ fructus quidez eius quando incipit esse est piper longum.⁊ ꝑpt boc accidit q̄ piper longum est humidius alio pipere.⁊ signum super hoc est q̄ quando elongat tempus super ipsum corroditur ⁊ pforat: etiam quãdo teritur non inuenit tritor in principio sue contritionis punctionẽ multã.⁊ qñ incipit mordicare non apparet mordicatio eius multa anteq̃ȝ gustetur.deinde remanet mordicatio eius tempore non paruo.sed piper albũ est melius stomacho alijs duabus speciebus. **Dias.** cap.de pipere scδm trãslationẽ nostrã.piper arbor est in india nascens in latere mõtis caucasi qδ soli obuersum est:foliũ habens in similitudinem iuniperi:cuius siluas serpentes custodiunt:sed incole regionis eius cũ maturũ fuerit incendunt: ⁊ serpentes fugantur igne:⁊ ex flãma piper rugosũ efficitur.Piperis aũt diuersus est fructus.naȝ qui prius nascitur fructus oblongus ⁊ obrotundꝰ apparet.⁊ cum fractũ fuerit inueniuntur infra illud grana in sinapis modum: est aũt humide nature qδ aũt ꝑmaturũ non fit:⁊ album colligitur piper albũ dicitur.nascitur etiã aliud in moduz botri:⁊ piper albũ nominatur:quod nõ coctũ:sed crudũ colligitur.⁊ illud maxime sui fortitudine in collyriacas virtutes intrat.⁊ tyriacis antidotis miscet maturatũ vero nigrũ factum piper nigrum dicimus.eligimus aũt piper longũ:quod cũ frangit strictissime granula sua coniuncta habet ⁊ coherẽtia veluti medulla gustu viscida mordens ⁊ calefaciens album dictũ qδ sine rugis sit calidissimũ ⁊ graue.nigrum vero piper viscidius ẽ albo. Eligẽdum est aũt piper integrũ ⁊ graue:plenum:⁊ non marcidum.piper valet ad educendũ lumbricũ latum qui vocatur solea administratũ:vt apparet ĩ littera burnã **Posse. Sera.** Radix piperis confert colice ⁊ doloribus frigidis.est ca.⁊ sic. est bona colice ⁊ ventositatibus:⁊ alijs doloribus frigidis.⁊ est similis costo ƀm virtutem.⁊ piper nigruz acutiꝰ est albo.⁊ album est debilius eo.⁊ virtus piperis est calefactiua:attractiua cibi:⁊ ꝑuocatiua vrine: resolutiua:⁊ abstersiua obscuritatis visus.⁊ quando sumitur in potu aut fit inunctio cuz eo:aut miscetur in aliquo vnguento confert rigoribus febriuz periodicarum.⁊ cõfert morsibus venenosis.⁊ expellit fetum:⁊ potissime si ĩ potu sumatur:vel assidue comedatur.⁊ quando fit nascale cũ eo post coitũ prohibet impregnationem.⁊ hoc similiter facit assidue comestum:nam iter prestat genitale.⁊ administratur in lohoc ⁊ syrupis qui sunt conueniẽtes tussi:⁊ doloribus pectoris.⁊ fit linitio cuz eo ⁊ melle ⁊ confert squinantie.⁊ quando sumitur in potu maxime cum granis lauri:aut folijs eius confert tortionibus ventris.⁊ quando masticatur cũ stafixagria ⁊ cum passulis facit descendere phlegma ex capite:⁊ ipsum sedat dolorem.⁊ confortat vĩtutem digestiuam.⁊ ingreditur in confectionibꝰ specierum quibus vtuntur sani in condimentis ciborum ad prouocandum appetitũ.⁊ quando miscet cum pice resoluit scrofulas.⁊ quando miscet cuz nitro abstergit morpheam.⁊ non est radix piperis ȝinȝiber sicut putauerunt quidam:ĩmo radix eius est similis costo:que quidem calefacit ⁊ mordicat linguam.⁊ attrahit humiditatem ad os quando miscetur cum aceto.⁊ linimentum cũ eo resoluit apostemata splenis.⁊ si sumitur facit idem.⁊ quãdo masticatur cum stafixagria attrahit phlegma ⁊ est multorum iuuamentorum. Et idẽ auct.mesuai. Proprietas piperis est q̄ prohibet impregnationem:⁊ maxime quando sumit post coitum.⁊ prohibet tortiones ⁊ ventositates que fiunt in stomacho ⁊ intestinis.⁊ exsiccat phlegma viscosum qδ aggregat in pectore ⁊ pulmone ⁊ intestinis.⁊ digerit cibum.⁊ nocet febricitantibus. ⁊ siquis vtit multum pipere prouocat vrinaz.⁊ si vtatur eo parum prouocat ventrem.scamonea est contraria ĩ hoc:⁊ facit hominem macrefieri. ⁊ deficcat sperma.⁊ in pipere albo cum acuitate sua est humiditas que auget in spermate. ⁊ mundificat epar: ⁊ ventrem:⁊ pulmonẽ:⁊ stomachum.⁊ confert morsibus venenosis.⁊ calefacit neruos:⁊ musculos:⁊ plus omni alia re. Paulus cap.de pipere. piper ẽ cali.in.4º. gra.⁊ sic. in.2º. Ubi sciendum ne aliqui erroris materia repleãtur:ꝑpterea quia in presenti littera Sera.⁊ Dias.videntur cum Gal.nõ modicum discrepare dicentes q̄ piper nigrum acutius est albo. Gal.vero ait q̄ piper albũ acutius est nigro.⁊ ꝑpterea sicut ex verbis Dias.bene intuẽtibus est auide manifestum:piper album est duplicis generis. Est quoddam piper album quod fit quando grana minuta que fuerunt in pipere longo incipiunt ingrossari:⁊ vnum ab altero incipit separari:sed non factus est botrus vel racemus.⁊ aliud piper album quod fit cuz illa grana que fuerunt in predicto pipere albo ƀm debitam q̃titatẽ fuerint aucta ⁊ intra se totaliter separata: sicut q̃ sunt posita in quodam botro vel racemo: ⁊ sunt ꝓpinqua maturitati.primũ vero piper albuz quoniam sapit adhuc nãm piperis longi:q꞉ ei vicinatur:participat adhuc de eius humiditate:cuiꝰ gratia non est multuz acutum. piper aliud album:de quo diximus:quod est in medio inter maturitatẽ ⁊ principium generationis est satis acutum:quar cum remoueatur ⁊ elongetur a pipere longo nõ participat humiditatem eius:⁊ est acutius seipso cum venit ad maturitatẽ:ꝑpter quã amittit de eiꝰ acuitate.hoc idem videmus in fructibus acetosis que sunt in medio tpe acetosiores.hoc etiaȝ in se-

minibus est videndū.s.feniculis synapibus ꝛ cetera.ꝙ sunt acutiores ꝛ calidiores qui sūt in medio tempore ꝙ̃ qui sunt in extremo.sic ergo ad ꝓpositum:piper nigrū acutius est albo.s.albo quod ē in principio generationis:quia non habet multaꝫ acuitateꝫ ꝑpter hūiditatē quā participat:vt dictū est.ꝛ hunc respectum habuit Sera.ꝛ Dias.Et piper album acutius est nigro.piper album intellige quod est in medio tempore:quoniaꝫ cū nigrescit ꝛ maturatur amittit de eius acuitate.ꝛ ista fuit intentio Gal.cum dixit ꝙ piper album acuti⁹ est nigro.Sciendum insuper ꝙ in maiori q̃ntitate inueniretur de pipere albo:nisi qꝛ inficit ꝑpt ignē sed illud quod non contaminatur ab igne remanet albū ꝛ non rugosum:quod non potest esse nisi modice q̃ntitatis:qꝛ modicū ē illud quod ab igne impressionem non recipit.

Flagelsue	.i.ozimum
Faliel	.i.rhapharus
Falieli	idem quod supra
Falcios	.i.flos sambuci
Folosios	.i.mellissa
Falocos	ideꝫ est quod supra

Falcon grece falco auis rapax a falcatis ꝛ curuis vnguibus dicta

Famachest	.i.agnus castus
Famachost	idem quod supra
Famacolos	.i.faborola

Cap.256.

F Amechi ara.gre.fanech:vl' fenic:vel lapis de barchin:latine vo dicitur pumex.

Sera. libro aggre.cap.famechi.i.pumex:ꝛ ē lapis ꝺ barchin.i.lipari:oportet ꝙ eligatur ex eo multū foraminosus:durus:ꝛ frangibilis:leuis:albus:in quo non sunt lapides. ꝛ modus cōbustionis eius est ꝙ accipiatur ex eo q̃ntitas ꝛ pōatur in prunis:ꝛ quando fuerit ignit⁹ extrahatur ꝛ extīguatur in vino odorifero:ꝛ hoc fiat ter tertia vice quando extrahitur ab igne non extinguatur ī aliquo:sed dimittatur infrigidari per se postea teratur ꝛ reponatur. Dias. capit.pumex.eligend⁹ est leuis:fragilis:alb⁹ ꝛ sine lapide.cōburitur vo sic.mitte illum in carbonibus viuis q̃diu ignescat:ꝛ postea extrahens vino odorato extingue.secundo id fac simili modo.tertio calefactum extrahe ab igne tere ꝛ repone.virtus est ei stiptica:termantica:ꝛ purgatoria.

Posse. Dias. pumex oculoꝝ cicatrices lipidat ꝛ vulnera replet ꝛ consolidat:ꝛ aufert carnem supfluā oculorum.ꝛ quando teritur ꝛ fricantur inde dentes ꝛ abstergit eos.ꝛ administratur ad abradēdos pilos. Theophrastus ī ꝓprio cap.si miscetur antidotis dentifrigijs ꝛ smigmatibus abradit asperdinem:ꝛ leuigat ꝛ constringit:ꝛ coercet. Sera. Pumex habet v̄tutem stipticam: stringit enim gingiuas: ꝛ abstergit oculū ꝛ aufert maculam que est in eo.ꝛ replet vlcera: ꝛ consolidat ea.ꝛ aufert carnem superfluam que in eis est. ꝛ quando teritur ꝛ fricantur dentes abstergit eos ꝛ si mittatur in vas vini non permittit ipsum amplius bulire.Et idem auc.Gal.ingreditur in medicinis que abstergunt dentes quando non ē adustum:sed quando aduritur fit subtilior: nam acquirit ab igne reꝫ adustam calidam que aufertur ꝛ separatur ab ea qn̄ lauatur: ꝛ clarificat dentes ꝛ abstergit eos:ꝛ hoc facit ꝑpter sui asperitatem ꝛ facit fortasse hoc ꝑpter eius virtuteꝫ abstersiuā ꝛ ꝑpter hanc causam cornua quando aduruntur abstergunt dentes.

Familla pupille	.i.fūmitas
Familos	.i.vsnee
Familios	idem quod supra
Fanax	.i.panax
Fanasi	idem quod supra
Facasibron	.i.cicer imperatoris
Fanoch	.i.pumex
Fanchea	.i.fungus
Fanseolos	.i.vmbilicus veneris
Faugekest	.i.agnus castus
Famanchest	.i.piper eunuchorū
Famichest	idem quod supra
Fanilion	.i.psilium
Faras	.i.equus

Cap.257.

F Arasion ara.vel marmacur: grece philoflores:latine vo prassiū. Sera. libro aggre.cap.farasion. Farasiō.i. prassium est herba habens ramulos multos egredientes ab vna radice:ꝛ super ipsos est borra panca:cuius color est albus.ꝛ virge eius sunt quadrate.ꝛ folia eius sunt in longitudine policis: obrotūda:rugosa:seu aspera:super que est borra.ꝛ semē ꝛ flores eius sunt diuisa per ramos eius. ꝛ semen eius rotundum ad asperitatē tendens.nascitur in campis ꝛ in edificijs domoꝝ. Dias. ca.de marubio. Marubium vel prassium frutex est ex vna radice multas virgas habens albas ꝛ aspas ꝛ quadras:ꝛ folia similia digito maiori ꝛ obrotunda:aspa:alba ꝛ rugosa:ꝛ gustu amara.semen est illi obrotundum:ꝛ verticulosuꝫ: ꝛ asperum.nascitur in locis multis. Gal. viij.sim.phar. capit. de prassio ꝭm trāslationē arabicam.sapor eius est amarus.ꝛ virtus eius cali.ꝛ sic.in secundo gradu:vnde abstergit ꝛ resoluit

Auic. l.ij.cap.de prassio. Prassium est herba amari saporis. inquit Oribasius non sunt calefactio eius ꝛ exsiccatio ipsius fortes alij aūt dixerunt ꝙ est ca.in tertio gradu:sic.in secundo.est aperitiuum:abstergit ꝛ liquefacit ꝛ resoluit ꝛ incidit. Posse. Sera. inquit apit opilationes iplenis ꝛ epatis.ꝛ mūdificat pulmonē ꝛ pectus p screatum. ꝛ prouocat menstrua quando bibit. ꝛ qn̄ ponitur exterius abstergit ꝛ resoluit.succus auteꝫ foliorum eius postq̃ꝫ est desiccatus in sole resoluitur cū melle ꝛ administratur ad visum acuenduꝫ ꝛ fit cum eo sternutatoriū ictericis ad mūdificādū

infectionem coloris.ꝛ administratur cū medicinis ad dolorem auris antiquum:ꝛ potissime cū medicinis aperientibus instrumenta auditus.ꝛ datˀ succus eius illis in potu qui sumpserunt medicinas mortiferas:verū nocet renibꝰ ꝛ vesice.ꝛ emplastꝝ cum foliis eius ꝛ melle mūdificat vlcera sordida ꝛ euellit panariciū ꝛ carnē putridaꝫ.ꝛ sedat dolores lateris.ꝛ fit emplastrū cum marubio ꝛ sale:ꝛ confert morsui canis rabidi. **Dias.** folia eius sicca vl' succus folioꝝ eius:vel semen eius elixum ꝛ bibitum cum melle ptisicis:ꝛ tussientibus:ꝛ asmaticis prodest.thoraceꝫ purgat maxime iris illyrice mixta purgādis vtiliter mulieribus adhibetur.secundinas excludit.diu parientibus subuenit.vesice ꝛ renibus contrariū est.melle addito vulnera purgat ꝛ illa detergit.pascentia vulnera cōpescit.dolorem lateris tollit.succus siccatus melle ꝛ vino addito caligines oculoꝝ detergit.ictericis naribus īmissus fert auxilia.cuꝫ oleo ro.succus eius auriū dolorem mitigat. **Auic.** Succus eius cōfert dolori auris antiquo:ꝛ mundificat ꝛ aperit meatus auditus:ꝛ remouet antiquum dolorē eius. succus eius cum melle est conueniens ad acuendū visum. mundificat pectus ꝛ pulmonē per eductionē sputi.est aperitiuum opilationum in epate ꝛ splene ꝛ renibus prouocat menstrua.ꝛ mundificat matricem.fit ex eo emplastrum cum sale ad morsū canis rabiosi.

Farcha.i.cultra que ponitur in lecto
Farchali.i.cyminum album:ꝛ est siseleos
Farcal idem quod supra
Farfag .i.portulaca
Farfagi idem quod supra
Farfadin idem quod supra
Farfala .i.vngula caballina
Farmacum interpretatur īmutās:inde farmacia quelibet medicina multū īmutans quocunqꝫ modo īmutationis:sed nos appropriamus tale vocabulum medicinis laxatiuis
Farmacon idem quod supra
Farmacodis .i.calida medicamīa
Fares .i.diuisio
Faresi idem quod supra
Farelabron .i.hypoquistidos
Faringes .i.fauces
Farinx.i.gurgulio:vl' faris:vel falris:idem quod supra:inde venit varigides.i.vene que sunt in faucibus ꝛ sub lingua
Farigerasi .i.arbor licii
Farigeras idem quod supra
Farina dicta ē a farre ex eo ꝙ ex ipso primo facta fuit:pro quo.l.l.beuda
Faricos .i.febris causon
Farisiricon .i.prassium
Farugium .i.vngula caballina
Farfugium idem quod supra
Ferfium .i.vlcera oris
Fargarium .i.cicer impatoris
Farfurungi .i.sparagus
Far est genus mollificationis de quolibet grano panico si rotundetur ꝛ excorietur.sed far quādo simpliciter ponitur de farre spelte intelligitur.ꝛ similiter aliquando dicitur ꝙ est mus
Fasa .i.diptamus
Fassale est species trifolij:ꝛ vocatur sulla
Fastasa idēꝫ quod supra Fastagnion.i.fagasinō.
Fassana.i. grana impinguatiua ꝛ semen cuiuslibet speciei trifolij
Fascanon idem quod supra
Faseolus quid est.l.l.lucbia
Fasel .i.piper
Fascegallicus .i.salinnca
Fasce .i.agrimonia
Fasianus .i.fasianus auis
Fasili .i.fascoli
Fassis gallicus.i.spica celtica in antidotario virili in mitridato minori:ꝛ ī oleo nardino:ꝛ alijs pluribus antidotis sic vocatur:eo ꝙ a gallia in fassiculis defertur:pro qua.l.l.spica celtica
Fassion .i.pabulina
Fasolaria herba est similis herbe faseoloꝝ:sed folia sunt vtcūqꝫ minora ꝛ alba vt elilisfagus. ꝯstringit sanguinem ḿ Plinium.ꝛ succus eius despumatus ꝛ bibitus stringit emoroidas:ꝛ superponitur cum bombice similiter
Fasuricon .i.syricon
Fasuasa .i.sulla
Fasubleon .i.cymbalaria
Fatar .i.fungus
Fatranoin .i.vsnee
Faranois idem quod supra
Fauorola vermis:quid est.l.l.gaudei
Fauacia .i.faba inuersa
Faucion idem quod supra
Fauech .i.pumex
Fauechi idem quod supra
Faueblion .i.barba siluana
Faziza .i.epithimum
Fazileos .i.cantarides
Fasisac .i.cetarac

Cap.258.

Fad arabice.latine terpigo:ꝛ est piscis stupefactiuus.

Fera. li.aggre.capit.fead aucto. **Gali.** hoc animal est marinum:ꝛ est illud quod inducit stuporem. qñ tāgitˀ cum eo caput habentis sodam remouet doloreꝫ stomachi suo tactu. ꝛ ego expertꝰ sum in his duobus ꝛ non repperi iuuamentū:ꝛ estimaui ꝙ oportebat me tangere caput habētis sodā cū pisce ipo viuente:ꝛ sic conferre sicut faciunt alie medicine narcotice:ꝛ feci sicut cogitaui ꝛ inueni conferre. Et idem auc. Dias.quando superponitur habēti sodam antiquam.confert.ꝛ quando fit suppositorium cū eo stringit anuꝫ egredientem extra. **Gal.** iiij.de accidente ꝛ morbo cap.viij.dicit ꝙ inducit stuporē infrigidādo spiritū

Feisefelem .i.dans digestionē
Feilneragi .i.licium
Feigel .i.piganum

Sebison .i.spargula
Sebrissagia.i.centaurea maior et minor
Sebelzeragi .i.arbor licij
Seburem.i.gariofilata: et est herba sic vocata
Seburegi idē qđ s Secabron.i.muscata maior
Secabackim.i.squinātiū Secabrion idē qđ s
Secetola est quedaz auis parua satis sapida quā nominat Dias.in.l.cauraf
Sēda.i.fex vini vl aceti que cocta reponit. Paul' cap.de asmate fedis: que est fex vini cōbusta
Sese .i.agrimonia
Seferon.i.matrissiluia Sefeus.i.guete
Seferion idem quod supra
Sefūdegi.i.confectio de melle sicut penidie: et in lingua nostra vocatur sisami
Sefulac.i.alaca maris Segere.i.ruta
Segeron.i.vsnee Segemastron.i.epatica
Segestron idē qđ supra Segos.i.fagus arbor
Segoloson.i.arbor licij Segolosion idē qđ s
Setridem est quidam sapor sic vocatus
Sekibron.i.almea Sekasus.i.polium
Selason.i.hypericon Selabran.i.os mūdi
Selafaf.i.agnus castus Selda.i.argentum
Selengemicb est genus quoddam basiliconis
Selenreng.i.genestra Cap.259.

Seleg. Sera. li.aggre.capi. feleg Seleg as similatur grano sinapis. et ingredit in vnguentis odoriferis.est ca.et sic.in secundo gradu. Posse. Sera. resoluit et aperit opilatiões Et idem aucto. Ysaac: aperit opilationes capitis fortificat cerebrum.et est in figura sua sicut granū sinapis sed maius.et habet ligna parua sicut nocb et melius ex eo est maius: et fortioris odoris: et grauius. et deterius est leue nigrum
Selemechi .i.calamētū fluuiale
Selema idem quod supra
Selemenichi.i.ozimū gariofilatum
Selfelum.i.piper Selleaum.i.alarus
Selleaunm .i.allauum
Selleza.i.herba paralysis Selmea.i.pionia
Selememiki.i.ozimum gariofilatum
Selifelciti.i.agnus castus Selicon.i.folium
Seliselan.i.agn' castus Selix vini.i.fex antiq vini
Seligearagi.i.arbor licij Selicula.i. polipodiū
Selichinū fm qsdā ē portulaca habēs lac: et ē portulaca agrestis: sz falso: sz qd est.l.l.fellichinum
Selzebargi vl' melius felchabaragi: et est arbustū vnde fit licium: et latine vocat caprifolium: grece aūt licios.l.l.hadhad
Selucarangi idē qđ s Cap.260.

Selch vel fedhe ara.gre. fida: lati.argentū. Ser. libro aggregationum Selch argentuz infrigidat et desiccat.scoria est stercus argenti.et est bona scabiei et pruritui.et est bona vlceribus: et pp̄ter hoc ingreditur in vnguentis que conglutinant vlcera: et consolidant ea: vnde ipsa scoria est desiccatiua. Auic. li.de viribus cordis ait q argentum cōfortat cor.

Cap.261.

Semezeg ara. latine stannuz Ser. li.aggre.ca.femezeg.femezeg.i.stannū et est fri.et sic.defertur ex fitalare siue visabar. effoditur ex mineris terre.et inuenitur in frusta.ingreditur in operationibus alchimie et in medicinis oculorū.et quando teritur et bibitur confert puncture scorpionis
Seminice.i.palma Semilon.i.daucus
Semilion idem qđ supra Semulon.i. atriplex
Semusac.i.vsnee Semur.i.epar
Senarium.i.polium Sengarion.i.anax
Sengalion idem qđ supra Sengafos.i.fungus
Cap.262.

Senefiig vl' fenefigi ara.gre.leucis: latine viola. Sciendum q tria sunt genera violarū: vt Diasco.dicit cap.leucis.sed tñ Ser.li.ag.cap.fenefiig.non loquitur nisi de vno.s.viola purpurea: qm̄ vsus eius conuenit magis medicinis: sz alia duo genera sunt species chieri: sicut apparet in littera cheiri. Sera. li.ag.cap.fenefiig. Senefiig.i.viola: ē herba cuius folia sūt minora folijs cussus et nigriora: et non elongantur multum ab eis in figura sua.et habet stipitem egredientem ab vna radice.et est super eum pilus et in sūmitatibus eius est flos boni odoris: coloris purpurei.nascitur in locis vmbrosis et asperis.
Gal. vi.sim.phar.cap.de viola fm translationem nostram: foliorū huius herbe sb stātia ē subfrigida et aquosa.vtus eorū infrigidat parū. Dias. Leucis.i.viola: omnibus est nota est enim in floribus habens distātiam: quia melliuū albū et purpureū florē ostēdit.
Jo.mes. cap.de violis.viole sunt medicina tēperata conueniens: et fit per eas male qualitatis permutatio: et nature solutio melior est quecunq ex primis: qm̄ non inuenit eā calor resoluens virtutem: aut pluuia dissipans.frigi.ē hu.in primo gradu.et que sicca est minus est hu.et minus fri.est enim in recente humiditas superflua supergrediens caliditatem eius a qua est perfectio et species. Cum aūt exsiccatur et resoluit humidum superficiale ipsius manifestatur amaritudo eius que est pp̄ter caliditatem que fuerat sepulta: et est tunc calida plus et minus hu.est enim in recente hu.supflua: pp̄ter quod que recens ē solutione per ventrē educit lambificando.que vero sicca est educit dissoluendo.et ipsa quidē est infrigidatiua: narcotica: sedatiua dolorū calidorū: et extinctiua inflāmationū: et lenitiua: et solutiua. est ex debiliter soluētibus: et figuratur cū alijs laxatiuis et pp̄t hoc quidā addunt q̄ntitati eorū medietatē ex turbit: et faciunt trociscos: et vigorant cum hoc operationē earū.et quidam addunt scamoneam.et et ipsa quidem et oleū earum ingreditur in emendationem medicinarū acutarū.succus aūt ipsarū et syrupus ex eis soluit leniendo.et viole sicce educunt dissoluendo.et ipse quidē condiuntur cū zu

caro ꝛ melle:sed cũ melle sunt maioris abstersiõis ꝛ minoris alterationis:ꝛ cũ zucaro ɔtrariũ faciũt ꝛ scito ꝙ non sustinent de decoctione aliqͥd q̃ fit superfluitas:ꝛ succus eaꝝ sił'r.ꝛ corroborat' acetum cum infusione earũ:ꝛ fit mirabile febribus multe inflãmationis.ꝛ est meliꝰ oleũ eaꝝ.fundamentum cuiꝰ est oleũ onfancinũ aut amigdalinũ. **Posse.Gal.** Ipsa herba tam p se q̃ʒ cũ alfitis supposita reme diũ calidis prestat phlegmonibꝰ:supposita aut in orificio ventris incisionẽ patientis vel in oculis.

Sera. vtus eiꝰ est que lenificat ꝛ sedat apostemata ca.qñ ponit' sup ea sola: aut cum farina ordei.ꝛ confert inflãmationi que fuerit in ore stomachi ꝛ in oculo.sed flos eius cũ hoc ꝙ sedat inflãmationẽ oris stomachi:habet ꝓprietatẽ relaxandi cholerã.ꝛ fit emplastrũ cum folijs tm̃ huius herbe:aut cũ sanich:ꝛ infrigidat:ꝛ confert apostematibus calidis oculoꝝ:ꝛ exitui ani.ꝛ dicit' ꝙ flos eius a ꝓpetate que est in eo qñ bibit' cũ aqua ɔfert squinantie: ꝛ epilepsie que accidit pueris:ꝛ ẽ illa que vulgariter dicit' mater puerorũ.Et idẽ auc.Aben mesuai: de ꝓpetate eiꝰ laxat choleram a stomacho:ꝛ intestinis:ꝛ confert inflãmationi que est in eis:ꝛ sode:ꝛ squinantie que accidit infantibus quando sumit' cũ aqua ca. ꝛ quãdo aliquis vult de ea exhibere in potu ad laxãdũ ventrẽ exhibeat ab ʒ.iiii.vsq; ad.vij. **Dias.** flos purpureus sedat inflãmatioeʒ oris stomachi:ꝛ oculoꝝ.ꝛ aqua huius floris ɔfert squinantie.laxat cholerã a stomacho: ꝛ intestinis ꝛ ɔfert inflammationi que est in eis.folia eius sũt sicut folia cussus:sed minora ꝛ rotundiora:ʒ mellinus color medicine necessariꝰ est:qui succꝰ elixatus ꝛ fomento adhibitus tumores stericos curat menstruis ĩpat.cerotis mixtus ragadias ani ad sanitatẽ ꝑducit.melli adhibitus pustulas ꝛ inflammationes tollit.semẽ eiꝰ cũ vino bibitũ.ʒ.ij.aut supositum menstruis ĩpat.aborsũ facit.radices eiꝰ cataplasmatibus adhibite cũ aceto splenem siccãt podagricis medicant'.Sed viola alba ꝑiectorie ẽ vtutis:ꝛ extenuatorie:sed flos plus.decoctio autẽ herbe menstrua ꝓuocat:si post partũ nõ sequat' fetũ mortuũ extrahit:ꝛ vinũ corrũpit:ꝛ educit.matricis inflãmationẽ sanat fomento: si tam fortis est mulier:si non in pessario posita omnia sił'r facit.

Jo.mes. Solutione educit cholerã ꝛ alterat eius excessum.ꝛ viole ɔferũt inflãmationibus oĩbus.ꝛ sedant sodã factã a calore vehementi.ꝛ sunt somnifere.ꝛ faciunt corizã. ꝛ leniunt pectus:ꝛ guttur. ꝛ conferunt vuce:ꝛ squinantie.ꝛ iuuamentũ eoꝝ magnũ est apostematibꝰ pectoris:ꝛ pleuresi.ꝛ sedant sitiʒ.ꝛ ɔferũt sicce opilationi epatis:ꝛ apostemati eiꝰ:ꝛ calide ictericie.ꝛ sunt iuuamenti magni in febribꝰ inflãmatiuis:ꝛ siti per eas.dosis potio eaꝝ ẽ ab.ʒ.iiij.vsq; viij.ꝛ succi eaꝝ ab.ʒ.i.vsq; ad.ij. ꝛ syrupi eaꝝ ab.ʒ.iij. vsq; ad.iiij.ꝛ conditi eaꝝ ab.ʒ.i.vsq; ad.iij.

Fenden .i.cor

Femon .i.dactilus vel palma

Fenicha grece:latine dactili:vnde greci palmaʒ fenicẽ dicunt:eo ꝙ diu duret ex nomine auis illiꝰ fenicis: que multis annis viuere ꝓhibet' ꝛc.sed ĩ li. de doctrina greca scribitur fenichion dactilus: inde feniceus color.i.color dactili. ꝛ ab hoc vocatur diafinicon:ꝛ diafichion:ꝛ oxifenicea.vbi sciendũ ꝙ color dactili est color tendens ad rubeũ:vt apparet in.l.anagallus.nam dicit Dias.ꝙ ipsius sũt due species:vna habet colorẽ celestẽ: ꝛ alia habet coloreʒ dactili. **Sera.** vo dicit ꝙ vna eius spẽs habet celestem:ꝛ alia habet colorem rubeũ:sic ꝙ vbi dicit Dias.colorẽ dactili:Sera.dicit colorẽ rubeũ:ꝛ hoc sił'r apparet in littera harsiarbai. Cap.263.

Eniculus lati.gre.maratrõ ara.bazienis:vel haicnegi:vel hakasinech. **Sera.** li.aggre.ca. bazienis auctori.Gal.Bazienis.i.feniculus:est ex eo domesticus ꝛ agrestis.Domesticus oĩbus est notus.cuius vtus est ꝑma que calefacit in tertio gradu ꝛ desiccat in.i.scda subtiliat.tertia generat lac.ꝛ agrestis dicitur maritimus vel montanꝰ.radix eiꝰ ꝛ semẽ sunt fortioris desiccatiõis q̃ʒ radix ꝛ semen domestici:qm̃ in domestico est parum stipticitatis.

Gal. vij.sim.phar.cap.de maratro.Maratrum .i.feniculus:calefacit quidẽ fortiter: vt ex tertio iam possit gradu existere:siccat aũt non similiter ʒ ꝭm primũ:ꝛ ꝓpterea lactis generatiuũ est:ꝛ non generaret si siccaret fortiter.suffosis aũt auxiliat' ꝭm eandẽ rationem.Est vero ꝛ alius feniculus siluestris quẽ vocãt ꝓpter magnitudineʒ equinũ feniculũ:cuiꝰ radix ꝛ semẽ siccioris est vtutis alio qui apud nos est.ꝛ mihi videt' exĩde ꝙ ea que ꝭm ventrẽ sistat ꝛc.Et idem.vi.sim.phar. ca. hypomaratrũ vocat feniculũ istũ siluestrẽ hypomaratrũ:vel feniculũ erraticũ:vel caballinũ: siue equinũ. **Dias.** ꝭm translationẽ nostrã:feniculus calefacit manifeste ꝛ desiccat mediocriter. **Posse.Gal.** Feniculus generat lac in mãmillis.suffosiones curat.ꝛ est diureticus: ꝛ menstruoꝝ eductiuus.ꝛ feniculus siluestris sistit ea q̃ ꝭm ventrẽ:eteni adest stipticitas maxima ei.huius modi igitur nõ solũ radix:sed multo magis semẽ catrio similiter existit.ꝛ potest etiã lapides frãgẽ ꝛ ictericos sanare:mẽstrua ꝓuocare ꝛ vrinas mouere.alius vo equinus feniculus est cuiꝰ semẽ rotundũ est semini coriandri sił'e:sił'e vo in vtute semini alterius egni feniculi:debiliꝰ tñ. **Auic.** li.ij.cap.de fenicło Feniculꝰ hortulanꝰ ca.est in.ij.aperit opilationes.acuit visũ:ꝛ ꝓpe gũma eiꝰ.ꝛ ɔfert in initio aque:ꝛ apud eiꝰ descensuʒ Et Democritꝰ qͥdẽ estimauit ꝙ venenosi vermes pascũt feniculi recentis semẽ:vt eoꝝ visus ɔfortet' ꝛ vipere ꝛ serpentes fricant oculos suos cũ egrediũt' de cauernis suis post hyemẽ sup ipsũ vt illuminentur oculi.qd̃ humidũ ẽ lac exuberare facit ꝛ ꝓpe hortulanũ.ꝛ qñ bibit' cũ aqua fri.ɔfert nausee:ꝛ inflãmationi stomachi.ꝛ eiꝰ digestio ẽ tarda

⁊ eius nutrimentū ē malū. ꝓuocat vrinā ⁊ menstrua. ⁊ silvestri ꝓpe frangit lapidē. in reno qdē ⁊ fluuiali est iuuamētū ad renes ⁊ vesicā: ⁊ ꝓprie confert silvestri distillationi vrine. ⁊ mūdificat fetas. ⁊ qn̄ comedit̄ radix cū semīe suo stringit ⁊ cōfert febribus antiqs. ⁊ datur in potu cū aqua fri. ⁊ confert nausee: ⁊ febribus: ⁊ inflāmationi stomachi ex eis. confert ei⁹ decoctio cū vino morsui vermiū venenosoꝝ ⁊ cū aqua. ⁊ terit̄ ei⁹ radix ⁊ ponitur sup morsū canis rabiosi ⁊ confert. **Dias.** feniculus lac māmillis generat. comestus vrinā ⁊ menstrua educit. ⁊ cataplasmatibus adhibitus cū ptisana comestus id facit. elixatura eius bibita nefreticis ⁊ vesice dolori medet̄. vrinā ꝓuocat. morsibus venenatis cum vino occurrit. menstruis impat. egris nauseā tollit cū aq̄ bibit⁹ feruorē stomachi extinguit. radix ei⁹ cū melle cocta morsus caninos ad sanitatē ꝑducit succ⁹ folioꝝ ⁊ vīgaꝝ ei⁹ ī sole siccat⁹ ꝯfectōib⁹ oculoꝝ miscet̄: ⁊ caligines ocl'oꝝ detergit. semē ei⁹ viride expressū succū dimittit vt supra vtile. In hybēia succū ei⁹ ꝓ lachrymo vēdūt. iste .n. lachrym⁹ .i. succus oībus causis oculoꝝ opitulat̄. radicis vō succus idone⁹ est ad multa: maxīe tñ ad vicia oculoꝝ facit. leuiter enī calefacit ⁊ mollit calidam viꝫ feniculi: non tñ simplicē: sed ꝙ ei etiaꝫ austeritas mixta sit gustus ostendit. ⁊ multa ꝑterea ꝑ quā vł soluendi vel extenuandi etiā siccandi expmit potestatē. traditū est in libris serpētes annuā senectutem feniculi degustatione deponere. ⁊ oculoꝝ caligines succū ei⁹ excludere. vnde intelligi datū est easdē virtutibus ⁊ corpibus humanis vtiles esse: sicut postea expimēta docuerūt. succus ḡ cuꝫ melle actico mixtus vetustissimā caliginē discutit. auribus purulentis idē succus infundit̄ ⁊ vermiculos q in eisdē nascunt̄ interficit. radix ī ptisana cocta laxat renum densitatē. hydropicis potata ex vino succurrit. veretro laborantib⁹ ex vino cocto fomētū vtile submīstrat. ipsa cū oleo trita eidem cause medet̄. tumores ⁊ que cita ⁊ repentina indignatione ꝯmota sūt: folia ei⁹ aceto trita dissoluūt. aduersus ictus scorpionū ⁊ serpētū optimū semē ex mero sūptū. sili mō tēperatū venerē stimulat. vrinaꝫ eijciet. pulmonis ⁊ iecoris iniurias abijcit. abūdātiam lactis puerperis prestat. stomachū dissolutū abstringit. cū aqua nauseā sedat. nec est illud piculū etiā si in febre sumat̄. vulnera canini denti mel le illinitū purgat ⁊ sanat. Feniculus agrestis maior est ꝑdicto ⁊ semine ⁊ frutice. semen vō sił' cathrio hꝫ ⁊ radicē odoratā. hic fenicul⁹ ali⁹ ē a peucedano: ꝙ̄uis multi peucedanū agrestē feniculum vocent. nam Dias. diuersū facit cap. ꝺ peucedano a feniculo agresti: cuius elixatura vrinā ꝓuocat. ⁊ apposita illud facere pōt. semen eius ⁊ radix abstinent ventrē. morsib⁹ veneatis occurrunt. calculos frangunt. ictericis subueniunt. Est alius feniculus agrestis rusticus q dr̄ a Dias. cap. hypomaratron hypomaratron vel maratron agrion radicē habet candidā: ⁊ semen vt cathiros: vrinā mouēs: ac lapides in vesica frangens. pōt etiā arcuatū morbum deducere: ⁊ a serpentib⁹ vexatis mederi. folioꝝ aūt eius decoctio data potui illud efficit qꝺ feniculus vsualis. Postea subdit: tradit̄ etiā aliud feniculi genus minoribus folijs ⁊ angusti ⁊ veluti longis: ⁊ ībecillibus cū vtute: sed folia similia habet myrto circa que anuli sunt longi. radix eius remordentis atqꝫ redarguentis vtutis est ⁊c. h̄ tex. in Dias. nostro deficit.

Fenicul⁹ roman⁹ .i. anisū
Fenicul⁹ algul .i. peucedanū
Feniculus marītim⁹ qd est .l.l. feniculus
Feniculus montanus quid est .l.l. quā supra
Feniculus erraticus quid est .l.l. quā supra
Fenicul⁹ caballin⁹ vł' eqn⁹ qd est .l.l. quā supra
Feniculus siluestris quid est .l.l. quā supra
Feniculus porcinus .i. peucedanum
Fenic .i. lapis vulcani: ⁊ est pumex
Fenicus idē qꝺ supra
Fenice .i. palma vel dactil⁹
Fenicius color .i. rube⁹ flāmine⁹: ꝓ q̄ .l.l. fenichia
Fenus .i. almea
Fengos .i. lumen splendor lux luna
Fengosi idē qꝺ supra

Cap. 264.

Fenugrecum lati. ara. halba: vel alcula: gre. vō bucerō: aut buthon: vł' tylis Fenugrecū est primo ca. substantiā hꝫ glutinosam: vtutē hꝫ maturandi ⁊ relaxandi. **Auic.** li. ij. cap. de fenugreco. Fenugrecū ca. est fine ꝑmi: sic. in ꝑmo: ⁊ nō euacuat̄ ex humiditate extranea. eius vtus est digestiua ⁊ linitiua. ⁊ illud ꝓpterea qꝺ in ipso aggregat̄ de caliditate cū viscositate: ⁊ eius viscositas ꝓhibet dominium nocumenti caliditatis. ⁊ eius caliditas operatur cum facilitate. ⁊ eius humor est malus: licꝫ nō sit paucus. **Dias.** cap. buceron. Bucerō enī sonat bouis cornu. egoceron vō capricornu: nā semina fenugreci cornicul' sitib⁹ cornib⁹ sunt. vt⁹ **Gal.** viij. sim. phar. ca. eius est malactica. tylis .i. fenugrecū ca. est in .ij. **Sera.** li. ag. capit. balba. Balba .i. fenugrecū. virtus est ca. sic. in ꝑmo. in .ij. gradu sic. in ꝑmo. **Posse.** Ad maturandū ⁊ rūpēdū apostemata exterius farina fenugreci cum vitello oui conficiat̄ ⁊ supponatur herba ipsa cocta: ⁊ supposita maturat. ad splenis duriciē herba ipsa cuꝫ vino ⁊ oleo macerata ꝑ .xv. dies poptime decoquat̄ ⁊ coletur ⁊ colature addita cera ⁊ farina fenugreci fiat vnguentū: ⁊ est optimū ad apostema maturandum Ad apostema spiritualiū maturandū farina fenugreci in saccello ponat̄. ad apostemata stomachi ⁊ intestinoꝝ ex farina fenugreci ⁊ aqua ꝑdicta fiant pultes ⁊ supponāt̄. **Dias.** Fenugrecū cataplasmatibus adhibitū cum mulsa tumores intraneoꝝ ⁊ foris positū spargēdo cōpescit. nitro ⁊ aceto adhibitū ⁊ suppositū splenē tenuescere facit. succus eius tumores ⁊ ꝯstrictiones matricis fomēto adhibitus curat. capillos capitis ab īmundicijs limpidos seruat. succus ei⁹ sepo anserino addito ⁊ pessario supposit⁹ duricies malaxando loca stiptica relaxat. fenugrecū aūt cali. est

ꝛ nõ nimiũ:siccũ aũt mediocrit̃:ꝛ ꝓpterea ignitas inflãmationes exacerbat:vñ ad omnẽ tumorẽ ꝛ rigorẽ ido **Gal.** Fenugrecũ feruent̃ inflãmationes exacerbat: min⁹ võ calidos:ꝛ quecũq3 scliroſi sunt diaforando curat.

Sera. auc.Aben mes.Fenugrecũ comestũ meliorat fetorẽ stercoris ꝛ sudoris.caput ledit.stomachũ ꝯuertit ꝛ nauseat. **Auic.** Ei⁹ oleũ cũ myrto ꝯfert capillis ꝛ vestigijs vlcerũ.ꝛ ꝯfert fissuris frigidis ꝓpt̃ muscillaginositatẽ suã ꝓpe cũ oleo rosarũ.ꝛ ingredit̃ in medicinis panni.ꝛ facit colorẽ bonũ.ꝛ alterat odorez oris.ꝛ remouet odorẽ corpis ꝛ sudoris.ꝛ resoluit apostemata phlegmatica ꝛ dura.ꝛ ei⁹ farina valz ad apostemata ca.apparẽtia ꝛ occulta:cũ nõ sunt inflãmata:sed sunt declinãtia ad duriciẽ q̃ſdã.ꝛ lenit adubletꝛ maturat ea.ꝛ ꝯfert cum oleo ro.adustioni ignis.mũdat furfures:ablutione capitis facta ex eo.ꝛ facit sodã ꝓpe cũ comedit̃ cũ muri q̃uis sit cũ almuri min⁹ nociuũ stomacho. ꝛ decoctio eius sanat asafati.clarificat vocẽ ꝛ pulmonez ꝛ lẽnit pectus ꝛ guttur.ꝛ sedat tussim:ꝛ dispniaz: ꝓpꝛie qñ cogt̃ cũ melle:aut dactilis:aut ficub⁹:ꝛ melius est vt cõiungat̃ cũ dactilis carnosis: ꝛ sumat̃ succus amboꝝ ꝛ misceat̃ cũ melle plurimo: ꝛ super prunas tẽperate calefiat:ꝛ sumat̃ ante cibũ tpe lõgo.cũ nitro factũ emplastrũ ex eo cõfert spleni. ꝛ eius decoctio cũ aceto ꝯfert debilitati stomachi:ꝛ ꝓpe qȯ ex ipso recens ẽ.ꝛ ei⁹ electuariũ facit nauseam.sed acetũ ꝛ muri expellunt nocumẽtũ comestionis ei⁹.fit encatisma ex decoctiõe ei⁹ ad apostemata matricis:ꝛ dolorẽ ei⁹:ꝛ coartationẽ ipsi⁹ ꝛ eius decoctio cũ aceto cõuenit vlceribus intestinorũ:ꝛ similiter recens cũ aceto qñ comedit̃.ꝛ decoctio eius cũ aqua ca.est bona tenasmoni ꝛ solutioni.ꝛ eius oleũ est bonũ apostematibus ani:ꝛ ad tenasmonẽ:ꝛ ad dolorẽ ventris pungitiuũ: ꝓpꝛie cũ almuri ante cibũ:ꝛ non mouet ad expellendũ fecem:nisi ꝓpt̃ suam acrimoniaz:ꝛ ꝓpe cũ melle nõ plurimo vt nõ mordicet fortiter. ꝛ eius decoctio cũ melle facit descendere hũiditates grossas ab intestinis:ꝛ ꝓuocat vrinã ꝛ menstrua. ꝛ supponit̃ cũ adipe anatis ꝛ ꝯfert duriciei matricis.ꝛ facit generationẽ matricis facilẽ:cui⁹ generatio est difficilis ꝓpt̃ desiccationẽ.ꝛ est bonũ habentibus emoroidas.ꝛ facitsterc⁹ boni odorꝭ.ꝛ facit vetẽ vrinã ꝛ sudorẽ.ꝛ nõ ẽ sic lupini ĩ difficultate sui exit⁹.

Fenutio.i.pellis partica — Fenuchia.i.foliũ

Fen est materia locutionis:ꝛ est comunior q̃ doctrina:quia eam cõtinet:ꝛ sũma cõmunior est doctrina:ꝛ doctrina q̃ capitulum

Ferax.i.palma — Ferago.i.agrimõia

Ferraria minor — idem quod supra

Ferraria nigra.i.centrũ galli vel gallitricum

Ferraria hercularia apȯ Dias.vocat̃ vna ex speciebus berbene:vt apparet a Dias.ȯ gerebotano

Feretria duas habet spẽs:nã est alba ꝛ cinerea:q̃ preferunt̃ in medicina: ꝓbatur mollicie:ꝛ si aere ꝑducat̃ violaceũ reddit colorẽ ꝛc̃.ꝛ est species terre vel luti:a Dias.gericias dicta

Ferengemich — .i.ozimũ gariofilatũ

Feregemis idẽ qȯ supra — Cap.z65.

Ermentum lat.gre.zemi vł zima:vel spersum:ara. **Dias.** capit. zemi.i.fer chamir. mentũ. vtus ei⁹ est extenuatoria.mediocriter calefacit: ꝓpt̃ qȯ sine mordicationis molestia extrahit de ꝓfũdo humores:ꝛ dige **Sera.** li.ag.ca.de fermẽto.ferrit:ꝛ euentat. mentũ sapor ei⁹ ẽ acetosus.ꝛ vtus ei⁹ est pauce caliditatis:ſ3 ẽ ꝯpositũ3 ex vtutib⁹ ꝯ̃rijs.nã vna est fri.ꝓpt̃ acetositatẽ que est in eo.ꝛ alia cali.a colore ei⁹ nãli que est a caliditate.ꝛ farina que ẽ in eo.ꝛ alia cali.a calore putrefacien **Gal.** vi.sim.ꝓhar .cap.zima.zima.i.ferte. mentũ:subtiliũ partiũ ẽ mediocrit̃ calida. ꝓpt̃ hoc q̊ ĩmolesta sine mordicatione attrahit ꝓfundit⁹ humores ꝛ diaforat.mixta aũt est hec ex ꝯ̃rijs vtutibus sicut ꝛ alia multa:naz ab acetositate:frigiditate ꝑticipat:ꝛ a putrefactiõe:caliditate:ꝛ adhuc eius que ex sale ꝛ farina ꝭm nãm

Ferux aut Ruz **Dia.** cap.ferux. Ferux est aut anquinopa. herba habens folia ordei sił'ia:ſ3 minora ꝛ angusta:spicã similez rastro hastas h3 sex digitis longas:spicas ferens.vij. aut viij.nascitur locis cultis ꝛc̃. — Cap.z66.

Erula lati.gre.marchiti:vel enterion.

Dias. cap.ȯ ferula. Ferula quã multi enterionẽ vocant. vbi sciendũ ꝙ multe sũt spẽs ferule: ꝛ istarum diuersaꝝ spẽꝝ sunt diuerse gũme.s.serapinũ:armoniacũ:galbanũ:opoponacũ:assa fetida.ꝛ p̃t̃ istas spẽs est vsualis ferula nullũ habens gũmi de quo sit curandũ:cuius semen est careos:siue canereos vnde dicit̃ ferula a medullis.nõnulli vocãt eã.sic a feriendo:quia hac pueri ꝛ puelle vapulare solẽt vnde sunt alique spẽs ferule que non similant̃ in folijs:ꝛ tñ dicũt̃ ferule:q̃m faciunt stipitẽ aptũ ad feriendũ sicut est silfiũ:qȯ h3 folia sicut apium:ſ3 maiora:vt apparet in.l.lasar:ꝛ sicut est panax vñ fit opoponacũ: vt apparet in.l.ien sir. **Posse.** **Dias.** cap.de ferula.vsualis ferula viridis quã multi enterionẽ vocãt:emoptoicꝭ ꝛ ciliacis maximũ p̃stat effectũ.morsib⁹ venenatꝭ potata cũ vino occurrit tunsa ꝛ ĩposita fluxũ sanguis vulnerũ stringit.semen ei⁹ bibitũ tortionib⁹ medicat̃.semen ei⁹ cum oleo tritũ ꝛ punctũ sudorẽ cõmouet.virge ei⁹ comeste dolorẽ capitis mouẽt.ꝯposite ĩ sale comedi pos **Gal.** Emoptoicis ꝛ ciliacis copetit. sũt.

Ferularis — .i.tapsia

Feruncuius.i.tumor faciei vel intra nares

Ferrũ qd ẽ.l.l.baid — Ferrũ indũ.i.iudaicũ

Ferrugo:scoria ferri:erugo:carasen ei⁹dẽ vtutis sũt:ꝛ sũt id qȯ fabri ferrarij ȯ fornacib⁹ eijciũt globatũ.ꝛ sił'r ẽ illud qȯ ĩuenit̃ ĩ alueo fabri:vñ ipsa aq̃ ferraria dr̃.ꝛ ponit̃ qñq3 ꝓ chimolea t'ra illa q̃ ibi ĩuenit̃.l.l.baid.ꝛ.l.l.aerugo:ꝛ ĩuenies h̓ ꝯplete

Fesaresim.i.vitis alba

Fesarascin.i.brionia:ꝛ est vitis nigra
Fesarascien idē qđ supra   Fese.i.agrimonia
Cap.267.

Fesera. ara. vel fesire:gre.ampeleos leuki:vel āpeleos leuce:lati.viticella:vel vitis alba.sed sciendū ꝙ Gal.vbiqꝫ vocat vitem albā vel nigraꝫ brioniā:ꝛ Dias.siſr ẜm trāslationē ara.sed Gal. vi.sim.phar.cap.ampeleos melana.dicit ꝙ vitis nigra ꝓpe dr̄ brionia.hoc similiter apparet ī.l.barī

Ser. li.ag.c.fesera. Fesera herba ē que hꝫ folia ꝛ capriolos in siĺitudinē vitis cōis:nisi qꝛ sunt aspiora:ꝛ rami ꝛ caprioli adherent ipli cantes se qbuscūqꝫ approximant ex arborib⁹ aliis ꝛ suspendūť eis cū capriolis suis.ꝛ hꝫ fructū simile racemo rubeo.

Dias. cap.ampeleos.Ampeleos leuce.i.brionia:siue vt lati.vitis alba.bastas ꝛ folia siĺia hꝫ viti nostre:ſꝫ aspera:ꝛ minora.capreoli siĺes sunt implicantes se.semen ipsi vue simile est vt butruosū raꝫ fuluum.

Gal. vi.sim.phar.cap.ampeleos leuki.Ampeleos leuki.i.vitis alba:quā quidam ꝛ brioniā:ꝛ psilotrū vocant.in sūmitate ei⁹ ē stipticitas:ꝛ amaritudo pauca:ꝛ acuitas.ꝛ ipse comedūť in principio sue natiuitatis ẜm ꝯsuetudinē.ꝛ ī tpe veris:quia sunt iuuantes stomachum ꝓpter coꝝ stipticitatē.subamaꝝ āt:ꝛ leuiť acrē hꝫ stipticitatē

Posse. Diasc. Caprioli in vino elixi ꝛ comesti ventrē ꝛ vrinā mouent.vtus ē foliis ꝛ bastis ipsi⁹ ꝛ radici viscida:vnde vulnerib⁹ chironis īposita medicať.cancros:ꝛ fagedenica vulnera ad sanitatem pducit.tibiis vulnera tollit.sale addito ꝛ in cataplasmatibus adhibita ꝛ ꝯposita radix ei⁹ colorē corporis reddit bonū.rugas vultib⁹ distendit.lentigines purgat.magnis cicatricib⁹ colorē ꝓprium reddit.liuores a panaricia emēdat.cū vino in cataplasmatib⁹ adhibita duricies spargit.apostemata curat.ossa corpori infixa eiicit.medicaminibus stipticis necessarie misceť.epilepticis.ʒ.i. bibita anno toto prestolať.siĺi mō accepta apoplexie ꝛ stomaticis singulare presidiū ē:maxime.ʒ.ii. accepte singĺis causis siĺr ꝯueīt.morsib⁹ venenatis occurrit.aborsum facit.plus vō accepta maniā facit. secundinas deponit.vrinā ꝓuocat.melle addito vt electuariū datū disnoicis ꝛ offocationibus prestolať.tussim ꝛ dolorē capitis ꝛ lateris ꝯpescit.de alto cadentibus:ꝛ ꝯquassatiōib⁹ maximū remediū est.obulo.i.cū aceto bibita splenē desiccat.diebus .xxx.accepta cū caricis cataplasmata oīa siĺr facē pōt.cocta in aqua ꝛ fomēto adhibita stericas purgat.infantes non coagulatos deponit. verno tpe herba ipsa exsiccať:cui⁹ succus cū mulsa bibitus oīa siĺr facere nouit.ꝛ phlegma deponit. semē vō eius tritū ꝛ punctū scabiem ꝛ leprosos curat. lac mulieribus ꝓuocat.succus ei⁹ cū succo ptisane coctus id mulierib⁹ prestat.succus baccarum ei⁹ lac vberibus siccis reddit.cime ei⁹ vrinā mouent mediocriter.radix aūt ꝑiectoriā ꝛ extenuatoriā vtutem habet:ꝛ desiccat mediocriter:ꝛ iō splenē resoluit:ꝛ sclirosim.posita extrinsec⁹:aut supposita cū ficubus leprā ꝛ scabiē sanat.dať etiā in cibo ꝓ splene:ꝛ p vrinā splen digeritur. hec herba tam laudabilis est ut in tyriacis potionibūs mittať. miscetur ꝛ pulchrificiis medicaminibus cū oleo decocta.donec artescat.detrahit hypopias sub ocuĺ aut in palpebris. ꝛ hypterigia:ꝛ in podice constituta coberet.folia eius excalandi causa:ꝛ detrahēdi escarā cū salibus adhibenť.cōiter aūt radix cutem fricabilem ꝛ extensam facit.medeť aūt esselidas:ꝛ lentigines:ꝛ maculas nigras cū orobo atqꝫ teracbia:ꝛ fenugreci semine. Item si tecū eaꝫ portaueris oīa mala a te effugient.

Gal. Vitis alba vrinā medi ocriter ꝓuocat. radix vō abstersiuaꝫ quandā ꝛ siccatiuā subtiliū partiū habet virtutē:necnon mediocriter calidaꝫ:ꝓpter quā splenes attenuat.scliratos sanat.exterius apposita cū ficubus scabiem ꝛ lepram sanat.botruosus aūt fructus:in polipiriis est vtilis.

Sera. auc.rasis:virt⁹ ei⁹ est que calefacit mediocriter:ꝛ abstergit:ꝛ subtiliat.ꝛ dissoluit duriciem splenis quando supponiť emplastꝝ ex ea cum ficubus.ꝛ curat scabiē:ꝛ egritudinē cuꝫ qua eleuať cutis.sed fructu eius vtūť coriaminarii:nā cū eis abraduntur pili corioꝝ.Et idem Sera.vi⁹ folioꝝ ꝛ fructus ꝛ radicis est ca.ꝛ acuta:ꝛ iō quādo fit emplastrū cū eis ꝛ sale confert vlcerib⁹ que dicunť granita:ꝛ illis que dicunť fagedenica. curat fissuras labioꝝ.radix eius mixta cuꝫ orobo ꝛ fenugreco qñ.cū eis abluiť cutis mundificat ꝛ abstergit eam:ꝛ aufert pannum: ꝛ vestigia nigra: ꝛ bothor:ꝛ cicatrices vlcerū.ꝛ conficiť cū oleo donec fiat sicut cera:ꝛ sedat dolorem:ꝛ fistulā ani. ꝛ quando fit emplastrū cū ei⁹ rob: resoluit apostemata ī quibus ē aggregata sanies:ꝛ restaurat ossa fracta.ꝛ qñ misceť cū oleo donec dissoluať ꝯueīt ad hoc ꝛ expellit liuorē qui fit sub oculo.ꝛ qñ ex eo fit emplastrū cū vino sedat panariciuꝫ.ꝛ resoluit apostemata:ꝛ aperit ea.ꝛ emplastrū factū cuꝫ ea extrahit ossa.ꝛ ingrediť in ꝯfectionib⁹ vnguentoꝝ corrodentiū carnē.ꝛ potať de ea.ʒ.i.ad epilepsiam.ꝛ ꝯuenit apoplexie sic administrata:ꝛ opilationi.ꝛ qñ bibunť ex ea.ʒ.ii.ꝯfert morsibus tyri ꝛ occidit fetū:ꝛ accidit si nimis sumať ď ea ꝑmixtio rationis.ꝛ qñ mulier subiicit eā sibi expellit fetuꝫ ꝛ secundinā.ꝛ qñ bibiť ꝓuocat vrinā.ꝛ fit cum ea mixto melle loboc coartationi anbelit⁹:ꝛ habētibus dolorē lateris.ꝛ qñ bibiť ď ipso cū aceto.xxx. diebus pond⁹.ʒ.iii.soluit duriciē splenis.ꝛ fit cum ea emplastrū cū ficubus sup duriciē splenis: ꝛ cōfert ꝛ decoqtur.ꝛ fit sessio in decoctiōe ipsius mulierib⁹:ꝛ mundificat matricē: ꝛ expellit fetum. ꝛ succus radicis ei⁹ exꝑmiť tpe veris:ꝛ bibiť succus ille cū vino vel melicrato ad ea que diximꝰ:ꝛ purgat phlegma.ꝛ fruct⁹ eius ꝯfert scabei qñ fit inunctio cū ipo.ꝛ qñ extrahiť succ⁹a stipitib⁹ eius ꝛ accipitur cū frumento cocto ꝓuocat lac.

Fesesis   .i. animal
Fesesis.i.cimex rubea:tenera q̄ est vt alcorat: ẜm Auic.suo cap.est vermis lecti.l.l.alcorat

Fesælembe reperio q̄ est ptisana
Feselelem.i.dās digestiōem Feseresin.i.fesera
Fessesis est quodam animal sicut alcozat
Fessesdem .i.dans digestionem
Feseriescenda .i.vitis nigra.l.l.barim
Fesiche est genus tuberum
Fesire .i.vitis alba:⁊ est viticella
Feseristin id est fessiresin
Fesgis.i.animal quoddam quod ignoro
Fessirefin .i.vitis nigra:⁊ ē illa qui vocat̄ brionia
Fesudegi.i.confectio de melle sicut penidie:⁊ lingua nostra vocātur scisani
Festuca quid est.l.l. pistachiem
Fetalogos.i.aristologia:⁊ dicitur aristologia ab arison quod est vtile
Feraboco idē ē qd̄ supra Fetirabō.i.cymbalaria
Fetisan.i.vsnee Fetirac.i.interpretatōes
Fexa.i.lolium Feabron.i.ceterac
Fex vini quid est.l.l.barim
Fianten.i.incubus Fialbros.i.psillium
Fialpros idem quod supra
Fibia.i.pennula vt fibra pulmonis
Fibria idem supra Fibapex.i.sulfur viuū
Fica.i.plantago Ficauaria.i.vrtica mōtana
Ficamos.i.febris sextana:septana ⁊ similia:que a quibusdā vocantur febres reuolubiles
Fecaium.i.epar aīaliū Ficamosi idē qd̄ s̄
Ficara.i.pediculus Ficus qd ē.l.l.cui
Ficus pharaonis quid est.l.l.quam supra
Ficus fatua quid est.l.l.quam supra
Ficus lupi quid est.l.l.comarus
Ficus pro morbo vocantur duricies vlcerose habentes in se grana sicut grana ficuum.vel ficus ꝓ morbo dicitur asperitas palpebrarū.l.l.verruca
Fida.i.argentum Fidda idē qd̄ supra
Fidalidon .i.cetarac
Fiden .i. pannus vel aliquid aliud quo opilatur os vasis vt per ipsum non possit exire vinum vel aqua precipue si fuerit ibi sanguissuga
Fidela.i.argentū viuum Fidegebi.i.eupatoriū
Fidegebati est spēs saporis Fideri.i.fiden
Figalum marinū.i.terra sigillata
Figaleos.i.ameos Figaniolon.i. cicer ipatoris
Figelba est apostema factū de cholera naturali ⁊ dicitur a figosis
Figecula idem quod supra
Figedera.i.apostema calidum corruptum ⁊ denigratum quod fetet
Figetra idem Filantropus.i. lappa inuersa
Filantropos idem quod supra
Filago quid est.l.l.burchdi
Filamata.i.inflationes turgentes:vt Dias.cap.de arbore pini
Filallidos.i.citraria Filancon.i.medicamētū
Filaticon.i.amans deum Filateriū.i.custodia
Fila vitis.i.caprioli vitis Filbar.i.mater
Files quercinus.i.polipodium
Files quid est.l.l.faraex
Filektene dicuntur pustule quedā liuide aut pallide aut nigre alium colorē a corporis colore mutant:vnde exulcerata caro apparet:⁊ fiunt ex frigore vel ex igne vel ex medicamine.
Filfel.i.piper Cap.268.

Filipendula fisalidos:patrisciria:viscago:idem.vbi sciendū q̄ hoc nomē viscago aliquando ponitur pro quadam herba que est viscago arboris de qua fit viscus:sicut apparet in.l.dabach.Aliquando ponit̄ ꝓ filipendula:⁊ est herba que in vltramarinis ptib⁹ reperitur:⁊ in apulia:⁊ in montuosis locis ⁊ calidis radix eius cōpetit medicine:⁊ in fine autumni colligitur ⁊ per.x.annos seruat̄.⁊ est herba habēs folia petrosellino similia:sed eleuata ⁊ non in terrā expansa:in cuius radice sunt quasi nodi adherentes.v̄tutē habet diureticam ex subtili substantia. ⁊ ex qualitatibus suis est cali.⁊ sic.in tertio gradu.

Posse. contra lapidē:stranguriā: ⁊ dissuriam:⁊ iliacā passionē precipue valet electuarium factū ex duabus ptib⁹ pulueris filipendule:⁊ tribus saxifragie.contra iliacā passionē fiat clystere ex puluere ei⁹ aqua salsa ⁊ oleo ⁊ melle.detur etiam benedicta acuata ex puluere eius cū vino pulueris eius.Contra dolorē stomachi ex frigida causa vel ventositate detur puluis eius cum puluere feniculi.Contra stranguriam ⁊ dissuriā ⁊ iliacā passionē ex nutritiuorꝫ vicio ponatur puluis eius in magna q̄ntiate ī sacculo:⁊ fiat decoctio eius in vino ⁊ oleo:⁊ sup locū dolentem ponatur.Contra frigidū asma detur puluis eius cū puluere genciane in cibis ⁊ potibus.Cōtra epilepsiam valet puluis eius in cibis.
Filicolinti alanos.i.scopa granaria
Cap.269.

Filius ante patrem lati.ara.tarifi:grece gariofilon.Plini⁹ cap.gariofilon:herba ē faciens florem sicut butalmos:cuius stipites faciunt ramulos plurimos:sed ramus post natus excedit longitudine ante natum:⁊ ob hoc filius ante patrem vocatur ⁊ vocatur simili

Auic. in secundo dicit q̄ ē ter oculus xp̄i. planta que nascit̄ in vere.⁊ flos eius est simi lis croco hortulano.

Pos. Auic. Decoctio ei⁹ cū effundit̄ ⁊ aspgit̄ sup morsum vipere:sedat dolorem eius.Plinius:succus eius vel puluis curat fistulam.
Filictides .i.vesice
Filicteron.i.filex:⁊ nos filicē dicim⁹:ꝓ qua.l.l.dipteris. filix ī antidotario exponit̄ q̄ ē capparis:⁊ est aliud q̄ʒ filex:sicut apparet in.l.dipteris
Filios .i.cortex
Filichiniū.i.polipodiū dictū a filice:nā ē spēs filicis:vt apparet in.l.l.dipteris:⁊ latine dr̄ filicicba
Fillis .i.capparis
Filonion est quedam opiata:⁊ interpretat̄ amās hominem
Filoxenos .i.hospitalis
Filomen⁹ .i. ozimū gariofilatū

Filonus.i.corda:seu pistatoria lupi
Filantropon .i.lappago
Filoflores .i.prassium
Filoluntres .i.amatores balneorum
Filotidis.i.spēs papaueris:vt Dias.c.de miconio
Filonium.i.nouus amicus: est confectio quedam sic vocata
Filon.i.folium cuiusdam herbe vel arboris
Fillo .i.agrimonia
Fillo indico .i.pimpenella
Filopede .i.marubium
Filubon .i.genestra
Fillu .i.folium
Filtrum.i.pannus lane incontextus
Fil .i.elefas

Cap.ccc.

Fimus latine: arabi. vero zebel. Dia. cap. de fimo. Fimus berbecinus cum aceto vt cataplasma adhibitus maculas nigras emendat.nascentes clauos corporis tollit ignem sacrum īpositū curat.cū cera et oleo mixtus cōbustionibus medetur.Apri fimus siccus tunsus et bibitus cum vino vel aqua reijcientibus sanguinem singulare presidium est.dolores lateris solitos et veteres cum aceto curat.contusiones et fracta ossa confirmat.laxationibus prodest: maxime si cum oleo rosaceo et cera misceatur.Asininus et caballinus crudus et cōbustus sanguinem abstinet profluentem ex vulneribus addito aceto. Fimus asini ex armento herba nutriti aridus vel siccus cū vino potui datus percussuris scorpionis subuenit Et fimus asini comedentis fenum datum cum vino confert podagre:vel puncture scorpionū et iuuamento magno. Fimus columbinus calidior oībus:et causticus est.tritus cum aceto et impositus scrophas curat.carbunculos rūpit melle mixto.et semine lini et oleo vt cataplasma adhibitus cōbustibus medicatur.oīa vtiliter curat:et maxime colicos si bibatur.bibentibus micetas et fungos venenatos presidium est:illud melius faciens si bibatur cum vino et aceto. Fimus pelargie auis quā latini ciconiam dicunt cū aqua potui datus epilepticos curat. Fimus vulturis fumigiū eius secundinas deponit. Fimus soricis tritus cū aceto allopicias emendat.Cū rore marino tunsus et bibitus cum vino calculos excludit.tritus et in vmbilico positus infantium vel in podice ventrē deponit:hoc latius inuenies in.l.mus. Fimus caninus diebus canicularibus collectus:siccus et bibitus ventrē abstinet cum vino et aqua.Albus vero fimus eiusdē arcuato morbo medetur. Fimus humanus si vulneri īponatur tumorē non admittit.paracolesim facit adhibitus gratum vultū et niueum facit. siccus vero cum melle squinanticos curat.Cocodrilli terreni fimus collectus et siccus vt affronitrū facit adhibitus gratum vultum et niueū facit:maxime si albus et leuis fuerit.multi vero adulterant illum sic:terūt oridia et cōponūt sicut fimū similiter.Alij vero chimoleam et amilū in se miscent et colorizant illū:deinde super tabulas vt vermiculos faciunt:et sic vendunt. Fimus bubuli pascentis recens impositus tumores vulnerū tollit.et sciatice passioni conuenit quem fimū īpone in foliis et calefactum carbonibus vulneribus impone.similiter simili disciplina cū aceto sciaticis prodest.in cataplasmatibus impositus duricies et scrophas purgat. pustulas soluit:et maximū beneficium prestat.Bouis masculi fimus stericis mulierū fumigatus ,ppendentibus confert.fimus ipse zinzalas fugat et excludit. Fimus caprarū siluestrium cū vino bibitus cyatho vno tribus diebus ictericos sanat.cum folio et spica nardi bibitus menstruis imperat.succus tritus cum thure masculo et lintheolo illigatus et suppositus menstrua deponit.reliquos fluxus sanguinis cum aceto impositus abstinet.cōbustus et tritus cū aceto: et oximelle allopicias emendat.axūgie mixtus podagricis medetur.cum vino aut aceto coctus morsibus venenatis occurrit.vlceribus que greci herpetas vocāt et paroitidis ,ducit.sciatici singulare presidiū ē.sicco fimo fac ex eodē fimo adusto cauteriū:et si dextera ps doluerit in dextera pte cauterium.si in sinistra in sinistra pone:et tādiu in scapula dimitte cauterium quousque in coxis sentias effectum:dum vritur scapula hec cōbustio appellatur granica. Fimus gallinarum cū aceto siue vino potui datus colicis medetur:siue ex comestis fungis vexatis. Caprinus fimus acris et diaforeticus est in virtute.sclirosim igitur habentibus vt duriciē lapidis et tumores expellit:et non tam ad splenis duriciem facit quam ad alia mēbra.ego enim vsus sum hoc fimo cum ordeī farina et pusca vice cataplasmatis in diuturno tumore genuū cuiusdā:et miratus sum quō sub tanta celeritate sanatus est .ita enim acris est vt mulieribus et pueris et viris molles et albas carnes habentibus:aut eunuchis non adhibeatur virtus vero fimi caprini leptomeris est:et ex maxia parte extenuatoria admissa acredine:et ideo ad allopicias facit:et ad oīa medicamina que ,piciunt qualia sunt que lepras:empetigines:scabies:et his similia que proiiciēdo purgant. Fimus camelinus albus tritus cū melle īpositus tumores reprimit.et vulnera delicata permundat. Fimus bouinus desiccatiuam habet virtutē:et ex parte extractoriam iuuat enim ad apum et grauonum:et vesparum morsum.et quando fit fumigium cū eo fugat cimices et coquitur cum vino et bibitur:et cōfert lepre et hydropisi.et quando bibitur cum rebus aromaticis expellit fetum et ,puocat menstrua. et quando teritur siccus et miscetur cū olibano:et fit inde nascale confert cursui.antiquo ex matrice. et quando miscetur cum aceto confert fluxui sanguinis vndecūque fluat et curat allopiciam cū aceto cōmixtus. et quando ex eo fit emplastrū cum sepo antiquo confert podagre. Stercus arietis quando fit emplastrū cū eo et aceto mixto curat sciaticam.et conuenit verrucis. Sera. libro aggre.cap.zebel auct. Galienus. Omne stercus est calidum et resolutiuum:attractiuum:sed secundum plus et minus:et maxime stercus animalis comedentis ossa.et signum est quod curat squinantias et apostemata gutturis.

ꝛ miſcetur cum melle ad dyſenteriaꝫ ꝛ ad vlcera
antiqua.ꝛ miſcetur cum lacte in quo ſunt extincti
lapides aut ferrum candens ꝛ datur in potu: aut
fit clyſtere cum eo ꝛ miſcetur cum medicinis re/
ſolutiuis appoſitum :ꝛ confert iuuamẽto magno
Stercus infantiũ comedentium panem ꝛ carnes
gallinaꝝ curat ſquinantiã:cõuenit ꝛ ei iuuamẽto
mirabili quando miſcetur cũ melle ꝛ linitur cum
eo guttur ꝛ palatũ:aut datur in potu.Stercus lu
pi confert dolori colico quãdo ſumitᷣ in potu: aut
ſuſpenditur ſup infirmũ in loco doloris. opoꝛtet
ꝙ eligatur ex eo album qḋ eſt repertũ ſupꝛa ſpi/
nas:aut ſup plantã aliam.ꝛ dixerunt qdã ꝙ opoꝛ
tet ut ligetur in coꝛio lupi:ꝛ ſuſpendatur collo pa
tientis colicam cũ filo lane que remanſerit ex ani
mali quod comedit lupus:ſedat enim doloꝛem ꝛ
pꝛeſeruat ab eo anteꝙ̃ accidat. verũtñ opoꝛtet ꝙ
ante ligationẽ in collo purgetur coꝛpus ꝛ adhibe
atur cura conueniens donec ſimus ſecuri ꝙ non
veniet:deinde auferatᷣ.ꝛ ego dedi in potu tempo
re quietis ꝛ non ſuꝑuenit doloꝛ.Stercus capꝛarũ
eſt ca.reſolutiuum:confert apoſtematibuſ fraudu
lentis:ſicut apoſtemata genu:ꝛ doloꝛibus iunctu/
rarũ ꝛ ſcie quando miſcetur cũ farina oꝛdei ꝛ cõ
ficitur cũ aceto ꝛ ponitur ſupꝛa locum maxime ĩ
coꝛpoꝛibus duris ſolidis:ſicut ſunt coꝛpoꝛa ruſti
coꝝ.ꝛ adminiſtratur in duricie ſplenis ꝛ hydropi
ſi.ꝛ quando aduritur curat allopiciam ꝛ ſcabiem
ꝛ vlcera mala. ꝛ miſcetur ĩ emplaſtris reſolutiuiſ
ſicut quod fit ad apoſtema auriſ ꝛ teſticuloꝛum:ꝛ
confert moꝛſui vipere ꝛ alijs venenoſis.ꝛ curat ſũ
ptus in potu ictericos.ꝛ ſedat fluxũ menſtruoꝛuꝫ
Stercus vero boũ collectũ in vere eſt magis mol
lificatiuũ.nam virtuſ eiꝰ qñ comedũt herbã ẽ mol
lificatiua multũ.ſed qñ comedunt fenum eſt virtꝰ
eius exſiccatiua ꝛ reſolutiua:ꝛ eſt cũ hoc in eo vir
tus attractiua.confert puncture apum:ꝛ veſparũ
ꝛ zamboꝛ.ꝛ quando emplaſtratᷣ cũ eo venter hy
dropici cõfert iuuamẽto magno: reſoluens aquã
eius ꝛ attenuans ventrem.ꝛ qñ conficitur cũ ace/
to ꝛ linitur cum eo confert cõbuſtioni ignis:nam
conſolidat excoꝛiationẽ eius: ꝛ maxime quando
miſcetur cum oleo roſarum ꝛ cera ꝛ ponitᷣ ſupꝛa
locum.Stercus columbaꝝ volantiũ cũ ſynapi ꝛ
naſturcio ſuppoſitum ſuper membra frigida ꝑci
pue in egretudibꝰ antiqs ſicut podagra emigña
ſoda ſcothomia doloꝛ laterum ꝛ ſpatularũ con/
fert:ꝛ conuenit doloꝛibus ventris ꝛ iunctuarum:
confert enim illis deſiccando.Stercus gallinarũ
eſt minus cali. ꝙ̃ collumbarum:ꝛ adminiſtratur
ad ſuffocationem que fit ex fungis quando miſce
tur cum aqua ꝛ aceto:ꝛ datur in potu.iuuat enim
iuuamento magno:nam facit vomere.ꝛ cõfert qñ
bibitur in doloꝛe colice.Stercus muris conuenit
allopicie:ꝛ laxat ventrẽ.Stercus ſtellionis curat
empetiginem:ꝛ lentigines faciei.ꝛ aufert moꝛphe
am.Stercus zezir comedentiſ riſum abſtergit em
petiginẽ abſterſioneᷣ foꝛti.Stercus vaccarũ calefa
ctum valet contra doloꝛẽ podagre.ꝛ ſtercus ꝓpe
boum quando fit fumigium cuꝫ eo fugat cimices

ꝛ quando coquitur cũ vino ꝛ bibitur ↄuenit lepꝛe
ꝛ hydropiſi.Stercꝰ capꝛarũ comedentiũ herbaꝫ
quando ponitur recens cũ humiditate ſua ſuper
apoſtemata curat ea.ꝛ inuoluitur in folijs ꝛ cale/
fit in cinere calida:deinde auferuntᷣ folia ꝛ ſtercꝰ
ponitur ſuper apoſtemata:ꝛ illo modo confert ſi
militer ſciatice iuuamento manifeſto.ꝛ qñ miſcetᷣ
cum aceto reſoluit ſcrofulas: ꝛ apoſtemata dura
Stercus capꝛarũ pꝛecipue ſilueſtriũ quando bibi
tur cum vino confert ictericis.ꝛ quando bibitᷣ cuꝫ
rebus aromaticis expellit fetum. ꝛ ꝓuocat men/
ſtrua.ꝛ qñ teritur ſiccum ꝛ miſcetur cum olibano
ꝛ fit inde naſcale confert curſui antiquo ex matri
ce.ꝛ quando miſcetur cũ aceto confert fluxui ſan
guinis vndecũꝗ fluat.ꝛ curat alopiciam quando
miſcetur cum aceto.ꝛ quando fit ex ea emplaſtrũ
cum ſepo antiquo confert podagre.ꝛ quando co
quitur cum aceto ꝛ vino ꝛ ponitur ſuper moꝛſus
venenoſos ꝛ foꝛmicas:ꝛ ſuper apoſtemata auris
confert.ꝛ quando cauterizatur cum eo cõfert ſci
atice.ꝛ modus cauterizandi eſt cõis cum eo:quia
accipitur lana ĩbibita in oleo ꝛ ĩponũtᷣ fruſta ſter
coꝛis inflãmata:ꝛ ponuntur ſic ſubito in loco me
dio inter pollicem ꝛ indicem ꝛ tenetur tãdiu do/
nec ſentiatur impꝛeſſio in ſcia:nam ſtatim ſedatur
doloꝛ.ꝛ nominatᷣ hec cauterizatio aranica.Ster/
cus arietis quando fit emplaſtrũ cum eo ꝛ aceto
mixto curat ſciaticam.ꝛ conuenit verrucis quan/
do miſcetur cum cera diſſoluta cum oleo roſaruꝫ
curat cõbuſtionẽ ignis.Stercus apꝛi quando de
ſiccatur:ꝛ bibitur cum aqua confert ſpuentibꝰ ſan
guinem a pectoꝛe.ꝛ aufert doloꝛẽ lateris antquũ
Stercus aſini ꝛ equi cõbuſtum ꝛ mixtum cũ ace
to abſcindit fluxum ſanguinis.Et ſtercus aſini co
medentis fenum quando datur cum vino ꝛ bibitᷣ
conuenit podagre ꝛ puncture ſcoꝛpionis iuuamẽ
to magno.Stercus colũbarũ eſt calidius omnibꝰ
ꝛ ideo quando miſcetur cum farina oꝛdei ꝛ aceto
reſoluit ſcrofulas: ꝛ frangit apoſtemata matura
ꝛ poſitus ſuper doloꝛem frigidum curat.ꝛ quan/
doᷣ teritur cũ oleo curat cõbuſtionẽ ignis. ꝛ cum
melle mixtũ ꝛ ſemine lini aufert variolas.Et ſter
cus gallinarum etiam facit hoc:niſi quia eſt debi
lioꝛis operationis:ꝛ eſt conueniens illi ꝓpꝛie qui
ſumpſit fungos moꝛtiferos:ꝛ habenti colicam qñ
ſumitur cum vino ꝛ aceto.Stercus aũt aquile qñ
bibitur cum vino ꝛ aqua confert epilepſie.Ster/
cus muriuꝫ quando diſſoluitur cum aceto ꝛ linitᷣ
ſuper allopiciam ꝛ facit naſci capillos.ꝛ quando
ſumitur in potu cum olibano ꝛ aqua mellis facit
mingi lapidem.ꝛ quando fit cũ eo ſuperpoſitoꝛiũ
infantibus ꝓuocat ventrem eoꝛuꝫ.Stercus alcha
dee quando fit emplaſtrum cuꝫ eo ſua caliditate
pꝛohibet heriſipillam ꝛ apoſtemata cõgluctinat.
ꝛ dicitur ꝙ quando deſiccatur ꝛ miſcetur cũ mel
le ꝛ fit cum eo linitio confert ſquinantie.Stercus
ſtellionis clarificat ꝛ mundificat multum.melius
autem ad hoc eſt album valde ꝛ cito frangibile ꝛ
leue ſicut amilũ qḋ qñ miſcetᷣ cũ aliquo liquoꝛe
cito diſſoluitur;qḋ etiã cũ frangitur odoꝛatᷣ ex eo

aceositas similis acetositati frumenti.quidam aūt adulterant ipsum cum stercore turturis comedentis risum:nam illud stercus est ei simile.

Cap.zri.

f Finel arabi.vel fugel:vel baffogel grece rhaphanꝰ vel scandix latine vero radix:⁊ ē herba ſm Sera. li.aggre.cap.finel auct. Dias.quā nos radicem vocamus eo ꝙ tota deorsum mittitur ⁊ illa vocatur rhaphanꝰ domesticus.Est alius agrestis ſm eundem qui fortior est domestico:quē romani vocant aromarachion.⁊ ab aliquibus vocatur radix cutica.habet folia similia foliis rhaphani domestici.i.radicis.⁊ habet radicem subtilem mollem longam:⁊ teneram.⁊ sapor eius est acutꝰ ⁊ ille vocatur a nobis rhaphanus cuʒ decipiamur quia rhaphanus domesticus est radix. ſʒ qđ nos vocamus rhaphanuʒ est rhaphanus agrestis.Est alius rhaphanus agrestis habēs folia sil'a lapsane.⁊ hʒ radicē mollē subtilē longaʒ ⁊ tenerā.⁊ sapor eius est acutus:cuius folia ⁊ rami coquuntur ⁊ comeduntur ⁊ conueniunt stomacho.⁊ ista spēs grece vocatur scandix:latine rapesta. Gal. viii.sim.phar.capit. de rhaphano. virtꝰ rhaphani domestici est calida ī tertio gradu:⁊ in secundo desiccat:cuius semen est fortius oībꝰ partibus plante.⁊ agrestis quidē fortior est domestico:cuius virtus est subtiliatiua calefactiua calefactione forti. Dias. cap.de rhaphano.Rhaphanū greci:nos radicem vocamꝰ eo ꝙ tota deorsum mittitur:cū reliqua olera in sursū magis ꝓsiliant. Gal. viii.sim.phar.capitu.scandix. Scandix siluestris ē olꝰ amarum vt sit in siccando ⁊ calefaciendo quasi secundi gradꝰ intense. Posse. Dias. Radicis semine macerato quisquis suas manus infecerit:serpentes impune tractabit.siquidem ex ipsius radice etiam vt ebur albescat efficitur.in cibo quoqꝫ venenis resistit:nā cōtra venena nuces lupini cedruzei ⁊ apiū prosunt contra futura non contra accepta. vnde apud veteres ante alias epulas hec solebant mensis apponere.radix eius a ieiuno comesta vel potata magnum est sanitatis adiutoriū:⁊ tutamentū corporis:sed īflationē facit:⁊ ructos fetidos.semē eius vrinam mouet.ventrē malaxat.decocta enim ⁊ ī cibo sūpta ptisicis prodest.⁊ thorace phlegmata purgat.cū oximelle accepta vomitum mouet. ideo melle mixta putredines curat.liuores tollit vim fungi venenosi cōpescit.radix in aceto ⁊ melle cocta si gargarisetur squinanticos curat.semen vero eius cū aceto datum splenē minuit . hydropicis ⁊ spleniticis in modū cataplasmatis apponitur.capillos allopicie iniuria raptos cuʒ melle trita restituit.eiusdem succus grauedinem auriū instillatus emendat.folia eius contusa ⁊ īposita articulis dolentibus prosunt.semine rhaphani cum melle trito ⁊ sumpto suspirium mitigatur. tussis arcetur.sola cum salibus sumpta ventris animalia extinguit.vētrē stimulat.vrinā ꝓcitat. puerperl copiā lactis acquirit.rhaphanus comestus vētrē inflat.enstomachus est.ructuationem facit.diureticus est.virtus est ei cali.ventreʒ mollit.post cibū sumpta digestionem facit.cocta ⁊ elixa tussientibꝰ ⁊ pictuitis stomachi medetur. contra tyrias succus eius adhibetur.solus potest tenuitate subtili ad omnia corporis liniamēta penetrare.egypti reges quibus erat studium scrutari corpora mortuorum ⁊ causas valitudinum oculata fide recognoscere in ipso corde nasci eiusmodi virtuteʒ ꝓdierunt.corium eius in oximelle infusum sanitatē prestat.cataplasmate adhibitū cū melle pascentia vulnera curat.liuorem imposita tollit. venenatis morsibus medetur.allopicias emendat.lentigines purgat.micetas habentibus occurrit.bibita menstruis imperat.ex semine eius oleum fit vt de lini semine.semen eius bibitum diureticum est.vomitum prouocat.bibitum splenē tenuescere facit:maxime cum aceto bibitū:aut cataplasmatū. cancris adiutorium est.elixum cū melle gargarismo squinanticis opitulatur.mixtū cibis ⁊ ceteris de stomacho ructus excitat.virtus rhaphani agrestis queʒ latini rapestam vocant:est viscida ⁊ diuretica ⁊ calida.⁊ ideo in cibo sumpta copiosam effūdit vrinam.incitat etiam menstrua feminaꝝ.stomacho vtilis est.ex aceto data pictuitas glutinosas cum melle sūpta dissoluit.lumbricos latos excludit.radix adusta ⁊ in puluerem versa ad siccandū ⁊ purgandum vulneribus imponitur.quidam succum eius dant cū vino contra venena.eadem vis in semine est si cum melle sumatur.nobis expertuʒ est armoraciam in ptisana sorbitionem discoctaʒ thoracis vicia sanare. Gal. vrinatiuꝰ vero est sufficiēter ⁊ viscerum deobstructiuꝰ.ex predictis qualitatibus consistens rhaphani agrestis spēs que vocatur rapesta valet ad educenduʒ choleram administrata:vt apparet in.l.burnā.

Sera. auct.Dias.rhaphanus quando comeditur generat ventositatē.habet bonuʒ saporem: ⁊ non est bonus stomacho.facit eructuare.prouocat vrinam.⁊ quando comedit' post cibum mollit ventrē.⁊ iuuat cibos ad descendendum.⁊ quando comeditur ante cibum expellit cibum ad superiora.⁊ non sinit eum descendere ad fundum stomachi ꝓpter hanc causam quādo comeditur ante cibum facit vomere.⁊ ipse subtiliat sensus.⁊ si coquatur ⁊ sumatur confert tussi antique ex hu.grossis aggregatis in pectore. ⁊ cortex rhaphani quando approximatur cum squīgebin est magis ꝓuocatiuus vomitus.⁊ est cōueniēs ad hydropisim.⁊ quando fit emplastrū cū eo aufert liuorem qui fit sub oculo.⁊ confert morsui tyri. ⁊ quando miscetur cum farina lolii facit nasci pilos in allopicia ⁊ abstergit bothor.⁊ quando comeditur confert strangulatiōi fungoꝝ:⁊ prouocat mēstrua.semen vero rhaphani bibitum cū aceto facit vomere.⁊ ꝓuocat vrinaʒ.⁊ aufert duriciē ⁊ tumorem splenis.⁊ quando sumitur in potu confert morsui animalis:quod dicitur carascis. ⁊ quādo fit emplastrum cum eo ⁊ aceto aufert vlcera que

dicũt ancozia ablatione forti ꝛ cõuenit stomacho sed rhaphanus agrestis quē romani vocāt armo rachion habet folia similia foliis domestici.ꝛ habet radicem longam mollē.ꝛ sapor eius est ad aciditatem declinās:cuius folia ꝛ radix si coquāt:et comedant cõueniunt stomacho.Et eius virtus est ca.inflatiua:ꝛ ꝓuocat vrinam: ꝛ menstrua.ꝛ quādo sumit cũ melle:incidit hu. grossos: ꝛ viscosos in pectore.Et radix eius comburitur:ꝛ puluerzat super vlcera hu:ꝛ mundificat:ꝛ desiccat illa. ꝛ putant aliq ꝙ exprimatur succus eius:ꝛ detur in potu cũ vino ꝛ cõueniat medicinis mortiferis. ꝛ semen eius etiam facit hoc. Nos autē experti sumus multotiens de hac planta ꝙ q̄ñ coquitur multũ cũ kist ordei:donec dissoluatur ĩ decoctione ꝛ detur in potu :ꝛ hēt magnam efficaciā in egritudinibus pectoris antiquis q̄ fiũt ab hu.grossis.Et idē auc. Rusi.rhaphanus ꝯfert phlegmati.ꝛ ꝓuocat vomitum.ꝛ est malus capiti:ꝛ oculis: dentibus: ꝛ palato:ꝛ corrumpit cibũ.ꝛ est cõueniēs oĩb⁹ egritudinibus mulierꝝ.ꝛ generat ventositates in superioribus ptibus ventris.Et illud auct. Humay: ꝑpt suam maliciam est velocis putrefactiõis sue substātie.Et idem auc.Rasis.dixit mihi quidam amic⁹ meus ꝙ expertus est hoc ꝛ inuenit verum:distillauit enim aquam rhaphani sup scorpionē:ꝛ inuenit ipsum statim ĩmobilem:deinde continuo inflatus est ꝛ crepuit ꝑ mediũ.ꝛ rhaphanus confert fe. quartanis:ꝛ rigoribus febriũ piodicarũ:ꝛ doloribus ventris.ꝛ quando ꝓpinatur semen ei⁹ cũ melle: ꝛ siquis pungatur a scorpione: ꝛ post comederit rhaphanũ non sentit dolorem eius.ꝛ ipse delet cicatrices que remanent.ꝛ facit nasci capillos in allopicia.ꝛ si assuescat quis illo cuius capilli cadunt confert ei.ꝛ quando bibitur semē eius curat dolorem epatis. ꝛ ipse auget pediculos in corpore.aqua rhaphani.i.succ⁹ si bibatur expellit aquā hydropicorum. Et idem aucto. Alcauzi:auget in desiderio coitus ꝛ spermate.Et idem auct. Aben mesuai:si comedatur cũ squingebin facit nauseaꝫ ꝛ si comedatur amplius ex eo facit vomere: ꝛ corrũpit cibum in stomacho.ꝛ signum in hoc est eructuatio eius.ꝛ folia eius conferunt ictericie: doloribus epatis ꝛ opilationibus eiusdem.

Finitin .i.palma
Finix idem quod supra
Finichion .i.dactilus
Finickos idem quod supra
Finix.i.arbor dactili:ꝛ est palma
Finiconindi .i.tamarindi
Finigmon.i.rubificatio que fit a sinapismo
Finifir .i.genus portulace
Fisa .i.ventositas
Fisalidos .i.alkekengi
Fisalida idem qud supra
Fissalidos .i.ferula
Fiselle folis .i.athomi
Fissen.i.quando frangitur craneum ꝛ infrigidat velamen ꝛ apostematur
Fisima .i.flatus
Fisionta .i.tumor
Fisis .i.natura
Fisticus pistacia idem:fructus est testam habens ꝛ nucleũ ut auellana lꝫ minor sit:ꝑ q̄.l.l.pistacie.
Fisoides idem quod supra
Fisulabiat .i.piper album
Fisulesbech .i.piper nigrum
Fistula.i.stipites albi pilosi similes polij:ꝛ pilosiores vt cotum.l.l.burchdi
Fistula pastoris .i.almea

Auic. li.ij.cap.de fistula pastoris.virtus eius est abstersiua. resoluit apostemata fixa ꝛ grauia in visceribus.confert lapidi renum: ꝛ frangit ipsum decoctio eius.ꝛ radix ipsius cõfert vlceribus intestinorum.alias virtutes inuenies in littera almea.

Fistula nasi .i.polipus
Fitamos .i.ficamos
Fitarion .i.vsnee
Fitableos .i.alleluia
Fitios.i.corrosio anguli lachrymalis per quam foramen quod ibi est patefit
Fitrios idem quod supra
Fitomos .i.vpupa auis
Fitonum .i.malus spiritus
Fiton .i.planta vel virgultũ
Finodoi .i.frigus
Finodoblen .i.prassium
Finosoic .i.vua vulpis
Filos cappareos .i.cappari cortex
Flicon .i.polion
Flinea est idem quod fel memirki vel febe memischi:ꝛ est ozimũ gariofilatum
Frigias .i.maratrum
Frixa .i.colofonia
Frigius lapis quid est.l.l.lapis frigius
Fricti .i.resina frixa
Frigia sunt supfluitates que in oculis oriuntur
Frictidis .i.rigores
Fthinoides .i.ptisicus
Fthir .i.pediculus
Fthis .i.ptisis
Fobisos .i.alcanna
Fobisios idem quod supra
Fobis .i.timor
Focha vel fuchach est potus fact⁹ ex ordeo ꝛ aliis rebus calidis:vt zinziber ꝛ similia:que ponuntur in vasis terreis paruis bene obturatis:ꝛ cum aperiunt salit in altuꝫ: ꝛ vocat ceruisia.vel est piscis qui dicitur vitulus marinus habens pedes vt catul⁹:pilosus vt capra:parit filios vt cetera quadrupedia:pascitur herba terra ꝛ mari
Focides .i.gariofilata
Focitides idem quod supra
Focilia sunt duo ossa ex quibus cõiunctis in longitudinem cõponitur asseid
Fobobros .i.brassica
Fobolion .i.musa
Fobolia quid est.l.l.alzimi
Folcos .i.macer

Folcus idem quod supra
Folebrus .i.melilotum
Folium quid est.l.l.fedis

Cap.272.

Folium agreste

secundum Diascorides ca. de folio agresti: habet duas species: scilicet masculum et feminam. femina vero staxosis nascitur locis: sicut brio: sed viridiora folia habet sicut oliua: et virgam teneram et breuem radicem tenuem: et florem album. semen est illi album et minutum sicut miconio. masculus vero omnia vt supra similia habet preter semen. semen eius simile est drui: et oliue florenti: et botruosum veris tempore florens. dicitur vero arsenogonosos: quia quisquis eum biberit maculos generabit. Thilogonos vero dicitur: quia quicunque feminam biberit et feminas generabit. hec omnia Cratebras peritissimus medicus scripsit mihi: et maxime historia ipsa placuit nobis.

Foliteris .i.pirgias
Folitis idem quod supra
Foliodes.i.apium risus Foliodesis.i.supra
Follo.i.lana Famos.i.vsnee
Fonisalbon .i.epatica
Fonitixa .i.cameleonta nigra
Foni .i.sonus vel vox
Fon.i.ozimum: quidam dicunt quod est cameleonta nigra
Foricalis .i.epatica
Forbion .i.euforbium
Formicalis .i.almusatagi
Formica est pustula parua que egreditur: et fortasse vlcerat: et fortasse resoluitur. et color eius declinat ad citrinitatem. et fit ex ea cholera rubea: et est ut granum milij
Forobros .i.licium
Forosion .i.cymbalaria
Forosmos.i.secunda species ethice
Fosula .i.almea
Fossula est vlcus oculi tenui rotunditate formatum: quod etiam botrion dicitur
Fosure vel fosire.i.vitis alba
Fonos.i.timor: inde hydrofonia: vel hydrofonitia .i.timor aque: ab hydros quod est aqua: et fons quod est timor
Fouos idem quod supra
Foydes.i.dolor qui causatur ex estu vel solis calore
Foydesis idem quod supra
Feydesios idem quod supra
Flos salis quid est.l.l.olo: vel alosant^9: vel xantos
Flos syriacus .i.flos maluauisci
Floridos .i.pes colubinus
Flotidos idem quod supra
Flon .i.purum
Flora est medicamen excoriatiuum cutis quod sic fit: cerusa trita cum oleo et cera modica coquatur in vase cupreo: et utere vt cataplasmate. vnde si volueris celeriter corium educere. Gal. in li. dinamidiax.
Flos interpretatur lux
Flobarium .i.ambra

Cap.273.

Flommos

gre. ara. busiri: latine vero tapsus barbaffus. Dias. cap. flommos. Flommos.i.tapsus barbassus: duo sunt eius genera. masculus et femina. vna est alba.s.masculus. alia est nigra.s.femina. masculus autem folia habet oblonga: et angusta: et hastam tenuem: et semen tenue. femina vero habet folia cauliculo similia: sed asperiora: et latiora: et hastam longam cubito vno: albam: et asperam: flores virides et albos: et semen nigrum. radix est illi dura pollicis grossitudinem habens. nascitur in campis. Est alia flommos agrestis virgas habens longas in se: et arborosas: et folia saluie similia. circa virgas suas flores suos habet aurosos: aut mellinos sicut prassij. sed folia sunt illi aspera circa terram: et obrotunda. Est alterum genus flommos quod lignitis dicitur: aut triallis: folia habens tria aut quatuor: aut plura: pinguia et aspera: et grossa: quibus multi in lucernis vtuntur. Sal. viij. sim. pbar. capit. flommos. Flommos.i. barbassus: quedam est folijs alba: quedam vero nigra. et alba alia quidem masculus: cuius folia sunt strictiora. alia vero femina cuius folia sunt maiora. et vltra has est alia flommos agria.i. barbassus siluestri nuncupata: auriferis est floribus: radix pontica existens gustu. Plinius cap. flommon. Flomon quam latini barbassum vocant: frigide et sicce complexionis est: quarum altera est masculus albidioribus folijs atque angustioribus. altera femina folijs latioribus atque nigris. Est aliud genus quod latini herbam lucernalem vocant ab eo quod ex ea lucem faciunt: vnde et lucibros eam vocant: eo quod lucem prebeat vmbri.

Posse. Dias. radices omnis generis sunt stiptice. fluxum ventris vnimodus ipsarum datus cum vino stringit. elixatura earum bibita conquassationes et dolores laterum tollit. tussim mitigat. dolorem dentium gargarismo adhibita compescit. Flomos vero que florem habent aurosum capillos inficit. folia eius cocta in aqua et vt cataplasma imposita duricies et tumores oculorum soluent. maligna vulnera melle et vino addito ad sanitatem perducunt. aceto vero mixto vulneribus recentibus singulare presidium est. punctum scorpionis mitigat. agrestis flommos folia combustioni opitulantur. folia eius que dicitur femina cum caricis composita memoratis cancris putredinem non admittit. Gal. radix eius fluxibiles passiones iuuat. gargarizant autem eam in ore quidam ad dentium dolorem. folia vero diaforetice sunt virtutis. flores eius capillos purificant. omnium enim folia siccatiue et moderate abstersiue sunt virtutis. Plinius: fomentatio facta ex vino decoctionis eius valet contra emoroidas. Ad idem valet si anus ex eo tergatur post assellationem. valet etiam ad tenasmonem eucatisma ex aqua decoctionis: et contra fluxum ventris.
Flosmus idem quod supra
Flos eris fit ex ere fuso a fornace translato: id quod

sponte inde cadit est flos eris. illud vero quod vi excutitur dicitur erugo eris: et potissime hec fiunt cum aqua refrigeratur. Ista manifestius invenies si legis litteram hoas

Flores tracij .i. antecrocum
Flos uitis agrestis quid est. l. l. enantium
Frosin .i. leticia
Fthonogos .i. sonus

Cap. 274.

Fu ara. gre. lichinis: lati. vo marcinella valeriana: herba gatte: herba bñdicta: amātilla: genicular] : antilla: fistar: valentina: serpillum maius.

Sera. libro aggrega. cap. fu. aucto. Diasco. Fu est spica silvestris habens folia similia folijs herbe que dicit grece hyposellinū vel hysopellinū. et habet stipitem longitudine vnius brachij aut amplius: cuius color declinat ad purpureitatem. et est iterius concauus: et nodosus: habens florem in figura similem narcisco: nisi quia est minor eo: sed in albedine est sicut ille. et est in in eo paruz purpurei coloris. et illud quod est inferius est grossius q̄ȝ quod est superius sicut spica frumenti. radix eius subrufa in modum paruuli digiti. et ingrediuntur ab inferioribus eius come inuolute sicut squinantiū: et elleborus niger: et sunt inuicem adherentes: quaruȝ color vergit ad albedinem. et habet odorem bonū. et est aliquantulum ea de odore nardi cuȝ pauca pinguedine. et quod de ipsa administratur est radix eius cū comis suis

Gal. viij. sim. phar. cap. fu. s̄m translationeȝ grecam: fu aromatica quodammodo est huius herba nardo similis s̄m virtuteȝ: sed ad plurimum deficiens. Et idem eodeȝ libro s̄m trāslationem arabicam. in radice ipsius plāte est aromaticitas. et virtus eius assimilatur virtuti spice nardi. et est ca. in secundo gradu: sic. in fine eius.

Dias. s̄m translationem nostram: fu multi nardum agrestem appellant. nascit in ponto. folia habet similia elleboro: vel similia hyposellino: siue apio siluatico. hasta ē illi leuis et mollis subpurpurea: et nodosa: crescens de terra cubito vno: aut āplius. flores similes habȝ narcisco in figura: nisi quia est minor eo: sed similis in albedīe. radix est illi ī robore digiti minoris similis iunco aut elleboro nigro: rufa cum odore grato: ex qua alie excrescunt parue implicate sicut elleborus niger. Plinius cap. fu. Fu genus est herbe odorate. in ponto nascitur: p interualla nodos habens: flores albos minores q̄ȝ narciscus: qui habet folia similia apij siluatici: thyrsum rufum mollem: et cauum: ac lenem. radix eius subrufa in modum pusilli digiti: ex qua alie excrescunt minores implicate: vnde equalis est virtutis spice: sed plus prouocat vrinam. et est calida in tertio: sicca ī principio secundi. est feruentis virtutis et mictualis. Plinius ca. fu. Fu. calida et sicca in secundo gra. est. radix ei⁹ in medicis ponit. vtutē hȝ diureticā.

Posse. Gal. s̄m translationem arabicam: fu prouocat vrinam. Diasco. fu feruentis est virtutis et mictualis cuius elixatura facit ad lateris dolorem. mēstrua incitat. antidotis miscetur. Paulus cōtra stranguriam et dissuriam detur vinum decoctionis eius. herba etiam decocta et supposita vrinam prouocat. ad digestionem confortandum et dolorem stomachi ex fri. causa detur vinum decoctionis eius et seminis feniculi vel masticis cum succo alicuius herbe diuretice. contra vicium pectoris detur vinum decoctionis eius: et gūmi arabici. ad superfluitatem matricis desiccandā fiat fomentum ex aq̄ decoctiōis: vel suppositorium ex bombice intīcta in confectiōe facta ex puluere eius et oleo muscellino vł comuni. contra opilationem splenis et epatis ex frigida causa vinum detur decoctiōis eius.

Fucata vestis .i. rubea vestis
Fuca est sicut puluis: et inuenitur sub lapide asij et est flos eius
Fucula. i. potus qui fit de ordeo et aqua
Fuchach idem quod supra
Fuchaba idem quod supra
Fuchabilosus .i. ciclamen
Fucina .i. peucedanum
Fucianum idem quod supra
Fucidion .i. melilotum
Fucolion .i. lenticula aque
Fucos idem quod supra
Fuchos idem quod supra
Fucus est species herbe de qua lana tingitur rubea: inde fucata vestis sic tincta
Fucumblen .i. vsnee
Fufosac .i. polium
Fufosacion idem quod supra
Fusus .i. species volubilis
Fulful fructus est similis glandi in virtute dur⁹ et ponticus in sapore
Fufuls idem quod supra
Fugel .i. rhaphanus
Fugeli idem quod supra
Fugeblan .i. cymbalaria
Fugia .i. fuligo
Fugille sunt apostemata de genere apostematuȝ glandulosorum
Fugil .i. fugel
Fulel .i. falicl
Fulfel idem quod supra
Fulbeil .i. memite
Fulgeilen .i. ziniar
Fuligo dicitur eo q̄ ex fumo fit et muro adheret per continuam effumationem
Fugile. i. fuligo Fusi. i. faba
Fulica ē quedā auis nigra que ɔtinue degit ī aqs
Fulcinum est herba saponaria
Fulmos est herba que dicit testiculus sacerdot]
Fullones sunt illi qui lauant et reconciant pannos et potissime de lana: nā lana vocat fullo: et ppter h saponaria vocat herba fullonū: q: ex ea lauāt et abstergūt pānos fullones. sił' dipsac⁹ siue vga pastoris vocatur cardo fullonum: quia fullones vtuntur eo pannos reconciando

Fulume .i.radix piperis
Fuluus .i.albus
Fuluum .i.subrufum
Fulfulume .i.radix piperis
Fulfulumia.i.radix piperis:ꝛ est lignũ eius
Fulful abrach .i.piper album
Fulfu idem quod supra
Fulful elbeth .i.piper nigrum
Fulfuimion .i.ozimũ montanum
Fulfuben idem
Fult quid est.l.l.futa
Fumaria .i.fumus terre
Fumarion idem
Fumatrios os mundi
Fumon .i.iusquiam⁹ niger
Fumomon idem quod supra
Fumosac .i.cetarac
Fumus quid est.l.l.cocham
Fumus terre quid est.l.l.sterig
Fumoson .i.caprifolium
Funalesus gen⁹ ē artenite: ꝛ ē spēs butbormarien
Funacalesus idem quod supra
Funosis .i.satyrialis
Funosios idem quod supra
Funoblaron .i.blacce bisantia
Funisicb .i.amonium
Fungus dicit̃ qḋ multociens comedẽtes mortui sunt:ꝛ arabice vocatur acar
Fungus abietis .i.agaricus
Fungus vesumicus.i. terra tuberi:ꝛ vocatur arabice hamecb
Furason .i.apium risus
Furca fit de ordeo:ꝛ est ceruisia per.c.
Furobaba idem quod supra
Furiosuson .i.antrax
Furios idem quod supra
Furibron .i.mentastrum
Furfur .i.benus portulace
Fursti .i.pinus
Furogi i.gallus
Furogigi idem quod supra
Furoglodos .i.acorus
Furunculus.i.carbunculus mal⁹ feruens tumor
Furbuculus.i.animal simile aranee:quod vocat̃ venatrix muscarũ.l.l.murecbion
Furbulcultutis idem quod supra
Furbum .i.fuscum
Furfur quid est.l.l.cantabrum
Furfurisca ptiriasis.i.furfur capitis
Fursus.i.caro addita in ore matricis que ꝓlongatur in estate ꝛ breuiatur in byeme
Fusalum .i.fausel
Sausalium idem quod supra
Fusalidos .i.alkekengi
Fusel.i.planta que assimilatur nuci muscate qua caremus
Fuserachon .i.matrissiluia
Fusiticon.i.medicamen ad scabiem:ꝛ est fasiricō vel alfasiricon
Fustic .i.festuca
Fusol .i.rubet
Fusolium idem quod supra
Fustoch .i.festuca
Fusiricium .i.altbea
Fusiricion idem quod supra
Fusuricon .i.alfasiricon

Cap.275.

Fulta ara.vel fult:vel bals:vel balca: grece benge:vel tragus vel zeia:vel ellica:latinis vo dicitur spelta. **Sera.** li. agpac13. fult. Fult.i.spelta.ꝛ ipsa est sicut ordei granum. ꝛ sunt eius due species.in vna inueniuntur duo grana:ꝛ in alia vnum.ꝛ quodlibet granum in cortice suo.ꝛ ipsum quidem minus nutrit ꝗ̃ ordeum.ꝛ ē boni saporis.panis enim qui ex eo fit minus nutrit ꝗ̃ panis tritici vel ordei.Et idem auc.Diasc. Tragus figura eius est figura grani quod dicit̃ candarusium:ꝛ est minoris nutrimenti:quia multum habet de furfure.ꝛ non est facilis̃ digestionis ꝛ mollit ventrem.Et idem auc.Pauli. Tragus ē spelta:ꝛ est ex speciebus granorum mala stomacho.ꝛ lenit ventrem.Et idem auc.Isaac est frigida ꝛ bumida viscosa. **Gal.** primo ḋ eduliis ca.zeia auc. Diasc.zeia duplex:hec qdez est simplex:ꝛ vocatur kirmon:hec aũt dikolikos vocatur in duobus quidem inuolucris: coniugatum babens semen:minus aũt nutritiua frumentis.est enim profundarum radicum ꝛ multorũ calamorum:fructus aũt leuissimus:ꝛ affectatus ab omnibus animalibus.est aũt simile frumentis in frigidis regionibus cultum.fit aũt magis nutritiua si cum ordeo:aptaqꝫ stomacho farina facta ex eo ꝛ frumento fiunt pultes.est aũt satis nutritiuũ ꝛ facile ellaborabile:magis aũt subcitatiuum ventris.Et idem.vi.sim.phar.cap.zeia.zeia siue spela mediam quodãmodo virtutez habet inter frumenta ꝛ ordea:ꝛ ideo innotescat tibi per ea.

Posse.Sera. Mollit natura ꝛ generat inflationes ꝛ rugitus.ꝛ est bona viscositatibus pulmonis:ꝛ pectoris ꝛ forti tussi:nam fiunt ex ea loboc:ꝛ pultes. ꝛ prouocat vrinam.ꝛ mundificat renes ꝛ vesicas.

Fuxa .i.lunaria
Fuxal .i.crocomagna
Fux .i.fex antiqui
Frudon.i.laurus vel bacce eius
Fructus bortariȷ̃ .i.estiuales
Fructus iuniperi quid est lege litteram babilbalach
Frumentum quid est.l.l.benda

Sequitur de G

Aisdo .i.herba fullonū vel saponaria q̄ osatis grece dicit̄.l.l.borich.
Gaira.i.colla. Gabirabarab ſm Paulū in ꝓprio capitulo eſt planta ſilis nepſilo acuti odoris: quā multi dicūt eſſe ſpeciē cinamomi: cuius odore inſaniūt hoīes ad coitū furientes:⁊ muliēs ſui odore q̄rētes coitū clamāt vt gatte.
Gabiragubeira .i.nepſilla.
Gafati .i.eupatorium.
Gafatin idē qd̄ ſupra.
Gafaſul .i.grana ſolis.
Gafeata .i.eupatorium
Gafecol .i.blaccebiſantia
Gafeſol idē quod ſupra
Gafir .i.eupatorium
Gafit .i.policaria vel coniza:ſ; falſo:imo eſt eupatorium.
Gagada .i.centaurea
Gagates.i.lapis niger ꝑ quo.l.l.lapis gagates
Gagarab .i.antimonium
Gagail.i.aiſdo Gagila.i.aquila
Gagif.i.vſnee
Gagimon.i.ipericon

Cap.276.

Gabaleb. arab. grece labar vel Straciotis:vel facus qui in calmatib⁹ latine lenticula aque vel Sera. li.⁹ aggre.ca⁹ gabaleb. i.lenticula aq̄ ex ea eſt lentigo aque. marina:⁊ ex ea eſt aq̄ dulcis.ſed illa que eſt aque dulcis eſt lenticula que repit̄ ſup aquas erecta habens corticē viridē:⁊ eſt rotunda ſicut lenticula:ſimilis eſt ei ī figura ſua: ⁊ repit̄ in lapidib⁹ ſuper aquā erecta natans ſup faciem aque. Gal. viij.ſim. pbar. cap.⁹ ſtraciotis. Straciotis ſiue ſtractoris:q qdē eſt aquoſus humidus: ⁊ frigidus virtute eſt:qui vo terreſtris h; qd ſtipticitatis. ⁊ idem eodē li.⁹ca.⁹ facus. Facus.i.lēticula aquatica humide ⁊ frigide eſt cōplexionis in ſecundo gradu exn̄s ſm vtrūq;. Paulus ca.⁹ ſtraciotis. Straciotꝭ herba eſt que naſcit̄ in ſupficie aque ſine radice cū folijs ſilibus ſempuiue:eſt aūt vtutis redarguentis ac remordentis. Dias. ca.⁹de lēticula aque: lenticula colore viridē hn̄s:virtus eſt ei frigida. Poſſe. Gal. h; qd ſtipticitatis ꝑpter qd̄ vulnera pōt cōſolidare: ⁊ vlceribus eſt vtilis.quidā aūt eo ⁊ ad moroſagias vtūt̄ ⁊ ad fiſtulas. Paulus:potui data valet ad fluorē ſanguinis ex renibus ⁊ cū aceto cōtrita:atq; vt cataplaſma ad Dias. oēs tumores ſpergit:ignē ambibita. crū extinguit: podagricis neceſſe miſcet̄ medicamibus ſola:⁊ cū polēta ponit̄ infantibus:⁊ entirocellicis pſtat effectū.
Galalac inde mugalac.i.lac acetoſum.
Galanga cyper⁹ babylonicus idē.quidā dicūt ꝙ eſt frutex.l.l.gbulūgen.
Gala.i.lac. Galab.i.almes indum
Galacon eſt quoddam genus eris.
Galaktidos litho .i.lacteus lapis.
Galatina dicitur qm̄ eſt quaſi lactei coloris:et eſt ſapor quidam.
Galac.i.lac:inde oxigalac.i.lac acetoſum.
Galas.i.vulpis Galatides.i.titimall⁹
Galacon .i.genus eris.
Galbanū eſt ſuccus vel lachrymū cuiuſdā ſpeciei ferule: que grece dr̄ narticos: ⁊ eſt ſemen eius careos.l.l.benealbegi.
Galca .i.ceſalea.
Galgaſma.i.caro panniculoſa annexa palato ſub vuea pendens:coopiens caput canne.
Galla quid eſt.l.l.baſſ.
Galla ozida.i.galla aſiana que fert̄ ab aſia regione:⁊ vocat̄ ſilr̄ cecidos alapſalis:⁊ eſt fructus q̄rcus pro quo.l.l.baſſ.
Galla cipreſſi quid eſt.l.l.ſaſſo.
Galatera .i.lactēs porcellus

Cap.277.

Galeobeſis vel gale obdelō. Dias. cap.⁹ galeobeſia frutex eſt puus: cui virga eſt ⁊ folia ſilia vrtice: ſ; folia tenuiora:q̄ digito cōfricata graue odorē hn̄t:⁊ h; flores minutos ⁊ purpureos:naſcit̄ circa hortos ⁊ ī vijs ⁊ ſup omnia tecta tegulata.
Poſſe. Dias. folia ⁊ haſte cui⁹ duricies ſoluūt ⁊ cancros mamar:ſcrofas:⁊ parotidas ſpergūt:puſtulis medicātur vt cataplaſma impoſita: qd̄ bis in die abijciat̄:⁊ tepidū iterū imponit̄ admixto aceto. Elixatura eius fomento adhibita paſcētia vulnera abſtinet:⁊ putredines limpidat: tumores et cancros ſpergit addito ſale.
Galea.i.regalea Galeos.i.muſtela
Galerica .i.kalandra auis.
Galcon dictū eſt eo ꝙ lac coagulat: folia habet ⁊ haſtā ſimilē apme ſ; erectā:naſcit̄ ī campis.
Galbene .i.nux vomica.
Galliciten .i.titimallus.
Galli .i.muſtela.
Galizafil .i.cibariū ex lētibus
Galipſi.i.rafanus.

Cap.278.

Galion Dias. ca.⁹ galion: dictū eſt ſic eo ꝙ lac coagulat:folia hēt ⁊ haſtā ſilem apme ſ; erectā. Poſſe. Dias. flos ei⁹ ꝯſtrictiue vtutis eſt. deniq; ꝯbuſtionibus impoſitus opitulatur: fluxū ſanguinis abſtinet:miſcetur ⁊ cerotis olei roſei:⁊ in ſole ponit̄ q̄diu albū fit:⁊ ꝑ acopo in vſū tranſit. radix vo eius accepta ventrē ſtimulat: naſcitur ī cāpis ⁊ pratis.
Galichia .i.caſſia lignea
Galgia.i.tinea Galcis.i.vulpis.
Gallia eſt medicina cōpoſita ex pluribus ſpeciebus aromaticis: ⁊ h; plures ſpecies ſ; diuerſitatē compōnis eius:qm̄ dr̄ gallia muſcata:qm̄ in ea ingredit̄ plus de muſco q̄ in alijs ſpeciebus. Et dr̄

gallia sembellie: qm̄ cōponit̄ ex aromatibus: ⁊ q busdā laxatiuis. nā sembellia idē ꝙ qdā medica mē cōpositū ex aromatibus: ⁊ ex quibusdaꝫ laxatiuis. Et est gallia alefāgie. i. gallia aromatica: qm̄ eius cōfectio ī fine aromatizatur cū rebus odoriferis: oēs p̄dictas species inuenies in antidotario damasceni. Et est etiā gallia ventriū: vt apparet ī l. sich. Et est gallia corij: vt apparet ī littera predicta. Et est gallia regalis: que ponitur ī antidotario Auic. ⁊ illa vocat̄ sil'r gallia magna. vn̄ quando ī receptionibus ponitur gallia simpliciter intelligitur gallia muscata. mesue

Gallideoꝝ aronie .i. florum cironie.
Gallitricon .i. pollitricon.
Gallina gallus ⁊ pull⁹ eoꝝ quid est. l. l. gigeg.
Gallitrina .i. lactentia
Gallitricus. i. sanguinaria: eo ꝙ naribus imposita sanguineꝫ suauiter fluere facit: nascit̄ circa vias ⁊ saxosis locis: habet ī sūmitate velut pedes galli.
Galliosis .i. arsenicum
Gallitricum .i. centrūgalli
Gallicrista idē quod supra.
Gallitricon siluestre idem quod supra
Galum .i. menta
Gallus gallinaceus. i. capo ꝑm quosdā sed falso: qm̄ gallus gallinaceus intelligit̄ gallus galline: ⁊ potissime fortis ⁊ antiquus: ⁊ hoc confirmat̄ in codice in titulo ō parricidijs. l. p̄ma. ei⁹ virtutes inuenies in. l. gigeg.
Gallus cuspicus .i. fortis.
Gallus matricis .i. mola matricis
Gallus siluestris. i. fasianus: ⁊ est sicciozis complexionis q̄ȝ ille q nutritur in domibus.
Ganones .i. apa gule ⁊ vuee.
Ganoloz .i. bibar
Galononon idē quod supra.
Gara alexandrie quid est. l. l. dasnoides.
Garabait .i. rad x rubee.
Garab vel algarab. i. fistula lachzymalis.
Garabab. i. salix vnde ligantur arbozes.

Cap. 279.

g Ara ara. grece dasne: latīe laurus. Sera. li. aggre. ca. gara vel gar auct. Dias. ex eo est hn̄s stricta folia: ⁊ ex eo est hn̄s latiora: ⁊ est masculus: ⁊ calefaciunt: ⁊ desiccāt calefactione ⁊ desiccatione forti: ⁊ granū ei⁹ ē forti⁹ Dias. c⁰ ō lauro ꝑꝫ trāslationē grecā. Laurus: alia est latioꝝ folioꝝ: alia tenuioꝝ: sꝫ vtreqꝫ feruentis virtutis sunt atqꝫ recorporatiue: quaꝝ elixatura ca. est. Gal. vi. sim. phar. ca. dasne. Dasne arbozis siue lauri: tā folia q̄ȝ fructus siccant ⁊ calefaciūt vehemēter: plus tn̄ fructus q̄ȝ folia. Cortex v̄o radicis minus quidē acer ⁊ calidus: magl aūt amarus: ⁊ qd stipticitatl hꝫ. Juuenal: Laur⁹ ē arboz c⁹ folijs victores coronant̄. vn̄ lauro ꝑꝑt̄ victoriā coronat⁹ dr̄ laureat⁹. ⁊ corona qua propter virginitatē mulieres coronant̄ vocat̄ laureola. Posse. Dia. elixatura eius si in stasio missa fuerit: ⁊ desup sedeat vesice ⁊ matricis dolorē cōpescit. hui⁹ fol a viridia stiptica que tunsa: ⁊ cataplasmatibus adhibita: vesparū ⁊ apū ꝑcussū ꝓhibent: ⁊ oēs tumores spergent ⁊ si sinapi aut polente misceant̄: ⁊ viridia bibita: nauseā ꝓuocant: stomachū subuertunt. hui⁹ bacca plus ca. est q̄ȝ folia ⁊ hꝫ virtutē fortiorē: que tūsa ⁊ electuarij more melle collecta tussientes ⁊ ptisicos orthonoicos ⁊ thoracis rheumatismū sanitati restituit. cū vino bibita ictibus scorpionū occurrit: maculas nigras detergit. succus eius aurium surditatē manere nō sinit: ⁊ incōgruos sonos cūꝫ vino ⁊ oleo rosaꝝ adhibita ꝯpescit. Acopis ⁊ vnctionibus calidis notabiliter miscet̄. corīū eiusdē arbozis tritū ⁊ bibitū calculos frangit: abortū excludit: epaticis obulis tribus cū vino bibitū p̄stat effectū. succus v̄o radicis eius minus est acer ⁊ tn̄ est amarus ⁊ magis stiptic⁹: ꝓpter qȯ lapides vesice rūpit. oīs aūt arbor vires hꝫ acriter relaxātes ⁊ calefacientes ⁊ euaporantes. Gal. laurus lapides frangit ⁊ epaticis cōfert bibit⁹ cū vino odorifero in pondere triū obuloꝝ siue q̄tuor danich.
Gardarig. i. cū caro rubea intus in palpebra inferiori: ⁊ videtur sicut rosa rubea.
Gargareon .i. vulua.
Garesol .i. vppupa auis.
Garbe .i. species salicis.
Gardēgi ē caro rubea crescēs ī palpebra īferiori
Garde est quedam auis sic vocata.
Gariofilus quid est. l. l. barmufel.

Cap. 280.

J Ariofilata latine grece lapagū. gariofilata est herba silis agrimonie: cui⁹ radix odorē hꝫ gariofiloꝝ: dicta a qbusdam sanamunda ⁊ enātia ⁊ pes leporis ⁊ oculus leporis: ca. est ⁊ sic. in scdo gradu. Posse. herba ipa trita: et succus eius fistul̄ iniectus sanat ipas. sil'r opatur ore captus ad mēstrua ꝓuocanda. fiat fomentū ex aqua decoctōis eius cōtra colicā: ⁊ ad digestionē cōfortandū det̄ vinū decoctionis eius. Gal. vi. sim. phar. ca. lapagum Lapagū. i. oculus leporis siccatiue virtutis est: vt que ꝑm ventrē rheumata sufficienter sistat.
Gariofilatū est quedā cōfectio sic vocata: que fit ex gariofilis ⁊c̄.
Garisfluminis .i. stincus.
Gariofilon est herba que vocat̄ filius an̄ patrē.
Garien .i. pecora.
Garicon .i. agaricus.
Gariofilata agrestis .i. baccara.
Garbi. i. salix. Garon. i. pyretꝝ.
Gariopiū. i. herba q̄ vocat̄ testiculus sacerdotis.
Gariobium idē quod supra.
Garumfel .i. gariofilus.
Garus vulgariter dr̄ almuria: qȯ est q̄i salsū gaꝝ. Et modus fiendi est iste: fit gar⁹ de piscib⁹ partis hoc mō. ponūt̄ in aliq̄ vase hn̄te inferi⁹ orificiū la

tũ ⁊ sup᷑ strictũ:⁊ fit veluti lect⁹ h⁹i pisciculorũ: vel more lecti sternũt̃ in vase:postea supponit̃ sal ⁊ supponit̃ ꝑdict⁹ ordo lapillorꝫ:⁊ sic fit donec sit vas plenũ:⁊ tũc ꝑmittit̃ ĩmorari ꝑ aliq̇d tp̃s:tandẽ explorato sapore ⁊ grato inuẽto:extrahit̃ garꝫ vel gar⁹ põt dici q̃libet salmuria sapida: vt hr̃ i.l. cobin.virtutes aũt eius inuenies in lr̃a muri.

Garus quid est.l.l.muri.

Gaseata.i.eupatoriũ. Gasefati.i.cefalio.

Gasmemi .i.foliũ nil.

Gasmemin idem quod supra.

Gazel est q̇dã aĩal q̇ alit̃ vltra mare:⁊ muscus inde nascitur vt apparet in.l.misch.

Gazelus idem quod supra.

Glarea.i.gũmi.cũ aũt simpl'r ponit̃ gũmi: gũmi arabicum intelligitur.

Cap.281.

Glaspatella vel afrodisia vel venerea: l'pip:apiũ grece:acor⁹ latine:vl' spatella:vel gladiolus.ara.v̄o laeg:vel bulbegi:vl' naeg vel bogoc:vel zueg. Acor⁹ ca.est ⁊ sic.in sc̃do gradu:q sil'r gladiolus vocat̃:q nõ tñ in aquosis locis ſꝫ etiã siccis ⁊ marinis crescit. Est alia sp̃es gladioli:quã inueni-**Sera.** li⁹ a gre. Laeg.i. aes si.l.l.dexeris. cor⁹:⁊ latine noĩatur spatella:vel gladiolus.folia ei⁹ sũt sil'a folijs iris nisi q: sũt subtiliora ⁊ latiora ad albedinẽ declinãtia:⁊ sũmitas ip̃orꝫ est rigida ⁊ acuta: ⁊ ad silitudinẽ gladij:⁊ hꝫ florẽ crocei coloris: ⁊ radices nõ hꝫ multũ dissil'es a radice iris:nisi q: sũt multum adherẽtes ad ĩuicẽ:⁊ nõ sũt recte:ſꝫ tortuose:⁊ hñtes nodos ⁊ geniculatas: ⁊ color earꝫ est exterior trahẽs ad rubedinẽ:⁊ hꝫ acutũ saporẽ: ⁊ hꝫ semẽ plenũ:dẽsũ:odoris placabilis. Et melior ex eo ẽ radix illa q̃ est alba ⁊ nõ tortuosa plena: bonũ habẽs odorẽ:q̃ fert̃ de regione kilkis est huiusmõi.

Gal. vi.sim.ꝑbar.ca⁹ de acoro ꝑm trãslatõꝫ arabicã: q̇ de ip̃o admĩstrat̃ est radix ei⁹:sb̃a ei⁹ subtilis:⁊ sapor ei⁹ est acut⁹ cũ pauca amaritudine:⁊ odor ei⁹ nõ est malus:cui⁹ v̄r⁹ est ca. ⁊ sic.in secũ-**Dias.** ca⁹ de acoro sc̃dꝫ trãslatido gradu. onẽ nr̃aꝫ: Acor⁹ vel venerea: vel afrodisia:vel piper apiũ herba ẽ folia habẽs sil'a iri lata ⁊ oblõga ⁊ exalbida:⁊ in sũmum dẽsa:⁊ acuta q̃i gladi⁹:florẽ aurosũ:radicẽ dissil'eꝫ obtortã:geniculatã:⁊ nodosã:exteri⁹ ad rubedinẽ declinãtẽ:gustũ acrẽ ⁊ aliq̃ten⁹ odoratã. semẽ vero hꝫ planũ ⁊ spissũ ⁊ integrũ:⁊ ip̃ꝫ odoris suauis põt q̇ ⁊ meu:ſꝫ in oĩb⁹ est efficacior:⁊ magis calefa-**Posse.** ꝫ viciũ splenis ⁊ epatis accicit. piat̃ lib. vna acori aliq̃ntuluꝫ triti:⁊ macer̃ ꝑ tres dies in aceto:postea coq̃t̃ ad mediũ aceti ⁊ colet̃:⁊ colature addat̃ mel:⁊ iterꝫ ad cõsũptiõꝫ aceti coq̃t̃.istud aũt oximel der̃ quotidie in mane patiẽti cũ decoctõe acori. Ad idẽ libram.5.succi apij ⁊ pulueris eius.ʒ.5.⁊ aceti libraꝫ 5.⁊ olei.ʒ.i.serapini.ʒ.ij.⁊ pulueris armoniaci.ʒ.ij. ⁊ simul ꝑmitte ꝑ noctẽ:⁊ mane coq̃ vsq; ad medium:deĩn appone puluerem ip̃i⁹ acori:⁊ ex tali vnguẽto splenẽ ⁊ epar malaxãdo manib⁹ inunge. Et si vis facẽ cerotũ adde decoctõi cerã:⁊ ex tali ceroto vnge.vinũ etiã decoctõis ei⁹ valet ad idẽ:sed nõ der̃ febricitãti. Cõtra ictericiã coq̃t̃ radix acori in aq̃:⁊ colet̃:⁊ ĩ colatura coquãt̃ cicera rubea ⁊ der̃ ius patiẽti:sũmũ r̃mediũ est si fuerit sine fe. Balneũ ei⁹ ad idẽ valet. ꝫ pãnũ oculorꝫ succ⁹ acori ⁊ succ⁹ feniculi ⁊ anisi ponãt̃ in vase eneo: ⁊ soli exponat̃ vt hũiditas cõsumat̃:postea apponat̃ puluis aloes:⁊ ponãt̃ ad ignẽ:⁊ colet̃ ꝑ pannũ:⁊ colatura ponat̃ in vase eneo: ⁊ cũ op⁹ fuerit cum penna in oculo ponat̃.folia ei⁹ ꝑ pauimẽtũ sparsa mire aerẽ actual'r infrigidãt.dr̃ q: si q̇s hꝫ acoruꝫ sup se:nũq̃ põt incurrẽ fluxũ sanguĩs vel spasmũ

Gal. Acor⁹ ꝑuocat vrĩas:⁊ splenib⁹ sclirat' cõfert: ⁊ abstergit ⁊ subtiliat grossitieꝫ cortice melior **Dias.** Succ⁹ radicis ei⁹ claest succus ei⁹. ritatẽ oculorꝫ ꝑstat mirifice:q̃ radix ca.⁊ sic.est v̄tutis nimiũ: ⁊ leptomeris sclirosim iuuãs splenis:⁊ mouẽs vrinã potato succo. Aq̃ v̄o in q̃ decocta fuerit diurectica est. vtilis etiã est pleureticis ⁊ toracis passionib⁹ ⁊ epat' ⁊ terminosis ⁊ corruptelis spleneticis vtilior est:⁊ stranguriosis q vrinã faciũt cũ dolore:⁊ ad morsũ serpẽtis efficax est. ad mulierꝫ mẽstrua ꝑ fomẽtũ vtilis est.miscer̃ etiã antidotis ⁊ tyriacis:ad duritiẽ vrine ex radice ei⁹ cũ aq̃ decocta ad tertiam dabis bibẽ ꝑ triduũ:⁊ vrinam mirifice deducit: ⁊ stranguriã sanat. Ne apes examinẽt ⁊ fugiãt herbã ip̃aꝫ in vase apũ suspẽde: ⁊ a vẽto nũq̃ꝫ seducẽtur.hec herba raro inuenit̃: nec eã scire q̇s poterit:nisi cũ flosculũ emiserit.nascitur locis cultis:⁊ hortis ⁊ aratis.lege eã mẽse augusti: nã vix inuenit̃ sine flore:quia per florem agnoscitur.

Glaucomata .i.albugines oculorꝫ

Glaucion .i.viola.

Glaucios ritis .i.celidonia.

Glabies.i.tinea. Glaber.i.caluus.

Glaucosis est oculorꝫ subalbedo:vel glaucedo q̃ accidit vuee tunice:sicut appꝫ in seniorũ oculis. glauci nãq; dicũt̃ oculi:q̃ vulgo varij dicũt̃. glaucoma v̄o egritudo inde vocat̃:interdũ tñ vnuꝫ ꝑ alio reperitur.

Glãdis.i.fruct⁹ q̃rc⁹:l' ip̃a arbor:ꝑarbore.l.l. bullos:⁊ ꝑ fructu.l.l.bass.

Glauquion .i.glaucium.

Glaucoma.i.egritudo oculi incurabilis:ꝑm veteres idẽ ẽ q̇ hypochimia: ſꝫ apud posteriores nõ sũt idẽ.nã glaucoma est oĩo incurabilis:hypochimia v̄o nõ oĩo:⁊ est aq̃ in oculo. glaucoma ẽ egritudo in q̃ debilitat̃ act⁹ vidẽdi ꝑpt̃ nimiã glaucedinẽ oculorꝫ.

Glaudiolus quid est.l.l.dexeris.

Glaudiolus segetalis q̇d est.l.l.fagasmon.

Glaus.i.noctua. Glaucõiũ.i.pulegiũ

Glaucius rizi .i.celidonia.

Cap.282.

Glauciũ idest memithe. **Dia.** ca⁹ memithe. Memithe vel glaucıuꝫ ẽ

succ⁹ herbe eiusdē noīs: folia hñtis papaueri silīa hec folia calido cinē coopiūt: ꝛ sic succū emittūt. Alij herbā in ollā mittūt: ꝛ circūliniūt creta: ꝛ in furnū feruentē mittūt: ꝛ sic folijs maceratꝭ succū exp̄mūt: ꝛ siccatum ī sole in pastillos redigūt. ei⁹ est optimū qđ est crocei coloris int⁹: ꝛ gustu amarū: ꝛ odore graui. miscet̄ ocularib⁹ medicinis ꝛc. ꝛ idez fm aliam bonā translationē ca. suprādicto Glauciū succ⁹ est herbe nascētis in syria ī gerapoli. folia hȝ similia miconio ceraticis sed pinguiora ꝛ sup terram spansa. odorez habet grauem: gustu amaro. succū multum hȝ croci similē. folia ei⁹ ciues mittunt in cacabis: ꝛ in cibarijs coquūt: q̄ cū coxerit exuccāt ꝛ glaucium faciūt. Pli. ca. de glaucio. Glauciū in syria ꝛ persia nascit̄: humilis herba: folijs decīs fere papaueris minoribus tñ sordidioribusq̄: odoris tetri: gustus amari cuȝ ꝯstrictione ꝛ stipticitate: ꝛ gūmi hȝ crocei coloris. Multi v̄o errauerūt in hac herba. qdā putauerunt ꝙ esset celidonia. qdam putauerūt ꝙ esset papauer cornutū: ꝛ sic vocat̄ apud Auic. Et ego vidi meo tpe multos in h̄ errare: ꝛ multi errauerūt tpe Diasc. nam Diasc. ca. de mōte ratides. dicit ꝙ multi falso putauerūt glauciū ibi fieri ꝑpt̄ silitudinē foliorum. ꝙ aūt glauciuȝ sit memithe vel siefci⁹ apparet multis testimonijs. nā vbi ponūt Alexāder ꝛ alij greci glauciuȝ: Auic. ꝛ alij ponūt sief memithe. Preterea apud Serap. qcquid dicit de memithe auct. Diasc. nō est aliud nisi ꝙ dr̄ ꝙ apđ Diasc. ca. de glaucio. inuenit̄ etiā oleū nouū glaucinū nō ab hoc glaucio: q̄ nihil recipit glaucij: cuius cōfectionē etiā inueni in antiquo antidotario sic vocatā ꝛ sine glaucio: ꝛ est oīo calidū. Nō aūtē fȝ v̄itatē glauciū sit memithe. l. l. celidonia: ꝛ. l. chaschas: ꝛ. l. memithe. Gal. vi. sim. pbar. ca. glaucium. Glauciuȝ stipticat cū q̄daȝ delectatione: infrigidat tñ manifeste ita vt sanet qdē sepi⁹ herisipillata: ꝛ est in cōpositōe cōposita ex aquosa ꝛ terrestri sba: vtriusq̄ frigidis: nō tñ extreme: sed ad modum aque fontanine.

Glaucosis. i. glaucitas in oculis: vel alicubi.

Graphia. i. scriptura: inde melagraphicū nigruȝ scriptum.

Grassula maior. i. herba grassula. ꝛ est alia minor que vermicularis dr̄: ꝛ sempuiua.

Granū acetosū: qđ affert̄ ex corascēti. i. fragula.

Granum nigrum i. nigella.

Granū indū. i. chartamū idū: ꝛ est aliud a nostro l. l. habel nil.

Granū alkakil. i. semen granati siluestris.

Graffagia. i. scriptura: inde melāgraphicū nigrū scriptū. ꝛ aliqñ ponitur ꝑ pipere nigro.

Grana zeilē. i. fructus tremule arboris: vel piper ethiopium. l. l. habel zelin.

Grana padisi qd sunt. l. l. nux sartha.

Granū capitis i. stafisagria.

Granū iuniꝑi quid est. l. l. habilhalach.

Grana sensen. i. grana sisami: que nostro ideomate vocantur ioziolene.

Grana nere. i. grana cerasi siluestris.

Grana kikil: vel kilbil. i. grana granati siluestris.

Grana punica .i. mala granata.

Grana amonia .i. stafisagria.

Granū sponsi .i. cubebe.

Granū frumenti qd est. l. l. beuda.

Granū tinctorum a Diasc. vocatur coccus. sȝ ara. kaermes. l. l. coccus.

Cap. 283.

Granū anescē est fructus cu i⁹dā arboris magne: que lothos vocat̄ a Plinio in ꝑprio ca. et a Diasc. q̄uis Diasc. vocet ipȝ in alio ca. agrifoliū ꝛ est fm Pliniū granū siłe iunipero: sȝ maiusculū: hñs interi⁹ nucleū durum cū sua medulla: tectum carne pauca: dulcis saporis: nigrū cū maturauerit: quē multi fabā grecā ꝛ syriacā dicūt. Isidor⁹ cap⁹ de faba greca syriaca: faba syriaca dr̄ arbor magna fructū ferens maiorē pipe cōmestibili: gustu suauē: inde ꝛ melli vocat̄: ꝛ latine cicerasо. l. l. faba greca: ꝛ. l. agrifolium.

Grana solis. i. miliū solis: vel cauda porcina: quid est. l. l. calb.

Grana quid sunt. l. l. harmel.

Granū ben qd est. l. l. balanus repfico.

Granū calasi: vł caleti: vł calebi: vł culb. i. gña sol.

Granū nil. i. cartamus indus: ꝛ est aliud a nostro l. l. habel nil.

Granū viride est fruct⁹ arboris terebinthi: vñ terebīthina colligit̄: q̄ vocat̄ albotin. aliq dicūt qđ ē lentiscus: q silr̄ dr̄ terebinth⁹. aliq dicūt ꝙ est anisū. aliq dicūt ꝙ est alfassam: qđ inuenit̄ apđ Aursiā. sed prima expositio est melior. l. l. botim.

Granū asutaen est qđdā semē albū paruū vt pip arboris siluestris fm q̄titatez brachij hñtis folia pua alba: nō tñ vehemētis albedinis: ꝛ est ca. hñs parum humiditatis: ꝛ ē īpinguatiuū. auget sperma ꝛ excitat coitū.

Granū alcelin vocat̄ ab Auic. ꝛ Sera. pip nigrū ꝛ sunt grana pua: dulcia: delectabilis saporis: sub citrini coloris: q̄ afferunt̄ a tunici ꝛ barbaria. augmentant sperma. l. l. habel nil.

Grana vocantur pillule.

Grana altugar. i. semina vrtice.

Granorum alma haleab. i. nere: ꝛ sunt cerasa siluestria. l. l. mahaleb.

Grana mitabel idem quod supra.

Granū regis. i. cerasum: ꝛ iō sic dr̄ qm̄ arabes habent de eo in copia: sic vr̄ exponē Sera. vt appet̄ ī. l. cerasine: sȝ Jo. mes. cap. de kerua exponit ꝙ granū regis est magnū ꝛ puū: sȝ magnū est keraa ꝛ vocat̄ abelmeluch: ꝛ est cataputia maior. Et est alia cataputia minor: ꝛ ē granū regis paruū.

Gramisbachi .i. nux vomica.

Granū culcul: vel culcul qd est. l. l. habel.

Granū alkadar .i. granū viride.

Granum vue quid est. l. l. harin.

Grauum indici quid est. l. l. nileg.

Granū albeibel est semen granati siluestris.

Granū dulce quid est. l. l. atbel.

Gradiū. i. cocognidiū. Granias. i. cornalia.

Granaria.i.tapsus. Graniar fit sicut nectar.
Gramas sũt lippitudines q̃ fiunt in ophthalmia.
Gracus .i.crocus hortensis.
Grami est spẽs fructus:quẽ ignoro.
Granatũ domesticũ qd est.l.l.burnam.
Granatũ silvestre quid est.l.l.darsisabam.
Graidon.i.lambrusca. Graucõ.i.craneũ.
Gratecon.i.fructus bussi arboris.
Granamina .i.stafixagria.
Grafones.i.vespa:illõ vocabulũ ponit̃ ĩ lr̃a sim⁹
Graco .i.hircus.
Grathausim est confectio quedam.
Gramen quid est.l.l.agrostis.
Gecreticũ:ge interp̃tatur terra:inde gecreticuz.i. terra que aufertur ab insula crete.
Geleales.i.gagatem:vel gagada.
Gealidos.i.sulfurata. Geapolidos iõ qõ s̃
Geos.i.robilie:z est genus leguminis.l.l.mes.
Geosilion .i.mentastrum.
Geuseir.i.opoponax. aliqui dicunt ꝙ est serapinum:z est verius.
Gueseir idẽ qõ supra. Geusir idẽ qõ sup̃.
Geuz.i.nux. Geuzkauc.i.nux muscata
Geuzedi .i.nux ĩdica magna.
Geuzmeltil.i.nux venenosa:que est frigidissima.
Geuzalguar.i.castaneola. Geuzinofil iõ qõ s̃.
Geuzmethen.i.plãta nucis que plantat̃. nã geuz i.nux:methen.i.arbor.
Gebara.i.floscha molendini. Gabarã idẽ qõ s̃
Gebaraflos.i.abrotanũ. Gecablon.i.vsnee.
Gecafras.i.fragaria. Garazum.i.rana.
Gecedros.i.muscata. Gezebros ide qõ s̃.
Gede .i.pulegium.
Gedeuil sunt quedaz vene:que dicunt̃ miseraice: que sunt intra intestina z epar.
Gedegum .i.via vel canalis.
Gefrise.i.spõgia marina. Gefrise idẽ qõ s̃.
Gegueriset.i.semen. Gegueis.i.scariola.
Gefuesif idẽ qõ supra.
Gebenech: vel agebenech sunt due vene que sũt in labio inferiori.
Gelapedij .i.sulfur.
Gelatina pisciũ est:qñ pisces coquũt̃ in aceto: et postea cõgelat̃ acetũ cũ quo coquũt̃.z eodẽ modo fit cũ carnibus.
Gelnan .i.balaustia.
Gelthalatiche .i.corium vetus.
Gelona.i.collogntida. Gelela idẽ qõ s̃.
Geleniabin.i.rose cõdite:siue cũ zucaro:z est zucarũ rosatũ: siue cũ melle:z est mel ro. sed falso: nam geleniabin vel geliabin: est mel ro.ꝫ selemabin.i.zucaꝶ ro.geliabin syrup⁹ rosaꝶ.
Gelbenec est vna species ellebori: z apud quosdam est nux vomica.
Gelblea.i.volubilis. geldei.i.pellis.
Gelse .i.duricies palpebraꝶ
Gelfei idẽ qõ supra. Gelissagos.i.elissagos
Gelios.i.gentiana. Geliosus idẽ qõ s̃.
Gelosac.i.poliũ: Geluc.i.cornu ꝑpetꝫ
Gelunza.i.granum pini maioris.
Geloc idẽ qõ supra.
Gelude.i.coriũ serpentis. Gelutran.i.vsnee.

Cap.284.

G Eldalceb ara.latine cutꝫ vł coriũ arietis.
Sera. li° aggreg.ca° geldalcheb. auct.Gal. qñ accipit̃ corium arietis recens sicut excoriat̃ aries: z ponit̃ sup locũ ꝑcussionis:cõfert adeo ꝙ curat ꝑcussionis lesionẽ in die vna z nocte: qꝫ maturat z r̃soluit loca ꝑcussa:q̃ sũt repleta sanguine. Posse. Sera. c° cel bele. coriũ lupi valet ꝯ colicã.ħ appꝫ silr̃ ĩ.l.sim⁹
Dias. ca° solee. Solee sotulariũ vetustarũ qñ cõburũt:z cinis eaꝶ pulverizat̃ sup cõbustionẽ ignis:z sup apationẽ q̃ fit in pedib⁹ a strictura calciamẽtoꝶ. cõuenit qñ pulverizat̃ sup excoriationẽ q̃ fit in coxis: deſiccat z ꝯsolidat ea.z scorpiões fugiũt fumigiũ ei⁹z alia venenosa
Geld alatiche.i.coriũ vet⁹. Geld.i.corium.
Gelt idẽ qõ supra.
Gẽma est q̃dã cõfectio:z interp̃tat̃ experta.
Gemanion .i.cotula.
Gemara.i.cõfectiones liquide:quas mulieres faciunt:ex quibus liniunt faciem.
Gẽma.i.pus. Gemealoia.i. semẽ
Geme.i.dolor colli. Gemerac.i.flos erꝫ
Gẽma pelitis est genus crete vel terre:vt aspultũ colore nigro.
Geniale .i.oleũ metropium.
Gemotilus .i.mercurialis.
Gemolaib.i.agnus castus. Gemulac.i.alaca.
Gemul.i.lunaria. Gẽbut.i.spina alba.
Genaba.i.ala. Genar.i.mulier.
Genabar .i.cinnabaꝶ.
Genella .i.cucurbita alexãdria.
Genealoia .i.semen.
Gñare.i.parẽ:ħ vocabulũ põit̃ ĩ.l.buthormariẽ

Cap.285.

G Enestrella silr̃ est genestre ꝫ minor hꝫ stipites minutos z angustiores: z florẽ albũ facit:genestra vero croceũ. Gal. vi.sim.pbar.ca° de genestrella ꝫ translatiõẽ grecã aspaltus siue genestrella ꝑm gustũ acer simul z stipticus est: postea ex diffilib⁹ videlicet ptib⁹ cõstat.ptib⁹ qdẽ suis acrib⁹ calefaciẽs: alteris v̄o.s.austeris infrigidans:q̃re ꝑm vtrasq; infrigidat z desiccat. Et iõ putrefactõib⁹ z rheumatibus vtilis est.

Cap.286.

G Enestra latine grece spart⁹: vel spargamuz: ara. v̄o mabrabinch.genestra due sũt spẽs ei⁹.est vna q̃ dr̃ genista: q̃ ꝑm quosdaz est mirica. Alij dicunt ꝙ est spẽs mirice:cui⁹ rami sũt angulosi:z folia triangulata sunt: semẽ vt cerasũ ruffũ: ꝑuũ tñ.alia v̄o est q̃ ꝑm Dias.ca° de sparto dr̃ spart⁹. z illa ẽ v̄e genestra:vt dixit mihi herbaria greca. de qua Plinius:genista inquit viculi vsum prestat:flores apibus gratissimi.dubito

an hec sit quã greci auctores sparton vocant: cũ ex ea lina piscaria apud eos fieri docuerunt. semẽ eius qd eodẽ noĩe appellauerunt in folliculis fa seolorum mõ nascentiũ purgat elbori vice ₰c.

Gal. viij. sim. phar. ca° spargamũ: vel spartũ i. genestra: q vineas apud nos ligat.

Dias. ca° spartus. Spartus. i. genestra: frutex vero est omnibus nota. semen eius affert in folliculis sicut faseolus. Et infra semẽ aliud minutũ est semen sicut lenticula: florẽ mellinũ hñs sicut lentiũ. **Jo. mes.** ca° de genestra mabarbinch: vel abrambunc i. genestra: et vocat capistrũ arborum. et ẽ arbor montana sup cuius stipitẽ eleuat densitas fustium multe rotunditatis: et dũ plicant nõ patiunt fracturas. vñ ligant ex eis arbores: et pducũt flores siles figure lunari citrinitatis multe: et pferũt folliculos sm semitã orobi: hñtes semina distincta sicut lentes. Inquit Dias. ca. ẽ et sic. cõplexionis in secũdo et semen eius est calidius. et i flore eius et stipite est humiditas supflua cũ virtute incisiua: quare multiplicat vomitũ: et sunt oẽs partes eius conturbatiue: incisiue: subtiliatiue: et puocatiue. Rectificatio nocet stomacho et cordi. et dixit Filagius: cũ melle ro. tollit eius nocumentũ: et silr cũ rosis et mastice semen aũt eius ppinandũ est cũ aqua mellis rosarũ. anisũ aũt et semẽ feniculi et dauci et silia aufert nocumentũ ipius. flos aũt eius decoctionẽ mediocriter sustinet: semen vero eius plus. Paulus ca° de genestra: est alia que vocat genestra fri. et sic. cõplexionis silis genestre supiori: sed minor est: et hz stipites minores et angustiores: et albũ florẽ facit.

Posse. Dias. Semen genestre: et flos bibitus cũ mulsa humores vomitibus purgat. Gal. fructus sparti et baculorum succus laxatiue nõ debiliter est vint.

Jo. mes. Per vomitũ et p vẽtrẽ educ phlegma. et cũ fortitudine vehementi materias que sunt in iuncturis. et mundificat renes ab oibus supfluitatibus. et puocat vrinã fortit et frangit lapidem in renibus et vesica: et non permittit materias figi i eis neqz lapidem densari. et quando flores eius contriti ppinantur cuz mellero. aut cum ouo sorbili: resoluunt scrofulas. et oximel ex eis: aut seminis ipsius soluit apostemata splenis. et si frequẽtatur vomitus cuz eis: conueñit sciatice: et podagre: et dolori renum. Dosis eius ẽ: et pprie florum ana. ʒ. ij. vsqz ad quinqz: seminum eius ana. ʒ. ij. vsqz ad tres vel qtuor. **Dias.** Semen eius et flos bibitus cum mulsa: humores vomitibus purgat. Paulus: virtutem hz cõstringendi. ad fluxum menstruorũ valet fomẽtuz ex aqua decoctionis eius. suppositorium etiaz ex puluere eius et succo plãtaginis. valet etiã contra dysenteriam predictum fomentum.

Genetia. i. liber quidam sic vocatus.
Gendebedaster .i. castoreum
Gensceehim .i. domesticum
Geniotilis .i. mercurialis
Geniculata. i. centũnodia: poligonia: pserpinata: sanguinaria idẽ. et est alia species sanguinarie differens ab illa. l. l. sanguinaria.
Genicularis .i. linchitis
Genitra. i. gũmi rute montane
Genimen .i. semen vel succus
Geniture. i. carnes superflue que nascũtur in concauitatibus et opilantur.
Genitalenter .i. aborsus

Cap. 287.

Gentiana latine: grece narcã: ara. sentiana.

Dias. ca° de gentiana. Gentiana dr inuenta esse ab impatore illyrico eiusdẽ gentis: vñ et nomen accepit: cuius folia que circa radices sunt nucis odorem habent: et sunt similia plantagini: sed paulo subrufiora et in sũmo diuisa: vel incisa in speciem serre: immediate habens hastaz: q hasta lenis est et vacua: digiti habẽs similitudinem: longior duobus cubitis: nodosa: circa qs nodos folia nascũt. semẽ est ei circa folia in pomulis latis et lenibus et nõ inutile sicut affodili. radicem habet sicut aristologia longa: solidam: et amaram: sed nigriorẽ et fragiliorẽ. nascit locis altis et humectis et vmbrosis ₰c. Plinius ca° de gentiana. hanc ĩuenit gentius illyricorum rex: q vbiqz nascẽs: illyrico tñ prestantissima folio frassini: sz magnitudine lactuce caule tenero pollicis grossitudine cauo et inani: ex interuallis foliato. triũ aliqñ cubitorum: radice lenta: subnigra: sine odore: aquosa: montibus subalpinis plurima. vsus in radice et succo ₰c. **Sera.** li° aggre. ca° sentiana aucto. Dias. sentiana. i. gentiana: et est basalax siue basilica. et est planta habẽs folia que sunt iuxta radicẽ silia folijs nucũ vel plãtaginis: et color eorum trahit ad rubedinẽ sanguinis et a medietate eius superius vsqz ad sũmitatẽ incisione minuta sicut serra. et hz hastã concauã interius et lenẽ in grossitudine vnius digiti: et longitudinis brachij: et hz nodos ad seinuicẽ distinctos in quibus nascunt folia: et hz semen velut in pomulis latis lenibus sicut semen plante que dr sachilio sed hz radicẽ longã similẽ radici aristologie longe grossam amarã ad nigredinẽ declinantẽ et frãgibilẽ. nascit in montibus excelsis et locis vmbrosis et humidis. Paulus ca° de gentiana. Gentiana ca. est et sic. i tertio gradu. **Posse. Gal.** vi. simp. phar. ca. de gentiana sm translationẽ arabicã. Id qd de ipsa administrat est radix huius cuius sapor est amarus in fine amaritudinis. et virtus eius est magna in mundificatione et abstersione: et aperiendo opilationẽ. est enim calefactiua et stiptica. et idẽ eodẽ libro: et eodem ca° sm translationem grecaz: gentiana huius herbe radix efficax est: vbi oz subtiliare aliquid et abstergere et deopilare. nec est miruz si hoc põt amara violenter existẽs. **Sera.** Ego nõ vidi medicinã meliorẽ i morsibus canis rabidi qñ datur ex ea qualibet die. ʒ. i. trita cribrata cũ. ʒ. i. mirrhe et cũ. ʒ. ij. pulueris cancrorum fluuialiũ adustorum in principio egritudinis:

antequā timeant aquaꝫ.ꝛ hec qͥdem planta ɔ̄ria ē venenis moꝛtiferis:ꝛ aufert nocumentū eoꝝ cum auxilio dei.

Diaſ. gentiana est acris ꝛ calefactoria ꝛ relaxans: acrimonia et amaritudine sua partū expellens: ꝛ serpentes fugans. Radici eius virtus est ca.ꝛ stiptica: que radix.ʒ.ij. cū pipere ꝛ ruta ꝛ vino accepta moꝛsibus venenatis occurrit.succi eius.ʒ.i.accepta doloꝛib⁹ laterū ꝛ cōquassationibus vtiliter ꝓdest.stomaticis ꝛ epaticis cū aqua bibita maxime ꝓdest: sicut collyriū supposita radix facit aboꝛsuꝫ.vulnerib⁹ imposita medetur. succus eius sicut liciniū inunctus tumoꝛē oculoꝝ cōpescit:maculas coꝛpis tollit. Radix vero infusa in aqua dieb⁹ quinqꝫ:ꝛ postea cocta q̄ꝫdiu virtutē ex ea dimittat cōfricatur: ꝛ sic deliquat̄. postea aqua ip̄a recoquatur q̄ꝫdiu mellis spissitudineꝫ faciat: ꝛ reponit̄ in vase fictili ad vsum.

Genlida.i.rapa.	Genseit.i.opoponax.
Genotiū.i.marrubiū.	Genoscon.i.vsnee.
Gemoti.i.fermentū.	Gepelbacar.i.aspaltū.
Geptealbatar	idē qꝺ supꝛa.
Gepteroia.i.pix.	Gepion.i.aaron.

Gepsein.i.lapis gypsi:luminosus:peruius: cuius subtilitas augmentatur cum aduritur.

Gepsin idē qꝺ supꝛa.	Geps idē qꝺ supꝛa.
Geraps.i.peristeraon.	Geramū.i.terra.

Cap.288.

Geramon

Diaſ. c° geramō Geramon.i.cicutaria siue oxifilon:siue vt latini perimonia. cicutaria herba ē folia habens similia amomi diuisa ꝛ oblonga.est radix illi rotunda ꝛ dulcis: q̄ comesta aut cū vino bibita ʒ.i.īflatōes m̄ricis soluit.siue vētositates ꝛ īflatōes. Est alia sp̄es h⁹ herbe:v̄gas hn̄s tenues:ꝛ p̄luerat̄l duob⁹ palmis a terra ascēdentes:ꝛ folia malue similia: ꝛ in sūmitate virgaꝝ caput est sicut cicoꝛee sꝫ hec medicine apta nō est.

Gera sacra vel diuina:pigra:amara.

Geramos	.i.grus.
Geramion	.i.herba muscata.
Gerauera	.i.flosta molendini.
Gerapium	.i.sulfur viuum.
Gerā.i.cinis.	Gerad.i.grillus.

Germandrea.i.camedreos:ꝛ est q̄rcula maioꝛ.

Cap.289.

Germanū

latine vl̄ siligo:grece tisa vel sitbus:arabice siligobib.

Gal. pꝛimo de eduliis c° tisa aucto. dioclis: ꝛ menesithei ait: ꝙ post frumentū ꝛ oꝛdeū: meli⁹ quidē tisa.i.siligo. Etenim sufficienter nutrit:ꝛ cū multo laboꝛe digerit̄. panē aūt assidue ex eis comedens.nullus vtiqꝫ ex incōsuetoꝝ huic edulio sanus erit:neqꝫ oīo si modicū est ei graue ꝛ indigestibile.semen aūt hui⁹ tise hꝫ quidē exterius leuaꝫ i.coꝛticē.ꝛ a quibusdā vocat̄ paruum frumentū:ꝛ equos hanc quidē innocue comedere:vti aūt frumēto n̄ sine nocumēto.nō ip̄robabil̄r aūt vtiqꝫ quidā noīant p̄uū frumentuꝫ tisam:ꝛ coloꝛe ꝛ spissitudine ꝛ caliditate virtutis assimilatā ipi. Et ideꝫ vi.sim.phar.ca° sithus. Sithus siue siligo acrioꝛ est credo nō paꝝ:ꝛ cachochima: cū tn̄ ex putrefactione fiens.est aūt inflatiua.ꝛ hec quideꝫ hꝫ acre ꝛ calidū:plurimū v̄o frigidum aquosum acre.

Sera. li° aggre.capi. siligo. Siligo vel hals auct. Diaſ.sunt eius due sp̄es. in vna inueniunt̄ duo grana:ꝛ in alia vnū: ꝛ qꝺlibꝫ granū in coꝛtice suo:ꝛ illud plus nutrit q̄ꝫ oꝛdeū:ꝛ est boni sapoꝛis. panis vero qui fit ex eo min⁹ nutrit q̄ꝫ panis tritici. Et idē auct. Gal. Substantia hui⁹ grani est media inter substantiā tritici ꝛ oꝛdei q̄ꝫtū ad cibū:ꝛ ꝫꝫ medicinā etiā. Et ex hoc pōt sciri operatio eius per illud qꝺ diximus ꝺ tritico ꝛ oꝛdeo. Gersa est quoddā qꝺ fit de plūbo ꝛ aceto:et vocat̄ gersa vel cerusa:que vocat̄ gersa serpentarie:que pōt fieri ex serpētaria minoꝛi ꝛ maioꝛi sicut inuenies in.l.aaron:ꝛ illa ingredit̄ in vnguento citrino:qꝺ ponit̄ ī antidotario Gal.minoꝛi.

Gercstreos.i.terra rubea:ꝛ est bolus armenus.

Cap.290.

Gerebotanū

vel peristerion grece: arabice vero albea:latīe vero berbena: vl̄ sacra herba. Sciendū ꝙ pꝛima species gerebotani est centrū galli:ꝛ est supina.secunda species gerebotani est berbena:que dicitur gallinacea: ꝛ est recta:ꝛ ideo vocatur oꝛthos:vt apparet ī.l. oꝛthomia.ꝛ hoc Diaſ. dicit cap° de gerebotano.ꝛ pꝛīa species gerebotani a quibusdam vocatur peristerion:ꝛ illa est centrū galli.ꝛ ideo in littera.p. facit semotim capitulū ab illo:quod incipit gerebotanū.ꝛ illud incipit peristerion. vnde dicit:gerebotanū.iō nomen accepit tale:quoniā sacerdotes eā purificationibus adhibere consueuerunt. Plini⁹ iunioꝛ ca° de gerebotano. Gerebotanū iō a grecis hoc nomen accepit: quia est remediū purgamentis hominū:ꝛ purificationibus sacerdotū agentibus pꝛobatur.vnde ꝛ eaꝫ pontifices saguima:vel sagimen appellabāt:quasi sācimen.hac iouis ara verritur:domus purgatur:lustraturqꝫ: hāc pagani ad hostes ferre solebant tuti.hec ꝛ berbena:gapura.ꝛ ideo pagani in sacrificijs ea vtebantur.

Diaſ. ca° de gerebotano. Gerebotanū quā multi peristerion aut berbenam dicunt̄ species habet duas.vna est supina.alia recta. pꝛima vocatur fidericis curetis ꝛ alchea: ꝛ cyperissis.ꝛ Asclepius in libꝛo memoꝛat. ꝛ Pythagoras cristeptron nominat.latine dicitur licinia q̄si lustrago:vel verpitediū:vel centrū galli. Secunda quam erectaꝫ dicimus:vocatur etiaꝫ trigomōbumon: vl̄ gerebotanum hercularia:latine crista gallinacea vl̄ berbēa. vtreqꝫ folia subalbida:ꝛ veluti incisa habent similia dꝛio:sed angustioꝛa: ꝛ v̄gas in cubiti longitudine ꝛ amplius:ꝛ āgulosa :ꝛ radices tenues ꝛ longas. Plinius iunioꝛ ca° de cētrum gallo. Centrum galli quoddam est domesticum esui aptum:maioꝛibus folijs oblongis ꝛ rugosis:floꝛe albo:seritur in hoꝛtis. Siluestre mino

ris plante: folijs partitis ꝛ rugosis: semine nigro: quod multi integrum in oculis ponentes: ipos clarificare dicunt. obhinc scaream vocant: ꝛ eracleã: ꝛ ferariã nigram. **Gal.** viij. sim. phar. ca° peristerion. Peristerion nominatur sic: ex ex eo ꝙ columbe conuersantur in eo: virtutē habet siccatiuam: vt cõsolidet vulnera. **Posse. Dias.** Radix berbene ꝛ folia cū vino bibita: ꝛ cataplasmatibus adhibita ictericis medentur: ꝛ morsibus venenatis occurrunt. foliorum eius. ʒ. i. cum vino imposita per dies quatuor: ꝛ gargarismo ipa folia adhibita vulnera oris ꝛ putredines tollūt. Elixatura eius si in conuiuio aspersa fuerit hilaritatem prestat. datur vero tertianarijs cum folijs tribus ꝛ radicibus tribus. quartanarijs vero quatuor numero. folijs ꝛ radicibus tota herba vulnera glutinat: ꝛ alienationes stringit. ꝛ ad omnia venena potui data optime facit. hec autem herba inde nomen accepit: ꝙ sacerdotes eam purificationibus adhibere consueuerunt. In passionario habetur: ꝙ si medicus visitando infirmū: ipam in manu portauerit egroto insciente: ꝛ dicet egroto: qualiter es? si eger dicet bene: sanabitur. ꝛ si dicet male: morietur. Paulus: aqua decoctionis eius matricem mundificat optime: ꝛ menstrua prouocat. semen eius cum succo feniculi in oculis impositū ipos mundificat.

Germen .i. semen.
Gerion .i. betonica.
Geris .i. incubus.
Gergir .i. eruca vel ozimum.
Germina .i. effectus.
Geroncei .i. senationes.
Geroboni .i. plantago.
Germon .i. sinum.
Gerusan .i. lolium.
Geruserion .i. rampnus.
Gergues .i. semina sinapis.
Gesasteria .i. creta.
Gesasfeb. i. terra astra: ꝛ interpretatur rubea: ꝛ est bolus armenus.
Gesansalum .i. sulfur viuum.

Cap. 291.

Gessamia ſm Dias. est terra: a ge quod est terra ꝛ samos quod est insula quedam. inde gessamia terra que aufertur a samos insula. Eligenda est que est alba ꝛ leuis: lingue adherens: et spargens se super cartā: ꝛ fragilis qualis est quã multi colyrion dicunt. Duo sunt genera eius. vnū qd dictū est. alterū qd dicitur astraplacondes: qd est laminosum. Plinius cap° gessamia. Gessamia terra est naturalis apud greciam: quã optimam iudicamus que est leuissima ꝛ candidissima: fri. ꝛ sic. ꝛc. **Posse. Dias.** Ambo genera virtutis sūt stiptice. Comburuntur autem ꝛ lauantur sicut terra que dicitur eratrias. sanguinem eijcientibus cū aqua bibita: ꝛ magis imbrili. subueniunt ventricu losis ꝛ dysentericis. fluxum mulierū stringūt cum balaustia date. cum aqua trite ꝛ per ūcte tumores tibiarū ꝛ testium compescunt. oleo rosarū mixte sudores prohibent. omnibus venenis accepte cū vino occurrunt.

Gessecanna est lapis quo aurifices vtūtur ad aurum limpidandū. Eligendus est lucidus ꝛ grauis virtus est illi frigida stiptica. stomacho acceptus medicatur. rheuma oculis abstinet. vulneribus cū lacte infusus opitulatur.

Gessase .i. spongia marina.
Gesentera. i. sculi: qui dicunt lumbrici terre.
Gesse. i. qñ oculi post dormitionē apiri nō pñt.
Gesichim .i. gariofilata.
Gesimum .i. rosa.

Gest loco eius ponitur cortex vel pellicula: que ē inter corticem ꝛ fructum glandis vel castanee. ꝛ ē quidam fructus quo caremus: habentes figuram pinealē. in eius capite sunt sicut due spine: ꝛ similatur multum amigdalis: fri. est ꝛ sic. constringit omnē fluxū ꝛ potissime sanguinis.

Gethel .i. pulegium.
Gethe idem quod supra.
Gethefarin .i. marrubium.
Gethir .i. eruce.

Getismeten nuces sunt cuiusdam arboris: equales fere in longitudine: que faciunt dormire vsq ad mortem: ꝛ nascuntur sibilie.

Gezar .i. baucea.
Gezamur .i. rampnus.
Gezablon .i. andacucha.

Cap. 292.

Gezear ſm Dias. sunt eius tres species. vna species est: cuius folia sunt minora folijs feniculi ꝛ est in eius forma: ꝛ est eius crus vsq ad q̃titatē palmi: ꝛ qd est superius est citrinum: ꝛ habet similitatem sicut habet coriandrum ꝛ anetum: ꝛ habet fructum album: acutum boni odoris ꝛ masticatiōis: ꝛ nascitur in locis spatiosis solitarijs ꝛ lapidosis. Et est alia hortulana que similatur herbe apij romani acuta: ꝛ est adustiua boni odoris. Est alia cuius folia sunt sicut folia coriandri: ꝛ capitella sicut anetum: ꝛ habet sicut capita nucl plena semine: que sunt sicut cinnamomū in forma: et acuitate sua ca. in fine secundi: hu. in secundo. conferunt folia eius trita vlceribus corrosiuis.

Gleucon .i. mustum.
Gremale .i. emplastrum.
Gressa. i. vernix: ꝛ est sandaros.
Gaucia .i. succus celidonie.
Gia .i. terra.
Giampelitis. i. creta nigra vt aspaltum.

Dias. ca° giampelitis: est genus crete: vel terre nigri coloris vt aspaltum. illā vero optimã dicimus esse que est nigerrima ꝛ splēdida ac leuis: ꝛ humore attracta resoluitur citius vires habet stringentes. nam calamos inficit: ꝛ iō in oculorum blefora mittitur.

Cap. 293.

G **Jeriterias** fm Diaſ. cap° gieriterias. eſt ſpecies terre vel luti: que eſt alia alba: alia cinericia: ſiue aerei color] ⁊ maioris glebe. ſed probabilior accipitur cinerea molliſ ⁊ leuis ⁊ erugineas habens vittas. vtitur aūt hoc modo: conciſa gradatim in ciceris magnitudinē in vas fictile mittitur: tenuiſſimi corporis atq; tenuiter e lateribus perforata: tunc eius oculo priuſ obſtruſo circūdato carbonibus incenditur: adhibito motu donec aereus ſiue cinereus color videatur. poſtea vero ſic lauatur: trita in aqua ſinitur reſidere: ⁊ tunc leuiter liquor effundit̄: ⁊ ſedimen reſidēs ſub ſole ſiccatur: ⁊ ita rurſus teritur: ⁊ ad veſperam ſupermittitur aqua: ⁊ cooperculo tegitur: dehīc veniente die aqua liquatur: atq; in ſole ſedimina in rotulas colliguntur ⁊ ſiccantur. hn̄t enim virtutem coherentem valde: ⁊ efficaciorem q̄ʒ geſſamia: deniq; vulnera conglutinando medentur. Eſt autem optima gieriterias que eſt ſine ſablone ⁊ ſine lapillis.

Gij. i. terra nidi hyrundinis: que fm Diaſ. eſt cōſtrictiue virtutis: medetur deniq; vicia tumentiū faucium: ⁊ gleboſas adunationes felliculi ſiue mā marum ſiccando.

Gi	idem quod ſupra.
Guilben	.i. piſa legumen.
Guintas	.i. vertigo.
Guintiſe vel offey	.i. gūmi hedere.
Guilub	.i. muſtricus lapidis

Giboſis interpretatur incuruatio vnguium. vnd̄ Gal. giboſis vnguium ptiſis eſt ſignum.

Gibolon.	.i. tapſia.
Gibum	.i. caſeus.
Gibuzar	.i. antrax.
Gibuſilon	.i. filipendula.
Gicion	.i. lutum.
Giceron	idem quod ſupra.
Gicea. i. iacea.	Gaci. i. gichia.
Gicuale	.i. cicada.
Gicual	.i. muſca viridis.
Giculotides	.i. zenzalia.

Giſa vel giſi eſt ſuffumigationis genus qd̄ inter medicamenta inuenieſ de cuius fumo trociſci idiotri ſiccantur: Plinius.

Gigarta. i. arilla ſiue ſemina vue.

Gigaſol	.i. affodillus.
Gigarapon	.i. rupis concauum.
Giramia	.i. granum regum.

Cap. 294.

G **Igeg** ara. latine gallina: vel gallus. hic loquitur de gallo ſed pro gallina. l. l. latamic. **Sera.** li° aggre. c° gigeg ſiue gigegi: virtuſ eius decocte eſt que rectificat. ⁊ ſi eſt decocta forti decoctiōe laxat ventrem. Idem auct. Diaſ. galli viui qñ ſcinduntur per mediū: ⁊ ponuntur calidi ſuper morſum animalis venenoſi conferunt: ⁊ oportet ꝙ remoueatur vnus ſepe poſt aliū. Et cerebrum eius cū vino bibitū ad hec valet: ⁊ abſcindit fluxū ſanguinis miringarū cerebri. ⁊ quando decollatur gallus ⁊ euiſceratur: ⁊ accipitur pellicula ſtomachi ei° interior ⁊ deſiccat̄ ⁊ terit̄: ⁊ datur de ea in potu cū vino: conuenit habenti dolorē in ſtomacho ſuo. Et ius pulloꝝ gallinaꝝ acceptū conuenit ad rectificandū cōplexionē corporū egrotantiū: ⁊ maxime habentiū inflationē in ſtomacho: ſed ius galli decrepiti adminiſtrat̄ ad laxandū ventrē. Et oʒ vt extrahas interiora eius: et lauentur: ⁊ repleat̄ venter ei° ſale: ⁊ coquas in. xx. ptibus aque donec redeat ad ſextā ⁊ bibat̄. qdāʒ v̄o coquunt cū eo caules marinos: vel cartamuʒ: vel polipodiū. laxat eīm humores groſſos viſcoſos: ⁊ eſt cōueniens febribus antiquis piodicis et rigoribus eoꝝ: ⁊ tremoribꝰ iuncturaꝝ. **Diaſ.** ca° de gallo. qdā coquūt cū eo cauliculū agreſtē: aut iuncū: aut polipodiū: aut herbā mercurialis: aut ſemen cardi. hoc iuſcellū deponit humores crudoſ: ⁊ nigrā cholerā. vtilis ē rigoribus febriū: tipicis egritudinibus: tremoribus inflationibus ſtomaticis: aſmaticis: ⁊ artericis ſingulare preſidiū eſt. **Jo. meſ.** ca° de gallo. ex gallis melior eſt qui nōdum calcauit. decrepiti aūt carnes male ſunt. acquirūt eiʒ nitroſitatē ⁊ ſalſuginē: ⁊ nō cōpetunt in re ciboꝝ: ſʒ potiꝰ in re medicine: ⁊ ꝓprie ius eoruʒ. Et eſt illud qd̄ hic cōſiderauimus. melior gallus ad hunc vſū eſt: ſicut dixit Gal. qui eſt ruffus ātiquꝰ īmo q̄to antiqor tanto melior: ⁊ q ē velox ad motū ⁊ ardens ad coitū ⁊ fortis ad dimicanduʒ in q ſit mediocritas in pinguedine ⁊ macie. Et ius galli antiqui calidū eſt ꝓpt̄ nitroſitatē ⁊ ſalſuginē: ⁊ lauatiuū: abſterſiuū: apitiuū: ⁊ exterminatiuū: vētoſitatū ꝓuocatiuū: ⁊ ſolutiuū nature. Opatio iuris galloꝝ fm ꝙ docuit Gal. eſt in hunc mōʒ: oʒ vt cibet̄ gallus: vt dixit Alcaugi: furfure melle et ſale pauco: ⁊ fatiget̄ pꝰ illud fatigatōe ducēte ad laſſitudinē. Et dixit etiā Alchaugi: meliꝰ eſt vt fatiget̄ dimicando: deinde abſcindat̄ caput ipiꝰ ⁊ euiſcet̄ ⁊ ſaliat̄ ſale: aut ſalegēma: ⁊ decoq̄t̄ in aq̄ ſufficienti cū facilitate ad cōſūptionē duaꝝ ptiuʒ aq̄. Et ſūt qdā q ponūt in decoctōe eiꝰ alia: fm intentōes diuerſas: ⁊ miſcet̄ decoctōi eiꝰ turbit: aut cartamꝰ: ⁊ ſolutiōe educ̄ phlegma. cū polipodio v̄o educit melācoliā. ⁊ ſilr̄ cū epithimo ⁊ ſeſe dauci ⁊ aneti excludit ⁊ carminat vētoſitates. ⁊ coctū cū ſalegēma ⁊ dauco ⁊ aneto ⁊ polipodio cōfert dolori ſtomachi ⁊ colice ⁊ iliace: ⁊ dolori renali: ⁊ cōfert doloribus iuncturaꝝ. Et valet ſilr̄ ad idē coctū cū cartamo aneto ⁊ ſalegēma. ⁊ confert aſmaticis cū alaſce ⁊ iſopo. dof potio ipius eſt circiter li° bras. ij. **Auic.** li° ſecundo ca° gallina ⁊ gallꝰ Jus galloꝝ antiquoꝝ ꝓprietatē habet quā dicemꝰ. Modus v̄o quē Gal. narrat ī decoctōe eoꝝ ē vt decollēt̄ poſtq̄ cibāt̄ ⁊ nutriūt̄ ⁊ fatigāt̄ faciēdo eos currē ut cadāt: ⁊ decollentur: deinde extrahat̄ qd̄ in vētribꝰ eorum eſt: ⁊ ipleāt̄ vētres eoruʒ ſale: ⁊ ſumantur ⁊ coquantur cum. xx. cotillis menſure aque vſq; quo perueniāt ad tres cotillas ⁊ bibat totum in loco vno. Ruf-

sus galloꝝ melioꝛ est ille q nõ cãtat adhuc: ⁊ gallinarũ que nõdũ parit oua. antiqui vero sunt mali. Adeps pulloꝝ calidioꝛ ẽ adipe gallinaꝝ magnarũ. Testiculi galloꝝ laudabiles sunt velocis digestionis. Jus galloꝝ predictũ ꝯuenit tremoꝛi ⁊ doloꝛi iuncturaꝝ: sꝫ oꝫ vt coquant̃ cũ polipodio ⁊ aneto ⁊ sale in. xx. cotill' donec remaneant tres aut quatuoꝛ. Caro gallinaꝝ que sunt pulle in intellectũ augmentũ efficit. Cerebrũ gallinaꝝ ꝓhibet fluxum sanguinis nariũ accidentẽ ex velaminibꝰ cerebri. Jus galloꝝ predictũ conuenit asmati. Caro gallinaꝝ clarificat vocẽ. Jus galli vetustissimi cũ aneto ⁊ cartamo cõuenit omnibus illis. Et issedebeg galloꝝ sanat inflationẽ stomachi. Jus gallorũ cõuenit doloꝛi stomachi ex vẽtositate. Jus galli veteris cũ polipodio ⁊ aneto cõuenit colice valde. Caro gallinaꝝ que pulle sunt augmentat sperma. Et ius predictũ cũ polipodio soluit melancoliã: ⁊ cũ cartamo soluit phlegma. qñqꝫ vero decoquit̃ cũ medicinis stipticis ad dysenteriã: ⁊ cũ lacte ad vlcera vesice. Galline scisse aut gallus ponunt̃ sup locũ lesũ a vermibꝰ venenosis: ⁊ pmutãtur quacũqꝫ hoꝛa: ⁊ ꝓhibent nocumentũ venenosoꝝ. ⁊ venenis bibitis etiã soꝛbet̃ eoꝝ decoctio cũ aneto ⁊ sale ⁊ euomitur.

Gigrotis. i. creta argenti: vel creta arsa.
Gigidium — i. cerofolium.
Gigion — i. seitaragi.
Gigin tamareinciron sunt species dactiloꝛum.
Gigtin — i. melãciũ vel nigella
Gigoteis — i. creta argenti.
Gigos — i. psillium.
Gigosi idẽ qd̃ supra. — Gilbana idẽ qd̃ s.
Gilenet. i. medicina acuta vomitiua.
Gilea — i. coloquintida.
Gilbehenech — idem quod supra.
Gilbenez. i. semen turbit ſm quosdã. dicunt quidam ꝙ est quedã herba que multũ similat̃ operatõni hellebori. ⁊ ẽ herba similis papiro. ⁊ dat̃ ð ea. ʒ. i. palytico ⁊ sanat̃. alij dicũt ꝙ ẽ nux vomica.
Gilbenech idẽ qd̃ supra. — Gilium. i. boꝛra.
Gilibon. i. vsnee. — Gilibanũ. i. iunipus
Gilonec. i. nux vomica. — Gilbonec idẽ qd̃ s.

Cap. 295.

Gimelea ſm Dias. ca.º de gimelea ẽ terra coloꝛe spodij cinereo dura aluminosa atqꝫ siccãs linguã: que cõfricata ⁊ tanqꝫ odoꝛata punicis facit sonũ. habet enim quiddã in se recoꝛpoꝛatiue virtutis. medetur deniqꝫ lepras ⁊ maculas. ⁊ coꝛpoꝛi coloꝛẽ bonũ facit. ⁊ capillos tenuat: sed eligenda est recens ⁊ mollis sobolis: ⁊ trita facilis nec lapidosa: qd̃ qdẽ est oĩu terraꝝ pꝛobamentum.

Gina. i. iusquiamus. — Ginga idẽ qd̃ supra
Gingaria — i. saponaria.
Ginceticum — i. collum matricis.
Ginesis. i. scoꝛdeon. — Ginenos idẽ qd̃ s.
Ginon. i. lapsana. — Gingion idẽ qd̃ s.
Gingidium. i. cerefoliũ. — Ginziue. i. iuiube.
Ginosperma — i. vrtice semen.
Gindosperma idẽ qd̃ s. — Gipiti. i. git.
Gipti — idem quod supra.
Giptifilonium — i. cartafilago.
Gipum — i. gentiana.

Cap. 296.

Gipsũ latine ara. gypsẽ: l' ilgetin. Dias. ca.º de gypso. Gypsũ genus est lapidi similis nitro: cuius est optimũ: qd̃ hꝫ venas latas. gypsum vero nõ coctũ desiccatiuũ ⁊ stipticũ ⁊ parũ plausticũ ⁊ collectiuũ. Posse. Dias. fluxũ sanguinis ⁊ sudoꝛẽ abstinet: bibitũ offocat hominẽ. vstuꝫ vero leptomeris est ⁊ paꝝ desiccat: ⁊ reprimit cũ pusca tritũ in viribus. est etiã vt gessamia: sed amplius stipticans ⁊ refrigerans foꝛtiter. vnde illinitũ fronti sanguinis cursum stringit. potatũ vo dysentericis ⁊ ciliacis ⁊ omni ꝓfluo resistit. flos eiꝰ facit ad ea que instantius cõstringere volumus. Sera. liº aggre. ca.º gypsen. virtus eius est ð siccatiua. Et idẽ auct. Gal. nõ administrat̃ nisi exterius. ⁊ virtus eius est que desiccat ⁊ cõglutinat ⁊ opilat. ⁊ hoc ideo: quia ipm fac̃ aggregationẽ ꝑtiũ cito. ⁊ cõuenit fluxui sanguinis: qñ misceẽ cũ medicinis siccis: qꝛ ipꝫ est duꝝ sicut lapis. ⁊ ideo oꝫ vt admisceat̃ cũ albumine oui: et fit multũ stipticũ qñ misceẽ cũ puluere molendini qui aggregat̃ qñ euolat ex farina frumenti super muros molendini: ⁊ pilis lepoꝛis. ⁊ qñ aduritur de viscositate sua: ⁊ auget̃ subtilitas sua ⁊ sua densio ⁊ fit stipticũ: ⁊ maxime qñ cõficit̃ cũ aq̃ ⁊ aceto. Gypsũ plaustrũ. i. terra glutinosa: ⁊ ẽ quedã species terre q̃ ẽ lucida. ⁊ dr̃ speculũ

Gyps — i. vultur auis.

Cap. 297.

Gisqua ſm Dias. ca.º gysqua ẽ terra sumpta ex foꝛnacibus vitriatoꝝ quo pictoꝛes vtuntur. ⁊ est virtutis vrentis acerrime ⁊ coherẽtis: admixta cũ ceroto ⁊ oleo rosaꝝ: vulnera inueterata tpe vel obtusa cõcicatrizat. multi etiã succuꝫ eius fracturis aptissimũ ꝓbauerunt ob acrimoniã. est autẽ quasi fauilla adherens in foꝛnacibus.

Girad. i. locusta. — Girasolẽ. i. catapucia
Girapiro. i. sulphur. — Girba. i. moꝛtariuꝫ.
Girgata. i. semen: vel arilli vuaruꝫ.
Gireos — i. flos viole.
Giresobolon — i. grana solis.
Girbesis — i. anagallus.
Giri. i. farina subtilissima. s. pollina.
Gironos — est species rane.
Girisitin — i. bolus armenus.
Girgir. i. eruca. — Girõtea. i. senacion
Giro. i. lapis calamaris. — Giroptea. i. almea.
Girumbet — i. zedoara.
Girsue. i. qd̃dã genus tuberum ⁊ fungoꝛum.
Gir — i. calx.
Gisasteras. i. creta argẽti: ⁊ est gessamia.
Gisasteros — idem quod supra.
Gisa kimatis. i. lutũ lune: ⁊ est lutũ samiũ.

Gisapa.i.terra. Giscita idē qđ sup.
Gisamia .i.gessamia.
Gessastereos idē qđ supra.
Gisselimusiam.i.terra lune:vel lutum lune.
Gissefon .i.gessamia.
Gisbenet.i.medicina acuta vomitiua
Gisi .i.gisa.
Gisinterios .i.lumbrici trestres.
Giseritheras gleba est rubicūda. illa vero ē optima que sablonem ⁊ lapillos nō habet.

Cap.298.

Gischia ſm Dia. gleba est mūda ⁊ alba ⁊ lata ⁊ non valde candida: que defertur aliquotiens in patellis rotundis siue quadratis.hec efficaciter stringit cutē ⁊ extendit:⁊ ipaʒ splendidā fac.
Gitbia idē qđ supra.
Git agrimolatū.i.melanchiū:vel melanchie.vtrū ꝙ est nomen equiuocū ad cyminuʒ ethiopium:⁊ ad nigellā. Est aūt git nomen indeclinabile:qñqꝫ tñ declinat̄ hic git hui⁹ gittis.sed cyminū ethiopicum Dias.vocat gitter dicens:gitter est qđ ex segetibus crescit. ⁊ latine vocatur git. ⁊ est herba que in segetibus reperitur habens semen nigrū ⁊ minutū:⁊ illud est agrimolatū qđ cū frumento reperitur habens semen nigrū ⁊ minutū: ⁊ illud i medicina efficaciaʒ nō hꝫ. Est aliud git melanchium qđ latine vocatur nigella:cuius figurā ⁊ ꝓprietatē inuenies in.l.caruum.
Glicia .i.gliuiricia.
Glicoricia idē qđ supra.
Glicoriza idē qđ supra.
Gliquiricia idē qđ s̄. Gliaricia idē qđ s̄.
Glicus.i.sapa. Gligis.i.rapa.
Glitis idē qđ supra. Gli.i.balsamū.
Gligidis.i.peonia. Glissitide idē qđ s̄.
Glindis idē qđ supra. Glia.i.dulcia
Glicea .i.amara ꝑ cōtrariū
Glicisiden.i.peonia. Glissicide idē qđ s̄
Gliscida est proprium nomen confectionis: vt in alexandrino de cardica passione. ⁊ interpretatur gliscida dulce per antiphrasim.
Glikiside idē qđ supra.
Glicida idē qđ supra.
Gligida propriū nomen cuiusdam confectionis: ⁊ est gliscida.
Glibostoma .i.dulce stomacho.
Glis.i.terra tenax.vel glis.i.lappa. vel glis.i. aīal muri simile.vnde glis animal:glis t̄ra tenax: glis lappa vocatur.⁊ illud animal morat̄ in radice napelli:vt apparet in littera napellus.
Glicum .i.dulce.
Glimonium .i.pulegiū regale.
Glicitis .i.terra tenax.
Glisis .i.radix peonie.
Glissomargo.i.terra candida:⁊ ē creta fullonuʒ.
Glicos.i.sapa. Glicon.i.mustū.
Glitis.i.poligonia. Gliconus.i.pulegiū
Glian.i.dulce. Glien idē qđ supra.
Glitasmos .i.dulcedo.
Glikeon .i.dulce.
Glicia.i.confectio quedā:⁊ est gliscida.
Gliciaconum. .i.abrotanum.
Glicon.i.succus ligritie:⁊ est aliud ꝙ gliconium.
Gliconiū.i.mentastrū. alij dicunt ꝙ est camomilla.alij calamentū montanū vel fluuiale.alij pulegium.⁊ hoc concedo : nec mirandū si inter istos est discordia:quoniaʒ oīa ista quasi vnā v̄tutem hñt.
Glicolaniū aliqui dicunt ꝙ est cassia fistula. aliq ꝙ est canna mellis.aliq calamus aromaticus.
Glicoxio .i.muzum.
Glicus .i.sapa.
Glini .i.pupilla.
Glio .i.sordicies balnei.
Gnicus .i.cartamus.
Gnidij coco.i.mezereon:vel cocognidium.
Gnidium .i.atriplex.
Grison .i.aurum.
Griacclem .i.pip ethiopū.
Grilolocanna .i.atriplex.
Gri .i.balsamum.
Gripposis.i.vnguium incuruatio . vnde gripposis vnguium signum est ptisis.
Grippeos idē qđ supra.
Gumen .i.fermentum.
Gobara .i.mespila.
Globaraton .i.valeriana.
Globasis .i.cymbalaria.
Globasif idē qđ supra.
Gogillodorum.i.radix vnde fiunt scope: ⁊ sūt in modum palme.
Gogil .i.vsnee.
Gorgin.i.semen. vnđ gomorea.i.fluxus feminis.
Gogumā.i.eductiuum vel purgatiuum.
Gogestion .i.almea.
Gogustū. idem qđ supra.
Golema .i.origanum.
Golestrum .i.alexandrum.
Golefados .i.spargula.
Golie.i.genus tuber. Golioblos.i.platan⁹
Golibilos idē qđ supra. Goma.i.angulus.
Gomar .i.comarus.
Gomalios .i.rupis concauum.
Gomos.i.semen vel genus.inde gomorea.i.seminis fluxus.gogomogois interp̄tat̄ flux⁹:a gomos quod est genus:⁊ gois qđ est fluxus:q̄i fluxus humani generis.
Gomorea quid est.l.l.gomos.
Gomaris.i.cōfectiōibus liquidis quas mulieres faciunt ex quibus liniunt faciem.
Gomaris idē qđ supra. Gonficis.i.storax.
Gongilides.i.rape. Gōgilis idē qđ sup.
Gonalidas.i.rapas. Gōgolidas idē qđ s̄
Gobolidon .i.blaccebisantia.
Gon.i.colla. Gorab.i.coruus.
Gorasia.i.cerasa. Goras.i.ameos.
Goro.i.gorab. Goronab.i.melilotū.

Cap.299.

Goron ara.gre.coron vel cotū: latine vō cotū vl' būbax

Sera. libro aggre. capitulo goron. dixerunt quidã medici de kelbe q̃ cotũ nascit̃ inter eos in arboribus que sunt sicut arbores anti persicorum: et durant annis. xx. et est ex eo q̃ omni anno seminat̃. et idẽ auc. Aben mesuay: melius ex eo est nonũ: et qd̃ est plantatũ anno suo. **Posse. Sera.** Succus foliorum ei⁹ cõuenit fluxui ventris q̃ accidit infantib⁹: et semen ei⁹ cõuenit tussi. et est bonum pectori. et est ca. et hu. et oleũ ei⁹ cõfert lentiginibus faciei et pustulis calidis q̃ fiunt in facie: et facit augmentũ in spermate. **Dias.** ca.º coron. medulla semis ei⁹ calefactoria est. mollificat pectus: et prodest ad tussim. succus vero foliorum ei⁹ potatus fluxũ ventris infantiũ sistit. et est ca. et hu. cõplexionis.

Gorgone. i. garzone vel infans.

Gosalac. i. catapucia. Gosaliac idẽ qd̃ s.

Gosamon .i. gessamia.

Gosie. i. genus tuberum. Gosia idẽ qd̃ supra

Gosisur .i. vna demonis.

Glossa. i. lingua: inde cinoglossa. i. lingua canis. et arnoglossa. i. lingua agni: et est plantago. buglossa i. lingua bouis. hypoglossa. i. lingua eq̃ vel bubali

Gossos idẽ qd̃ s. Glossa. i. interptatõ

Glomo. i. istrm rotundũ ligneũ qd̃ retinet̃ in ore vt teneat os apertum.

Gnonus narkasis. i. stupor mentis.

Gnosis. i. scientia: cognitio: intelligentia.

Gnoscica .i. sensibilia.

Grossi sunt fructus prime nationis qui sunt velut flores aliorum.

Grongus piscis omnibus notus.

Gnaril .i. stincus.

Cap. 300.

Guada vel fabucia grece ara. banua vel guadal: vel barna: latine vero pcelliones: et sũt vermiculi in humidis locis degentes: et in stercore multorum pedũ: q̃ tacti in pillulas cõpiscant̃: regnicole vocant eos faborolas. **Sera.** li.º aggre. ca.º barna. Barna. i. pcelliones. et est vermiculus vasorum aq̃ et cisternarum. et est vermiculus paru⁹ q̃ qñ tãgit̃ reuoluit̃ in seipm: et est viridis coloris. Et idẽ auct. Gal. vidi multos ex medicis q̃ vtunt̃ eo oĩ anno in dolore auriũ: q̃cũq̃ de eã cõtingit. Et ppt hoc vr̃ mihi q̃ aliqñ curent eos: et aliquando nõ ceant. **Dias.** ca.º guadai. Guadai. i. pcelliones: et sunt vermiculi pusilli qui repiunt̃ sub vasis aq̃rum et cisternis: q̃ qñ tangunt̃ reflectunt̃ et fiunt rotundi. **Posse. Sera.** auct. Dias. qñ sumit̃ de eis in potu cõuenit strangurie: et ictericie. et qñ terunt̃ cũ melle et linit̃ cũ eis: cõfert squinantie et relaxationi vulue. et qñ terunt̃ cũ oleo rosarum et buliunt in cortice granati: et distillat̃ ex hac medicina in aurem conuenit dolori eius.

Guadal idẽ qd̃ supra.

Guadebnegi est species ophthalmie.

Guarascen. i. turtur: vel palumbus siluester.

Guarsen idẽ qd̃ supra. Guasnen. i. foliũ nili

Guiastemabras. i. stellio Guastẽ idẽ qd̃ sup.

Guada est herba facta sicut cinoglossa: q̃ orit̃ in loco pingui: de cui⁹ succo tingit̃ blaueum.

Guassima. i. basilicõ demõis: et ẽ basilicõ eutaticõ

Guaita est ppriũ nomen loci.

Guadez sunt quedã vene spatulares: et est vena q̃ tendit̃ sup spatulã: ex qua orit̃ cefalica.

Guada. i. conchylium vel ostracum. Ca. 301.

Guas ara. grece vero et latine pruna. **Jo. mes.** ca.º de prunis. Pruna alia sũt alba: alia citrinalia rubea: alia nigra. Et ex eis q̃dã sũt muza: q̃ sũt ad alterandũ magis. q̃dã dulcia: q̃ sũt ad soluendũ ventrem magis: et oĩa alterant et solutionẽ faciũt: plus tñ et minus. Damascena vero et armena in oĩb⁹ illis sunt fortiora: et humida qdẽ plus faciunt illud q̃ sicca et sicca minus corrũpunt̃ in stomacho q̃ humida sunt eiz humida ad corruptionẽ et putrefactionem cõuertibilia. dulcia sunt inter ca. et fri. declinãt tñ ad latus frigiditatis: et sunt humida ĩ secũdo gradu. Muza vero fri. sunt in pncipio. ij. Et alia quidẽ sunt lauatiua et refrigeratiua et lenitiua. Recti⁹ cũ q̃ miscent̃ et addit earum opationi sunt tamarindi et pprie secundũ modos infusionis notos: et cassia fistula: et tereniabim: et viole cõdite: et silia. Et fit cũ aq̃ earum syrup⁹ iuuamenti noti. Et ex carnib⁹ fit electuariũ bonũ. Armeni q̃q̃ arborẽ prunorum pforant subtilẽ in longitudine palme: ex duab⁹ vel trib⁹ ptib⁹: et intermittunt frustra scamonee: et sigillant luto. et sunt fructus illi⁹ arboris solutiui sufficient̃: et faciũt sophisticatões alias ĩ arborib⁹ alijs **Posse. Jo. mes.** Solutiõe educunt choleram et dant̃ in egritudinib⁹ cholericis: et alterãt maliciam earum: et soluũt maliciã ex q̃ fiunt: nocent tñ stomacho: et sunt pauci nutrimenti. Dosis aq̃ earum potio est circiter librã. **Dias.** ca.º de prunis. Prunum recens ventrem soluit. stomacho 3riũ iudicat̃. sz oẽ hoc incomod celeri⁹ digestionẽ finit. sicca nõ tantã maliciã prebent. quidã sicca cocta aluũ stringere existimant: quod Gal. nõ imerito falsum esse contẽdit. Quis enim nesciat ex passo discocta vel mulsa solutõem ventris operari: maximeq̃ perficeret si decoctum ipm cui succus admixtus est sorbetur. facit tamẽ ipe suas differentias diuersi generis in prunis: vt siriaca tñ putet minus aluũ mouere: eo q̃ sint stipticiora. hispana vero plus soluere q̃ sint dulciora ex omnibus prunis que maiora et lata sunt. Jõ quoq̃ tenera et digestionis faciliora et ventrẽ molliendo accomoda presumit: minoribus omnia in esse contraria. Et est agreste prunnm austerioris fortiorisque virtutis. hoc siccum etiam dysenteri cos certũ est adiuuare. gũmi hui⁹ arboris potatu calculos frangit. cũ aceto tritũ ac illinitũ faciei lichinas optime purgat et curat. aqua in q̃ folia pruni cocta sunt gingiuas et vueã et silia os colluẽdo defendit. Sed in vino decocta vehementi⁹ psunt

Radices itēq3 cortex eandē stipticā hñt ptātez q̄ i folijs est cōstituta. Sera. hec eadez dicit que sunt dicta fm Dias.
Gualdel guisti .i. hypoquistidos.
Guauses ē aīal qōdā hñs sāguinē: ⁊ est stellio.
Guasse mābras idem quod supra.
Guariscen est genus columbe.
Guardalbia .i. bubulcus caninus
Guarum idem quod supra.
Guate quid est. l. l. tarax.
Guassembra idem quod supra.
Guasen est illud qđ appet in pn̄ᵒ morphee vel le p̄ in loco vbi oritur.
Guasman. i. foliū nil. Guausac. i. galbanū
Guardengi. i. ophthalmia.
Guatigi .i. vulnᵘˢ qđ fit pforando.
Guesines .i. tristicia sine cā.
Guesmetū. i. nuces cuiusdā arboris eq̄les fere in longitudine q̄ vsq3 ad mortē dormire faciunt.
Guesges. i. qñ hō loquit̄ solus sine causa.
Guezitatū .i. punctio.
Guers. i. lapis qui inuenitur in felle bouis.
Guecitarum idem quod supra.
Guedegi sunt vene guides.
Guides idem quod supra.
Guidem vel guilbē .i. pisa legumen.
Guidelarus .i. castoreum.
Guire arsamac. i. viscus piscis ⁊ esillicos piscis.
Guiti. i. costi. Guidiū. i. cocognidiū.
Guulub .i. muscus arboris.
Guiri. i. kist. ij. Guululub: idē qđ s̄.
Guufulon. i. barba siluana. Gubera. i. mespilla.
Gubeira idem quod supra.
Guca .i. affodillus.
Gucaras ē q̄dā pars corpis.
Gucta miconis. i. gūmi papaueris: ⁊ est Guactaa alij xicorallam vocant.
Gulac. i. soldana. Gulazi: idē qđ s̄.
Gulasion .i. rupis concauum.
Gumera est qđdā epithima qđ efficit̄ in facie ad ipaz colerandā. istud vocabulū ponit̄ ab Alman sore in tractatu quinto.
Gumililel meletū. i. gūmi amigdalarum.
Gūmi vitis quid est. l. l. barim.
Gūmi albotin .i. lacca.
Gūmi medicine .i. ex amigdala.
Gūmi cirinaicū. i. gūmi laxar: ⁊ est assa fetida.
Gūmi prunorum quid. l. l. guas.
Gūmi babylonie. i. gummi arabicum.
Gūmi arboris gariofilor̄ est sil'e in virtute gummi albotin: vt apparet in. l. barmufel.
Gūmi de linu quid est. l. l. siccāma.

Cap. 302.

Gummi arabicū latine: arabice vō sanigliarabi. Sera. lib. aggre. caᵒ. sanigliarabi. sanigliarabi. i. gūmi arabicū: ⁊ est gūmi qđ rpit̄ sup arborē acacie: sicut alie gūme q̄ arbor noīat̄ angailē. ⁊ meliᵘ ex eo est qđ est ex hac arbore sil'e vmiculis i figura sua. ⁊ color eiᵘ est sicut vitrū cl.. ⁊ nō h3 lignū. 2ᵐ vero post ip3 est albū: s3 illud qđ est sil'e sordiciei rasine pini est malū: est frī. ⁊ sic. auc. Gal.

Posse. Sera. auc. Gal. vna est v̄tus eiᵘ q̄ desiccat: ⁊ alia eiᵘ virtus est q̄ cōglutinat: ⁊ aufert aspitatē: ⁊ frangit v̄tutes medicinar̄ acutar̄: ⁊ lenit aspitatē pectoris ⁊ stringit ventrē: ⁊ fortificat intestina. ⁊ meliorat ossa fracta qñ fit emplastrū cū eo: ⁊ cōuenit malignitati vlcer̄ pulmonis. Et auctoritate habix dicē q̄ est hu. par̄: ⁊ retinet ventrē qñ nimis fluit: ⁊ cōglutinat intestinū in q̄ est tenasmon. ⁊ cōsolidat ossa fracta qñ fit emplastrū cū eo. ⁊ sedat tussim qñ retinet̄ i ore: ⁊ trāsglutit̄ qđ inde soluit̄: aut si miscet̄ aliqbᵘ medicis cōferentibᵘ ad tussim ⁊ vlceribᵘ pulmōis qñ bibit̄ ex eo. duēit ophthalmie ⁊ rectificat medicinas laxatiuas qñ miscet̄ cū eis ⁊ phibet acuitatē ear̄: ⁊ frangit vomitū q puenit ab eis. Et q̄ntitas dosis eiᵘ ad tussim ⁊ ad retinendū ventrē aureᵘ. i. Et qñ miscet̄ cū alijs medicinis ē aurei. v. Bulcasim Ebē Abē azarin li. q dr̄ seruitor: forma assandi gūmi arabicū est hic. oēs alias gūmas: q vult assare gūmi ara. o3 q̄ frāgat illud in frustra ad magnitudinē orobi: d. inde accipiat patellā ⁊ calefaciat eam ⁊ auferat ab igne: ⁊ ponat sup eā gūmi ara. ⁊ misceat bñ sine intermissione donec albescat: et si nō albescit prima vice iter̄ calefaciat patellā vt prius donec fiat album. ⁊ eodem mō fit ex alijs gūmis.
Gūmi saracenicū idem quod supra.
Gūmi dragantū est gūmi cuiusdā arboris que dicitur ascudel: p quo. l. l. achantes.
Gūmi simpl'r platū d3 itelligi gūmi arabicū.
Gūmi oliuar̄ quid est. l. l. cait.
Gūmi cetafie quid est. l. l. cetafie.
Gurum .i. puluis molendini
Gurgulos .i. ifirmitas gutturis
Gurlumon .i. mentastrum.
Gusane est quoddā genus fungor̄: qđ exsiccatur3 coartat̄ sicut cartilago.
Gasame idem quod supra.
Gusia est quedā cōfectio liquida qua3 mulieres faciunt ad liniendum faciem.
Gusma idem quod supra.
Guzema est flos herbe q̄ affert̄ de barbaria q̄ saracene vtūt̄ i aqs balneor̄: ⁊ est odorifera satis: hanc herbā tuneci vidi abundanter.
Gucenis gabor̄ .i. tamarindi.
Guzia. i. cōsolida minor. Guzian: idē qđ s̄.
Guziafilon. i. cataputia minor.

Cap. 303.

Galungen ara. latine galanga. Galāga ca. ⁊ sic. ē i 3ᵒ. gradu. Alij dicūt galāgā eē arborē: alij fructū. Dias. autē dic̄ q̄ sit radix q̄ repit̄ circa arbores pedez i psia: qđ p3 ex eo q̄ h3 iteriᵘ radicē q̄dā: ⁊ ēt t̄ra adhēt ei. pōt autē fuari p duos ānos. Est āt eligēda sbrussa: ⁊ ī sua manerie pōderosa: ⁊ ēt acutū hñs saporē: q̄ alba ē ⁊ lenis multu3 ⁊ fere nullū h3 saporē: ⁊ que est forata ⁊ facile in puluerem soluitur: abijcienda est.

ṽtutē h₃ cōfortandi ex aromaticitate ⁊ dissoluendi: ⁊ cōsumēdi ex q̄litatib⁹. solet aūt sophisticari ex admixtione iunci habentis radicem tortuosaꝫ: ⁊ etiā ex admixtione bistorte. dignoscitur autem: q₃ iunci radix insipidū vel salsū h₃ saporē: bistorta punticū: galāga v̄o aromaticū ⁊ acutū. Alij sophisticant h̄ mō: pulverizant optimū galāga ⁊ pip cōficiūt cū aceto: ⁊ īponūt radicē iunci p noctē: ⁊ efficit̄ acuti saporis: s₃ dignoscit̄ q₃ interi⁹ insipidi saporis est: galāga v̄o acuti. **Sera.** li. aggre. ca. galūgē langa. Galungen. i. galanga: est vena in grossitudine cassie lignee: ⁊ cortex ei⁹ est rube⁹ interi⁹ purulent⁹ defert̄ ex syri: est ca. ⁊ sic. in 3. gradu. **Posse.** ad digestionē cōfortandū ⁊ doloreꝫ stomachi ex fri. cā vel ventositate det̄ vinū decoctōis ei⁹: ad cerebrū cōfortandū narib⁹ applicet̄: ꝯ cardiacam passionē ⁊ syncopim det̄ puluis ei⁹ cū succo plantaginis. cōtra fetorē oris accipe galangā ⁊ coque in vino: ⁊ postea det̄ patiēti ad modū syrupi quolibet mane ⁊ remouet fetorē oris. Sera. est faciēs odorē bonū: ⁊ cōuenit phlegmaticis ⁊ hūiditati q̄ gn̄at̄ in stomacho: ⁊ facit digeri cibū ꝓpter suam calefactionē: ⁊ pp suā dissolutionē ī phlegmate: ⁊ cōucit colice: ⁊ facit odorē oris bonū ⁊ calefac̄ r̄nes ⁊ cōmouet spma. Et qn̄ frustrū ex ea tenet̄ ī ore facit eructuationē magnā: vn̄ cōuenit stomacho ⁊ digerit cibū antique mā̄e: ⁊ cōuenit frigiditati renū. Et idē auct. Aben mesuay est ca. ⁊ sic. in 3. gradu: ⁊ est cōueniēs hn̄ti colicā ex ventositate nā frāgit oēꝫ vētositatē: ⁊ ꝯducit hn̄ti eructuatiōes acetosas.

Cap. 304.

g **Lucten** grece: ara. xire: latine gūmi vel colla. Colla alia est ex intestinis pisciū: ⁊ dr̄ grece ixiocolla. alia ex corijs q̄drupediuꝫ: ⁊ hec vocat̄ taurocolla apud Dias. ⁊ vtrūq₃ ē glucten. ⁊ est aliud glucten qđ dr̄ sarcocolla eo q₃ carnes gluctinat: ⁊ ē ixillocolla eo q₃ lignū gluctīat. vn̄ iticolla ⁊ taurocolla pōt vocāi ixillocolla. Itē aliud est glucten auri: qđ dr̄ chrysocolla: ⁊ ē duorū modoꝝ. Nā aliud est aurifabroꝝ: et ē naturale qđ fodit̄: et vocat̄ borax latine: grece viscollos vel chrysocolla: et arabice michar. aliud est artificiale qđ fit cū vrina infantiū: et de vtraq₃ loquūt̄ Auic. et Dias. vn̄ ꝺ aurigluctine nāli et artificiali cōplete inuenies in. l. chrysocolla. Et est aliđ glucteu auri qđ est pictoꝝ: et est aromaticū: vt Aui. ca. de q̄ auꝝ adhēt. S₃ sciēdū q₃ qn̄ ponit̄ gluctē absq₃ determinatōe oꝫ ītelligi mastix qm̄ excedit in bonitate oīa gluctina: vt appet in. l. mescebe auctorita. **Gal.** vij. sim. phar. c. colla. Colla em plastice est et stiptice ṽtutis quibuscūq₃ cataplasmet̄ piculis. **Sera.** **Dias.** ca. sarcocolla taurocolla eligenda ē limpida et mūda et lucida. nigra vero inutilis est. **Posse.** **Dias.** taurocolla cū aceto soluta ꝫernas limpidat et mūdat lepras. īposita vstionibus pustulas ebulire nō ꝑmittit. cū aq̄ tepida soluta et supuncta diuersas res in se coherē facit. vulnera melle ⁊ aceto soluta stringit. s₃ iticolla bona est q̄ fit in ponto alba et grossa et nō ꝑtusata: citi⁹ se soluēs: emplastris cephalicis necesse ꝑmiscet̄. s₃ chrysocolla miscet̄ cū cōfectionib⁹ que multū limpidant.

Glubie. i. faseolus. Grunc⁹. i. cuscute
Grubum i. herbum.

Sequitur de. h.

Halcena	.i. limacina.
Haacon	idē quod supra.
Haage	.i. ebur.
Haalebi	.i. solatrū.
Haalebin	idem quod supra.

Cap. 305.

h Aeir siue haiese ara. latine ṽmis serici **Sera.** li. aggre. ca. haeir. Haeir qn̄ ṽmiculus texit setā sup se: et facit coopturā et dimittit̄ donec pforat illā telā: egredit̄ inde deuenit ad h̄. Abriscen et ken: ⁊ qn̄ dimittit̄ in sole donec morit̄ ṽmis deuenit inde seta: et est ca. et sic. cū tpamēto. **Posse.** est bona cordi: ⁊ cōfortat sp̄aꝫ ⁊ totalitatē ei⁹ ⁊ clarificat sanguinē: ⁊ ꝑpt h̄ ponitur in medicinis cordis: ⁊ p̄cipue in diamusco. Et qdā cōburūt eā vt possit facili⁹ teri ⁊ meli⁹ pulverizari ꝑpt desiccationē: ⁊ qbusdā nō vr̄ h̄ faciendū ne amittat ṽtutē suā: s₃ faciūt eā incidi subtil'r ⁊ terūt eā cū margaritis ⁊ karabe ⁊ corallo ꝑprie ⁊ sic terit̄ facile. ⁊ qdā sūt q extrahūt ab ea ṽtutē. **Auic.** de virib⁹ cordis dicit q₃ seta cōfortat cor. Bulcasim Eben Aben azarin li. q dr̄ seruitor. forma cōburendi setā q̄ administratur in electuarijs hec est: Accipe setā nouā q̄ carꝫ tinctura: ⁊ pone ipāꝫ in olla noua: ⁊ pone ollā sup ignē ⁊ fac sub ea ignē leuē. vel pone eā in furrio panis: ⁊ nō oꝫ vt adurat̄: s₃ solū assetur ita q₃ possit teri.

Haeris idē quod supra.
Hae. i. arbor draganti ꝑ q̄. l. l. achantos.
Hae .i. indicus.

Cap. 306.

h **Aerinia** ara. gre. haerma: latine piperella. **Sera.** li. ca. haerinia. Haerinia i. piperella: ⁊ est in figura sicut piperis minoris figura nisi q₃ ē in colore suo citrina. Et sunt in ea due ṽtutes ꝯrie sicut frigiditas ⁊ caliditas. Et idē auct. Aben mesuay haerinia est granū puū min⁹ pipe: ⁊ est in eo citrinitas pauca: ⁊ est odoriferū: cuius odor est sicut odor ligni aloes: est ca. ⁊ hu. ⁊ est ī eo abstersio.

Haerima idem quod supra.

Cap. 307.

h **Aid** ara. vel hesa: latine ferrum. Ubi sciendū q₃ ferrū ferrugo ⁊ squama ferri eiusdē sūt ṽtutis et opationis: s₃ ferrugo ca. est ⁊ sic. cōplexionis in secūdo gradu. S₃ attēdēdū q₃ aliud est ferrugo: et est aliud squama ferri. squama ferri est illđ quod

latū ⁊ tenue euolat p ꝑcussionē. ſ; ferrugo eſt illō qd̄ p decoctionē liq̄fit ⁊ ſepat̄ a ferro. h; ãt ṽtutē diſſiccādi ⁊ extenuandi. **Posse.** ad extenuationē ſplenis valet vinū in quo ferrū candens extinctū fuerit: multuʒ eniʒ ſubtile eſt. Cōtra opilationē epatis ⁊ ſplenis ex longo tēpoꝛe det̄ patienti puluis ſubtiliſſimus ferruginis q̄ātitatis.ʒ.v.cū vino calido. vomitū etiā in multa q̄ātitate ꝓuocat: ⁊ etiā ducit vſq; ad moꝛtē. vñ cuʒ ipo in potu dʒ dari aq̄ in q̄ lapis magnes tota nocte iacuerit: ⁊ puluis cū aq̄ cocta det̄. reprimit enī violentiā eius ⁊ ſiſtit vomitū reſtantē. **Dias.** Cōtra emoꝛoidas puluis ferruginis: ⁊ ſquame ferri ſubtilis efficit̄ cū ſucco tapſibarbaſſi ⁊ bōbace intincta ſi ſupponat ſibi patiens optimū eſt. Cōtra tenaſmonem ex cā ca. ſquama vel ferrugo optime calefiat vt candens fit: poſtea aſpgat̄ aceto: ⁊ rcipiat patiēs fumū p iferioꝛa **Sera.** li. aggre. ca. baid. Ferrugo ferri eſt ſtiptica ꝙ qñ fit cū ea naſcale abſtringit fluxū antiquū matricis. Et qñ bibit̄ ꝓhibet impgnationē. ⁊ lenit̄ cū ea ⁊ aceto ſup eriſipillā ⁊ bothoꝛ ⁊ aufert eā. cōfert panaritio ⁊ vngule oculi ⁊ aſpertati palpebrarū ⁊ emoꝛoidibus: ⁊ reſtringit gingiuā. Et qñ linit̄ cū ea ſup podagrā cōfert. Et facit oꝛiri capillos in alopitia. Et aqua in q̄ extinguit̄ ferrū candens aut vinū cōfert fluxui ventris ⁊ vlcerib⁹ inteſtinoꝝ: ⁊ duriciei ⁊ tumoꝛi ſplenis: ⁊ colice paſſioni: ⁊ fluxui qui fit a ſtomacho. Naʒ coꝛroboꝛat ſtomachū relaxatū ⁊ debilitatū: ⁊ maxime a colera. ſ; ſcoꝛia ferri ⁊ bactitura ferri h; ṽtutē ſilēm eruginis eius niſi q꞉ eſt debilioꝛ ea. Et qñ dat̄ in potu cū ſquingibin reſiſtit veneno plāte que dr̄ acoitū. Et idē auct. gal. oīs ſcoꝛia diſiccat deſiccatione foꝛti: niſi q꞉ ſcoꝛia ferri ē debilioꝛ aliis. Et qñ teris eā cū aceto ⁊ ꝑcoqs fit medicamen qd̄ deſiccat ſaniē que fluit ab aure antiquā. Et qñ extinguit̄ ferrū candēs in aq̄ fit aq̄ illa ſiccatiua: ꝓpter hoc cōuenit groſſiciei ſplenis. Et extinguit̄ in vino: ⁊ cōuenit vinuʒ illud hydropiſi ⁊ dyſenterie ⁊ colice paſſioni ⁊ doloꝛi ſtomachi. ⁊ idē auct. Raſis. Iā vō cognouimus p expientiā ꝙ cōuenit fluxui vrine ⁊ menſtruoꝝ: ⁊ ꝯuenit egreſſioni ani ⁊ diſtillationi vrine qñ diſtillat̄ inſenſibiliť ⁊ auget libidinē. Bulcaſim Ebē Abē azarin li. qui dr̄ ſeruitoꝛ. Modus purgandi limaturā ferri eſt iſte oʒ ꝙ eligat̄ limatura ferri pura cū q̄ nō ſit admixtio alicui⁹ ſicut eris aut plūbi aut vitri. ſi eiʒ daret̄ in potu alicui occideret. ponat̄ ḡ de ea q̄ātum vis in vaſe mūdo: ⁊ ꝓijciat̄ ſup ea paꝝ aceti ⁊ ponat̄ ſub ſextario mundo: ⁊ ponat̄ iteꝝ ſup ipm. ſ. ſextariū coꝛiū aliqd̄ ⁊ dimittat̄ ad minus ſeptem dieb⁹: ⁊ p⁹ extrahe: q꞉ inuenies coloꝛē ei⁹ ſicut ʒinziar: deīn deſicca eā ⁊ tere. Et ſunt ḡ abluunt eā cū aq̄ dulci ⁊ aceto ⁊ colant p pannū ⁊ dimittūt ſub ſereno quouſq; putreſcat: deīn abluūt eā cū aqua dulci ⁊ reponūt. Et ṽtus ei⁹ eſt ꝙ cōuenit illis q̄ꝝ coloꝛ faciei eſt croce⁹: ⁊ facit ipinguare coꝛpus. Modus aſſandi ſcoꝛiā eſt ille: terat̄ tritura groſſa ⁊ ponat̄ in aceto vel rob: ⁊ p⁹ extrahat̄ ab eo ⁊ exſiccet̄ ⁊ aſſet̄ ſup prunas ⁊ reponat̄. Modus abluendi ſcoꝛiā ferri eſt ille: oʒ ꝙ abluat̄ añq̄ aſſet̄: ⁊ poſt etiā abluat̄ ſicut diximus in tucia.

Haiet i. ſerpens.

Haur romi quid eſt. l. l. electrum.

Haurum idem quod ſupra.

Cap. 308.

Hauser vel hauſoꝛ. Aui. in. ij. li. capitulū facit qd̄ ſcribit̄ hauſuꝝ: ſ; ī ara. eſt hauſer. ⁊ hauſoꝛ ē lacticiniū qdd̄ā: ⁊ nō eſt tax⁹ vt qdā dicūt: vł ſpecies eius ſub cui⁹ vmbꝛa piclitant̄ doꝛmientes: vt Dias. dicit. Nā hauſoꝛ eſt lacticiniū: ⁊ taxus ē arboꝛ magna ⁊ vmbꝛifica. **Sera.** li. aggre. c. hauſoꝛ. Hauſoꝛ eſt planta hñs lata folia: ⁊ naſcit̄ in vno tpe anni. Et h; cōcauū qd̄ egredit̄ ab oculis ramoꝝ ſuoꝝ ⁊ a locis floꝝ eius. Et colligunt ab eo hoīes rē cōuenientē: ⁊ ſucco ei⁹ ē amaritudo: ⁊ egrediunt̄ ab ea mala ſicut teſticuli cameloꝝ. Et egredit̄ ab illis pomis q̄dā res adurens: ita ꝙ nō pōt fieri cauteriū cuʒ re melioꝛi ea. Et implent̄ ex ea culcitre: ⁊ puluinaria: ⁊ noīatur etiā arboꝛ eius coherea: ⁊ qñ incidunt̄ folia hauſoꝛ emittit tunc lac qd̄ colligit̄ in menſe madij: et ponūt in eo coꝛia ⁊ nō remanet pilus in eis: ⁊ vnū vas implet̄ ex duab⁹ impſſionib⁹: ⁊ lignuʒ hauſoꝛ eſt leue groſſū rectū pulchꝛū ⁊c̄. Alius hauſoꝛ eſt vna ex ſpeciebus titimalli.

Cap. 309.

Hausis vel huſch ſiue baſigara. grece ⁊ latine Rannus. **Sera.** li. aggre. ca. hauſis. Hauſis ſiue baſig eſt planta q̄ naſcit̄ in vallib⁹. Et ſūt ei⁹ tres ſpēs. vna h; ſtipitē rectū ſpinoſū ſicut arboꝛ q̄ dr̄ alcbiſialich: ī ramis ⁊ ſpinis ei⁹: ⁊ folia ei⁹ ſūt oblonga hñtia hūiditatē viſcoſā q̄ adhēt manui. Scōa eſt foꝛtis alba plus q̄ ipa. Tertia h; minoꝛa folia q̄ ipa ⁊ latioꝛa: ⁊ declinat paꝝ ruboꝛi: ⁊ rami ei⁹ ſunt longi. longitudo ei⁹ eſt bꝛachij vni⁹ ⁊ eſt ſpiſſioꝛ alijs: ⁊ eſt debilioꝛ ſpina vō eius eſt acutioꝛ: ⁊ fructus eius eſt lat⁹ ſbtilis: ⁊ eſt velut in vaginis ſicut herba q̄ dr̄ ſachidalion. ⁊ idē auct. Gal. qd̄ adminiſtrat̄ ex ranno ſunt folia eius dū ſunt recentia. Et virtus ei⁹ eſt q̄ infrigidat ⁊ deſiccat in ſecundo gradu. Dias. ca. de rāno. Rānus frutex eſt ḡ circa hoꝛtos naſcitur hui⁹ virge ſūt lōge ⁊ ſpinoſe: folia h; pinguiſſima lōga ⁊ leuia. Eſt ēt alia rannus coloꝛe hñs ſubalbidum. ⁊ 3ª hñs coloꝛē ſubꝛufuʒ: ⁊ ṽgulas lōgas cubitis. v. ⁊ plus he ſpinoſe ſunt ⁊ minā hñt ṽtutē: ei⁹ ſemē latū ē ⁊ tenue: ⁊ i folle recluſū ſic aſſodili. **Posse.** **Dias.** oīuʒ ſpērū ranni folia cataplaſma tib⁹ adhibita ignē ſacrū coꝛpis ꝓhibēt. **Sera.** ṽt⁹ rāni eſt q̄ curat foꝛmicam et heriſipillā q̄ ē tpe caliditatis. vñ qñ fit emplaſtruʒ cū folijs ei⁹ curat heriſipillā ⁊ foꝛmicā. ⁊ dicūt aliḡ ꝙ qñ rami eius ſuſpendunt̄ in oſtijs ⁊ feneſtris ceſſat operatio arboꝛis eoꝛum.

Hauroch i. celidonia.

Hanruch .i.curcuma
Hauterion .i.bacurion
Hausab quid est.l.l.seitarag
Handen .i.lignū aloes
Haukeb .i.aquila

Cap.310.

h **Andeb** siue handhel ara.gre. coloquītida:latine vero cucurbita alexandrina vel cucurbita deserti. **Sera.** li.º aggre.ca.º haudeb.i. coloquītida est plāta que emittit ramos ꝛ folia extensa sup terrā silr̄ia folijs ꝛ ramis cucumeris domestici:ꝛ hꝫ fructū sup terrā rotundum silr̄em pile:mediocris magnitudinis: ꝛ folia eius sunt habentia scissuras ꝛ amara.fruct⁹ vō ei⁹ colligendus est qñ color eius mutat̃ ad citrinum.Et idē auctoritate habix:colognt̄ida est melon agrestis:ꝛ colligit̃ ea que est viridis cū incipit cōdensari rosa sua:aut qñ ipa hꝫ aliquid viriditatꝭ: qm̄ modicū ex ipa occidit: ꝛ ꝓprie illa que repitur sola in arbore sua occidit potantē se sine dubio:qm̄ qñ dat̃ ex pulpa eius facit tortiones fortes:ꝛ facit euomē vomitu forti:ꝛ inducit tenasmonē ꝛ anxietatē aī:ꝛ coartationē anhelitus ꝛ frequentiā eius ꝛ syncopiꝫ: ꝛ frigidū sudorē:ꝛ fortasse interfic̄ sic̄ dixi. dꝫ g̊ colligi cū est maturus in mense septembris:ꝛ est cal.in tertio gradu : sic.in secūdo. **Dias.** ca.º de coloquintida.i. cucurbita agrestis quā mlr̄ti Sitiā amarā vocāt:hastas ꝛ folia hꝫ sup terraꝫ silr̄es cucumeri nr̄o q̄ folia incisa sūt ꝛ gustu amara.fructus eius rotundus vt pilaqui colligendus est in maturitate cū colorē variauerit. **Jo.mes.** ca.º de coloqntida:Coloquintida quā pſes vocāt cucurbitā deserti q̄ nascitur in planta:quā etiaꝫ fel terre vocant : eo ꝙ ī toto ambitu hortus est:interficit herbas: ꝛ est q̄si venenū eis.vñ vocant eaꝫ arabes necem plantaꝝ. ꝛ eiu⁹ folia sunt ampla pilosa: ꝛ extendunt̃ rami ei⁹ sup faciem terre:sicut extendit̃ cucurbita ī terra sup quaꝫ iacet.Duoꝝ ē modoꝝ:mascul⁹ ꝛ feīa ꝛ ex eis mascul⁹ est sup quē nascit̃ sic̄ lanugo: ꝛ ē grauis cū duricie ꝛ asperitate attinēs nigredini.ꝛ laudat̃ ex eis femīa:ꝛ ꝓprie hñs ꝓprietates bonas vt sit coloquintida grossa:ꝛ q̄to grossior ꝛ leuior tanto melior:ꝛ sit alba laxa leuis ꝛ cōplete maturitatis: cuius ps eius īterior est pulposa laxa ꝛ alba ꝛ leuis ꝛ vehemētis albedinis: veꝝ que nō est cōpleta ī maturitate mala est. cōtristat.n.suscipiē tem illaꝫ:ꝛ ventositatē cum difficultate facit: ꝛ soluit supabundanter ꝛ solutione educit sanguineꝫ ꝛ fortasse interficit. Et cū sigillatur ex toto germīe plante vt nascatur coloquintida vna est illa ꝑnitiosa ꝛ mala:īmo est venenū. Et cū in tota regione nō est nisi planta eius : vna p se nascens est mala. Et que nascitur in terris fortibus et puluerulētis aut iuxta loca reptiliuꝫ:aut in locis thermaꝝ coloquintidas facit minores:ꝛ sunt silr̄ male. que aūt nascitur in terris laxis ꝛ arenosis ꝛ liberis est illa que eligitur.Et cū extrahit̃ pulpa eius ipa debilitat eā.tps aūt collectōis eius est autūnus: ꝛ ꝓprie dū iā citrinescit:ꝛ remouet̃ ab ea viriditas: ca.est sic.cōplexionis ī tertio gradu: ꝛ est cōposita ex ꝑtibus igneis ꝛ terreis adustis: ꝛ est solutiua attractiua supfluitatū:attractiua est ꝛ a remotis multū ꝛ est resolutiua incisiua abstersiua.Quatuor sunt que debent corrigi in ipa.Nocet eniꝫ cordi stomacho ꝛ epati:ꝛ est cōturbatiua subuersiua visceruꝫ faciens opationes difficiles:ꝛ apit orificia venaꝝ aptione sanguinē fluere faciente: ꝛ opatur id vehementius q̄ꝫ aloes ꝛ excoriat vias.Emendat̃ eiꝫ primū ꝛ secundū nocumentū ex ea miscendo ei ex medicinis cordialibus ꝛ stomaticis ꝛ epaticꝭ:que meliorare possunt cōditionē eius : sic̄ additur ei mastix ꝓprie ꝛ gallia ꝛ silr̄ia. Et emendat̃ tertiuꝫ ꝛ quartū nocumentū eius cū rebus acquirētibus ei viscositatē ꝛ glutinositatē:ꝛ remouētib⁹ ab ea serositatē:ꝛ cito eā lubricare facientibus:sicut est dragantū ꝓprie ꝛ bdelliū ꝛ gūmi ꝛ mastix ꝛ silr̄ia ꝛ dicit Gal.fiunt aūt ex ea ꝛ laudano ꝑtes sumendo equales post fricationē eius cū oleo rosaꝝ pillule:ꝛ sunt bone ꝛ sane ad ea que oꝫ. Modus rectificationis eius secundū ꝙ narrauit filius serapionis:infundat̃ pulpa eius in aqua mellis ꝛ ꝓprie decoctionis mirrhe:ꝛ exsiccet̃ post illud: ꝛ terat̃ vltima cōtritione:ꝛ administrat̃ cuꝫ aqua mellis p̄dicta.Modus rectificationis eius ex inuentione nr̄a: incidat̃ in minutissimas ꝑtes cū incisorio:ꝛ īuoluat̃ subtili īuolutione cū glutine dragāti aut bdellij : ꝛ exsiccet̃ :ꝛ cōterat̃ post illud vltima cōtritione: ꝛ fiant trocisci cū pauco mastice resoluto in oleo rosaꝝ vel laudano:vel cū aqua mellis. hec enim ars facit illā sine molestia. Et scias ꝙ ō decoctione rē cōpletā sustinet. Et dicit fili⁹ gezar nō oꝫ vt multū terat̃: vltima eniꝫ puluerizatio excoriat vias ꝛ venas.Et dicit fili⁹ serapionis oportet vt ꝑueniat̃ ad vltimū puluerizationis eius: aliter enim vlceraret viscera. Et mihi videt̃ ꝙ vltime puluerizata frangit̃ virtus a ꝑmixtione adiūctoꝝ ei:ꝛ ꝑtransit loca visceꝝ absq̇ impssione nocumentoꝝ in ipis.Et forte in ea in qua nō exquisite fit illud:ps tñ sensata adherens in villis ꝛ inuolutionibus eoꝝ apostemat ꝛ vlcerat. expelluntur aūt nocumenta ipi⁹ a corpore accipiendo aquam passulaꝝ cū oleo de amigdalis vel oleo nucū aut aqua mellis cū oleis p̄dictis. **Posse.** **Sera.** aucto. Galie. sapor est amarus fortis amaritudinis:ꝛ qñ sumitur nō facit opationē malā neq̇ ꝑiculosaꝫ qm̄ velociter egredit̃.Et qñ ponit̃ in clysteribus cōuēit sciatice ꝛ palysi ꝛ colice ꝛ laxat phlegma ꝛ humores crudos:ꝛ qñꝫ sanguinē. Et qñ fit cū ea nascale occidit fetū ꝛ ꝓuocat menstrua.Et qñ ipa cauatur ꝛ extrahunt̃ interiora eius:deinde inuoluitur circa ipam lutū: ꝛ ponit̃ in ipa acetū ꝛ calefit sup ignē:ꝛ fit cū aceto oris collutio:ꝛ aufert dolorem dentiū: ꝛ fit suppositoriū cū pulpa ei⁹: ꝛ laxat vētrē.Et dū color ei⁹ est viridis ꝛ ipa est recens ꝛ extrahitur succus eius:ꝛ fricat̃ sup sciatiaꝫ est iuuatiua valde. **Dias.** virt⁹ est ipi purgatoria: obulo vno accepto cum mulsa

mixto nitro z myrrha z melle cocto in modū ca/
tapucie bene purgat. ipe vero pile sicce tūse z mi/
xte: z clysteri adhibite sciaticis medicantur. para
lyticis sil'r prestolant' phlegma: z choleram depo
nūt. menstruis imperant. aborsum faciunt. dolorē
dentiū tollunt. Collyria exinde fiunt: que supposi
ta ventrē deponūt: viridis aūt succus supunctus
sciaticos curat. **Jo. mes.** solutione educit phlegma z humores visco/
sos: attrahens ipos a pfunditate mēbrorū. Et dic
humay: solutione etiā educit cholerā citrinā. z ei⁹
opatio extenditur ad neruorū iuncturas. Et dicit
Dias. nō efficit operationes in materijs que sunt ī
vijs de quibus sit curandū: z in materijs que sunt
in pfundis locis distantib⁹. Et eius posse magnū
est in mundificatione cerebri vel neruorū lacerto/
ruz pulmonis z pectoris. Et est medicina magna
egritudinū eorū: sicut est dolor capitis antiqui: et
dolor cranei: z emigranea difficilis: z epilepsia z
apoplexia. Et cōuenit egritudinibus neruorū om/
nibus z vertigini: z descensui aque ad oculos. z ē
res magni iuuamenti ad asma: z antiquā tussim:
z ad dilatationē anhelitus. z est eius opatio vino
sa ad dolorē iuncturarū z podagrā frigidā: z scia
ticā pprie secundū omnē modū administrationis
ei⁹. z in clysterib⁹ z collyrijs. z confert colice phle
gmatice: z inflatiue iuuamentū vltimū z hydropi
si. Et si supponat' in matrice occidit fetū. Et si ex
eo cū aceto forti fricet' morphea sanat eā: z simili
ter leprā: z elephantiā. z si euacuet' qd est in testa
eius z impleat' oleo: z buliat in cinere: z inungan
tur capilli denigrat eos: z tardat caniciē: z phibet
casum eorū. Et si distillet' de ea in aurē sanat do/
lorē eius z cōuenit sonitui in ea. z si impleat' ace/
to forti: z colluat' ex eo os post bulitionē ipius sa
nat dolorē dentis. Dosis est a kirat. vi. vsq ad. x.
hi aūt q sumunt eā timeant frigus z estum.

Cap. zii.

Aurifel. ara. vel haulacgach: grece salla: latine ve/
ro squilla vel cepe muris. squilla ē her
ba habens folia satis maiora lilio: z ex eius cepe
magno qd est in radice eius fit acetū squilliticuz.
Et latini vocant cepe muris qm̄ interficit mures.
Sera. li. aggre. cap. haurifel siue hapsel .i.
squilla auct. Gal'. virtus eius est que
calefacit calefactione forti. Et melius est q accipi
atur cepe squille: z assetur vel coquatur: z postea
administretur: q si fiet hoc minuet' fortitudo z a/
cuitas sue virtutis. Et idē auct. Dias. hz virtutem
acutā: z qn̄ assat' z sumit' hz multa z maxima iu/
uamenta. Si ergo volumus eā assare oz q inuol/
uat' in pasta vel in luto: z ponat' in furno aut sepe
liat' in prunis donec coquat' pasta vel lutū: deīde
extrahat' z cōsideret' an sit bene cocta: q si nō in
uoluat' alia vice in pasta vel in luto vt prius. Naz
si nō assaret' bene noceret accipienti ipam: z lede
ret mebra interiora. Assat' aūt alio mō: nā ponit'
in olla z cooperit' pasta vel luto: z ponitur in ata
nor donec coquat' bene. z oz qn̄ squilla fuerit be/
ne decocta q accipiat' ei⁹ interi⁹: z abijciat' cōtex
eius exterior. z sunt quidā abijcientes corticē eius
z mediculū: z accipiunt illud qd est inter vtrūqz.
Et quidā incidunt eā in frustra z ponūt eā ī aquā
z mutant aquā eius sepe donec videant q nō rma
net in ea amaritudo. Et quidā incidunt in frustra
z inserunt in filo lineo: z separant frustra a frustro:
ne se cōiungant z desiccant in sole: z illud qd ē in
cisum ex ea ponit' in aceto z vino z oleo. Sz illud
qd est in eius medio coquit' in oleo: z dissoluit' ī
ea resina pini: z valet ad multa. Sz aceti squilliti/
ci secundū Sera. opatio est in hunc modū: accipi
atur squilla alba z bene purget': z incidat' in fru/
stra: z inserant' frustra illa in filo lineo: z sit inter
vtrūqz frustrū distantia ne se iungant: z desiccent'
in vmbra. xl. dieb⁹: postea sumat' ex ea q̄titas vni
us manipuli: z ponat' in vase: z pijciat' sup eā. xij.
kist aceti fortissimi: z ponat' in sole. xl. dieb⁹. sit au
tē vas cooptū z obturatū bn̄. p⁹ vo tps extrahat'
squilla ab aceto: z exprimat' z abijciat' acetū z re
ponat'. Quidā accipiūt ex squilla vnū mānes: z p
ijciunt sup eā aceti. v. kist. quidā vo accipiūt squil
lā z mundant eā z nō desiccant eā. Et qdā pparant
pijcientes sup vnū mannes ex ea acetū: z dimittūt
sex mensibus: z illud acetū squilliticū in hūc mo/
dū factū est magis incisiuū humorū grossorū q̄z a
liqd aliud acetū vtillimū ad multa. Modus faci/
endi vinū squilliticū secundū eundē est iste: accipi
atur squilla sicut dixi supra: z dsiccet' in sole: z ac
cipiat' ex ea q̄titas vnius mannes: z teratur z cri
bret' cū cribro tenui: z liget' cū panno lini raro: z
ponat' pannus in. xx. kist vini dulcis noui. s. musti
z dimittat' sic intus tribus mensibus: deinde cole
tur vinū: z pone in alio vase z seruet' postq̄z obtu
ratū est caput vasis bene. Et fit ex squilla humi/
da in hunc modū: accipiat' ex ea cruda recenti si/
cut est: z accipiat' ex ea dupluz eius qd acciperet' ex
sicca: z pijciat' sup ipam mustuz: z ponat' in sole.
xl. diebus: z colet' z reponat'. Et hoc tale q̄to fue
rit antiquius tanto melius. Etiā fit vinū squilliti/
cū alio mō. Nā accipit' squilla z mundat' z incidi
tur: z accipiunt' ex ea mannes tres: z pijcit' super
ea de bono musto amphora vna: z dimittitur sex
mensibus: postea colatur z reponit' in vase.
Jo. mes. ca. de squilla. Squille sicut dic
Gal'. iuuamentū est duplex: so/
lutione enim educit materias z parat ad soluēdū
Et melior est habens parē. sola enim fm Gal'. est
venenosa: z adhuc melior est que saporem habet
cōpositū ex dulcedine z acredie z acuitate z ama
ritudine. z que hz splendorē in laminis suis: z que
nascit' in locis liberis. Orta eniz in locis thermarū
aut orta singularis est mala: ca. est in tertio, sic. in
ipo. Est enim cōposita ex partibus igneis in sup/
ficie dantibus ei acuitatis vehementiā: z ex parti
bus terreis adustis dantibus ei amaritudinē: z ex
partibus aereis mediocribus dantibus ei de dul/
cedine aliquid. Est enim incisiua z vlceratiua a/
dustiua resolutiua materierū: attractiua ad exteri
ora: subtiliatiua partiū grossarū z viscosarū adhe/

rentiũ cõseruatiua a putredine. Rectificatio assa-
tio acquirit ei facilitatẽ in soluẽdo: ꝛ ꝑparatio ipsi⁹
cũ aceto põt materias grossas adherentes ꝛ sub-
mersas facile expellere. Modus ꝑparationis eius ĩ
elixatione est secundũ hũc modũ: accipiũt lamĩa
ipsi⁹ ꝛ sepatim inuoluũt in pasta: ꝛ sepelit ĩ cine-
re calido ꝛ coquit sufficienter: ꝛ extrahit ex pasta
ꝛ administrat vbi oꝫ. Modus aũt assationis ipsi⁹
ponat in vase luteo vitreato stricti orificij ꝛ sigil
let ligatione forti cũ pgameno: ꝛ dimittat diebus
xl. ꝛ ꝓprie diebus maioris estus: ꝛ moueat vas et
mutet vicissim omni hora: ita ꝙ equaliter in sin-
gulis partib⁹ calefiat: deinde extrahat squilla: et
administret vbi oꝫ. et qñqꝫ misceat ei post assatio
nẽ tantũdeꝫ farine orobi q̃tũ ipa est: ꝛ fiunt inde
trocisci: ꝛ seruant vbi oꝫ. Modus autẽ opationis
aceti squillitici secundũ ꝙ Gal. narrauit: accipia
tur ex laminis eius: ꝛ ꝓprie que sunt inter corticẽ
ꝛ cor ipi⁹ q̃titas quã volueris: ꝛ cõsue sepatim cũ
filo: ꝛ dimitte siccari in vmbra p. xl. dies: post hoc
cõminue ipas in frustra: ꝛ pone ad omnẽ libram
eius aceti boni ꝛ albi libras. vi. ꝛ pone in vase vi-
treo stricti orificij: ꝛ stringe caput eius: ꝛ dimitte ĩ
sole p alios. xl. dies. ꝛ post illud cola: ꝛ administre
tur vbi oꝫ. ꝛ si necessitas vrgeret festinare sepelia
tur vas in cinere calido vel arena ca. cũ successiõe
nõ repente: sed ꝓprie inter horã ꝛ horam. ꝛ dixit
Paulus lamine eius ponant sicut sunt in aceto a
principio veris vsqꝫ ad finẽ estatis in vase vitreo
sigillato exposito soli: ꝛ post illud administretur
vbi oꝫ. ꝛ scire debes ꝙ squilla de decoctione susti
net rẽ mediocrẽ.

Auic. li.° secundo cap.° de squilla. Squilla est cepe muris: cu-
ius folia sunt sicut folia lilij: ꝛ hꝫ oleũ ad nigredi
nẽ declinans. est ca. ꝛ sic. in secundo gradu. ꝛ est ĩ
cisiuũ. ꝛ in ipo visco-
sitas adustiua est.

Posse. Sera. illud qd̃ est in medio squille coquit in oleo: ꝛ dis
soluit in ea resina pini: ꝛ ponit in scissuris que fi
unt in pedibus ꝓpter frigus: ꝛ curat eas. ꝛ coqui
tur cũ aceto: ꝛ fit ex ea emplastꝝ ad morsũ tyri. et
administrat squilla assata in plurimis cõfectioni-
bus: ꝛ in illis in quibus ingrediũt species aroma
tice. ꝛ dat ex ea in potu qñ volumus ꝓuocare vri
nã: ꝛ in hydropisi. ꝛ dat illi qui cõqueritur de sto-
macho: ꝛ cui cibus natat in eo ꝛ nõ digerit. ꝛ dat
ad tortiones ventris: ꝛ ad tussim antiquã: ꝛ ad as-
ma: ꝛ ad extrahendũ saniẽ a pectore. ꝛ pectus mũ
dificat a grossis humoribus: ꝛ sufficit ex ea pon-
dus triũ onolosac: ꝛ admixto melle cocto ꝛ facto
inde loboc comedit: ꝛ conuenit ad oĩa que dixi-
mus. ꝛ purgat optime ventrẽ a chimis grossis vi
scosis: oꝫ tñ cauere ab ea illos quib⁹ vlcera vel ex
coriationes seu vulnera in mẽbris intrinsecis sunt
ꝛ qñ assant ꝛ liniunt cũ ea verruce que dicuntur
acdas ꝛ hocdas. ꝛ claui ꝛ scissure que fiũt ꝓpt fri
gus cõuenit eis. sed semen eius qñ terit ꝛ ponitur
ĩ ficu sicca: aut admiscet cũ melle ꝛ comedit mol
lit ventrẽ. ꝛ qñ squilla suspendit integra sup limẽ
ostij dom⁹ ꝓhibet aĩalia venenosa ꝛ nociua a do
mo illa. Sed aceti squillitici qñ fit collutio oris
cũ eo restringit gingiuas laxas: et cõfirmat den-
tes cõmotos: et aufert putredinẽ et fetorẽ oris: et
qñ sumit in potu indurat tracheã arteriã ꝛ ĩgros
sat eã: ꝛ auget carnẽ eius: ꝛ. clarificat vocẽ: ꝛ forti-
ficat eã: ꝛ administrat ad debilitatem stomachi: ꝛ
ad maliciã digestionis ꝛ opilatiões eius: ꝛ ad me
lancoliã ꝛ apoplexiã ꝛ epilepsiã: ꝛ frangit lapidẽ
vesice. ꝛ cõuenit suffocationibus matricis: ꝛ apo-
stematibus splenis: ꝛ ad sciaticã: ꝛ fortificat cor ꝺ
bile: ꝛ restituit ei sanitatẽ. ꝛ meliorat colorẽ. ꝛ acu
it visum. ꝛ ꝓijcit in aurẽ: ꝛ cõuenit grauitati audi
tus. Et vlr est cõueniens omnibus egritudinibus
corporis ꝑterq̃ꝫ vlceribus intrinsecis. ꝛ oꝫ ꝙ det ĩ
potu in ieiunio: ꝛ det primo parꝝ ex eo: deinde au
geat in dosi eius paulatim donec ꝑueniat ad du-
os conos. ꝛ quidã tribuunt duos conos. ꝛ plus vi
nũ squilliticũ cõuenit malicie digestionis ꝛ ructu
ationi cibi: ꝛ phlegmati grosso qd̃ est ĩ stomacho
ꝛ intestinis: ꝛ dolori splenis: ꝛ sciatice: ꝛ cõmotiõi
cerebri: ꝛ malis habitudinibus que ꝑparant ad hy-
dropisim. ꝛ cõuenit hydropisi: ꝛ ictericie: ꝛ stran
gurie: ꝛ corrosionibus: ꝛ inflationibus: ꝛ rugitib⁹
ꝛ palysi: ꝛ opilationibus: ꝛ rigoribus febriũ antiq̃
ruꝫ: ꝛ aturitioni lacertoꝝ: ꝛ dolori latere: ꝛ ꝓuo-
cat menstrua: ꝛ nocumentuꝫ qd̃ infert neruis est
modicũ. Et est cõtrariũ veneni. fit aũt squilla hu
mida sic: accipit ex ea recenti cruda q̃tuꝫ vis: du
plũ tñ ad hoc qd̃ acciperet ex sicca: ꝛ infũdat sicut
infundit rapa: ꝛ fundat sup ipꝫ mustũ: ꝛ ponat ĩ
sole. xl. diebus: ꝛ colet: ꝛ colatura reponatur. hoc
aũt q̃to fuerit antiquius tanto melius. fit etiã vi-
nũ squilliticũ hoc mõ: accipit squilla ꝛ mundatur
ꝛ incidit: ꝛ accipit ex ea vsqꝫ ad tres mannes: ꝛ ꝓ
ijcit sup ipam ex bono musto italie anphora vna
ꝛ dimittit sex mensibus: ꝛ postea colat ꝛ repona
tur in vase: ꝛ confert hoc vinũ ad ea que supra di
cta sunt. ꝛ melius vinũ squilliticũ est illud quod ẽ
antiquũ. ꝛ oꝫ ꝙ caueat potus eius in febrib⁹: ꝛ qñ
in mẽbris interiori-
bus sunt vlcera.

Jo. mes. solutõne edu
cit humores
grossos viscosos: ꝛ dixit cũ hoc etiã educit chole-
raꝫ nigrã. ꝛ cũ hoc iuuamentũ est magnũ ad egri
tudines capitis sicut est cephalea ꝛ epilepsia: ꝛ ꝓ
prie secundũ omnẽ modũ administrationis eius:
ꝛ vertigo ꝛ scotomia. ꝛ oximel eius ponit materi
as viscosas facile ad expellẽdũ: ꝛ subtiliat chimo
rũ grossitudinẽ. Et ipsa quidẽ secundũ omnẽ mo
dum administrationis eius conuenit iuuamento
magno egritudinibus iuncturaꝝ. ꝛ est medicina
bona pulmonis ꝛ pectoris ꝛ egritudinũ in eis. Et
ꝓprie electuariũ ex succo eius ꝛ melle sumptũ lã-
bendo clarificat vocem. ꝛ similiter oximel eius ꝛ
acetũ ipsius est ex medicinis bonis spleni ꝛ grossi
ciei eius. ꝛ est ex rebus preseruantibus corp⁹ a pu
trefactione: ꝛ seruantibus ipsum in sanitate sua:
ꝛ acquirit vsus eius maciem corpori: ꝛ conseruat
in iuuentute. Et acetuꝫ eius desiccat ꝛ confirmat
gingiuã laxam ꝛ putridã. ꝛ confirmat dẽtes mo-
tos collutio ex ea. Et similiter potus eius est me-

dicina magna fetori oris faciens ipsum odoriferũ. & sanat dolorem stomachi: & adiuuat ad digestionẽ. Et vsus eius sm omnẽ modũ administrationis eius confortat corpus cui accidit laxitudo & mollificatio: & colorem efficitur bonũ. Dosis potio aceti eius est a.ʒ.v.vsqꝫ ad.xij. Et oximel eius ab aureis.vi.vsqꝫ ad.ʒ. Et trocisci eius a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.iiij.

Auic. oleũ eius confectũ cũ melle ponit' super alopiciam & serpiginem. Ei⁹ acetum exasperat guttur & indurat carnem.i.psius & ẽ bonũ asmati & oresmoni & tussi antique.

Cap.312.

h Au arabice: latine cornu. Sera. li.⁹ ag greg. ca.⁹ hau. auct. Gal. plurimũ qđ administratur ex cornu est ceruininum & caprinuz. Maz aduruntur & administrãt. Posse. Dias. aduruntur et administrantur ad restringendũ gingiuã: et cõfirmandũ dentes. et cornu cerui qñ aduritur et abluitur curat vlcera intestinorũ et fluxuz sanguinis: et fluxum ventris. et qñ bibitur curat ictericiaz. et dosis eius est coclearia duo: et iam administatur adustum et ablutũ in sief. et ad hec faciũt: et ad desiccandũ humores qui veniunt ad oculũ. Et idez auct. Pauli: cornu cerui & capre adustuz abstergit dentes fortiter: & curat gingiuã: & sedat dolorẽ gingiue inflate qñ adurit' donec albescit. & cõfert sputo sanguinis & ictericie: adustũ & ablutũ & confert dysenterie. Et idem auc. Dias. qñ cornu cerui aduritur & lauatur: & bibuntur ex eo aurei.ij. cuz dragagãto confert sputo sanguinis & vlceribus intestinorũ: & fluxui ventris antiquo: & ictericie: & dolori vesice. & cõfert cursui humiditatũ antiquo ex matrice: qñ bibitur cũ aliqua medicina cõueniẽte ad hoc. & inciditur cornu in frustra: & ponit' in olla terrea: & lutatur caput eius: & dimittitur in furno donec albescat. lauatur aũt postmodũ cuz climia: et sic conuenit oculo ad quẽ currunt humiditates: & vlcerib⁹ q̃ sunt in eo. & qñ fricant' cũ ipo dẽtes abstergit eos a sordibus. & fit fumigiũ cũ cornu crudo: & fugat animalia venenosa. & qñ coquitur cuz aceto & colluit' os cũ decoctione cõfert dolori dẽtium. & limatura eius qñ datur in potu cũ vino excludit lumbricos.

Haulech .i.alac.
Hauleich .i.rubus.
Haurocb .i.curcuma.
Hausel .i.squilla.
Hausigi .i.rubus.
Hausegi idem qđ supra.
Hauec .i.lapaciũ acutum.
Hausir .i.opoponacum.
Haunich vel haunic sunt limaces q̃ sunt in herbis in littore maris.
Habaras .i.stafixagria.
Habaon .i.morbillus.
Habrad.i. quedam species dactili.
Hebalarusa .i.cubebe.
Hababes.i. propriũ nomen loci.

Habras .i.stafixagria.

Cap.313.

h Aberas ara. vel nũbafas: grece pediculicida: latine stafixagria: vel pedicularia: vel granũ capitis: vel passula montana: vel rosa regis.

Sera. li.⁹ aggre. cap.⁹ haberas siue habeltas auct. Dias. est planta habens folia similia folijs vitis agrestis incisa sicut folia malue agrestis: & habet ramos longos nigros: & flores similes floribus plante que dicitur baratis: sed minores & coloris quasi celestis: & habet semina ĩ vaginis viridibus sicut cicer habẽs tres angulos asperos: cuius color est ad rubedinẽ & nigredinem decliuis: sed iterius est alb⁹: & sapor eius est acut⁹

Gal. vi. sim. phar. ca.⁹ stafixagria secundum translationẽ arabi. est acuta fortiter mlt'tum. & virtus eius est calida adurens: & attrahit et abstergit abstersione forti.

Dias. ca.⁹ stafixagria sm translationẽ grecam stafixagria: siue vt latini pedicularia nascitur vmbrosis locis habens folia similia viti agresti diuisa tãqꝫ malua agrestis: & hastas lõgas & erectas & nigras. semen est ei simile isati: et florẽ similiter habet qđ semen in folliculis viridioribus obtentũ triũ angulorũ. & est nigrũ: sed interius albũ cũ gustu viscido acri & calido. Auerois v. sui colliget ca. de stafixagria. est ca. & sic. ĩ tertio gra. Auic. li.⁹ secundo ca.⁹ de stafixagria est ca. & sic. in tertio gradu.

Posse. Gal. facit descendere a capite qñ masticat' aut fit gargarisma cũ ea phlegma multũ: & conuenit egritudinibus cũ quibus eleuatur cutis: & cõuenit ad pruritũ. participat autẽ adustiue cuiusdã vtutis

Dias. grana ei⁹. xv. accepta cũ mulsa phlegmata pinguia vomitibus excludit. verũ hij qui mulsam acceperint assidue bibant: et deambulent quia offocationes citius prestat & gulam exasperat. trita & bibita pediculos necat. Auer. quando masticatur trahit phlegma. & succus suus mundificat caput per nares. & electuari iñ ei⁹ valet ad morbum caducum: & morpheam: & menstrua educit.

Cap.314.

h Abezel .i.asinus. Auic. li.⁹ z.⁹ ca.⁹ de asino. Cinis carnis asini & epatis eius cum oleo valet suppositus fissuris frigoris. Cinis epatis asini cuz oleo super scrofulas valet: & sanat lepram. Contracti ex siccitate sedeant in iure carnis eius. & caro eius etiam est iuuatiua. epar eius assatum & a ieiuno comestũ conuenit epilepsie. & similiter eius vngula adusta. & sit eius potio omni die duo coclearia. dicit' ꝙ ei⁹ vrina cõuenit dolori renũ. & vrina siluestris asini frangit lapidem in vesi ca sm ꝙ dixit Gal Sera. li.⁹ aggre. ca.⁹ lolen ex lacte aliorũ animalium fit caseus preterqꝫ ex lacte asine: quia est subtile nõ habens grossiciem. Almansor li.⁹ z.⁹ ca.⁹ de lacte. Asininũ lac omni lacte subtili⁹ est: quod

pulmone patientibus dandū est. H etiam p⁹ mulie bre lac secundū Gal. vij. therapentice ethicis lau datum. Habel i. granū cucul. **Sera.** li. aggre. ca. habel. ha bel ca. est ꝛ hu. in secū do gradu: ꝛ auget sperma ꝛ proprie quando mi scetur cum sisamo: ꝛ quid est. l. l. lobabium.

Cap. 315.

h Abel nil. ara. i. granū indi: ꝛ est cartamum indum.

Sera lib. aggre. ca. habel nil. planta eius est similis plante lubleb adherens arbo ribus duobus brachijs vel tribus: ꝛ habet ramos ꝛ folia viridia: ꝛ in ramo cuiusqꝫ folij est flos colo ris purpurei similis pēnis in figura sua: ꝛ quādo cadit flos eius emittit semē in vaginis in quibus sunt tria grana minora granis stafixagrie in trib⁹ partibus diuisa. ꝛ illa grana sunt illud quod ꝺ ea administratur in medicinis laxatiuis. laxat enim phlegma: ꝛ mundificat ipsū. ꝛ dosis eius ē a qua tuor kirat vsqꝫ ad octo. ꝛ est ca. ꝛ sic. in primo gra du. ꝛ miscetur cū medicinis: ꝛ facit morā in īte stinis. ꝛ quando accipitur solum non laxat eodē die nisi post. xiiij. horas. ꝛ dosis eius est cum alijs medicinis: sed simplex nūqꝫ vidi dare nisi admi sceatur ei scamonea que vincit ipsum ad expellē dum phlegma ꝛ choleram.

Io. mes. cap. de cartamo dicit ꝙ quidā dicunt ꝙ est vna ex speciebus cartami. ꝛ hic dixit quoniam est cartamum īdū licet sit aliud a cartamo nostro.

Cap. 316.

h Abel zelin ara. vel grana ezelen latine piper nigrum.

Sera. li. aggre. ca. habel zelin. i. granū zelin: ꝛ est pip ethi opiū vel nigrorū. ꝛ ē granū pingue in magnitudi ne ciceris. ꝛ est citrinum exterius: album interius ꝛ habet saporem bonum. defertur ex terris bar barie. Et illud quod nominatur ī barbaria crom est simile faseolis in forma sua: nisi quia grana ei⁹ ꝛ cortex eius sunt minora faseolis. habent nigrū colorem ꝛ acutum saporem sicut piper. ꝛ defert similiter a terris nigrorū. ꝛ sunt ca. ī tertio gradu hu. in primo. ꝛ conferunt dolori dentium. augent enim in spermate: ꝛ faciunt bonum odorē oris.

Hebebelarus	.i. iubebe.
Hebelmeluc	.i. catapucia.
Habetoriti	.i. grana citri.
Habellien	.i. piper album.

Habeel. i. iuniperus vel fructus eius.
Habes est vna ex speciebus malue.

Habelmuluc	.i. catapucia.
Habei	.i. ieumal.
Habedlesen	.i. carpobalsamū.
Habiam	.i. pulegium.

Habix est proprium nomen loci.

Cap. 317.

h Abilbalach arab. grece arceotides: latine granum iuniperi: vel iuniperus

Sera. li. aggre. ca. habilbalach. Habilba lach est iuniperus: ꝛ iuniperus ē vna ex speciebus cipressi masculi. Et omnes sunt qua tuor species: ꝛ sunt iuniperus ꝛ habel. i. sauina et zerbin ꝛ gara. i. iuniperus que noiat arconas. est ex ea alia magna: alia parua: ꝛ habet fructū quen dam cuius fructus est magnus sicut nabach. ꝛ in littera habel dicit sic zaror. Et q̄dā cui⁹ fructus ē paruus sicut faba: nisi quia ipe est rotundus tor⁹.

Gal. vi. sim. phar. ca. de iunipero. virtus ar boris huius est ca. ꝛ sic. in tertio gradu sꝫ caliditas ipsius fructus est secundū hoc: sꝫ sicci tas eius est in principio tertij. Et idē Sera. Saui na est illa que dr̄ brachos siue bracheos: ꝛ nō ha bet fructū. ꝛ nos iam de ea diximus superius ī lit tera habel. sꝫ zerbin est illa que dr̄ padras: ꝛ habꝫ fructū similē fructui cipssi: nisi ꝙ est minor eo sa tis. Et est ex zerbin parua spinosa: ꝛ hꝫ fructū si milē fructui iuniperi: cui⁹ magnitudo ē sicut gra nū myrti: sꝫ est rotundū: ꝛ sermo de ipo veniet p⁹ in ca. de alchitran. ꝛ virtus zerbin est ca. ꝛ sic. ī 3. gradu. sꝫ gara est species parua respectu zerbin. memoria eius venit in. l. gara. Archeutos siue ar conos. i. iuniperus parua ꝛ magna. ambe calefaci unt ꝛ subtiliant ꝛ ꝓuocant vrina. ꝛ qn̄ fit fumiga tio cū eis expellit venenosa reptilia. ꝛ hꝫ fruct⁹ cu ius quidā reperit̄ in magnitudine auellane: ꝛ qui dā in magnitudine fabe: nisi quia est rotundus: et hꝫ odorē bonū: ꝛ est dulcis: habens in se aliqꝫtulū amaritu dinis. **Dias.** ca. de iunipero ẜm translati onē grecarū. iuniperus arbor alia est parua: alia magna: sꝫ vtreqꝫ acrioris sūt ꝟ tutis atqꝫ micualis ꝛ insensibilis. Auerois 5. col liget ca. de iunipero. Iuniperus que vocat̄ abbel ca. est ꝛ sic. in tertio gradu. Paulus ca. de verni ce. gūmi istius ar boris est vernix. **Posse. Dias.** pru nis imposite fumigio serpentes fugant. fructus ei⁹ io cundus est: ꝛ odoris sūmi si in ore detinetur: ꝛ eu stomach⁹ est: ꝛ thoraci vtilis est. tussim sedat vete rem. ꝛ inflationes sedat. tortionibus bibita subue nit. contra venena prestat auxiliū. diureticū est il li adiutoriū. spasmatibus ꝛ rheumatibus ꝓdest. of focatiōes stericas tollit. Appellat̄ aūt a grecis ar ceotides. Succus eius medet̄ vipera vexatis. Itē succus eius exustus atqꝫ cū aqua illinitus lepram despuit. elimatio aūt ligni eius potui datus inter ficit. lachrymus eius potui datus tussim veterē at qꝫ parotidas sanat. Auerois abbel ꝓuocat vrinā ꝛ menstruū plus alia re: donec facit mingere san guinē. ꝛ facit aborsum: ꝛ extrahit fetū mortuū. ꝓ ista specie. l. litteram abbel.

Habilig	.i. myrabolani.
Habrisen	.i. lisuosi. l. l. seta.
Haboanisa	qd est. l. l. keadi.
Habonisa	.i. cicuta.
Habohol	.i. vsnee.
Habbalarhar	.i. granū iuniperi.
Habeleras	.i. stafixagria.
Habelmeluc	.i. granum regis.

Hacafula .i.mandragora.
Hacatos .i.cymbalaria.
Hacabdes .i.peonia.

Cap.318.

h **Acub** alcaroeg ara.gre.salū:latine spina lata.

Sera. li° aggre.cap° hacub. Hacub alcaroeg ē herba quā nominant homines orientis spinā latā:habens folia similia albe cameleonte. Et elixat hec planta i principio sui ortus:ꝛ comeditur cū oleo ꝛ sale. Et lachrymus qui egredit de radice ipius si bibatur ex eo.ʒ.i.cum melicrato ꝓuocat vomitum.

Hacusa .i.mandragora. Cap.319.

h **Adadh** ara.grece liceos: latine vero litium.

Sera. li° aggre.ca° hadadh litiuꝫ habet tres species. vna eaꝝ est indica. ꝛ alia fit ex herba q̄ dicit zeriach:siue serxab.tertia est arabica quā noīant hadad.i.litiū. Et ideꝫ auct. Diaſ.litiū accipit ex arbore spinosa que hꝫ ramos longitudine duoꝝ brachioꝝ aut amplius.ꝛ folia sunt similia folijs arboris bussi rara.ꝛ hꝫ fructū similēꝫ piperi:ꝛ est niger amari saporis:lenis tactu.ꝛ cortex ligni est glaucus silis litio dissoluto. ꝛ hꝫ radices multas ꝓcedentes a latere ligni eius.nascitur locis agrestib°.ꝛ extrahit succus eius in hūc modū:terunt folia sicut sunt cū tota arbore: aut ponunt in aqua:ꝛ dimittunt pluribus diebus ꝛ coquunt ꝛ exprimunt:ꝛ succus ponit ad coquēduꝫ sup ignē donec igrosset sicut mel.ꝛ fit silis ex succo fructus eius qn̄ exprimit:ꝛ ponit in sole.ꝛ melius ex eo est illud qđ accendit igne.ꝛ qn̄ extinguitur facit spumā:cui° color est sanguinis.ꝛ exteri° est nigrū:ꝛ interius est sicut crocus: ꝛ nō est pingue.ꝛ est in eo stipticitas cū amaritudine.ꝛ ex illo melius est indū ꝛ fortioris opationis. Adulterat aūt litiū cū amurca olei cū admiscet ī coctura ei° ꝛ cū succo absinthij ꝛ felle bouino. Et oꝫ ꝙ colligat ex eo qđ natat sile spongie: ꝛ reponit ad op° medicinaꝝ oculi:ꝛ residuū eius ponit in alijs medicinis. Et dr̄ ꝙ indicū facit arbor que dr̄ lithios. Et hec arbor est de speciebus spine habēs ramos erectos longitudine triū brachioꝝ aut amplius.ꝓcedētes ex radice:ꝛ sunt grossiores ramis rubi.et euellit ab eis cortex facile.ꝛ color eius apparet sicut color sanguinis.ꝛ folia eius sunt silia folijs oliue.ꝛ ex illa arbore accipit litiuꝫ.s. ab illa que est spinosa ex illa. Et apđ nos medicīa q̄i hu.ꝛ ligdaꝛ sba ei° est ꝯposita ex v̄tute sbtili ca.ꝛ trea frigida.ꝛ ī sapore ei° ē stipticitas:nisi qꝛ ē pauca. Alia secūda species est que fit ex arbore lithios siue ex acāton appellata:folia quercus silia atqꝫ spinosa generās. Nascit ī dumosis locis:cuius folia ꝛ radix in vnū cōtundunt:ꝛ in aqua dulci coquuntur vsqꝫ ad gr[...]ssiciē.fit ꝛ melius ex succo granoꝝ expresso:ꝛ in sole coagulato. Eligendū est intus colore ruffo ꝛ d̄ foris nigro **Gal.** li° dinamidiaꝝ ca° de litio.fit secunda species litij in hunc modū: prunellas de caprifolio collige in mense septēbris:ꝛ ipas tere per linteū extorqns succū eius:ꝛ ad solē siccabis. In litia v̄o venditur succus centauree ꝓ litio: vt apparet in.l.cētaurea licet salio. Pli.ca° de litio.litiū succus est arboris: vel arbusculi pusille ꝛ spinose:folia vt querc° habentis cū punctis spinosis:cui° semen maturuꝫ vt granū regis apparet.de cui° seminis succo fit aliqn̄ litiū.ꝛ verius hec arbor latine vocat caprifoliū veꝝ optimū litiū est qđ.est indicū qđ extrinsec° nigritat:intus vero subrufū sicut aloe gustu amaꝝ. Et secunda species fit ex arbore que dr̄ lithios. Et hec arbor est de speciebus spine.ꝛ hꝫ ramos rcōs longitudine triū cubitoꝝ aut brachioꝝ:aut āplius ꝓcedentes ex radice: ꝛ sunt grossiores ramis rubi:ꝛ euellit ab eis cortex facile.ꝛ color eius apparet sicut color sanguinis. ꝛ folia eius sunt similia folijs oliue. **Gal.** vij.sim.phar. ca° litiū secundum translationē grecā litiū vel pixacantum spinosa est arbor de qua fit vocatum litiū est aūt siccatiue virtutis ex diuersis compositum. vna quideꝫ subtili parte diaforetica ꝛ calida.altera autē terresti frigida a qua habet ꝛ stipticitatē sed hec quideꝫ qualitas pauca omnifariam inest huic pharmaco:sed diaphoresim ꝛ exsiccationeꝫ non paucā:sed secundū accessum.in caliditate v̄o intermedia aliqualiter locatū est ꝛ commēsuratū ꝓpter quod ꝛ ad diuersas passiones vtuntur hoc pharmaco ī qbusdā ut cōgregatiuum. Et ideo ciliacis ꝛ dysentericis:ꝛ fluxui muliebri afferētes. H ergo litiuꝫ in cilicia ꝛ capadocia plurimū fit. aliđ vero scilicet īdianuꝫ fortius operat ad omnia. Et idē eodem libro secūdum trāslationeꝫ arabicam substantia litij est cōposita ex virtute subtili ca. ꝛ terrea frigida. Et in sapore ei° ē stipticitas:nisi qꝛ est pauca multū:ꝛ desiccat in secundo:sed etiā fri. ꝛ cali.ē quasi ī complexione media equali. Et virtus eius est que resoluit: ꝛ abstergit resolutione ꝛ abstersione curatiua: ꝛ congregat ꝛ restringit.

Posse. Gal. ꝭꝫ translationē grecam h̄ pharmaco ad hypopiam vtunt: et ad phlegmōes qui in ano ꝛ ore.ꝛ vlceratioēs ꝛ herpetes ꝛ putredines ꝛ malemorigereta vlcera:ꝛ aures pus fluentes: ꝛ paranichia :ꝛ vngues leprosos.ꝛ idem ꝭm translatioēꝫ ara. virtus eius est que remouet qđ ī pupilla ex eo quod obscurat uisum.ꝛ cōuenit fluxui vētris ꝛ habentibus vlcera in intestinis. ꝛ habentibus fluxū menstruorū.ꝛ ponit in medicinis panni qui fit ī facie. ꝛ in medicinis vlcerū ꝛ apostematuꝫ que sūt ī ore ꝛ in ano.ꝛ formice.ꝛ conuenit vlceribus fraudulētis.ꝛ putredinibus vlcerū. ꝛ putredini aurium. ꝛ tenasinōi ꝛ panaritio ꝛ fortificat capillos. **Sera.** auct.diaſ. virtus litij est stiptica:ꝛ abstergit ꝛ curat obscuritatem visus ꝛ scabiem ꝛ pruritū oculoꝝ:ꝛ abscindit cursum humiditatum ad oculum venietium cursu antiquo. ꝛ conuenit apostematib° gutturis. Et quando linitur cum eo pallatū conuenit apostematibus gutturis. ꝛ quando linit cū eo ꝯuenit gingiuis ꝛ vlcerib° putridis

ꝛ ragadijs ani ꝛ tenasmoni. Et qñ bibit ꝛ fit cum eo clystere sanat fluxũ ventris antiquũ ꝛ vlcera i testinoꝝ. Et bibitur de ipso cũ aq̃ vsq₃ ad sanguĩs fluxũ vel sputũ sanguinis cũ tussi. ꝛ daturlin potu morsui canis rabiosi qñ fiunt ex eo pillule: ꝛ dant ꝛ rubificat capillos. ꝛ curat panariciũ: ꝛ formicaꝫ ꝛ vlcera fraudulenta. ꝛ qñ fit cũ eo nascale conuenit fluxui antiquo humiditatũ a matrice. ꝛ dicit ĩgeneites: qñ coquit cũ ramis eius in aceto cõuenit apostematibus splenis ꝛ ictericie. ꝛ puocat mẽstrua. ꝛ qñ bibit ex fructu eius laxat phlegma. et conuenit contra medicinas venenosas. Et idẽ Sera. auct. Rasis felicacharag virtus est composita ex cõtrarijs. Nam habet virtutẽ extenuatoriã digestoriã: ca. ꝛ fri. ꝛ modice stipticã habens vim. et ideo diaphoresim facit pỹciens ꝛ purgans. Et facit autẽ ad hypopiã: herpetas: ꝛ ad epatis vlcera ꝛ ad parotidas: ꝛ putrida vlcera. ꝛ conuenit vlceribus oris ꝛ ani.

Hasas	.i. galla.
Hasases	.i. coniza.
Hasasies	idem quod supra.
Hasranon	.i. filipendula.
Hass	.i. galla.

Cap. 320.

Hafs ara. grece cicidos alapsa vł lapsana: latine vero galla.

Sera. li.º aggre. auct. Dias. est ex ea que accipitur ex arbore sua recens ĩmatura pua rotunda nodosa nõ pforata ꝛ grauis. ꝛ est alia que est leuis pforata: sed prima medicinis est conuenientior. Idẽ auct. Gal. virides ex gallis sunt acerbe plurimũ: q est in eis substantia terrea. ꝛ sapor eaꝝ est stipticus multũ. virtus eaꝝ est fri. i. ij. gradu: ꝛ sicca in tertio. Pli. galle fructus i syria ꝛ egypto copiosius existit. **Posse. Dias.** omnes species gallaꝝ sunt stiptice fortiter: que qñ terunt ꝛ puluerizantur sup carnẽ supfluã delent eam. ꝛ conferũt ad vlcera corrosiua. ꝛ phibent humiditatẽ q̃ currit ad gingiuas. ꝛ conferunt alcole. ꝛ qñ accipitur id qd est intra gallam: ꝛ ponit in corrosurã dentis sedat dolorẽ eius. ꝛ qñ cõburunt super prunas ꝛ extinguunt in aceto ꝛ sale stringunt fluxũ sanguinis. ꝛ decoctio gallaꝝ qñ fit sessio in ea cõfert exitui matricis: ꝛ cursui humiditatũ antiquo: ꝛ exitui ani. ꝛ qñ infundunt in aceto aut aqua nigrificant capillos. ꝛ qñ puluerizant ꝛ dant in potu in aqua aut vino conferunt humiditatibus vlceꝝ intestiorũ ꝛ fluxui antiquo: ꝛ sunt conuenientes ĩ cibis eorũ. ꝛ silr qñ coquit cibus eoꝝ in aqua in qua bulierint. Et vłr quidẽ administrande sunt ad stipticandũ: retinendũ: ꝛ desiccandũ: ꝛ infrigidant satl Et dicit Sera. auct. Gal. q virtus eaꝝ secũda est: que repcutit ꝛ phibet ꝛ aggregat. ꝛ tertia virtus fortificat mẽbra fluxa debilia. ꝛ phibet oĩs egritudines que fiunt ex humoꝝ dissolutione: ꝛ coruꝫ fluxus prohibet.

Cap. 321.

Hafir ara. latine pes. **Sera.** li.º agg. c.º hafir auc. Gal. Hafir. i. pes. scꝫ ara. i. vngula. zeron arabice. i. augmẽtatões q̃ fiũt ĩ crurib' aĩaliũ maioꝝ vt eq̃ꝝ. vel ara. i. molares dentes. quidã adurunt vngulã capraꝝ: ꝛ conficiũt cinerẽ eius cũ aceto forti: ꝛ linit in alopicia: ꝛ cõuenit. Et quidã accipiunt vngulã asini ꝛ adurunt ꝛ curant cũ ea epilepsiã magnã. Et idẽ cinis resoluit scrofulas: qñ cõficit cũ oleo. ꝛ qñ fit puluis ex ea est desiccatiuus: ꝛ curat vlcera que fiunt in manibus ꝛ pedibus ppter frigus. augmentationes q̃ fiunt in cruribus ꝛ iunctur] equoꝝ qñ terũt ꝛ dãtur in potu cũ aceto curãt epilepsiã. Et vngule capraꝝ qñ adurunt ꝛ miscent cũ aceto: ꝛ fit inde linitio sup alopiciã curat eã. Sed limatura dentis elephãtis est stipti a. qñ fit emplastrũ cũ ea curat panariciũ. sed molares dẽtes canis rabiosi q momordit hominẽ si accipiat ex eis ꝛ ligẽt in corio ꝛ suspẽdãt ĩ brachio phibẽt a morsu cãis rabiosi

Hager	.i. lapis.
Hagetotida	.i. cameleonta.
Hagesida	.i. galla.
Harabas	.i. stafixagria.
Habalebi	.i. solatrum.
Habadeb	.i. spodium.
Habe. i. arbor draganti: ꝛ est acantos.	
Habelibet	.i. aristologia.
Habeliblet	idem quod supra.

Cap. 322.

Hakille ara. gre. thyam' latine faba. **Ga.** vij. sim. phar. ca.º d faba fm trãslationẽ grecã thyam'. i. faba: fm vtrãq₃ ppe mediã cõplexionẽ est in exsiccando ꝛ infrigidando. pticipat ãt quadã parũp abstersiua virtute. caro eius sicut ꝛ cortex stipticus. Et pptereа quidã medicoꝝ fabã totã coquentes cũ oxicrato dysentericis ꝛ ciliacis vomitiuis dederunt. Est aũt vt cibus quidẽ semp ꝛ inflatiuus: ꝛ vix digestibilis: expuitionib' tamen que ex thorace ꝛ pulmõe idoneus. vt pharmacuꝫ vero extrinsecus appositũ intristanter siccat ĩ podagricis. nãq₃ vsi sumus multotiens ea per aquã coquentes: deinde miscentes adipem porcinã. In concussionibus vero ꝛ vlceribus que fm neruos per oximel farinã apposuimus. In his vero qui iam phlegmonant ex plaga cũ alphis ꝛ testiculorũ ꝛ mãmillaꝝ: est bonũ cataplasma. amant enim he particule moderate infrigidari cuꝫ phlegmonant: et maxime qñ ex lacte in eis caseato mamille phlegmonant. Etenim ꝛ lac extinguit ab huius modi cataplasmate sicut ꝛ infantium pectẽ cũ cataplasmat farina fabarũ vsq₃ multũ manet absq₃ pube. Et idẽ libro de cibis ca.º de fabis. virides autẽ comeste anteq̃₃ maturent ꝛ exsiccent habẽt cõmune omniũ fructuũ quousq₃ ante maturitatẽ offerimus: alimentũ humidius dantes corpori. Et pter hoc magis superfluitatũ secundũ intestina solũ: sed secundũ totũ habitũ. merito igitur qui tales nutriunt quidẽ minus: secedunt aũt magis. vnde

nō solū crudas comedunt virides fabas multi ho minū: sed etiā cū carnibus porcinis ꝛ arietinis sicut alia olera. **Sera.** li° aggre. ca° bakille. Bakille i. faba. sapor corticis eius ē stipticus. virtus eius infrigidat tpate: ꝛ desiccat desiccatione sine nocumento. virtus eius est que abstergit ꝛ conuenit fluxui ventris ꝛ vlceribus intestinoꝝ ꝛ vomitui. ꝛ qñ coquuntur cū aqua: ꝛ miscentur cū axungia porci cōferunt podagre. ꝛ qñ coquunt̄ cū aceto ꝛ melle: ꝛ ponunt̄ super vlcera que fiunt in neruis conferunt. ꝛ qñ accipitur emplastrū ex farina eius cū sanich ordei cōuenit mēbris habentibus apostemata ꝑpter percussionem Et est emplastrū iuuatiuū testiculis ꝛ mamillis: ꝛ potissime pubescentiū: cū farina fabaꝝ ꝓhibet ab eo longo tpe ortū piloꝝ in eo. ꝛ secundū cibū est magis inflatiua q̄ aliquis alius cibus: ꝛ tardioris digesti onis. **Dias.** ca° de faba secundū translatōnē grecā: faba nostra sumpta inflationes prestat: ꝛ indigestibilis est. tussim medetur. ꝛ accepta dysenterijs: ꝛ solutioni vētris singulare presidiū est. vomitib⁹ est vtilis: cui si aqua in coctura fuerit mutata inflationē stomacho nō facit viridis comesta vētrē inflat. ꝛ cacostomaca est. farina fabe cataplasmatibus adhibita cū polēta tumoribus percussure occurrit. id sola facē nouit. tumorē mamaruꝫ illi modo curat. lac mamillis nimis ꝓfluens imposita vt cataplasma strīgit mixto melle ꝛ farina fenugreci parotidibus prodest. liuoribus corporis detergit cuꝫ rosa ꝛ thure masculo ꝛ albumine oui mixto dolores oculoruꝫ ꝛ glaucomata curat. vino mixto suffotiones. ꝛ ꝑcussiones oculoꝝ compescit. dentibus conquassata ꝛ fronti imposita tumores testiū spargit. infantibus si imposita fuerit testēs ꝑpendere nō sinit. Coriū eius coctū ꝛ cataplasmati impositū maculas albas emendat. in balneis fricatione adhibita capillos tenuescere facit. polenta ꝛ stipterea fusti ꝛ oleo veteri mixta ꝛ īposita vt cataplasma scrofis opitulatur. lanā sic inficiet. fluxū sanguinis vulnerū stringit puluere ipso solo asperso. Faba media est iter fri. ꝛ ca. distemperan. iā: aliquid participans piectorie virtutis ꝛ stiptice: quare exterius posita sine molestia desiccat podagricis. igit̄ ꝛ arteticis aqua cocta admixta adipe ouis recenti aut anserina mitigat dolorē neruoꝝ: aut cōtractionē ꝛ vlcerationes cū oximelle fabe farina cocta ꝛ superposita vt cataplasma sanat. Nā ꝛ ad testiclos ꝛ mamillas est optimū cataplasma. amāt enī loca hec mediocriter infrigidari si sint inflāmata: maxime qñ de lactis coagulatione patiunt̄ inflāmationē. Rabi moy. ca° de faba. corrūpit mentē. Isaac in dietis particularibus particula prima ca° de fabis. Fabe in natura sua fri. i siccitate diuerse sīt. Comedunt̄ sicce ꝛ pfecte suis tpibus. Comeduntur enim virides necdū messionis sue cōpleto tpe virides fri. sunt ꝛ hu. i pmo gradu. nutrimentuꝫ eoꝝ nimis generat humores crudos ꝛ grossos. inflatiue ventositatē faciunt in supiorib⁹ ventris: ꝑpter qḋ stomacho valde nociue sunt. sicce vō suis

q̄ꝫ tpibus pfecte fri. sunt ꝛ sic. in primo gradu: nō illaudabilē sanguinē creant. ordeo magis nutriūt accidentaliter nō naturaliter duabus de cāis. vna ꝑpter sue substantie grossiciē ꝛ tarditatē solutōis ex mēbris. subtilitate vero substantie ordei ꝛ dissolutione ex mēbris cita: vñ minus nutrit. secunda ꝑpter sui multitudinis ventositatē ꝛ grossiciē eius: vñ carnē inflat ꝛ dilatat. ꝛ opat̄ in ea id qḋ frumētū in farina: ꝑpter hoc in supioribus ventris vētositatē plurimā grossaꝫ generat ꝛ inflatiuaꝫ ex qua fumus incipit ascēdere cerebro nocens: ꝛ somnia multa corrupta inducit. Cū igit̄ naturaliter h̄ habent fabe nō eis aliquo coctionis mō possunt auferri. vnde Gal. fabe si nimiū coquant̄ inflatōeꝫ ꝛ ventositatē suā sicut ordeo auferre nequim⁹ minuere tñ possumus. Expimento aūt ꝓbat̄ in eis q fabis vtentes assidue indigestionē patiunt̄. ꝛ si sanissimus sit fit idē. Itē Gal. fabe sup cibū inflammationē faciunt: ꝛ dure sunt digeri. secūdū medicinā adiuuant humorē vt excreet̄ de pectore ꝛ de pulmone qm̄ colamentū est in eis. ꝛ ideo nō morant̄ in stomacho sicut alij grossi cibi. manifestat hoc colamentū ꝛ mundificatio: quia cutim exterius mundificari cernimus cū eaꝝ farina abluitur: idcirco ad lentigines valet. qui igit̄ cutē sui corporis mundificare voluerit ex fabarū farina lauare assuescit. Apostemati ī mamillis vel testiculis apposita cataplasmate facto dissoluit. oīa aūt q̄ diximus eaꝝ insunt medulle tantūmō. Cortici aūt nihil est. Est enim stipticus ꝛ colamentuꝫ nullū hñs vnde aliqñ fabas cū cortice coquimus ī aceto: damusq̄ꝫ diariā patientibus ꝑpter defectū conceptiue virtutis in intestinis. Electio eniꝫ magna alba nō vetus diuersis coquit̄ modis. vnde ꝛ diuerse sunt in eius corpore actiones. sunt nāq̄ꝫ cocte aqua sunt assate igne. aqua cocte laudabiliores sunt: qa aqua plurimū aufert ventositatis maxime: ꝛ grossiciei maxime si eiecta priori altera cōiungat̄. hec quoq̄ꝫ coctio duobus modis fit: aliqñ cuꝫ cortice ꝛ dure sunt ad digerendū ꝛ inflatiue. Stipticitas enim corticis egestionē ꝓhibet ventris. mora eius diuturna in ventre necesse est vt inflationē generꝫ sine cortice cocte minus sunt inflatiue cito digerūtur. et si secundū ius fiat calefactiuis rebus appositis: sicut pipe ꝛ zinzibere ꝛ oleo amigdalino pfecta est medicina ad coitus opationē. sunt qui eis vescentur elixis aliqñ cū cortice aliqñ sine eo. ꝛ ō his supra que diximus videamus. Comesta enim aliqñ cū menta origano cymino ꝛ silibus suā ventositatē ꝛ inflationē minuunt. Assate min⁹ habēt inflationis: ꝛ ad digerendū sunt durissime: veꝝ tñ si in aquā infundant̄ post assationeꝫ ꝛ cū cymino menta ꝛ origano comedant̄ partē amittunt.

Dias. fabe inquit noue veteribus magis stomacho nociue. fabe mixte farine fenugreci cataplasmate facto apostemati retro auriculas valent. ꝛ ad liuorem similit̄ sub oculis cū rosa mixte thure ouiq̄ꝫ albumine ad exsiccatiōeꝫ valent oculoꝝ cataplasmate facto. Masticate etiam ꝛ in temporib⁹ apposite humores a capite ad

oculos descendentes resistunt cũ vino cocte si cataplasma fiat testiculo. apostema calidũ dissoluit farina eaꝝ. pueroꝝ apostema inguinibꝰ extinguit loci in quibus pili sunt nascituri superposite subtilẽ ac defectũ pilum faciunt. Scisse vero in duas cataplasmate super canis morsibus de facto sanguinẽ stringunt. mãmillis lactis ꝓpter coagulatõnem induratis apposite dissoluunt: ꝛ lactis inhibent exitum. Si autẽ cũ alumine ꝛ oleo veteri misceas scrofulas dissoluunt.

Hakkaraba	.i. pyretrum.
Halsandali	.i. coloquintida.
Halauchach	.i. squilla.
Halanum	.i. sparagus.
Halazarata	.i. pyretrum.
Halealiat	.i. terbinthina.
Halcal	.i. acetum.
Halfagel	.i. rhaphanus.
Halhas	.i. es vstum.
Habac	.i. indicum.
Halkasmet	.i. feniculus.

Haltalep. i. viriditas inuenta super aquam. l. l. viriditas.

Halelcalmibit	.i. gũmi fistici.
Halebep	.i. caisir.

Hales est vna ex speciebus malue.

Halbet	.i. species rubi.
Halterma	.i. galbanũ.
Halibium	.i. hyringium.
Hulibien	idem quod supra.
Halib	.i. mulsa.
Halim	.i. pulegium.
Halimon	.i. cretanus.

Cap. 323.

Hallilig arabice grece ꝛ latĩe myrabolani. vbi sciendum ꝙ ẜm Mes. myrabolanoꝝ species sũt v. ꝛ sunt fructus arboꝝ in india existẽtiũ: ꝛ nõ ciꝰdẽ maneriei sunt omnes: sed diuersoꝝ effectuum ꝛ diuersaꝝ formaꝝ. vnde versus. Myrabolanoꝝ species sunt qnqꝫ bonoꝝ. Citrinus kebulus bellyricꝰ emblicus ĩdus. Quidã dicũt ꝙ sunt oẽs ab eadẽ arbore producti: ita ꝙ citrini sunt ð primo germine. et nigri indi sunt in quibus peruenit cõpletio ꝛ maturatio. ꝛ dixerunt ꝙ arbor eoꝝ est ð bis ferentibus. ꝛ ꝙ citrini sũt de primo germine: ꝛ niger similiter. kebulus germen secundũ tulit: sꝫ falso: ĩmo ꝓducuntur a diuersis arboribus. ꝛ illud ẽ qð creditur. sed aliqui volunt ꝙ emblici ꝛ bellyrici nõ numerentur inter myrabolanos: qm̃ Auic. ꝛ Sera. de eis diuersa faciunt capitula. Nam Sera. libro aggre. facit capitulũ de emblicis ꝛ bellyricis qð incipit anileg: ꝛ facit capitulũ de aliis tribus per se ð quo dicit haliligli. i. myrabolani: cuiꝰ tres sunt species: kebuli citrini ꝛ nigri: ꝛ sunt illi q̃ nominantur indi ꝛ seni ꝛ kebuli. Item auct. Haben Mesuay. meliores sunt ex eis quoꝝ color est citrinus approximans viriditati: graues pleni sine rugis. ꝛ dicit auc. Isaac. ꝛ sunt fri. ĩ primo gradu: sic. in secundo. nigri fri. ꝛ sic. ĩ primo. Myrabolani indi vel nigri ꝛ de seni sunt similiter ex speciebus habentibus corticẽ subtilẽ nigrum. Et cortex eoꝝ vergit ad citrinitatẽ: ꝛ sunt similes oliuis in forma sua. Et iuuamentũ est eoꝝ minus iuuamẽto aliaꝝ specieꝝ myrabolanoꝝ. ꝛ idẽ auc. Aben Mesuay. Myrabolani seni sunt ex specieꝫ oliuarum: qui quando conduntur corroborant stomachum: ꝛ incoriant eum incoriatione pauca. ꝛ non est in eis iuuamentũ q̃tũ in kebulis. Et ex kebulꝭ quidam sunt citrini: quidam nigri. ꝛ nigredo que est in eis est ꝓpter ampliorem moram quaꝫ fecerunt in arbore sua. ꝛ sunt pĩguiores ꝛ carnosiores citrinis in colore: quia ipsi fecerunt maturationẽ ampliorẽ. ꝛ illi qui colliguntur ante sunt citrini. et quando sumuntur triti inducunt laborem in stomacho: quoniã natura laborat multum circa ipsaꝫ sed quãdo infunditur aut decoquitur extrahitur virtus eius: ꝛ ꝓiicitur eius substantia: ꝛ est leuior nature: ꝛ descendit velocius a stomacho. Et ille tres species myrabolanoꝝ miscentur cum tamarindis: quoniã tamarindi extinguunt calorem: et abscindunt nauseã: ꝛ sedant vomituꝫ: ꝛ extinguũt calorem febrilem: nisi quia nocẽt tussientibus propter acetositatẽ que est in eis. Auic. de viribus cordis ait myrabolani sunt fri. ꝛ sic. Jo. mes. myrabolani sunt de medicinis benedictis. non enim debilitant cum solutione sua: ĩmo confortant stomachum proprie. ꝛ viscera preparant ꝛ coadiuuãt ꝑtes eoꝝ. ꝛ confortant cor ꝛ epar ꝛ corpus totũ. nõ enim nisi ad vnũ videntur nociui. acquiritur enĩ dispositis ad hoc opilatio: ꝛ ꝓprie paratis cadere in ipsa. sed sunt de perfecte rectificantibus medicinas que habent acuitatẽ: ꝛ purgant dissoluendo magnifice enim adinuenit qui eos ꝛ proprie citrinos cũ scamonea miscuit. reprimit enim eam propter obuiationẽ substantiarũ ꝛ qualitatũ ad inuicem: ꝛ eam in soluendo iuuant. Citrinos in. v. proprietatibus laudauerunt sapientes in colore. s. vt sint citrini multe citrinitatis declinantes ad viriditatẽ. ꝛ vt sint in pondere graues ꝛ densi. ꝛ in ꝯfracturis suis inueniatur sicut gũmositas. ꝛ sint grossi. ꝛ vt cortex eoruꝫ sit densus spissus complectens ossa parua. ꝛ laudauerunt kebulos in quatuor ꝓprietatibꝰ: vt sint grossi: ꝛ q̃to grossiores tanto meliores. ꝛ sunt subnigri declinantes ad rubedineꝫ. ꝛ sint graues in pondere cite submersionis in aqua ꝛ sint habentes spissitudinẽ corticũ suoꝝ. Nigros quoqꝫ indos in. v. ꝓprietatibꝰ laudauerũt: vt sint nigri ꝛ confracti hñtes densitatẽ substantie. ꝛ sint grossi ꝛ graues ꝛ carentes ossibus. q̃to aũt ab his elongant ꝓprietatibꝰ tanto a bonitate sunt remote. oẽs frigide cõplexionis sũt in primo gradu: sic. in secundo. Et sunt exsiccatiui cõsumptiui supfluitatũ putridaꝝ: ꝑpatiui ꝛ coadunatiui partiũ. ĩ q̃bus accidit laxitas ꝛ mollificatio tria sũt in eis ꝓ

pter que in ipsis cadit rectificatio. faciunt eni3 cadere in opilationes: 7 ppie paratos. 7 quia facile adherent villis stomachi 7 partibus intestinoꝝ: 7 quia dimittunt corrugationes in ipsis: 7 nos emēdamus qđ timetur de eo qđ diximus primo ꝓhibentes penitus exhibitionē eoꝝ ipsis 7 omnib⁹ paratis cadere in opilationes. in non paratis miscenda sunt ea cū ipsis que opilationē fieri ꝓhibēt: sicut aliqua ex diureticis notis. 7 infusio eoꝝ in aq̄ casei remouet hoc nocumentū ab ipsis. 7 succ⁹ fumi terre facit similiter. Et similiter absinthiū: agaricus: 7 reubarbaꝝ: 7 spica: 7 similia. 7 emēdam⁹ qđ potest peruenire ex eo qđ diximus in secūdo 7 tertio miscendo cū eis que remouēt ab ipsis adherentie intensionē: 7 acquirunt eis lenitatē: sicut si fricētur cū oleo amigdalaꝝ dulciū: aut cū oleo rosaꝝ: aut cū oleo violaꝝ: aut sisamino: aut salte3 conterantur cū eis amigdale dulces. passule quoq3 7 mel eaꝝ lenificant eos 7 confortant operationē eoꝝ: 7 sunt ꝓprie iuuatiui cū eis. similiter acquirit eis cassiafist. viole condite tereniabin tamarindi 7 similia. Quidam dixerunt q̄ nō est bona permixtio eoꝝ cū medicina lubrificatiua 7 lenitiua: quoniā operationes eoꝝ in idipsum non concurrunt. 7 ego nō video illud imo remouetur ab eis per ipsam adherentia 7 corrugatio: 7 acquiritur solutio facilis. Et scito q̄ decoctō acquirit eis vehementiorē operationē q̄3 sola īfusio. 7 infusio minus facit eos esse opilatiuos q̄3 coctio. 7 assatio minorat de solutione faciens ipsos constipantes plus: 7 adhuc magis combustio. Et contriti q̄dem plus soluunt: 7 plus dimittunt vestigia constipationis in viјs. infusi vero minus faciunt illa 7 infusio quidem eoꝝ competit quando solum q̄ritur solutio. Et eoꝝ contritoꝝ exhibitio quando querit' constipationis impressio. 7 q̄to magis cōteruntur melius celebrabitur illud. Et kebuli quidem conditi minoris sunt solutionis 7 maioris cōfortationis membroꝝ nutricationis. 7 nō conditi faciunt contrariū. Modus condiendi kebulos est ille: accipe ex eis humidis si haberi possunt vl' humectatis secundū artē qua humectari possunt q̄3titatē quā volueris: 7 cū stilo punge eos vndiq3: 7 decoque eos in aqua cū facilitate vsq3 dum sufficit: post hoc dimitte eos per diem vnum super tabulam: 7 exprime aquā eoꝝ: 7 submerge eos ī aq̄ mellis per dies duos: dimitte tunc 7 coque' eos lento igne: 7 postq̄3 cocti fuerint reconde ī vase vitreo: 7 da post. vi. menses. Ars aute3 auxiliatur in humectando eos: infundātur in aqua plurima 7 exponantur radijs solis per dies. viij. deinde accipe vas magnū sicut doliū: vel saltem fiat fouea in terra in loco humido vbi inter multam arenā humidam disiunctim sepeliantur sepe ac sepe aquā desuper infundendo 7 innouando arenā de tertō in tertiū diem vsq3 dum tumescant 7 humectent' hic erit modus humectationis eoꝝ.

Posse. Sera. V⁹ citrinoꝝ est q̄ fortificant oculos 7 prohibēt cursum humoꝝ ad ipsos. 7 conferunt febel. 7 confortant stomachū 7 incoriant ipsum. 7 conferunt melancolie 7 cardiace. 7 clarificant' colorē. Uirt⁹ kebuloꝝ est q̄ conferunt ano 7 emoroidib⁹. 7 incoriant stomachū. 7 confortant eū 7 digerunt cibu3. desiccant humiditatē. leniunt naturā. conferūt vētositati emoroidarū. 7 conferūt melancolicis: maxime quando cū eis admiscentur species corroborant sensum 7 memoriā. 7 conferunt lepre 7 colice. 7 conferunt emoroidibus antiquis. 7 sedāt sodam 7 hydropisim. 7 inducunt nauseam 7 vomitum. Sed seni 7 indi vel nigri habent corticem subtilem nigrum. 7 cortex eorum vergit ad citrinitatem: qui quando condiuntur corroborant stomachum: 7 incoriant' eum incoriatione pauca. 7 non est in eis iuuamentum quantum in kebulis.

Io. mes. myrabolani sunt ex reb⁹ que faciunt vtētes se iuuenescere. 7 acquirunt eis colorem bonum: 7 bonitatem odoris oris 7 sudoris: 7 generant gaudiu3: 7 confortant cor 7 epar 7 stomachum. 7 conferunt tremori cordis. 7 mundificant stomachum. 7 conferunt emoroidibus. 7 extinguunt' inflammationem cholere. sed citrinorum operatio in hoc est precellens. ipsi enim solutione educunt eam. 7 conferunt complexiones ca. hn̄tibus. 7 eoꝝ fricatiōib⁹ cū aqua agreste 7 cum aqua rosaru3: aut succo feniculi abstergit oculum. Et aufert super caliditatem eius: 7 facto inde alcohol stringit lachrymas. 7 ꝯuenit mollificationi oculorum. 7 conferunt tertiane 7 febribus cholericis. Et contrite cum mastice sanant vlcera 7 desiccant ea. kebuli quoque solutione educunt phlegma 7 addunt in ratione. 7 clarificāt visum. 7 proprie conditi 7 mundificant stomachu3 7 confortant ipsum. 7 conferunt hydropisi 7 feb. antiquis. Nigri autem vel indi solutione educūt melancoliam 7 choleram adustam. 7 conferunt melancolie 7 tremori. 7 clarificant visum 7 colorem. 7 conferunt lepre 7 tristicie 7 quartane. Dosis potio citrinorum tritorum est a. ʒ. ij. vsque ad quinq3. 7 infusorum a. ʒ. quinq3 ad. ʒ. xx. Et potio kebulorum tritorum a. ʒ. iij. vsque ad. iiij. 7 infusorum a. ʒ. viij. vsque ad. xx. 7 indorum est' sicut kebulorum Bulcasim Eben Aben azarin libro qui dicitur seruitor. modus assandi 7 calliandi myrabolanos: oportet q̄ imbibas myrabolanos in aq̄ citoniorum: aut in succo agreste: aut in acetositate citri: aut in aqua vbi cocte sunt lentes: aut vbi coctum est lapacium acutum: deinde desicca eos bene: 7 madefac in oleo rosarum: vel oleo de lentisco: aut' oleo masticino: aut cum butiro: aut oleo oliue: deinde assa super patellam ferream vel terream: quam cum primo calefecisti 7 abstulisti ab igne caue ne aduratur 7 destruatur virtus eoru3. Similiter assantur semina que administrantur ī medicinis fluxus. Et modus assationis eorum est iste: Accipe patellam ferream: aut eneam: aut terream: aut lebetē cū lato orificio: 7 calefac bn̄: deinde aufer ab igne 7 statim suppone scias dū ipa est

calida antequã infrigidetur: ꝛ cõmisce ea semper donec videas assationem eorum completam ad voluntatem tuaȝ. ꝛ si non fuerit completa vna vice pone iterum: ꝛ fac vt prius. Et scias ꝙ nõ oportet omnia semina equaliter assare: quia sunt quedam que habent multam viscositatem que debẽt amplius assari sicut psilliuȝ: ꝛ caue ne cõburant.

Halieldras .i. stafixagria.
Helimach .i. pinpinella.
Halileg .i. halilig.
Halibium. i. planta q̃ vocat᷑ alibie: ꝛ est hyringiũ.
Halsia .i. abrotanum.
Haltich .i. asa.

Cap. 324.

Halzum arab. grece fobolia vel codea: latine limacia ł marnecia. codea ex ea ẽ terrena ꝛ marina: ꝛ sunt de genere ostracoꝝ. **Sera.** li. aggre. ca. halzuȝ i. limacie. ex limacijs qñ terunt᷑ cũ cortice suo est virtus exsiccatiua exsiccatione forti. ꝛ administrat᷑ in cura apostematũ difficilis resolutionis: q̃ sunt in cruribꝰ a cõquassatione vel ictu ꝛ exsiccant ea. Et qñ limacie adurunt᷑ cũ cortice suo desiccant desiccatione forti. Et est in eis calefactio ꝑpter adustionẽ. Et quãdo accipiuntur ex eaꝝ cinere. iiij. partes ꝛ gall᷑ viridibus due ꝛ piperis vna: ꝛ terunt᷑ oĩa fit medicina conferẽs vlceribus intestinoꝝ ꝛ vesice: qñ sũt putrida iuuamento maximo. Et oꝫ ꝙ teratur hec medicina contritione forti: ꝛ pulueriȝetur sup cibos eoꝝ: ꝛ detur ex ea similiter in potu cũ vino ꝛ aqua. ꝛ caro limaciaꝝ ꝛ testaꝝ eaꝝ conuenit vlceribus ꝛ morsui canis rabidi. Et caro limaciarum agrestiũ qñ teritur in mortario fit medicina que exsiccat membra omnia in quibus est humiditas multa. ꝛ ꝑpter hanc cãm conuenit hydropisi. sed humiditas limaciaꝝ qñ accipitur sola sine carnibus ꝛ miscetur cũ olibano aut mirrha: aut calce: aut cũ aliquo istoꝝ: aut cũ omnibus: ꝛ teruntur simul donec incorporentur: ꝛ fiant sicut mel fit hec medicĩa tenax glutinosa: que exsiccat apostemata mucillaginosa que sub auribus sunt exsiccatõe forti. ꝛ exsiccat ꝛ coherceat humores qui fluunt ad oculos qñ ponunt᷑ super tempora. Modus autẽ accipiendi aquã limaciarũ est ꝙ qñ perforat᷑ caro ipsaꝝ cũ stilo ferreo: ꝛ sint limacie recentes. accipitur nãq; humiditas ab eis: ꝛ colligit᷑ in vase.

Dias. ca. de limacijs. codee vel limacie terrene sunt bone stomacho: laxant ventrẽ. sed ille que sunt in fluminibus sunt pinguiores illis que adherent arboꝝ paruaꝝ ramis: que dicũtur salmi vel salumici siue salsitẽ. laxãt ventrẽ: ꝛ ꝓuocant vomitũ. ꝛ qñ ipsaꝝ teste comburunt᷑ calcem faciunt ꝛ adurunt: ꝛ abstergunt scabiẽ ꝛ morpheam. ꝛ aduruntur limacie cũ carnibus suis sicut sẽ ꝛ fit inde cohol: abstergunt cicatricẽ cornee oculi ꝛ curant vlcera oculi. ꝛ valent contra empetiginẽ ꝛ fit emplastruȝ ex eis crudis: sicut sunt super tumorẽ hydropicoꝝ: ꝛ minuit tumorẽ: nec sepãtur de loco donec diminuant humiditatem eius. ꝛ sedant apostemata podagre. Et qñ fit emplastrum cũ eis extrahit infixa corpori: ꝛ fragmenta ossiuȝ. ꝛ terunt᷑: ꝛ fit nascale cũ eis: ꝛ ꝓuocat menstrua. ꝛ fit emplastrũ vulneribus: ꝛ ꝓprie neruoꝝ cuȝ eis pistatis cũ carne sua: ꝛ maxĩe addito thure ꝛ mirrha mixtis ad inuicẽ: ꝛ congluctinat ea. ꝛ caro earũ curat vlcera. ꝛ terit᷑ ꝛ miscet᷑ cũ aceto: ꝛ strĩgit sanguinẽ nariũ. ꝛ elixant᷑ carnes limaciaꝝ recentiũ: ꝛ comedunt᷑: ꝛ sedant dolorẽ stomachi. ꝛ terũtur sicut exeunt de testis suis: ꝛ bibunt᷑ ex eis cuȝ vino: ꝛ cõferunt colice ꝛ dolori vesice. Et qñ accipit᷑ de viscositate que est sup carnẽ agrestiũ cum sũmitate acus: ꝛ ponit᷑ sup pilũ palpebre eius: cuius ortus nõ est rectus sicut decet cõgluctinat euȝ ꝛ rectificat. decenter possunt hec omnia limacie marine facere: sed minorẽ habẽt virtutem.

Halubub .i. mercurialis.
Halum .i. anisum.
Halcuen .i. cotula.
Halhubub .i. mercurialis.
Halhubul idem quod supra.
Hals .i. spelta.
Hal .i. acetum.
Hamem .i. columbus.
Hamanoib .i. rasa.
Hambar .i. ambra.
Hamesis. i. lapis in quo acuitur ferrum.
Hameacti .i. ebulus.
Hameien .i. amomum.

Cap. 325.

Hameb ara. vel hupuẽ phataha lep: grece strignũ vł cuculus vel morella: latine vero solatruȝ vel vua vulpis. **Sera.** li. aggre. ca. hameb auct. Dias. hameb. i. vua vulpis: ꝛ ẽ solatrũ. sunt eius quatuor species. vna comedit᷑: alie vero nõ. ȝ illa que comedit᷑ est domestica: ꝛ ẽ herba nõ magna habens plurimos ramos: ꝛ folia nigra silĩa folijs hedarog. i. ozimi: ȝ maiora ꝛ latiora. ꝛ hȝ semen rotundũ cuiꝰ color est viridis ꝛ niger: ȝ qñ maturat᷑ fit rubeus. ꝛ qñ frangit᷑ inuenitur in eo multa humiditas: ꝛ granula que sũt semina eius. Idẽ auc. Gal. virtus eius est frig. in secundo gradu ꝛ nõ est humida; ȝ est media inter medicinas que humectant: ꝛ que desiccant. ꝛ ipm est cõpositũ ex virtutibus cõtrarijs. s. humida ꝛ sicca. ꝛ hoc quia in eo sunt due substantie. s. terrea ꝛ aquosa. est aliõ solatrũ qð dicit᷑ kekẽgi: qð habet folia similia folijs primi: nisi quia sunt latiora eis ꝛ rami eius quando elongantur ꝛ declinant inferius versus terram. ꝛ habet fructum in chisti rotundum similem vesice. ꝛ est fructus eius granuȝ rubicundum simile vue: quem quidam kikilium vocant. Et idem. est alia species solatri faciens sõnum. ꝛ est planta habens ramos multos ꝛ spissos egredientes ab ea. ꝛ sunt difficiles ad frangendũ. ꝛ sunt pleni folijs in quibus est humiditas que adheret manui. ꝛ assimilatur folijs citoniorũ. ꝛ flos eiꝰ ẽ rubeꝰ sic̃ sanguis ñ magnꝰ: ꝛ cꝰ semẽ ẽ croceuȝ. ꝛ hȝ radicẽ nõ magnã multũ: cuiꝰ cortex est rubei

coloris.ꝛ naſcitur in locis aſperis ꝛ petroſis.

Gal. viij.ſim.phar.capitulo de ſtrigno ſecūdum tranſlationem arab.virtus ſolatri ſomniferi eſt ꝙ eſt frigidū in tertio gradu.ꝛ facit dormire.ꝛ habet proprietatem ſimilem opij: niſi quia eſt debilior eo.Et idem Serapi. eſt alia ſpecies ſolatꝝ que dicitur ſolatri maniale.ꝛ eſt illud qđ dicit̃ furiale eo ꝙ facit furioſitatē ſeu maniā. Et eſt planta habens folia ſimilia folijs eruce:niſi quia ſunt minora eis ꝛ ſpinoſa:que dicit̃ caradis.ꝛ habet virgas longas egredientes ab eiꝰ radice.x.aut.xij.Et longitudo eius eſt duoꝝ brachioꝝ ꝛ in ſūmitatibus eoꝝ ſunt capitella ſimilia oliuiſ niſi quia ſunt ſuper capitella ſicut pili ad moduꝫ arboris dulb.ꝛ ſunt minora oliuis ꝛ altiora.ꝛ flos eius eſt niger.ꝛ poſt florē emittit velut racemū.x. vel.xij.grana habentē.Et grana ſunt rotūda mollia nigra ī mollicie vue ſimilia granis cuſſus.ꝛ habet radices groſſas albas concauas: quoꝝ longitudo eſt vnius brachij.ꝛ naſcitur locis montuoſis ꝛ inter arbores dulb.

Poſſe.Sera. qñ fit emplaſtrū cuꝫ folijs ſolatri:ꝛ ſuccaran cōuenit fornice ꝛ heriſipille.Et qñ terunt̃ cōtritione forti:ꝛ miſcentur cū ſale: ꝛ fit emplaſtruꝫ cū eis curat ſcabiem vlceroſam ꝛ pruritū eius. Et conuenit dolori capitis ꝛ inflāmationi ſtomachi. ꝛ qñ terunt̃ fortiter cū ſale: ꝛ fit emplaſtrū cuꝫ eis reſoluunt apoſtemata que fiunt in radice auris. ꝛ qñ ſuccus eius miſcet̃ cū ceruſa ꝛ lithargyrio et oleo roſaꝝ:ꝛ mutat̃ hora poſt horā cōuenit apoſtematibus calidis:que fiunt in cerebro ꝛ capite īfantiū.Et miſcetur ſuccus eius ſief qđ ſumitur ad curſum humiditatū currētū ad oculū loco aque ꝛ loco albuginis. Et quando diſtillatur in aurem conuenit dolori eius.ꝛ fit naſcale cū eo:ꝛ conucit curſui humiditatū matricis. **Gal.** libro ſecundo de cibis capitulo de ſolatro.holerū nullum noui habens tantā ſtipticitatē ꝙtā morella.ergo merito vt alimēto quidē ipſo raro:vt medicina autē continue vtimur.efficax eſt eniꝫ ad q̄cūqꝫ ē opportunitas infrigidationis ꝛ ſtipticitatiſ. Alimentū aūt paucíſſimū habet.ꝛ **Sera.** kekēgi: qđ quidā nominant kakabū virtus eius eſt ꝙ fructus eius prouocat vrinā.Et ideo admiſcetur iſte fructus in multis medicinis que conferunt epati:veſice:ꝛ renibuſ.ꝛ hec herba adminiſtratur ī medicinis ꝛ nō comeditur. ꝛ fructus hic mundificat ictericiā per prouocationem vrine.Et idem auct.babix: alkekēgi eſt aliud mōtanū aliud ſilueſtre:ꝛ eſt album:ꝛ eſt ſimile ī forma ſuperiori.ꝛ conuenit ſuccus eius bibitus apoſtematibus tam intrinſecis ꝙ extrinſecis.ꝛ quando linitur ſuper apoſtemata extrinſeca conuenit eis.Et granum eius quando bibitur conuenit vlceribus renū ꝛ veſice. ꝛ granū eius eſt fortius domeſtico.Et idem Sera.virtus ſolatri ſomniferi ē que facit dormire.Et qñ accipitur de cortice radicis eius aureus vnus:ꝛ bibitur cū vino facit dormire.Et virtus ſeminis eius eſt que prouocat vrinam.ꝛ ideo adminiſtratur in hydropiſi.ꝛ bibitur de cortice radicis eius.ʒ.i.ꝛ facit dormire leuiore ſomno ꝙ gūmi papaueris. ꝛ ſuccus eiꝰ prouocat vrinam prouocatione forti. ꝛ dātur hydropico ex ſemine eius grana.xij.ꝛ curatur.ſed ſi plus detur inducunt maniam.veruꝫ cui accidit hoc ſi biberit melicratū curatur.Et cortex eius ingreditur ī medicinis narcoticis.Et qñ coquitur in vino:ꝛ decoctio eius tenetur in ore ſanat dolorē dentiū. ꝛ quādo admiſcetur ſuccus radicis eius cū melle acuit viſum.Et idem Sera.virtus ſolatri manialis eſt ꝙ qñ bibitur ex radice eiuſ.ʒ.i.inducit ſomnia nō recta ſed aliena.ꝛ qñ bibuntur ex eo.ʒ.ij.inducunt furorē:ꝛ velut ebrietatē tribus vel quatuor diebꝰ. ꝛ qñ bibunt̃.ʒ.iiij.faciunt hoc idem ꝛ eū occidunt ꝛ cura eius eſt melicratuꝫ qñ bibitur ex eo ꝙtitas plurima:ꝛ euomatur:ꝛ fiat hoc ſepe.Et idē auct. meſealach: ſolatrū maniale eſt fri.ꝛ ſic.in tertio gradu.ꝛ ē plus ſtipticū ꝙ omnis alia herba. extiguit calorē igneū.ꝛ fructus eius generat ſemꝑ permiſtiōeꝫ ſenſuſ.ꝛ ideo oꝫ cauere ab eis. **Gal.** virtus corticis radicis eius fri. in fine ẽtij gradus:ꝛ ſic.in ſecundo ꝓpe finē eius.vnde curat vlcera.Alie vero ſpecies nō ſūt alicuius iuuamenti recepte īterius:īmo ſi quiſ biberit ex eo aureos.iiij.morietur inde.Et ſi bibatur minꝰ inducit inſaniā:ſed vnus aureus aliqñ nō nocet. Sed ſciendū ꝙ vbi iſta tranſlatio dicit aureus: ī greca tranſla.inuenitur.ʒ.i.

Cap.326.

Amech arabice: grece kamaket vel kamachet:latine vero tuberi:ꝛ eſt fungus quidam Et quidam vocant ipſum funguꝫ veſcenium.

Sera. libro aggrega.capitulo hamech auc. Diaſ.hamech eſt radix rotunda non habens folia nec tyrſum.color eius eſt rubeus: et reperitur in vere:ꝛ comeditur crudus ꝛ coctus. Et idem aucto Gal.ſubſtantia eius eſt terrea mlt̃tum:admiſcetur ei parum ſubſtantie ſubtilis. Et dicit Gal.in li.ᵒ de chimiſ.kameket generat groſſum humorem ꝛ non eſt multum mali chimi. Et dixit in libro venenorum ꝙ generat ſtranguriam ꝛ colicam: ſimiliter faciunt fungi.Et melius eorū eſt illud quod reperitur ī arena hñs paucā aquā.

Auic. libro ſecūdo capitulo tubera. ſunt ex ſubſtantia terrea plus ꝛ aquea minus ꝛ in ipſis ē aereitas ꝛ ſubtilitas pauca.meliora eorum ſunt arenoſa illa in quibus non eſt ordo maluſ.ꝛ que ex eis ſunt ſicca:deteriora ſunt humidis ſunt groſſa valde: ꝛ generant humorem groſſum melancolicum: ꝛ ſunt dure digeſtionis.ꝛ tyriaca eorum eſt vinum purum ꝛ ſpecies condictes.Almanſor tractatu tertio capitulo de tuberibus: tubera fri.ſunt ꝛ groſſa:phlegma quoque generant crudum.que autem ex eis ruborem habent mala exiſtunt: quorum multa comeſtio colicam generat. nec etiam abſque calidis ſunt edenda condimentis.

Hamepitas .i.hypericon.

Hamibum .i.amilum.
Hamil .i.millefolium.
Hamilil idem quod supra.

Cap.327.

h **Amdebut** ara. latine tela aranee.

Sera. li. aggre. ca. handebut auct. Gal. tela aranee quando supponitur vulneribus que sunt extra corpus non sinit ea apostemari. Et idem auct. Dias. qn miscetur cum aliquo vnguento: et extenditur sup petiam: et ligatur super tempora: et super pulsus brachiorum curat fe. tertianam. Et qn ponitur super locum vbi fluit sanguis stringit eum statim. et qn ponitur super vlcera non profunda prohibet ea apostemari. et ex tela aranee est quedam species que est alba et dura: que secundum quod dicunt quidam si restringatur in corio: et suspendatur super adiutorium quartanarij aufert eam.

Dias. ca. de tela aranee. tela omnibus est nota. vires habet constringentes ad mixta quibusdam vnguentis tpibus imposita fe. curat. sanguinem defluentem retinet. superposita vulneri non cauo prohibet fieri saniem. sine tumore vulnera sanat. cum oleo cocta dolorem aurium mitigat. Aranea trita et imposita: et in plagella et fronti imposita tpibus tertaicas passiones prohibet. Album opus aranee corio ligatum et collo suspensum quartanas tollit: vt dicit Almansor. ca. de aranea Aranee opusculum abstergit et curat serpiginem. et propter hoc ponitur in quoddam vnguento ad serpiginem quod ponitur in antidotario Gal. minori.

Cap.328.

h **Anabroch** ara. latine vpupa auis.

Sera. li. aggre. cap. hanabroch auc. Gal. huiusmodi auis habet coronam que fit super caput eius ex plumis eius. et qn bibitur ex iure ipsius: et comeditur ex cibo eius multum conuenit dolori colico. Almansor tractatu tertio ca. de auibus. caro alaude que pileata dicitur ventrem stringit: cuius ius ventrem fluere facit.

Cap.329.

h **Andachuca** vel chua vel cuf arabice grece lotbos vel zharat vel lotus: latine vero trifolium: vel quedam species trifolij. de qua dicit Dias. ca. de trifolio. et habet odorem aspalti.

Sera. li. aggre. ca. handachuca nominat eum Dias. lothos. i. trifolium. et est sart siue garch et chua. et est duarum specierum. s. domestica et siluestris. Siluestris quidem habet stipitem longitudinis duorum cubitorum vel brachiorum et plus parum: et nascuntur ab ea ramuli multi: et quilibet habet folium in extremo quod assimilatur handachuche que oritur in plaudibus: et dicitur trifolium. et habet semen simile fenugreco: nisi quod est minus satis. Sed sciendum quod illa vocatur a quibusdam herba flaura vel herba maura: sed Dias. vocat ipsam trifolium maius domestica que nascitur in hortis. et est quedam alia que nascitur super aquas: et maxime in babylonia qn fluuius irrigat terram. et est herba habens crus simile cruri fabarum. et est semen album simile sagi in capitibus. et dicunt quod extenditur qn oritur sol: et apparet super aquam. et quando occidit restringit se et submergitur in aqua. et capita eius similantur capitibus papauerum magnorum. et in capitibus est semen simile giguers et scariole. et exsiccant ipsum in babylonia: et faciunt inde panem. et habet radicem similem citonio que comeditur cocta et cruda. et sapor decocte assimilatur sapori vitelli ouorum. et vocatur handa et heuche. Et Auic. in secundo dicit quod de eis fit panis.

Dias. capitulo de trifolio. trifolij genera sunt duo: scilicet maius et minus. maius habet tres species. vna appellatur trifolium vel trigenon ponsillon: quod latini trifolium odoratum dicunt: vel sulphuratum. secunda trifolon vel exalbida vel oxitrifolon dicitur: latine trifolium acutum vel alleluia. tertia dicitur trifolon dematices siue partemon. et est trifolium porcinum vel equinum. Maius grece vocatur trifolium egoceron vel lothos arabice handachucha: latine trifolium leporinum vel herba flaura vel herba maura: cuius frutex est longus cubitis duobus virgas tenues: habens in circuitu duo folia in extremo in similitudinem foliorum lupini: et nigra: et singulis virgis tria folia per singulas nationes habens: coma eius in initio foliorum odorem rute reddit: qui cum creuerit asplto in odore similis est. flos est illi paruus et purpureus ex quo semen profert velut latum: et in figura corniculatum. radix est illi oblonga et fortis virtutis et acerrime et diuretice.

Dosse. Sera. auc. Albugerig. Andachuca siluestris conuenit stomacho frigido: et grosse ventositati. et aqua eius abstringit ventrem. et valet colice passioni. si ponatur super morsum scorpionis sedat dolorem ex eo. Et si ponitur super mebrum in quo est mordicatio animalium non inducit dolorem. et semen eius est fortius folio. et est bona dolori testiculorum. et principio hydropisis. et dolori matricis.

Dias. trifolium maius vel lothos virtutis diuretice et acerrime est. semen eius et folia cum aqua bibita pleureticis et dissurijs et epilepticis et hydropicis in initio singulare presidium est. ictericis causis opitulatur. menstruis imperat. omnia predicta seminis ipsius. ʒ. iij. et foliorum. ʒ. iij. curant folia ipsius cum oximelle accepta morsibus venenatis occurrunt fe. vt dicitur tertianis tria folia aut tria grana seminis eius cum vino bibita medicantur.

Haneb .i.iniube.
Hanerie. i. vene que sunt in labijs.
Hanel .i.iniube.
Handebal .i.tela aranee.
Handebelasamum vel hendebelismum idest xilobalsamum.
Hansel .i.squilla.
Hanisa arabice: latine ventriculus.

Serapi libro aggrega. capitulo hanisa aucto. Dias. hanisa idest vé

triculus galline: antiq̃ ē medicina maturatiua. Et pellicula interior ventriculi galli siccata et propinata in potu ꝯuenit egritudini oris stomachi. ista latius inuenies in littera gigeg.

Banub	.i. hircus.
Banudim	.i. acorus.
Banudab	.i. abrotanum.
Ban	.i. mel.
Bapar	.i. capparus.
Bapapir	.i. papyrus.
Bapagratos	.i. vlinee.
Bara	.i. cucurbita.

Cap. 330.

h **Barach** ara. latine sudor. **Sera.** li. aggre. ca. barach auc. Gal. barach i. sudor. in sudore homīs est salsedo et amaritudo pauca: maxime qñ admiscetur cū puluere illi loci: vbi luctant homines: et accipitur et linitur super tumores qui fiunt in corpore preter naturaꝫ: et resoluit omnes. et in illo puluere solo est virtus resolutiua et stiptica. qñ ponitur ergo iste sudor cuꝫ illo puluere super apostemata mamillarū resoluit ea et extinguit inflamatioñē eaꝝ. Et linitur cuꝫ eo dubulet: et conuenit. Et ego suꝫ vsus in apostematibus lumboꝝ: et sedata fuerunt apostemata et resoluta: et eger fuit curatus. Sed qñ apostemata ꝗ curantur cū isto medicamine sunt sicca et dura oꝫ ꝙ mollificentur cuꝫ oleo de alcbanna aut rosarū qñ miscet' cū hoc oleo cōuenit coagulationi lactis in mamilla: et resoluit ea. et in hunc modum oꝫ ꝙ vtat' eo in omnibus apostematibus. Sudor equi qñ calefit cū aceto conuenit epilepsie. Et si administratur in morsibus venenosis conuenit. et ad hō valet sudor ouium.

Barabamē	.i. stercus colūbinū:
Barabatra	.i. stercus bouis.
Barathaur	idē quod supra.
Baraltis	.i. stercus caninuꝫ.
Baramiem	.i. stercus caprinum.
Baragaraen	.i. stercus pecorinum
Barafaras	.i. stercus caballinū
Barabemar	.i. stercus asini.
Bara	.i. iuniperus.

Barba est quedā auis que vocabatur barba cui' vtutes inuenies in littera idē: et in .l. tamie.

Barbatini secundum Dias. est lonchitis.

Cap. 331.

h **Barbalim** est q̃dā herba silis scolopēdrie. semē eius angulatū est sicut lancea: et est domestica et siluestris. domestice caliditas est pauca siluestris cali. est in secundo: et est consolidatiua. eius folia sicca in potu sumpta vel cū aceto super splenē posita sanant splenē. **Auic.** libro secundo capitulo de barbalim.

Barcharcharaba	.i. piretrum.

Barna. i. porcelliones vermiculi .s. qui morantur sub vasis aquarijs.

Bartas	.i. cardus.

Bartatū dr̄ angustus: et est semen triangulatuꝫ: et est vt lancea. et folia eius sūt magna lata similia folijs scolopendrie.

Barens	.i. herba.
Bares maneries	.i. cibi frigidi.

Barmel. i. cicuta ꝑ qua .l. l. succaꝝ: et vocatur armel per .a. quādo est species rute vt supra in .l. a. et quando stat pro cicuta scribitur per .b. vt hic.

Barmene	.i. basilicus.

Cap. 332.

h **Barnech** ara. gre. lepina arsenicū: latine vero auripigmentū. Auripigmentum ca. est et sic. in quarto gradu. de vena terre fit. sunt ei' due species .s. rubeum et citrinum. Citrinum competit medicine. **Sera.** libro aggre. ca. barnech aucto. Dias. barnech. i. auripigmentū. et sunt ei due species .s. rubeum et citrinum. et sunt eiusdeꝫ minere. melius autem ex eo est illud qđ ē laminosum habens colorem simileꝫ auro: et lamine ei' separantur facile: et sunt composite vna super aliam non habentes admixtam terram vel aliud. rubeum autem est eligenduꝫ illud quod est valde rubeum et cito frangibile: et munduꝫ simile cenabrio: et odor eius sicut odor sulfuris. virt' ei' est calida adustiua. **Dias.** ca. de arsenico. Arsenicuꝫ nascitur ī hellesponto: vbi et sandaraca. veꝝ optimū est latiores laminas habens et aureum colorem: et venas separabiles a se vt separari videāt'. mundū sine sordicie. tale ī hellesponto nascit'. eius grana sunt duo. vnum est eq̃le supra: et aliud fuscū in colore sandarace. et ex pōto et capadocia venit. Istud vero assat' sic: pone ī testa noua: et carbonibus igneis suppone: et freq̃nter agita q̃diu ignescat et mutet colorem: et cū friguerit repone. Quidam dicunt ꝙ ex auripigmento per q̃dam sublimationē fit resagal: et hoc ideꝫ iterum sublimatur et fit ex eo forte ruptorium. **Auic.** libro secundo ca. de arsenico. Arsenicum aliud est album: aliud est citrinū et aliud est rubicundū. melius ex rubeo est rubeū imbibitū rubedine quod est aptuꝫ teri: et suo odore similatur odori sulfuris. Et melius ex citrino ē quod est puluerizabile armenū aureū et laminosū subtile quasi ipsum esset tale. citrinum calidum est in tertio gradu: siccuꝫ in secundo. omnia sunt putrefactiua mordicatiua. quod ex eo rub. est meli' q̃ alcaca dicon. **Posse.** contra asma ex humida causa ponat' auripigmentum super prunas: et capite inclinato patiens recipiat fumum per embotum. Item .ʒ. i. auripigmēti sumpta cum ouo sorbili ad tussim valet. Ex calce viua et auripigmento fit psillotrum sic: Accipe .ʒ. iiij. calcis viue: et resolue in aqua et buliat: postea adde quartam partem .ʒ. auripigmenti: et coque. signum decoctionis est quando penna īmissa et statim extracta leuiter manibus depilatur. Si vis remouē pilos oꝫ te esse ī loco calido ꝯ serpiginē et empetiginē: Accipe .ij. ptes saponis spataréti: et tertiā auripigmēti et distēpa: et fac vnguētū

⁊ vnge:sed prius ablue partem illam cum aqua:
⁊ post vnctionem similiter:quia si diu remaneret
corroderet tam bonam q̄ malam carnē: ter vel
quater ita abluas ⁊ vngas. Itē si radicitus pilos
extrahē voluer] īūge ex succo iusqami ⁊ auripi
gmēti ana eq̄l'r sil' confectis:⁊ nūq̄ apli⁹ renascēt
Ad vngues reparādas: Accipe serapinū ⁊ pulue
rem auripigmenti ⁊ misce cū oleo: ⁊ inde fiat em
plastrū:⁊ pone super vnguē:sine dubio cadet.
Dias. virtus auripigmenti est stiptica ⁊ ca
lastica cū ignea vi ⁊ calastica cū cal
ce viua mixtū:⁊ corpori illinitū ꝑ pilos tollit.hec mi
xtura miospone a grecis:⁊ latine dicitur achillea
vires habet arsenicū vt ignis adurere pōt ⁊ alīcā
tiones con- **Auic.** abradit pilos:⁊ cū gūma pi
sumere. ni ē ɔueniēs allopicie.fit ex
eo emplastrū cū adipe super vulnera.cū adipe et
oleo conuenit scabiei ⁊ sahafati humide ⁊ putre
dini:⁊ abstēgit ⁊ adurit cutē:⁊ pmiscet cū mirrha
ad pediculos:⁊ vestigia sanguinis ⁊ cū pice vesti
gijs vnguis.⁊ q̄nq̄ admīstratur cū oleo ad pedi
culos. Cerotū factū ex eo conuenit ⁊ ꝓprie ex ru
beo herpetihestiomeno ī ore ⁊ aure:⁊ vlcerib⁹ eo
rum datur ad potandū suflatis cū hydromelle.⁊
assumitur cū gūma pini ad tussim antiquā: ⁊ spu
to saniei ⁊ sanguinis. Et q̄nq̄ ponitur in pillulis
que sunt ad asma.⁊ miscetur cū oleo rosaꝝ ad bo
thor. ⁊ emoroidas in ano quod ex eo sublimatuꝫ
est interficit:et album ex eo interficit.

Cap.333.

Aarim vel barin ara.gre.am
peleos:latine vō vitis.
Sera. libro aggre.ca°. barin.vit]
ex ea est domestica ⁊ sil
uestris:⁊ alba ⁊ nigra. domestica est vitis vini: ⁊
silnestris est que grece vocat' ampeleos agria.ha
stas habet lōgas ⁊ lignosas ⁊ asperas.folia ei stri
gno hortiuo similia:ſꝫ latiora ⁊ minora.florēꝫ ha
bet sicut capilli.sed semen habet vt botrus:qd cuꝫ
maturauerit russum facit colorem obrotūdū.alia
species est que vocatur lambrusca vel vitusu:cui⁹
flos vocatur inantus vel inantiū vel anteflores:et
est masculus de qua īuenies in.L.enantiō:⁊ est plā
ta ī qua sunt grana parua similia botris vue par
uis:⁊ quando sunt matura color eoꝝ est rube⁹ et
figura sui grani est rotunda:⁊ racemi sui botri re
seruantur in s̄ūmitate eius:⁊ grece vocatur ambo
losagine. Est alia species vitis que dr̄ vitis alba:⁊
est fesera: pq̄.l.l.fesera. Et alia species q̄ latine di
citur vitis nigra.⁊ alio nomine dicit' cucurbita vł
brionia:dicitur grece ampeleos melana: vł ambu
los melana:ara.fe sirestenta:⁊ est planta s̄m Dia.
que habet folia similia folijs plante que dr̄ hede
ra:nisi quia dilatantur plus ad similitudinē folio
rū herbe que dr̄ semitas:⁊ rami eius similiter:ni
si quia folia istius ⁊ rami eius sunt maiores:⁊ ip
sa circūuoluitur amplectens plantas alias quibus
approximat:⁊ suspenditur eis cū suis capriolis:⁊
habet fructū similē racemis vue vitis albe viridē
in sui principio:⁊ nigrū cū maturatur: quē cū fre
geris buxeū reddit colorē.⁊ radix eius est magna
⁊ nigra exterius vel buxea: ⁊ interius subalbida.
Caprioli hui⁹ comedunt':⁊ habēt diureticā virtutē
Gal. vi.sim.phar.ca°. ampeleos melana.am
peleos melana siue vitis nigra.vocatur
hec ꝓprie brionia.i.lupill⁹ vel siluestris cucurbita
Posse. vinū vitis albe domestice secun
dū Gal'.vi. sim.phar.est calidūꝫ
in secundo gradu. Et vetus ex eo est in tertio gra
du. Et mustū est in primo:⁊ manifestatur vnūq̄d
q̄ in primo gradu. Et per manifestationeꝫ calidi
tatis inuente in eo: sed de vua inuenies in lr̄a cui
vitis domestice succus secundū Sera.⁊ potissime
folioꝝ eius conuenit habentibus vlcera in intesti
nis:sunt fri:⁊ stiptice.⁊ qui expuunt sanguinē: ⁊ q
conqueruntur de ardore stomachi:⁊ pregnantib⁹
habentibus appetitum corruptum. Et caprioli ei⁹
quando infunduntur in aqua ⁊ bibitur faciunt h̄
⁊ lachrymus huius vitis est similis gūmi que coa
gulatur super palmites:qui potatus cum vino ex
pellit lapideꝫ ⁊ linitur cū eo empetigo:⁊ curat eā
⁊ scabiem vlcerosam similiter:⁊ non vlcerosam:
⁊ oportet ꝙ anteq̄ linias cū eo ꝙ linies mēbrum
cū nitro ⁊ oleo assidue:⁊ abradas pilos. Cinis aci
morū aut vinacie quando emplastrantur cū ace
to curat anum quando ab eo euulse sunt emoroi
de. ⁊ curat concussiones neruoꝝ. ⁊ cōfert morsui
tyri. ⁊ quando fit cum eis emplastrū cū oleo ro
sarum ⁊ ruta ⁊ aceto confert apostematibus cali
dis que fiunt in splene. Succus enim agrestis id
est vue non mature oportet vt exprimatur anteq̄
abscondatur stella canis:⁊ ponatur in sole in va
se eneo rubeo cooperto cum panno:⁊ dimittat' ī
sole donec coaguletur:⁊ de nocte ponatur vas s̄b
tecto:quia ros prohibet coagulationes cuiuslibet
succi. Et melior ex eo est ille qui est citrinus decli
nans ad rubedinem:⁊ est frangibilis ⁊ stiptic⁹ for
ti stipticitate:⁊ mordicat linguam. Et sunt qui de
coquunt succum istū:⁊ conficiunt decoquendo:⁊
conuenit coctus cū melle ⁊ vino dulci neruis qui
sunt in lateribus gule et palati.⁊ ipsi vulue ⁊ gin
giuis fluxis quibus abundant humores. ⁊ aurib⁹
a quibus egreditur sanies.⁊ cū aceto conuenit fi
stulis ⁊ vlceribus fraudulentis.⁊ fit clystere cum
eo ad vlcera intestinoꝝ:⁊ ad cursum humiditatū
antiquaꝝ ex matrice. ⁊ potatur pro sputo sangui
nis. Sed vinuꝫ de vua acerba fit in hunc modū:
Accipe de vuis que non sunt complete mature:
sed sunt muze:⁊ ponantur in sole tribus dieb⁹ aut
quatuor donec fiant extenuate: ⁊ exprimat' ab eis
vinum ⁊ reponatur. Et virtus huius vini est stipti
ca ⁊ corroborat stomachum: ⁊ conuenit illis qui
non possunt digerere:⁊ conuenit stomacho rela
xato:⁊ pregnantibus:⁊ habentibus colicam cum
qua euomitur stercus. Et valet egritudinibus epi
dimialibus: ⁊ oportet ꝙ illud vinum dimittatur
veterescere pluribus annis:quia nisi hoc fiat non
est aptum ad potandum. Sed virtus passularum
est que maturat ⁊ resoluit resolutione temperata
⁊ passule extenuant:stiptice sunt frigidiores alijs.

Et dulces sunt calidiores et humidiores et stiptice: fortificant stomachum et retinent ventrem. Et dulces sunt medie in hoc: et sedant mordicationē que contingit in ore stomachi: sed q̄titas nutrimēti in passulis dulcibus carnosis est amplior. ꝛ passule dulces carnose sunt maioris nutrimēti q̄ vue ꝛ minoris abstersionis ꝛ lenitōis q̄ ficus sicce: verū sunt convenientiores q̄ ficus. Et sic dicit Serapio auct. Gal. ꝛ dixit in almiamir in passulis forsan est res que laxat ꝑpter suam aggregationem ꝛ hoc est quare posuimus eas maioris nutrimenti epati. volo dicere q ꝑpter eaꝝ aggregationē: q̄ꝫ est in eis stipticitas: q̄ta necessaria est epati egrotanti: ꝛ est cū hoc in eis q maturant humores crudos indigestos: ꝛ equant humores malos: ꝛ tēperant eoꝝ cōplexiones. Et sunt ī natura sua tarde ad recipiendū putrefactionē. ꝛ in tota eaꝝ sb̄a sunt similes epati. Alkesmes sunt passule sine granis que nominant̄ aferisis: ꝛ sunt multū dulces: ꝛ sunt ceteris meliores. Gal. vi. sim. phar. ca° de vuapassa astafis. ꝛ est vuapassa digestiua simul ꝛ stiptice ꝛ diaforetice lente participat vir tutis. Dias. albe passule sunt plus stiptice. ꝛ carnes passulaꝝ q̄ꝫ extrahunt̄ ab eis grana: ꝛ q̄ꝫ comedunt̄ conueniūt canne pulmonis: ꝛ conferunt tussi renibus ꝛ vesice. ꝛ q̄ꝫ passule comedunt̄ sole cū nucleis confert̄ vlceribus intestinoꝝ. ꝛ q̄ꝫ caro passularū miscet̄ cum farina ꝛ gegneisi. i. cariola ꝛ ouis ꝛ modico melle: ꝛ comedit̄ admixto modico pipe expellit phlegma per os. ꝛ q̄ꝫ miscet̄ cū farina fabaruꝫ et cymino: ꝛ fit inde emplastrū cōuenit apostematibus ca. intestinoꝝ. ꝛ q̄ꝫ passule pastate miscentur cū ruta: ꝛ fit inde emplastrum delet q̄d apparet ī cute ex clauis ꝛ vlceribus fraudulentis. s. cancro. q̄ꝫ fit ex eis emplastruꝫ cuꝫ opoponaco conuenit podagre. ꝛ q̄ꝫ ponit̄ sup vngues eradicat eos. Et meliores ex eis sunt kelmes sine granis: ꝛ p⁹ eas sunt pingues subtilis corticis ꝛ parui grani.

Gal. vi. sim. phar. c° girgata. grana vue que grece girgata vocant̄ indigestibilia sūt substantia eius est grossa terrea: prout ꝛ gustu declarat̄: quia sapor eius est acerbus vel ponticus. virtus eius fri. in primo: sicca in secundo gradu: ꝛ stiptica ꝛ constringit: ꝛ cōuenit omni fluxui vētris iuuamen to magno. Sera. vinacia vuarū reponit̄ ꝛ seruat̄: ꝛ fit emplastꝝ ex ea cū sale apātib⁹ calidis ꝛ apostematibus mā millaꝝ. Et q̄ꝫ fit clystere cū decoctione eius conuenit vlceribus intestinoꝝ ꝛ fluxui antiquo: ꝛ fluxui humido antiquo matricis q̄ꝫ ex ea fit sessio mulieribus: ꝛ fiunt clysteria matricū cū ea. Et idē auct. Dias vinū nocet neruis ꝛ sensibus: sed ipsuꝫ est delectabilis saporis. ꝛ ideo oꝫ cauere de eo si aliud mēbrū est egrū. Sed si paꝝ sumat̄ de eo in dispositione sanitatis: ꝛ tamen mixtū aqua nō nocet. Et q̄d de eo est vetus multū albū subtile prouocat vrinam nisi quia facit dolorē capitis. ꝛ qui bibit ex eo satis nocet stomacho. Nouū vero generat inflationē. ꝛ est difficilis digestionis. ꝛ inducit somnia mala. ꝛ prouocat vrinam. ꝛ laxat ventrem. ꝛ mediocre inter nouū ꝛ vetus est sine malicijs eoꝝ: quapropter oꝫ vt eligatur potus eius ꝑ alijs sanis ꝛ egris. Et vinū albū ꝛ subtile est bonū stomacho. ꝛ conuenit vsus eius magis in sanitate ꝛ egritudine: ꝛ est ꝑpinquius ad molliendū ventrē q̄ rubeū ꝛ nigruꝫ. ꝛ vinū nigrum est grossum tarde digestionis: ꝛ inebriat ꝛ ingrossat carnem et cōuenit fluxui sanguinis ventris. Et vinum rubeum est mediū inter virtutē illoꝝ. Et vinū nigꝝ grossum est malū stomacho ꝛ inflatiuū: nisi quia auget carnē sicut grossum. dulce vero est grossuꝫ ꝛ est tarde digestionis: ꝛ inflat stomachū: laxat vētrē sicut mustū: nisi quia virtus eius est debilior. ꝛ conuenit vesice ꝛ renibus. ꝛ conuenit apostematibus in visceribus: q̄ꝫ infundit̄ lana nō lota ī ipo ꝛ supponit̄. Et q̄ꝫ ponit̄ super vlcera fraudulēta ꝛ sup pruriginosa vlcera: ꝛ sunt vlcera ad q̄ fluūt humores conuenit eis. vinū nō stipticū est magis prouocatiuū vrine. ꝛ facit sodam: ꝛ inebriat. ponticū vero est magis cōueniens cibo: ꝛ stringit vētrē ꝛ nocumentū neruoꝝ ꝛ prouocatio vrine sunt in eo minus. ꝛ q̄ꝫ vinū bibit̄ cū oleo ꝑuocat vomitū. ꝛ conuenit lacti coagulato in stomacho ꝛ ardori renū ꝛ vesice: ꝛ vlceribus que sunt in eis. Et q̄ꝫ bibitur q̄titas conueniens vini iuuat illos q̄bus datum est in potu venenum frigidum vt coriandrum ꝛ opium. ꝛ omnes medicine que interficiunt propter frigiditatem carū. ꝛ conuenit morsibus venenosoꝝ animalium. ꝛ conuenit illis qui sudant multum: ꝛ maxime albuꝫ vetus boni odoris quando potatur. Gal. tertio de complexionib⁹ ca. iiij. vinum valitudinem tribuit citissimā. Et idem. viij. sim. phar. ca° de vino. Uinum ex secundo gradu est calefactiuuꝫ: quod vero sufficienter est antiquū ex tertio sicut mustū nominatum est primi gradus. proportionabiliter autē caliditatib⁹ sunt eius siccitates. Rabi moyses non est melior res potatione vini ad virtutis debilitatem. Sera. fex vini oportet q administret̄ illa que est ex vino veteri. Et oꝫ q comburatur sicut comburitur spuma maris p⁹ q̄ desiccatur desiccatione forti. ꝛ quidam ponūt eam in vase terreo nouo ꝛ accendunt sub ea ignē fortem ꝛ dimittunt donec inflāmetur. ꝛ oportet q scias signum bone adustionis eius. ꝛ est quando immutatur color eius ad albedinem ꝛ ad aereitatem. ꝛ quando applicatur lingue inflāmat eaꝫ fortiter propter fortitudinem adustionis. eodem modo comburitur fex aceti. Et fex adusta habet virtutem comburendi multum forti adustione. ꝛ abstergit ꝛ aufert carnem superfluam vlcerum: ꝛ ē stiptica ꝛ ca. ꝛ exsiccat. ꝛ oportꝫ q ip̄a administretur cum est noua virtus eius resoluitur cito: ꝛ ꝑpterea oportet q non dimittatur extra vas: ꝛ seruetur bene cooperta ꝛ obturato vase. Et ipsa quidem aduritur sicut tucia. ꝛ quando fit emplastrū cum ea sub vmbilico ꝛ super pectinem abscindit menstrua: ꝛ resoluit apostemata mammillarum. Sed fex adusta quando miscetur cuꝫ resina pini:

ꝛ liniunť deinde capilli: ꝛ dimittunť sic vna nocte rubificat eos. Et ipa quidē ponit̄ in medicinis oculoꝝ sicut tucia ꝛ abstergit: ꝛ valet obscuritati visus. Paulus caᵒ. de tartaro. tartaꝝ vini qḋ inuenitur in vegete est ca. ꝛ sic. in tertio gradu: qḋ de vino puriori est meliꝰ est lytargiriū infundat̄ ī aceto ꝑ noctē: mane resoluat̄. ad idē ex eo ꝛ oleo nucis fit cōmixtio super ignē: ꝛ tartaro in multa q̄ntitate addito mox ab igne deponat̄. hoc vnguentū valet ad scabiē ꝛ serpiginē. puluis eius in cibis sūptus pinguedinē extenuat consumendo. puluis in q̄ntitate. ℥.5. uel. ʒ. iij. cū melle rosaꝝ: vel cū oleo educit. v. vel. vi. vicibꝰ puluere masticis addito ꝑ aceto. I.I. chal. de vino aūt multa vide apud Auic. tertia primi: ꝛ apud Isaac in dietis ꝑticularibus. Uirtus alterius speciei que dr̄ vitis nigra secūdū Dias. capꝛioli eius comedunť: ꝛ habent diureticā virtutē. splenē siccant. epilepticis cataplasmatibꝰ adhibita luxationibus medenť. Et virtus vitis agrestis est ꝙ radix eius elixa in aqua ꝛ bibita mixta vino maritimo numero ciatoꝝ duoꝝ accepta hydropicos purgat: et omnes maculas corporis tollit. Capꝛioli ipius in sale cōponunť: ꝛ flos eius in puluerē redactus cū vini ciatl duobus sumptꝰ facit ad stranguriā. Radix eius data vt supra tussim sedat. Et ad defectionē stomachi radicis puluis multū valet. vires habet stomacho vires representantes.

Cap. 334.

Armusel.

ara. grece ꝛ latine gariofilus.

Sera. liᵒ. aggre. capᵒ. barmusel. Barmusel. i. gariofilus et est fructus. ꝛ lignū eius administratur sicut ďfertur ex terris indie cū fructu suo. Et sunt eius capitella habentia dentes. ꝛ meliores sunt quoꝝ color vergit aliq̄ntulū ad ruborē: ꝛ habent bonitatē mľtā: maxime illi qui colligunť ex arbore suꝗ cū digitis singulariter vnus post vnū. **Dias.** gariofili. i. fructus: ꝛ lignū eiꝰ administratur sicut defertur ex terris indie cū ligno suo: ꝛ sē in eis habentia capitella dentes. ꝛ meliores sunt q̄rū color vergit aliq̄ntulū ad ruborē: ꝛ habent bonitatē multā: maxime illi qui colligūť ex arboř sua.

Auic. liᵒ. secundo caᵒ. de safar. Safar gariofilus est sicut sambacus: ſ₃ est nigrior ꝛ qui est masculus est sicut nucleus oliue: ſ₃ longior ꝛ vehementius niger. Et est fructus arboris in insula indie: ꝛ gulcten ipius existit in virtute glutinis albotin. ille qui est melior est similis nucleo sicco suauis ꝛ acuti odoris: ca. ꝛ sic. in t̄tio gradu.

Posse. Sera. auct. bachim ingreditur in medicinis que acuunt visum. remouet nāq₃ obscuritatē visus: et cōfert sebel. Et glucten gariofi. est simile gluctini albotin. Idem auct. Rasis gariofili cōferunt stomacho ꝛ epati. confortant cor ꝛ stringunt ventrē ꝛ digerunt cibū. Et auct. Isaac qñ bibit̄ ex gario. ℥.5. cū lacte in ieiunio corroborat potentiā coitus.

Auic. corporis odorē bonū efficit: abstergit visum: ꝛ cōuenit panno: ꝛ confortat stomachū ꝛ epar: ꝛ remouet vomitū ꝛ nauseam. Barica. i. ameos. quidā dicūt ꝙ est carui.

Bari i. iuniperus.

Cap. 335.

Arsiarbai.

vel psoidaī ara. grece ꝑserpinata: vel poligonia: vel porcinacia: vľ sāguinaria: vľ multigonia: latine v̊o cētūnodia vel corigiola mīor: vel lingua passerina. vel gēicľata

Ser. li. ag. cᵒ. barsiarbay auc. Dia. bāsiarbay i. cētumnodia: ꝛ ī ligna ꝑsica dr̄ psoidami. Est eī cētūnodia masculꝰ ꝛ fcīa. masculꝰ ē herba que nascit̄ omni anno: ꝛ h₃ ramos seu virgas rectas molles subtiles nodosas: ꝛ distendit̄ sup faciē terre sicut gramen: ꝛ folia h₃ similia folijs rute nisi q₃ sunt mollia ꝛ longiora: ꝛ h₃ iuxta vnū qḋq₃ foliū semen: ꝛ ꝑpter hoc dr̄ masculus. ꝛ habet florē albū ꝛ rubeū. ſ₃ femina h₃ plantā ꝑuam ꝛ virgā vnicā tam tenerā similē canne: ꝛ h₃ nodos similes nodis qui sunt in radice canne: ꝛ in nodis ipis sunt folia egredientia ab ipa virga similia folijs pini: ꝛ h₃ radicē in qua nullū est iuuamentu₃. Nascit̄ iuxta aquas. hec latine vocat̄ cauda vulpis que est virga pastoris femina: sicut apparet in littera dispeus.

Gal. vij. sim. phar. caᵒ de poligonia ꝛ est centūnodia: h₃ quidē qd stipticitatis. dn̄at̄ v̊o in eo aquosa humiditas: vt sit in secundo gradu ex infrigidantibꝰ pharmaciis: vel in tertio sec undū pꝛincipiū.

Dias. caᵒ. poligonos. Poligonos. i. centūnodia. masculus herba est que h₃ virgulas teneras ꝛ molles: ꝛ multas nodosas ꝛ spansas sup terra₃ sicut agrostis. vnde de policarpos dicta est: folia h₃ rute silīa: ſ₃ oblōga ꝛ mollia: ꝛ semē ī folijs singulis: vnde ꝛ masculus dicta est. flos est illi albus aut feniceus. virtutē h₃ frigidā ꝛ stipticā. Pilogonos vero femina frutex est vnus: virgā habēs cānosam ꝛ mollē spissam ꝛ nodosam. in quibus nodis folia sunt pini similia. Radix est illi inutilis. Nascit̄ locis humidis. virtus est illi stiptica. ꝛ hec latine vocat̄ cauda vulpis.

Posse. Gal. iuuat itaq₃ exustos stomacho exterius applicata sic herisipilata: ꝛ calidos phlegmones seu etiā talia existentia repcutit rheumata. ꝛ exinde vero siccatiuū existere ꝑpter qḋ herpetū bonū ē pharmacū ꝛ vlcerū ꝛ alioꝝ euidentissimū vero phlegmonosorum rheumatoꝝ. Est aūt ꝛ sanguinosoꝝ vulneꝝ cōsolidatiuu₃. iuuat vero ꝛ vlcera que in auribus: ꝛ si pus in eis sufficiens fuerit id siccat. ꝑpter easde₃ vero virtutes ꝛ fluxū muliebrē sistit ꝛ dysenteriā ꝛ sanguinis eductiones: ꝛ quecūq₃ īmoderate aliunde catū. Ait aūt Dias. ꝛ vrinas ꝓuocare id strāguriantibus datū: nō tn̄ distinguit diligēter dispositionē in qua oportet dare. Est autē ad omnia ꝑdicta masculus femina fortior.

Dias. succus eius bibitus emoptoicis medicat̄ ventris abstinet rheumatismum. colicis et stranguriosis opitulat̄. vrinam ꝓuocat. morbibus venenatis cū vino bibitus medicat̄. Cū vino coctus

⁊ melle vulnera noua curat. periodicis fe.añ vnã horã acceptus maxime ꝓdest. supposit⁹ fluxũ mulieris stringit. dolorẽ auriũ cõpescit. sanguinẽ reijcientibus subuenit. herpetes curat ⁊ fistulas. ignẽ sacrũ extinguit. tumores ⁊ duricies imposit⁹ spargit. recentibus vulneribus maxime ꝓdest. poligonos femĩa oĩa sil'r vt alia facere põt: q̃uis virtutem minorem habeat.

Cap. 336.

h Arsia vel haermia ara. grece aermia: latine vero pipe-

Sera. li. aggre. ca. harsia vl' harella. ermia. harsia vel haermia i. pipirella. ⁊ est in figura sua sicut figura piperis minoris: nisi quia est in colore suo citrina. Et sunt in ea due virtutes cõtrarie. s. caliditas ⁊ frigiditas Et idẽ auc. Aben mesuay. harsia vel haermia est granũ paruum minus pipere. ⁊ est in eo citrinitas pauca. ⁊ est odoriferũ: cui⁹ odor est sicut odor ligni aloes. ⁊ est ca. ⁊ hu. ⁊ ẽ in eo absterfio parua.

Haros	i. saricon.
Harocos	idem quod supra.
Harodosi	i. euforbium.
Harbor albes	i. cipressus.
Haabor albies	idem quod supra.
Harbor albaem	idem quod supra

Cap. 337.

h Aixof ara. gre. scalões: latine pinaria. Se.

li. aggre. ca. haixof est ex specieb⁹ pinearꝫ. folia eius sũt similia camelcõte albe: nisi q2 sunt nigriora. ⁊ hꝫ virgam longã folijs plenã. ⁊ super ipsum est capitellum spinosum. ⁊ hꝫ radicem nigrã ⁊ grossã. ⁊ est qd̃ de ipsa planta admĩistrat'.

Gal. virtus eius est que calefacit in secũdo gradu in vltimo eius: ⁊ in principio secundi: ⁊ desiccat in tertio. plãta illa comeditur recens sicut sparagus. Posse. Gal. ꝓuocat vrinam multaꝫ fetidã qñ coquit' in vino: ⁊ bibitur illud vinuꝫ. Et aufert ꝓpter hec fetorẽ assellarꝫ: ⁊ fetorẽ toti⁹ corporis. ⁊ operatio in hoc est a tota substantia. ⁊ qñ coquitur radix ⁊ bibit' confert sicut sparagus.

Cap. 338.

h Arunci arab. vel karunacari grece ⁊ latine carui.

Gal. vij. sim. phar. ca. de carui. in sapore eius acuitas est temperata. ⁊ virtus eius est que calefacit ⁊ desiccat in tertio gradu: ⁊ ideo expellit ventositates. ⁊ est diureticũ nõ solũ semen eius: sed etiam planta.

Sera. li. aggre. ca. haruncij auc. Aben mesuay. est grossius q̃ cyminũ. ⁊ expellit ascarides ex ventre. ⁊ corroborat stomachum. ⁊ abstringit ventrẽ minus q̃ cyminum. Et idẽ auc to. Rasis conuenit cardiace.

Cap. 339.

h Ar ara. latine anas Sera. li. aggreg. cap. har. Har. i. anas omnibus est nota. vñ eius adeps sedat dolorẽ sedatione magna. ⁊ ipsa ẽ melior omnibus adipibus. Nã nõ inueni adipẽ subtiliorẽ nec magis mollificatiuũ: nec magis resolutiuũ ea ꝓpterea quia caro eius est ca. multũ. hꝫ similiter multã humiditatẽ caro eius. ⁊ ideo est grauis digestionis. sed clarificat colorẽ: ⁊ vocẽ impinguat. ⁊ auget sperma. vñ ipsa caro calidior ⁊ grossior omnibus alijs carnibus auium. Auic. li. secundo capitulo anas. Anas ẽ calidior omnibus auibus domesticis. dicunt quidã ipsa calefacit infrigidatũ: ⁊ facit calefactũ possidẽ febrem. eius pinguedo est maxima in sedando dolorẽ: ⁊ sedando mordicationẽ in profundo corporis. Et est melior pinguedinibus auiũ. ⁊ eius caro frangit ventositates. ⁊ ipsius stomachus est plurimi nutrimenti. eius pinguedo clarificat colorẽ. et eius caro impinguat ⁊ clarificat voceꝫ. eius caro tardatur in stomacho: ⁊ est grauis: ⁊ ꝓprie caro anseris. sed leuius qd̃ est in ipsa: ⁊ melius sunt ale. Cũ aũt caro digerit' harꝫ auiũ est nutribilior omnibus carnibus auiũ. augmentum efficit in coitu ⁊ multiplicat sperma.

Cap. 340.

h Ard ara. gre. rodon: latine rosa. Sera.

li. aggre. ca. hard auct. Gal. viij. sim. phar. ca. de rosa. substantia eius est composita ex substantia aquosa calida cũ duabus alijs qualitatibus permixta: stiptica. s. ⁊ amara: c⁹ stipticitas ẽ in q̃titate tali: quia corpora habentia virtutem fluxam nõ possunt dissoluere virtutẽ eius. Et semen eius est magis stipticũ q̃ rosa. Et idem: rosa cum stipticitate que est in ea inest ei dulcedo ⁊ similitudo acuitatis vel mordicatõis pauce. ⁊ conuenit apostematibus calidis in principio eorꝫ. ⁊ oꝫ ꝙ recipiatur recens ex ea ⁊ abscindãt' sũmitates ei⁹ albe cũ forpicib⁹: ⁊ reseruẽtur pro medicaminibus oculorꝫ. Sed oleum rosarꝫ est in natura sua medium inter naturam rose ⁊ olei. ⁊ est medicina cum qua curantur apostemata sanguinis in augmẽto ipsorꝫ. Et in eo est virtus penetrãdi ad profundũ corporis: ⁊ humectat corpora sicca. ⁊ conquassat' cũ aceto ⁊ inungitur caput cũ eo: ⁊ conuenit dolori capitis facto ex caliditate solis. ⁊ qñ rose siccantur oꝫ ꝙ desiccentur in vmbra: ⁊ cõmoueantur assidue. ⁊ aqua rosarꝫ est frigidior complexione tẽperata: nõ tñ multũ. ⁊ ipsa quidẽ est subtilis multe subtilitatis. Et signũ in hoc est ꝙ rosa desiccat' cito: ideo quia in eo nõ est aliqua viscositas: quia odor eius vincit: ⁊ propterea festinat ⁊ replet vias odoratus. Idem auc. Dias. Est enim rosa frigida desiccatiua. ⁊ ex ea est plus stiptica sicca q̃ recẽs. ⁊ succus rosarꝫ qñ coquitur cũ vino conuenit dolori capitis ⁊ oculorꝫ ⁊ auriũ. ⁊ conuenit gingiuis qñ cũ eo fit collutio. ⁊ coquunt' folia eius sine stipitibus ⁊ nõ exprimuntur. ⁊ fit emplastrũ cuꝫ eis herisipille. Et semen qd̃ est in medio rosarꝫ quando puluerizatur super gingiuas ad quas fluũt humores conuenit multũ. sed caput rose quãdo bulierit in aqua ⁊ bibitur abscindit fluxum ventris.

r

ꝛ sputū sanguinis. Et idem auc. bacham. aqua ro. ꝓhibet fluxū ad oculū. ꝛ cōuenit syncopi qn̄ bibitur ex eo haustus aliquis. Et idē auc. humay. Rosa fortificat mēbra intrinseca: ꝛ stipticitas eius penetrat ꝓpter amaritudinē que est in ea. Et idem auc. Aben mesuay. Odoratio rose conuenit cholericis ꝛ habentibus calorē ꝛ capitis dolorē a cholera. ꝛ ꝓhibet fumositates cholericas acutas. ꝛ cōuenit dolori acuto. ꝛ mouet sternutationē hn̄ti cērebrum ca. Et qn̄ conficitur cū melle aut cū zucaro abstergit qd̄ est in stomacho ex humoribus phlegmaticis. Et idem auc. Rasis. expertus est quidā ex amicis meis: qui accepit ex folijs rosaꝝ recentibus ꝛ zucaro: ꝛ fecerūt eū assellare decē vicibus ꝛ hoc facit succus eius. veꝝ sicca nō est laxatiua: ꝛ hoc significatur ex eo ꝙ virtus eius est amara ꝙ abstergit. Et qn̄ rosa desiccatur fit stiptica: qa separatur ab ea amaritudo. ꝛ siccitas quidē in rosa est pauca: quia ipsa est composita ex stipticitate ꝛ amaritudine. vnde abscindit libidinē. ꝛ laxat laxatione forti. **Jo. mes.** capitulo d̄ rosa. Rosa ē ex medicinis benedictis. in qua est virtus confortationē faciens ꝛ solutōē ꝛ male qualitatis permutationē. Et est ex ea ru. et alba. ꝛ de vtrisqꝫ est multoꝝ folioꝝ ꝛ densoꝝ et crispoꝝ: ꝛ alia paucoꝝ ꝛ planoꝝ. ꝛ melior est rubea vere rubedinis ꝛ paucoꝝ folioꝝ ꝛ planoꝝ. et ex albis est melior habens similiter. Et melior succus est cuius mater est rosa completa. sicca vero melior est: ī qua nondū cecidit complexio: est fri. in primo gradu: sic. in secundo. diuersaꝝ aūt naturaꝝ substantie cōposuerunt rosam: inter quas potest cadere separatio distinguens. componit enim ex partibus terreis ꝛ aqueis mediocribus dātib⁹ ei stipticitatē ꝛ substantiā. ꝛ ex partibus aereis: ꝓpter quas est in ea de dulcedine aliquid: ꝛ aromaticitas. ꝛ ex partibus igneis subtilibus a quib⁹ consistit perfectio ꝛ species dantibus ei amaritudinē ꝓpter qd̄ in abscisione amaritudinis ipsius q̄ remouetur ꝓpter solam exsiccationē eius nō resoluitur species. in abscisione rubedinis nō est plus rosa ꝙ homo mortuus. amaritudo autē in ea que recens est plus est stipticitate eius. Et prima eius operatio est ꝓpter amaritudinē suā: ꝓpter qd̄ rosa recēs: ꝛ ei⁹ ꝓprie succ⁹ soluit. cū aūt resoluit caliditas dans ei amaritudinē ꝓpter exsiccationem eius nominatur substantia eius stiptica faciēs cōstipationē. est aūt succus ei⁹ ca. fere ad primū gradū ꝓpter exclusionē eius a re terrestri ꝛ frigida. **Posse. Jo. mes.** Est aūt rosa resolutiua existēs extinctiua inflāmationū: confortatiua mēbroꝝ: coadunatiua partiū ꝛ constrictiua. ꝛ semen eius ī hꝰ est fortius. ꝛ similiter pili eius qui sunt in medio ipsius. ꝛ succus eius est resoluens. Et sicca quidē magis frigida ꝛ stiptica. ꝛ que nō ēst completa frigidior ꝛ stipticior. ꝛ alba in frigiditate ꝛ stipticitate plus est ꝙ ru. nō est in ea malicia: sed est ex debiliter soluentibus: vigorat tn̄ operationē eius aq̄ casei. Si enim succi ro. ʒ. i. misceatur cū aqua casei ꝛ pauca spica est solutiuū conueniens. ꝛ similiter infusio. ʒ. vi. folioꝝ rosaꝝ ī aqua casei cū pauco melle soluit sine molestia. Et syrupus fact⁹ ex succo eius est leuis solutionis. ꝛ similiter ponitur oleum eius ī emendatione medicinaꝝ acutaꝝ: sicut est scamonea ꝛ similia. Rose aūt condite cū melle abstergunt ꝛ mundificāt ꝛ confortant. ꝛ cōdite cū zucaro minoris sunt abstersionis ꝛ maioris confortationis ꝛ stipticitatis. ꝛ aqua earū que fit per infusionē mundificat ꝛ confortat abstergit ꝛ resoluit. Ea que fit per sublimationē est multe confortationis. neqꝫ est resolutiua ꝓpter resolutionē subtilis caliditatis eius in decoctione ipsius. ꝑ albas vero nō fit solutio aliqua de qua sit curandū. Et est in eis de stipticitate plus ꝙ in ru. neqꝫ adhuc sunt similes eis in confortatione. ꝛ scito ꝙ rose nō sustinent d̄ coctione aliqd oīo: ꝛ ꝓprie recentes. soluitur enim ab eis virtus sigillans abstersionem. ꝛ declaratur virtus eius stiptica faciens constrictionē. succus vero eius sustinet decoctionē aliquid mediocriter: ꝛ acquirit ei subtilitatem ꝛ bonitatē abstersionis. ꝛ oleū quoqꝫ factū ex ro. nondū completis est maioris infrigidationis ꝛ stipticitatis. cuius melius fundamentū est oleū oliuaꝝ medioꝝ in maturitate: aut sisaminū. Acetum aūt infusionis eius est medicina bona omnium confortatiuū. Succus eius ex aqua infusionis recentiū completaꝝ solutione educit cholerā. mūdificat sanguinē ab ea: ꝛ venas ꝛ articulos. ꝛ conuenit ictericie. ꝛ aperit opilationes epatis ꝛ stomachi: ꝛ mundificat ꝛ confortat ea. ꝛ confortat cor: ꝛ conuenit tremori eius. ꝛ educit materiā causantē eam ꝛ fe. cholericis. Rosa vero ꝛ oleū eius ꝛ aq̄ ipsius facta per sublimationē cōfortat cor: stomachum: ꝛ epar. ꝛ coadunat partes laxas mēbroꝝ. ꝛ confortat retentionē. ꝛ sedat dolores calidos mira sedatione. ꝛ extinguit ꝛ permutat malicias inflammationū: perimit: ꝛ sedat eas. ꝛ sunt ex medicinis facientibus dormire: faciunt tamen corizā ꝛ sternutationē. ꝛ obsunt catarris. ꝛ stringunt guttur: ꝛ confortant ea. ꝛ auferūt crapulas. Dosis potio succi rosaꝝ est ab. ʒ. vna vsqꝫ ad. ij. cū zucaro. Et potio syrupi facta ex succo eaꝝ est ab. ʒ. ij. vsqꝫ ad v. **Auic.** de viribus cordis dicit ꝙ cōfortat cor.

Harps .i. apium.

Hars .i. adeps.

Cap. 341.

Hascaba vel hasach ara. gre. abessech: vel tribolus: latine vero tribulus vel cicer imperatoris **Sera.** li. aggre. c. hascaba siue hasach auc. Dias. hascaba. i. tribulus: cuius due sunt species. prima agrestis nascens ī sterquilineis: ꝛ iuxta flumina ꝛ in littoribus cuius folia sunt similia folijs portulace: nisi quia sunt minora. ꝛ habet ramos longos super terram expansos ꝛ ꝓprie folia sunt spine dure. secunda vero species nascitur in fluminibus: cuius rami eleuātur super aquā. ꝛ habet spinas occultas ꝛ folia lata ꝛ ra

mulos longos in quibus sunt folia. et habet stipitē cuius pars superior est grossior inferiori. et est in ea res adherens ei subtilis: sicut capille spine aggregate: vel aculeo spine. et semen eius durū sicut semen alterius speciei. substantia eius est composita ex substantia humida pauce frigiditatis: et substantia sicca nō pauce siccitatis secundū suā frigiditatem. et illud qd vincit in silvestre est substantia terrea: et qd vincit in alia est substantia aquosa. Et sapor agrestis est stipticus. Est alia species que nascitur in regione badabas que dicitur sandarx q̄ datur ab incolis illius patrie animalibus pro cibo dum est humida herba ipsius. Et ex semine eius faciūt panē. nā ipz est dulce et nutrit: et sic vtūt eo loco pāis tritici. **Gal.** viij. sim. phar. c° de tribulo. tribulus est ex hūida sba moderate frigida: et sicca nō moderate existit. dominat aūt in terrestri quidē terreū frigidū et stipticū ondimus. in aquatili vero aquositas et ꝓptea vtraqꝫ ad phlegmonū: et omnino ad omnes influxiōes competunt. terrestres vero tribuli subtiliū partiū existentes. fructus lapides qui in renibus frangit bibitus. **Dias.** ca° de tribulo. tribuli genera sūt duo: siccus et humidus. siccus vero folia habet similia adragne nō tenera sed dura. haste sunt illi lōge et tenere porrecte sup terraz in quibus spine nascuntur. Nascitur locis fluuialibus et desertis. humidus vero in fluminibus nascitur: cuius coma super aquā extenditur: folia supernatant: spinas vero celat in aqua. folia latiora habet et longos ramos. hasta vero in initio in sūmo grossa est: deinde ad radicē tenuis habens in se tenues spinas sicut spica. semen est durz ambobus. virtus est illi stiptica desiccatiua. **Posse. Gal.** fructus eius frangunt lapides in renibus. **Dias.** tribuli faciunt ad īflāmationes: et ad ea que superoccurrunt. virtus est illis stiptica et desiccatiua. leptomeris etiā omnes tumores spargit. faucibus et gingiuis impositi opitulantur: melle addito naptas. i. oris putredines tollunt. succus eoꝝ nobilius collyrijs miscetur. semen eoꝝ calculos frangit et excludit. terreni vero semen. ℥. i. bibitū et impositum morsibus venenatis occurrit: dato veneno contrariū est vim eius vincendo. Elixatura eius sparsa pulices necat. In flumine tracie in stirmonia pallude de herba eius equi herbantur. semen eius quia dulce est eustomachū est. pro tritico de ipso panis fit vsui aptus. **Sera.** virtus eius est que probibz apostemata ca. ne confirmentur. et Sera. quidem ꝯfert omnibus membris ad que fluunt humores. sed semē tribuli agrestis quando bibitur frangit lapidē renum. et ambe eius species infrigidant et stipticant. et fit emplastrū cū eis apostematibus ca. et miscet cū melle: et curat alcolam: et putredines que fiunt in ore: et dolorē gingiuaꝝ. Et exprimitur succ⁹ ab eo: et administratur in oculis. et semen eius est humidū. conuenit lapidi renū et vesice. et quando. ℥. ij. bibuntur de prima specie ipsius: et fit emplastꝝ cū ea conuenit morsui tyri. et quando bibitur cuz cū vino conuenit medicinis mortiferis. Et qñ decoctio eius roratur super loca vbi abundant pulices occidit eas. ille vero qui nascit: et dr sādarx in regione badacas datur ab incolis illius patrie animalibus pro cibo: dum est humida herba ipsius. et ex semine eius faciunt panē. nam ipsuz ē dulce et nutrit: et sic vtuntur eo loco panis tritici. sandarx est bon⁹ dolori vesice: et stranguric. et augmētum magnum facit in spermate.

Cap. 342.

h **Asap** ara. grece calamos: latine calamus vel canna persidis. et est illa et eadē que est in hispania **Sera.** li° aggre. ca. hasap. auc. Dias. cannaꝝ quedam est que nominatur bastos: et est illa que nō est interius inanis ex qua fiūt baste sagittarum. et est que nominatur bublas et est femina. et alia est que vocatur syringias: et est cannosa longos habens nodos apta scriptoribus. et alia grossa inanis nascens prope aquas: et noiat tineas. et a quibusdam dicitur cochuas. et quidam nominant eam cacamineres: et est illa que nascit in paludibus. volo dicere ꝙ radix ei⁹ est inter radices iuncoꝝ: et est ad soliditatem tendens: cuius color est fere albus. **Dias.** capitulo de canna. canne species sunt quatuor. vna dicitur hastos ex qua sagitte fiunt. altera autez femina dicitur vnde fiunt ligule ad calamos. tertia species est nomine syringias robore solido et duro et nodis spissis quibus scriptores vtuntur. et ē quartū gen⁹ calami qd carax appellatur: et a pluribus cipron: qd genus maxime in irriguis locis nascitur et fructuosis: et illa est canna vsualis nostra. Est alia canna agrestis que grece dicitur caior: que est species graminis sicut apparet in littera agrostis: quā si animalia comedunt cito infert mortē: maxime illa que in vijs babylonie nascitur et in parnoso. hastas habet multas. folia sūt illi hedere similia: flos albus et odoratus. semen hz minutum et bonum: et radices. v. aut. vi. albas longas et dulces grossitudinē vnius digiti habens.

Posse. Gal. vij. sim. phar. capitlo calami frigmitis: et est vsualis calamus. radicem cū bulbis dicunt euellē spicula: et stimulos funditus. aliqui conscripserunt q̄ si attractiua ei in existente virtute: tamen non fuimus nos experti. q̄stum vero coniecturanduz est abstersiue particeps virtutis est nō pauce: nequaq̄ acris. folia vero viridia mediocriter īfrigidāt ipsa enim participant potentia abstersiua. radix quoqꝫ eius adusta subtilium partium satis et diaforetice virtutis fit habens quid et abstersiuū: vt calefacit et exsiccat secundū tertiuz gradum: et desiccat plus q̄ calefacit. cauendum est aūt a suo anchili: nam in auribus intrans offendit auditum vt fere faciat surditatē. **Dias.** radix canne vsualis cataplasmatibus adhibita cuz bulbis infixa corpi eijcit. aceto mixto dolores sciaticos mitigat. eius folia viridia cataplasmatibus

adhibita ignē sacrū compescūt. & duricies soluūt omnes. Coriū eius adustum & aceto tritū alopicias capitis emendat. flos autē canne si ī aures missus fuerit auditū tollit. tantū potest q̄tuz & cypria canna canna agrestis elixa in vino & melle addito & mirrhe dimidia parte & piperis: & libanotidi tertia parte: hoc medicamen oculoꝝ caligines tollit: quod medicamen in bussida enea reponi debꝫ Elixatura radicis eius tantū potest q̄tum & radix semen eius diureticū ē: nauseam prouocat. Ventrē stringit. Nascit̃ ī sicilia: quā ciues ipsi quilinia vocant: que si viridis comesta fuerit a bouibus apostemantur.

Basa herbai .i. virga pastoris.

Basan est medicina armenea ſm Auicē. est fortior euforbio. & cum eius potio augmentatur supra ʒ. interficit. calida est & sic. in tertio.

Basal .i. cepe.

Basalazir .i. cepe sine tunicis.

Basalasur .i. squilla.

Cap. 343.

Basas ara. grece mollibdo / siue molibdinos: latine plūbū vbi sciendū q̄ plumbū ex eadem vena extrahitur a qua argentuꝫ: cū vena teritur: & lauatur vt substantia terrea ab ea moueatur: & qd̄ mūdum est in cineratio ponitur: & actione ignis liq̄t quod supernatat vt spuma est lithargyriū: quo īde ablato cuꝫ instrumento remouēte sputū quod buliendo superstitit est plumbuꝫ qd̄ artificialiter cineratio delaborato in terraꝫ fluit: tamen quousq̄ cineratio remanet: qd̄ est purum argentū ponderosius plumbo in fundo residet. Nam multotiens hoc vidi sardinie in villa ecclesie: vbi predicta vena conti nue inuenitur. Sera. liᵒ aggre. caᵒ basas aucto. Gal. basas. i. plumbum. substantia eius est composita ex substātia aerea & substantia humida que fuit coagulata ꝓpter frigiditatē. & non est in ea substātia terrea nisi modica. & virtus eius est que infrigidat & humectat. Et signum q̄ in ea est substantia aerea est quādo infrigidatur raritas & mollicies corporis sui. crescit enim in q̄ntitate & pondere quando moratur īterius in locis frigidis & humidis. Et quando accipitur mortariuꝫ & pistellū ex eo: & ponitur ex eo oleum rosarum aut myrtinū aut citonioꝝ: & teritur in fortitudine fricationis: & vteris hoc oleo in medicamine apostematū calidoꝝ que fiunt in virga pectine & ano: & in vlceribus aut in medicamīe emoroidaꝝ. & conuenit apostematibus mamillarum. & est medicamen conferens multū. & secūdū hoc administratur ad omnē materiā que descendit ad pedes: & ad iūcturas aut ad partes alias vt ad apostemata calida & mala. & si administras hāc medicinā in apostematibus in quibus est cancer facit operationē mirabileꝫ. & q̄n fit ex plumbo lamina & ligatur stricta in pectine prohibet pollutōnes in somnijs: & infrigidat infrigidatione maxima. & si ligatur super contritionē neruoꝝ aut supnodationes eoꝝ dissoluit cito & curat. & q̄n plumbum teritur & linitur supra puncturaꝫ scorpionis marini conuenit. Et sunt quidā qui ponunt cū fricatura vel lotura plumbi: quā inuēies in. l. lotura medicinā que dicitur molibdinos: & replet vlcera profunda. & cōuenit fluxui sanguinis q̄n miscetur cuꝫ oleo. & conuenit vlceribus ani & emoroidibus a quibus fluit sanguis. & vlceribus difficilis consolidationis & corrosionis. & vniuersaliter virtus eiꝰ est virtus tucie. Aduritur aūt plumbū in hūc modū in olla noua puluerizata paꝝ sulfuris: deinde ponantur super eū lamine alique: & desup puluerizatur sulfur: & fit ita donec sit plena olla: deinde accenditur sub olla ignis: & q̄n plumbū fuerit īflāmatū mouetur cū ferro quousq̄ fiat sicut cinis: & nō apparet ibi aliquid de substātia plumbi: deinde aufertur ab igne: & oportet q̄ ille qui calefacit obturet nares suas quia fumus est valde nociuus Abluitur aūt plumbū adustū in hunc modū: habeas mortariū ex plumbo & pistellum ex eodeꝫ & ꝓijce aquā modicā: & misce fricando bene cum pistello illo donec aqua fiat nigra & spissa: deīde cola ipsum per pannū lineū: & facias duabus vicibus aut pluribꝰ si oportet: & post hoc dimitte residere in fundo & ꝓijce aquā aliam: & ablue sicut lauatur climia: & fac hoc donec nō appareat ī aqua nigredo: & fac inde trociscos: & serua de ista lamina: & eius virtutes latius inuenies in. l. lotura. Et scoria plumbi melior est illa que est similis sulfuri citrino in colore suo: grauis difficile frangibil̃ & nō habens admixtū plumbū: citrina clara similis in claritate sua vitro. & virtus eius est similis v̄tuti plumbi vsti: nisi quia est plus stiptica.

Basal .i. cepe.

Basalakir .i. cepe sine tunicis.

Basalasur .i. squilla.

Bascalech vel allessech. i. herba sparsa super terram habēs plurimos ramusculos faciens dcera spinosa: & est basaba.

Bascala .i. basaba.

Baschaba idem quod supra.

Cap. 344.

Basdane ara. gre. andragne latine portulaca. Sera. libᵒ aggreg. capitulo basdane. aliqui vocant eam herbam stultam vel piperellaꝫ: & est herba portulaca que omnibus est nota. Gal. vij. sim. phar. caᵒ de portulaca. substantia eius ē aquosa. & in sapore eius est stipticitas pauca. Et v̄tus eius est que infrigidat ī tertio gradu: & humectat in secundo. Dias. cᵒ andragne siue vt alij portulaca est omnibus nota: habens frigidam virtutem atq̄ redarguentē vt strignum & hisdem conueniens causis sꝫ p̄stantius. Posse. Sera. cōuenit portulaca habentibus inflammatōnem & incensionem & causonem in orificio stomachi & in omnibus hypocundrijs. & curat stuporeꝫ dentiuꝫ eo q̄ lenit & aufert asperitatem que est in eis ex acidoꝝ sapidoꝝ presentia ꝑpt̃ humiditatē

viscosam que est in ea. sed & succus eius similiter non solū exterius appositus:sed & bibitus refrigerat:& hoc quidē ipsi herbe accidit. & si tota comedatur:& conuenit vlceribus intestinoꝝ: leniens ipsa qñ sumitur in cibo. Eo vero ꝙ stipticat est cibꝰ idoneus:& conuenit fluxui matricis īmoderato. & succus eius fortior est in hoc:& infrigidat qñ ex ea fit emplastrū. & herba ipsa qñ comeditur facit h. Et idem auc. Ruffi debilitat visum & destruit eū & infrigidat corpus:& prohibet vomitum:& aufert libidinem. Dias. portulaca masticata vel comesta cū oxigaro fluorē sanguinis prohibet. & viscide stringit ꝓprie cū masticata vel comesta dentiū offensam que de īmaturis pomis fit:quā greci emodiā vocant sanat. In ardore stomachi portulaca cū aceto comesta mire iuuat tūsa & cū mollito ordeo mixta: & quasi malagna pāno inducta:& stomacho imposita mire febres tollit. fri. est nimis & hu. abundāter:modicū austera & ideo reprimit:& maxime choleram transmutās eam: & alienans in suam qualitatem nimiū infrigidando: propter qd causon febrientibus plus oībus iuuat in stomacho posita:vel in totis hypocūdrijs. stuporē etiā dentiū sanat masticata: et nō solum extrinsecus posita:sed potata infrigidat. succus eius similiter agit. & quia stiptica est dysentericis in cibo sumpta iuuat. & ad fluxum sanguinis mulieꝝ:& sanguinē reijcientibus succus eiusmire facit:quia viscide strigit. Rabi moyses portulaca curat appetitū luti. & valet ꝯ ligationē dentium.

Auic. li. secundo cap. de portulaca. succus portulace est magis vtilis operatiōis fri. est in tertio:hu. in fine secundi. in ea est stipticitas. prohibet fluxum sanguinis:& fluxus antiquos & ipsius nutrimentū est paruū illaudabile:& est resistens cholere valde. & fricantur verruce:& eradicat eas ꝓprietate sua nō qualitate. fit ex ea emplastrū in apostematibus calidis:in quibus timetᷣ putrefactio & herisipilla. cōuenit bothor in capite ablu to ex ea cōmixta cū vino. & delet stuporem dentium propterea quia lenit asperitatē:& sedat sodā calidā pulsatiuā. cōfert ophtōalmie: & ingreditur in alcohol. Et nimius vsus eius facit accidere pānum in oculo. eius succus prohibet sputū sanguinis propter virtutem suam ponticam. confert inflāmationi stomachi bibita:& more emplastri superposita. & conuenit epati inflammato:& prohibet vomitū cholericū:& debilitat appetitū. & fit ex ea clystere dysenterie intestinoꝝ:& solutioni cholerice. & conuenit doloribus renum & vesice & vlceribus. & abscindit plurimū desideriū coitus. Et existimauit filius mesarugie ꝙ augmentū facit in coitu. & videtᷣ ꝙ fit illud in complexione calida & sic. & ipsa retinet fluxum menstruoꝝ: & cōuenit vlceribus matricis. & conuenit aqua eius emoroidibus sanguineis. & eius succꝰ extrahit ascarides. et si assetur portulaca & comedatᷣ abscindit solutōez & conuenit fe. antiquis.

Haskam. i. omne qd est amaꝝ multū. & quidaꝫ dicunt ꝙ est colloquintida.

Hataban	.i. folium.
Hartarium	.i. polium mōtanuꝫ.
Hassatrerarai	.i. sal armoniacum.
Hatasir	.i. cepe muris.
Hating	.i. harronig.
Hatib	.i. armel.
Hatmac	hermodactilus.
Hatosis	.i. ceterach.
Hatoris	.i. acorus.

Cap. 345.

Hatros vel turgi siue obtrogi ara. gre. citrum vel pomū aque vel milia:latine vero citrum.

Sera. li. aggre. ca. batros. Citri non vna est natura. sed caro eius est illud qd est ī medio corticis. & acetositas eius generat humores grossos frigidos. sed cor eius:& est acetositas eius s. in qua est semen est acetosi saporis. & infrigidat & desiccat in secundo gradu. & semen eius est amari saporis. & est exsiccatiuū in secundo gradu:& diaforeticū. foliū est virtutis exsiccatiue & resolutiē.

Dias. citrum habet semen simile semini piroꝝ. Gal. septimo sim phar. ca. de citro ꝺm translationē grecaꝫ milia indica. i. citrum. huius fructus ab omnibus nominatur citrum. in semine quidē acida qualitas & siccatiua dominantur vt secundi sit gradus: siccatiuū & infrigidatiuū:in cortice vero siccatiua participat complexione:nō modicā habēs tamē acedinem. quocirca & siccat hic cortex ꝺm tertiū gradum:non tamen est frigidus: sed vel cōmoderate vel infra. Caro vero eius grossaꝝ partiū est: & phlegmatica & frigida. ipsa itaqꝫ comeditur sicut & cortex eius esibilis est. & humiduꝫ quid habet et acidum:de quo prius locutus fui. & quidem in co inuenitur qd vere est semen:amaꝝ aūt:& est palā quoniā diaforetice & siccatiue virtutis in secundo fere gradu accedens a cōmoderatis. & folia sūt exsiccatiue & diaforetice virtutis. Et idem eodem libro & eodeꝫ capitulo ꝺm translationē ara. batros i. citrum:& est pomū aque. cortex eius nō est frigidus:īmo est aut equalis complexionis aut minus equalis paꝝ. & exsiccat ꝗ̄tum est de virtute & complexione sua exsiccatione habente acuitatem non paucam. & ideo exsiccatio eius deuenit ad secūdū gradum. semen siccū in secundo gradu. foliuꝫ est eiusdem virtutis exsiccatiue & resolutiue.

Dias. cap. de citro. Citro non in partibus omnibus vis vna est eadē natura vl virtus. Nam medulle eius vbi est semen acidam potestatem ac per hoc stipticā inesse manifestū ē.

Auic. li. secundo capitulo de citro. Citrum omnibus est notum. & oleum ipsiꝰ factum ex eo:& ex corticibus eius est forte:& factum ex flore ipsius est debilius omni alio. cortex eius est ca. in primo:sic. in fine secundi. & eius caro est ca. in primo:& hu. in secundo. quidam aūt dixerūt ꝙ est fri. & hu. in secundo:& eius frigiditas magis est. & ipsius acetositas fri. & sic. est in tertio. & eius semen calidū in primo:siccū in secundo. Auic. capitulo ꝺ citro Cortex eius ē tē

peratus in caliditate. & est ca. in primo gradu: sic. in secundo. semen eius est ca. cũ forti siccitate. pulpa eius fri. & hu. **Posse. Sera.** qñ bibitur cũ vino semẽ ei⁹ habet potestatẽ contra medicinas mortiferas: et laxat ventrem. & quãdo ex decoctiõe. s. corticis ei⁹ aut ex succo eius fit collutio oris facit oris odorez bonum. & conuenit. s. acetositas pregnantibus quãdo habent desideriũ preter naturam: qd cõtingit eis propter impregnationem. Et dicitur q̃ quando citrum ponitur in pannis. s. cortex eius preseruat eos a corruptione. Et idem auct. Aben mesuay: proprietas corticis eius est qd facit bonũ odorem. & proprietas eius est q̃ extinguit calorez stomachi superfluum. & acetositas quãdo linitio fit ex ea conuenit empetigini: & aufert eaz. & decoctio eius conuenit cardiace. & facit appetitũ cibi. & incidit choleram. & abscindit fluxum ventris & vomitum. & extinguit calorẽ epatis. & de ꝓprietate eius est auferre tristiciã. Et hec est proprietas sui rob: sed ipsum nocet pulmoni & neruis sua acetositate & grana sua sunt de numero medicinaꝝ conferentiũ venenis: quando ex eis sumitur aureus vn⁹ cũ aqua tepida: & ponitur super locuz morsus & molliunt. **Dias.** citrum pregnantibus fastidiuz vẽtrẽ. laborantibus esui datuz stomachum a nausea mundat tritum. & in potione vini datum medetur querelis iecoris. & aqua tritum et insparsum humidis vulneribus adhibetur. & permonibus ex ea singulare presidium est. cortici austerior natura concessa que q̃tum valeat etiaz de ipso odore testatur medico sumptus: aut potioni calide diutiul immense beneficium nature digestionis o. **Auic.** caro eius inflat. & folia eius seperat. dant inflationẽ. & eius flos ẽ sbtilior eis. & eius acetositas est stiptica frangẽs choleram rubeã. & eius semen & cortex sunt resolutiua & cuz ponitur eius cortex in pannis prohibet tineas. & eius odor rectificat corruptionẽ aeris: & pestilentiã. & acetositas eius abstergit choleram rubeã & aufert pannũ. qd est ex cortice eius adustũ ẽ bonum in albaras linitum. & decoctio ei⁹ efficit odorem bonum oris. & est ĩpinguatiua corporis. & cortex eius recentis in ore odorem oris efficit bonuz: & eius decoctio similiter cũ retinetur in ore. & acetositas eius valet empetigini illinita. oleum eius valet mollificationi neruoꝝ: & nõ fiat nisi ex cortice eius & conuenit paralysi. & ipsius acetositas est mala neruis. confert torture oris cũ fit collyrium ex acetositate eius. & remouet ictericiã oculi. Eius acetositas sedat tremorẽ cordis ca. & nutritũ ẽ bonum gutturi & pulmoni. sed eius acetositas ẽ mala pectori. & medulla citri cum aceto si potatur ex ea medietas astariati interficit sanguissugas trãglutitas & educit eas. caro ipsius est mala stomacho inflatiua tarde digestionis: quare oportet vt comedatur cũ almuri. & similiter nutrita cũ melle est sanior & magis recipiens digestionez: & nisi sit plurima. & eiusdem quidẽ folia confortant stomachum & viscera. & postea flos ipsius & cortex eius ponitur in cibariis sicut semina que pro cõdimẽto ponuntur propter sui duriciem. & ipsius decoctio sedat vomitum cholericũ: & facit appetitum & oportet quidem ne citrum comedatur singulariter q̃ non misceatur cibo ante se & post se. Eius caro facit vtentem se possidere colicam. & ipsius acetositas retinet ventrem: & cõfert solutioni cholerice. & eius semen conuenit emoroidibus. & ĩ ei⁹ semine est virtus solutiua. & succus acetositatis ei⁹ sedat infirmitatẽ sciaticam mulierum. seminis ei⁹ pondus. ij. ʒ. cum vino & chilem & aqua calida illinitũ resistit venenis omnibus: & proprie scorpiõis bibitũ aut linitum. & eius cortex est vicinus illis. & succus acetositatis conuenit morsui vipere bibit⁹ & cortex eius pro emplastro suppositus est vicin⁹ illi. & idem de viribus cordis ait q̃ cortex eius cõfortat cor. & est tyriaca contra venena. & ad hoc valet acetositas eius similiter. Paulus capitulo d̃ citro. Cortex eius digestionem confortat. & valet cõtra cardiacam. media substantia eius male digeritur. sed interior. i. acetosa competit vsui medicine: appetitum confortat. & valet contra febres pestiferas. semina eius sunt diuretica. Rabi moyses vbi loquitur de citro: dicit q̃ cortices citri valent contra egritudines stomachi: & expellunt maliciã intestini ieiuni. & acetositas eius confortat spiritus. Auerois capitulo de citro. cortex eius habet manifestum iuuamentum stomacho & epati. Medulla citri curat combustiones ignis et excoriationez ex itinere & ex omni re calefaciẽte: & potissime ex sole & psilotro. & curat mirabiliter ramicez puerorum: & potissime si ex ea fit vnguentuz illo modo Accipe medullam citri subtiliter incisaz et buliat in axungia porci recenti: & postea coletur per petiam: & iterum reponatur ad ignem: & in fine misceatur mastix olibanum & cera alba: & erit optimuz vnguentum citrinum. aliqui conficiunt ipsum cuz citro & axungia tm̃: sed est minus bonum: & postq̃s colatum est non reponitur iterum ad ignem. fit similiter alio modo vnguentum de citro secundũ q̃ inuenies in antidotario minori Gal. quod ibi ĩterpretatur vnguentum citrinum. Sed attendẽdũ q̃ quando aliquod vnguentum vel emplastrum fit ex citro debet fieri ex citro bene maturo. Naz secundũ q̃ dicit Auic. diacitruz. & que fiunt ex citro debent fieri ex citro sole existente in capricorno. i. a medio decembris vsq̃ ad mediũ ianuarij.

Cap. 346.

h **Atronig** ara. gre. titranolia: latine resina vel rasa vl' gluten arboris grani viridis. vbi sciendũ q̃ resina potest appellari omne gũmi q̃si resuma a resudo resudas: inde apparet hoc vocabulum ad designandum gũmi cappini. qñ simpliciter inuenitur istud gũmi nostro idiomate vocatur rasa: sed quando ponitur cum determinatiõe dicit gũmi illius plante ad quam fit determinatio vt resina picuina. i. pini: vel resina timiamatis vel resina pruni. vñ Dias. resina picuina quã nos abiulem dicimus &c.

Sera. libro aggre. capitulo batronig siue batin aucto. Dias. batronig. i. resina. et sunt eius species diuerse secundum diuersitatem arboris a quibus colligitur. Nam quedam colligitur ex pinu quedam non ex pinu: sed ex arboribus alijs. sed illa que est ex pinu masculo que dicitur com: et hec est colofonia que fit quando frigitur vt possit teri et fit abietis que est in liquida substantia et frixa in patella vt possit redigi in puluerem: et etiam vocatur resina erudita vel carponata: et est colofonia pro quo .l.l. colofonia. Et quando non frigitur est illa resina que vocatur rasa sicut apparet in littera test. Ubi sciendum quod quando ponitur resina pini simpliciter debet intelligi rasa. sed quando ponitur cum alia determinatione debet intelligi de illa resina ad quam determinatio illa cadit. Est et alia resina que colligitur ex pinu que dicitur chiranolia: et est arbor cuius fructus sunt grana magna et est alia cuius pinus dicitur citharanda: et est arbor iachuc: et facit fructum paruorum granorum. et de ea quedam est que fit in pinu per se absque artificio sicut illa que fit in arbore masticis: et quedam fit ex artificio incidendo arborem. melior autem omnium specierum est illa que est boni odoris: clari coloris: non multum existens arida: nec multum humida: similis mirrhe: facilis fricationis et fractionis. Idem aucto. Gal. Et omnes iste resine sunt calefactiue et dissolutiue et mundificatiue. et de eis quedam habent subtilitatem paucam: et quedam ampliorem: et quedam habent stipticitatem: quedam vero non. et melior omnibus speciebus gluctinis est glucten romanum: et est mastix. sed ceterarum specierum gluctinis melius est glucten albotin: et est terbentina: et in isto non est stipticitas manifesta sicut in mastice: et est in eo cum hoc amaritudo: et propter hanc causam dissoluit plus quam mastix. et est in eo res que abstergit adeo quod curat scabiem. et ipsum quidem attrahit ab interioribus plus quam alijs speciebus gluctinis: et est subtilius alijs. sed glucten quod est de specie pini que dicitur cophi: et illud quod est ex pinu que dicitur chitranolia: et est pinus magna sunt acutiora quam glucten albotin verumtamen non resoluunt neque attrahunt plus ipso. et glucten pine magne habet plus de hac proprietate quam glucten pini que dicitur cophi. et glucten pini parue: et glucten arboris que dicitur alacri in gluctine albotin cum hoc est aliqua mollificatio: et postea in mollificatione est mastix. sed glucten cipressi habet puncturam et acuitatem. et glucten quod dicitur kaches est simile gluctini albotin. et dixit in almiemir gummi pini que dicitur sachilis est sudor arboris pini que facit fructum magnum: et est fortius sudoribus omnibus arborum in calefactione: quemadmodum sudor arboris albotin est minus calidus et minus desiccatiuus quam sudor aliarum arborum. et sudor pini que facit grana parua est minus quam sudor magne in desiccatione et calefactione plurimum. Et idem aucto. Dias. Resina arboris grani viridis: et est terbentina defertur ex terris arabum et ex terris alijs etiam: sed est illa que defertur ex terris alcheades: cuius color est albus similis colori vitri: declinans colori celesti: habens odorem bonum inferens odorem arboris sue. est autem melior omnibus resinis: post ipsam uero mastix: et post ipsam est iachut: et est ex arbore ceamdicaris: post ipsam est resina arboris dicte alacti: et post ipsas in bonitate est resina cophi: et est aret et resina pini: et omnis resina arze. et omnes iste resine sunt calefactiue et dissolutiue et mundificatiue: et sunt conferentes tussi et vlceribus pulmonis: et sputo sanguinis. et terbentina cum hoc mundificat pectus. et quando fit cum ea sola loboc: aut cum melle prouocat vrinam: et mollificat ventrem. et conuenit ad faciendum abradere pilos palpebrarum qui pungunt oculos. et quando miscetur ziniar et calcantum conuenit scabiei vlcerose: et auribus a quibus fluunt humiditates. et meliores quidem istarum resinarum omnium sunt ille que sunt splendentes: et ex gummi vel resina iacuth: et est resina locaman. melior est illa que est humida et defertur ex partibus gallie. et resina pini et cipressi sunt debiliores quam resina iacuth et resina alacti: et non habent virtutes quas habent iste quamuis administrentur loco earum. Sed masticis virtus propinqua est virtuti terbentine. Coquuntur omnes iste resine in hunc modum: resina ponitur in vase capiente quadruplum eius quod sit ex ere: et ponuntur in eo resine libre .ix. et aque pluuialis libre .xviij. et coquuntur bene super prunas et mouetur semper cum continuatione: et coquuntur donec desiccetur desiccatione forti: et fiat facile frangibilis: ita quod frangatur cum digitis: deinde reponatur in vase fictili: fit enim alba sic preparata et cocta. oportet autem quod coletur resina in hunc modum: illa videlicet que est humida ponatur super prunas: et quando inceperit coagulari adde sub ea prunas multas: et coquatur tribus diebus et noctibus donec fiat talis sicut diximus supra: et repone et serua. illa vero que ex his fuerit sicca sufficit quod decoquatur die vna tota a mane vsque ad noctem. et iste quidem resine sic decocte conueniunt in confectionibus vnguentorum odoriferorum: et in vnguentis que resoluunt lax tudinem: faciunt nam quam ea odorifera et melius colorata. Colligitur fumus ex istis sicut colligitur fumus olibani: et est conueniens in cohol. et fiunt ad pilos palpebrarum et corrosionem lachrymalis oculi. et conuenit prurituí palpebrarum et lachrymis. et fit ex eo encaustrum ad scribendum. Et idem auctoritate albugeri: Resina confert ad exituras duras. et quando puluerizatur super vlcera que fiunt in cute capitis cum balaustia curat ea: similiter autem et alia vlcera que fiunt in corpore. Gal. viij. sim. phar. capitulo de resina secundum translationem arabicam omnes species gluctinis calefaciunt et desiccant. Dias. capitulo de resina secundum translationem grecam. Resina lachrymum est arboris. omnis autem desiccat et calefacit et diaforetica est. alia quidem plus: alia quidem minus. merito ergo precedit omnes resina que ex scino: que mastix nominatur: quia magis stipti

ca: vnde stomachum et epar et ventrem defectum corroborat: et ad inflationes eorum iuuat absque molestia: et aliquantulum acredinis habet: et ideo leptomeris est: preterea terbentina precellit: nam et diaforetica plus quam mastix: ita vt proijciat et scabies sanat: et profundas plagas et vulnera magis repleat et purget.

Hatuc	.i. lignū aloes.
Haturion quid est. l. l. centaurea.	
Hatunox	.i. celidonia.
Hazarascen	.i. rhaphanus.
Hazad	.i. galbanum.

Cap. 347.

Hazarachona ara. vel bestercaton: grece pipersilium: latine psillium.

Sera. libro aggre. capitulo hazarachona aucto. Dias. hazarachona est herba habens folia pilosa: virgas habens longas mensura vnius palmi: et tota herba pilosa. et exitus ramulorum eorum est a medio virge: et sunt in ipsa capitella duo vel tria rotunda: in quibus est semen simile pulicibus nigrum et durum: et est illud quod ex eo administratur. **Gal.** viij. sim. phar. circa finem capitulo de psillio secundum translationem grecam. Psillium semen eius maxime vtile est: ex secundo gradu infrigidantium: ex complexione vero que est secundum siccationem et humectationem medium est quodam et moderatum. **Dias.** secundum translationem grecam capitulo de psillio. Pipersilliū aut quinnofolion quem siculi dicūt chrystallum: aut squinnomella: folia habet coronopoclion similia et aspera. virgam habet duobus palmis longā cuius frutex pilosus spinosa est: coma eius a medietate incipit virge in qua capitella duo aut tria sunt constricta: in quibus semen est pulicibus simile nigrum et durum: nascitur in campis.

Auic. libro secūdo capitulo de psillio. Psillium quidem est duorum modorum: hyemale et estiuum: et potio cuiuslibet eorum fit pondus. ij. ʒ. melius est illud quod est magis grossum: quod submergitur in aqua frigida. et est humidum in secundo. Plinius capitulo de psillio. Psillium herba est similis ambre faciens semina sicut semina lini: sed minora et subnigra quasi tendentia ad purpureitatem: quorum semen est melius quod submergitur in aqua. dicta est herba sic eo quod semen simile pulici habeat. et ideo ista herba sic dicitur infra a quibusdam pulicaris: eo quod semen factum est ad similitudinem pulicis: vnde psillos idest pulex.

Jo. mes. capitulo de psillio. Psillium est de alterantibus complexionem et solutionem facientibus. et eius solutio fit proprie lambificando. Eius autem aliud est album: aliud subnigrum: aliud ad purpureitatē declinans. Melius est quod est completum et grossum: et est grauius et submergitur in aqua compositum ex duabus substantijs que separari possunt inter quas ē cortex separatus. est enim duplex in eo substantia scilicet medullaris interior: et est in ea substātia expansa supra corticem ipsius. substantia autem interior medullaris ca. est et sic. ī quarto gradu: et ē acuta vehementer incisiua rubificatiua et vlceratiua: et est de genere veneni. substantia autem eius exterior supra corticem est ex multum infrigidantibus. Et dixit Ruffus: est fri. et humi. in tertio et excessit. Et dixit Dias. in secundo et est verius. Jngt eiz Hippo. in epidimijs: non enim eleuatur res frigida iuncta cum hu. supra secundum gradum. Et dixit Gal. humida res non transgreditur metam vsque ad quam potest extendi regimē hominis: propter quod non inuenimus humidum esse causam dolorum inquantum humidum: sed inquantū potest esse cum materia: que quantitate sua mouetur ad solutionem continuitatis. Quod ex eo conquassatum est cum aqua fontium frigida: et fit muscillaginosum: et bibitur sicut est: et proprie cum oleo violarum aut syrupo violarum soluit ventrem: quod autem ex eo frixum est et conquassatur cum oleo rosarum est medicina fluxus ventris et dysenterie. Contritum autem nullo modo potui propinādū est. occultat enim contritio substantiā eius medullarem vlceratiuā et excoriatiuam. **Posse.** **Sera.** auct. Dia. habet virtutem infrigidatiuam quando fit emplastrum cum eo et oleo rosarum et aceto et aqua: et cōuenit doloribus iuncturarum: et apostematibus que fiunt in radice auris: et concussioni neruorum. Et quando fit emplastrum ad ramicem puerorum et ad eminentiam vmbilici infantium curat eos. et cōuenit ad sodam cum oleo rosarum et pauca aqua et aceto. et quando oportet ex eo fieri emplastrum accipiatur de ea quantitas aliqua et teratur et infūdatur in aqua: et quando inspissata fuerit aqua ipsa non extendatur: et fiat emplastrum: quoniam ipsum infrigidat infrigidatione forti. et stringit et aufert lachrymas oculorum. et conuenit ophthalmie calide: et dolori capitis quando infunditur ī aqua linita pēna fronti apponitur. et quando aqua eius bibitur cum zucaro extinguit feruorem acutarum fe. et sitim: et soluit ventrem. Et idem aucto. Aben Mesuay sedat dolores pungitiuos ventris. et lenit asperitatem vlcerum et intestinorum: et abscindit tenasmon. et conuenit dolori capitis qui fit a caliditate. et succus foliorum eius est ex medicinis laxatiuis propter frigiditatem et humiditatem que sūt in eo. et cura nocumenti eius est cum medicinis calidis et siccis. Et idē auctoritate Habix: semen psillij est sicut coriandrum humidum: quando datur ex eo parum sedat inflammationem cholere: et ebulitionem sanguinis calidi: et adustionem febriū calidarum acutarum. Et si datur in potu de musci

lagine eius conuenit habentibus birsen: et sedat si tim eorum magnam. et laxat quidem ventrem. Et si datur in potu crudum et assatum stringit ventrem Similiter etiam faciunt semina lini et semina marubij et grana myrti et semen portulace: et semen ozimi. laxant enim cruda: et stringunt assata. Et quantitas eius que datur de psillio est. ʒ. ij. infuso in aqua donec egrediatur muscillago eius: et bibatur cum zucaro albo: aut cum iuleb. et folia psillij quando emplastrantur super apostemata in principio aperitionis eorum refrigerant ea. et si potetur ex ea parum conuenit egritudinibus que fiunt a sanguine et nimis ex eo acceptum inducit syncopim in ore stomachi et fortasse occidit: quoniam nimium ex eo est venenum. Et cura eius est quod detur in potu mel bulitum cum aqua calida: et aqua aneti sicci.

Jo. mes. psillium conquassatum cum aqua frigida sicut diximus solutione educit choleram: et conuenit feb. multe inflammationis. et siti vehementi ca. et sedat inflammationem spiritualium: et lenit pectus. Et conquassatum sicut diximus conuenit fluxui cholerico: et dysenterie: et fluxui menstruali: et proprie post potum scamonee et medicinarum acutarum. Dosis eius est a. ʒ. i. vsque ad. iij. timeat autem ipsum habens debilitatem viscerum. Auic. Quod ex eo frixum inuolutum in oleo rosato stipticum est et sedat dolorem more emplastri superpositum cum aceto. administratur etiam conquassatum cum aceto super apostemata calida: et formicam: et herisipillam: et proprie que sunt sub aure: et super phlegmatica fit ex eo emplastrum tensioni neruorum et ipsorum spasmo: et podagre: et doloribus iuncturarum cali. cum aceto et oleo rosarum conuenit siti vehementi cholerice. eius quod ex eo frixum est pondus. ij. ʒ. et inuolutum in oleo rosarum stringit et conuenit dysenterie: et proprie infantium. et quod ex ipso muscillaginosum est: et ipsa muscillago ipsius cum oleo violarum soluunt si bibatur: et tunc sedabit inflammationem fe. acutarum.

Harcem alsachi	.i. epatica.
Hazechir	.i. opoponacum.
Hazetel	.i. perforata.
Hazir	.i. porcus.
Hazienis	.i. feniculus.
Hazipor	.i. pentafilon.

Cap. 348.

Hkas arabice: grece tragma: latine lactuca. et sunt eius tres species. vna est que vocatur lactuca agrestis: quam greci sarallam vocant: cuius thyrsus in modum secunde est: et est species scariole: sicut apparet in littera cicorea. alia species dicitur lactuca asini: quam si vis scire lege ipsam in proprio capitulo. Et alia species que dicitur lactuca domestica que omnibus est nota: de qua hic loquimur.

Gal. vi. sim. phar. capitulo de lactuca secundum translationem grecam: lactuce domestice virtus est que infrigidat et humectat sicut aqua non extranie: sed sicut aqua stagnorum vel lacunarum vel fontanarum: et ipa est que generat sanguinem bonum. lactuca agrestis est similis domestice: nisi quia stipitem habet maiorem: et folia eius sunt albiora folijs eius et subtiliora et asperiora: et sapor eius est amarus: et est in virtute sua similis papaueri nigra. Dosse. Gal. calid. phlegmonibus congruit: necnon paruis herisipillationibus: non tamen potens est maioribus sufficere. Est autem ex cibis sedantibus sitim. Semen vero bibitum contra gomoream idest effusionem spermatis cohibet: vnde et somniantibus datur: sicut etiam semen agrestis lactuce. liquorem citius colligit: caliginem mundat: necnon insuper vltionibus apta est subiuncta cum lacte femineo. Et idem secundo de cibis capitulo de lactuca secundum translationem grecam. nosce autem oportet ex omnibus oleribus paucissimum et cacochimum sanguinem generantibus ex lactuca: non multum quidem neque cacochimum: non tamen euchimum perfecte sanguinem generari. comedunt autem ipsam vt ad multum quidam crudam. quando autem extiterit circa productionem seminis estatis tempore preelixatam in aqua dulci offerunt cum oleo et garo et aceto: aut cum aliquo salsamentorum: et maxime quecunque eorum que cum caseo preparantur. vtuntur autem ipsa et antequam in stipitem impetuauerit per aquam elixantes: sicut et ego nunc incepi ex quo dentes habeo praue. sciens enim aliquis amicorum in consuetudine quidem mihi ex multo tempore olus hoc: laborosam autem nunc habens masticationem induxit decoctionem. vtebar autem lactucis in iuuentute quidem calefaciente mihi continue superiori ventre infrigidationis gratia. Cum autem ad perfectam etatem veni remedium mihi erat solum olus hoc vigilie. econtra quidem cum iuuenis eram studebam circa somnum. Consuetus enim vigilare voluntarie in iuuentute: simulque et prouectorum etate lente vigilans inuoluntarie grauabar: et mihi solum pharmacum vigiliarum erat de sero comesta lactuca que humidum et frigidum habet succum: non tamen cacochimus est. propter hoc ergo neque non digeritur alijs oleribus: similiter neque retinet egestionem: neque prouocat. et hec merito ipsi accidunt non habenti austerum aliquid neque ponticum a quibus disponitur vt ad omne venter sicut et a salsis et a pungitiuis totaliter abstersiuum aliquid habentibus prouocatur ad egestionem: quorum ipsorum neque aliquid inest lactuce. Sera. libro aggre. capit. hklas virtus lactuce domestice est quod conuenit apostematibus cali. et herisipille et semen eius quando bibitur abscindit distillationem humiditatis spermatis. et conuenit pollutio-

ni que fit in somnijs. Et idem auctor. Gal. in libro de cibis. lactuca generat sanguinem bonū in fine bonitatis. et ego quidem commendabam lactucas quando eram iuuenis: quia in stomacho meo generebatur cholera: et sic frigidabam ipsum: et nunc etiam postquam senui comedo eas lixas: ideo quia nō reperio aliquam herbam cū qua possem curare vigilias sicut cū ipsa. humor vero qui generatur ex ea est frigidus et hū. et neqꝫ ex ea accidit nocumētum sicut ex alijs oleribus. et non stringit ventrem nec laxat: quia nō habet stipticitatem neqꝫ salsedinē neqꝫ acuitatem. Idem quoqꝫ auct. dias. lactuca domestica ē bona stomacho et infrigidat ventrem: et facit dormire: et prouocat lac. et quando ipsa decoquitur ē magis iuuatiua. et quādo cōmeditur sic euellitur sine ablutione. conuenit illis qui conquerūtur de stomacho suo. et assiduus vsus commestionis earum obtenebrat visū. et quando fit emplastrum cum ea cōuenit apostematibus calidis et herisipille: dūmodo non sit vehementis inflammationis. Sed semen eius bibitur. et valet contra fluxum ventris. et extinguit libidinem et pollutionem seminis in somnijs. sed quando lactuca emiserit stipitem suum: tunc efficitur virtus succi et lactis ipsius similis virtuti lactuce agrestis et papaueris nigri. Et idem auctoritate Rufi: lactuca quidem curat egritudines que fiunt ab ebrietate quando sumitur: sed ipsa nocet intestinis. et lenit ventrem. et abscindit libidinem. et facit dormire. Item quando coquitur cum oleo sisamino et comeditur expellit ictericiam. Et est medicina bona opilationibus narium et corize quando comeditur in ieiunio cocta cum oleo sinapium. et lac lactuce domestice cū emittit stipitē abstergit vulnera que fiunt ī tunica cornea. lac vero lactuce agrestis positum in fronte inducit somnum. et quando fit collyriū cum eo et lacte iuuencule conuenit vlceri cornee. et placat dolorem capitis. et prouocat menstrua. et curat morsum rutule scorpionis. **Auic.** libro secundo capitulo de latuca. Lactuca ex ea est domestica et siluestris. Et illa que est siluestris est similis in virtute papaueris nigri. Et idē aucto. Gal. nō est in frigiditate eius que domestica uel hortulana est applicatio ad vltimum.

Hearsel	.i. lactuca asini.
Hearsebas	idem quod supra.

Cap. 349.

Headi vl' keadi ara. et ē abesanida. **Sera.** libro aggre. capitulo headi. est herba que nascitur in terris arabum in partibus hamen: et est illa qua aromatizatur oleū qd dicitur oleū keadi. et narrauit mihi ille qui vidit ꝙ est vna ex palmis habens latitudinem: et quando egrediuntur gramina eius abscindunt illa gramina anteqꝫ aperiantur. et apparet in flore eius odor bonus: et artifex cornatilium lenificat colores suos ne sint liuida cum capite headi. et ipsum est grossum: et habet vesicam et molliciem.

Heiron uel heyron est regio in qua antonomatice dactili abundant: et oriuntur in ea meliores et pinguiores et dulciores omnibus alijs aliarum regionum: et sunt mediocris figure non longi neqꝫ multum parui pingues satis et dulcissimi. et meliores ex eis sunt citrini et rubij: ut apparet in littera potab. illud vocabulū ponit' in antidotario Mesue in electuario de dactilis: et etiam in lohoc d pino: et etiam in. v. Auic. in electuario diasinicon. et ꝙ heiron sit regio patet per Auic. in predicto lib° et predicto electuario.

Heisistides	.i. hypoquistidos.
Heisbelem	.i. semperuiua.
Heil	.i. cardamomū min'
Helbace	.i. cardamomū mai'
Heiregi	.i. turbit.

Cap. 350.

Enda ara. grece pirō: latīe frumentū. vbi sciendū ꝙ ex eo fit farina: que arabice vocatur dechich. et fit ex ea simula que arabice vocatur sinichamisco: et a romanis silichinites. et fit ex eo fur fur: quod arabice vocatur nocale. et fit ex eo amilum: quod arabice vocatur visce. et fit ex eo panis qui arabice vocatur chobos et damarach. et fit ex eo similiter fermentum: qd arabice vocatur chamir: grece zem vel zima. **Gal.** viij. sim. phar. capitulo d tritico. pirus. i. triticum vt cibus fit qualis virtutis non est presentis operis vti. vt pharmacum vero extrinsecus appositū ex primo est gradu calefactiuum. at vero neqꝫ siccare neqꝫ humectare euidenter natum est. habet aūt quid viscosum et obstructiuum. qd vero ex eo cōstituitur amilū frigidius et siccatiuius ex eo ē. cataplasma autem quod fit ex eo magis diaforetice est virtutis q̄ꝫ qd ex tritico. virtutis enī attractiue et diaforetice eorum que in profundo est fermentum. Et idem in libro de cibis capitulo de tritico qd equi quando eo comedunt ipsum non effugiunt a nocumento quod infert eis. et est vtilissimū simpliciter omnibus gētibus. et ex eo est maxime nutrimentum qd est maxime spissum et cōmensuratum cum substantia dura: ita vt vix a dētibus diuidatur. contrarium eiusmodi cum exhibet nutrimentum. optimū autem quod grauius et spissius et colore rubicundius spissiusqꝫ intus et extra. et fit ex eius furfurea farina panis: qui nominatur pitirei idest furfurei: paucitatem nutritionis habens: et faciens multam superfluitatē: et propter hoc secedunt per ventrem de facili. vnde quia abstersiuam virtutem participat furfur: merito segregatio eorum fit velox intestinis prouocatis ad egestionem. est enim ca. et sic. temperate. Contrariū enī de pane qui fit ex farina pura: que arabice vocat' sinchimistos: et a romanis silichinites: et a nobis simula. egestio autem omnium panum tardissima. est enim egestio ipsorū sufficienter viscosa vt ad plurimū veniat nō distincta. i. sepata qd ꝓpriū est viscosi corporis. Merito g̃ isti gdē et frumento ampliori indigēt et impastatiōe. furfureis āt sufficit et

fermentum modicuz: et impastatio debilis: et tempus paucum. sic autem assatione ipsa proliori quidez qui puri: breuiori aūt qui furfurei indigēt inter purissimos aūt et furfurissimos non pauca ē latitudo in magis et minus. quibusdam quidē puris: quibusdam aūt sordidis nominatis. Est aūt et species panum media qui antopiri vel popiri appellantur vel oppopiri. Antiquiores aūt medicorum vocabant ipsos sincomistos. sed a quib⁹ fur fur totū nō separatur vocatur sinkimistos: et a romanis silicbintes: qui aūt deinceps ipsoꝝ semidalites. est aūt panis primus silicbinites. i. purissim⁹ cōiter aūt semidalites. et tertius qui melius sincomistus vel opopirus. postea est quartus: qui sordidoꝝ existens extraneus qui furfureus: qui vtiqȝ et minus nutritiuus: et magis alijs secedit secundū ventrem. est enim furfur minus calidū:. et plus sic cum compatum ad medullam frumenti. Optimi aūt panes pro digestione sunt qui sunt maxīe fermentati habentes plurimū salis: et qui assationem habuerunt cōmensurato igne: et ī clibano nō paruo: et azimi nō indigestibiles. amplior quidē ignis et mox in prima applicatione exteriorē superficiē adurens obstrachizat. i. indurat: et accidit secundū hoc paruū fieri panem: crudū quidem et imperfectum qd intus habentē. superarsum aūt et siccum et obstrachealē qd extra. minor aūt cōmensurato igne non perficit bene panem sed crudiorem derelinquit et maxime qȯ intra totum. Quicūqȝ aūt in igne cōmensurato per totū sui ipsi regulariter assati fuerunt isti et digeruntur scdm ventrē optime: et ad consequentes operationes quecūqȝ post digestionē sunt idoneissimi fiunt. de alijs vero cibis qui ex farina preparantur triticea tempus vtiqȝ est dicere. qui quidem ergo apud antiquos nominantur tagenie: apud nos qui secundum asiam agaratem. i. patellares: et sunt cepolle. preparant enim per oleum solum: imittitur aūt oleum in patella supposito igne sine fumo: infunditur autē ipsi calefacto farina tritici multa aque permixta. celeriter igitur cocta oleo consistit: similiter tenero caseo vascalis coagulato. tunc aūt vertunt. prepantes ipsaz: eam quidem que superius superficiem elaborantes subtus vt conformē patelle. sufficienter autem coctum qȯ subtus erat prius ad superius reducens vt superficiei tenuis sit. Et cuz iam et qȯ subtus compingatur vertunt rursum ipsuz bis vtiqȝ et ter quousqȝ vtiqȝ totum ipsis videat' coctū regulariter. Est aūt vtiqȝ et aliud placentule genus que super tabula preparatur. Est aūt duplex spēs tabulaꝝ placentulaꝝ. vna que vocatur riscemata et iste sunt que in igne in furno coquunt'. et alie q̄ vocantur lagane. iste enim et omnia que ab eis descendunt deteriores illis que riscemata vocantur vñ tam tagenie vl' patellares q̄ȝ riscemata et lagane: et que ab eis descendunt sunt grossoꝝ chimoꝝ et crudoꝝ generatiue: et ventris cōstrictiue: ꝓpter qȯ aliqui ipsis adiungunt mel: sunt aūt et qui marinos sales. sunt aūt placēte tabulares vel riscemata et lagane deteriores. Sunt eniz grossi chimi generatiue et tardi descensus. augmentatiue splenis et epatis: et obstructiue ventris: et lapidum in renibus generatiue: et sufficienter nutritiue si bene digerantur bene in sanguinē conuertantur. Cū autē in melle preparantur fiunt mixte virtutis tanq̄ȝ vtiqȝ melle ipso habente subtilē chimū: et quibuscūqȝ applicatum fuerit omnia subtiliante. Merito ergo quecūqȝ mel in preparatione accipiunt: et decoctionem habent proliriorem: et minus tardi sunt descensus: et chimū generant mixtum ex subtili et grosso. epati aūt et renibus et spleni sanis quidem meliora illis que sine melle aptata sunt. principium aūt obstructionis habentib⁹ aut phlegmonizantibus aut obdurascentibus. i. patientib⁹ apostema durū nihil minus illis. sed et aliquando magis nociua et valde: maxime omnia quoꝝ viscosa satis est farina elixa: nisi ex eo panis in clibano coquatur: sed si digeratur magnā habet virtutē frumentum si fit coctum: et nutriens fortiter corpus: et robur maximū exhibens est vtentib⁹ ipso. Fit similiter ex frumento amidum: de quo inuenies si legis amilon: necnō ex eo fit fermentū: qȯ scies si leges litteram fermentum. Auerois in suo colliget: panis grossus velocior ad digerendū q̄ȝ panis alijs plus nutrit. et non est tāte siccitatis sicut grossus q̄ȝuis ipse grossus cito digeratur. Et panis qui conficitur cum multa aqua est spongiosus. s̄ȝ azimus panis est grossus et viscosus: et ideo nō est bonus. similiter ille qui nimis est fermentatus non ē bonus: quia transmutatur cito ad humores putridos ꝓpter calorē extraneū generatū in eo.

Heucbe. i. trifoliū qȯ oritur in paludibus: et ē species andachoche.

Heufricbion .i. hypericon.

Hebagile. i. cardamomū minus.

Hebal .i. amilum.

Hebacul idem quod supra.

Hebelecen .i. amomum.

Hebeleon .i. grana paradisi.

Hebel .i. sauina.

Heberand .i. baccelauri.

Hecasibat .i. terbentina.

Hecalbron idem qȯ supra.

Heccato .i. atriplex.

Hecuropion hectropion. i. reuersio palpebre inferioris ad exteriora que fit a senectutis debilitate: aut paralysi.

Hec .i. mirrba.

Hedersen .i. vitis alba.

Hederagesen idem quod supra.

Hedem .i. poliū montanum

Hediosmū .i. menta.

Hediosmon idem quod supra.

Hedismatat. i. stigmata et vnguenta odorifera.

Hedrumon .i. iuleb.

Hed .i. lignūaloes.

Hekasibat .i. terbentina.

Hekarium .i. marubium.

Hekabrido idem qȯ supra.

Helabes .i. semperuiua.

Helba .i.fenugrecum.
Helbalugne .i.cardamomū min⁹
Helbaugne idem quod supra.
Helcakabotom .i.terbentina.
Helcalimbat idem quod supra.
Heltalimbat idem quod supra.
Helenum .i.enula.
Helenia idem quod supra.
Hele .i.viscus.
Helemilin .i.galanga.
Helenelin idem qd supra.
Helbedi .i.fex vini albi.
Helbebani idest grana que dicuntur ben.
Helbet .i.species rubi.
Helbelalu .i.anisum.
Helterbutinum .i.terbentina.
Helicen.i.species salicis breuioris nature.
Helisoydes.i.tunice quib⁹ vtunt̄ nerui testiculoꝝ
Helisme .i.arbor masticis.
Helix.i.tertia species hedere.
Helyen .i.altissimus.
Heltif.i.planta cuius gūmi est assa fetida.
Heltirum halti .i.assa fetida.
Helutos .i.furunculus aial.
Helufion .i.marubium.
Helufiion idem quod supra.

Cap.351.

El ara.latine mel. **Sera.** li.° aggre capitulo hel aucto. Hal. virtus eius est que calefacit ꝛ desiccat in secundo gradu. vnde virtus eius ē que abstergit qñ coquit̄ ꝛ maturat fit pauce acuitatis ꝛ pauce abstersionis. ꝛ ideo administratur ad incarnandū fistulas ꝛ vlcera ꝓfunda. Mel vo amarum est: ꝛ cōpositū ex virtutibus diuersis: sicut si cōponeres mel cū absinthio. Et mel bonū est qd est dulce in quo est acuitas aliq̄ntula in gustu: ꝛ hꝫ odorē bonū: ꝛ color eius est vergens ad rubedieꝫ necꝫ est nimis liquida: ꝛ qñ miseris in eū digituꝫ adheret digito: ꝛ venit cū eo. virtus quidē mellis est abstersiua aperitiua orificioꝝ venaruꝫ: ꝛ resoluit humiditates. ꝛ ideo qñ ponitur ī vlcerib⁹ fraudulentis ꝓfundis conuenit eis multū. ꝛ qñ coquitur ꝛ ponit̄ super scissuras cutis consolidat eas. ꝛ qñ coquitur cū aneto humido ꝛ linitur cū eo empetigo curat eam. ꝛ qñ miscetur cū sale trito ꝛ distillatur in aurē sedat tinnitū auriū. ꝛ si linit̄ cum eo caput occidit pediculos ꝛ lendines. ꝛ qñ indumentū alicuius est breue nimis si ē ex lana: ꝛ vult ꝙ elonget̄ si irrogauerit illud cū aqua: deinde liniatur cū melle elongat̄. ꝛ mel abstergit tenebrositatē visus qñ fit collyriū cū eo. xiiij. diebus continuis. ꝛ fiunt cū eo gargarismata: ꝛ conferunt apostematibus gutturis: ꝛ fauciū ꝛ squinancie. ꝛ si liniunt̄ cū eo gingiue pueroꝝ tpe ortus dētiū eorū facit eos facile nasci ꝛ sine dolore. ꝛ si accipiat̄ vel bibatur ꝓuocat vrinas: ꝛ conuenit tussi: ꝛ qñ bibitur cū oleo rosaꝝ conuenit morsibus venenosis ꝛ illis qui potauerunt opiuꝫ. ꝛ qñ fit loboc cū eo ꝛ bibitur conuenit illis q comederunt fungos mortiferos. ꝛ conuenit morsui canis rabidi. ꝛ qñ spuma ab eo nō est ablata facit tussim ꝛ laxat ventrē quare necesse est vt nō administretur antq̄ꝫ auferatur spuma eius. Et melius quidē mel est veris deinde estatis. Mel vero hyemale est maluꝫ: quia est spissum grossum: ꝛ nō habet supradictas virtutes. sed mel qd est in syria est amari saporis: ꝛ hoc ideo quia apes illius regionis comedūt absinthium. Et hoc tale est bonum ad abstergendum empetiginē: ꝛ liuores qui apparent ī facie: ꝛ alias sordes cutis que ab humoribus superfluis generant̄ inuenitur quoddā mel in terra dadie beuichi: qui comederit illud incurrit insaniē mentis cū sudore plurimo. existimat̄ hec virtus ꝯtrahi flore reddidendi. i. oleandri. ꝛ si comedit post ipsum rutā ꝛ pisces salitos ꝛ bibat oximel conuenit ꝛ euadit. sed oꝫ ꝙ comedat hec vice post vicē: deinde vomat. ꝛ hoc quidē mel est acutū adeo ꝙ qñ odoratur ꝯmouet sternutationē. Miscetur aūt hoc mel cū costo: ꝛ lenitur empetigo: ꝛ curat eam. ꝛ miscetur cū sale: ꝛ curat liuores ꝛ dolores qui fiunt a ꝑcussione. **Hal.** vij. sim. phar. ca.° de melle. Mel calefacit ꝛ siccat in secundo gradu. ē aūt simplicis vt est dicere maxime virtutis ꝛ cōplexionis: de abstersiue nobis nominate consuete existens specie pharmacoꝝ. coctū aūt minus fit acre ꝛ abstersiuū: vnde ad consolidationes eo vtūtur. si vero aliquod mel est amaꝝ sicut qd in sardona palaꝫ est: quoniā mixte est virtutis: ac si aliquid admiscetur absinthy. Sed sciendū ꝙ plures sunt species mellis. ē vna species mellis quod est vsuale: quod diuersificatur secundum differētias supradictas. Est alia species mellis quod vocatur mel atheniense: qd affertur ab athenis: ꝛ est mel vespaꝝ in locis subterraneis factuꝫ: ꝛ est idem qd mel pastinatū vel granatū: vt in alexandro. ꝛ vocatur mel pastinatum illud quod est mel granosum vt oribasius. Est alia species mell' qd vocat̄ mel acticū. i. mel vesparuꝫ ꝑm quosdam: sed falso quoniā Dias. capitulo de melle dicit: mel succus ē roris celestis cuius genera sunt duo. vnum quod cupiliones colligunt apes que sunt oblonge. aliud quod sub terra inuenitur vel acticum limaticum. Et etiam ibleon. sed ibleon melius ex eo est bonū quod est dulce odoratum ruffum ꝛ non valde liquidum: ꝛ cum miseris digitum citius ascendit. Sed sciendum ꝙ mel actitum dicitur ab actica regiōe vt mel thimū dicitur a regione thima. vnde regio actica est regio in qua abundant ipse apes ꝛ ipsuꝫ mel: sic ꝙ mercatores vtentes in regione actica aliquando emunt illud quod apportatur de alijs regionibus in regione actica: et illud quod apportatur de regione thima. vnde Plinius īquit mellis actici summa laus toto orbe estimatur: translatum in actica. sed thimū magis laudatur: quare in aliquibus antiquis antidotis mel acticuꝫ mel thimenuꝫ exponitur. Est alia species mellis quod dicitur mel lubue vel alubue: ꝛ est aqua que accipit̄ cuꝫ incidit̄ cortex arboris lubue: ꝛ illud mel ē storax liquida: vt appet si leges. l. lubue. Est alia spēs

mellis quod dicitur mel anacardinuꝫ: ⁊ est ſucco ſitas que est in ipſis anacardis. Est alia ſpẽs mellis qd̾ dicitur mel canne qd̾ fit de cannis dulcib⁹: ⁊ ſucc⁹ eaꝝ ñ coagulat̾ ꝓpt̾ nimiã pinguedinẽ ei⁹

Auic. dicit prima fen quarti canonis ca.º de hora cibationis febricitantiuꝫ: ꝙ mel canne est zucaꝝ. ⁊ hoc ſimiliter inuenieſ ſi leges. l. zucaꝝ. Nam inuenies ꝙ est zucarũ qd̾ ꝓpter ſui pinguedinẽ nõ induraẗ. hoc ſilr̾ vult Gal. vij. de ſim. phar. dicens: zucarũ quidẽ vocatũ qd̾ ex media ⁊ felici arabia portatur. coagulat̾ quidẽ vt quidam aiunt cannis. est aũt ⁊ illud melliſ ſpecieſ. minus aũt ex eo illud qd̾ a nobis dulce. virtute autẽ ſimilis est ei inq̃tũ abstergit: ⁊ ſiccat: ⁊ diaforat. et ſimiliter mel canne quodã eo reſiduo zucari quando decoquit̾: vel ipſemet ſuccus. Est alia ſpecies mellis qd̾ dr̾ mel rubꝝ: ⁊ ẽ idẽ qd̾ ſupra. Est ſimiliter alia ſpecies mellis qd̾ vocat̾ mel ſtoracis: ⁊ ẽ illud m l lubue vt ſupra. et ſimiliter aliud mel qd̾ vocat̾ mel acanũ: ⁊ interpretat̾ mel ſine fumo: et est mel caſſiafistulatũ: ⁊ est pulpa caſſiefistule: ⁊ ẽ mel myrtinũ qd̾ fit ex duabus partibus mellis: et vna ſucci myrti: vt apparet in antidotario Gal. minori in confectõe q̃ incipit ↄfectio melliſ myrti

Hemaze ateregi. i. acetoſitas citri.
Hemadam. i. folia arboris vnde fit aſſa fetida.
Hemeraſſem. i. vitiſ alba. aliq dicũt ꝙ ẽ rhaphan⁹

Hemest	.i. laurus.
Hemdelip	.i. ſolatrum.
Hemdedris. i. ſerpens albus	maſculus.
Hembams	.i. cicer.
Hena	.i. alcanna.
Hemia	idem quod ſupra.
Hanca	.i. frumentum.

Cap. 352.

Hene albegi vel azad ara. vel alter magre. maratetos: latiẽ galbanũ. Galbanũ cal. est in tertio gradu hu. in primo. est gũmi cuiuſdã plante ſimilis ferule. virtutẽ habet attrahendi: diſſoluendi: conſumẽdi: ⁊ leniendi: maturandi: ⁊ relaxandi.

Sera. li.º aggre. ca.º bene albegi auct. Diaſ. Galbanũ est gũmi plante cuiuſdam ſimilis ferule in figura ſua. ⁊ melius ex eo est illud qd̾ est mũduꝫ ſimile olibano: aut armoniaco adherens manui: nõ habens aliquid ligni nec ſeminis. eius plãta ⁊ lignũ habent grauẽ odorẽ: ⁊ nõ ſunt nimis ſicca. adulteratur cũ reſina pini que admiſcet̾ cũ fabis fractis ⁊ armoniaco.

Gal. viij. ſim. phar. ca.º galbanũ ſm̃ translationẽ grecã. galbanũ opos est ferularis plante mollitiue ⁊ diaforetice existens virtutil. ⁊ erit vtriq̃ in calefaciendo ex tertio gradu incipiente: vel in ſecundo complecto: exſiccando vero ex ſecundo incipiente.

Diaſ. ca.º de galbano. Galbanũ lachrymũ est cuiuſdam herbe ſimilis ferule q̃ ĩ nicomedio naſcitur ⁊ ſyria: cuiuſ est optimũ qd̾ ẽ mundiſſimũ ⁊ ſimile armoniaco: ⁊ thuri ĩ colore hñs grana vt faba. Adulterat̾ aũt r̃ſina ⁊ faba diuiſa: ⁊ gutta armoniaci. Et idem Sera. auc. Diaſ. virtus est ei ca. ignea: epiſpactica: ⁊ diaforetica. cõtra aſma frigidũ detur. ʒ. iij. cũ ouo ſorbili vel aq̃ ordei. Contra lithargiã ponatur ſub carbonibus: ⁊ recipiat patiens fumũ. contra ſuffocationeꝫ matricis idem fiat per embotũ ponatur inferius. contra ſplenis duriciẽ ponat̾ in aceto per dies tres ⁊ noctes: ⁊ poſtmodũ fiat decoctio: deinde coletur ⁊ colatura in mundo vaſe ponatur addita cera et oleo ⁊ picula: ⁊ fiat emplaſtrũ ſuperante galbano vel cerotũ ſuperante cera: vel vnguentũ ſuperãte oleo. ſed meli⁹ ſi fiat emplaſtrũ: ita ꝙ accedat ad cerotũ. ad menstrua ꝓuocanda: ⁊ fetũ mortuũ: et ſecundinã educendã fiat naſcale ex eo extincto in oleo. Ad apoſtemata maturandũ ⁊ rũpendũ ſupponatur. ad lumbricos occidendos dentur pillule ex galbano in tincte in melle.

Diaſ. Galbanũ appoſituꝫ naribus fumigio: et ſuppoſitũ menstruis imperat. aborſum facit. aceto ⁊ nitro mixtũ lẽtigines tollit. vt granũ fabe glutitũ tuſſim medetur. diſnoicis ⁊ aſmaticis opitulatur. de alto cadentiũ conquaſſationibus ſubuenit. cũ vino ⁊ mirrha bibitũ venenis occurrit. infãtes in vtero mortuos acceptũ excludit. impoſitũ dolorẽ lateris mitigat. tortiões ſpargit. epilepticis vtiliter adhibetur. citius ſterica odori adhibitus curat. fumigio ſerpentes excludit. oleo mixtũ ⁊ perunctũ vim ſerpentũ nõ admittit. oleo ſpondiliuo mixtũ ⁊ a ſerpẽtibus comeſtũ hiſdem infert necẽ dolorẽ dentiũ impoſitũ tollit. acceptũ vel in capite virge cataplaſmatuꝫ iter vrine preſtitat. potionibus neceſſe miſcetur. ſi cũ amigdalis amaris et cũ aqua aut cũ ſucco rute aut micõio mixtũ ⁊ eriusto aut felli additũ. ſed illud qd̾ ponitur in medicinis debet ſic mundari: mitte illud in aqua ca. ⁊ cuꝫ ſe ſoluerit illud qd̾ reſidet vtile est: qd̾ vero ſupnatat inutile. vel ſic melius mundabit: liga galbanũ in lintheolo: ⁊ in vrceolo fictili ſuſpẽde: quẽ vrceolũ in aqua buliente pone: quia cũ calorẽ ſenſerit per lintheolũ liqueſcit: ⁊ ſic liquatũ confectõnibus ⁊ antidotis miſcet̾.

Sera. auc. Diaſ. qñ fit naſcale cũ eo: aut ſuffumigatio ꝓuocat menstrua: ⁊ expellit fetum. ⁊ qñ fit emplastrũ ex eo cũ aceto ⁊ nitro aufert bothor lactea. ⁊ accipitur ex eo ſicut granũ fabe ad tuſſiꝫ aſma et coartationeꝫ anhelitus: ⁊ ad attritiones lacertorũ ⁊ qñ ſumitur in potu ſicut diximus expellit fetuꝫ mortuũ. ⁊ ſi fiat cũ eo emplaſtrũ dolori lacertorũ confert ⁊ furunculis. ⁊ quando odoratur excitat epilepticos. ⁊ mulieres patientes ſuffocationẽ matricis ⁊ opilationem in cerebro habentes. ⁊ quando fit fumigiũ cũ eo expellit animalia venẽoſa. ⁊ ſi inungatur quis cum eo preſeruat ipſum a morſibus venenoſorum. Et quando miſcetur cuꝫ medicina que dicitur ſanchidalion ⁊ oleo ⁊ appropiquat animalibus venenoſis occidit ea. ⁊ apponit̾ denti doloroſo aut corroſo ⁊ cõfert. Et dixerũt quidã ꝙ quando preſumitur in potu eius curat strãguriam. quando vis ipſum dare in potu diſſolue ipſum cum amigdalis amaris aut cum aqua ⁊ vino aut cum melicrato.

Cap. 353.

h Enne arab. grece cyprus: latine alchanna. ꝛ a quibusdam vocatur scotanū incongrue. ꝛ est arbustuꝫ vnde fit oleū cyprinū: ꝛ est illud qđ de alchāna vt apparet per concordiā Auic. ꝛ Dias. i vtrisq; capitulis puluere foliorū vtimur. **Sera.** li° aggre. ca° henne. henne. i. alchanna flos alchanne est similis floribus myrti: nisi quia est in racemis. ꝛ flos eius est albus declinans ad glaucedinē acuti odoris. Et idē auct. Dias. est arbustū habens folia supra ramos suos similia foliis oliue: nisi quia sunt latiora ꝛ molliora ꝛ viridiora. hꝫ florē albū similē vsnee boni odoris. semen nigrū simile actis. ꝛ qđ de ipsa administrat᷑ sunt folia ꝛ sūmitates eius. **Gal.** vij. sim. phar. cap° de cypro ſm translationē ara. Cypr⁹ i. alchanna huius arboris folia ꝛ extremitates ad vtilitatē peruenerunt. substantia eius est composita ex acuta ca. cū tpamento ꝛ substātia terrea frigida sicca. ꝛ sapor eius est stipticus. ꝛ virtus ei⁹ desiccat sine mordicatione. vnde virtus eius repercutit ꝛ dissoluit. Paulus ca° de alchanna. est fri. in primo: sic. in principio secundi. **Posse. Sera.** aucto. Dias. virtus foliorū eius stiptica est. ꝛ ideo qñ masticant᷑ curant alcolā. ꝛ infundit᷑ decoctio eius super combustionē ignis. ꝛ qñ terimr ꝛ infundit᷑ in aqua astaratios: ꝛ liniunt᷑ inde capilli fiunt rubei ꝛ vnguenta que fiunt ex ea molliunt neruos. ꝛ facit in vulneribus illud qđ facit sanguis draconis **Gal.** ꝓhibet dilatationē pupille ꝛ combustionē ignis qñ coquit᷑ in aqua ꝓijcit᷑ aq̄ illa super locū combustionis. ꝛ ipsa administrat᷑ in medicinis herisipille. ꝛ conuenit vlceribus. s. alcole que fiunt in ore puerorū.

Heraclia. i. ferraria nigra. Herafel. i. lactuca asini
Heraalbelem i. semperuiua.

Cap. 354.

h **Erbaturum** vel herbaturis ara. gre. peucedanū: latine cauda porcina.

Sera. li° aggre. ca° herbatutis auct. Dias. ē planta habens folia similia plante tapsie. ꝛ hꝫ velut capillos adherentes ꝓpe radicem ꝛ stipites similes plante maratri. ꝛ hꝫ florem citrinū. radix eius est deforis nigra: deintus alba grauis odoris grossa plena humiditate. Nascitur in montibus ꝛ vmbrosis locis ꝛ obumbrantibus arboribus. Radix quidē eius scindit᷑ cū cultello dū est recens: ꝛ extrahit᷑ humiditas que est ī ea: ꝛ ponit᷑ in vmbra: quia virtus eius debilitatur a sole. ꝛ qñ colligitur humiditas accidit eis qui eam colligunt soda: ꝛ obscuritas visus nisi ponat᷑ in narib⁹ suis oleū rosarū: ꝛ fundat ex eo super caput suum qñ vō extracta fuerit hūiditas a radice illa p⁹ea ñ remanet ī eo aliqđ iuuamētū. ex̄hit᷑ hūiditas etiā a stipite ei⁹ sic extrahit᷑ succ⁹ radicis mandragore sed virtus eius est debilior virtute humiditatis q̄ extrahitur ex radice. nam virtus eius velociter resoluitur. Reperitur aūt gūmositas adherens radici similis olibano. ꝛ melior ex isto succo huius plante est ille qui defertur a terra que dicit᷑ sardinia: ꝛ ex terra que dicit᷑ sarmabachi: ꝛ est grauis odoris: ꝛ in colore suo est rubedo. ꝛ mordicat linguā qñ gustatur. ꝛ melior radix est noua nō corrosa dura pungentis odoris. **Gal.** viij. sim. phar. ca° de peucedano ſm translationē arabicam plurimū qđ administratur ex hac planta ē radix ꝓprie: ꝛ administratur lachrymus ꝛ succ⁹ ei⁹ ꝛ omniū virtus est vna: nisi quia lachrymus ē fortioris virtutis. ꝛ virtus eius est que calefacit calefactiōe forti: vñ resoluit subtiliat ꝛ incidit. **Posse. Sera.** auct. Dias. lachrymus eius mixtus oleo rosarū et aceto capiti fomento adhibitus lithargicis ꝛ freneticis medetur. stomaticis ꝛ epilepticis plurimū ꝓdest. dolorē capitis mitigat. sciaticis ꝛ contractis ꝛ paralyticis maximū presidiū est. omnes neruorū causas cū oleo ꝛ aceto punctus cōponet. ori matricis fumigio applicatus offocatiōes stericas soluit. somnū plurimū dormientibus ꝓhibet. fumigatione sua domi serpentes excludit. oleo rosarū admixtus dolorē auriū tollit. iniectū foramini dētis dolorē nō admittit. tussientibus opitulat᷑. ouo sorbili additus ꝛ acceptus disnoicis ꝛ tortionib⁹ prestat effectū. ventrē lenit. splenē attenuat. dolorem stomachi cōpescit. dolorē vesice ꝛ renū bibitus ꝓhibet. matrici salutaris est. prestando customatica radix ei⁹ ꝛ elixatura ei⁹ omnia similiter istis facē potest. fomēto adhibita vulnera curat. Radix ei⁹ sicca ꝛ īposita id facit. ossa fracta excludit. ꝛ vulneribus antiquis cicatrices ducit. cerotis necesse miscetur: similiter ꝛ malagmatibus tei manticis. Radix eligenda est odore suauis forti ꝛ nō vetus. lachrymus eius confectionibus misceri pōt: maxime si amigdalis amaris rute ꝛ aneto: ꝛ pani calido triticeo admixtus fuerit: ꝛ sic dari pōt. Itē radix eius vulnera antiqua expurgat ꝛ incarnat: ꝛ incensā viperas ꝛ serpētes fugat. **Gal.** peucedanū confert egritudinibus neruoruꝫ que accidunt pectori ꝛ pulmoni ab humoribus grossis viscosis: que sumit᷑ in potu cū vino. ꝛ fit fumigium cū eo: ꝛ attrahit odorādo eger fumū ei⁹ ꝛ facit idē Et qñ ex eo ponit᷑ in corrosionibus dentiuꝫ sedat dolorē eorū statim: qm̄ subtiliū partiuꝫ est. ꝛ curat dolorē splenis incidēdo ꝛ subtiliando grossos humores. Radicis vero calefactio est minor: ꝛ desiccatio eius est fortis. ipsa nanq; calefacit in principio tertij gradus. Et virtus eius est que abstergit ꝛ incarnat: ꝛ pōt administrari in omnibus supradictis. Et qñ ponitur ex eo super os cuius corticē volumus expellere: expellit eū cito ꝛ incarnat ipsꝫ ꝛ cōuenit multū vlcerib⁹ fraudulētis malis qñ desiccat᷑ terit᷑ ꝛ puluerizat᷑ ſ ea: eo φ mundificat et replet carnem ꝛ consolidat.

Herba seriaca i. malua.
Herba gatte valriana mercorella: su idē: ꝓ q̄. l. su
Herba benedicta idem qđ supra.
Herba caricalis i. vua lupina.
Herba barba alguf i. helleborus.

Herba podagris .i.epithimū.
Herba auris muris.i.auricula muris.
Herba pigmentaria .i.citraria.
Herba iudaica .i.herbum.
Herba catholica.i.mezereon vel alipiados.
Herba sancti Johānis hypericon perforata scopa regia infaricon idem.
Herba vitri vitriola.i.paritaria.Sed sciendū q herba vitri vel dr qm abstergit vitrū: & hec est paritaria.vl qm est mā vitri: & sic est herba vnde fit vitrū: pro qua.l.l.vitrum.
Herba iouis.i.semperuiua minor.
Herba venti maior.i.paritaria:sed herba vēti minor est cōsolida minor: & est hns spicā paruā i summitate eius sicut sticados arabicum.& differt in figura parum ab artetica.
Herba capillaris adiātū pollitricū capillus veneris idē:qm oēs iste herbe valent ad augmentū capillorum: & iō quelibet ipsarum vocatur capillaris. Et hoc fm Dias.licet diuersificēt fm figuram.
Herba emphimerina.i.cenuūnodia.
Herba venerea .i.iacorus.
Herba flaura planta leonis.i.trifoliū maius.& est species andachuce. & a nobis vocatur herba maura.l.l.andachuca.
Herba sancti Petri .i.paralysis.
Herba guzen est quā scies si leges.l.guze.
Herba emina idem quod supra:
Herba fugee falso sic nominatur qm nō est herba:sed quid est lege.l.darsisabam.
Herba tumusii idē qd supra.
Herba tetrahic .i.iudaica.
Herba egyptia .i.dipseus.
Herba fullonū.i.saponaria que abstergit: & mundat fortiter vt sapo:.p qua.l.l.borith.
Herba leporina .i.satyrion.
Herba sancte Marie.i.herba ad albedinē tendēs rugosis folijs sicut herba que dr flāmos: & ingreditur in vnguento martiaton qd ponit in antidotario Gal.minori:medet frigidis doloribus: & est ca.& sic.complexionis.

Cap.355.

Herba grassula est herba de qua inuenit maior & minor. & minor est vermicularis:.p qua.l.l.herbalē.Maior est herba hns folia tenera & pinguia in quorum supficie est borra. & valet ꝯ ignis arsuras succus eius curat ramicē puerorum si accipiant folia grassule & cime oliuarū: & terant subtilr cum axungia porci recenti: & exprimat p petiā: & buliat cū modico vino albo:quibus admisceatur mastix & olibanum: & postea vngatur.
Herba adhil .i.eufragia.
Herba adhip idem qd supra.
Herba bulne .i.cardo benedictus
Herba vnguis leprosa .i.apiū risus.
Herba maura .i.herba flaura.
Herba que oritur in lapidibus faciens labere pedes quid est.l.l.ayned.
Herba sacra.i.berbena. Herba lactis.i.vrtica.

Herba tornitij.i.lupinus. Herba luci.i.celidōia
Herba capillacea .i.thymus.
Herbabali .i.herba vsnen.
Herba nari idem qd supra.
Herba vsnen quid est.l.l.vsnen.
Herba iamena .i.costus.
Herba daneta .i.galea vel regalea.
Herba pisterea.i.columba:.p qua.l.l.pistereon.
Herba baccara .i.asarus.
Herba benedicta .i.fu.
Herba canosola .i.polium.
Herba falies .i.flos sambuci.
Herba luminaria .i.ippuris.
Herba mellissa.i.citratria: & est bedarungie.
Herba naucasium.i.faba inuersa.
Herba stulta .i.portulaca.
Herba rapiens vitam. .i.mezereon.
Herba faciens viduas idem qd supra.
Herba puerilis quid est.l.l.biacynthus.
Herba fluminis .i.lenticula aque.
Herba scelerata .i.apium risus.
Herba polidragnus.i.netalim vel perithimū.
Herba ferraria .i.verminata.
Herba lucernaria .i.flommos.
Herba rustica .i.rosa siluatica.
Herba marie .i.athanasia.
Herba herculis .i.herba iouis.
Herba vessicalis .i.alkekengi.
Herba basilica quid est.l.l.casi alkel.
Herba apostematū .i.spargula.
Herba cancri .i.herisipilla.
Herba tremola .i.tormentilla.
Herba artetica quid est.l.l.artetica.
Herba luparia est cuius puluis interficit lupos: & vocatur aconitus.
Herba palysis est cui⁹ folia florē incipiūt tpe hyemis q se extēdūt in terra qi alba & crispa:vt alisfagus florem albū profert .ca. est & sic.complexionis.& doloribus medetur. Cap.356.

Herba fetida est herba subtilib⁹ folijs silis herbe q vocat abrotanū:plena semib⁹ siliantib⁹ semib⁹ lūbricorum.sapor ei⁹ vgit ad amaritudinē nociuā grauis odoris.& sapor ei⁹ est amarus cū aliqli salsedine & stipticitate pauca. & est calidior absinthio: & debilior abrotano.& ē mala stomacho.& claudit orificia vēarum mricis: sic q cataplasmata s ventrē calida cōstringit sanguinē exeuntē post partum & tempore menstruandi.
Hercaricon.i.hypicon. Hermar.i.asinus.
Hereos est quedam passio amoris.
Herelaten .i.estiomenus.
Hermelū.i.armel. Hermes.i.azer.

Cap.357.

Hermerocalles .i.plāta vt bulb⁹ ematic⁹ q mādučat. fruct⁹ ei⁹ ē sicut narciscus differens ab eo in flore tantum.
Dias. c⁹ hermerocalles.Hermerocalles aut cataleptem velut bulbus ematicus

folia hȝ ⁊ hastā similē; lilio: in initio cū inceperit aperire flores lilij ostendit tres vel quatuor: ſʒ pꝰ ꝙ floruerit viridē facit colorē bonū ⁊ odoratum. radix eius in magnitudine similis ē bulbo: ſʒ paulo maior.

Posse. Dias. hec si bibita fuerit humorem sordidū matricis excludit. mēstruis imperat folia eius cataplasmatibus adhibita combustionibus medicantur.

Herpetica sunt que fastidium auferunt.

Heriza	.i. rizi.
Herbilia	.i. legumen.
Herbiron	.i. chiri.
Herbilum	.i. serpillum.
Hersistidos	.i. hypoquistidos.
Hermic	.i. xiloaloes silvester

Cap. 358.

Hermic ē similis piperi: nisi qꝛ appropinquat citrinitati: ⁊ est boni odoris similis xiloaloes: ⁊ affertur de regione sclauoꝝ. cōplexio eius est equalis. confortat stomachū ⁊ digestionem.

Herpillū .i. serpillū: tñ aliqñ sumit̃ pro poligonia vt in alexandro de dolore capitis ex causa calida

Herouacte .i. verminata vel vermicularis.

Cap. 359.

Harochalchai vel saxabrā arab. grece kamlela: vel senition: vel hirigōtis: latine senation vel apiū aque: vel nasturciū aꝗticū siue cardamus agrestis.

Sera. liꝰ aggre. caꝰ herochalchai est planta que nascitur in aquis. hȝ stipitē rectū: ⁊ ramos. ⁊ est tota planta pinguis. ⁊ hȝ folia similia folijs apij dicti hyposellinū: nisi quia sunt minora eis. ⁊ hȝ odorē bonū qñ masticatur. ⁊ est ca. ⁊ sic. ⁊ conuenit calefactis qñ rorat̃ super ipsam aqua frigida: aut aꝗ rosaꝝ. Et quidā dicunt ꝙ est frig. ex eo quia non nocet habentibus sirsen. Et idem auc. Isaac habē arā est ca. in primo gradu: ⁊ sic. in secundo. Et idē auc. Gal. virtus ei

Dias. caꝰ senation .i. nasturciū aquaticuȝ nascitur in aqua fructicē habens pinguē: ⁊ ramos longos: ⁊ folia minuta similia hyposellino: nisi qꝛ sunt minora eo: ꝗ masticata odorē suauissimū hȝ.

Posse. Sera. auc. Isaac habē arā: semen eius stringit ventrē qui fluit ꝓpter caliditatē qñ bibitur ex eo aureus .i. cū aqua fri. aut succo citrinoꝝ. ⁊ ipsum cōfortat mēbra.

Dias. semen eius crudū ⁊ comestū calculos excludit. vrinā ꝓuocat. menstruis imperat. dysentericis ꝓdest. Catebras sapiens huic ꝓhibet testimoniū dicens ꝙ coquinati in aqua soluunt. ⁊ cū carnibus spiritualia mundificat. fomentū ex aqua salsa ⁊ oleo decoctionis eius valet ad dolorē iliacū. stranguriā ⁊ dissuriā in vino decocti ⁊ cataplasmati ad idem valent: diuretica sunt.

Hermodactilus quid est. l. l. sturragen.

Heruа .i. pentadactilus.

Herbū siue vt alij orobū: nascit̃ vt lenticula. sed et etiā cuius aliud est pallidū: aliud subruffū: ⁊ aliud albū. Pli. herbū nascit̃ in plurimis locis in modū lenticule. aliud enim est pallidū: aliud ruffū ⁊c. ⁊ ē legumen qḋ vocatur pisum: pro quo. l. l. sersenie.

Hercul .i. locusta magni corpis qñ habet alas.

Hesa	.i. thymus.
Hessa	idem quod supra.
Hassamen	idem qḋ supra.
Hessendeg .i. arbor in qua nascitur serapium.	
Hesbesse	.i. macis.
Hesden	.i. lignuȝaloes.
Hessetha	.i. tribulus.
Hesedeen	.i. lignūaloes.
Hesnisi .i. tres quarte vnius. ʒ.	
Hesisan	.i. peucedanum.
Hesisaan	idem qḋ supra.
Hesum	.i. abrotanum.
Hesublen	.i. cymbalaria.
Hesufraes	.i. cartafilago.

Hetigonon .i. scorpion. Nam scorpiones ꝓpter tactū radicis eius moriunt̃. ⁊ est species aconiti.

Hechigon	idem qḋ supra.
Hezam	.i. litium.
Hezaze	idem quod supra.
Hezazebudal	idem qḋ supra.
Hezaron	.i. vsnee.
Hezeiza	.i. litium.
Hazerasien	.i. vitis alba.
Hlenia	.i. enula campana.
Hlembus	.i. lapis lacteus.
Hlebron	.i. cymbalaria.

Hiesirim .i. nomen aggregans penetrationē ⁊ sanationē conseruans almusargi. ⁊ faciens nasci id qḋ pcedit de vuea tunica: dr̃ almusaragi. ⁊ quādo multa est dicitur muraysinati.

Hierob quid est. l. l. herob.

Hiera	.i. berbena.
Hiontos quid est. l. l. iontos.	
Hiosar	.i. lassanum.
Hiobothor	.i. blaccebisantia.
Hiusquiamus	.i. simphoniata.
Hiucyprum	.i. flos cypri.
Hiu	.i. flos.
Hibur	.i. sulfur.
Hiburis	idem qḋ supra.
Hibusar	.i. melilotum.
Hicam	.i. hictan.

Cap. 360.

Hictan ara. gre. alkitran: latine vero oleū de scerbin. ⁊ ē pix liquida que ideomate nr̃o vocat̃ pecula.

Sera. liꝰ ag. cꝰ hictā auc. Dias. hictā .i. alkitran: est oleuȝ qḋ egredit̃ de scerbin. Et scerbin due sunt species. vna caꝝ ē arbor magna: ⁊ est genus abietis. ⁊ est ex ea alkitrā habens fructū silē; fructui cipressi: nisi qꝛ est minor eo multū. ⁊ secūda est arbor spinosa hñs silitudinē cū arbore iuniperi. ⁊ magnitudo fructꝰ eiꝰ est sicˉ magnitudo grani myrti. Meliꝰ aūt alkitrā

est illud qd est spissum clar habens odorem fortem cum horribilitate: et qñ intingitur in eo digitus nõ cito defluit ex digito ppter suã spissitudinẽ: et quando stilla eius cadit in loco remanet collecta: et nõ expanditur. Et idem auct. Gal. specierũ scerbin cõplexio est ca. et sic. i tertio gradu. sed olei qd extrahitur ex arbore sua substantia est subtilis: et virtus eius est ca. et sic. i quarto gradu: sed plus calefacit qz siccet. lignũ scerbin nominat lignũ mortuorum: quia conseruat corpora mortua a putrefactione. vnde virtus eius desiccat et custodit corpora mortuorum: et destruit qd est ibi de humiditate.

Posse. Sera. custodit corpora mortuorum: et oleum eius occidit pediculos et lendines et lumbricos et vermes qui sunt in auribus. Et qñ cũ eo fit nascale corrũpit fetum: et excludit mortuũ. et quãdo linitur virga in hora coitus destruit conceptuz. et ppter hoc est ex verioribus medicinis et fortioribus ad phibendũ impregnationẽ: adeo qp accidit ei qui vtitur eo vt fiat omnino sterilis: etiaz quando distillatur ex eo in dentẽ corrosum sedat dolorẽ: et frãgit dentem: et aufert liuorem qui fit sub oculo Alkitran: et est illud qd est cõpositũ ex eo qd colligitur i lana quando super ipsum suspenditur et decoquitur. et subtilius alkitrã et minus acutũ. et residuũ qd remanet ẽ alkitrã: et ẽ illud qd est de eo spissuz et grossũ et est sicut illud qd remanet ex spissitudine olei: et ideo alkitran ppter sui grossiciẽ mordicat et aperit: et ppter hoc alkitran curat apostemata: et ẽ pix liquida. Sed grani scerbin virtus est tẽpata: adeo qp põt comedi: nisi quia facit sodã: et mordicat stomachũ. Et idem auct. Dias. alkitran est qd corrodit et incidit corpora viuentiũ: et conseruat corpora mortuorum. et si fiat feretrũ i quo reponatur corpus defuncti ex ligno scerbin seruat corpus defũcti a putrefactione: et ppter hoc nominant ipsum quidam vitã mortuorum. et alkitran adurit plãtas et coria ppter necessitatẽ sue caliditatis et desiccatõis: et abstergit maculas oculi. quando bibitur cũ rob et sale pauco conuenit morsui serpẽtis. et quando linitur super elephantiam conuenit. et fit clystere cũ eo et occidit lumbricos paruos. pro isto lege similiter cedras.

Hixus	.i. viscus.
Hixurat	.i. melilotum.
Hixurian	.i. ceterac.

Hyalon. i. vitrũ: inde epiala fe. ab epi qd est supra q2 vitreus humor in exterioribus partibus corporis est in hac fe. vnde dr epiale humor mutatus i phlegma. et hialodo vitreũ phlegma: inde epiala i. humor vitreus mutatus in phlegma.

Hyalen	idem quod supra.
Hyalado	.i. vitreũ phlegma.
Hybirnadepicẽ	.i. gigirnaria.
Hicolitis melano	.i. hedera nigra.

Hidoris. i. cauda equina: et est herba.

Hydor	.i. aqua.
Hyctos	.i. pluuia.

Hynon. i. vinũ: inde hynomes. i. cõfectio vini.

Hypericon perforata: herba sancti Johãnis: scopa regia idem.

Hypomelides sunt quedam poma sorbis similia quibus caremus.

Hyponotica	.i. soporifera.

Hypuris. i. cauda equina: et est herba.

Hyris quid est. l. l. iris illyriaca.

Hysurpede	.i. faseolus.
Hysum	.i. faseolus.
Hysum	.i. euiscus.
Hyur	.i. liquor vel humor

Hobas quid est. l. l. bolus.

Hobasin	.i. pinpinella.
Hoafranoc	.i. ceterac.
Hocot maghait	.i. cotula fetida.
Hocbot maghait	idem quod supra.

Cap. 361.

Hoc ara. grece morae: latine moracelsi. **Sera.** li. aggre. ca. hoc. virtus eius est que retinet ventrẽ: et qñ desiccatur retinet ventrẽ retentiõe forti: et conuenit vlceribus intestinorum et fluxui: et oĩbus egritudinibus que fiunt ex fluxibus humorũ et admiscentur postqz terũtur cũ cibis sicut sumach: et qui vult ex eis sumere in potu põtest cũ aqua et vino. sed arboris eius virtus est composita ex virtute retentiua et relaxatiua: et plus qd est in cortice huius arboris est virtus laxatiua cũ amaritudine pauca quousqz occidat ascarides: et sunt lumbrici cucurbitini: sed in folijs arboris et sũmitatibus est temperamentũ mediũ illarum duarum operationũ similiter Et mora matura qñ inueniunt stomachũ puruz si comeduntur ante cibũ egrediuntur a stomacho cito: et pparare faciunt exitũ aliorum ciborum. quãdo vero comeduntur post cibũ: vel in stomacho sunt humores cito accelerant ad corruptionẽ: et corruptio eorum est multũ nociua. Sed acerba quando desiccantur sunt bona medicina et iuuatiua vlceribus intestinorum et fluxui antiquo. et mora quando descendunt ante qz corrũpantur nõ inferunt nocumentũ nisi de eis ante comestionẽ nimis sumatur. Et idẽ aucto. Gal. ex eis sunt matura et maturi saporis: et sapor eorum est dulcis stipticus. virtus eorum mollit vẽtrẽ: et nutrimentũ paucũ corpori prestant: et facile corrũpuntur. nõ corrupta humectant penitus. infrigidãt aũt nõ penitus nisi frigida sumantur. et paucissimũ corpori dãt nutrimentũ consile peponibus nõ tñ nocumentũ aliqd adeo ipsis neqz malũ stomacho vt in illis. Acetosa aũt ex eis et nõ matura aliqui ipsa expurgantes ab arbore et exsiccãtes reponunt medicinã futurã ipsis bonam ad dysenterie et diarie cronice curationẽ et egritudinũ faucium: et stiptu cant ventrẽ. **Gal.** vij. sim. phar. sm translationẽ grecã ca. morae. i. celsi fructus maturus subducẽ vẽtrẽ: ñ maturus vo desiccatiuus ɔstipatiuũ sufficiẽter fit pharmacũ. vñ ad dysẽterias ɔuenit dispõnes et ciliacas et alias qñcũqz sint fluxibiles. i cidit autẽ et escis pmiscetur sicut fructus sammach. vel sigs voluerit p aquã vel vinũ bibatur. qp aũt succus maturorum ad distomatica. i. oris phar.

f

maca vtilis existat ꝓpter coexistentē ei stipticitatē nemo ignorat. ⁊ ad alia etiā multa eoꝝ ſm partem quecunqꝫ moderata indigent stipticitate cōuenit. immutaturi vero fructus pontica acidaqꝫ participant virtute. ⁊ tota arbor in oībus eius partibus mixtā q̄ſdā virtutē videt̄ habere ex detentiua ⁊ purgatiua cōposita. preualet aūt in cortice q̄dē radicis purgatiua virtus cū quadā amaritudine. vñ amplos lumbricos interficit. in alijs vero ꝑtibus detentiua. in folijs vero ⁊ pullulationib⁹ media vtraqꝫ

Auic. li.° 2.° de moro. mori sīt due ē cōplexio. species. vna eaꝝ est alfirsedu qđ est dulce ⁊ currit secundū semitā fic⁹ ī maturatione: ſꝫ est deterioris nutrimēti ⁊ minoris: et est ſiccioris ⁊ magis destruens sanguinē ⁊ deterius stomacho: reliquas v̄o ficus diſpōnes hꝫ: est tñ inferius ea. amaꝝ aūt qđ noīat̄ moruꝫ de sceni sit nūc illud de quo plurimū loq̄mur: qđ q̄ īmatuꝝ est cū exsiccat̄ stat loco sumach. dulce est calidū ⁊ hu. ⁊ acetoſū: ⁊ de sceni est ad ſiccitatē decliue. ī ipso est stipticitas ⁊ infrigidatio. ⁊ ſuccus mori ē stipticus: ⁊ ꝓprie qñ decoquit̄ in vaſe eneo: ⁊ prohibet fluxū materieꝝ ad mēbra. ⁊ qđ īmaturū est ꝓprie: ⁊ īmatuꝝ est ſicut ſumach: qñ coquunt̄ folia eius ⁊ folia vitis ⁊ folia ficus nigre cum aqua pluuie denigrat capillos. acetoſum remouet apostemata oris ⁊ gutturis. Et folia eius sunt ultima ad ſquinantiā ⁊ ꝓfocationē. Qđ acetoſū est cōfert vlceribus fraudulentis ipsius ſuccus. Rob ei⁹ acetoſum est cōferens bothor oris. ⁊ decoctio radicis eius mollificationi dentiū. ⁊ collutō oris ex ſucco folioꝝ acetoſi. ⁊ decoctio radicis eius est bona dēti doloroſo. Moꝝ malū est stomacho: corrūpit̄ ꝓprie in eo alfirsedu: ⁊ qñ nō corrūpit̄ alfirsedu in stomacho velociter nō nocet. ⁊ oꝫ quidē vt comedant̄ oēs species eius ante cibū: ⁊ recipiant̄ in stomacho in quo nō ſit corruptio. illud v̄o de sceni ñ nocet stomacho cholerico: ⁊ nō est in ipō ō mala cōuenientia stomacho qđ est in alfirsedu q̄uis ſit in eo malicia: ⁊ nō est nauſea in ipſo. Et nutrimentū eius est paruū: ⁊ facit appetitū cibi: ⁊ facit ipsuꝫ lubricū: ⁊ extrahit ipꝫ velociter: ⁊ oīo deſcēſus ei⁹ de facto fit velociter: ſꝫ eius deſcensus ex intestinis est tardus. Moꝝ qđ ſallitū est ⁊ exſiccatū retinet ventrē vehementer. ⁊ cōuenit dyſenterie. ⁊ lachryma quidē mori ſoluit. ⁊ in cortice ei⁹ ſūt mundificatio ⁊ ſolutio. ⁊ ſolutio eius est plurima. ⁊ in moro quideꝫ dulci est velocitas deſcenſionis: aut propter ſuam humiditatē: aut ꝓpter acredineꝫ ei admixtā. Inquit Archigenes: est tarde egreſſiōis ⁊ est ꝓuocatiuū. existimo aūt acetoſum eſſe: ⁊ cuꝫ hoc ꝙ est in ipſo de natura ſolutiua ꝓhibet q̄nq̄ ſolutionē antiquā: ⁊ vlcera inteſtinoꝝ: ⁊ ꝓprie qđ exſiccatū est. ⁊ omnib⁹ quidē ſpecieb⁹ mori est ꝓuocatio vrine: ⁊ moꝝ ō ſceni q̄uis velociter a stomacho egrediat̄: ipꝫ tñ est in inteſtinis tardū. cortex arboris mori est tyriaca iuſquiami. ⁊ qñ bibit̄ de ſucco folioꝝ eius. ℥. i. ⁊ ſemis conuenit morſui rutele: ⁊ lenit nāꝫ lubricitate ſua ⁊ inflatiōe ſua.

Dodo . . . . . . i. lignūaloes.

Dodon . . . . . . idem quod ſupra.

Dod . . . . . . idem quod ſupra.

Cap. 367.

Hobas ara. gre. calcos: latie es. **Ser.** li.° aggre. ca.° bohas. faciunt ex ere vaſa ad comedendū ⁊ bibenduꝫ: ⁊ nocet eis multū: ⁊ maxime illis qui aſſueuerūt hoc diu. Nā parati sunt tales incurrē elephantiā: ⁊ cācrū ⁊ dolorē epatis ⁊ ſplenis: ⁊ maliciā complexionis maxime comedentes in eis res acres: ⁊ bibentes ī illis vina dulcia: ⁊ qñ comedunt cibū q̄ stetit ī eis die vna ⁊ nocte ⁊ est peius multū. ⁊ qñ ponit̄ vas eneū ſup piſces aſſatos calidos fiunt venenū mortiferꝫ. ſꝫ qđ adurit̄ ex ere qđdaꝫ adurit̄ cū ſulfure ⁊ ſale ⁊ alumine cū his oīb⁹: aut cū aliq̄b⁹ eoꝝ: ſimiliter artificial'r colat̄ ⁊ fit auricalcū: vt apparꝫ ſi leges

Dias. cap.° de es. es vſtum qđ alij cadimia. calcucecaumenon ſiue calcoſcaumenon vocant fit in hunc modū: claui erei vel lamina eris ponūt̄ ordinate in olla terrea cruda: deiñ puluerizat̄ ſup eos ſulfur qđ ñ tetigit aq̄ ⁊ ſalis q̄ttitas: poſtq̄ vtrūq̄ tritū fuerit ita ꝙ vnū ſolariū fiat de clauis ⁊ aliō de puluere ſalis ⁊ ſulfuris: ⁊ iteꝝ aliud ex clauis: ⁊ aliud ex pulūe: ⁊ ſic fiat quouſq̄ plena fuerit olla: poſtea coopit̄ orificiū olle cū argilla: ⁊ ponit̄ ī fornace figuli: ⁊ dimittit̄ ibi donec olla coquat̄: deiñ extrahit̄. ⁊ ſūt qui dā q̄ nō ponūt niſi es ſolū: neq̄ iſtud pōt aduri niſi in plurib⁹ dieb⁹. Et ꝓpter hoc ponūt ipꝫ totiēs in fornace donec adurit̄. Quidaꝫ v̄o ſunt q̄ admiſcent ſulfur ⁊ alumen ſimul: ⁊ terūt cū aceto forti: ⁊ ſic ex his liniūt clauos ſeu laminas ⁊ ponūt ī olla: ⁊ faciūt ſicut diximus. Et meli⁹ es vſtuꝫ est qđ defert̄ ex īſula cypri. lauat̄ es vſtū vt tucia. Et idē auc. **Gal.** eris vſti ſapor est ſtipticus: ⁊ virtus ei⁹ ē acuta. ⁊ ſcoria eris ⁊ ſtercus eris ē res q̄ aggregat̄ in aggregationib⁹ ptiū eris: ⁊ qñ cōflat̄ ⁊ rorat̄ ſupra ipꝫ aq̄ vt coaguletur. coadunant̄ nāq̄ ptes eris ⁊ fit aq̄ illa rubea: ⁊ tunc est ibi flos natans ſup es ſil'is ſali. Et idē **Dias.** melior ex eo ē ille q̄ cito frāgit̄ dū terit̄: ⁊ est multū ſiccus: ⁊ est ī figura ſua ſimilis gegers: ⁊ est minor eo in granis ſuis: ⁊ ē mlt̄ tū grauis. ⁊ melius in claritate nō hñs aliq̄d de limatura eris ad mixtu cū aq̄ ⁊c.

Sera. flos eris fit in hūc modū: qñ liq̄ſcit es in locis metalloꝝ ⁊ extrahitur inde cadimia: ⁊ est in locis aliq̄ntulū terre incenſe de ſubtus in fundo ⁊ purificat̄ es: ⁊ dimittit̄ currē in loco vbi colat̄: tunc illi qui purificant illū ꝓijciunt ſuper ipꝫ aquā dulcē donec coaguletur: ⁊ faciunt hoc donec infrigidetur cuꝫ aqua clara. ⁊ ex hoc q̄ qđ accidit ei ex aggregatione partiū eius inuicē fit hec ſubſtantia et flos eris: ⁊ est ſtipticus: diminuit carnē ſi ſupaſpgat̄. ⁊ rſoluit apoſtemata. ⁊ abſtergit viſū cū mordicatione multa. ⁊ qñ ſumit̄ in potu ex eo. iiij. onoloſach laxat chimū groſſuꝫ ⁊ diſſoluit: ⁊ deſtruit carnē ſuperflnā in ano ⁊ naribus: ⁊ laxat vētrē. ī ſpeluncis vero in quib⁹ es fodit̄ inuenit̄ es vſtuꝫ nigrū: ⁊ est cypri: ⁊ est melius ⁊ groſſius: ⁊ noīant

ipsum astras. Et fit bactitura eris alba: ꝛ est subti lis et debilis virtutis. ꝛ nos nõ habemus hanc spe ciẽ bactiture ꝑ bona: ſ3 eligimus illã que est clara grossa in cui⁹ colore est rubedo: ꝛ qñ rorat̃ super ip3 acetũ fit ziniar. ꝛ ipsa quidẽ est stiptica subtili at ꝛ prohibet vlcera. Eris vsti virtus est stiptica ꝛ exarantica leptũtica castaltica vulnera ducit ad se ꝛ purgat: supflue. carnes vulneribus crescere non ꝑmittit. ꝛ polippũ corrodit. pascentia vulnera ab stinet. cũ mulsa bibitũ vomitũ abstĩet: aut cũ mel le ut electuariũ idem faciet. põdere etiã suo fluorẽ ventris ꝛ vrinã mouet potui datũ. Est aũt in vtu te sil'e acacie: ſ3 tñ fortius: siccat enim ꝛ redarguit ꝛ detergit. Est aũt es vstũ bonũ rufũ: qd cũ frica ueris cinabari facit colorẽ. nigrũ aũt inutile est et nimis combustum: sed erugo eris ꝛ erugo vermi culosa quid est. i. l. eris erugo.

Dolabe .i. bedeguar.
Dolare idem qd supra.
Dolastium .i. centonica.
Dole .i. fenugrecum.
Dolbe idem quod supra.
Doldean .i. thamariscus.
Doloxidera .i. spatula fetida.
Dolosan .i. cyperus.
Dolofragia .i. cannauaria.
Dolus iamenum .i. atriplex.
Dolus iudaicũ. i. barba hircina. quidã dicunt ꝙ est altea: sed prima melior.
Dolus benedictũ .i. portulaca.
Domogenium. i. eiusdem nature.
Domotes. i. motus equalis: ꝛ sic vocat̃ vna ex spe ciebus fe. sanguinis que equaliter mouet̃ semper
Domorusia est quedã confectio sic vocata in an tidotario Gal. minori.

Cap. 363.

h Orach ara. lati ne calx. Sera. li⁹ ag gre. ca⁹. horach auc. Dias. est de ea que fit ex cõchylijs marinis: ꝛ quedã fit ex lapide: ꝛ q̃ dã fit ex marmore qñ cõburit̃ in igne donec fiat albũ: ꝛ intus ꝛ extra fit calx. sed melior omnib⁹ ẽ illa que fit ex marmore. Et idẽ auc. Gal. calx adu rit̃ adustione forti donec faciat escarã durã adu stã. sed illa que est viua postq̃3 extinguit̃ facit adu stionẽ cũ est nouiter extincta: sed p⁹ tres vel duos dies minuit̃ virtus ei⁹: ꝛ qñ abluit̃ cessat hec opa tio ab ea: ꝛ mordicatio ei⁹ remanet in aqua: ꝛ calx fit desiccatiua sine mordicatione: ꝛ qñ lauat̃ mul tũ nõ h3 mordicationẽ oĩo. Et calx est ex specieb⁹ cineris: ꝛ subtilior q̃3 cinis lignorũ: ꝛ hoc accidit ꝑ pter nimietatẽ ignis que est necessaria adustiõi la pidis plus q̃3 lignorũ añq̃3 fiat cinis. ꝛ est in ea ps ignea in q̃titate multa: ſ3 qñ lauat̃ plurics fit sine mordicatione: ꝛ si lauat̃ cũ aqua marina deuenit qd resoluit resolutione forti. Et virtus calcis est ĩ flatiua: mordicatiua: adustiua: cauterizatiua: sed si miscet̃ cũ axungia aut oleo fit maturatiua. ꝛ opor tet ꝙ sit noua viua quã nõ tetigit aq̃: ꝛ est fortior q̃3 illa quã tetigit. Pau. ca. de arsenico. fit ex calce ꝛ arsenico psillotrũ ad pilos remouendũ: vt app3 si leges lr̃as harnech. Bulcasim Eben Aben aza rin li. g vocat̃ seruitor: fit calx ĩ partib⁹ nr̃is pluri mũ ex lapidib⁹ notis in mineris eorũ. Et sũt ex ho minib⁹ qui faciunt eas ex petra marmoris albi: et fit ex corticibus ouorũ: ꝛ p⁹ illã melior ẽ que fit ex marmore. Sed modus faciendi calcem ex cortica bus ouorum est quod accipiatur de corticibus o uorum q̃titas ꝛ ponatur in olla noua: ꝛ ponat̃ in fornace figuli: deinde detege illã: ꝛ si videris ꝙ sit sicut calx bene est: si nõ remitte iterũ in fornace: et tã diu sic facies ꝙ fiant albe ad modũ calcis albis sime: ꝛ si furnus figuli nõ ꝑpatus fuerit accendas ignẽ sub eis: ꝛ sufla cũ folle donec fiant sicut dixi Et ꝑ hunc modũ o3 ꝙ fiat ex marmore et lapidi bus alijs: qñ intentio nõ est nisi vt incendãt̃ ꝛ adu rant̃ donec fiat calx ꝛ fiat alba. Modus ablucẽdi calcẽ que necessaria est cõbusturis: accipe de calce viua id qd est de ea albũ ꝛ mũdũ: ꝛ tere ꝛ cribra: ꝛ pone in papside munda: ꝛ ꝓijce sup eã de aqua dulci q̃titatẽ qua cooperiat̃: ꝛ dimitte ꝑ horã: ꝛ p⁹ misce: ꝛ dimitte donec descendat ad fundũ vasis: ꝛ ꝓijce aquã: ꝛ fac ita. vij. vicib⁹ vel. x. ꝛ p⁹ hoc ꝓij ce aquã desup: ꝛ repone: q2 cõuenit ad alcharamĩ ꝛ vesicis ꝛ combustionibus ignis dissoluta ĩ aqua vel oleo rosarum.

Doremos .i. cefalio.
Doresinon. i. malicia anhelitus cũ sonitu gutturis
Dordilescen. i. xilobalsamũ. Dormeos. i. aprific⁹.
Dorodorũ. i. orobũ. Dorozuc. i. ligricia.
Dorf .i. nasturcium.
Dosamatis .i. q̃rta pars libre.
Dosmatis idem quod supra.

Cap. 364.

h Osta ara. gre. ꝛ la tine costus. Ser. lib⁹ ag. c⁹. hosta. Dosta siue hostos. i. costus ex eo ẽ ex terris arabũ: ꝛ est albus leuis boni odoris. Et ex eo g est ex terris ĩdie: ꝛ est grossus niger le uis sicut ferula. ꝛ est ex eo species tertia que ex ter ris syrie est: cuius color est sicut color ligni bussi: cui⁹ odor est stipticus. Melior aũt oĩbus est ara bicus: ꝛ post ipsum indus: ꝛ post eũ est syr⁹. ꝛ me lior ex arabico est nouus plenus durus cũ solidi tate: ꝛ siccus ꝑforatus mordicans linguã cũ stipti citate ꝛ aliquali amaritudine. Adulterat̃ aũt cũ radice enule sicca qñ admiscet̃: ꝛ maxime enule q̃ est ex terris que dicunt̃ cuinabarta: sed cognitõ eius est facilis. nã enula nõ mordicat linguã sicut costus: nec odor eius est adeo fortis exuberans si cut odor costi. Gal. vij. sim. phar. cap⁹. de costo. sa por eius est amarus parũ mul tũ fortis acutus. Et virtus ei⁹ est ca. caliditate mul ta quousq̃ vlceret. verũ in eo est humiditas sup flua in flatiua. Dias. ca⁹. costus. Costus vtilis ẽ ara bicus. Est aũt eligendus alb⁹ leuis cũ odore plurimo. secundus est indicus qui grossior est ꝛ niger ꝛ leuis vt ferula. terti⁹ est syri acus pondere grauis: ꝛ coloris buxei cũ odore sti ptico: vtilis est ꝛ recens albus ꝛ plenus: ꝛ ex toto

durus ⁊ siccus sine aliquali ptussura cũ stiptico ⁊ mordaci sapore. hꝫ quidē aliquā amaritudinem ⁊ ⁊ plus acredinē: ca. participans qualitate vt extrahat. Paulus caº de costo. Costus est ca. ⁊ sic. complexionis in tertio gradu. **Auic.** libro secundo caº. de costo. Costi species sūt tres vna eaꝝ est arabica: ⁊ est albus leuis ⁊ aromaticꝰ ⁊ secunda est inda qui est niger leuis: ⁊ ille amarꝰ est. ⁊ tertia species grauis odoris: qui noīatur gariofilatus. Bonus aūt costus falsificatur cū radicibus enule duris: ⁊ ꝓpterea nō mordicat linguā neqꝫ hꝫ odorē fortē. Melior est ille qui est albꝰ recens plenus nō corrosus neqꝫ fetidi odoris neque mordicans vel ledens linguā: deinde indus niger leuis: ⁊ niger asemius. ⁊ melior est marinus subtiles hñs cortices. Est cali. in tertio: sic. in 2º in ipso ē qualitas amara ⁊ acris valde: ⁊ caliditas: ⁊ acredo adeo ꝙ ipse vlceret. **Posse. Sera.** auc. Gal. Costꝰ conuenit rigoribus fe. qñ linitur cū eo ⁊ oleo corpus. ⁊ conuenit sciatice: ⁊ paralyticis: ⁊ omnibꝰ in quibus calefacere oꝫ aliquā corporis particulā: vel ꝺ ꝓfundo ad superficieꝫ attrahere aliquē humorē. ꝓpter eandā aūt cām ⁊ ꝓuocat menstrua ⁊ vrinā ⁊ cōfert ad ꝯtritionē lacertoꝝ: ⁊ ad dolorē laterꝭ ⁊ interficit ascarides ꝓpter amaritudinē. Et quādo linit̄ cū aqua ⁊ melle super empetiginē mundificat eā. ⁊ adiuuat ad libidinē: qm̄ est in eo de humiditate inflatiua ⁊ ventosa qñ sumitur ī potu cū vino. **Dias.** costus cū oleo tritus: ⁊ corpori ꝑunctus cū rebus stipticis subueīt. Si aūt ante accessionē sic vngatur rigorē in periodica fe. ⁊ q̄rtanā amputat. ac etiā paralyticꝭ ⁊ sciaticis: vel quibus aliqđ mēbrū calefieri opus ē vnctus extrahet humoreꝫ de ꝓfundo. in potione vero quia virtus est ei calida diuretica menstrua ꝓuocat. pessarijs adiunctus idē dolorē matricis mitigat. morsibus venenatis bibitus. ʒ. ij. opitulat̄. cū vino ⁊ absinthio dolorē stomachi: ⁊ inflationeꝫ: ⁊ tota eiꝰ vicia cōpescit. ventrē stimulat. cū vino datus lumbricos latos depoīt. cū aqua potatus oleo mixtus ⁊ fricationi adhibitus torpente frigore calefacit eadē vnctiōe. ⁊ paralyticos curat. rheumata: ⁊ spasmata: ⁊ dolorē lateꝝ sanat. cū aqua mulsa tritus ad efialas facit. melli mixtus maculas in facie natas detergit. malagmatibus ⁊ antidotꝭ necesse miscet̄. Adulteratur aūt cōmixtus cū enule maioribus radicibus: sed facile intelligitur cū nec odorē costi habeat nec saporē mordacē. Nam costus vires hꝫ acres stringentes ⁊ calefacientes.

Auic. cōuenit omni mebro qđ indiget calefactione: ⁊ vt ex eo extrahat̄ humor ex profundo abstergit pannuꝫ cutis linitus cū aq̄ ⁊ melle: in ipso est vlceratio. ⁊ ille qui est amarus exsiccat vlcera humida. ⁊ ꝯuenit mollificatōi neruoꝝ: ⁊ attritioni lacertorū. ⁊ est bonus sciatice. et emplastrū ex eo cōuenit lithargie. ⁊ cōuenit doloribus pectoris. ⁊ ꝓuocat menstrua bibitus ⁊ suffumigatus in traiectorio. ⁊ interficit fetuꝫ. ⁊ ꝓuocat vrinam. ⁊ extrahit ascarides ⁊ vermes. ⁊ dat vires ad coitū. ⁊ ipse supponitur ad dolores matricis: ⁊ cōuenit dolori matricis fri. bibitus: ⁊ sedendo ī decoctione eius: ⁊ mouet naturā qñ bibitur cū vino. ⁊ ipse nō dat vires ad coitū nisi ꝓpter humiditatē superfluā inflatiuā que est in ipso. ⁊ cōuenit rigori linitus cū oleo. ⁊ conuenit morsibus omnibus. s. morsui vipere ⁊ alijs morsibus qñ bibit̄ cuꝫ vino aut absinthio. loco eius ponitur pyretri medietas ponderis ipsius.

Doloconati	.i. isopus.
Dolocodon	.i. rosa agrestis.
Dolocodonom	.i. ceterac.
Duagei	.i. acorus.
Duabron	.i. rosa asinorum.
Duagere	.i. vsnee.
Duegri	.i. calamꝰ aromaticꝰ

Dueg. i. acorus. quidam dicunt ꝙ est calamꝰ aromaticus: sed prima melior.

Dui. i. flos examinis: ⁊ est sambach.

Duimene	.i. amomum.
Duimesach	.i. polium.

Cap. 365.

Hiiure vel varikflatuꝫ: vel sarich ara. gre. ignidalis acalifex: latine vero vrtica. **Sera.** liº aggre. auc. Dias. caº. huiure. sūt eius due species. vna eaꝝ ē asperior ⁊ nigrior habens folia latiora: ⁊ hꝫ semen simile semini canabis nisi qđ est minus eo. alia vero hꝫ minora folia ⁊ nō hꝫ folia aspera sicut prima. Idē auc. Gal. sēa vtriusqꝫ est subtilissima: ⁊ ꝓpter hanc subtilitateꝫ mordicat qđ inuenit in mēbris postq̄ꝫ nō hꝫ de caliditate tantū ꝙ faciat hoc: ⁊ calefaciunt calefactōne nō multa: ⁊ desiccant desiccatione sine mordicatione. ⁊ est ca. ⁊ sic. in tertio gradu. merito ꝗdeꝫ igitur vt alimento nullus vtatur sine eo ꝙ maxima capiatur fame. vtilis aūt est vt medicīa subductiua ventris. **Gal.** liº. de cibis caº. de vrtica. Et idē vi. sim. phar. eodeꝫ caº. acalifex sine vrtica. huius etiaꝫ herbe tam fructus q̄ꝫ folia ipsa maxime admittant̄ ad opus medicine: diaforetice ē virtutis vt pustulas ⁊ parotidas sanet. habet aūt ⁊ ventositatis aliquid: quapropter impetꝰ libidinis excitat: ⁊ maxime qñ cū sapa bibit̄ semē eius. Qđ aūt nō vehementer calefacit: fit satis aūt subtiliū partiū sic educens grossoꝝ humoꝝ ⁊ viscosoꝝ qui ī thorace ⁊ pulmone testat̄: ⁊ ī hoc ꝙ patiunt̄ particule corporis quas cōtingit. Illa vero ventositas cuius participare dicit̄ nascitur dū ipsa digeritur. Nō enim est actu ventosa: ſꝫ potentia vētrē laxat. moderate: ⁊ hoc solūmodo ꝙ mūdificat ⁊ cōmouet nō eo ꝙ purget. mordicat eniꝫ subtilitate partium: nō tñ adeo caliditatis participat vt iam mordicet. **Dias.** caº. acalifex siue ignida: et est vrtica: eius altera ē maior: altera minor: que et vsualis est ⁊ simplex cum tenui semine ac folijs nimis asperis. altera agrestꝭ cū densioribus atqꝫ latioribus ⁊ folijs nigrioribꝰ.

Auic. liº. 2º caº. de vrtica. color seminis eius est similis semini porri: sed tñ est minꝰ

ꝛ ſubtilius:ꝛ nõ eſt in eius lõgitudine: ꝛ mordicat qđ ei obuiat:ita ꝗ etiã ĩteſtina. vrtica ꝛ ſemen ei⁹ ſunt ca.in principio tertij:ꝛ ſic.in ſecundo:ſ; ſemẽ eſt minoris ſiccitatis ꝙ̃ ipſa.Eſt attractiua:vlcera tiua:reſolutiua:cũ virtute aduſtiua. Et ſunt gdaꝫ qui dicunt calefactionẽ eius nõ eſſe fortẽ.ꝛ in ipa quidẽ eſt virt⁹ apitiua:ꝛ ĩ ipſo eſt abſterſio fortl.

Poſſe. Diaſ. cataplaſmatib⁹impoſita corporis fricatione atꝗ rubore dolorẽ atꝗ pruritũ facit. deniꝗ re corporatiue virtutis ſunt ſil'r linoſis atꝗ ſil'ib⁹ duricieb⁹.medet etiã eis qui ab aĩalib⁹venenatis fuerunt vexati. Itẽ cocta atꝗ cõtrita emollit ventreꝫ ſemen aũt eius ventrẽ mouet. folia ꝛ ſemen diaforetica ſunt ꝛ leptomera abundanter ſine calefactione nimia.ſanãt ſtigmata ꝛ ciraculas:ꝛ ragades. ꝛ ex thorace ꝛ pulmõe educit humoreſ pingues ꝛ glutinoſos. h; aũt aliqđ in ſe vẽtoſitatis ad luxuriã ꝓmouendã ꝛ excitandã libidinẽ:maxime quãdo cũ ſapa bibitur.Alcalifex calefactoria eſt ꝗ̃ potata cũ vino regiũ morbũ emendat.ſemen eius in antidotis miſſum cholericis ꝓdeſt.Itẽ tritũ cum cũ melle:ꝛ in modũ electuarij datũ tuſſim veterẽ ex frigore conceptã emendat.ex calore ſuo omneſ tumores

Sera. auc.Gal.vtuſ ẽ ꝗ̃ reſoluit re diſſoluit. ſoluit reſolutione multa: et eſt cũ hoc ei virtus inflatiua:ꝛ ꝓpter hanc cauſaꝫ mouet coitũ:ꝛ delet exituraſ:ꝛ apoſtemata que fiunt poſt aures.ꝛ facit exſiccari humores viſcoſoſ a pectore ꝛ pulmone qñ bibit̃.ꝛ curat vlcera corroſiua:ꝛ omne cui conuenit exſiccatio.ꝛ qñ bibit̃ de ſemine eius cũ rob excitat appetitũ coit⁹. ꝛ ſoluit vẽtrẽ ſolutione tẽpata: ꝓpterea q: abſtergit ꝛ cõmouet.ꝛ folia ambaꝝ ſpecieꝝ qñ terũt̃ cũ ſale:ꝛ fit inde emplaſtrũ curat morſum canis: ꝛ vlcera fraudulẽta ꝛ carnoſa:ꝛ vlcera ſordida:ꝛ torſiones neruoꝝ:ꝛ exituras: et apoſtemata que fiũt poſt aures.Et fit cũ eis cerotũ cũ cera ad duriciẽ ſplenis.ꝛ qñ terunt̃ ex folijs eius ꝛ ponunt̃ in naribus abſcindit fluxũ ſanguinis.ꝛ qñ teritur ex eis ꝛ cõficit̃ cũ mirrha:ꝛ fit inde naſcale ꝓuocat mẽſtrua.ꝛ ponunt̃ folia eius ſuꝑ matricẽ egreſſaꝫ et eam reuocat intus. ꝛ ſemen eius qñ bibit̃ cũ rob excitat appetitũ coitus:ꝛ apit orificiũ matricis. et terit̃ ꝛ cõficitur cũ melle ꝛ comedit̃: ꝛ cõuenit aſmati que nõ ſinit hominẽ iacere:ꝛ pleureſi. ꝛ expellit ſuꝑfluitates a pectore.Et decoctio foliorum eius qñ coquit̃ cũ pauco mirrhe ꝓuocat mẽſtrua Et qñ folia ipa coquunt̃ cũ limacijs molliunt ventrẽ:ꝛ ꝓuocant vrinã. Et qñ folia ipſa coquunt̃ cũ ordeo expellunt ſuꝑfluitates a pectore.ꝛ qñ fiunt gargariſmata cũ ſuccis ei⁹ curat apoſtemata vuule.Et idẽ auct. Raſis:oleũ vrticis eſt magis laxatiuũ ꝙ̃ oleũ cartami.ſ.qñ tu ꝯpas vtutẽ laxatiuã vrtice vtuti laxatiue cartami.Et idẽ auct. Aben meſuey:mouet coitũ qñ comedit̃ cuꝫ cepis ꝛ vitellis ouoꝝ.ꝛ qñ terit̃ ſemen eius ꝛ ponit̃ ſuꝑ cancrum cõuenit. ꝛ de ꝓprietate eius eſt qđ laxat phlegma viſcoſum.ꝛ qñ excoriat̃ ſemen vrtice ꝛ terit̃: ꝛ miſcetur cũ melle ꝛ ſumit̃ laxat cuꝫ fortitudine.ꝛ oꝫ tñ ꝗ nõ tangat linguã ꝛ caput meri ne adurat ea. Et doſis eſt a.xx.granis vſꝗ ad.xxx. Et idẽ auct. Iſaac ſoluit humorẽ viſcoſum:ꝛ ꝓuocat vrinã. et cõuenit dolori renũ:ꝛ iuuat coitũ: ꝛ maxime ſi comedat̃ cũ cepis ꝛ vitellis ouoꝝ. ꝛ qñ bibit̃ cũ ſemine cannabi cõuenit ſpleni ꝛ dolori lateris.

Auic. emplaſtrũ eius cũ rhaphano diſrumpit dubellet ꝛ cõuenit duricieb⁹.ꝛ cõuenit ſemen eius cancro in emplaſtro. ꝛ ſil'r ci⁹ cinis cũ ſale cõuenit vlceribus que accidunt a morſura canis:ꝛ vlceribus malignis:ꝛ cancro.Emplaſtrũ ex eo cũ ſale cõuenit torſioni neruoꝝ. ꝛ folia eius cõtrita abſcindunt fluxũ ſanguinis ex narib⁹ ꝛ ſemen eius cõuenit ſtricture nariũ: ꝛ apit opilationes colatorij fortiter.ꝛ ex ſemine eius factũ emplaſtrũ fit dentiũ eradicatio facilis. Et ex eo emplaſtrũ cõuenit apoſtematibus que ſunt p⁹ aures ꝛ eſt abſterſiuũ qñ bibit̃ cũ aqua ordei: ꝛ mundificat pectus.ꝛ cũ decoquunt̃ folia eius in aqua ordei educunt humores groſſos qui ſunt in pectore eius.ſemen eſt fortiuſ:ꝛ ip; remouet aſma:ꝛ frigidã pleureſim. excitat coitũ ꝑcipue ſemen eius cuꝫ vino:ꝛ apit orificiũ matricis qñ matrix recipit ſpma:ꝛ ſil'r ſi comedat̃ cũ cepis ꝛ ouis. ꝛ qñ ſupponitur cũ mirrha ꝓuocat menſtrua: ꝛ apit matricẽ ꝛ ſil'r ſi bibat̃ decoctio eius cũ mirrha.ꝛ folia ei⁹ recentia reducũt matricẽ exeuntẽ loco emplaſtri poſita.ꝛ ſoluendo educit phlegma:ꝛ humorẽ crudũ.ſua abſterſione nõ cuꝫ virtute ſolutiua que ſit in ipſa.Et oleũ eius plus ſoluit phlegma ꝙ̃ oleuꝫ cartami. ꝛ decoctio folioꝝ eius cũ obſtractis lenit ventrem.Et ſi vis vt ipa facilius ſoluat:accipe medullã ſeminis eius:ꝛ cõtere ipaꝫ cũ ſanich:ꝛ ꝓijce eã cũ vino:ꝛ bibe eã:ꝛ oꝫ vt p⁹eius hauſtuꝫ bibat̃ aliqđ ex oleo roſaꝝ ne adurat guttur bibentis. et qñ; fiunt ex ipſis collyria cũ melle:ꝛ ſupponũtur ꝛ ſoluunt.

Ducalia	.i.furfur.
Ducaala	idem quod ſupra.
Duchala	idem quod ſupra.
Dudud.i.auis que clamat in nocte.	
Dudal	.i.blaccebiſantia.
Duduſſac	.i.ceterac.
Dulas	.i.grana ſolis.
Dulaſis	idem quod ſupra.
Dulcas	.i.culcaſia.
Duleich	.i.rubus.
Dulec	.i.caprifolium.
Duleton	.i.vſnee.
Dulon	.i.apium riſus.
Duloſac	idem quod ſupra.

Cap.366.

Allos ara.latĩe arbor glãdis. **Ser.** li⁹.aggre.ca⁹. hullos auc.Gal'.ſapor oĩum partiũ huius arboris eſt ſtipticus: ꝛ maxime corticis medij inter exteriorẽ corticẽ ꝛ lignũ. Et ſimiliter pellicula que eſt ĩter fructũ et corticẽ ſuũ et noĩatur geſt et abulos. et fructus quidẽ virtus eſt que infrigidat infrigidatõe pauca: et poſſibile.

q fit in hoc sicut medicine tepide primi grad⁹ et desiccat. **Dias.** cap. de arbore glandiū. Arbor glandis est totaliter stiptica. et id in quo est maior stipticitas est pellicula que est inter corticē exteriorē ⁊ lignū: ⁊ similiter pellicula que est īter fructū ⁊ corticē. **Posse. Sera.** auct. Gal. curat nimiū fluxū sanguinis menstruorū: ⁊ sputū sanguinis. et cōuenit vlceribus intestinorū: ⁊ fluxui ventris. ⁊ qñ coquit᷑ cortex interior cū cortice fructus: ⁊ foliū eius cōglutinat plagas recentes quādo apponit᷑: ⁊ maxime folia duarū specierū glādium que sunt magis stiptica. Et idē. Et ego quidē cōglutinaui vulnus in quodā qd factū fuit cū ense cū folio glandis postq̄ terui ī petra: ⁊ posui super vulnus in circuitu eius. ⁊ vl'r fructus eius est similis huius virtutis: ⁊ aliqñ administrat᷑ in apostematibus ca. in principio eorū: ⁊ in augmento. Et idē auc. Dias. dat᷑ ex decoctione ligni eius habentibus fluxū antiquū: ⁊ habentibus vlcera intestiorū: ⁊ habentibus sputū sanguinis. ⁊ fit cum eis nascale mulieribus habentibus cursum matricis. et glandes sil'r faciunt illud. Et ipsi quidē multiplicant vrinā. ⁊ inducunt dolorē capitis. ⁊ inflant vētrē. ⁊ cōferunt specieb⁹ venenosorū. ⁊ decoctio radicis eius qñ bibit᷑ cū lacte vaccino cōfert medicine mortifere que d᷑ toxicū. ⁊ qñ fit emplastrū cū glandib⁹ sedat apostemata ca. ⁊ qñ fit emplastrū cū eis ⁊ axungia porci salita cōfert apostematib⁹ duris: ⁊ vlcribus fraudulentis. ⁊ foliū specierū arboris glādiū oīū qñ terit᷑ ꝯfert apostematib⁹ phlegmaticis: ⁊ fortificat mēbra debilia. s3 illa q̄ noīat᷑ sanchalac: ⁊ quidā noīant eā castaneaȝ ⁊ eustebuloc est stiptica sil'r. ⁊ opatio eius est sil's opationi glandiū: ⁊ maxime cortex interior castanee cōfert illi qui bibit medicinā mortiferā q̄ d᷑ apimazan.

Huligen	.i. galanga.
Huligem	idem quod supra.
Hulliquod	.i. salix.
Humilgen	.i. galanga.
Humac	.i. acetosa.
Humatum	.i. terra sigillata.
Humariam	.i. yreos.
Humeme	.i. amomum.
Hume	idem quod supra.
Humemati lintea longa que deferunt saraceni in capitibus suis.	
Humenati	idem quod supra.
Humema	.i. amomum.
Hunaim	.i. bitumē iudaicū.
Hunain	idem quod supra.
Hunacon	.i. ozimum.
Humesum	.i. cinis.
Hune	.i. acorus.
Humesum	.i. ceterac.

Cap. 367.

Hmad ara. gre. oxilapaciuȝ latine vo acetosa. Sciendū q acetosa apud Auic. li. 2. proprio ca. idē est qd lapaciuȝ. ⁊ apud Dias. in pprio ca. qd p3 si legant᷑ vtriusq3 capitula. ⁊ p Sera. c. de acetosa. ve⁊ hoc nomen acetosa cōuenit pprie illi speciei lapacij: qd est acetosi saporis: que d᷑ fuisse cognita ab Auic. cū dixit. ⁊ nō est in siluestri sicut dicūt acetositas: qi dicat quā bñ noui. vñ Auic. in 2. ca. de acetosa vocat lapaciū acutū acetosam dicens: acetosa alia domestica: alia siluestris. siluestris d᷑ sicla siluestris. vñ vera acetosa est domesticū lapaciū in quo est acetositas: qm̄ acetosa siluestris vel lapaciū agreste nō est acetosum. Et iō dicit Auic. q nō est in siluestri sicut dicunt acetositas: īmo forsitan est ī quadā ex ea acetositas: q in acetosa domestica que lapaciū domesticū est: ē acetositas. ⁊ subdit q lapaciū siluestre vel acetosa siluestris est fortior ī omni re ⁊ acutior. **Dias.** quatuor dicit eē species lapacij vt inuenies si leges lapaciū: de qb⁹ est vna quaȝ vocat oxilapaciū. i. acetosū lapaciū: ⁊ illa est acetosa **Dias.** ca. de acetosa. Acetosa ē duplex: maior ⁊ minor. maior est oxilapacium. minor h3 folia minuta cū stipite paruo seminibus pleno: cōueniunt ī virtutibus: sed maior efficaci⁹ operat᷑. Ista vocabula inuenies etiā p aggregatorē nicasi. sed sciēdū qd minor acetosa est quā moderni vocant acetosellam. **Sera.** li. aggre. ca. humad aucto. Dias. humad. i. acetosa: quedā eius spēs nascit᷑ in paludib⁹ ⁊ locis aquosis. ⁊ folia eius sunt dura. ⁊ h3 sūmitates acutas. ⁊ est alia regalis quā Gal. dicit insipidā in sapore: lata bñs folia sil'a folijs sicle: ⁊ dissil'a a supdicta. ⁊ alia est spēs que ē siluestris: bñs folia pulchra sil'a folijs plantaginis. ⁊ est quarta eius spēs que est mōtana sil's lapacio siluestri supdicto: stipitē bñs durū. ⁊ est nō magna bñs semīa. ⁊ sil'r stipes ei⁹ h3 ramulos multos. Et idē auc. Gal. lapaciū est duarū spērū. vna earū est insipida in sapore suo. ⁊ virtus eius est sicut vt⁹ sicle. ⁊ ista est illa species q̄ d᷑ regalis bñs folia sil'a sicle. Est alia spēs lapacij qd nō est insipidū: s3 acetosū. cui⁹ folia sūt dura ⁊ sūmates acute. ⁊ illa est vā acetosa. cu⁹ semen h3 in sapore suo stipticitatē manifestaȝ: adeo q curat vlcera intestinorū: ⁊ fluxū ventris. virt⁹ seminis lapacij regalis est debilior hac. Et d᷑ ī li. de dieta q lapaciū īsipidū pōt dici q ē sicla agrestis bñs virtutē sicle domestice vel hortensis. Et ppt hoc Gal. in li. de cibis ca. de lapacio ait siluestrē esse bletā ipaȝ cōsil'is exñs nō gustu solū: s3 virtute hortensi blete. pter hoc ergo ego neq3 īdigeo sermone aliquo de eo cū predixerim de bleta. oīa aūt que cōueniunt lapacij acetosi nomen insinuat eius qualitatē ⁊ virtutē. lapaciū quidē ergo nō vtiq3 quis crudū comedit: sicut neq3 bletā. acetosaȝ autem lapatiū comedunt crudū pregnantes mulieres aliqñ: ⁊ aliqui puerorū ⁊ viri: ⁊ talis vocatur acetosa. Paulus ca. de acetosa. acetosa ē fri. ⁊ sic. in 2. gradu. ⁊ semen eius fri. in primo: sic. in scdo **Auic.** li. 2. ca. de acetosa. Acetosa alia domestica: alia est siluestris. ⁊ nō est ī siluestri sicut dicunt acetositas: forsitan est in quadā ex ea acetositas. ⁊ siluestris est fortior in omni re.

fri.⁊ sic.in 2°.⁊ eius semen fri.in primo:sic.in secū-
do. In ipsa est stipticitas.⁊ in insipida ex ea est re-
solutio parua.⁊ acetosa est magis stiptica.⁊ illa q̄
nō est vehementis rubedinis plus nutrit.⁊ hec q̄-
dē est sil'is endiuie:⁊ oīs supat cholerā: ⁊ eius hu-
mor est laudabilis. Sȝ ne aliquis ꝑpter diuersita-
tē scripturarꝫ vario decipiatur errore de acetosa:
sciendum ꝙ illa.l. de acetosa in aggregationibus
Serapionis inueniť duplex: quia inueniť sicut stat
in pñti ca°. ⁊ inueniť sic humad.i.acetosa:cui⁹ qua-
tuor sunt species. Et etiā dicit ꝙ Gal. dicit ꝙ ace-
tosa est duplex.s. insipida ⁊ acetosa: que secunda
littera est corrupta ratione ⁊ auctorib⁹. ratio sumi-
tur ex ꝓprietate vocabuli.s. acetosa: qm̄ quelibet
species acetose dȝ esse acetosa: cū nulla illarꝫ spēꝝ
nisi vna sit acetosa. Et ꝙ hoc sit verꝫ pȝ auctorita-
tib⁹: qm̄ spēs acetose quas illa lr̄a ponit sunt spēs
lapacij: vt Dias. ca°. de lapacio: qui ponit illas pro-
prie spēs eius aiens ꝙ vna illarꝫ vocať oxilapaciū
i.acetosū lapaciū. ğ nō sunt spēs acetose: sȝ lapacij
de quib⁹ vna tantū est acetosa: ⁊ illa vocať aceto-
sa: ꝓpterea Gal. nō dicit acetosa est duplex: sic lit-
tera corrupta dicit: sȝ dicit in li°. de edulis ꝙ lapa-
ciū est duplex. vnū insipidū: qđ est bleta siluestris
⁊ aliud acetosum: ⁊ illa est acetosa: sicut pȝ in pñ-
ti ca°. ğ acetosa est vna ex specieb⁹ lapacij: ⁊ nō ex
specieb⁹ acetose: cū ſm ꝓdictos vna tm̄ spēs lapa-
cij inueniť acetosa. ꝓterea Auic. illudens illis qui
ponūt plures species acetose: dicit sicut pȝ in pñti
ca°. Acetosa est duplex.s. domestica: ⁊ illa est lapa-
ciū domesticū qđ est acetosū. ⁊ alia siluestris: ⁊ il-
la est lapaciū siluestre qđ non est acetosū. ⁊ iđ sub-
dit ꝙ nō est acetositas in siluestri: qm̄ dicit: lȝ aliq̄
ponant diuersas spēs acetose: tm̄ nō ē nisi vna spe-
cies.s. domestica: que est lapaciū domesticum vel
acetosū: qm̄ in alio lapacio siluestri nō est acetosi-
tas: sȝ lr̄a pñtis ca- **Posse. Sera.** auc.
pituli est optima. Di-
as. folia acetose qñ comeduntť stringunt ventrē. ⁊
semen acetose hȝ stipticitatē manifestā. semen eius
etiā bibitū cū aqua ⁊ vino: ⁊ sil'r flos eius cōferūt
vlcerationi intestinorꝫ: ⁊ fluxui antiquo: ⁊ punctu-
re scorpionis. ⁊ qñ bibit eū aliqs: ⁊ postea punga-
tur a scorpione nō nocet ei punctura. ⁊ qñ ex radi-
ce ipi⁹ speciei cocta cū aceto fit emplastrum: curat
scabiē vlcerosam: ⁊ empetiginē: ⁊ excoriationeȝ q̄
accidit in radicib⁹ vnguiū. ⁊ oȝ ꝙ antēq̄ fiat illđ ꝙ
fiat linitio cū nitro ⁊ aceto sup locū ī sole. ⁊ suspē-
diť radix eius sup illū q̄ hȝ scrofulas ⁊ cōuenenit
⁊ qñ fit nascale cū acetosa abscidit fluxū antiquū
matricis. Et semen acuti lapacij coctū cū vino cō-
uenit dolori dentiū. ⁊ frangit lapidē. ⁊ curat icteri-
ciā. ⁊ ꝓuocat menstrua. ⁊ cōuenit puncture scorpi-
onis. ⁊ qñ ipsa coquiť cū vino: ⁊ fit cum ea empla-
strū scrofulis resoluit eas. ⁊ lapaciū quidē maius
qđ dř regale est **Auic.** radix ei⁹ cū aceto con-
eiusdē virtutis. uenit scabiei vlcero-
se: ⁊ excoriationi vnguis. ⁊ qñ coquiť cū vino con-
uēit emplastrū eius albaras ⁊ empetigini. ex ea fit
emplastrū scrofulis: ita ꝙ dř ꝙ si radix ei⁹ suspē-
dať in collo habētis scrofulas iuuetur ea. ⁊ ei⁹ de-
coctio cū aqua ca. cōuenit prurituí: ⁊ sil'r ipsamet
in balneo est vltima. Colluiť os cū succo eius ī vi-
no: ⁊ cōuenit apostematib⁹ que sunt sub auribus.
Conferticterīcie nigre cū vino: ⁊ sedat nauseam:
⁊ comediť ꝓpter desideriū luti. ipsa ⁊ semen eius
stringunt: ⁊ ꝓprie eius que magna ex ea est. Et dř
quidē ꝙ in eius folijs est lenitas quedā. ⁊ in semi-
ne ipsius est constrictio. ⁊ dixerunt quidā ꝙ in se-
mine acetose nō frixo est lubricitas ⁊ lenificatio. ⁊
radix eius trita cōuenit fluxui vētris. ⁊ frangit la-
pidē in renib⁹ qñ bibiť cū vino. ⁊ viscositas que ē
in ipsa cōuenit rasure ītestinorꝫ que accidit ex sic-
citate supfluitatis. ipsa eiȝ cū iuuamento qđ cōue-
nit rasure lubricat ⁊ cōuenit puncture scorpiōis
⁊ ꝓprie siluestris. ⁊ si administreť semen eius añ
puncturā scorpionis nō nocebit eius punctura. Et
idē de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Hupuephatalep .i.solatrum.
Hupuper .i.cartasilago.
Hupupero .i.cartafilago.
Hupuram .i.filius ante patrē.
Huramus .i.cicer.

Cap. 368.

h **Arnam** ara.gre.malū puni-
cū: latine vo ğnatū
Sera. li° aggre. ca° hurnā. sūt ex
eis acetosa ⁊ dulcia. ⁊ vir-
tus cuiuscūqꝫ illorꝫ est ſm illū saporē. ⁊ sapor ipsi-
us granati totius: ⁊ granorꝫ ipsorꝫ est plus stipti-
cus q̄ȝ sapor succi eius: ⁊ pluris dsiccatōis. Cortex
vo eius in hoc est fortior grano ipsius. ⁊ corp⁹ gra-
nati qđ cadit ab arbore est plus in hoc q̄ȝ cortex.
Et idē auc. Dias. oīa granata sūt boni chimi: ⁊ bo-
na stomacho: pauci tm̄ nutrimenti. ⁊ dulcia quidē
sunt melioris saporis: nisi qȝ inferūt caliditatē sto-
macho: q̄ȝuis nō multā inflāmationē: ⁊ ideo nō sť
multū cōuenientia febricitantibus. ⁊ acetosa con-
ferunt stomacho inflāmato. Uñ Dias. ſm trāsla-
tionē gre. dulcis succus cōpescit stomachi ardorē
est etiā diuretice: ⁊ stiptice: ⁊ anostomatice virtu-
tis: in vino etiā mediā virtutē hȝ. durꝫ quidē ex ğ-
nis granati acidi sole siccatuȝ: ⁊ puluis factū ⁊ ī ci-
bis missū stomachi ⁊ ventris cōpescit fluxū. infu-
sū quoqꝫ ī aqua ⁊ potui datū emoptoicis ⁊ dysen-
tericis medeť. ⁊ fomento adhibitū: cui⁹ succus ex-
pressus ⁊ coctus admixto melle vulnera oris ⁊ na-
ture ꝓcurat. ⁊ pterigia ⁊ pascentia vulnera ⁊ recē-
tia ad sanitatē ꝓducit. dolorē auriū tollit. flos eorꝫ
egtina vel quitinos dř: ⁊ ipse stipticus est. succ⁹ eo-
rū catastalticus est ⁊ parocoleticus: ⁊ vulneribus
tantū pōt facere q̄ȝtū ⁊ malū granatū. decoctū gin-
giuarꝫ ⁊ dētiū rheuma ɔpescit. cataplasmatib⁹ mi-
xtus enterocellicos dř curare. Coriū mali grana-
ti tantā hȝ virtutē q̄ȝtā equina. elixatura radicꝭ hu-
ius arboris bibita lumbricos latos occidit. flores
eius cōstrictiue sunt virtutis: ⁊ exsiccanť vt hypo-
quistidos: ⁊ sil'ia possunt. succus mali granati re-
cens ⁊ maturus manducať: ⁊ dulcedine sua vētrē
stringit: ⁊ stomachū erigit sine corio magis tamē

stringit subacida strus. et eius flos citbinama dicit et vehementissime stiptic⁹ est. vñ et dysentericos sanat. et vulnera recentia glutinat. idē facit et cortex ipsi᷑ **Sali.** viij. sim. phar. ca° de granato. ma⸗ius. lu3 granatū oī stiptica participat qualitate: nō tñ dñante in oībus. quedā eīm eoru3 sunt acida: quedā dulcia plus ꝙ austera. Et iuuamentū vniuscuiusq3 eoꝝ ꝑm predominantē necesse est fieri qualitatē. dictū est aūt in quarto boru3 libroꝝ de dulci sapore et austero: vñ ex illis est tibi syllogizare. sunt aūt girgata succo stipticiora et siccioza. bis vō adbuc cortices qui vocant᷑ sidia: sil'r aūt virtutis eoꝝ sunt. Et idem in li° de cibis ca° de granato. dicit ꝙ granatū alimentū quidē corpori exbibet oīo modicū: quare nūꝗ̄ ipis vt alimento vtamur: sed in phar **Auic.** li° 2° ca° de gra⸗maci parte solū. nato. Granatū illud qd̄ est dulce est fri. ad primu3: et bu. in ipo. Et acetosum est fri. et sic. in 2° acetosum reprimit cho lerā. et ꝓhibet cursum superfluitatū ad viscera: et ꝓprie vinū eius. et in oībus suis speciebus vsq3 ad acetosum est abstersio cū stipticitate. Grana granati cū melle liniunt᷑ ad vlcera fraudulenta: et ei⁹ capita precipue ad vulnera adusta. et balaustie quidē vulnera cū caliditate sua cobercere faciunt. Et dulce quidē lenificat. muzū vō est magl iuuatiuū stomacho ꝙ poma et citonia: sed eius granum est malū. et qd̄ de partibus eius magis stipticū est capita sunt. et grana eius stiptica sunt: siue sint grana dulcis aut nō dulcis. gña ḡnati cū melle cōferunt dolori auris. Et sunt iuuamentū interiori narium. et cōferunt grana granati cōtrita et cōposita cum melle alcole linita. et si granata dulcia coquant᷑ cū vino: deinde terant᷑ sicut sunt: et fiat ex eis emplastrū auri cōuenit apostemati eius. et iuuamentum granati et rob acetosi ꝓprie cōuenit cbolere. succ⁹ acetosi vngule. acetosum exasperat pectus: et dulce lenit ip3: et cōfortat pectus. et qñ dant᷑ in potu grana granatoꝝ cū aqua pluuiali: valēt ad sputū sanguinis. et ip3 totū cōfert tremori cordis. et abstergit os stomachi. Granatū muzū cōuenit inflāmatiōi stomachi. et dulce est cōueniens stomacho: ꝓpter illud qd̄ est in ipso de stipticitate subtili. et acetosū nocet stomacho. et cū boc grana granati sunt mala stomacho. et eius sanich est cōueniens desiderio ipregnātiū. et sil'r rob ei⁹ ꝓpe acetosi: et vt sugat febriens de eo post cibū ꝓpter sitim: q2 ꝓhibet eleuationē vapoꝝ: est melius ꝙ vt pmittat ip3: et sub leuetur materia ab inferioribus. acetosum est plurime ꝓuocans vrinā ꝙ dulce. et ambo sunt ꝓuocatiua. et grana granati cū melle cōueniunt vulneribus ani. et qd̄ acetosum est nocet stomacho et intestinis. et ei⁹ sanich cōuenit solutioni cbolerice. et cōfortat stomachū. et cortex radicis granati cū vino extrabit vermes et ascarides: et assumitur cū sua dispositione: aut sumit᷑ eius decoctio. granatū muzū cōuenit fe. acutis et inflāmationi stomachi: sed dulce multotiens nocet acutas babentibus fe. Et idē de viribus cordis ait: ꝙ cōfortat spūs epatis: et potissime granatū dulce. Rabi moyses allegando Gal. granatū ꝓprietatē b3 mirabilosam: quia nō facit cibū corrūpi in stomacho. et acetosū cognatū cū cibo nō facit cibū in stomacho corrumpi. Radices granati acetosi valēt cōtra vermes vel lumbricos qui vocant᷑ cingulu3: vel folia in hunc modū administrate: Recipe radicū minutꝗ̄ granati acetosi: et radicū repeste ana. M. i. magnū: pistent᷑ extractis prius tñ fustibus exñtib⁹ in pdictis radicib⁹: et buliāt: postea cū media q̄rta vini greci vel alteri⁹ vini optimi albi vsq3 ad cōsūptōe3 medietatis vini: et in fine ponat᷑ ʒ. 5. pipis nigri triti: et colet᷑ p pānū: et ꝓpinet᷑ actu ca. patiēti ī medietate nocti et p⁹ ei⁹ assūptionē nō dormiat. Dosis ei⁹ sūt cyatbi tres: sed die pcedēti comedat semel: et ī ipso die comedat bora q̄ cōsueuerūt comedē purgati. Signa babentis in ventre pdictos vermes sūt illa: qm̄ cū egestione emittunt᷑ semina silia seminibus cucurbite: et infirmus patitur dolorem ventris: et potissime ieiuno stomacho: et est maciletus et mali coloris. Bulcasim Eben Aben Azarin li° qui dr̄ seruitor: granata dulcia et acria expressa cū carne sua interiori purgant cbolera3: et cōfortant stomachū sua stipticitate. Et dosis aque eoꝝ est libra media cū ʒ. x. zucari boni. Et Sera. auct. Abē mesuay: qñ acetosum sumit᷑ cōfert fluxui stomachali qui accidit a cbolera: et syncopi que accidit ab eadē. et ꝓuocat vrinā. et cū subtilitate sue acetositatis cōfert vngule oculi qñ fit collyriū cū eo. Et de ꝓprietate granati est ꝙ aqua eius cōfert inflāmationi que est in epate ꝓpter nimiū potū vini et maxime amari. et acetosū ex eo et rob granati quādo sumit᷑ cū lactucis cōfert cbolere et pblegmati. et incoriat stomachū. et stringit vētrē. et ꝓuocat appetitū cibi. et cōfert pregnantibus. et sanich granatorum reprimit impetū cbolere. et incoriat stomachū. et ꝓuocat appetitū sua acetositate. succus aūt granatoꝝ simplex est bon⁹ stomachoꝝ inflāmationi: et febribus: et vomitui: et fluxui ventris: et epatica. et pregnantib⁹. Et qñ exprimit᷑ dulce et acetosū ex eo cū carnositate interiori laxat cbolerā. et fortificat stomachū sua ponticitate. Et dosis eius est libra media cum ʒ. x. zucari.

Dusiamus. i. simphoniata vel iusquiamus.
Dusquiamus idem quod supra.

Sequitur de J

Jariton i. cymbalaria.
Jaaton idem qd̄ supra.
Jaaples . i. cerefolium.
Jabroch . i. mandragora.
Mesue in antidotario suo oleu3 de pomis.
Jabroch et interpretat᷑ de pomis mandragore.
Jabrob idem qd̄ supra.
Jabroc idem qd̄ supra.
Jabroa idem quod supra.
Jalin . i. vitrum.

Ialion .i. hypericon.
Ialiat .i. bdellium.
Iamarion .i. portulaca agrestis
Iamaron idem quod supra.

Cap. 369.

IAmfaram ara. grece: ⁊ latine crocus.

Sera. libro aggre. capitulo iamfaram. auct. Dias. ille qui fortior est in medicina: est nouus pulchri coloris: cuius crinis vergit ad albedinē: longus non fragilis plenus: qui quando fricatur tingit manū cito acuti odoris. Et Gal. viij. sim. phar. capit'lo ð croco ꝯm translationem ara. substātia eius est terrea fri. sed qð vincit super eam est complexio ca. ⁊ in sapore eius est stipticitas pauca. Et virtus eius est que calefacit in secundo gradu: ⁊ siccat in primo: vnde maturat ⁊ digerit aliquali maturatiōe. ⁊ qð adiuuat ad hoc est stipticitas parua que reperit̃ ī eo. Et est ex medicinis conglutinatiuis ⁊ digestiuis. ⁊ nos diximus ꝙ medicine conglutinatiue et digestiue sunt ille in quibus est caliditas non fortis cum pauca stipticitate. Dias. capitulo ð croco. Crocus vtilis est medicine vsui: sed melior est crocus coricius: ꝗ fuerit recēs ⁊ odoris boni: ⁊ colore vtilis: ⁊ modice subalbid9 ⁊ oblongus nō fragilis sed plenus: cuius tactu inficitur manus: ⁊ qui nō habet odorem acutum. ꝗ ista non habuerit signa: vetus est aut infusus. Secundus est qui ex mōte olympo: ⁊ lycia: ⁊ ex cētorino qui ex locis sicilie defertur. sed hi omnes preter coriciū laxe virtutis sunt: ꝗ̄uis succo abundēt quem maxime inficere necesse est. inuenitur autē in italia qui etiā facit ad leuia medicamenta. Coricius autem adulteratur admixto croco: magnete: vel spuma argenti: vel molipdena cum pondē.

Auic. libro secundo capitulo de croco. Crocus melior est recens boni odoris subtilis odoris: super cuius pilos est paruꝫ albedinis non plurimū. Crocus sanus non velociter tingēs nō inuiscatur neqꝫ frangitur. ca. est ī secundo: sic. in primo: est stipticus: resolutiuus: digestiuus: ꝓpter illud qð in eo est de stipticitate ⁊ glutinatiu9. ⁊ eius caliditas est fortior stipticitate ipsius. ⁊ eius oleum est calefactiuum. Posse. Sera. auctori. Rasis fuit mulier quedam que laborauit aliquibus diebus in partu: ⁊ dedi sibi in potu ʒ. ij. croci: ⁊ pepit statiꝫ. ⁊ expertus fui hoc semper: ⁊ semper fuit ita postea ⁊ crocus inebriat inebriatione forti. ⁊ quādo ponitur in vino letificat adeo donec faciat insaniam excellenti leticia. ⁊ digerit cibum. ⁊ confortat stomachum sua ponticitate. ⁊ fortificat epar. ⁊ non laudatur cerebro. au ert appetitum cibi. ⁊ ꝓuocat vrinam. ⁊ meliorat colorem. Dias. virtus croci est digestibilis: ⁊ malagmatica: ⁊ stiptica: ⁊ diuretica. ⁊ cum dulcore bibitus digestionem prestat. rheuma oculoꝝ iunct9 et superiunctus compescit. mixtus lacti mulieris potionibus etiaꝫ intraneoꝝ facit. cataplasmatibus necesse miscetur. matrici ⁊ ano vtilis est. ventreꝫ stimulat. tumores sedat. dolorē auriū mitigat. Aliqui dicunt ei9 bibitas ʒ. iij. venenosas esse. ⁊ vt facilius teratur debet in sole poni: ⁊ cum siccauerit remouetur ⁊ ponitur in vmbra: ⁊ si sol pro tempore nō est in testa eum calefac. Radix eius cum passo potui sumpta vrinam mouet. Est enim virtutis mictualis atqꝫ minus redarguentis: quapropter lachrymis fluentibus ab oculis vel auribus: ⁊ similibus fluxibus cum lacte coueni. miscetur etiam collyrijs ⁊ auricularibus medicaminibus: vel in ore constitutis similibus causis. est etiaꝫ prohibēs violentie vexationem: quam greci crapulam vocant. gustu linguam submordet. ⁊ saliuaꝫ diu multumqꝫ inficit. Calefacit auteꝫ nimis: ⁊ desiccat mediocriter. Et ideo ad digerendum aliqueꝫ habet sensum ⁊ modice stipticum: mitigans omnem dolorem collyrijs vel antidotis mixtum. Hec eadeꝫ dicit Serapion de mēte Dia. licet per alia verba Et idem Serapi. fit medicina que dicitur crocomagma: que fit cum oleo facto ex croco: quando teruntur species aromatice: ⁊ fiunt inde trocisci. ⁊ melius ex eo est habens odorem bonuꝫ. ⁊ est in ea de mirrha temperate. ⁊ est graue subnigrum habens in se non lignum. ⁊ quādo dissoluitur est color eius similis colori croci multum. ⁊ est leue. et est in eo amaritudo. ⁊ tingit dentes ⁊ linguam forti tinctura. Et illud quod fertur de syria est sicut dixi. Et virtus eius est: quia ipsuꝫ abstergit obscuritatem visus. ⁊ prouocat vrinam. ⁊ calefacit ⁊ maturat. ⁊ ipsuꝫ assimilatur croco assimilatione pauca: quia in eo est de virtute eius. Et idem auctoritate Humayn in de tyriaca. aqua croci prouocat vrinam. calefacit ⁊ maturat. ⁊ crocus facit accelerationem partus. ⁊ corroborat multum animam. ⁊ de proprietate eius est ꝙ diminuit appetitum cibi. ⁊ replet cerebrum. ⁊ obtenebrat visum ⁊ sensus ⁊ aufert acetositatem que est propter appetituꝫ in stomacho illam precipue que facit appetitum. Et idem auctoritate Constātini: proprietas croci est ꝙ letificat adeo ꝙ occidit nimietas eius ⁊ quantitas ipsius ad hoc sufficiens est. ʒ. iij.

Auic. potus ipsius colorem efficit bonum. Resoluit apostemata. ⁊ linitur ex eo herisipilla. facit sodam. ⁊ ipse nocet capiti. ⁊ bibitur cum rob ad ebrietatem. ⁊ est faciens somnum ⁊ obtenebrat sensus. ⁊ confert apostemati calido in aure. Abstergit visum. ⁊ prohibet fluxuꝫ ad ipsum. ⁊ valet ad pannum. ⁊ fit ex eo alcohol ad varietatem acquisitam in egritudinibus. Confortat cor. est letificatiuus. odorat ipsum pleureticus et freneticus vt dormiat: ⁊ proprie eius oleum. ⁊ facit anhelitum facilem. ⁊ confortat instrumenta anhelitus. ipse quoqꝫ facit nauseam. ⁊ deijcit appetitum propterea ꝙ oppositus est acetositati que est in stomacho: sed ipse confortat stomachum ꝓpter illud quod in ipso est de caliditate et preparatione et stipticitate. Et dixerunt quidam ꝙ

crocus est bonus spleni. excitat coitum. & prouocat vrinam. & confert duriciei matricis: & eius cōcōstrictioni: & vlceribus fraudulentis: in ipsa tamē administrat̄ cū fauo: aut cū medulla cū duplo ipius de allio. quidā dixerunt q̄ ipsum in potu dederunt ad ꝓlixū partū: & factus est partus statim & dr̄ q̄ aurei. iij. de ipso interficiunt letificando. loco eius ponit̄ de costo equale pondus ipsius: & d̄ spica quartū ponderis eius: & pondus ipsi⁹ de corticibus cassie lignee. Et idē quarta fen. cañ. p̄ c.° z.° ait q̄ ducit medicinas ad cor. Et idē de virib⁹ cordis ait q̄ cōfortat cor. Rabi moyses ca.° de croco ait q̄ auget appetitū coitus. Isaac in viatico ca.° d̄ emigranea ait q̄ fit emplastrū ex croco gūmi arabico euforbio & mirrha equaliter distempatis cū albumine oui cōtra emigraneā. Pau. ca.° de podagra. Recipe crocū cū vitello ouoꝝ & oleū rosarū & aquā rosaꝝ: & misceāt̄: & cū pēna vngat̄ loc⁹ podagre ex eo actu frigido.

Iameti. ē herba q̄ vocat̄ ꝑucca: l' herba tremula.
Iameni idē qd̄ supra. Iamen idē qd̄ sup̄.
Iamsemin. i. sambacus. Ianiar. i. costus.
Ianairin idē qd̄ supra. Iancipac. i. enula.
Ianerd suffrig .i. ad impinguandū.
Ianerdi idē qd̄ supra.
Ianeidon .i. cymbalaria.
Ianeto. i. fassada. Iamus. i. bubalus.
Iamon. i. opoponax. Iantin. i. tapsia.
Iantiflas. i. flos vue vitis agrestis.
Iantir .i. opoponax.
Iantifilon .i. filius ante patrē.
Ianum. i. tapsia. Iamumi idē qd̄ sup̄
Iantum idē quod supra.

Cap. 370.

Iaquintus est nomen equiuocū ad lapidē & florē & ad herbā que sic noīatur: & ē herba ſm Dias. habens florē purpureū & radicē similem bulbo: & vocat̄ alio noīe herba puerilis. traxit aūt nomen a puero quodā nobili qui in salicibus inter purpureos flores repertus est interfectus: deditq̄ nomen herbe puer funeris casu.

Gal. vij. sim. phar. ca.° Iaquintus ſm translatione grecā. Iaquinti radix bulbo vniformis existens: gradus est primi quidē in siccando aūt: secundi in infrigidando iam cōplete: aut tertio incipiente. impubē l itaq̄ credita est custodire infantes in vino cataplasmata. fructus vō eius remisse abstergit: & stipticat. & ꝓpterea dat̄ diureticis cū vino: siccans quidē in tertio gradu: caliditatis vō & frigiditatis in medio consistens.

Iarrand .i. fassafa.
Iarsamos .i. xilobalsamū.
Iartamon. i. poliū. Iarxalion. i. bdelliū
Iarin. i. erugo campane vel viride eris.
Iaried. i. semen fassafe: & est fassafa.
Iarius .i. flos rorismarini.
Iarus pes vituli herba aarō idē: p̄ q̄. l. l. Aaron.
Iarfluminis. i. planta siſis nenufaro: & est submersa cū aqua: ex aqua paꝝ apparet: est stiptica frigida: cōueniens est vlceribus fraudulentis & pruritui. Paulus in ꝓprio capitulo.

Iasas. i. bō stans oculis aptis nō mouens eos.
Iascas idē qd̄ supra. Iasis. i. sanitas.
Iasir .i. semen iunci.
Iasiri idē qd̄ supra Iasimin⁹. i. iesimini
Iatemon .i. camomilla.
Iatrena .i. medicina.
Iatrema idem quod supra.
Iatis .i. dragantum.
Iatisi .i. medicina vl' sāitas
Iatricos .i. medicinalis.
Iatria .i. medela.
Icardiū. i. inferior ps vel pediculū cuiuslibet rei.
Icardum idem qd̄ supra.
Idam .i. pulmentum.
Idaros .i. aquaticus.
Idarios idem quod supra.
Ibausis .i. opoponax.
Ibausir idem qd̄ supra.
Ilkalkadis .i. calcantum.
Illafeos. i. bardana: que & lappa maior dr̄. h̄ vocabulū ponit̄ in antidatario virili in mitridato.
Ilsaron .i. enula.
Imar .i. cerefolium.
Inantū. i. flos lambrusce: & est flos vitis agrestis.
Inditis idem qd̄ supra.
Iandanicū ferrū. i. indū ab india dictum.
Indrargiros .i. argentū viuū.

Cap. 371.

Infaricon ara. gre. hypericū vel biumi vel atricū: latine hypericon vl' scopa r̄gia.

Sera. libro aggre. capitulo infaricon. sunt q̄dam qui nominant kamepiteos propter similitudinem quam habet secū in odore resine pini. nam piteos idest pinus: & arbustū est qd̄ idoneum est ad accendendum ignem sicut ligna. & habet folia similia rute. & longitudo eius est circiter palmum. & color eius est vergens ad rubedinem. & habet florem subtilem album similem flori cheiri albo: & semen eius in cortice longū & rotundum. & magnitudo seminis est in quantitate seminis ordei cum odore resine pini. Nascitur locl asperis & domesticis. & vsus ei⁹ est q̄ administratur sicut est: ita q̄ non sumus contenti seīe solo.

Gal. viij. sim. phar. capitulo hypericum secū dum translationem arabi. hypericū calefacit & siccat subtilium partium existens.

Dias. capitulo hypericum. est herba colore subrufa: folia sīl'ia rute hñs: & florem tenuem flori viole similem: & semen nigrum in forma ordei: odoris resine. vires habet acriter stringentes & mictuales. Paulus capitulo de hypericon. calidū est & siccū in tertio gradu.

Posse. Gal. menstrua & vrinas prouocat. oportet autem totum ad hoc assumere: & non solum semen: sed ēt fructū: sꝫ cū folijs applicatū viride sit ad cicatricē ducē pōt oīa vlcera q̄ adustiōe fcā ignis. siccū

vo si apposueris sanabis et lassa et putrida vlcera. Quidā vo et sciaticis bibē id dant puluerizatuz et siccatū. et qñ fit nascale cū eo ꝓuocat menstrua. et qñ bibit̄ ꝓuocat vrinā. et si bibit̄ ex semine eius cū vino curat quartanā. et qñ bibit̄ eodē mō. lx. dieb⁹ cōtinuis curat sciaticā. et qñ fit emplastrū cū folijs eius et semine curat cōbustionē ignis. **Dias.** hypericū vrinam potatū ꝓuocat et ventrē stringit. Itē folia et succus eius medet̄ dysenterie: et sanguinis effusioni. radicē etiam curat herba fomento imposita et cōbusta sanat. hec cauda caballia dr̄ ab aliq̄b⁹: et desiccatiua est fortiter sine mordicatōe. ad plagas aūt magnas cataplasmatib⁹ imposita vtilis est. et glutinat neruos incisos. facit et ad eos qui sanguinē vomūt. et ad fluxū sanguinis mulierū: et ad dysentericos: et diariam: et ad oē rheuma ventris fortissimū adiutoriuz est: si ipa herba cū aqua aut cū vino bibat̄. succus autē eius ad fluxū sanguinis de naribus: et fluxū vētris cū vino austero potui dat̄: febrientib⁹ cū aq̄. Paulus: vrinā ꝓuocat. epar et renes mundificat. femorū dolores curat. vulnera desiccat. venenū supat. cataplasmatibus celeriter vulnera sanat.

Imair .i. sicomorus.
Inractus .i. mire mitigatiuuz.
Insana herba .i. iusquiamus.
Intrago .i. paritaria.
Ipax .i. viscum.
Iranotitis .i. dormire facientibus cantilena.
Isacesis .i. siler.
Isatis .i. aluta alupision vel pison q̄ tinctores vtūtur: folia silia plantagini: et est herba qua tingitur blauetum: et vocatur blauum.
Iscas .i. ficus sicce.
Iscades idē qđ supra.
Iscabas idē qđ sup.
Iscara .i. matrix mulieris.
Itas .i. viscum.
Itbaida .i. poliū minus.
Itramib⁹ .i. vestib⁹.
Iealion .i. matris siluia.
Ieafidon .i. vmbilic⁹ veneris.
Iean .i. epatica.
Ieum .i. nux.
Ieumbaue .i. nux muscata.
Ieum caligeuc .i. nux auellana.
Ieum methel .i. nux methel.
Ieum alkey .i. nux vomica.
Ieumal .i. prassiū.
Ieuers .i. panicum.
Ieubuers idem quod supra.
Ieusir vel iensir .i. opoponax.
Iebaron .i. barba iouis.
Iebacion idē qđ supra.
Iebasoli .i. litinm.
Iebasion .i. melon indus.
Iemeri .i. flos mali granati siluestris.
Iemarion idem quod supra.
Ieran .i. crista galli.
Ieranan idem quod supra.
Ierame .i. artemisie radix.
Iera .i. sacra inde hiera pigra .i. sacra amara.
Ierax .i. austur vel ancipit̄
Ierad .i. locusta.
Ieramia .i. radix artemisie.
Ierobotana .i. sacra: et est herba que vocat̄ centrū galli: vel herbēa: et scribit̄ p. g. p q̄ l. l. gerobotanū
Ierir .i. eruca.
Iergir idē qđ supra
Iernisesum .i. vua lupina.
Ierodbe .i. panis valde moll̄.
Ierobulbum .i. bulbus agrestis.
Ierobalni .i. iudaica
Iesar .i. vua vulpis.
Iescar .i. cū hō stat oculis aptis et nō mouet eos.
Ierain .i. cretamus marin⁹.
Ierainon idem quod supra.
Ietablon .i. prassium.
Ietarac ē nomē generale oiuz. vij. spēz titimalli.
Ietena est spēs lacticinij famosi et mortiferi.
Ietua ē nomē generale omniū specierū titimalli. quas Dias. describit q̄uis Io. Sera. vij. ca. de laxatiuis simplicib⁹ dicat q est species mezereon.
Iegac .i. baucia vel daucus agrestis.
Iegari idem quod supra.
Ieberne .i. mandragora.

Cap. 372.

Ieblech ara. gre. cussus: latine volubilis. **Io. mes.** ca. de volubili. volubilis plures sunt species. vna est que dr̄ funis arborū: cuius flos est albus: et est sicut tuba: et hȝ lac: et vocat̄ volubilis magna. et est alia cuius rami repunt super terrā et super ramos plantarū: que folia et flores hȝ minores et dr̄ volubilis parua. Et est alia species eius hñs folia subalbida et lanuginosa: et hȝ lac. et est species alia aspa habens folia sicut sunt folia citrulli: cui⁹ flos est sicut ampulle adherentes: et vocatur lupulus. et est quarta species eius: cuius radix est sicut fescirelin et magis grossa: imo est grossitudo eius in modum cucurbite maioris. et eius stipites eleuantur super radicē suā circiter cubitos duos. et folia eius sunt stricta parua in modū sagitte alate: que ex leui causa fluunt: et habet lac: et vocat̄ dominus lacticiniorum. Et ex ea fit scamonea: qđ inuenies in l. l. scamonea. Melior duarū specierū primarum est magna habens folia in modum sagitte alate. melior est que oritur in locis tēperatis remotis ab excessu. Inquit Dias. magna est equalis declinat tamen ad caliditatem. et est sic. in secūdo. et est resolutiua: maturatiua: aperitiua: abstersiua et solutiua. lanuginosa vo ca. est in excessu vlceratiua et incisiua. Sagittalis vo cal. est et sic. in secūdo gradu. Et dixit Gal. in principio tertij. lac vo eius in fine tertij: et est acris vlceratiua. et eius acrimonia non est in vehementia lacticinij maioris. et ē in qualibet eius parte plante acuitas: et serositas: sed plus ī lacte ipsius. et est in ea abstersio et resolutio et ista est scamonea. lupulus vo est equalis ad frigiditatem declinans. et dicit̄ q est in principio primi: et est verius. est aūt sedatiuus dolorū calidorū extinctiuus inflammationuz: et lenitiuus. Rectificatio magna aperit orificia venarum: propter qđ miscendum est ei aliquid ex draganto et mastice: et rectius qđ vigorat operationē eius est aqua casci cū spica et mastice. Et sagittali aūt non ꝓpinat̄ ad soluenduz nisi coagulum eius: et est scamonea

lanuginosa vero prius vitanda est: solutione eniz educit sanguinē: Posse. Lanuginosa educit excoriando. lupulus vo aspera educit de cholera citrina rem aliquā et mundificat sanguinē ab ea: et clarificat ipm et sedat inflāmationē eius. et affert ei iuvamentum magnū. infusio ipsius in aqua casei: et syrupus eius removet ictericiā et aquā: parum vtunt administratione eius medici tpis nostri cuz sit medicina bona. Et ipsa quidē et succus eius cū sanich ordei sedat dolorē capitis ca. et convenit calefactōi stomachi et epatis. et syrupus eius convenit febrib' cholericis et sanguineis. Magna vo solutione educit cholerā adustam cū facilitate. et aperit opilationē epatis et meseraicarum. et convenit ictericie cū succo apij et endivie: aut cū aqua casei. et cōvenit apostemati epatis cal. extrinseco: et pprie cū sanich et oleo rosato et aceto. et sedat sodam antiquā: et pprie cū oleo rosarum aut camomille. et succus ei' est ex eis que sanant vlcera in aure. et ē ex medicinis pectoris et pulmonis mundificantia a superfluitatibus. et convenit asmati valde. et convenit fe. longi tpis: et pprie fe. opilationū: et eis quarum materia ē cholera citrina. ex radice vo sagittalis fit emplastrū et oleo rosarum aut camomille: et sedat sodā frigidam antiquaz. et curat emigraneā. Dosis potio magne in decoctione est circiter. ℥. iiij. Lupuli vo infusionis in aqua casei potio est libra. i.

Jelanebin	.i. mel rosatum.
Jelaniabin	idē qd supra.
Jelnarum	.i. balaustia.
Jenari	idem quod supra.
Jebernari	idem quod supra.
Jebmenari	idem quod supra.

Cap. 373.

Jelessem. vel iesse ara. gre. et latine balsamus. Sciendū q balsamus dicitur arbor balsami. Balsamū vo dr oleum vel gūmi qd meli' est dicere: nā non est oleum vere: qd pbatur multis exemplis. primo eo q videmus adherē labijs vulnerum: et facile de panno eo infecto lavatur. similiter Dias. dicit q in aqua iniectū petit fūdū postmodum dissolvitur: et totam aquā albā facit: et ppterea vocat ipsum lachrymū. et grece dr opobalsamū: nam est lachrymus velut lac. et similiter opifico vocatur lac ficulnee ab ipso Dias. et opiū qd est lac similiter dicit ab opes. hec omnia oleo nō conveniūt. vnde lignū eius vocatur xilobalsamū: et grece dr iarsamos aut belessem. et fructus vocatur carpobalsamū: quia carissimū ē: vel a carpos qd est fructus. Multis modis sophisticatur. qdaz vendunt terbentinam pro opobalsamo. quidā admiscent parum balsami terbentine: et ita habet odorem balsami et similitudinē. Alij accipiunt succuz lemoncelli: vel foliorum citri: et admiscent terbentine: et addito croco orientali. Alij admiscent oleū nardinū terbentine. quidam dicunt q sic cognoscit: q si ponat in stili ferrei puncto accēditur et ardet: et silr etiam terbentina. Dias. dicit q coagulat lac: et ipz descendit ad fūdū. Alij dicunt q pannus subtilissimus opobalsamo madefactus et ablutus si in nulla parte remanet infectus purum est opobalsamū. sz sm vitatē est sic eligendū purum opobalsamū: q est citrinū et mltū clarum. discernit aūt sophisticatū sic: si cū stilo ponatur suaviter i superiori parte aque ibi remanet si in fundo similiter. et est etiam alia pbatio posita aque in aliquo vase in illa aqua ponat opobalsamū: postea moveatur cū aliquo ligno si sit sophisticū vel terbentinatū turbatur: si sit purum non turbatur. Alia pbatio: ablue manus tuas ppter: postea pone aquā mundissimaz in vase argenteo vel alio vase: postea pone opobalsamuz in panno mundissimo et subtili: ponderato tū pri' balsamo postea ablue in vase illo: qd est purum ad vnā partē congregabitur velut argentū vivum: et si aliquid gūmi ibi nō fuerit pānus nō inficit: sed est eius pōderis cuius prius fuit. Alia pbatio: ponderet pri' opobalsamū ponderabit in triplo vel duplo pondere plus q terbentina: et cōstat esse sophisticatū. dicunt etiam aliqui q si ponat in vola manus penetrat volam: qd falsum est: sed si ponatur paruz in palato cerebrū ita calefacit q videt succendi. virtutē hz dissolutivam: conservativam: et attractivā.

Sera. li° aggre. ca° ielessem. Jelessem. i. balsamus. magnitudo arboris eius ē sicut magnitudo arboris grani viridis: et sicut arboris cates. et hz folia silia folijs rute: nisi quia sūt albiora: et est in regione iudee versus occidentem. et diversificatur in longitudine et brevitate et gracilitate et grossitudine. et est quidē subtile simile capillis qd invenitur in arbore balsami: et noīat balsciton: et ita noīat: q est viride. lignū vo eius dicitur xilobalsamū: et semen carpobalsamū: et gūmi eius vel oleū lac: vel succus eius opobalsamū. colligitur aūt opobalsamū in diebus canicularibus. Nam vulnerant rami: et stipites hui' arboris in pluribus locis cū instrumēto ferreo: qd egredit ab eis est parum. sūma vo eius qd colligit ex eo omni anno est. xl. vsq ad. l. rotulorum: et venditur in loco vbi nascitur pro duplo pondere eius ex auro. Meli' aūt ex eo est novū fortis odoris: nihil hñs acetosi. calefacit et desiccat in 3° gradu. Dias. ca° de balsamo Balsamus arbor est silis litij. Et in eodē statu aut piracāton: folia hz silia rute: sz paulo albiora: et sp viridia existentia: flores nō caducos hñs. nascit solū in īdia curtib' vel locis humidis. est eīz arbor tenera et aspa oblonga: stipitē hñs similē viti. arbor dr balsamus: lignū xilobalsamū: semē carpobalsamū: lac vo vel succus balsamū. hic vo fruct' optimus ē q est recens atq vehemens odore sincer': seren' levis: mordēs: atq mediocriter linguā redarguēs. Adulterat aūt cyprino oleo: aut letiscino: aut balsamino: sive myrtino: vel melle mixto: qd leviter probatur: quia aqua in qua dū missum fuerit oleūm supernatans balsamū fundū petens est balsamū purum: vestem non maculat superaspersum: cui' tanta vis eē dr: vt si sol incāduerit i manu teneri ñ possit. ptēa arbor nimis ē ca. et sic. extenuās

succus aūt subtilior est virtute ꝛ calidus. semen si
milis est virtutis. opobalsamuz quod appellatur
lachrymū est arboris: que est similis malo grana
to vel litio ramosa ramis tenuib⁹ ꝛ exalbidis: ī in
dia tantūmō crescit. Aliqui tñ dicunt ꝛ in iudea
nasci. fructū hʒ q̄i obrotundū cōtra mediū q̄i ven
trosuz ad capita vtraqꝫ deductū: rubicundū valō
grauē ꝛ plenum: ꝛ si frangitur simile melli est: et
si masticatur simile est piperi mordens: ꝛ suauit
redolēs: qḋ carpobalsamū dr̄. hui⁹ aūt arboris la
chrymuz colligit diebus canicularibus: ꝯm alios
verno tpe autūno. Inciditur aūt truncus hui⁹ ar
boris per loca ꝛ ramuli ipsius: ꝛ sic supponuntur
vasa que lachrymū fluēs recipiant: cuius est opti
mū recens sincez ꝛ exalbidū: ꝛ odore acutū: ꝛ nō
acidastrū: leuiter linguā submordens. sequēs ē co
lore subruffum: ꝛ q̄i gluctinosuz. tertiū est tenuiuz
partiū valde: ꝛ plucidū. omne aūt balsamū qḋ ve
tustatē recipit: fit rubeū ꝛ resinatū ꝛ siccū. Qḋ au
tē optimū est sincez ē. qḋqꝫ ī aq̄ mūda stillatū nō
ꝓtinus diffunditur: sʒ magis desidet: ꝛ postmodū
totā aquā albidā facit: ꝛ lactū admixtū illud in ca
seum stringit vt coagulū. qḋ enī sincez nō ē in su
mo aque diffunditur: ꝛ supnatat: ꝛ vt oleū q̄i stil
lam ostendit. Nā vires hʒ aliquatenus acriores: q̄
viscide ꝛ calefacere ꝛ relaxare efficaciter possunt.
siccant etiā in secundo gradu. Est aūt leptomeris
hoc est extenuatoriā partē habens. Est aūt eligen
dū nō vetus: sed odore fortius nō subacidū: sʒ gu
stu suaue ꝛ mordax ꝛ stipticū: sed diuersimode a
dulteratur. ꝓbatio eius talis est: pāno lineo instil
latur: qui pannus postq̄ȝ lauatur facile exit ꝛ nul
lam facit maculā: nā si adulteratū fuerit hec ꝓba
tio minime inueniri pōt. Itē mundū lac caprinuz
coagulat: ꝛ si multo tpe seruatū fuerit extermina
bitur ꝯm di **Gal.** vi. sim. phar. cap° de balsa
cta aliquoz. mo. Balsamus parua plā
ta est minor duobus cubitis: oritur tñ ꝓpe egyptū
in terra ali: ab egyptijs q̄dē nunc vocata byliūpi:
que ab antiquis vocatur bylimpolis. Etenī sic se
habebat egypti condictio: tpe autūnali delabātur
ferro inferiores partes hui⁹ plante ꝛ emanabat ꝑ
eas liquor quē penitus est videre similē oleo: qḋ
ꝛ balsanelmini nūcupatr̄. qḋ āt ex liq̄re colligeba
tur reconditū in vasis residebat. ꝛ qui quidē sup
natabat erat albus ꝛ subtiliū partiū: necnon ꝛ vti
lissimū: ꝛ auro preciosius. mediū vō subcitrinū: et
per oīa diminutū a supernatante. quidā aūt expe
riuntur hoc in eo ꝙ ꝓpter ipsum candet ferrum
vnctū: ꝛ in igne positū. h aūt cāphoreleo. i. oleo ḋ
cāphora ꝛ alijs inest. alij vō in hoc ꝙ supernatat:
sed nō subsidet: sed hoc etiā inest alijs oleagineis
substantijs. In quo aūt vtrūqꝫ occurrit. s. vt ferrū
candescat per ipsum: ꝛ aqua resideat est īpermi
xtū. Adhuc quoqꝫ sciendū est ꝙ recens supnatat
aque: ꝛ tunc sumit ipsius experientia per pannuz
infusum ꝛ suspensum: descendit enim totum neq̄
q̄ȝ tingens ipsum: sed solum odorē illis referens.
Cūqꝫ adulteratū nō est vtile multis passionib⁹ est
balsamus desiccat ꝛ calefacit ꝯm tertij gradus ab

stantiā. Est aūt subtiliū partiū tanq̄ȝ aromatizans
ꝛ ipsius vere liquor magis subtiliū partiū virtut[e]
est q̄ȝ semen ipsum. foliuz aūt nō tantū est calidū
inq̄ntum opinantur aliqui ex partiuz subtilitate ḋ
cepti. fructus aūt ei similis est quidem ꝯm genus
virtutis: deficit aūt multū ī partiū subtilitate. Pli
nius capitulo de balsamo. Balsami arbor in iu
dea inter terminos. xx. iugerum erat: postea autez
cū eadem regione ro[mani] potiti sunt: ꝛ latissimis
collibus propagata est [fo]lia eius similis viti fo
lia similia rute: sed albidiora: sempqꝫ virentia: li
gnū eius xilobalsamū dicit: fructus siue semē car
pobalsamū: lac siue succus opobalsamū vocatur:
eo ꝙ lignum eius ferreis vngulis percussum per
cauernas guttatim distillat. Cuius gutta adultera
tur admixto cyprino oleo vel melle. sed sincez ꝓ
batur a melle si lac coagulauerit ab oleo si instilla
tum aque aut mixtum nō facile fuerit resolutum.
preterea si veste puro balsamo tacta ꝛ lota ꝛ non
fuerit maculata sincez est. Adulteratū quidē ne
qꝫ cum lac coag[ulat] [sed] vt oleum aque supernatat:
ꝛ vestem macula[t]. [B]alsamū aūt si purum fuerit
tantam vim habet: vt si sol incanduerit sustineri
in manu **Auic.** libro secūdo capitulo ḋ bal
nō possit. samo. Balsamus est arbor
egyptia nascens in loco qui dicit oculus solis tan
tū: cuius folia ꝛ odor rute similant: sed tñ ipsa de
clinat ad albedinē. ꝛ eius statura est statura arbo
ris visci. ꝛ eius quidem oleum est melius semine
ipsius. ꝛ semen fortius ligno ipsius in omnib⁹ mo
dis. eius vō oleum sumat ita vt incidat cuȝ ferro
post ortum ascerahe: ꝛ aggreget qḋ de incisioni
bus resudat cū cotto: ꝛ neqꝫ pertransit in anno qḋ
est inter. l. vsqꝫ ad. lx. libras. Experientia olei ipsi⁹
est congelatio lactis statim cū super ipsum distil
latur: ꝛ permixtio eius cū aqua: ꝛ inspissatio ipsi⁹
ꝛ conseruatio sue soliditatis in aqua: ꝛ ablutio ei⁹
a toto ꝛ subtilitas odoris eius. Adulteratur autē
cum oleo de pino: ꝛ oleo de mastice: ꝛ cera disso
lutis in oleo de alcanna. ꝛ quod ex eo melius est:
est recens. grossum autem ꝛ vetus non habet vir
tutem eius. lignum est ca. ꝛ siccū in secundo. semē
ipsius calidius eo parum. ꝛ oleum eius est calidi
us vtrisqꝫ. ꝛ est in principio tertij ca. ꝛ non est ipo
de calefactione **Posse.** opobalsami. d. i.
quod estimant. datus cum vino
superfluitates matricis mundificat: fetuȝ mortuū
educit: ꝛ menstrua prouocat: bombace intincta: et
supposita conuenit ad dissuriam: ꝛ stranguriam:
ꝛ lapidē vesice. si etiā fuerit opilatō ex frigido hu
more detr̄ cū vino: vel virga pri⁹ madefacta ex aq̄
calida erecta inflata īijciat cū oleo muscellino vl
nardino. ꝯtra dolorē iliacū vel stomachi frigidū
det opobalsamū modicū cū vino tepido. Contra
oēs passiones capitis venientes ex frigiditate det
cū appropato aliq̄ passioni cōueniēte. Cōtra cica
trices remouēdas madefiat cera cū opobalsamo
ꝛ ponāt s cicatrices p. x. dies: q: cū cera pōt tādiu
fuari: ꝛ sic p. xl. fiet si fuerit necesse. Cōtra q̄rtanā
ꝛ quotidianā fcā p⁹ purgatōe det cū vino. Cōtra

tinnitum aurium ex humiditate par instillet. Cōtra dolorem dentium ex parte dolenti aliqūtulū i aurē distillet. Corpa mortuorū incorrupta ↄ̄ſuat: q: q̄ntū dissoluit tantū cōsumit. **Sera.** anc. Sal. opiū balsami est bonū. z substātia eius est subtilis. z virtus eius est que calefacit z desiccat in secundo gradu. balsamū quoq; ē subtilioris virtutis q̄ȝ arbor. granū vero eius est maioris subtilitatis q̄ȝ oleū. Idē auc. Dias. virtus balsami est que abstergit tenebrositatē visus. z aufert frigiditatē matricis qn̄ fit nascale cū eo cū cera et oleo: z expellit secundinā z fetuȝ. z qn̄ fit inunctio cū eo ꝓhibet rigorē: z mundificat vlcera sordida. z qn̄ bibit̄ ꝓuocat vrinā. z est bonū asmati. z quādo bibit̄ cū lacte est bonū illi q bibit toxicū: z quē momordit aliqd aial venenosū. z fortius qd est i balsamo est oleū eius: z post ipȝ granū: deinde lignū. grana vero eius qn̄ bibunt̄ cōferūt pleuresi: z apostemati ca. in pulmone: z tussi: z epilepsie: et opilationibus: z anhelosis: z nō potentibus anhelare. valet in stranguria. z lignū eius cōfert dolori matricis qn̄ fit ses sio i decoctiōe eorū. **Auic.** balsamū apit opilationes. z conuenit vlceribus grossis. mūdificat vlcera: z ꝓprie cū ireos. z extrahit fracturas ossiū. cōfert sciatice bibitū. z bibit̄ eius decoctio ꝓpter spasmū. confert vlceribus capitis. z mundificat caput ipȝ. z conuenit epilepsie: z vertigini. abstergit pannū ipȝ. z ei⁹ oleū lignū eius z ipsius semen cōferunt dolori vtrorūq; laterū. z cōuenit asmati grosso: z stricture anhelitus: z dolori pulmonis. z cōuenit semen ei⁹ peripleumonie frigide: z tussi: z similiter ipsi⁹ oleum. z ad fūmū est iuuamentū viscerū que sunt sup myrac. cōfert debilitati digestionis: z ipsius maliciā decoctio dissoluit z mundificat stomachum. z confortat epar. z confert dolori pungitiuo. z cōuenit doloribus matricis. z exsiccat humiditates ei⁹ vaporatū: z bibitū cōuenit frigori ipsi⁹. z extrahit embrionem z secundinā. z conuenit cum ex eo fit suffumigatio omnibus doloribus matricis. z ipsius decoctio aperit os matricis. z cerotū ex ipo cū oleo rosarū z cera cōuenit frigori matricis. z ē iuuamentū difficultati vrine. eius oleū aufert rigores. z resistit venenis. z cōuenit morsui vipre. z eius oleum conuenit iusquiamo cum bibitur cū lacte: z venenosis z ꝓprie scorpionibus.

Jelet elcaym .i. barba hircina.
Jelben .i. spelta.
Jelse. i. duricies palpebrarū que quando vis palpebra non eleuatur.
Jemac. i. cuscute. Jemarion. i. vsnee.
Jemacion idem quod supra.
Jemicaria .i. hierapigra.
Jemficaria idem quod supra.
Jemficiaria idem quod supra.
Jenaiton .i. filius ante patrē.
Jenaitom idem quod supra.
Jenaflos .i. polium.
Jeneta sunt electuaria que sunt boni saporis siue sint solutiua siue non.
Jeneris sunt electuaria multe amaritudinis.
Jeniar. i. prassium. Jeniban. i. cymbalaria.

Cap. 374.

Jensis ara. vel hēsir: gre. panax eraclea: latine opopōax. **Sera.** li⁹ aggre. ca⁹ Jensir auct. Dias. arbor iesir. i. opoponacis. planta in hortis z pomeriis inuenitur. z est planta hn̄s folia aspa sicut ficus nō magna z spāsa sup terrā: viridia: rotūda: z diuisa in qnq; ptes silia folijs ficus in sua silitudine. z stipes eius est longus silis stipiti galbani: albus sup quē sunt pili albi siles pulueri albo: in cuius circuitu sunt folia parua: z in summitate eius sunt capitella silia capitellis aneti: in qb⁹ sunt flores croceū colorē z habentes odorē bonū: z hȝ semen odoriferū: z hȝ radices multas egredientes ab vna radice: grauis odoris: solida: super quā est cortex grossus amari saporis. qd aūt ex semine huius plante est melius est illud qd est sup stipitē: nā illud qd repit̄ super herbā nō est tante bonitatis. z ex radicibus ei⁹ melior est illa que est alba sicca que nō ē rugosa pūgens linguaȝ qn̄ gustat̄ z odorat̄. z colligit̄ gūmi albū ab illa qd opoponax dr̄ in hunc modū: foditur terra circa radicē eius in estiuo tpe: z exter̄nūtur folia in fouea iuxta radicē: deinde vulneratur radix z stipes eius donec appareat cor eius: z tūc emanat lachrymus currens super folia: z qn̄ desiccatur accipitur z reponitur: z color gūmi ei⁹ ē albus: sed quando desiccatur fit color eius exterior crocens. z melius opoponax est amarū interius album: z exterius croceū: adherens manui: facile frangibile: qd cito dissoluitur: graueȝ habēs odorem z pinguē. illud vero qd est nigrū est malum similiter z molle: nam tale est adulteratū: sed cognoscitur. nam qn̄ ponitur in aqua z fricatur digitis dissoluitur cito si est bonum: z fit sicut vnguētum: aliud vero nō facit hoc. **Gal.** viij. sim. phar. capitulo de opoponaco secūduȝ translationē grecā. panax eraclius vel eraclea: ex hoc fit opoponacū radicibus eius z germinib⁹ abscissis. Est aūt opoponax calefaciens z molliēs et diaforans. ponitur in calefaciendo quidē in tertio gradu: in siccando aūt ex secundo. cortex vero radicis siccatiuū simul: z calefactiuū est pharmacuȝ sed minus q̄ȝ opop. ac etiā habet quid abstersiuuȝ quocirca vtimur eo ad nuda ossa: z male morigerata vlcera. sufficienter ergo omnia talia carnosat z abstergendo simul z desiccando: z nō valde fortiter calefaciendo: quibus omnibus indicat q̄ debet carnosare vt in libris terapentice methodi mōstrauimus. fructus vero eius calidus existēs menstruorum ductiuum pharmacuȝ. assueuerunt autem nescio qualiter non panacos sed panacuȝ nominare hanc herbaȝ. Plinius capitulo de opoponaco. opoponax est succus panacis: z cuiusdā speciei ferule cui i stipite similatur. z dicitur ab opos qd est succus z panax panacis quod est nomen illius speciei ferule: z cuius stipites ferule silant̄ coloris palearis: z eleuāt̄ super eū flores odoris bo-

ni: coloris aurei: ꝛ sunt secundum semitam floris aneti: ꝛ faciunt cultores eius incisuras paruas int̃ radicē ꝛ eleuationē dorsi eius circiter palmū mediū: ꝛ egredit̃ humiditas aurea q̄ coagulat̃: ꝛ est opoponax. **Dias.** ca.º de opoponaco. succus est herbe que panax dr̃: cuius stipes silis est in multis ferule: ꝛ nascitur locis aspis ꝛ lapidosis. Colligit̃ aūt ipe succus taliter mediȷ̃s estib⁹. terra que est circa radicē cauat̃: deīde folia ipsius sternunt̃ in gyꝝ: ꝛ sic ipa radix in oblongū ꝛ in gyrū incidit̃: ꝛ sic qḋ decidit in folia siccat̃: ꝛ mirrhe accipit colorē. Est aūt opoponax colorez croceū habens deforis: deintus albū ꝛ gustu amarū: odoris grauis: leuis: pinguis: fragilis: ꝛ citi⁹ se sepans. Niger vero ꝛ mollis inutilis est qui adulterat̃ armoniaco ꝛ cera: qui ꝓbat̃ si digitis cū aq̄ fricaueris. Nā si integer fuerit vt lac soluit̃: si nō vt viscus fiet. virtus est ei ca. malactica leptintica.

Auic. li.º 2.º ca.º de opoponaco: opoponacū est arbor que nō eleuat̃ a terra: ꝛ simi lant̃ ipsius folia folijs ficus: ꝛ sunt vehementis viriditatis rubea: incisas habētia partes: rotunda: ꝛ eius crus est sicut cucumeris sup qḋ sunt pili pulueruleñti: ꝛ eius folia sunt parua valde: sup cuius extremitatē est corona similis corone aneti: ꝛ eius flos est citrinus: ꝛ folia floris sunt boni odoris: et vene ipsius sunt plurime: ramificāt̃ a radice vna grossum habentes corticē: ꝛ interius odoris ē grauitas. Eius aūt gūma extrahit̃ cū incisione sue radicis: in primis cū crus apparet: ꝛ qñ fricat̃ ē eius incisio ƀm colorē croceū. que aūt huic speciei silr̃ numerat̃ de spēb⁹ opoponacis: sȝ crus ad min⁹ eleuat̃ cubito vno: deinde ramificat̃ sicut folia feniculi: sȝ est debilius qdē in radice eius. melius ē illud qḋ est albū mordicans linguā: in quo nō ē cōtractio boni odoris. ꝛ ex fructu eius melius est illud qḋ ē s̄ crus: ꝛ t̃minū mediū. ꝛ ex gūmi ei⁹ meli⁹ ē illud qḋ ē valde amaꝝ ꝛ ītrinsec⁹ albū: ꝛ extrīsecus croceū frangibile qḋ dissoluit̃ in aqua. Nigrū vero leue est adulteratū cū armoniaco: ca. est ꝛ sic. in tertio gradu. **Posse. Sera.** auc. Gal. radix eius est medicina que desiccat ꝛ calefacit: ꝛ in hoc est melior q̄ ipȝ opoponax. Cortici aūt eius inest virtus abstersiua. cortex eius valet cōtra denudationem ossiū nudatoꝝ. ꝛ nos quidē eo vtimur in medicinis ossiū denudatoꝝ: ꝛ in medicinis vlceruȝ fraudulentoꝝ: qꝛ generant iste medicine carnes in vlceribus generatione forti: ꝛ hec medicina abstergit ꝛ desiccat: ꝛ nō calefacit calefactiōe forti: ꝛ his ꝓprie talibus egent medicine que debent generare carnē. Sȝ lac hui⁹ plante est opoponax. virtus eius est que siccat ꝛ calefacit ī tertio gradu: ꝛ mollificat ꝛ resoluit. ꝛ hoc facit qḋ est nouū: qꝛ nō potest esse pingue ꝛ mollificatiuū: nisi illud qḋ ē nouū. ꝛ hoc contingit de bdellio armoniaco ꝛ galbano. ꝛ dixit in epistola ad glauconē: qñ memorauit ei de apostemate duro qḋ erat in puero: ꝛ miscui in medicinis illius de opoponaco illḋ qḋ erat magis nouū: nā nō pōt esse pingue ꝛ mollificatiuū ex eo nisi nouū. ꝛ hoc etiā contingit de bdellio ꝛ armoniaco ꝛ galbano. Et auct. Dias. qñ dat̃ de eo ī potu cū melicrato aut vino confert rigoribus fe. periodicaꝝ: ꝛ cōcussionibus neruoꝝ: ꝛ doloribus lateꝝ: ꝛ tussi: ꝛ distillationi vrine: ꝛ scabiei vesice. Et qñ dissoluit̃ cū melle ꝛ administrat̃ prouocat menstrua: ꝛ corrūpit fetū: ꝛ resoluit inflatiōes matricis. ꝛ duricies eius qñ ponit̃ cū melle sup sciaticā cōfert dolori eius. ꝛ ingredit̃ cōfectiones medicinaꝝ oleoꝝ ꝛ vnguentoruȝ que fiunt ad podagrā: ꝛ in medicinis sode. ꝛ qñ ponit̃ super apostemata que dicunt̃ carbunculi aperit ea: ꝛ maxime cū passulis. ꝛ qñ fit emplastrū cū eo ꝛ oleo cōfert podagre. ꝛ qñ fit collyriū cū eo acuit visum. ꝛ qñ ponit̃ in corrosionibus dentiū sedat dolores eoꝝ ꝛ qñ miscet̃ cū tantūdē picis fit emplastrū conueniens ꝛ iuuatiuū multū morsui canis rabidi. Radix vero plante hui⁹ qñ abradit̃ ꝛ supponit̃ mulieri expellit fetū. ꝛ sanat vlcera antiqua. ꝛ qñ terit̃ ꝛ miscet̃ cū melle ꝛ fit emplastrū cū ea vestit carne ossa denudata. Semen eius qñ datur ī potu cū absinthio ꝓuocat menstrua. ꝛ qñ datur ī potu cū aristologia longa est cōueniens morsib⁹ venenosis. ꝛ qñ bibit̃ cū vino cōuenit suffocationib⁹ matricis. Et idē auc. Aben mesuay ꝯcit ad ea ad. q̄ iuuat armoniacū. Et dosis est a. ℥. 5. vsqꝫ ad aureū vnū. ꝛ conuenit neruis. ꝛ conuenit vlceribus quādo miscetur vnguentis. ꝛ laxat ventrem quando miscetur cū alijs medicinis. ꝛ conuenit colice que fit a frigore. ꝛ expellit vētositates grossas a corpore. ꝛ extrahit humores crudos. ꝛ resoluit dolorez iuncturaꝝ. **Auic.** Est aūt resolutiuum ventositatum lenificatiuum: abstersiuuȝ lenificat duricies ꝛ bothor. eius radix est ad medicandum ossa nuda. ꝛ cuȝ melle est conueniens vlceribus antiquis: ꝛ igni persico: ꝛ quod super ipȝ est etiam vulneribus ꝛ bothor: ꝛ ad summū omnes partes eius conferunt vlceribus fraudulentis ꝛ bibitur cū aqua ꝛ alcaratin ꝛ cū vino ꝓpter contractionez lacertoꝝ ex percussione. quidā vero dixerunt ꝙ ipsum est maluȝ nerius. ꝛ videtur ꝙ sit malum neruis sanis siue humectatis. ꝛ est conferens sciatice. ꝛ bibitur ad ipsam succus eius: ꝛ remonet lassitudinē. ꝛ conuenit dolori iuncturaruȝ omniū ꝛ podagre. more emplastri superpositum confert corrosioni dentiū cū eo impletur: ꝛ sedat dolores eorum. ꝛ conuenit sode ꝛ epilepsie: ꝛ matri infantium. acuit visum. ꝛ fit ex eo collyriuȝ. ex folijs eius fit emplastruȝ super dolores lateris. ꝛ opoponacum conuenit dolori vtrorūqꝫ laterū et tussi cum sunt frigidi. eius succus conuenit duriciei splenis more emplastri superpositum ꝛ bibitum cum aceto. ponuntur enim ex eo decez aurei in duobus vrceolis musti: ꝛ clarificatur post duos menses: ꝛ conuenit spleni valde. ꝛ mustuȝ hoc cōuenit hydropisi. lenit duriciem matricis. ꝛ conuenit guttationi vrine. ꝛ auellana vna ex eo bibit̃ cū aqua calida ad prouocandum vrinam ꝛ mēstrua ꝛ iuuat matricē frigidā. ꝛ ei⁹ fruct⁹ abūdare facit mēstrua: ꝛ ꝓpe cū absinthio. ꝛ īterfic̄ fetū: ꝛ ꝓprie

radix eius.ipsa nãq3 facit abortum supposita ꝛ bibita:ꝛ cõuenit ꝓuocationi matricis:ꝛ exterminat ventositatẽ ꝛ duriciẽ eius.ꝛ cõuenit colice:ꝛ soluẽdo educit crudũ humorẽ.ꝛ cõuenit pruritui vesice si bibit̃.cũ aqua cartami ad rigorẽ ꝛ fe. piodicas ex eo cũ pice fit emplastrũ bonũ.morsui canis rabiosi cũ aristologia ad puncturas bibitũ est tyriaca:ꝛ silr̃ eius succus.loco eius ponunt̃ ficus.et estimo ꝙ armoniacũ est ei ꝓpinquũ.

Ieran	.i.christa galli.
Ieranan	idem quod supra.
Ierania	.i.artemisia.
Ieramia	idem quod supra.

Iera.i.sacra:inde biera pigra.i.sacra amara.

Ierad	.i.locusta.
Ierax	.i.austur vel ancipit̃
Ierasiccatia	.i.biera pigra.

Ierobotana.i.sacra:ꝛ est herba que vocat̃ centrũ galli:ꝛ berbena silr̃ sic vocat̃:sed scribit̃ gerobotanũ per.g.vt apparet in ꝓpria littera.

Ierit	.i.folium.
Iergir	.i.eruca.

Cap.375.

Iergit ara.gre.euzonium:latine eruca.Eruce sũt due species:domestica ꝛ siluestris. ꝛ ambe sũt omnibꝰ note.Eruca ca.est ꝛ hu.in secundo gradu domestica minoris ẽ efficacie q̃3 siluestris.vsui medicine cõpetunt semina sicut folia.Pli.ca.º de eruca.ex ea est domestica ꝛ siluestris:ꝛ miscet̃ in condimentis in quibus carnes ꝛ pisces intingunt̃.tanta suauitas ei est vt greci euzonomia appellauerit ꝛ cetera.euzomũ vocari reperi in q̃plꝰibus locis.

Sera. li.º aggre.ca.º iergit siue iergir.Iergit i.eruca:ꝛ sunt eius due species.s. domestica ꝛ siluestris:ꝛ ambe sunt omnibus note.

Posse. eruca h3 virtutẽ cõsumendi ꝛ coitũ ad incitandũ.ad stranguriam ꝛ dissuriã ꝛ palysim valet decocta cũ carnibꝰ.Cõtra predictas puluis seminis eius cũ cepe decoq̃t̃ ꝛ detur herba ipsa decocta in vino ꝛ renibus cataplasmata libidinẽ excitat. pectini imposita vrina3 ꝓuocat.puluis seminis eius cũ melle ꝛ vino cõficitur qui cataplasmatus renibꝰ libidinẽ incitat.

Gal. de cibis:est ca.ꝛ hu.in secundo gradu: ꝛ ipsa quidẽ generat sperma:ꝛ generat ventositatẽ.ꝛ ideo facit erectionẽ virge.ꝛ dic̃ Galie.codẽ li.º ca.º de eruca fm translationẽ grecam calefacit potenter hoc olus vt neq3 solũ comedere ipsum facile si nõ mixtũ cũ folijs lactuce:sed et sperma generare creditũ est ꝛ impetus ad coitu3 excitat.doloratiuũ aũt capitis est: ꝛ magis sigs ipsum solũ comedat.S3 idẽ in.vi.de sim.medicina ca.º de agno casto.dicit ꝙ est ca.ꝛ sic.cõplexionis Nã dicit ꝙ agnus castus nõ est generatiuus spiritus vaporosi sicut eruca:q2 augmẽtaret impetum coitꝰ sicut eruca.s3 ꝓpriũ est eruce hr̃e vi3 ĩ calefaciendo ꝛ exsiccãdo:nõ tñ agno casto silr̃s est: paulo nãq3 deficit in ambobus. Nã calefactiua qdez ꝛ siccatiua est eruca. differt aũt in permixtione q̃litatis ꝛ virtutis.

Sera. auc.habix:eruca dr̃ q̃i vrtica ꝙ ignite sit virtutis: ꝛ ĩ cibo sepe sumpta veneris incendiũ moueat: cui due st̃ species.vna vsualis:ꝛ alia agrestis:que acris ẽ virtutis:vtreq3 aũt veneris cõmouent vsum. Et ide3 Sera.auc.Gal.eruca generat sperma ꝛ excitat libidinẽ:ꝛ generat ventositatẽ:ꝛ ideo facit erectõe3 virge.ꝛ si comedit̃ sola inducit dolorẽ capitis: q̃re o3 vt comedat̃ cũ ea lactuca endiuia vel portulaca.ꝛ ipsa ꝓuocat vrinã:ꝛ laxat ventrẽ:ꝛ cõfortat digestionẽ.ꝛ siluestris est fortior q̃3 sit domestica ꝛ idẽ auct.Aben.mesuay: succꝰ eruce recens quãdo administrat̃ cũ felle bouino laxat ventrẽ:ꝛ cõfortat digestiuã.ꝛ linit̃ cũ eis supra cicatrices vlcerũ:ꝛ delet eas. ꝛ qñ admiscet̃ cũ melle succus eiꝰ ꝛ semen eius cõfert lentiginibꝰ.

Dias. ca.º de eruca. Eruca multũ comesta ventrẽ stimulat.Semen eius oĩa illa facere põt:nam diureticũ est ꝛ calefactoriũ. carnes seruare ã putredine põt lacti aut aceto mixtu3 ꝛ trociscis inde factis.eruce agrestis semine multi pro synapi vtũtur.virtus est ei diuretica ꝛ viscidior.vtraq3 tamẽ vt aiunt veteres cõmouet actus venereos.

Iernisessum	.i.vua lupina.
Iesamul	.i.filipendula.
Iesamuli	idem qd̃ supra.

Iestar.i.cũ hõ stat oculis apertis ꝛ nõ mouet eos

Iese	.i.iessem.
Iesse	idem quod supra.
Ieserac	.i.vsnee.

Cap.376.

Iesemin ara.ꝛ ambach: grece lencoya:latiẽ sãbacꝰ.

Sera. li.º aggre.ca.º iesemin.ẽ plãta habens albũ flore3:ꝛ q̃dam citrinũ:ꝛ est minus ca.ꝛ sic.q̃3 albũ:ꝛ silr̃ est minus in opatione sua.ꝛ citrinus repit̃ in babylonia.Est etiã species alia ex eo cuius flos celestis ẽ coloris.Et idẽ auc.Aben mesuay:est ca.in principio tertij gradus.

Gal. vi.sim.phar.ca.º de iesemino secundũ translationẽ grecã.ambach herbe quã iesimin vocẽt semen maxime vtile est calefactiue ꝛ desiccatiue:necnõ subtiliũ partiũ virtutis est.Est aũt gustantibꝰ subamar ꝛ acre ꝛ palã qm̃ diureticũ est ꝛ diaforeticũ. erit aũt ĩ calefaciendo ꝛ siccando tertij gradus intensi. Etia3 hoc dicit in.vi.huius:ꝛ subdit in.vij.lencoya.i.ieseminũ.tota quidẽ frutex abstersiue est subtiliũ ptium virtutis.magis aũt participant ea flores:ꝛ horũ sicciores magis viridibus.

Auic. ponit tres species.s.alba citrina ꝛ purpurea ꝛ est alius sambacꝰ agrestis: õ quo leges ĩ muesũ

Posse.Sera. folia eius humida nõ sicca quando ponunt̃ sup empetiginẽ ꝛ pannũ expellunt eos ꝛ resoluũt omnẽ superfluitatẽ.ꝛ conuenit habentibus catarrũ.ꝛ inducit dolorẽ capitis illis qui sunt ca.cõplexionis.ꝛ oleũ eius est iuuatiuũ in hyeme. ꝛ si hñs ca.cõplexionẽ odoret nimiũ de ipso:timendu3 est ne faciat fluxũ sanguinis ex naribus eius. Et ide3

auc. Aben mesuay ꝯfert humiditatib⁹ ⁊ phlegma
ti salso: ⁊ senibus frigide cōplexionis. ⁊ cōfert do-
loribus qui fiunt ex phlegmate viscoso.

Ieta.i.bleta. Ietan.i.armoniacū.
Ietalion.i.perforata. Ietarac.i.ietua.
Ietasan .i.filius ante patrē.
Ietesani idem quod supra.
Ietua est nomen generale omniū septē specierū titimalli ſm ꝙ Diaſ. scribit: q̄uis Io. Sera. vij. c° de laxatiuis simplicib⁹ dicit ꝙ est spēs mezereon.
Iezar.i.baucia vel daucus agrestis.
Iezafon .i.cymbalaria.
Iezala .i.soldanella.
Ibeleuche .i.cardamomū min⁹
Ibleon .i.species mellis.
Idoma .i.tumor vel inflatio
Idens .i.menta.
Iden quid est.l.l.s[...]ch.
Igetin .i.gypsum.
Igens.i.subub. Ilexarbor.i.lecina.
Imera.i.dies.inde meracrisios.i.dies cretica.
Imbres .i.pluuie.
Inebuchos .i.ceruisia.

Cap. 377.

IAcensaria herba est facta sicut arnoglossa: ſꝫ aspera: ⁊ super terrā spansa: cuius odor est sicut odor thuris: hn̄s in costis aliqualeꝫ pilositatē ⁊ albedinē sicut enula. **Posse.** desiccat humiditatē pector̄. ⁊ cōfortat neruos. ⁊ valet ad corizam.

Indebidister .i.castoreum.
Imperiale .i.ozimū.
Internascen quid est.l.l.hec.
Interfector patris sui quid est.l.l.sathinon.
Ipericon: herba perforata: herba sancti Io. scopa regia idē: pro qua lege infaricon.
Ireos quid est lege.l.yreos.
Irbea .i.talpa.
Iseleo .i.platocyminum.
Isbeth .i.profunditates.
Issemum .i.probatū ⁊ exptuꝫ.
Isteos .i.muscus.
Istericepius .i.suffocatio m̄ricis.
Irefolium .i.salicis folium.
Irea .i.salix.
Iter genitale .i.aborsus.
Isinel planta est aromatica similis cinnamomo secundū Aui. de viribus cordis: cui⁹ folia sūt plura egredientia ab vna radice facta: sicut folia spinachie: confortat cor.
Ibiscus .i.altea.
Ibinuers.i.animal quod vocatur bellula.
Iūfaricon.i.infaricon. Icticos.i.piscis.
Ictis idem quod supra.
Ictiocolla quid est lege glucten.
Ictidion .i.pisciculus.
Ictinos .i.miluus auis.
Idismon.i.menta. Idios.i.gladiolus.
Idria.i.aquap vas. Ifflus.i.tapsia.

Igia grece est quedā cōfectio in antidotario viri li: ⁊ est dictū sanitas vel salus.
Igidion.i.fumus terre. Paulus ca° de sanie oculi quā hypopiā vocat igidiū posuit. Et Auicē. eodē: ca° allegans Paulū: ⁊ eandeꝫ scribens medicinā. vbi Paulus igidiū: ipse fumū terre posuit.
Igil.i.cimex lecti rubea: ꝓ qua.l.alcorat.
Ignida .i.vrtica.
Ignis persicus.i.sacer ignis: ⁊ est pustula corrosiua adurens faciens accidere escaram: vel sunt pustule pue rubue igneā punctionē inferentes.
Ignis falsen idem quod supra.
Ignis sacer idem quod supra.
Ignis falsenesiati idem quod supra.
Iligas.i.pes leonis vel branca leonis: ⁊ est herba sic nominata.
Ilios .i.sol.
Ilion.i.intestinum longius alijs.
Illitimos .i.drimos.
Imbromida.i.sordida. Alexander ca° de dysenteria ait: vlcera imbromidant̄.i.sordidantur.
Imbrilis.i.pluuialis. Imsalepidis.i.gypsū
Iniuba .i.conditū ⁊c̄.
Intilierinch.i.vene que sunt in labijs.
Inpice semen.i.bethonice semen.
Indistimbre.i.cū hō comedit ⁊ nō ledit eū.
Indicum quid est lege litteram nil.
Indiamen.i.illud qd̄ in aere apparet vt stella cadens. ⁊ quidam dicunt ꝙ est cometa.
Indieni idem quod supra.
Inrimon.i.sternutatoriū īstrumentuꝫ. ⁊ cōponit̄ a rimos qd̄ est naris: quia per nares imponitur.
Instita.i.funda vel quiuis laqueus cū quo possūt membra ligari.
Instimbre .i.appetitus.
Ipura.i.cauda equinna: ⁊ est herba.
Ipia.i.morsus galline: ⁊ est maior ⁊ minor. vn̄ versus. Ipia galline maior est minor ipia morsus: ꝓ qua lege anagallus.
Ippia idem quod supra.
Irinon .i.capit̄l purgatoriū
Iriana.i.lambrusca. Irise.i.yreos.
Iringus quid est lege astarution.

Cap. 378.

IRiccius la. ara. ceufud: gre. chinos uel eccinus. **Sera.** li° aggre. capitulo ceufud aucto. gal. quādo combu ritur quicūqꝫ eorum .s. marinus ⁊ terrestris fit cinis eorum abstersiu⁹ ⁊ resolutiuus: ⁊ destruit carnē supfluā: ⁊ generat carnē in vulnerib⁹. ſꝫ v̄t⁹ carnis ericij terreni est q̄ desiccat: ⁊ resoluit desiccatione forti ⁊ resolutione. ⁊ qn̄ desiccat̄ ⁊ bibit̄ conuenit leprosis: ⁊ hn̄tib⁹ cōplexionē malā corruptā ⁊ ꝯfert spasmo ⁊ egritudib⁹ r̄nū: ⁊ hydropisi carnose. Et idē auc. Diaſ. erici⁹ marin⁹ mollit vētrē: ⁊ ꝓuocat vrinā. ⁊ ē boni saporis. ⁊ cinis ei⁹ adusti ingredit̄ in medicinis ꝯ scabiē. ⁊ mundificat vlcera sordida: ⁊ diminuit carnē supfluā. ſꝫ cinis terreni qn̄ miscet̄ cū pice humida ⁊ linit̄ curat alopiciaꝫ.

t

Carnes vo eius desiccāt: et combuste cū secaniabin accepte sedant dolore renū. et cōferunt hydropisi carnose: et palysi: et elephantie. et in principio hydropisis abscindunt fluxū humoꝝ fluentiū ad viscera: et desiccant eos. epar vo ipsi⁹ et sanguis qn̄ desiccat et dat in potu cōuenit ad omnia quibus conuenit caro eius.
Iris illyrica.i.ireos. Irion.i.erismon.
Irimar.i.balaustia. Irischia.i.scia.
Ircina quid est lege hircinos.
Irsitia.i.aspera. Irliocha.i.talpa.
Ischia.i.scia. Isciades.i.sciatica.
Ischion .i.vertebrum.
Ischis.i.sanus Ischiti.i.carice.
Ischimiti.i.sepatio veniens cū cōtritione.
Iscliris.i.apā lapidatū vel melancolicū.
Issedebeg.i.cardabem. Isimirius.i.mirrha.
Issiada .i.centumnodia.
Isciti.i.carice: et latine dicunt carizi: herba est cui⁹ folia sunt cū punctis aculeis facta: sicut sunt cāna siluestris: sꝫ Gal. in dinamidijs dicit ꝙ est salix.
Iscias .i.salix.
Ististis.i.fassijs vnde infantes fassiantur.
Istiterea nigra .i.alumen scissum.
Istinis cardo .i.lentisci coma.
Istias fisagria.i.granū qḋ dr̄ stafisagria.
Istigar.i. salsa que fit ex anuidez et aqua et sale: ē sicca in fine tertij.
Istrigar idē qḋ supra. Istringnū.i.solatrū
Istidas idest vesticula vel matrix.
Isionum .i.ozimū.
Ision quid est lege cameleonbante.
Ioa.i.rannus Ioan idē qḋ supra.
Ioaleb .i.cymbalaria.
Ioalka quid est lege vsnen.
Iouzbane .i.nux muscata.
Iouzmatellum .i.nux methel.
Iouzquima vel ionzalket. .i.nux vomica.
Iouzbua .i.nux muscata.
Iouis barba.i.semperuiua minor: sꝫ falso qm̄ nō est sempuiua minor: sicut appet si leges heraalalē imo est sticados citrinum.
Iobarbda .i.polium minus.
Iobardai idem quod supra.
Iobaricon .i.centonica.
Iociner.i.epar vel iecur. Iocialion idē qḋ s.
Iodar.i.cortex sisami. Iodari.i.arsenicum
Iodaris idem quod supra.
Iohada .i.poliū montanum.
Iohas.i.vsnee. Iohasi idē qḋ sup̄.
Iohalba quid est lege vsnen.
Iomat.i.radix palme siluestris.
Iomarion idē qḋ supra. Ioma.i.rubigo.
Ionos sunt pustule rubee: et interdum albe que ī facie et naso iuuenum nascuntur.
Iontos idem quod supra.
Ion.i.iūc⁹ vel spēs ei⁹ hn̄s folia sicut hedera.
Ion.i.viola: et nō debet legi ion ita ꝙ i componatur cū o: vt dicatur io: sed dicatur ion.
Iorer.i.iouin. Ioreri idē qḋ supra

Iorelaf.i.hedera. Iorin.i.cucurbita.
Iorim idē qḋ supra. Iorisan.i.cymbalaria
Iothor.i.violaceū a ion quod est viola.
Iothoor idē qḋ supra. Ibbos.i.gibbus.
Icor.i.humor. Idor.i.aqua.
Idropissa .i.pix liquida.
Idrops.i.sudor. inde hydropisis.i.sudatio: vt ī libro de doctrina greca.
Idromel quid est.l.melicratum.
Ifon .i.cameleonta nigra
Ignotica sunt illa que faciunt somnū vel soporē.
Igrostilimū .i.sudor.
Igros.i.limpidus purus: preclarus: liquidus: madidus: humectus: humidus.
Immoicen .i.psillotrum.
Imorpone idem quod supra.
Imolopes .i.cicatrices.
Inomel.i.compositum ex vino et melle.
Inoleon.i.compositum ex vino et oleo.
Inos .i.vinum.
Inontes.i.vinū qḋ fit ex fructu vitis agrestis.
Inoris.i.ersis. Inoferol.i.vinifer⁹
Inops .i.quasi nigrum.
Inomel.i.qḋ cōponit ex vino et melle.
Intoforax .i.similax.
Ipoquistidos quid est.l.hypoquistidos.
Ipoglossos.i.lingua equi: et est herba: pro qua lege hypoglossos.
Ipomoratio.i.feniculus equinus: vel rusticus: vel agrestis.
Ipopios.i.sanies collecta in cornea oculi.
Ipopia.i. humor collectus sub oculo vel palpebris.
Ipothanos.i.equus fluuialis: et est aīal q̄drupes mai⁹ cocodrillo in nilo degens: et in terra exiens: qḋ dicūt p̄sagio nili crementū ondere. exit eīꝫ fluuiū plenus aqua: eā quoqꝫ narib⁹ eijcit eo loco vsqꝫ ad quē fluuij augmentū peruenire debet.
Iporicon .i.hypericon.
Iposelinum .i.apium agreste.
Iposeda.i.cauda equina: et est herba.
Ipopotanos.i.piscis fluuialis lege hypotamos.
Iposarca est species hydropisis.
Ipomereon est semen mandragore.
Ipomaratrum .i.feniculus agrestis
Ippofaes herba est quā ignoro: licet ipsāꝫ describat Dias.
Ippofesces est herba siłr mihi incognita.
Irmon.i.inrionon. Irmon idē qḋ sup̄.
Isopus quid est lege isopus humida.
Isopus hortensis quid est lege quod supra.
Isopi cerotum .i.succus lane ouiūꝫ.
Isophagus.i.via cibi ad stomachū: et dicitur a fagin quod est comedere.
Isopus humida quid est lege isopus humida.
Isopurus .i.pisa legumen.
Isopri agri.i.viridis. Isos.i.viscus.
Istro.i.furiosus insanus. inde istrio.
Istros.i.salix arbor. Iual.i.bdellium.
Irifon.i.viscus. Iualal.i.bdellium.
Iuas .i.scordeon.

Juelſe.i.duricies palpebre quando vix eleuatur:
Jueſcen .i.alaca maris.
Juiuba ſilueſtris.i.fidia:ꝛ eſt nabach.
Jualon.i.ceterac. Juiera.i.perſicaria.
Jubal.i.polium. Jubali idē qđ ſupra
Jubalion .i.hypericon.
Jubedi eſt cibus arabicus factus ex rizo ꝛ lacte ꝛ pinguedine multa.
Jubedu idem quod ſupra.
Jubiſilla .i.rubigo: ſ3 qñ ponitur ſine determinatione debet intelligi pro eris rubigine.
Jubiſillai idem quod ſupra.
Judaica quid eſt lege erbum.
Judac .i.poliū maius.
Judalegi eſt cibus qui fit de micis parue placēte ſup q̄s fūdit̄ pinguedo q̄ a carne aſſata defluit: q̄bus q̄nq3 herbe cocte miſcentur.
Jubedē ſūt mice q̄ fiūt de pua placēta: vt ſupra.
Judebegi idem quod ſupra.
Judebet eſt cibus qui vocat̄ rui: ꝛ ſūt mice panis ſuper quas funditur pinguedo pulloꝝ columbarum cum aſſantur.
Judebimite .i.iudebet.
Jular eſt germen palme ſilueſtris.
Julmar idem quod ſupra.
Julep.i.ſyrupus ſimplex ex ſola aqua ꝛ zucaro.
Julben eſt piſa legumen.
Julbem idem quod ſupra.
Jumaim.i.ficus fatua. Juma.i.iuncus.
Jumati ideſt radix palme ſilueſtris.
Jumalion .i.portulaca agreſtiſ
Jumen.i.ficomori fructus: ꝛ ſunt ficus fatue.
Jumes idē qđ ſupra. Jumeim idē qđ ſup̄
Juminizū.i.frumentū. Jumi.i.vſnee.
Jumij idem quod ſupra.
Jundabaauſter .i.caſtoreum.
Jundabeauſter idem quod ſupra.
Jundabeauſtari idem quod ſupra.
Junedebuſtor .i.caſtoreum.
Jundebeduſtor idē qđ ſup̄. Jundeal.i.alcanna.
Juniperus quid eſt lege babilhalach.
Junis.i.vacca iuuenis. Juncia.i.cyperum.
Juns.i.dragontea. Juraſel.i. pſilotrū.
Juraſeli idē qđ ſupra. Juſetab.i.gariofilata
Jurga.i.chryſocolla. Juſab.i.amomū.
Juſabi idē qđ ſupra. Juſtiab.i.gariofilata
Juſicap.i.cymbalaria. Juſicapi idē qđ ſup̄
Juſticium .i.luctus publicus.
Juſoip .i.armoniacum.
Juſof .i.ficus lupi.
Juſcolles quid eſt lege chryſocolla.
Juſulp.i.pſillium. Juſian.i.polium.
Juſquiamus quid eſt lege beng.
Jus.i.erugo vel flos eris: ſ3 falſo imo ē viſcolles.
Juuilia.i.qđdā conditū ſic vocatum.
Jnula campana eſt ſpecies ellenij: ꝛ vocat̄ panax
Jnus lithus .i.tartarum.
Jncubus ꝛ noīat̄ ſtrangulatio: ꝛ noīat̄ arab. albedilen ꝛ alchatum.i.egritudo in qua hō ſentit vt in ſomnū egrediat̄ fantaſma graue ſup ſe cadēs vis eius ꝛ motus: ꝛ fortaſſe p̄focat̄ pp̄ter poroꝝ oppilatiōes: ꝛ cū ab ipſo ſepat̄ excitat eā ſubito.
Jnguinaria ſm Pli.eſt herba que dr̄ artemon ꝑ bibens dolorē inguinū etiā in manu retenta.
Jngulia eſt qđdā conditū ſic noīatum.
Jnguriale naſcitur intra petras ꝛ loca aſpera.hec herba nocte tanquam ſtella in celo lucet adeo: vt eam videntes ignorātes putant fantaſma ſe videre: a paſtorib⁹ maxime vr̄: lege ꝑ ipa aſterion.
Jnmuſil eſt quedam ſpecies calamenti.
Jnquimatizare .i.infundere.
Jncuba ſoliſſega cicorea: endiuia ſilueſtris: ſpōſa ſolis idem.
Jppuris.i.hyppuris. Jruſalepidis.i.gypſū
Jrundo.i.ſanguiſſuga: pro qua lege carraf.
Jſculi quid lege caratin.
Jtuſemum .i.ſambucus.

Sequitur de. K.

Kaalab .i.iuſquiamus. Kaalabi idē qđ ſ.
Kaapion .i.vſnee.
Kaaſmes. .i.keſmes.
Kaermes. .i.grana tinctoꝝ.
Kaeri. .i.lacca.
Kaitamon eſt lachrymus arboris myrte ſimilis guſtu bromoſo: hoc maxīe thymiamatibus admiſcet̄ mirrha ꝛ ſtorace admixtis vt grati⁹ fumiget.
Kayſum .i.pumex.
Kaudarz .i.granū fenugreci.
Kaudati idem quod ſupra.
Kaudal .i.agrifolium.
Kabas.i.tinctura rubea facta ex lacca.
Kabaotil.i.granū nil. Kabar.i.capparus.
Kabelmetheld.i.auellana. Kabelion.i.hypicō
Kabeſar.i.ſiſamus. Kacabū.i. cacabum
Kaccabū qđdā eſt rupis kaccabū faciens florem rubeū qđ in medicinis nullius eſt efficacie. Eſt aliud kaccabū qđ oritur in planicie ꝛ locis pinguib⁹ ꝛ eſt ſpecies ſtringni: pro qua lege ſtringnū. ꝛ ſit'r aliud kaccabū qđ vocatur kaccabū veneris: pro q̄ l.l.nenufar.
Kaceſſia .i.kacheſſia.
Kacheſſia debet dicere ꝛ non kaceſſia: ꝛ eſt mala habitudo que precedit hydropiſim.
Kaciſial .i.enula.
Kacif .i.fungus.
Kachiros .i.ſemen ferule.
Kacule .i.cardamomū.
Kacur .i.ozimum.
Kacuri idem quod ſupra.
Kadar .i.pumex.
Kadalf .i.cyperus.
Kadalfi idem quod ſupra.
Kadea .i.volubilis.
Kadiaſtor .i.pſilotrum.
Kadil .i.litium.
Kaduſtir .i.polium.
Kaduſtiri idem quod ſupra.
Kadus .i.vas.

Kafas.i.epatica | Kafasi idez qđ sup̄.
Kafaniot | .i.anzaruta.
Kafiar serendi | .i.aspaltū iudaicum.
Kafri quid est lege nakala.
Kafril | idē qđ supra.
Kafforiasin | .i.scordeon.
Kafur.i.cāphora. | Kaffor idē qđ s̄.
Kafurach.i.bdelliū. | Kafursi.i.ceterac.
Kabaleb | .i.lenticula aque.
Kabair est species cucumeris.
Kabas almodica.i.herba similis aneto humido. ⁊ folia eius sunt sicut malua: ⁊ poma eius parua: ⁊ inuoluitur super arborē sicut volubilis.
Kakal.i.cardamomū. | Kakabi.i.aisdo.
Kakasan | .i.prassium.
Kakengi est secunda species stringni.
Kakeugi | idem quod supra.
Kakeub.i.kakabum. | Kaksen.i.bibar.
Kakille herba facta sicut vsnen salsi saporis: ⁊ est herba purgatiua aque citrine.
Kakillei | idem quod supra.
Kakie idest flores similes violis: ⁊ sunt keiri.
Kakochimon.i.malus humor laborans.
Kakol | .i.cardamomū.
Kakilem | .i.abrotanum.
Kalatabas | .i.platanus arbor.
Kalamniche | .i.calamentum.
Kalamita carta | idem quod supra.
Kalangie.i. cibus qui fit ex pulmone ⁊ corde ⁊ epate incisis minutiꝫ cū oleo mixtis: in quo post remotionē p̄dictoꝝ ponit᷑ paꝝ aceti: ⁊ oua: ⁊ croc᷒.
Kaltat | .i.ferula.
Kalendula quid est lege karannos.
Kalep.i.cretanus. | Kalepi idē qđ sup̄.
Kali est planta in littoribus maris nascēs similis vermiculari pinguis ⁊ salsa: que cōbusta cinis ei᷒ cōglobat᷑ in massa: que nr̄o idiomate vocatur seda ex qua fit vitrū. sal vero qui in eius decoctione qñ fit vitrū emanat est sal alkali. ⁊ dicunt arabes ꝙ cali est species vsnen. Rasis v̄o in li.º diuisionū ca.º de dolore dentiū: kali ingt ē almē affur.
Kalip. | .i.milium solis.
Kalitricū.i.herba sanguinaria vel pedes pulli: ꝑ q̄ lege gallitricus.
Kalliominos | .i.nociua glans.
Kalis.i.bonū. | Kalofari.i.arsenicū
Kalofari idē qđ supra. | Kal.i.acetū.
Kalb.i.cor. | Kamac.i.bdellium.
Kamafur.i.bedeguar. | Kamafur idē qđ s̄.
Kamefe | .i.pentafilon.
Kamec.i.confectio de qua fit gallia.
Kamedapnes quid est lege camedafnes.
Kamezir | .i.fructus tamarisci.
Kamefit | .i.fructus tamarisci.
Kameleos.i.kamelus. | Kameab.i.triticum.

Cap.379.

K**Ameactis** ara. ⁊ iacta: grece meatiō: latīe ebulus. Sciēdū ꝙ actis ē sambuc᷒. Kameactis dr̄ ebulus: ⁊ sunt plante omnibus note. Unde versus. Sābuc᷒ est actis: sꝫ ebulus est kameacti

Sera. li.º aggre. ca.º kameacti: kameacti due sunt species: quaꝝ vna grece dr̄ actis in latino sambacus: ⁊ secunda noīat᷑ in greco kameactis: ⁊ eius est intentio terrenus actis: ⁊ in latino dr̄ ebulus. virtus eius est que desiccat ⁊ incarnat: ⁊ resoluit resolutione tempata. Pli. ca.º kameacti eius due sunt species eaꝝ: vna assimilat᷑ arboribus habentibus ramos similes cannis rotundis q̊ꝝ color est ad albedinē: ⁊ sunt longa. ⁊ sunt ī eis quatuor folia aut quinqꝫ porrecta super ramos q̊s libet: ⁊ similia folijs nucis: minora tamen eis: habentia grauē odorē: ⁊ in sūmitatibus ramoꝝ sunt flores albi: ⁊ grana similia granis viridib᷒ vel lentisci: quoꝝ color ꝯclinat ad purpureitatē cū nigredine: ⁊ sunt velut in racemis: ⁊ habēt multā humiditatē habentē odorem lini: ⁊ ista dr̄ actis. alia v̄o species que dr̄ kameactis est minor prima: habet ramos magis pertinentes herbe quadratos: in q̄bus sunt multi nodi: ⁊ folia inuicē distantia: ⁊ singulis nodis similia folijs amigdalis in summitatibus suis: nisi quia habent venas: ⁊ sunt longiora eis habentia grauē odorē. ⁊ in sūmitatibus ramorū sunt capitella similia coronis supredicte speciei ⁊ semen ⁊ flos sil̄r. ⁊ hꝫ ramos lōgos grossitudinē digiti hñtes.

Gal. actis siue sambucus que magna quidē ⁊ arborea necnō herbalis magis: quā quidē ⁊ camezeon.i.ebulū vocant: ambe exsiccatiue virtutis sunt solidatiue: ⁊ mediocriter diaphoretice.

Dias. ca.º actis. duo sunt genera vnū arborosuꝫ est: hastas habens cannosas ⁊ rotūdas ⁊ erectas. folia habet quatuor aut quinqꝫ in hastis similia nuci regali et oblonga cū graui odore. flores sunt ei albe in capitibus hastarum. semen vero simile habet terebintho subnigellum: ⁊ purpureū: ⁊ in modū botri cōpositū: multū succū habēs. Alteꝝ genus est qđ kameactis dicit᷑: a multis v̄o appellat᷑ eciosacti: ⁊ latine ebul᷒: sꝫ breuior est. ⁊ herbosas hastas habet quadras ⁊ nodosas: ⁊ folia in singulis nodis similia amigdale: sed venosa ⁊ oblonga cū odore graui. in hastis capitella sunt similia supradictis: ⁊ semen ⁊ flos. Radix eius grossitudinē digiti ē hñs ⁊ lōga est.

Posse. contra arteticam ⁊ podagrā chiragrā detur succus radicis eius uel curionum eius. ⁊ valet contra leucophlegmaticam. contra tumorē extremitatum fiat fomentū ex aqua salsa decoctionis radicis. ⁊ curionū eius totiusqꝫ herbe balneū factū ex aqua decoctionis ei᷒ valet cōtra arteticā ⁊ leucophlegmaticā. succus kmeactis: ⁊ potissime radicis eius acceptus ad q̄ntitatem duaꝝ ʒ. curat laxando leucophlegmaticā: hoc operatur similiter clystere in q̊ mixtū est de succo eius.

Dias. virtus est kameacti stiptica: que accepta humorem aquosum ventris deponit. ⁊ cacostomatica est. folia ipsius elixa ⁊ sumpta sicut olus ventrem molliunt: ⁊ maxime choleram deponunt. haste illius tenere elixe ⁊ comeste oīa similiter facer̄ possunt. Radix ipsa elixa hydropicis eximiū remedi

um est. morsib⁹ vipere imposita ⁊ bibita occurrit cocta in aqua ⁊ fomento adhibita duricies matri cis soluit. semē eius cū vino bibitū oīa similiter fa cere nouit. cū oleo inunctū capillos nigrescit. folia eius viridia tumores spargunt. polenta mixta cō bustionibus imposita prestolātur. morsibus cani nis imposita medentur. vulneribus paracolesim faciunt. sinus vulnerum ad sanitatem perducunt. hydropicis ⁊ surdis fomento adhibita prestolan tur. supfluos sonos auriū in auribus infusum cō pescit similit. ⁊ vmes occidit. scabies ⁊ prurigīes tepidū fomento adhibitū ꝓhibet. morsibus vene natis occurrit. acceptū sanguinē ⁊ lac coagulatuꝫ soluit sic. ⁊ sanguissugas bibitū occidit. tussim anti quā cōpescit: sed recentē auget. ortonoicl calidū ꝓdest. rheuma gule gargarismo ꝓhibet. squinan ticis singularē ꝓstat effectū. vuule pendenti subue nit. dolorē dentiū tentū in ore mitigat. Actis dici tur sambucus kameactis ebulus desiccatiue virtu tis sūt: ⁊ glutinatiorie: ⁊ diaphoretice. tenerū ebu li cū folijs tritū: ⁊ cū vino potui datū calculosis ꝓ dest. radix eius ī aqua cocta ad tertiā: ⁊ bibita sple neticos mire iuuat.

Kamse.i.pentafilon. Kambe.i.senation.
Kamir.i.fermentū. Kamirac.i.lac.
Kamich .i.vsnee.
Kamereos grece: latine quercus: qm̄ hꝫ folia par ua similia quercus ⁊ amara. ⁊ alio nomine vocat camedreos.
Kanabel.i.albasen. Kanabit.i.caulis.
Kanea .i.periculum.
Kantarzet est cardus vel species eius.
Kanesim .i.ma:rissiluia.
Kanengi .i.gūmi pini.

Cap.380.

K Anbel ara.gre.albasan: latine semen lumbricorum.

Sera. li.° aggre. cap.° kanbel assi milat arene: ⁊ ascendit su per ipsum glaucedo. ⁊ est in substantia eius stipti citas fortis. ⁊ expellit ascarides. Et idē auc. Almā soris. kābel vel kanabel est ca. ⁊ expellit ascarides ⁊ cadit super terrā albā: ⁊ nō seminat: ⁊ est vna ō rebus que cadit de celo. Et idē auc. Aluismen: kā bel est res in qua est glaucedo solidant cū ea olle qn̄ frangunt. ⁊ dr̄ ꝙ reperitur sup terrā in cora sceni postq̄ȝ pluit: ⁊ colligit tunc. ⁊ qn̄ bibit tritū expellit lumbricos: ⁊ ascarides: ⁊ laxat ventrem.

Auic. li.° 2.° ca.° kābel. kābel est ca. in tertio: ⁊ est semen arenosuȝ qd̄ coopit rube do que est minor rubedine lapidis in felle bouis reperti. ⁊ in ipso est stipticitas vehemens. interfi cit vermes ⁊ ascarides: ⁊ expellit eos.

Kanabre est tertia species brassice.
Kam .i.cyperus.
Kanil idem quod supra.
Kanbria.i.bassica Kanut.i.kanne.
Kanuti idem quod supra.
Kanutir idem quod supra.
Kapar .i.capparus.
Kapara est quedam planta spinosa: quā Dias. de scribit.
Kapparus quid est lege capparus.
Kapisicon.i.rom: quam latine capreuelsa vocāt est ⁊ lapacium acutum.
Kapocareos .i.carpobalsamū.
Kapoliac .i.bardana.
Kapoliasis idem quod supra.
Karam est proprium nomen loci.
Karaka.i.karua. Karasis.i.opium.
Karabintus.i.apostema velaminis cerebri: ⁊ est phrenesis.
Karibitus idem quod supra.
Karata.i.karubie semen vel xilique: ⁊ est gen⁹ pō deris granoꝝ triuꝫ ordei. ⁊ aliqui dicunt quatuor granorum.
Karatidas .i.papauer cornutū.
Karab est species aconiti.
Karaba .i.cucurbita.
Karatin .i.lūbrici terrestres.
Karabe quid lege erraticuꝫ.
Karatidas .i.memit.
Karbanos .i.cancer marinus.
Karda .i.cicer erraticum.
Karfati.i.cinnamomū. Karnabati.i.carui.
Kartam .i.cartamus.
Kareo .i.semen ferule.
Karbeth .i.helleborus.
Kardel .i.synapis.
Kardemen.i.cardumeni. Karbet.i.tortelle.
Karme .i.Karmet.
Karmem .i.grana tinctorum.
Karmem idem quod supra.
Karmezich .i.fructus tamarisci.
Karmene.i.serpens nō interficiens morsu tm̄: im mo visu ⁊ auditu siue sibillo.
Kartetica .i.leucophlegmatica
Kanerzir .i.fructus tamarisci.
Karion est fructus nucis regalis.
Karidia.i.nux regalis. Karia idē qd̄ supra
Karion idē qd̄ supra. Kariana.i.persica.
Karion basilicon idē qd̄ supra.
Karion ponticon .i.nux auellana.
Karma .i.karui.
Kardia .i.cardiaca passio.
Karfisir.i.apij semen. Karnub.i.xiliqua.
Karsich.i.semen tamarisci. Karon.i.mugat.
Karol.i.apiū risus. Karpo.i.semen.
Karpobalsamum idest fructus balsami.
Kartomi .i.arbor karabe.
Karumfel .i.gariofilus.
Karmufel idem quod supra.
Karubia.i.xiliqua. Kbas.i.lactuca.

Cap.381.

K Aramos vel kalēdula. Pli. ca.° kalendula. est herba cui⁹ stipes plurimos hꝫ ramos. folia eius sunt silia folijs conize maioris: ſꝫ angu stiora ⁊ pinguiora cū aliquali viscositate: ⁊ odore graui velut coniza. flos eius aurosus simul auri

gali vel butalmos. semina eius quāplurima ordinatim posita in capitello quodā habentia formaz corniculorū. et ipsa semina sunt pilosa. aliqualiter est ca. et sic. cō Posse. virtutē hz stringendi: cōplexionis. fortandi: et desiccādi. cōtra dolorē dentiū pulvis eius si involvatur in bōbice et dentibus applicetur statim dolor cessat. similiter naribus intromissa vermē qui est in dente occidit. cōtra rosulas pedū valet fomentū ex ea factum.

Karambri. .i. brassica.
Karanea. i. arbor cornus. Kear. i. citrullus.
Keadi quid est lege headi.
Kearseambar .i. cassiafistula.
Keisim. i. leuisticū vel siseleos campestre. et ē herba similis ferule habens semen album simile lenticule: pro qua lege leuisticum.
Keisim campestre idem quod supra.
Keisimi .i. abrotanum.
Keilus idest permixtum vel permixton.
Keiba. i. gūmi. Keikenk idē qđ s.
Keiken .i. lachrymus arboris silis mirrhe gustu bromoso. hoc maxie thymiatibus admiscetur: mirrha et storace admixtis vt gratius fumiget.
Keiben. i. lapis qui est sicut cancer.
Keiken est kancamon: et est lacca.
Keizangen .i. lingua bonis.
Keicambe idem quod supra.
Keusen. i. bibar. Keba. i. bdellium.
Keban idē qđ supra. Kebalon. i. tapsia.
Kebeū. i. quoddā tuberū genus adunatum in magnitudine testiculi.
Kebum .i. epar.
Kebēzkeerzsenz est genus quoddā fungorū.
Kebikegi. i. portulaca habens lac.
Kebikerigi .i. lupinus silvestris.
Kebikengi .i. apium risus.
Kekane est quoddā genus catapucie: cuius folia sunt similia folijs strigni.
Kecanei idem quod supra.
Kekeengi quid est lege hameb.
Kechemgi idem quod supra.
Kechelab .i. marubium.
Kedchelingi. i. arsenicū. Kedria. i. cedria.
Kedros. i. cedrus arbor. Kedus. i. ceterac.
Kedusi idē qđ supra. Kedusirus. i. aurius
Kefaluga. i. cefalargia: et est dolor capitis.
Kefali .i. caput.
Kefalokonida .i. lens capitis.
Keffati indi .i. costū dulce.
Kefe. i. cinnamomū. Keffe idē qđ supra.
Kefo. i. cucumer asininus. Kefoi idē qđ supra.
Kefoil idem quod supra.
Kakabre est vna ex spēbus vnicis: et est subrufa.
Kebal .i. amomum.
Kekil .i. melilotū.
Kikikenb. i. biboengi. Kekiken idē qđ s.
Kekelangi. i. cōfectio inda: et elagic. i. cibus qui fit ex pulmone cordis.
Kepate: pro qua lege kalangie.
Kelagon .i. acetosa.

Kelengi. i. confectio inda. Kele. i. ermis.
Kelel idē qđ supra. Kelmes. i. kermes.
Kelileluet lucalit .i. melilotum.
Kelilech .i. abrotanum.
Kemac quid est lege altagumach.
Kemac. i. cyperum. Keme. i. galbanum.
Kemes. i. grana tinctorū: vt apparet si leges lapis stellatus: et mesue de medicinis laxativis.
Kemeliū. i. spēs ō mest nīg mortifera: et ē laurola
Kemedeki est species camomille.
Kemesir .i. opoponax.
Kemie. i. kemat: naz istud significat in plurali qđ illud in singulari.
Kemosis est vehemens tumor oculorum.
Kemosisi idē qđ supra. Kemos. i. psillotrū.
Kemunabiat. i. cyminū. Kemul. i. antera.
Kemuli idem quod supra.
Kenamides .i. grana vuarum
Kenkamides idē qđ supra. Kelar. i. folium.
Kenabar .i. balsamita.

Cap. 382.

K Enne .i. bezabar sive berzart. Enax ī lapidario suo: est quidā lapis multū carus regibus: q generatur in oculis ceruorū in oriente: qui cū serpētes comedunt deponentes seniū vt fortiores fiant: intrant flumen vbi morantur īmersi vsqz ad caput tādiu quousqz sentiant virtutē veneni separatā: interea lachrymā emittūt: que coagulata in oculis interdū vsqz ad magnitudinē nucis desiccatur: donec cadat cum de flumine exierint: et sic invenitur: et hec dicitur venenorum tyriaca.

Kenech albedi .i. galbanum.
Kenkeret .i. gūma acorsof.
Kenon. i. almugat. Kenoliō. i. valeriana
Kenoli idē qđ supra. Kēiuurij. i. keneuuri
Kennat .i. kerua.
Kennan idem quod supra.
Keposar. i. sigillū salomonis: et ē herba sic noīata
Keposari idem quod supra.
Kepsos. i. auis merulus vel merulus.
Kerati. i. xiliqua. Keras. i. cornu.
Keratos elafij .i. cornu ceruinū.
Kerates est pondus sumptū a semine silocaracte et secundū Auic. et Jo. Sera. est pōdus ponderās grana quatuor ordei.
Keratia. i. xiliqua: qđ arabes vocant harinob.
Kerasea .i. cerasea.
Kera .i. tunica cornea oculi
Kerphadarsini. i. citrum. Krepuli. i. crepula.
Kretal. i. mumia. Kereal. i. vsnen.
Kerbet .i. helleborus.
Kercetas .i. papauer miconis.
Kerse. i. cortex cuiusqz arboris.
Kerse ar omaticū. i. cortex colorē habens purpureū: et saporē gariofili absqz dulcedine cinnamomi: quāuis dulcius sit qz gariofilus. et aliqui ponunt pro eo cinnamomum.
Kerkescke .i. cucube.
Kerkeme .i. curcuma.

Kermes.i.coccus: vel dr̄ tinctura facta cū lacca: vt apparet si leges aec.
Kermet.i.fex kitran. Kersenne.i.orobus.
Kersenie idē qđ supra. Kersenai.i.hircina.
Kerium.i.mensis. Kerui idē qđ supra
Kernich .i.oximel gariofilatū.
Kerudenen est quoddam granum quo caremus prouocans vrinam ꝛ menstrua.
Kerundenen idem quod supra.
Kesabor .i.arsenicum.
Kese .i.herbus.
Kescarire .i.horripilatio.
Kesen .i.cortices glandiū.
Kescen idest quoddā genus fungi ꝛ tuberū adunatum ad modum testiculi.
Kesse .i.cinnamomum.
Kesmes.i.passule sine nucleis: vt apparet si leges litteram harin.
Kessen .i.cortices glandiū.
Keste .i.herbus.
Kestris .i.piscis mugilus.
Kesibe sunt fustes nigredini attinētes radicibus.
Kesikegi.i.arsenicum. Kestio.i. vectonica.
Keso .i.cymbalaria.
Kestros helmige.i.lumbricus ventris.
Kest ara.vocat̄ cibus qui fit de simula ordei ꝛ lacte acetoso butiro extracto: ꝛ fit ad magnitudinē magnarum pillularum.
Kesum.i.abrotanum. Kesumi idē qđ sup̄.
Kesumen .ʒ.i.ꝛ grana.v.
Ketana est qđdā genus catapucie: cui⁹ folia sūt similia folijs stringni.
Ketha vel arisa .i.catapucia.
Kezai.i.pimpinella. Kezair idem qđ s̄.
Kezaf idest titimallus vel anabulla.
Kezef.i.arbor draganti. Kezed idē qđ supra
Kez.i.fuolloli: pro quibus lege seta.
Kianos est quedā species coloris: lege cianeus.
Kiantis.i.faba. Kiachus.i.cyathus
Kiar .i.citrullus.
Kiarsarabar.i.cassiafistula. Kieth.i.galbanū.
Kien est locus quidā. Kiem idē qđ supra.
Kiudion.i.semē minoris mezereon vel cocogdij.
Kiudioni idē qđ supra. Kibar.i.acetosa.
Kibari idē qđ supra. Kibasuf.i.epatica.
Kibil.i.sticados. Kibili idē qđ supra
Kibrit .i.sulfur.
Kica.i.malus appetitus qui cōtingit mulierib⁹ p̄gnātibus comedentibus lutum vel pontica.
Kida .i.turdus auis.
Kidaminū.i.malū terre. Kicta.i.kica.
Kiare.i.dragantū. Kikire idē qđ sup̄.
Kic.i.galbanū. Kida.i.hircina.
Kidalou.i.hypericon. Kidalo idē qđ sup̄.
Kidia .i.cymbalaria.
Kidria.i.cedria: ꝛ est gūmi cedri.
Kidra idē qđ supra. Kidonia.i.citonia.
Kidol .i.spargula.
Kidomon .i.artetica: ꝛ ē herba
Kiga .i.cordumeni.

Kiga.i.matrisiluia. Kigali idē qđ supra
Kihil.i.oīa instrumēta gressus: vt cossa crus pes.
Kigili idē quod supra. Kikabaut.i.satyriō.
Kikabal.i.palma xp̄i. Kikabali idē qđ s̄
Kikidos .i.cicados: ꝛ ē galla.
Kikide.i.dragantum. Kikiban.i.brionia
Kikil.i.grana granatorum siluestrium.
Kilaru.i.filix. Kilamia.i. cadimia
Kaldaru idem qđ supra. Kildim idem qđ s̄.
Kilex .i.salis de oriente.
Kilke idest ordeum excorticatum ꝛ fricatū ꝛ coctum cum multa aqua. ꝛ est illud quod vocat̄ ptisana ordeacea: ꝛ est far ordei perfecte coctum.
Kiliam.i.venter vel fundus stomachi.
Kilia idem qđ supra. Kilio.i.sparagus.
Kilile .i.melilotum.
Kilimalchus idem quod supra.
Kilil .i.myrabolāi citrini.
Kilidonion .i.celidonia
Kilit .i.sparagus
Kilil .i.corona regia.
Kilimi .i.cadimia.
Kilimia idem quod supra.
Kikil grana granatorum siluestrium.
Kiloliol .i.celidonia.
Kildolion idem quod supra.
Kildolioni idem quod supra.
Kilus.i.succus. Kilbu.i.canis.
Kilduar.i.cedar. Kimar.i.zimar.
Kimaloc .i.abrotanum.
Kimaloch idem quod supra.
Kimia lepra .i.fabe farina.
Kimia .i.cadimia.
Kimiadon .i.balsamita.
Kimolea .i.cimolea.
Kimobor .i.pubex.
Kimosarch .i.scordeon.
Kina .i.galbanum.
Kinarium .i.catulus canis.
Kinamomū .i.cinnamomum.
Kinarion .i.kinarium.
Kinna .i.cardus.
Kineki .i.squinantia.
Kinelion .i.amomum.
Kineliom idem quod supra.
Kinikion.i.herba que assimilatur asse fetide: ꝛ cū ea abstergitur vitrum.
Kindikion idem quod supra.
Kinkil.i.ros marinus: illud vocabulum ponitur in antidotario Damasceni.vi. qui incipit zucarū alkikil vel alkinkil: ꝛ est post.vi.qui incipit zucarum buglossatum.
Kinomia idest musca canina venenosa.
Kinosbatus .i.cinosbatus.
Kinosbaton idem quod supra
Kinodentes idest canini dentes.
Kinopotano idest canis fluuialis: ꝛ ē castoreum.
Kincom prasimon idest tortura oris.
Kinusol idest apiū risus.

Kinup.i.prassiū. Kincus.i.lotincu
Kiparissos idest cipressus vel semen eius.
Kipar .i.epatica.
Kipari idem quod supra.
Kipex.i.cypex. Kiperon.i.laureola
Kiperion idem quod supra.
Kippus .i.stercus qd est fim⁹
Kipsus idē qd supra. Kipsusi idē qd sup.
Kirada.i.duricies. Kirau.i.karates.
Kirates idem quod supra.
Kirades.i.scrofa. Kiramenō.i.napta.
Kirtas idest carta.
Kircin idest mentastrum.
Kirferdarsini idest cinnamomum
Kirfe idē quod supra. Kirte idest varices.
Kiri est flos qui redolet vt gariofilus: et est keiri
Kirki est quoddā os ex omnibus ossibus tibie
Kirrion est species tinee capitis: que facit forami na manantia saniem similē melli. differt aūt ab acoris magnitudine foraminū. Pau. ca° da acoris.
Kirris epatis idest gibbi epatis.
Kirul idest serpillum.
Kirukes dicūt greci: latine colores qb⁹ tigūt pani
Kirun .i.cartafilago.
Kisa idest grana solis.
Kisal idest gentiana.
Kisapon idest saponaria.
Kisarfasalista idest cassialignea
Kise idest cibus qui fit de simula ordei.
Kismes idest passule sine nucleis.
Kismez idem quod supra.
Kisserion idest pumex. Kisobran.i.cicuta.
Kismos idest hedera. Kissos idē qd sup.
Kissokokilion .i.bacca hedere.
Kiscos idest agnus castus.
Kisch est cibus qui fit ex simula frumenti aliquā do ordei macerati in lacte acetoso: qui faciunt pil lulas maiores ciceribus: et desiccāt: et cōseruāt has coquunt cū carnibus vel pinguedine elixantes: et est cibus infrigidatiuus. in almansore iubetur dari diabeticis. et dr̄ etiā kisch ipsa simula farine vel ordei cū lacte acetoso cocta.
Kiff est nomen mensure: et est idē quod kist.
Kist est nomen mensure. Jo. Sera. libro. vij. de cōfectio. electuarij de citonijs auc. Gal. que ex ea est romana est libra.i.5. Idem Auic. capitulo de sciatica. kistum est cotile due.
Kita idest vsnee. Kitran.i.alkitran.
Kitramon .i.cretanus roman⁹.
Kitelimir .i.cucumer agrestis
Kithelimir idem quod supra.
Kitria idest citrum.
Kitira idest dragantum.
Kitisucus .i.folia diaforetica.
Kitira idest cithara.
Kitrinos .i.color citrinus.
Kitum est genus arboris: que facit gūmi: quo corpora ungūt ne putrefiāt: et vocat arbor mortuorū
Kithum idem quod supra
Klidbemmia.i.purgamen sarmentorum.

Klimas idest gradatio.
Klinopodhes .i.kinopodion.
Krisolocanna idest atriplex.
Kriti.i.ordeum. Krimon idest liliū
Krikinum .i.cartamum.
Krimoides sunt frusta simul vel grana parua.
Krios idest aries. Kirios idest frigus.
Krisis idest iudicium.
Kritarion .i.ordeolus oculi
Krite idest ordeum.
Kritana .i.critanus marinus
Koab .i.lac acetosum.
Koalos idest aranea. Koatan idē qd sup.
Koba.i.auellana īdica: et est fruct⁹ q vocat̄ fausel.
Kobastron idest spodium. Kobus.i.panis.
Kobus bacce.i.nux sarcb: q̄ vulgo melecheta dr̄.
Kobal idest epatica. Kobali idē qd sup.
Kocaston.i.virga pastoris. Kochia.i.papauer.
Kochi est quoddam animal marinum: qd vulgo dicitur vitulus marinus pilosus: habens quatuor pedes similes pedib⁹ catuli: et parit catulos: et exit ad terram interdum ad pascua.
Kodie .i.chonche codee
Kokon idest coccus. Kocrosan.i.vsnee
Koda idest fragaria.
Kodalf .i.sponsa solis.
Kodalfi idem quod supra
Kodia idest papauer. Kodil.i.muscata.
Kodianthos idest nenufar.
Kobol.i.puluis oculorum. Kobobran.i.tucia.
Kobolab.i.oculus xpi. Kokiū.i.chochi.
Kochimulum idest prunum.
Kochinos cocceus cochin⁹ sanguineus color rubicundus.
Kolaniscos idest racemus.
Kollaniscos idem quod supra.
Kollasticon idest purgatorium.
Kolembas idest oliue.
Kolembras idem quod supra
Kolesia idest trifolium.
Kolimbas idest kolembas.
Kollyrion idest collyrium.
Kollitrac idest ceterac.
Kolofonia idest resina frixa vel composita: et est pix greca.
Kolon idest intestinum penultimum.
Kolus idest anus.
Komason .i.vmbilic⁹ veneris.
Komasion idem quod supra
Komasi idest almea.
Kooma idest calx viua.
Komidion idest gūmi cuiusq; arboris.
Komidan idest alcanna.
Komidascalum idest iuniperus.
Komon idest cicuta que dicitur komos.
Komertes idest puluis.
Komal idest almea.
Komaliop idest calcasia.
Konalif idest mellissa.
Kones idest bistorta.

Kondes idest condisi.
Konder idest olibanum.
Konis idest cinis.
Konditos idest vinum cũ speciebus conditum.
Kondisal idest balsamita.
Konosi idest culex.
Konopeum idest coopertorium lecti.
Konos idest pinea.
Kopar idest viscus.
Koparion idest bistorta.
Koppar .i. herba fullonum.
Kopos idest stercus caprinum vel q̃dcunq̃.
Kopros idem quod supra.
Koprosi idem quod supra.
Koial idest corallus.
Korat idest senation.
Korabion idest almea.
Kori idest pupilla oculi
Korion idest coriandrum
Korica est fluxus rheumatis ad nares.
Korions idest coni.
Koron idest corium.
Kokema idest crocomagna.
Korlobar idest cymbalaria
Korul idest siseleos.
Kordumeni idest carui agreste.
Kordumen idem quod supra.
Kosseni idem quod supra.
Kromion idest cepe.
Kromnion idem quod supra.
Kuat idest rosa.
Kuactil .i. blaccebisantia.
Kual idest nitrum.
Kuit idest nitrum.
Kuith idest gũmi.
Kuitabel idest bdellium.
Kuil idest sene.
Kubason idest polium.
Kubasion idem quod supra.
Kubulas idest cicorea.
Kubece idest malua.

Cap.383.

K Kubebe idest damirta vel borongi: ara. la. kubebe Sera. libro aggregationum capitulo kubebe. Kubebe est planta habẽs folia myrte domestice: nisi quia sunt latiora eis. ⁊ summitates eorum sunt acute sicut summitates lancee. ⁊ habet fructum rotunduz aliquantulum depressum: ⁊ latum inter folia eius repertũ: qui qñ maturatˀ vergit ad rubedinẽ: iter ipsum est granum triangulum. ⁊ habet ramulos siles ramis plante dicte larosˀ egredientes ab vna radice sicut agrostis: difficile frangibiles: longos circiter brachiũ vnũ: plenos folijs: ⁊ fructus eius ponticus declinans ad amaritudinez: ⁊ color eius declinat ad rubedinẽ. Et idem postq̃ cõgregaui inter sermonẽ Dia. ⁊ Gal. super omnẽ herbã inueni q̃ Gal. non memorauit myrtũ agrestem. Et Dia. nõ memorauit kubebas. ⁊ vidi q̃ descriptõ Galieni super kubebas est descriptio Dia. super myrtũ agrestẽ. Pli. ca. de kubebis. ex eis sunt domestice ⁊ siluestres. sunt enim fructus cuiusdã arboris in partibus indie nascentes: ⁊ sunt triũ generum. sunt enim siluestres que sunt minores. ⁊ sunt saporis acuti sicut piper. ⁊ sunt graues intus plene breuis stipitis. sunt etiam alijs superiorib⁹ siluestres maioresˀ põderose sil'r: ⁊ plene amari sapori supioribus meliores. sunt alie que sunt domestice omnibus predictis laudabiliores: iterius inanes: leuis ponderis: longi stipitis: modice amaritudinis: in summitate habentes planiciẽ aliquã: ⁊ vbi cõiungitur stipiti cõcauitas est quedam: cũ masticatur fumositas quedã euaporabilis ad cerebruz ascendit. cũ simpliciter ponitur: ista ĩtelligitur. virtus est in folijs ⁊ in semine eius. ca. sũt ⁊ sic. tpate.

Posse. Sera. semen eius bibitũ vrinam prouocat. menstruũ imperat. calculos vesice frangit. ictericis et cefalargicis medicatur. Radix eius cũ viridis est a multis pro sparago comeditur: que amara est ⁊ diuretica. Et idem auc. Gali. est medicina similis sui in sapore suo ⁊ virtute: nisi q̃ est subtilior multum: ideo fit aperitiua opilationũ: que sunt in corpore toto. ⁊ prouocat vrinaz. ⁊ mundificat renes a lapide qui generatˀ in eis. ⁊ est bona gutturi. ⁊ strĩgit vẽtrẽ. Paulus capitulo ð kubeba. Kubeba valet cõtra frigidũ rheuma. ⁊ cõfortat cerebrum.

Kuforad. i. psillotrũ. Kufonil. i. prassium
Kufordarim. i. cinnamomũ vel species eius.
Kubulb. i. antimoniũ. Kubul idẽ q̃ð supra
Kubulungen. i. galanga. Kulas. i. culcasia.
Kulbas idẽ q̃ð supra. Kulkasi idẽ q̃ð s̃.
Kulef .i. salix.
Kulepium .i. mentastrum.
Kuleba. i. cyperus. Kulu. i. vsnee.
Kulumar .i. gariofilata.
Kulbruchelbir .i. pollitricum.
Kulk .i. milium solis.
Kumar .i. kotula fetida.
Kumari idem quod supra.
Kumarch .i. ozimum.
Kumetre. i. pira. Kumeteri. i. polium
Kumetan. i. arsenicũ. Kunte. i. affodillus.
Kuntelian .i. kalendula.
Kunteliom idem quod supra.
Kuran .i. pix liquida.
Kurat. i. porrum. Kuration. i. vsnee.
Kurtas .i. carte.
Kurt. i. gũmi arabicũ. Kusamuz. i. mahab.
Kuseli. i. filius ante patrẽ. Kust. i. costus.
Kutubut. i. color sanguinis putrefacti in facie: ⁊ ẽ species melancolie: que nominatˀ cutubẽ: quia eã habens fugit absq̃ ordine: ⁊ eius incessio est diuersa. ⁊ kutubut sil'r est bestiola existens in superficie aque: que super eam mouetur diuersis motib⁹ sine ordine: ⁊ quacũq̃ hora aliquid aliud accidit ei fugit ex eo q̃ð ipsi accidit: deinde apparet ⁊ dr̃ bestiola nõ quiescens. ⁊ dr̃ vulpis alabamatu: veruz tñ magis similia sunt duo prius dicta.

Sequitur de L.

Laaf	.i.sene.
Laaman	.i.stercus colūbinuȝ.
Laafacon	.i.melilotum.
Laapar	.i.prassium.
Laeg	.i.gladiolus.
Laegi	idem quod supra.
Laegifor	.i.ȝedoaria.

Cap.384.

Laieralmarie arab. grece libanotida lati ne rosmarinus. **Sera.** li° aggre. laieralmarien inquit est arbor marie: ꝛ est alpinalfac: ꝛ est xacola. ꝛ Dicit auc. Dia. Species libanotis sunt tres. vna eaꝝ hȝ semen qḋ nominat̄ fachi. ꝛ hȝ folia silīa folijs maratri: nisi quia sunt latiora paꝝ grossiora: ꝛ extendit̄ sup terrā circulariter: habens bonū odorē. ꝛ lōgitudo stipitis eius est vnius brachij ꝛ plus. ꝛ hȝ multos ramulos: sup quoꝝ sūmitates sūt capitella: in quib⁹ est semen albū simile semini plante: que dr̄ spondilion: mundū angulosū: acuti saporis: in cui⁹ odore est simile odori resine pini: ꝛ qñ masticat̄ mordicat linguā. Radix vo eius est alba multū: cuius odor est sicut odor thuris. ꝛ est species alia similis supradicte: nisi quia semen eius est latū nigrū silē semini plante spōdilion: habens odorē bonū: sed mordicat liguā: ꝛ hȝ radicē exterius nigrā: interi⁹ vo albam. Est species alia similis supradicte: nisi quia ipsa nō hȝ stipitē nec semen nec florē. ꝛ nascitur libanotis locis petrosis ꝛ agrestibus.

Posse. Sera. auc. Gal. virtus oīum specierū est similis ex hoc ꝙ resoluit: mollificat: abstergit: ꝛ incidit. ꝛ succus herbe qñ miscetur cū melle curat obscuritatē visus que fit ab humiditate grossa. sed species illa que hȝ capitella quā romāi rosmarinuȝ vocāt: qñ dat̄ in potu cōfert icterico. Idē auc. Dias. emplastrū ex folijs cuiusꝙ speciei cōfert fluxui sāguinis emoroidaꝝ. ꝛ sedat apostemata ca. ani. ꝛ extenuat emoroidas egredientes. ꝛ maturat scrofulas: ꝛ apostemata difficilis maturationis. qñ radix ei⁹ administrat̄ sicca cū melle mixta mundificat. Et qñ sumit̄ in potu cū vino cōfert tortionibus ventris. ꝛ cōuenit morsib⁹ venenosis. ꝓuocat vrinā ꝛ menstrua. ꝛ qñ fit emplastrū cū ea humida soluit apostemata phlegmatica. ꝛ qñ exprimit̄ succus radicis eius ꝛ aliaꝝ partiū eius: ꝛ miscet̄ cū melle: ꝛ fit inde collyriū acuit visum. ꝛ semē eius qñ sumitur in potu facit oīa hec. ꝛ qñ sumit̄ in potu cū pipe ꝛ vino cōfert epilepsie. ꝛ cōfert doloribus pectoris antiquis: ꝛ ictericis. ꝛ qñ miscet̄ cū oleo: ꝛ linit̄ inde corpus ꝓuocat sudorē: ꝛ sic cōfert hydropisi. ꝛ terit̄ ꝛ miscet̄ cū farina lolij ꝛ aceto: ꝛ fit emplastrū cōferens attritioni lacertoꝝ ꝛ podagre. ꝛ qñ miscet̄ cū aceto forti curat morpheā. ingredit̄ autē semen eius in syrupis. veꝝ semen illius qḋ dicitur fachi nō est administrandū in potionibus que sunt ad cancrū: sed libanotis: quā romani vocant rosmarinū: ꝛ est planta quā multi ponūt in coronis. hȝ virgas multas nō grossas flexibiles humidas: super quas sunt folia multa densa subtilia lōga. ꝛ hȝ virtutē calefactiuā: ꝛ desiccatiuā multam. ꝛ admiscet̄ rebus quibus abluit̄ caput: ꝛ puluerizatur de ea super caput: ꝛ dimittit̄ sic tribus diebus: ꝛ postea abluit̄: ꝛ cōuenit oculis quibus currunt humiditates. ꝛ cōfert ictericie. Et ideȝ aucto. Aben mesuay est ca. ꝛ sic. in tertio gradu. ꝛ cōfert corize frigide. ꝛ alcohol cū eo ꝛ melle cōfert aque descendenti ad oculum.

Laucruma	.i.electrum.
Laucrud	.i.lapis laȝulus.

Lauda. i. quoddaȝ os qḋ in posteriori capitis est factum sicut inuersa: ꝛ est supra.

Laudime	.i.semperuiua.
Lauria	.i.melilotum.

Laurus quid est lege gara.
Laurus alexandrie quid est lege dafnoides.
Laureolus quid est lege quod supra.

Lauȝamar. i. amigdala.	Lauz idē qḋ supra.
Lauȝe	idē qḋ supra.
Laucanar	.i.flos amigdale.
Laurisdatium	.i.camedapnes.
Laudume	.i.seperuiua.

Labar. i. lētigō que nascitur circa aquas: folia habet rotunda ꝛ flosellum exalbidum: est acris ꝛ diueretica: lege gahaleb

Laban	.i.olibanum
Labe	.i.manica cultelli
Label. i. cinsar.	Labeserch. i. bdelliū

Labea idest species titimalli.
Labrum veneris. i. cocognidium. quidam dicunt quod est dipsacos.

Labrusen. i. hypericon.	Lacara. i. acetosum.
Lacabatabaco	.i.borax.

Lacca quid est lege aec.
Lacertus Auic. eius nā vicina est stellionis: sed ē melior eo. eius stercus acuit visum: ꝛ cōuenit prurigini ꝛ albugini oculorum.

Lacerana	.i.olera.

Laceri herba ē quā ignoro: hñs folia sic anagall⁹
Lacertola aque idest stincus.

Lactel	.i.mel.

Lacteris nomen est herbe catapucie minoris ꝛ seminis eius: quando simpliciter ponitur pro semine intelligitur: ꝛ quid est lege catapucia.

Lacterides idē qḋ supra.	Lacitis. i. catapucia
Lachitis	idem quod supra

Lachiri gre. latine cicercula. Gal. lachiri cōsilē: v̓tute qdē est lachiri faseolis. vtunt̄ aūt his plīmi q̄ ſm verā asiā rustici. v̄tutē qdē silēm hñt faseolis grossiorē qdē sbaȝ: ꝛ pp h̓ sūt magl̄ illis nutritiue.
Lacticinium. i. omnis planta habens lac acutum: ꝛ est solutiuum.

Lacora	.i.acorus.
Lacoria	idem quod supra.
Lacuna	.i.terra sigillata.

Lactuca domestica quid est lege hachas.

Lactuca marina	idest titimallus.

Cap.385.

Lactuca asini vel muscellia qd idē est latine: gre. anchusa: ara. abuglisse vel sinarē vel sinca rē. Dias. ca° de anchusa. lactuca asini siue anchusa sunt eius tria genera: q̄x vna folia hʒ lactuce silr̄a: ſʒ acuta pilosa ⁊ aspera ⁊ nigra ⁊ spinosa. Radix est ei digiti hn̄s grossiciē ⁊ coloris sanguinei in estate: potissime inficiēs digitos. nascit̄ locis cultis: folia plurima hn̄s ī gyro sup terrā spansa. lege eaʒ mense februarij. Radix eius virtutis est redarguentis ⁊ stipticantis.

Posse. cōbustionib⁹ medet̄. cera et oleo addito vulnera renū optime curat. ignē sacrū cū polenta extinguit. maculas corporis ⁊ lepras cū aceto īposita mundat. supposita menstruis impat. abortū facit. Elixatura eius stericis mulierꝝ recte adhibet̄. nefreticis ⁊ spleneticis opitulat̄. febrientib⁹ cū mulsa dat̄. nō febrientibus cū vino. folia ventrē stringūt cū vino bibita. ipsaq̄ꝫ herba decoctione arcuatū morbū sanat. Itē in oleo decocta cū cera vstionib⁹ ⁊ vlcerib⁹ difficult̄ cicatrizātib⁹ apponit̄. Est alia anchusa quā multi alchobidion dicūt supdicta puior est: q꜡ folia minora hʒ ⁊ aspiora supiore: virgas siles vt supra: super quas florē purpureū aut feniceū ꝑfert. radices rufas hʒ ⁊ oblongas. nascit̄ locis arenosis. virtus est radici ⁊ folijs ei⁹ vna. Posse. morsib⁹ venenatis occurrit: ſʒ ⁊ manducata ⁊ bibita ⁊ collo ligata vī venenoꝝ ñ admittit. ei⁹ folia si masticata cōspueris serpētē occides Est alterꝝ genus sile supradicte: ſʒ minus semē hʒ colorē feniceū. Posse. istud silr̄ masticatū ⁊ cōsputū celeri⁹ serpentibus infert mortē. Radix ipi⁹ cū cardamō ⁊ isopo bibita mō oxifabi vni⁹ lūbricos latos occidit. Gal. vij. sim. phar. cap° anchusa. Anchuse v̄e nō eiusdē oēs sunt v̄tutis. nā ea qdeʒ q̄ anomachia appellat̄ stipticantē simul ⁊ subamarā hʒ radicē sufficiētē qdē corpori cōdensare ac mediocriter subtiliare ⁊ abstergere ⁊ lauare cholericos et subtiles humores. dictū est aūt in priorib⁹ q̄ꝫ pontica qualitas admixta amare nata est hoc facere.

Posse. valet ad ictericiā spleneticis ⁊ nefreticis vtilis est. Est aūt sufficiēs infrigidare: cataplasmata quoq̄ꝫ cū farina ordeacea herisipillatis cōferre. Abstergit aūt nō solum bibita: ſʒ deforis apposita: q̄ꝫobrē morpheas ⁊ lepras sanat cū aceto. Radicis quidē opa sūt hec: et virtutes opationū he qdeʒ dicte sunt. frondes v̄o plante debiliores radice sunt: nō tñ excludunt̄ ab actu stipticandi ⁊ siccandi. vñ ⁊ diariā sanare cuʒ vino bibite. ea etiā q̄ appellat̄ anchusa herisipillātib⁹ ꝯuenit. silr̄ ⁊ radicē hʒ stipticiorē. anomachie eius v̄o q̄ anothali ⁊ alcibiatō vocat̄: v̄tus quideʒ est pharmacosior: ⁊ mox igit̄ ⁊ plus hʒ acredinis q̄ꝫ ad gustū: ⁊ serpentib⁹ ⁊ morsis sufficit: cōpetit cataplasmati apposita ⁊ comesta. Reliq̄ v̄o q̄ q̄rta est ⁊ parua ⁊ fere innoīata qdeʒ silis est altibidion: amarior aūt ⁊ pharmacosior: q̄ꝫꝓpt̄ ⁊ ad latos lūbricos idonea in multitudine oxifabi cuʒ isopo ⁊ nasturcio bibitur.

Lac quid est lege lelen.
Lac papaueris .i. opium.
Lac fisticule tarmini .i. semen croci hortulani.
Ladaer .i. bdellium.
Ladarf .i. hypoquistidos.
Ladarhasach .i. iusquiamus. Ladil .i. trifolium.
Ladili idē qd supra. Ladri .i. variole.
Lagana fit ex pasta azima: ⁊ ē lata: p q̄ .l. beuda.
Lagazaz .i. alexandrū. Lagaos .i. lepus.
Lagia .i. leporina. Lagiasir .i. pyretrū.
Lagiasich .i. pip albū. Lagocecos .i. talpa.
Lagoceros .i. trifoliū leporinuʒ.
Lagos .i. lepus.
Lagopos .i. pes leporinus.
Lagnoptalia: hāc habentes sunt qui cōducta palpebra superiori oculū regere minime possunt.
Lagustu .i. cyperū. Lagus .i. lepus.
Laguston .i. scordeon.
Lahana vocant̄ grece omnia olera.
Lahanon idē qd supra. Lahadrol .i. cicuta.
Laigralmanaz quid est lege libanotides.
Laieralmanāci idē qd sup. Lalafa .i. trifolium.
Lalaf idē qd supra. Lalasor .i. arsenicū.
Lama: Pli. lamā inquit vocant arborē spāsam in india ⁊ in arabia nāscentē in q̄ fit mastix: ſʒ infra.
Lamil .i. vsnee. Lamili idē qd sup.
Lamuli .i. iuniperus.
Lanaria .i. structium vel condes.
Lana sucida .i. nō lota: bona est de collo nō mollis ⁊ femorꝝ ⁊ bñ lota: p qua .l. tausi.
Lanam .i. auripigmentum
Lanadachis .i. fructus mandragore femine.
Leneabellafesin .i. xilobalsamū.
Landeabellafesin idem quod supra.
Lanfea .i. scordeon. Lazeden .i. lazeden.
Lanu .i. cartafilago.
Lambrusca .i. vitis agrestis: p qua lege enantiuʒ.
Landune .i. semperuiua.
Landrus quid est lege nerion.

Cap.386.

Lapaciū la. vel parella: ⁊ est aliō q̄ꝫ lappago: c⁹ due sūt spēs acutū .s. ⁊ rotundū qd sic dr̄: q꜡ rotūda hʒ folia: ⁊ acutū acuta: cū simplr̄ ponit̄ p rotūdo intelligit̄. Dias. ca° de lapacio. ponit q̄tuor ei⁹ gña dicens: lapacij q̄tuor sunt genera vel species. vnum quod manducatur: ⁊ est illud quod vocatur insipidum. alterum quod dicitur oxilapacium ⁊ acetosum lapaciū: et illa ē herba q̄ vocat̄ acetosa: q̄ ī locis hūidis nascit̄ ⁊ in sūmitate ei⁹ sūt folia acuta ⁊ dura. Uerꝫ meli⁹ ē qd ī hortis nascit̄. Est āt gen⁹ lapacij qd ē agreste: ⁊ bonū min⁹ sile plātagi sup t̄rā spāsū: ⁊ molle. ē aliō gen⁹ qd multi zadā dicūt: folia silr̄a lapacio agresti hn̄s: ⁊ virgā minorē. semen ei est acutū ⁊ rufū siue subnigrū ⁊ triāgulatū ⁊ viscidū: super virgā hn̄s semen: ⁊ latine dr̄ lapaciū acutuʒ. valet cōtra scabiē empetiginē ⁊ serpiginē: si accipiatur

succus eius & oleū nucis & pix liquida: & simul bu liant & colet: & colature addat pulvis tartari & sul phuris: & fiat vnguentū. ad apostemata maturan dū lapaciū acutū tritū & ī oleo decoctū & axūgia: supponat. cōtra splenis duriciē succ⁹ lapacij acu ti cū storace liquida & armoniaco & aceto cōficia tur: & dimittat tribus dieb⁹: postea fiat decoctio: & colet: & colature addat cera & oleū: & fiat vnguē tū. aqua vel vinū decoctionis eius soluit opilatio nē splenis vel epatis. Cōtra scrofulas novellas fi at emplastrū ex lapacio acuto & axungia simul cō tritis. crispelle facte ex lapacio acuto valent asma ticis ex fri gida cā. **Gal.** vi. sim. pbar. ca° de lapacio. Lapaciuz diaphoretice mo derate virtutis est. Acutū vo lapaciū mixte simul cum diaphoretica & repcussiua participat q̄dam qualitate. semen vo eius hz quid stipticiz manife ste vt dysenterias & diarias sanet: & maxime id qd̄ est acutū lapaciū. Equinū aūt lapaciū in nemori bus quidē generat: vt plurimū aūt est eiusdē gdē cū predictis: debi lioris vo virtutis. **Dias.** virtus lapacij: vna est que ventrē mol lit crudū: & tunsum: & cataplasmatibus adhibituz cum oleo rosaz duricies spargit.

Lapaciolu3. i. lapaciū acutū: & est species lapacij.

Lapagione .i. lappago.

Lapatum .i. filix.

Cap. 387.

Lappa .i. menta fm quosdā: sed falso: nam lappa maior ē bardana. & est alia lappa dicta inuersa que hz caudā ingentē p terrā dispersam. hec her ba a grecis philōtropos vocat: eo q vestib⁹ ho minū adhereat ob asperitatē sui. nascit iuxta mu ros: & est bardana. Pli. ca° de lappa. Lappa ē du plex que adherescit q in ipsa flos nascit non eui dens: sed occultus intus & ītra se semina velut aīa lia que intra se pariunt. Pau. ca° de lappa. Lappa est duplex. ex ea est maior & minor. maior vocatur bardan⁹ latine & gre. ethiopis: & ē mascul⁹ carēs se mīe. mīor vocat bardana: & ē feīa faciēs lappas: & feīa adherentia pannis: & vocatur lappa inuersa. **Gal.** vi. sim. phar. ca° de lappa arstrū siue p sonatia vel lappa: qd̄ quidā psepidam vocant. folia eius sunt cucurbite siīa: nisi quate nus sunt duriora & minora. diaphoreticū est & sic catiuū. hz aūt & quid stipticitatis mediocris: iccir co & folia ei⁹ veteꝝ vulneꝝ sunt sanatiua.

Lappago est aliud q̄ lapaciū: & vocat psonatia: & est herba habens folia magna: quā Dias. vocat apparme: quaz greci philoantropon vocāt. vnde Dias. facit vnū capitulū de apparme. i. lappagine & aliud de lapacio. nam prīmū scribit p binū. p. et aliud p vnu3. & istius quatuor sunt genera intra q̄ est herba que vocat acetosa: vt apparet si leges la paciū: & quid est lappago lege apparme.

Cap. 388.

Lapsana est quedā herba que assimilat rapeste: que grece vocat lepidū vel gingiē: que fm Dias. capitulo de lapsana est herba omnibus no ta. virtutem hz viscidā. sciaticis medet. spleneticis opitulat. lepras mundat. Radix eius collo suspen sa dolorē den tium tollit. **Gal.** vij. sim. phar. ca° de lapsa na. Lapsana comesta ca chochima est. cataplasmata vo abstersiuū quidez habet & diaphoreticum.

Lappa inuersa quid est lege lappa.

Cap. 389.

Lapis ematites latīe: gre. lithos ematitos: ara. sedeneg. **Sera.** li° aggre. ca° sedeneg auc. Dias. ematites est lapis sā guineus: cuius color est similis colori sanguīs aut feruginis. & melior est ille qui cito frangit cōpati one alicui⁹ lapidis qui nō est sedeneg: sed species eius. & qui est durus nimis: coloris feruginis: eq̄li um partiū: mundus a sordibus: habens venas cū quo pictores limpidant auꝝ & argentū. Adulte ratur aūt cū lapide scisso sed discernit: quia lapis scissus separat ī venas rectas: sed nō est lapis scis sus: qui qñ fricat sup cotē egredit ex fricatiōe ei⁹ color bonus: sed sedeneg est magis tincta rubore. Et idē auc. Gal. sedeneg qñ fricat sup cotē dissol uitur. & sapor eius est stipticus. & virtus eius est de siccatiua. & infrigidat in q̄titate in qua est stiptic⁹ **Posse. Sera.** cōuenit asperitati o culi & palpebraꝝ: sz qñ asperitas fuerit cū apostemate ca. hz fricari cū albumine oui: aut decoctione fenugreci. & qñ fri catur sup cotē cōuenit sputo sanguinis iuuamen to maximo. & cōuenit omnibus vlceribus qñ lini unt cū eo. puluis subtilissimus pulverizat in vlce rib⁹: & aufert carnē supfluā: & ɔsolidat vlcera ocu li & curat. & qñ fricat cū aqua in cote sicut dixim⁹ & dat ī potu stringit menstrua. & qñ bibit cū vino antiquo stringit ventrē & fluxū vesice. puluis exp pertus contra immoderatum fluxuz: & potissime post purgationē fluxus: Recipe lapidis emathit ℈. i. karabe coralli rubei psillij assati & ossis d̄ cor de cerui ana. ℈. i. electuarij athanasie. ʒ. i. distēpet cum succo plantaginis.

Cap. 390.

Lapis piritides gre. ara. bageral marchasita: la. copa rosea **Sera.** li° ag. c° bageral. marcha sita est lapis ex quo extra hit es. & oz q eligat ex ill'c⁹ color ē siīis eri: & qñ ponit ī igne saliūt ex eo sintille facile. Cōburit in hūc mōz: linitū pone ī ignē leuē: & eucta donec fi at rube⁹: deiñ ex he ab igne. quidā ponūt eū ī ignē magnū ex prunis: deiñ linuūt melle: & iteꝝ ponūt ī ignē donec oēs ptes ei⁹ sint eq̄lr cōbuste: qz for tasse p̄ adurit ex & nō iteri⁹: deiñ exsuflat cinis ab eo: & reponit. & si īdiget ablutio: lauā eā sic lauat cadi mia. **Dias.** ca° de lapide piritide. lapis piri tides. i. marchasita ex q̄ eramen fit eligendus est: colorem habens eraminis qui in foco missus frangit. Comburitur vero sic: melle vnctus in viuis carbonib⁹ mittit: & flagellat q̄diu

colorē rufū faciat. Alij vō in multis carbonibus igneis coctū: & secundo melle vnctū reuocant igni q̄diu se fregerit: postea eximunt illum: & lauant sicut cadimiā: & reponunt. **Posse. Sera.** virtꝰ eiꝰ adusti & nō adusti est vrens & abstersiua vlcerū. & abstergit obscuritatē visus. & resoluit & maturat apostemata dura. & qn̄ resoluit̄ & miscet̄ cū resina pini r̄soluit sanguinē cōgelatū. & aufert carnē sup̄fluā cū pauca calefactione & stipticitate. & quidā nomināt hunc lapidē postq̄ adurit̄ dicidas vel difriges. Et idē auc. Gal. hic lapis est vnus de lapidibꝰ habentibꝰ virtutē fortē. & nos administramus eū cū resolutiuis: & miscemus cū eo lapidē sacharos: et resoluimus sepe cū hoc vnguento humiditatē mltā: q̄ est cōgregata in cōcauitatibꝰ & cauernis musculorū. & qn̄ administrat̄ hic lapis oꝫ ꝙ multū teratur: & resoluit humiditatē corruptā que est sub cute. & ideo qn̄ teritur vltima cōtritione: & cōficit̄ cū aceto abstergit baras: & morpheaꝫ: & lentigines faciei. & hꝫ virtutē magnā in abstergendo oculuꝫ. & cōfortat substantiā eius: & acuit visuꝫ. & ideo nominatur i terris persie lapis luminaris: & facit capillos tenues & crispos. **Dias.** virtus ē illi cocto & crudo termantica: & asmitica. caligines oculis purgat. duriciebꝰ diaphoresim & digestionē facit. addita resina carnes pleq̄t. lapis iste cōbustus a multis difriges dr̄. lapis iste est species vitrioli: sicut apparet ii leges zeg: ꝗ nō cōbustus si puluerizet̄ & distempet̄: vel misceatur cū vino & gallis tritis est optimuꝫ encaustrum ad scribendum.

Lapis luminis	idem quod supra.
Lapis marchasita	idem quod supra.
Lapis senadeg	.i. lapis ematites.

Cap. 391.

Lapis samraldus latine: vel lapis stellatus: grece ozmiscus: ara. feruzegi est lapis pulchre & arride viriditatis: imo color eius est viridissimꝰ trāslucens: ita ꝙ vicinū aerē sua videt̄ tingere viriditate. figura sua melior est planicies: quia tunc vna pars nō cōumbrat aliaꝫ. melior est qui nō vmbra nec lumine variatur. **Sera.** eius natura frigi. est & sic. Et idē auc. Rasis in libro minerarū: generatio smaraldi vl' tabarzet est sicut generatio iacoth. & viriditas corporis eius nascit̄ a virtute minere. iste smaraldus defertur a terris nigrorū. & lapis tabarzet est similis ei: nisi quia nō est diaphanus sicut smaraldus. est alius lapis qui vocat̄ dabagreg: & est similis tabarzet. Et ideꝫ sūt duo lapides similes: quorū vnus noīat̄ tabarzet & amorad. & alius speciei noīatur smaraldus: & sunt vnius fere. & est vterq̄ lapis qui congelatur in mineris auri in terris garbi. & est viridis fortis viriditatis splendens. & ille qui ex eo est viridior est melior. & magis diaphanus melior est obrufo. Albertus i lapidario suo ca. de smaraldo. Smaraldꝰ lapis est preciosior multis alijs: & nō rarus. Et color eius est viridissimus translucens: ita ꝙ vicinum aerē sua viriditate figurare videat̄. & melior ē planicies superficiei: q2 tunc vna pars nō obumbrat aliam: melior tn̄ est qui nec lumine nec vmbra variatur huiꝰ planiciei. & colorū varietatē dicunt esse diuersitates. xij. eo ꝙ aliq̄n fel nigrū per modum virgularū admixtū hꝫ. hi sunt a locis scotici & britanici & biliaci: & qui in venis eris nascunt̄ & maculosi quidā: & quidā calcedonici eo ꝙ admixturaꝫ habent cū illo lapide. meliores autē sunt scotici. & ferunt quidā ꝙ illi de nidis griffonū afferunt̄ qui lapidē hunc cū crudelitate magna custodiunt. dixit aūt vnus de grecia veniens veridicus & curiosus expimentator: ꝙ hic lapis nascit̄ in rupibꝰ que sunt sub aqua maris: & ibi inuenit̄. rōnale etiā est ꝙ in venis eris: in perspicuo quidē ad eris substātiā nō veniens nascit̄: eo ꝙ rubigis eris hꝫ viriditatē. **Posse. Sera.** qn̄ feruzegi sumit̄ i potu cōuenit venenis mortiferis: & morsibus venenosis: & punctionibus habentibus aculeū. qui ergo dederit i potu de limatura eius pondus. viij. granorū ordei illi qui sumpsit venenū anteq̄ fecerit impressionē liberat eū a morte: & nō cadēt capilli eius: neq̄ excoriet: & ē sua euasio. & ille qui assiduat aspicere ipꝫ preseruat eius visum a nocumentis: & cōseruat eū incolumē. & qui defert ipsum in anulo p̄seruat ipꝫ ab epilepsia: qn̄ ducit eū in digito antequā supueniat. & ꝓpter hanc cām docemus reges ꝙ suspendant eos in collo filiorū qn̄ nascunt̄ statim ne supueniat eis epilepsia. Et idē auc. Rasis tabarzet vl' feruzegi cōuenit leprosis qn̄ sumit̄ in potu limatura eius: & si cadat aspectus tyri sup lapidē smaraldi dissoluunt̄ oculi eius & liquescūt. **Dias.** ca. de smaraldo. Smaraldus portatus auget substantiā habens persuasionē in omni negocio corpe & sermone castos latos facit. subuenit & in tēpestatibus. sculpit̄ in eo scarabeꝰ: & ꝑtundit̄ aurea fibula. Albertus in lapidario suo c. de smaraldo. expertū est nostris tpibus ꝙ hic lapis si vere viridis & bonus est retinet coitū: ꝓpter qđ rex vngarie qui nostris regnabat tpibus eum in digito in hora coitus cū vxore sua habebat i coitu in tres partes diuisus est. & iō ꝓbabile est ꝙ dr̄ ꝙ hic lapis gestantē se ad castitatē inclinat. vn̄ auget opes: & incantatꝰ dat verba psuasoria. & ꝙ collo suspensus curat emitriteū: & caducos morbos. expertū aūt est ꝙ visum debilē cōfortat. & oculos cōseruat. & bonā facit memoriaꝫ. & tēpestatē auertit. & valet diuinātibꝰ: ꝓpter qđ querit̄ a magis.

Lapis tabarzet quid est lege lapis smaraldus.

Cap. 392.

Lapis lazuli latine: ara. hager alzenard siue alezanard.

Sera. li. aggre. cap. hager alzenard. oꝫ ꝙ eligat̄ ex eo cꝰ est color celestis multū cū corpusculis aureis: & lenis est sine aspitate & sine admixtione alteriꝰ lapidis: & ꝗ nō frāgit̄ facile: & cuiꝰ frusta sunt magna. **Jo. me.** c. d lapi. lazuli. lapis iaculꝰ vl' stellatꝰ ē de gn̄e marinorū hn̄s macu

las ex auro: et est eius alius albus: et dicitur lapis marchasita: et alius idus clarus celestis: et dicitur lazuli: et quãdoqȝ miera fert vtrũqȝ simul. Et melior est cui⁹ color est viridior in colore azuli: et habz maculas aureas: et mixt⁹ cũ marchasita est nõ bonus et nõ maculatus: et sil'r leuis. calidus est ĩ secũdo: et siccus in tertio. Et dixit humay in vtroqȝ eẽ in tertio.

Posse. Sera. virtus eius est similis glutini auri: nisi quia est debilior eo: et facit nasci pilos ĩ palpebris. Et idẽ auc. Gal. est in eo stipticitas cũ acuitate pauca. Et virtus eius est que desiccat et infrigidat etiã palpebras que depilãtur ꝑpter aliquos humores acutos: et remanẽt ꝙ in eis nõ augẽt' pili nec multiplicant': et sunt subtiles et debiles: et hoc quia lapis lazuli in his locis destruit humiditatẽ ipsoꝝ humoꝝ: et ĩmutat supfluitatẽ ad cõplexiõez suã radicalẽ cũ qua fit generatio piloꝝ palpebrarũ. Et oꝫ ꝙ ad hoc terat' multũ: et administret' in puluere. Et idẽ auct. Linacoy in li° lapidũ: qñ suspendit' ad collũ infantis remouet ab eis timores et facit hirtos capillos. Et si terit' cũ aceto: et linit' sup morphéã et albaras curat. Et idẽ auc. Alcauzi hꝫ virtutẽ adustiuã putrefactiuã: et iõ aufert verrucas. et qñ sumit' interius laxat humorẽ melancolicũ. et mundificat sanguinẽ ab humoribus grossis Et dosis eius est a. iiij. kirath. vsqȝ ad. ʒ. i. qñ miscetur cũ aliis medicinis laxatiuis. et cõuenit plus dolori renũ: et asmati. et qñ sumit' ĩ potu aut fit nascale cũ eo ꝓuocat menstrua. et potus eius cõmouet nauseã et vomitũ: sꝫ abluio ei⁹ remouet hoc ab eo

Auic. de virib⁹ cordis dicit ꝙ cõfortat cor.

Jo. mes. est in eo acuitas nõ euacuata a stipticitate. et est ex parte acuitatis eius adustiuus: vlceratiuus: putrefactiu⁹: abstersiuus: et incisiuus. et in nõ loto est ꝓprietas abradendi pilos: lotus aũt ꝓlongat et confortat eos: et generat pilos in palpebris. Sunt ĩ eo nocumenta que diximus in lapide armeno: et expedit tollere nocumenta eius: et sil'r cũ ablutione sicut diximimus. de trituratione aũt sustinet plus ꝙ̃ lapis armenicus. Quidã aũt ex sapientib⁹ posuerunt ipꝫ post eius ablutionẽ in cõfectionib⁹ letitie: et ꝓprie. ʒ. viij. ex eo ad lib. i. ex cõfectione: et dabant cũ succo buglosse depurato: et vino subtili antiquo. et est medicamen solẽne ad egritudines melancolicas: dilatat enim aĩaȝ: et facit in ea mineraȝ gaudij. Cõfectio lapidis lazuli ex inuentione nr̃a: Accipe ex seta tincta in kesmes sicut li. i. et submerge eã in succo pomoꝝ dulciũ et aqua ro. ana lib. 5 et dimitte die vno: deinde fac modicũ bulire dum aqua rubeat: deinde extrahe ab ea setã: et pone zucarũ tabarzet. ʒ. c. l. coque vsqȝ dũ spissitudinẽ mellis habeat: et remoue ab igne: et ꝓijce in eo calido ambre crude frustatim incise. ʒ. vi. et dimitte lique fieri in eo: deinde ꝓijce sup ipsum puluerẽ harũ specieꝝ: Accipe lignialoes crudi et darseni ana. ʒ. iiij. lapidis lazuli abluti et ꝑpati. ʒ. xij. margaritaꝝ ʒ. ij. auri boni. ʒ. i. musci. ʒ. vni⁹ tertiã: cõfice cũ ꝑdictis: hoc est enim maximi iuuamenti ad pulsũ cordis et syncopim: et alguesgue: et tristiciã sine causa Et est ex rebus confortantibus animã confortatõne mirabili. lapis lazuli solutione educit melancoliam: et humores adustas: et mundificat venas et sãguinẽ ab eis. et nõ lotus educit per vomitũ: et per ventrem humores grossos melancolicos. et conuenit ad egritudines cordis et cerebri: sicut epilepsia mania: et melancolia: quarũ materia ẽ humor melancolicus. et conuenit iuuamentũ sublime egritudinibus timoris: et tremori cordis et syncopi: et cõfortat cor: et aufert nocumentũ eius: et dilatat aĩaȝ et mundificat pectus et pulmonẽ. et conuenit asmati: et humoribus grossis: et egritudinibus splenis. et est ex rebus cõseruantib⁹ iuuentutẽ: et beatificantibus vitam. et preseruat a lepra. et suppositus educit menstrua. et datur patientibus fe. melancolicas et curat eos. et confert vsus eius ad emoroidas. dosis eius est a. ʒ. i. vsqȝ ad. ʒ. i. 5.

Cap. 393.

Lapis iudaicus latine: arab. hager alieudi.

Sera. lib° aggre. capitulo hager alieudi est lapis similis lapidi habex: et est in palestina in oriente: et in figura sua similis glandi: albus bone figure: habens multas lineas angulatas ĩ longitudine protendentes: et nominantur summitates lacerate: et est lapis qui dissoluitur ĩ aqua: et nõ habet saporem. Et idẽ auc. Gal. ille lapis est in palestina in terris sen. habet colorem album vel purulentum. et est pulchre figure: nam sunt ibi linee spõdose. et dicitur lapis iudaicus: quia inuenitur in terris iudeoꝝ. Albertus in suo lapidario dicit de mente Isidori ꝙ iste lapis est albus ad modum glandis in q̃titate scripturis quibusdã insertus: q̃s greci gramas vocãt

Posse. Sera. auctoritate Gal. medici vtuntur eo ĩ habentibus lapidem in vesica: nam fricant eum sup cotem: et dant in potu fricaturam illam cuȝ. ʒ. iiij. aque cal. Et ego sum expertus hec in habentibus lapidem in vesica. et nõ inueni magnum iuuamẽtum: sed in lapide qui generatur in rebus est multum fortis operationis.

Dias. quando accipitur ex eo in q̃titate ciceris: et fricatur in cote cum aqua sicut fief. et sumitur in potu q̃titas duoꝝ onolosach ex eo cum aqua calida cõuenit stranguriẽ: et lapidi renum: et vesice: et ꝑpter hanc causan nominant ipsum dissolutiuũ lapidis Et idem auc. Aben mesuay. debilitat appetitum. et frãgit lapidẽ renũ. et abstergit fluxũ emoroidaꝝ

Lapis dissolutiuus idem quod supra.

Lapis delat⁹ de regiõe macedonie idẽ qȝ supra.

Lapis agapis idem quod supra.

Cap. 394.

Lapis adamas latine: arabice hager subedhig.

Sera. libro aggrega. capitulo hager subedhig est mes fluminis in quo est lapis de mes: et est flumen ad quod nunquam iuit aliquis nisi Alexander: et est in finibus corasceni:

τ coloꝛ eius approximatˀ coloꝛi salis armoniaci. τ est fri. τ sic. i quarto gradu. Et idē auct. Diaſ. est lapis quo vtuntˀ aurifices ponētes in sale ad sculpendos lapides. Enax in lapidario suo: adamas est lapis durissimus par crystallo obscurioꝛ: coloris tñ liuidi fulgētis: adeo solidus: vt nec igne nec aliqua re frangatˀ mollescat τ soluatˀ: soluitˀ tñ et mollescit sanguine τ carne hirci: pcipue si hircus añ aliquādiu biberit vinū vel siseleos comederit montanū vlˀ petroselinū: qꝛ talis hirci sanguis etiam ad frangendū lapidē in vesica valet. soluitˀ etiam lapis ille a plūbo. τ nō trahit ferrū eo φ nō sit pprius locus generationis eius in minera ferrea vt quidā mendosi dixerunt. maioꝛ aūt q̄ntitas est ī venta ad magnitudinē auellane. nascitˀ aūt in arabia τ in cypro: sed cyprū est magis molle τ obscurū. τ hic lapis qñ magneti supponitˀ ligat magnetē: τ nō pmittit eū ferrū trahere. Maioꝛ aūt virtˀ eius est in auro τ argento τ calibe. vñ lacerto sinistro alligatus valet ꝯ hostes: τ insaniā: τ indomitas bestias: τ ꝯ iurgia τ rixas: τ venena: τ incursiones fantasmatū: τ incuboꝝ: τ sucuboꝝ. hunc autē lapidē quidā magnete vocauerunt. τ quidā eūdē ferrū attrahe re mentiuntˀ. **Posse. Sera.** iste lapis hꝫ duas virtutes que raro aggregantˀ in alio lapide vna eaꝝ est φ nō cōiūgitˀ alicui lapidi qui nō frāgatˀ: ppter hoc coaptantˀ fragmenta eius in sūmitatibꝰ ferri aspsi ad pfoꝛandū: τ pfoꝛantˀ cū eo lapides alij: sicut smaraldus tabarzet: zaphirus τ alie gēme. Alia virtus est φ si accipiatˀ granulum vnū ex fragmentis eiꝰ: τ glutinetˀ in sūmitate ferri cū glutine romano: τ intromittatˀ ī vesica per foꝛamen virge frangit lapidē. hꝫ silr aliā pprietatē: qꝛ nihil frangit lapidē hunc nisi plūbū: nā ipsū rūpit τ cōterit. Et idē auc. Diaſ. est lapis quo vtūtur aurifices ponentes in stilis ad sculpendos lapides. τ cōfert gingiue fluxe. τ purificat dentes. et idē auc. Gal. virtus eius est que abstergit abstersione foꝛti. τ signū ī hoc est φ aurifices vtuntˀ in h φ indigent abstersione. τ nos iaꝫ expti sumus φ mundificat dentes: τ abstergit. τ in eo ē virtus calida. τ ppter hanc cām admiscetˀ in medicinis cōburentibꝰ: τ in aliquibus de siccatiuis que curant gingiuas fluxas.

Cap. 395.

Lapis cos gre. ara. hager almasem siue amensen: latine lapis quo acuitur ferrū vel olearola. **Sera.** liꝰ aggre. cꝰ hager. almasem est lapis quo acuitˀ ferrū. **Posse.** fricatio almasem que accipitur ex lapide qui dicitur hysachsen: pꝛohibet augmentari mām̄illas puellaꝝ ante tempus τ testiculos pueroꝛum: τ est quia virtus eius infrigidat. Et idem aucto. Diaſ. qñ acuitˀ sup ipsū ferrū aliqđ τ linitˀ qđ aggregatˀ sup allopiciam: facit in ea nasci pilos. τ liniuntˀ cū eo mām̄ille puellaꝝ: τ testiculi pueroꝝ: τ phibꝫ eos augeri. τ cōuenit apostematibus eoꝝ amboꝝ. τ qñ sumitˀ in potu cū aceto cōuenit doloꝛi splenis. τ ꝯuenit epilepsie. τ fricatio eius cōuenit allopicie. vbi sciēdū φ iste lapis vocatˀ silr cos ocularia: qꝛ in ea fricātur sief oculoꝝ vel cos olearia: qꝛ cū acuuntˀ in ea instrumenta ferrea aspargitˀ sup ipa oleuꝫ. lege p isto lapide similiter cos.

Cap. 396.

Lapis asius latine: ara. hager asios. **Ser.** liꝰ aggre. caꝰ hager asios auc. Diaſ. lapis asius est lapis qui inuenitˀ in alexādria: τ flos eius lapidis noīatˀ fuca: τ est lapis asius. τ est qđ dā qđ apparet sup substantiā eius simile pulueri molendini: τ repitur etiam sub eo τ circa eū: τ est lapis albus. τ oꝫ φ eligatur ex eo ille qui est albus leuis similis punici: subtilis: cito frangibilis: ī quo sunt vene occultate: τ sup quē est flos vt sal rubeū et est h lapis siccus similis spongie: τ gñatˀ super eū farina: ex qua quedā est alba: quedaꝫ rubea similis punici declinans ad croceitatē. τ qñ applicatur lingue moꝛdicat moꝛdicatione panca. Et ideꝫ auc. Gal. noīatˀ. hic lapis noīe acquisito a loco .i. asia. τ nō est oīo durus sicut lapis: sed assimilatur in coloꝛe suo: τ substantia sua lapidibus qui reperiuntˀ in lauellis balnei. τ est tener: τ frangitˀ cito. et super ipsū est simile pulueri molendini reperti super parietes molēdini. τ hec medicina nominatur flos lapidis asios: τ est subtilis: pꝛopter suaꝫ subtilitatem dissoluit carnem sine moꝛdicatione. Et idem aucto. Diaſ. virtus huius lapidis τ floꝛis eius est φ curat vlcera pꝛofunda que sunt difficilis sanationis quando est siccus: τ aufert carnē superfluam que fit in eis que est similis fungi. τ curat vlcera fraudulenta: τ replet ea carne: τ mundificat ea. τ quando admiscetur cum melle τ aceto: conuenit vlceribus frandulentis: τ nō finit ea augeri in coꝛpoꝛe. τ quando admiscetur cum farina fabarum: τ fit inde emplastruꝫ podagre conuenit multum. τ conuenit duriciei splenis. τ quando cū eo fit lohoc cum melle conuenit vlceribus pulmonis. τ cuꝫ ponitur ex hoc lapide super scabello super quod tenent podagrici semper pedes: dicitur conferre eis. τ quando puluis eius aspergitur super coꝛpoꝛa pinguia in balneo loco nitri extenuat ea. τ qui vult abluere lapidem hunc aut floꝛē eius abluat sicut lauatur climia.

Cap. 397.

Lapis magnes latine: ara. hager abnātes **Se.** libꝛo aggre. caꝰ hager abnātes siue almagritos. minera huius lapidis est in maritimis ppe terras indie. τ quando naues appꝛopinquāt monti minere ipsius non remanet in eis aliquod ferrum quod non egrediatur a naui: τ volet sicut auis vsq; ad montem: τ non est aliquis clauus infixus taliter φ possit euelli quin euellatur: τ saliat vsq; ad illum monteꝫ. τ pꝛopter hoc naues illarum partium non clauantur cum clauis ferreis: sed cū clauis ligneis. nā si foꝛent clauate clauis ferreis qñ appꝛopinquarent illi monti dilaminarentˀ

tote. Melior ex isto lapide e ille qui attrahit ferrū fortiter. & color ei⁹ est vergens ad colore celestem nō multū gra- uis ponderis. **Dias.** lapis magnes gignitur atq; inuenitur circa littus oceani apud rogotidas: & in india ab inuentore sic vocatus. est aūt colore ferrugineus. Albertus in lapidario suo: magnes est ferruginei coloris: q̄ fm Pliniū inuenit in mari indico in quo in tātū abundare dr̄ q̄ piculose in eo cū nauib⁹ que ferreos clauos habent nauiget. inuenit etiā in trago nitidis regionibus. & ego vidi & reperi in partib⁹ teothonie in puincia que francia orientalis dicit vnū magne q̄titatis: & maxie efficacie: & fuit valde niger ac si esset ferrū eruginosū & cōbustū cū pice

Posse. Sera. virtus huius lapidis est q̄ qñ dat i potu ex eo laxat ventrē cū melicrato: & potissime hūores grossos. & quidā sunt qui adurunt istū lapidē & vtunt sicut subeith. i. adamas. Et idē auc. Gal. vītus eius est sicut virtus subeith. i. adamantis. & est bonus illis qui transglutiunt acū vel aliud ferrū: & est ille qui hz fluxū ventris eo q̄ sumpsit scoriaz ferri. & dr̄ de eo q̄ si accipias eū & ponas ipz i vase terreo: & liniat caput vasis cū creta postq̄ posueris sup lapidē calcē viuā quā non tetigit aqua donec repleat vas calce: & accendas magnū ignez sub vase donec ingrediat per orificiū vasis: deinde ponat vas i fornace figuli: & dimitte ibi donec lutatio eius coquat & fiat testa: deinde extrahe lapidē a vase: & dimitte infrigidari: & pone iteruz in in vase nouo: & pone in fornace secundo: & fac vt prius ter aut quater: qñ vo extraxeris vice quarta dimitte ipsum lapidē vbi nō tangat a vento vel aqua vel rore: vel ab humiditate aliqua donec ifrigidet: deinde frange ipsum in frusta minuta: sic q̄ sit vnūqd̄q; frustum. z. x. aut plus aut minus ex z. grecoꝝ. qñ ergo volueris operationē cū eo facere: pone iuxta lapidē pondus eius ex sulfure: deinde rora super eū aquā: & egrediet ex eo ignis magnus ascendens circa mensurā brachij vnius fortissimus qui nō tanget aliquid qd̄ non cōburat. & qñ lapides magnetis nō ita pparant vt dixi: sed crudus sicut est madefit cū succo allij aut cepe ab attractione ferri phibet. s; si vis q̄ reuertat ad virtutē suā: infunde ipsum vna die in sanguine hirci no: & fiet virtus eius sicut prius. & accipit frustum magnū istius lapidis qd̄ est ex bono & electo & approximat clauature alicuius & aperit eā cito. nam lapis iste attrahit ad se ferrū. & qñ aliqs vulnerat cū ferro venenato: & terit iste lapis: & misceat cuz cū aliquib⁹ vnguentis: & dat de puluere ipsius in potu illi qui est vulneratus facit ab eo venenū vl toxicū exire per secessum. & si puluerizat sup vulnus venena- tū curat idē. **Dias.** lapis magnes magnas hz virtutes veluti spiritū in trahendo ferrū. hunc lapidē quidā pbādi amoris cā vxoris supposuerūt capiti dormientis vxore latente: & si qdē erat casta ab altero viro sic accedebat ad ppriū virū voluptabunda somno amplexans eū q̄i inde pulsa p aliquē: q̄ si cū altro viro coierat in eū tanq̄ in alicui⁹ odoris fetidissimi lapidē emittebat vt de lecto caderet mulier. concordiā quoq; secū hz: nā multas mulieres ppter rixas disgressas a maritis coegit reuerti: sicut & maritos mulierib⁹ gratiosos: & obsequentes & iocundi sermonis facit portantes secū. fures aūt cū voluerint preciosa diripe intrant domū: & inter quatuor angulos domus carbones ardentes ponunt: & submittunt lapidē minutim incisum: & sic transuertunt mentē & oculos eoꝝ qui adsunt: vt timore fugiant putantes ruere domuz. vires hz purgatorias: & ideo hydropicis cū mulsa dat. z. 5. grossitudinē deducit: & omnes humores qui per ventrē ministrat. trit⁹ & supaspersus cōbusta sanat. Enax in magicis: hic lapis fantasias mirabil'r cōmouet & precipue cū cōsequit cōsecrationē & caracteres sicut in magicis docet. perhibet etiā cū mulsa acceptū hydropisiz curare. & est alia species magnetis: cui⁹ virtus est attrahere carnē hoīs. Albertus in lapidario suo: virtus eius est mirabilis in attractione ferri: ita vt virtus eius transmutet ferrū sic vt illud etiā ferrū aliud trahat: & multe acus ad se inuicē suspense sic vident. vnctus aūt allio nō trahit. & paruus adamas magnū ligat magnetē. inuētus aūt est tpib⁹ nostris magnes qui ab vno angulo traxit ferrū: & ab alio fugauit: & hunc Arist. ponit a genere magnetis. narrauit quoq; mihi vnus de socijs nostris curiosus expimentator qui vidit Fredericū imperatorē habere magnetē qui nō traxit ferrū: sed viceuersa ferrū traxit lapidē. Et Aristo. dixit q̄ est aliud genus magnetis quod trahit carnes hoīs. in magicis aūt tradit q̄ fantasias mirabiliter cōmouet: precipue si cōsecratus cōsecratione & caractere fuerit qd̄ in magicis docet. fert etiā hunc mlsa sumptū hydropisim curare. Aiūt etiā quidā hunc capiti mulieris suppositū statī eā incitare ad amplexū mariti si casta est ipa dormiente. si aūt est adultera pre nimio timore & tremore fantasmatū dr̄ cadere de lecto mariti. dr̄ etiam q̄ fures in domū intrantes positis carbonibus in quatuor angulis domus lapidē hunc cōtritū sup aspargūt: & tunc dormiētes in domo ita fantasmatibus terrent q̄ fugientes edes relinquant: & tunc rapiunt quicquid volunt.

Lapis eradius. idem quod supra.

Cap. 398.

Lapis bezaar latine vel lapis liberans a venenis: ara. ha- ger bezaar. **Sera.** li° aggre. ca° hager bezaar est nomen persicū: & ē expellens nocumentuz. & hoc nomen cadit super duo. vnū est qd̄ cadit super omnē medicinā cōuenientē alicui veneno: eo q̄ resistit virtuti eius: & expellit nocumentū eius ppter proprietatē que est i eo: & secundū q̄ cadit super lapidē notū qui conuenit omnibus venenis calidis & frigidis cuz tota sua substantia. & resistit ei bibitus aut suspensus super patientē. Colores huius lapidis sunt multi. nā ex eo est citrinus velut purulentus & machachi siue manibati: & ille qui participat viriditate: & ille

qui participat albedine. Melior vo omnib⁹ est citrinus: ⁊ post ipsum purulentus: ⁊ in hoc differt exceraſcen cū bezaar: ⁊ expositio eius cōtra venenū. ⁊ minera eius est in terra ſyri ⁊ indie: ⁊ in terris orientis. ⁊ multi lapides assimulant̄ ei qui nō hn̄t ſuā ꝓprietatē: neqꝫ approximant ei in opationibus aliquib⁹. ⁊ quidā est qui dr̄ cobohori ⁊ marian: ⁊ est lapis ī quo nullus errat: ſed multi errāt in alio qui dr̄ chindos. ⁊ est lapis multe bonitatis mollis tactu. Et idē auc. Raſis bezaar est lapis citrinus mollis nō habens saporē. vñ lapis est vgēs ad citrinitatē ⁊ albedinē habens colorē vini: ⁊ ē leuis splendens sicut lumen. Posse. Sera. lapis bezaar cōuenit venenis. ⁊ qñ bibit̄ ex eo pondus. xij. granorum ordei: aut linimentū fit cū eo sup locum morsus liberat naturā a morte: ⁊ expellit venenū p sudorē. ⁊ qñ ponit̄ lapis in anulo: ⁊ ponit̄ in ore ipius qui sumpsit venenū: ⁊ fugit id: ⁊ aliqn̄tulū conuenit ei. ⁊ qñ tangit̄ cū illo aculeus scorpionis ꝓhibet ab eo postmodū potentiā pungendi. ⁊ si terit̄ de eo pondus duoꝝ granorum ordei dissoluitur in aqua: ⁊ ponit̄ in ore serpentis: suffocat eū statiꝫ ⁊ occidit. Idem auc. Raſis. ⁊ ego vidi in ipso sufficientiā ad auferendū nocumentū: ⁊ erat lapis ille quē vidi vergens ad citrinitatē ⁊ ad albedinē hn̄s colorē vini: ⁊ cū hoc erat leuis splendens sicut lumen. ⁊ iam vidi in eodē sufficientiā illā quā nō vidi in alia medicina simplici: imo etiā qd̄ non vidi tyriacis cōpositis. Idem auc. bahamed. lapis iste bazaar cōuenit veneno scorpionis. ⁊ qñ portatur in anulo: ⁊ sculpe in eo imaginē scorpionis luna existente in scorpionis signo: ⁊ aspiciēte ascendēs deinde sigilla cū eo olibanū luna existente in scorpione: qd̄ tritū exhibe patienti ad potandū: ⁊ euadet. Et inquit auc. abdallaanarach. vidi lapidē bezaar filij amari custoditoris legis dei: ⁊ est veꝝ ꝙ ipse emit hunc lapidē: ⁊ dedit pro precio ipsi⁹ palaciū cordube in principio guerre.

Cap. 399.

Lapis frigi⁹. Dias. ca⁹ de lapide frigio. tres hꝫ species. vna est metallica: q̄ in cypro nascit̄: ⁊ de ꝓfundo lacu ascendit que est terrosa: ⁊ post hoc sole siccatur: postea vo ponit̄ in medio: ⁊ circuitur sarmento ⁊ cōburitur. vnde difriges dictus est: quia in sole siccatur ⁊ sarmento: vt apparet si leges difriges. Altera vo species est feces eximinis: sicut siľr feces eraminis sic et hec colligit̄: gustū habēs eri vsto siľeꝫ. tertia spēs cōficit̄ sic: lapis qui dr̄ peritides colligit̄ ⁊ ī fornace ꝑponit̄: ⁊ vt calx ꝑburit̄ q̄diu colorē sāguineū faciat: ⁊ collectus reponit̄. vtilis est vo qui gustu stipticus est: eris vsti habēs saporē: ⁊ linguā fortius siccans velut alumen. vñ si cōburat̄ pro difriges vendit̄. virtus est ei stiptica ⁊ serātica: purgatoria: ⁊ lipidatoria: ⁊ ī modū niuis refrigeratoria Sera. li⁹ aggre. ca⁹ de frigio lapide. frigius lapis sunt eius tres species. vna in cypro nascitur solum: ⁊ est substātia ex gleba terrea nascitur sub petris ⁊ in aqua: ⁊ ī illa insula: que ꝑusqꝫ extrahit̄ de sub aqua desiccat̄ in sole: ⁊ post q̄ adurit̄ desiccat̄ super terrā circūpositis lignis Species vo alia est fex eris: que colligit̄ qñ purgatur es: ⁊ hoc qñ refusum est es: ⁊ ꝓijcitur aqua super ipsum donec infrigidatur: ⁊ extrahit̄ a boti ⁊ est formula in qua ꝓijcitur ⁊ repitur sub eo hec spēs: ⁊ hꝫ stipticitatē eris ī sapore suo. Tertia vo species fit ex marchasita: qñ pluribus reb⁹ coquit̄ vt calx: ⁊ qñ fit color eius sicut color magre: ⁊ extrabitur a fornace ⁊ reponit̄. ⁊ quidam putant ꝙ sit species quarta: ex eo que est ex lapidib⁹ ex quibus trahitur es. nam qñ incidunt̄ in crusibulo in quo inflatur es: extrahunt̄ post lapides: reperitur ex eo postea satis. Melius aūt ⁊ electius est ille in cuius sapore reperitur sapor eris ⁊ ziniar. ⁊ est stipticū desiccans linguā fortiter sicut alumē. virtus eius est cōposita: quia est virtus stiptica et calida parū. Posse. Dias. lapis frig⁹ crescētes suꝑflue carnes vulneribus equat. cicatricē ducit. fluores vlceꝝ cohibet. vulnera maligna ⁊ pascentia curat. apostemata spargit: cera ⁊ r̄sina addita oīa siľr facē potest. Et idē auc. Gal. virtus eius est que incarnat ⁊ cōsolidat incarnatione ⁊ cōsolidatione bona. ⁊ cōfert vlceribus corrosiuis. ⁊ cōuenit specibus squinancie: ⁊ vlceribus oris postqꝫ ablutus est. ⁊ ꝓhibet cursus humoꝝ venientiū ad aliqd̄ membrum ⁊ ego iam administraui ipsuꝫ post incisionē vulneris statim: ⁊ vsus fui in ipsa donec fuit ꝯsolidata ⁊ curata. ⁊ cōuenit vlceribus que fiunt in pectine et ano. Et idē Sera. ego reperi ex ea multum in spelunca que est extra ciuitatem cordube.

Cap. 400.

Lapis margarite latine: arab. hager allulo siue albalo margarita: vel perna est que in ostreis reperitur. alie sunt perforate: ⁊ alie nō perforate. ⁊ ꝑforate sunt artificiose facte ⁊ nō naturaliter. sꝫ nō perforate que naturales sunt meliores sunt perforatis: ⁊ ideo qñ in medicinis ponunt̄ nō perforate intelligunt̄. sed sunt alique obscure ad citrinitatē tendentes nō perforate que perforatis equipollent: ⁊ ideo eligende sunt clare ⁊ albe. que vo obscura ⁊ q̄si albida est: nō est ponēda ī medicinis. Sera. libro aggre. capitulo hager albalo aucto. Rasis. margarite deferunt̄ a maritimis. ⁊ sunt fri. ⁊ sic. in secundo gradu. Et idem auc. Isaac ex eis sunt grossiores ⁊ parue. sed grossiores ex eis sūt meliores paruis. ⁊ clare meliores obscuris. ⁊ equalis superficiei meliores angulosis in figura sua. Albertus in lapidario suo capitulo de margaritis. ⁊ margarita lapis est in ostreis inuentus. melior aūt ex india venit. multi aūt de britannio mari qd̄ nunc anglicū dr̄: ⁊ versus flandriam ⁊ theotoniā inueniuntur: ita ꝙ ego in ore meo decē in mensa inueni. iuuenes aūt concule habent meliores. coloris aūt sunt ac si parua lux penetraret in multū album: ⁊ ideo nitentes: cū tñ sint albe fertur ꝓpter tonitrua quasi abortiēdo eas ostrea

u

euomunt: et in fluminibus inueniunt in mesella: et in quibusdam gallie fluuijs inter arenas. Posse. Alber. vtus earū est exp ta in cōfortatione spirituū: et cōtra cardiacā et syncopim. valent etiā cōtra fluxum sanguinis lienteri cum et diariā. et habent virtutē cōfortatiuā. Reparant enim spiritus subtiles vt quidā dicūt: sed falso: imo mēbra eorū asperitate a superfluis abstergunt: et ea quasi cōstringunt: et coartando ad vnum ducunt: et ita cōfortant. Sera. margarite sunt desiccatiue humiditatū. cōueniūt debilitati cordis. et sunt cōuenientes in cohol. et sūt fri. et sic. in 2° gradu. Et idē auc. Atabari: cōferūt obscuritati visus: et albedini oculi: et sordicieb' ei'. et retinent menstrua. et abstergunt dentes. et desiccant humiditates. Et idē auc. Isaac: cōferunt cardiace: tremori cordis: et accidentibus a melācolia aduenientibus ex malicia humorū: et hoc ideo: quia clarificāt sanguinē cordis qn̄ est ingrossatus ī corde. et desiccant humiditatē que est in oculo: ppterea quia fortificant neruos oculorū. et qn̄ dissoluūtur margarite: et linit' cū eo baras aufert eā postq̄ linit' statim. Auic. de viribus cordis dicit q cōfortant cor.

Cap. 401.

Lapis hiacynthus latine: ara. hager hiacynthos.

Sera. li°. aggre. ca°. hager hiacynthos: sūt eius tres species vna est coloris rubei. secūda est coloris citrini. tertia est coloris cabali: et coloris antimonij. et rubeus est melior alijs: et qn̄ incendit' super eū ignis rubescit multū: citrinus vō pōt stare sup ignē minus: sed cabali nō pōt stare super ignē quin destruat' stati. Albertus in suo lapidario. hiacynthorū duo sunt genera: aquaticus. s. et saphyrinus. aquaticus ē flauus albescēs ac si peruiū aque desuper flauo perspicuo erūpat: et supare cōtendat: et hic est vilior. et inuenit' in illo genere ru. aquescens: in quo etiā superat pueitas aque. Saphyrinus aūt est flau' valde perlucidus quasi nihil habēs aqueitatis. et hic est melior: et iō hz tria noīa. dr̄ enim aliquis hiacynthus saphyrinus: et in ethiopia sm̄ plurimum sui repitur. et dicunt quidā aquaticū esse qd̄ est aquaticū ceruleū. Est aūt generaliter durissim' vt se vix sculpi p mittat. Posse. Albertus: ō expertis est q est frigidus: et cōfortat corpora sicut omne frigidū qd̄ stringit virtutē corporū int'. In de āt ligatur] physic] dr̄ q collo suspēsus vel digito portatus tutū reddit pegrinū et gratū hospitibus. et valet cōtra pestiferas regiones. et expertū est q somnū puocat ppter suā frigidā cōplexionē. Saphyrinus aūt specialiter hoc habere dr̄: q virtus eius est cōtra toxicū. aiunt etiā q cōfert diuitias: et naturale ingeniū bonū reddit: et leticiā cordis. Sera. est aūt virtus hiacynthi q quiportauerit secū ipsum ante sigillationē factā cū eo fit tutus a fulgore: ita q nō cadit super eū. virtus hec est multū diuulgata inter homines. Auic. de viribus cordis dicit q confortat cor.

Cap. 402.

Lapis cornelius latine: arabi. hager albatheth siue salachil

Sera. libro aggre. c°. hager albatheth. sunt eius multe species et multe minere. defert' enim ex terris iameni et ex maritimis romanorū. et melior ex eis est q est plus trahens ad rubedinē. est aūt ex cornelio species alia similis in colore suo aque: que distillat a carnibus salsis: in quo sūt linee albe infixe. Albertus in suo lapidario. Cornelius quā quidā corneliū vocāt: lapis est coloris carnei: hoc est ru. obscuri: sic carnis lotura. h apd̄ renū fluuiū inuenit' frequētissime: et est valde ru. colorē hn̄s fere sicut miniū. et qn̄ polit' multū nitet. Posse. expertū est q stringit sanguinē: et pcipue menstruorū: et emoroidarū. fert' etiā iras mitigare. Sera. virtus istius lapidis est: q qn̄ ōfertur in anulo reprimit iracundiam et cām litis ante iudicē. et reprimit fluxū sanguinis vndecūq exeat pprie et sanguinis menstrui. et quādo fit ex eo dentifrigiū abstergit sordes dentium et dealbat eos: et facit eos pulchros.

Cap. 403.

Lapis rubeus minus q̄ hiacynthus: q arabice vocat' hager albigedi.

Sera. li°. aggre. ca°. hager albigedi siue albuzedi. hiacynthi rubedo est magis placabilis hoīb' eo q n̄ sit in eo obscuritas aliqua. minera aūt huius lapidis est in terris orientis: et qn̄ defert' a minera sua est obscurus: sed qn̄ excoriat eū aurifex detergit' bonitas eius: et apparet et clarificat. Posse. Sera. si qs ligauerit nō videbit portans in nocte somnia mala neq timorosa. et si ille qui aspexerit in sole tantum q visus eius est debilitatus tergerit cū eo oculos suos cōuenit ei. qn̄ ille lapis fricat' ad capillos capitis attrahit festucas sicut magnes ferrum.

Cap. 404.

Lapis ziazaa latine: ara. hager aliazaa

Se. li°. aggre. ca°. hager aliazaa. Aliazaa sūt multe species. est lapis qui ōfert' ex iamē: et ex terris syri. et melior est ille q defert' ex iamen: et est lapis in quo sunt colores multi diuersi: vt albedo et nigredo et alij: et nūq̄ est coloris sinceri. et nō est visum hominibus de iamen nec de regionibus eorū q aliquis portauerit secū: aut ponat in domo sua hunc lapidē quin viderit in somnijs mirabilia: et cū hoc facit portantē se esse litigiosum inter homines. et qn̄ suspendit' super infātes auget bauas eorū. et si fiat vas intus ad comedendū vel bibendū quicūq comederit vel biberit in eo nō pōt dormire. et qn̄ puluerizat' et aspargitur hiacynth' cū puluere ipsius meliorat colorē eius multū. et est lapis qui est durior inter omnes lapides.

Cap. 405.

Lapis aquile latine: ara. hager athamach vel echites.

Sera. libro aggre. capit'o hager athamach Lapis est indus: qui cū agitat' audit' intra ipsum lapis alius. et minera eius est in montibus indie inter chimoas et larandi iuxta littora oceani. et vocat' a grecis alleuians partū: et hec proprietas est inuenta ī h' lapide agle. Et idē auc. Rasis: athamach est medicina īdie. et est lapis similis castanee: nisi quia habet colorē vellereū. et qñ agitas ipsum auditur intra ipsum lapillus. et qñ frangis eū egredit' ille lapillus: et est sicut auellana vergens ad albedinē. Et idem Rasis libro de proprietatibus dixit q est lapis similis ouo: et habet intra se lapillū. Albertus in lapidario suo: echites lapis gēmarum optima est: coloris punicei. et vocat' a quibusdam aquileus: et ab alijs erodialis: eo q aquile hunc ducunt ad nidum suum iuxta oua sua collocantes eundē sicut grus inter duo cua que facit collocat. hoc enim experti ad sensū in colonia vbi grues fetus fecerunt multis ānis in quodā horto inuenit' aūt echites fm generis plurimū iuxta littora oceani: vbi est optimū genus ethideoꝝ q sūt heredes auiū. dicitur aūt q in persia aliquādo inueniunt. Est aūt modus eius q in se continet aliū lapillum qui in ipso sonat quando manu mouet'.

Posse. Sera. Hic lapis aquile dicit' naz cū aquila vult parere oua sua defert hunc lapidē masculus a partibus indie: et supponit eum aquile: et facit eaz parere facile: et alleuiat eius dolorē. et hoc idē facit mulieribus: et omnibus animalibus quando ponitur sub eis in hora partus. Et idem auc. Rasis: quando ponit' in petia: et suspendit' mulieri in cossa qñ debet parē facit accelerare partū cū facilitate. et sū expertus hoc: et inueni sic esse. et omnes concordāt in hoc q alleuiat partū quando alligat' cosse et iuuat. quando ponitur loco peonie inuenit' ad curādum. iste lapis inuenit' apud nos et q̄3 plures. et vificaui de eo multotiens experientiā. Enax in lapidario capitulo de lapide aquile ait: q suspensus ī sinistro brachio conuenit pregnantibus: et concilliat amorem. diuicias auget vbi fertur. et in pregnātibus impedit aborsum. et periculum parturitiōis mitigat. prohibet casum caducoruz. similiter si de administratione veneni aliquis suspectus sit in cibo illo prohibetne possit ab eo deglutiri cib' ille. Si lapis subtrahat' mox deglutiet. Albertus: fertur aūt q si suspensus in sinistro brachio conuenit pregnantibus. et conciliat amoreꝫ. et diuicias auget vbi fertur. et in pregnantibus impedit aborsum. et piculum parturitionis mitigat. et ait q prohibet casuz caducoꝝ. similiter et qđ his mirabilius est tradunt caldei q si de administratiōe veneni aliquis suspectus sit imposit' in cibo illo prohibet ne possit deglutiri cibus: et si lapis subtrahatur mox deglutitur. querunt aūt aquile hunc lapidē et imponunt nido suo: et grues inter oua sua: ſ3 in vno anno ponunt vnū: et in alio alium. dicunt autē quidā q faciunt ad mitigandū calorē ouoꝝ vel corporis aquile ne oua nimis calefiant: et hoc est pbabile. quidam aūt dicunt aliquid conferre ad eoꝝ formationē aut viuificationē. q aūt quidam dicūt q lapis ab alijs auibus ouis īterponatur ne oua frāgantur falsum est: quia citius ad lapidē q̄3 ad seipsa collisa franguntur. Aiunt aūt aliqui q si aliqs suspectus de administratione veneni: cū lapis iste cibo īmittitur statim a cibo strangulatur. et quando subtrahit' transglutit cibū ī q̄ positus est lapis. Lapis dabagreg qd est lege lapis smaraldus.

Cap. 406.

Lapis gagates secundū Dias. capitulo đ lapide gagat̄. inuenitur ī lycia circa ripā fluminis qui gantes appellatur: coloris nigri. et est aliuś pallid' et quasi lucidus vl' pallidus mediocriter leuis valde: vt solus super aquam natans inter alios lapides inuenitur: cuius est melior qui facile exarserit igne: et odorem aspalti habens medicine aptus. et secundū Pli. optimus est qui ad lucernam accendit'. Enax in lapidario suo: gagates et karabe quē quidem dicunt lapidem de genere gēmaruz: ego tamen reputo ipsum esse gūmi agiros: et īuenitur in libya et britānia iuxta maris littus. et abundāter inuenitur in mari: quod attingit aquilonarē partem theotonie. et in anglia frequenter inuenitur: et est duplicis coloris: nigruz. s. et croceum: et est perlucidum et glaucum: et declinans ad pallidū est iūctum cum citrino colore. Confricatum aūt trahit paleas: et incensū ardet sicut thus.

Posse. Dias. gagatis virt' ē diaforetica. venena excludit. emplastris podagricis miscet'. accensus in aqua ardet. et oleo et extinguitur. solum aqua solutus dentes mobiles confirmat. et rigores precordiorum: et dolorū euersiones facit. incensus serpentes fugat. epilepticos prodit. incenditur et in aqua mittitur: et per triduū de eadem aqua datur parturienti et liberatur. demonijs et omnibus maleficijs resistit. virginitateꝫ deprehendit. fictilia ex eo vasa scripta non delent' mulieribus si desint menstrua hunc lapidem tere et pone super carbones ardentes vt iterum euaporet circūtecta pānis: et purgabitur sine noxia et dolore. Sed sciendū q Dias. hunc lapidē vocat quoniam apparet vt lapis: et ideo dicit est vt gēma vnde anuli fiunt: sed in lr̄a agiros dicit q est lachrymū agiros. i. populi arboris. Enax: ꝯuenit hydropicis et fluuidis. et confirmat dentes: vt aiunt. de expertis aūt est q lotus aqua pro fumigationib' inferius suppositus prouocat menstrua. fertur etiā q fugat serpentes. et valet contra ventris et stomachi subuersionem. et contra fantasmata melancolica: que quidem demones vocant. Aiunt aūt de expertis: q si colatura et lotura eius cum rasura detur virgini bibere q retinebit eum et nō minget. si aūt nō est virgo statim mingit: et sic dicunt probari an aliqua sit virgo. dicunt etiaz valde valere cōtra laborem parturientis. Si vis scire latius generationem istius lapidis lege electrum.

Cap. 407.

Lapis celidonius secundū Dias. in pprio capitulo inueni-

Vidi lapedem aquile

tur in ventribus hirundinuз : cuius gña sunt duo niger ⁊ rufus : qui colligūtur captis pullis hirundinū:⁊ scissis eoꝝ ventribus inueniuntur. Albert⁹ rufus inuolutus panno lineo vel corio vitulino:⁊ sub sinistra assella gestatus dr̃ valere contra insaniam ⁊ antiquos languores:⁊ lunaticam passionē ⁊ epilepsiam eodem modo portatus. Enax autē dicit ꝙ facundum gratum ⁊ placentem reddit gestantē se. niger aūt vt Joseph dicit cōtra nociuos humores ⁊ febres ⁊ iras operatur. ⁊ lotus aqua sanat oculos. ⁊ ad finē inceptū perducit negocium ⁊ si inuoluitur folijs herbe celidonie dicit̃ obfuscare visum. Sunt aūt hi lapides parui valde:⁊ tales iam vidimus per socios nostros de stomacho hirundinū extractos de mense augusti: tunc enim extracti magis valere dicunt̃. vt frequenter aūt duo simul in vna hirundine inueniuntur. **Posse. Dias.** rufus quidē sanat lunaticos ⁊ languidos ⁊ insanos in pāno mundo ligatus:⁊ in sinistro brachio egroti circūligatus. preterea facit gratissimos portantes se facundos:⁊ amabiles:⁊ idoneos. Niger gestatus similiter optimū finē imponit. ad omnes iras regum ⁊ dominoꝝ idoneus est. nam qui eū habuerit oib⁹ placebit:⁊ ad arbitriū suū cūcta pducet. sз cui dolent oculi terit̃ cum aqua ⁊ inunguntur ⁊ sanabunt̃. sed cū tollunt̃ lapides cauendū ne pater aut mater prope sit: quia meliorē effectum habebunt. niger aūt in pāno lineo croco tincto missus tertianas:⁊ quotidianas:⁊ quartanas cōpescit. aduersus omnē humorē aptus est excellenter:⁊ contra iras ⁊ minas. ⁊ lotus aqua sanat oculoꝝ dolores. ⁊ ad finē inceptum ducit negociū. sed si voluatur in folijs celidonie obfuscat visum. Sunt aūt lapides parui valde:⁊ tales vidimus per socios nostros extractos de stomacho hirundinuз in mense augusti.

Cap. 408.

Lapis allectorius f̃m Dias. in proprio capitulo inuenitur ĩ ventribus galloꝝ gallinaceorū crystallo similis vł aque limpide. ⁊ ait Albertus ꝙ iste lapis est nitens crystallo obscuro similis. extrahitur autem ex ventriculo galli gallinacei postꝙ̄ castratur vltra quartū annum. ⁊ quidaз dicunt ꝙ post nonum extrahit̃: ⁊ est melior de gallo decrepito. maxima aūt huius q̄ntitas est inueta ad q̄ntitatē fabe. **Posse. Dias.** qui secuз habuerit inuict⁹ erit vt a multis probatum est. naз gladiator habēs eum in ore inuictus permanet:⁊ sine siti. similiter ⁊ reges eum habentes fortiter bellabant:⁊ expulsi a regno nō solum propriam dominationē: verū etiam alienam receperunt. mulierib⁹ proderit portatus qui volunt placere viro: nam probos ⁊ speciosos reddit portantes se.

Cap. 409.

Lapis chrysolitus secundū Dias. in proprio capitulo lucidissimus est ⁊ similis auro. Albertus lapis chrysolitus est in colore habens tenuem viriditatē lucidam: in qua ad oculum solis micat vt stella aurea:⁊ nō est rarus. **Posse.** dicit̃ ꝙ spiritualia confortat: propter quod tritus asmaticis datur. fert̃ etiam ꝙ perforatus:⁊ setis asini in foramen repletus: ac sinistro brachio alligatus fugat timores melancolicos pessimos:⁊ hoc dicit̃ in physicis ligaturis. In auro etiā positus ⁊ gestatus fugat fantasmata. ⁊ dicunt quidam ipsum stulticiam pellere ⁊ sapientiaз aduducē. **Dias.** hic applicatus rasur̃ aurifilateriū est: ⁊ tutamē aduersus nocturnos timores. pertusus ⁊ traiectus cū setis asini: ⁊ ĩ brachio sinistro ligatus omnia demonia vincit.

Cap. 410.

Lapis excbenos secundū Dias. in proprio capitulo : alb⁹ est ⁊ speciosus: quo solent aurifices aurum limpidare. **Posse. Dias.** curat stomaticos potatus cuз passo ⁊ aqua. similiter amentes sanat potatus ad venereas voluptates mirifice facit bibitus: quia nō patitur diu eos fatigari. soluit etiam vesicā dolentē: nam portatus partum sine egritudine cōseruat:⁊ velocitateз parturientis facit circumligatus femori.

Cap. 411.

Lapis agathes siue agapis secūdum Dias. in proprio capitulo: habet maximā virtutē. s. qui colorem habet similem pelli leonis. Isaac beniamin. agathes autē lapis niger est albis venulis in quodam modo speciei lapidis albescen. ⁊ inuenitur alius modus eiusdem speciei : qui similis est corallo. ⁊ tertium genus plurimū sui in creta insula nascitur: quod habet in nigro venas croceas. est quartum genus indicum ⁊ varium quasi sanguine sit aspersum. **Posse. Dias.** valet ad morsum scorpionis alligatus vel illinitus cum aqua statim tollit dolorem tritus:⁊ vulneri aspersus: vel in potione cum vino datus viparuз sanat morsus. portatus facundum suadentē: amabilem:⁊ gratū portantem facit. Isaac beniamin: primū quidē genus aptum est ad regum formas: que lapidibus insculpuntur. ⁊ plurimi lapides habent capita regū insculpta:⁊ cum iacent ad caput dormientis fert̃ oñdē multa simulachra somnioꝝ. Tertiū aūt genus quod creticum est facit vt adiuuet vincere pericula. ⁊ viribus conuenit cordis. gratuз:⁊ placentem facit: vt dicit enax. ⁊ coloris facit hominem boni ⁊ facundum : ⁊ iuuat euз contra aduersa. genus autem indicum visum fouet. ⁊ valet contra sitiз ⁊ venenum. Cum autem accendit̃ odoriferꝫ est valde.

Cap. 412.

Lapis galactides secundū Dias. in proprio capitulo: colore est cinereus: gustu dulcis: qui tritus lacteum colorem emittit. Albertus: lapis galactides quem quidem galactidem vocant lapis est similis cineri:⁊ secundū plurimū inuenitur in nilo: ⁊ acheloo flumine.

Posse. hic tritus dat saporez lactis:ꝛ succū.ꝛ in oꝛe clausus turbat mentē dicitur etiam in de ligaturis physicis: ꝙ ligatus ī collo replet vbera lacte.ꝛ alligatus femoꝛi mulieris facit partus faciles. Aiunt etiam pastoꝛes egypcii : ꝙ si vespere contusus cum sale mixta aqua oues circumspergantur vbera eoꝛum replent lacte:ꝛ fugatur ab eis scabies. ꝛ generaliter dicitur contra scabië valere. **Posse. Dias.** hic p⁹ balneum ieiuno datus cum musa vel aqua lactis copiam ministrat. vel ex ouis grauidate lana filo facto ꝛ ptusato lapide circa collũ ligatur letheus dicitur: qa pꝛecedentia mala in obliuionem adducit:ꝛ gratiosum reddit.resistit iniurie ꝛ fasino doloꝛem liberat dentium circunligatus. ꝙ si mulieri difficulter parturienti filo facto de lana ouis fecunde ligatus fuerit circa femur dextrum continuo pariet sine doloꝛe:quia obliuisci facit. dicitur etiam ꝙ tenax est:nam in iudicio litigantes vincere facit.

Lapis eratides idem quod supꝛa.

Lapis letheus idem quod supꝛa.

Cap.413.

Lapis medus secundum Dias. ī propꝛio capitulo:niger ē qui tritus emittit croceum coloꝛez. Albertus: lapis medus vl' medo dicitur:quia a regione medoꝛum fertur:vbi plures inueniūtur. Sūt autē huius species due:vnus niger ꝛ alter viridis **Pos.** huius virtutem esse dicunt contra veterem podagram.oculoꝛum cecitatē ꝛ freneticam passionem. etiaʒ refouere dicitur fessos ꝛ debiles. fertur etiam ꝙ fragmenta nigri si ī aqua calida missa fuerit:ꝛ siquis in aqua illa lauerit incurrit membroꝛum excoꝛiationem:ꝛ si ex ea biberit peribit fomento. **Dias.** est autem duplicis potētie:scilicet bone ꝛ male. nam tritus in cote medicinali cum lacte muliebri que semel creauit pꝛimo partu puerum:ꝛ inunct⁹ albugines curat oculoꝛum:ꝛ omnem illoꝛum doloꝛem etiam si desperatus fuerit medere.podagricos eodem modo cum lacte ouis que semel genuit masculum sanat.renes ꝛ anhelitus: ꝛ interioꝛes partes coꝛpoꝛis hoc medicamen pꝛeparatum habeas in vase vitreo vel argenteo:ꝛ perfice ieiunus ad vindictam quoqꝫ supꝛa cotez:ꝛ da cui vis:ꝛ lauet faciem ꝛ exsiccabitur. Siquis autem ex eo biberit pulmonē vomet.opoꝛtet autem bibenti paululum dare vt non satietur.inuentus est autem iuxta fluuium fasin.

Cap.414.

Lapis armenus secundum Pli. in propꝛio capitulo est dictus ꝛ nominatus a regione illa:ꝛ est liuidus ꝛ subalbidus. cuius melioꝛ est habens colorem medium inter viridem obscurum terreum ꝛ indum:ꝛ habet macularum distinctiones virides et nigras. **Auic.** libro secundo capitulo de lapid armeno est aliquantulum azulini coloꝛis:non tamen est in coloꝛe azuli : ꝛ non est in eius soliditate:sed est in eo arenositas quedam ꝛ quandoqꝫ vtuntur eo tinctoꝛes et pictoꝛes loco azuli:ꝛ est leuis tactu. **Jo. mesue** lapis armenus inquit Alexander a verificatoꝛibus est inuētus habere pꝛerogatiuam in educendo choleram nigram:cuius operatio incolumioꝛ est helleboꝛo nigro:ꝛ virtuosioꝛ lapide lazuli. Melioꝛ est habens coloꝛem mediuz inter viridem obscurum ꝛ terreum ꝛ indum.ꝛ habet macularum distinctiones virides ꝛ nigras : et qui non est in termino lapidis:immo facile dissolubilis puluerizabilis : ꝛ qui est lenis tactu carens asperitate ca. complexionis in pꝛincipio secūdi : ꝛ sic.in ipo:ꝛ est resolutiuus:abstersiuus:ꝛ est ex cōturbantibus:ꝛ subuertentibus stomachum:ꝛ educit per vomitum ꝛ ventrem:ꝛ nocet stomacho generans subuersionem:ꝛ faciens solutionem cū angustia. Et dixit Alexander:nō lotus soluit per vomitum:ꝛ per ventrem cum laboꝛe. lotus autez soluit per ventrem sine molestia. Ars autem in lauādo ipsum est hec: teratur cum facilitate in vase lapideo: deinde fundatur super ipsum aqua dulcis ꝛ lauetur sic terendo:ꝛ fiat illud trigesies semper innouando aquam: ꝛ adhuc decies lauetur cū aq̄ rosarum. Et dixit alchindus: lauetur cum buglossa post depurationez eius:acquiritur enim ei pꝛopꝛietas mirabilis ex hꝭ ad egritudines melācolicas. **Posse. Auic.** soluendo educit melācoliaʒ plus q̄ lapis lazuli:ꝛ pꝛopter ipsum dimittitur helleboꝛus niger. **Jo. mesue** educit solutione choleram nigram cum virtute: ꝛ mundificat cerebꝛum ex ea. ꝛ valet ad egritudines ei⁹ melācolicas:sicut est mania ꝛ vertigo:ꝛ doloꝛ capitis ꝛ epilepsia:ꝛ ad egritudines timoꝛis ꝛ suspicionis:ꝛ ad lepram: ꝛ ad egritudines splenis:ꝛ ad cancrum:ꝛ moꝛpheam:ꝛ fe. melancolicas. Dosis non loti potio est a.ʒ.5. vsqꝫ ad.ʒ.i.5. ꝛ loti potio ē a.ʒ.i. vsqꝫ ad.ʒ.

Cap.415.

Lapis berillus secundum Dias. propꝛio capitulo lucidissimus est ꝛ clar⁹ similis oleo. Albertus in lapidario suo in pꝛopꝛio capitulo : lapis berill⁹ est coloꝛis pallidi lucidi transparentis vt limphe : ꝛ quando voluitur in eo videtur moueri aqua.secundum plurimuʒ autem eius generatio est in india: sicut ꝛ multarum aliarum gemmarum. sunt autem multa genera ꝛ modi in specie lapidis istius:sed melioꝛem esse ferūt:qui magis pallet:ꝛ plures habet guttas que videntur in ipso manere. **Posse. Dias.** sculpitur in eo locusta marina: ꝛ sub pedib⁹ eius coꝛnicula : ꝛ sub gemma ponitur herba sauina modico auro inclusa:gestat amoꝛem coniugi ꝛ maioꝛem omniuʒ facit.preterea ad oculoꝛū vicia facit: ꝛ ad omnem valitudinem si aquam in qua missus fuerit potui dederis. ructus ꝛ suspiroꝛos ꝛ epatis doloꝛem curat. Albertus:fertur autē habere opera multum contra pericula hostiuʒ: et

contra lites ꝛ reddere inuictum: ꝛ in moribus dicitur efficere: ꝛ ingenium bonum dare. medicorũ quidam dicunt ꝙ valet ꝛ contra pigritiam: ꝛ contra suspiria: ꝛ eructuatiões. ꝛ ꝙ valet oculis humidis. Expertum est autẽ ꝙ quando rotundatur et oculo solis apponitur ꝙ aduritur: ꝛ ignem accendit. dicunt autem ꝙ coniugium conciliat inter virum ꝛ vxorem.

Cap. 416.

Lapis alabastrides secundũ Dias. in proprio cap. est satis manifestus Posse. Dias. est laxatiuus: mollit deniqꝫ duricies: ꝛ stomachi dolorem ceroto admixtus.

Lapis corallus secundũ Dias. ꝑprio capitulo maximas habet virtutes: pro qua lege bassad.

Cap. 417.

Lapis lacteus est lapis secundũ Auicē. libro secundo capitulo proprio: qui cum fricatur aqua egreditur ex eo quoddam sicut lac. ꝛ hic quidem lapis est cinerei coloris: dulcis saporis.

Posse. Auic. teritur cũ aqua ꝛ seruatur quod resoluit ex eo in pixide plumbi: ꝛ cõuenit initio apostematum. ꝛ sit ex eius fricatione alchohol: ꝛ ꝓhibet cursum superfluitatum ad oculũ: ꝛ vlcera in ipso accidentia.

Lapis galactides idem quod supra.

Cap. 418.

Lapis vesice est qui in vesica generatur.

Auic. libro secũdo in proprio capitulo: dixerunt quidam ꝙ frangit lapidem renum ꝛ vesice: sed Gali. dixit ꝙ nihil horum est.

Lapis molaris secundum Auic. in proprio capitulo omnibus est notus: ꝛ est stipticus.

Cap. 419.

Lapis piritis Pli. in proprio capitulo: Lapis piritis durissimus est: qui ꝛ si ferro percutiatur: scintillas emittit ꝛ ignem. Cassius felix in proprio capitulo: lapis piritis idest focaria: a quo per allisionem calibis vel alterius rei dure ignis euolat sed Gal. in epistola ad Glauconem exponit lapis piritis idest lapis militaris: quod quidam intelligunt de lapide lato super quẽ solent ignẽ ꝯferre.

Posse. Pli. vires habet in similitudinẽ cadimie. facit proprie ad oculoꝝ claritatem.

Lapis vocarius idem quod supra.
Lapis militaris idem quod supra.

Lapis lagia est similis ossibus elephantis: est fusci coloris ꝛ quasi subrufus.

Cap. 420.

Lapis lincis: Enax in proprio capitulo: fit ꝺ vrina lupi ceruarij micta: ꝛ in montibus coagulata: qui in domo seruatus generat optimos fũgos supra se quolibet anno. dicitur valere contra dolorẽ stomachi: ꝛ ictericiam: ꝛ fluxum ventris.

Cap. 421.

Lapis sistos: Enax in proprio capitulo: est fusci coloris et subrufi: oblongas arestas siue pinulas non habens erectas: vt alumen scissũ Enax.

Posse. vires habet fortiter cõstringẽtes.

Lapis spongie est lapis inuentus ꝛ ortus ĩ corpore spongie: ꝛ ad quid valet lege affegi albach.

Lapis de barchim quid est lege famechi.

Cap. 422.

Lapis stellatus: Enax in proprio capitulo: est ꝺ genere marmorum habens maculas ex auro. ꝛ eiꝰ est alius albus qui dicitur lapis marchasita. alius indus clarus celestis: ꝛ vocatur lapis lazuli: pro q̃ lege lapis lazuli. ꝛ quandoqꝫ minera fert vtrũqꝫ simul. ꝛ quandoqꝫ est alius coloris viridis: ꝛ vocatur lapis chrysopassus; vt apparet si leges lapis chrysopassus.

Lapis sidiricis .i. scoria ferri.

Lapis hydras. i. lapis ex nostris aquis generatus

Cap. 423.

Lapis trachius: Enax in proprio capitulo: ē lapis niger: nascitur in ponto amne qui est in egypto

Posse. Enax habet vires sicut gagates: ꝛ dicitur accendi parum ab aqua: sed extinguitur ab oleo.

Cap. 424.

Lapis quadratus secundũ Pli. in egypto inuenitur: similiter ꝛ in ethiopia: ꝛ exalbidus est.

Posse. Plinius: vires habet stringentes: vnde necare dicitur conceptum.

Cap. 425.

Lapis glatides: Plinius in ꝑprio capitulo: velut cinereus est gustu dulcis Posse. Plinius: latenter humectat ꝛ leuiter ꝯstrĩgit: ꝛ ideo facit ad lachrymas oculorum.

Lapis moroechus secundũ Pli. in proprio capitulo inuenitur in egypto: ꝛ est pallidus.

Cap. 426.

Lapis flogmus secundũ Plinium in egypto inuenit̃ aurosum: ꝛ flamineum habet colorem

Posse. Plinius: illinitus fronti somnũ inducit.

Lapis preparatorius corij. i. pumex: pro quo lege famechi.

Lapis vlcam idem quod supra.
Lapis archadi .i. lapis gagatis.
Lapis lincurius .i. lapis lincis.
Lapis discaltis .i. scoria eris.
Lapis litarmenum .i. lapis lazuli.
Lapis keme quid est lege keme.

Lapis berzat idem quod supra

Cap.427.

Lapis albeston secundum Alb. in lapidario suo est coloris ferrei: qui secundum Pliniū in arabia inuenit'

Posse. Albertus: virtus mirabilis eius ī templis deorū est manifesta: eo ꝙ semel accēsus vix aut nunq̃ poterit extigui: eo ꝙ naturam habet animalis qđ salmādra vocatur cū modico humidi vnctuosi pinguis insepabilis.

Cap.428.

Lapis absinthus secundum Albertum est de genere gēmarum colore vitri rubeis virgulis

Posse. Albertus: huius virtus fertur esse sicut lapis abescarius: licet satis remissior: naz accensus permanet calidus per septez dies vel amplius propter eandem causam: que dicta est de lapide abescario. lapidis etiam hui⁹ virtus est in prouocando ꝛ augmentando fluxū sanguinis: vt experimentatores asserunt.

Cap.429.

Lapis nigrorū secundum Auic. libro secundo proprio capitulo: est lapis qui defertur ex nigris declinans ad citrinitatem **Posse. Auic.** fricatur ꝛ egreditur ex eo fricatio mordicās linguā similis lacti. mundificat pannum oculi cum non est cum apostemate ꝛ ophthamia: ꝛ conuenit vestigijs vlceruz in eo ꝛ eradicat vngulam.

Cap.430.

Lapis amandinus secunduz Albertum est gemma colori varij. **Posse.** Albertus: venenum oē aut extinguit aut reprimit: ꝛ vincere facit aduersarios: ꝛ plenam interp̄tationem somniorum facit intelligi.

Cap.431.

Lapis cōchylij. hoc vocabulū ponitur in quodam electuario Auic. qđ est contra viciuz lapidis. ꝛ quidam dicunt ꝙ est coclea marina: que dicitur cōchylium: vt apparet si leges ostracorum. ꝛ quidam dicunt ꝙ est coclea limaciarum. secundū veritatē lapis cōchylij ē coclea porphyre marine: et est cōchylium marinum purpureum: quod inuenies si leges ostracorum.

Cap.432.

Lapis ametistus secundum Albertuz est gemma multū cōmunis ꝛ nota: que est coloris purpurei: ꝛ transparentis aliquantulum obscuri. inueniuntur in ista specie multe differentie: sed quinq₃ sūt magis note propter differentias obscuritatis omnes acceptas. nascitur melior in hac specie ī india est autem melior ad sculpenduz eo ꝙ alijs est minus durus. **Posse.** Albertus operatur contra ebrietatem. ꝛ facit hominez vigilem. ꝛ malas reprimit cogitationes. ꝛ bonū in scibilibus confert intellectum.

Cap.433.

Lapis andromada secundū Albertuz est lapis coloris argentei: ꝛ secunduz plurimū in mari rubro nascitur. est aūt q̄dratus ꝛ dur⁹ sicut adamas. **Posse.** Albertus: virtutem habet contra furorem: ꝛ facilis animi cogitationem: ꝛ tristiciam: ꝛ grauitatem: pro quo lege lapis quadratus.

Cap.434.

Lapis palagius similiter dicitur secundū Albertum ꝙ est gēma coloris rubei lucide valde: nāe ꝛ substantie trāsparentis: ꝛ dicit' esse femina carbunculi. ꝛ virtutes eiusdem remissas habet sicut femina ad marem se habet. ꝛ dicunt quidam ꝙ est domus eius: ꝛ ideo p latium carbunculi vocatur. generatur frequenter carbunculus in lapide isto. etiam visum est hoc ꝙ in lapide vno exterior pars fuit palagius: ꝛ interius carbunculus: propter qđ huiusmodi genus lapidum dicitur esse de genere carbunculi.

Cap.435.

Lapis borax secunduz Albertuz a quodaz genere bufonis nominatur: quod sic dicitur ꝙ ipsuz in capite portat: ꝛ est duorum generum. vnum albū aliq̄ntulum fuscum. ꝛ alterum si viuo adhuc palpitante bufone extrahitur in medio habet oculū ceruleum: ꝛ temporibus nostris extractus fuit vnus de bufone paruus viridis. aliquos etiam vidimus bufones habentes depictos in se qui de hoc genere dicebantur. vulgariter autem cropodine dicūt **Posse.** Albertus: sordes purgant intestinorum: ꝛ superfluitates.

Cap.436.

Lapis carbūculus: qui grece antrax dicitur: hic non naturalis rubinus vocatur secundū Albertum lapis placidissimus ꝛ rubicundissimus ꝛ solidissimus: habēs se ad alios lapides sicut aurū ad cetera metalla. ꝛ quando vere est bonus lucet ī tenebris sicut carbo: ꝛ talem iam vidi ego. quando tamen iaz bonus ꝛ verus est emicat in tenebris superfusa aqua clara ꝛ limpida in vase vitreo mundo polito. qui aute neutro modo lucet: hic nō habet nobilitatem perfectam. secundum autem plurimū sui inuenitur in lybia. ꝛ licet habet differentias plurimas: vt ait Enax qui dicit eum habere. xi. omnes tamen dicuntur esse ca. ꝛ sic. secundū plus ꝛ minus. **Posse.** Albertus: hic solus omniuz aliorum lapiduz virtutes habere dicitur: specialis tamē eius effectus est venenum fugare.

Lapis erarius est lapis marchasita: ꝛ dicitur erarius: quia ex eo tingitur es.

Cap.437.

Lapis calcedonius secundū Albertum est pallidus ꝛ fu-

fcus aliquantu lum obscurus. **Posse.** Albertus: hic si p foratur: et collo su spendatur dicitur valere contra fantasticas illusiones ex melancolia ortas. etiaz facit euincere causas: et virtutes corporis conseruat. et hoc vltimu expertum est multum.

Cap. 438.

Lapis calefarios siue calcofanos secundum Albertum e niger. **Posse.** Albertus: virtus eius est vocem clarificare et raucedinem mederi.

Cap. 439.

Lapis corranticas vel corauiuz secundum Albertum est lapis crystallo similis infecto colore ceruleo: qui dicitur cadere aliquado de nube cu tonitruo. et inuenitur in grania et hispania: sed hispanus est candes vt ignis. **Posse.** prouocat dulces somnos. et ad prelia et causas vincendas: et contra periculuz tonitrui dicitur operari. hoc similiter ait Enax.

Cap. 440.

Lapis celonites secundum Albertum est purpurei coloris et varij. dicitur in corde testudinis inueniri: quia quedaz sunt maxime testudines: habetes domos que sunt vt vere margarite: et nitentes. **Posse.** dicitur q diuinatorez facit euz qui gestat sub lingua. hanc autem virtutem non dicitur habere: nisi quando luna est primo accensa et crescens et monoides vltima decrescens. et dicitur hic lapis ab igne no corrumpi. Lapis cogolites dicitur secundum Albertu esse in quantitate et colore similis ossis oliue. et alio nomine vocatur lapis iudaicus: pro quo lege. L. lapis iudaicus.

Cap. 441.

Lapis chrysopassus secundu Albertum est lapis qui ab india venit: et raro inuenitur: propter qd et carior estimatur: in colore etiam est quasi sit ex succo porri vel prassij coagulato: habens etiaz auri guttas: propter quod et tale nomen accepit: qa chryso aurum sonat in greco: prassinz idest viride viriditate porri. vnde versus: Marubij folia sunt prassia prassaq porri. **Posse.** vires hz lapidis prassij: etia ad omnes cordis passiones efficax reperitur.

Cap. 442.

Lapis chrysolitus secundum Albertum est lapis in colore tenens viriditatem lucidam: in qua ad ad oculum solis micat vt stella aurea: et non est rarus. dicitur autem venire de ethiopia. **Posse.** Expertum autem est q spiritualia confortat: propter quod tritus asmaticis datur. fertur etiam q perforatus: et setis asini in foramine repletus: et sinistro brachio alligatus fugat timores et melancolicas passiones. etiam dicitur in physicis ligaturis in auro etiam positus et gestatus fugat fantasmata. et pellit stulticia et sapientiam proferre perhibetur.

Cap. 443.

Lapis crystallus secundum Albertuz est lapis qui aliqn fit ex frigore: aliquado autem ex niue: sicut sepe experti fuimus: et in germania vbi multi inueniuntur. vterq autem modus generationis facilis ex superioribus erat manifestus. **Posse.** hic frigidus oculo solis oppositus ignem eijcit: si calidus sit hoc perficere non potest. huius ratio posita est in libro d proprietatibus elementoruz et planetarum. et dicitur etiam sitim restringere sub lingua positus. Et expertum est q tritus cum melle mixtus accept a mulieribus repleat vbera lacte.

Cap. 444.

Lapis ghrysolitus secunduz Albertum est gemma coloris aurei in horis matutinis visu pulcherrimus est. in alijs autem horis dissimilis. ab igne autem corrumpitur et fugatur: et vt quidaz dicunt inflammatur: et ideo timere ignez dicitur. dicunt autem alij q est aliud genus istius lapidis: q est lapis ignobilis substantie: et est marchasita aurea: que medium quoddam est inter metalla et lapides. dicitur autem tertium genus istius lapidis esse coloris medij inter ceruleum et rubeum. **Posse.** virtus hui lapidis est curare scabiem et vlcera. et in manu gestat calorem febris mitigare dicitur.

Cap. 445.

Lapis chrysopassios secundum Albertum gemma est ab ethiopia veniens. **Posse.** dicitur lucere in tenebris et euanescere lumine superueniente: ita q colorem non retinet quem habet in obscuro: et fit in ipso secundu diuersitatem luminis et tenebrarum reciprocatio colorum velut in quercu putrefacta et noctiluca. et de omnibus his in libro de anima dedimus rationem perfectam: et vide.

Cap. 446.

Lapis deimonis fm Albertu est qda lapis bicolor vt arcus deimois: q iris vocat. est aut deimon dictus qd grece intellectu vel stellam claram stillantem sonat. **Posse.** dicitur conferre febricitatibus: venenosa pellere: et tutum et victorem reddere.

Cap. 447.

Lapis diadochos secundū Albertum est lapis pallidus dicitur aliquantulum berillo silis.

Posse. dicitur fantasmata in tantum excitare q magi maxime hoc vtuntur:tamen applicatus defuncto vires amittit: qa mortem odire perhibetur.horum autem ratio haberi potest in libris magorum:hoc est hermetis:techit:bencorat:ꝛ ptolomei:de quibus non est presentis intentionis.

Cap.448.

Lapis dionysia secundū Albertum est niger guttatus rubeis guttis.

Posse. expirat vinū:ꝛ odor ipsius vini fugat ebrietas:quod mirabile apparet. causa est autem q vinum non odore sed vapore opilādo inducit ebrietatem.lapidis autem huius odor simpliciter aperitiuus est:ꝛ expulsiuus vaporum.

Cap.449.

Lapis draconites secundum Albertū est lapis a capite draconis extractus.ꝛ fertur ab oriente vbi sunt dracones magni. virtus eius efficax sicut lapis qui vocatur borax:quando de dracone extrahitur adhuc viuo palpitante.insidiantur autē draconibus dormientibus:ꝛ subito scisso capite draconis adhuc palpitante euellunt lapidem. anime eius actus multa confert his etiam superfluitatibus q̄ generantur in animalibus: ꝛ mortis corruptio alterat ea quando natura'i morte corruptis humoribus moriunt:ꝛ quando mortua vel corrupta occisa iacuerunt. Ego autem in partibus alamanie in sueuia vidi lapidem super quem conuenerant plus q̄ʒ.xx. serpentes inter montes in quodaʒ prato:ꝛ cum transitum faceret inde dominus terre: milites euaginatis gladijs sciderunt serpentes in multa frusta: ꝛ in fundo tamen quidam magnus iacuit serpens in multas partes incisus:ꝛ sub capite serpentis inuentus est lapis niger formatus vt paramis abscissa nō perlucidus in circuitu:coloris pallidi: pulcherrimū habens descriptuʒ serpētem:ꝛ hunc lapidem ab vxore eiusdeʒ nobilis mihi presentatum cum capite eiusdem serpentis.

Posse. dicitur venena fugare: que fiunt a morsibus animaliuʒ venenatorum.victores dicitur etiam efficere.

Cap.450.

Lapis elitropia secunduʒ Albertum est lapis viridis fere smaraldo similis aspersus sanguineis guttis.hunc elitropiam dicunt esse vocatuʒ nigromantici ꝛ gemmā babylonie.

Posse. si lapis iste vngatur succo herbe eiusdem nominis:ꝛ in vas aque plenum immissus facit sanguineum soleʒ videri sicut si pateretur eclipsim:cuius causa est:quia totam aquaʒ ebulire facit in nebula:que inspissando aerem impedit solē videri:sicut quando est cuʒ rubore in spissa nube: postmodum autem descendit rorando illa nebula sicut per guttas pluuie.oportet auteʒ ad hoc q quodam carmine sacratus sit:ꝛ quibusdaʒ characteribus mixtus:ꝛ sicut arrepticij p̄sentes sunt diuinando quedaʒ predicunt:propter quod templorum pontifices illo lapide vtebantur maxime ī festis idolorum.dicitur autem reddere hominē bone fame:ꝛ large vite. ꝛ contra fluxum sanguinis: ꝛ venena valere.dicitur autem q vncus herba sui nominis vt prediximus fallit visuʒ ita vt hominez prohibeat videri.inuenitur autem pluries iñ ethiopia:ꝛ cypro ꝛ india.

Cap.451.

Lapis etydros secunduʒ Albertum est lapis in colore crystallo similis:q ppetuis guttis distillat ꝛ tamen lapis non minoratur nec corrumpitur.cā in hoc profecto est: quia ex substantia lapidis gutte ille nequaquam distillant: sed propter nimiam frigiditatem aerem se tangentem continue se mutat in aquam:sicut faciunt lapides duri ꝛ politi pꝫ resolutionem frigoris.hoc similiter ait Enax capitulo de lapide etydros.

Cap.452.

Lapis epistithes secundum Albertum est lapis in mari natus rutilans ꝛ rubicundus.

Posse. incantationibus ꝛ physicis ligaturis dicitur valere. ꝛ q gestatꝰ tutum hominem seruat.ꝛ compescit seditiones. ꝛ compescere etiam dicitur locustas ꝛ volucres: et nebulas:ꝛ grādines:ꝛ tempestates a fructibus terre. Expertum autem est q oppositus oculo solis ignem ꝛ radios ignis emittit.dicitur autem q hic lapis si in aqua feruente proijcitur cessat ebulitio eius:ꝛ post modicum frigescit.causa autem huius alia eē nō posset nisi pro certo: qꝛ frigidissimus ē ꝛ motus a calore bulientis aque frigiditas sue cōplexionis agere incipit.

Cap.453.

Lapis exacolitus secundum Albertuʒ est lapis varius dissolutiuus:vt dicunt periti medicorum.

Posse. vino permixtus ꝛ potatus valet contra colicam ꝛ iliacam passionem.

Cap.454.

Lapis exacontalitus est lapis secundum Albertum.lx.coloribꝰ distinctus:parue quantitatis valde:qui frequentius in lilia inuenitur: ꝛ apud trogotidas inuenitur ꝛ mouetur sepius: propter hoc etiam oculos hominis dicitur efficere tremulos.

Lapis exacolicus. idem quod supra
Lapis falcanos .i.arsenicum.
Lapis filatiuus est eadem gemma que chrysolitũ τ est eiusdem virtutis vt ferunt gemmarij.

Cap.455.

Lapis gagacromeon secundum Albertum est lapis diuersi coloris sicut pellis capreoli.

Posse. victores reddit se gestantes. Expertum autem dicunt esse ab Alchite principe quodam: qui quotiens hunc lapidẽ secum habebat semper vincebat in terra τ in mari: quotiens autem caruit fertur hostibus succubuisse.

Lapis berzath quid est lege kenne.
Lapis kenne quid est lege quod supra.
Lapis qui inuenitur in oculis ceruorum idez qđ supra.
Lapis archadie est lapis qui cum accenditur nõ extinguitur.

Cap.456.

Lapis garatiden secundum Albertum est lapis qui fert esse nigri coloris. probatur autem veritas huius lapidis sic: si gestans lapidem totum corpus suuz vngatur melle muscis τ vespis exponitur: τ si intactus manet ab eis lapis est verus: et si deponit lapidez musce τ vespe super mel cadũt τ fugũt.

Posse. aiunt ꝙ in ore portatus facit bene iudicare opiniones τ cogitationes. fertur etiam ꝙ gestantem gratiosum reddit hominibus: ita similiter asserit Enax.

Lapis getolidus .i.lapis aquile.

Cap.457.

Lapis granatus vt constantinus ait in proprio capitulo et Albertus: est de genere carbunculi. est autez lapis rubeus τ perlucidus in colore similis balaustijs. est autem rubeus aliquantulum obscurior carbunculo: τ cum subijcitur ei in sigillis niger color tunc magis rutilat. τ in hoc genere inuenitur quidam modus: qui intra ruborem spersus habet viole colorem: propter hoc genus violatuz dicitur: τ preciosior est alijs granatis.

Posse. dicitur letificare cor τ pellere tristiciam. τ est ca. τ sic. τ ꝙ quidam dicunt hũc eẽ de genere hiacynthi est falsum. inuenitur enim lapis hic secundum plurimos in ethiopia: τ aliquotiens intra tyrum iuxta arenas maris.

Cap.458.

Lapis iaspis secundum Albertũ est lapis multorum colorũ τ habet species decem. melior tamẽ est viridis transparens habẽs in se venas rubeas. debet autem in argento proprie ligari. hic in multis partibus inuenitur.

Posse. expertum est contra sanguinem τ fluxum menstruorum. Aiunt autem ꝙ tegat conceptum: τ iuuat partum. τ ꝙ gestantem se a luxuria prohibet. In magicis etiaz legitur ꝙ si incantetur portantẽ reddit gratum τ potentem τ tutum. τ fugat febrẽ τ hydropisim.

Cap.459.

Lapis iena secundum Albertuz est a bestia que iena vocatur sic dictus: eo ꝙ oculi eius in lapidẽ vertuntur totaliter.

Pos. Aiunt autez Enax τ Aaic: ꝙ positus sub lingua confert diuinando dicere futura.

Cap.456.

Lapis iris est lapis secundũ Albertum crystallo similis: τ est vt frequentius exagonus. dicit autem Enax ꝙ de arabia venit: τ in mari rubro nascitur. Nos autem inuenimus maximam copiam horum lapidum in montibus germanie: qui sunt inter renum fluuium τ treuerensem ciuitatez: τ diuerse quantitatis omnes sunt exagoni. in alijs autem lapidibus cum naturaliter sint rotũdi exagoni efficiuntur: sicut foramina apum in medio posita exagona efficiuntur cum illa que sunt ĩ extremis sunt rotunda. est autem lapis siccissimus: qđ sua indicat subtilitas maxima. fit autem ex aqueo succo qui euadit de materia lapidis qui generat ĩ luto rubeo. τ quia hoc aqueum vehementer sicco apprehensuz est siccus τ durus est lapis valde. cũ autem sub tecto soli eius pars immittitur: τ pars eius in vmbra tenetur proijcit reflectẽdo pulcherrimos colores iridis super oppositum parietem: vel super aliquod corpus propter quod iris vocatur: cuius causa superius est assignata. aliquid autem simile huic nascitur in gypso quod est perspicuum in extremis: τ scissibile valde: τ vtuntur eo pro vitro quidam in vitris.

Cap.461.

Lapis isicultos secunduz Albertum τ Isidorum est croco similis: lapis in vltimis hispanoruz partibus frequentius inuenitur iuxta gades herculis in tertio τ secundo climatibus iuxta hispaniam illam quam modo hispaniam vocamus. ẽ autem lapis filabilis propter viscositatem in eo arefactam. τ si de eo fiat vestis non comburitur: ſʒ ex igne purgatur τ nitet. τ forte illud est quod gennã vocant salamandre: quia hec lanugo que ĩde colligitur est sicut lanugo lapidis humidi. quare autem non crematur in metheororuz expeditum est huius speciem quandam dicunt esse quendã lapidem: quem quidam vocant carbunculum album.

Posse. imitatur carbunculum in hoc ꝙ fantasmatibus τ presagijs resistit valet contra dolorem oculorum ex humida causa. τ redactus in puluerem sanat scabiem. Itẽ Isidorus dicit de lapide iudaico ꝙ est albus ad modum glandis in quantitate.

Cap.462.

Lapis kacabrates secũdũ Albertũ est lapis sĩlis crystallo.

Posse. de eo fertur ꝙ eloquentiam dat ꝛ honorem et gratiam. valet contra hydropisim.

Cap.463.

Lapis kamam secundū Albertum est lapis frequenter albus in toto vel in parte: varius est in colore: ꝛ frequentissime inuenitur immixtus onixinio: virtusq; eius fertur ex imaginibus ꝛ scripturis que inuenitur in ipso: ꝛ ex sigillis.

Lapis ligurius quid est lege lapis lincis.

Cap.464.

Lapis liparis secundum Albertum est lapis qui frequentius in lybia inuenitur. **Posse.** fertur enim virtus hui⁹ lapidis mirabilis esse. omnis enim bestia a venatoribus ꝛ canibus infestata currit ad eum: ꝛ ipsum intuetur quasi patronum: ꝛ vt aiunt canes ꝛ venatores nō possunt nocere bestie gladio quamdiu lapidem hunc habet presentem. hoc idē confirmatur per Atabari in lapidario suo.

Cap.465.

Lapis melochites: quem quidā melonithen dicunt secundum Albertum lapis est arabic⁹ grosse viriditatis: sed nō translucidus sicut smaraldus ꝛ ē mollis. **Posse.** fertur ꝙ virtutem habeat custodiendi gestantem se a nociuis casibus: ꝛ super cunabula infantium. hoc autem ait in lapidario suo Enax.

Cap.466.

Lapis mēphithes secundū Albertum est lapis a ciuitate egypti: que menfis vocatur: qui dicitur vt ignis calere: virtute quidem nō actu. **Posse.** hic tritus ꝛ in aqua mixtus in potu detur vrendis vel secandis: q; inducit insensibilitatem ne sentiat cruciand⁹. hoc idem ait Enax in lapidario suo.

Cap.467.

Lapis magnesia: quem quidam magnosiam dicunt secundum Albertum lapis est niger: ꝛ ipso frequenter vtuntur vitrearij. **Posse.** hic lapis distillat ꝛ fluit in magno ꝛ forti igne ꝛ non aliter: ꝛ tunc immixtus vitro ad purpureitatem ducit vitri substantiam. hoc idem Atabari dicit in lapidario suo.

Ca.p468.

Lapis mandasida vel marchasita secundum Albertū est lapis habens multas species colorum: quia colorem accipit cuiuslibet metalli: et dicitur marchasita argentea ꝛ aurea: ꝛ sic de alijs metallis. metallum tamen quod colorat eum nō distillat ab ipso: sed euaporat in igne: ꝛ relinquit cinis subtilis: ꝛ hic lapis notus est apd alchimicos ꝛ in multis locis inuenitur. hoc similiter Enax in lapidario suo dicit.

Cap.469.

Lapis nise Alb. dicūt aliqui hūc esse de genere lapidū: et inuenitur in capite bufonis: ꝛ sunt duo genera. vnus subalbidus: sicut si lac intrauerit in sanguinē ꝛ vincit eum: ꝛ ideo sanguinis obscuras vias ī eo dicunt apparere. ꝛ alius est niger ꝛ aliqñ pingitur in eo bufo sparsis pedibus ꝛ ante ꝛ post. dicunt etiam ꝙ si ambo simul includantur presente veneno eos adurere manū tangentis. ꝓbationē aūt lapidis esse dicunt: ꝙ exhibitus bufoni viuo bufo eleuat᷑ cōtra eum ꝛ tāgit ore si potest. dicit᷑ etiam ꝙ pñte veneno varius efficit᷑ qui subalbidus est. hoc similiter Enax dicit.

Cap.470.

Lapis onyx sm Alber. gēma ꝓhibet᷑ nigri coloris: inueit᷑ melius genus esse nigrū albis venis variatū: venit aūt de india ꝛ arabia. Inuenit᷑ aūt gnq; diuersitatū ꝓpter varietatē venaꝝ ꝛ coloꝝ. ferunt si sardius sit pñs ligat᷑ onix: ꝛ etiā suspenditur a nocumento. hec aūt oīa si hʒ ꝑfecto ideo habet: quia hʒ virtutes mouendi melancoliā ꝑcipue in capite. ex motu enim illius cū vapore oīa ista ꝓcedūt. dicunt aūt quidā onyx onychinū esse qḋ verisimile est: vel ꝙ sit alia species eius: sed colore ñ est niger nisi aliqñ: sed colorē hʒ vt vnguis humanus: sed in onychinis nostris inueniūt᷑ multi colores: albi: nigri: ꝛ rubicundi: qui tñ oēs in substantiam q̄dam fricant᷑: que similitudinē exprimit vnguis hominis. Aiunt etiam ꝙ ex lachryma arboris que onycha dicit᷑ indurata in lapidem generatur. ꝛ dicūt hanc cāʒ esse ꝙ odoriferus est in igne. hanc etiam cām inquiunt esse ꝙ frequētius alius depictus imaginibus mirabilibus inuenit᷑: quia lachryma a ꝑncipio mollis facile formabilis pingit᷑ ꝛ picturā retinet qñ in lapidē indurata coagulat᷑: hunc lapidē dicunt insensibiliter intrare in oculū: ꝛ hoc esse mirabile. ꝛ ego vidi saphyrū intrare in oculū: ꝛ lapidē galli: ꝛ quendā aliū: cuius nomen ignoraui sine oculi lesione. politus enim ꝛ tenuis nō ledit oculū: nisi tangat aciem seu pupillaʒ oculi sensibilē: ꝛ foramen vuee. **Posse.** Aiunt ꝙ collo vel digito suspensus excitat tristiciā: ꝛ timores: ꝛ ī somno fantasias terribiles. ꝛ multiplicare fertur lites ꝛ tristicias. dicitur ꝙ auget saliuam pueris.

Cap.471.

Lapis ophthalmius secūdū Al. est lapis ab ophthalmia dictus: cuius color nō nominat᷑ forte. ideo quia ē multoꝝ colorum. **Posse.** valere dr̄ gestanti cōtra oēs malos morbos oculoꝝ. visus aūt circūstantiū dr̄ obcecare: ꝛ ideo etiaʒ patronus vocat᷑. gestantes eiʒ eū quasi inuisibiles reddit. hoc sil'r ait Enax.

Cap.472.

Lapis orites sm Albertū habet tres species: quarum vna est nigra ꝛ rotūda. alia viridis maculā hñs albaʒ.

tertia cuius pars altera est aspera: altera plana. et est color eius quasi ferri lamina: et talis etiam est dispositio corporis eius: de quo fertur quod vnctus oleo rosarum: et gestatus pseruat ab aduersis casibus

Posse. dicitur valere morbis pestiferis: et reptilium morsibus. dicitur etiam in physicis ligamentis: quod appensus mulieri prohibet ipsam impregnari: et si pregnans est aborsum facit.

Cap.473.

Lapis orphanus secundū Albertū: ē q ē in corona romani imperatoris: non vnq̄ alibi visus est propter quod orphanus vocatur. est autem in colore quasi vinosus subtilem habens vinositatem. et hic est sicut si candidum nimis micans penetraret in rubeum clarum vinosum: et sit superatus ab ipso. est autem lapis perlucidus. et traditur quod aliquando in nocte fulsit: sed nunc tempore nostro nō micat in tenebris.

Posse. fertur autem quod honori cōuenit regali. hoc similiter ait Enax.

Cap.474.

Lapis panterus secundum Alb. est multos habēs colores et in vno corpe lapis nigrum videlicet viridem et rubeum: et alios multos. inuenitur aūt pallidus: purpureus: et roseus.

Posse. fertur autem fuscos efficere visus inuenitur autem secundū pulrimū in india. debet gestans respicere ad ipsum in mane oriente sole: et fit efficax et virtuosus. tot autem virtutes dicitur habere quot colores habet. hoc similit' ait Enax.

Cap.475.

Lapis peanithes secundū Albertum est lapis granatus de michedon: et est feminini sexus.

Posse. certo tempore dicitur concipere et parere consimilem lapidem. et valere aiunt pregnantibus.

Cap.476.

Lapis pirithe vel peridonius secundū Albertum est lapis colore fulgens vt ignis

Pos. dicitur autem valere contra arteticam mirabiliter. et refertur de illo lapide: quod si fortius stringatur manu manum aduret. vult ergo leuiter et pauide tangi: et ego ipsum expertus sum sepius. dicitur autem de genere isto alia species esse: que dicitur eē chrysolito similis: nisi quia maior] viriditatis existit.

Cap.477.

Lapis prassius secundum Albertum est lapis quis est mater et palatium smaraldi. est autem viridis coloris habens viriditatem sicut prassium. inuenitur autem aliquando cum rubeis guttis: et aliquando cum albis. Est alia species istius lapidis qui inuenitur cum guttis aureis: et vocatur chrysopassus et rarius inuenitur: et ideo carior existit: pro quo lege lapis chrysopassius.

Posse. expertum est autem quod cōfortat visum. et quasdam iaspidis: et quasdā smaraldi habent operationes. hoc silr ait Enax.

Cap.478.

Lapis quirin est lapis secundum Albertum qui inuenitur in nido vpupe aliquando: que tota est auis prestigiosa et angularis: vt dicunt magi et augures.

Posse. est autem hic lapis proditor secretorum: et fantasias pmouens. si ponat' supra pect' dormientis. hoc silr ait Enax

Cap.479.

Lapis quandros secundū Alb. est lapis qui aliqū inuenitur in cerebro vulturis.

Posse. virtus eius fert' esse contra q̄slibet nociuos casus. et replet māmillas lacte. hoc similiter ait Enax.

Lapis raquinay et olchitis secundū Albertum est idem quod bolus armenicus. est aūt lapis subrube us.

Posse. huius autē lapidis virtus pro certo experta est constrictiua ventris: et precipue constrictiua sanguinis dysenterie et menstruorum: pro quo lege carnamenum Lapis bolus armenicus idem quod supra.

Cap.480.

Lapis saphyrus secundū Albertum est lapis valde notus sm plīmū ei' venit ab oriente et india: inuenitur ī hipopdomio apud podiū pûincie regione et ciuitate: sed nō est adeo preciosus vt per omnia sit similis orientali. est aūt color] perspicuus sicut celum serenatū: sed vincit in eo flauus color. et ideo melior qui est nō satis perlucidus. optimus aūt qui habet nubes obscuras ad rubedinē declinantes. inuenitur etiam bon': qui albidas habet nubeculas: similiter substantia sua sit sicut nubes fusca trāsparēs aliqātulum.

Posse. virtutē ego vidi quod atraces duos fugauit. aiunt etiam hunc lapidē hominem castum reddere: et interiorē ardorem refrigerare. sudorē restringere. dolorem curare frontis et lingue. vidi ego vnum in anulo portare: et sordes ex oculis purgare: sed ante vult poni in aqua fri. et pōt similiter qd autē dicunt quod amittit virtutem et colorē postq̄ antracē curauit falsum est. dicunt etiam quod corpora vegitat. et paces conciliat. pium et deuotū ad deum efficit. et animū in bonis firmat. hic etiā syrtites a quibusdā vocat' eo quod in littore syrtium inueniatur.

Cap.481.

Lapis sardonis secundum Alb. est lapis quem quidā sardonicem vocant: est compositus ex duobus: sardio videlicet et onice. Est ergo rube': et hic color eminet ex sardio. est etiā alb' et niger: et colorem vnguis pferens ex onice. laudabilior autē est qui hos colores habet magis distinctos. inuenitur autem quinque modis aut pluribus propter diuer-

sam colorum mixtionem. & frequētius inuenitur in india & arabia. **Posse.** fertur luxuriam expellere: & castum reddere: & pudicum. est tñ maxima huius virtus in hoc: q cum onichius nociuus sit hic nocere non pōt: sardum in substantia habens admixtum.

Cap. 482.

Lapis sardius secundū Albertū est lapis ab antiquissimo īter preciosos lapides memoratus. est autē habens ruborē spissum cum substantia peruia: sicut si peruietas imaginetur ī rubea terra. & secundū hāc diuersitatē inuenitur quinq modis: ita q aliquis nihil habet de peruietate: & forte ille matrix est aliorum & domus in qua generātur. in sardis autē ciuitate repertus esse dicitur: et sic vocat. **Posse.** aiunt hunc lapidem accendere animū ad gaudiū. & acuere ingenia: & per virtutes contrarias ligare onichiuz hoc similiter ait Enax.

Cap. 483.

Lapis sarda: & alij dicunt sardo secundum Albertum est lapis qui se habet ad tabulas ligni sicut magnes ad ferrum: & īmo adheret ita fortiter tabulis nauium in mari: vt a tabulis euelli nō possit nisi abscindatur cuz ipso ea pars tabule cui adheret. est autē in colore prassius hoc est virens. hoc similiter ait Enax.

Cap. 484.

Lapis selenite secundū Albertū est lapis de quo varia referuntur. dicunt enim quidam eum nasci in quodam genere testudinis indico: & esse varium. dicuntq hunc esse virentē: & in perside partibus frequentius inueniri siue in arabia: vt inqt Plinius. dicunt autē hunc crescere luna crescente & decrescere luna decrescente. **Posse.** gestatus autē fert conferre presentiam quandam futurorū si sub lingua portetur: precipue pma luna & decima exñte. dicunt etiā q mane prima luna tantum habet virtutē in prima hora: decima autez existente luna in decima hora. & modus diuinationis est q cū ponatur sub lingua & cogitetur de aliquo negocio: vtrum fieri deceat aut non. & si fieri deceat corde tenetur & infigitur: ita q auelli nō possit: & si fieri nō deceat statiz cor desistit ab ipso. fert etiam q curat languentes ptisicos & debiles. hoc etiam ait Isaac beniamin.

Cap. 485.

Lapis syrius secundū Albertuz est lapis a syria dictūs: vt dicit Isidorus: & est lapis qui integer natat: & cōminutus fluctuat: cuius causa est qz integer poris aerē ꝯtinet: q euanescit a puluere cōminuti lapidis. hoc similiter ait Enax.

Cap. 486.

Lapis sarcofagus secunduz Albertum est lapis deuorās cadauera mortuorū. grece enim sarcos sonat caro fagos aūt comedere. antiqui autem aliqui de hoc lapide prius fecerunt archam mortuorum eo q in spacio. xxx. dierum cādauera consumuntur. ob hoc aūt nostra monumēta lapidea sarcofagi sunt vocata. hoc similiter ait Atabari.

Cap. 487.

Lapis samius secundū Albertū est lapis a samo insula ī q inuenitur dictus. hoc autē lapide polit aurum. **Posse.** fertur autē q portat vertiginez sedat. & mētem solidat. habere autē hoc viciū dicit q alligatus in cossa parturientis impediat partum. hoc similiter ait Atabari.

Cap. 488.

Lapis succinos secundū Albertum est lapis crocei coloris: quem greci election vocant. inuenitur enim translucens sicut vitrum. vocabulum habet a materia: quīa a succo vł gūma arboris nascitur que pinus vocatur. lambra vulgarit vocatur. **Posse.** confricatus autem trahit folia: & paleas & fila sicut magnes ferrū dicunt autem q confert portantibus se castitatem de expertis autem est q fugat serpentes. pregnantibus autem valere dicitur ad facilem parturitionem. hoc similiter ait Enax.

Cap. 489.

Lapis specularis secundum Albertuz est lapis ad modū vitri perspicuus. Dicitur autem in hispanorum vrbe segondia primitus inuentus esse. Ego autem vidi illum abundantius īueniri ita q currus inde onerantur in diuersis partibus theotonie. & vidi etiam in gallia inueniri cuz gypso: qz est gypsi extremitas quedam. effusus autem scinditur in quaslibet partes tenues: & fiunt inde fenestre sicut de vitro: nisi quia loco plumbi oportet ponere lignum. Sunt autem tres species eiusdez vna videlicet lucida sicut vitrum. alia nigra penitus sicut atramentum. tertia citrina: que vocat auripigmentum vel arsenicuz: quod clarius est & nobilius.

Cap. 490.

Lapis topazion secunduz Albertum est lapis sic vocatus a loco sue prime inuentionis: que fertur vocari topasis insula: & quia auri similitudinez ptendit. sunt autem due species in hoc genere lapidis: quorum vna est similis in omnibus auro: & ē preciosior: alia est croceum magis tenens colorez q̄ auri: & hec vilior est.

Posse. expertum est in nostro tempore q aqua bulicte si immittatur ita sicut defertur facit q statim manus īmissa extrahitur sine lesione. & hoc fecit parisius vnus de nostris socijs. dicunt etiam q valet contra emoptoicam & lupaciam passionē. hoc autez certum est q

speculuз est lapis iste: et idolum obiecti corporis sicut speculum cōcauuз in visum representat. Et nascitur in orincho. hunc cū aliquis tenet ī manu dextra contra solem radios emittit: et ignem euomit vt videns miretur. nam qui euз portant circa sinistrum brachiū omnes turbas contemnit. hoc locuste et grandines a fructibus remouentur: et ardorē veneris deferuescere facit.

Cap. 491.

Lapis turchoys secundū Albertum est lapis flaui coloris nitidi candētis: ac si lac penetrauerit in flauū colorē: et resultet per ipsum ad superficiem: est aūt nō perspicuus neqз rarus. Posse. dicunt aūt q visum cōseruat et a nociuis casibus defendat se portantem.

Lapis epistlicon idem quod supra.
Lapis virites .i. lapis piritis.

Cap. 492.

Lapis ziguites. Euax ē lapis coloris vitrei.

Posse. gestatꝰ collo valet cōtra noctilopam. et constringit sanguinē. et depellit mentis alienationem.

Lapis cogalites .i. lapis aquile.
Lapis ecbites idem quod supra.
Laran .i. apium risus.
Laramon .i. bdellium.
Larapia .i. matricaria.
Larion interpretatꝰ fluere: idē collyrion: est quelibet medicina qua vtimur in solida substātia que cōmouet fluxum vt suppositoria et similia. vñ appropriatum est hoc vocabuluз ad signādū tm̄ illō quod ponitur in oculis.
Lardia separ .i. fex vini.
Larosa .i. mandragora.
Larosades .i. serpillum.
Laroplation .i. vsnee.
Lassa. i. assa fetida: et est siluium.
Lasa. i. abalmeas amel de fumigia litus est.
Lasagion .i. almea.
Lasenel chelbe .i. lingua canis.
Laserpitum .i. assa fetida.
Laserion .i. amomum.
Lasuar .i. flores amigdalarum.
Lasuarch .i. aaron.
Lasuarchi idem quod supra.
Latalus .i. ostrea.
Lataraib .i. acetosum.
Latara idē qd supra. Latabaco. i. borax

Cap. 493.

Latamie ara. lati ne caro. Sera. liꝰ aggre. caꝰ latamie auc Gal. latamie alfabar. i. caro tyri calefacit et desiccat calefactione forti: maxime qñ fuerit cōdita cū oleo sale et aneto et porr et aqua q̄ntitate necessaria: est vt videtur virtus mirabilis pueniens vsqз ad cutim corporis expellens inde supfluitates que sūt in corpore: et pp̄ter hanc cām generātꝰ in cute illoꝝ qui comedunt has carnes in quoꝝ corporibꝰ sūt humores mali res ab humoribus illis generate exeūtes cutim similes squamis: et hoc fit a pprietate ipsaꝝ nam carnes iste adherent humiditatibus: et adducunt eas ad cutē: et maxime qd ex eis est grossum terreū: ex quibus generatꝰ scabies et egritudo cuз qua eleuatꝰ cutis. et iam verificauit expientia: q tyrus qñ ponitꝰ in vino: et bibūt ex eo leprosi ingrossatur cutis eoꝝ tota: deinde cadit sicut cadūt teste animaliuз ostracoꝝ: et remanet eis post hoc caro mollis sicut caro que remanet in ostrachis et cancris qñ cadunt teste eoꝝ. et qñ bibunt leprosi ex tyriaca que fit cū carnibus tyri cū assiduatione. et linitur corpus eoꝝ cū ea cōuenit eis valde. Et ideз auc. Dias. caro tyri cocta et comesta acuit visum: et phibet scrofulas augmentari: et oз q excorietur et auferatꝰ caput eius et cauda. quidā aūt volunt q abscindatꝰ de extremitatibus ipsius q̄ntitas certa: sed errauerunt: residuū vero lauatꝰ cū oleo et ruta sale et aceto. et dicunt quidā q qui comedunt istas carnes generantꝰ multi pediculi: sed nō est verū. et qui vtuntꝰ his carnibus augetur vita eoꝝ. Et idem caꝰ herbe auc. Gal. caro herbe hз virtutē attractiuam: que qñ teritur et fit emplastrū cū ea extrahit infixa corpori. Et idē eodē caꝰ auc. Dias. qñ comeditꝰ caro herbe recēs ē gluctiatiua et mollificatiua ventris. mundificat pulmonē: et acuit vocē. et quādo fit emplastrū cū carne ipsius salsa veteri attrahit infixa corpori. et aqua carniū ipsius salsaꝝ qui sedent in ea habentes vlcera intestinoꝝ in principio egritudinis est ei cōueniens. et fit clystere cum eo: et curat sciaticā. Auer. i. colliget caꝰ de carnibꝰ melior caro ex volatilibꝰ ē caro galline iuuenis sane et pinguis. et hз mirabilē pprietatē in tpando cōplexionē: et ppterea brodiū suū est optima medicina leprosis: qз cerebrū eius augmentat substantiā nostri corporis: et acuit ingeniū. ex ambulatiuis pꝰ ipsas est caro hedi. et post caro arietū. Sed Gali. viderꝰ q carnes vituloꝝ sunt meliores carnibꝰ arietis. et Auic. dicit melior carniū est porcina: et sentit q illa caro sit naturalior hoībꝰ q̄з alia caro aīaliū ambulantiū. et multi vitupant carnes agnoꝝ ppterea qз dñatꝰ multa humiditas sup eas. Rasis carnes agnoꝝ sunt post bonitatē carniū hedoꝝ. et ex volatilibus: et ex laudabilibus sunt carnes pdicū: sз declinant paꝝ ad frigiditatē et siccitatē: et sūt sicut galline deserti. et habent pprietatē stringēdi ventrē asse et elixe. Sed turtures sunt similiter bone: sed declinant plus ad caliditatē. et habēt mirabilē pprietatē in acuendo ingeniū. Columbe sunt ca. et sic. grossioris substātie q̄з turtures. et pulli eorum habent humiditatem superfluaз: et hoc significat grauitas motuum ipsaruз: sicut significat calor eorum actualis: et velocitas digestionis eorum in stomachis super ipsorum calorem: et propterea qui volunt abstergē margaritas et clarificare dātꝰ comedere eis et incontinenti debēt occidi: et extrahuntur clarificate: et si cito non interficerentur multum diminuerentur quantitates margaritarum. et caro veteris palumbi masculi mirabilem

bz virtutē i epilepsia ꝛ paralyticis.ꝛ carnes turdo rū ꝛ in lingua arabica:alcamari sunt sicciores pre dictis ꝛ grossioris substantie. passeres aūt omnes ca.ꝛ sic.in fine caliditatis sunt coturnices que simi lant columbis ꝛ sunt perdices: magne sunt tpate aliq̄ztulū declinantes ad calorē.ꝛ sunt subtilis sub stantie generātes bonos humores. ꝛ sunt bone cō ualescentibus.ꝛ sturnelli qui dicūt carzu sunt cal. ꝛ sic.ꝛ graues ad digerēdū:ꝓ quibus lege dimeg ꝛ grosse sunt nature. Raby moyses ca° de carnib⁹ volatiliū auc.Gal. carnes volatiliū in corporibus calidis generant multā choleraz.ꝛ oīa cerebra sūt mala stomacho.sed testiculi galloꝝ sūt boni. ꝛ id qd̄ orit ex aīalibus siluestrib⁹ est melius q̄z ex do mesticis.ꝛ euitanda sūt aīalia vetera:ꝛ vicina par tui.ꝛ brodia gallinaꝝ elixataꝝ adaptant cōplexi onē:ꝛ impinguant corpora. ꝛ pulli columbaꝝ in ducunt dolorē capitis. Turtures cōfirmant sensū galline ꝛ galli laxant ventrē.pauones dissoluūt co licā. Coturnices sunt bone sanis ꝛ ventri. frangūt lapidē.ꝛ ducunt vrinā.ꝛ generant spasmū.Carnes hedine fere ꝓueniunt oēs alias carnes. Carnes ca preoline corroborant spiritus:ꝛ relaxant virtutē q̄ cecidit. ꝛ valent cōtra syncopim.testiculi galloruz sunt boni:quia iuuant defectos: ꝛ multū nutriūt ꝛ augent sperma. Lugulanda sunt aīalia de sero cū carnes debent comedi ꝺ mane tpe hyemis:ſʒ esta te in aurora:q̄s comedunt p⁹ solis ortū.senes ꝛ de crepiti sunt cibandi cū aīali occiso per diē ꝛ noctē iuuenes ꝛ fortes recenti. Capita auiū masculoruz valent ad coitū.

Auic. li° z° ca° de carnibus. Carnes bone sunt. caro ouina q̄ cū caliditate est subtilis:ꝛ iuuenū capraꝝ ꝛ tauro rū: ꝛ carnes illoꝝ qui de eis sunt parui mag] sunt susceptibilis digestionis ꝛ subtilioris nutrimēti. ꝛ hedina quidē ē minoꝝ superfluitatuz q̄z arietina. caro lactantis lacte laudabili est bona:lacte v° nō laudabili est mala.ꝛ caro decrepiti que est ex oui bus est mala:ꝛ silr extēuati est mala. ꝛ caro nigri est leuior ꝛ suauior:ꝛ silr caro masculi:ꝛ rubea di uisa ex aīalib⁹ plurime pinguedinis:ꝛ alba sunt le uiores: ꝛ varia est minoris nutrimēti:ꝛ natat ī sto macho. Melior caro ꝛ digestibilior est illa que ē circa os. ꝛ dextera quidē melior ꝛ leuior est q̄z si nistra.ꝛ que est in medio lacertoꝝ mundior ē car ne neruoꝝ.caro aūt laxa supra quā nō est neruus fortasse est suauis:ꝛ ꝓprie que est ꝓpter generatio nē lactis:sicut caro mamille. ꝛ mamille quidē nu trimentū est bonū:q᷑ si in ea est lac est grossum.te sticuloꝝ v° caro est melior alijs.Et volucrū qdez caro melior est aduracb:ꝛ gallinaꝝ: ꝛ subtilioruz earuz.Omnis p̄terea aīalis sicce cōplexionis caro parui est melior sicut caro hedi.ipsa enim est bo na:caprina v° nō est bona multū.ꝛ ei⁹ humor for tasse est malus valde. hircina v° caro est mala ab solute. ꝛ caro lupoꝝ mala.ꝛ omnes volucres ma gne aquaꝝ male:ꝛ habētes colla longa: ꝛ pauo ꝛ miluus:ꝛ palumbres dure plurima gn̄atio est me lancolica.ꝛ passeres omnes mali sunt. Melior ca ro ex siluestribus est gazel;deinde porci siluestris nam est velocioris digestionis q̄z domestica ꝛ plu rimi nutrimenti.caro auis omnino siccior est carne quadrupedis.ꝛ caro vaccina siccior est caprina:ſʒ caprina est siccior ꝛ difficilioris digestionis carne ouina.ꝛ caro veteꝝ est vehementioris calefactio nis ꝛ grossi nutrimenti. leporis v° caro est cali. ꝛ sicca:pro qua lege arnaben.Carnes magnaꝝ aui um sunt grosse. Anatis v° caro ꝛ aquaticaꝝ ē ve hementis humiditatis:ꝛ est ꝓpinqua in hoc carni ouine:pro qua lege har. Caro vaccīa plurimi est nutrimēti:grossa:melancolica:generans egritudi nes melancolicas.ꝛ qd̄ est melius est caro vitulo rum.porcelloꝝ v° praui est nutrimenti ꝓpter for titudinem sue resolutionis: ꝛ vehementiaz sue hu miditatis.ꝛ caro anetis est plurimi nutrimenti nō tū existit in bonitate gallinaꝝ ꝛ similiū. Caro vi pere ꝯfert lepre. Caro ericij est humectatiua:ꝛ cō uenit lepre:ꝛ hydropisi:ꝛ dolori renū. Caro rane conuenit puncture vermiū venenosoꝝ. Cinis car nis asini ſm Auic.ꝛ epatis eius cuz oleo superpo situs valet ꝯtra scissuras frigori.ꝛ delet scrofulas sanat leprā.contracti ex siccitate sedent in iure car nis eius.Epar eius assatū ieiuno comestū cōuenit epilepsie.

Dias. capitulo de testudine.testudinis terrene abscinde caput ꝛ pedes ꝛ reliqua coque in caldario quousq̄ possunt ossa a carne separari:ꝛ sic ptifico ossibus intraneis ab iectis carnem conde cum pipere cinnamomo spi ca butiro aut oleo aut pinguedine vrsina:ꝛ da ad manducandū nescienti infirmo: ꝛ post coopi illū vt sudet nimis: ꝛ de aqua vbi caro cocta est fomē ta eum ꝛ sanabitur: nā ꝓbata res est.ad omnē do lorē dentiuz item sangnis leporis curat inunctus. ꝛ crura iunctione capillos educūt plurimos.ꝛ co clea ei⁹ īcēsa eadē facit. ꝛ arsurā de foco sanat fel eius. cū melle sine fumo mixtuz caliginem nimis tollit.ꝛ cataractas venturas destruet.

Auic. libro secundo capi tulo de testudine. caro testudinis cōuēit epilepsie.ꝛ fel eius valet ad alcola:ꝛ distillatur in nares epilepticoruz.Et idez ca° de ouis.oua testudinis siluestris dicunt q̄ cō ferunt epilepsie.

Sera. libro aggrega.capitulo dez aucto.Gali.sanguis nemo ralis testudinis curat epilepsiam quādo sumitur in potu.ꝛ sanguis testudinis marine quando bibi tur cum vino: ꝛ cū coagulo leporis ꝛ cymino con uenit morsibus venenosis.ꝛ cōuenit bibentib⁹ ra munculas.de virtute epatis quorundā animaliuz lege rebitb.ꝛ de virtute cerebri lege dimag.ꝛ de v̄ tute pulmōis lege hich.ꝛ ꝺ v̄tute renū lege chule.

Gal. tertio libro dinadimidiarū capitulo de generātibus superfluitates:dicit q᷑ ista generant supfluitates multas:passeres:anseres:pi sces preter petrinos:viscera oīa interiora: spīalis medulla:cerebrū:aues de stagnis ꝛ paludib⁹: por celli:ouium caro ꝛ omniū nouoꝝ animaliū ꝛ qui ete viuentiū:ceruicalia aīaliuz:caude ꝛ caro agre stiū animaliū. ꝛ idē eodē li° de his que multuz nu triūt.mltū nutriētia sūt hec: porcelloꝝ domestico rū carnes oib⁹ cibis sūt magis nutritiue:ꝛ bouine

⁊ cerebella ⁊ testiculi: spinalis medulla ⁊ alie medulle: ale anseꝝ ⁊ magis pulloꝝ: ⁊ omniū auiū. Et idē eodē libro ca° de his que paꝝ nutriunt. paruz nutrientia sunt extrema animaliū: matrix: venter intestina: cor: de: aures: pinguedo: axungia. Et idez eodē libro ca° de generantibus humorē melancolicū sunt carnes bouine: caprine: ⁊ magis hircine: ouine: leporine: ⁊ porcoꝝ agrestiū. Et idē eodē libro ca° de cibis cacochimis. cacochimi cibi sᷓt ouina caro: ⁊ caprina: hircina vō pessima: deīde arietina: omnibus aūt his castratoꝝ carnes meliores senioꝝ vō pessime. leporina vō caro sanguis pinguioris est generatiua. cacochima aūt cū his ē ceruina. Et idē eodē libro ca° de euchimis. euchima sunt porcoꝝ pedes ⁊ alia extrema quadrupeduz cacochima ⁊ agrestiuz animalium carnes magis sunt euchime ꝗ̄ domesticoꝝ. Et idē eodē li° cap° de eupectis. i. de his que bene digerūt. bene digestibilia sunt hec: omne genus volatiliū auiuz plus est digestibile ꝗ̄ pedestriū: ⁊ maxime perdix attagines: columbi: fasiani: ⁊ galline: ale anseꝝ: ⁊ magis pulloꝝ gallinaceoꝝ: ⁊ vlr̄ omniū iunioꝝ ⁊ bn̄ nutritoꝝ: auiū ale pessime sunt gracilioꝝ: ⁊ seniorū pullorū testiculi nimis bn̄ digestibiles. Carnes porcoꝝ ad digestiones minus vtiles adolescētib⁹ magis iuuenes. Reliqui vō qui sunt perfectoꝝ adolescentes meliores. vnde vituli meliores sūt ad digestionē ꝗ̄ pfecti boues: ⁊ hedi ꝗ̄ capre: ⁊ vniuersaliter crescentiū caro digestibilior est ꝗ̄ seniorū: ⁊ eoꝝ que ī siccis locis degunt digestibiliores ꝗ̄ que in aliis. Et idē eodē libro ca° de dispectis. i. difficile digestibilibus. difficile digestibilia sūt bouina caro: caprina: ceruina. pessima aūt ad digerēdū est hircoꝝ caro: deinde arietina: ita taurorūz ⁊ senioꝝ animaliū pessima: ⁊ senioꝝ porcorū dura ⁊ sicca: ꝓpter hoc indigestibiles hꝫ carnes: venter intestina: matrix: cor: epar: pulmo: aures: caude: renes: cerebrū: medulla: ⁊ perfectoꝝ animaliū testes ⁊ caro vetuste turturis ⁊ anatis. indigestibilior autē ⁊ durior est caro pauonis: ⁊ cignoꝝ. veteres autē omniū auiū indigestibiles ꝓpter duriciē substātie. falso etenim laudāt structionis ventrē ⁊ euch⁹ i. meruli: iste tn̄ venter. s. meruli cōmendatur in antidotario minori Gal. in ꝯfectione que dr̄ esdra.

Auic. li° 2° ca° de epatibus ait: humor generatus ab epatibus est grossus. ⁊ sanius ex eo est anatis pinguis ⁊ gallinaꝝ pinguiū.

Latriculum .i. iusquiamus.
Latrition .i. epatica.
Lateralisip .i. peonia.
Latia idest lupina vel caro vel quicquid sit denominatum nomen est.
Latices .i. aqua.
Latridos. i. cucuma in qua reponitur aqua.

Cap. 494.

Atiua secundū Dias. in ꝓprio ca° thyrsulū hꝫ oblongū vastitate digiti cauū: in sūmo quasi ramulū diffusum: ⁊ folia oblonga: fructuz in summitate ramoꝝ habens triangulū: ⁊ subrotundū ī modū capparis: in quo tria grana continent̄ sub mēbranula que in **Posse.** granula eius. vij. vl' ix. potata ventrē vi... tra cortice est. ...ide purgant: ꝙ si aqua frigida supbibatur choleram rubeam ⁊ phlegma deponunt.

Laturie .i. terra sigillata.
Latui fit cū aqua cū coquit̄ cortex berberi.
Laualchios .i. antimonium.
Lauabelet .i. ozimum.
Lauosen .i. vsnee.
Lauandula quid est lege primula veris.

Cap. 495.

Auet ara. gre. ⁊ latine amigdala. **Sera.** libro aggre. cap° lauet siue lauz. i. amigdala: ⁊ sunt ex eis dulces ⁊ amare. **Posse. Gal.** vi. sim. phar. ca° de amigdalis. dulces amigdale in eis ē amaritudo eaꝝ occulta que nō apparet sensui: qa vincit in eis dulcedo: veꝝ qn̄ veterescunt apparet manifeste virtus eaꝝ tpata est cū caliditate. preualet enim in ipsis abstersiua ⁊ subtiliatiua substantia ꝓpter quā expurgat viscera ⁊ pulmonē: ⁊ thoracē: expuitiones opant̄ humoꝝ. palam enim est ꝙ valent ad subductionē ventris sunt vtiles: ⁊ alimentū corpori dant modicū. quedā aūt ipsaꝝ hn̄t preualentē incisiuam grossoꝝ ⁊ viscosoꝝ humoꝝ virtutē: vt neqꝫ comedi possint amaritudīe ex oleagina: ⁊ pingui participāt qualitate sicut ⁊ nuces. vnde ex his que ex pulmone ⁊ expuitionib⁹ saniei ⁊ grossoꝝ humoꝝ ⁊ viscosoꝝ sunt vtilissime: quarū substantia est subtilis. ⁊ virtus eaꝝ est ca. gūmi arboris amigdale est ca. ⁊ stipticū. **Dias.** ca° de amigdalis. arbor amigdalarū dulciū est debilioris opatōis ꝗ̄ amaraꝝ arbor. et amare sunt subtiliatiue ⁊ ꝓuocatiue vrine.

Sera. auc. Archigenis. dulces amigdale sᷓt ca. ⁊ hu. in primo gradu. Et idez auct. Mesuay qn̄ comedunt̄ cū cortice suo stringūt gingiuas: ⁊ sedant qꝺ accidit in ore ꝓpter suā ponticitatē. ⁊ qn̄ comedunt̄ cū zucaro descendūt cito a stomacho. ⁊ qn̄ sicce torrefiunt sunt cōueniētiores stomacho. ⁊ augent sperma sicut auellana ⁊ fistici. ⁊ qn̄ comedunt̄ conferunt doloribus oris. Idē auc. Albugerig. gūmi eoꝝ administrat̄ sicut gūmi arabicū ⁊ prunoꝝ. Idē auc. Gal. amaraꝝ virtus est: quia abstergūt lentigines. ⁊ iuuāt ad extrahendū humores grossos viscosos. ⁊ aperiunt aptione mirabili. ⁊ curant dolores qui sunt sub costis ⁊ in splene: ⁊ in renibus: ⁊ cōsimiles eoꝝ. ⁊ virtus totius arboris est sicut illa virtus: ⁊ ideo accipit̄ de radice ipsius arboris: ⁊ coquitur super lentigines: ⁊ aufert eas. **Dias.** ca° de amigdalis. arbor amigdale dulcꝭ est debilioris opationis satis ꝗ̄ amaraꝝ arbor. ⁊ amare sunt subtiliatiue ⁊ ꝓuocatiue vrine. ⁊ amigdale amare radix qn̄ terit̄ ⁊ coquit̄ mundificat maculas faciei: que dicunt̄ effelide. silr̄ qn̄ fit ex amigdalis amaris emplastrū idē faciunt. ⁊ qn̄ fit nascale cū eis ꝓuocat menstrua. ⁊ miscet̄ cū eis acetū ⁊ oleuz ro.

⁊ fit emplastrū in fronte ⁊ cõuenit sode. ⁊ miscet cū melle ⁊ cõuenit vlceribꝰ fraudulentis: ⁊ formi ce:⁊ morsui canis. ⁊ qñ comedunt dulces sedant dolorē:⁊ molliunt ventrē:⁊ ꝓuocant somnū ⁊ vrinā.⁊ administrant cū menta ⁊ cõferunt hñti dolorē renū:⁊ apostemata pulmonis.⁊ qñ admistratur cū rob curat stranguriā:⁊ frangit lapidē.⁊ qñ comedit ð eis q̄ntū est nux vna cū melle ⁊ lacte cõuenit dolori epatis:⁊ tussi: ⁊ inflationi testiculorū ⁊ iflāmatōi intestini noīati colon.⁊ qñ comedunt gnqꝫ amigdale dulces a ieiuno ꝓhibent ebrietatē ⁊ qñ vulpes comedunt amigdalas amaras cū aliquo cibo moriunt.gūmi amigdale arboris est stipticū ⁊ ca.⁊ qñ bibit cõueit sputo sanguinis.⁊ qñ miscet cū aceto:⁊ linit inde empetigo que est ī cute curat eā.⁊ qñ bibit cū vino mixto aqua cõuenit tussi antique. ⁊ qñ bibit cū rob cõuenit hñti lapidē.oleū eaꝝ cõuenit dolori matricis: ⁊ suffocationi eius:⁊ sode:⁊ pulsationi auriū:⁊ tinnitui eaꝝ: ⁊ sibillo:⁊ egritudinibꝰ renū:⁊ strangurie:⁊ lapidi: ⁊ apostematibꝰ splenis.⁊ aufert maculas faciei:et lentigines.⁊ qñ miscet cū melle ⁊ liquiricia:⁊ cera soluta:⁊ oleo ro.cõuenit obscuritati visus: ⁊ mundificat furfures capitis.Rabi moyses caº de amigdalis.dulces amigdale ꝓuocant somnū tpatū:et coquinatū cū eis humectant ventrē.⁊ sunt laudabiles.⁊ saluant substantiam cerebri.

Lazurd	.i.lapis lazuli.
Lazumar	.i.capparosa.
Lazumari	idem quod supra.

Lea.i.esula vel genus titimalli.⁊ est vna ex speciebus titimalli:sed prima expositio est melior.

Lean idē qð supra.	Leo t're.i.mezercō.
Leozenegi	.i.lencemeic.

Leon quid est.vbi notandū ꝙ qñ aliqð nomē definit in leon sonat oleū illius rei que desinit in leō secundū ꝓpriū vocabulū:vt nardeleon.i.oleū nardinū: sambucileon.i.de sambuco:lineleon.i.oleū de lino:amigdaleon.i.oleū de amigdalis.
Leucos.i.albū:inde leucopip.i.albū piper.
Leucū idē qð s.⁊ est adiectiuū neutri generis.
Leucophlegmatica est species hydropisis facta a phlegmate albo a leucos.i.album.
Leucodemon quid est lege buthormarion.

Leucuapis.i.origanū.	Leuema.i.lilium
Leuz	.i.amigdala.
Leuchancha	.i.bedeguar.
Leucancha	idem quod supra.
Leucantantum	.i.centumnodia.
Leuchis.i.albaras.	Leugbi.i.faseoli.
Leucis.i.viola alba.	Leucoin idē qð s.
Leucucugio	idem quod supra.
Leucantimos	.i.camomilla.
Leucomata	.i.albule oculorum.
Leucopiper	.i.album piper.
Lebeledi.i.corrigiola.	Leben.i.lelet.
Lebleb.i.volubilis.	Leboin.i.tapsia.
Lebomin	idem quod supra.

Cap.496.

Eborat ara.gre. antimon aut circeō:la. mādrogora

Sera. liº aggre.caº leborat auc.Dias. mandragora ⁊ fructus eius dr losach. idē auc.Isaac:⁊ est sebeng:⁊ est archileta. Et auc.Dias.ait:sunt eius due species masculus ⁊ fcīa.⁊ fcīe color est niger:⁊ noīat landachis siue bandachis aut lactuca. nā in folijs eius est silr̄tudo cū folijs lactuce:⁊ sunt pinguia grauis odoris:⁊ extendunt sup faciē terre . ī medio folioꝝ eius est silr̄s nespili:⁊ est losach.⁊ est citrini coloris:hñs odorē bonū.⁊ intra ipꝫ sunt grana silr̄a granis pirorū.et hꝫ radices magnas mediocriter duas vel tres adherētes īuicem : exterius nigras:⁊ interius albas:super quas est cortex grossus.⁊ hec species mandragore nō hꝫ stipitē.sed masculus est albus:⁊ noīat antimō vel merion.hꝫ folia magna lata alba silr̄a folijs sicle:⁊ mollia. ⁊ poma eius sunt ī duplo maiora pomis speciei supradicte:quoꝝ color est silr̄s colori croci.hñt bonū odorē cū grauedine aliqua ⁊ pastores aliqñ comedunt ea:⁊ inducūt eis subet Radix vº eius est silr̄s speciei prime: nisi ꝙ est alba:⁊ illa species silr̄ nō hꝫ stipitē.

Auic. liº 2º caº de mandragora. quidā dicūt ꝙ radix masculi facta est ad modū figure hominis.

Gal. vij.sim.phar.caº de mandragora. virtꝰ eius est fri.in tertio gradu:⁊ est in ea cū hoc caliditas pauca.sed in pomis eius est humiditas:⁊ ꝓpter hanc cām faciunt subet. sed cortex eiꝰ radicis est frigidus multū:⁊ cū hoc desiccat:ſꝫ aliud qð est in radice est debilis virtutis. Et idē Sera.est alia species plante: quā quidā dicunt huius herbe speciē esse:⁊ nominant eā marbus.⁊ nascit locis vmbrosis. ⁊ hꝫ folia leborabalbi: nisi ꝙ sūt minora.⁊ hꝫ virgā longā duobꝰ palmis.cuius color est albus.⁊ folia eius sunt longa circa palmū alba:⁊ sunt ꝓpe radicē eius.Radix vº eius est alba mollis longa plus palmo:⁊ grossa sicut pollex ⁊ dr ꝙ qñ ex ista radice exhibet alicui in potu vl in cibo cū pane incidit sumens eam in subet: ⁊ iō vtūt chirurgici qñ volunt mēbrū incidere.Et idē auc.Dias.virtus prime speciei est:ꝙ si coquat radix in vino donec minuit tertia pars:⁊ colat:⁊ reponit:⁊ accipit ex ea q̄ntitas.ʒ.i. ⁊ administrat ad nimias vigilias:⁊ ad sedandas dolores. ⁊ qñ fuerit necesse incidere aut cauterizare aliqð mēbrū ⁊ volumus ꝙ nō sentiat det ei in potu prius.et si bibant duo onolos ex succo radicis cū melicrato faciūt euomere phlegma ⁊ cholerā sicut helleborus:sed si accipiat plus occidit.⁊ cortex radicis īgredit in medicinis oculoꝝ ⁊ in nascalibꝰ.⁊ quādo accipit ex eo medius onolus: ⁊ supponit prouocat menstrua:⁊ extrahit fetū.⁊ qñ ponit in ano sicut suppositoriū facit dormire.Et qñ radix eius elixat cū ebore.vi.horis mollificat eū: ⁊ facit ipm abilē ad faciendū q̄cūqꝫ figurā volueris. ⁊ qñ fit emplastrū cū folijs eius recentibꝰ cū sanie est conueniens apostematibꝰ ca.oculoꝝ: ⁊ apostematibꝰ superuenientibꝰ vulneribꝰ ⁊ vlceribꝰ. ⁊ resoluit apostemata dura:⁊ scrofulas: ⁊ exituras. ⁊ qñ fricat cū eo empetigo:⁊ baras:⁊ silr̄a eis.vi.diebꝰ aufert ea sine vlceratione loci. ⁊ conferunt attritionibꝰ q

x

funt in itinere. Radix vo ei⁹ qñ terit̃ contritione forti: ⁊ fit emplastrũ cũ ea ⁊ aceto curat herisipilam. ⁊ qñ miscet̃ cũ oleo ⁊ melle est bona morsui venẽoso. ⁊ qñ miscet̃ cũ sanie sedat chiragŕ ⁊ dolorẽ iuncturaꝝ: ⁊ alios oẽs dolores. fit aũt vinum cũ cortice eius radicis in hunc modũ: Absq; decoctione accipiat̃ de vino dulci amphora vna: ⁊ ꝓijciant̃ tres magne radices in ea: ⁊ det̃ in potu quãtitas triũ onolos illi quem necesse est incidere aut cauterizare: ⁊ nõ sentiet cauterizationẽ aut incisionẽ ꝓpter subet qȯ cõtingit ei: ⁊ qñ sumit̃ de ea nimis facit apoplexiã. succus pomoꝝ eius qñ sumitur in potu mũdificat matricẽ. qñ admiscet̃ ei sulfur: ⁊ fit inde nascale abscindit fluxũ matricis. Colligit̃ aũt lachrymus huius plante qñ pforat̃ radix eius: ⁊ colligit̃ qȯ emanat ex lachrymo in vase vitreato. veꝝ succ⁹ eius fortior est lachrymo: ⁊ nõ ẽ in omni parte radicis tantũ de humiditate ꝙ quãdo vulnerat̃ emittit lachrymũ: qȯ quidẽ expictis sciri põt. Alia spẽs que noĩat̃ marb⁹ administrat̃ a chirurgicis qñ volũt mẽbrũ aliqȯ incidere. ⁊ qñ bibit̃ solatrũ qȯ dr̃ suffocans ei est tyriaca. Et idẽ auc. Rasis: dixit mihi quidã ex antiquis babylonie ꝙ quedã puella comedit qnq; poma mandragore: ⁊ cecidit syncopizata: ⁊ tota effecta est rubicunda: ⁊ quidã supueniens effudit sup caput eius aquã nimis donec surrexit. ⁊ ego vidi hoĩes q sũpserũt de radice eius cã impinguãdi: ⁊ accidit eis sicut accidere solet hoĩb⁹ ingredientibus balneũ: ⁊ bibentibus post exitũ vinũ multũ: nã factus fuit vultus eoꝝ nimis rubicundus ⁊ tumidus. Et idẽ auc. Dial. radicẽ mãdragore multi dãt ad amorẽ.

Leb .i. lelen.
Lechacachium .i. locchaium.
Lechacaium idem quod supra.
Lecharion .i. cardo bñdictus.
Lechina põt stare pro arbore magna sic vocata: ⁊ potest stare pro lilio.
Lecinos. i. vsnee. Lecinosi idẽ qȯ sup.
Lecopolgubrum .i. saluia.
Lecodapnodes .i. perforata.
Lecoclion. i. cotilidon. Ledan. i. polium.
Ledamon .i. siluium.
Ledamo idem quod supra
Ledent .i. laudanum.
Ledeblet .i. amomum.
Lederionac. i. cerefoliũ. Legia. i. esula.
Leghia idem quod supra.
Lehamon .i. bistorta.
Leheng quid est lege loblengi.
Lehleng idem quod supra
Lehelleng idem quod supra
Lelar .i. bdellium.
Lelard .i. cyperus.
Lelardi idẽ qȯ sup.
Lelen alchimeta. i. lac asine: nã alchimeta. i. asina
Lelenil .i. afronitrum.

Cap. 497.

Elen ara. gre. ⁊ la. lac. Ruben siue iubon. i. caseus zeben. i. butirũ. mantega si ue mantesia. i. seruz. **Sera.** li.⁰ aggre. ca.⁰ lelen auc. Gal. lac melius est sanũ naturale nõ hñs infectionẽ alicuius alterius humoris: aut sup qȯ nõ vincit aliqua qualitas. ⁊ est claꝝ in quo nõ est turbulentia aliqua neq; acuitas neq; salsedo: imo est in eo dulcedo pauca. ⁊ odor eius est bonus. ⁊ lac qdẽ qȯ est hui⁹ mõi est illȯ qȯ generat̃ ex sanguine sano sepato ab oĩ malicia. ⁊ sanius lac est mulieris: ⁊ maxime cuius corpus est sanũ nõ antique: sed iuuenis pulchre tẽperate cõplexionis: cui⁹ nutrimentũ est bonũ gñatiuũ bonoꝝ humoꝝ: ⁊ post est lac aĩaliũ: quoꝝ natura nõ est elongata a natura hoĩs: sed est ꝓpe naturã hoĩs: ⁊ odor carniũ significat sup bonitatem lactis ⁊ sanguinis. nã sunt quedã aĩalia quoꝝ carnes sant fetide: sicut carnes canis: lupi: leonis: cameli: ⁊ vrsi. ⁊ quedã carnes sunt boni odoris: sicut carnes porcoꝝ: pecudũ: capraꝝ: ⁊ boum: ⁊ equaꝝ ⁊ asinaꝝ siluestriũ ac domesticaꝝ: ⁊ danularũ: ac coꝝ que currunt cursuz istoꝝ: quoꝝ carnes comedunt ꝗplures hominũ natura. nãq; coꝝ est ꝓpinqua nature hoĩs: ⁊ ꝓpter hanc cãm administrat̃ lac capraꝝ: ⁊ alioꝝ aĩaliũ: vt boum ⁊ similiuz. ⁊ fit case⁹ ex eis ꝑterq̃ ex lacte asinine: ꝓpea q; ẽ aq̃suz subtile nõ habens grossitudinẽ. lac vo vaccaꝝ est grossuz. ⁊ lac capraꝝ est mediũ inter vtrũq;. ⁊ lac quidẽ est velocis alterationis qñ tangit̃ a caliditate aeris: ⁊ ꝓpter hanc cãm ꝑcipit̃ ꝙ fugat̃ ex mãmilla ne altere tipz aer. **Posse. Sera.** ⁊ lac qui dẽ est cõpositũ ex trib⁹ substantijs. s. caseata: butirosa: ⁊ aq̃sa. ⁊ qñ tu cognoueris has substãtias: ⁊ sepas vnã ab alia cã medicationis inuenies ꝙ vnaq̃q; ipartũ hȝ opationẽ ꝓpriã in via nutrimenti: ⁊ in via medicine. ⁊ ꝓpter victoriã pinguedinis sup lac vaccarũ accipit̃ ex eo recocta. butiꝝ vo accipit̃ ex lacte capraꝝ: vaccaꝝ: ⁊ ouiũ: sed caseus est lac coagulatũ: ⁊ sic caseus nõ est lac nisi cũ recipit coagulationẽ ⁊ caseitatẽ. nã illud lac coagulat̃ sup qȯ vincit grossicies: tale quidẽ est facilis coagulationis: ⁊ separ̃ facile qñ fit caseus ex substantia butirosa. in lacte vaccaꝝ ẽ plus: ⁊ qñ coagulat̃ aufert̃ ab eo butirũ: ⁊ fit caseus pinguis. ⁊ qñ caseus veterascit generat cholerã: ⁊ hoc significat sapor ⁊ odor ipsius Rabi moy. ca.⁰ de lacte. lac porcinũ est magis cõforme post lac muliebre. ⁊ lac corrũpit maliciã maloꝝ humoꝝ. lac asininũ est humidi⁹ oĩ lacte: ⁊ minoris grossiciei. ⁊ lac vaccinũ est pinguius. ⁊ lac caprinũ est mediũ. vñ lac nõ est cõueniens capiti nec laterib⁹ aptis ad ventositatẽ. **Jo. mes.** ca.⁰ de aqua lactis est materia infusionũ: ⁊ est apta p se medicina bona carẽs oĩ nocumento. ⁊ melior est sũpta ex lacte iuuenũ caprarũ ⁊ nigraꝝ ⁊ boni pastus: ⁊ recenter fetaꝝ. ⁊ post illã in bonitate est que sumit̃ ex ouib⁹: ⁊ laudat̃ i se cõsiderata: si recens: si boni odoris: ⁊ boni saporis ꝓprij nõ extranei sit: in qua nulla cecidit corruptõ est ca. cõplexionis ⁊ sic. in p̃ vsq; ad secundũ. Jdẽ Sera. auc. Gal. ⁊ lac cõuenit catarro acuto. ⁊ mũdificat mẽbra a chimis malis ꝑ suã abstersionẽ

⁊ adheret mēbꝛis: ⁊ ꝓhibet ab eis acuitatē humo
rū ne ꝑueniat ad eū: ⁊ ſedat moꝛdicationē maloꝝ
humoꝝ: ⁊ ꝑpter hanc cām cōuenit habentibꝰ vlce
ra in pectoꝛe ⁊ pulmone. ⁊ cōuenit ophthalmie q̄
fit ꝑpter catarros acutos. ⁊ fit clyſtere cū eo ad vl
cera in matrice. ⁊ cōuenit vlceribꝰ ani que fiunt ex
humoꝛibꝰ acutis: ⁊ ꝑpter hanc cām cōuenit emo
roidibꝰ: ⁊ vlceribꝰ inteſtinoꝝ: ⁊ in oī vlcere ad qδ
fluunt humoꝛes moꝛdicatiui. ⁊ datˀ in potu illis q
ſumpſerunt medicinas moꝛtiferas: ſicut ſunt cãta
rides ⁊ ſilia. Sed lac acetoſū adminiſtraui in pla
gis ruſticoꝝ ⁊ ꝯglutinaui eas cū eo: ⁊ ponebā ſu
ꝑ vulnꝰ aliq̄ ex folijs plãtagis: ⁊ curabãtˀ. ⁊ clyſtē
ex aqua lactis lauat vlcera ſanguinoſa: ⁊ curat ea
ſine moꝛdicatione. ⁊ lac in quo eſt caſeitas: ⁊ potiſ
ſime qñ in eo extinguuntˀ lapides igniti: aut ferrū
curat fluxū ventris. ⁊ fluxū abſcindit humoꝝ ſan
guinolentoꝝ ⁊ viſcoſoꝝ. Et idē Sera. in eodē ca.º
de caſeo. ⁊ cōſueui ipꝫ adminiſtrare cuꝫ decoctiōe
cruris poꝛci ſalſi facta cōfectōe vnguentoſa ſuper
doloꝛē iuncturaꝝ cū duricie: ⁊ ſciſſus fuit locuſ ꝑ
ſe: ⁊ exiuit ab eo virulentia ⁊ aquoſitaſ multa: ⁊ al
leuiatus fuit doloꝛ. ſed caſeus recēs eſt cōtrarie v̄
tutis a caſeo veteri. ⁊ iā poſui eum ſuꝑ vulnera pu
trida cū folijs acetoſe: ⁊ curaui ea. ⁊ butiꝝ eſt cal.
⁊ hu. in pꝛimo. reſoluit ⁊ maturat: ⁊ ꝑpter hec ad
miniſtratˀ in apoſtematibꝰ que ſunt in aure qñ vo
lumus mollificare ⁊ maturare cito. ⁊ admiſtratˀ
ī vlceribꝰ gingiuaꝝ. ⁊ liniuntˀ inde dētes infantiū
vt cito oꝛiātˀ dētes ⁊ ſine doloꝛe. ⁊ cōfert alijs apo
ſtematibꝰ oꝛis. ⁊ cōuenit iuuamentū magnū ſpuē
tibꝰ ſanguinē: ⁊ habentibꝰ pleureſim: ⁊ apoſtema
ta in pulmone. Almanſoꝛ tractatu 3.º ca.º de lacte.
lac recenter multū tꝑamento exiſtit vicinū: lꝫ fri
giditati ⁊ hu. parūꝑ appꝛoximet. vñ coꝛpus hume
ctat ⁊ impinguat: eiꝰ tñ cōuerſio ē velox: quapꝛo
pter acute febꝛientibꝰ: vel quibꝰ doloꝛ capitis ex
humoꝛe acciderit: cholericiſ quoqꝫ quibꝰ frigide ex
cōſuetudine accidunt egritudines nullo mō ē tri
buē dū. **Dias.** ca.º de lacte. oē lac generat bonū
chimū: ⁊ eſt multi nutrimenti: et
mollit ventrē: ⁊ cōuenit ſtomacho. ⁊ lac quidē ve
ris eſt aquoſius eſtiuo. ⁊ lac aīalis paſcentis her
bas recentes eſt magis mollitiuum ventris q̄ꝫ pa
ſcentis herbas ſiccas. ⁊ lac caprinū eſt minus mol
lificatiuū q̄ꝫ alioꝝ aīaliū: qñ capꝛe vt plurimū co
medunt herbas ſtipticas ⁊ folia arboꝝ: ⁊ ꝑptˀ hāc
cām eſt bonū ſtomacho. Sed lac ouis eſt ſpiſſum
dulce ⁊ pingue: nō eſt adeo bonū ſtomacho ſicut
capꝛinū. Sed lac vaccaꝝ: aſinaꝝ: ⁊ equaꝝ ſūt ma
gis laxatiua q̄ꝫ alioꝝ aīaliū. ⁊ oē lac qñ cogtˀ ſtrin
git ventrē: ⁊ maxime qñ exſiccatˀ aqua eius cū la
pidibꝰ calefactis. ⁊ cōuenit vlceribꝰ inteſtinoꝝ ⁊ ī
terioꝝ mēbꝛoꝝ: ⁊ ꝑpꝛie illis que fiunt in gutture
⁊ canna pulmonis ⁊ renibꝰ ⁊ inteſtinis ⁊ veſica. ⁊
qñ abluitˀ os cū lacte cōuenit vlceribꝰ eius. ⁊ gar
gariſmata cū eo cōferūt vlceribꝰ palati. lꝫ nouiter
mulſū eſt bonū bibentibꝰ medicinas moꝛtiferas:
⁊ illis qui ſūpſerunt cantarides. ⁊ lac vaccinū ē ad
hˀ meliꝰ oī alio lacte. ⁊ lac aſine ꝑpꝛe qñ colluitˀ os
cū eo ꝯfoꝛtat gīgiuas ⁊ dētes. lac vō vaccinū ⁊ ca
pꝛinū ⁊ ouinū qñ vnūqδqꝫ cogtˀ cū lapide littoꝛis
cōuenit fluxui ventris: ⁊ vlceribꝰ inteſtinoꝝ: ⁊ te
naſmoni. ⁊ qñ fit clyſtere cū eo ſolo: aut cū aq̄ oꝛ
dei: aut cū decoctiōe gūmi: qδ dr̄ eaudare ſine hā
dain ſedat moꝛdicationes inteſtinoꝝ. ⁊ fit clyſterˀ
cū eo vlceribꝰ matricis. oē pterea lac qñ ſugitˀ ex
mãmilla ipſa eſt magis iuuatiuū. ⁊ velocius nutri
tiuū: neqꝫ ita coꝛrūpitˀ. ⁊ lac mulieris dulcius eſt ⁊
nutribilius oī lacte. ⁊ cōuenit vlceribꝰ pulmonis. ⁊
ponitˀ in eo olibanū trituꝫ: ⁊ diſſoluitˀ in oculo in
quo eſt vngula aut vlcus ⁊ cōuenit. ⁊ qñ miſcetˀ cū
eo ſuccus papaueris ⁊ cera ⁊ oleū: ⁊ linitˀ cū eo ſu
ꝑ podagrā cōuenit. ⁊ oē lac eſt malū ſpleni ⁊ epa
ti egrotanti: ⁊ ſode: ⁊ epilepſie: ⁊ ſcotomie: ⁊ egri
tudībꝰ neruoꝝ: ⁊ febꝛibꝰ. ⁊ lac canis pmi partꝰ qñ
ponitˀ ſuꝑ pilos palpebꝛe abſcindit eos. ⁊ ſumptū
ī potu ē medicamē medicinis moꝛtiferis. ⁊ expel
lit fetū moꝛtuū. lꝫ caſeꝰ recēs ſine ſale qñ cōeditˀ ē
nutritiuꝰ: ⁊ bonꝰ ſtōacho: ⁊ boni ſapoꝛis: ⁊ facilˀ pe
netratōis ad mēbꝛa: auget carnē: ⁊ īpīguat ⁊ mol
lit ventrē mollificatione tꝑata. lꝫ ſalitus recens fa
cit totū oppoſitū eoꝝ que dicta ſunt: ſed qñ cogtˀ
aut aſſatˀ ſtringit ventrē. ⁊ qñ fit emplaſtruꝫ ex eo
recenti ſuꝑ oculū cōuenit apoſtematibꝰ calidis: et
liuoꝛi qui fit ſub oculo. caſeuſ vetus ſtringit vētrē
Caſeus qui fit ex lacte equaꝝ eſt multū pinguis: ⁊
nutrit multū: ⁊ ē ſiliſ in ſuo nutrimento caſeo vac
cino. ⁊ qñ butirū miſcetˀ cū melle: ⁊ liniuntˀ cuꝫ eo
gingiue pueri facit naſci dentes ſine doloꝛe ⁊ cito
⁊ cōuenit moꝛdicationi gingiuaꝝ: que accidit illo
tpe. ⁊ butiꝝ impinguat coꝛpus. ⁊ generat carnē in
vulneribꝰ. Rabi moyſi de lacte. lac generat putre
factionē in dentibꝰ. ⁊ lac poꝛcinū eſt magis cōfoꝛ
me poſt lac muliebꝛe. ⁊ lac coꝛrūpit maliciam hu
moꝝ maloꝝ. lac aſininū eſt humidius oī lacte: et
minoꝛis groſſiciei. ⁊ lac vaccinū eſt pinguius. ⁊ lac
capꝛinū eſt mediū. vñ lac nō eſt cōueniens capiti:
nec lateribꝰ aptis ad ventoſitatē. **Jo. meſ.** ca.º de aq̄ lactis.
aq̄ lactiſ eſt ſub
tiliatia: lauatia: abſterſiua ꝑꝑ nitroſitatē ſuā. ⁊ ſo
lutio eius eſt ſine moꝛdicatione: ⁊ opilationū ape
ritiua. eſt debilis ſolutionis: niſi miſceatˀ cū ea qδ
vigoꝛat opatiōnē. vigoꝛata eiꝫ cū lupulo ⁊ floribꝰ
eius mūdificat ſāguinē. myrabolani quoqꝫ ⁊ reu
barbarū ⁊ ſuccus ro. ⁊ violaꝝ: ⁊ tamarindi: ⁊ caſ
ſiafiſtula: ⁊ flos fumiterre: ⁊ ſemen eiꝰ addūt opa
tioni eius: ⁊ ſoluunt cholerā ru. ⁊ hūoꝛes aduſtos
⁊ vigoꝛatˀ cū kebulis ⁊ iſopo ⁊ haſce ⁊ agarico: et
educit cholerā ⁊ phlegma. cū myrabolanis indis
⁊ epithimo ⁊ polipodio ſolutione melācoliā edu
cit ⁊ humoꝛes aduſtos. ⁊ cū aſaro ⁊ ireos ſoluitur
cholera citrina. ⁊ nō pꝛetermittatˀ qn̄ cadat in po
tionibus eius ſpica: quoniā magnificat opationeꝫ
eius: ⁊ taraſacon: ⁊ endiuia: ⁊ cuſcute: lingua arie
tis ⁊ volubilis: ⁊ ſpica: ⁊ reubarbaꝝ: ⁊ abſinthiuꝫ:
⁊ eupatoꝛiū: ⁊ aſſaꝝ ⁊ fumꝰ terre: ⁊ apiū: feniculuſ
⁊ amigdale amare: ⁊ ſemina quatuoꝛ: ⁊ ſcolopen
dria: ⁊ alia diuretica nota addunt ei ad opilatōuꝫ
aptiōeꝫ. ⁊ datˀ qñꝫ extracto ab eo butiro qñ oꝫ cāꝫ

lenitatis a mebris expulsionū abscindere: et datur nō extracto butiro qñ lenitatē in eis acquirere oȝ solutione educit choleraȝ: et humiditates adustas cū facilitate. et confert manie: et melācolie: et opilationibus omnib⁹: et morbis opilationū: sicut hydropisi: et grossiciei splenis. et ē medicina bona ī fectionū cutis: et febriū cholericaꝝ: et lepre: cuius materia est cholera adusta aut humor salsus aut aut cholera. et cōuenit omnibus egritudinib⁹ quarum materia est cholera ⁊ humor adustus aut salsus: sicut est serpigo: empetigo: et scabies sicca: lepra et similia. Dosis ei⁹ est ab. ʒ. vi. vsqȝ ad. ʒ. viij.

Lelenb .i. loleng.
Lelenchabum .i. capparus.
Lelissagus. i. saluia.
Leligan. i. ameos.
Leligani idē qd̄ supra.
Lelisabron. i. esula.
Lemat. i. cymbalaria.
Lemach idē qd̄ sup̄
Lemalion .i. vsnee.

Lemma Demosthenes lemma īquit vocant greci grana parua sicca ac dura in oculis apparētia quasi gramina etiā vocant ⁊c̄. fiunt ex lippitudīe desiccata.

Lemina idest auripigmentum scissum.
Lemima .i. cortex.
Lemi li. de doctrina greca est lippitudo pictuita.
Leminac .i. tapsia.
Leminachi idem qd̄ supra.
Lemusablon. i. althea.
Lemuban. i. epatica
Lemuse. i. sidlach.
Lena. i. cortex.
Lenas. i. punctura oculi.
Lenna idē qd̄ sup̄
Lennason .i. gariofilata.
Lelesach .i. apium risus.

Lenzemeiz fit cū amigdale paꝝ trite cū melle despumato ponūt̄ ⁊ coquunt̄: ex quibus parue pillule informantur: et sic comeduntur.

Lenicus. i. tenta.
Lennicus idē qd̄ s̄.
Lentiscus quid est lege botim.
Lentigo quid est lege gabalep.
Lenticula aque idem quod supra
Lenticula simpliciter prolata. i. legumē qd̄ vocatur nimicula.
Lenozar .i. opium.
Lentopodion quid est lege butbormarien.
Lens legumen .i. nimicula.
Lepariosos .i. vmbilicus veneris
Leparios̄i idem qd̄ supra.
Lepnati .i. aliq̄ ps cordis.

Cap. 498.

Lepidos .i. squama seu bactitura metalloꝝ: q̄ s̄ꝫ plurimū hac ratōe colligit̄: massa eris cōpressa: et in igne calefacta: et ī aceto vel lotio extincta super incudē tundit̄: ex qua lamule decidūtur. has igit̄ colligi **Dias.** ca. d̄ lepida. Lemus et reseruamus. Lepida bona est q̄ et pa **Posse. Dias.** virt⁹ est ei stitia d̄r. ptica vulnera pascentia abstinet. cicatricē ducit. bibita cū mulsa humores ventris deponit. Multi enim in farinaꝫ miscent eaꝫ pro cataplasmatib⁹ dant. miscet̄ et cōfectionib⁹ collyrioꝝ: qꝛ rheuma abstinet et siccat asp̄redinē palpebraꝝ dislenit: lauat̄ sicut cadimia

Cap. 499.

Lepiduz est gen⁹ eruce. **Dias.** lepidū qd̄ multi gingion appellāt: herba est omnibus nota: et in sale et in lacte cōponit̄.

Posse. folia eius virtutē habent viscidā et vulneraticā. sciaticis medetur. Apij radice addita: et borif quatuor imposita vulnera faciunt. spleneticis opitulant̄. lepras mūdant Radix eius collo suspensa dolorē dentibus tollit.

Gal. vij. sim. phar. ca. lepidū. Lepidū est genus eruce ex quarto gradu calefacientium: simile nasturcio s̄m odorē et gustū et virtuteꝫ existens: minus eo v̄o siccatiuū: et est sataragi.

Lepidion idem qd̄ supra.
Lepidia idem.
Lepis idem.
Lepides stomaticos idest ferrugo de azuro.
Lepidos calco. i. ferrugo ferri vel eris.
Lepidos torotrai. i. scoria ferri vel auri.
Lepidum lapsanum.

Cap. 500.

Lepnia vel lepnias vel lēnia: illud vocabulū ponit̄ in antidotario virili in confectione athanasie: ⁊ exponit̄ cōiter φ ē arsenicū: sed falso: qm̄ est aperitiuū ⁊ mordicatiuū. īmo sciēdū φ lepnia vel lepnias vel lēnia est oīs terra multū desiccatiua ⁊ cōstrictiua: ⁊ vna discernit̄ ab alia ꝑpter determinationē: ⁊ ꝑpter hoc lepnia vel lēnia vel lepnias s̄m Dias. ca. de lepnia. est terra fragilis ex clauica sordida: vbi miscet̄ sanguis caprin⁹. Multi istā collectā faciunt trociscos ⁊ capre sigillo exprimunt ⁊ vendunt. hec lepnia rubrica d̄r. ⁊ ē lepnia alia que sinopida d̄r: pro qua lege sinopida: q̄ nascitur in speluncis cappadocie: ⁊ post eleuationeꝫ ad sinopiā fert̄. ⁊ est sūme densa grauis: iecorosa: viui coloris: ⁊ florida ⁊ fulua: ⁊ cū resoluit̄ fuluior apparet. ⁊ est lepnia fabrilis que nō ita vsibus medicine cōuenit: sed d̄r fabrilis: qm̄ fabri ꝓijciūt ipsam in igne ad ipsam coadunandū vt forti⁹ ardeat: que latine vocat̄ soldola. ⁊ est lepnia arsenicuꝫ i. auripigmentū: que inuenit̄ ī synonymis antidotarij virilis. est silr̄ lepnia fragidos: ⁊ ē terra sigillata. Sed est attendendū qñ lepnia scribitur sine determinatione oȝ intelligi illa que est strictior et virtuosior: huiusmodi est lepina fragidos.

Posse. Dias. virtus aūt lepnie est cōtra venena potēs: quia stiptica est. miscet̄ deniqȝ vulneribus atqȝ cicatrizationibus emplastrata. cū vino bibita ⁊ accepta venena vomitibus ꝓuocat. cōtra oēs venenosas maritimas incursiones occurrit. antidotis miscetur. hanc vtiliter portāt incantatores. lepnia sāguinē spuentib⁹ etiā datur: seu veneni potu vexatis

Lepticos interp̄retat̄ captio inde epilepsia. i. superioꝝ captio vel lesio vel analepsia: ⁊ chathelepsia

Leppidion .i. lapsana.
Leptintica .i. extenuatiua.

Leporina herba .i.satyrion.

Leporis puto ꝙ sit quoddā instrumentuȝ qđ fit pro naribus.

Lepon .i.castanee.

Leptos interpretat̄ minutū.vñ leptocarion.i.nux minuta ⁊ leptopyricia.i.diminutio ignis. Naȝ pir i.ignis ⁊ leptomeris.i.subtilis substātie. inde leptitica.i.subtiliatia.vnde Pli.leptō.i.cētaurea minor

Lepetocareon .i.auellana.

Leptokatres idem quod supra

Leptoliatron idem quod supra.

Leptolabam .i.osculum.

Leptopirrexia .i.subtiles febres.

Leptofilon ꝺm Pli.dr̄ septima species titimalli, que dendodes.i.arborea dicitur.

Lepus quid est lege arnaben.

Lepus marinus est animal obstractū lutosū declinans ad rubedinē aliq̄ntulū intra partes: cui⁹ sunt quedā similia folijs alusnen. ⁊ aliqui dicunt ꝙ est piscis sic vocatus.

Lesa enaret .i.lapis lazulus.

Lesar.i.almea. Lesabron.i.polium

Leteman .i.hypoquistidos.

Lethes.i. obliuio inde lethargia.i.obliuiōis labor erge.i.labor:sed ergon opus:inde faregon.i.extra op⁹ vel otiū.

Cap.501.

Letura ꝺm Pli.c.ō letura.thyrsum hȝ oblongū ad modū digiti cauū i sūmitate: gerit fructū in sūmitate ramoꝝ triangulū:⁊ subrotundū i modū capparis:in quo trina grana cōtinent̄ sub umbranulo: qui intra corticē est:ex quibus grana.vij. aut.viij.potata ventrē viscide purgant: ꝙ si aqua fri. supbibat̄ cholerā rubeā:⁊ phlegma deponit.

Lenoy.i.populus arbor:ꝑ qua lege agyros.

Leuosarch .i.hypericon.

Leuosarchi idem quod supra

Cap.502.

Lezar .i.dauc⁹ vel daucia. vbi sciendū ꝙ daucus alius asininus:alius est domesticus.vnde quādo simpliciter ponit̄ daucus intelligit̄ pastinaca silvestris.i.daucus asininus:vt Jo.Sera.ca.o de tyriaca:licet cassius felix ca.o de empicis dicat ꝙ est semen daucie hortensis. Sed sciendū ꝙ ex dauco asinino vel silvestri melior est creticus ⁊ maioris efficacie q̄ȝ nō creticus. sed daucia est pastinaca domestica:vt in fine patebit. **Dias.** daucus asinoꝝ hȝ tres species:vna habens folia similia feniculo:sed minora ⁊ tenera:⁊ virgam duoꝝ palmoꝝ: ī qua virga est caput simile coriādro:florē habens albū:in quo est semen quasi pilosum in magnitudine milij minutū:⁊ asperū: gustu viscidū ⁊ odoratuȝ. Radix est illi vnius digiti grossitudinē hñs longā duobus palmis.nascit̄ locis asperis ⁊ solanis.Est secundū genus dauci asinini simile apio agresti odoratū viscidū ⁊ calidū: sed melius est creticū.Est ⁊ tertiū genus dauci asinoꝝ:folia habens similia coriandro:⁊ florē albuȝ cuius capitellū est simile aneto:qđ semen hȝ oblō gū ⁊ graue sicut cyminū agreste. Pli. ca.o de dauco. dauc⁹asinin⁹ folia hȝ similia feniculo:thyrsos bipalmos:quo melior est creticus.hȝ enim radiculam oblongā ⁊ hastam longā circiter palmū vnū in qua summū flosculū vel flosellū inuenit̄ purpure **Sera.** li.o aggre. ca.o daucus asinoꝝ habȝ tres species.vna hȝ folia similia folijs maratri:nisi quia sunt minora ⁊ mollia.⁊ habȝ hastā longā circa palmū binū: ⁊ capitella similia capitellis coriandri.⁊ hȝ florē albū:ī quo est semē asperuȝ ⁊ quasi pilosum:minutū: qñ masticat̄ est acuti saporis ⁊ boni odoris.⁊ hȝ radicē grossitudinis pollicis habentē longitudinē circa palmū.nascitur in locis siccis ⁊ asperis ⁊ soli expositis.Et secunda eius species est similis agresti apio habens odorē aromaticū ⁊ acutū saporē pungens linguā: sed melior est creticus.Tertia vō species eius habet folia similia coriandro:⁊ florē albū:⁊ semē in capitello:⁊ est simile capitello aneti:⁊ capitellum assimilatur capitello daucie domestice in sua figura.⁊ est plenū semine oblōgo simili cymino agresti:⁊ est acutū.Et idē Sera. eodē libro capitulo lezar.Est ex ea domestica ⁊ silvestris.domestica quidē est nota.silvestris hȝ folia domestice: nisi quia sunt latiora eis.⁊ est in eo flos albus.⁊ ī medio ipius floris est simile fungo: cuius color est purpureus.⁊ hȝ radicē in longitudine ⁊ grossitudine digiti.⁊ domestica hȝ radicē in longitudine vni⁹ palmi boni odoris ⁊ que comedit̄. **Posse. Sera.** auct. **Gal.** virtus agrestis est que calefacit:⁊ abstergit: ⁊ puocat vrinā:⁊ menstrua:tota herba facit hoc:maxime vō semē ⁊ radix.sed qñ ex folijs eius fit emplastrū super vlcera que incipiunt corrodi cōuenit semen silvestris qñ bibit illud mulier: aut facit sibi nascale cū eo ꝓuocat menstrua.⁊ qñ bibit̄ etiaȝ cōuenit strangurie:⁊ sterilitati:⁊ pleuresi: ⁊ morsibus venenosis.⁊ dicunt quidā ex ea ꝙ est masculus ⁊ femina.masculus hȝ semen oblongū: femīa rotūdū: que femina qñ bibit̄ cōuenit impregnationi.⁊ radix eius ꝓuocat vrinā:⁊ excitat coitū fortiter.⁊ qñ fit nascale cū ea expellit fetuȝ. domestica vō est cōuenientior in cibo. **Gal.** vi.sim.phar.ca.o de dauco daucus quē quidā stafilinū nominant: agrestis quidē min⁹ est comestibilis domestico:violentus tñ in o:bus.domestic⁹ autē comestibilis quidē:debilior aūt acris: nō est tñ ⁊ tantū calefactiue virtutis:⁊ ꝑpter subtilitatē. radix aūt cū eis que sunt dicta aliquid ventositatis habet ⁊ libidinositatis.semē vō domestice hȝ quidē ⁊ ipsuȝ quid excitatiuū ad coitū. agrestis vero semen penitus quidē nō inflatiuū:⁊ ideo diureticū ⁊ menstruoꝝ cōmotiuū. herba eius est sufficiēter diaforeticū pharmacū exterius positū: est tñ debilior in omnibus respectu seminū ꝑpter admixtionē aquose humiditatis. est ⁊ ipsa calida secunduȝ cōplexionē.Et idē.viij.sim.phar.ca.o stafilinū.i.pastinaca domestica quidē debilior:silvestris vō fortior est ad oīa.vrinas aūt mouet ⁊ menstrua ꝓuocat:⁊ tota quidē herba:maxime vō semen ⁊ radix

bꝫ ãt ⁊ qđ absterſiuū ī ſe: quocirca ⁊ fagedenoſa vlcerum quidem cū folijs viridibus ⁊ melle cataꝑ'aſmant aut mundificant. Et idem in libro de cibis capitulo de paſtinaca. Radices haꝝ domeſticaꝝ comedunt': alimentū quidē minus raris habentes. calefaciunt aūt manifeſte. i. in medio ſecundi gradus: ⁊ humectāt in primo ⁊ aliquid aromatizans. indigeſtibilitas quidē igitur ſil'r ipſis ineſt et alijs radicibus. vrinatiue aute ſunt: ⁊ ſi abundat aliquis ipſaꝝ vſu mali chimi generantur. Quidaꝫ aūt ſilueſtrē paſtinacā vocant daucū ſilueſtrē: magis vrinatiuū quidem exiſtentē: magis aūt medicinalē iam ⁊ multa decoctione indigenteꝫ ſi debeat quis comedere ipſum.

Lecataid. i. lapis lazuli. Liamus. i. faba.

Lia dicuntur lenitiua que leniūt aſperitatē: Gal. ad patrimanum.

Liam	idem quod ſupra

Lienten quid eſt lege behemen.

Lierna	.i. caſcaſum.
Lien. i. inteſtinū ieiunū.	Lieri. i. blitis.
Liencoli	.i. periclimium.
Liembri. i. porrum.	Liembiri. i. acetum.
Liembali. i. abſinthiū.	Liembre. i. oliua.

Lienalis. i. periclimenos. i. matriſſiluia.

Libanus eſt arbor ducens gūmi: qđ dicitur olibanum. ⁊ libanus eſt ſil'r mons quidā qui vocat' libani mons. ⁊ eſt mons in quo plurimuꝫ oritur de libano. vnde iſtius plante tres ſunt ſpecies ſecūdū Diaſ. capitulo libanotides. cuius vilior eſt roſmarinus: quo vtimur ad calefaciendū furnos.

Libanotidis	idem quod ſupra.
Libanotida. i. paritaria.	Libanotus. i. thus.
Libano manne	.i. puluis thuris.
Libanos manna	idem quod ſupra.
Libanoſilon	.i. cortex thuris.
Libannarenos	.i. thus maſculum.
Libar	.i. cotula.
Libarina	.i. paritaria.
Libazena	.i. eraclea.

Libra ideſt pondus. xij. vnciarum.

Libelil	.i. vſnee.
Libleb	.i. mercurialis.
Liblemon	.i. matriſſiluia.
Licena	.i. brion.
Licenaria	.i. ariſtologia.
Liceprasſon	.i. praſſium.

Licedone. i. morphea nigra ⁊ aſpera.

Lichenes	.i. empetigines.

Licium quid eſt lege hadbadh.

Lici	.i. ſpecies mirrhe

Licinū eſt maneries terre que comeditur.

Litron	.i. vitrum.

Lichin. i. limus de petra: ⁊ eſt muſcus lapidis.

Lichiridus	.i. cucumer amarus.

Cap. 503.

Ichin .i. limus de petra. Gal. vij. ſim. phar. capitulo lichin. Lichin qui in petris. i. empetigo petrarū: eſt quidē velut brion qđ dā. de genere vo idē noīabat' plātaꝝ. noīat' auteꝫ ſic vt videtur eo ꝙ empetigines curat. eſt autē abſterſiue ſimul ⁊ moderate ⁊ infrigidatiue virtutiſ ſiccatiue vo ſecundū vtrāqꝫ. abſterſiuitatē enim ⁊ ſiccitatē a petra habet: infrigidationē vo ab aqueitate. in humidis enim ⁊ fetidis petris naſcitur. qđ aūt ex talibus ſubſtantijs cōpoſitū eſt inphlegmonoſum exiſtere nullum mirabile eſt. ſi vo hemorofagias ſiſtit: vt Diaſ. ait nō habeo dicere.

Licon. i. pulegiū.	Licom idē qđ ſup.
Litoron	.i. aconitum.
Lidep	.i. matriſſiluia.
Liden alcuar	.i. lingua bouis.
Lidemon	.i. barba ſiluana.

Liguſticus. i. leuiſticus a liguria regione dictus.

Liguſtrū quidā exponunt ꝙ eſt volubilis maior que per ſepes ⁊ maceria ſerpit. Alij vo caprifoliū dicunt: quicquid ſit flores habet albos. virgili' in buccolicis: alba liguſtra cadunt ⁊c.

Liguris quidem lapis eſt ſic vocatus.

Ligus	.i. caſtus agnus.
Ligurus	.i. lapis ceruarius.

Cap. 504.

Iguſtici ſecundū Diaſ. capitulo liguſtici. mltū naſcit' in liguria ꝓuincia: vnde ⁊ nomē accepit. naſcitur ⁊ in monte vicino alpibus: ſed ciues panacē illum vocant: ideo quia radix eius alba eſt: ⁊ odorata ſimilis panaci: cui virtus vna eſt cū panacis virtute. naſcitur locis altis ⁊ aſperis et vmbroſis. virgam habet longam ⁊ nodoſaꝫ ſimilē aneto: in qua virga folia ſunt ſimilia meliloto: ſed molliora ⁊ odorata: que folia in cucumere tenuiſſima ſunt ⁊ diuiſa. in virge ſūmitate caput eſt vmbraculoſū vbi ſemen oſtendit: qđ ſemen nigrū eſt ⁊ oblongū ſicut feniculi: guſtu viſcidū ⁊ odoratū aromaticū. Poſſe. Diaſ. virtus eſt mixtualis. radix eius alba eſt ſil'is panaci cracleontico: ⁊ odorata. virtus eſt radici ⁊ ſemini eius calida: ⁊ peptica. ⁊ doloribus omnibus intraneoꝝ occurrit. iſlāmatōeꝫ ſtomachi ſoluit. ictibus venenatis opitulat'. vrinaꝫ ꝓuocat. menſtruiſ imperat ſi bibat'. antidotis que colicis ꝓſunt admiſcetur. radix eius tunſa et ſuppoſita idem preſtat. radix eius ⁊ ſemen oxiporijs neceſſe miſcetur. confectionibus etiam digeſtibilibus vtiliter adhibetur: quia euſtomaca eſt. vnde multi ciues ipſius ꝓuincie eo pro pipere vtuntur cōdituris miſcentes. ⁊ multi ſemen ſiſilei ⁊ feniculi addunt illi. Quidā dicunt ꝙ eſt leuiſticū ſꝫ falſo

Lignū optimū	.i. lignū aloes.
Lignū ſcriptū	.i. ſiliqua.
Lignum	idem quod ſupra

Lignum mortuoꝝ quid eſt lege hictam.

Lignum nodoſum	.i. meu.
Lignum arabicum	.i. lignum aloes.
Lignum indum	idem quod ſupra.
Lignum thymū	idem quod ſupra.

Lignū aloeſ ſilueſtre qđ ē lege xiloaloeſ ſilueſtre

Lignodes	.i. acre vel acutum.

Lilialis .i.alguascen.
Lilium ligustrum idest flos volubilis maioris se pes ascendentis.

Cap.505.

Lilium latine: ara. ansea vel alflosca m: grece licina vł kirion. **Sera.** libro aggre. capitło ansea idest lilium. est enim cal. ⁊ sic. complexionis in secundo. ex eo est domesticū ⁊ silvestre: sed silvestris sunt species. ⁊ nominatur vna asermetim .i. celeste: ⁊ est album: quod est notū: ⁊ vocat̃ liliū aezet idest ireos. Et idē auc. Gal. flos eius est compositus ex terrea substantia subtili: ⁊ ꝓpter illud acquisiuit malum saporem: ⁊ ex substātia aquosa temperata. ⁊ eius virtus est que desiccat desiccatione tēperata: ⁊ abstergit abstersione tēperata. Sed celestis folia sunt similia folijs alterius: nisi quia sunt latiora ⁊ magis viscosa ⁊ habet stipitē super quē est flos habens colores diuersos: ⁊ est albus citrinus purpureus. ⁊ celestis ꝓpter diuersitatē istoꝝ coloꝝ nominat̃ iris .i. arcus celestis. ⁊ habet radices nodosas. ⁊ hꝫ odorē bonum. substātia eius est subtilis. ⁊ virtus eius calefacit ⁊ subtiliat: mundificat ⁊ maturat. Sed alia species lilij agrestis que dicitur ireos: ē herba habēs folia ⁊ virgas similia folijs ⁊ virgis iris. ⁊ habet florem croceū vel album: amari saporis parū ⁊ semen molle: radicē vnam in grossitudine digiti: boni odoris. nascitur sub arboribus ⁊ locis vmbrosis. Est alia species lilij secundū Pli. vt apparet si leges xifion que sic vocatur: ⁊ est xifiō idest gladiolus segetalis: cuius folia sunt similia folijs que dicitur ireos: nisi quia sunt breuiora ⁊ strictiora: ⁊ habentia summitates acutas: ⁊ stipitē vnius brachij longū asperū plenū: in cuius summitate ē flos duplicatus diuisus ad inuicē: cuius color est purpureus: ⁊ secundū semen rotundū. ⁊ hꝫ duas radices. vna quarū est posita super aliam: ⁊ sunt parue rotūde sicut duo cepe: inferior extenuata: superior vō pinguis. nascitur in locis occultis. de illa specie habes si leges fagasmon. Est alia species lilij agrestis que dicitur casoras vel gladiolus: ⁊ grece vocatur dexeris: ē habēs folia similia folijs ireos: nisi quia sunt latiora eis: ⁊ sūmitates subtiles. habet virgā que egreditur ex medio foliorū eius ex longitudine vnius brachij: ⁊ est grossa mł tū: ⁊ habet vaginas habētes tres angulos: ⁊ super vaginam est coloris purpurei: ⁊ in medio est rubeus. ⁊ habet semen cucumeris nigrū: acuti saporis. ⁊ habet radices multas habentes nodos longos rubeos. ⁊ illa species dicitur gladiolus: sicut habes si leges dexeri. Est alia species lilij agrestis que dicitur sapa: ⁊ est habens folia similia folijs illius speciei que dicitur casoras: nisi quia sūt subtiliora: ⁊ magis inclinata: ⁊ longiora. ⁊ habent stipitem ⁊ ramos in quoꝝ sūmitatibus sunt quedā folia que oriuntur in eis rotunda: sicut pillule in quibus est semen eius. **Dias.** ca.° de lilio. liliū hec ē lecina quā multi in coronam ponunt. ⁊ est omnibus notū: cuius flores albi sunt satis. Est aliud genus lilij quod vocatur iris illyrica: folia habet silfio similia vł gladiolo: sed maiora ⁊ vastiora. flores habet ⁊ superiores inclinatos sibiinuicē diuersis coloribꝰ .i. albo aut mellino aut purpureo: aut venenatis. Radices sunt sibi dure ⁊ curue: ⁊ odore bono plene. he radices colligēde sunt: ⁊ filo inserende: ⁊ sic in vmbra pendentes siccande sunt. dura ⁊ breuis: ⁊ coloris ruffi: ⁊ odoris boni eligenda est in gustu calidior: que cū tundit̃ sternutamenta ꝑducit. est aūt cal. nature ⁊ leptintice. Est aliō genus lilij: qō grece vocatur xifion. Est aliud genꝰ qō vocatur dexeris: que iuenies ī ꝓprijs litteris. **Posse. Gal.** vij. sim. phar. ca.° de lilio. flos lilij domestici complexione mixtus est subtiliū partium quadam ex terrestri substantia. vnde habet et eam que in gustu amaritudinē: ⁊ ex quadā aquosa ⁊ eucrata. vnde oleū quod ex eo est pigmentū īmordacis: ⁊ diaforetice: ⁊ mollitiue est virtutis. ex quibus ⁊ duriciebus que in matricibus aptissimū est. radix aūt ⁊ folia per se trita siccāt: ⁊ abstergūt ⁊ diaforant moderate. **Sera.** conuenit cōbustioni ignis quando assatur ⁊ terit̃ cū oleo ro. ⁊ ponitur super locū combustionis ⁊ dimittitur donec curetur: quoniā cōbustiones egēt medicina que desiccat ⁊ abstergit cū temperamēto. ⁊ est bonū ad incarnandū omnia vlcera. ⁊ mollit duricies matricis. ⁊ ꝓuocat menstrua. ⁊ oleum resoluit sine mordicatione ⁊ mollificat: ⁊ ideo cōuenit duriciei matricis. folia eius incarnant ⁊ abstergunt abstersione debiliori ꝙ̄ radix. ⁊ quando coquunt̃ ⁊ ponunt̃ super combustionē ignis: aut supra quodcūqꝫ vulnus faciunt incarnari vlcerationē eoꝝ. ⁊ sunt quidā qui infundunt flores eius in aceto: ⁊ vtunt̃ eis ad incarnandū vulnera: ⁊ cōtunditur flos eius: ⁊ exprimit̃ succus eius: ⁊ cogt̃ in aceto ⁊ melle: ita ꝙ ex succo fit quinquies plus ꝙ̄ acetū ⁊ mel. ⁊ est medicina conueniens ad omne qō eget exsiccatione sine mordicatione: sicut sūt vulnera magna: ⁊ ꝓprie que fiunt in capitibꝰ musculoꝝ: ⁊ ad vlcera omnia que sunt difficilis incarnationis. Sed alterius speciei lilij que dr̃ iris: ⁊ ē lilium agreste secundū eundē auc. Gal. substantia est subtilis ⁊ mundificat: ⁊ maturat. ⁊ conuēit speciebus tussis. ⁊ facit ascendere screatū a pectore. ⁊ curat tortiones ventris: ⁊ vlcera sordida. ⁊ qñ bibitur cū melle ⁊ aqua ca. laxat ventrē. Et alteriꝰ speciei lilij agrestis: que dicitur ireos secundū eundē auc. Gal. radix est nō rotunda: sed lata habēs digiti grossitudinē odoris boni. ⁊ sapor eiꝰ est stipticus. virtus eius resolutiua. ⁊ conuenit doloribꝰ dētiū qñ fit ablutio oris cū decoctione eius. ⁊ qñ coquunt̃ folia eius cū vino: ⁊ fit inde emplastrū apostematibus: ⁊ exiture matricis: quorū humiditas nondū peruenit ad saniem: resoluit ea: cuius virtutes latius inuenies si leges ireos. Et alterius speciei lilij que dicitur casoras secundū eundē auct. Gal. radix habet substantiā subtilē: ⁊ est desiccatiua: ⁊ resolutiua. Semen vō eius habet eandē ꝓprietatem: veꝝ fortior est ī radice. virtus vō seminis

est que puocat vrinam. & curat duriciem splenis. Idem aucto. Dias. Radix conuenit vulneribus q̄ fiunt ī capite. & fracture eius. & qñ miscet̄ ei tertia pars ponderis eius de flore eius: & de centaurea quinta pars eius: & melle parꝝ: & fit inde emplastꝝ sedat dolorē: & extrahit ossa fracta: & omnia infixa carni ex spinis & sagittis & similib⁹. & qñ fit emplastrū cū eo curat apostemata phlegmatica: & apostemata ca. & qñ bibitur cōuenit contritionibus lacertoꝝ & dolori lateris: & strāgurie: & sciatice. & qñ bibitur cū vino cōfert morsibus venenosis. & puocat menstrua. & qñ bibitur ex semine illius pondere triū anolosach puocat vrinā puocatione forti. & qñ bibitur cū aceto resoluit apostemata splenis.

Dias. flores lilij domestici possunt emollire duricies neruoꝝ. folia eius cocta & imposita ad cōbusta pficiunt loca. vexationes serpentū curant. succus eius melli admixtus ac decoctus in vasculo nouo vlcera medetur. Item radix eius cocta atq̄ cū oleo trita ignis vstionibus conuenit. & mollit etiā matricē: & mēstrualem purgationē adducit. semen eius potui datū menstrua puocat: & partū deijcit. & ad serpentis morsum facit lilij flores leptomeres sunt. oleum ex floribus ipsius diaforeticū est: & sine aliqua mordicatione malacticū. est vtile ad omnē duriciē matricis. in cōfectionibus v̄o pro oleo sicionio mittit̄. Radix eius & folia per seipsa trita desiccāt humores: & pijciūt mediocriter: & digerunt. & vsturas sanant. Radix v̄o eius cocta sub prunis: & trita cū oleo rosaꝝ: & īposita vsq̄ ad cicatrices sanitati vsturas perducit est etiā omnibus vulneribus ad cicatrizandū optimū medicamen. ventrē laxat. & menstrua puocat folia eius ante cocta in aqua: & post trita & imposita nō solum vsturis & vulneribus: sed etiā in vlceribus cicatrices facit. succus v̄o folioꝝ eius cū aceto & melle coctus: ita q̄ quinq̄ partes sint succi: & aceti due pbatū est medicamē: vbi nimis desiccari opus est: & in magnis maxime capitis & musculoꝝ: & quecūq̄ sūt infixa per longū tempus: & vix ad cicatricē venientia. Itē.

Sera. auct. Dias. iris illyrica que est alia species lilij facit ad tussim. vulnera curat. sanies intraneoꝝ facile pducit. & purgat cholerā. & cū mulsa. vij. ℥. data somnū inuitat. tortiones cū vino potata sedat. bestiarū venenis occurrit. spleneticis & cōtractis: & frigora & horripilationes febriū cū vino data medetur. menstrua puocat. elixatura eius ad duricies matricis fomento pdest & resoluit. sciaticos p clystere curat. fistulas & etiā empetigines curat tūsa & cū melle collyrio facto purgat & replet: & cicatrices inducit. collyrio facto: & pessarij more iniecto secundinas educit mulieꝝ. facit etiā ad duricies veteres cocta: & cataplasmatibus imposita. puluis etiā eius cū melle vulneribus: & vbi ossa nuda fuerint imposita replet. dolores capitis cū oleo rosaꝝ & aceto vt cataplasma capiti īposita tollit. lentigines: & papulas que in facie nascunt̄ cū hellebo ro albo misso & melle cataplasmatibus impositū purgat. pessarijs & malagmatibus & acopis misce tur. in omnibus calasticis vtilis est. Auicē. de viribus cordis ait q̄ confortat cor.

Lilium celeste. i. iris illyrica: vt supra.
Lilimbar .i. amigdale amare.
Liligi. i. succus herbe: que arabice dicitur nil: & ē indicus.
Lilingalio .i. pastinaca.
Lilistagus .i. saluia.
Limacia quid est lege balzum.
Lima marina .i. rima marina.
Lima fragis. i. auripigmentū. Limpha. i. aqua.
Limphaticus .i. hydrofonitus.
Limeri secundū Pli. herba est a qua sagitte inuenenantur.
Limesar. i. vsnen. Limesari idē qd̄ s̄.
Limilac .i. alac.
Limiosios .i. centaurea.
Liminium .i. panicum.
Limisiar .i. afronitrū.
Limpitudo est superfluitas que exit ab oculo.

Cap. 506.

Limoncellum

omnibus est notū cuius odor confortat cor. & eius acetositas est fri. & sic. & valet syrupus ex eo factus contra febres pestilentiales.

Limocostida .i. linostosis.

Cap. 507.

Limolion

est herba sicut bleta siluestris.

Dias. ca.° limolion. Limolion ē herba thyrsum habens lilio similē: & folia blete similia: semen plurimū rubrū redarguentis sicue stiptice virtutis.

Gal. viij. sim. phar. ca.° de limolio. Limolium fructū habet austeꝝ. cū vino ipsum dant ciliacis: & sanguinē spuentibus. iuuat aūt ad fluxū muliebrē.

Cap. 508.

Limon

fructus pulcher odoratus: plenus succo acetoso: valde apto salsamentis. & ipse etiā comeditur sale conditus. nusq̄ memini me de ipso legisse apud auctorē auctenticū: nisi apud Aui. in quarto canone de cura febriū acutaꝝ in generali: vbi iubet dari aquā acetositatl limōis ñ saliti Lymos per ypsilonē pestilētia: sed limos per iota est fames.

Limus idest panicum.
Limura idest calx viua.
Limus lapidis quid est lege lichin.
Limus aquaticus idest limus qui inuenitur super aquas: pro chimolea ī tumore pedū a Pli. ponit̄
Limus similiter ponitur p fructu: & est limon.

Cap. 509.

Linaria

herba est similis esule vel lino: propter qd̄ linaria vocatur. & differt ab esula: quoniam esula latescit linaria nō: vnde versus: Esula latescit sine lacte linaria crescit.

Posse. succus eius valet contra herisipillas inunctus: et cũ succo pimpinelle mixtus. et ipsa sola valet ad cancrũ trita et imposita: ad hoc similiter succus eius valet.
Linlas .i. petra.
Limpha .i. aqua. inde limphatus idest aqueus.
Linesia .i. centaurea maior.
Linnesia idem quod supra
Lineon idest oleum de semine lini.
Linilualcobal .i. perna.
Lini semen quid est lege bararichichene.
Linchinis sm Dias. in pprio ca°. est geniculata vl' ballaria: et est valeriana: pro qua lege fu.
Linchidis idem quod supra
Linchiti semen ponitur in confectione mitridati in antidotario virili: et est semen viole.
Lingias .i. petra.
Limpidatoris .i. mundificatiua.
Cap. 510.
Linostosis gre. vl' limozotis: aut parthemon: ara. alibleb: lati. vo mercurialis.
Dias. capitulo de linostosis. i. mercurialis: folia habet ozimo similia: hastas sic elsine: et ramulos breuiores: et inanes cũ furcis plurimis ac densis. femina vo est maior: que etiã appellatur cheligion: semen habẽs quasi acinos et q plurimos. Masculus vo minor atq rotũda semina habens: et velut binis testiculis paruis exordio natiuitatis ornata: capitella minuta habẽs circa foliũ sic epithimũ et semẽ rotũdũ. Aueroys i li°. colliget ca°. de mercuriali. est cal. et sic. complexionis in primo gradu. Posse. Dias. vtriusq fructus elix' et comestus ventrẽ mollit. Elixatura ei' accepta humores aquosos purgat. dicitur vo q folia femine trita et veretro peruncta: similiter bibita feminas gñare facit. et folijs masculi sic disciplina fcm masculos gñare fac. Et idẽ c°. de capone. Capa coct' mercuriali et iuscellũ eius acceptũ deponit humores crudos: et nigrã cholerã. vtilis est tẽporalibus febribus: et typicis egritudinibus: tremoribus et inflationibus stomachi. asmaticis et arteticis singulare presidiũ est. Gal. vij. sim. phar. ca°. de mercuriali. linosostida. i. mercurialis: vtuntur omnes quidẽ ea ad vẽtris subductiones solum. at vo si temperans quis voluerit cataplasmare eam inueniet diaforetice sufficienter virtutis.
Linostrofon. i. marubiũ. Linos. i. linum.
Linomotis idem quod supra
Linotes agria idem. Linozatis idem.
Linublet .i. hypericon.
Linusarch .i. affodillus.
Cap. 511.
Lingua canis latine: grece cinoglossa: a cinos quod ẽ canis: et glossos qd est lingua: inde cinoglossa idest lingua canis: est herba similis arnoglosse: nisi quia sunt ei coste apparentes in folijs eius: sed sunt leuia satis. et est in eis bona appens.

Posse. medetur vlceribus oris et alijs vlceribus fraudulentis. frigide est et sic. complexionis. et curat alcolam. balneum decoctionis eius curat gomoream. Cap. 512.
Lingua bouis latine vl' buglossa: ara. ledenalchaur: grece aleptosilon. Sera. lib. aggre. cap°. ledenalchaur auct. Dias. ledenalchaur siue lisen althaur. i. lingua bouis: et ẽ plãta que assimilatur herbe que dicitur caromas. et habet folia versus terrã aspera et nigra. et assimilatur in figura sua lingue bouis. Pli. capitulo de aleptosilon. est herba lata habens folia. et canna eius est plana. rami canne eius sũt sicut pedes locustarũ. et color eius est ex viridi et citrino compositus: latine dicit' buglossa. Posse. Ser. auc. alcauzi ẽ frigida. et quando flos eius comburitur cõuenit fluxibilitati dentiũ et gingiuarũ: et ad alcola pprie que accidit ĩ ore puerorũ: et omnibus infirmitatibus que fiunt in ore. conuenit cardiace que fit a cholera. et quando aliquis vult eã sumere: sumat cũ bolo armeno
Gal. vij. sim. phar. capitulo de buglossa secũdũ translationẽ ara. virtus eius est cal. parũ et hu. et cõuenit tussientibus ex asperitate canne pulmonis. et cocta cũ melicrato: aut piecta in vino inducit leticiã. Et idem eodem libro et capitulo secundũ translationẽ gre. buglossum hu. et cali. est cõplexionis. vnde ĩ vino potata leticie causatiua creditur esse. cõuenit autẽ et eis qui ppter asperitatẽ gutturis tussiunt in melicrato cocta.
Gal. de viribus cordis dicit q confortat cor
Lingua arietis .i. arnoglossa.
Lingua agnina idem qd supra.
Lingua bubuli .i. betonica.
Lingua equi idem qd supra.
Lingua auis quid est lege lisenalbasafir.
Lingua ceruina .i. scolopendria.
Lingua passerina. i. centũnodia vel poligonia: sed lingua passeris dicitur ara. lisenalbasafir: et est plãta que crescit super terrã ad longitudinẽ vnius cubiti. habet folia viridia sicut nasturciũ: virgas subtiles et nigras: citrini coloris. nascit' in segetibus ĩ oriente. habet flores citrinos et albos: et vaginas p'uas. et in qualibet est granũ paruũ minus grano melonis.
Lingua asini est planta habens folia rugosa non magna: habens radiculas odoris ligni cypressi fragrantia.
Liparidũ. i. liquidũ: et est alumẽ lĩpidũ liparidũ. sz quidam dicunt q alumen liparidũ dicitur: qm de leparis insula fertur.
Lippi ferrei in antidotario virili. i. trocisci spleni don: et est squama ferri que lippidos dicitur.
Lippitudo est superfluitas que in oculis abundat.
Lipotomia syncopis malfacon absolutio spumatio idem. et est defectio cordis: inde dialipidos siue dialipon. i. defectio cordis.
Lipothomia idẽ qd s. Lipomenos. i. deficiẽs.

Liporgeon	.i.argilla.
Lipos	.i.limpitudo.
Lippotomia	.i.limpitudo.
Lipurial	.i.leporina.
Lipurialos	idem quod supra
Lippum.i.iunci radix.	Lipt.i.rapa.
Liquamema	.i.amarus.

Cap.513.

Liquiricia

latine: grece glicoriza: ara. slis. Sera. li. aggre. ca. slis auc. Diasco. Slis est arbustũ hñs ramos longos duobus brachijs. habet folia similia folijs arboris masticis. & super folia est humiditas que adheret manui. & flos eius similis herbe flori dicte brachion est: & purpurei coloris. & semen eius est in magnitudine semĩs arboris dicte kalatabas: verũ est asperius eo. & habet radices lõgas in colore suo similes ligno: qd nominat in oriente bussuz: aut sicut radix genciane. & est in eo stipticitas cũ dulcedine: & exprimitur inde succus.

Dias. ca. glicoriza: & ẽ que nascitur in cappadocia aut in ponto. frutex est hñs virgas longas duorũ cubitorũ: in quibus folia sunt spissa & similia lentisco: sed pinguia & glutinosa florem pfert hiacyntho similẽ. semen habet simile platani & asperũ: qd semen est latum: sed ru. uz & oblongũ. sunt illi radices bussei coloris: & longe sicut genciane constricte: & dulces que exsiccantur vt liciũ. Pli. ca. de liquiricia. glicoriza herba est q nascitur in cãpis: gustu dulcis: & cũ dulcedine abũdante: de qua succus extrahitur: & medicorũ vsui seruatur. Cassi. felix ca. glociriza. Glicoriza gre. ex eo dicta q dulcẽ radicẽ habet. glien enim gre. dulce dicitur. Gal. vij. sim. phar. cap. de liquiricia magis iuuamentũ qd in liquiricia est: est in succo eius radicis. & substantia eius est ppinqua substantie nostri corporis: & valde similis est ei. sapor eius radicis est dulcis cũ stipticitate pauca. virtus eius frigidior complexione hominis: & est tepide caliditatis: & ideo est ppe complexionẽ equalem. & est hu. temperate humiditatis. Theodorus Priscianus. Liquiricia est eligenda nõ multũ grossa nec nimis tenuis: que ĩ terra crocea fit: que etiã caz frangitur leuis est & interius subalbida: sed nigra vel viridis abijcienda est. succus eius fortioris efficacie est qui efficitur sic: cum viridis est radix concutitur bene: & in aqua decoquitur fere vsq ad cõsumptionẽ: postea exprimitur & desiccatur in sole: & in rotunda corpuscula secundũ formam vasculorũ formatur. Alij sophisticãt hoc modo: faciũt puluerẽ liquiricie: & coquũt in aqua: & addunt mel: & faciunt vt diximus.

Dias. Posse. vires habet relaxãtes cũ dulcedine exhumidantes: vnde & sitim sedat. & renũ & vesice mitigat dolorem. & puocat vrinã & menstrua. & omnez tumorem tunsa & imposita placat. succus ipse asperedinẽ arteriarũ dilenit: & nõ solum tracheã arteriã sanat: sed etiam scabiosam vesicam. siqui succ. diu sub lingua retet. glutiri dz: q estuationẽ stõachi tollit: & tũorẽ stõachi & epatis tollit ac cõpescit. Radix vesice & renũ vulneratõez curat. bibita cũ dulcore siti phibz vulnerib. vtil ẽ. radices ipe mastica te sr stõatice. elixatura radicis oĩa ista facẽ nouit. ipa radix ĩ puluere redacta & iposita pterigia deterit. Gal. glicoriza asperitates nata ẽ remouere: nõ solũ ĩ arteria sed in scabiosa vesica propter mediocritatẽ complexionis. Theodorus priscianus valet cõtra omĩa vicia pectoris decoctio eorũ ĩ aqua & ĩ pleuresi & piplemonia. aqua decoctionis eius valet contra tussim. ad idẽ valet electuariũ factuz ex succo ligricie & melle. Liquiricia masticata & sub lingua retẽta sitiz & asperitatẽ stomachi & gutturis mitigat.

Lirion ĩterpretatur fluere: inde collyriũ quelibet medicina qua vtimur ĩ liquida substãtia: vel que fluxũ mouet: vt suppositõia & similia. nescio tamẽ vnde apropriatur hoc vocabulũ ad designãdum tantum quod ponitur in oculis.

Lisariab	.i.gariofilata.

Lissa.i. arbor cuius folia sunt similia folijs citoniorum & habet fructum similem galle.

Lisematide	.i.cantarides
Lisen	.i.lingua

Liseos grece dissolutiuũ. Paulus cap. de frenesi his inquit & de lini semine: & omnes liseos &c.

Lisunatomi	.i.boerago.
Lisenel chemel.i.plantago.	Lisenabaur.i.borago

Cap.514.

Lisenbasafir

ara. gre. Lienula lasir: latine lingua auis. Sera. li. aggre. ca. lisenbasafir. lingua auis est arbor similis arbori dirdar: nisi quia foliũ ei. est lõgum simile folio amigdali. & fructus eius qui dicitur lingua canis: sunt racemi & palmites qui diuidunt in cheranub similes folijs oliuarũ: nisi quia sunt minora satis. & intra quãlibet cheranub ẽ medulla similis lingue auis: exterius rubea: & interius alba: declinans paululũ ad citrinitatez. sapor eius est acutus mordicatiuus cũ pauca amaritudine. & qui ponit eius virtutẽ ca. in fine secundi nõ elongaur a veritate. & cõueniens est dicere q cũ caliditate fit humiditas: quia nõ apparet mordicatio eius postq̃ bene masticat. Et sciendum. q est alia lingua auis: que est debilitans stomachũ: & puocans ventrẽ: & est corrigiola maior: & ista nõ est illa de qua locutus est Sera. nã idẽ Sera. in ca. d augentibus in coitu. dicit q lingua auis ẽ lingua pascerũ. Itẽ idẽ dicit in. vij. in cõfectione pillularũ indarũ q assimilat pellicule vel corticule que est in medio bacce lauri. Auic. ca. de augentibus in coitu inter medullas cõputat. nõ est ergo quã ponit Sera. Auic. herba: sed est prima species p Sera. descripta: vñ qñ ponit simpliciter prima Posse. Sera. aucto. dz intelligi. Aben mesuai. cõuenit dolori lateris. & puocat vrinã. auget in spermate. & corroborat libidinẽ. Et idẽ auc.

Damasceni.ꝛ cōuenit cardiace. Et idē auc. Bedigoras. auget sperma. Et idē auc. Rasis. ꝓhibꝫ cardiacā:ꝛ auget sperma. Et idē auc. Isaac. ē ca. ꝛ humi. in primo gradu:ꝛ delectabilis. et de ꝓprietate eius est cōfortare libidinē. ꝛ auget sperma. ꝛ habꝫ virtutē humectandi comesta cū carnibus vel alijs valet sil'r cōtra siccitatē pectoris.

Lisis .i. dissolutio.

Cap. 515.

Lisimachion ſm Dias. proprio ca°. hastas hꝫ maiores ꝛ fructicosas: circa q̄ꝝ nodos folia minuta hꝫ salici similia florē purpureū aut aurosū. nascit' locis humectis. **Posse. Dias.** succus herbe hui' stipticus est. sanguinē reijcientibus maxime ꝓdest. dysentericis potui datus ꝛ suppositus subuenit. fluxum matricis mulieris abstinet suppositus. naribus ꝓfluentē sanguinēꝫ fronti illinitus statim stringit. vulneribus recentibus pacolesim facit. herba fumigatione adhibita vim veneni longius arcet: ꝛ sorices occidit. **Gal.** vij. sim. phar. ca°. lisimachion. predominantē hꝫ stipticā qualitatē: ꝓpter quā ꝛ plagas cōsolidat. ꝛ emorosagias que ex narib' sistit emplastratū. ꝛ aliaꝝ etiā emoroisagiaꝝ idoneū est pharmacū ipsum. ꝛ etiā succus eius adhuc magis: ꝛ bibitus dysenterias:ꝛ sanguinis eductiones:ꝛ fluxū muliebrem sistit.

Lisinia .i. auis cardella.

Cap. 516.

Lissiuia la. gre. coma. **Dias.** lixiuia iter caustica mittit':ꝛ ē ad vsū medicīe efficacissima ex cinere querc' nō solū ꝓficiens hominibus: sed pecoribus que tensione pulmonis vexant': ꝛ quib' venenata res aliq̄ obsistit: bibita enī statim salutēꝫ affert. vtilis est etiā in humectātib': ꝛ ī fistula:ꝛ ad difficilia vulnera sananda:ꝛ callosa ꝛ longi tp̄is sordida: que nullā medicoꝝ per lōgū tp̄s senserunt virtutem: quotidie lauanda sūt:ꝛ sic sananda apto medicamine: quia virtus lixiuie nō sanat: sed vulnera ad sanitatēꝫ disponit. Cinis ex sarmentis stipticus est. ꝛ ano ꝛ in recente vulnere:ꝛ in ꝓfluo positus sanguinē sanat. cinis ex sarmētis oliue acerrim' ē:ꝛ ex nucleo puro acrior ē. ꝛ hec lixiuia vulnerū cācaromata oīa aufert. ꝛ ex hac lixiuia sordida vulnera lauāda sūt. Caprifici cinis acer est: sed brassice cinis oīb' superiorib' acrior est. Cinis caprifici corticis pruriginosas ꝛ sordidas empetigines aceto acri prelotas sepius superpositus sine dubio curat. **Gal.** vij. sim. phar. ca°. coma. coma. i. lissiuiū illud qd̄ ē q̄ lotio cineris ita noīat': absterſiue aūt est ꝛ siccatiuissime omniū. ꝛ qd̄ ex cinē ficulnee ꝛ titimalli fere iam putrefactiue est virtutis: que qualis sit in v. lib. pertransiui.

Lithargia. i. obliuio. Lithargio. i. stupor

Lithargyriū. i. spuma argenti: ꝛ ē nomen cōpositū a lithos qd̄ est spuma:ꝛ argiros qd̄ est argētū: pro quo lege marechet.

Lithargas subete est solutio cum somno.

Litagluchichi est species mirrhe

Litarmenum .i. lapis lazuli.

Liteta .i. verruce.

Litemus .i. stercus muris.

Litenas. i. empetigines. Litreatin. i. vsnee

Licia .i. valeriana.

Lithiasis īterp̄tat' lapidatio a lithos qd̄ est lapis inde lithopotridus. i. lapis rotundus: vel lithiasis i. viciū lapidis: vel lithiasis. i. calculatio:ꝛ est egritudo mala. s. a lapide in renibus vel vesica existente. Cassi' felix Gal. ingt lithiuitas calculos vocāt.

Lithicolla ē gen' colle: qd̄ inuenies si leges glutē.

Liiis idest folia diuretica omnia.

Lithimū vel alithimū quid est lege lobachium.

Litri .i. blitis.

Litiitos .i. cucumer agrestis.

Litospermonasis. i. g̃na sol'. Lithos. i. lapis.

Lithodemon est lapis demonis q dr̄ gagates.

Licodendion. i. corallus:ꝛ est dicē lapidea arbor.

Litospermon. i. lapideū semē: eo ꝙ est duꝝ vt lapis:ꝛ sunt grana solis: lege litteram culb.

Litostistis .i. saxifraga.

Litho mantinū. i. gēma que in nocte lucens est

Litomeris .i. subtilis substantie

Littopotidus. i. lapis rotūd'. Litron. i. nitron.

Lixoperitū. i. medicamen infrigidatiuum.

Lixosilon .i. cartasilago.

Litocopros .i. stercus lupi.

Litiumbar .i. cymbalaria.

Litrūbari idē qd̄ supra. Lit. i. rapa.

Lobarda est species calami aromatici.

Lobarflua .i. bardana.

Lobia. i. fasellum:ꝛ est fassus gallicus.

Lobirach. i. anabula. Libidron. i. bircina

Cap. 517.

Ochalchada ara. grece ꝛ lati. medulla. **Dias.** ca°. de medulla. Medulla ossiū. oīs recens sine sale mollitiue atꝗ virtutis mitifice est. inueterata vō sine sale recorpatiue efficit' relaxando. veꝝ oīb' de medullis melior est ceruina: secundo vitulina: tertio taurina: quarto caprina: quinto berbecina. verum medulle autūno colligende sunt: q: reliqs tp̄ibus mixte sunt sanguini:ꝛ in eo tp̄e ossa fragilia sūt. ꝛ nunc demū medullas eximere debes cū tu ipse osse fracto eas exemeris. Multe eīꝫ in istis fiūt ipostuere. virtus est oīb' ca. ꝛ malactica:ꝛ laxatoria:ꝛ plerotica vulneꝝ. medulla ceruina pūcta oīuꝫ bestiaꝝ venena expellit. cōficis aūt eā ex seuo:ꝛ repōnis sil'r supiorib' adipib'. medulla oīs leuiter mollire ꝛ laxare duricies ꝛ tumores pōt. recēs aūt colat' emollita supfusa aq̄:ꝛ lintheolo expssa:ꝛ iterū sili disciplina lota purgatur donec aq̄ purior fiat tunc duplici vasculo resoluta eliq̄t' detracta sorde seu purgamētis. ꝛ rursus mortario sinit' coagulari. seruatur aūt in vasculo testeo nouo ad vsū: malacticā virtutē hn̄s:ꝛ sclirodes corp'is relaxans.

Auic. libro secūdo capitulo de medullis. ex medullis cōuenientior est medulla vitulorum et cerui: deinde tauri: postea caprarum: deide ouiū. et medulla quidē hircorum et taurorum proprie nō castratorum est magis sicca. et medulla extremitatū ē magis pinguis. et medulla ē calefactiua: lenitiua: abstersiua: multi nutrimēti si digeratur. et ē bona duriciebus: et lapidositati: illa que est sicut ceruorum et vitulorum nō sicut medulla hircorum. illorum enim medulla est ca. et sic. Medulla conturbat stomachū: et delet appetitū. et oportet quod comedatur cū pipere et seminibus et ipsa supposita conuenit duriciei matricis. et fugat vermes venenosos.

Locium	.i. vrina.
Lociualium	.i. pentafilon.
Lociualion	idem quod supra
Losac	.i. fructus mādragore.
Losasar. i. assa fetida.	Losaber. i. nenufar.
Logoar. i. berbena.	Logoz. i. acorus
Logozi	idem quod supra

Cap. 518.

Lochachium ara. gre. lischimū vel habel alithimū: latine granū culcul.

Sera. libro aggre. ca. lochachiū folium eius est simile folio albena. et est herba que habet venas in grossitudine pollicis et indicis et longas. et sunt coste prope terram sicut scel. et sunt in eis nodi. et nascuntur i vno quoque nodo folia similia folijs balsami. et est albū maius. et in sūmitate eius nascuntur flores in vere et in principijs messium: quorum color est color violarū: nisi quia sunt maiores eis. et qū flos habet fructum magnū in quātitate ciceris: plenū: dulcis saporis: latine vocatur granū culcul. et herba eius inuenitur in locis vmbrosis. et iuxta radices arborum magnarum: et in locis vehementer humectis. et tempus collectionis eius est i tempore messis. virtus eius ca. et hu. in secūdo gradu. **Posse. Sera.** mouet coitum: et auget sperma: et erectionē virge: et proprie qū cōficitur cū melle vel miscetur cū sisamo. et qui vtitur eo nimis incurrit coliricā passionē. Et idem auc. mesaruget: qū bibitur post ipsum vinum facit sodam et proprie quando torrefit.

Lohelibet	.i. volubilis.
Lohenas	.i. camphora.

Lohleng. i. rosule: et sunt quidam tumores nodosi suspecti: qui vocantur rosule. istud vocabulum ponitur in antidotario damasceni cap. de oleo citrino: et de oleo citrangulorum.

Loleng	.i. betonica.
Loletareb. i. arsenicū.	Lolebau. i. amomū.

Lolium quid est lege stelle.

Loliban. i. affodillus.	Lolibani idē quod supra

Loma est secunda species vlcerum cornee oculi: sed lora est aqua in vinacia macerata.

Lomalarius. i. vlcus in cornea oculi: sed parum profūdū.

Lonitis	.i. mentastrum.

Cap. 519.

Lonchitis secundum Dias. lonchitis est species gladioli: folia habens porri similia: sed latiora et rufa: multas habens super radices virgas sparsas super terram: et ramos super terram decliues: in quibus sunt flores similes pelicino: sed forma eorum vt gete est. et album habet in medio sicut rostrū: et labrum insanū: et sicut lingua. ē semen eius lancie simile et trigonū et longum: vnde et lonchitis appellatū est. Radix est ei similis dauco. nascitur locis asperis et siccis. Pli. ca. lonchitis folia habet rubicunda: semen nigrū simile comedorum: quorum ora patent: et oblongū in similitudinē lancearum: radicē vt daucus. Radix eius cū vino bibita vrinā prouocat. Itē Dias. Est et secundū genus lōchitis folia hūs sicut scolopēdria sed aspiora **Posse.** folia eius imposita vulneribus tumorē nō admittūt. bibita cū aceto splenē sic **Gal.** vij. sim. phar. ca. lonchitis. eius quicāt. dem semen triangulum habet simile lancie secundū figurā. Radix quidē similis ē aliqualiter pastinace: et propterea vrinariū est pharmacū. eius vero qui similis est scolopendrie folia viridia quidē ad cōsoliditatē vulnerum sunt idonea. sicca vero per oximel bibita splenes scliridos sanat

Lopinas. i. auripigmentū: sed lepnias fragidos .i. terra sigillata. quidā tamen exponūt quod sit auripigmētum licet nō vere: sicut apparet si leges lepnia.

Lopospermatis semē ē quasi sperma. i. semē herbe que frangit lapidē: et est granū solis.

Loptospermatis	idem quod supra.

Lora idest vinum quod dicitur pucciolum.

Lorasen	.i. pulegium.
Lorascium	.i. mentastrum.
Loton	.i. farina fenugreci

Lotos. i. arbor mag: et ē arbor mella vel agrifoliū

Lotos	.i. species trifolij.
Lotus	.i. lothos.

Cap. 520.

Lotura plumbi secundum Dias. ca. de lotura plumbi fit sic: accipe mortariū plumbeū et pistellū plūbeū: et mitte aquā et tere quādiu nigrescat: et postliqua per lintheolum: et refunde: et adde aquam quod possit melius liquari: hoc fac quādiu sufficiat: et postea dimitte residere in mortario plumbū: et tere lauando sicut lauatur cachimia quādiu aqua limpida fit Alij vero combustū plumbum terunt et lauant disciplina superiori. Multi vero limaturā plumbi terūt et lauant disciplina superiori. **Posse. Dias.** virtus est ei frigida: et stiptica: et pareplastica: malactica alta vulnera replens. rheuma oculorum abstinens. superflue carnes crescentes vulneribus depascit. fluxum sanguinis vulnerum bene stringit. ani vulnera et condilomata cum oleo rosato medicatur. vulneribus cicatricem inducit. tantam efficaciā habet quātam et spodium vel turia: quia scarotica est. omnia ista inuenies si leges basas.

Lubem	.i. olibanum.

Luben idē qđ supra. Lublet.i.lupulus
Lubit idest faseoli. Lubia idē qđ supra
Lubieta idest almea. Lubrie idē qđ supra
Lubue idest arbor cuius gūmi est storax.
Lubusar idest antimonium.
Lubusari idem quod supra
Lucapsas idest lactuca asini
Lucath aldeneb est id qđ auro adhēt.ꝛ ē borax.
Lucaridis est lapis egyptius quo fullones vtunt̄ ad dealbationē pannoꝝ: lapis qui in aqua velociter soluitur.ꝛ est satis stipticus.
Lucabat barbarica est quoddā qđ est sicut hermodactilus.ꝛ orit̄ in aphrica.ꝛ ē tassus barbassus
Lucefason .i.mentastrum.
Lucifalidon .i.sponsa solis.

Cap.521.

Luchia ara.vel lengibi: latine faseolus.

Sera. li.° aggre.ca.° luchia siue lubia auc. Diasc. folia habet similia folijs plante: que dicitur cussus: nisi quia sunt molliora.ꝛ rami eius sunt subtiliores similes filis adherentes herbis quibus approximāt: ꝛ elōgantur multū donec sit vmbraculū sub eis.ꝛ habꝫ vaginas subtiles similes vaginis fenugreci: nisi qꝛ sunt longiores eis ꝛ pinguiores: ꝛ interius vident̄ quasi varij diuersi coloris: quia quedā trahūt ad albedinē: ꝛ quedā ad rubedinē. ꝛ comeditur hui⁹ fructus elixus sicut comedūt̄ sparagi. virtus eoꝝ ca.ꝛ hu.in primo gradu. **Posse. Sera.** gñant multaꝫ ventositatē.ꝛ ꝓuocant menstrua. ꝛ inflant ꝛ generant humores phlegmaticos grossos. ꝛ sunt mali stomacho.ꝛ rubei sunt grossiores.ꝛ qñ sumuntur cū sinapi ꝛ comedunt̄: sinapis ꝓhibet maliciā eorū.ꝛ albi quidē sunt multā humiditatē habentes. ꝛ sunt graues digestioni.ꝛ cyminū iuuat ad digestionē eoꝝ: ꝛ comedere eos calidos cuꝫ almuri ꝛ oleo ꝛ cymino.ꝛ nō comedatur cortex eoꝝ exterior.ꝛ bibitur post eos vinū paꝝ grossum.ꝛ preparati cū aceto sunt difficilis digestionis ꝓpter siccitatē aceti.ꝛ de ꝓprietate eoꝝ est ꝓuocare menstrua ꝛ maxime qui sunt rubei ex eis.ꝛ ipsi sunt boni pectori ꝛ pulmoni.ꝛ faciunt somnia mala. Auerois lib.colliget ca.° de faseolis lengibi. faseoli declināt ad ca.ꝛ hu.ꝛ impinguant corpus.ꝛ ꝓuocant vrinā ꝛ sanguinē menstrū.ꝛ laxant ventrē: ꝛ ꝓprie rubei ꝛ inducunt somnia mala.ꝛ faciunt vertiginem
Luctribos .i.tassus barbassus
Lucoion.i.viola alba. Luconai.i.alumen.
Lucublet .i.psillium.
Lufaba.i.mandragora. Lufabar idē qđ ṡ.

Cap.522.

Luf foragōtea bleda saredarecō vł asclepias ara.gre.dragōtiū: la. serpētaria vł vipina vel collū dracōis.

Dias. cap.° de dragontea. dragontea siue vt alij asclepias folia habet aaron similia: sed plura ꝛ minora: cuius virga vel hasta duobus cubitis est longa: ꝛ ipsa varia similis serpenti liuores.i.maculas purpureas habens solidas vt digitus: in qua semen est simile botruo: primo coloris viridis. post maturitatē vō color est ei similis croco.ꝛ est gustu mordax. radix eius bulbi habet rotunditatē similē aaron cū corio tenui. nascitur vmbrosis locis ꝛ hortis. **Sera.** li.° aggre.ca.° luf.i.dragōtea.ꝛ est maior ꝛ minor. vbi sciendū ꝙ maior est qui vocatur serpentaria. ꝛ illa est habens folia crispa que ponitur hic. sed minor est illa que vocatur aaron.ꝛ est illa habens folia plana: pro qua lege aaron. **Gal.** vi.sim.phar.ca.° de serpentaria. substantia radicis eius subtilior est substantia radicis aaron. ꝛ in sapore eius est acuitas ꝛ amaritudo: ꝛ stipticitas pauca.ꝛ virtus eius est ca.ꝛ sic.ī primo gradu **Jo.mes.** ca.° de luf. Luf est planta que dicit̄ colūdra cōis. ꝛ ex ea est alia planta habens folia plana: alia crispa. ꝛ radix plane est exterius ad nigredinē attinens: interius vō est alba. crispa vō exterius cinericia: interius alba ad citrinitatē declināš. ꝛ super vtriusqꝫ radicē eleuant̄ stipites habentes maculas in modū serpentis. Melior pars totius plante est radix. ꝛ melior radix est grossa ꝛ cōpleta ꝛ orta in locis liberis.et melius tēpus collectionis eius est ver: ꝛ principiū estatis.ꝛ crispa calidior est plana. Plana calida est in primo: crispa in secundo. **Gal.** dixit plana ca.est in pn̄cipio secūdi: crispa in fine.ꝛ verius est. ꝛ in vtraqꝫ est caliditas ꝛ acuitas quasi posita in supreficie cuꝫ substantia terrea: sꝫ in plana substantia terrea est vincens plus.ꝛ vtraqꝫ est abstersiua: incisiua: penetratiua: apitiua: subtiliatiua humoꝝ grossoꝝ ꝛ viscosoꝝ adherentiūꝫ crispa aūt ad hec oīa est fortior. nocet vtraqꝫ acuitate sua stomacho et epati debili: faciens rheumatizatiōēꝫ ꝛ mordicationē.ꝛ rheumatizat ad stomachū materias a mēbris vicinis. corrigitur primuꝫ nocumētū vt ꝓpinetur cū rob aut melle passulaꝝ aut speciebus alefangie.ꝛ secundū nocumētū corrigitur permiscendo ei aliquod ex medicinis stomaticis stipticis: sicut est mastix ꝛ citonia.ꝛ propinare trociscos diarodō p⁹ ei⁹ exhibitionē tollit nocumen/tū ipsi⁹. **Posse. Dias.** semen ei⁹ expressum virtutem habet in succo: nam addito sibi oleo dolorem aurium compescit. lane inunctus in naribus additus polippos maxime curat. ꝛ cancros optime sanat. seminis eius.xxx.grana cum pusca bibita caligines oculorum emendat. flores eius cū ceperint maturescere si a muliere pregnanti fuerint odorati aborsum faciunt. virtus est radicis ei⁹ ca. vnde orthonoici more electuarij accepta medicatur. tussientibus ꝛ catarrum habentibus maximuꝫ prestāt effectum. thoracis tumores curat nō reuersuros: maxime si assa aut cocta accepta fuerit. sicca tunsa: ꝛ in puluereꝫ ducta melle addito omnia similiter facere pōt. diuretica est. ventrē stimulat cum vino bibita. vulnera sordida fagedenica cum brionia alba ꝛ melle purgat.ꝛ cicatrices curare facit: ex q̄ collyria ad pustłas necessarie fiūt. aborsū

facit imposita. dicitur quod si quis ex ea radice se tinxerit tutus ab incursu serpentũ seruatur. aceto mixta maculas limpidat. folia eius recentibus vulneribus necessarie adhibentur. elixatura eius adhibita permonibus maximũ presidiũ est. succus radicis ei⁹ caligines: et glaucomata: et pterigia detergit radix ipsa decocta et comesta pdest. In insulis quibusdam orientis melli addito comeditur. est enim feruentis et recorporatiue virtutis: quam greci metasyncreticam vocant. Item ex ipsa collyria cum melle confecta atque formata fistulis aptantur. facit etiam ad detractionẽ tardantis vrine. cum melle linita polippos et canceromata cõsumit. odor radicis atque herbe conceptionẽ vteri mox facturã corrumpet. seminis eius grana. xxx. illud efficiũt. acrior est quam aaron: et amarior et calidior. et est extenuatoria plus in se. etiam habet vim aliquam stipticam cum parua acredine vel amaritudine. Radix autem plus operatiua. purgat enim viscera et extenuat pingues et glutinosos humores. et ad vulnera maliciosa optimũ medicamen est: quia purgat et emendat fortiter. cũ aceto trita et linita alfos tollit. folia vero eius vulnera et plagas recentes exercẽt

Gal. mundificat et aperit opilationes epatis et splenis et renum: quia subtiliat humores grossos et viscosos. et conuenit multum vulneribus malis: et abstergit ea: et mundificat mundificatione forti. et virtus foliorum eius eadem: et seminum ei⁹ est fortior foliis et radice: et ideo curat cãcrosa apostemata que fiunt in naribus: que nominantur multorum pedum: et est polipus. et succus laf mundificat maculam oculi que fit ab vlcere. et liniunt cum ea quidam caseum recentem exterius quia custodit eum: et prohibetur ab eo putrefactõ Et idem eodem libro capitulo dragontiũ siue serpentaria: habet quidem aliquid simile aaron tã in foliis quam in radice: sed acrius est eo et amarius: ideo magis calefactiuũ et magis subtilium partium. habet autem et leuem stipticitatẽ quandam: qua cõcurrente cum predictis duabus qualitatibus acris et amara efficacissimũ fit pharmacũ. Radix tamen expurgat viscera omnia subtiliando grossos et viscosos humores malos. assumpta vero vlcerum est optimũ pharmacum. expurgat enim et mundificat fortiter tam cetera que mundificatione indigent: quam morpheas cum aceto. folia vero habentia virtutẽ consimilem tam vlceribus quam vulneribus lesũ neruum habentibus conueniunt. quantum quidem min⁹ sunt sicca: et tanto magis solidant. Nam sicciora acrioris virtutis sunt quam conueniat vlceribus. creditur autem et caseum humidum et putrescibilẽ conseruare exterius ei apposita propter siccitatem cõplexionis. fructus autem violentior est nedum foliis: sed et radice: quare cancros et polippos exterminare creditur: sed et succus eius que sunt in oculis expurgat. Et idem in libro de cibis capitulo de dragontea. et huius radicẽ decoquentes bis aut ter vt deponat quod medicinale comedere aliquãdo dam⁹ sicut et radicem aaron: quando fortiori indiget virtute: quia secundũ pectus et pulmonẽ continentur viscosa et grossa. Jo. mes. solutiõe educit phlegma subtile et grossum. et mundificat et confortat renes. et prouocat vrinam. et excitat coitũ. et est ex rebus mundificantib⁹ pectus et pulmones. et confert eis super quibus timetur frequẽtia anhelitus: vel asmaticis propter exuberantiã humorum viscosorum in eis: et proprie loboc ex succo ei⁹ cũ melle et rob. et quandoque administratur cũ ouis et valet similiter. Et dixit Democritus iuuamentũ vtriusque speciei eius magnũ est emoroidarum doloribus et ventositatibus eorum secundum omnẽ modũ administrationis ipsius: et sumptũ et emplastratũ. et nos experti sumus: et experti iuuamẽtũ est super humore crudo qui est in stomacho et renibus. et dixit Gal. resoluit duricies et apostemata dura splenis et aliorum membrorum. et conuenit vlceribus fraudulentis et fistulis. et consumit additiones carnium in naribus et prohibet fieri in eis corrosionẽ et cancrũ. Succus autem eius distillatur in aure cũ melle et conuenit tinnitui et surditati et dolori auriũ: et abstergit ipsius sordicies: et exsiccat vlcera eius. vtraque eius species est ex rebus que mundificant faciem et auferunt feditatẽ cutis. et delent pannum et lentigines et morpheam proprie cũ melle. et fiat emplastrũ ex ea cum melle et stercore caprarum super podagram et concussionem neruorum: et conuenit eorum dolorib⁹ et suppositio facta ex eo educit mẽstrua: et facit aborsum. et dicitur quod fugat serpentes et vermes venenosos

Lulatin. i. indicum. Lulatim idẽ quod s.

Luulatin idem quod supra.

Lulep est species volubilis que dicitur lupulus.

Lulme. i. arbor storacis liquide.

Lulmei idem quod supra.

Lulientia sunt species limaciarum.

Lulian. i. vsnee. Luliã idẽ quod supra.

Lulisar .i. balaustia.

Lula .i. margarita.

Lulolion .i. aspaltum.

Lulosar .i. nenufar.

Luminaria .i. tapsus barbassus.

Lumi .i. limoncellum.

Lumbrici terreni quid sunt lege taratim.

Lumbricus longus et latus. i. vermis qui oritur in intestinis hominũ: et vocatur solea vel cingulum.

Lumbrieb .i. aaron.

Lunaticus .i. epilepticus.

Lunasap. i. amomũ. Lunapariz. i. aspaltũ

Lupacia est herba interficiens lupos: et potissime puluis factus ex ea. et quidam falso dicũt quod est radicula siue elleborus niger: imo est herba que alio noie vocatur strangulator adip: et est aconitum.

Lupinus semen notũ. multi fabã egyptiacã dixerunt: sed falso pro pondere eo vtẽtes apud Johã. Sera. in 7º ca. de probatione tyriace est ponderis aureũ. i. et 5. sed nostri lupini nõ sunt tanti ponderis: pro quibus lege tarmus.

Lupinus siluestris quid est: le. quã supra.

Lupinus regalis .i. siluestris.

Lupisma. i. castanea. Lupill⁹. i. vitis nigra.

Lupus est quoddam animal omnibus notũ: eius

stercus & corium habent proprietatem contra colicam: sicut inuenies si leges fimus.
Lupulus quid est lege ieblech.
Lutheus color .i.color genestre.
Luteanis .i.cymbalaria.
Luteanison idem quod supra
Luti alleta .i.terra sigillata.
Luti almes .i.almea.
Lutisarion .i.satureia.
Lutum magra idest terra sinopida: & est terra rubea carpentariorum.
Lutum lune .i.lutum samium.

Cap.523.

Lutum samiū quidam dicunt q est bolus armenus. sed Auic. libro secūdo capitulo de bolo samie dicit lutum samium idest talk vel stella terre quod idem est. Inquit Gali. nos vtimur ex hoc quod nominatur stella. Ego autē dico q hominibus videtur q illud est talk. veruz de talk diximus q inuenitur in terra grecoꝝ ī insula cypri. Et dixit idem Gal. lutum samium esse sicut lutuz sigillatum in retentione sanguinis: & in rebus alijs est pluris nobilitatis q̄ȝ sigillatum. & est viscosum tenax glutinatiuum non indigens ablutione.

Posse. prohibet apostemata calida in inceptione. & ꝯuenit adustioni ignis & confert in principio podagre linitum. & conuēit fluxui sanguinis a matrice & cum egestione.
Lutum anesuburum idest quedam confectio sic nominata.
Lutum ansiburiorem est quoddā genus terre qđ vocatur lutum armenum.
Lutum sigillatum idest terra sigillata.
Lutum chimolea idest chimolea.
Lutum diuinum idem quod supra
Lutum albur .i.purum.
Lutum comedendū est lutum quod dicitur in zobozad idest ad comedendum. **Sera.** est semen albuz habēs saporem manne.
Luyula quid est lege alleluya.
Luysar .i.antimonium.
Luyusari idem quod supra.
Luzach .i.arbor frassinus
Luzachs idem quod supra
Lucar arsenicum.

Sequitur de M

Masilon. .i.peucedanuz.

Cap.524.

Maleb arabice exponitur in libro . Rasis de lapide q nominatur in lingua hispanica arzeuo & ego quesiui ab hispanis quid esset arzeuo: & ridērunt mihi agrifolium: veꝝ arabs dixit mihi q est arbor quam nō habemus in partibus nostris. Agrifolium vō dicebat vocari trachach arabice. Stephanus mehelebuz inquit vocatur grece kisamū: sed trahamalhaui mahaleb ē medulla fructus cerasi domestici vel siluestris. & est in veritate medulla cerasi siluestris cuiusdam: qua mulieres arabum vtuntur in oleo quo vngunt capillos suos: & alio noīe vocatur nere. & ē arbor cerasi siluestris. **Sera.** libro aggre. ca°. mahaleb aucto. Dias. est arbustū qđ assimilatur arbori alcanne in magnitudine sua: habens folia similia folijs oliue: nisi quia sunt fortiora & latiora eis. & habet fructū similē fructui masticis nigꝛ in cuius sapore est dulcedo. & est fructus ei⁹ aliqn̄ sicut in racemis. & nascit̄ in locis agrestibus. & folia ei⁹ sunt stiptica

Posse. Sera. folia eius conferunt vlceribus oris quando masticātur. & fit cū eis collutio: & qn̄ bibitur decoctio granorū eius ꝓuocat vrinam: & dicunt alij & menstrua. Et dixit Gali. in libro tractatu nono. sunt quidam qui putant ipaz esse carpobalsamū: & iam diximus de eo ī capitulo balsami. Et idē auc. Aben mesuay est ca. & mollificat & conuenit dolori ilioꝝ. & qn̄ bibitur cōuēit nausee. & est vna ex medicinis que excutiunt superfluitates a corpore que impinguant ipsuz. & expellit lumbricos & ascarides. & conuenit podagre. frāgit lapidem. Et idem auc. albasari est calidū in secundo gradu: siccū in primo. frangit lapidem qui est in renibus & vesica. & ꝓuocat menstrua. & sedat dolores. refertur ab andragem & abuahium. & melius ex eo est illud quod assimilat̄ margaritis minoribus. & habet bonū odorem. Et idem auc. Isaac Beneram almabaleb sunt species ex eo: & sunt album & nigrum & viride. & albū habet paruā granarita q maius ex eis est sicut cicerula: & ē ī insula & minus ex eo est illud de hispania. Melius ex eo est albius & mundius: & purioris odoris. deterius vō ex eis est nigrum. & administrat̄ medulla eius cum cortice. & cortex eius est niger exterius & interius albus. deferuntur a monte leluen: & de dorgebei: & de nachant arbores grandes. & colligitur ī septembri. & illud quod de ipsa vtimur est granum. & cortex eius est ca. in secundo gradu: sic. in primo frangit lapidē vesice & renuz. Et idem auc. Rasis mahaleb est ca. & mollificat ventrem.
Mahat quid lege darsisabam.
Mahamode .i.scamonea.
Maharoth .i.radix siluȷ̄.
M.lomagica .i.sebesten.
Mahalech.i.mahaleb. Maisach.i.berberi.
Maisachi idē qđ supra. Maisabō.i.afronitrū
Maurella vocatur a multis solatrū: & est strignū vt macer herba: quam greci strignū dixerunt: latini maurellam vocant.
Mauresis est cataracta oculi.
Mausacha. Paulus ad dissolutum stomachū & ībecillem aloe mausacha mastix quid sit nondum scimus: intellexi q in syria abundat.
Mabarimaticon in antidotario virili in cōfectione esdre: quidā q est succus cauliculi agrestis.
Mabata si inuenitur male est stipticum: nam debet dicere nabata. & quid est lege nabata.

Mabachematio.i.succus cauliculi agrestis.
Mabathematicon idem quod supra
Mabrabinch .i.genestra.
Maboth radix est sil'is anuiden:sed debilior.
Mabroth idem quod supra
Mararos est radix plante vñ emanat assa fetida.
Macaros idem quod supra
Macharo .i.mezereon.
Macer idest cortex mali punici.
Maceri.i.amomũ. Maceriã idẽ qđ sup
Macia .i.lenticula.
Macis quid est lege sistose.
Machir idẽ qđ supra. Machi.i. collyrium
Macropiper.i.longũ piper.nam macros.i.longũ pro quo lege falfel.
Macronosia .i.egritudo longa
Macton idest cataplasmata fenugreci.
Madach .i.bdellium.
Madachi idẽ qđ supra.
Madafon .i.apium risus.
Madiera.i.nasturciũ. Madilion.i. bdelliũ
Madion.i.vsnee. Magaron.i.poliuz.
Magra quid est lege mezgreb.
Magrafon.i.pentafilon. Magesur.i.vsnee
Magnes .i. lapis calaminaris
Magnetiũ .i.spẽs marchasite.
Magit .i.cibaria de lacte.
Magnisia .i.aqua.
Magniflos.i.herba que vocat' filius ante patrez.
Magur.i.antimoniũ. Maguri idẽ qđ sup
Maguagua .i.marrubium.
Maguderis .i.caulis.
Maiorana sansucus quidã americũ dixerunt:arabice mezemus vocatur.
Maionio .i.simia.
Malabatrũ est foliũ indũ.ꝛ illud apud Auic.inenitur sub hoc noĩe foliũ.ꝛ ipsum nõ est illud foliũ quo nunc vtunt'.nã Dias.malabatrũ inquit: putauerunt multi etiã nardi indici foliũ:sed falluntur ꝛc.Pli.malabatrũ arbor in syria folio ꝯuoluto arido colore.ꝛ infra laudatius ex india venit in paludibus: vbi gingni credunt lenticule modo odoratus:pro quo lege sedis ꝛc.mala apia que Paulus cõmendat sunt mala predulcia cuius testis sũ. nã parisijs ꝛ rome vidi ꝛ comedi.
Malatina apud Paulũ ca.º de egritudinibus nariũ cõfectio trociscorum condisi duorum.
Malacticũ.i.mollitiuũ saniẽ faciens.
Malachi .i.malua.
Malagma idest emplastrum mollitiuum.
Malaxare .i.mollificare.

Cap.525.

Mala maciana exponit Isidor' ꝙ a loco dicunt'.quidam vo ex ponũt siluestria: vulgari tñ hispanico etiã domestica omnia maciana dicuntur.Dias.de ipsis ꝓpriũ facit capitulũ:ingt maciana cũ adhuc ĩmatura stiptica sunt ꝛc.in alio tñ cap.º exponit ꝙ sunt estiua:Apud Sera.vo ex verbo Dias.habetur ꝙ colliguntur in vere.ꝛ Auic. in hoc cõcorda re videt': nam dicit ꝙ nocent neruis ꝓprie vernalia: sicut dixit Dias.ꝛ de viribus cordis dicit ꝙ cõfortant cor.
Malacitonia.i.citonia:pro quibus lege cussa.
Malastoraca.i.aristologia rotunda.
Mala terre.i.ciclamen:ꝑ quo lege buthormarien
Malapunica .i.malagranata.
Mala aurea.i.cozula vel chrysomola vel barchocha.
Mala coru .i.dragontea.
Malagranata quid sunt lege vrnã.
Malachium .i.nigella.
Mala probaratrũ.i.folia vel succus feniculi.
Malaxatiua mollitiua.
Malachia.i.molles pisces: vocabulũ ẽ Gal. in dinamidijs capitulo de generantibus grossum humorẽ:ꝛ capitulo de generãtibus crudos humorẽs vt pulpi sipie vligines ꝛc.
Malastorica idest aristologia rotunda.
Malacticon .i.relaxatiuum.
Mala lipue .i.storax.
Malachin .i.bdellium.
Malassat .i.mollit.

Cap.526.

Malamusch arabice: grece narfestica:vsnee vel lanugo:ꝛ ĩuestit arbores granatoꝝ Sera. capitulo malamusch.auct. Isaac Benaram: ꝛ est malum granatum puuz aptũ sicͭ rosa: ꝛ colore suo ĩter albedinẽ ꝛ rubedinẽ ꝛ citrinitatem.ꝛ in medio sui habet florẽ:cuius color est sicut color eiusdem. sapor eius est ponticus.ꝛ est odoriferum.ꝛ est frigiduz in primo gradu:siccum in secundo.Et idem aucto.Gal.musc' malorum granatoruz idest lanugo: ꝓprietas eius est attenuare ꝛ subtiliare. ꝛ loco eius potest poni pondus eius de cymino ꝛ carmeno: ꝛ tertia pars ponderis de costo.ꝛ habet virtutem sicut nardus est calidũ ꝛ siccum in 2.º gradu. flos eius arboris dicitur narfestica:ꝛ grece balaustion.ꝛ est frigio' ꝛ conuenit stomacho ꝛ epati calido: quam inuenies si leges aynech.
Malsagria .i.malua agrestis
Malta est genus cementi:vt in paladio.
Malealyend .i.bdellium.
Maleltima idest cucumeres siluestres.
Malmerum .i.cyperus.
Malia est genus cementi:vt in paladio.
Malialk .i.asarum.
Malalka idem qđ supra.

Cap.527.

Malum latine:grece milia. Malum omnibus est notum Rabi moysi capitulo de malo. Malũ odore suo corroborat cor ꝛ cerebrum. ꝛ iuuat ptisicis ꝛ melãcolicis.sed comestio eius peior est omnium comestione fructuuz.generat ventositatem scilicet quam generat in secunda ꝛ tertia digestione:ita vt sit dictũ a sapiẽtib' ꝙ gñat ptisiz ꝛ ethicã:eo ꝙ h'i ventositates inflant arterias ꝛ venas.

Aueroís quinto colliget aucto. Auenzoar.

Sera. libro aggrega. capitulo de malo. et ex eis quedam sunt dulcia: quedam pontica: quedam stiptica: quedam acetosa: ⁊ quedam insipida aquosa. ĩ dulcibus est substantia aquosa temperate substantie. ⁊ in ponticis quod vincit super ea est temperamentum frigidũ terreũ. sed stipticis est hec eadem substantia cũ substãtia aquosa: que in dulcibus, ⁊ in acetosis est substãtia aq̃a frigida. **Sal.** vij. sim. phar. ca. milea. i. pomaria ⁊ ẽ arbor mali: nõ quelibet ẽ vnius nature: sicut neq3 fructus. Nam pomoꝝ alia sunt dulcia: alia vo austera: alia pontica: alia vo acida alia vo nõ totaliter exsoluta ⁊ aquosa. ⁊ predominatur aquositas in his vt sit complexio eoꝝ humidior ⁊ frigidior. terrestre vo frigidum dominatur in ponticis. indigestũ vo in austeris: hoc ⁊ aqueuz frigidũ sicut in dulcibus eucratum dominatᷣ. ista aũt ⁊ folia: succi: ⁊ cortices eius arboris adinuicez differunt. vnde herbis vti cũ austeris quidẽ ⁊ acidis vulnera cõsolidat: ⁊ phlegmonũ qui sunt ĩ generatione repercutere id qđ influit: ⁊ stomachum exsolubilẽ: ⁊ ventrẽ corroborat: cũ aquosioribꝰ vo mordaces phlegmones incipientes: ⁊ cos qui sunt in augmento remittere. Qm̃ aũt mlta omnibꝰ pomis humiditas infertur palam est: ⁊ ex eo ꝙ nullus eoꝝ succus perdurat: sed acescunt ⁊ corrũpuntur omnia. solum enim citonioꝝ que vtiq3 ꝓpter predominantẽ stipticitatẽ minus sunt humida aliis: quoꝝ succus coctus cuz melle durare põt. ipse autem per se neq3 ita est durabilis.

Malũ terre. i. ciclamẽ: ꝓ qua lege buthormarien.

Malũ storacũ idest aristologia rotunda.

Malũ malanũ vel bonũ malanũ. i. antrax.

Malum citoniũ quid est lege cussa.

Malua cũ suis speciebus quid est lege althea. ẽ aliud genꝰ malue: qđ vocatᷣ malua femina vel malua terratica. ⁊ ista est pes columbinus.

Maluauiscus quid est lege. l. quã supra.

Cap. 528.

Alkara. latine sal. **Sera.** li. aggre. ca. malk auc. **Dias.** sunt eius due species. vna q̃ est ex minera: ⁊ alia que est ex mari. ⁊ illa que est ex minera est fortior: ⁊ est andarã. ⁊ melior ex eo est nõ habens lapidẽ: clari coloris: cuius partes sᷣt equales. ⁊ ex marino melior est albꝰ eq̃liũ ptiuz: ⁊ etiã reperitᷣ in locis aquaꝝ stantiũ. Idẽ auc. **Sal.** ⁊ sal qui generatur in stagnis marinis assimilatur marino. ⁊ iste sal fit in maritimis: naz q̃n decrescit aqua vel cõtrahitᷣ in tpibꝰ estatis coagulatᷣ a calore solis adurente: qđ est in marginibus aque: ⁊ fit sal: ⁊ hoc fit plurimũ eo ꝙ aggregetᷣ ĩ loco illo ex aquis sordidis que sunt multũ calide: ⁊ ꝓpterea q2 euacuatio aq̃ maris fit in loco arto substãtia eius est grossa: ⁊ sapor eius est stipticus salsus. sal vo q̃ est ex minera est grossioris substãtie: ⁊ fortioris stipticitatis. ⁊ virtus eius est sic. in tertio gradu. Sal sodome est sal qui generatᷣ in mari mortuo: vbi ẽ aqua amara: in qua si ꝓijciantᷣ pisces moriuntᷣ: et vocatᷣ sic a nomine montiũ qui sunt ꝓpe illud mare. Sal qui effoditur a mineris est minus cal. ⁊ minus subtile aliis. Comburitᷣ sal secundũ hunc modũ: pone sal in olla noua: ⁊ cooperi illam ne salsedo egrediatur ab olla ꝓpter calorẽ ignis: ⁊ sepeli ollam in prunis: ⁊ dimitte ibi donec aduratᷣ ⁊ crepetur: deinde aufer ab igne: ⁊ potes discernere diuersitatẽ salis a suo sapore: ⁊ hoc quia ille qui pticipat amaritudine resoluit: sed qui est salsus solũ cũ resolutione sua stipticat ⁊ stringit. ⁊ sal q̃n aduritur est maioris resolutionis ⁊ minoris stipticitatis. ⁊ flos salis est subtilior q̃3 sal adustus. ⁊ sapor eius est acutus: ⁊ resoluit resolutione forti. ⁊ ẽ flos eius spuma que est supra salem. sed puluis salis assimilatur spume salis multũ: ⁊ possibile est ꝙ subtiliaret ⁊ resolueret plus q̃3 sal: ⁊ aggregaret qđ remaneret de substãtia ex corpore sicut sal. ⁊ si tu capis pisces viuentes: ⁊ ꝓijcis in mari mortuo moriuntᷣ statiz. ergo debes scire ꝙ accidit ꝓpter amaritudinẽ que ẽ in eo: que quidẽ inimica est animalibus omnibꝰ ⁊ plantis **Posse. Sera.** virtus salᷣ est que ꝓhibet putrefactionẽ corpoꝝ eorũ que sunt parata putrefieri ꝓpter humiditatẽ superfluã que est in eis. ⁊ sal maris quando extenditur super coriuz: ⁊ ponitur super splenem resoluit duriciem eius.

Dias. capitulo de sale. Salis virtus est stiptica: ⁊ abstergit: ⁊ mundificat: ⁊ resoluit. ⁊ aufer carnẽ superfluam ab vlceribꝰ. ⁊ cauterizat: ⁊ ꝓhibet vlcera fraudulenta. ⁊ ingreditur in confectionibus medicinaꝝ scabiei. ⁊ aufert carnem superfluam que crescit in oculo: ⁊ liquefacit vngulam que fit in eo. ⁊ ingreditur in clysteribꝰ. ⁊ est bonũ apostematibus hydropicoꝝ. ⁊ q̃n miscetur cũ oleo ⁊ aceto sedat pruritũ: q̃n vngitᷣ iuxta ignem donec sudet. ⁊ idem facit in scabie vlcerata ⁊ nõ vlcerata: ⁊ in lepra ⁊ impetigine. ⁊ quãdo miscetur cũ melle ⁊ aceto ⁊ oleo: ⁊ linitur cõuenit squinancie. ⁊ cũ oleo solo conuenit apostematibꝰ vuule ⁊ dnaꝝ amigdalaꝝ: ⁊ cursui humiditatũ ad gingiuas. ⁊ fit ex eo emplastrũ cũ sanich ordei costo ⁊ melle ad pruritum et ad fluxibilitatez gingiuaꝝ ⁊ ad vlcera corrosiua. ⁊ fit emplastrũ cũ eo ⁊ seie lini ad puncturam scorpionis: ⁊ cũ origano ⁊ isopo ⁊ melle ad morsuz vipre: ⁊ cũ pice alkitrã: aut cũ melle ad morsum animalis qđ dicitur carastes ⁊ est serpens cornutus. ⁊ quando fit emplastrũ cũ eo ⁊ melle ⁊ oleo resoluit furunculos. ⁊ quãdo miscetur cũ origano ⁊ fermento maturat apostemata phlegmatica testiculoꝝ. ⁊ cõuenit morsui rane existentis in flumine babylonie. ⁊ quando teritur ⁊ ligatur in petia lini: ⁊ submergitur in aceto forti ⁊ miscetur cũ isto: ⁊ ponitur supra morsuz in quo est morsura animalis alicuius venenosi conuenit Et quando miscetur cuz melle conuenit sanguini mortuo qui est sub oculo. ⁊ conuenit nocumento opij ⁊ fungorum perniciosorum. ⁊ quando miscetur cuz farina et melle conuenit contusioni neruorum: et attritioni lacertorum, et ponitur super combustionez ignis: et non sinit locum vesicari. et

ponit̃ ĩ hunc modũ super podagrã ꝛ cõuenit. ꝛ fit emplastrũ cũ eo: ꝛ linit̃ cuꝫ isopo ꝛ ꝓhibet herisipillã ꝛ formicã augeri in corpore. ꝛ qñ miscet̃ cuꝫ oleo ꝓuocat sudorẽ. ꝛ qñ sumit̃ in potu cũ vino ꝛ aqua laxat ventrẽ: verũtñ est malũ stomacho.

Cap. 529.

Amad ara. gre. tefra: latine cinis. Se. li.° aggre. c.° mamad auc. Gal. mamad i. cinis: sunt ĩ eo qualitates cõtrarie eo ꝙ est ibi ps terrea: ꝛ pars velut fumosa: ꝛ illa pars est subtilis ꝛ qñ miscet̃ aqua recedit cũ ea: ꝛ remanet ps terrea que est debilior. ꝛ virt⁹ cineris diuersificat̃ secundũ diuersitatẽ lignoꝝ ex quibus fit. nã operatio cineris ficus domestice ꝛ siluestris est ꝙ adurunt̃ rami eius: ꝛ colligit̃ cinis in aqua: ꝛ dimittit̃ ibi aliqt horis ꝛ colat̃: deinde ponit̃ adhuc alius cinis ꝛ fit hꝫ sepe. Gal. viij. sim. phar. ca.° de cinere qđ incipit tefra. Tefra. i. cinis cõbusto ruꝫ lignoꝝ cõpositus exñs ex cõtrarijs substãtijs ꝛ qualitatibus: hꝫ eiꝫ in se hoc quidẽ terreste: hoc aũt q̃i viscosũ vel lignosum: vel qualitercũqꝫ voluerit quis noĩare. he ergo partes subtiles partibus grossis sunt cõmixte: ꝛ dũ infundunt̃ in aqua cuꝫ transcolat̃ cinis subtiles transeunt cũ lixiuio calidã virtutẽ deponẽtes: qđ vo relinquit̃ terrestre ꝺ bile ꝛ mordax fit. nõ aũt oĩs cinis eandẽ certitudinaliter hꝫ cõplexionẽ: sed secundũ cõbuste materie differentiã ꝑmutat̃. Dias. vo nescio qualit̃ stipticã ipꝫ hr̃e ait virtutẽ. ꝛ nimiruꝫ ficulneatica ab omni tali qualitate exempta est: qm̃ ꝛ ipsa arbor nõ sicut glans: quercus: ꝛ comarus: ꝛ pirus: ꝛ fic⁹ ꝛ hedera: ꝛ quecũqꝫ alia calida que stipticã ostendunt qualitatẽ. quedã eniꝫ in nulla eaꝝ parte ipsã ostendunt: sed est plenũ totũ forti ꝛ acri ꝛ calida. qui⁹ ergo ex põticis lignis cinis stipticitatẽ nõ paucã hꝫ. ꝛ ego ꝑ eũ detinere emorosagias noui. ficulnee vo cinere nunq̃ꝫ ad hoc vtetur quis: multũ eiꝫ hꝫ acre ꝛ causticũ cũ abstersiuo ꝑmixtũ. ꝛ secũdũ vtrãqꝫ differt ab eo qui ex lignis glandis: qm̃ qđ viscosum in eo multo est acrius: ꝛ qđ quasi terrestre: in illis quidẽ substipticũ aliqualiter est ĩ hoc abstersiuũ sicut titimalloꝝ. Est aũt ꝛ citan⁹. i. calx nõ extincta. species quidẽ cineris subtilior partib⁹ existens cinere lignoꝝ inq̃tũ lapides diligenti⁹ assari indigẽt vt fiat cinis. Attñ hꝫ ꝛ ꝙ est quasi ex ustiua multũ: ꝛ ꝓpterea lota siccatiuũ ĩmordacit̃ fit pharmacũ. ꝛ magis si bis aut ter lauetur disforetica: aut fit si diligenter sufficienter in mari lauetur. dicetur aũt de ea qñ ꝺ metallis a nobis sermo fiet. Posse. Sera. ꝯuenit vsus eius ad v:cera fraudulenta. ꝛ comedit carnẽ que crescit in vlceribus. ꝛ administratur in aliquibus hydropicis: quia infunditur spongia in ipsa ꝛ ponitur sup tumorẽ. ꝛ fit ĩ de clystere ad vlcera ĩtestinoꝝ: ꝛ ad fluxũ antiquũ. ꝛ datur de ea. ʒ. 5. cũ pauco oleo ad coagulationẽ sanguinis: ꝛ ad tussim. ꝛ cõuenit dolori neruoꝝ: ꝛ paralysi. ꝛ bibit eũ ille cui datũ est in potu venenũ: ꝛ ille quẽ momordit rutela. faciũt aũt ad hoc omnes alie species cineꝝ: ꝛ ꝓprie cineris arboris glandium: ꝛ sunt oẽs stiptice. Bulcasim Eben Aben azarin libro qui dicitur seruitor. Modus faciendi cinerem ex ramulis arborum: ꝛ radicibus: ꝛ foliis: Accipe ramulos nouiter amputatos habentes adhuc de sua hũiditate: ꝛ absterge bene eos a terra: ꝛ laua etiam cum aqua donec nihil remaneat in eis ex terra vel ex aliqua putredine: deinde imple ex eis ollam magnam q̃ntum oportet: ꝛ claude eam cum coopertorio perforato: vt fumus eoruꝫ inde egrediatur: deinde pone in furno panis a sero vsqꝫ mane: ꝛ extrahe ollam quia videbis ramulos extractos sicut carbones: tunc ergo oportet ꝙ teras eos bene: ꝛ ponas ĩ olla minori prima: ꝛ pone iterum in furno: ꝛ facias hoc sepe idest donec inuenias cinerem album bonum leneꝫ tactu: queꝫ serua necessitati.

Mamira .i. mannam.

Mamica est gummi quo caremus: vt in Alexandro de oculis.

Mamilla canis. i. sebesten. vnde versus: Sebesten mamilla canis fert persica lingua.

Mãmilla omnium animalium secundum Auicẽnam libro secundo capitulo de mãmilla. Mãmilla ẽ frigida et sicca propter neruos plurimos qui sunt in ipsa. nutrimentuꝫ mãmille plene lacte quãdo digeritur propinquum est nutrimento carnis. ꝛ illa est melior in qua est lac: quoniam velociter facit ipsum descendere.

Mamodes .i. maniaci.
Mamodelion .i. melantium.
Mamodelionisi idem quod supra.
Mamuda .i. scamonea.
Mamudason .i. cymbalaria.
Mamudasion idem quod supra.

Mana collizans dicitur emplastrum cuius pulueres distemperantur ꝛ incorporantur cum aliquo liquore absqꝫ igne.

Manna idest omnis res candens super lapidem aut arborem: ꝛ fit dulcis: ꝛ coagulatur sicut mel: ꝛ exsiccatur sicut gummi quẽadmodum tereniabin: pro qua si vis complete scire lege men.

Manna granata .i. tereniabin.
Manna condari .i. manna thuris.

Manna confecta quid est lege tereniabin.

Manna thuris idest thus minutum valde. istud vocabulum ponitur in viatico capitulo de ruptura ꝛ disiunctiõe circa finem: ꝛ ponitur ĩ littera rondem. vnde manna thuris sepe in libris antiquis inuenitur: ꝛ est apud Auicẽ. minutum thus: ꝛ apud alios auctores arabes est puluis ipsius thuris. est enim medicina conuenientior vbi plus desiccare oportet ipso thure: eo quod habet in se admixtũ ex cortice ipsius arboris qui est siccior: vt ait Gal. xiiij. de in ge. sa. iuxta principium particule. Plini⁹ micas a thure ꝯcusso emissas vocam⁹ mãna thuri.

Mannes .i. manipulus.

Manthethabon est res que nascitur in stipite arboris myrti: pro quo lege dex domestica.

Mantesia. i. serũ. Manisan. i. vsnee

Manisies est vna de speciebus strigni.
Manietis .i. manna thuris.
Mancitan.i.herba capicoria quam ignoro.
Mandi .i. curuatura brachij
Mandile .i. tobalia.
Mannis.i.olibanū minutū: ⁊ est manna thuris
Maniflui.i.cortex qui in olibano inuenitur.
Mandosemon est species hyperici.
Mandrosimon idem quod supra
Manuser .i. psillotrum.
Manthus .i. thus minutum.
Mantuar .i. alcanna.
Marratrum .i. feniculus.
Marabus est species mandragore.
Marasmus.i.tabes: ⁊ est ectica confirmata.
Maram .i. emplastrum.
Maractum .i. dragontea.
Maractis .i. fel vrsi.
Maracarae .i. fel gruis.
Maraches .i. fel veruecis.

Cap. 530.

M Ararac ara. latine fel. Sera. li° aggre. ca° mararac auct. Dias. virt⁹ in oī felle termantica est ⁊ viscida: sed aliquibus minus est. magna tñ virtus est maritimi scorpij et talionū piscis ⁊ beluini ⁊ golagie pdicū ⁊ pauonis ⁊ caponis albi: ⁊ caprioli: omniū istoꝝ fella vnam habent virtutē in se. faciunt deniqȝ ad oculoꝝ suffusiones: ⁊ ad caliginē ⁊ aspredinē palpebraꝝ disleniunt. berbecinū ⁊ hircinū: ⁊ porcinū: ⁊ vrsinū: illa oīa secundā habent virtutē post taurinū. oīum hoꝝ virtutes tales sunt lanis adhibita. ⁊ in vmbilico imposita infantiū ventrē soluunt: maxime si ano imponant. Taurinum v° melle mixto squinanticos curat. vulnera ⁊ cicatrices ad sanitatē pducit. mixtū lacti auriū dolores mitigat: plus mixto lacte mulieꝝ. Caprinū fel adhibēdū ē cū succo porri fistulis bñ adhibet medicaminib⁹ termanticis i. vulnera sanantib⁹: nā sine tumore vulnera seruat atqȝ tyriacl admiscet. vulnera mala curat. melle iūcto dolorē testiū ⁊ veretri suspēdit. leprosis ⁊ tyriacl ⁊ q furfures hñt ī capite nitro admixto optīe cōuenit. Berbecinū ⁊ vrsinū illđ facere pōt. vrsinū vt electuariū datū epilepticis medet. golagie v° squinanticis ⁊ vulnerib⁹ sordidis infantiū psidiū est. in aure infusū epilepticis fert opē. Capre noctilopes inūctū tollit. hircinū v° inūctū grossiciē palpebraꝝ tollit. ⁊ strumāticl ɔducit. fella ōniqȝ maiorib⁹ aptāda sūt passionib⁹: nā lepras ⁊ cātabricīe cū nitro ⁊ cimolea medet. cōuenit etiā nebulis ⁊ suffusionibus incipientib⁹ oculoꝝ: ⁊ argematis ⁊ tertematis. Testudinis v° squinances ⁊ oris vlcerationes quas greci aptas vocant: ⁊ putredines in ore emergētes curat. Gal. lib° dinamidiaꝝ: fel taurinū infantiū lūbricos necat.

Marchasita.i.capparosa: ⁊ est lapis luminis: qm̄ ad hoc valet: pro qua lege lapis piritides.
Marchangir .i. fel porci.
Marchade .i. opium.
Margarita quid est lege lapis margarita.
Marmacur.i.marrubiū vel marrubiastrum.
Marcora idem quod supra
Marmacon .i. melissa.
Marcastrie .i. lapis marchasita.
Martalepra .i. thymiama.
Marzangicit .i. sansucus.
Marzamus est quedā herba que assimilat̄ isopo ⁊ est serpillum.
Maris .i. melissa.

Cap. 531.

M Arechet ara. gre. ⁊ la. lithargyriū.

Sera. li° aggre. ca° marchet aucto. Dia. qđdā ex eo ē qđ fit ex vēa plūbea: ita qꝫ īflāmat dōec fiat sicͭ ignis ⁊ dissoluit̄ donec adurat̄: ⁊ postea coagulat̄. ⁊ ex eo est qđ fit ex argento. ⁊ ex eo est qñ fit ex plumbo qñ fiunt ex eo lamine: ⁊ adurit̄ ps eius. ⁊ đ eo est cui⁹ color est rube⁹ splendens: ⁊ est aureū: ⁊ est melius alijs. ⁊ ex eo est purpurei coloris: ⁊ est argenteū. Est alius modus factiōis lithargyrij: quē in iuuentute mea vidi sardinie fieri: vbi argentū ⁊ plūbū simul colabāt̄: ⁊ est v°ior modus sicut apparet si leges hasas. Posse. Sera. auc. alcāzi lithargyrium dealbatum est magis iuuatiuum ad auferendum vestigia variolarum q̄ȝ non albatum. et aufert fetorem subasellarū. ⁊ ꝓhibet sudorē. ⁊ si bibat̄ ex eo stringit vētrē: ⁊ vrinā. ⁊ ꝓuocat ⁊ occidit. Pau. cōtra scabiē de phlegmate salso vel cholera valet. cōtra dysenteriā frigidā vicio intestinoꝝ fiat ex eo puluis qui ījciat̄ cū clysteri cū oleo rosarū ⁊ aqua ordei. cōtra vlcerationē virge distēpet̄ cū oleo rosaꝝ: ⁊ inungat̄: nā vlcerationē ɔsolidat cōtra feruorē herisipille cōficiat̄ puluis lithargyrij ⁊ ceruse cū aqua rosaꝝ: ⁊ circūinūgat̄ lithargyriū qđ spuma auri est puluerizet̄ subtilissime ⁊ abluat̄ cū aqua rosaꝝ donec aqua nō inficiat̄ ex puluere. iste puluis in modū collyrij cū aqua rosarū valet ad faciē depurandā: ⁊ pannū supfluū remouendū: quē hñt mulieres p⁹ partū: axungia galliacea vel anserina liquefiat addito pl̄uere lithargyrij ⁊ oleo ro. fiat vnguentū ⁊ vtat̄. Bulcasiz Ebē Aben azarin li° q dr̄ seruitor lithargyriū sic dealbat̄: Accipe lithargyrij aurei ptē vnā: ⁊ tere bñ ⁊ pone super ipsum de sale cōmuni partes duas: ⁊ pone desuper quantitatem aque qua cooperiat̄ ⁊ superet circiter quatuor digitos: ⁊ dimitte in vase septem diebus: ⁊ misce quaqȝ die bis: ⁊ post septē dies proijce aquam ⁊ pone aliam aquam: ⁊ muta aquam illam quotidie vsqȝ in finem decem dieꝝ quia aqua dulcificabitur ⁊ lithargyrium dealbabitur sicut cerusa: ⁊ fac trociscos: ⁊ serua: ⁊ vtere ⁊ sunt qui accipiunt lithargyrij quantitatem libre vnius: ⁊ miscent cum tantundem salis: ⁊ ponunt super ipsum aquā: ⁊ terunt in sole: ⁊ mutant aquā illam vna vice post aliam donec albescat. Comburit̄ lithargyriū sic: Accipe lithargyriū ⁊ frange frustatim ad quantitatem nucis: ⁊ pone super

prunas: ꝛ suffla cum folle fabrorum donec fiat sicut ignis: deinde extrahe ab igne: ꝛ sine infrigidari: ꝛ quando extrahunt ipꝫ ab igne: extinguunt in aceto ꝛ vino: ꝛ iterum ponunt in igne: ꝛ sic faciūt tertio: ꝛ etiā pluries extinguendo sicut prius.

Mardarsugi .i. lithargyrium.
Marmeus .i. marrubium.
Mariam quid est lege lapis liberans a venenis.
Maripsia .i. almuri.
Maria capnusa .i. buthormarien.
Marciaton est quoddā vnguentū a Gal. factum quod ponit̄ in antidotario minori. ꝛ dicitur marciaton a marte deo bellicoso: quia est bellicosū cōtra omnes causas frigidas.
Mamacur .i. fel tauri.
Marsilia .i. faba lupina.
Martitus .i. ferula.
Marolasach .i. pulegium.
Marolasachia idem quod supra
Marmoro gerodius in libro equoꝝ: vocant ingt hanc passionem emperici sicut quando in pedib⁹ equoꝝ iuxta vngulam vbi dicitur corona descendunt humores corrupti: ꝛ equus hyme laborat eūdo per lutū: ꝛ estate per puluerem.
Marmoratia est species rhaphani.
Martorella .i. valeriana vel herba gatte vel fu.
Maruecia quid est lege halzum.
Marullia .i. lactuca.
Maru .i. marmacur secundū Auic. in ꝓprio capitulo: licet secundū Stephanū est marrubiū. veruꝫ est ꝙ Auicē. loquens de prassio videtur dicere ꝙ sit prassium. causa autem huius potuit esse: qꝛ binomium inuenitur: nam in littera. m. scripsit maru: ꝛ in littera. p. scripsit prassium.
Marulā in antidotario virili in cōfectione ad reprimendū libidinem exponitur ꝙ est scariola.

Cap. 532.

Arua iantiasa secundū Sera. eodem capitulo est planta similis prassio: nisi quia est longior eo: q̄ habet folia parua multa dura ꝛ aspera: bonū odorem habentia: dulcia: super que sunt pili parui. et habet virgas multas egredientes ab vna radice: ꝛ albiores virgis prassij. nascit̄ in locis montuosis ꝛ asperis. Et idem aucto. Gal. sapor eius est acutus pungitiuus amarus. ꝛ virtus eius est que calefacit in secundo gradu. **Posse. Sera.** virtus eius est que abstergit ꝛ incidit ꝛ ꝓuocat menstrua: ꝛ occidit fetū ꝛ expellit secundinā. habet virtutem calefactiuam acutam: ꝛ ideo qñ bibitur decoctio folioꝝ eius cū vino ꝓuocat menstrua: ꝛ facit abortum: ꝛ expellit secundinam.

Marrubium prassiuꝫ idem: sed prassium est coloris viridis simil̄ porri. vnde versus. Marrubia folia sunt prassia: prassaq; porri.

Cap. 533.

Arrubiastrum vel̄ marrubium nigrū: vel marrubeum siluestre latine: grece bubloete: arabice marmacur. **Dias.** bubloete similis est marrubio: nisi quia folia eius nō sunt rotunda: sed pilosa similia folijs ignide magne vel acalifex: idē virgas nigras ꝛ quadras habꝫ: ꝛ asperas ex vna radice virgellas multas ꝓferens. **Posse. Dias.** eius vires faciunt ad serpentiuꝫ morsus: ꝛ ad suspiriosos. Item strumas dissoluit. ꝛ menstrua ꝓuocat. decoctio ei⁹ in aqua cum grano solis: ꝛ modica liquiritia stomacho bene conuenit. folia eius addito sale in cataplasmatib⁹ composita morsus caninos mitigāt in cinere calido missa ꝛ marcida facta cōdilomata soluunt. vulnera sordida melle addito purgant.

Marlu .i. centrūgalli.
Marturcurmen idest grana vermis altanes: ꝛ est vermis grane.
Masolites .i. cassialignea.
Marsolites idem quod supra
Marsolitesi idem quod supra
Masal est cibus qui fit ex lacte acetoso ꝛ farina ordei infrigidatiuus: vel ipsum lac acetosū: vt apud Almansorem capitulo de diabete.
Masalchoe idem quod supra
Masachamagna .i. manna.
Mastartanasir .i. pulegium.
Masmacora .i. aristologia longa
Massatis idest flos lambrusce: qui inantum dr̄.
Massatū .i. lapis qui inuenit̄ in felle bouis.
Massacumia .i. color cū quo alkeant̄ vasa terrea ꝛ in lingua nostra vocatur petanum.
Mascalden .i. matrix.
Masericon .i. genus titimalli
Masera .i. peonia.
Maseruc .i. apium risus.
Masinochora .i. aristologia le. amirisma.
Mastiteca .i. mastix alba.
Mastichecha idem quod supra.
Masuli .i. affodillus.
Masul idem quod supra
Mascus .i. antofolus.
Masacumia in collyrio Almansoris qd̄ facit ad albuginem oculoꝝ. vel potius Gal. in secretis vnde ipsum extraxit. exponunt quidaꝫ ꝙ est aqua vitri: ꝛ aqua vasoꝝ vitri. quidam dicunt ꝙ est vitrū nō perfecte coctū. ꝛ est materia quedaꝫ qua fit vitrum: ꝛ vocatur vulgo massacocto. naꝫ in plurib⁹ collyrijs libroꝝ antiquoꝝ ad albuginem reperit̄ vitrum ingredi. sed mihi videtur secundū veritatem ꝙ sit idem qd̄ massacumia.
Mataia .i. forfices.
Mataiai idem quod supra.
Matrabic .i. radix similis anuiden.
Mater siluaꝝ quid est lege caprifolium.
Mater infantium .i. epilepsia.
Mater sanguinis quid est lege amurisma.
Matir .i. pulegium.
Mathid .i. lac vaccinū de quo extractū est butirū.

Cap.534.

M Atrissiluia. latine: grece splemon vel spienaria vel lincalis vel periclymenos: herba est cuius folia sunt ex altero latere subalbida: et ex altero viridia se adherens et inuoluens sepius: cuius fructus est magnitudinis cubebarum in principio viridis: et cum maturauerit citrini coloris tēdentis ad rubedinē positi ordinarie: et conclusi in duobus folijs simul ꝯiunctis existentib⁹ in capitibus stipitū iuxta eū.

Dias. cap. periclymenos. frutex ē simplex ī circuitu folia habēs alba et similia hedere: et circa ipsa folia virge sunt tennes: ī quibus est semē hedere simile: qđ semen folijs adheret durū ut cum vi leuetur. Radix ē illi grossa: nascitur locis cultis et ī hortis: et īter rosas et īterclusis locis: et coheret sibi vicinis fructib⁹ vel circūuoluit

Gal. viij. sim. phar. cap. periclymenos. vtilis est fructus et folia incisiue simul: et calefactiue existentia virtutis.

Posse. Dias. semen eius collectū et ī vmbra siccatum et cū vino bibitū diebus. xl. splenem sicut urinam sanguineā sexta die prouocat orthonoicis: et subgluctiētibus medet: diu parturientibus subuenit similis virtus ē folijs ipsius. xxxvij. diebus bibita genitalia semina hoīs ꝑuat: oleo mixta et puncta frigora piodica excludit

Gal. ita est vrinatiua ut vrinā sanguineam opet bibita vsq plurimum. in ꝑn°. vo vrīatiua solū ē: extrorsū vo cum oleo vnctū calefacit. iuuat autē spleneticos et dysentericos. mensura vero potatiōis dragos est vnus cum vino. siccat āt spma: et quidam aiunt si plurimū bibatur omnifariam ingeneratiui fiunt q bibunt. qdam autē et terminum dierum in huius potu sicut Dyasc. facit: septem et. xxx. dies reperiri ab eo ponūt. Ita autem et vrinas sanguineas fieri ut a q̄rta dierū.

Matrisanimulla. .i. serpillum.
Matobac .i. hypoquistitos
Matobaci idem quod supra
Matrobales .i. maniaci
Maturesia .i. amantilla
Matuisue .i. cymbalaria
Matuisa idem quod supra
Matuch exponit Jo. Sera. in. vij. cap. de suffuf. ad impinguandum quod est sarcocolla: sed īfra in alio suffuf dicit ꝙ est sanic.
Maxatrum .i. folium
Maxliratrum .i. folia allij
Maxbramet idem quod supra
Maxibratum. i. peucedanū vel cauda porcina
Maxtix quid est lege mestechę
Mastitecha .i. mastix alba
Mazaa. i. panis ordeaceus furfureus: et quidam dicunt ꝙ est succus ptisane: quidam dicunt et veri⁹ ꝙ est panis factus ex farina ordei massata cū vino dulci: et aliqui dicunt ꝙ ē offa
Mea .i. storax
Medbayse nescio quid est. Sera. tñ facit capl'm.
Measir .i. mentastrum.
Meescara quid est: lege sandanig
Meest. i. vsnee
Meesi idem qđ s.
Meoculos .i. papauer agreste
Meoculesi idem quod supra
Meotan .i. barba hircina
Meuren .i. maiorana
Meubethene .i. granū regum
Meubetharia .i. cataputia
Meuberne .i. cataputia minor
Meudana idem quod supra
Meuāthos. i. semē meu.
Meumarin. i. opium

Cap.535.

M Eu herba est similis feniculo: sed est tortuosa radix eius: et uocatur similiter sistersinodi et aramanticum et la. vocat anetum aggreste: et non est peucedanum: quoniam Dias. facit aliud capitulū de meu: et aliud de peucedano. vnde dicit: meu quod athamanticum dicitur: nascitur in macedonia et in hispania: tyrso atq folijs aniso et aneto similibus: ascendens de terra vsq ad cubitos duos radicibus sparsis: et teneris curuis et longis odore suauibus et gustu ca. et linguā mordentes. Pli. cap. de meu.

Meu radicula est herbe aspera tenuis: et oblonga sua v̄tute olēs. ca. ē et sic. in secūdo gradu

Posse. Dias. vires eius habz radix relaxantes. vnde trita et elixata in aqua datur ī potione vtiliter ad renum dolorem: et ad vesice causas. vrinam ꝓuocat stomachi et inflatiōes et tortiones intraneorum mitigat: et stericas: hoc est dolores matricis curat: artiriasim mitigat: thoracis reumatismo cū melle ut electuarium datum prodest. mēstrua etiam per fomentum ꝓuocat. strāgurias infantium ut cataplasma impositum super pectinē resoluit ex q̄ si pl⁹ bibitū fuerit capitis dolorem cōmouet

Mebetil .i. gariofilata
Mebetili idem quod supra
Mebethego .i. vinum coctum.
Mebenth vel mebanthus. i. cascasia vel cascasum.
Mebecerei vocabulū Auic. ē: sz nescio quid sit.
Meca ē gūmi cuiusdam arboris: et est storax.
Meconiun .i. papauer
Meconceratides idē quod supra
Mecopium .i. galbanum
Meconides. i. lactuca plena lacte eo ꝙ papauer ī habet naturam
Meconia fradis .i. eraclea
Mechon'ceratides. i. papauer cornutū
Mecurcerandres. i. papauer agreste: pro quo lege carchax.
Meculbrasis .i. antimonium
Mecuch exponit Jo. Sera. ī. vij. ca. đ suffuf ad īpinguandū ꝙ ē sarcocolla: et ī alio suffuf dič ꝙ ē sanic.

Capl'm 536.

M Ecōafrodis eraclia sm Dias. i. ꝑpo

ca.⁹ hastā habet duorum palmorum longaz:z folia minuta struclio similia z semē albū:z omnis ipa herba alba ē:sed radix tenuis semen eius colligit' i estate quādo maius ē:z siccū reponit' quod cū oxisabo vno mulse acceptum uomitu stomachum purgat:q̄ expurgatio epilepticos medicatur.
Medad.i.encaustrū z maxie saracenicū: quod a dias.atramentū vocatur.
Medadi idē qḋ s̄ Medafilon.i.millefoliū.
Medeos.i.persicum Medes .i.afronitrum
Medesi idē qḋ supra Cap.537.

Medica apud dias.ē quā Auic. vocat cot:z alisfiscot et alfati:z est viridis z virens:z hic dicit q est cibus animalium omniū:z apud Sera.vocatur badbab.

Dias. medica similis est trifolio qḋ inter fenum nascitur:folia habet angusta z virgellā similē trifolio:in qua virgella semē ut lenticula:hanc asini comedunt.multi semen pani miscent pro odore z salib⁹ zc. Isidor⁹ vero medicā iter legumina scripsit.palladius lib.de agricultura : medica inquit q̄ semel serit' quatuor annis p̄manet:ita q quater z septies possit p annū resecidi:agrū stercorat:aīalia reficit:curat egrota.Pli. medica dicitur ut a medis inuenta p bella psaruz que latius intulit q tāta ē eius dos ut ex vno situ amplius q̄z.ccc.annis duret:similis ē trifolio caulis z folijs q̄ geniculata quicqd in caule adsurgit folia ɔtrahunt' zc. Medicina inda sunt quidam trocisci facti ex cīnamomo spica:gariof. calamo aromatico:sandalo citrino :ligno aloes ambra z dr̄ medicīa ida q: mulieres inde illa medicīa vngūt' i balneis:qn̄ illa medicīa i aq̄ rosaꝝ dissoluit'
Medicen .i.herba fetida
Medina ē ciuitas iuxta baldach i q̄ abūdat vena meden a q̄ sumit nomē Cap.538.

Medion siue basilicon encaticū Dias.cap.medion:nascit' locl asperis z vmbrosis: folia habēs sordi silīa:z bastā lōgā trib⁹cubitl flores purpureos maiores z obrotūdos:z semen minutū silē grano .radices longas duob⁹ palmis

Posse. Dias. est autez virtutis re darguētis sicca trita:z cū melle more electuarij data multis diebus fluxū mulieris suspēdit.semen vero eius bibitum cū vino menstruis impe rat.
Medoat.i.liquor Medoafers.i.polipodiū.
Medors .i.nigella
Medulla quid est.lege locbalcba
Meduen.i.trociscus fact⁹ ex herba fetida.
Meduben idē quod supra.
Mega.i.magnum inde megategni
Megar.i.cymbalaria Megari idē qḋ supra
Mebenbetheme.i.granum regiz :z est cataputia maior vel minor
Meberacl .i.vsnee
Mekatrāmesit .i.carni agreste
Melk .i.bdellium de meca. Mekli idē qḋ.s̄.

Mela.i.nigrum vel vsualia poma
Melangina .i.mollificatiua.
Mellangicum.i.mollificatiuū vl' saniē faciēs.
Melachac .i.storax.
Melanos graficu.i.atramentum
Melāpion.i.dragātū Melupne.i.storax ligda
Melantiron .i.nigra icterīcia.
Mealcbia.i.molles pisces sic̄ suligenes sipie pulpi z cetera.vocabulum est Gal.i libro dinamidiarum cap.de generantibus grossū humorē:z cap. de generantibus crudos humores.
Melagogū.i.medicina educēs multā:lege emac.
Melandrus .i.sorbus
Melachion.v.Auic.i ɔfectōe mitridati q ē opiū exponit':s; n̄ ē idonea expositio.Nā infra i eadē ɔfectione ponit opiū:sed secūdū veritatē ē nigella
Melampedis .i.genus ellebori
Melanchiron .i.icterīcia nigra.
Melaratrophi Alexander capitulo de cura emigranee est encaustrum.
Melangraflicon idem quod supra
Melanchochitoma ē attramentū pellium.
Melacha apud oribasiū ē pot⁹ ex malis:q̄ aūt inquit ex dulcibus malis melacha fit.
Malaspermon.i.nigrū semen z est nigella.
Cap.539.

Melanterion .i.clauoꝝ vetez ferreorū rasura.aliqui dicūt q ē fugia de ferro sed dias.cap.de melanteria dicit q melāteria īuenitur i speluncis:vbi eramē ipsū inuenit': z super eramē ipsū coagulat': inuenit' z fusillis i cilicia et multis locis.bona vō ē q̄ inuenit' colore sulfuris viui:z que ē leuis z equalis z mūda:que tacta digitis hūorē nigꝝ eīcit:sed aliqn̄ vnū p alio pōit'

Posse. Dias. virt⁹eius ē ad conglutinādū plagas magnas z tenuitatē etiā musculoꝝ sanat. hȝ etiaz aliquam ꝑiectoriam virtutem in se.
Melanos glanficu .i.encaustrum
Melakion.i.opiū nigelle Melachia.i.spinatia
Melangraficum .i.graffragia
Melantium .i.git
Melanphilos.i.spina cui⁹ gūmi ē dragantum.
Melanteridas.i.fugia de furno vitri
Melan vel melano .i.nigrum
Melaldion .i.opium
Melaegyptia .i.melekecta
Melanopiper .i.nigrum piper
Melanitrapicon .i.piper nigrum
Cap.540.

Melachac arab grece.figia:latine storax.

Sera. lib.aggrega.ca.melachac auct.dias. ei⁹ spēs sūt tres s.ligda z sicca z kearmitaꝝ.vn̄ arbor storacis magna que vocat' lubue:hȝ lignū qḋ assimilat' ligno saio:folia ei⁹ sūt folijs similia seilē.i.lilij:hȝ fructū albū magnū maiorē q̄ȝ auellana similē prunis albis:duos habētes cortices q̄ꝝ exterior comedit'

τ ē in eo amaritudo: interiꝰ ē nucleꝰ pinguis sicut nux: τ exprimit͛ ab eo oleū: τ cortex huiꝰ fructus ē storax sicca: τ gūmi huiꝰ arboris lubue est storax kearmitarꝫ: τ latine vocat͛ calamita.i. bona gutta a calos q̄ꝺ ē bonū: τ micos q̄ꝺ ē gutta: ī de storax calamita.i. bona gutta. τ alio noīe vocat͛ sigia: τ ē gūmi albū fortis albedinis: τ vocat͛ gūmi illud lubue kearmitarꝫ: τ melior spēs omniū ē illud gūmi lubue. Et melior ex storace sicca ē rubea q̄ assimilat͛ maci: τ deterior ex ea ē illa q̄ ē arida nigra s̄ba v̄o storacis sicce q̄ nō hꝫ oleū administrat͛ in suffumigationibꝰ: τ istā romani vocāt cōfictā vel cozubrū: τ ē oleū q̄ꝺ ingredit͛ in vnguētis balneorū. Et melior illorꝫ specierꝫ ē lubue muscatū: τ est gūmi albū albedine mixta rubedini: τ postea est sicca q̄ clarificat͛ n̄ hn̄s oleū: τ ē spissa rubea τ deterior ex ea ē lenis nigra: τ lubue muscatū ē lubue kearmitarꝫ τ ē notū apud xp̄ianos: τ ē storax kearmitarꝫ.i. storax calamita: τ rubea gūmosa τ est gūmi. s̄ba vero storacis sicce q̄ nō hꝫ oleū vtūtur christiani ī eorꝫ ecclesiis τ suffumigationibꝰ: τ vocāt eā cōfictā vel cozubrꝫ: τ deterior ex ea ē nigra q̄ assimilat͛ serrature ligni. Et idē aucto. diaſ. storax liquida ē pinguedo mirrhe recent] ut apparet in lr̄a hec: τ extrahit͛ a mirrha q: terūt eā cum aq̄ pauca τ primūt cū cornu: τ ē boni odoris: τ ingredit͛ in cōfectionibꝰ: τ sola etiā sine aliq̄ admixtione olei: τ parū ex ea ē multe virtutis: τ calefacit: τ calefactio eiꝰ ē similis calefactioni mirrhe: τ oleorꝫ calidorꝫ τ siccorꝫ. τ storax liquida uocat͛ meth: τ meth exprimit͛ ex gūmi arboris q̄ assimilant͛ arboribꝰ citoniorꝫ q̄ꝺ gūmi ē mirrha q̄ꝺ īuenies si leges litterā hec. Sed storax kearmitarū ē lachrymū arboris eiusdē noīs: cuiꝰ virge intra cāniculas ortū ex se emittunt scobē similē serre q̄ cauernate lachrymū p̄fluunt eiꝰ distillatū ī terrā veniēs ē: illa aūt q̄ p̄cedēs virgis inheserit cū siccata mūda ē τ satis alba de hic flaua fit solis cā τ muscosa: τ melior ex ea ē pinguis rubea similis resine pini: τ sūt in ea frustra alba: τ remanet ī co odor bonꝰ lōgo tp̄e: τ q̄n frāgit͛ emanat ab ea humiditas q̄ ē sicut mel: sed illa q̄ ē nigra τ sicut fur fur ē mala: τ iā inuenit͛ in ea gūmi simile gūmi arabico coloris clari: cuius odor ē sicut odor mirrhe: τ parꝫ quidē īuenit͛ ꝺ hoc gūmi: τ adulterat͛ storax cum serratura ligni putrefacti comixti cū melle τ residuo mirrhe. τ s̄ba ireos puluerizata τ aliis rebꝰ.s. cera τ adipe: sed illa que non ē adulterata hꝫ odorem acutum. **Gal.** viij. sim. phar. cap. storax virtus eiꝰ ē ca. τ q̄ mollificat τ maturat: dixit in quinto epidimiarꝫ ꝙ ē vna ex rebꝰ mortiferis sicē iusquiamꝰ τ mandragora. Et idē eodem libro cap. storax calefacit τ mollificat: τ digerit. vnde licet Auic. libro secūdo ca. de storace dicat aliter modū factionis storacis: Serapioni tn̄ magis credendū ē q: magis expertus vnde dicit Auic. ꝙ storax humida alia ē q̄ extrahit͛ p̄ seipsā gūma: τ ē storax calamita. τ alia est q̄ extrahit͛ cū decoctione: p̄ se aūt extracta ē citrina sed q̄ p̄ decoctionē extrahit͛ ē nigra: τ ē storax liquida: τ fex huiꝰ ē storax sicca τ ē conficta vel cozubrꝫ. Auerois quinto colliget cap. de storace. storax calamita cal. in secundo: sic. in primo.

Posse. Gal. curat tussim τ corizā et brancos τ raucedinem τ p̄uocat mēstrua q̄n bibit͛ τ quando supponit͛ matrici: τ fumus eius est similis fumo olibani

Sera. auct. diaſ. virtꝰ eiꝰ ē ca. mollificatiua maturatiua τ ꝯuenit tussi et catarro et corize et raucedini: et q̄n bibit͛ et fit ex ea nascale cōuenit coartatiōi matricis: et p̄uocat mēstrua et q̄n deglutitur cū pauco gūmi albotī mollit vētrē mollificatione leui: et miscet͛ cū aliquibus vnguentis resolutiuis: et etiā oleis q̄ resoluūt laxitudinē: et administratur assata et torrefacta et adusta: et colligit͛ fumꝰ eiꝰ sicut fumꝰ olibani. Et idē auct. Albugeri ꝯuenit dolori pectoris τ pulmōis τ delet corizā τ retinet vētrē: τ aromatizat stomachū: τ cōuenit ventositatibus grossis τ nodationibus mēbrorꝫ: τ q̄n bibit͛ aut linit͛ exterius τ vlceribus cōuenit scabiosis humidis. Et idē auct. atabari fumꝰ storacis ē bonꝰ catarro multum: τ storax est cal. τ sic. τ stringit ventrem.

Melcanasti .i. nigrum sal

Melbra ē sicut ramus τ folia eiꝰ sūt sicut folia oliue latiora: τ comedunt͛ sicut olera medet͛ doloribus vētris pūgitiuis: τ in eo ē stipticitas τ salsedo. Auic. etiā dicit ꝙ a diaſ. dicitur almus.

Mella arbor.i. agrifoliū — Mellanie.i. zucarū

Meleas .i. persica

Melea arbor: vel meleas ē q̄dā pomifera. Diaſ. melee folia τ cime amarā possident qualitatem.

Melectula.i. sal quod manducatur

Melati idem quod supra

Melzeberegi.i. arbor sic arbor sebran: veruntn̄ longior in cuius colore est cinereitas

Melaos .i. persicus arbor

Meleltima id est cucumeris asinini vel siluestris

Melec .i. sal

Melelota herba ē cuius semē ē flos: dr̄ corona regia. la. dicit͛ pratellū lege mellilotum

Melimela.i. nixa — Melipodiū.i. plūbeum

Melidane plūbū vstū — Melimon.i. fraxinus.

Meliche ē cibus de babylonia: τ quidā dicūt ꝙ ē cibus lactis qui latine vocatur iuncata

Melia vel melaa. Paulus ca. de onoresia.i. fastidio q̄ īquit acoma ventris melia ē velud aliquid de lacte τ cetera. Et ē q̄ꝺ fit ex spuma lactis τ vino acerbo aliquātulū acetosi saporis quo ianuenses vtunt͛: τ vocāt melaa vulgariter: mire appetitum prouocans et fastidium auferens.

Meli .i. mel

Mellilotū vr̄ nomē cōpositū a mel τ lothos q̄ꝺ ē trifoliū. Nā ipsū sine dubio vr̄ eē species trifolij. cuius flos est mellini coloris **Diaſ.** duas species asserit: vna cuius flos crocei ē coloris: alia q̄ magl fenugreco ē similis. ſꝫ Pli. cū de coronis loqt͛ mellilotū q̄ꝺ sertulā cāpanā vocāt. ē eni ī cāpania italie laudabilissima: a grecis ī sūmo mox calcida τ cretica: vbiqꝫ v̄o aspis

ꝛ siluestrib⁹ nata: coronas ex ea antiq⁹ státs iudicio ē nomē sertul⁹ qd occupauit: odor eius croco vicinus est: ꝛ flos ipse maxie placet folijs breuissimis atqꝫ pinguissimis. ꝛc. videt ꝙ sertula vocata ē a serto q̄ coronabant antiq: ꝛ in arabico alkkle elmelich vocatur quod est corona regia
Melikrides ē quoddā apostema quod cum frāgitur exit ab eo aliquid ut mel.
Melictera .i. sanies grossa glutinosa subalbida meliqꝫ albo similis.
Melicratū .i. mel ꝛ aqua. Nam Dias. ca° de melicrato dicit ꝙ pōt eē coctū ꝛ nō coctū. nō coctū idē ē qd aq̄ mellis vel idromel. sed melicratū coctū idē ē qd mulsa. sed qñ dꝫ expiri mulier si sit pregnās cū melicrato: dꝫ eē melicratū nō coctū. vñ melicratū cōficit sic ſm Dias. mitte vnā partem mellis aq̄ celestis ptes duas ambas mixtas diutius ponas in sole: vel in eadē mensura cū aq̄ fontanina miscēt: ꝛ aliqñ coquunt: ꝛ aliqñ nō fit alit similiter secundū damascenū ꝛ secundū alios le. apomel ꝛ illa clarius inuenies.
Melissolion vel melisophilos .i. apis amor: ꝛ est citraria vel mellissa: pro qua lege bedarungie.
Mellica qd ē: lege dora. Cap. 541.

M Elongena arabi. grece molongia vel melōgea: la. melongiana. Sera. lib. aggreg. cap melōgia: fruct⁹ sunt oblongi medij intra rubedinē ꝛ nigredinem ꝛ inueniunt ex eis citrine ꝛ albe. Et idē auct. filij mesague ē sic. ꝛ cal. in secūdo. generat melācoliā ꝛ opilatiōes epatis ꝛ splenis: ꝛ generat sodā: ꝛ generat emoroidas. verū si ex capitib⁹ ei⁹ in vmbra siccatis ꝛ cōtritis fiat epithima cōuenit emorodibus. ꝛ cū ipsa in oleo coquit soluit: sed ī aceto strīgit: ꝛ iō nō hꝫ ꝓportionē ad stringendū vel soluēdū. Rabi moises capitulo de melōgena valet contrā nauseā ꝛ vomitum ꝛ ex cibis est peior
Meloplacenta .i. placenta facta de pomis ut apparet in le. cusa.
Melomelli .i. citonomelli. ꝛ sic cōficit citonia: incide ꝛ semē eorū eijce: ꝛ infunde in melle ut bene cooperiant melle: ꝛ dimitte vnū annū. Dias. vel sunt ipsa mala citonia.
Melonanichi .i. melon indus.
Melon indus .i. saracenicus ꝛta
Melōes altakij .i. illi q hñt lōgū collū vt cucurbi
Melonosi .i. serpillum
Melossia .i. medulla ceruina
Melocida .i. lana sucida
Malon quid est: lege rabera
Melon agrestis .i. coloquintida
Melonchia .i. maluauisc⁹: lege melochia
Meloflos ē arbor a qua emanat armoniacum secūdum isidorum.
Meloquinū .i. oleū Paulus capitulo de paralysi
Melocorce⁹ cap. de gomorea ē radix plāte dicte testiculus canis. Cap. 542.

M Elochaa arab. vel milochia gre. la. cassialignea Sera. lib. aggreg. ca. melochaa aucto. dias. sūt eius multe spēs: ꝛ nascunt ī terris arabū vbi nascunt species alie aromatice. hꝫ stipitē grossū ꝛ corticē: folia ei⁹ sunt similia folijs ireos nigra purpurea: ꝛ hꝫ odorē silē odori rose ꝛ hec spēs ē prīa ī bonitate: ꝛ secūda post hanc in bonitate ē illa cuius color ē sicut color coralli: ꝛ ē subtilis leuis longa grossi calami ꝛ pleni: mordicans linguā cū stipticitate ꝛ acuitate pauca: bonū hñs odorē pticipātē aliquid odoris vini. he due species sūt vāles ī medicina alie: vero nō sunt administrande. ꝛ ego volui eas rememorari ut non administrent sed abijciant. ꝛ ē de eis qdā que est nigra hñs odorē malū ꝛ corticē subtilē. ꝛ repcrit res quedā similis cassielignee ꝛ nō ē cassialgnea ꝛ cognoscit ꝑ saporē: quoniā non ē acuti saporis nec odorifera: ꝛ cortex ei⁹ ē adherēs ligno. ꝛ repitur similiter quedā hñs calamū latū leuē mollē ꝛ asperū tactu. ꝛ ē minus mala qꝫ nūc dicta: ſꝫ peior oībus illa ē cuius color ē alb⁹ ꝛ odor similis odori porri: non habens calamum grossū sed subtilē. Gal. vij. sim. phar. capitulo d cassia: Substātia cassielignee ē multū subtilis ꝛ sapor eius ē acutus cum stipticitate pauca: ꝛ virtus ei⁹ est ca. ꝛ sic ī tertio gra. Posse. Gal. virtus eius ē que resoluit ꝛ incidit ꝛ fortificat mēbra: ꝛ ꝓuocat mēstrua q̄ retinent cā grossorū humorum ꝛ viscosorū Sera. habet virtutē ꝓpinquā cinnamomo. calefacit ꝛ desiccat: ꝛ ꝓuocat vrinam ꝛ stipticat leui stipticitate. ꝛ administrat cū medicinis acuentib⁹ visum. ꝛ qñ admiscet cū melle ꝛ linitur humiditas lactea q̄ apparet in facie aufert eā: ꝛ ꝓuocat mēstrua. ꝛ ꝯuenit veneno tyri qñ umit ī potu. ꝛ apostematib⁹ ca. intrinsecis qñ bibitur. ꝛ dolori renū facto fomento cū ea. ꝛ dilatatōni matricis: qñ fit encatissima .i. fumigium cū decoctione eius: ꝛ ponit loco cinnamomi ī cōfectionibus duplicato pondere ex ea. et idē auct. mesa ac fortificat stomachū ꝛ epar: ꝛ expellit fetum cū fortitudine. Auic. de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.
Meluke .i. pediculus vulturis
Melul .i. mensis octobris
Meluchia .i. malua
Meluguat ē qdā lignū in india inuentū pūctati nodi decline ad nigredinē parump: aureus vnus cū mellicrato acceptus conuenit attritioni lacertorum. Auic. li. secundo cap. meluguat.
Mel quid ē: lege bel
Melachademinese qd ē: le. quod supra
Mel alubue idē. l. Mel purū idem. l.
Melacticū idē. l. Mel cāne idem. l.
Mel roris idē. l. Mel anacardi idem. l.
Mel storacis idem. l.
Memiren .i. lignū sic nodi declinās ad nigredinē ī quo ē reflexio parua: lege lignum nodosum.
Memithan .i. memithe Memithē .i. memithe
Memithe ē plāta frigide nature. ex ei⁹ succo fiūt sief memithe qui vocant ī libris de greco trāslati

glauciū ī quo ⁊ apud diaſ.cap.de glaucio: ē ingt ſuccuſ herbe eiuſdē noīs.ē.n.herba ſimillima papaueri cornuto:ut diaſco.cap.de memichen karatides ꝑ memithe vtuntur

Memireſim	.i.celidonia
Memirenum	.i.celidonia minor
Memmion	.i.ſiſimbrion
Meminile	.i.pediculus vulturis
Menabrum	.i.folium

Menathus.i.flos vel ſemē meu vel ipſa radix
Menac.idē qđ ſupra   Cap.543.

Menta la.gre.edioſmō:ara.nachbama vel dichanacha.menta herba ē cuiꝰ plura ſūt genera.ē eni quedā domeſtica q̄ ꝓprie hortulana dicit̄ vel cōis vel odorifera.⁊ hec calefacit ⁊ cōfortat. Eſt ⁊ alia ſiluatica que mentaſtrū dicit̄ ⁊ maiorē hꝫ virtutē in calefaciendo. Eſt alia menta que longiora ⁊ acutiora hꝫ folia:⁊ hec menta romana vel ſaracenica dicit̄:hec magis diuretica ē q̄ꝫ alie. ⁊ ē alia menta que dr̄ aquatica:⁊ vocat̄ ſiſimbrū vel balſamita.Eſt alia menta nō odorifera: ⁊ illa eſt calamētuꝫ. **Sera.** lib.aggre.cap.dichanacha ē menta ⁊ ex ea ē domeſtica:et ſilueſtris.⁊ ramuli domeſtice qn̄ maſticant̄ hn̄t colorē celeſtē:⁊ ſunt interius cōcaui:⁊ in ſūmitatibus ramulorꝫ ſunt quaſi licinia:⁊ viret ⁊ augetur eſtate ⁊ hyeme:et hꝫ odorē bonū.Et idē auc.diaſ quidā nomināt eā mentā ⁊ ē dichanacha ſiue nahanaha:et ē nota.hꝫ virtutē calefactiuā ſtipticaꝫ ⁊ deſiccatiuā.Eſt alia ſpecies mente ſilueſtris:cuius folia ſūt aſpa piloſa maiora folijs ſiſimbrij:⁊ in odore ſuo ē pinguedo:⁊ ē minus iuuatiua ī medicina q̄ꝫ ſpecies alia.Idē auct. **Gal.** in ſubſtātia eius ē plus ſubtilitatis q̄ꝫ in alio olere:⁊ in ſapore eius ē parua caliditas:⁊ pōticitas:⁊ virtus eius ē cal.in ſecundo gradu. **Diaſ.** cap.de edioſmon.i.menta:herba ē omnibꝰ nota que virtutē hꝫ termāticā et ſtipticā et ſeranticam Paulus ca.de menta:Menta ē cal.⁊ ſic.in.iij.gradu.Eſt enī domeſtica ⁊ agreſtis.⁊ eſt alia que dr̄ menta romana vel ſaracenica:ſed domeſtica magis vſui medicine ꝯpetit q̄ꝫ viridis:⁊ exſiccata ē magne efficacie.virtutē hꝫ cōſumptiuā ⁊ diſſolutiuā ex proprijs qualitatibꝰ et confortandi ex ſua aromaticitate. **Poſſe. Diaſ.** ſuccꝰ eiꝰ bibituſ cū aceto ſanguinē reijcientibꝰ ſubuenit.lūbricos extinguit.vētrē ſtimulat.ſubgluctionē tollit.cholerā et nauſeā cōpeſcit.duobus aūt tribꝰ coclearijs cum ſucco maligranati acidi accepta ⁊ impoſita cum polenta apoſtemata ſpargit.in frōte īpoſita dolorē capitis mitigat.tumorē mammarꝫ tollit. ſale addito morſibꝰ caninis opitulat̄. succꝰ eius cum mulſa dolorē auriū repellit.ante coitum mulieri ſuppoſitus iter pſtruit genitale.aſpredinē lingue diſlenit.lac coagulat.caſeū a putredine tutum ſeruat.cōdituris bene miſcet̄:q₃ euſtomachꝰ ē.labentem animū odoris efficacia recreat.ſtomacho nihil cōcupiſcēti faſtidiū detrahit.in ſorbitionē ptiſane optime ꝓpinat̄ ſanguinē excreantibꝰ.arride herbe puluis tribus digitis apprehenſus: ⁊ cū aq̄ calida potione datꝰ omnē iniuriā ſtomachi detergit.eadē res etiā ventris aīalia interficit. contuſa tēporibꝰ illinit̄ in dolore capitis.ſanguinis abundantiā ſtringit:⁊ nimios vomitꝰ.hortulana autē humidior ē ⁊ ad libidinē excitādā mediocris. hꝫ autē aliquid amaritudinis p quā potata lūbricoſ occidit.ē etiā ſt ptica:⁊ iō cū puſca bibita recens ſputuꝫ ſanguīs reꝓmit ⁊ leptomeris eſt plꝰ alijs ſubſtātia eiꝰ. **Gal.** vij.ſim.phar.ca.edioſmū quidā mentā odoriferā vocāt. Eſt aūt quedā nō odorifera menta:quā ⁊ calamētum vocāt.acres aūt ſunt guſtātibꝰ vtraqꝫ.⁊ ca.virtutis ī tertio q̄ſi gradu calefactiōis:debilior tn̄ ē q̄ odorifera calamento ⁊ minus calefactiua.vniuerſaliter aūt loquēdo hec quidē quaſi agreſtis ē:illa vero domeſtica:que ꝓpter acquiſitā ex hortēſi cultura humiditatē ad libidinē moderate concitat.Ineſt aūt hoc eē oībus quibꝰ adeſt ſemidigeſta humiditas ⁊ ventoſa.ꝓpter huius aūt herbe cōplexionē quidā ⁊ circa apata cum farina ordei ſupponunt eā qđ calamētū facere negt:eo q̄ vehementius q̄ꝫ illud calefacit et exſiccat.hꝫ aūt quid ⁊ acerbitatꝭ et amaritudinis in ſe:amaritudine qua lūbricos interemit:acerbitate vero exſiccādo bibita recenſ excreationē ſanguinis ꝓhibet.ē aūt ſecūdū ſubſtantiā ſubtiliū ptiū ſicē et aliq̄ alia herba. Cōtra fetorē oris ⁊ putredinē gingiuarꝫ et dentiū ex decoctione eius cū aceto os abluat̄:ad appetitū prouocandū cū impedit̄ ex frigidis humoribus exiſtentibꝰ in ore ſtomachi fiat ſalſamētū ex mēta et aceto et modico cinnamomo ſeu pipe. Cōtra vomitū factū ex debilitate virtutꝭ cōtentiue vł ex frigida cā fiat decoctio mēte ī aqua ſalmacina ⁊ aceto:⁊ ſpongia inticta ori ſtomachi ſupponat̄.ꝯtra ſyncopim ex debilitate cū fe.⁊ ſine fe.ſiue ex medicina vel quacūqꝫ cā cōterat̄ mēta et diſtempet̄ cū aceto ⁊ fruſtrū panis aſſi in igne ponat̄ ī aceto illo et dimittat̄ tādiu q̄ bene humectet̄ et naribus applicet̄:et exinde fricent̄ labia gingiue et dentes:et liget̄ ī tēporibꝰ ſup venas pulſatiles tēporꝫ et brachiorꝫ.et patiēs maſticet et humiditatē tranſglutiat.ad matricē mundificandā teneritates mente coquant̄ in vino:et fiat inde ſuppoſitoriū.cōtra colicā paſſionē faſciculi mēte coquantur ī vino ⁊ oleo:et ſupra renes et pectinen cataplaſmet̄.Cōtra coagulationē lactis ī mamillis p̄dicti faſciculi mēte in vino et oleo decocti et ſup ligati mamillis ſoluit.hꝫ enī ſimiliter vim attrahendi venenū:et qn̄ dat̄ cū aliqua medicina contra venenū det̄ cū ſucco eiꝰ.Sed ſuccus mente romane uel ſaracenice uel vinū decoctiōis cū melle mixtū ualet ꝯtra opilationē ſplenis ſtomachi et epatis et naturaliū uiarꝫ ex frigido humore:et ēt ex cā.ſine feb.ſuccus etiā datꝰ lūbricos occidit.auribus inſtillatꝰ uermes necat.decocta herba ī uino et oleo et cataplaſmata ſoluit ſclirosim:et duriciē apoſtematū ſuperiorꝫ.Mētaſtrꝫ uel menta ſiluatica uel agreſtis cū caricis decoquat̄ ī uino

ꝛ def' patienti frigidā tussim vinum decoctiōis.ꝛ pulvis ei⁹ in cibis dat' digestionē cōfortat. fomētū factū ex aqua decoctionis ei⁹ matricē infrigidatā calefacit sacellatio facta calefacit:ꝛ sacellatio ex pulvere ei⁹ rheuma frigidū capitis strigit

Menta hortulana quid est:le.menta

Mentastrum quid est:lege quod supra

Menta aquatica quid ē:le.quod supra

Mentastrum hortulanum.i.menta.

Menen.i.celidonia. Menesig.i.alleluia.

Menesigi. idem quod supra

Menisus succ⁹ ē fruct⁹ cuiusdā q vocatur nil.

Menis est piscis marin⁹ sic vocatus.a quibusdaꝫ vocatur menora.

Memphicū.i.impedimentuꝫ removēs:vel a mēphis civitate egypti.

Menode.Paulus cap.de cephalea:si dolor ingt fiat cū pulsu significat phlegmonē membroꝝ menode corpis.si vero cū gravedine inter venas plenitudinē inter venas contentam.

Menomedi.i.maniaci. Cap.544.

M En vel masechamaga arab. ꝛ latine manna.Māna ut ait avic. ē ros cadēs sup lapidē ꝛ plātas:ꝛ hꝫ plures species:ꝛ denoīata ē tereniabī ꝛ siracost:ꝛ zucaꝛ haoser ē de speciebus ei⁹.ꝛ ut Avic.māna diversificat' fm diversitatē reꝝ sup q̄s cadit:recipiens ab eis diversitates ꝛ virtutes Apud nos vidi duas spēs.vna quaꝝ ē granulosa nō cōiuncta granulis.alia cōglobata que artificiō magis videt' sophisticata ex zucaro cocto:ꝛ folijs sene quoꝝ frustula īmixta vident' saporem qui sene ostēdit. Sera. lib.aggreg.cap.men.ē ca.ꝛ abstergit ꝛ lavat.ꝛ ē ca.in primo gradu tēpata humiditate ꝛ siccitate. Et idē auct. Rasis dixit quidē māna cadit sup arborē q̄ dicit' thamarisc⁹ sicut mel:ꝛ qn̄ facit morā sup plantā illā albescit:sed qn̄ ibi nō morat':sed colligit' cito cū folio ei⁹ ē viridis.Melior ex ea ē cuius color ē clarus appropinquās albedini:ꝛ hꝫ parꝫ ruboris Plin.māna ē oīs ros cadēs sup lapidē aut arborem:ꝛ fit dulcis ꝛ coagulat' sicut mel:ꝛ exsiccat' sicut gūmi quēadmodū tereniabin. Est alia spēs q̄ vocat' tereniabin:p q̄ lege ī ppria littera.

Posse.Sera. auctoritate Rasis q̄ ō ipso cadit sup arborē thamarisci:ē bōa tussi ꝛ asperitati pectorꝫ.colligit eā Rasis ꝛ dixit ꝙ māna cadit sup arborē q̄ dr̄ thamarisc⁹ sic mel.Et idē auct.habix:ē cal. ī fine primi.sicca ppinq̄ caliditati confert relaxationi stomachi ꝛ abstringit ventrē:ꝛ cōuenit aq̄ citrine qn̄ bibit' de ea:emplastrat' venter ꝛ ingredit' in medicinis apostematū.ꝛ exsiccat catarrū qn̄ fit caputpurgiū:quoniā mūdificat cerebrū:ꝛ expellit ab eo ventositatē grossā:ꝛ fortificat medicīas qn̄ miscet' cū eis ī potionib⁹ ꝛ caputpurgijs. ꝛ delet apostemata phlegmatica.ꝛ miscet' in cōfectionibus ppter excellēs iuvamentū quod est in ea.

Mera .i.aurora diei

Merabace .i.pannus de lana

Merdasengi .i.lithargyriū

Merganguin .i.maiorana

Meralen .i.ligna sparagi

Mergen.i.radix arboris coralli.

Merseilen:idē qō supra Cap.545.

M Ercenius ara.gre.esbrium vel amatrum vl' amaricū:latine maiorana:vel sansuc⁹

Hal. viij.sim.phar.capi.de sansuco.subtiliū ptiū ē ꝛ diaforetice virtutis.siccat eniꝫ ꝛ calefacit in tertio gradu Sera. lib.aggreg.cap.merzenius.auct.dias.herba ē habens virgas extensas sup faciē terre ī suo ortu:ꝛ habet folia pua rotunda:sup qne ē borra fere similia folijs calamēti habētis folia subtilia:ꝛ habꝫ odorē bonū.Idē auc.Hal.virtus ei⁹ ē que calefacit ꝛ desiccat in tertio gradu.ꝛ virtus eius ē que resoluit ꝛ subtiliat. Posse.Sera. auc.Aben mesuay:qn̄ linit' cū succo eius sup livores sanguinis mortui aufert eas:ꝛ ppter hāc cām apponentes vētosas vngunt locū post ventosationē cū eo ut non appareāt cicatrices scarificatiōis. ꝛ qn̄ fit caputpurgium cū eo ꝯuenit dolori capitis maxime melācolicis ꝛ ventositati cerebri:ꝛ aperit opilationes que sūt in eo.ꝛ ppter hāc cām cōfert epilepsie ꝛ paralysi in qua declinat hō caput suū ad posteriora ꝛ alteri paralysi:ꝛ torture oris:ꝛ emigranee.attrahit eni humiditates malas a cerebro:ꝛ conuenit multū:ꝛ fit oleū cū ea ꝛ cōuenit ad oīa supradcā ꝛ qn̄ terit' maiorana sicca ꝛ cōficit' cū melle:ꝛ linit' sup livorē qui fit sub oculo aufert ipsū. ꝛ exprimit' succus ex ea dū ē recēs:ꝛ fit caputpurgium cū eo ꝛ mundificat cerebrum:ꝛ cōuenit egritudinib⁹ ei⁹ frigidis:ꝛ melancolicis.ꝛ qn̄ imbibit' ī eo cotū aut lana:ꝛ ponit' in aurē aperit opilationes eius.Similiter aūt facit oleū ei⁹.ꝛ fit cū eo nascale:ꝛ aperit orificiū matricis:ꝛ cōfert suffocationi eius ꝛ calefacit matricē.vn̄ Rasis ppter aromaticitatē suā ꝛ caliditatē ꝛ subtilitatē cōuenit oībus egritudinib⁹ frigidis:ꝛ cōfortat cerebrū:ꝛ omnia mēbra.Plin.cap.ō maiorana:vires hꝫ acres ꝛ calefactorias ad omnē duriciē vel rigorē valde idonea.medet' etiā cataplasmatib⁹ imposita sine potu data scorpione vexatos ꝛ intestinoꝝ tormento vel difficultate mictus laborātes.elixatura ei⁹ hydropicis medet'.vrinā puocat.ꝛ tortionib⁹ vtilis ē.succus ei⁹ melle addito livores detergit.scorpionū ictus cū aceto ꝛ sale cōpescit.luctationib⁹ bene adhibet'.Cerotis vtilit' adhibet'. tumores oēs corporis ꝛ oculoꝝ cataplasmatib⁹ adhibita spargit:maxime cū polenta imposita.Itē apposita solite purgationis materiā puocat in feminis.malagmatibus ꝛ acopis miscetur bene.

Meringe capitis.i.pāniculus capitis.

Merion mandragora

Mermerā .i.celidonia

Mercurialis quid est:lege linoso sis

Mersulem .i.ligna sparagi.

Mesatramesir.i.pulegium ceruinum

Mesalia vocatur res acuta vel subtilis in ambabus extremitatibus: et in medio grossa
Mesak idē qđ s. Mesabrum.i.opium
Mesactera.i.mirrha Mesacta.i.pira
Mesacrū .i.papauer
Mesca tramesir.i.diptanus
Mescatur mesir .i. stipites silēs ascebescebram ꝛ eis vtuntur indi ad accendēdū ignē
Meschatramesir.i.pulegium ceruinum
Mesci.i.medium inde venit meseraice ꝛ mesereon ieiunum intestinum
Meseraice idē qđ s. Mesen.i.medium
Meserecon .i.genus titimalli
Mesenteriū alexāder de rheumatica dysenteria sonat ergo mediū intestinū ꝙ vocat̄ ieiunū .nam mese grece mediū:terion intestinum.
Mesebiar .i.marubium
Mesmes.i.crisomala Cap.546.

M Escebe ara.gre. scin⁹ vl' achias vl' chias:la.mastix ꝛ ē gūmi arboris scini:ul' lentisci:quia lentisc⁹ grece vocatur scin⁹:sicut inuenies si le. Dias. cap.de mastice quedā mabotin. stix emanat ab arbore que scinus dr̄:et quedā ex ea ē alba:quedā subuiridis sed melior ex ea ē:cui⁹ color ē albus plucidū:habēs granū graue siccissimū:ꝛ cito frangibile:hn̄s bonū odorē:et ē ð ea q̄dā q̄ ē nigra:et q̄dā citria. Gal. vij.sim.phar.cap.de mastice alba: et ē illa que dicitur glucten romanū:ct est cōposita ex virtutib⁹ diuersis.s.stiptica:mollificatiua.et virtus eius ē que calefacit et desiccat in.ij. gradu.vnde mollificat et resoluit:et iō stomachi epatis:et ventris phlegmonib⁹ cōpetit. sed nigra est que dicitur capiti vel egyptiaca: et ē maioris desiccationis q̄z alba:et virtus stiptica ē in eo minor.et iō ē ꝯueniēs:vbi oportet resoluere ampli⁹ et ꝑpter hoc multū cōuenit apostematib⁹ duris que fiūt in exteriorib⁹ corpis: sed oleū masticis ē simile virtu Sera. lib.aggreg.cap.mastecheti masticis. mastix ē prim⁹ inter oīa gluctina in bonitate.et arbor masticis ē cōposita ex substantia aquea et terrea frigida nō multum. et in sapore omniū partiū hui⁹ arboris:dico radicis et fruct⁹et corticis:et stipticitas pauca.et virt⁹ eius ē infrigidare et calefacere mediocriter temperate.et desiccat in fine secūdi grad⁹ vsq3 ad pncipium tertij. Posse. Sera. in ea ē de stipticitate qua cōfert debilitati epatis et stomachi et intestinorū et apostematib⁹ in eis existētib⁹.ī eo ē stipticitas et nō h3 acuitatē aliquā.ē et multū subtilis et fit emplastrū cū folijs masticis dū sūt recētia et ē ī eis virtus manifesta.et iō qn̄ bibūtur folia aut cū alijs medicinis ad ulcera intestinorū :et ad fluxu3 ventris cōferūt multū:et cōferūt spuentib⁹sanguinē:et fluxui menstruorū et ani:et nō ē in eo diuersitas a succo hypoqstidos.Et idē auctoritate dias. Dio.tota hec arbor ē stiptica: et virt⁹ foliorū fructus et corticis:et radicis ē equalis.et decoquitur cortex ei⁹ et cortex radicis:et folia decoctiōe plurima:et qn̄ fuerit cocta colatur ab eis aqua que iterū coquitur vsq3 ad mellis spissitudinē :et ꝯducit sputo sanguinis decoctio illa bibita: et fluxui ventris:et vlcerib⁹ intestinorū et fluxui matricis et ani.et vniuersaliter quidē ponitur ꝑ acacia et hypoquistidos :et ponitur dcoctio illa loco succi foliorū.et qn̄ ꝓijcitur decoctio illa sup vlcera profunda et sup ossa fracta restaurat carnē in vlceribus:et restaurat ossa.et stringit membra laxa. et abscindit humiditates antiquas a matrice.et prohibet vlcera corrosiua ne delatentur in corpe.et ꝓuocat vrinā.et qn̄ fit collutio oris cū ea stringit dentes cōmotos.et ex ramis hui⁹arboris fit oleū qđ ē bonū vbi cōuenit stipticitas. Et idē auct.humay:mastix resoluit apostemata stomachi et cōuenit tussi:et nō ē pauce attractionis phlegmatis qn̄ masticatur:et ꝑpter hoc miscetur cū aloe: ut ꝑparet ipsā:et attrahat cū eo phlegma a capite
Misceca idem quod supra
Mesir i.sandanig Mesif.i.aqua lactis
Mesin .i.lothos
Mesintion.i.meseraica q̄ ē īter epar et stomachū
Mespilū.i.spēs zaror que arab.vocat̄ gubera.
Mesus .i.liquor acetosus
Messus idem quod supra
Menstruum dicitur a mense
Mest.i.lac acetosum coagulatum
Metasis creticū.i.morbi sanatiuus
Metacatafora.i.epilepticus cū ē ī paroxismo.
Metacarpium .i.pecten manus
Metallū quoddā ē minerale:et.illa sūt plura metalli:q3 sūt septē genera:sc3 aurū :argentū:plūbū stannū: es: argentūuiuū:et ferrū:et illa sunt metallica corpora:et omniū istorū materia ē argētū viuū:et sulfur ut phus q̄rto methaurorū.Et ē aliud metallū qđ fit artificialiter ex mixtione aliq̄ꝝ supradictorum metallorum:et de isto fiunt campane et alia vasa
Metacensis .i.derinatio humorum
Metas meretica.i.feruentia
Metafrenon.i.posteriora dorsi. Cassi⁹ felix cap. de tussi et in psalterio greco.vbi nostrū habet posteriora dorsi ipsum habet metafrenon
Metalon .i.metallum
Meta synterica .i.recorporatiua
Meta frenū.i.ꝑtes pectoris ubi termināt. xij.spōdilia.
Metacaphora interpretatur transdelatus ut epilepticus dum est in actione
Metaphora .i.similitudo
Metramesir .i.pulegiū ceruinum
Meth .i.storax
Methomania prefocatio matricis:quoniam est quasi mania eius
Methodus.i.regula vel doctrina: inde methodicus.i.doctrinalis vel regularis
Methon .i.papauer
Methosmectica.i.diaforetica calida
Metron .i.matrix

Metroticū.i.instrumētū q medicina ī matricem iniicitur. Cassi⁹ felix cap. de precadente matrice
Metron afrodis.i.ereclea
Mezaurū ē ius.i.cib⁹ liquid⁹ Cap.547.

M Ezabaran i.tapsia.quidā dicunt q ē mezereon.aliqui dicūt q ē claceriū.secūdū Sera.lib.aggreg.cap. mezabarā ē planta que repitur ī india cui⁹ cortex exterior hz iuuamentū in medicina ī dolorib⁹ iūcturarū:et ē ī foliis hui⁹ plante illud qđ diximus ī arbore agre. et hec qñ ponit in fluminib⁹ iebriat pisces.et melior ex eo ē illa que hz subtilē corticē:et in sapore eius est acuitas parua:et dosis eius simplicis cū zucaro est aureus.i.
Mezeurima .i.mezereon
Mezenella.i.camomilla Cap.548.

M Ezgreb arab.gre.lepnia:latīe magra vel mogra. Sera. lib.aggreg.cap.mezgreb. auc.dias.ex ea ē quedā q defert ex terris sinos.et melior ex ea ē grauis densa cuius color nō ē diuersus:et ē sicut color epatis aut sanguinis nō hñs lapidē:et qñ ponit in aqua dissoluit facile:et crescit. Illa vero magra q vtūtur carpentarii ē ex debiliorib⁹ opationib⁹ q̄ȝ illa que defert ex sinos ⁊ ex babylonia:et melior que facile terit. Colligitur vero in capadocia in speluncis distillās et affert venalis in sinopidā ciuitatē:vnde et nomē accepit. Et idem auc. Gal.ī sapore ipsi⁹ ē stipticitas.vnde virtus ē ei⁹ desiccatiua.et qñ sorbet cū ouo aut fit clystere cū ea stringit ventrē.vñ hz virtutē stipticā et desiccatiuā:et glutinatiuā.et qñ miscet in emplastris cōsolidat vulnera recentia:et ingredit ī cōfectionib⁹ trociscorū desiccatiuorū et cōstrictiuorū vētris. et qñ sorbet in ouo sorbili:aut fit clystere cū ea strīgit ventrē:et ppinat in potu ī dolore epatis ⁊ datur in ouo ad sputū sanguinis ad uenenūq;. Paulus cap.đ mogra. Mogra sinopida ē fortior bolo romano:et luto sigillato:et iđ ingredit ī cōfectioib⁹ vnguentorū:et occidit vermes ī ventre. Bulcasiz Eben Aben azarin li.qui dicit seruitor:cōburitur mogra sicut bolus armenus.
Miacantus .i.sparagus
Miacanta .i.spargula
Miamir.i.x.tractatuū:inde liber miamir idest đ decem tractatibus
Miasile .i.storax kalamita
Mia grece.i.musta:sed mia ara.ē storax.et mia similiter est musculus spālis
Miagus Pli.ē herba feculenta cū foliis similib⁹ rubee cum semine oleoso:ex quo fit oleum
Mielon elafui .i.medulla ceruina
Miemix .i.crisomola
Mier .i.capra
Miesuf.i.polium montanum
Miopone.i.psilotr Mioponei idē qđ s̄
Mion .i.men.
Miopie dicunt qui prope sunt videntes ea que de longe non vident
Miosos.i.glis Miolas.i.filiola
Miocephala.i.videns muscas ante oculos
Miomas.i.herba mihi ignota ut in alexandro
Miota idē qđ s̄. Mioscais.i.auricula muris
Miuberigi.i.stafixagria
Miuterigū .i.mala persica
Miba muris .i.cicuta est
Mibae idē qđ supra Mib.i.lac
Micharia herba ē secūdū dias.et la.vocāt ipsum spondilion
Micantus.i.sparagus. Cap.549.

M Ichad Sera. lib.aggre. cap. michad:sūt vene arboris granati siluestris que nascit in seni vltra mare et ī corascē:et sunt vene grosse albe:colligunt ī albacumine et eorū mala granata sunt sicut granata domestica in principio eorū ortus:⁊ color eorū ē īter rubedinē et viriditatē:et intra malū eius sūt grana rubea rotunda ī magnitudine seminis lentisci: et dimittunt ea ī cortice suo:et qñ egēt eis extrahūt a cortice.et est cal.et hu.in secundo .auget ī spermate.et corroborat coitū.et ē bonus podagre:qñ terit et cōficit cū aceto et linit supra ipsū. et conuenit spasmo:et mollit duricies iuncturarum
Mibanch .i.sparagi
Miclata est cibus factus ex pane azimo cū oleo istud vocabulū ponit Auic.prio canone fen. iiii. cap.xi.
Micete .i.fungus
Michete sūt hoīes veloces:et latīe vocā cursorū
Michesol.i.apiū risus Mikete.i.fung⁹
Miconiū.i.papauer:et ē albū et rubeū.qñ simpliciter ponit de albo intelligit: p q lege charchar
Microtera.i.cozula vel crisomola
Microsia .i.paruitas pulsus
Micros.i.paruū:inde microtegni et microcosm⁹
Midian .i.cymbalaria.
Midriasis.i.dilatio pupille:et ē maior q̄ȝ platicoriasis. Migra quid est:lege xencia
Migari idē qđ s̄. Miach.i.storax
Miaba idē qđ s̄. Miasur.i.abrotanum
Misunti.i.folium Misunser.i.pulegium
Misunseri idem quod supra
Milax que cynicosons noīatur similis ē bedere tenuioribus foliis:duo ei⁹ genera dicūt:alterū comantib⁹ acinorum cornib⁹:alterū gen⁹ culta amara nulli⁹ effect⁹ Pli.
Mila .i.mala
Milagrafico .i.atramētū pictorum.
Milangina.i.sine igne maceretur
Milea.i.arbor mile vel malum
Milesion .i.species alciomi
Milia indica .i.citrum
Milia persica .i.persicum
Mileos .i.fraxinus
Millefolium quid est:lege minofilos
Millemorbia l' milmorbia herba siccaria et scrofularia castrangula vel vrtica mortua:eo q folia

vrtice similia habet non tamen vrentia
Mili .i.mila
Miliaria herba est quā milium vocat Pli.
Miliduris est mola matricis. nam grece milos mola vocatur.
Milimandrum .i.iusquiam⁹
Militis lothos .i.molaris lapis
Milium solis .i.grana solis
Milium quid est: lege docher
Militrum .i.sinapis
Miliū solis.i.cauda porcina: et qd ē: lege culb
Miliares.i.serpentes: quoꝝ color ꝓpter citrinitatem est quasi color milij
Militen .i.vinū de citonijs:
Milmon.i.fraxin⁹ Milicum.i.sinopida
Miloplacentium .i.meloplacenta
Milotida est tenta chirurgicorū
Milos grece mola: inde milon.i.molendinum: inde amilum: quia sine mola fit
Milops.i.medulla Milto.i.sanguis
Milto grato.i.sanguis hircin⁹
Milto draconis.i.sanguis draconis. hoc vocabulum ponit̄ in antidotario virili id est pauli apostoli dicto antidoto
Mimiar.i.siseleos Mimiae.i.faseol⁹
Mimiaer idem quod supra
Mina ē pondus lib.i.et quarte: sed secundū alios est pond⁹ centum.ʒ.
Minaballan⁹ .i.ballan⁹ repsico
Minera.i.celidonia Minbe.i.menta
Minbei idem quod supra
Miniū ē color scriptoꝝ: et qd ē: lege cinabar
Minchi.i.bruca: et ē thamarisc⁹ agrestis
Minthi.i.nepita Minci idem qd̄ supra.

Cap.550.

Minofilos

grece: latine mille folium.

Dias. cap. minofilos⁹. nascit̄ in paludestrib⁹ locis: tyrsuꝫ hꝫ ex vna radice mollē et subrufuꝫ: et quasi manib⁹ limatū: et folia similia feniculo. Plin. miofilō nostri millefoliū vocāt: caulis ē tener similis feniculo plurimisqꝫ folijs: vnde et nomē accepit. Nascit̄ in palustrib⁹ herbā ipsā nascentē tenuē a lateribus capillanicis folijs eximi vsisqꝫ ꝛc. **Posse. Dias.** vulnera glutinat et sine tumore custodiūt. in dentiuꝫ dolore cum butiro imponunt̄ ī modum emplastri. cōtra vrine difficultatē bibit̄ cum aceto. et valet contra calculum. **Gal.** vij. sim. phar. cap. millefoliū: siccatiue ē virtutꝭ: intātum ut consolidet vulnera.

Minon.i.nux: inde confectio diaminon id est cōfectio de nuce.
Minutum thus .i.manna thuris
Minutarb .i.psilotrū
Minusel .i.prassium
Miracata .i.salsitia
Mirach.i.aggregatio cutis que ē sup ventrem.
Miracopium.i.calidū Mirasolis.i.catapucia
Miragenat ē quedam species cibi
Mirrha grece.i.odorifera vel redolentia vnguēta. mirrha.i.odorifera. inde mirrhacopiū odoriferum mitigatiuum. Alexander cap. de vncionibus ad frigiditatē stomachi.
Mirdane .i.mezereon
Mirna stacten est qd̄ ex mirrha hūida exp̄mitur
Dias. cap. d̄ mirrha: ſꝫ mirrha melius scribitur.

Cap.551.

Mirrha

latine: ara. hec: gre. smirna vel achantus

Sera. lib. aggre. cap. hec: auc. dias. mirrha ē gūmi arborꝭ que nascit̄ in terris arabū similis arbori q̄ dr̄ in greco spina babylonica. fiūt nā scissure ī ligno arboris: vn̄ egredit̄ gūmi qd̄ emanat cadēs sup scxtoria que sternunt̄ sub arbore: et quedā p se coagulat̄ sup stipitē: ꝛ ē de ipsa res q̄ dr̄ bacātiscus siue bathanasas: et grossa ē a qua egredit̄ meth.i. storax liquida qn̄ exp̄mit̄ sicut apparet in.l. melabac. et dicit̄ myrna stacten: et ē de ea que dicit̄ anizen siue aizem: et ē pinguis multū: et arbor ei⁹ ē in terra que dicit̄ ptinia: et ē pingnis: et quādo exprimitur succus ei⁹ egreditur velut storax multū. et melior mirrha ē illa q̄ dicit̄ tarbalud: et cāchi: et noīat̄ hoc noīe eo ꝙ defert̄ ex terris que dicunt̄ sic. et color ei⁹ ē ad viriditatē tendēs: punguns linguā: clari coloris: et ex ea ē que dicit̄ liti et ē litaglutbichi: et ē mollis tactu sicut bdellium ī odore suo ē pinguedo: et arbor ei⁹ ē in locis soli expositis. ex ea ē que dr̄ poaclis: et ē aspa multuꝫ nigra: et apparet ī ea vestigiū ignis. et deterior ē illa q̄ dr̄ argasin: et ē leuis nō pinguis: acuti saporis: similis gūmi arabico ī fortitudine et virtute. et ex mirrha ē q̄ dr̄ erumu siue amini: et ē mala et fiunt qdā trotisci ex substātijs mirrhe. et si mirrha pinguis fuerit trocisci q ex ea fiūt hn̄t bonū odorē et pinguē. et si nō fuerit pinguis qd̄ fit ex substantia ei⁹ non hꝫ bonū odorē neqꝫ pinguē: et hꝫ virtutē debilē ꝓpter qd̄ admiscet̄ ei oleū qn̄ ex eo fiūt trocisci. adulterat̄ mirrha qn̄ admiscētur ei gūmi qd̄ infusū fuerit in aq̄ mirrhe. et melior ex mirrha ē noua leuis mūda q̄ qn̄ tangit̄ ē aliquantulū aspa ꝛ arida et cito frāgibilis: et qn̄ frangit̄ remanet in ei⁹ fractura res alba: et figura ei⁹ ē sicut figura vnguiū: et que ē in frustra n̄ pua: et color ei⁹ ē vniformis nō diuersis in exterioribus ei⁹: sed interi⁹ ē trahēs ad rubedinē paꝝ cū lincis subalbidis sicut diximus. odor eius ē delectabilis: amara: catarri sedatiua. ſꝫ illa que ē grauis cuius color ē sicut color picis nō ē alicui⁹ vtilitatis. Sed mirrha que ē ex terra que dr̄ labotero abscindit̄ ex radice arboris que ē ī terris illis eligit̄ eni ex ea illud qd̄ ē simile mirrhe in odore et virt⁹ ei⁹ ē calefactiua et mollificatiua et resolutiua et īgredit̄ in cōfectionibus vnguentoruꝫ. **Gal.** viij. sim. phar. cap. d̄ mirrha in sapore eius ē de sapore amaro quātitas n̄ pauca: et virt⁹ ei⁹ ē que calefacit et sic. ī secundo gra.

Posse. Sera. auc. Albugerich. mirrha conueit ad aqȝ citrinā: qn̄ sūmit̄ ex ea ī potu aut fit ēplastꝝ cū ea sup ventrē. et qn̄ fit caputpurgiū cū vino anoch ex ea mūdificat cerebrum: et aufert ab eo ventositates grossas: et incorꝛiat gingiuas: et confirmat dentes et est bona colice quando fit linitio cum ea.

Gal. mirrha abstergit cū tpamento ꝛ glutinat fragmēta ossiū capitis: ꝛ occidit lūbricos ꝛ fetū expellēs eos. ꝛ ingredit̄ in cōfectionibus collyriorū que fiūt ad vlcera oculi ꝛ ad maculas que fiūt in eo. ꝛ in medicinis q̄ bibunt̄ ad tussim antiquā: ꝛ ad asma. nā ipsa nō exaspat cannā pulmonis: ꝛ hoc qꝛ nō calefacit neqȝ desiccat calefactione ꝛ desiccatione forti ꝛ sine supfluitate sue amaritudinis et sue abstersionis. ē alia mirrha que trahit̄ a radice arboris huius: ꝛ virt⁹ ei⁹ calefacit ꝛ mollificat ꝛ resoluit.

Mirrha trochiten. i. rotūda: nā trochos. i. rotūdū
Mirta lepita. i. mirte cime Mirica. i. genestra
Miricen. i. thamarisc⁹ Mirifilon. i. millefoliuȝ
Mirise .i. vngere
Mirismata. i. odoromenta thymiamata
Miristica. i. redolentia odorifera: inde karea miristica. i. nux odorifera: idem nux muscata
Miris dias. mirrha dicit̄ folijs ꝛ hastis simil' comio: est radix oblōga ꝛ mollis ꝛ odorata apta ad edendum
Myrmix. i. formica inde myrmidones vl' myrmicelon. i. oleum formicarum
Myrmicolenia. i. lac formicarum
Myrmiceas. i. verruca ī cute. quidā dicūt ꝛ meli⁹ ꝙ ē pustula parua que vocatur formica
Mirmimita. i. arena que fert̄ de mecha ꝛ confricat̄ sup manū: ꝛ in ea intrat ꝛ nō apparet: ꝛ inde fit etiā vnguentū qd̄ dicitur manuū penetrabile
Mirsmi. i. myrta Mirsme. i. myrte folia
Mirsinei idem quod supra
Mirticen vel caristicen. i. secūda spēs titimalli a qua oritur fructus que dicitur nux vomica
Mirrhos .i. fimus
Mirabolani a Pli. vocāt̄ grana ben: alibi tñ d̄ mirabolanis loquit̄ et dicit ꝙ si colligant̄ añq̄ maturescāt nullū ligneū int⁹ hñt: ꝛ qd ē: lege baililig
Miropola .i. vnguentarius.
Mironitis ē herba nobis ignota ut ī alexandro.
Mirosodes ē spēs. vi. titimalli
Mirul .i. ȝiman
Myrtus quid est: lege des domestica
Myrtus siluestris. i. cubebe
Misagarach. i. coquinatum qd̄ fit sine carne
Misaluis. i. acualis: et sic dicit̄ ad similitudinem cuiusdā acus que ē curuata: in medio exñs grossior: et ī duab⁹ extremitatib⁹ tenuis: qua ī terra saracenorū vtunt̄ susellorū sutores Cap. 552.

Miseos ē gen⁹ terre q̄ caremus aliqui dicūt ꝙ est flos eris qd̄ cū fregeris: deint⁹ stelle aureȩ apparēt. inquit. dias. cap. miseos. Pli. cap. miseos: glebula ē aurosa fulgens et fragilis ī ter metalla inuenit̄ ut calcites in cypro insula: cuius fragmina īmutant̄ ī modū sablonis. illud vero ē optimū qd̄ aureo splendet colore ꝛ leuigatū molle ē scd̄m tactū: ꝛ aliō h̄ pallidū ꝛ leue qd̄ cū tactuȝ fuerit cito dnigrat̄. supat. n. colchotar effcū
Misteri cōmeda. i. suffocatio matricis
Misceton secūdū Alexandrū cap. de tussi vocat̄ quedam confectio ad tussim frigidam
Misi ē gen⁹ tuberum. Cap. 553.

Mischi arab. grece abonafa. siue aboanifa: la. muscus.

Sera. lib. aggreg. cap. misch: dixit Habonhasē ex verbo Abulhuasim Almascadt in libro auri ꝛ minerarū et margaritaꝝ terre in quib⁹ sūt gazelle musci ꝛ sunt regiones tūbasi: ꝛ seni sunt terre confines. verū muscus regionis tūbasi ē melior musco seni duab⁹ de cāis. vna ē qꝛ gazelle de tūbasi comedunt spicā nardi: ꝛ alias spēs odoriferas. gazelle vero de seni comedūt alias herbas ab istis quas diximus odoriferas: tñ ē etiā alia cā: ꝙ hoīes de tumbasi nō ex hūt muscū a folliculis: ꝛ nō adulterāt ipsū cū medicinis adulterationū. ꝑterea illa d̄ seni abscindūt folliculos tēporib⁹ humidis ꝛ turbidis: ꝛ in aere nō cōuenienti. ꝛ si hoīes de seni ñ hñt res cū quib⁹ adulterēt: reponūt eū in vasis vitreis: et obturāt bñ: et mittūt eū ī terras saracenorū in persida: et in alijs regionib⁹ babylonie ac si ipse sit de tumbasi. Melior aūt musc⁹ ꝛ magis redolens ē ille qui abscindit̄ a gazella postq̄ est bñ maturus in ea. et nō differūt gazelle iste ab alijs ī figura ꝛ colore ꝛ corporib⁹: cognoscunt̄ tñ in dētibus caninis eaꝝ: qꝛ quelibȝ ex istis hȝ duos caninos dētes egredictes ab ore ipsi⁹ sicut egrediūtur ab ore porcoꝝ. ꝛ sunt dentes isti valde albi ꝛ recti longitudinē vnius palmi habētes aut pl⁹. venatores quidē in terris chelech ꝛ seni extēdūt funes ꝛ laqueos et capiūt eas. Aliqñ vero sagitāt eas: et abscindūt ab eis folliculū: et ligāt eos īmaturos: quare tūc ē in odore suo horribilitas. suspēdūt ergo eos relinquētes aliq̄ tpe donec maturēt̄ et recedat fetor eoꝝ: et mundet̄ in aere: et aufert̄ ab eis musc⁹ bon⁹. et hoc ꝯtingit fructibus arboꝝ qñ colligunt̄ ab arborib⁹ suis anteq̄ maturescāt verū melior musc⁹ ē ille q maturat̄ ī folliculo suo et ē cōplet⁹ ī maturitate in folliculo ipso antequā abscindat̄ ab aīali. deinde abscindit̄ p⁹ cōplementū: et ꝑpter hoc cū nā expellit cursū sanguinis ad folliculū illū vel chistin: et cōplet̄ eē sanguinis in eo nocȝ illi aīali: et tūc venit ad saxa vl' ad aliquē ex lapidib⁹ ca. caliditate solis: et fricat se multum cū delectatione magna donec leniat̄ cutis in loco illo et emanat qd̄ ꝯtinet̄ sup lapides: quemadmodū emanat ab apostemate aliq̄ qñ apit̄ et sētit tūc illō aīal ī exitu ei⁹ delectationē magnā: qñ ē euacuata chistis tota ab eo quod in eo continet̄ tunc incarnat̄ ꝛ cōsolidat̄: ꝛ itez p⁹ea colligit̄ in loco illo cursus sanguīs sicut fecit ꝑmo. egrediunt̄ ergo homines de thebeth qui nouerūt loca vbi pascūt gazelle: ꝛ peruenientes ad saxa illa ꝛ lapides

iueniūt sanguinē illū q desiccat᷒ ē sup lapidē: et sa xa et colligiūt eū. et quoniā digessit eū natura i suo aīali et desiccauit eū sol et pparauit eū in aere est melior oib᷒ spēb᷒ musci et electior. Colligūt ergo eū et ponūt in folliculis quos habent ex gazellis quas ipsi venati sūt: et seruāt apud se et. h᷒i est ille muscus q̊ vtunt᷒ reges: et qui donat᷒ p dono magno: et quē vēdūt mercatores illius regionis pro meliori: et inthebet sunt multe ciuitates. verū totus musc᷒ qui colligit᷒ in ptib᷒ illis defert᷒ ad illā ciuitatē que ppie denoīat᷒ noīe totius regionis thebet. cal. est et sic. in secūdo gradu. aliqui dicunt q est cal. in secundo: sic in tertio **Posse. Sera.** auct. Abē mesuay: fortificat cor et oīa interiora mēbra. quādo bibit᷒ aut ponit᷒ exteri᷒ in emplastris. et abstergit albuginē subtilē: et desiccat ei᷒ humiditatem: et calefacit cerebrū: et desiccat qū fiūt sternutatiōes cū eo: et corroborat cerebrū. vñ corroborat mēbra sua aromaticitate. et confert sode antique que est ab humiditatib᷒ et corroborat cerebrū. et si accipiatur de eo parū et resoluat᷒ cū oleo de keruī: et linit᷒ cū eo virga: iuuat ad coitū: et ē in eo humiditas q̄dā per quam excitat coitū. **Auic.** de viribus cordis dicit q confortat cor.

Misoxos. i. rana terrestris venenoīa rubea

Miteritrū. i. pessariū instrumentū velut clystere q̊ immittūt᷒ liquores ī matricē. Paul᷒ ca. de muliebri fluxu.

Miteragū. i. mala persica.

Micidatia herba ē quā Plin. describit: sed ipsā ignoro

Mitridatia idē qđ supra

Mitridatū cōfectio magna ē omnibus nota

Mixmix. i. crisomola

Mixo. i. satyrion

Mixumar .i. fistula

Miua. i. succus citoniorū coct᷒ cū vino ut sapa: et fit cum speciebus et sine

Mocasintericorū īterptat᷒ morb᷒ ōdcinās et sanās

Mocediū. i. semen papaueris albi.

Mocedon idē qđ s.

Mocelinum. i. polium

Mochen agria. i. pastinata siluestris

Mocha lalbudu. i. medulla ossium

Modium ē pond᷒. xl. lib. et quatuor

Modipliō. i. apiū risus

Modiplionū idē qđ s

Mogara. i. salsamenta ex aceto et sale.

Mogarata idē qđ s.

Mogra. i. magra

Mola. i. moli: et ē armel: secūdū Plin. ē quedam alia planta cui᷒ radix rotūda nigraq̧ q̄ multum terre capiens. Nā ut dixerūt aliqui cāpani si aliquot diebus effosa inter difficultates saxeas. xxx. pedes lōga inuēta ē: ac ne siquidē solida sed abrupta: folia eius sille similia: florē cui᷒ greci luteū dicūt. Sed Homer᷒ cādidū scripsit: nascit᷒ ī phenicia et in cilitia archadie et italia

Molatinagria .i. malua

Molibdī Cassi᷒ felix ī antidotario diamolibdi. i. de plumbo

Molibdos. i. plumbeum

Molipidium. i. plumbū

Cap. 554.

Olibdena .i. plūbū vstū et sterc᷒ plūbi: sed dias. cap. molibdena dicit: q ē q̄si stercus auri vel argenti. Est autem vtilior que colo colorē spume argēti habuerit: et lucida et rufa in tritura i coctura: ī oleo coccineū facit colorē. fodit᷒ et in sebastia et in chorintho: sed melior ē que signa ut supra habuerit. Pli. cap. de molibdena: ē sterc᷒ auri et argenti que ab officinis aurificū colligit᷒: que optima ē que nō ē lapidosa sz fragilis et splendida. **Dias.** virtus ē ei: ut spume argenti aut scorie plūbi. loturā et combusturā similē sinopide hz. miscet᷒ vero emplastris pinguib᷒ et saracoticis et cicatricē ducētibus purgatorijs aūt medicaminib᷒ non miscetur.

Melicorna. i. papauer

Molithia. i. malua

Moli .i. armel

Mollificatio corporis. i. debilitas in qua hō stat ita ut nō loquatur neq̧ bene sentiat

Molochia .i. malua

Molochea arborea. i. altea

Molochia agria idem quod supra

Molonsi. i. serpillū

Molo. i. millefolium.

Molon idē qđ s.

Molocoria. i. papauer

Molochin .i. altea

Molosagria .i. altea agrestis

Molcoria .i. papauer agreste

Molochia albacharū. i. atriplex

Molongiana .i. molongena

Moluchia. i. malua

Molusar. i. artemisia

Molusari idē qđ s

Monachos. i. ceterac

Monisari. i. artemisia

Monodos idē qđ s

Monoramenon .i. vnius diei

Monomachia. i. duellū a monos qđ ē vnū: et mathos qđ ē pugna quasi pugna vnius ad vnū. inde etiā rithimachia id ē neruorū pugna: et sithemachia id ē pugna aīe: sithe enī aīa. Itē a monos qđ ē vnū dicit᷒ fe. monoides. i. vnius diei: et collyriū mono: et multa similia ut in Alexandro

Monopagia ī passionario garipōtisī vna pte capitis in acutū dolor venit. monopagiā greci dicūt si oculus simul cū media pte capitis doleat et emigraneum etc.

Monymeron. i. medicina cū duricie: et acredine.

Mora de seni. i. mora rubi

Morasion. i. cyper᷒

Morasiom idem quod supra

Moracelsi quid ē: lege hec

Morella solatrū vua lupina. i. stringnum et quid est lege hameb

Morgellina agrestis. i. celidonia

Morgellina quid ē: lege anagallus

Morion ē spēs mādragore: sz Pli. semē mandragore qđ qdē arcen alij morido: alij hypomarton

Morisia. i. almuri

Moripsia idez qđ supra.

Moricellum .i. celsum

Moroba. i. nutritū uel cōditū. nutritū enī et conditū dicit᷒ apud antiquos. vnde Auic. dicit acorus nutritus et nō nutrit᷒. i. condit᷒ et nō conditus

Moroā. caro pustulosa addita in oculo: et est in uersatio palpebre.

Morudan. i. cyper᷒.

Morb᷒ sacer. i. herisipilla

Morbus lunaticus. i. epilepsia.

Morb᷒ regi᷒. i. icteritia a regulo alacrito crocco

Morbus arcuat⁹ idē.ab arca celesti dictus.
Morbus in quo eleuatur cutis.i.lepra
Morsus galline vocat̃ a quibusdā anagallus qui ipia vocat̃:quidam morgellinā vocāt.vñ morgellina nō dʒ dici morsus galline:sed morb⁹ galline
Mor .i.mirrha
Morgnapelli quid est:lege napellus
Mosone miopsone.i.psilotrum
Mospone:vmospone idem
Motaria sūt liceola.q̄ nubib⁹ apponuntur
Motarob.i.auena Muaniga.i.rete cerebri.
Mualep.i.afronitꝝ Mualepi idē qð supra
Muchar.i.mulachlach Mucatū.i.fungus.
Muca.i.pars que de oculo videtur
Mucula oculi.i.anterior pars oculi.
Mucheita .i.sebesten
Mucthe.i.pars que de oculo videtur.
Mucthei idē qð s. Mudulion.i.bdellium
Muduan.i.sinonum Muduani idē qð s.
Mufran idem qð supra
Mugalac .i.lac acetosum
Mugali .i.draco marinus
Mugatb Auic.redarguit dicētes ꝙ ē radix granati siluestris:et videt̃ ignorasse quid eēt.egō reperi ī antiquis synonymis exponētibus vocabula greca ꝙ mugatb ē radix granati siluestris
Mugag idem quod supra
Mugali apud dias.cap.de allio.Auic.codē cap. ē aīal venenosum pusillū muri simile.hoc noīat Auic.q̄rto canone fen.vi.de venenis cap.ð morsu illius
Muchachaem.i.pōd⁹ Muhali.i.afodillus
Muhalib idē quod supra
Mulachlach ē aqua valde turbida ex qua mulieres liniūt se ut redoleāt.Et iō dr̃ mulachlach q̄si qð ē infectū et turbatū:ꝛ fit secūdū hūc modū:in aq̄ rosaꝝ ponit̃ musc⁹ gariof. et camfora:et alia odorifera multa:et fit cū istis aq̄ valde turbida:ꝛ secūdū hoc vocat̃ aq̄ rosaꝝ de mucarro:cuius descriptionē ponit Jo.mes.in antidotario suo:pera grofo qui incipit:opatio infusiōis rosaꝝ et aliqñ syrupizatur ista aq̄ et ē optimus syrup⁹ alteratiuus et lubricatiuus.
Mula.i.emula Mulachia.i.malua ortiua
Mulgali .i.algasecb
Mulsach.i.luncta connexa continua
Mulsa quid est:lege melicratum
Mulb.i.scotanum. Cap.555.

11 Mumia ē illud qð inuenit̃ ī sepulchris balsamatoꝝ ī quib⁹ humor mortui cū aloe:et mirrha resoluit̃ quib⁹ipsa corpora cōdiebant̃:et similatur pice marine.solebāt antiquit⁹ corpa balsamo mirrha et aloe condiri:et adhuc fit apud paganos et seracenos circa babyloniā:vbi est copia balsami. Sera. lib.aggreg.cap.mumie. Mumie sepultoꝝ:et ē aloe balsamū et mirrha:et qð miscet̃ eis ex humorib⁹ corporis humani.Et idē auct.dias.in terris q̄ dicūt̃ scolonie descēditur.nāqꝫ ex mōtib⁹ q dicunt̃ flumina cū aq̄s eijcit cū aq̄ fluminis ī ripis:et ē coagulata:et fit sicͭ cera:et hʒ odorem picis et aspalti mixti simul. Posse. idē auct.Rasis ex nomine q̄rundā medicoꝝ ē bona sode phlegmatice frigide sine mā: et emigranee et paralysi:et torture oris:et epilepsie et scotonic et facim⁹ caputpurgiū cū vno grano ex ea cū aq̄ maiorāe.et ꝯuenit dolorib⁹ auriū qñ dissoluit̃ ex ea granū in oleo sambacino et distillat̃ ī aure.et cōfert dolori gutturis:qñ dissoluit̃ ex ea vnū kirat cū aq̄ ī qua decocta ē satureia.et cōuenit tussi cū aq̄ iuiubaꝝ:aut cū aq̄ ordei et sebesten :et dat̃ in potu ex ea ieiuno trib⁹ dieb⁹. et ꝓfert cardiace kirat.i.cū aq̄ mente.et cōfert ventositati intestinorū qñ accipit̃ kirat.i.cū aqua cymini et carui:aut cū aqua ameos.ꝛ casui et pcussioni qñ sumit̃ vnū kirat cū duob⁹ danich ex bolo armenico: et vno danich croci cū aq̄ solatri aut cassie fistule.ꝛ dat̃ ad singultū granū.i.ex ea cū decoctiōe seminum apij:et carui.et miscet̃ cū oleo de ben et fit caput purgiū cū eis et ad squinantiā pondus vni⁹ kirat cū squigibin.et dolorē splenis pond⁹ vnius kirat cū aq̄ carui.et ad venena duo grana cū decoctione tribuloꝝ marinoꝝ et folijs anuiden.et puncturā scorpiōis pond⁹ vnius kirat cum vino puro.et ponit̃ in loco puncture cū butiro :et cōuenit fracture ꝛ cōquassationib⁹ q̄ fiūt ī īterioribꝰ corpis ꝛ exteriorib⁹ ꝛ cōstrictioni pulmonis:ꝛ ē ꝓpe tēpamētū nisi qꝛ hʒ ꝓprietatē ī sedādo dolores q sūt ī fracturis qñ sumit̃ in potu ꝛ linit̃ cū ea. ꝛ fit cū ea clystere ꝛ ꝯuenit vlcerib⁹ vesice ꝛ virge.Et idē auc.Rasis q̄dē emittebat sanguinē ꝛ nō poterat restringi p aliquā medicinā vsqꝫ q̄ datū ē sibi de mumia pōd⁹granoꝛ triū cū vino ꝛ restrict⁹ est stati.ꝛ qñ fit cū ea suppositoriū dissolutū cū oleo de sambach ꝯuenit nō potentib⁹ retinere vrinam Paulus cap.de mumia cal.ē ꝛ sic.ī tertio gradu. teste ꝯstātino:licꝫ q̄dā dicūt ꝙ sit frigida :qꝛ ꝯstrictiua.multa enī frigida ꝛ sic.laxāt:ꝛ multa calida ꝛ sicca cō stringūt. Auic. de virib⁹ cordis:mumia ca. ē in fine tertij : sic.in primo ꝛ hʒ ꝓprietatē ꝯfortandi cor.
Mum.i.cera secundū Auic.veꝝ cerā arabici vocāt exsamaba ꝛ mum:ut apparet p Sera.ē sordicies q̄dā domoꝝ apū:quā Auic. vocat mum nigrū:ꝛ grece vocat̃ ꝓpolis vel cera ꝓpoleos:ē calidius cera ꝛ fortiter attractiuum
Muraba.i.cōditū aliqð sicut ro.viole cōdite mirabolani ꝛ ceteri fructus.vnde aliquando sic īuenitur vocatum mel rosarum.
Muradascon sic inuenit̃ scðo canone Auic.sꝫ in arabico murdasefan scribit̃ q̄d sit nescio.Haly abbas vero in secundo practice mandasefrum inter herbas describit.
Murā ē cornu arbustū:ꝛ est cornea:et latine vocat̃ ornale:fruct⁹ ē q vocat̃ cōmuniter cornea.
Mura.i.alemu Muraba.i.suchaa
Murex.i.ꝯchylium marinum:cuius sangnine fit tinctura purpurea
Muresi.i.antimonium. Cap.556.

Mi **Muri** idē ē qđ garus: et vulgarit dr̄ almuria vł salmuria qđ ē quasi salsū gar͡ .et mod⁹ faciēdi gar͡ ē iste: fit gar⁹ de pisciculꝭ puis h̄ mō: ponunt pisciculi pui ī aliquo vase habente īferius orificium latum superius strictum et angustum: et fit lectus h⁹ī pisciculoꝝ vł more lecti sternūt ī vase: postea supponit sal: et ordo quidā lapilloꝝ minutorum Itē fit alius lectus pisciculoꝝ et supaspgit sal et suppōit pdict⁹ ordo lapilloꝝ: et sic fit donec vas plenū sit tunc pmittit morari p aliqđ tps: tamen explorato sapore ↄ inuento garo extrahūt garū. vel garus pōt dici salmoria sapida ut apparet in cōbin. Sed sciendū ꝙ gar⁹ vel muri vł almuri q̄ idē sūt: liquor ē salsus q̄ multi p salsamēto vtunt et ē duoꝝ modoꝝ. vnū qđ fit ex pisciculis salitis et aliud qđ fit ex farina ordei et sale facto īde pane: cui⁹ cōfectio simpliciter inuenit in. xxviij. azaranij. ⁊c. aptum ī enematibus clysteriorum.

Sera. lib. aggre. cap. muri. Muri est illud qđ fit ex piscib⁹ salsis vel carne salsa qđ qñ pijcit sup vlcera fraudulenta phibet coꝝ dilatationē. Et idē auctor. Gal. administrat in vlceribus fraudulentī putridis: et apponit ī clysterib⁹ q̄ administrant ī vlcerib⁹ ītestinoꝝ et ad sciaticā: et ad dysenteriā. Et idē auct. Abē mesuay Almuri fit ex farina ordei: et ē cal. ī p̄io sic. ī secūdo: sed illud qđ fit ex piscibus ē calidius et siccius. mollificat ventrē: et īcidit phlegma: et ꝯfert dolori sciatico: qñ fit clystere cū eo. Et idē aucto. mesarugie h₃ stipticitatē et mundificationē: et iđ fit cū eo cohol ī egritudine. Diedri. i. variolis ut nō egrediant in facie: et postq̄ȝ egrediunt dissoluūt eas: et ē cal. in secūdo gradu. Et idem aucto. Serapio. eodem lib. cap. ras. dicit ꝙ curat vlcera fraudulenta putrida que sunt in ore. Bulcasim Eben Aben azarin lib. qui dr̄ seruitor: muri purgat phlegma viscosū ↄ incidit ipsū: et iuuat in colica qñ miscet ī enemate clysteris cū alijs medicinis cōpositis cōuenientib⁹. et sumūt ī cibo p dolore scie q fit a phlegmate: et ē subtilius q̄ȝ sal et q̄ȝ sal nitri: et q̄ȝ aq̄ pisciū salsoꝝ veterū: et virt⁹ coꝝ ē debilior virtute ei⁹: et opatio ei⁹ ē ī hūc modum Accipe de farina ordei ptes duas: et de sale ptē vnā et ꝯfice cū aqua et fac focacias azimas et pone in furno et dimitte ibi donec ꝯburant intus et extra: deinde extrahe a furno et diuide vnāq̄ȝq̄ partē eaꝝ ī tres aut q̄tuor ptes: et pone ī olla magna mūda et coopi aq̄: et pone cū eo de cissiliōib⁹ palmaꝝ plenā manū: et pone ollā in furno panis a principio noctis vsq̄ mane. et sunt qui coquunt panē cū aq̄ sup ignē: et coquūt vsq̄ ad ꝯsumptionē medietatis aque: et colāt et ponūt ī aq̄ ex melle s̄m volūtatē coꝝ ad frangendū salsedinē ei⁹ et ꝯseruāt. et hoc et caput muri et almuri sūt opationes alie longe ab istis q̄s diximus q̄ sunt idonee comestionib⁹ regū: et nō oportet eas memorari ī hoc loco modo: quia sufficit nunc de modo isto quantum ad necessitatem medicine.

Muricus i. tamariscus

Murion. i. auricula muris: ut in alexandro ď podagra.

Murim. i. auena. Muraban. i. saxifragia.

Murtur. i. vermis Mur. i. mirrha

Musa ē fruct⁹ quidā ī q̄ peccauit primus parēs pro quo lege masleb.

Musaguarat. i. cibarium vł sapor qui fit sine carne et multis speciebus.

Musaragi. i. qñ coopit pupilla nimis. Cap. 557

Mi **Muscata** herba ē q̄ se expandit in terrā: odorē hñs musci: et inuenit maior et minor q̄ herba satis assimilat agrimonie nisi q: ē minor ea. ē alia mior muscata q̄ ē mior superiori: cōuenit cardiace et debilitati cordis.

Museleon. i. oleum muscellinū

Musceleon idem quod supra

Muscellina ē herba facta sic buglossa cui⁹: radix ē rubei coloris exteri⁹ in supficie: in sicilia liniunt ex ea gene mulierū: ↄ alio nōie vocatur lactuca asini. Cap. 558.

Mi **Mucillago** ē illud globatū qđ extrahitur a quibusdā reb⁹ mucillaginosis p artificiū: ↄ mod⁹ extractiōis mucillaginis ē ille secūdū Bulcasim Eben Aben azarin libro qui dr̄ seruitor. Accipe de bono psillio vł de q̄cū q₃ re a q̄ mucillago d₃ extrahi: ↄ mūda ipm a terra ↄ pone sup ipsū de aq̄ ca. libras q̄tuor ad vnā quāq₃ librā psillij aut plus secūdū ꝙ tu volueris pinguē eē mucillaginē uel subtilē: ↄ dimitte p noctē: ↄ de mane calefacias paꝝ sup ignē: deīde proijce eā in marsupio facto ex tela lini forti ↄ noua grossa: ↄ stringe os marsupij cū ligamēto fortiter ne aliquid ex psillio lubricet: extrahe deīde: suspēde ipsū supra orificiū olle vitreate ↄ pcute marsupiū ab oī pte eius cū v̄ga lignea uel ferrea subtili ↄ qđ egredit de mucillagine trahe mulgendo ad inferiora cū virga donec descēdat mucillago in ollā: et fac illud donec nihil egrediat a marsupio deinde dissolue os ei⁹ et liga iteꝝ magis inferi⁹ a loco in quo ligasti prius: et percute iteꝝ cū virga q̊usq₃ egrediat tota mucillago: nā psilliū egrediet totū siccū ex marsupio cū isto artificio. et secūdū hāc disciplinā fiūt oēs alie mucillagines. Sūt aūt quidā qui ponūt sup semina aquā ca. et miscēt bene et premunt donec egrediat tota mucillago sed primus modus est melior.

Musus i. apium risus

Muscus equiuocū ē ad odiferꝝ et ad lanuginem que ē in epatica: q̄ vestit lapides maris et vocat muscus maris vel lapides torrentis. et ē muscus aq̄ qui facit labere pedes: et similit ē equiuocum ad lanuginē q̄ vestit arbores. p illo qui ē lanugo le. malamusch et sinech: et p musco odorifero lege muscus. Est alius musc⁹ qui vocat musc⁹ regl et ē basilicon cū folijs puis: p quo lege medion. Cap. 559.

Mi **Mus** omnibus ē notus. **Auic.** lib. secūdo

cap. de mure sanguis ei⁹ eradicat verrucas: ꝛ ster cus eius confert super allopiciam ꝛ ꝓprie ſſ linitũ cum cepe: ꝛ ꝓprie illud qđ ē adustũ: ꝛ exsiccatur ꝛ assat᷑ mus ꝛ dat᷑ ad comedendũ infanti ꝛ abscin dit fluxũ saliue ab ore ei⁹: ꝛ si bibat᷑ sterc⁹ muris cũ thure ꝛ aq̃ mellis frangit lapidē: ꝛ si supponat᷑ collyriũ soluit vētrē pueri: ꝛ qñ coquit᷑ cũ aqua ꝛ sedet in ea qui difficultatē patit᷑ vrine cōuenit ei: ꝛ qñ mus scinditur ꝛ ponitur supra pũcturā scor pionis sa nat ipam **Dias.** cap. fimus sterc⁹ muris tri tũ ꝛ umblico infantiũ ipo sitũ ventrez exponit.

Mutagenat.i. cibus q fit ī aliq̃ vase cũ lacte femi nũ ꝯmuniũ ꝛ iure galline ꝛ vitellis ouoꝝ cũ zuca ro ꝛ specieb⁹ factis ex cinamomo spica cubebis calamo aromatico ꝛ carui: ꝛ coquit᷑ in igne ꝛ ap posita super vas testa calida.

Mutagakil. est nomen regis

Mutali quid ē: lege alfachi

Muthathalin — idem qđ supra

Muzagara — .i. sapor acetosus

Muzadir in libro alchimie sepe inuenitur: ꝛ apđ Halyabbatem muzadi⁹ ꝛ almuzadi in cap. debili taris visus ē sal armoniacus: ꝓprie aũt apud ara bes muscadē vocatur: a quo multi latini laxadrā vocant corrupte.

Muzum proprie dicitur cuius sapor est composi tus ex dulci ꝛ acetoso

Muzium — idem quod supra

Sequitur de. N.

Naam .i. strutio auis

Nabanaba .i. menta

Naamar idem quod supra

Naeg .i. acorus

Naegi idem quod supra

Naesul .i. abrotanum

Nauchana .i. nachana

Naurofalchefe .i. nasturtium

Nausta dias. ē cotula olearis que nausta dicitur: ꝛ est cos qua acies acuitur.

Nabale .i. apis. Cap. 560

Nabach est fruct⁹ scđm Auic. arboris dicte asadar siue sadar q̃ apđ dias. vocat᷑ agrifoliũ veꝝ apud Serap. est aliud nabach .s. cortex arboris q̃ a diasco. vocat᷑ nascatimon: ꝛ di cit Serapi. cap. nabach ꝙ affert᷑ de india: ꝛ ē ī co lore similis croco: ꝛ sũt sicut cortices mori boni o doris: ꝛ hꝫ virtutē calefacientē: fiũt cũ eo fumiga tiones: ꝛ ponit᷑ in cōfectionib⁹ vnguentoꝝ: ꝛ in alijs cōfectionib⁹ calefactorijs: ꝛ hꝫ virtutem cala mi aromatici. Et idē auct. gal. ē cal. ī tertio: ꝛ ē ex specieb⁹ indie: ꝛ qñ fit suffumigatio cum eo valet corruptioni matricis: ꝛ cōfert suffocationi ei⁹ qñ ē siccũ. In tacuino scribit᷑ ꝙ nabach cōpatur ne spillis: ꝛ zaror qđ ē magis odorifeꝝ nespulis: ꝛ ita similitudo ē ī virtute qñ fruct⁹ agrifolij ē stiptic⁹ ꝯfortās stomachũ: ꝛ simili᷑ cōpat᷑ nespil'a ꝛ zaror

Nabati ē regio. vñ qñ repit᷑ ī aliqua medicina in telligendũ ē de orientali a nabathea regione oriē tis q̃ iacet inter iudeā ꝛ arabiā. Nabathei sũt qui sunt ex arabia cũ terminis syrie. Oui in li. meta mor. eurus ad aurorā nabatheiaq; regna recessit

Nabat arab. ē dictũ planta

Nabati ē quod fit in septētrionali parte

Nabet .i. cādi — Nabeti idem qđ supra

Nabes .i. acorus

Nabit .i. pot⁹ quidā q fit ex dactilis ꝛ ficub⁹ siccis coctis ī aq̃ vel q̃cũq; fructu dulci. Cap. 561.

Nachana arab. gre. ꝛ latine ameos. **Sera.** lib. aggre. ca. nachana siue nanochach auct. dias. qui dā noīant ipm pomũ ātomation. i. cyminũ ethio piũ. veꝝ nā cymini ethiopũ ē alia a nā ameos: ꝛ ē notũ. ē nāq; semē fere simile cymino ethiopio: ni si qr ē min⁹ eo multũ ꝛ albi⁹ ꝛ durius ꝛ in suo sa pore ē de similitudine saporis origani: ꝛ illud qđ ē eligendũ ex eo: ē illud qđ ē recēs ꝛ mũdũ. ꝛ idē auct. Gal. Magis iuuatiuũ qđ ē ex eo: ē semē ei⁹ ꝛ in sapore ei⁹ ē amaritudo pauca ꝛ acuitas: ꝛ uir tus eius ē q̃ calefacit ꝛ siccat in tertio gradu. Et idē aucto. Aben mesuay dixit: ꝙ ꝓuocat vrinam et semē ē bonũ fe. antiqs: et qñ ei⁹ decoctio ponit᷑ supra puncturā scorpiōis aufert dolorē: ꝛ ē bonũ frigiditati stomachi ꝛ epatis: ꝛ aufert opilationeꝫ ꝛ sedat nauseā: ꝛ desiccat humiditates stomachi ꝛ ē bonũ humiditati q̃ ē ī pectore: ꝛ mũdificat vi as renũ: ꝛ vesice: ꝛ extrahit lapidē ex eis postquā fuerit fact⁹: ꝛ qñ fit linimentũ cũ eo abstergit mor feā ꝛ baras: ꝛ maxīe cũ medicinis q̃ sũt ad hoc

Nachama .i. menta

Nacham qđdā aīal ē. Cap. 562.

Nakala ara. latine palma. **Sera.** lib. aggreg. ca. nakala siue nachla diui dit᷑ diuisionib⁹ multis. nā sũt rami ei⁹ ꝛ succ⁹ ramoꝝ ipsoꝝ ꝛ cissiliones ei⁹: ꝛ sũmitates ipius sine cacumine: ꝛ cortex cacumīs ei⁹: ꝛ ē ka fri ꝛ recēs ex eo īmatuꝝ qđ ē sicut agresta. Uue ē balach. Idē auct. Gal. Substātia succi ramoꝝ ꝛ cissilionũ ꝛ sũmitatis ē cōposita ex sba aquosa tepida ꝛ terrea frigida: sed corticis sũmitatis sba ē ī seipsa siccior: ꝛ nō ē ī eo huiditas aliq̃: ꝛ sapor toti⁹ arboris ē stiptic⁹: virt⁹ ei⁹ ē desiccatiua: ꝛ cō fert vlcerib⁹ putridis: ꝛ stringit iuncturas: ꝛ con fert corruptioni corpis ꝛ oris stomachi applica ta exterius: aut in potu sũpta: sꝫ sedumactimas. i. nucle⁹ siue os dactili qñq; cōburit᷑ ī olla sic alie medicine: ꝛ cũ extract⁹ fuerit ab igne extinguitur ī vino: ꝛ postea abluit᷑: ꝛ pōit᷑ loco tucie ī collyrijs q̃ ponunt᷑ in oculo: ꝛ si nō cōburũtur prima vice cōburant᷑ iteꝝ: ꝛ virt⁹ eoꝝ ē stiptica cōglutinati ua: qñ miscet᷑ cũ lardo cōuenit vlcerib⁹ q̃ fiunt in oculo et exitui oculi ꝛ casui palpebraꝝ: et īcarnat vlcera. Et idē auct. Aben mesuay: virt⁹ cissilionuꝫ ē frigida in fine primi grad⁹: et sic. in medio eius dem: cōfert acuitati sāgnis et cholere: et strigit vē trē et nutrit nutrimento pauco: et curat dolorem

stomachi. Et ideʒ aucto. Rasis cifilio sedat fluxū sanguinis ꝛ tarde descēdit a stomachi fūdo: ꝛ ad eius descensū iuuat zinziber cōditū: ꝛ facit ea que facit kafri.i. sūmitas ramoꝝ palme vel cortex sumitatū Sal. viij.sim.phar.cap.finix arbor: ꝛ eorum. ē palma finix arbor.i. palma stipica pticipat virtute ī oībus eius ptib⁹. Ramoꝝ igitur succ⁹ auster ē ex aquosa sbā tepida ꝛ terrestri fri.cōsistēs. similit̄ aūt hui⁹ nāe ē ꝛ vocat̄ cenogefales.i. cefalionus esibilis existens. fruct⁹ vō eius: ꝛ maxīe dulcis nō pauca pticipat caliditate esibilis aūt existēs ad multū puenit vsū nō solum extrinsec⁹ apposit⁹: vbi ꝯfortare qd ꝛ siccare ꝛ cōgregare ꝛ densare ꝛ ꝯstringere īdigem⁹: ſʒ etiam assumpt⁹ ut cib⁹ simul cū alijs ꝛ ipse p se. qō vero vocat̄ alacer germē exn̄s molle palme eandē cū cenogefalo hʒ virtutē. qō vō ē velut rectia ei⁹ stipticā virtutē possidet: siccat aūt pl⁹ p̄dictis ceu et consistentia substātie siccius ei exn̄s: ꝛ minime pticipās humiditate. Uñ multi ī putridinalib⁹ vlcerib⁹ eo vtunt̄ ꝛ in pharmacijs colligētib⁹ laxis articuloꝝ ꝛ epaticis: ꝛ stomaticis virtutib⁹ extrīsec⁹. Est aūt radix hui⁹ plāte siccatiue īmordacit̄ virtutis: hn̄s quid ꝛ ipa stipticitatis. Rabi moises cap. de palma cor palme auget spma: ꝛ iuuat ad coitū. Auerois in suo colliget oēs ptes dactili stipticitatē hn̄t māifestā: ſʒ fruct⁹ ei⁹ cū ē matur⁹ aliqͣ hʒ stipticitatē. cortices vō arbor ꝑ p̄dcē maiorē hn̄t stipticitatē: aliqb⁹ ptib⁹ ipsi⁹. p fructu h⁹ le. potab

Nacne.i. menta — Nachue idē qō supra
Nachueāsi.i. vsnee — Nadus.i. sisimbrium
Nadus bothormarien.i. ciclamen
Naduso.i. alumē — Nafara.i. ignis grec⁹
Naffara.i. napta — Nafra idē qō supra.
Naragil.i. nux indica — Nagasmon.i. pionea.
Nagasur.i. altea — Nakeal.i. almea
Nakeali idē qō ſ. — Nakre .i. cornicula.
Nalas.i. antimoniuʒ — Nalasi idē qō supra.
Nalbas.i. vstū — Cap. 563.

Naliop vel haliō arabice grece ꝛ lati. sparag⁹ vl' asparag⁹ Sera. lib. aggreg. cap. Naliō aucto. Gal. virtus ei⁹ pma ē que desiccat ſʒ nō hʒ frigiditatē neqꝫ caliditatem ꝛ abstergit ꝛ apit opilationē epatis ꝛ renū ꝑprie semē ꝛ radix: ꝛ curat dolorē dentium: qꝛ siccat sine calefactiōe ꝛ infrigidatōe. Et idē aucto. Dias. qñ elixat̄ vna ebulitōe ꝛ comedit̄ mollit vētrē: ꝛ ꝓuocat vrinā: ꝛ qñ cogt̄ radix ei⁹ ꝛ bibit̄ decoctio ipsi⁹ ꝯfert strāgurie ꝛ ictericie: ꝛ sciatice: ꝛ qñ coquit̄ in vino ꝯfert decoctio ei⁹ morsui rutelle: ꝛ qñ ex decoctiōe ei⁹ fit collutio oris ꝯfert dolori dentiū: ꝛ semē ei⁹ qñ bibit̄ facit opatōes radicis: ꝛ dr̄ ꝙ elixatura ei⁹ occidit canes: ꝛ dicūt aliqui ꝙ qñ cornua arietū sepeliunt̄ ī terra nascunt̄ inde sparagi. Et idē auct. Abē mesuay: ꝓprietas ei⁹ est remouere dolorē lūboꝝ qui fit a phlegmate ꝛ vētositate: ꝛ dolorē colice: qꝛ mollit ventrē: ꝛ si hō vtit̄ eo multum facit nauseā Gal. secūdo de cibis cap. dō aspago ait ꝙ sunt diuretici mo dicū habētes nutrimētū ꝛ ñ bñ digerunt̄. Et ideʒ vi. sim. phar. cap. aspag⁹ ē absterfiue virtutis ñ tñ calefacit manifeste neqꝫ infrigidat: ꝛ iō tā renū qͣ epa.is deopilatiu⁹ ē: ꝛ magis radices ꝛ semina qͣ herba: ga etiā sanat dolorē dētiū: quoniā sine calefactione desiccat quoꝝ egēt maxīe dentes.

Nana.i. mēta — Nanasmon.i. colofonia
Nanasar.i. abrotanū — Nanegi.i. colofonia
Nanen.i. cymbalaria — Nanem ideʒ qō supra
Napazur .i. sisimbrium
Napta.i. petroleū: qō vocat̄ sterc⁹ demonis
Napeos.i. sinapis vl' semē ei⁹. — Cap. 564.

Napellus ē herba que facta ē sic ellebor⁹ niger cui⁹ radix ē ordinata ad modū rethis ē anthonomatice herba venenosa: ꝛ ē prima ps aconiti. Auic. lib. ij. cap. de napello Napella ē herba que ē venenū pniciosū: ꝛ est ī sūmo caliditatis ꝛ siccitatis: deʒ albaras linitū: ꝛ cōfert lepre. Unde ē venenū destrucēs bibētē se. Maior vero ipsi⁹ potio ē medietas. ʒ. vni⁹: ꝛ hec īterficit ꝛ similit̄ min⁹. Et ex eo coturnices cibāt̄ ꝛ nō moriunt̄. Ex oīb⁹ ꝯfectionib⁹ diamusc⁹ ei resistit. Et ē alius q vocat̄ napellus moisis: ꝛ vult dicere napellus: ꝛ ē quoddā aīal qō assimilat̄ muri qō morat̄ in radice napelli: nascēs cū napello: ꝛ q cū eo appropinquat non crescit arbor: ꝛ ē tyriaca napelli: ꝛ est maior eo: ꝛ ī eo sūt omnia iuuamenta que sunt in napello.

Napeū.i. napo — Napia.i. napo vel napus
Napti idē qō ſ. — Napo.i. napus
Napon idē qō ſ. — Naponti idē qō supra.
Napus vel napias caulis est quedam species rape ut apparet si leges delien.
Naragil.i. nux indica magna
Nargil idem qō supra
Narcha piscis ē teste Alexādro stuporifice nāe: q mediāte lino vel calamo reddit manū piscatoris insensibilē: inde narchoticū omne stupefactiuum
Nare vgenebin.i. genus bdellij
Narchesis .i. stupor
Narfestica quid ē. l. l. malamusch
Narion.i. vince — Narbisos.i. narciscus
Narciscus quid ē: lege. l. basal alcit
Nardileon.i. oleum de spica nardi
Nardinū idē qō ſ. — Narti.i. torpedo
Narō.i. auena — Narchontica.i. stupefaciētia
Nar kodes excaseos.i. stupidus
Narkon ē piscis stupefaciēs ꝛ est torpedo.
Narchosi.i. stupor — Naru.i. apium
Nardus scachiū vel scachios. vel nard⁹ indica ē spica indica q̄ vocat̄ spica nardi. Nardus similit̄ qñ simpliciter ponit̄ spica indica vel spica nardi intelligitur pro qua lege simibel
Nardus celtica quid ē: lege quod supra
Nardus romana quid ē: lege quod supra
Nard⁹ agrestis.i. asaꝝ — Nard⁹ cretica.i. saliūca
Nard⁹ rustic⁹.i. asaꝝ — Nar.i. ignis
Nasarum.i. asaꝝ — Nasale.i. īiectoriū nasi
Nasabor.i. lutum comedendum

Capl'm 565.

N Astatimon hec vocauit se rap. nabach. Dias. est quidaz cortex indicus odoris boni: z ē similis lanule sine corticibus. est enim viscide calefaciēs. miscet' deniq; timiamatibus z in antidotis z acopis mittit' ex calfactorijs: quapropter medet' similiter ut calam' aromaticus z vaporationi supponit' tarda strictura matricis laborantibus

Nasca ē fungus arboris: z accipit denoīationem ab arbore ī q̄ orit' ut nasca nucl vl' nasca pomi. zc̄

Nascale ē qd matrici imponit' simile supposito rio: pessaz vero simile clysteri quāuis pro nascali pessariū libris antiquis sepe inueniatur.

Nasir .i. rubeus. Nasiri idem qd supra.

Nasup .i. polium montanum.

Nausirdus ē quidā morb' qui orit' infantibus q̄ difficulter z cū sonitu p nares īspirāt z respirant

Nasor est species cinamomi

Nasorep .i. cymbalaria Nasur .i. abrotanū.

Nasturtiuz quid est: lege cardamus

Nasturtiū textoz quid: le. quod supra.

Nasturtiū orientale quid est: le. qd supra

Nasturtiū siluestre quid est: le. leuisticum.

Nasturtiū aquaticū quid est: le. quod supra

Nasturtiū babylonicū .i. nasturtiū aquaticum

Cap. 566.

N Atarab arab. latine scorpio Sera est animal venenosuz omnib' notum

Posse. Sera. lib. agreg. capi. natarab. aucto. Gal. Scorpio quando terit': z ponit' supra locum morsure ipsius cōfert: z similiter cōfert quādo assat' z comeditur: z cōfert etiā secūdū q' diximus morsui vipre: z cōfert cinis eius cōbusti lapidi renū z vesice. Almansor tractatu. viij. capitulo de his que fugāt venenosa si suffumiget' dom' ex scorpione omnes alij fugiēt. similiter si fumiget' dom' sulphure z vngula asini z galbani fugabūt' scorpiones. Oleum enim in foraminib' eoz si fusum fuerit nō inde vlteri' exibūt īmo fugiēt. Et idem de punctura scorpionū ē bibere pond' vni' aurei cū aqua aut vino ex radicib' coloquītide siccis: aut vnius aurei pondus ex medicamine de assa cum vna. ʒ. vini z locū qui ē supra puncturā stringere: z ex oleo de ben z aqua cal. embrocare z sambacino in quo castoreū z euborbium confricata fuerint inungere atq; cum eo locuz fortissime fricare: tyrtaca q̄ valde pficit R ecipe radicum capparis absinthij nabati aristologie gentiane ana eq̄liter cōfice cū melle: Dosis hui' in potu. ʒ. iij. Item confert tyriaca diatesseron vel vinū vetus: z allia ei ad comedendū tribue: atq; ex eis loco emplastri suppōe: locū q̄q; assidue cū igne calefaciat: si āt febris supueniat sequēti die phlebotoma z aq̄ȝ ordei ei tribue: z custodi ne acutam egritudinem incurrat. omnes preterea abstineāt ab apij comestione: vbi scorpionū multitudo fuerit. Dias. cap. de scorpione. Scorpio montanus quando terit' crudus z ponit' sup puncturā suā curat. Assatur z comedit' z facit hoc. sed scorpiones marini qñ comedunt' z bibitur ius eoz laxat colerā: z conferunt aque descēdēti ad oculū z obscuritati visus

Auic. lib. ij. ca. de scorpione: oleum scorpionum ɔfert dolorib' auriū valde.

Natanacha .i. menta

Natanacha quid est lege dicanacha

Natra posterior pars oculi.

Natis ē ɔfectio q̄cūq; facta ad formam nucis

Natisi idem quod supra

Natisen idem quod supra

Natienigi .i. colofonia

Nathis .i. ferula

Nathicos idem quod supra

Natris .i. hircina. Pli. Natris herba est cuius folium euulsum hirci virus redolet.

Natan .i. vitrum

Natron idem quod supra

Natrodisia .i. rubus

Nealis .i. amomum

Neulisac idem quod supra

Neufares .i. antimonium

Neuron .i. neruus

Neubatis .i. ferula siluatica

Neufasor .i. arthemisia

Neufasori idem quod supra

Nebefer .i. hypoquistidos.

Nebetar .i. hircina

Nebeflach .i. pimpinella

Nebid .i. vitrum

Nebidh idem quod supra

Nebidi idem quod supra

Necara .i. amomum

Nectar .i. claretū d vino melle vl' zucaro z spēb'

Nectarium .i. abrotanum

Necerton .i. folium

Necrenisie .i. semen peonie

Necresis est genus mortificatiuum alicuius partis membri.

Neda in regali dispositione haly ē cōfectio que dā aromatica ad fumigādū que cōsueuit deferri ad nos trociscata ī forma q̄drangulata oblonga

Nedidus .i. neticus

Nediran .i. auricula muris

Neridam idez quod supra

Nefelin ē morbus phibens ortum capillozuz.

Nefelon est quoddam vlcus oculi

Nefolom idem quod supra.

Nefre .i. thit Nefel .i. nubis

Nefele .i. nubes Nefresis .i. passio renuz.

Nefri .i. renes Nefosar .i. peonia

Nefro cathar .i. renibus apta confectio

Nefro .i. renes

Negataf .i. siluestris

Negrataf idem quod supra

Negratafi idem quod supra

Negen z chela .i. gramen

Negefar .i. opium

Negebroch .i.cymbalaria
Negil .i.gramen
Negili idem quod supra
Negifar .i.hypoquistidos.

Nema interpretatur comestio:et est grauius vicium ꝙ corrosio

Neman arab.exposuit translator Auicē.ꝙ est sisimbrium:et in hoc etiāꝫ errauit constantinꝰ. Ueritas autem est ꝙ ipsum ē serpillum. Unde cap. de neman.Auic.cū cap.ō serpillo apud dias. idē dicūt:qđ etiā p Serap.apparet:et p Stephanū etiā in synonymis nemanū.i. serpillū.Item alibi de serpillo serpillum.i.nemanum

Nemana idem quod supra
Nemamema idem quod supra
Nemen .i.sisimbrium
Nemanu .i.zinziber
Nemebrese .i.sorbilia
Nembesa idem quod supra
Nemertin .i.vlupicula
Nemeiretim idem quod supra
Nemeri .i.zinziber
Nemita .i.ameg
Nemica idem quod supra
Nemis .i.lenticula
Nemicha .i.ameos
Nemiche idem quod supra

Cap.567.

Nenufar latine:arab. silofar. gre.nimphea.Sciendū ꝙ nenufar ē duplicis generis:vnū aquaticū aliud terrenū. aquaticū ē nenufar vel nimphea aquatica vel cacabus veneris vel papauer palustre:vel aliga palustris habens flores albos similes lilio habentes in medio velud crocum.terrena ē que vocatur vngula caballina faciens flores croceos:vel tussilago:vl' cameleucen grece et arabice vocat' phatanū vel pharfugium:nascitur iuxta fluuium. **Sera.** lib.aggreg.cap. silofar.i.nenufar:ē planta que nascitur in paludibus nō currentibus: habet folia similia folijs plāte que dicit' pinozin: nisi quia sunt minora eis et longa par: cuius quedam partes apparent sub aqua:et quedam super aquam:et inomnibus sunt folia multa:et habꝫ ramos in vna radice egredientes:ꝛ habet flores albos similes lilio cū palliditate pauca habēs ī medio velud crocū:et quādo producunt flores eius apparent capita similia malis:aut capitibꝰ papaueris nigri:in quibꝰ semen ē nigrū amar viscosū et habet stipitē lenē nō grossum nigrum similem stipiti herbe que dicitur pinozin:et habet radicēꝫ magnā albam vel asperam habentē nodos:et aliqua ex eis habet radicē nigrā. Et idē auctoritate Gal.virtus huius radicis et seminis huiꝰ plante est virtus que desiccat sine mordicatione:et stringit ventrē.flos eius ē fri.et hu. Et idem aucto .albasari ē fri.in ij.hu.in tertio. **Dias.** cap.ō nenufare. nenufar.i.nimphea:et nascitur in aquis stantibus vel locis cultis et aquosis folia habens similia cicorio:sed minora ꝛ oblonga:altū sup aquā proferens caput:multa capita ī aquā habens ex vna radice.flos ē illi albus similis lilio cum pauco pallore:semē habens ī medio croccum sed cum floruerit caput rotundum efficitur sicut mala matiana:aut capita miconij nigri in quo semen inuenitur latum et spissum in gustu argillosum.hasta eius lenis non grossa ꝛ nigra similis cicorio.radix est illi nigra ꝛ aspera ꝛ nodosa que ī autū pno siccatur. **Posse. Sera.** auctoritate gal. radix eius ꝛ semen stringunt ventrem.ꝛ idē auc. albasari.flos eius aufert vigilias euenientes a caliditate.ꝛ idem auct. Rasis inducit somnū .ē fri. ꝛ sedat dolorē.ꝛ oleum eiꝰ est fortiꝰ oleo violato **Dias.** radix eius sicca bibita cum vino ciliacis medetur splenēꝫ siccat cataplasmatibus adhibita.ꝛ in stomacho posita dolorem compescit.bibita vesice dolorē mitigat: maculas corporis detergit.Alopicias emendat pice addita omnia similiter facere potest.multum in somnis videntibus bibita prodest .tumorem testium tollit.semen eius assidue bibitum id facere nouit potui data atqꝫ illinita corporibꝰ similiter habet virtutes.Item radix eius ꝛ semen virtutē habēt desiccatiuam sine mordicatione: ꝛ idō rheuma vētris reprimit.semen vero eius potui datum reprimit seminis fluxum si plus a ratione fluat.que autem albam radicē habet fortior est virtute ꝛ bibitur cum vino nigro.nam stiptice participat ꝛ aliquid proiectorie virtutis:ita ut aluum lenet infusa.ꝛ allopiciam cum pice liquida curat.Auic.de viribus cordis ait:ꝙ confortat cor.Galie.vi.sim. phar.cap.de tussilagine bilbiū siue tussilago: ꝛ ē vngula caballina vel nenufar terrenū vl' farfana nominatur autem tussilago eo ꝙ tussibus ꝛ orthonoicis conferens creditur.siquis sumens folia sicca vel radicem super prunas fumigās īspiret consurgentem fumum.Est autem mediocrit' acre quare ꝛ rūpere sine dolore creditur vniuersa apostemata que ī thorace.virida vero folia et flores phlegmonem patientia membra cum difficultate digestionis exterius cathaplasmata iuuāt propter amissionem aquose humiditatis cuius omnia viridia ꝛ tenera.hec quidēꝫ magis:illa vero minus participant.sicca vero folia lilij acrioris sunt virtutis ut competant phlegmonē patiētibus.Auic.libro secundo cap.de nenufare. syrupus eius lenit ventrem ꝛ confert fe.estatis:ꝛ ē vehementis extinctionis.

Nenuchia .i.ameos
Nenucha idem quod supra
Nenuca idem quod supra
Nenuche idem quod supra
Nenrus .i.coctus
Nepita .i.calamentum
Nepithefendenis idem quod supra
Nepit idem quod supra

Cap.568.

Neregil arabice:latine nux indica:ꝛ est nux magna

Sera. lib.aggreg.cap.neregil. ꝛ ē palma in insule q̄ ē i mari orni:ꝛ ī partib⁹ īsula rū zing. Et dicit ꝙ neregil ē palma de mochol.ꝛ iste insule noīantur dabget: ꝛ ab eis deferunt da big:ꝛ ē neregil. Ultima vero istaꝝ insulaꝝ ē sarandib azaran. Et idē auct Gal. in libro de cibis nux indica ē ca. in secūdo gradu: hu. in primo. Et idē Serap. signum humiditatis eius ē ꝙ cito corrumpit.ꝛ ipsa ē grosse ꝛ grauis substātie: nisi qꝛ ipsa nō ē mali chimi. oportet ꝙ caueat ab ea que nō ē recens ꝛ bona que ē multe albedinis: in carne sua ꝛ in qua ē aq̄ dulcis bona.ꝛ illa aqua que ē intra ipsam ē signum sue recentie: et dꝫ excoriari illud quod ē albū ex ea existēs exterius: qꝛ iste cortex ē durus grauis stomacho longinqu⁹ a digestione.ꝛ si aliunde digeritur nō inuenit corpus in eo aliud: nisi nutrimentum modicū.ꝛ ipsa qui dē nux comeditur cū zucaro tabarzet: aut cū penidijs albis:ꝛ proprie ab eis q sunt calefacti. phlegmatici vero cū pauco melle et cholerici nō vtāt ea.ꝛ sumāt eam phlegmatici in ieiunio: et expectent donec descēdat a stomacho:ꝛ post comedāt ꝛ quando ipsa veterascit expellit ascarides sua ꝓprietate.ꝛ oleum eius vetustū ꝯfert ventositatib⁹ lumboꝝ.ꝛ dolorib⁹ genuum.ꝛ emoroidib⁹ que fiunt a phlegmate quando bibitur:ꝛ quādo linit exterius maxime admiscet cū oleo nucleoꝝ psic ꝝ: quando administrat de vnoqꝫ illoꝝ.ʒ.i. aut aureus vn⁹. Oleū vero ei⁹ que noua ē cōfert phlegmaticis:ꝛ ē melioris chimi q̄ butiꝝ vaccinū uel ouinū: qꝛ nō pūgit stomachum sicut facit butirum vaccinum vel ouinum nec mollicat eum. Oleum vero eius cōfert vesice. Jo. mes. Tractatu de oleis Oleū eius confert dolori neruorum:ꝛ lenit pectus ꝛ pulmonē: clarificat vocem ꝛ inpinguat:ꝛ addit in spermate.

Auic. lib.ij.cap. de nuce indica. Dicit ꝙ augmentat coitū:ꝛ cū antiquat comesta ascarides ꝛ vermes necat.

Nere.i. arbor cerasi siluestris d cuius cortice sophisticatur Cassialignea: lege mahieleb.

Nereon	.i. affodillus
Neremisk	.i. semen rose asini

Neresmich.i. rosa azini. flos eius ꝛ cortices similantur maci: sed minus rubeus:ꝛ ē aromatic⁹ declinans ad caliditatem ꝛ habet paꝝ ponticitatis:ꝛ appropinquat in virtute neriden Auic.

Neresmik	idem quod supra
Neremusca	idem quod supra
Nersesem	.i. virga pastoris.

Neriden.i. spica romana vel celtica
Neriden hortēsis idem quod supra

Cap.569.

Nerion grece: aut neredendron aut redodafnes: ara. adelpha latine: oleander uel landrum.

Dias. cap nereon: frutex ē omnibus nota: folia habet similia amigdalis: sꝫ maiora ꝛ pinguiora:ꝛ f orē rodo similem. semē etiā parens sicut cornu ueluti lanam: deintus habens similem hiacyntho. Radix ē illi oblōga ꝛ augusta: gustu salsa. nascit locis aquosis ꝛ maritimis.

Auic. lib.ij.cap. de oleandro. Oleāder alia est siluestris:ꝛ alia est fluuialis. siluestris vero habet folia portulace similia: sed sunt strictiora:ꝛ eius tyrsi sunt lōgi expansi sup terrā ꝛ apud folia sunt spine:ꝛ nascit in desertis domibus. fluuialis aūt orit ī ripis fluuioꝝ: cuius tyrsi a terra eleuant:ꝛ spine eius sūt occulte:ꝛ folia ei⁹ sunt sicut folia salicis:ꝛ folia amigdali:ꝛ ē saporis valde amari. superior cutis eius ꝛ flos ei⁹ est sicut rosa rubea bon⁹ valde:ꝛ sup ipm egreditur quoddā simile pilis:ꝛ eius fruct⁹ est durus plen⁹ asper:ꝛ intus ē res sicut lana. ē cal. ī. iij. sic. in. ij.

Posse. Dias. virtus ē illi mortifera. Nā comesta ab animalibus mortem infert: sed homini remediuꝫ est salutis: maxime cū vino ꝛ ruta bibita morsib⁹ venenatis occurrit. pecora minuta si odore eius tacta fuerint moriuntur Auic. interficit pulices ꝛ vermes terrenos. succus foliorum eius valet scabici:ꝛ excoriationi.ꝛ cōfert dolori dorsi antiquo more emplastri. et flos eius facit sternutationē.ꝛ est venenum hominib⁹ ꝛ bestijs: veꝝ confert cū bibitur cū vino decocto cum ruta:ꝛ potatur:ꝛ liberat a venenis vermiū venenosoꝝ. ego tñ dico ꝙ hoc ē timorosū:ꝛ ipsa ꝛ ei⁹ flos ē venenum hominibus ꝛ bestijs ꝛ canibus. Veꝝ tñ cōfert qñ bibit cū vino decocto cū ruta secundum Gal. viij. sim. phar. cap. rododafnes.i. landrū vel nerion: nota est omnib⁹ frutex cataplasmata diaforetice virtutis ē. ītra corpus vero sumpta pniciosa est non solū hominib⁹: sed plurib⁹ bestiaꝝ. secūdū cōplexionē tertij est gradus calefacientium incipiētis: primi vero siccantium

Nermis	.i. rosa canina
Nerosc⁹.i. bellū.	Nerosarch idē qđ s.
Nerodendron	.i. nerion
Nesa.i. amidū	Nessa idē qđ supra
Nesar.i. filipēdula	Neserin.i. rosa siluestr.
Nesen	.i. arbor tremula
Nesesor	.i. amilum
Nessescertigi idē.	Nessen idem
Nessefregū idē qđ s.	Nessesеugi idem
Neseon	.i. centaurea maior.
Nesim	.i. rosa seni
Nesirem	idem quod supra.

Nespillum dꝫ dicere mespillum: ꝓ q̄ le. zaror.

Nesrin albam	.i. nesim
Nethalim	.i. epithimum
Nethalimi	idem quod supra
Netabron	i. mandragora
Netiuca	.i. ameg

Neticus.i. apostema ex genere apostematū accidentium in carnibus mollib⁹ ꝛ proprie in glādulosis locis:ꝛ nominatur nascentia cutis.

Nezemus	.i. maiorana
Nezemusi	idem quod supra
Nezezaroe	.i. zaror.

Niata.i.aqua Niati idem qđ supra
Niafor .i.bdellium
Nicabrius.i.passio qua patiens in die non videt: sed in nocte.
Nictabri idem quod supra
Nice.i.amidū Niche idem qđ supra
Nicte idem qđ supra
Nicteris .i.vespertilio
Niciflos .i.vectonica
Nicties.i.nix. Nichim.i.laudins
Nictilopa.i.ut euanescat visus in nocte:ꝛ videat i die:ꝛ debilitet in fine diei.s.post solis occasum.
Nidens.i.viridis. Nidesim.i.almea
Nidesim idem qđ supra
Nidiꝰ.i.landrū. Nidisaf.i.melilotū.
Nidisso idem qđ supra
Nidꝰ hyrūdinū notum est:pro quo lege gi.
Nidulaꝝ .i.asarum
Nidrus .i.landrū
Nigado .i.paritaria
Nigrado idem qđ supra
Nigrato idem qđ supra
Nigra vena.i.vena media que matrix dicitur
Nigen .i.radix coralli.
Nigeni idem qđ supra
Nigella quid est:lege caruū.
Nigith .i.indicus
Nigiti ideꝫ qđ supra
Nigri ē nomē cuiusdam serpentis.
Nigumer .i.siseleos
Nigrūgeron.i.albū sicut vitrum
Nigrūgeromi idem qđ supra
Nileos ē quedā radix q̄ multū assimilatur galā ge:cuiꝰ plantam ab auctoribꝰ non inueni figuratā sed est species iunci.
Nileus.i.oleū mellinū cū vini tertia parte

Cap.570

Nileg arabi.grece nesme vl' chaer vel adlen: latīe indicus

Sera. lib.aggreg.cap.nileg. aucto.dias.ē de ipso domesticus et siluestris.ꝛ domesticꝰ est ille quo tinctores vtunt:cuiꝰ folium est simile folio plantaginis nisi qꝛ ē magl viscosū ꝛ fortiorl nigredinis:ꝛ habet stipitē longitudinis brachij vnius.Sed agrestis assimilat domestico:nisi qꝛ foliū eiꝰ ē maius simile folio lactuce:ꝛ habet ramulos longos plures graciles cū multis ramusculis quoꝝ color tēdit ad rubedinē:ꝛ in sūmitatibꝰ ramoꝝ sūt vaginule multe similes linguis:ꝛ ē in eis semen :ꝛ habet florem paruū subtilem:Et idē auct. Gal.Domesticꝰ est ille q̄ vtūt tinctores.sapor eiꝰ est amarꝰ stipticꝰ:ꝛ virtꝰ eiꝰ ē q̄ desiccat fortiter sine acumine.Et idem auct.aloesme.Est arbustū pulnerulentū eleuaturqꝫ cū stipite suo lōgitudine vniꝰ brachij:ꝛ habet gramina ramoꝝ.In sūmitate sua est flos sicut flos coriādri:ꝛ siccat ꝛ terit ꝛ ponit cū alkanna.Dicūt quidā ꝙ adhlem ē arbor nil:ꝛ chatis ꝛ nesme sūt idem.Et idem auct. isaac benaram alchat ꝛ nesme sūt idem:ꝛ est halbac:ꝛ est planta habens foliū longū plusqꝫ folium salicis: ꝛ assimilat folio faseoli coloris quasi aurei: sed maius est:ꝛ ē cal.ꝛ siccū ꝛ stipticū.

Posse. Sera. auct.Gal.Virtꝰ eius incarnat ꝛ resoluit et cōglutinat vlcera q̄ sūt in corporibꝰ duris:etiam si fuerint in capitibꝰ musculoꝝ:ꝛ abscindit fluxū sanguinis.ꝛ dissoluit:ꝛ minuit apostemata mollia:ꝛ cōfert vlceribꝰ putridis ꝛ corrosiuis. Idem auct.dias.emplastrū cū folijs eiꝰ cōfert apostematibꝰ ꝛ vlceribꝰ.Nam in principio ipsoꝝ cōglutinat ea sua caliditate.ꝛ abscindit fluxū sanguinis. ꝛ curat formicam et herisipillam.ꝛ agrestis fortioris est virtutis.ꝛ cōfert spleneticis qn̄ bibitur:et fit emplastrū cū eo ꝛ iuuat plusqꝫ primꝰ
Nileos .i.indicū
Nilon diarodon.i.rosa viridis purgata
Nilofar .i.nenufar.
Nil idest indicum:ꝛ est succꝰ plante similis volubili:cuius semen intra laxatiua ponitur.
Nima herba est secundū Pli.tribꝰ folijs longis intubateis id est similibus intubo
Nime .i.vsne.
Nimfea.i.nenufar.Ego vidi in stagnis ipsum duplici flore albo.s.croceo seu citrino:quē luteū vocat Pli.ꝛ ipsa ē magis odorifera qꝫ alba
Nimiccula quid est:le.ꝫados
Ninifi .i.mustela
Ninifisi idem qđ supra
Ninifon vel monfon apud dias.ē silex.
Ninifar .i.cymbalaria
Nipisal .i.aspaltum
Nipisali idem quod supra
Nipis .i.arbor sorde
Nisapo .i.lucum comedendum
Nisa .i.miseos
Nisar idem quod supra
Nisu .i.miseos
Nisulf .i.almea
Nisur idem quod supra
Niriflos .i.flos aneti
Nitisulfir .i.acacia.
Nitre .i.folium
Nithosechis .i.venter meruli
Nithosethis idem qđ supra
Nitroflos .i.afronitrum
Nitusal .i.arsenicum
Nitu .i.bedeguar
Nitrum quid est:lege baurach
Nisa .i.sebesten.
Nixar .i.cerasum maciaꝝ
Nix est aqua congelata:est mala senibus ꝛ eis in quibus generantur humores frigi.Auic. Noag vocant grc.costas molles inferiores.
Noas .i.es
Noaes idem quod supra
Noachasachaman est quedam herba nascens in campo piloso ꝛ dura qua caremus
Nois.i. ratio vel intellectus
Noisi idem quod supra

Noi i.nucleus dactili
Nocale i.furfur
Nochale idem quod supra
Nockale idem quod supra
Nocha i.flommos
Nochifar i.pulegium
Nochifari idem quod supra.
Nocticorax i.bubones aues
Nctilopa i.nictilopa
Nodach i.pulueres et vnguēta.
Nodar i.antimonium.
Nodalfar i.apium risus
Nomas est vlcus oculi putruosum contentū ex tumore et sordibus.quidam dicūt ꝙ sunt comestiones cancrose.
Nome i.satyrion
Nomerac i.almea
Nomerati idem quod supra
Nora i.calx
Norasar i.muscata
Noralifor i.ironia
Nosadar i.sal armoniacum.
Noscader idem qđ supra
Nossalef i.musellina.
Noticos mileos.i.spinalis medulla
Nocticora i.nocticorax.
Nouinaticam i.rubeum
Nouisarch i.psilliū
Noualasar i.sticados
Nubastis i.stafixagria
Nubasuf i.centaurea
Nuber i.vsnee
Nucaria i.nux muscata
Nuca.i.posterior pars capitis
Nucrati.i.loc⁹ vbi collū craneo iungit
Nucesar i.nux sarcha
Nuesarch idem quod supra
Nucle⁹ secundū quosdā quando simpliciť ponitur pro nucleo pini intelligiť .quidam dicūt pro nucleo oliue:sed in secūdo cano.Auic.de nucleo dactili intellexit.
Nuda i.mutha
Nudalep i.stincus
Nudalepi idem
Nudeac liquor est.
Nudokalip i.os mundi.
Nudolf i.ceterach
Nugaselitis quid est:lege elitis.
Nugaselinsi idem
Nugasar i.antimonium

Cap.571.

Numir

arabi.vel mestratir miseri.grece serpillū: vel herpillū:latine serapullū.

Sera. lib.aggre.cap.numir auct.dias. est de eo domesticū et siluestre .sed domesticum est planta inclinata super faciem terre iacens:et qđ de ea tangit terram infigit in terra radices:et habet folia et ramos similia folijs et ramis origani:nisi q₂ sūt albiores:et in odore suo ē aliquantulū ex odore maioranae:et vtunť ea multi in cibis:et nominant eam multi arclas et arclanē. sed siluestre ex eo nominať ragis qđ nō inclinať sicut aliud sup terram in ortu suo:immo stat erectu₂:et habet ramos suos subtiles lignosos adeo ꝙ possum⁹ facere ex eis licinia ad lumen accendendum:et ramuli sunt longi circa palmum pleni folijs rute similibus:nisi quia sunt strictiora et longiora et duriora folijs rute:⁊ flores acuti sapo ris et odoris boni per singulos ramos distinctos cuius color est ī summitate eius purpureus:et habet radices in quibus non est iuuamentū.Nasciť in rupibus et in locis lapidosis:⁊ est fortius et calidius domestico:et admiscetur in medicinis. Et est alia species agrestis vel siluestris:et ē sisnabarion:nasciť in locis habitabilib⁹ et domesticis :et est similis mente:nisi quia sunt ei folia latiora ꝙ̄ mente:et meliorē odorē habētia.Et idē auc.Gal. substantia eius est subtilis:⁊ virtus eius ē que calefacit ⁊ desiccat in tertio gradu. Pli.cap.de serpillo.Serpillum idem est qđ herpillum:quādoqꝫ sumiť pro poligonia ut in alexandro de dolore capitis ex causa calida. Et diciť serpillu₃ quia super terrā serpit.Et ē aliud siluestre:aliud domesticū.Domesticū ramos diffundit sup terrā.siluestre in longum crescit ⁊ altum **Dias.** cap. đ serpillo siue ut latini cicer erraticum herba est humilis ⁊ sup terram repens cū folijs atqꝫ ramis origano similibus:albidioribus tamen sansuci odore₃ fingentibus:⁊ eius species sūt due vna hortualis siue vsualis que ī campis lapidosis crescit.alia agrestis que non per terram serpit:sꝫ recte atqꝫ stipitis positione erigitur:cum ramulis tenuibus atqꝫ horrentib⁹ in longitudine bipalmis cum folijs paruis rute similib⁹: sed angustiorib⁹ ⁊ longioribus:cuius hasta similis est sarmento: florem odoris suauis habēs ī omnibus virgis cōstitutum ⁊ in summitate purpureum :⁊ linguam remordentem ⁊ gustu viscidū.radix eius inutilis est.Nascitur locis saxosis.Est autem vehemētior ⁊ calidior ea que est vsualis.que ideo accepit nomen herpillum: ꝙ greci herpere repere dicūt:q₂ ambulat.Nam fructus huius plurimum ambulat fructificando.

Auic. lib.ij.capi. mescatramisir. Mescatramisir siue mescarrasir est cuius stipites sunt similes ascebesabram sicco :ex quo non assumitur in principio cibi sapor plurimus neqꝫ odor. deinde succedunt amaritudo ⁊ acuitas:et est diuersarum specierum.Et vna ē debilior alia. Est ca.⁊ sic.proueniens ad tertium.

Posse. Sera. aucto. dias. prouocat menstrua quando sumitur in potu ⁊ vrinam:et confert tortionib⁹ ventris:⁊ attritionibus musculorum:⁊ summitatum eorum: ⁊ apostematibus epatis calidis.⁊ ē bonū contra nocumenta venenorum quando bibitur. ⁊ fit emplastrum cum eo super morsum.⁊ quando coquitur cum aceto ⁊ admiscetur ei oleū ro. ⁊ proijcitur super caput sedat sodā.⁊ est cōueniēs

proprie lithargie et carabito. Et quando sumitur i potu ex eo cum aceto. ʒ.iiij. sedat vomitum sanguinis. Et idem auctoritate Gal. semen eius est similiter calefactiuum: et ideo quidam exhibent illud in potu habētibus syncopim et tortões ĩ vino. Et idem aucto. dias. habet virtutem calefactiuã: quando semen eius bibitur cum vino et cōfert distillationi vrine et lapidi: et tortionib⁹ ventris et syncopi. et fit emplastrum cum eo ad puncturã apũ et quando sumitur in potu sedat vomitũ. Et idē aucto. mesuay: Aperit opilationes viarum: et habet virtutem confortandi multum ĩ punctura.

Dias. virtutem habet constrictiuam siue redarguentem. menstruis imperat. vrinam prouocat. bibitum tortiones et conquassationes vtiliter curat. tumorem epatis compescit. morsibus venenatis occurrit. bibitum et impositũ id prestat. dolorem capitis cum aceto coctũ oleo ro. addito compescit: maxime litargicis et freneticis adhibitus prodest. nauseam prouocat. Item emoptoicis mederi dicit. ʒ.iiij. cum aceto datis.

Gal. vi. sim. phar. cap. de serpillo nominant ipsum multi susubar. sapor eius est fortiter acutus. et virtus eius est cal. subtiliatiua et resolutiua. et prouocat vrinam et menstrua.

Auic. quando pascunt eum pecudes facit emulgere sanguinem et excusat a calamento: immo fortius est eo plurimum et extrabit hũiditates viscosas a pectore et pulmone. Syrupus eius confert conturbationi et nausee. puocat menstrua fortiter et vrinam.

Cap. 572.

Nasador arab. gre. vulsadar latine vero sal armoni. Sera. sal armoniacus ē alacus. bus et rubeus et extrahitur ex lapidib⁹ claris duris et est salsus mordicatiuus multum. defertur ex corasceni. et sũt ei⁹ colores multi. Nam est ex eo niger et puluerulentus. et albus clarus sicut cristallus et est melior: et est ille qui ingreditur in medicinis. et ē cal. et sicc⁹ ĩ. iiij. gradu. Posse. Sera. Est abstersiuus humorũ grossorum: et abstergit et lauat: et cōfert casui vuule et squinantie: et diminuit albedinem oculi seu pannum eius.

Nuscadar	idem quod supra
Nutida	.i. amigdala
Nutifar	.i. cymbalaria
Nutifari	idem
Nutum	.i. motum.
Nutrumsceenus	.i. stella terre.
Nutrusar	.i. antimonium

Cap. 573

Nux vsualis latine: arab. Jeuz Alexandrie: gre. carea basilica vel karia: et est nux vsualis qua cōmuniter vtimur ad edendũ. Sciendũ q nucis multa sunt genera: sed quãdo simpliciter ponitur ꝓ vsuali intelligitur.

Posse. Dias. cap. de nuce. Nux si mãducata fuerit cacostomaca est: indigestibilis: et choleram nutrit. dolorem capitis commouet: tussientibus contraria est. a ieiunis comesta nauseam prouocat. venenis contraria est si comesta fuerit. sumpta cum caricis lumbricos latos excludit. cataplasmatib⁹ adhibita tumores mãmarum compescit. luxationibus cum melle et ruta bene adhibet. cum cepulla melle et sale morsum hominis et canis ad sanitatē perducit. tunsa cum corio et in vmbilico posita tortionibus medetur. corium eius cōbustũ tritum cũ oleo et vino capillos infantib⁹ inunctum bonos reddit. allopitias limpidat vel emendat. mēstrua suspendit si caro ipsi⁹ cōbusta cũ aqua bibita fuerit. Ueteres aũt nuces carnes eaꝝ cataplasmatibus adhibite cancros et carbunculos tollunt. egilopas limpidãt. et si caro masticata et imposita fuerit fit etiam ex ipsa oleũ si tunsa et expssa fuerit. virides autē nuces cacostomace sunt q̄ si oleo mixte fuerint eius acrorē tēperãt et liuores corporis tollunt. Arbor nucaria habet in folijs h̄ vel cinis stipitũ. nucis autē viridis cortex tunsa et pressa et succo qui eijcitur cocto cũ melle ut solet fieri de moris ad oris vicia bonũ est: et vocat̄ diacareon. Item cortex nucis siccata et vsta leptomeris et desiccatiua sine mordicatiōe fit medicina.

Gal. vij. sim. phar. cap. caria. caria vel carea i. nux arbor. habet quidē quid in pullulationibus et frondibus stipticũ euidens. plurimũ autem in nucis cortice recenti et sicco. Utunt̄ aũt eo ꝓpterea et tinctores: nō aũt exprimentes eos: et succum similiter succo mororum et ruboꝝ coquētes cum melle. stomatico vtunt̄ pharmaco: et etiã ad alia vniuersa in quibus sunt cōgrui ꝑdicti succi. Nunc vero ipsius aliud quidē est esibile: aliud oleaginosum et subtiliũ partiũ. quo circa et succi fit faciliter et magis quidē fit tale quãtũcũq3 repositum diu manet. oleũ nãq3 exprimere ē possibile ex eo antiquato. Nux aũt diaforetica sufficienter fit. vnde quidã cũ ea cãcrenas et carbũculos et egilopas sanãt. Quidã autē et ad neruos vulneratos vtunt̄ ea. Recēs autē dũ ē h3 quid et stiptice qualitatis. que vero incōpleta sunt adhuc et nōdum sicca similiter et alijs fructibus quicunq3 sunt virides plena est humiditate semidigesta. Cortex aũt ei⁹ siccus vstus subtiliũ partiũ fit exsiccatiuũ et ĩmordax pharmacũ. Est aũt et aliud gen⁹ cariarũ. i. nucũ paruaꝝ que vtiq3 et pontice nuncupãtur: et sunt auellane: pro quib⁹ le. nux auellana. Auic. lib. ij. capi. de nuce cali. est ĩ iij. sicca in principio secundi gradus. et in ipsa est humiditas que delet̄ cũ antiquat̄ et infixa ē nuci stipticitas plurima: et folia et cortex ipsi⁹ oĩa sũt cōstringentia fluxũ sanguinis. Et eius cortex adustus et desiccatiu⁹ sine mordicatione. Oleũ vero vetuste ē sicut oleũ vetus: et abstersio antique est fortis. Ex recentib⁹ fit emplastrum sup vestigia ꝑcussionis. masticata medulla eius ponit̄ sup apostema melãcolicũ et vlcerosũ. et confert ei⁹ gũma

vlceribus cal. sparsa sup ea, et in emplastris cum melle et ruta cōfert torsioni neruorum. facit sodaz et distillat succ⁹ foliorum tepidus in aurē et confert saniei i aure. dicit alcaus ꝙ ipsa grauat linguam et est faciēs bothor in aure ei⁹ oleū cōfert herpeti estiomeno: ꝛ herisipille ꝛ fistulis in ptibus oculi succus corticis eius ꝛ rob eius ꝓhibēt pfocationē: et nocent tussi. ꝛ oleū antiquarum facit venire dolorem gutturis. ꝛ ex oībus quidē spēb⁹ nucis dixit alcaus fieri ēplastrū mamille apostēose. ꝛ ꝓprie ex regali magna ē difficilis digestionis: ꝛ mala stomacho: sꝫ nutrita ꝛ recēs ē melior stomacho: ꝛ minoris nocumēti: ꝛ illud qn̄ frangit a duob⁹ corticibus suis. ꝛ nux quidē nutrita cū melle cōfert stomacho fri. Dico aūt ꝙ nux nō ē cōueniēs nisi stomacho fri. tātū facit bothor: ꝛ sedat dolorez vētris pūgitiuū. ꝛ retinet p̄cipue frixa. ꝛ e⁹ cortex r̄tinz fluxū sāguīs mēstrui. ꝛ q̄ nutritiua ē cōfert renib⁹ frigidis valde. ꝛ cinis corticis ei⁹ ꝓhibet mēstrua bibitus cū vino ꝛ suppositus: ꝛ qn̄ comedit nutrita soluit. mult⁹ vero succus ei⁹ educit vermes paruos ꝛ ascarides: ꝛ ē ex eis que cōferūt orbo. ꝛ cuz ficubus ꝛ ruta ē medicamen omnib⁹ venenis, et ex ea cū cepe ꝛ sale fit emplastrū sup morsū canis rabiosi ꝛ reliquorū. Rabi moises: si multū ex eis comedatur generat retentio verborum: ꝛ ideo non dant pueris ꝛ citius digeritur nuticulis. Aueroīs in suo colliget capitulo de nuce. Nuces cal. ꝛ sic. sunt que multū cōmeste faciūt paralysim lingue ꝛ ꝓuocāt vomitū ꝛ laxant ventrē. ꝛ comeste cuz caricis obstant veneno. bone sūt tempore magis frigoris.

Nux keden quid ē: lege lanceden
Nux beden — idem quod supra
Nux eden — idem
Nux mitiscata — i. nux muscata
Nux indica. i. magna que ab īdia venit: ꝓ quo lege neregil.
Nux pontica — i. nux auellana
Nux pua — idem
Nux meth — i. alexandrina
Nux carea basilica — i. auellana
Nux basilica — i. vsualis
Nux lecto carica idem quod supra
Nux regalis — i. nux indica
Nux romana quid ē: le. electrum.
Nux gallica idem quod supra
Nux sarta. i. nux egyptia: que ē magna habēs semina intus in casibus ordinatis: sicut ē ordinatio seminū in pomo nigelle: ꝛ semina eius vocantur grana paradisi vel meliketa. vel mela egyptia sūt illa semina odorifera ꝛ nimiū acuta mordicātia linguam ut piper.
Nux egyptia — idem quod supra
Nux alexandrina — i. nux vsualis.
Nux persica — idem
Nux cipressi omnibus est nota: ꝛ fit ex ea secūdū Auic. emplastrū rupture.
Nux thamarisci vl thamaricl ē fruct⁹ thamarisci

Auic. vocat ipsum alkan mezok vel kemeizik. ē equalis in caliditate aut ē i pricipio primi. abscindit fluxū sanguinis. ꝛ collutio oris ex eo ꝛ aceto remouet dolorem dentium.
Nux miristica est nux muscata. nam miristicum grece. i. odoriferum latine.
Nux cardismiristica idem est. Cap. 574

Nux muscata latine: ara. ieuzbaue **Sera.** lib. aggreg capi. ieuzbaue. Jeuzbaue. i. nux muscata: ꝛ affertur de india. Et idem auct. isaac meliores sūt ex eis rubee pingues graues: ꝛ deteriores nigre leues ꝛ sicce. sunt cal. ꝛ sic. **Posse.** stringit ventrē ꝛ aromatizat stomachū: ꝛ odorē eius facit bonū. aufert supfluitates a stomacho ꝛ digerit cibum. ꝛ expellit ventositates. ꝛ corroborat stomachū ꝛ epar. ꝛ confert lentigini faciei: ꝛ serpigini. ꝛ extenuat splenē. ꝛ mollit apostemata dura epatl. ꝛ natura eius ē sicut natura gariofilorum. ꝛ ē cal. ꝛ sic. in. ij. gra. bona est stomacho ꝛ epati frig. ꝛ confert debilitati eorum. Cap. 575

Nux auellana latine: ara. ieuz agileuz omnibus ē nota.
Gal. vij. sim. phar. de nucib⁹. Est autē ꝛ aliud genus cariarū. ꝛ nucū paruarū: que vtiqꝫ ꝛ pontice nuncupantur amplіori ꝑticipantes terrestri substātia: quocirca ꝛ magis austera cū gustat ipsa planta ꝛ fructus ꝛ cortex apparet. in alijs vero similis existit magne nuci que vocat ab aliquib⁹ basilica. nuncupat autem ꝛ hec parua nux a pluribus leptocarium vel auellana **Posse. Dias.** Auellane i cibo sumpte dolorem capitis incutiunt. stomachū inflatione distendūt. corpori sano pinguedinē cōferūt. sicce in vase fictili cōstitute distillationib⁹ mitigandis vtiles offeruntur. trite ex aqua mulsa potateqꝫ vetustissime tussis molestiam sedant. Alij tritas cū passo bibendas dederūt ad pulmonis ꝛ iecoris vicia sananda. Multi tritas cū pipe miscuerūt cum vino ꝓpinatas cōtra catarrū ꝛ tormenta ventris: ꝛ vrine distillantis angustias valere senserunt. cū axungia vel adipe vrsina contrite ꝛ alopicijs linite capillis dāna restituunt. dicūt aliqui coria eius cum oleo trita oculos gattineos inuncta inficere ꝛ capillos. hanc multi leptocariā vocāt. ca costomatica est: que si assata fuerit: ꝛ cum pipere bibita cataron maturescere facit: ꝛ tota cōbusta ꝛ axungie mixta ut superius scriptum ē facit. **Jo. mes.** capi. de oleis. Oleum ei⁹ valet contra dolorem arteticum ꝛ neruorum.
Auic. lib. ij. cap. auellana. Auellana nutribilior ē nuce: quoniā est magis solida ꝛ minus vnctuosa: ꝛ tardioris digestionis. declinis ē ad caliditatē quandam ꝛ siccitatem paruā. generat ex ea cholera. ꝛ in ipsa ē stipticitas maior q̄ꝫ in nuce. ꝛ in ipsa est inflatio ꝛ generat ventositatē in ventre inferiore. ꝛ qd ex ea adustū est tingit capillos. facit sodam. ꝛ assat ꝛ comedit cum pauco

pipere ꝛ maturat coꝛizare.y.inquit auellana ī ce rebꝛo facit augmentū.Estimauerūt quidā ꝙ ipa illinita sup verticē pueroꝛū varios habentiū ocu los delet varietatem. comeditꝰ cū aqua mellis et cōfert tussi antiq̄:ꝛ adiuuat ad spuendū.Est tarde digestionis:ꝛ excitat vomitū:ꝛ ē tardioꝛis digesti onis q̄ʒ nux.eius coꝛtex ē stipticus ꝛ cōstringit vē trem.ꝛ ꝯfert venenis ꝛ moꝛsibꝰ:ꝛ ꝓprie cū ficubꝰ ꝛ ruta:ꝛ puncture scoꝛpionis. Cap.576.

Nux vomica ē fructus secūde spe ciei titimalli carsiceti ꝑ oīā. secundum quosdaʒ vocatur castanea indica.

Sera. lib.aggreg. ca. ieuʒ alkei auct.babix facit vomere foꝛtiter.coloꝛ eius ē in ter glaucedinē ꝛ albedinē:ꝛ est maioꝛ auellana pa rum:ꝛ sunt in ea nodi. Posse. Quādo accipitꝰ de coꝛ tice eius ꝛ teritꝰ ꝛ criba tur ꝛ accipiūtꝰ de ipso.ʒ.ij.cū duobꝰ aureis anisi tri ti:aut semine feniculi:ꝛ cōficitꝰ cū melle sufficiēti ꝛ bibitꝰ cū aqua ca.mouet vomitū:ꝛ expellit sup fluitates colicas ꝛ phlegmaticas.

Nux agrestis .i.byrungus

Nux integra est pondus ponderās suminet.xiiij

Cap.577.

Nux methel latine:sed arab. ieuʒ methel.

Srea. lib.aggreg. ꝛ ca.ieuʒ me thel vachie: bonalbacha rich idē sunt:ꝛ sunt nux methel.ꝛ est fructꝰ simi lis nuci vomice.ꝛ semen eius ē simile semini mā dragoꝛe.ꝛ coꝛtex eiꝰ ē asper.ꝛ sapoꝛ eius ē delec tabilis:ꝛ vnctuosus.ꝛ virtꝰ ē fri.in quarto gradu Posse. si detur de ea in potu vna kirat cū vino inebꝛiat ebꝛietate foꝛti:ſʒ si dentꝰ duo aurei cū eo statim occidit. Et idē au cto. Rasis ieuʒ methel ē narcotica:ꝛ foꝛtasse oc cidit ꝛ opilat ꝛ facit euomere.ꝛ si detꝰ de ea quanti tas.ʒ.5.inebꝛiat ebꝛietate foꝛti. ꝛ opoꝛtet ꝙ sumēs eā sumat butirū calidum:ꝛ ponantꝰ extremitates eius in aqua calida:ꝛ fiat ꝙ euomat satis:ꝛ curetꝰ cura illius qui sumpsit mandragoꝛā.Auic.lib.ij. facit subet ꝛ ē mala cerebꝛo :ꝛ pondus danich.i. ex ea inebꝛiat:est inimica coꝛdi.ʒ.i.ex ea ē venenū diei sue.

Sequitur de.O.

Oac	.i.salmandra
Oacion	.i.filupendula
Oabelcoꝛa	.i.cucurbita
Oasaragu	.i.virga pastoꝛis
Oasatar	.i.oꝛiganū.
Oamfaxion	i.gramen.
Oamenen	.i.sisimbꝛium.

Cap.578.

Oemps arab.gre.erob:latine ci cer.

Sera. lib.aggre.cap. oemps au cto.Gal.Oemps.i. cicer. Et ex eis sunt alba:ꝛ ex eis sunt nigra Et est alia species que dicitur kersenne:ꝛ sūt rubea:ꝛ cicera assimilantur oꝛobo:ꝛ nigrū nominatꝰ teres.Uirtꝰ est ei cal.cū humiditate pauca:sed folia cicerū a grestium sunt similia folijs domesticoꝛū. Ueruʒ grana eoꝛū diuersa sunt ab illis:ꝛ ꝯferūt ad ea ad q̄ cōferunt domestica.sapoꝛ eoꝛū ē amarioꝛ: ꝛ vir tus eoꝛum est calidioꝛ ꝛ ficcioꝛ:ꝛ foꝛtioꝛ domesti ca in omnibus. Posse. Gal. viij.sim.phar cap.de cicere Cicer legumen inflatū faciēs ventrē lactis ꝛ sper matis generatiuū.ꝛ ꝓuocat menstrua magis diu reticū.renes mūdificat decoctio eiꝰ.ꝛ aperit opi lationes epatis.frangit lapides renū .ꝛ abstergit scabiem ꝛ empetiginē.ꝛ resoluit apostemata que fiunt in aure ꝛ apostemata testiculoꝝ.ꝛ curat exi turas malas quando administratꝰ cum melle. Et idem vi.sim.phar.cap.erob.i.cicer agreste ꝑ oīa calidius ē domestico:ca.s.ꝛ desiccatiuū īquantuʒ acrius.

Dias. in pꝛopꝛio ca.Cicer domesticū mol lit ventrē:ꝙ pꝛouocat vꝛinā ꝛ men strua ꝛ iuuat ꝑtum ꝛ generat lac:sed inflatiuum. Et est aliud cicer quod vocatꝰ cicer ꝑegrinū: ꝛ ē oꝛobus.qͦ cataplasmatibꝰ adhibitū tumoꝛes te stiū ꝛ foꝛmicas ꝛ ʒernas ꝛ cancros ꝛ scabies mali gnas melle mixto saluberrime curat. Pro q̄ latiꝰ inuenies si legis sersenne.Est aliud genꝰ cicerum qͦ crios dicitꝰ ꝛ ē rubeū.similē habet virtutē supi oꝛi.q̄ꝛū elixatura cū libanotido accepta hydropi cis ꝛ ictericis medicatꝰ.vesice vulnerate cōtraria sunt.ꝛ renibꝰ inutilia. cuꝰ virtus ē epispastica et cal.ex media ꝑte cū ꝑte amaritudinis:ꝓpter qͦ ꝛ splen ꝛ renes ꝛ epar purgat.scabies ꝛ parotidas: ꝛ vulnera mala cū melle sanat.Est aliud genus ci cerū qͦ cicer aretinū dicitꝰ ꝛ est nigrū .hoc omni cicere plus diureticū dicitꝰ.cuiꝰ decoctio bibita la pides in renibus frangit.Est alterū genus ciceris agrestis folia habens similia superioꝛibꝰ:odoris viscidi:semine simile.sed tanta efficacia ē illi quā ta superioꝛibus.

Gal. vi.sim.phar.cap.erob.Erob.i.cicer a greste:per omnia validius est dome stico:cal.ſʒ ꝛ desiccatiuū īquātū acriꝰ ꝛ amarius

Auic. Album ca.ꝛ siccum est ī pꝛimo:nigꝝ est foꝛtius.ambo sūt inflatiua lenitiua ꝛ in ipso est incisio ꝛ nutrimentuʒ qͦ pꝛebet. Est foꝛtius nutrimento fabarū ꝛ magis solidū.ꝛ neqʒ ē in figuris suis qͦ magis ipso nutriat pulmonē ꝛ qͦ ex ipso est humidum plus est generatiuum supfluitatum q̄ʒ qͦ ex eo siccum est.abstergit len tigines.et coloꝛem efficit bonum linitum et come stum.confert apostematibus ca.et duris:et reliqs apostematibꝰ que sunt ex eis in glādulis.eiꝰ oleū cōfert empetigini.et ipsiꝰ farina vlceribꝰ fraudu lentis et cancrosis et pꝛuritui:et cōfert doloꝛi doꝛ si.et confert bothoꝛ humido in capite.et ꝯfert eiꝰ infusio doloꝛi molarium.et cōfert apostematibꝰ gingiue calidis et duris:et apostematibꝰ que sunt sub auribus. Et cicer clarificat vocem et nutrit

pulmonem melius q̄ res aliqua: et propter hoc fiunt ex eo sorbitiones scilicet ex farina cicerum. eius decoctio vtilis hydropisi et ictericie: et proprie quod est ut herbum et nigrum opilationes epatis: et splenis aperit: et oportet ut cicer comedatur: neque in principio cibi: neque in fine ipsius imo in medio eius decoctio nigri frangit lapidem in renibus et vesica. et cū oleo amigdalio et rhaphano et apio: et totum quod ex ipso est attrahit fetum. et ē malū vlceribus vesice. et vehementer addit in coitu: et propter hoc nutrit masculina animalia et camelos. et eius infusio facit erigere mēbrū fortiter quando bibitur a ieiuno. et coctum lenit naturam et aperit opilationes renum et proprie nigrum: et quod est ut herbum. Et dixerunt quidam quod quando infunditur in aceto et aliquis ex eo comedit ieiunus: et moratur sup ipsū p mediū diē interficit vermes. Hippo. dixit quod in cicere sūt due substātie que se parantur cū decoctione: quarum vna ē salsa et lenit naturam. et altera est dulcis et prouocat vrinā: et dulcedo est inflatiua et excitat coitum.

Dimara. i. sugella — Dimis. i. vinum
Dipagianos — i. almea
Dizatum — i. anisum
Diris: paulus cap. de emoptoica passione. multo inquit fluxu existente dirim et mumiam cū aceto supponamus &c.
Dlimpiados est nomen cuiusdam loci.
Domacticus — i. sambacus.
Dotagis — i. papyrus.
Obalsimon — i. gūmi hedere.
Obstraca demerta. i. obstracus marinus.
Obstraca ē quilibet piscis degens cocleis: et de isto genere sunt similiter limaces.
Obtalgia — i. dolor aurium.
Obtalmia ē apostema oculi: dictum ab ob quod est contra et talmon quod est oculus: quasi cōtra oculum.
Obtarmita. i. sternutatoria vel prouocatiua vel sternutamenta.
Obemon — i. asarum
Obredi — i. os calcanei subtus
Obretica. i. que fastidium tollunt
Obismaticus — i. asmaticus.
Obripilatio — i. frigus.
Obrizum exponit beatus Gregorius i. xxiiij. moralium rude aurum. Alij exponūt pro auro purgatissimo: quasi eurizon. i. radius.
Obsimogarus — i. garus.
Obolus ē pondus triū kirat: et kirat ponderat quatuor grana ordei: ergo obolus ponderat. xij. grana ordei. Itē obolus ponderat danich vnum. et. 5. videlicet. i. 5. vñ i ca. de lauro apud Sera. ex verbo Gal. vbi dicitur quod dentur de cortice eius danich. ij. 5. ex verbo Dias. habetur. ix. kirat. similiter apud Auic. eodē verbo: et ī antiqua translatione Dy. habentur tres oboli quādocūque inuenitur apud Auic.
Onolosac intelligendū est obolus: et onos idem est. Itē in practica cassij oboli duo faciunt. ʒ. i.
Obnosium — i. coniunctum

Obsonium — i. caro siluestris.
Obsomogarum — i. oxomogarum.
Obsonium — i. salsamentum
Obsomogarum — i. muri
Obsonia dicunt grece salsamenta vel sapores in quibus intingūt carnes vel pisces vel panis &c. Itē Plin. obsonia sunt q̄que cibaria q̄ cum pane edūtur.
Ocalib ē herba palustris que ē in fluminibus.
Oca — idem quod supra
Ocab — i. sal armoniacum
Occa. i. herba quedam que nascitur in mari: que alio nomine dicitur ogga
Ocha. i. citrina. — Cap. 579.

Ocia est gleba terre secūdū Dias. mellinū habens colorē et sine lapide frangibilis: qua vtūtur pictores: est vero talis actica. comburitur et lauatur sicut cadimia. Posse. virtus est ei stiptica tumoribus et pustulis medicatur. alta vulnera replet: et super excrescentes carnes equat. cerotis maxime addita duricies soluet. — Cap. 580.

Ocimum i. basilicon: sed falso immo est herba secundum dias. similis ozimo hastas duorum palmorum habens: que hñt folliculos similes iusquiamo: et semē nigrum simile melan. Posse. virtus illius talis cum vino bibitis. morsus venenatos compescit. sciaticis cū mirrha et pipere maxime prodest Radix est tenuis et inutilis.
Ocitis — i. affodillus.
Occiput — i. occipitium
Ochis — i. auris
Ochimontes folia habet ozimo similia et ramos ireos cū laminis seminibus plenis: et est melanchium apud dias.
Ocodis — i. serum de lacte
Ocodam — i. oculus bouis
Ocodiamen — i. arsenicum
Ododon — i. auris
Ocrodis — idem quod supra
Ocron. i. rubeū: ī de trocisci idriocri: ab idea quod ē forma: et ocron quod est rubeū: quia formati trocisci sunt rubei.
Oculus lucidus — i. litium.
Oculus bouis vel oculus vacce apud Auicen. et Serap. vocatur bibar: grece vero butalmon: et apud dias. ē cotula: pro quo lege bicher.
Oculus cōsulis ē herba dicta filij ante patrem.
Oculus christi idem quod supra
Oculus aranee. i. tela aranee rotunda. istud vocabulum ponitur in antidotario Gal. minori in vnguento ad serpiginem
Oculus spatule est quoddam additamentum
Odac — i. salamandra.
Odalia — i. soldana
Odapidelia — i. cartafilago
Odasimon sūt mordicationes vel pruritus.
Odes. i. dens. — Odelium. i. narciscus.

Odeberia .i.arbor tremula
Odremon.i.napta. Odico.i.ebulus.
Odiosmon .i.menta
Odic⁹.i.ebulus. Odineria.i.pētifrigiū.
Odorbrion .i.ruffingolus auis.
Odoplas .i.altea
Odonchius herba ē sic vocata a Plin.
Odromas.i.icēsaria Odroforbia.i.odorforbia
Ofaricon .i.gramen
Ofranticum .i.enifracticum
Ofranima .i.mellica.
Offri.i.gūmi hedere. Offrennem.i.brion
Offrenisi idem quod supra
Offiasis .i.tyria.⁊ dicit̄ offiasis ab offios qd̄ est serpens:q: serpentinas squamas in supficie cutis representat:⁊ habet cortices quasdam latas.vn̄d ab alexandro capit.primo offiasis appellat̄ a serapione tyra a tyro serpente qd̄ idē ē . vnde offiasis vel tyria.i.furfuris capitis.Et differūt ab allopicia quia sic allopicia magis in profundo circa radices capillorum:⁊ facit excoriationes ī profundo.
Offia .i.anguilla.
Offis .i.serpens anguis.
Offiena sunt molles tumores
Offionicos .i.lacerta.
Officis ē species marmoris coloris serpentis.
Offries .i.supercilia
Offocatio sterica.i.suffocatio matricis.
Offosab.i.almea. Oga.i.alaganica.
Ogramina .i.gramen
Ogigiantum .i.opoponax.
Ogi .i.acorus.
Oggi idē qd̄ s. Ogri.i.cicer.
Ohabatam .i.cucurbita
Ohamaram herba ē satis stiptica habens virtutem zaror.
Olarien .i.git.
Olba .i.fenugrecum
Olbabech.i.cinis Olcaib .i.silex
Olca ē pond⁹ vncie vnius minus tertia
Olgagea.i.ameos Olea.i.oliua
Oleander.i.landrū:pro quo lege Merion
Oleū qn̄ simpliciter ponit̄ de oliuis dz intelligi.
Oleū cyprinum. .i.de cyprino
Oleum de alcanna idem quod supra.
Oleū siccinum .i.liliaceum
Oleum neriden .i.nardinum
Oleum sitionū est quod fit de cucumerib⁹ agrestibus.
Oleum de kemest .i.laurinum
Oleū onfancinū.i.de oliuis īmaturis factum
Oleum mantinū.i.de florib⁹ vuarꝫ vl' de labrusca.
Oleum fusinum .i.liliaceum.
Oleū myrsinū .i.myrtinum
Oleum miliacium idem quod supra
Oleum picelinum .i.diresina pituina.
Oleum indum .i.oleum de nuce indica
Oleum alupitium .i.de vulpe.
Oleum cōmune.i.lucernarium:p quo le.cayt
Oleū glaucinū .i.de pastinaca
Oleū gremiale .i.de oliuis maturis
Oleum glion .i.ex liquore balneorū.
Oleū vulturinon .i.ex cocognidio
Oleū de storace quid est:le.melechac.
Oleū necidium .i.de semine vrtice
Oleū sansucinum .i.de maiorana.
Oleū mitropion .i.amigdalinū
Oleū muscellinū dupliciter pōt intelligi. vel muscellinū qd̄ ī sui receptione recipit muscū sicut illud qd̄ ponit̄ in antidotario Gal. vel qd̄ fit d̄ bē quod arab.vocatur muscellina:⁊ tale oleū vocat̄ similiter oleum balaminum
Oleū de cherua.i.de cataputia:que ab aliquibus vocatur palma christi.
Oleū de keiri fit ex keiri.
Oleū lenci.i.oleū albū:lencos grece album:⁊ tale oleū ē antiquū quoniā oleū quāto antiqui⁹ tanto albius:⁊ oleū sic noīatum ponit̄ in antidotario Gal.minori ī vnguento qd̄ noīatur agrippa
Oleū spondileon .i.de laureola
Oleū petroleū quid ē:le.brafalēdi.
Oleū artriticū.i.oleū de citromelis.i.decitrāgul.
Oleum cicinum.i.de cataputia maiori.
Oleū susinum .i.de lilio
Oleuꝫ de croco fit ex croco mirrha cordumenis ⁊ calamo aromatico secundum mesue:cuius fex vocatur crocoma
Oleum sicilinum.i.napta:pro qua lege brafalendi:⁊ lege similiter napta.
Oleum oliuarum quid est:le.cayt
Oleum expensarꝫ.i.oleū onfancinum quod fit de oliuis imaturis:⁊ tale oleuꝫ vocat̄ similiter oleū gremiale:eo ꝙ in gremio oliue colligit̄ ante maturitatem:⁊ vocatur similiter oleū expēsarꝫ:quoniā subuenit expensis ad naturā conficiendā:quoniā colligit̄ ante temp⁹ ⁊ ex eis oleū conficere.
Oleū balaninū est quod fit de ben.
Oleuꝫ iusquiami sic fit:cōtere semen iusquiani:⁊ pone in folijs mecete inter cineres calidos ⁊ coq̄ postea manib⁹ exprime:⁊ illud ē valde bonum
Oleum cilinum .i.de fenugreco.
Oleū albū.i.oleū vetus multotiens lotum
Oleū dulce .i.cum sale.
Oleum salinū .i.sicionium.
Oleū sabinū idē quod supra
Oleū sitionū .i.salinū vel sabinū
Oleū cabruniū .i.ex cancris
Oleū muscinū .i.de muscis
Oleū scininū .i.lentiscinū.
Oleū keadi ē oleū quod fit ex keadi
Oleum de basse est oleum serecinum.illud oleuꝫ ponitur in antidotario damasceni:et debet sic intelligi oleum de basse:et est oleum serecinuꝫ.i. q: illud oleum est compositum ex oleo de basse :et ex oleo serecino :⁊ ideo vocatur oleum de basse. et oleum serecinum.
Oleum serecinum.i.oleum qd̄ fit de sericis:ut apparet si le.seres.

Oleum cyninum .i.oleum keadi.
Oleum melinum .i.de citoijs
Oleum citrinum .i.de citro
Oleum zirungen.i.de hermodactilis.
Oleum catholicum .i.de laureola
Oleum sambuceleon .i.de sambuco
Oleum lineleon.i.de semine lini
Olemela .i.oliua
Olen .i.lacertus
Olbedias .i.oleum
Olcherna .i.pentadactilus.
Olia .i.asma
Olibanū libanth⁹:hoc libanū.i.thus: hec libanus i.arbor:hic libanus dicitur mons vbi orit̃:et quid est:le.ronder.
Olibrum.i.maiorana Olibarda.i.eupatoriū
Olira vel ollira .i.siligo.
Oliua quid est:le.cayt.
Oliuella quid est:le.camelea
Oliue colūbares.i.oliue sale condite.
Olisidera .i.spatula fetida
Oliua ethiopia .i.oleaster.
Olixatrum .i.alexandrum
Olixat .i.semen macedonici.
Olcis .i.spelta
Olcki .i.ros marinus
Olichatos.i.caprificus vel ficus agrestis.
Olira .i.siligo.
Olinchi.i.ficus parue non mature.
Olosach quid est:le.onolosach.
Olo.i.cotū. Ologus.i.luocat̃ auis
Olus iamenum.i.sachiliemene.
Olus corilides idem qđ supra
Olusac .i.tapsia
Oluibet .i.sal.
Olus indiacū.i.maluauiscus vel altea
Omaros .i.sorbitio
Omausisin .i.farina ordei
Omasum .i.venter.
Omfacium.i.sucus vel liquor amarus: et factus de oliua amara et inspissatus vel de vua amara. secūdū Gal.in libro dinamidiarū omfaciū sic fit acimis vue agrestis expressis carnes ipsaꝝ et nucleos in sole siccatos tunde et fac puluerez et erit omfaciū.quidā dicunt ꝙ omfacium ē quidā succus inspissatus et reconditus in pastillo qui fit ex oleo vel fructu vitis īmaturo.exprimit̃ eniz olea anteq̄ȝ matura sit:et succus inde factus inspissat̃ et reconditur.
Omfaciuz melitum ẜm Gal.lib.dinamidiarum sic fit:accipe botros mundos nō maturos nec acerbos:et repone in vmbra ut possint sue humiditates aliquātulū deponere:deinde exprime et mitte de ipso succo ptes.iiij.mellis despumati partez i.et mitte ī vase fictili :et gypseo cum calamo perforato:et suspende ad solē dieb⁹.xl.valet ad ventres rheumatizantes:ad fastidiuz et stomachi debilitatē. corpora cōfirmat q̄ syncopim patiuntur.
Omfacium secundū Gal.lib.dinamidiarum:vue nō mature succi ptes.ij.mellis ptem vnam i vase duplici coques donec depressior ipse liqr fiat.
Omfakan.i.omfaciū. Omfabes.i. vmbilicus
Omfaxatos.i.lambrusca vel vua agrestis
Ometam.i.zirbus. Ometra.i.macca
Omercium .i.collegium
Omentū.i.pellicula ̄iuoluēs īmediate intestina
Omiomerū. .i.cōsimile
Omirac .i.lactuca
Omisiria .i.audacia
Omis et emidbia grece piscis.
Omi .i.similis
Ominon idem quod supra
Omnimorbia.i.poliū eo ꝙ multi morbis ꝯgruat
Omotion .i.castanea
Omoteras .i.rapas
Omornensis .i.dilatatio pupille.
Omogeneū .i.vnius nature.
Omos .i.humerus.
Omopoteas .i.spatulas.
Omoi.i.vermis rotund⁹ qui inuenit̃ sub hydrijs paulus de asmate omoi qui sub hydrijs iueniunt̃ frige in vase fictili.
Ona .i.testiculus
Onagri .i.siluestris asinus
Onacium .i.vinacium
Onaticos.i.que nō possunt coagulari.
Ondacota .nasturtium
Onfaria .i.incensaria.
Onitas .i.diagridium.
Onichos.i.vngula Onix idem est
Onixi .i.blaccebisantia
Onificū ē puluis qui fit de acimis vuarū acidaꝝ immaturarū expressis et siccatis et tritis : inde dicitur melonificum qđ habet admixtionē hui⁹pulueris quod fit de floribus stipticaꝝ arborum vel herbarum:ut orium et bruerie et similium.
Onocis.i.tumor ut in fine tegni.
Omnimorchia .i.polium
Onoticū.i.censinū Onosach.i.obulus
Onolosach idē qđ s̄. Onoles idē qđ supra

Cap.58i.

O Nomia quā multi onomidā appellauerūt. dias. cap.onomia.virge sūt duoꝝ palmoꝝ et nodose.folia sunt illi minuta sic̄ lenticule aut rute aut anchuse:subaspa et pīguia et spissa.hanc multi ī sale ꝯponūt et comedūt suauissime.virge p̄dcē spinas acutissīas hn̄t:albe sūt et v̄tut̃ calide

Posse. Corīū radicis earū cū vino bibitū urinā ꝓuocat.lapidē uesice excludit.uulnerib⁹sordib⁹ medicat̃.cum aceto cocta et ore retenta,doloreȝ dentium prohibet. Gal. viij.sim.phar.cap. ononis.Ononis radicē hȝ calefactiuā iā secūdū tertiū gradū. cortex vero ei⁹ maxīe ē vtilis pticipās abstersiuitate ꝛ īcisione.vn̄ nō tm̄ ē abstersiua sed lapidū fractiua Eadē aūt v̄tute et escaras cito sistit.vtut̃ aūt ea ꝛ ad dētiū dolorē coq̄ntes ī exicrato ꝛ gargarizātes
Onolosar.i.nomen ponderis:et est obulus
Onos.i.asin⁹ Onnopira.i.similia frumēto.

Onnokoiron .i.similia ordeo.
Ontho quid ē:le.effelides.
Opagios.i.auricula muris:& ē herba sic vocata
Opaclia idē qđ ŝ Opanclinia.i.luiula.
Opomerium .i.de octo rebus
Opromerium idem qnod supra
Opirus.i.panis nō fermētat⁹.aliqui dicūt q̄ est panis nō mūd⁹ a furfure:sed quid est:le.beuda
Opium.i.succus vel lachrymū:sed opiū papaueris quid est:le.charchar. Uerū ē quando simpliciter ponit:de opio papaueris intelligitur.
Opiū quirinaciuz vel cirinaicū ē assa & laxat:ut ī Alexandro cap.de curis dentium circa principiū demosthenes opij cirinaici hoc est laxaris.
Opium indicum .i.grauis odoris.
Opiū oxicratum .i.dragantum
Opifico .i.lac ficulnee
Opix .i.capillus veneris.
Opissomi.i.superficies panis exusta.
Optima valleriana .i.fu.
Opotissi .i.gūmi hedere
Opobalsamū .i.balsamū.
Oposiluium .i.assa fetida
Opopira .i.succus ignitus
Opos grece .i.succus vel lac
Opo idem quod supra
Opoponax quid est:le.iensir.
Opotissimalli .i.lac titimalli
Opomasticus.i.motus diminutionis.
Opoquistida.i.succus vel gummi hedere
Opomirsine .i.succus myrte
Opocle.i.medicine q̄ de succis fiunt ut opium
Opossico.i.succus caprifici.i.ficus agrestis.
Opocaparū.i.lachrymum quasi gummi arboris cuiusdam que nascitur in egypto
Opson .i.salsamentum
Opso idem Optos .i.assatus
Opnoxiacbanthum .i.dragantum
Ophus .i.capparis.
Orasis .i.stamia siricea quo cribrant subtilissimi pulueres ut in almansore capi. de fe. q̄tidiana et vocatur sic arabice: quia consueuerant nobiles mulieres ora velare.
Orelex.i.oliua Oracium.i.pomum
Orafer .i.visus Oraca cadebel.i.folia nespilli
Oracatafara .i.folia thamarisci.
Oraca sozoal .i.folia cipressi
Oraca borot .i.grana quercus
Oracales.i.folia myrti Oracalus.i.serpētaria
Oracal mastice .i.sisimbrium
Oracasolem.i.liliū Orachissef.i.thamarisc⁹
Oracaloget.i.nux Oracalsefen.i.sisamiū.
Oractapper .i.cappara amara
Oractaldel .i.colloquintida
Oracaltron .i.folia citri
Oracalcias .i.folia pruni Oracatur.i.folia celsi
Oracaltundē.i.assa Oraalmesirion.i.enula
Orchades.i.oliue eo q̄ testiculis assimilant.nam grece testiculi orchis vocatur.
Orarij.i.estiuales vel qui seruant oris.

Orenuim .i.pulegium
Oresis.i.appetitus:inde anoresia ab a qđ ē sine & oresis quasi sine appetitu.i.fastidiuz. sed interponitur .n.causa eufonie.
Oreosellinum quid est:lege apium
Oreptica dicuntur grece que fastidium ciborum auferunt.Gal.ad patritianum
Oreginos.i.faba fracta. Cap.582.

Ordeum latine:arab.haba et siue habaer: grece trachia.Gal.vij.sim.phar .capi. de ordeo trachi.i.ordeū primi gradus ē in siccādo & ī frigidādo.habet aūt quid abstersiuū nō paucum.ē aūt breui quodā siccius q̄ȝ farina fabarū.talia vero oīa similia sūt ī his q̄ vtunt̄ extrinsec⁹.cū vero comedit̄ supat fabam:quoniaȝ inflationē deponit.in faba vero qualitercūq̄ coq̄tur pmanet inflatiuitas:grossiorū enī ē ptiū q̄ȝ ordeū.& ppterea nutribilior eo⁹ē:quoniā autē modicū a mediocritate abscesserunt ppterea sunt in multo vsu.huiusmodi enī pharmaca multis alijs pmiscēt̄ ceu materie q̄dā:& ppterea cera & oleuȝ nō paucis cōmiscent̄ pharmacis.Alfita aūt multa ordeo ipso sunt siccatiuiora criminū.ita nominat̄ qđ ex grossa pte farine ordei: & zca q̄ ex pte farine subtilis.Est aūt nutribili⁹ quidē alfita:difficilius vero digestibile.Uocat̄ aūt q̄ ex eo sorbicior plus:& ē q̄ a zea sistitiuus quiescibiliter ventris Et dicit̄ in libro de cibis:fit ex ordeo panis:q quādo ē furfureus vocatur maza. Sera. lib.aggreg.cap.haba et. virtus ei⁹ ē que infrigidat & desiccat ī primo gradu:& desiccatio ei⁹ ē amplior parū desiccatione fabarū qñ applicat̄ exteri⁹.verū ordeū coctū ē melius fabis ī hoc q̄ ipsū nō inflat.Et fabe qñ coquūt̄ generāt inflationē:quoniā substātia earū ē grossior substātia illius: ppter hoc sunt magis nutribiles q̄ȝ ordeum. & ipsa ābo declināt parū a tpamēto:sȝ sauic ordei est magis desiccatiuū q̄ȝ ordeum ipsū. Posse. Sera. aucto.dias.aqua or. ē iuuatiua ad reprimēdū caliditatē hūiditatū calidar:& cōfert asperitati cāne pulmonis & vlceribus ei⁹:& cū semīe feniculi puocat vrinā:& est abstersiua:& maturat apostemata calida.& qñ miscet̄ cū semīe lini & fenugreco & ruta cōfert tumoribus testiculorū.& qñ administrat̄ cū myrto & vino & piris siluestrib⁹ & fructu rubi & cortice granati stringit ventrē.& qñ fit emplastrū cū eo cū citonijs & aceto cōfert apostematib⁹ calidis q̄ accidūt podagricis.& qñ miscet̄ cuȝ aceto forti:& ponit̄ sup scabiē vlcerosā maturat eā .& farina ordei stringit ventrē.& sedat dolorem apostematū calidorum
Origanum quid est:lege diptamum
Oricū.i.eris cachimia Orioma.i.aurum
Oricū.i.crocus Orinū idē qđ supra
Orimum .i.vermix
Orica est genus leguminis nobis ignotum
Orix idē qđ ŝ. Oritus.i.duricies ī vulnē
Orios .i.arbor glandium

Orismus .i.simula de ordeo
Oriza. .i.risi
Origanum fluuiale .i.mentastrum
Origanū cradhitiūki .i.pulegium
Oridium .i.semperuiua
Orion .i.stella.
Origanazaba quid est:lege sandecus.
Orium .i.cephalia.
Orion.i.finis vel terminus:inde orizon
Orithi .i.arteria
Orbicularis .i.ciclamen
Orchis.i.satyrion:et vocat testiculus vulpis.
Orchiskinis.i.testicul⁹ canis. et ē spēs satyrionis
Orininum.i.lomētū fabe uel cuiuscūq3 seminis.
Oriminon .i.enula.
Orimion .i.vrtica
Oriminis idem quod supra
Ormichia .i.gallinacea
Ornix .i.perdix
Orpida .i.ciuitas
Ortiuita .i.satyrion
Orti .i.priapiscū
Ortix .i.coturnix
Ortigia idem quod supra
Orodis .i.rosa canina
Orodonis lentisca .i.latra
Orochoma .i.suspirium
Orobum.i.herbū vel pixa:et est legumen pro quo lege sersenne
Orodorum idem quod supra
Orosa .i.risū species legumis
Oroxis .i.liquiricia
Orobocton .i.hypoquistidos.
Orodes.i.humores serosi et aquosi
Orcos .i.aqua lactis.
Orouernacum .i.ribes
Orocteus idem quod supra.
Orrodis.i. colatura cholere rubee sic sex lactis.
Oror .i.orripilatio
Orthot .i.somnus
Orthonia.i.difficilis respiratio.s.asma:ut apparet si le.sisleleos:quoniā Gal.secūdū vnam translationē dicit asma:secūdum aliam dicit orthomia.et dicitur orthomia ab orthos quod est rectum:siue quia coguntur recte sedere nō potētes iacere:seu quia equaliter mouentur superiora pectoris: et inferiora inspirando cū est contrariū sanis hominibus quib⁹ non mouent nisi inferiora:seu q2 recte dicunt laborare inspiratione et exspiratione: quoniā in ambabus laborāt:et quocunq3 illorum triū modorum dicatur orthomia valde est laboriosa. Item ab orthos quod est rectum dicitur pisterō orthos.i.berbena recta: que quomodo sit recta apparet:si le.gerebotanum
Orthogonia idem quod supra
Orthodosos.i.recte gloriosus seu doccēs recte.
Orthocanomenus.i.lectus asmaticis apt⁹ in quo potius sedere q3 iacere videantur. Mussio capitulo de prefocatione matricis orthocathemena inquit sedeat.Et est dictū recte sedēs ab orthon qd est rectum et ca thec cd est sedere.
Orthoponticos .i.talpa
Orthus .i.rectus
Orthos .i.blitus
Ormu .i.orobus.
Ornus est arbor glandifera quercui similis.vnde quatuor sunt arbores glandifere quercus ilex ornus:et alia vnde sunt grana tinctorum
Orthus .i.coxilides.i.blitus.
Osaraga .i.virga pastoris.
Osarat .i.origanum
Osaricon .i.gramen
Osalis quid est:le.casper
Osanco.i.os quod est in parte posteriori coram alium
Osans .i.herba fullonum
Osnach .i.flos orni
Ossa quid sunt:le.hazeam
Ostra codermata.i.pisces habētes duras carnes

Cap.583

OStracorum i.cōchyliorū quedā3 sunt magna:quedam parua.magna dicuntur arab.barcora:parua dicunt arab. sades Sera. lib.aggreg.cap.ostracorum auct. Gal.ostracorum ex mari magno rum dicuntur barcora:non vsus sum corporibus eorum nisi prius conburerem ea:propterea quia sunt testea dura multum:sed quando aduruntur fit virtus eorū virt⁹ q̄ desiccat desiccatione forti Posse. conferunt apostematibus fraudulentis.et porfira marina ē cōhyliū marinū purpureum. Dias. habet virtutem desiccatiuam mundificatiuam et abstersiuam.vnde abstergit dentes et diminuit carnē supfluam:et mundificat renes et vlcera et consolidat ea.et quando teste eius replent sale: et ponūtur in vase terreo et adurunt: deinde terūtur et ponunt abstergunt dentes.et conferunt conbustioni ignis quando puluerizantur sup locum et oportet ut dimittatur hoc medicamen in loco donec per se cadat.Nam quando locus consolidatus est cadit per se.et quando cochule purpuree coquuntur cum oleo:et fit linitio cum eo retinet capillos cadentes:et facit oriri capillos ī loco Et vngule ipsorum sunt coopercula quibus tegūtur in foramine suo similes vngulis que deferūt ex india:et que ex babylonia et que ex iameni meliores omnibus sunt que vergunt ad albedinem: et sunt odorifere quorum odor trahit aliquantulum ad odorem castorei:quando sumuntur cum aceto in potu attenuant splenem.et quando fumigantur cum eis mulieres habentes suffocationē3 matricis confert eis.et ille fumus excludit secundinam. Et quando fumigatur epilepticus excitant eum.Sed scides est cochylium paruum. vnde coclee pue sicce qñ adurūt cinis ē multū adurēs:ita q2 si miscuerit cū alkitrā:et vnges cū eo locū pilo2 palpebra2 p⁹ q3 euulsi fuerit phibet ortū

corum.ꝛ quando teruntur sine adustione:et ponuntur supra membrum infirmum ꝛ debilitatū conferunt.Et dixerunt quidam medicoꝝ qui cōposuerunt libros in medicina ꝙ fuerūt expti hoc ꝛ inuenerūt hoc.Et idē auct. Gal.hoīes orientales nominant eā talsim:ꝛ ē vna ex specieb⁹ cōchylioꝝ habentiū paruā testā:quādo sunt recentes ꝛ comedunt molliunt ventrē ꝛ maxime ius eaꝝ.ꝫ antiqua vetus ex cocleis valet ad palpebras quādo cōburitur ꝛ miscet cū alkitran:ꝛ terunt bene simul:ꝛ ponitur ex hoc medicamine in palpebra nō sinit renasci pilos qui pungunt oculū ꝛ species coclearum que dicitur hame:ꝛ aliaꝝ paruarū specieꝝ:laxant ventrem quādo coquūtur cū pauca aqua ꝛ bibitur ius illud.

Osec .i.armoniacum
Ostec idem quod supra
Oseum vocamus bursam testiculoꝝ
Osteab .i.bolum armenum
Ostrea piscis.i.piscis degens in concha
Osien .i.opium

Cap.584.

O Siris virgā habet nigrā tenuē ꝛ sarmentosam:ꝫ minus fragilem que circa folia habet sicut linū:ꝛ nigra in initio:ꝛ cū maturauerit rufa fit.
Dias. hec herba cocta in aqua ꝛ bibita ictericis opitulatur.

Osicare .i.aloris.
Oscido .i.vlcus oris.
Osciata salcutre id est cortex radicis celsi.
Ossiliū ē os qd̄ ē corā aluo in parte anteriori.
Ostrui planta est secūdū dias.nobis ignota
Osolorasin .i.radix enule
Osoratium .i.vsnee
Osobatia .i.pes coruinus
Osolaluf .i.serpentaria
Osolalchasab .i.radix canne
Osolallolaica .i.radix spine albe
Osolalpheonia .i.radix peonie.
Osolalcusania.i.radix amigdale amare.
Osolloode .i.radix cyperi
Osoa achichir .i.radix squinanti
Osoac .i.argentum viuū
Osino .i.egritudo in facie.
Os .i.acorus
Os mundi quid est:lege pirgitis.
Os quid est:le.hacoam
Os de corde cerui quid est:le.quod supra.
Os hominis quid est:le.qd̄ supra
Os sepie quid est:le.sepia
Otalgia .i.dolor rutis
Otafac .i.midum
Otalfac idem quod supra.
Ota .i.auris
Otarion idem qd̄ supra
Otion .i.auris
Otion ripa .i.auris sordes
Oticen .i.medicina auricularis.
Othimin .i.prassiū
Othis .i.auris
Othiasis .i.morbus auris.
Othisac .i.filipendula
Otonia.i.celidonia maior:sed falso:immo otonia secundum Dias.est perforata vel hipericon vel herba sancti Johannis.folia habet eruce similia sed pertusata ꝛ fragilia:ꝛ florem croceum ꝛ latuꝫ Plinius otonia in syria nascit similis eruce perforate crebro folijs flore croci:quā quidā animones vocauerunt:pro qua le.infaricon
Othonia .i.celidonia maior
Othonion idem qd̄ supra
Othode .i.serum lactis
Oticis quid est:lege sandanig
Oticisi idem qd̄ supra
Otuser .i.vsnee
Oua apala .i.mollia
Oua raticon.i.oua piscis salita que nostro ideo mate vocant oua nataxachi. Unde paulus cap. de dentib⁹ ꝛ gingiuis sanguinē manentibus:oua raticon in olla cōburens.
Oxalircium id est acetum cum sale
Oxalidos .i.herba acetosa
Oxalinum .i.quedā confectio.
Oxabelio .i.rosa
Oxabelion idem
Oxirodimon id est acetum cum oleo
Oxigaron id est garum ꝛ acetum
Oximogarum idem quod supra
Oxidorcas .i.acute videns
Oxialmon .i.acetum ꝛ sal
Oxia.i.sepulta:sic exponit in libro de alimentis.
Oxicantos grece : Dias.Arbor est nimium spinosa fructum mirrhe similem habens:sed paulo maiorem:rubeum interius ꝛ granatum ꝛ cetera. Et est dictum acuta spina :ꝛ est arbor ferens berberos:ut patet per cōcordiam.Dias.in eodē cap. cum Auic.cap.amiberberis. Stephan⁹:oxichantos vel berberos quidam carpusiam vocant
Oxicantos ƀm Dias.vocat a quibusdā cinos.
Oximel.i.syrupus ex aceto ꝛ melle
Oxios .i.trifolium.
Oxiporium.i.catarticum educens melōconiam ꝛ phlegma:ꝛ est dictum acute poros penetrans.
Oxi .i.acetum
Oximissine .i.acorus
Oxidercium id est fomentum acuens uisum
Oxifilon.i.tertia species trifolij :ꝛ etiā significat acetosum folium
Oxisquin.i.iuncus acute summitatis
Oximola idem quod supra
Oxisabum latini scribunt:sed gre. oxorasos siue oxonosos. Oribasius:est ponderis vel mensure nomen. Papias:est pondus.ʒ.vnius.ꝛ.ʒ. vi. Aliq uocant ipsum accitabulum
Oximirnis .i.scopa regia

Oxilapacium.i.acetosum.lapacium :et est herba que vocatur acetosa.
Oxicatron .i.pusca
Oxifabus .i.casuf.
Oxilocassia .i.cassia lignea
Oxigarum .i.oximagarum
Oxileon .i.acetum et oleum
Oximel .i.acetum et mel
Oxilocantum .i.berberi
Oxicantum idem quod supra
Oxilicitromili succi .i.succus citranguli
Oxifenikia .i.tamarindus
Oxifenicia idem
Oxicratum grece est dictũ acetosum vinũ. Uerũ ipsuz ẽ acetũ aq̃ mixtũ. Nã vbi paulus cap. d vlceribus auriũ hʒ oxicratũ: Auic. eodẽ loco hʒ acetũ aq̃ mixtũ. similiter etiam in omnibus libris arabicis vbi habetur acetum aqua mixtum ĩ grecis habetur oxicratum.
Oxicolla .i.tauricolla
Oxicada .i.lac acetosum.
Oxicadia idem
Oxiglicon.i.dulce et acidum simul .et componitur ab oxis et glicon qd est dulce
Oxileon.i.compositũ ex oleo cõmuni et aceto
Oxirocroceum.i.emplastrum compositũ ex aceto et croco.
Oxitremia .i.acetosa eructuatio
Oxireum .i.forte acetum
Oximalium .i.cerusa
Oxis .i.acetum
Oxiporium .i.acute poros penetrãs.
Oxifilon .i.cicutatam vel cicuta.
Oxi.i.acutum vel acetum.cum pro acuto.inde dicitur oxidorchas.i.acute videns.et oxiporium.i. acute penetrans poros:cum pro aceto.inde dicit oximel et oxigala.i.lac acetosum.et oxifenicia.i. acetosus dactilis qui ẽ tamar indus :qui sic dicit secundum Damascenum in proprio capitulo. et sunt fructus palme silvestris indie secundũ eũdẽ quia sicut dicit nascitur in forma dactili cortex abijcitur:et medulla que est nigra ⁊ acetosa ad nos affertur: le.fenichia et tamarindi.
Oxifilon.i.quedam species trifolij:et ẽ alleluia.
Oxitrifilon idem quod supra
Oxirodium.i.confectio ex aceto et oleo maxime ro.
Oxizacara id est acetum cum zucaro
Oxigalas .i.lac acetosum
Oxiachantos quid est:le.amiberberis:et est arbor berberis.
Oxos .i.acetum
Oxomogar id est sapor accetosus et salsus
Ozardus .i.trifolium
Ozanoros .i.squinantum
Ozanorsi idem qd supra
Ozenne .i.vlcera fetentia
Ozemesich .i.bedeguard
Ozemich idem
Ozimum cum omnibus suis speciebus quid est: le.berengemich.
Ozimum nabat quid est:lege qd supra
Ozimum montanuz.i. basilicon:et ẽ berẽgenich
Ozimum fluviale.i.melissa
Ozi .i.acorus
Ozirno id est quoddam granificum semen nobis ignotum.
Ozon .i.fetens.
Ozonab .i.vitellum oui.
Ozimum .i.flos luf.

Sequitur de. P.

Pacia .i.lepida vel squama ex acutis cyprinis :et est lepida.
Pacias idem qd supra
Paciana.i.patella
Pachides beleferon:demostenes ẽ palpebrarũ corpulentia et grassitudo qua exteriores ptes videntur extense:interiores vero carnose:atq̃ sanguinolente vertendi palpebre difficultatẽ faciẽs.
Pachimeris .i.grosse substantie
Pala .i.bussus arbor.
Palla idem quod supra
Palamigra .i.palma manus.
Palami piscis .i.lo palamodo
Palmarũ thebaicarũ poma.i.dactili.
Palma christi ẽ species satyrionis habentis radices.v.cõiunctas ut digiti manus: p qua le .chasi.
Palma silvestris vel agrestis indie ẽ cuius fructus est tamarindus:pro quo lege chasi
Palma est arbor dactili et est domestica: p qua lege nackala.
Palea camelorum .i.squinantum
Palestra .i.certamen
Palestina est proprium nomẽ loci.
Paleon .i.ventus
Paluiron est herba lanaria vel cicer domesticuz ab aliquibus dicitur.
Paluirus idem qd supra
Palmosa .i.saltuosa
Palmos .i.saltus membrorũ
Palmosaro .i.nenufar.
Palmosarch idem
Palmus .i.saltus
Palmusirich .i.testudo animalis
Palmisiric idem
Pana cosriza .i.ferula agrestis
Panadracia .i.aristologia
Panaricium.i.apostema paruũ acutissimum
Panax eraclea:planta est vnde oppoponax colligitur :pro qua le.iensir.
Panax asclepij secũdũ dias.ẽ herba quã ignoro.
Panax chiroma .i.entila
Panax deuia ẽ species titimalli
Panace.i.siluiũ Pantagone.i.pulegium
Panagos ẽ ferule gen⁹ a q̃ emanat opoponacũ
Pancracium est herba similis stille et cetera.

Pandecta.i.totum dictum cui nihil deest: a pan qd̄ ē totū: 7 decta.i.dictum a dico dicis: inde pandecta.i.totum dictū: q2 in ea dicunt omnia. vel pādecta dicit a pando: quia ī ea oīa manifestantur.
Panis pictereus quid est: le. heuda.
Panis sincomiscos quid ē: lege quod supra
Panis sincamiscas idem quod supra
Panis silikinites idem qd̄ supra
Panis semidatiles quid ē: le. idem qd̄ supra
Panis rubicūdus.i. recoctus 7 erubescens vel biscoctus.
Panis Alexandrinus idem quod supra
Panis opirus vl' oppopirus.i. mediocriter se habēs inter pur 7 furfuraceū: p quo le. heuda.
Panis acalaif.i. qui nō fit de granō tritici.
Panis porcinus malum terre ciclamē cassanum idem: pro quo lege buthormaric.
Panis alcurit idem quod supra
Panis sanni idem
Panicum quid est: le. dochen.
Panis cuculi.i. alleluia: 7 ē acetosi saporis.
Pandimon secundum oribasium dicunt gre. qn̄ communis egritudo in pluribus hominibus cōcurrit sicut est pestilentia.
Panfilicon .i. centumnodia.
Panodracia .i. aristologia
Panode .i. bonum malanum
Panos est quedā arbor glandifera
Panude .i. mollea
Panuda panariciū: 7 ē apostema vngule digiti.
Pandurusticū.i. herba capilacea que nascitur in muris iuxta aquam quam ignoro ibi.
Papauer quid ē cū suis specieb9: le. charchar. vnde qn̄ papauer simpliciter ponitur albū ītelligit
Papauer cordofosū.i. papauer spinosum: efficit operationem titimalli laxando ventrē: 7 ē esula.
Papauer palustre.i. nenufar
Papyrus quid ē: le. burchdi.
Papilus idem
Papilla oculi .i. apium aque.
Papilla .i. vesica
Papirella .i. portulaca
Papule sunt grana minuta vel pustule albe que nascuntur in facie: 7 alio noīe vocantur furunculi quod idem est qd̄ papule. istud vocabulū ponitur in littera lilium circa finem 7 in littera baranchichene.
Paragodes ē spēs egritudinis q̄ vocat formica.
Paramistrion .i. pendactilus.
Paraplagia menoplagia idē: 7 ē dolor capitl ex syncera frigiditate 7 potissime ī vna parte ei9.
Paracopium .i. debilitatio spiritus
Paraplantica.i. cōpactiua vel gluctinatiua.
Paragodes .i. clauis corporis
Paracensesin .i. apertio
Paracollectica.i. cōuiscatoria cicatricū.
Paralios quid est: lege xentria
Paracollesis .i. gluctinatio
Paragoricus.i. mitigatiu9: a parigorizo zas.i. mitigo mitigas.

Paracopis .i. insania
Parapligia.i. particularis resolutio
Para grece: latine ꝑpositio significat. a. abs. apō. de. trans. intra. sup. iuxta. sec9. prope. proxime. p9. pre. preter. citra. vltra. extra. parabola dicit grece parauoli significat ut puerbiū: similitudo: imago forma: figura rei. nō erubescāt ergo medici a parabola parabolani dici: cū ceteris nō medicis q̄s q̄s litteratissimis subtilia arduaq3 nisi in parabolis dare intelligi nō possunt.
Paracentesis grece paracenteseos genitiui casus ē pforatio q̄ fit in oculis ad deponendū aquā illā cōgelatā quā cataractam dicūt: ut demostenes p prio capitulo. 7 etiā sic dicit pforatio q̄ fit in ventre hydropicor ad aquā educendā: ut Theodorus priscianus cap. de hydropisi. paracenteriū dicitur ferramentū quo pforat oculus in cataracta 7 venter hydropicor ad extrahēdū inde aquam
Parachisis grece: est diffusio humor per totum corp9: ut cassius felix capitulo de hydropisi.
Paracopin .i. desipientia
Parafrosion idem
Paralysis.i. dissolutio membror 7 laxatio.
Panaricia .i. panariciū.
Paratella .i. lapaciū.
Pardalion .i. mecon cheratides
Paradalion .i. miconiū agreste.
Pardalis .i. leopardus
Paracefalicos.i. posterior pars capitis.
Pareplastrū .i. pax collectiuū
Pareplasticum idem
Parella quid est: lege lapatium
Parthenico .i. artemisia
Parthemion idem.
Partemia .i. herba vitri
Partemon idem
Partenotides .i. mercurialis
Parischimia .i. tussicule
Paritaria vitriola: herba vitri: herba venti maior alsimen: herba mini idem: p qua le. alsimen.
Parisima .i. resolutio
Parikie .i. iuxta isofagum
Pargios sūt sūmitates sparagi que comeduntur
Paronichia .i. apium risus
Paros .i. sturnus auis
Paromastica fe.i. que procedit diminuendo
Paroxism9.i. exacerbatio: inde paroxismaticū.i. exacerbatiuum: ut in Alexandro de frenesi
Parno .i. plantago
Paruinaliū .i. granatū
Paruites .i. lapis marchasita
Perg9.i. sūmitates sparagi que comeduntur.
Parsum .i. stuppa
Passeres possūt dici oēs aues minute
Pasaron .i. vsnee
Passarella ꝑmula veris: herba paralysis idem.
Passen.i. ordeum. Pasuma.i. alcanna
Passime.i. tortelle panis azimi biscocte de sen.i. de terra Hierusalem: quoniam ibi arabes impastant eas cum aqua masticis.

Pastinaca domestica ꝛ siluestris quid e: le. lezar.
Pastillum .i. flos lupuli
Passum Isidorus: dicitur a patiendo: quia vua passa e in siccando i clibano posita: p q le. harin.
Passula monta .i. stafixagria
Pastus colubarum ꝛ camelorum .i. herba habes granum sicut granum myrthi: ꝛ ei proximu: ꝛ ea pascunt cameli: et non nocet eis: sed e venenum vermibus Auic.
Paterison .i. filipendula
Paterisom idem
Patesarch .i. polium
Patias .i. lepida
Pation ꝛ scolopon mathetion vl scolophon grece secundum domestene vocatur instrumentum chirurgie ad faciendum hypopatismu ad fluxuz lachrymarum. i. incisionem
Patiros vel patreos dactilos vocat grece humidos pinguesq3.
Patomilu .i. condisi
Patonac .i. bdellium
Patonach idem
Patanum .i. vngula caballina
Ptarmita sternutamenta
Ptarmos .i. sternutatio
Placenta. i. focacia a placeo: le. heuda
Plataniſtica sut cibi habentes saporem aquosuz insipidum sicut cime platani: lege cufa
Plantago .i. arnoglossa
Plantago aquatica. i. herba siluana
Plantanus e herba sicut hellebor9 niger facta: vl sicut catapucia: sicut apparet si leges hellebor9 ꝛ cataputia: ꝛ est alius plantan9 qui est arbor ꝛ vocatur dulb: pro quo lege dulb.
Plantos .i. papinus
Platos .i. latum
Plagella. i. coriu vel pecia lata vbi ponit eplastr
Pladrofin .i. passio stomatica
Planta leonis herba flaura: vel herba maura: habet odorem aspalti: ꝛ est species trifolij vel anda chuche
Plantanos est species cassie lignee
Plantanos .i. dulb
Platicoriasis .i. dilatatio pupille
Placia .i. latum
Platafilos. i. septima species titimalli.
Platoselmon. i. apiastrum: ꝛ est latum apium
Plateos. i. arsenicum: sicut patet si legis platocyminum.
Plasma. i. forma: inde cataplasma
Platani pile dicuntur fructus platani: ꝛ sut bacce sicut oliue.
Platocyminu est dictuz latum cyminum: ꝛ e psillium montanum vel siseleos vel silermontanum platos enim est latuz ꝛ cyminum. Na dicit cyminum rusticorum. Item a platos dicitur arsenicu plateos. i. quod in latas laminas diuidi potest: et homiplata. i. latum os.
Planta leonis quid est: lege herba flaura
Platea. i. vena nigra vel matrix

Planta noctis. i. nascentia: ꝛ sunt pruritus asperitas ꝛ bothor parue: que accidunt in frigore ei qui passus est desudationem cutis: ꝛ opilatione pororum ꝛ bonitatem digestionis.
Plantafilos quid est: le. xencua
Platicorios. i. dilatatio pupille
Plantifillos. i. tertia species titimalli [1]
Pratum .i. cot.
Prassinus color .i. viridissimus
Prassum. i. succi porri viriditas
Prassium. i. marrubium: pro quo le. faricon. Est aliud prassium quod dicitur prassium nigru vel siluestre vel marrubiastruz vel marrubiu nigru: p quo le. marrubiastruz.
Parsinon .i. creta viridis
Prassimi viride .i. flos eris
Prassine .i. flos cypri
Pramos .i. ilex silis quercui [1]
Prasis. i. operatio: inde practica. i. operatiua
Psaros .i. sturnus auis
Psairos .i. sturos
Peonia quid est: lege pinuser
Peonar .i. bardana
Peucedanum quid est: le. herbatutis.
Peudac .i. siseleos
Peucis. i. arbor species pini: ꝛ est abies
Peucina. i. resina que ex peuce fit: ꝛ est abies.
Pecalon .i. rubea tinctorum.
Pectaloydes sut cortices tritici excorticati.
Pactala .i. squama
Pecela .i. vlmus arbor. [1]
Pecelasion .i. vsnee.
Pecelasiom idem
Pecenocontica .i. pix sicca
Pecten. i. ps man9 que e inter rasertam ꝛ digitos
Pecia .i. frustrum
Pecis .i. folium
Peciatos .i. brionia
Pecola quid e: lege bictan
Pecolibrat .i. vsnee
Pecolibrati idem
Pecus. i. animal monstruosum quod generatur in vtero mulieruz: quod salernitane mulieres vocant feram.
Pedecolar. i. cultra que cooperitur in lecto.
Pedeto idem
Pederota. i. acanthos: ꝛ est spina cuius gummi e dragantum
Paracentesis grece paracenteseos genitiui casus e perforatio que fit in oculis ad deponedu aqua illam congelata qua cataractam dicunt: ut demostenes proprio capitulo. Et etiam sic dicitur perforatio que fit in ventre hydropicorum ad aqua educeda: ut Theodor9 priscian9 ca. de hydropisi
Pediculus vulturis e sicut paruus pedicul9 aut paruus altadan: pro quo lege altadan.
Pedicularia .i. stafisagria
Pedicularis idem
Pedicon grece vocat epilepsia: a pedion seu pedarion qd e puer eo q pueris freqeter accidit.

Alexander proprio capitulo .cōtingit autem hec passio infantib⁹ ꝑpter qḋ pedicon aliq̄ eā vocauerunt.

Pedhia .i.puer.
Peflin .i.portulaca
Peflinax .i.polium
Peflinaxus .i.agrielea.
Pegar .i.vsnee.
Pegina .i.frixoriū ut ī alexādro.
Pegmata vel pigmata idem.
Pelakanos .i.pellicanus.
Pelargia .i.auis ciconia
Pelargus idem.
Pelagomos .i.cicorea
Pelmate sunt calli qui in pedibus nascuntur.
Pelemonion secundum dias. planta ē que in nostris partibus ignoratur.
Pelecinos est herba secūdū dias. q̄ ignoratur.
Pelum.i.portulaca marina habens lac.
Pelidion .i.silex arbor
Pelichimon.i.plumbe⁹ color ut ī theophilo.

Cap.585.

P Elicinus secundū dias. herba ē que nascit̄ in in triticea segete ꝛ ordeacea cū lamis siue fibris semine plenis amaris flauis baccis similib⁹. nascit̄ cū plurimis ꝛ tenuib⁹ ramis. folia habet pusilla ꝛ granula in folliculis trina subrufa ꝛ amara valde: que nostro ideomate vocat̄ lu
paria vel **Posse.** dicitur cōceptū necare ꝛ
faba lupi menstrua ꝑuocare. hec
herbus nominat̄ **Gal.** vi.sim.phar.cap. idi-
ab alexandro. asmū. Pellicinus siue idiasmū huius fructicis semē rubicundi coloris ē amarꝫ autē ꝛ subacerbū apparet. vnde bibitū expurgat opilationes que in viscerib⁹. idem enī faciunt rami totius fructicis.

Pelicicon .i.culcasia
Pellis hꝫ ꝓprietatē que apparet in geldalcheb.
Pelliconia omnimorbia idem
Pema.i.placenta.paulus capi. de catarro: cōmēdant enim que cum pemata
Pemagrates .i.celidonia
Penasarch .i.cymbalaria
Pennatosis .i.ventositas.
Pentadactilus ē dictū grece .v. digitorum: ꝛ ē plāta quā q̄dā cataputiā maiorē vocāt: ꝛ custos horti. ꝛ ob hoc priap⁹ qui quōdā de⁹ hortorꝫ dicebat̄ ꝛ solisequia eo ꝙ solē vergendo aspicere videat̄ ꝛ ob hoc elitropia.
Pentafilon .i.quinqꝫ folium.
Pentafiliȷ idem.
Pentafilen .i.agnus castus.
Pentalon .i.laureola
Pentabrassica .i.brassica siluestris
Penemenon .i.matrisiluia
Penterebon .i.peonia
Pentea .i.caulis siluestris
Penicellus .i.spongia
Penidie fiūt ex zucaro d̄ q̄bus loq̄mur ī zucaro

Pensilingon quid ē: lege litterā ponfiligon.
Pendigo .i.colopus vulneris
Peonia quid est: lege pionia
Peonasar .i.oculus bouis.
Peonasari idem
Pepanus .i.pulmonaria.
Pepana .i.digesta
Pepansis .i.digestio.
Peperi .i.piperata.
Papiar .i.almea
Pepsin.i.digestio: ꝛ ponit̄ hoc nomē simpliciter pro prima digestiōe. inde pectita digestio.i. recta digestio. sed secūda digestio dicit̄ emadosis: tertia vero anadosis.
Pepsis idem
Peptica virtus.i.digestiua virtus. ꝛ peptica sunt vel dicunt̄ etiā digestionē facientia seu digestionē iuuantia.
Pepones .i.melones.

Cap.586.

P Eplos seu peplū secūdū quosdam ē equiuocū ad illud mulierū: ꝛ ad manutergium: et ad quoddā genus cardui: in cui⁹ sūmitate nascuntur quasi folia subtilissima que cum quolibet īpulsu venti volant ꝑ aera: sed falso: quoniā peplos secūdum dias. in ꝓprio cap. ē frutex plena lachrymo albo: folia minuta habens sicut ruta sꝫ latiora: verum oīs frutex obrotunda ē ꝛ ī terrā ſpansa: sub quibus foliȷs semen ē minus ꝛ rotundū ꝛ breui⁹ miconio albo. nā multū semē habet. Radix eius inutilis est. nascitur vero ī hortis ꝛ intra vites ꝛ a parte areaꝝ colligitur: ꝛ in vmbra siccatur: ita ut
assidue mo **Gal.** in libro dinamidiarum sit.
ueatur. ꝙ est esula ꝛ hoc videtur dicere in li. vij. de sim. phar. nam dicit peplus q̄daꝫ autē micon id est papauer spinosum dicunt: ꝛ hic fructiculus opium habet simile titimallo: ꝛ ī aliȷs purgando similiter illi: pro quo le. esula.

Posse. Dias. elixatura semīs ei⁹ accepta phlegma d̄ponit oxifabo vno cū mulsa accepto choleram ꝛ phlegma deponit ꝛ iussellis miscetur: ꝛ ventrem soluit: aliȷ in sale componunt.

Perafrenesis .i.iuxta frenesim
Perdalichilium .i.aconitum
Perna quid est: le. margarita
Persa .i.maiorana
Perebenion .i.matrisiluia.
Perplexum dicitur quando homo est inter duo ꝛ nescit qḋ illorum magis eligat.
Perrebemon idem
Persepidam .i.lappa
Perthemū .i.paritaria
Peridimium .i.matrisiluia
Peridiemon idem
Pertineon.i.locus intra anū ꝛ pudenda: ꝛ ē etiā sifach.
Peridimentum .i.matrisiluia
Peristerion.i.colūbaria vel berbena.

Peri.i.circū:vel ōe quādo pro circū.inde periodus.i.circulatio:quando pro de:inde pericon noxeon nosmaton.i.de acutis egritudinib⁹.τ pericō keseos medicoꝝ.i.de secretis eoꝝ τ periphisicon dinamon.i.de naturalib⁹ virtutib⁹.
Periplicis .i.de repletione.
Peritoreum .i.pecten.
Perichimenon .i.matrissiluia
Periclamenon.i.pellicula tegēs os capitis.
Periclimenos .i.matrissiluia.
Pericarpum .i.bulbus.
Pericissimos.i.chirurgie mod⁹ ad lachrymas abscindendas.
Pericitismos idem. Pericitismon idem
Pericraneon ē mēbrana que ossa capitis desuper circūuoluit superposita ossibus cutis.
Peridexeos.i.ambidexter vel equimanus
Perigliston .i.limositas dentium.
Perigumera.i.cā coniuncta vel manifesta
Periodos .i.periodus.
Peripleumonia .i.periplemonia
Perison fm diaſ.ē. quarta species strigni
Peristerua .i.columba
Perison .i.marrubium
Perissosarkia sarkiatū.i.supfluū carnis cremētū
Perdicalis .i.paritaria
Perdiciados idē. Perdicion idem
Perdicum idem.
Perdices sūt perdices magne cū pedib⁹ rubeis.
Permo.i.rosula que oritur in extremitatib⁹ pedum propter frigus secūdū φ dicit si le.delien.quidam dicūt φ nō ē sic:quoniā diaſ. capi. cotilidon dicit ipsā herbā valere pmonib⁹ τ rosulis:ergo ñ sunt idem.sed prima expositio ē bona:quoniam diaſ.permones τ rosulas.i.permones que sunt rosule.
Pernitiones chimechla.
Persica quid est:le.akanech.
Persicaria eo φ folia similia persicis habeat iuxᵃ aquā nascitur:duas habet species. vna in medio folio maculā fuscā habet.alia caret macula.τ illa adustiua ē valde.quidā piper aque putauerunt.
Peronach⁹ .i.bardana
Perforata .i.hypericon.
Permonaria omnibus est nota:nascitur in locis humidis sicut epatica:habēs figurā sicut piper lōgum.virtus eius est sicut virtus epatice
Personatia in antidotario virili in confectiōe nutridati minoris exponit in antiquis synonymis φ est lappa maior vel bardana.
Pesalachona .i.pes corui.
Pessariū matrici quod ano clystere vel suppositorū.vnde matrici dicit pessariū vel nascale vel penus.Paulus cap.de retentione menstruoꝝ.pessus est lanam carpinariā rotundā formā digiti accipiens quo cōtinent medicamina ꝛc.
Pes coruninus quidā vnū ex lacticinijs esse asserunt.folia eius sunt similia folijs psillij.diaſ.cap.ō psillio greci cornopodion vocant.
Pes gallinaceus est planta quā diaſ.daspium vocat.Pli.vero capuos.quidā dicūt φ ē policaria.
Pes leporis apud quosdā vocat gariofilata τ samamundam.
Pes pulli secūdū macrū vocat portulaca
Cap.587.

Pes colūbinus vel pes colūbi ē triplicis generis.Est vnū genus quod vocatur amomū latine τ grece sed arab.hamenie:quod scies si le.amomū.Et est aliud genus habens folia rotunda τ pua diuisa magnis τ paruis incisuris:stipites subtiles τ breues coloris subrubei: habentes nodos raros i qbus sunt duplicia folia τ semina tria vel quatuor vel quinqꝫ cōiuncta in medio quorum est sic ac⁹. Auerois quinto colliget capi.de pede colūbino fri.est in.p̊.siccum i.2º. Est aliud genus qd vocat anagiros de quo ait Gal. vi.sim.phar.cap.anagiros.Anagiros frutex ē fetid⁹ τ acris:diaforetice τ calefactiue virtutis.ac tamen viridia folia propter humiditatis admixtionē minus acria et depressiua diaforentiū sunt.sicca vero incisiue τ siccatiue vehementer virtutis.similis aūt quodāmō nature est:τ cortex ipsius radicis.semē vero magis est subtilium partiū:sed etiā ē τ vomitiuum.
Pes locuste .i.olus iamenum
Pes alacona .i.pes corui.
Pes quid est:lege hasir.
Pes milui herba ē que alio nomine pepanus appellatur.folia habet diuisa satis τ subalbida cum flore τ capitello oblongo sicut cauda animalis.
Pes vituli:iarus:barba aaron:serpentaria minor vel dragontea minor idem secundū quosdā: sed Gal.vi.sim.phar.cap.amū dicit amū siue pes vituli:hoc τ multo minus est aaron:τ habet radicē magnam ad modū oliue. est autē multo acrius illa:τ alio nomine vocatur ciclamen
Petala .i.palmites.
Petagillon.i.balanoꝝ glandes myrabolani
Petalon .i.bratheos.
Petamum ē quedā inuitreatio cū qua alkelātur vel inuitreantur vasa terrea:τ fit ex plūbo τ limatura eris τ lapide focali:τ vocatur ab aliquibus massacūma vel aqua vitri vel aqua vasoꝝ viridium:quia ex ipsa inuitreantur viridi inuitreatione vasa terrea.
Petina .i.volatilia.
Peticium .i.crocus
Peticon .i.epilepsia
Peton .i.vsnee.
Cap.588.

Petrosellinum quoddam ē domesticum:quoddā siluestre:qd vocatur macedonicum vel sinonū:quod scies si le.apium.sed domesticum omnibus ē notum:cuius virtus est diuretica satis.menstrius imperat:inflationes tollit stomachi τ colli.calefaciēdo τ siccando tortionibus subuenit.τ ex eo fit cōpetens salsamentum:vnde digestionem cōfortat. τ ventositatem excludit.τ valet ad omnia ad que

valet sil uestre. Gal. octauo sim. pharmacoꝝ capitulo petrosellinum. Petroselli ni semen ē maxime vtile: extrahitur ab herba ꝛ similiter radicibus similis: debilioris vero virtutis Est aūt sicut in gustu acre cū amaritudine: ita ꝛ in operationib⁹ simile cū in edendo: ꝛ ꝓpterea menstrua ꝓuocat copiose. Est autē ꝛ ventositatū destructiuū. erit aūt ipm tertij gradus calefacientiū ꝛ siccantium.
Petroleum quid ē: le. brasalendi
Pezire grece vocatur genus fungoꝝ secundum Plin. sic dictū: quod sine radice aut pediculo nascitur.
Pheludem fit quando mel tam diu coquitur ut super marmor oleo inunctū proiectum ꝛ dimissū postea in frustra inciditur ꝛ comeditur: latine vocatur sisamum.
Pheludemin idem
Phezpherezegi idem
Pheludem idem
Phenice .i. palma vel dactilus
Pheronlaria .i. berbena
Phel .i. sabel.
Phesich est genus tuberum
Plectoria ē repletio humoꝝ omniū itra vasa cachochimia: ē repletio vnius ꝛ potissime extra.
Plegmos .i. lenticula amara.
Plegi .i. plaga.
Pleura .i. latera inde pleureticus.
Pleuron .i. latus vel costa
Pleton grece .i. plenus.
Plectoricus .i. plen⁹ vel repletus
Plexim grece turbationem
Pneu grece .i. spiro
Pneuma spiritus vent⁹ spiramē flat⁹ anhelitus.
Pneumatosis ventositas. Gal. ad glauconē tractatu .i. de fe. Itē Alexander de antidotis ad frigidū stomachū. Itē oribasi⁹ cap. de ꝓnosticis.
Pneumon .i. pulmo: deīde peripneumonia: quod nos corrupte periplomoniam dicimus.
Pneusis .i. spiramen
Pneumatesis .i. ventositas spiritus
Pressia .i. artemisia
Preteruisio .i. quando visus videt aliud q̄ȝ debet
Preterauditio .i. qn̄ aures audiūt aliud q̄ȝ debēt.
Preluna .i. quedā supfluitas pilosa: sicut apparet in folijs os mundi.
Precochia .i. fructus qui vocant̄ cozula
Preiris .i. silex
Preicteris idem
Precoque persica sūt ante persica: ꝛ sunt cozula.
Precordia Pli. exta hominis ob inferiorē viscerū partē separant̄ membrana q̄ p̄cordia appellant: quia a corde pretenditur.
Presfrigmenū alexander de potionib⁹ ꝛ antidotis adepto fine aut presfrigmeni .i. pressati frixi.
Ptela .i. vlmus arbor.
Pterigion .i. vngula que oritur in oculo.
Pterion .i. polipodium
Pteridis .i. silex
Pterea idem.
Piaster quid est: le. achadreos.
Pialidan .i. vsnee
Piasuf .i. almea
Piericon vel pieciatis secundū dias. decalcitis ē confectio que fit ex duab⁹ partibus calcitis ꝛ vna cadimie.
Piesmatos grece expressio. Cassius felix capi. de pruritu.
Picidi .i. confectio quedam
Picara vasa dicunt̄ que linita sunt pice in quib⁹ greca vina reponuntur.
Picama .i. pigamia
Picra dicunt̄ gre. amara: nos vero corrupte pigra.
Piceleon .i. oleum de pice.
Picenariū .i. instrumentū ī quo colatur pix.
Piceum .i. coagulum
Picimach .i. cymbalaria
Picimachi idem
Pionia quid est: le. pimiser.
Pionitidos .i. pionia
Pionax .i. abrotanum
Picorni .i. ciuorium
Piconia .i. pecula
Picosabron .i. palma xp̄i.
Picosanuel .i. pimpinella
Picus .i. triticum.
Picusar .i. flos salicis.
Picusari idem
Piganon .i. ruta nos: piganū dicimus.
Piganoricon .i. rute radix.
Pigano agrion .i. ruta agrestis
Pigama apud Alexandrū cap. de pleuresi sunt cerotaria quecunq̧ pice fiunt.
Pigra .i. amara
Pigentaria .i. balanus repsico
Pigmentaria idem.
Pigmentum .i. vnguentum
Pigmeos .i. bitumen.
Pigmecomō. Plin. herba soluēs ventrem eruce folijs crassioribus ꝛ acriorib⁹: radice tenui: laurei coloris: terrā olente: caule quadrangulo: flore ozimi: inuenitur in saxosis locis.
Pignotica virtus exponitur somnifera: sed puto corruptū. nā iponotica sunt sōnifera
Pilunita .i. calefactiones vel lana mollis cū oleo infusa.
Piluna .i. linor.
Pilos grece: latine argilla terra vidua que a grecis argillos dicit̄.
Pilosella ē herba habēs folia satis alba ꝛ pilosa sicut cartafilago: fri. ꝛ sicca.
Piluar .i. afronitrum.
Pilula a rotunditate dicta .s. pua pila in aliquib⁹ antiquis libris cataputia ꝓ pilula inuenitur.
Pillule cautā vel cautanite apud haly abbatē sūt copinaster .i. pinus siluestris mire altitudinis ꝛ a medio ramosa sicut pinus: in uertice copiosior est que dat resinam: gignitur ꝛ in planis.

Pina grece piscis in quo margarite generantur interdum pro ipsa margarita dicitur.
Pinastellum .i.peucedanum.
Pinax quid est: le.esula
Pincellum dicit a forma pini.i.acute summitati ꝛ est instrumentū ad aliquid abstergendū ab oculis precipue factū ex re molli sicut quo pictores pingunt.gal. vero ad glauconem exponit spongiolam: similiter ꝛ demostenes
Pimpinella ē herba multū sīlis saxifrage.vñ versus. Pimpinella pilosa saxifragia non habet vllos
Pinorde. .i.rosata.
Pinorus.i.cardo. Pinolus idem.
Pinope .i.prassium
Pinus arbor ab acumine folioꝝ dicta.pinū enim acutū antiqui dicebāt.greci aliam pinnū: aliā peucem vocant quā nos piceam dicimus eo quod ꝺ sudet picem: pro quo le.cynobar.
Pinus inda .i.iuniperus.
Pinus infima.i.camepithis. Cap.589.

Pinuser. vel pionia arab .gre. penterebon vel pentaboram uel pernia vel glikiside: latine vero peonia Sera. lib.aggre.cap.peonia auct.dias.peonia.i.pionia: ꝛ est arbor.ꝛ eius due sunt spēs: scꝫ masculus ꝛ femina.ꝛ masculi sunt folia similia folijs nucis.ꝛ radix eius ē grossa sicut digitus ꝛ longa longitudine palmi.color eius est albus. femīe vero folia sūt similia folijs smyrmion: ꝛ sup summitates ramoꝝ eius sūt sicut cāerule.ꝛ apparet ī eis grana rubea sicut sanguis pua similia granis granati.ꝛ inter illa grana sūt semīa nigra seu purpurea.ꝛ radix ipsius ē ramosa.ꝛ radices eiꝰ sunt similes glandibꝰ.vij.vel.viij.similes radicibus affodilloꝝ. Idem aucto.Gal.substantia eius ē subtilis.ꝛ sapor eius ē stipticus pauca stipticitate cū dulcedine.ꝛ quando diu masticat apparet in ea acuitas ꝛ mordicatio ꝛ amaritudo pauca.virtus eius est que calefacit caliditate pauca: ꝛ desiccat desiccatione forti Auic. lib.ij.de peonia.Peonia alia est masculus ꝛ alia femina. Masculus quidē radices habet albas grossas ut digitū stipticū: habens gustū.et femina hꝫ radices ī plurimas partes diuisas ꝛ ramos.ē cali.ꝛ sic.vehementer.in ipsa sunt exsiccatio ꝛ stipticitas cum resolutione ꝛ apertione ꝛ subtilatione ꝛ incisione ꝛ abstersione.ꝛ quando masticatur vna hora apparet post eā ipsa acuitas ad stipticitatē declinās.

Posse. Sera. aucto. galieni. virtus eius est que abstergit ꝛ fortificat: ꝛ puocat vrinā.ꝛ mundificat epar ꝛ renes quando sunt in eis opilationes.ꝛ quando suspendit sup pueros epilepticos curat eos.ꝛ qñ coquit in vino aliquo stiptico stringit ventrē. Et idem auct.dias.quando bibit de radice eius quātitas amigdale a mulieribus que non bene purgātur in partu mundificat eas per menstrua.ꝛ quādo bibitur cum vino confert dolori ventris ꝛ ictericie: ꝛ dolori vesice ꝛ renum.ꝛ quando coquit cum vino ꝛ bibitur stringit ventrem. Et quando bibuntur ex granis eius rubeis grana.x.vel xij. cum vino stiptico conferunt fluxui matricis.ꝛ qñ comeditur similiter cōfert dolori stomachi: ꝛ cōpunctionibus eius.ꝛ datur ad comedendū ꝛ ī potu pueris: ꝛ confert multū inceptioni generatiōis lapidis qui generatur in eis. Et quando bibūtur ex granis eius nigris .xv.grana cū melicrato aut cum vino confert suffocationi matricis: ꝛ dolori qui accidit in ea.ꝛ confert incubo. Et idē auct. abraam filij Salomonis quando ex arbore ꝛ pionie fit suffumigatio curat epilepticos. Et quando suspenditur super epilepticos ꝓhibet ipos ab epilepsia.sed ꝛ fructus eius cum geleniabin iuuat iuuamento magno. Radix eius mēstrua mouet.cū amigdala vero mulsa potata purgat epar et renes: quia ꝛ stiptica est.rheuma ventris strīgit cuꝫ vino austero cocta ꝛ potata .ipsa radix desiccatiua est valde ut appensa in collo pueri epileptici eum sanet Auic. abstergit vestigia nigra in cute confert podagre cōfert epilepsie adeo ꝙ etiam suspensa ꝛ iam quidem experta est eius appensio: ꝛ inuenta ē prohibere epilepsiā ꝙdiu remanet: ꝛ cum eius ablatione compertum est redire epilepsiā.ꝛ vidimus quidem inquit suffumigatio facta cū semine eius confert demoniacis ꝛ epilepticis ꝛ sanat eos. Et similiter si sumat fructus eius ꝛ bibatur cum melle ro.cōfert vehementer. Ego autem dico ꝙ hec ē forsitan species peonie romane .nam illa que ex india fertur ad nos non habet magnū effectū in hoc casu.ꝛ bibūtur de semine eius.xv. grana cum melicrato aut vino ꝛ confert incubo valde. Retinet naturā quādo decoquitur cum syrupis ponticis: ꝛ prohibet materias effusas ad stomachū.ꝛ semen eius confortat stomachū ꝛ sedat dolorē eius: ꝛ mordicationem ipsius.ꝛ confert radix eius ictericie: ꝛ apit opilationē que ē in epate. Et quando bibitur cuꝫ vino ꝛ prouocatiuis mouet menstrua. Et potus eius prouocat vrinā.ꝛ quando sumunt de semine eius grana.xv. cum vino aut melicrato cōfert ꝑfocationi matricis.ꝛ si bibant.xij.grana cū vino abscindunt fluxum sanguinis.ꝛ quādo ī potu datur feīs de radice eiꝰ quātitas amigdale mundificat eas a supfluitatibus ꝑtus: ꝓuocatione educēdo supfluitates.ꝛ confert de radice eius quātitas auellane dolori renū ꝛ vesice.et decoctio eius cū vino stringit ventrem ꝛ prouocat Gal. vi.sim.phar.cap.ꝺ pionia glikiside siue pionia quā et pentaterā vocāt: radicē stipticantem hꝫ cū quadā dulcedine Ampliꝰ aūt masticata longo tpe apparet in ea acumen cū pauca amaritudine et cū acredine.ꝑpterea igit ꝛ mēstrua mouet ꝛ vrinā qñ bibit ex illa ī quantitate vniꝰ amigdale cum melicrato.terere vero oportet et practicare ipsā: et ita emplastrata purgat opilatū epar et renes.sed hec quidem inquantum acris et amara facere nata est: inquantum vero ꝛ aliquid stipticitatis habet: siquidē que secūdū ventrē fluxus habētes secūdū veritatē sistere apta est cum vino

stiptico potata.⁊ virt⁹ ei⁹ ē multū desiccatiua: et ꝓpter hoc speramus ꝙ quādo ligat̄ in aliqua re ⁊ suspēdit̄ ad collū īfātis epileptici ꝙ sanat̄ ⁊ veritas ē de hoc.Et ego quidē vidi pueꝝ octo mēsibus nequaꝗ̄ occupatū:ex quo potare cepit radicem.ut aūt decidit quoquō a collo qđ erat applicatū stati fuit epilepticat⁹:alia iterū salubriter se hēbat.visū āt fuit mihi ut iterū auferret eā causa experientie:⁊ ita facientib⁹ ꝙ iteꝝ fuit occupatus magnā ⁊ recentē ptē radicis appendim⁹ collo ei⁹ deinde pfecte sanatus ē puer:nec fuit vlteri⁹ occupatus.rōnabile est ergo ut aut aliq̄ ptes radicꝭ affluentes:deinde attracte p anhelitū sanarēt ita patientia loca:aut ipso aere mutato ⁊ alterato a radice.sic.n.hyrin⁹ liquoꝛ cōfert gutturi phlegmonē patienti ⁊ toꝛrefactū malachiū.i.nigella manifeste catarros ⁊ coꝛizas desiccat:si quis ligās illđ in pāno raro attrahit frequēter p nares caliditatem que ex eo.Et similiter si accipiat̄ filū lane:⁊ ꝑcipue illius lane que reperit̄ in conchilijs marinis scꝫ purpureis ⁊ tingat̄ tinctura que dicit̄ grana:deinde inuoluat̄ istud filū in collo vipe:⁊ strigatur donec strangulet̄ vipa cū eo: deinde filum inuoluat̄ circa collū habentis squinantiā aut aliđ quodcūꝗ̄ apostema in gutture vel in collo videbis ex hoc magnū mirabile istius fili:sed hoc quidem foꝛte semoti⁹ alibi tractabimus. Peonie vero cōplexionē sciendū ē subtilium ptiū ⁊ siccatiuā non tñ insigniter calidā:sed vel cōmensuratā vel paulo **Auic.** de viribus coꝛdis dicit ꝙ quodāmō cōfoꝛtat coꝛ.Paulꝰ capi. de pionia dic̄ ꝙ ē cali.et sic.cōplexionis i 2° gra.

Pip apiū vel pip apū Dias.dr̄ acoꝛ⁹.

Piper erraticū ƒm Dias.vocāt latini psilliū.

Piper simpliciter positū ē piper quo oēs vtūtur: ⁊ qđ latine sic vocat̄ cōit̄:ꝑ quo le.falfel.

Piper albū quid ē:le.quod supꝛa.

Piper danarchos	.i.hypericon.
Piper psillium	.i.psillium.
Piper aque	.i.senation.
Piper ethiopium	.i.piper nigrum.
Piper nigroꝛum	.i.habelzelin.
Pipereos leucos	.i.piper albū.

Piper longum quid est:le.falfel.

Piper macros	.i.piper longum.

Piperculum herba est hñs folia minuta:⁊ ē herpillum.

Peperella.i.agni casti semen:⁊ aliqui dicunt ꝙ ē piperculum.

Pipella.i.semen uel fructus ligniaoles.

Piple	.i.esula.

Pipiones sunt pulli columbarū:⁊ est nomen nomotopeion.i.nomen foꝛmatū a pꝛopꝛio sono animalis.

Pipon agrionsi	.i. coloquintida.
Piplo	.i.esula.
Piplosan	.i.almea.
Pipacan	.i.tilia arboꝛ.
Pira poꝛcina	.i.siluestris.

Piraster quid est le.achadiros.

Cap.590.

Piretrum

latine:gre.dctanos arabice uero achi raraba siue Acharcharaba.

Sera. lib.agreg.capi. Achiraraba auctoꝛitate Dias.Achiraraba.i.pyretrum:⁊ ē plāta cuius folia sūt similia folijs dauci agrestis aut maratri:⁊ stipites similiter sicut stipites illi⁹. ⁊ super stipitē est coꝛona similis coꝛone aneti. et hꝫ radicē ī grossitudine digiti. **Auic.** lib.ij.cap. đ pyretro. pyretrū plurimū qđ de hac planta administratur ē radix eius. melius ē illud qđ est acutū moꝛdicatiuum lingue: ⁊ magnitudo ei⁹ est hꝫ quātitatē digiti. **Posse. Dias.** pūgit linguā qñ gustatur pūctiōe foꝛti:⁊ attrahit phlegma:⁊ iō qñ cogit̄ cū aceto:⁊ fit collutio oꝛis cōfert doloꝛi dentium. Et qñ masticatur attrahit phlegma.Et qñ terit̄ ⁊ miscetur cū oleo ⁊ inungitur ꝓuocat sudoꝛē.⁊ cōfert mēbꝛis super que vincit frig⁹:⁊ cōseruat coꝛpus a nimio frigoꝛe aeris: ne noceat ei ⁊ amissiōe sensus ⁊ motus:⁊ est eius iuuamētū magnū ī hoīe.⁊ cōfert paralysi ⁊ rigoribus febꝛium. **Gal.** viij.simp.phar.cap.de pyretro plurimū qđ de eo administrat̄ ē radix eius.⁊ ꝓpꝛietas virtutis eius ē pꝛopꝛietas adurens:⁊ pungit linguā qñ gustatur pūctiōe foꝛti:⁊ attrahit phlegma.⁊ sedat doloꝛē dētiū qui fit a frigiditate.Et confert rigoꝛi fe. qñ fit inunctio cū eo dissoluto in oleo ante aduentū paroxismi. et cōfert illi q hꝫ stupoꝛē in mēbꝛis aut relaxationē. **Auic.** pyretrum quidā estimauerunt eē frigidū:sed non ē: immo ca.⁊ sic. in.iij. gra.extrahit phlegma masticatū.⁊ uirt⁹ ei⁹ ē adustiua:⁊ ꝓuocat sudoꝛē:cū ex eo cū oleo abstergendo īungitur coꝛpus.si misceatur cū oleo ⁊ abstergēdo inungatur ex eo ꝓuocat sudoꝛē.fricatio facta ex eo ⁊ decoctiōe ipsius ⁊ oleo eius cōfert mollificationi neruoꝛū antique:⁊ stupoꝛi eoꝛū:⁊ ꝓhibet generationē alcuzē ab eo ī quo generat̄ alcuzem.vehemēter aperit opilationes colatoꝛij ⁊ constrictionē narium.Et eius decoctio confert doloꝛi dentium ⁊ ꝓpꝛie frigido. Et eius acetū confirmat dentes motos:si decoquatur cū aceto:⁊ teneatur in oꝛe.Et qñ fricatur cū eo coꝛpus añ paroxismū rigoꝛis cū oleo cōfert rigoꝛi facto cum feb. ⁊ absꝗ̄ fe.Paulus ca.est ⁊ sic.ī tertio gradu. masticatū attrahit phlegma p os:⁊ remouet doloꝛes ⁊ stupoꝛem dentiū.Auerois.v.colliget capitulo de pyretro ē ca.in quarto.

Pirinum aliarium catīnum.i.rasura panni.

Piristerion	.i.peristerion.

Pirites litos.i.marchasita lapis aptus ad accēdēdum ignem.

Piriasis	.i.fomentatio.
Piriase	.i.fomentare.
Piria	.i.calefactoꝛium.
Pirria	idē quod supꝛa.
Pirgires	.i.passeris genus.

Cap.591.

Pirgitis pepium uel epio grece: latine uero os mũdi: ⁊ ẽ herba facta ut filex ex vno latere pilosa. **Dias.** capi. pirgitis. folia hꝫ lapacio similia sꝫ oblongiora et uiridiora. vi. uel. vij. et foris erecta ⁊ lenia abintus hñs plurima sicut vsnee. Nascitur in paradiso et ĩ hortis cuꝫ gustu aspere ⁊ stiptico: et nec semen nec uirgam hñs. **Posse.** folia eius morsibus venenatis occurrũt bibita cum vino: ⁊ ĩposita dysentericis ⁊ ciliacis psunt.

Piropos. i. igneus. Pirotis. i. inflammatus.
Pirosus. i. incẽdium. Pirona. i. celidonia minor.
Piros. i. triticum. Piron idẽ qð supra.
Pirotica i. medicina adustia
Pirrhos i. rubicundus.
Pyrus i. triticum.
Pirusabor i. amilum.
Pirusabon idem quod supra.
Pirsuris i. noctiluca.
Pisarak i. usnee.
Pispatica i. eductoria.
Pissapitar. i. pix mixta cum bitumine.
Pissasphato idem quod supra.
Pissaxera i. pix dura uel sicca.
Pussaigra i. pix liquida.
Pissa i. pix.

Cap. 592.

Pistacia gre. arab. pistoch siue fustech siue fistach: latine fistica. **Sera.** lib. aggregationũ ca. pistoch sunt fructus qui ueniunt de damasco. **Dias.** cap. pistacie. Pistacie q̃ in syria nascũt similia strobilis. **Posse. Dias.** eustomacab⁹ sunt. sũt cum uino bibita. morsibus uenenatis occurrũt. uirtus pistachiarũ austera ⁊ stiptica est: ideoqꝫ ẽt accõmodata credunt thoraci ⁊ pulmonis ⁊ iecoris uicia purgare. Et idem. **Sera.** pistoch. i. fistice substãtia est subtilis: ⁊ sapor eius est fere ad amaritudinẽ declinans: ⁊ virtus eius est ca. et sic. amplioris caliditatis q̃ꝫ nux ⁊ auellana.

Gal. lib. de cibis capi. de pistacijs. pistacia nascũtur apud Alexandriam in egypto multo ãt plura in boreali syrie: alimentum quidẽ paucissimũ hñtia: utilia sũt ad epatis corroboratione simul ⁊ purgationẽ insertorũ humorũ ꝭꝫ meatus ipsius: participant. n. subamara ⁊ stiptica qualitate aromatizãte. Scimus ãt ⁊ alia multa epati vtilia sicut in negocio simpliciũ medicinarũ ostẽsũ est. stomacho ãt neqꝫ profectũ neqꝫ nocumẽtũ notabile ex ipsis hẽo testari: sicut neqꝫ restrictiui ventris neqꝫ subductiui. Et idẽ. viij. sim. phar. cap. de pistacijs. pistaciũ. i. fistica: in syria multũ nascit planta hec. fructus ãt huius subtiliũ partiũ ẽ subamarũ quid ⁊ aromatizans hñs. deobstruit igitur ⁊ mundificat maxime quidẽ ea que ꝭm epar: et ea que ꝭm toracem ⁊ pulmonẽ.

Auic. de virib⁹ cordis dic̃ q̃ confortãt cor. Auerois. v. coliget capi. dic̃ ꝺ pistacia q̃ ꝯfortat stomachũ ⁊ epar a tota substãtia. Rabi moises cap. de pistacijs. pistacia sũt meliores omnibus fructibus: corroborãt stomachũ ⁊ epar. sũt cal. ⁊ sic. tẽperate.

Pisteleon. i. oleũ qð ex pice liquida vel cedra fit.
Pisces akedradu.

Auic. cap. de cura cancri sũt pisces parui.

Pisces aradradrach. i. petrosi.
Pistes. i. feniculus. Pistera. i. columbaria.
Pisistides i. laureola.
Piscis quid est l. l. sanich.
Piscis stupefaciens quid est. l. l. fead.
Pissiduma. i. concauitates ossium ancharuꝫ: que vertebra dicuntur.
Pisoach i. cymbalaria.
Pisoach idem quod supra.
Pistoribus. i. comestionibus de pasta.
Pisuꝫ ẽ spẽs orobi sicut apparet si le. serſemie.

Gal. lib. de cibis pisa cõsimile aliquid fabis ꝭm totam substantiã hñtia comestaqꝫ ꝭm eosdẽ modos cũ ipsis: in duobus his uariãt: q̃r inflatiua cõsimiliter fabis non sũt: ⁊ q̃r abstersiuã uirtutẽ nõ hñt: ꝑpter hoc tardioris digestionis ꝭm uirtutum fabis sunt.

Piterigon. i. filix. Pitekos. i. simia.
Pitelibron. i. auena. Piterak. i. pyretrum.
Pitea i. coagulũ.
Pitinaser i. furfur capitis.
Pithios est spẽcies titimalli.
Pitiron i. furfur.
Pitis grece pinus pticius aliq̃n reperitur: inde resina pituina. Isidorus petides uocãt fructus ⁊ ramos pini repertos: ⁊ sunt pinee. le. cinobar.
Pitinum. i. netalim uel epithimum.
Pithiras i. furfuras
Pithira idem quod supra.
Pituina resina: quã nos abietalẽ dicim⁹ Dias.
Pituissa pli. ad sil'itudinẽ foliorũ pini.
Pitui. i. pinus. Pituregiũ. i. hypericon.
Pituides i. balbanus repsico.
Pituitas est uiscosus humor in ore cõglomerat⁹.
Philiron. i. flos uel cortex mali granati.
Pibit i. rapax.
Philistokia ẽ species aristologie.
Plirinc. i. tilia arbor. Plicina. i. vetia: ⁊ ẽ semẽ.
Priapistõ. i. satyriõ. Prisina. i. ĩphlegmatõ corpis
Piriapismus est q̃n mẽbrum uirile augetur secũdum tres dimensiones.
Prinos. i. ilex arbor. Prinus idẽ qð supra.
Prisina ĩflatio corporis ẽ: ⁊ ẽ hyposarca.
Primula ueris herba: paralysis idẽ. Est alia ꝑmula ueris que alio noĩe uocat lauãdula: cui⁹ flores sũt sicut flores camomille cal. ⁊ sic. in fine. ij. cõfortat matricẽ: ⁊ prima spẽs est uerior ꝑmula ueris.
Psicrotifron. i. uectonica. Psimichij. i. cerusa.
Psicis idẽ qð supra. Psilicis. i. pollicaria.
Psillium quid est. l. l. azarachona.

Psilotrum est quoddam vnguentũ depilatoriũ: qd latine vocatur cauteriũ: pro quo le. barnech: et psilotrũ similiter vocatur vitis alba: vt apparet si.l.l.fesera.
Psillos .i.pulex.
Psillium montanũ: psiler montanũ: sisceleos idẽ.
Psidratia.i.exantima. Psurotifon.i. uectonica
Psidia.i.flos mali granati vel cortex.
Psichi.i.anima. Psicthos.i.frigus.
Psidracia siue exantima: Alexander sunt pustule parue eminẽtes in cute capitis plene humiditate. aliquando vero sidracia scribitur.
Psidracion: demosthenes ẽ ĩquit paruissima exãtima alta eruptione est cõscripta cũ rubore sepe ĩ albis partibus prime tunice oculi constituta: et magis angulis vicina alta eruptione vel diuisura per cussura aut incisura effecta.
Psilla.i. pulex: inde psilliũ dictũ eo q semẽ eius pulicibꝰ assimilet. Demosthenes cap. de ophthalmia. Theodorus Priscianus et alij plures antiqui ipsam herbam pullicariam dicebant. Dias. uocat ipsam psillion: pro qua. l.l. hazarachona.
Psimichiã.i.cerusa. Psimichũ idẽ qd supra.
Ptiriasis scabrũ vel cantabricũ: acaraidẽ idẽ: et sũt fur fures capitis: vt Dias.cap.de ficu et de felle.
Ptisis. i.ariditas. Ptimoderar.i.tumor.
Ptisana.i.succus vl aqua ordei vel cibus ex ptisana ordei.
Ptideon grece.i.sputum: inde emoptoica passio ab emo quod est sanguis: et ptideon.i.sputum.
Ptilosis: paulus est grossitudo palpebrarũ putrida rubea: quibꝰ accidit plerũq et pilorũ defluxus
Ptiriacũ radix in antidotario virili in cõfectione mitridati minoris exponitur: qd est filix: sed si sic est ptereos dz scribi.
Ptiroien .i.abies.
Podagra grece dicta a podos qd est pes: inde podagros podagricus.
Podagra lini vocatur cuscute: eo q serpendo linum necat.
Polenta vbicunq ĩ antiqua trãslatione Dias.inuenitur apud Serap. eodẽ loco hẽtur sanich.
Polomonion .i.celidonia.
Policaria grece vocatur conisia: sed apud Dias. vocatur conixa: et est policaria.
Policarpos .i.multi fructus.
Policomas Dias. folia hz simila eruzonio vl erucε: et herba est quam ignoro.
Policriston .i.valde bonum.
Polifilon.i.multorum foliorum: et sic vocatur a Dias. prima spẽs trifolij.
Poliganon herba est quam ignoro.
Poligonos.i.fecundum vel multi seminis.
Poligonos.i.mltor geniculor vel angulorũ. Nã agoni.i.genu
Poligonia a goni qd est genu. nam et multi geniculatam et centũnodiam vocant: seu a goni quod est semen. Nam Dias. policarpos uocari dicit: qd magis ẽ credendũ. et hec saguinaria et corrigiola a mulũs uocatur: et est quã virgam pastoris arabes vocãt: vt patet per concordiam Dias.cap.de poligonos. et Auic.cap. Dias. poligonos masculus herba est virgas hñs teneras molles et multũ nodosas et expãsas super terram sicut agrostis. folia hz rute similia sed oblonga et molliora: et semen in folijs singulis. vnde et masculus dicta est. flos est illi albus et feniceus. poligonos vero femina frutex est vnã virgam hñs mollẽ et cannosã spissã et nodosam: ĩ quibus nodis folia sũt pini similia. radix ẽ illi inutilis: locis nascit humidis et cetera. Plin. poligonũ greci vocant: quã nos sanguinariã: non attollitur a folijs terra rure semen graminis: qui plura genera poligoni faciũt hũc in aerẽ intelligi nolũt appellãtq a multitudĩe seminis aut dẽsitate fruticis. Alij poligonon a frequẽtia geniculorũ et cetera. Stephanus ĩ synonymis poligonos.i. virga pastoris.u.p.i. scripsit: vt assueuit: et in kirannida poligonos.i.corrigiola multigolia. alij vero camerzilũ dicũt.
Poligonos idem quod supra.
Polimigmaton.i.medicamẽ ex pluribus mixtũ. Paulus cap.de hydropisi: et est dictum plurime mixture. nam migma grece mixtura.
Polina subtilis farina cuiuscũq grani: ĩde polẽta
Poliminon.i.paritaria. Polion.l.poliũ.
Polipis est multipes: polipus piscis: et est pulpꝰ piscis.
Polipodiũ dictũ ad similitudinem fragellorum polipi piscis in eminentijs que sũt ĩ ipsis fragellis seu pedibus: stipedes dici pōt. Nam radicibꝰ pollipodij sũt similes eminẽtie. vnde polipodiũ quasi polipi pes: p quo.l.l. bibeig siue dipteris. Polippus est tumor preter naturam: qui ĩ naribus fit similis ꝑm substantiam. polipodos carni.i.carni illius piscis qui dr polipus: et latine uocat pulpas.
Poliricon grece.i. multarũ radicũ quare filix sic vocatur a dias.cap.de dipteris: et sic ẽt ꝑm Dias. vocatur a quibusdã helleboris niger. Itẽ idem ẽt sic vocari dicit unam spẽm aristologie preter duas notas.
Polirizona. Plin. herba ẽ q hz folia similia myrte et radices multas.
Polisanthemum.i.botrachion: et est dictum plurimorum florum.
Politricon est dictum multarũ comarũ. nam greci trix comam dicunt.
Politrophia.i.multũ nutriẽtia. oligotrophia ecõtra.i.parum nutrientia.
Polisis.i.vlcus. Poliũ quid ẽ: le.bakade.

Capi.593.

(P) Olicaria lati. gre. coniza: arabice gafit.

Dias. capitulo d coniza. alia est maior atq odore grauior: alia parua et odore iocunda. inter has: alia ẽ media grauabilioris odoris. quarũ prima appellata est coniza lata siue uanitis: uel ut latini armentalis. Item secũda vocat ẽt labanotis: siue ut latini pix marina vel sirisçarl

media appellatur et coniza cefaleos: siue ut latini thym⁹ minor. maior aūt et minor coniza hñt folia similia oliue: sed aspera et pinguia et uiscosa. mino ris uero folia odorata sunt. maioris grauis odo ris: que etiam in frutice maior ē. uirga maioris ē longitudinis cubitis duobus. minor uero unius pedis longitudine porrecta est: florem fragilem et mellinum hñs colorem et amarū saporem. et cum floruerit velud capillos facit: radix est illi inutilis. **Gal.** vij. simp. phar. capi. coniza. i. policaria tam maior q̄ minor similis sūt com plexionis et uirtutis: in gustu quidez acres et ama re apparentes: calefaciunt valde aperte: fructuosa est planta. est āt et tertia spēs policarie in humidio ribus locis nascens fetidior ambabus et debilior: sed due prime dicte. iij. gradus sunt in calefacien do et sic cando. **Posse. Dias.** oīs frutex ei⁹ cum folijs su is fumigio adhibita et supposita uenena longius arcet. aqua eius spansa pulices necat. folia ipsius ī cataplasmatibus adhibita morsus venenatos miti gant. vulneribus et pustulis medicātur flores ei⁹. et folia cuz uino bibita menstruis imperant: abor sum faciunt: vrinam prouocant. torsionibus subue niunt. ictericis bene adhibentur. cum aceto bibi ta epilepticis prestant effectum. elixatura uero eo rum fomento adhibita causas matricis compo net. succus eius supposit⁹ aborsū facit. oleo mixta et peruncta tuta corpora contra frigora seruat. mi nor vero imposita et cataplasmatibus adhibita do lorem capitis mitigat. media uero coniza hastam grossaz hz: et lenia folia et paulo maiora. maior ue ro non pinguia nec maiora habet folia: sed grauē iactantia odorem: gustum suauem et inutilem om nibus. viperas et serpentes fugat. et vulue vicia re mediat. maior et minor coniza calefacit et dsiccat. decocta igitur in oleo ad periodos febrium et ty pos et maliciosos rigores peruncta facit. flos cum folijs in uino potatus fetus extrahit: et uehemēter mēstrua purgat. **Gal.** siquis folia cum mollibus ra musculis apposuerit alicui pti cule siue decoquens oleo vtatur ea. videtur autez et rigorum qui secundum periodum aleuiatiuum huius oleum. flores autem coruz similis virtutis sunt: quocirca quidā et hos cuz folijs terētes oleo propinant gratia mouendi menstrua violenter et educendi embriones.

Poliricon. i. dipteris. et secunduz quosdam ē ari stologia: sed falso imo ē elleborus niger: ut. Dias. ca. de elleboro nigro. l. l. elleborus.

Polinū marinū. i. barba iouis: p quo. l. l. bakade.

Politicū	.i. parua starna
Polimas	.i. bolismus
Polominum	.i. mentastrum
Poliomela	.i. eraclea

Poligalon hastam habet longā duobus palmis: et folia lēticule similia gustu stiptica: que bibta lac mulieribus facit crescere: Dias. in pprio cap.

Poliarciraron .i. medicamen compo situm ex pluribus principalibus speciebus.

Poliarchion	.i. pluriū princeps
Polliomenū	.i. paritaria

Pollitricon herba est cuius folia ī vno subtili sti pite ordinatim posita sūt rotunda sicut folia ca pilli veneris: oritur in locis humectis: cuius cō plexio et virtus secundum Plin. est sicut capillus veneris.

Pollines .i. farina

Polus. i. dolor qui fertur in membro propter la borem.

Polusarch .i. afronitrum

Poma de seni. i. de hierusalem: et sunt pruna da mascenā.

Pomerac	.i. agrifolium

Pomelido quid est. l. l. zaror.

Pomellitos	.i. hydromel
Pomelida	idem quod supra
Pomelasirch	.i. auena.

Cap. 594.

Ponfolix scribit grec⁹: sed pō folix pfert sic voca atur eo quod sunt ampullosa. nam pō folix grece est ampulla: pōfollingues ampulle. et est pomfolix siue pōfolingos tucia ve ra leuissima volatil' et alba: quam Auic. laudat. vi de capitulum de pōfolix apud Dias. cū cap. de tu cia apud Auic. et Sera. que idem sūt: et est fuligo que eleuatur adherens tecto fornacis quando ex tinguitur et fit auricalcū: qđ vocatur apud Dias. in antiqua translatione es vstū: et est ex substantia eris et lapidis calaminaris: qui dicitur climia ara bice et cadimia grece: quo lapide tingitur es. subli matur enim vi ignis: et quod subtilius leuiusq3 ē tecto fornacis adheret: et uocatur pomfolix: et ara bice tucia. quod autem ex eo fumo eleuato grossi us est non potens eleuari intantum q adhereat tecto propter grauitatem sui et densitatem descen dit ad inferiora fornacis uel adheret parietibus: et vocatur a Dyas. spodiu3. fit etiam sine ere sola sublimatione ipsius lapidis. Est et alia species tu cie que alexandria uocatur similis corticibus ar borum intus lenis: extra botruosa grauis: que fit vbi multum fit auricalchi ex eleuatione ipsius fa uille circa formulas terreas que ob hoc fornacib⁹ suspenduntur: adherens densatur: que quidez fit ex fumo cuiusdam lapidis: probaturq3: quia arti fices aurichalchi ex illa bonum auricalchum faci unt: eo modo fit sicut ex calaminari lapide. Dias. et Plin. conueniunt in modo generationis pōfo lix. Plin. de his et de alijs que in hoc opere gene rantur in erarijs inquit inueniuntur: que uocant spōfoligon et spodion: differentia q pomfolix lo tura paratur: spodios illota est. aliqui quod ē cā didum leuissimumq3 pōfoligon dixerunt: et esse eris et cadimie fauillam: spodion nigriorem pōde rosioreq3 esse: derasam parietibus fornacium mi

ctis sint illis aliquādo et carbonibus.hec aceto p fusa odorem eris parat:et si tangatur lingua sa-porem habet horridum.conuenitqꝫ oculorum me dicaminibus:quibuscunqꝫ vicijs occurrens: ꝛ ad omnia ad que spodium.hoc solum distat ꝙ hui⁹ elatior vis est.additur ꝛ ī emplastra quibus leuis queritur refrigeratio ꝛ siccatio: vtilior ad omnia que vi non lota est.spodios cypria optima est. fit autem liquescentibus cadimia et errario lapide: que leuissime efflatur et ocius euolatqꝫ ex forna-cibus:ꝛ tectis adherescit:a fulgine distans cando re.Quod uero minus candidum ex ea immaturi fornacis argumentum est: hoc quidaꝫ pōfoligō uocant.quod uero rubicundius ex his inuenitur acriorem vim habens exulcerat adeo ut cum laua tur:si oculos attingat excecat.est ꝛ mellini coloris spodios in quo plurimum aeris intelligitur: sed quodcunqꝫ genus lauando fit utilius.fit inquit et in argenti fornacibus spodium:quod uocant lau riomi. vtilissima autem oculis confirmatur que fit in aurarijs ꝛc. has puto quas cadimias argen-ti ꝛ auri uocat Auic.de quibus supra. Iteꝫ an tispodion uocant cinerē fici uel caprifici uel myr ti foliorum:cum tenerrimis ramorū partibus vel oleastri uel citonij mali:uel lentisci.Item ex mo-ris immaturis.i.candidis in sole arefactis uel ex buxi coma aut rubi aut terebinthi uel oenātis tau rini quoqꝫ gluctinis aut linteorum cinerem simi-liter pollere inuentum est.vruntur omnia crudo fictili in fornacibus: donec figlina percoquatur: ꝛ iterum in errarijs officinis ꝛ finegma fit:iam li quato ere et percocto additur carbonibus: paula timqꝫ accensis:ac repente vehementiori flatu ex-puitur eris pala quedam. solum quo excipiatur stratum esse debet:maxilli ab ea discernitur aqua in hisdem officinis. diffrigen vocant greci: ab eo ꝙ bis torreat: cuius origo triplex.fieri enim dici tur ex lapide pirite cremato in caminis:donec ex coquatur in rubricam fit.ꝛ in cypro fit ex luto cu iusdam specus arefacto prius: mox paulatim cir cundatis sarmentis.tertio modo fit in fornacib⁹ eris fece subsidente.differentia est ꝙ es ipsum in catinis defluit:scoria extra fornaces:flos superna tat:diffriges remanet. Quidam tradunt globos lapidis in fornacibus qui coquuntur ferrumina-ri circa hec es feruere:ipsum vero non percoqui tur nisi translatum in alia fornace: ꝛ esse modum quendam materie. Quidam id materie quod ex cocto supersit diffrigia vocant ꝛ cetera. Habe-tur ex his ꝙ pomfolix ꝛ spodion sunt idem ꝙ tu cia. Item Alexander facit collyrium ad debilita-tem visus senum ex pomfoligo non lota:balsamo vino et melle:cui simile scribit Auic.in quo loco pomfolix tuciam scribit. Item stephanus in syno nymis pomfolix.i.tucia.

Pomum quando simpliciter ponitur est malum sed quando ponitur cum determinatiōe: est illud ad quod trahitur per determinationeꝫ:ut pomū citrinum:id est citrum:pomum arancie.i.citrāgu lum et cetera.

Pomum aque .i.citrum.
Pomum athomacium .i.cyminū ethiopiū.
Pomum arancie .i. citrangulum uel ci-tromulum.
Pomum terre quid est.l.l.alcharincha.
Pomū paradisi qd est.l.l.malum.
Pomum citrinum .i.citrum.
Pomum cithonium quid est.l.l.cusa.
Ponisa .i.auena.
Pontica Stephanus bordacha:ꝛ ē auelana:ꝛ ali bi curua pontica scribit.
Ponticus sapor quid est.l.l.austera.
Pomfolix quid est.l.l.abaysir.
Pomfoligos quid est.l.l.quā supra.

Capi.595.

Populus arbor duas species habet. Unde Dias. duo facit capitula:vnum sic incipit:po pulus quem leuce dicunt et cetera. ali ud sic:agiros id est populus arbor quā alij leuce vocant et cetera. in fine capituli aliqui inquit per hibent arboris eius lachrymum in rodanū distil latum succinum facere id est karabe et cetera. Auicēna similiter duo facit capitula:vnum quod incipit haur romanum:uolens dicere agiros: vt Diasc.dicit.aliud akirosa vt supra in haur. Plin. tria genera populi facit:alba: nigra:et que libyca vocat: mīma folio ac nigerrima alba folio bico lor superne candicans:inferiori parte uiridi: hic nigra que inuenta circinate rotunditatis folia sūt vestutiora ī angulos exeunte econtrario hedere angulosa rotundantur.

Parastol .i.bdellium.
Porcastrus .i.porcus castu.
Portalla .i.portulaca.
Porta id est vena que oritur a parte concaua epa tis:ꝛ est uena que oritur in gibbo epatis.
Portamos .i.sternutatio.
Porech .i.affodillus.
Porechi ideꝫ quod supra.
Porcelliones quid sūt.l.l.guadai.
Pori sunt foramina tam cutis ꝙꝫ omnium mem-brorum minuta vix uel minime visui anparentia. dicuntur tamen et ipsa patentia foramina pori ut aurium:a paulo capi.de egritudinibus aurium:ꝛ omnia alia largo modo sumpta.pori etiam dicū-tur tuburose duricies iuncturarum arteticorum: que ꝛ lapidationes dicuntur:ut paulus capi. de artetica et podagra.gerodius etiā poruꝫ in equis vocat:qd superossū vulgo dr.
Pori vritides .i.vene uritides.
Porfira marina quid est.l.l.ostracorum.
Porosarch .i.perforata.
Porne .i.plantago.
Porpilis .i.porpoleas.
Porus sarcoides dicitur ligamentum a natura fa ctum uel creatum ad connectanda capita fracto-rum ossium:ꝛ est eius expositio duricies carnea. Nā sarcos gre.caro similiter ꝛ kircas.

Porcus est animal satis notum: cuius carnes secundum Gal. sunt satis similes carnibus in colore et sapore humanis: et pedes eius conferunt convalescentibus. sunt enim frigide et humide complexionis: sicut īuenies si. l. l. letamie.

Porrum pro herba quid est. l. l. curath. et porrum pro morbo quid est: est veruca: pro qua le. l. verucai.

Portulaca marina hñs lac quid est. l. l. alfafagi.

Posarū: oribasius sic inquit vocat hippo. cū vna egritudo ī aliam transmutatur: ut cū ex lithargia fit frenesis uel econtra.

Postarimi idem quod supra.

Postadactili sūt dactili humidissimi: qui cum statim nō comedūtur dissoluūtur: et fiūt quasi mel.

Poses. i. ordeolum nascēs ī palpebris oculorum.

Posces idem qd supra.

Poser grece potus potio bibitio.

Postrigmenū. i. fluxus de renib9 vt ī Alexādro.

Potameos grece fluuialis.

Potamos i. fluuialis.

Cap. 596.

Pothab arabi: latine dactili. Sera lib. aggre. capi. pothab aucto. rasis calefaciunt et generant sanguinem grossum: et conuertūtur cito ad choleram: et sunt mali illis quorum cōplexio est ca. et epar ca. et cui cito euenit soda et squinantia et bothor et cu la et opilatio in epate et splene. et deteriores ex eis sunt magni et dulciores. et non sūt aliquo mō conueniētes illis qui sūt ca. complexionis. illi āt qui non sūt calide cōplexionis et nō sūt debilis nature impīguātur ab eis. et dactili qui vocantur bairon uel beyren sūt meliores oibus quorū color est citrinus et rubens: vt apparet in littera beyron. Gal. secūdo de edulijs capi. de fructu palmarū. quidā ex dactilis stictiores sūt et stipticātes ut egyptci dactili: qdam āt molles et humidi et dulces: sicut qui uocātur beyron vel kanochi. optimi āt isti nascuntur fm palestinam siue ī hiericho. Intermedij āt amborum dictorū generū sunt omnes alij dactili: sūt āt indigestibiles et grauatiui capitis. Nā oēs dactili īdigestibiles sūt et capitis lesiui ampliores comesti. qui āt ab ipsis distribuitur ī corpore chim9 grossus semper ē. hz āt aliquid uiscosū: qñ dactilus fuerit vnctuosus. qñ āt tali chimo dulcedo admiscetur: celerrime quidē ab ipo epar obstruitur. ledit āt et phlegmonizans et turgescēs summe ab edulio ipsorū: cōuenienter āt et epar et splen opilantur et ledūtur. multo āt magis ledunt uirides dactili ad oia paulo ampliores comesti. palā igitur ꝙ calidiorem hñt chimum qui dulces: frigidiorē āt qui stiptici: sed inflatione nocent et implent virides dactili sicut ficus. eandem. n. proportionē hñt ficus virides ad siccas quā virides dactili ad alios. In non valde uero calidis locis non maturantur perfecte dactili vt ad reponendū fiant utiles: et ꝓpter hoc coacti uirides comedē ipsos crudisqz humoribus replentur: et rigoribus difficulter calefactibilibus capiuntur: et fm epar opilationes habēt. pro arbore eius lege. l. nakala. Rabimoises de dactilis. dactili generant dolorez capitis: opilant epar: et apostemant caput: et emoroidas creant. de osse eius inuenies si leges litteraz nakala. Auerois. v. coliget capi. de dactilis. dactilanum. i. arbor dactili cum fructu et floribus: omnes partes ipsi9 stipticitatem magnam hñt. sed fructus eius cum est maturus aliquam habet stipticitatez. Cortices vero arboris predicti maiorem hñt stipticitatem alijs partibus ipsius et cetera.

Potentilla amantilla fu. valeriana idem.

Poteisis i. zizania.

Poteon suppositoriū.

Potilion. i. vinum onfancinū: et est vinuz de vuis non bene maturis.

Procatartica causa. i. primitiua: a pro quod ē procul: et cataron qd est fluere: quasi ōprocul fluens.

Proserpinata i. centūnodia.

Proygumena i. antecedens causa et corporea.

Proxenectica causa. i. coniuncta: ut in Alexādro de dolore capitis.

Profilecteron dicitur causa preseruatiua a ꝓ qd est procul: et philecteron quod est custodire: quia dicitur procul custoditiua: hoc est cā preseruatiua

Prothinotosis siue prothosis est oculorum ex nimio tumore proueniens casus: ut ēt vix palpebre attingant ipsam vt in oribasio.

Prothea i. nimphea.

Prothea idem qd supra.

Prosimin i. fermentū.

Probis. i. sputum: inde omothois. i. sanguineum sputum.

Prōptuarium i. cellarium vel cella.

Prouocatiuum i. eductiuum vrine.

Prosopus i. bardanus.

Proceterac. i. pes colūbinus.

Protenal quid est. l. l. abrotanum.

Proflnū i. flux9 sāguinis mēstrui.

Prolce i. vlmus.

Prolicocitoron i. aconitum.

Procon i. bdellium.

Probisalidos i. alkekengi.

Prosilaticon i. preseruatiuum.

Proficus i. ficus siluestris.

Capi. 597.

Propolcos id ē ceropica sed falso. naz propoleos est secundum quosdam illud mellatum quod prius de apibus ponitur et non fauum. Aliquando inuenitur in folijs filicis vel apij: et dicitur cera virgo. aliqui dicunt ꝙ est prima fabrica apū sine melle. sed dias. dicit capi. de cera propoleos: ꝙ cera propoleos est cera que inuenitur in uase apum: vbi apes corpus fricant: hoc est sine melle. alij dicunt propoleos. i. mū: et est fex aluearis apum: vbi apes ꝓjiciunt suas superfluitates: et est dicta cera propoleos. et est calidior ipsa cera: magne uirtutis in at-

trahendo a profundo corporis:uide capi.de cera propoleos apud Dias. cum cap. demũ apud Serap.i.cera.Stephanus propoleos sordes uasorũ apum.Auic.uocat ipsam mum Serapi.sedium.
Probaton .i.ouis.
Prouaton idem quod supra.
Profilaticon.i.custoditiuum uel preseruatiuum.
Pronosticos .i.pronosticus.
Pronistosus demosthenes est inquit prominẽtia cadentis oculi ex paralysi contingẽs flẽtis ex magno dolore.
Progeuma.i.cibus ante prandium sumptus leni tiuus solutiuus.
Propoma grece Alexãder capitulo de epileptia oz inquit ex aqua calida accipere ꝓpoma quale ẽ absinthiatum aut conditũ. Item infra propoma raro sũt accipiẽda preter absinthiatũ ⁊ uinũ bonũ.Item idẽ capi.de hydropisi de vino eorũ: vbi ponit confectionem propoma:propoma grece potio ut supra.
Prositalmia uel psilotalmia vł arotalmia grece scabrositas oculorũ. Alexander capi.de collyrijs ad uisum.
Protorobon .i.pioma.
Prothosis grece Paulus est ruptio rogede tunice oculi.i.vuee ex comestione uel ruptura cornee.
Pschochos grece .i.frigus.
Psomion .i.bucella panis.
Psomos idem quod supra.
Psoia .i.scabies uel asperitas cutis cum pruritu ⁊ squamis.
Psorias apud Alexandrum est scabies vesice.
Psorotalmia est pruritus oculorum cũ paruo rubore ⁊ leui ulceratiõe palpebrarũ sine ullo lachrymarũ fluore ⁊ cetera.Paulus est inquit pruritus palpebre scabies salsis humoribus facta.

Cap.598.

Sori est quedam species uitrioli quã Auic.psuriã uocat. Demosthenes psoricũ : quod nos scabrum dicimus.Cornelius celsus per se nulla medicina ẽ que psoricũ nominetur:sed calcitidis aliquid cũ dimidio cadimic:plus ⁊ aceto simul cõteritur id qđ in uas fictile additũ ⁊ contectum ficulneis folijs sub terra reponitur:sublatũ post dies.zo.rursus teritur: ⁊ sic appellatur ⁊ cetera.Diascorides: psori quã multi putauerũt melanteriam esse:sed falsũ est:qꝛ suum genus habet hoc:⁊ illa suũ bromum hꝫ psori plenũ:ut nauseaꝫ prouocet.iuenitur ĩ egypto ⁊ multis alijs locis sicut ĩ libya ⁊ hispania ⁊ cypro. Melior est egyptius:quẽ cũ fregeris niger est deitus ⁊ multas hñs pertusuras:⁊ **Posse.Dias.** virtus est illi est pinguis. stiptica:gustu ⁊ odore bromoso plenus est ⁊ contraius stomacho. Et ẽ alterũ genus qđ sicut miseos hꝫ colorem : sed inutile est.uirtutẽ ⁊ cõbustu ram similẽ miseos hꝫ. Iniectus foramini dentis cõpescet dolorẽ:agitatos dẽtes cõfortat.sciaticos medicatur si uino mixtus clysteri adhibeat᷑. macilas vulneribus tollit cũ aqua superũctus. capillos nigros facit. Omnia illa metallica in coctura virtutẽ hñt:⁊ maxime aceto in coctura ⁊ nitro :et fece uini ⁊ calce ⁊ ceteris quibus uirtus additur ĩ coctione.Pulegium quoddã ẽ martis ⁊ est diptamum.quoddã est regale:⁊ dř gliconium:⁊ est illud usuale.⁊ est aliud ceruinum:et est serapulluꝫ. vnde qñ simpliciter ponitur :regale ĩtelligit᷑ :pro quo .l. litteram diptamum. sed pulegium agreste ꝺm quosdam est nepita:sicut patet si le. litterã calamentũ:sed falso :immo pulegium agreste est illud qđ inuenies si.l.litteraꝫ diptamũ ꝺꝫ ueritatẽ.
Pulmentũ.i.ius cibale vt amigdalarũ ptisana.
Pulicaris .i.psillium.
Pulicarpos .i.muscata.
Puliarbasis .i.amomum.
Puluis cameli est quidam puluis albus : qui remouetur a dorso cameli:quando tergitur satis siccatiuus ad scabiem.
Puluis bugie .i.puluis de radice arboris berberi.
Pulmo quid est .l.l.bich.
Pulmonaria herba ẽ folia satis minuta ⁊ mollia habens: ⁊ quasi formam pulmonis:in locis humidis nascens:quam quidam pepanum uocant.
Pumex quid est .l.l.famechi.
Pupex uocat᷑ lapis corij: sparatio uocatur fenic ⁊ lapis vulcani:⁊ latine vocatur pumex: pro quo l.l.famechi.
Pupilla oculi apud Auic.est senation : sed apud arabes uocatur planta fontis.s.corabalbaui : qđ est equiuocum ad pupillam oculi ⁊ plantam fontis.Aliud quoqꝫ capi.facit Auic.de hac plãta sub hoc nomine sumimõ uel suiran : ⁊ vult forte dicere ut Dias.senation: ⁊ dicit ibi ꝙ ẽ eruca aque.
Purach .i.psilotrum.
Purgatoria.i.abstersiua ⁊ mundificatiua.
Purulentus est color sanguinis putrefacti.
Puruulentus idem quod supra.
Purpurea .i.lappago.
Purpura maritima .i.cetula marina.
Pusca sepe sic reperitur in antiquis litteris:et uocatur pusca ab aliquib⁹ id quod fit per appositionem aque in uinacia extracto musto : verum ubi apud Dias.in ueteri translatione habetur pusca apud Serapio.ex uerbo dias. ⁊ apud Auic.ĩ eisdẽ locis semper habetur acetum ⁊ aqua mixtum:qđ grece oxicraton uocatur. Item Alexander capi. de androsia ex ca.distẽperantia dieta inquit ẽ ordinanda:que infrigidando iuuare possit:⁊ maxĩe illa que aceto conficiũtur:vt est pusca potui data ⁊ cetera.Quesiui tñ a grecis quomodo uocatur ꝓdictus potus ex lotura uinaciarum factus:responderunt pusca uł pucia:q̃uis ẽt alijs uocetur nominibus:lege.l.carenum.
Pusita.i.pulegium. Puscita idẽ qđ supra.
Pusica idem quod supra.
Pustoch .i.fistici.
Pustohar .i.marrubium.
Pustosar .i.usnee.

Raialbamen .i. fumus terre.
Rainalbamen idez quod supra.
Rabadat apud Auic. e piscis stupefaciens: et e terpedo vel terpido
Raleb .i. muscus.
Rabeleb idem quod supra
Cap. 601.

Rabera arab. grece sichirnis: latine melon.

Gal. octauo sim. phar. cap. sichirnis. melonis maturi substantia e grossa. virtus eius est que infrigidat et humectat in secundo gradu. vnde virtus melonis maturi e abstersiua: et prouocat vrinam: et mundificat cutem: et proprie semen eius quando siccatur et teritur et cribratur et administratur in lauaturis corporis. dominatur autem in ea frigida et humida complexio non tamen fortis: sed in secundo gradu dicatur radix eius et semen eius quando siccantur non adhuc humida. quando siccantur sunt in primo gradu siccitatis ant in principio secundi. et in eis e plus de abstersione quando siccantur quam in carne eius et quam in carne cucumeris.

Sera. lib. aggreg. cap. Rabera quando fit emplastrum cum eo sedat apostemata oculorum. Et cortex eius quando ponitur sup caput infantis sedat apostemata calida que fiunt in eius cerebro: et ponitur sup frontem illius ad cuius oculos currunt humiditates: et prohibent eas. et tota carnositas et semen quando siccatur ad solem: et conficitur cum farina ordei vel cum amido: et siccatur bene: mundificat cutem mulierum quando lauant cum eo facies suas: et reddit eas splendidas. sed radix melonis quando siccatur et sumitur de ea in potu. z. i. cum idromelle prouocat vomitum: et quando accipitur post cibum in hunc modum facit vomere sine labore. et quando fit emplastrum cum ea curat vlcera que dicuntur faui.
Raib. i. lac acetosum ut in almansore cap. de diabete.
Railelon. i. herba similis portulace: et habet lac. et est de genere lacticiniorum laxatiua satis: et alio nomine vocatur soldanella.
Raud .i. reubarbaz
Raut idem quod supra
Rauec idem quod supra
Rausen .i. maratrum.
Rauetseni. i. reubarbaz de partibus seni: et quid est seni. l. l. seni.
Rau .i. anetum
Raubel .i. kambel
Racanto .i. asparagus
Racardus. .i. cardamomum.
Rachaben .i. ficus pharaonis.
Racemus .i. pars vue.
Racheili oleum in practica haly abbatis capi. de accidentibus que sequuntur febres videtur rosaceum.
Radicula. i. condisi: et ponitur in antidotario viri li in potione ad scrofulas. Plin. inquit radicula vocatur in lauandinis lanis: succum habet mirum quantum conferens candore molliciequ. nascitur satiua vbique: sed sponte precipue in asia syriaque saxosis locis et asperis: caule ferulaceo tenui et ipso cibis indigenarum expetito. et in vnguentis quicquid sit cum decoquitur folio oliue strutin greci vocant: flores estate grata aspectu: verum sine odore spinosa: et caule lanuginoso: semen nullum: radix magna: que cum conciditur ad que dictum e vsum &c. hec est condisi quam inuenies in condes et instructio.
Radicul idem quod supra
Radiolum .i. polipodium
Radius vocatur instrumentum chirurgicorum stilus: et id quo medicine in oculis ponuntur
Radix simpliciter pro rhaphano domestico accipiunt romani hodie: et sic etiam greci accipiunt. Nam greci si sine adiuncto inuenitur pro rhaphano accipitur: pro quo. l. l. finel.
Radix cutica. i. rhaphanus qui hodie sic vocatur licet incongrue: quia radix cutica non est rhaphanus quia vere rhaphanus e radix ut immediate dictum est in radice.
Radix cotica idem quod supra
Radiantum .i. iusquiamus
Radiolus. i. ireos Radis toretum. i. lactuce
Radix piperis quid est: lege litteram falfel
Radix pontica .i. liquiritia
Radix aisirien vel assirex id est radix pionie.
Rhaphanus quid est. l. l. finel.
Rhaphanus agrestis dias. rhaphanus agrestis iuncos duos siue tres spargit in terra rubentes: folia rute similia: radices cepe: sed ampliora: que quidam rhaphanum siluestrem vocant: intus habet medullam candidam: extra cortices nigros. nascitur in montibus et locis asperis aliquando et vmbrosis. purgat inferius et superius. quidam dicunt quod rhaphanus agrestis e apios quod inuenies si. l. l. apios.
Rhaphanus gallicus. i. radix quam nos radicem vocamus. que e vere rhaphanus: sicut apparet si. l. l. finel.
Rafis .i. acus
Rafialb .i. folium
Rafialbi idem quod supra.
Ragadie dicuntur fissure accidentes in ano uel pedibus multi ardoris
Ragalus. i. gallus auis. Raguri. i. granum solis
Raganto. i. asparagus Rageal. i. citrangulus.
Ragep. i. psillotrum Ragesar. i. vsnee.
Ragis est species serpilli.
Ragichor. i. polium Rogoidei. i. vuee.
Ragodan .i. apium risus.
Ragodazi. idem quod supra
Rague. i. spuma. Raguser. i. arsenicum
Ragusacos .i. oleum petroleum
Rahadar .i. terpigo piscis.
Rahati idem quod supra
Rahai albame .i. fumus terre
Ralembatum .i. coriandrum
Ralesac .i. abrotanum
Ralebar. i. pulegium Ramad. i. cinis.

Ramale.i.rasini pini vel pix que ex pinguiorib⁹ lignis pinis colligitur.
Rames.i.locus sub anchis: ꝛ ꝓpter hoc vocatur quedam egritudo ramex: ꝛ est excoriatio que fit in coxis sine sub anchis pueroꝝ.hoc vocabulum ponitur in bazaracboana
Ramenta.i.aliquid proiectū purgamentum
Rameta quedam confectio est.

Cap.602

Ramich arab. ꝛ latine: gre. vero rimich.

Sera. lib.aggreg. capi. ramich. Ramich ꝛ gallia confectiones sunt.vnde ramich accipit᷑ ex multis speciebus: aliquando accipit᷑ ex dactilis imaturis: ꝛ aliquando accipitur de corticib⁹ granatoꝝ: ꝛ ex herbis asperis: ꝛ oēs spēs sūt fri. ꝛ sic. ꝛ d ipo ē such.i gallia. ꝛ qñ fit ex eo gallia: miscet᷑cū eo spēs ꝛ musc⁹: ꝛ ſm ꝙ admiscet᷑ ei ex specieb⁹ ꝛ musco erit amplior vel minor caliditas ei⁹: ꝛ erit tunc medicina cōposita ex stipticitate ꝛ caliditate quā acquisiuit a musco ꝛ speciebus: sicut inuenies: si lege. litterā such. Et idem auctoritate Serapi.isaac. Ramich fit ex gallis: ꝛ ē frig.in fine secūdi gradus. stringit propter frigiditatem. ꝛ ex ramich fit gallia quando miscet᷑ ei ex musco ꝛ speciebus cal. sic patet in gallia. Et modus preparationis ramich secundū eundē est iste: accipit᷑ ex gallis pond⁹ li. x. ꝛ teruntur subtiliter: deinde accipiuntur ex passulis lib.iij. ꝛ buliant in aqua bene bulitione forti ꝛ debent poni sup vnāquāq; mensurā passularū due mensure ꝛ media aque: ꝛ postq̃ bulierīt cola eas ꝛ exprime ꝛ proiice substantiam passularum. deinde accipe ex melle apud lib.ij. ꝛ misce cū decoctione passulaꝝ ꝛ proiice in omnib⁹.x.lib. eius mixture librā vnā olei keadi: qd̄ si non habes pone loco eius oleum sisaminum: ꝛ fac bulire simul bulitione forti: ꝛ moue semp donec scias ꝙ sit bñ coctū: ꝛ caue ꝙ si minuetur aqua passulaꝝ pone in ea de aqua ne aduratur medicina: deinde accipe de rosis ꝛ cinnamomo ꝛ gariofilis: ꝛ ex folio cassie vel ex ligno eius si nō habes folium: ꝛ tere bene omnia ꝛ pone sup.x.lib. gallie lib.i. mixture istaꝝ specieꝝ: deinde misce totū cū decoctiōe aq̃ passularum ꝛ mellis in olla: vbi ē ꝛ coque suauit᷑ cū discretione ꝛ moue semper. Et quando finiuerit decoctio eius extende sup sextariū ī sole: quādo desiccatū fuerit fac trociscos: ꝛ extēde eos super cribꝝ in sole donec siccet᷑ bene: ꝛ serua ꝛ vtere. Collector est alius modus cōfectionis ramich quo hodie vtimur cōmuniter ꝛ est iste: accipe succi herbe acetose vel succi citonioꝝ.ℨ.xvi. ꝛ buliāt bulitione vna cū.ℨ.i.folioꝝ rosaꝝ ꝛ cū.ℨ.ij.granorū myrti: ꝛ postea coletur ꝛ in colatura misceantur gallaꝝ recentiū humidaꝝ tritaꝝ vltima contritione.ℨ.v.coquantur adhuc: deinde pulverizentur folioꝝ rosaꝝ.ℨ.i.sandali albi boni.ℨ.i. ꝛ quartum gūmi assi.ℨ.5.carnis sumach ꝛ spodij ana.ℨ.v.succi agreste.ℨ.vij.succi granoꝝ myrtilloꝝ tritorum vltima contritione.ℨ.iiij.ligni aloes: gariofolorum: macis: ꝛ nucis muscate ana.ℨ.iiij.inuoluantur omnia insimul: ꝛ extende in scutella lapidea donec siccentur: ꝛ postea pulverizentur subtiliter ꝛ cum aureo vno cāfore ꝛ aqua rosata: fiant trocisci ad pondus.ℨ.vnius.

Rana quid est.l.l.dissoa
Ranabroch .i.tribulus marinus
Ranasach .i.pulegium.
Rancoridea .i.bursa testiculorum
Rancoridem idem qd̄ supra
Ramula vocatur augmentatio carnea sub lingua cū grauedine ꝛ fluore saliuarum: quasi in radice lingue ut alia lingua oriri videatur.
Ramunculus. Plin.ramūculum vocamus quaꝫ greci botrachion: genera eius quatuor
Rannus quidā dicunt ꝙ est spina alba sed falso quoniaꝫ dias. dicit ꝙ rannus ē frutex nascens circa hortos: cuius virge sunt longe ꝛ spinose. folia habet pinguissima ꝛ longa ꝛ leuia: ꝓ q̊.l.l.hauser.
Rapa quid est.l.l.delien.
Rapa caulis quid est.l.l.quam supra
Rapa agrestis. Dias.locis nascitur siccis fructicē collectum faciens ꝛ cetera.l.l.quam supra
Rapastellus.i.rapolla: ꝛ est rapa siluestris: pro q̃.l.l.delien.
Rapacillus: isaac de dietis de ipsa loquitur.
Rapa rustica vocatur secundū dias. quedā spēs hypericon.
Rapa .i.alippa
Rapesta quid est.l.l.finel.
Papesarch .i.cymbalaria.
Rapesarchi idem quod supra
Rapella .i.rapastellus.
Rapistrū armoratia.i.rhaphanus agrestis
Rapisarchia .i.abrotanum
Rapolla .i.rapastellus
Rapofarsin .i.ciclamen
Rapofarsini idem quod supra.
Rapum siluestre Plin.in aruis maxime nascitur fructicosum semine candido duplo maiore quaꝫ papaueris.
Rarates .i.siliqua
Raratesi idem quod supra
Rarameos .i.pulegium.
Rarasarch.i.arbor faciens berberos.
Rarezir .i.fruct⁹ thamaricis.
Ranesir idē qd̄ supra Raneseri idem qd̄ ſ.
Raregi .i.colofonia
Raricon Paulus cap.de dentib⁹ raricon ī ollam comburens.
Rasamū.i.enula in secundo practice haly abbati inuenies: ꝛ alibi raseni.
Rasacuꝫ in practica haly abbatis exponitur pro gūmi semibari.i.pini.
Rasus .i.stagnum
Rasacoltana .i.capitellū saponie.
Rasangi .i.es vstum
Rasa quid est.l.l.hatronig.
Rascalini .i.podagra lini.
Rasga .i.patella.

Rasel .i.corallus
Raselbageli .i.perdix auis.
Rascel .i.rasel.
Rasian .i.maratrū.
Rasin .i.pentadactilus.
Rasgi.i.quod trahit ad rotunditatem
Rasinicon est species apij siluestris
Raser .i.plumbum
Rasura eris ē quod raditur ab ere.
Rasara latine caput.

Grea. lib.aggreg.cap.Ras.auct. Dias. quidam adurunt caput leporis ⁊ curant cū eo allopiciā. pisciculi parui caput quādo aduritur ⁊ pulverizatur super scissuras ani curat eas. ⁊ muri qui fit in eis quando fit emplastrū cū eo curat vlcera fraudulenta putrida q̄ sunt in ore.

Rasassaf .i.salix
Rassafritim .i.auis.
Rasapa est de succis fructuū ad spissitudinem decoctis: pro qua.l.l.sapa.
Rasatyrion .i.testiculus vulpis
Rasadasa idem est qđ de ventre fit que a sancto Jacobo asportantur postq̄ extrahitur cortex fricando oblate fuerunt similantur margaritis.
Rata albani est inquit species trifolij dū ē recēs sic vocatur: sed sicca dicitur sassasa ⁊ cadhab: ⁊ ī hispania dicitur herba oculoꝝ. oritur ī hortis ⁊ ī pratis. in principio ortus ei⁹ est ut trifoliū: postea fit gracili⁹ eo: ⁊ habet flores ut lenticule.
Ratha idem quod supra
Ratee .i.git
Rathee idem quod supra
Ratheresen .i.polipodium.
Raticon Paulus cap. de asmate. aliquis potium aut cibi raticon idromilon. ⁊c̄.
Ratienigi.in.vij. Jo. Serapi. in vnguento ilseleni amin: ⁊ ē vnguentū apostoloꝝ: ⁊ ī alijs multis locis exponitur ꝙ ē colofonia. Itē in Auicē. ī secūdo in ꝓprio cap. similiter exponitur. veruꝫ idem Jo.ca. de paralysi dicit ꝙ ē gūmi granoꝝ viridium quod vocatur ratienigi: ⁊ hoc gūmi ē terbentina. Itē eodē ca. de asmate. accipe inquit granoꝝ pineaꝝ sup quas est ratienigi multū secundū veritatē: hoc nomē cadit sup omnē resinam: grecuꝫ imitando. Nam retin grece resina ut in libro de doctrina greca.
Raund a reu grece aliud barbaꝝ: aliđ seni quod nascitur in india secundū Aben mesuay. ⁊ aliud turchiū secundū eundem. aliud ponticū a ponto: sic a regionibus nominatur.
Raued idem quod supra.
Rauabel .i.kambel.
Ran .i.anetū.
Razic. .i.lac acetosuꝫ
Razich idem quod supa
Razienigi .i.feniculus.
Reas apud dias. ē secūda species papaueris.
Reactis .i.petrosellium
Realgar fit ex sulfure calce viua ⁊ auripigmēto ⁊ ideomate nostro vocatur soricoria. interficit sorices ⁊ omnia animalia. puluis eius est mortificatiuus fistule ⁊ vermiū equorum: et est corrodens omnē malā carnē.
Rean .i.myrta.
Reac .i.algulenati.
Realti pessibasi .i.feniculus.
Reiben.i.lapis qui est sicut cancer.
Reibeni idem quod supra
Reib .i.lac acetosum

Cap.603

Euponticum

.i.barba sirista. ⁊ est radix pontica: multum similis reubarbaro: interi⁹ habet venulas distinctas ut reubarbaꝝ: sed nō tingit ut renbarbaꝝ. ⁊ dicitur reuponticū eo ꝙ in ponto insula reperitur: vel quia ponticū habet saporē. ⁊ reu tantū ē dicere quātū radix. Dias. cap. de reupontico: reuponticū nascitur in bostoro: ⁊ sic ad greciā venit. cui⁹ folia magna sunt similia folijs simphiti. Radix ē aliquatenus vasta: ⁊ nigra basta similis centauree: sed breuior est fragilis ⁊ leuis in pondere sine odore et gustu amara leuiter stringens: ⁊ si masticetur fit gluctinosa ⁊ crocei coloris.

Posse. Dias. vires efficaciter habꝫ stringentes: ⁊ ideo vino quasi in fomento imposita inflationes desiccat: ⁊ vulnera gluctinat: ⁊ sanguinis abundātiam reprimit. habet in se magnā substantiā tēperandi quia tenet in se terreni frigoris ⁊ caloris partē: et leptomeris est. ad asmata ergo rheumatica ⁊ orthogonia iuuat. potata liuores ⁊ empetigines sanat. cū aceto illinita ⁊ potata: emoptoicis ⁊ dysentericis prodest: sed bona ē que nō est pertusata. in gustu mucillaginosa modicū submordax bibita ī flationē stomachi tollit: laxitudinē ⁊ dolorem stomachi. spleneticis ⁊ epaticis bibita ꝓdest. cōquassatiouē corporis reficit. de alto cadentibus subuenit. nefreticis ⁊ torsioib⁹ ⁊ thoraci ⁊ hypocūdrijs salutare est. ictericas ⁊ sciaticas causas cōpescit. sanguinem reijcientibus vtiliter adhibetur. asmaticis prodest. subgluctientibus vtiliter adhibetur. ciliacis ⁊ dysentericis frigorib⁹ typicis singulare p̄sidiuꝫ ē. morsibus venenatis occurrit. similiter ut agaricus datur ī oīb⁹ causis zernas limpidat. ⁊ liuores cū aceto imposita: similiter cum aqua linores omnes tollit. virtus ē ei termātica ⁊ paulo stiptica. Paulus cap. de reupōtico cal. ē ⁊ siccum in secundo gradu. virtutē habet mundificandi confortandi ex ponticitate sua: ⁊ diureticā ex qualitatibus. aqua decoctionis ei⁹ soluit opilationem splenis ⁊ epatis ex frigida causa. cerotū ex puluere eius ⁊ oleo ro. ⁊ cera valet cōtra debilitatē stomachi. puluis eius lūbricos occidit.
Rheuma grece est artus qđ ē fluxus vel cursus.
Reu .i.radix.
Reud idem qđ supra Cap.604.

Eubarbarum

latine: arab. raued vł raud. vñ dicitur reubarbaꝝ

a reu qd̄ est radix ꝛ barbarū: quia est radix que ī
barbaria regione oritur ꝛ in india ꝛ transmarinis
partibus. ꝛ est aliud quod dicitur reuponticum:
de quo supra. quoniam dicitur sic eo ꝙ in ponto
insula reperitur: vel qꝛ ponticū hꝫ saporem. Reu
barbarū vt quidā dicunt radix est cuiusdā arbo-
ris. Reperitur quasi quedā tuberositas in radice
eius et cetera. ꝛ est ca. ꝛ sic. in secūdo gradu. Jo.
mesue reubarbarū quoddam oritur in India: et
vocatur rauedseni: ꝛ est melius. ꝛ quoddam orit̄
in barbaria: ꝛ est laudibilius post illud. ꝛ quoddā
oritur in turchia: ꝛ est minus laudabile istis. ꝛ lau
datur magis ex eis qd̄ est subnigrum declinās ad
rufedinem: ꝛ qd̄ graue est cū raritate sua: ꝛ ī quo
in confracturis inuenitur disgregatio ex rufo et
glauco: ꝛ quod ē crocee tincture: ꝛ quod est recēs
cognoscitur quod nō est adulteratū: quoniam est
rarum ꝛ minoris stipticitatis: ꝛ ē crocee tincture.
Adulteratū vero hꝫ contrarium horum ꝛ uarie-
tatem quam hēre debet in confracturis amisit: ī
mo subnigrescit in eis: ꝛ est ca. complexiōis ꝛ sic.
in secundo gradu. Conuenerunt autē ī pmixtiōe
ei⁹ aq̄itas et terreitas dātes ei stipticitatem substā
tie: ꝛ aereitas dans ei raritatē substantie. ꝛ est ī eo
igneitas perficiens: que propter actionem eius et
terreitatē ipsius ipsum facit esse amarum. verum
terreitas est ƀm profūdum eius: ꝛ igneitas est in
superficie ipsius: q̄propter infusio separat inter
eius substantias. ꝛ cōpletio operationis solutiōis
ꝛ apertionis opilationū per ipsū est per dominiū
caliditatis in superficie eius. ꝛ cōsecutio cōtractio
nis per ipsū est a substātia sua terrea stiptica. Nō
est in eo nocumentum apparens: ꝛ datur in omni
tēpore ꝛ in omni etate: ita ꝙ ēt pueris ꝛ pregnan
tibus datur: ꝛ est de elegātioribus ꝛ melioib⁹ me
dicinis aque lactis: ꝛ proprie qd̄ sūptum est ex ca
pris: que magnificat operationem eius. similiter
magnificatur infusio eius in aqua endiuie: ꝛ apij
prius bulitum et colatum: vel in aqua plātaginis:
ꝛ non pretermittatur quin cadat ī societate eius
spica. Est. n. ꝓpꝛij iuuamenti cū ipso: neqꝫ pretmit
tas additionem modici vini albi odoriferi clari ī
infusionibus eius: ꝛ ꝓprie qn̄ in emendatiōe opi
lationum ꝓpinatur. ꝛ eius quidē infusio compe-
tit qn̄ solum queritur abstersio solutio ꝛ opilatio
num apertio: ꝛ ipsius contriti exhibitio. qn̄ que-
ritur vt post illam in uisceribus vestigia cōtractio
nis remaneant: verum ex eo ꝙ assum ē: uehemen
tius facit illud: ꝛ adhuc uehemētius ex adusto. et
quod ex eo purius est sustinet qd̄ oportet ꝛ mere
tur de contritione. In raro aūt ꝛ laxo cōtritio ue
hemens resoluit virtutem. decoctio etiā similiter
resoluit qua
liscunqꝫ sit.

Posse. Jo. mes.

Educit solutione eius choleram et phlegma. Ma
ior eius proprietas est mundificare epar ꝛ sto-
machum: ꝛ conferre doloribus pungitiuis eorum
ꝛ viscerum ꝛ clarificare sanguinē: ꝛ auferre opi
lationes ꝛ morbos quorum mater est opilatio: sicut
hydropisim: hictericiam: grossiciem splenis: et fe
bribus opilationum ꝛ similia. ꝛ ex parte substātie
sue proprietas est conferre sputo sāguinis ꝛ ema
nationi eius vndecunqꝫ sit: ꝛ casui ꝛ percussioni. ꝛ
sanare rupturas intrinsecas ꝛ extrinsecas. ꝛ ꝓprie
eius. ℥. i. mumie grana. ij. ꝛ rubee tinctorum gra-
na. xv. cum uino stiptico. ꝛ confert inūctio olei ei⁹
contusionibus et contritionibus lacertorum ꝛ do
loribus eorum. ꝛ ipsū quidem ē medicina singul-
tus. ꝛ est medicina bona dysenterie: ꝛ ꝓprie qd̄ ex
eo est assum ꝛ bibitum cū succo plātaginis ꝛ pau
co vino stiptico. ꝛ confert feb. periodicis et feb.
opilationum ꝛ feb. antiquis. Dosis potio eius in
fusionis a. ℥. ij. ʒ. usqꝫ ad. x. ꝛ contriti a. ℥. i. usqꝫ ad
℥. iiij. Et ipsum conseruatur per annos. iiij. et con
seruatur a corruptione ꝛ putrefactione si superli
niantur ei cera ꝛ terbentina liquefacte: aut cera so
la: aut si sepeliatur in melle taberzet: aut sepeliat̄ ī
psillio aut milio. conseruatur. n. tunc tpe extēso.

Rebise .i. genus locuste.
Rebikengi .i. lupinus.
Rebicbe .i. cicade marine.

Cap. 605.

Ebith arab. lati. epar.

Sera. lib. aggre. capi. rebith. au
cto. Gal. epar canis rabio
si qn̄ sumitur in cibo curat morsū canis rabidi. Et
idem aucto. Dias. epar asini qn̄ comeditur cōfert
epilepticis ieiuno sumptum. Epar hirci si come
ditur ab epileptico facit eum cadere. Epar porci
masculi desiccatum et in potu sūptū confert mor
sibus uenenosis. epar canis rabidi ƀm ꝙ dicitur
administratum assatum: ꝛ comestū ab eo quem
momordit canis rabiosus ꝓhibet eū a timore aq̄.

Dias. cap. ficatus. ficatus caprinus carbo-
nibus impositus sudorē quasi aque
emittit: que collecta oculis infusa noctilopas sani
tati restituet. Sed dum elixatꝰ fuerit ab his qui
epileptica passione tenentur: si comedatur similē
parat effectum. ficatus capre combustus ꝛ pulue
re aspersus sanguinem fluentem reprimit. contri
tus cū aceto sanguinem abundantem de naribus
concludit. uentrem stringit. Ficatus burdonis cō
bustus ꝛ cū oleo myrtino capiti illinitus capillos
fluentes sistit: ꝛ eos crescere facit. Ficat⁹ vulturis
coctus cū sanguine ipsius vulturis tritus ꝛ per di
es. viij. potatus caducis prodest pro epatib⁹ ī via
cibi. l. l. latamie.

Recal .i. vsnee.

Recabinum in prac. Haly. in cap. de febre conti
nua exponitur: ꝙ est machalum: qd̄ est bdellium:
ꝛ in cap. de constipatione uētris ꝛ fluxu in fe. scri
bitur uarenichim: ꝛ alibi ueremenchū ꝓ eodē.

Recoab. .i. galbanum.

Recorporatiua medicina ē īspissatiua que carnē
ꝛ cutem densat: confortatqꝫ membrū ꝛ temperat
complexionē: que grece metasinterica uocatur.

Rechoma. Plin. affertur inquit de his que supra
pontum sunt eadem costo nigro similis: minor ꝛ
ruffior: paulo sine odore: calefaciens gustū ꝛ ab

stergens: eadē trita vini colorem reddit ac ad crocum inclinantem.
Rec.i.sucus: de quo fit acacia.
Redarguēs virtus est stiptica repercutiēs. Dias. cap. de arbore pini.
Redhab est species trifolij.
Redidomum.i.morula vel semen eius: et est mora rubi.
Redidomar .i.berberi.

Cap. 606.

Refo arabice: latīe cucumer asininus: vel agrestis. est ca. et sic. in tertio gradu. fit ex succo ei⁹ fruct⁹ elacteriū quod satis laxat per iferiora et superiora: et per duos ānos in multa efficacia seruatur. virtutem habet purgandi principaliter phlegma: secūdario choleram. Contra arteticam podagram et chiragram et iliacam passionem datur. Ad menstrua prouocāda puluis elacterij cōficiatur cum oleo muscelino uel cōmuni: et licinius bombacis ītinctus supponat̄. ad apostemata fri. maturāda elacterij. v. ℥. cū farīa ordei cōficiant̄ cū vitello oui: et supponat̄. Idem valet ꝯtra ca. apostemata. Ad apostemata rūpendum fit optimum ruptoriū ex elacterio et terbentina: ad vermes auriū conficitur elacterium in quantitate. v. granorum cum modico aceto et tepidum infūdatur. Ad oēm dolorem stomachi ex frigi. cā iungat̄ ex cōfectiōe elacterij et cere et aceti. Ad lentigines faciei et oēm superfluitatem eius remouēdam accipe cerusam et cāphoram et elacteriū in quātitate illorum duorum conficiant̄ cum aceto in modum vnguenti ī mortario plumbeo et pistello plumbeo et ponatur in vase vitreo per dies duodecim: postea iterū in eodem mortario et pistello moueatur addito aceto: et inungatur facies et omnem pannum absterget et lētiginēs. Sera. lib. aggre. capi. refo aucto. Dias. planta eius est diuersa in fructu eius: qm̄ ipe est minor satis cucumere domestico: et est in figura sua similis glandi longe: et folia ei⁹ similia folijs citrulli: sed radix eius ē alba. Nascit̄ in rupibus et campis: et quod ō ea administratur est succus fructus eius: substantia eius ē subtilis: et sapor eius est amarus. uirtus eius est que calefacit et desiccat ī secūdo gradu. dosis ei⁹ est a kirat ij. vsq; ad. iij. Gal. octauo simplicium pharmacorū .i. cap. sikij agri. sikij agri. i. cucumeris siluestris. succū ei⁹ fruct⁹ elacteriū nomināt.
Raga .i. cerusa.
Regalea quid est lege. l. de galea.
Ragalter .i. cicuta.
Regebertederien. Stephanus ē inquit radix vētorum: et dicitur cucurma: et dixit iterum q grece vocatur chelidonion: et reuera quid est cucurma le. l. cucurma. Regius morbus antiquitus uocabatur icteritia. Cassius felix proprio capitulo: et Plin. et oribasius in cōmento aphorismorum hippo. hic et aurigo ab aureo colore. et arcuatus morbus similiter dicebatur ab archa sideris in celo apparentis. Regillus est auis paruissima omnib⁹ nota nullius effectus ad opera medicīe.
Regul⁹. i. serpēs interficiēs suo sibillo et suo visu.
Regularp .i. polium.
Relaxatio membrorum. i. paralysis.
Relambach .i. myrtus.
Relambachi idem quod supra.
Relinisteo barba capillacea.
Relubach .i. myrtus.
Relis. i. aqua que super lac acetosum eleuatur.
Remiar .i. cymbalaria.
Remiari idem quod supra.
Rembi. i. hn̄s crura retorta versus extra.
Renitentes .i. tractui rēsistentes.
Renifasea .i. regalea.
Renisar .i. vsnec.
Resimti quid est. l. l. khule.
Reseines i. passule.
Resemes idem quod supra:
Resemesi idem quod supra.
Resina quid est. l. l. batronig.
Resina frixa .i. colofōnia.
Resis oculorum exponit Oribasius q est ruptura illorum. vnde resis grece eruptio.
Resin. i. pentadactilus: et resin. i. sanguis dracōis.
Reseresin idem qd̄ supra.
Resincabe .i. carui agreste.
Retin Paulus cap. de asmate. i. resina.
Retim idem quod supra.
Riada grece passio in angulis oculorum: ut Alexander cap. de egritudinibus oculorum: et ē secundum Paulum diminutio carnis. Demosthenes Rias inquit est continuus lachryme fluor debilitate partium aut ex leso angulo uel in modica chirurgie vexatione. Item alibi quibuscunq; passionibus lachrymosi oculi fiunt: riade sūt a ueteribus nuncupate: qd̄ nos fluibe dicere possumus et cetera. Chiada apud Cornelium scribitur.
Ria .i. malum granatum.

Cap. 607.

Ribes quidam dicunt q est acetosa: et quidam dicūt q ē coccus: sed falso: qm̄ nō ē acetosa: qm̄ Mesue facit semotim capi. de rob de ribes a cap. de rob. de acetosa. similiter ubi ponit capitulū ō rob. de ribes. ait q ualet sic rob de acetosa. Item non est coccus: qm̄ coccus est ca. et sic. complexionis: sed ribes sunt frig. et sic. Albani est planta stipitem hn̄s rubeum ad viriditatem decliuē tenerum: cuius sapor est dulcis acetositati mixtus: folia rotunda viridia nigra: cuius granū portatur de corasceni: acidi saporis: de quo fit rob et cetera. Nos autē loco eius succum acetose: que est lapacium agreste ponere possumus. Sera. lib. aggre. capi. ribes auc. Isaac benaram. ribes est planta hn̄s capreolos recētes rubeos ad uiriditatem declinantes. et habet folia magna lata rotunda uirida. et habet grana quorū sapor est dulcis cum acetositate. et ipsa est frigi. et sic. in secundo gradu: et signum super hoc ē acetositas ei⁹ et stipticitas. et ex hoc cōtingit q īfrigidat

stomachum. et aliqui dicunt quod est frig. et sic. in tertio gradu. Nascitur autem planta ista in montibus syrie frigidis niuosis. ipsa abscindit sitim

Posse. Sera.

et confert speciebus babaon.i.morbilli. et abscindit sitim que fit a caliditate corporis: et retinet fluxum. et conuenit speciebus bothor que fiunt in corpore sicut uariole et similia. et prouocat appetitum et incoriat stomachum sua frigiditate. et abscindit sitim a cholera et fluxum uentris et uomitum. et rob eius confert cardiace et vomitui et fluxui qui fit a cholera: et prouocat cibi appetitum. et in rob eius est dulcedo et acetositas. et idem auctoritate Rasis: ribes est frig. et sic. stringit uentrem et extingit choleram et acuitatem sanguinis: et non stupefacit dentes. et idem aucto. Aben mesuay: frig. est et sic. in secundo gradu. et rob eius est sicut rob acetositatis citri et agreste in virtute. et est bona emoroidibus et ebrietati. et putant aliqui medicorum quod est sit illa que nominatur acetosa et lapacium. Et putauerunt aliqui quod sit granum acetosum: quod affertur ex corascenis: licet omnes decipiantur.

Riben nascitur in monte libani: et est frigidissima herba.

Ribus apud Dias. est de statuis et de palestrato .i. de loco ubi fiebat ludus palestre: et est quod apud Auicennam uocatur sordicies in cap. de sordicie: vbi de his et de alijs loquitur. grecus uero typos dicit.

Rigeon .i. fluxus menstruus.
Rigelle .i. portulace.
Regenisori .i. salsamentum.
Rigos .i. rigor.
Rigosarch .i. centumnodia. Rigosafal .i. polium.
Rilofar quid est. l. l. nenufar.
Rilofari idem quod supra.
Risosatur .i. hypoquistidos.

Rima marina allearia pes asini idem. et est herba cuius folia sunt rotunda habentia odorem allij: que trita et imposita sanat noli me tangere.

Rimec .i. arimech.
Rimeida .i. rima. rimides .i. ruge rime.

Rimar .i. limatura. Paulus cap. de cicatricibus et albugine oculi. rimar cornu ceruini et cetera. Nam rimon grece lima.

Rinomelis grece ferreum instrumentum asperi capitis: ut lima qua asperitas palpebrarum eraditur. Demosthenes.

Rinon .i. limatura apud Paulum cap. de asmate inquit fagi et primi efficacior rinon.

Ringo grece rostrum: et scribitur rigos: et profertur rinchos.

Riparon .i. sucida.
Raparusim .i. bdellium.
Riparissimi idem quod supra.

Ripinos uel ripus sordidus ripos sordicies.

Riptica grece purgatiua: ut Gal. lib. vi. de ingenio sanitatis. ripticon catarticum.

Ripus .i. corpus.

Ripuli orobi et quid sunt. l. l. scisemine.

Ripusirac .i. portulaca.
Repulasur .i. arsenicum.
Riptum siluaticum .i. ambrosia.
Risari .i. pecten.
Risarch .i. affodillus.
Risarchi idem quod supra.
Rissati .i. peime.

Risis gre. fluxus lib. de doctrina greca uel rheuma

Risipella grece herisipilla.

Risi quid sunt. l. l. arz.

Ristritin .i. sumach.
Risusar .i. almee.
Risusari idem quod supra.
Ristum vnum .i. cotyle due.

Ringa grece ruga. Ritige ruge.

Ritidosos Demosthenes est rugosa siue follicu losa pupille passio.

Ritimum hab ns ritimum.

Riza .i. radix: inde glicoriza .i. dulcis radix: quam nos corrupte liquiriciam dicimus.

Riza panace .i. peucedanum.

Rizi .i. granum panificum. huius due sunt species. est enim vnum rubeum: et est aliud album: sed ad nos non affertur nisi decorticatum: et vtriusque medula est: pro quo. l. l. arz.

Rizonichia .i. radix vnguium.

Rizoncia cassius felix in antidotario sunt radices dure: que in vlceribus apostematum iam euacuatorum remanent.

Ris .i. cedrus arbor. quidam dicunt quod est cipressus: sed falso.

Risimar .i. lactuca asini.
Risissebeos .i. anuiden romanum.
Rissidus .i. climia. Roa .i. rosa.
Roan .i. marmor.

Roariati .i. egritudo in qua homo semper ridet.

Roan .i. salomonita: que similis est nostre: et est marmor ut supra.

Roi .i. decursus vel fluxus.

Roidea .i. arbor mali granati. et radion .i. pomum.

Roiton .i. auellana indica: et est fausel.

Robal karadi .i. vinum coctum.
Rabali eris .i. squama eris.

Robolie apud Isaac in dietis est legumen: quod apud Auicennam vocatur meise vel mes: verum apud rasim .i. almansore aliud est robolie: et aliud mes: pro quo. l. t. mes.

Robiche .i. sicade. Ribilie .i. robolie.
Robi .i. vinum coctum.

Robiloet herba est portulace similis: sed cum frangitur emittit lac: et est laxatiua valde.

Robosus .i. ligricia. Robosar .i. amomum.
Robosari idem quod supra.

Robub .i. succus inspissatus per seipsum.

Robulsari .i. gentiana.

Rob est vinum mustum coctum ad consumptionem duarum partium: vel quilibet succus sic coctus ita quod remaneat tertia pars: ut Auicenna quarto canonis fen. prima cap. de cura sinochi: vbi ponit modum faciendi rob iuiubarum: illa clarius inuenies si. l. l.

carenū:sed quādo rob simpliciter ponitur debet itelligi de musto.
Rochacb.i.feracia placenta panis valde tenuis.
Rochac idē qd supra.
Roceua.i.cum aliquis ridet sine cā.
Rosesar .i. atriplex.
Rocesari idem qd supra.
Rocua.i.cū aliquis sine cā ridet.
Rocuab idem qd supra.
Rocuafilon.i.pentafilon. Rodāche.i.flos rose.
Rodaprenum.i.landrus. Rodatiua.i. persica.
Rodachinon .i.fruct⁹ persici.
Rodhaba.i.rachaba. Rodemelli.i.rose ⁊ mel.
Rodemellion idem quod supra.
Rodesiar .i.carpoballsamum.
Rodius.i.cortex mali granati.

Cap.608.

Rodia secundum Dias. proprio capitulo radix ē nascens in macedonia similis costo:sed paulo lenior et non equalis:que digitis fricata rose longius iactat odorem:⁊ ideo vocatur rodia:qꝛ rodon rosa dicitur.cū oleo nardino cephalargicis maximum remedium est.capiti fomento adhibita ⁊ fronti illinita:⁊ tpibus maximum presidiū est. Gal. viij.simp.pharmacorum cap.rodiatiza.rodiatiza est radix que ī macedonia generatur:subtilis partis est ⁊ diaforetice virtutis in calefaciēdo : ut ī secūdo vtiqꝫ ponēdū est cum abcessu vel tertio incipiente.
Rodiadi idem quod supra.
Rodiatiza idem quod supra.
Rodinum .i.oleum rosatum.
Rodidonium.i.morula rubi uel semen eius.
Rodochina persicus arbor.
Rododaphni in lib.de doctrīa greca ē rosa grece lorandrum.Est autē expositio eius rosea laurus.nam est nomen cōpositum ex rodon qd ē rosa:⁊ daphnis qd est laur⁹.Ab Auicēna uocat̄ oleander.A Dias.nereon.Plin.rododendros nomē quidem apud nos inuenit latinuꝫ rododafnē: vocāt aūt nereon.Stephan⁹ rododafni:⁊ quid est.i. nereon. Rodo est insula quedā
Rodon .i.rosa.
Rodan agria .i.rosa agrestis alba.
Rodoleum .i.oleum rosatum.
Rodoleon idem quod supra.
Rodonsion.i.oleum rosatum et acetum.
Rodoemdium .i.mercurialis.
Rodonoxiron .i.rosa sicca.
Rodochant⁹.i.flos rose.Rodomel.i.mel rosatū.
Rodozacara .i.zucarum rosatum.
Rodoscon .i.aqua rosata.
Rodosconia idem quod supra.
Rogal .i.polium.
Rogina.i.scissura superficialis cranei:quam nos rimulam dicimus.
Rogel .i.pes.
Rogelion .i.almea.
Rogoson .i.arsenicum.
Rogosoni idem qd supra.
Roginos Paulus cap.de peripleumonia : id est ozesmon.
Roka .i.eruca.
Rokiaseos.i.centaurea. Rokial.i.amomum.
Romen in confectione mitridati ī antidotario virili exponitur rhaphanus.
Romee .i.lapacium acutum.
Romero .i.corona regia.
Romilia.i.camomilla. Romisar.i.anetum.
Romti.i.rhaphanus:pro quo.l.l.fagasinon.
Ronesac .i.hypoquistidpos.

Cap.609.

Ronder arabice:grece ⁊ latine olibanum vel thus. Sera. lib.aggre.cap.ronder auc. Dias.est gūmi ex cāchi siue kathech.⁊ sunt eius species quattuor.vna ē melior:⁊ est ex terra Indie:cuius color est smaraldinus ⁊ sicut color melongie:⁊ colligitur in cochije.⁊ figura eius est rotunda:⁊ fractura eius ē angulosa.⁊ ponunt illud homines in olla terrea:⁊ agitant ollā tā diu donec figura eius rotundatur : et post tēpus fit rubeum.⁊ secundū est ex terris arabum:⁊ est scdm in bonitate.⁊ melius ex eo est masculum:⁊ est illud qd est rotundū album et nō facile frāgibile.⁊ qn̄ frangitur qd est interius eius ē tenax.⁊ qn̄ fit fumigatio cum eo comburitur cito. Et tertium est in bonitate sicut arabicum. ⁊ est habens frustra minora qͣ ipsum:⁊ declinat plus ad colorem acori . Et quartum ē colore albo.⁊ quando frāgitur:uergit color eius ad colorē masticis. idē aucto.Gal.sapor olibani ē stiptic⁹ stipticitate multa.verum albū ex eo non hꝫ stipticitatem manifestam.virtus eius ē que calefacit in secūdo gradu:⁊ desiccat in primo: vnde ē stipticū. Dias. cap.de olibano. thus uel olibanū lachrym⁹ est arboris:que grece libanus dicit̄.qd autē de arabia defertur:candidum ē.qd uero de India rufum:sed vtrūqꝫ masculum ē.Est tertium genus minutum ualde et rufum:qd māna thuris dicitur.est ergo optimum thus qd masculum dicit̄ subrufum ⁊ rotundum et pingue et naturalit̄ leue et fragibile:⁊ qd ab igne cito incēdit̄: odorem suauem copiose emittens. Gal. vij.simpli. pharmacorum cap.de thure.libanum. i.ē thus: calefactiuum quidem est in secundo gradu: siccatiuum autē in primo. habet autē quid stipticans paucuꝫ:minime uero manifesta ē stipticitas in albo secundum colorem.cortex autē eius stipticam uirtutem manifestā possidet:quocirca siccat generose:ut in secundo gradu siccatiuū existat.
Posse.Sera. auc. Diasc. abstergit obscuritatem uisus: replet vlcera profunda:⁊ incarnat ea.⁊ cōsolidat vlcera recentia cum suo sanguine.⁊ quando bibit̄ olibanum:cōfert sputo sāguinis ⁊ abscindit fluxū menstruorum:et cuiuscunqꝫ sanguinis vndecunqꝫ fluat:et sanguinis qui fluit a cerebro ; qui dicitur mescha:⁊ est species fluxus sanguinis narium . et

prohibet vlcera fraudulenta que fiunt in ano et ĩ alijs mẽbris qñ miscetur cũ lacte: et fit inde licini um ꝛ administratur.ꝛ qñ admiscetur aceto ꝛ oleo ꝛ fit linimentum in pricipio formice aufert eam ꝛ empetiginem.ꝛ miscetur cũ adipe anceris et por ci:ꝛ curat vlcera facta ab adustione ignis: ꝛ scissu ras pedum que fiunt a frigore.ꝛ qñ miscet̃ cũ pi ce curat concussionẽ auriũ.ꝛ qñ miscetur cum vi no dulci et distillatur ĩ aurẽ:confert dolori ei⁹.qñ admiscetur cum chimolea ꝛ oleo ro.ꝛ liniunt̃ cũ eo apostemata ca. mãmillarum que fiunt post p tum:ꝛ confert eis.ꝛ ipsũ admiscetur cũ medicinis conferentibus pulmoni et emplastris resoluenti-bus apostemata interiora.ꝛ qñ bibitur cõfert spu to sanguinis et dissoluit phlegma:ꝛ aufert tristiti am et auget memoriã.ꝛ qñ bibunt de eo sani par meliorat eos:sed si nimis cũ vino biberit: inducit maniam:ꝛ amplius cum vino occidit.et comburi tur olibanũ qñ accipitur frustum ex eo et incẽdit̃ ꝛ inflãmatur et ponitur in testa subtili:ꝛ cõburit̃. ꝛ qñ cõburis eum oportet ut cooperias cũ aliquo alio uase:qꝛ facit cum hoc ꝙ nõ incineratur. Cor tex libani facit fumũ boni odoris.et substãtia ei⁹ est grossior substantia olibani.ꝛ sapor eius est stip ticus mãifeste. Et uirtus eius est que desiccat de siccatione forti quousqꝫ sit in fine tertij gradus.ꝛ nõ sunt in eo acuitas et mordicatio manifeste ꝛ cõ fortat et abscindit fluxũ sanguinis per sputũ.ꝛ cor roborat stomachũ laxatum.ꝛ confortat et conue nit fluxui sãguinis uentris et vlceribus ĩtestinoꝝ. Et olibanum similiter facit hoc iuuamentũ:nisi qꝛ cortex eius in hoc ẽ fortior propter uirtutem sue stipticitatis.valet enim cortex fluxui humiditatuꝫ matricis antiquarũ qñ fiunt nascalia cũ eo.ꝛ con fert ad abstergendum maculas et cicatrices.ꝛ cõ fert limpitudini.Fumus olibani ita colligitur:acci pe de olibano cum forficibus paruis:ꝛ incide ꝛ in flãma in lucerna:ꝛ pone ipsũ in uase ex terra no ua vitreatro:deinde cooperi cũ vase eneo habẽte orificiũ mundũ bñ purgatum:ꝛ interpone labijs vasorum ab vno latere aut duobus lapillũ grossi tudinis quattuor digitorum hñtem:vt possis aspi cere olibanum et uidere si comburitur:ꝛ si flam ma eius attingit vsqꝫ ad orificium vasis.fit etiam inde introitus per quem intromittere possis fru stũ aliud olibani anteqꝫ extinguitur primuꝫ peni tus extinctiõe cõpleta.et facias hoc quousqꝫ hẽas ex fumo quantũ vis. Et tu quidem lini cooperto riũ eneũ exterius linitũ limitiõe continua cũ spon gia madefacta ĩ aqua frigida:qꝛ qñ facies hoc nõ calefiet calefactione forti:et coadunabitur fumus vnus super aliũ.si vero non faceres hoc:conuerte retur fumus qui ascẽdit ad coopertoriũ inferius: ꝛ miscẽtur cũ cineribus ĩferioribus olibani. Incẽ de ergo ex olibano q̃tũ nolueris et collige fumũ eius ſm disciplinam quã monstraui tibi.Cineres aũt collige per se et pone semotim.Et idem auct. Gal.virtus fumi olibani est calidior et siccior uir tute olibani:quousqꝫ reponatur in tertio gradu: ꝛ abstergit et replet:ꝛ mũdificat vlcera oculi quẽ admodũ faciunt fumus mirrhe et storacis.ꝛ ideꝫ auc.Dias.fumus olibani sedat apostemata oculi: ꝛ abscindit cursũ humiditatum ad ipsũ:ꝛ mundi ficat vlcera eius:ꝛ generat carnẽ ĩ vlceribus ipsi⁹ que dicuntur chilomata:ꝛ sedat apostemata que fiunt ĩ eo que dicũtur kanri.fumus aũt mirrhe et storacis eodeꝫ mõ colligitur:et ualet ut supra. Et idẽ auc.Aben mesuay.olibanũ destruit phlegma. ꝛ aufert tristiciam:ꝛ confert cordi. ꝛ auget in me moria.Auic.de virib⁹ cordis dicit ꝙ cõfortat cor.

Roras Paulus cap.de dolore capitis.comedat in quit roras.i.mala granata ꝛ cetera.

Rorastrũ est smilax apud Dias.ꝛ apud kiranidã zinilax vocatur.Pli.inquit.smilax:quam nicopho ros cognominamus.

Roab ara.dactili:qui ꝛ thamara uocãtur:ꝛ alijs pluribus modis ſm diuersitatem specierum eoꝝ ex parte maturitatis formarũ ꝛ regionum etiam nominantur.

Rosa quid est:le.harel.
Rosa gariofilata quid est:le.quod supra.
Rosa regis .i.flos stafixarie.
Rosa asinorum .i.flos peonie.
Rosa vinee .i.flos spine albe.

Ros syriacus exposuerunt quidã ꝙ est flos orni: ꝛ non dicunt quid ornus est.sed ros syriacus ẽ su mach.vide ꝙ ubicunqꝫ ĩ libris de greco trãslatis hẽtur ros syriacus:ĩ arabicis eisdẽ locis et casib⁹ hẽtur sumach. Nam apud Dias.in capi.de origa novbi est ros syriacus:in Serapione eodem loco ex uerbo Dias.hẽtur sumach. Item ĩ capi.de mo ris vbi dicitur sicca et trita ponuntur ĩ loco roris syriaci: ĩ Serapione est sumach. Iteꝫ ĩuenitur sy rupus de fructibus in.vij. Jo. Serapionis:cui si milis inuenitur apud Plin.ꝛ Dias.ꝛ ubi ille hꝫ su mach:isti habent syriacus.

Rosa zamen .i.flos maluauisci.
Rosa seni .i.vesum.
Rosa persica.i.rubea:qm̃ a persia hñerũt ortum.

Rosa canina est plãta in cuius radice nascit̃ qua si fungus:ex quo fit hypoquistidos:qui fũgus vo catur arabice tararib.ꝛ planta uocat̃ barba hir-cina.ꝛ est alia species rose canine:que uocatur ro sago.

Rosa agrestis idem qđ supra.
Rosa marina quid e .i.laicralmarien.

Rosago planta est que ponitur in antidotario vi rili ĩ potione ad scrofulas:ꝛ est spẽs rose canine.

Rosaidicos siue restidicos Paulus cap.de amis sione memorie admiscentes ĩquit ĩfrigidãtia ꝛ sic cantia ut rosaidicos et mirsine et cetera:puto ꝙ ẽ sumach.

Rosaros.i.sturn⁹ auis. Rosaceũ.i.oleũ rosatũ
Rosata .i.antidotũ ex rosis.
Rosilo .i.aristologia.
Rosilio idem qđ supra.
Rosiliab.i.amidũ. Roso.i.mala granata.
Rosoi idem qđ supra.
Rostodor.i.bedeguar. Rosum.i.almea.

Cap.610.

R Ostrum porcinuz herba ē lōgitudinis vnius digiti et eiusdem lateris spandens se super terrā amplectēs eā:cuius folia ex vtroq3 latere sunt incisa incisuris magnis:ꝛ in eius medio leuatur stipes paruus:ī cui⁹ stipite fit quedaz lanugo rotunda sicut pila:sicut facit herba senicion:que cum tangitur dissoluitur:confert opilatis.

Rostrū coruinum herba est quā plures dicūt cōsolide speciem:sed falso sicut apparet si leges sinfitum:imo est herba utcūq3 pilosa hñs quasi odorē boraginis et uirtutem cōsolidatiuam.

Rotab .i.dactilus.

Cap.611.

R Otabea vl' rodhaba. Sera. lib.aggre.cap.rodhaba.qñ ē humidū et recēs dicitur assaxfasa.qñ ē sicca dr akes:ꝛ ē spēs leguminis sic nominata.Et idē auc. Dias.primo qñ nascit' ē similis andachuche: que nascitur in pratis.sed qñ est completa habet folia subtiliora q3 folia ipsi⁹.ꝛ habet ramos similes ramis andachuche.ꝛ sunt ei semina ī magnitudine lentis tortuosa sicut cornua.aliqñ desiccatur ꝛ administratur cū alijs rebus:et preparatur cuz sale. Et idē auctoritate Gal.sapor huius grani ē stipticus sicut sapor lentis.ꝛ virtus eius ē cal.caliditate tēperata.ꝛ exsiccatio eius ē amplior exsiccatione lentis:ꝛ comeditur sicut lens.Et idem auctoritate Isaac.benaram assaxfasa nascitur super aquas:ꝛ nō siccatur in estate neq3 in hyeme:ꝛ ideo nomīatur humida.ꝛ qḋ de ea administrat' est semen ei⁹ et folia. et est calidū et humidum:ꝛ est in eo inflatio:ꝛ ideo auget sperma:ꝛ incitat coitum:ꝛ auget iuuamentū medicinarū que faciūt ad hoc.ꝛ semē eius ingreditur ī pluribus cōfectiōibus fortibus. ꝛ qñ fit emplastrū cum folijs eius cōfert mēbris: que indigent sedatione doloris eorum.ꝛ est cōueniens cibo animalium.

Rozaz.i.cerusa. Rozazi idē qḋ supra.

Rozatab .i.lithargyrium.

Ruasniri est species miconis.

Ruan .i.marmor.

Ruan idem qḋ supra.

Rubea tinctorum quid est.l.l.litterā eritrodanum.

Ruben.i.radix quedā:que affertur de barbaria. similiter rubeni id ē caseus.

Rubea consolida .i.bistorta.

Rubeū.i.acacia. Rubicar.i.sinopida.

Rubien.i.cibus conueniens et sapidus:ꝛ ē caseus recens.

Rubine.i.sipia abluta. Rubie.i.os sepie.

Rubien idem quod supra.

Rubia .i.rubea tinctorum.

Rubidus panis.i.recoctus et rubefactus.

Rubrica.i.sinopidā:p quo.l.l.nepnia.

Rubus quid est.l.l.sulach.

Rupsus .i.liquiricia.

Rubsusi.i.herba que rubea uocatur.

Rugge idem qḋ supra.

Rugesar .i.cymbalaria.

Rugesari idem qḋ supra.

Rumani uel ruman.i.maluz granatū:inde romania.i.cibus qui inde fit.

Rume.i.malū granatū. Rumes.i.lapaciū acutū.

Rumesarch .i.pimpinella.

Runegi.i.lapis similis cancro.quidā dicunt q2 est cancer in lapidem conuersus.

Rusatū.i.es vstū. Rusaiigi idem qḋ supra.

Russacerui .i.semē genitale.

Rusne.i.zirūbet:ꝛ est species zedoarie.

Rusnen .i.tri de pasta.

Ruseritrias .i.flos syriacus.

Ruseritro idem quod supra.

Rusme.i.tri que fiunt ex azima pasta.

Rusmi .i.cepe agreste.

Capi.612.

R Uta lati.et gre.ara.uero radeb vel alselep.

Sera. lib.aggre.cap.radeb auc. Dias.Radeb.i. ruta:ꝛ ē ꝺ ea domestica et siluestris.sed siluestris est magis cal.q3 domestica ꝛ magis acuta:que escis non est bona.sed domestica et maxime illa que oritur circa arborē ficus:vel circa cucumeres est cōueniēs cibus.Et aliud genus rute siluestris que nascitur ī macedōia et ī galicia asie quā moly ciues appellant:ꝛ aliqui armolam eā uocant.frutex est ē vna radice virgas multas hñs:folia latiora plus q3 domestica:sed mollia et odorem grauē hñtia:ꝛ florem album:et capita maiora q3 domestica:et ī tribus partibus diuisa. huius semen obrusum et trigonū gustu amaruz est.hec in antiquo tēpore colligitur:cui addito melle et vino et felle caponis ꝛ croco:ꝛ succo marathri caliginem oculis detergit.

Posse.Gal. vij.simp. pharmacoruz cap.moly.quidam hui⁹ rutam siluestrem nominant:quidā autē armolā. virtus aūt eius subtilis est et cal.in quartum gradum.vnde et incidit grossos humores et diaforat ꝛ ad vrinationem prouocat. Et idē.viij. simplic. pharmacorum cap.pigamum.Pigamum.i. ruta siluestris quidem ex quarto est gradu calefacientium ꝛ siccantium : domestica uero ex tertio.ē autem non solum acris gustu:sed etiam amara quo incidere et diaphorare habet grossos et viscosos humores.propter eandem autem uirtutem ꝛ per vrinas euacuat:quinimmo et subtilium partium est et ventositatis destructiua:ꝛ iccirco ad sputationes conuenit:ꝛ animositates que ad venerea pertinent:ꝛ diaforat et siccat moderate.ē enim de fortiter desiccātib⁹ pharmacis.Et. Sera. aucto.Dias.ruta ē de rebus magis conferētibus inflationibus ꝛ uētositatibus.ꝛ ipsa extīguit libidinem coitus.vnde domestica ꝛ siluestris sūt ambe calefactiue adustiue prouocatiue vrīe ꝛ mēstruorum.Et quando comeditur ruta aut bibitur stringit uentrem.ꝛ quando sumitur in potu ex semine cuiuscunq3 quantitas vnius caluf cum vino ē medicamē cōferēs multū medicinis mortiferis

Et qñ comedũtur folia eius sola: aut cũ ficub⁹ ficis et nucibus auferunt nocumēta medicinarum mortiferarũ. ⁊ est vltima medicina cōtra maliciā venenoꝝ: qñ administratur sicut diximus. Et qñ comeditur et bibitur ruta: semper abscindit sperma. ⁊ qñ coquitur cũ aneto sicco: ⁊ sumitur sedat tortiones. ⁊ qñ administratur in hũc modũ cōfert dolori capitis ⁊ dolori pectoris et asmati et tussi ⁊ apostemati pulmonis et sciatice et doloribus iuncturarũ ⁊ rigoribus. Et qñ coquitur in oleo: ⁊ ponitur in clysteribus: cōfert inflationi matricis et ī flationibus ⁊ doloribus recti intestini. Et qñ terit ⁊ cōficitur cum melle et linitur supra collum matricis: confert dolori eius ⁊ suffocationi matricis. Et qñ coquitur ī oleo ⁊ bibitur: occidit ⁊ expellit lũbricos. ⁊ conficitur cũ melle: ⁊ fit emplastrũ dolori iuncturarũ et dolori ex concussiōe. ⁊ fit emplastrũ cum ea ⁊ ficubus hydropisi carnoso. Et qñ coquitur cũ vino usqꝫ ad consũptionē medietatis vini: ⁊ bibitur: cōfert speciei humide hydropisis. Et qñ comeditur sola sicut ē: aut salita acuit visũ. Et qñ fit emplastrum cum ea cũ sanich super oculum: sedat doloreꝫ eius. Et qñ teritur et miscetur cũ aceto et oleo rosato: ⁊ fit linitio cũ eo: sedat dolem capitis. ⁊ qñ intromittitur ī naribus ipsa aut succus eius abscindit fluxũ sãguinis ab eis. Et qñ admiscetur cum nitro et fricat inde morphea alba aufert eā. Et qñ fit emplastruꝫ cũ ea et cũ melle ⁊ albumine super empetiginem confert. ⁊ qñ succus rute calefit ī cortice granati: ⁊ distillatur ī aurē: confert dolori eius. ⁊ miscetur cum succo feniculi et melle: ⁊ fit collyriuꝫ cũ eo: ⁊ cōfert dolori visus. Et qñ miscetur cum aceto ⁊ oleo ro. ⁊ cōficitur cum cerusa: ⁊ fit linimentum cũ ea: cōfert herisipille et formice ⁊ vlcerib⁹ capitis humidis. ⁊ ruta qñ masticatur post comestionē ceparum ⁊ alliorum: aufert fetorem illoruꝫ. Rutā venenis resistere mustele docēt: que qñ cuꝫ serpētibus dimicature sunt cibo eius armant. Docuit etiā rex pōticus: qui cuꝫ fratris sui timeret īsidias rute folia cum duabus nucibus et totidē caricis admixto sale ieiun⁹ acceperat. Agrestis si sumatur nimis de ipsa occidit. ⁊ qñ ipsa colligitur: maxime cũ īceperit apparere flos: si carnem tetigerit vlcerat: et facit inflare cum pruritu: quare oportet qui vult eā colligere: ꝙ vngat manus et facieꝫ cũ oleo ro. Et estimauerunt quidaꝫ ꝙ si succus eius aspergatur super pullos gallinarum: non comedit eos milu⁹. Et putant quidam ꝙ illa que nascit ī macedonia ꝓpe fluuiuꝫ: qui dicitur archimon qñ comeditur occidit. ⁊ loca in quibus nascitur sũt loca serpētũ plena. Sed semen eius qñ bibitur: confert doloribus intrinsecis: ⁊ ipsum īgreditur ī cōfectionibus medicinarũ: et est iuuatiuũ. Et idem auc. rufi. Ruta domestica ē medicina maxima iuuatiua intestinis interioribus: ⁊ confert visui. ⁊ gummi eius est cal. in fine tertij gradus: sic. in tertio. curat vlcera oculi qñ puluerizatur super ea. et cōfert scrofulis que fiunt in gutture ⁊ subassellis.

Rutela est genus granee: ⁊ vocat tarantula.

Rutesicar. i. nasturcium. Rutinor. i. abrotanũ.

Rutib est qd facit stare sicut stat hō cũ erat tenēs faciem suam et ventrem super terrā.

Cap. 613.

Rhule ara. la. ti. ren. **Sera.** lib. ag greg. cap. Rhule auc. Gal. renes sani sũt ex piscibus illis qui stinci dicũtur. Et quidam deferũtur ex babylonia: ⁊ quidā ex India. ⁊ ex eis sunt qui generāt in mari corũ. ⁊ ex eis sunt qui reperiunt in regione lodie: ⁊ sunt species stellionis aquatici: ⁊ ipsi quidem desiccant in tempore autũni. Dias. stincus aīal est: qd et in India reperit quadrupes simile lacerte: ⁊ multo maius et longius et vētosius aptum ad venereos actus. sed in nostris ptibus hēmus eque paruulos: sicut sũt lacerte nouit orte: ⁊ in aqua sunt degentia.

Posse. Sera. quãdo sumit in potu ex eo qd ē iuxta renes stinci incitat fortiter libidinem. ⁊ hec medicina ingredit ī cōfectionibus ad excitandum desideriuꝫ coitus. Et idem aucto. alcanzi. si bibitur ex renib⁹ ipsi⁹ solum facit erectionē nimiam virge: adeo ꝙ oportet fieri medicinam extinguentē ipsũ. est cal. complexionis: ⁊ auget sperma et libidinem. ⁊ melior ex hoc pisce ē ille q ē maior ⁊ pīguior. Diasc. faciunt ad venereos usus: si caro ei⁹ vno cyatho potet. Nā si plus sumat: neruos ledit. Paul⁹ cap. de stinco ca. complexionis ⁊ ē sicce in tertio.

Sequitur de. S.

Sabates est nota gaudij

Sabat . i. salsa que fit cũ aceto.
Sabar . i. aloe.
Sabasa . i. cocule que a sancto Jacobo apportãtur postqꝫ exterior cortex fricando ablatus fuerit: ⁊ margarite similantur.

Sabanum. i. panniculi qui sunt intra grana granati: vel bombicinus pannus.

Sabagit. i. cibarium cũ iure vel salsamēta liquida ī quibus tingitur aliquid vt caro vel aliud.

Sabauri. i. subtilis. Sabacen. i. nabach.

Sabran. i. esula. Saber. i. aloes.

Saberemi . i. esula.

Sabel vel sebel. i. caro rubea crescens super albedinem oculorum ex venis contexta ad modum rethis: ⁊ palpebra inuersatur: ⁊ fit rubea ⁊ aspera.

Sabolenegi . i. emathites.

Sabdenegum idem quod supra.

Sabibonilchimi. i. bona succositas anteqꝫ sãguis fiat.

Cap. 614.

Sabon . i. formicariuꝫ: latine sapo. Sapo fit ex forti lixiuio et quacunqꝫ pīguedine: cuius multe sunt species eius. Est enim spatarcticus qui sic dicit eo ꝙ īcidit ut spata: ⁊ iste uocat

iudaicus quo iudei lauant sericum: z ē alius gallicus: z alius muscatus: z alius mollis z niger: et uocatur spa tarentus. **Sera.** lib. aggre. cap. sapon aucto. Pauli. virtus eius ē que abstergit z purificat: z ē cal. z vlcerat corpus: z ē fortis in hoc. z est bonum ad maturandū apostemata dura: z ad tollendū saniem: z ad mollificandū apostemata dura. Et idem auc. rasis est cal. z vlcerat corpus: z est fortis in hac operatione.

Sabor .i. aloes.

Sabot est nomen cuiusdā piscis: z est spinula.

Sabonion. i. spelta. Sacamine. i. mora celsi.

Sacandulion est portulaca siluestris laxatiua et lacticiniosa.

Sacach est rosa rubea uehemēter.

Saccaron ē mel ī arūdinibus collectum candidū dētibus fragile ad auellane magnitudinem: z ē zucarum aster.

Saccara idem quod supra.

Sachabachabemenon .i. flos papaueris.

Sachabic est flos papaueris albi.

Cap. 615.

S Achabenz ara. gre. z la. serapinum.

Sera. lib. aggreg. ca. sachabēg siue sachabenigi auc. Dias. est gūmi cuiusdam plante similis galbano in figura sua. z est vna ex speciebus ferule: sicut apparet ī littera ferula. Melius aūt ex eo est clarū exteri⁹ rubeum et interius album. odor eius est īter odorez asse z odorem galbani. **Posse. Sera.** auctori. Dia. cōfert dolori pectoris z attritioni lacertorum z tussi antique. z aufert superfluitates grossas que sūt ī pulmōe. z curat epilepticos z spasmū: cum facit declinare caput ad posteriora. z ualet dolori splenis z paralysi: et illi qui amisit sensuz z motuz alicuius membri cā frigiditatis que accidit neruis. z custodit corpus a frigore maxime uero a frigore febrium periodicarū. z fit cum eo inunctio in doloribus magnis et cōfert. Et qñ bibitur cum idromelle prouocat menstrua: z interficit fetum. z qñ bibitur cū vino confert morsibus venenatis. z qñ odorat confert suffocationi matricis. z qñ linitur cū aceto super cicatrices attenuat eas. z ipsum abstergit vestigia vlcerū oculorū. z confert obscuritati uisus et aque: que descendit ad oculum: z prohibet eam: z dissoluitur sicut dissoluitur aqua cū amigdal amaris ut ruta aut pane calido: z sic administratur ad ea que diximus. z est cōtrariuz uenenis mortiferis. z aliqñ teritur cū aceto: z linitur super ordeolum z aufert ipsum: z confert colice. z qñ sumit ī potu aut fit cum eo clystere purgat phlegma grossum qđ est in iuncturis. z mollit uētrem mollificatione competenti. z cōfert emoroidibus qñ sumit simplex aut cōpositum. z est conueniens medicinis laxatiuis acutis. z expellit ventositates grossas. z dissoluit lapidem. z confert rigoribus febrium. z auget sperma. z est bonū epati z purgat aquam citrinā. z confert pūcturis scorpionis. z confert uētositatibus ītestinorum et costarum. z purgat phlegma viscosum. z dosis ei⁹ simplicis est. a. ʒ. i. usqȝ ad aureum. i. īfusi aliqua decoctiōe: aut ī aqua rute: aut aqua mellis: aut fenugreci. z si admiscetur cum alijs medicinis īfrigidat: z sic dosis eius ē. ʒ. s. vsqȝ ad. ʒ. i. Et melius ē illud cuius color declinat ad rubedinez: z est clar hñs odorem bonū z acutum saporē. z cōfert doloribȝ emoroidar qñ bibit simplex aut compositū. z ē conueniens administrari cū medicinis laxatiuis: z ꝓhibet difficultatē aut grauedinem ear sup naturam. z resoluit uētositates grossas que generāt ī cor pore. **Gal.** viij. simp. pharmacor capi. de serapino. Serapinum. i. serapinum opos est cal. z subtiliuȝ partiuȝ simili alijs opis. hȝ aūt et quid abstersiuuȝ quo z cicatrices que in oculis expurgat z subtiliat: quinimo suffusionib⁹ ꝓpter grossiciem humor fictibus bonū est pharmacum. Ipsa uero planta ex qua fit ferule simil existens debilis et īutilis est. nomīat autē pricipalius illa serapinum. opos. n. eius ab utentibus nominat ita sicut z alia multa: ꝓpter defectuȝ uocabuli nominamus abusiue. melius erit ipsum nō serapinum sed opos serapini dicere. Paulus capi. cap. de serapino. ca. est et sic. ī tertio gra. et ipsum dissolutum ī succo rute frangit lapidez: z facit vrinare. z fit collyrium contra pannū oculor: z confert obscuritati visus et aque descēdēti ad oculū: cuius receptio ē hec: Recipe serapini. ʒ. i. dissoluatur ī. ℥. i. succi celidonie zucari. ʒ. ij. et distillet cum lacte mulieris ana equalit.

Sachasi .i. filix.

Sacharch. i. papauer nigrum: cuius flos est rubeus totus.

Sacra herba .i. herbena.

Sacer ignis .i. ignis persicus.

Saceatum. i. vinum ex fece sacis expressum.

Sacheifacirosa. i. spica. Sacilio. i. affodillus.

Sachilio idem qđ supra.

Sachilie lūcenea. i. rosa regis: z alio nomīe vocatur chiscebenium.

Sachidalion .i. affodillus.

Cap. 616.

S Achiliemenie ara. gre. blitoci vl bliton uel olus iamenum: uel olus coxilides: z latine uero beata agrestis vel blitis.

Sera. lib. aggreg. cap. sachiliemenie siue Sachalaiamena auc. Gal. sachiliemenie. i. olus iamenum oibus est notum. uirt⁹ ei⁹ est fri. z humi. in secundo gradu. **Posse. Sera.** auctori. Dias. herba ipsa comedit et mollit uentrem. z nō est omnino uirtus ī ea ex rebus medicinalib⁹: z hȝ ī se aqueitatem multaȝ plusqȝ oīa alia olera. et qñ fit emplastrum cū ea super apostemata ca. cōfert et sedat sitim z tussim que fiunt a caliditate. Et ipsum ē pauci nutrimenti qñ comedit et tarde penetrationis. Et idem auc. Isaac qñ fit emplastrū cū radice ipsius confert vlceribus que dicunt faui

a quibus emanat humiditas similis melli. Et idē auc. Habix. est fri. et hu. in secundo. humiditas ei⁹ ē amplior q̄ȝ humiditas lactuce et cucurbite. ꝛ substantia eius ē aquosa non hn̄s ī se grossiciem: qa cito descendit et mollit ventrem: ꝛ iō modice redditᷣ nutrimentū ex ipso. Et exprimitᷣ succus foliorū: ꝛ miscetur cum oleo ro. ꝛ confert dolori capitis qui accidit a calore solis. Et qn̄ coqtur herba ipsa: ꝛ ꝓijcitur super ipsaȝ oleū amigdalarū ꝛ succus malorꝫ granatorꝫ dulcium confert tussi sicce: que est cum caliditate et asperitate pectoris.

Dias. blitis fri. est ꝛ hu. nimis relaxat: ꝛ comestus ventrem mollit. eustomach⁹ ē et īdigestibilis hu. corporis medicamibus nō facit. natura eius sine acrimonia visa est: uātrē vsqȝ ad choleram plerūqȝ conturbat. Et idem auctori. Hippo. precipit ad sistenda nimia menstrua feminarum. in cibo dandum clauos. i. porros pedum ī posito eo liniri ꝛ comprimi credunt. succus eius ex vino datus utilitᷣ scorpionum venenis resistit: quibus etiam putant ipsum tritum ꝛ impositum plagis mederi.

Sachilie .i. affodillus.
Saclinotus .i. pulegium.
Sachilic būcena. i. rosa regis: ꝛ alio nomine uocatur sabachiscelnenam.
Saclinabiam .i. abrotanum.
Saclinopus idem quod supra.
Sacholochadea est nomen cuiusdam uermis habentis. xiiij. pedes.
Sacholomas id est stolimas: pro quo le. l. cardus siluestris.
Sacholamos idem.
Saccon .i. prima species calcāti.
Sachubi fandaricon .i. scolopendria.
Saculon fandericon idem qđ supra.
Sacundulion est portulaca siluestris que est laxatiua valde.
Sacudeum .i. allium agreste.
Saccupalea quid est. l. l. cinosbatus.
Sadaf .i. clocl[e]a marina.
Sedafa. i. quod fit de cocleis que apportantur de sancto Jacobo postq̄ȝ exterior cortex fricando ablatus fuerit: ꝛ similantur margarite.

Cap. 617.

S Adaram sadern̄a. Sera. lib. agreg. cap. sadaram. ꝛ est dictum ī lingua persica nigrum cadaka: ꝛ ē res nigra cum qua tinguntur ligna in chaaman: ꝛ est herba uel succus magne nigredinis ingrediens in medicinis odoriferis ꝛ zebara. et ē algalia habēs odorem bonum: ꝛ ingreditur ī medicinis ad multa huiusmodi. est fri. et sic. in tertio gradu. Et ideȝ auc. Aben mesuay. est fri. et sic. in tertio gradu: et stipticum. prohibet sanguinis fluxum. ꝛ cōfert casui capillorum.
Sadar. i. agrifolium cuius fruct⁹ dicitur nabach.
Sadage .i. folium.
Sades quid est. l. l. ostracorum.
Sadema .i. nigrum.
Sadenig .i. pulegium.
Sadenegi .i. ematites.
Saderna .i. sadaram.
Sabeb .i. ruta.
Sadurum .i. scotomia.
Sadurief .i. amomum.
Saduriar idem quod supra.
Safati .i. pustule faciei.
Safas est illud quasi stannum qnod remanet qn̄ efficitur cerusa: ꝛ eius subtile ē cerusa. virtutes ei⁹ sunt in assideos.
Safan .i. album.
Safara .i. abrotanum.
Safar .i. gariofilus.
Safarum. i. oleum in quo est infusum ferrum.
Saffaf .i. salalix.
Saferetrum .i. basilicon.
Safer .i. suber.
Safena est vena que est sub cauilla pedis.
Sagapinum .i. serapinum.
Sagaos .i. nitrum.
Sagarion .i. abrotanum.
Saginatus .i. pinguis.
Sagimen .i. herbena.
Sagi .i. panicum.
Sagonu .i. agnus castus.
Saginon idem quod supra.
Sagofilon .i. millefolium.
Saguasara .i. abrotanum.
Saguar .i. alumen.
Saguari idem quod supra.
Saba est species consolide.
Sabara suebz uel subezia id est uigilatio dormitatiua.
Sabade .i. sapurios.
Sabasa .i. morbillus.
Sabati .i. album.
Sabanicus est genus cibarij: ꝛ est cōposta.
Sabati scelneman .i. rosa regis.

Capi. 618.

S Abanc arabice: grece tymbra: latine saturegia. Sera. libro aggregationum capitulo sabanc auctoritate Diasco. Sabanc siue sabater est planta omnibus nota. Nascitur locis saxosis et asperis: et est similis thymo: nisi quia folia eius sunt maiora et molliora. et habet spicam plenam floribus: quorum color tendit ad citrinitatem et viriditatem. Et uirtus eius est sicut virtus thymi: ꝛ administratur sicut thymus. et est cali. et sic. in tertio gradu: ꝛ ponitur in cibis. ꝛ quedam ex eis sumitur in hortis: et est debilioris operationis q̄ȝ alia: ꝛ ipsa est magis cōueniens in cibis: quoniam acuitas est eius magis remissa.

Posse. Sera. virtus timbre est calefactiua multum et desiccatiua ꝛ resolutiua:ꝛ prouocat vrinam et menstrua:ꝛ expellit fetum.ꝛ facit excreare superfluitates a pectore. Et idē auc. Aben mesuay. saturegia est cal.ꝛ sic.ī tertio gra.ꝛ magis agrestis.ꝛ proprietas eius est ꝙ expellit supfluitates que sunt ī stomacho.ꝛ prouocat menstrua.ꝛ acuit visū debilitatū ab humiditate.ꝛ iō comedit̄ ī hoc casu cū rhaphano ꝛ hederaos.ꝛ confert dolori sciatice quando fit emplastrū cū ea cum frumēto trito.ꝛ agrestis fortior est domestica.

Sabaphach ſm Auic. ē de sūma bothor vlceratorū.ꝛ dicit saphati īcipiens ē bothor pueriele⁹ diuise medicatiōe locorū:deīde vlcerat̄ vlcerib⁹ crustosis:ꝛ sunt ad rubedinē declines.ꝛ quādo mittūt virus:nominatur seregi sabaphan. Aliqui dicunt ꝙ sabapha sūt macule rubee que sunt in facie cuꝫ pustulis paruis.

Sabaphad idē qͦ supra.

Sabaphari idē qͦ supra.

Sabalide idem qͦ supra.

Sabic ē īterfector patris sui:ꝛ ē satyrion.

Sabik.i.rosa rubea uehemēter.

Sachasules.i.apostemata cerebri.

Sachaik alnecta.i.flores papaueris rufi:ꝛ ē similiter pāniculus accidens oculo ex īflatione venarū eius apparentium ī superficie cōiunctiūe ꝛ cornee

Salchaich elnemē idē qͦ supra. Salalistes.i.lapis

Cap. 619.

Salamonica ē herba scđm Aui.lib.2°.in ꝓprio cap.que īuenit̄ ī mōtibus hispanie similis aneto humido.ꝛ folia eius sūt sicut malua.ꝛ poma eius sūt parua:ꝛ inuoluit̄ sup arborē sicut volubilis.vulgus enim estimat ꝙ ex eo fit sal armoniacū. ē resolutiua ꝛ exsiccatiua cōfert posita cum aceto sup heripillam.ꝛ linit̄ super apostemata phlegmatica et super vlcera ābulatiua.ꝛ linit̄ super podagrā et confert ei.supponitur cū oleo ro.ad dolorē matricis.ꝛ linitur super mordicationem scorpionis.

Salchrubaret.i.spoliū serpētis. Salmacina.i.salsa

Salsa.i.argilla vel creta noua.

Salethea .i.cassialignea.

Saleghea idē qͦ supra.

Salen.i.sāguis dracōis. Sale.i.auena.

Saleremi.i.esula. Salmētana.i.platocyminū.

Saler.i.aloes. Salis equina.i.cauda equina.

Salix quid est.l.l.chulef.

Saliuncha.i.spica romana gen⁹ herbe:que radiculas ꝛ folia subrufa hꝫ:et flores similes viole plurimos:que a terra refossa in modū scopuloꝝ constrigitur. Nascit̄ aūt in lapidosis locis sūmis et in norica regione. Illa uocata ē optima que ē odorifera ꝛ sine sablone:ꝛ recens plurimos ramos ꝛ radices habēs:p⁹ eandem que et spica celtica ꝗuis ī firmior fit. Dial. quidā mentientes dicunt ipsā eē spicam celticam:ꝛ pro ea ipsam uendūt.

Saliola .i.centaurea.

Saluia Paulus in ꝓprio cap. fortis operatiōis ē illa que ē famelici hōis et ieiunij:ꝛ ꝓprie cuius cōplexio est cal.usqꝫ ad empetiginē.ꝛ confert palpitationi palpebre et albugini.ꝛ īterficit uenena oīa

Saluede.i.rubeus. Saluicula.i.centaurea.

Salpinga.i.fistula qua sugit̄ aliqͩ existēs ī aure.

Saluia usualis quid est.l.elissagus.

Saluia romana idem quod supra.

Salorbia quid est.l.bachille.

Saloca .i.cassialignea.

Sal costum.i.sal gēma. Salmoran.i. pyretruꝫ.

Salu.i.pastinaca. Salustran.i.bdellium.

Salmuria quid est.l.garus.

Salsugerū.i.almuri Sal qd est.l.malk.

Sal metallinus .i.sal gemma.

Sal alkali vel alkal fit ī hūc modū:accipe de herba kali que alio nomie vocat̄ vsnen:ꝛ fac ī terra foueā magnam:ꝛ īple foueā ex herba illa dum ē recens:ꝛ accēde ignē in ea:ꝛ quādo erit illa herba cōbusta:pone de alia super eaꝫ:ꝛ fac ita donec fouea erit plena ex illa herba bene cōbusta:ꝛ dimitte extingui ignē ꝛ infrigidari cinerem:deinde detege sub cinere fouee:quia tu inuenies salē nigruꝫ petrificatū vel coagulatum in magno globo in fūdo fouee.

Sal cappadociū .i.sal vsualis.

Sal anderene.i.sal alexandrinū uel lucidū:ꝛ ē sal nitrum.

Sal taculum debet dici sal coculum:ꝛ est sal combustū:pro quo.l.malk.

Sal armoniacū dr̄ qꝛ ī armenia reperit̄:qͦ dicūt quidā ex herba fieri licet falso:ꝛ quid est et quomodo fit:le.nusador.

Sal tragesicū illud non hēmus ut in Alexādro.

Salpetisū est fuligo nata in tectis balneorum.

Sal nafricus est sal nigrum.

Sal masse ē sal vsual'. Sal lucidū.i.sal nitrū.

Sal gēma dr̄ qꝛ clarū ē vt gēma: ꝛ ē uena t̄re:ꝛ ē ca.ꝛ sic.ꝛ hꝫ effectū sal' armoniaci:fit ex eo suppositorium.

Sal nitrū ꝛ baurach.i.affronitrū:ꝛ qͦdā ē nāle ꝛ qͦdam artificiale:ut apparet si le.baurach.

Sal mineral' ē spēs sal' q̄ reperit̄ ī mineris mōtiū cui⁹ virt⁹ ē satis corrosiua ꝛ ōsiccatiua:qͦ inuenies si le.malk.

Sal arsenicū .i.arsenicū subliatum.

Sal panis.i.vsualis:pro quo.l.malk.

Sal indus ē ī colore sal' et dulcedīe mell':ut Aui. iiij.cano.fen.i.de asꝑitate līgue:ꝛ est zucarū qͦ inuenit̄ coagulatū sup cannā mellis ī India sic̄ sal:loco ei⁹ ponūtur candi.le.zucarum.

Sal taberzet.i.sal gēma:illud uocabulum ponit Auic.3°.canone cap.de cura retentionis vrine.

Sal sodome quid est.l.malk.

Sal aebroch .i.sal alchimistarum.

Sal sacerdotale est quedam compositio:sicut ponitur in antidotario virili.

Samatalarabi.i.gūmi. Samada.i.simia.

Samedar.i.embotum. Sanabar est species pini.

Sanamunda .i.gariofilata.

Sanarion .i.affodillus.
Sambac .i.sambacus.
Sathanathi est fructus arboris sidre.
Sandaracha quid est.l.sandaros.
Sandarx est species tribuli:⁊ similiter quedaz regio sic nominata.
Sandachias ē herba que vocat᷑ testicul⁹ vulpis.

Cap.620.

S Andaros vel baratin: vel gressa:uel sandaraca arabice:grece giun:latine uernix. Sera. lib.aggre.cap.sandaros.i. vernix:⁊ ē gūmi:cal.⁊ sic.complexionis est in secundo gradu.Et idē auc.Abix.cal.est et sic.sed caliditas est pauca.est.n.simile karabe:ſ nō ita durum.⁊ in eo parum ē amaritudinis:⁊ affert᷑ a terris christianoꝝ.Paulus cap.de vernice.vernix est gummi cuiusdam arboris:que in christianoruz ptibus nascitur:que arbor iuniperus uocatur.vnde ab ea tempore estiuo quedā gūmositas egreditur que actione caloris exsiccatur et īduratur.⁊ dicit᷑ vernix que cū colligitur est albi coloris:⁊ cū antiquatur est subcitrini:⁊ cum plus antiquatur ē sub rufi coloris. quecunqꝫ sit dūmodo sit lucida ⁊ clara:eligenda est.Et dicitur etiā uerix quoddaz qđ conficitur ex oleo seminis lini et vernice:⁊ inde illiniūtur uel cōsolidātur colores picturarū.hꝫ aūt vernix virtutez cōglutinandi ex uiscositate sua ⁊ clarificādi ⁊ cōseruādi:qđ satis pꝫ.Naz pictores supra alios colores ponūt ut lucescant:⁊ alios colores cōseruet. Posse. vernix autē qđ ē gummi absqꝫ confectiōe ualet cōtra fluxū sanguinis ex naribus:si puluis eius confectus cum albumine oui tēporibus:et frōti superponatur. cōtra uomitū cholericū fiat ex puluere eius emplastrū et olibano ⁊ albumīe oui:⁊ stomacho superponatur.Idē etiam fiat contra dysenteriā addito aceto:⁊ superponatur pectini. puluis etiam eius in ouo sorbili datus ualet contra uomitū cholericum ⁊ dysenteriā.valet etiā puluis contra interiorē et exteriorē solutionē. Sera. predic. lib.⁊ capi. vernix confert catarro qn̄ fit fumigatio cum ea.⁊ desiccat vlcera.⁊ abscidit sanguinē menstruū.Et idez auc. Bedigoras de proprietate eius ē cōferre catarro:⁊ desiccat fistulas.⁊ est sic.et cal.in secundo gradu. euellit supfluitates phlegmaticas que sūt ī stomacho ⁊ īteſtinis.⁊ occidit lumbricos ⁊ ascarides. ⁊ confert fluxibilitati neruoꝝ que accidit a frigiditate ⁊ hu.⁊ repletione.Et idē auc.Abix qn̄ fit suffumigatio cum eo:confert catarro capitis.⁊ qn̄ pulnerizatur super vlcera desiccat ea.Et idē auc.Atabari.sandaraca ē similis karabe in virtute sua:⁊ confert fumigatio eius corize.et desiccat fistulas.⁊ cōfert sputo sanguinis et emoroidibus:⁊ ē gummi citrini coloris simile karabe: sed nō ita durum sicut karabe.⁊ est ī eo parū amaritudinis:⁊ affert᷑ a terris christianoꝝ.⁊ uirtus eius ē similis uirtuti karabe.Et qn̄ fit cum ea fumigatio cōfert fistulis.⁊ qn̄ accipitur ex sandaraca et oleo rosato:⁊ linitur cū eo: cōfert scissuris que fiunt in membris ⁊ manibus et pedibus.⁊ si non inuenis:pone loco eius pondus tertie partis plus pondere ipsius de karabe:qđ dixit Gal.esse gummi haur romane. vbi sciendū ꝙ illud uocabulum sādaraca aliter intelligitur in libris arabum et alit᷑ in libris grecorū. Nam arabes pro sandaraca intelligunt vernicez sicut dictum ē:sed greci pro sandaraca intelligūt quēdam lapidem rubeū ignei coloris.vnde Plin. sandaraca affert᷑ a ponto et cappadocia ⁊ sicilia: ⁊ est lapis ignei color. Dias. cap.de sandaraca.ī eisdē locis nascit᷑ vbi auripigmentum.hoc idem dicit Dias.cap.de arsenico:⁊ dicit ꝙ eligenda ē sandaraca que est colore rufa valde: ⁊ facile teribilis et crepula munda colorē hn̄s cinabari et odorem sulfuris.uirtus est ei similis arsenico.vnde est caustice uirtutis et diaforetice:⁊ stiptice. resine mixta alopicias curat.cum pice vngues leprosos excludit.oris vulnera et nariū curat.oēs pustulas cū oleo purgat.oleo mixta pediculos curat.pustulas cum adipe mixta mūdat. condilomata ani compescit.empicis cū melle ⁊ vino vtiliter datur.fumigio tussim prohibet maxīe resine mixta.fumus ore acceptus uocez limpidat cū melle accepta:sicut electuariū asmaticis medicat᷑:siue voci obtuse cū resina vt catapucia accepta.Isaac ī uiatico similit᷑ sequit᷑ modū grecoꝝ sic cap.de dētib⁹ putridis ⁊ ca.de morphea. Similit᷑ Gal.ī antidotario minori ī ātidoto illo qđ īcipit medicamē ad polippum narium.

Sādarachia .i.sādaraca.
Sādare suoti .i.thymiama fusile.

Cap.621.

S Andal arabice:grece et latine sandalum. Sera. lib.aggre.cap.sandal.i.sandalū defertur ex syri.⁊ est albū ⁊ rufuz ⁊ citrinum.ē fri.ī 3.º sic.i.2.º Et meli⁹ ex sādalo ē citrinum pīgue:p⁹ citrinū rubeum:⁊ ē magis siccū citrino:⁊ p⁹ ipsū album. Et idē auct. Albugerig.albū ē fri.⁊ sic.ī tertio gra.ſ citrinuz ⁊ ru.sunt fri.in tertio: ⁊ sic.ī secūdo. Posse. Sera. auctori. Abē mesuay confert dolori stomachi ⁊ epatis ex cholera ru.⁊ rubeū est frigidi⁹ albo ⁊ citrino:⁊ ē magis iuuatiuuz. Nā ipsū ꝓhibet fluxuz humoꝝ ad mēbra.⁊ ē sicut saufel ī frigiditate ⁊ siccitate.⁊ fortificat gigiuas ⁊ stomachū.Et idez auc. Aben mesuay cōfert cardiace cū fe.qn̄ linit᷑ cuz eis supcor.⁊ idē auc.Isaac benaran:cōueniūt calefactis.⁊ cōferunt debilitati stomachi et cardiace que accidit a cholera qn̄ terunt᷑ ⁊ miscēt᷑ cū aqua ro.⁊ applicāt᷑ exteri⁹.⁊ qn̄ cōficiunt᷑ cū aqua ro.⁊ pauca cāphora ⁊ liniuntur īde tempora cōfert sode que fit a caliditate.et quando miscetur cum una quātitate sandali albi media quantitas sarcocolle: et conficitur cū albumine oui:⁊ ponitur super tempora ⁊ confert sode cholerice ⁊ prohibet descēsuz catarri ad oculum.⁊ linitur cum eo ī balneo:⁊ ꝓhibet ardorem psilotri. ⁊ sandalum rubeum est

frigidi⁹ albo.ꝛ quādo miscet̃ cū succo solatri aut sempuiue aut portulace aut lenticu'e aque:cōfert podagre ca.ꝛ apostematib⁹:ꝛ prohibet humores ab illis membris.ꝛ melius ex sandalo est.citrinū pingue:et post citrinum rubeū:ꝛ est magis siccū citrino:postea album.et idem auc.albugerig.albū est fri.in tertio gra.teritur et resoluitur cū aqua ro.et in catarris ca.ponit̃ in fronte ꝛ in stomachis calidis:ꝛ infrigidat ea.ꝛ confert fe.ca.ꝛ birsen: et stomachi debilitati.sed citrini et rubei sunt fri. in 3⁰.sic.in secūdo non habentes stipticitatē neqꝫ pōticitatē rosarum.ꝛ quando dissoluūtur ī aqua ro. ꝛ ponuntur supra stomachū: conferunt fe.acutis ꝛ debilitati stomachi:et sode que fit a cali.Et idē auc.Atabari.rubeum est frigidius albo:ꝛ liniunt̃ cum eo apāta cal.

Sanamen .i.abrotanum.

Sanchanachi.i.quidam fructus arboris sidre.

Sandras est regio quedam.

Sanmagentorū .i.gūmi abietis.

Sane.i.tumores qui fiunt cito:et cito recedunt.

Sandax est herba de qua tingitur blauus color.

Cap.622.

Sanich arg.la. piscis. Auic. li.ij. cap. de piscibus meliores pisces sūt illi qui nō sunt magni ualde ꝛ qui nō habent carnem durā:neqꝫ siccam: ꝛ ī quibus non est pinguedo multa neqꝫ muscillago:ī quibus nō est malus sapor neqꝫ odor:ꝛ quorū sapor ē suauis sūt cōuenientes:ꝛ qui sūt pingues non superfluā habentes pinguedinē neqꝫ grossam: neqꝫ ut sepuꝫ; ꝛ illi quibus nō cito aduenit fetor: ꝛ illi qui sūt minores.ꝛ eligitur ex piscibus durā carnem habētibus ille qui est minor.et ex habētibus mollem carnē ille qui est maior.et de illis qui habēt fluxam carnem salitus melior est eo qui est recens. In locis autem in quibus morātur electio : quoniam illi qui morātur in locis petrosis meliores sunt:deīde in arenosis.ꝛ eligūt̃ in aquis dulcibus currētibus in quibus nō sunt sordes:et nō sunt limose: neqꝫ lacumales:neqꝫ cāpestres: et nō sūt de lacunis p̄uis q̄ flumina non bibūt ꝛ in quibus nō sūt fōtes. Et pisces quidē marini sunt laudabiliores ꝛ subtiliores.ꝛ melior species est illorū qui nō sunt nisi in mari ꝛ pelagini:ꝛ qui morātur in aquis discoptis flatui uētorū sup se sunt meliores illis qui sūt ecōtrario.et illi qui morātur in aquis multarum agitationū : quia uehemētiori īdigent exercitio q̄ꝫ illi qui habitant in aquis stātibus. Et pisces quidē marini sūt optimi potissime cū ipsorum habitatō est in littoribus petrosis ꝛ arenosis:et pelagini et plurimi exercicij.secūdum aūt cibum illi qui cibātur herbis bonis et radicibus plantarum sunt meliores eis qui comedunt sordes que proījciuntur ad loca in ciuitatibus īfusionū ꝛ radices herbarū aut plantarū malarū q̄uis sint in ultimo boni saporis. Modus aūt melior ī quo pisces comeduntur est illorū qui sūt assati super testam.frixi uero sunt cōuenictes habētibus fortem stomachū. ꝛ assati quidē sunt nutribiliores:ꝛ tardioris digestionis.ꝛ elixati sūt econtrario. Et melior eorū decoctio est ut decoquatur aqua donec ferueat: deīde proījciantur in ea .Saliti aūt illi sūt meliores qui sunt recentes:ꝛ qui sūt conditi cum aceto et cum rebus cōdientibus cibaria. et aque quidem ī quibus elixātur hij pisces sūt vehemētis mundificationis ꝛ ponūtur in clysteribus exsiccatiuis . Omnis piscis est frig.et hu.uerū quidam pisces sūt calidiores p cōperationem ad cōplexionem aliorum pisciū.Et saliti quidē sunt cal. ꝛ sic.et quāto plus antiquant̃ tāto plus illa cōplexio augmētatur: et aqua eorū similis est almuri.vnde qui sūt recētes generant phlegma viscosū:ꝛ mollificant neruos: et nō sūt cōuenientes nisi stomacho calido valō. Aqua pisciū salitorū clysterizata confert dolori anche valde. Gal. i amphorismo illo cor q nutriūt ait pisces petrosi et de aqua clara subtiles chimos sūt generātes et uelocit̃ nutriunt:sed cito dissoluūtur.Et in lib. dinamidiarum cap.de generātibus superfluitates.generantes superfluitates sunt pisces fluuiales et stagnei et in limosa aqua degentes:ꝛ de mari oēs pelagici et coclee qui hu.melancolicum generant.ꝛ de eis sunt qdā qui multum nutriunt:ut molachia oīa.s. pulpi sipie vligines et similia Et idem in eodem lib. cap.de his que multum nutriunt:ꝛ de his que parum nutriūt.Et idē eodē lib.capi. de euchimis ꝛ cachochimis.pisces euchimi sunt mediocrit̃ oēs squamosi preter eos qui ī paludib⁹ꝛ stagnis ꝛ fluuijs limosis et turbidis degūt.odore uero et sapore cognoscēdi sūt . pisces etenim grauiter olentes ꝛ insuaues ꝛ nauseā concitātes sūt quicūqꝫ degūt in aqua putrida et mala.similiter sunt cacochimi dracoēs marini delphini gallicorani carnii orfij: scorfij: grongi:glaci:trachuri:murene: framgi:et oīa alia pelagia cacochima. Et idē eodē lib.capi. de dispectis.sūt.n.dispecta.i.dure digestibilia oīa ostrea: pagure:cācri:corani:pulpi:sipie:ꝛ vligīes ꝛ oīa que uocātur molachia. Sera. lib.aggr.cap.sanich. aqua piscium salsorū cōfert vlceribus putridis sicut almuri.similit̃ dolori et vlceribus ītestinorum:qñ cum ea fit clystere.ꝛ hoc iō qꝛ attrahit humores qui sūt ī scia:ꝛ lauat ītestina:ꝛ desiccat vlcera que sunt in eis.ꝛ illa qua medici plus utūtur ē aqua anguille salse ꝛ pisciū salsorū.Caro piscis balane que dr̃ kesa cōfert administrata morsui tyri.Rabimoises cap.de piscib⁹.pisces petrosi generāt bonū sāguinē.Mesue cap.de asmate. oua turchi cōferūt asmati ꝛ opilatiōi pectoris et pulmōis.Est ali⁹ piscis ſꝫ Auic.ꝛ Serapi.remouēs dolorem capitis:quem scies si leges Auic. draco marin⁹ si scīdat̃ ꝛ ponat̃ fe ad. supra morsū suū cōfert. De cancro īuenies:si le.sarcan.De sipia īueies:si le.sipia Sādicū ē cōfectio que ī dinamidijs Gal.hēt.ꝛ ē cōfectio alfasiricō:sic pꝫ si le.siricon.ſꝫ qñ ponit̃ p cōfectiōe ē rhaphan⁹:sic īueni ī dinamidijs.

Sanbic.i.triticum cocium cū multa aqua.

Santion .i.gladiolus.

Sanction quid est.l.l.fagasmon.
Sansifragia ē herba similis pinpinelle non differens nisi in pilositate: quia pinpinella est pilosa: sed sansifragia non habet pilos. Paulus: ca.est et sic.in tertio gradu.et valet contra stranguraz et vicium lapidis et dolorem iliacum.
Sannon .i.affodillus.
Sanguis draconis quid est.l.l.demalacobem.
Sansugir quid est.l.l.dem.

Cap.623.

SAnguissuga ē vermis oībus notus: sz ex his debet eligi secundum Auic. primo can.fen.quarta cap.de sāguissugis in quibus nō est venenositas.ab eis enim cauēdū est que sunt ex genere venenosorum magna habētia capita: et quorum colores sunt antimoniales et nigri aut uirides: aut que sunt lanuginem habētes et super quas existunt fila colore azuli: et que sunt diuersorum colorum.in oībus enim istis existit venenositas: et proueniūt ex eis apostemata et syncopis et sanguinis fluxus et fe.et laxitas et vlcera mala.eas quoqz nō accipias ex aquis malis in quib⁹ est limus niger et cenosus: et statim turbantur et fetent.sed illas elige que in aquis bonis colliguntur in quibus morantur rane.sitqz earuz color similis rei super quem existit uiriditas: et tendantur sup eas fila duo colorem arsenici habentia: et rufe rotunde que sunt coloris epatis: et ille que simulātur parue locuste: et que caude muris similes existūt: et minute parua habentes capita: omnes iste eligēde sunt. Et nullas magis eligas q̄z habētes vētres rubeos et dorsum viride: et precipue si ex aquis fuerit currentibus: et ipse quidem antequā ponāur per diem unum quasi sunt colligende et constrictione faciendũ est ut euomant: donec quod ī earum existit uentribus egrediatur: si hoc fieri pōt: et ipsis parū sanguinis agni uel alterius rei ꝓijciatur: vt inde nutriantur anteq̄z ponantur. deinde sumantur et earum uiscositas et sordicies cum aliquo quod fit: ut spongia mūdetur locus. preterea vbi sunt ponende: cum baurach lauetur: et fricatione rubificetur: postea cum voluntas apponēdi sāguissugas fuerit in aquē: proijciantur dulcem: ut emundentur: deinde apponantur. Ex eo autez q̄ eas efficit uoluntarias ad se suspendendum est ut locus luto liniatur aut sanguine: cūqz fuerint plene: et eas ꝓijcere uolueris pulueriza parū sal' sup eas aut cineris sete cōbuste aut lini aut spōgie cōbuste aut lane cōbuste et cadēt. Et meli⁹ ē ut post q̄z cadūt loc⁹ uētosa sugat: et ex sāguīe loci parūp accipiatur ut morsure ipsarū malicia remoueat̄. q̄ si sanguis non restringatur galle combuste aut calx aut cinis aut tegula combusta et subtilit̄ puluerizata superponatur: aut reliqua ex his que sanguinem constringunt. preterea appositio sanguissugaruz egritudinibus competit intercutaneis: sicut sunt sahaf et cetera. Et scias q̄ extractio sāguinis a sanguissugis facta profundior est ea que fit cum uentosis.

Sapa est mustum coctum ad cōsūptionem triū partium: le.carenum et dulcor.
Sapaon.i.lunaria. Sapeac.i.bdellium
Sapea .i.spongia.
Saphea erea .i.tabula erea.
Saphene uene st̄ ī talōe: et st̄ īteriores et extriores
Sapirus .i.brionia.
Saphiros.i.apostema durum: cui non associatur sensus.
Sapo quid est: le.sabon.
Saponaria herba fullonū idē: ꝑ qua le.borith.
Saporias .i.filipendula.
Saponarij gutta.i.capitellum.
Saprotis .i.caries lignorum.

Cap.624.

SApurios vel sabade arabi. gre. erisceptron: latie cyperus. Sera. lib.aggre.ca saba de auc. Diasc saba de.i. cyper⁹ habet folia similia folijs porri: nisi q̄ sunt longiora eis et subtiliora et duriora.et habet stipitem longitudine unius brachij et plus: sed nō rectum.in eo est tortuositas.et est quadratus similis stipiti squināti.et infra sūmitates sunt folia parua et semen.et radix ei⁹ ē similis oliue. Et quedaz ex eis est longa: quedam rotunda: et ē nigra. Nascitur in locis domesticis et aquosis et in pratis et ī locis paludosis. Est alia species cyperi ī India: que ē similis zucaro in sapore suo. et quando nascitur eius color est sicut color croceus. et quādo fricatur super cutem corporis: facit pilos statiz cadere. Melior autez ex cypero est ille qui est plen⁹ grauis et grossus durus difficile frangibilis: hn̄s odorē bonum cum pauco acumie. Et q̄ adminístrat̄ ex cypo ē radix ipsi⁹.et odor eius ē bon⁹.et ī sapore eius est acuitas cum pauca stipticitate.et calefacit et desicat sine mordicatione. Et idem auct. Aben mesuay: ē ca.et sic.ī scōo.facit augmentū in sc̄su.et cōfortat stomachū: et meliorat calorē.et ē bon⁹ emoroidib⁹.et efficit oris odorem bonū.et qū bibit̄ cū oleo lētisci calefacit renes.et confert frigiditati vesice et distillatiōi vrine.et addit in sāguinem calefaciēdo ipsū: q̄re timet̄ ne utēs fiat leprosus.
Gal vij.sim.phar.cap.de cypo. Cypi utiles maxīe sūt radices calefaciētes et siccantes sine mordicatiōe.vnde vlcera que pp humiditatē mlt̄ā sūt difficile cicatrizabilia: mirabiliter iuuat.hz aūt qd et stipticū. et ꝑpt̄ea vlcerib⁹ que in ore sūt idone⁹.ac uero et īcisiuā quādā uirtutē hz. attendēdū.n.est q̄ lapiditatem patiētib⁹ cōuenit et mēstrua: et vrias mouet. Dias. cap.de cypo. Cyper⁹ siue ut alij erisceptron folia hz similia porro: sz oblōga et tenera.et ascendit de t̄ra cubito vno et semis: hastā hn̄s angulosā similē iunco: que hasta ī capite semen generat. radices sub t̄ra hz rotūdas et oblōgas sicut oliua nigra: que mlt̄e et cōiūcte nascūt̄ colore nigro et odore suaui gustu subamaro. Nascitur ī locis aquosis et in pratis et paludibus.ī his radicib⁹ ca nobilior ē que grauior et durior et grossior fuerit et nō

frangibilior:sed asperior et odore plenior uiscitudinem odoris hñs.talia signa habet ciliciis aut syriatica:aut de isdis.i.cicladibus: vires habet calefaciendi et desiccandi absq; mordicatione. vnde multum infusa vlcera que difficile cicatrizantur: mirabiliter curat.habet etiam aliquid stipticum i se.et est diuretica.z habet comminuendi vim per quam lapides in renibus generatos cōminuit.vrinam et menstrua prouocat.additur et malagmatibus calidis z confectionibus oleorum. Dicitur etiam in India cyperum nasci simile zucharo: et cuz masticatur colorē croceuz facit:z hoc si capillis traiectum fuerit cadunt.acopis mixtum precātionibus medetur coctum sessionibus facit. **Auic.** de viribus cordis dicit q̄ cōfortat cor.

Saras .i.filex.
Sarax idem qd̄ supra.
Sarādibus est nomen cuiusdam insule.
Saran .i.sarcan.
Sarapinum quid est lege sachabenz.
Sarausieb .i.oximel compositum.
Sarazab .i.alas habētes.
Sara .i.epilina.
Saragie .i.stelle.
Sarasif.i.thorax uel ossa pectoris.

Cap.625.

Saraex ara.grece drio pistri vl pteris:latiē filex. **Sera.** lib.aggre.capi.saraex siue sarax auc. Dias.est herba que nascitur in montibus et locis petrosis.z non habet stipitem neq; florem neq; fructum.z habet folia que expanduntur sicut ale et odorem nō bonum.radix eius est nigra de foris lōga a qua multe oriuntur radicule.z i sapore eius est stipticitas. z maius iuuamentum qd̄ est in ea est i radice ei⁹. sapor eius est amarus parum habēs stipticitatis: et iste est filex masculus.virtus eius est que exsiccat siccatione forti sine mordicatione.z lauat z cōfortat uirtutem:z interficit uermes cucurbitinos. z potantur de eo aurei quattuor cum melicrato. z interficit fetum:z expellit mortuū.z est alia species saraex que habet folia similia supradicte:nisi quia habet plures ramos:et folia eius sunt altiora et remotiora a stipite:z habet radices longas. z color earum est rubeus cum pauca nigredine.z quedam ex eis habent colorem rubeum sicut color sanguinis:et ista est filex femina.z radix eius quando miscetur cum melle: z fit loboc expellit lumbricos longos.z quando datur mulieribus p̄hibet impregnationem:z pregnanti facit aborsuz. Et qñ desiccatur et teritur et cribratur et ponitur de puluere eius in fistulis humidis: quarum sanatio est difficilis curat eas.z folia eius tenera recēti z elixata z comesta laxant uentrem.virtus eius ē sicut uirt⁹ saraex supradicte. **Gal.** viij.simp.phar.capi. de filice:quod incipit pteris. Pteris.i.filex in radice quidez habet virtutē interficit enim lumbricos āplos si quattuor dragmarū pondus de ea in melicrato quis assumat.secundum eundem autem modū embriones viuos corrumpit:mortuos uero extrahit:z nullum mirū est enim amara stipticitate participans fortit̄ siccatiua:non tñ est mordax.similez uero huic z thilipteris filex femina nominata uirtutem habet:cū dicit in eodem capi.filices stiptice existentes qualitate non immerito diarias z disenterias iuuant bibite.

Cap.626.

Sartan arab.latine cancer. **Sera.** lib.aggre.ca.sartan auc. Gal. aqua cineris eius desiccat sicut cinis aliorum ostracorum combustorum que diximus.z in proprietate totius substātie ipsius ē q̄ cōfert iuuamēto magno morsui canis rabidi.oportet q̄ accipiātur ex olibano pars una ex gentiana partes.v. ex cinere cancrorum combustorum quantum est sūma illorum:z adustio ipsorum secundum q̄ adurebat eos astabadion experimentator est q̄ accipiebat cancros certo tempore:z ponebat eos adhuc viuentes in olla ex ere rubeo:z adurebat eos donec fiebāt cineres:postea terebat eos leuiter:faciebat hoc tēpore estatis:quando sol erat in signo leonis z luna iam habuerat.xviij.noctes:dabat ergo medicinam hanc illi quem momorderat canis rabidus.xl.diebus:z dabat ei clochear unum magnū cum aqua:sed si eger non erat curatus a principio:sed transiuerant super ipso mlt̄i dies:p̄jiciebat ex hac medicina super aquam ad quantitatez duorū clochleariorū:z dabat in potu:z super locuz morsure debet poni vnguentū qd̄ fit ex pice: que dicitur lingua greca brotia siue abrocul:z est illud in quo ingreditur opoponax z acetuz:et quātitas que ponitur in ea de pice est lib.i.et aceti kist.i. et ē kist italic:z fit acetum forte:z de opoponaco.ʒ. .iij.z Gal.laudat multuz hāc medicinā: z dixit q̄ nūq; uidit aliquez mori qui fuerit morsus a cane rabido cum hac medicina.Et dixit q̄ hec egritudo est multū sicca:z p̄pter hoc timet aquā.z dixit q̄ cancri fluuiales sūt iuuatiui i hoc:marini uero nō p̄pter salcedinē que ē in eis ex mari.Cācer uero marinus ē mollis mollicie multa:z nō est testa eius sicut testa cōchyliū aliorū:nec ita petrosa. z i cācro marino ē abstersio:similiter et i testis oīuz ostracorū. z similiter ē in eis desiccatio.sed subtilitas substātie est inuenta i eis plusq̄ oīb⁹ alijs speci eb⁹ ostracorū:z p̄p̄t hoc administrāt̄ adusti i curatiōe morphee z ēpetiginis z lētiginibus faciei. z qñ addit̄ ei sal:minuit vngulā oculi.z nō adusti triti abstergūt dētes z desiccant vlcera. **Dias.** cap.de cancris. fluuiales ex cancris qñ adurūt̄:accipit̄ ex cinere ipso℞ pōdus aureo℞.iij.cū aurei.i.5.gētiane.z bibit̄ cū vino trib⁹ dieb⁹.z cōfert iuuamēto magno morsui canis rabidi.z qñ admiscet̄ cū melle:cōfert scissuris pedū.z bibunt̄ cū lacte asine:z cōfert morsib⁹ venenosis z morsib⁹ rutele:z pūcturis scorpiōis.z qñ coqt̄ z comedit̄ caro ei⁹ cōfert vlcerib⁹ pulmōis z illis

qui sumpserunt leporem marinum.et qñ terit̃ cãcer cum bederog:et miscetur bene et approximat̃ scorpioni:occidit eum. Cancri uero marini faciũt easdem operationes:nisi quia sunt debiliores.

Auic. lib.secundo cap.de cancris.cancer fluuialis confert extenuatis ualde.

Sancer .i.ferrum.
Sardamon .i.nasturcium.
Sarcadi .i.ciperum.
Sare .i.pustule.
Sarmech .i.atriplex.
Sarre.i.quoddam genus apostematis.
Sarrei idem quod supra.
Saricon .i.sticados citrinum.
Sarich .i.vrtica.
Sarion .i.abrotanum.
Sarcia .i.superflua caro.
Sarogen .i.hermodactilus.
Sarcon quid est.l.l.cinabar.
Sarcofagus quid est le.lapis sarcofagus.
Sarcos .i.caro.

Cap.6077.

S Arcocolla gre.arabi. anzaros:latine uero anza **Sera.** lib.aggreg.cap. anzaruta. rot auc.Dias.est gũmi arboris spinose:que nascitur ĩ terra paras: qđ simulatur olibano:et sũt parua frusta. et color ei⁹ est subrufus et amari saporis.et melior ex ea est q̃ cito frangitur et desiccat sine mordicatione: et ĩ sapore eius est amaritudo.et est ca.et sic.in primo gradu.vnde uirtus eius est que glutinat:et abstergit et maturat et resoluit et incarnat:et aperit apostemata q̃ fiũt a percussione. **Gal.** viij.simp.phar.capitulo de sarcocolla. Sarcocolla est lachryma arboris ex persia:mixtam habens virtutem ex emplastica quadam substantia et modicũ stiptica.vnde immordaciter siccat:et propterea vulnera potest consolidare. **Sera.** auc.Dias. Sarcocolla habet uirtutem cõglutinatiuam vulnerum:et abscindit humiditates que ueniunt ad oculum: et corrodit carnem corruptam que est in ylceribus.et habet uirtutem ĩ ophthalmia cũ ponitur.et proprietas eius est expellere lippitudies ab oculo plus alijs medicinis maxime quando administratur cum amilo et zucaro albo. Et idem auc. Atabari restaurat fracturam:et incarnat vlcera:et mundificat vlcera cũ melle.et quando miscetur cum albumine oui aut cum lacte et desiccatur:et postea teritur et cribratur:et in puluere administrat̃ cõfert ophthalmie. et purgat phlegma uiscosum.et dosis eius est quãdo miscetur cum alijs medicinis in decoctione a ʒ.s.vsq; ad.i.et ipsa non ponatur sola propter maliciam eius magnã. Et idẽ auctoritate habix.sarcocolla est acuta multũ perforatiua:comedit carnes vlcerũ.et habet in cura ophthalmie proprietatem magnam et virtutem magnam et virtutẽ potentem.et aufert lippitudinem oculorũ: quando hñt ophthalmiã:quod quidẽ nõ facit ita aliqua medicina:et maxime quando miscetur cũ amilo et zucaro albo. Et potio eius ad laxandum uentrẽ hz ꝓprietatem iuuandi oculum et uentrem:et proprie ad purgandum phlegma grossum:quod est aggregatum in iuncturis et in testinis et in scia:et in geniculis expellit ipsũ cum fortitudine et cũ aliquantulo calore:et iuuat medicinas alias ad exeũdum ex corpore:et fortasse vulnerabit oculum et ĩtestina:et excoriabit ca. et ĩducet tenasmonem propter suam acuitatem.et si ipsa datur in potu alicui sola aut cum aliqua medicina et fuerit ille etatis complete inducit ei caluicium:et facit cadere capillos omnes de capite suo.et si fuerit iuuenis:fit ĩ hoc mora:et si fuerit senex:facit illud citius.et melior ex illa est illa que teritur facile:que est albidior et in maioribus frustis. et quando fit cum oleo de nucibus:quia oleum nucis frangit acuitatem eius:et propter hoc non habet ipsa facere id quod diximus in corrosione:propterea quia oleum prohibet eam adherere:et caliditas nucis frangit plurimũ acuitatis que est in ea. Sed si preparas eã cum oleo amigdalarum:pone de eo duplum aut triplum ponderis de ipso oleo:si vis ipsam ponere in aliquibus pillulis.sed si uolueris ipsã adhibere solam sine aliqua dimixtione alterius medicine pone plus pondere eius de oleo: et pone de oleo de kerua quantitatem qua possit dissolui solum:et postea misce cum alijs medicinis:et cũ oleo de kerua erit senibus conuenientior:iuuenibus autem non est conueniens cum eo:quia calor nature iuuentutis non fert calorẽ olei de kerua.et quãtitas dosis eius simplicis postq̃ preparatur sicut diximus est pondus aurei.i.usq; ad pondus.ʒ.iij. et quartam.et meliores medicine que conueniunt ĩ admixtione eius sũt serapinũ et myrabolani et turbit et aloe et armoniacum et bdellium iudaicũ et semen apij et ameos et similia horũ ex medicinis. Paulus cap.de sarcocolla.ca.et sic.in tertio gradu emplastrũ factum ex ea et albumine oui super tẽpora ualet ad fluxũ sãguinis a naribus.puluis ei⁹ cũ aqua ro.cõficiat̃:et soli exsiccet̃:et iterũ cũ aqua ro.ponatur ĩ oculo:q2 maculã consumit:et oculũ clarificat. cõtra tenasmonẽ fumus eius p ĩferiora recept⁹ emboto ĩposito ualet. Bulcasim libro q dicitur seruitor trãslato a Simõe de ianua forma nutriẽdi sarcocollã ĩ lacte:accipe de sarcocolla bona alba grossa:et pone in uase uitreo ãplioris orificij:et mulge sup eam lac asine ĩ quãtitate pauca ne infũdat̃ ĩ eo:et liquefiat:s3 remaneat sic:et pone subito in sole:vt cito desiccetur. Et qñ erit sicca opõtet ut iterum mulgeas ꝓm quãtitatem quã dixi:et sẽper caueas ne cooperias eã lacte:ne acescat lac añq̃ desiccetur et destruatur:et fac ita quat̃ vl̃ gnquies:et cũ hoc feceris sicca bñ et cõserua. Et si nõ hẽs lac asine patũ:fac cũ lacte mulieris:q2 ẽ melit⁹.

Sarcon quid est le.cinnabar.
Sarmon qd est le.kaspar. Sarsar auis ẽ.
Sarsas.i.salix. Sarsari.i.pleuresis.
Sasifarirosa.i.spica. Sasin.i.enula.
Sasonech .i.apium.

Cap.628.

S Asso arabice:latie galla cipressi: sed de cipresso lege cipssus Sera. lib. aggre.cap.sasso. auc. Gal.qd ex cipresso administratur sunt folia extremitates & nuces eius.& in sapore eius est acuitas & punctio parua & amaritudo:& satis punctio est fortior amaritudine.s3 de amaritudine:& acuitate inest quantitas tanta q facit eam penetrare ad profundum corporis sine calefactione et mordicatione.& uirtus eius e que desiccat in qua non est acuitas & mordicatio apparetes:sed quantitas sue acuitatis est quantitas que e sufficiens ad penetrandum:& est ca.& sic.

Satarbi .i.thimum.
Satarabi .i.origanum.
Sataragi .i.tapsia.
Satahar .i.epithimum.
Sata .i.sticados arabicus.
Satrapam .i.atriplex.
Satraciati.i.medietas sextarij.hoc vocabulu3 ponit Auic.quarto canone fen.pma cap.d cura feb. in generali:ubi loquitur de aqua ordei:& ponit tale uocabulum exemplariter:quasi dicat q sut.xx. satraciati.i.xx.partes.
Satra.i.attramentu3 nigrum:quod uocatur encaustrum.
Satraben .i.siler.
Sater .i.napus.
Satre .i.origanum.
Satil .i.medicina queda.
Satyra .i.fantasma uel lana.
Satyrion quid est.l.l.casi.
Satrites .i.vene tortuose.
Satos est quoddam animal:qd sic vocatur.
Satoracon .i.scorpio.
Satuli sundirion .i.scolopendria.
Saturina .i.vmbra.
Satudeum .i.allium agreste.
Sauma .i.agnus castus.
Sauina quid est.l.l.abel.
Scados .i.carice.
Scalabotas .i.cantarides.
Scapodia .i.saluia.
Scali .i.cyperus.
Scanus .i.ficus.
Scamomalue .i.cataputia.
Scarabeus quid est.l.l.benit & guaride.
Scafolium .i.daucus.
Scandalicium quid est.l.l.leuisticum.

Cap.629.

S Calongia gre.lati.ceputia. Gal. secundo de cibis cap.d scan longijs.sunt scalongie ex genere bulbi.comeditur.n.ipsoru3 radix sine folijs. h3 autem in seipsa amaram et austeram uirtute notabiliter per quam stomachum resolutum excitat aliqualiter.appetitui non contrariatur:neq3 ex pure aliquid indigentibus ex pectore & pulmone.& quidem substantiam corporis grossiorem et viscosiorem hns.amaritudo eius contra agit grossiciei.siccare uiscosa et grossa apta nata sicut i his que de medicinis dicta sunt:propter quod si his decocte fuerint:nutritiue sut magis.contrariatur autem tam expuere indigentibus tanq utiq3 dposito toto amaro.Comedere aut ipsas melius tuc cum aceto simul et oleo & garo. Etenim delecta biliores sunt & minus inflatiue:& magis nutritiue subtiliores ad digerendu3. abundantes aut secundum esum ipsorum quidam manifeste senserunt: & sperma plus habentes proptiores facti ad venerea.preparant aut & hos homines multiformiter. Non enim solum elixos per aqua3:sed et uasa ex ipsis ualde preparata componunt.post fixuram q3 alij offerunt.multi autem assantes sup lar multam decoctionem non sustinent.contenti sunt autem valde modica:aut neq3 omnino predecoqunt gaudentes ipsoru3 amaro & austero sapore saluato.prouocat enim ipsos magis ad esum:sed inflationem & torsione inferut non digesti.Ex his quidem itaq3 qui sic comeduntur non boni chimi alimentum fit.Ex his aut qui amplius decoquntur aut his ut dictum est: grossior quide3 chimus:melior autem quantu3 ad digestione:& nutritiu fit. Calefaciunt autem manifeste: & aliquid aromati3as insinuant:& vrinatiue sunt.

Sanduco .i.rapesta.
Sandix idem qd supra.
Scabru est idem qd ptiria.Dias.cap.de ficu & ptiria idem qd furfura capitis:ut Dias.cap.de felle.
Scarlea .i.centrum galli.
Scariola quid est.l.l.cicorea.
Scada .i.carica.
Scaron .i.vitriolum.
Scara .i.crustula.
Scanis .i.anisum.
Scafium .i.concha.
Scatharos .i.scarabeus.
Scaredalsa .i.saluia.
Scamanice .i.succus papaueris.
Scamonea quid est.l.l.scamonea.
Scatirosa .i.lacerta.
Scana .i.enema.
Scar .i.capillus.
Scanis .i.anisum.
Scara .i.canis maior.

Cap.630.

S Camonia ara.gre.diagridium:lati.uero scamonea. Sera. li.aggre.cap.scamonea auc.Dias. Scamonia est planta habens ramos multos egredientes ab una radice longitudinis quattuor brachiorum:super quos est uiscositas adherens manui & parum bone:& habet folia similiter pilosa:& similia folijs plante lebleb agrestis: aut folijs cussus .i.hedere:nisi quia sut molliora folijs cussus:& habent tres angulos:& habent flores albos rotudos concauos similes in figura sua cartal.i.tube:hns

grauem odorem. et radicem hȝ grossam sicut po ler albā. grauis odoris plenam lacte: ꝛ colligit̄ ꝑ hunc modū: Nā vulneratur virga et radix eius: ꝛ fiūt fouee iuxta vuln⁹: ꝛ humiditas manās a vul nere colligitur in foueis illis que postea colligit̄ ī cocleis. Quidā uero fodiunt circa radicem: et ster nunt ibi folia tūc ꝛ vulnerata radice qđ de humi ditate egredit̄ super subiecta folia colligunt: post ea sic dimittunt donec illa humiditas ōsiccata fu erit quam reponunt. ꝛ melior ex illa humiditate q̄ est scamonea est que ē clara leuis similis in corpo re suo gluctino qđ fit ex corijs boum hñs gibbosi tatē: ꝛ est spōgiosa: ꝛ ē illa que defert̄ ex locis mu sie: ꝛ ex terris asie est huiusmodi. Et ille qui vult eligere scamoneaȝ et colligere ipsā: oportet ꝙ nō sit contentus utrū albescat aut non albescat quan do tangit̄ cū lingua: q2 ideȝ contingit qñ ipsa est adulterata cum lacte titimalli: veruntñ discernit̄ qñ non est admixtum eo ꝙ non adurit nec mordi cat linguā adustione et mordicatione forti. Nam hoc accidit qñ est sibi mixtum lac titimalli. Et de terior specierum scamonee est illa que defert̄ ex seni et ex palestina: q2 iste species ambe sunt male adulterate cū titimalli lacte ꝛ cū farina ordei. ꝛ est cal. ꝛ sic. in tertio gradu. Sunt āt qui accipiunt ex radice plante scamonee: ꝛ coqunt eā: ꝛ dant elixa turā in potu et purgat. ꝛ assumitur radix plāte sca monee: ꝛ coquitur illa cū aceto et teritur contriti one forti: ꝛ conficitur cū farina ordei ꝛ fit empla strum iuuatiuū sciatice. Et quādo lana inuoluitur in succo radicis eius ꝛ subijcitur pregnāti facit ab orsum. ꝛ quādo miscetur cū melle ꝛ oleo ꝛ liniun tur cū ea exiture soluit eas. ꝛ quando coquitur cū aceto ꝛ linitur scabies vlcerata excoriat eā. ꝛ quā do miscetur cū oleo ro. ꝛ linitur caput cum ea cō fert sode antique. Et ideȝ auc. Gal. ca. est ꝛ sic. in tertio ꝛ est calidior pipere. Et idem aucto. Pauli scamonea abstergit cutim. ꝛ melioꝛat calorē. ꝛ mū dificat baras. ꝛ aufert dolorem capitis antiquuȝ: qñ administrat̄ cum oleo ro. ꝛ aceto: ꝛ īfunditur super caput. ꝛ melior ex ea est vergens ad coloreȝ celestem qñ frāgit̄: ꝛ est in fricatione sua sicut co clea fracta. ꝛ illa que colligitur ī mōtibus keni est huiusmodi: ꝛ mala est: cuius color vergit ad nigre dinem: ꝛ figura eius ē rotūda et alteris coloris ab illa. Et modus rectificationis prime speciei que ē bona est ꝙ accipiatur citonium: ꝛ abscīdatur de capite eius rotula: ꝛ fodiat̄ medium eius: ꝛ intro mittatur ibi scamonea: deinde ponat̄ coopertori um quod fuit abscisū et firmet̄: demum voluatur super ipsū pasta: ꝛ ponatur in furno nō multū cali do: ꝛ dimittatur donec desiccetur: ꝛ dosis ei⁹ ita preparate sit ab vno danich vsq̄ȝ ad duos. Et sciaſ as ꝙ scamonea non mutatur: neq̄ȝ minuitur acui tas eius circa spacium. xxx. vsq̄ȝ ad. xl. annos: nisi illa que est preparata sicut diximus. nam illa que est preparata qñ transierit longuȝ tēpus sup ipsā amittit virtutē suaȝ. Et ꝓpt̄ hoc oportet q̄ȝ prepa res eam qñ volueris eam administrare. ꝛ quando sumit̄ scamonea plus ab ea quātitate quā dixim⁹: fortasse inducit anxietatē et languorem ꝛ sudoreȝ frigiduȝ ꝛ syncopim ꝛ fluxū donec moritur. ꝛ do sis eius conueniens est a. vi. granis ordei usq̄ȝ ad xx. ꝛ de ꝓprietate eius est ꝙ expellit choleram et humores viscosos: ꝛ attrahit supfluitates malas a corpore. ꝛ multi ex his qui sunt cal. cōplexionis postq̄ȝ susceperunt eam īcurrūt fe. acutas: ꝛ ab ea cauere hoībus melius ē: nisi magna necessitas in cumbat: ꝛ tunc accipiat ꝺm formam ꝛ quantitatē quam diximus. Et idem auc. Aben mesuay. laxat fortiter uentreȝ. ꝛ nocet stomacho ꝛ epati: ꝛ dimi nuit appetitum cibi: ꝛ īducit anxietatem ꝛ nauseā. Et rectificatio eius est ꝙ admiscet̄ ei anisū ꝛ dau cus et semen apij ꝛ radix piperis: ꝛ admiscere cuȝ oleo amigdalino est bonum. Et scamonea non de bet multū teri ne adhereat stomacho vt noceat ei ꝛ oportet ꝙ nō bibatur simplicit̄: ꝛ sumat̄ cū ma gna cautela. ꝛ sit dosis ei⁹ ab vna krat vsq̄ȝ ad tres

Io. mes. cap. de scamonea. Scamonea est solutiuum magnum. Et dixit de mocrites ꝙ est dissolutiuū antonomatice: ꝛ ꝙ est genus solutiuoꝝ et generalius super oīa solutius. Fit autē ex succo cuiusdam speciei volubilis cui⁹ folia sunt in modū sagitte alate. Nascitur autem ī antiochia: armenia: ꝛ corasceni in partibus arabie ꝛ turchie: ꝛ plurimum nascit̄ ī terra nostra: et est mala. Et credo ꝙ dispositio loci et modus cultu re ꝛ ars ī faciēdo auxiliatur ut sit bona aut mala. Modi aūt operatiōis eius sunt quattuor. primus ē vt accipiatur radix eius postq̄ȝ euellitur a terra: ꝛ fiant īcisiones in eo: qđ apparet super terrā: ꝛ ī uenit̄ qđ egredit̄ post diem ꝛ diem ē res sicut gū mi: ꝛ dimittitur exsiccari et cōseruatur. Secūdus est: extirpantur post illud totaliter radices et inci dūtur: ꝛ colligitur lac eorum fluens: ꝛ decoquitur cū facilitate: ꝛ exsiccatur soli: ꝛ fiunt inde forme ꝛ sigillātur: ꝛ huius scamonee color est subalbidus aut varius. Tertius ē: terūtur adhuc radices post illud: ꝛ extrahit̄ succus: ꝛ fit sicut diximus de de coctione ꝛ alijs: ꝛ sigillant alio sigilio: nūc āt fides sigilloꝝ perijt: ꝛ hec scamonea est grossa nigra et ponderosa. Quartus est: terūtur flores eius et sti pites: ꝛ extrahitur ab eis succus: ꝛ fit similiter: et ꝛ hec est scamonea nigra attinens viriditati: ꝛ est grauis odoris. Electio melior est anthiocena: ꝛ ar mena est p⁹ hanc. que uero fit ī partib⁹ nostris et in corasceni est mala prorsus. ꝛ melior adhuc est que ē prime forme: ꝛ que est secūde ē post primā: ꝛ alie sunt male: ꝛ deterior uiridis. adhuc auteȝ q laudauerūt scamoceam: in. v. ꝓprietatibus lauda uerunt eam. prima ē ut sit in colore clara sicut gū mi: ꝛ ꝓprie species ei prima aut subalbida aut va ria. secunda ut si tangatur confractum eius cum aqua uel saliua fiat sicut lac. t̄tia ut sit tenera 'mul te facilitatis ad frangendū et puluerizandū. quar ta ē ut sit ponderis leuis. quinta ut sit odoris pro prij boni non grauis. Remota vero ab his propri etatibus nō est bona. Conseruatur autē per ānos xx. ſȝ quanto antiquior tanto debilior. cal. cōplexi onis est ī tertio gradu: ꝛ est sic. in primo. ꝛ est ī ea

de acuitate minus ꝗꝫ ĩ planta sua. Et credo ꝙ ars ĩ faciendo ipsam frangit ex acuitate eius aliquid. ⁊ ĩ ipsa est amaritudo. ⁊ ipsa quidem ē abstersiua ĩcisiua et resolutiua cũ attractione multa: cuius attractio extenditur vsqꝫ ad multũ remota. Rectificatio. v. sunt ei familiaria que ĩ corpore magnitudinem nocumentorũ ĩprimunt. est. n. in ea ventositas mordicatiua ⁊ faciens in stomacho subuersionem et nauseã et estuationem laboriosã. 2ᵐ ꝙ insũt ei caliditas et acuitas abilis inflãmari: ⁊ propť hoc facit cadere in se. et sitim: ⁊ ꝓprie qñ inuenitur patientis preparatio. Tertiũqm̃ fit per ipsam attractio uehemẽs et vehemẽs dilatatio orificiorꝫ venarũ: q2 fac̃ cadere ĩ ĩmoderatũ fluxũ. Quartũ qñ est in eo serositas operans ad excoriationẽ viscerum: quare generat dolores acutos pũgitiuos: ⁊ facit cadere in dysĉteriã et tenasmõ. Quintũ est ꝓprietas ⁊ operatio sua quibꝰ fit ĩpressio nocumẽti in mẽbra que sũt minere virtutũ: sicut cor: epar: stomachus et similia eis. Auxiliandum igitur est his cum rebus ꝓprietate et virtute nocumenta tolluntur: sicut verbi gratia: obuiamus ei qđ prĩo dixi adiuuando: vt resoluatur uapor eius turbidus et inflatiuus faciens subuersionẽ et laborem: ⁊ ad hoc auxiliaťnobis decoctio in pomo. digerit eĩm ⁊ maturat: ⁊ resoluit: ⁊ excludit uapores eius ⁊ aufert serositatem eius: ⁊ misceãtur in decoctione illius que ventositatem resoluũt et carminãt et adiuuant ad illud: sicut daucus ꝓprie ⁊ galanga ⁊ semen feni. et semen apij et similia. Et dico ꝙ decoctio eius generalior est preparatio eius auferens plura ex nocumẽtis que diximus. Et obuiamꝰ ei qđ diximus in secũdo miscendo ĩ decoctione eiꝰ aliquid virtute refrigeratiuum et operãdo: ut frãgatur acumen et inflãmmatio eius: et ad hoc auxiliaťnobis decoctio eius cum his que extingunt ⁊ leniũt: sicut est muscillago psillij et aqua eius ⁊ carnes prunorum: ⁊ succus ro. et aqua violarum: ⁊ viole recentes: et inuoluere ipsam ante coctionẽ eius in oleo ro. aut violato: auferunt hoc nocumẽtum ab ea. et succus citoniorum murorꝫ et sumach et spodium faciunt similiter. Et obuiamus ei qđ diximus ĩ tertio miscendo ei ĩ decoctione que adiuuant uirtutes mẽbrorum: ⁊ auxiliãtur in aggregatione et corroboratione partiũ laxarũ: ⁊ ad hoc auxiliantur nobis maxime res stipticitatem habẽtes: ⁊ oĩa que auferunt superfluitatẽ acuminis eiꝰ: et remouent subtilitatem et uirtutem penetratiõis ipsius: sicut est mastix citonia et succꝰ eorum. Sũt enim rectificatiuum bonũ. Myrabolani quoqꝫ citrini sunt mirabiles in hac operatiõe: et aloe similiter. Et obuiamus ei qđ diximus in quarto miscẽdo res que aggregant duas intentiões. Prima est acquirere facilem egressum: ⁊ hoc cũ rebus expellẽtibus cito audaciam eius et faciẽtibus eaꝫ descẽdere: ⁊ ad hoc auxiliatur nobis administratio eiꝰ cũ rebus lubrificantibus: sicut ē muscillago psillij ⁊ carnes prunorum. Et sciuisti ꝙ compressiua: sicut citonia et maxime sumpta post medicinam: ⁊ ꝓprie postqꝫ incepit educere festinare faciant eiꝰ gressionem. Et sciuisti ꝙ aqua calida post medicinam transmutat audaciam ipsius: ⁊ debilitat virtuteꝫ ipsiꝰ. Et dixit rufus eis qui sũpserũt scamoneam de melioribus rebus est ad expellenduꝫ audaciam eius: vt post quattuor vlˀ quinqꝫ horas pꝰ qꝫ sũpserunt eam psillium conquassatuꝫ cũ aqua tepida aut oleo ro. sumant: ⁊ post horas duas eis infusionem myrabol. tribue: sic eniꝫ nõ timenť nocumenta eius. Secunda est reprimere eius uirtutem acutam et serositatem: ⁊ hoc facimus cum auxilio rerũ humidarum et vnctuosaruꝫ: sicut ē dragantum et oleũ ro. ⁊ amigdalarum. Et obuiamus ei qđ dixĩmꝰ in quĩto qđ ē thesaurus totius operationis: ⁊ illud est acquirere ei bonitatem cũ medicinis mẽbra et uirtutes cõfortantibus: et ad hoc auxiliãtur nobis medicine cordiales frigide et medicine stomatice. Et auxilianť nobis ars ⁊ modus preparationis: sicut iam diximus. Modus rectificationis eius est ꝟm ꝙ narrauit Rufus: decoquere scamoneam in citonio post inuolutionem eius ⁊ reuolutionem fere per diem in oleo ro. aut vio. aut amig. et post illud teratur faciliter ⁊ uoluatur ⁊ reuoluatur in scutella vitrea vsqꝫ dum siccet cũ infusione myrabolanoruꝫ citrinorum facta in succo citoniorꝫ: tũc fiant ex eo trocisci quãtitate quarte. ʒ i. ⁊ sit dosis trociscus unus: solutione eniꝫ educit absqꝫ molestia. Modus aũt alius ꝟm eundeꝫ satis bonus: decoquitur scamonea cũ priori doctrĩa adiungendo ei myrabolanos citrinos ad quãtitatem tertie partis ipsius: deinde accipe semẽ anisi: feniculi: dauci: ana. ʒ. ij. decoque cum succo citoniorum cũ facilitate et cola: et utere deficcatione et inolutione: sicut hic proximo dixĩmꝰ. Inquit Rufus: sit tua addere et minuere et mutare secunduꝫ ꝙ exigit dispositio. Inquit Gal. miscui scamoneam cũ sextuplo ipsiꝰ manne ⁊ triplo eius succi ro. post bonitatem coctionis eius in pomo: ⁊ inueni ex modis preparationis eius hũc moduꝫ satis laudabileꝫ emendantẽ plura ex nocumẽtis que timẽtur per ipsã: ⁊ aliqñ miscui cũ eis sextupluꝫ glutinis psillij: ⁊ feci inde bolum: ⁊ aliqñ miscui medicinas cordiales: aliquando alia: sicut res exigebat. Inquit Hamech: Accipe duplũ eius florũ vio. et medium ponderis ipsius liquiricie: ⁊ inuolue ĩ oleo ro.: ⁊ fac trociscos. ʒ. i. Et sit dosis eorũ vnꝰ. Inquit Humay dissoluatur cũ oleo vio. aut amigdalino et pauco masticis: ⁊ per diẽ ⁊ diem agiteť in sole cum administratione olei paulatiꝫ: pꝰ hoc agitetur per diẽ ⁊ diẽ cum aqua ro. in qua fuerit dissolutum bdellium: ⁊ exsiccetur ⁊ decoquatur ĩ citonio: post hoc cum tertia parte myrabolanorũ citrinorum fiãt trocisci: ⁊ sit dosis. ʒ. s. Inqt Paulus: ziziber ⁊ piper longum et anisũ admixta decoctioni ipsius: et ꝓprie in pomo acetoso aut pontico remouet nocumenta ipsius. Modus rectificationis ipsius ex ĩuentione nostra: decoquãtur frustra eius inter amigdalas tritas mľtas post ꝓpreparationem eorum intra folia sepeliendo ea ĩ cinere calido: ⁊ post diem abiectis amigdalis dissolvanť in aqua citoniorum acetosorum: in qua bulierit

ſpica ⁊ aniſum ⁊ ex ſpeciebus ⁊ ſeminibus redolētibus ⁊ deſiccetur: deinde cū pauco maſticis et bdellij decoquatur ī pomo citonio īuoluto ī maſſa:deīde fiant trociſci.ʒ.i.⁊ ſit doſis.i.operatur.n. ſine nocumēto.Modus alius preparatiōis predicte:miſceatur q̄ntū ipſa ē de ſumach:⁊ quarta parte eius de ſpodio:⁊ fiant īde trociſci ſicut priores. Sūt.n.vltimi:⁊ diſſoluat̄ ſcamonea cū octuplo ei⁹ miue et cū pauco ſpice poſt īuolutionem eius in oleo ro.aut amigdalino:⁊ decoquatur cū facilitate:emendat̄.n.a ſua malicia.Et ſciuiſti q̄ aloe frāgit malicias eius:⁊ myrabolani magnificant eā. Et decoctio eius ī ſucco portulace:aut aqua ſeminis ipſius auferunt plura ex nocumētis ipſius. et medicine cordiales aut ſtomatice cali.aut fri.ſcđz q̄ res exigit frangūt maliciam eius.Et oportet q̄ fiat decoctio eius cū facilitate.Impetuoſitas.n.in coctione addit ī maliciam eius:⁊ iſta quidē ſicut ſciuiſti de trituratione modicū ſuſtinet: quapropter ī trituratione ipſius non nimiū inſiſtatur.Ex rebus aūt faciētibus facilē et velocē egreſſū eius a corpore ſūt citonia q̄ñ ī cōfectionibus ⁊ electuarijs ſimul miſcentur:⁊ ſimiliter myrabolani: ipſi enim ſūt de cito eam deponētibus:⁊ ſimiliter ſi ſupra eam poſt ſpacium bibatur.Et ſciuiſti q̄ aqua cal.expellit maliciam eius:⁊ aliqua ſimiliter ſicut diximus in canone:ſolutione educit choleram cū facilitate:⁊ attrahit eam a ſanguine et venis vehementer.Et eius operatio ē ſicut operatio furioſi. ⁊ ipā ē inimica cordi ſtomacho ⁊ epati ⁊ īteſtinis. ⁊ ipſa eſt ex facientibus nauſeā ⁊ conturbationem ī viſceribus:⁊ ex ſubuertētibus ea:⁊ facit ſitim: et debilitat appetitū cibi. ⁊ ex ea et myrrha oleo et ſucco agreſte pauco opio fiunt trociſci ⁊ cū vino pontico et ꝓprie aurei vni⁹:⁊ fit linimētū ex vno eoꝝ ſupra frontem ⁊ tēpora cōprimendo ⁊ ꝓprie cū vitellis oui et aceto forti ſanat ſodam antiquā ⁊ frigidam:⁊ ꝓprie emigraneam difficilē.⁊ ſi ponatur ſupra dentem:remouetur dolor eius et corroſio.⁊ ſi ſuper ſcrofulas ponatur et ꝓprie cū ſucco apij et dauci delet eas.⁊ ſi fit linimētū ex vno eorum cum ſucco ſiſimbrij et aceto:ſed loco apij ponitur caſtoreum:⁊ linitur in poſteriori parte capitis.⁊ ē magnum iuuamentū ad ſubet et lithargiam.⁊ q̄ñ ſcamonea ſupponitur cū lana educit menſtrua:⁊ facit aborſū.⁊ ipſa quidē curat morſus ſcorpionis ꝓprie de ſuper linita cū ſucco mēte aut cum vino.Vitet aūt eius acceptionē qui ca. ⁊ ſic.nature eſt:aut paratus cadere in fe.hi autem qui ſumunt ipſā timeant eſtus et frigus:⁊ abhorreant fructus et ꝓprie frigidos et aquam veri frigoris et ſōnum ꝓlixum ſuper eam et excitantia ſuperbiam animi.Conſeruatur āt ſcamonea per annos.xij.doſis eius ē a granis.v.uſq̄ ad.xij.

Cap.631.

S Cabioſa latine:grece ſtibes ſiue ſtibeos.

Diaſ. capi.ſtibes. herba eſt cuius ſemē ſtiptice eſt virtutis et ſiccatiue ſatis.⁊ iccirco eius decoctio dyſētericis inijcitur.⁊ de auribus pus emanans ſanat.iſtillata.⁊ in magnis vulneribus et cruētis gluctīatoria ē:vtilius id agens ſi cum vino nigro ⁊ auſtero ⁊ ſtiptico coquatur.deſiccat.n.fortiter oīa que contra naturam ſūt humida.folia autē eius viridia trita et cataplaſmatibus appoſita in ano emoroidas reprimunt:⁊ ex percuſſione in oculis ſimciſim factā ſuppoſita iuuant.Itē folia eius adhibita ſuffoſiones oculis detergunt.ſanguinem vulneri īpoſita ſiccant.Paulus cap.de ſcabioſa.Scabioſa ca.eſt⁊ ſic.ī ſecundo gra.ualet contra ſcabiē ⁊ alopiciam.⁊ ſuccus eius lumbricos necat. fum⁹ vini decoctiōis eius valet contra emoroidas. Cōtra cōdilomata que attritia dicūt̄ fiat emplaſtrū deſuper ex ipſa herba fumo tamē prius recepto. Dicitur q̄ ſactus Urbanus ad petitionē cuiuſdā ſororis ſue anhelantis ſuper ſcabioſe virtutes: q̄m ipſe continue vtebatur miſit ſibi īfraſcriptos verſus.

Urbanus ꝑ ſe neſcit precium ſcabioſe. Nam purgat pectus:qđ comprimit egra ſenectus.
Lenit pulmonem:purgat laterum regionem.
Apoſtema frangit:ſi locum bibita tāgit.
Tribus vncta foris antracem liberat horis.

Staderea .i.ſemen centrūgalli.
Sfanum .i.pinus.
Sfargilla .i.mala citonia.
Sfragil idem qđ ſupra.
Sfragius .i.ſaluia.
Sfraga.i.fragaria. Sfrades.i.ficus ſicce.
Spaſton.i.geneſtra. Spagnum.i.ſaluia.
Spſalten .i.palma.
Spatomele inſtrumentum ē.
Sparſim .i.per triualla.
Spartus.i.geneſtra:īde ſptaria vt ī palagio regio illa ſpartis.

Cap.632.

S Spatula fetida herba ē:ſimilis ireos.Paul⁹ ca. de ſpatula fetida.ſuccus eius eradicat morphea albā.ſi fiat vnguentū ex puluere eius et puluere ſtafixagrie flāmule ⁊ hermodactili:⁊ de attramento combuſto ī olla rudi cū aceto et axungia porcina vetuſta:⁊ inungatur ter ī die:⁊ cooperiatur cum folio caulis vel plātagīs

Sparagus quid eſt.l.l.valion.
Sparatela quid eſt.l.l.glaſpatella.
Spatana.i.dexeris. Spatella.i.acorus.
Spartus .i.geneſtra.
Sparhennon idem quod ſupra.
Spargamum idē qđ ſupra.
Spalangion .i.aranee.
Spaſmata.i.torſiones. Sparcos.i.rubea.
Spargula quid eſt.l.l.aſpargula.
Spatella.i.acorus. Spacul.i.ceruſa.
Sfare eſt paſſio que accidit quando homo marimū ſentit pruritum:⁊ cum ſcalpit ſe apparent in cute nodi quidam ad nucis ſimilitudinem.

Cap.633.

S Tachis ſecundū Gal.viij. ſimp.phar.capi.ſta

chis s'm trāslatōnē grecā similis ē porro: frutex a cris gustu amar⁹ ex t'tio gra.exñs calefacientiū:q circa calefaciens non mouet solū mēstrua:sȝ ⁊ em brionum necatiuum ē pharmacum: ⁊ extrahit se cundinas conuenienter.
Stadis idez quod supra.
Stamicles .i.omnes lapides.
Stānum quid est.l.l.femezeg.
Staer.i.adeps porcina. Statim.i.gutta mirrhe
Statia idem quod supra.

Cap.634.

STaquin Dias.frutex ē simil' prassio:folia habēs oblonga multa et dura ⁊ aspera ⁊ odo rata et alba ⁊ virgas multas ex vna ra dicé albidiores prassio. Nascitur locis mōtuosis. virtus est ei termantica et viscida.elixatura folio rum eius mēstruis īperat cum vino bibita:secūdi nas excludit.
Stafilon.i.quinqȝ foliū. Stactis.i.gutta mirrhe
Staurosi.i.lacerta viridis.Stacteuali.i.lexiuia.
Stalticum.i.carnem crescentem equans.
Stagie .i.astelle.
Staltica.i.defrigenteria vel strictiua.
Stafilnia .i.pastinaca.
Stafrisagria quid est:le.l.haberas.
Stafilomata .i.vene corrosio.
Stalticotora .i.comprehensiua
Statera qdā exponūt mirrhā:quidā armoniacū
Stak.i.gūmi oliue:quidam dicunt ꝙ est gen⁹ bo racis:sed prima expositio melior.
Status .i.lectus.
Staguires.i.gutta:inde stranguria. i.guttalis mic tio.s.quando guttatim mīgitur.
Stangularia .i.scrofularia.

Cap.635.

STrangulator adib' vel leopar di idest luparia:⁊ nō administratur in tus neqȝ extra.dicitur ꝙ si appropīqua tur scorpioni congelat eū:⁊ est species aconiti. vn de aconituȝ herba luparia strāgulator adib v'l leo pardi idem.vbi sciendum ꝙ oīs herba venenosa pōt dici aconitum ꝓpter partum ⁊ cetera: scribe hic qd̄ est in littera:que incipit Aconitum.
Starne sūt pdices parue.
Stactiones .i.balsamita.
Stadiori herba est que nascitur ī superficie aque sine radice cū folijs similibus semperuiue:ꝓ qua .l.l.gabaleb.
Seutloth.i.beta. Selini sperma.i.apij semen.
Selion.i.apium. Semidaleos.i.sirico.
Semisse.i.medietas. Senision.i.cardus bene dictus.⁊ dicitur senicion q: senescit et calescit tem pore veris caput eius.l.l.crision.
Senescio idem quod supra.
Sedum idem quod supra.
Sepedāne .i.cicer arborum.
Senasia .i.confectio.
Seca .i.isopus.
Seperos .i.bacce lauri.
Selmisia.i.spuma lune:et est talk.
Sesurem.i.absinthium. Secacul.i.iringi.
Semen bulbi.i.semen cepe domestici.
Seliniun.i.apium:pro quo.l.l. apiuȝ.
Selinum idez quod supra.
Selinum equinum.i.macedonium:pro quo lege .l.quā supra.
Seisegurab .i.abrotanum.
Serpentaria minor.i.aaron:⁊ est alia maior que vocatur luf.
Sedar .i.arbor cicorasi.
Septemere .i.serapinum.
Serpillum maius .i.valeriana
Senacion.i.nasturcium aquaticuȝ:le.herocalcai.
Semina cōia sunt quattuor semina frigida et ha bencia cōem operationez.s.semina melonis:citrul li:cucumeris ⁊ cucurbite.
Sedum turnas .i.nucleus dactili
Semina frigida quattuor sunt semina cōmunia.
Semores est quoddam genus piscis.
Sesien .i.sanguis draconis.
Secaniabin.i.oximel. Secara.i.canis maior
Seten.i.salse de piscibus que fiunt in egypto.
Seriguetb .i.partes.
Scini.i.pira porcina:⁊ sunt siluestria.
Saxabaran est nomen grecum erochalcha.
Sebebingi .i.abrotanum.
Sentar.i.pes columbinus cum tingitur cera.
Seterig idem quod supra.
Seleylen.i.lolium quod nascitur in segete.
Seley idem quod supra.
Seres.i.lac acetosum. Setaragi indi.i.tapsia.
Seisec.i.mādragora. Sedengi .i.semē canapis
Senabs.i.lentiginosa Secabinici.i.serapinū
Sekfembubati.i.herba croci hortulani.
Seben est quedam medicina inda
Sekelibet.i.darsesaban. Sereteregi.i.lac ordei.
Seretis.i.sisamum:⁊ ideomate nostro vocatur io riolena.
Selocha .i.cassialignea.
Semabras aira est coquareus.Sericū.i.seta.
Sechil est arbor ex genere spinarum : cuius folia similātur folijs spine albe:lignū.n.durum īputre scibile.⁊ dr̄ ꝙ est incōbustibile quo antiquitus fie bant altaria ī quibus vt nō cōburerētur ꝓpterea quasi ī eis accendebat' ignis ad sacrificiū faciēdū.
Semen lini quid est.l.l.bararichichene.
Seni ē propriū nomē loci vltra mare ī India : vt apparet si.l.l.meadhayse:⁊ litteram halilig:⁊ litte ram barsalendi.
Senades.i.lapis ematites.Serātica.i.desiccatiua
Sel quid ē.l.l.bel.Sedūtirmas qd ē.l.l.nakala
Seris est species scariole:⁊ est cicorea.
Seleniabin.i.zucarum ro.l.l.gelenabin.
Seid.i.duarū arundinū ītra adiutoriū ⁊ manum.
Sete cholerice sūt que similes sūt empetigini
Selet.i.bleta. Semorion idem quod supra.
Sersar.i.ferrū. Serū armena.i.absinthium.
Setefisie .i.ruta agrestis.

Sedimē ī vrīa dr̄ a sedo sedes:eo q̄ ī fūdo sedet
Secranrach.i.lac vel vrina vespertilionis.
Sedaneg .i.lapis ematites.
Sedenigri sunt quidam lapides sic nominati ut supra ematites.
Seedenigre idem quod supra.
Sednie idē qd̄ supra.
Seoregi .i.oleum sisamium.
Semerion .i.spēs apij cāpestris.
Seytrayrez sunt duo animalia.
Seregeis .i.herba.
Sēperuiua hic scribe quod ē ī littera helaalabem
Seemeniga est qdām genus esule:que vocatur esula campestris.
Selgen.i.nappus. Serben.i.cedrus.
Selios.i.iectigatio.Senadus quid est.l.l.cardel.
Serpens uētris.i.lumbricus latus ꝛ longus.istud vocabulū ponit Auic.scdo cano.cap.de capparo.
Sefiros.i.apostema durum:cui nō associatur sensus neq̄ dolor:et est melancolicuz.
Sesaluachbam .i.apium siluestre.
Setaromata est apostema qd̄ cum frāgitur exit ab eo aliquid ad modum pinguedinis.
Setātica.i.desiccatiua.Sedenag.i.lapis ematites
Seiebiet hec ē aranea hn̄s plures pedes et lōgos
Seedes.i.polium. Seutblo.i.bleta.
Septe pīcee .i.serapinum.
Serpido.i.rubor cutis cum pustulis.
Sempebeliastum .i.afronitrum.
Setatis vel naten .i.spica celtica.
Seil quid est.l.l.caxachax.
Semicupium.i.tina. Seperos.i.bacce lauri.
Selia.i.cassia. Sentix.i.rubus.l.l.rannus.
Sentices idem quod supra.
Selekusia.i.spuma lune: ꝛ est talk.
Serigene .i.cāna mellis.
Senation qd est.l.l.herocalcain.
Sedia.i.cassia. Septicum.i.redarguens.
Serpellium.i.serpillum. Seene.i.sal de piscib⁹
Sem .i.pili porcini.

Cap.636.

Sertula Dia.ca.sertula.herba ē humil:odore suauis: ꝛ colore exalbida:flossellum hn̄s subrufum.illa uero melior est que ē uasta ꝛ nō nimis exalbida et recens.vires hʒ leniter relaxantes:ꝛ iō tumorem oculorum sedat locis debilitatis et neruosis ex aqua multum cocta et fomētata facit.

Semen lumbricorum quid est.l.l.kambel.
Semen quid est.l.l.almech.
Sebexabram quid est.l.l.strexabram.
Sextarius ē pondus librax duarum ꝛ dimidie.
Serapinum quid est.l.l.sacabenzg.
Sesabrisalan est grecum:ꝛ interpretatur myrtus.
Sechesabren idem quod supra.
Sea.i.sticados arabic⁹.Seldebinegi.i.opoponacū
Sentar .i.pes columbinus.
Setabit .i.semina papaueris
Semin.i.dētifrigium.Senapiōes.i.senationes

Serasisi.i.thorax vel ossa pectoris.
Sediti.i.folium.Seberig.i.fructus mandragore.
Sertegi.i.oleum sisaminum.Serib.i.siluestris
Seisech .i.mandragora.
Sematis.i.lentiginosa. Seedeb.i.ruta.
Serpentaria quid est.l.luf.
Serpentina idez quod supra.
Setati.i.apoplina. Sersemie.i.orobus.
Set .i.lacca.
Sentix est quilibet frutex spinosus.
Serpigo .i.indurata empetigo.
Seta quid est.l.l.baeir.Sedar.i.agrifolium
Sericon est fex plumbi post exitum ceruse:ꝛ ē cerusa vsta:ꝛ est rubea: debet dicere suricō:ut apparet in.l.suricon.
Sedine.i.lapis ematites.Sebasta.i.sulfurata.
Sera afadizarabazen .i.agnus castus.
Semen sule.i.artetice sed falso:sed alterius herbe dulcissime et placide eqs qua herbant eq calabrie
Seilen .i.folium indum.
Sedina vedina .i.apostema molle.
Semisen.i.sisamus. Secabiniti.i.serapinuz
Sealdeus alnabati.i.herba croci hortulani.
Selichi .i.ozimum latum.
Serum .i.butirum coctum.
Serpis quid est.l.l.latamie.
Seegi combusti .i.genus venenosum
Sebedengi .i.lac ordei.
Sembellia.i.medicina inda cōposita ex aromatibus ꝛ laxatiuis quibusdam:ut apparet ī lr̄a gallia
Secati .i.argimonia.
Seofe.i.spongia marina.Seren.i.lac ordei.
Seruracula.i.species brassice crispe.
Sen est proprium nomen loci.
Seregeis nominatur persice kildarium.
Selgen .i.napus.
Senzen idem quod supra.
Seriones .i.pedicelli.
Sextex nextex .i.sal gemma.
Setei .i.apoplexia.
Semericō.i.semē apij campestris.i.siluestris vl̄ ipsa herba.
Sereram .i.tapsia.
Serpentes viscerum .i.solea.
Sebellia est medicina inda:et est sebe.
Setica .i.emigranea.
Serpillum quid est.l.l.numir.
Sedon .i.cardo benedictus.
Semerion .i.apium siluestre.
Seelen .i.agrimonia.
Serenz .i.scariola.
Senex .i.rubus.

Cap.637.

Sebesten lati.gre.mabalomagiata: arab.faulis sebesten:ꝛ in lingua persica uocatur māmilla canis.vnde sebesten māmilla canis fert per Sera. lib.aggre.cap.faulis sebesica lingua. stē aborrafe mochiata sūt nomina istius arboris fructificātis: fruct⁹ dulces

nominant eos gentes faulis sebesten. Et idē auct. Isaac benaram mochiata est roth in arabia: et est arbustum altum super terram sicut hasta: habēs corticē cuius color vergit ad albedinem: ꝛ ramos quoꝝ cortex vergit ad uiriditatem. ꝛ hꝫ folia magna rotunda. ꝛ hꝫ racemos quoꝝ sapor est dulcis. ꝛ vua eius est magnitudinis nucicule: que postea glaucessit cū maturatur. ꝛ hꝫ iterius viscositatē albam: et granū: qd̄ est sicut granū oliue. hic fruct⁹ colligitur et exsiccatur donec passus sit. ꝛ ē illud quo vtimur in medicina. ꝛ est medicamen mediū ī cōplexione sua ī caliditate et frigi. laxat ventrem febricitantiū. confert tussi que ē a cali. ꝛ sic. ꝛ lenit pectus. ꝛ sedat catarrū ca. stipticū ꝑpter eius humiditatem. ꝛ confert ardori vrine que fit propter mordicationem cholere ī uesica ꝛ ī renibus. et expellit vermes ītestinorum: q꞉ adherent ei propter dulcedinem suam. Cap. 638.

S Edis arab. gre. malabatrum: la. vero folium.

Sera. lib. aggre. cap. sedis aucto. Dias. est herba que nascitur in India ī locis hu. ꝛ paludosis carēs radice. colligūtur hec folia in aqu supernatātia. Est aūt optimum qd̄ ē leue et albidꝰ ꝫ vel nigrosū: nardi referens odorem sine vlla salsedine: ac diu multū ꝙ reseruās hanc herbam: cū indi colligunt īsetūt filo lineo: ꝛ siccant estate. aliqui etiāꝫ illos ramos colligunt et sic seruāt. ꝛ qñ terra cū oībus herbis estate vi caloris arescit; nisi foco herbe aride fuerint peruste alio anno nullam generant herbam. Est autem folium ītegri odoris cū suauitate stipticum: ꝛ diu cū diuturno odore. virtutem hꝫ spice nardi: q꞉ similiter ē diureticum. tumoribus oculorum elixum ī vino fomento adhibetur. pulueram eius in aqua fricatum oculis īpunge. folium masticatū diutius odorem retinet: qd̄ ī uestimētis positū cū fuerit tineolas nō permittit: ꝛ vestib⁹ odorem gratū reddit. Multi putauerūt folium eē nardi indici foliū: sed fallūt᷑. Et idē auc. Gal. virtus est ei similis virtuti spice: verum ē fortioris operationis. Paulus cap. de folio. cal. est in secundo gradu: sic in tertio.

Cap. 639.

S Ene ara. gre. ꝛ latine. Sera. li. aggr. capi. sene. qñ desiccatur reponitur. ꝛ ipsuꝫ hꝫ vaginas oblongas in quibus sunt semina ordinate distincta: ꝛ ille vagine hñt pediculum subtilem quo adherent ramuli: ꝛ qñ agitantur vagine a uento cadunt: ꝛ pastores colligunt eas.

Posse. Sera. auc. Abix. virtus ei⁹ est cal. ꝛ sic. tñ pauce tñ caliditatis. ꝛ siccitas eius est prope caliditatem ipsius. ꝛ hꝫ uirtutē magnā qñ peruenit ad stomachum purgandi melancoliam et cholerā. ꝛ fortificat substantiam cordis: qñ miscentur cū eo medicine quas dixi iuuare: sicut viola. et potio decoctionis plus confert ꝙ̄ ipsū tritū. ꝛ dosis sicci triti ei⁹ ē ʒ i. et ī decoctione. ʒ. v. Et ideꝫ auc. Rasis: sene ꝛ fumus terre purgant humores adustos. ꝛ confert scabiei et pruritui. Io. mes. sene ē folliculus plāte: quam vocant per se alzemet: ꝛ īuenitur ex eo domesticum ꝛ siluestre. Et melior pars plante ē folliculus: deīde folia. ꝛ melior folliculus est cuius color declinat ad viriditatē et subnigredinē quandam: ꝛ ī quo est de amaritudine res modica ꝛ stipticitate: ꝛ qui ē magis cōpletus: ꝛ ī quo sunt semina ampla compressa. subalbidus aūt non ē bonus ꝛ īcompletus. Similiter et folia sunt meliora viridia: subalbida uero ꝛ tenuia non sunt bona. ꝛ antiquum ex eo ē sine spiritu. ꝛ stipites eius sūt īutiles. Est cal. ī pricipio secūdi: siccum ī primo. ꝛ folia sunt ī primo cal. ꝛ est abstersiuum mūdificatiuum cōuenienter et resolutiuum. Debilis ē et tarde solutionis: ꝛ debilitat stomachum. confortatur cum rebus acutis sicut ziziber et salgēma. ꝛ medicine cordiales et stomatice cum eo felicitant opus eius. Et Gal. cum iure galloꝝ aut carnium soluit sine molestia. ꝛ si īfundat᷑ ī aqua casei cum spica: deīde coquatur parum: est medicamen bonum. solutione educit. n. cum facilitate melancoliā et choleram adustam. ꝛ mundificat cerebrum cor ꝛ epar ꝛ splenē ꝛ mēbra sensuuꝫ ꝛ pulmonem. ꝛ cōfert egritudinibus eorum. ꝛ aperit opilationes visceꝝ. ꝛ conseruat utentē ipso ī iuuentute: ꝛ generat gaudium: cām aūt tristitie āputat. ꝛ ponūtur folia eius ī lauacris ad caput: et proprie cū camomilla confortat cerebrum et neruos: ꝛ scd̄m oēm modum administrationis eius addit ī visum. ꝛ corroborat audituꝫ. ꝛ est medicina bona febrium melancolicarū et antiquarum. Dosis ei⁹ īfusi potio est ab aureis. iij. vsq; ad. ʒ. i.

Cap. 640.

S Emussem arabi. gre. sisami nū: lati. uero sisamus vel ioriolena. Sera. li. ag. ca. semūssē. i. sisamus auct. Gal. in eo est substantia vnctuosa quantitate non pauca. ꝛ virtus eius est que mollificat. ꝛ eadeꝫ virtus reperitur ī oleo sicut in substantia. et aqua in qua coquitur sisamus hꝫ eandem uirtutem

Dias. cap. sisaminum scd̄m translationem grecam malum ē stomacho. ꝛ comestum oris fetorem facit. ꝛ idem scd̄m translationē arabicam: qñ fit emplastrum cum eo mollit duricies neruorum. ꝛ curat conquassationes auriuꝫ: ꝛ apostemata cal. que sunt in eis. ꝛ confert cōbustioni ignis et dolori colico ꝛ morsui aīalis; qd̄ dicit᷑ carates. ꝛ qñ miscetur cum oleo ro. sedat doloreꝫ capitis qui fit a calore solis. ꝛ planta sisami qñ coquitur cum vino facit hanc eandem operationeꝫ. ꝛ confert proprie apostemati oculi et pulsatiōi ei⁹.

Et idē Sera. auc. Aben mesuay. oleum sisaminum est malum stomacho: ꝛ destruit eum. ꝛ iuuamentum eius est illis qui habēt melancoliam et scissuras ī extremitatibus. Nā hi iuuantur multum ex cibo eius. ꝛ rugas cutis extēdit ꝛ mollit eas. ꝛ cōsolidat scissuras que fiūt ꝑpt̄ desiccationem que sunt a melancolia. ꝛ dicunt ꝙ

ffiamus est cal.in secũdo gra.ꝛ hu.in primo.ꝛ pro uocat vomituꝫ qñ torrescit et rectificatur ꝛ melio ratur.Gal.in li.de cibis cap.de sisamo.Sisamum cito stomachum euertit:ꝛ tarde digeritur ꝛ alimẽ tum dat corpori vnctuosũ.Rabimoises cap.de si-samo.Sisamus corrumpit cerebrum et nucam.et replet caput fumositatibus:ꝛ facit sudorem feten tẽ.ꝛ ĩ mulieribus ventrem auget.ꝛ ipsum generat herniam.Auerois quinto colliget cap.de sisamo. est cal.in pimo vel ĩ principio secũdi:hu.ĩ tertio.

Cap.641.

Set ara.gre.chinosbatus vł saccupa lea:latine uero rubus caninus.

Sera. lib.ag.capi.Set.Set.i.rubus caninus ꝛ ẽ maior sa-tis rubo alio.Nã assimilatur imagine sua arbori-bus.folia eius sũt latiora foliȷs myrti:ꝛ in ramis eius sunt spine due:ꝛ hñt florem album.ꝛ fructus eius ẽ oblongus similis nucleo oliue qui qñ matu ratur fit rubeus:ꝛ hꝫ interius simile lane:ꝗ qñ de siccatur ꝛ aufertur qđ interius ẽ:ꝛ coquitur cuꝫ vi no et bibitur stringit vẽtrem.ꝛ nocet decoctio fru ctus eius cãne pulmonis:ꝛ stringit fluxũ mẽstruo rum.ꝛ radix eius ẽ calidior ipso:de qua si fiat em plastrum extrahit spinas ꝛ alia ĩfixa corpori.ꝛ qñ fit emplastrum ex foliȷs eius recentibus prohibet apostemata.Et idẽ auc.Gal.fructus huius plante ẽ stipticus fortiter:sed folia eius hñt stipticitatem paucã.ꝛ oportet ꝙ caueatur ab eo qđ intra fructũ ẽ bõbicio simile:qꝛ nocet multum cãne pulmõis. vnde vocatur cinosbatus a cinos qđ est canis:ꝛ ba tus quod est rubus.

Cap.642.

Secolasedeon vel alutribe ara.latine scolopendria.

Sera. lib.aggre.capit.secolasedeon auc to.Dias.secolasedeon.i.scolopendria.ꝛ nominatˀ hoc noĩe ꝓpter similitudinẽ cuiusdã vermis dicti scolofendeia:ꝛ eius interpretatio ẽ quattuordecaꝫ pedũ.hꝫ multa folia egredientia ab vna radice.ꝛ nascitur ĩ petris et muris edificiorꝫ.ꝛ non hꝫ stipi tẽ neqꝫ florẽ neqꝫ semen.ꝛ folia eius sunt desubtˀ maculata sicut folia polipodiȷ.ꝛ pars eius ĩferior est quasi rubea.ꝛ ps superior est viridis.

Gal. vi.sim.pbar.cap.de scolopendria secũ-dum translationem arabicã.substãtia eius ẽ subti lis:ꝛ virtus eius ca.ĩ primo:sic.in secundo.ꝛ ĩcidit ꝛ resoluit duriciem splenis.Et idem eodẽ lib.ꝛ eo dem cap.scđm translationem grecaꝫ imitices sine scolopendria stipticitate cum amaritudine parti-cipat:quapropter cõfert spleni bibita cum aceto. Et idẽ

Sera. qñ herba ipsa coquitur ꝛ bibitˀ.xl. diebus resoluit ꝛ extenuat splenẽ. similiter aũt faciunt folia ipsa si terãtur.ꝛ fiat cuꝫ eis emplastrũ super splenem.qñ terũtur ꝛ miscen tur cũ vino conferunt distillationi vrine ꝛ singul tui ꝛ ictericie.ꝛ frangit lapideꝫ vesice quãdo bibi tur.Et putant quidã ꝙ ipsa prohibet impregnatio nẽ qñ suspenditur super mulierẽ sola:aut cũ sple-ne mule.Auerois.v.colliget cap.de scolopendria est temperata in ca.ꝛ sic.

Cap.643.

Sechedenchi arab.gre.canabs:latine vero canapis.

Sera. lib.aggrega.cap.sechedenchi aucto. Dias.sechedenchi.i.canabs ẽ planta que seminatˀ: ꝛ facit semẽ.ꝛ hꝫ folia similia foliȷs agni casti gra uis odoris.ꝛ habet hastam et ramos longos inte-rius vacuos.Et ideꝫ

Sera. auc.Aben mesuay.est ca.ꝛ sic.ĩ scđo gra.Et de ꝓprie tate eius est que desiccat humiditates que fiunt in auribus qñ distillatur ĩ eis ex oleo eius.et vsus eiˀ nimiˀ facit sodam.

Sptarag.i.ausab.Gal.virtus sapor et odor eius sunt similia virtuti sapori ꝛ odori nasturtiȷ:nisi qꝛ ẽ minus desiccatiuum ipso:ꝛ calefacit in quarto gra.Est enim eius cõfectio facilis ꝛ non dura.ꝛ ĩ uenitur nigra et rubea.ambo sunt ĩterficientes: et ista nõ ĩuenitur ĩ regionibus nostris:ideo eius no men ignoratur.

Sebel.i.alumen.	Scema.i.figura.
Scel	.i.vene rubee sup oculos
Schela iẽne	idem quod supra.
Scen	.i.lacerte rubee.

Sceilẽ est vena que est intra auricularem ꝛ annu larem ĩ dorso manus:ꝛ vocatur saluatella.

Sceata	.i.magna stella.

Sceen.i.sãguis draconis:ꝛ ẽ succus rubeus notus secundũ quosdam ẽ gũmi:sed quid ẽ.l.l.alacobẽ.
Scea quid ẽ.l.l.ascukodos.

Scea armenuꝫ	idem quod supra.
Scef.i.vngula.l.l.asir.	Scensen.i.sisamum.
Scemas	.i.manus.

Sceylen.i.ramus vene nigre.l.l.platea.

Sceba romanum	.i.absinthium.
Scelich romanum	idem quod supra.
Sceet.i.anetum.	Scebel.i.ruta.
Scedenegi	.i.ematites.
Scheius denigi	.i.semen canapis.
Sceirarag.i.fumus terre.	Scetaram.i.tapsiã.
Scerasif	.i.hypocundriũm.
Scense.i.sol.	Sceitaragi.i.ptisis.
Scetagi suoti.i.nigella.	Scear.i.adeps porcinˀ.
Scedene	.i.chetabre.
Scedme.i.ematites.	Sceptaras.i.tapsia.

Scedie.i.pinguedo intestinorum.
Sceridatis.i.sanguis draconis.

Sceileki	.i.storax liquida.
Scebram.i.esula.	Scetazirach.i.vespertilio.
Sebemagin.i.sebran.	Sfenoria.i.pastinaca.
Sfleticos	.i.pes columbinus.

Spelta quid est.l.l.fult.
Species condictes.i.species odorifere.
Sperule coloquintidarum.i.poma coloquintide que sunt rotunda vt spera.

Spersũ.i.fermentum.	Spedilion.i.sisimbriuꝫ
Spedate	.i.cerusa.
Speculare clastrum	.i.gypsum.

Splemon.i.ceterac.l.l.aplenon.
Splenaria idem quod supra.
Sphoydes.i.spelta. Sel.i.bel.
Ssemi.i.hierusalē. Sterra.i.neruoꝝ qualitas.
Sterione.i.galla. Sterios.i.particum.
Stella domini.i.sigillum Salomonis.
Sercus eris quid est.l.l.hoas.
Stefania interpretatur vincens.
Stebinech .i.serapinum.
Stercus argenti.i.stercora argēti que ita est ex ar gēto: sicut sterc⁹ eris: ꝛ qd ē sterc⁹ eris.l.l.ster⁹eris
Stefrigia.i.ruta agrestis. Stear.i.adeps.
Steb.i.alumen. Stellaria quid ē.l.l.asterion.
Stea .i.matrix.
Sterica passio.i.corruptio matricis.
Stectio .i.pes columbinus.
Stellio.i.lacerta facetana: sed secundū quosdā est lacerta viridis.
Sterphina.i.vinacium. Sterione.i.galla.
Steatemata.i.idurata apata. Sterig.i.fum⁹ terre
Stercus quid est.l.l.fimus.
Stercus passerum .i.vsnen.
Stercus demonis.i.napta vel petroleum.
Stella terre.i.talk. Stesisia.i.ruta agrestis.

Cap.644.

S Teng arabbice vel seterig: grece capnos: la. fum⁹ t're. Sera. lib.aggre.cap.sterig auc. Dias. herba est similis pastinace agrestis: nisi q꞉ magis ē minuta eā ꝛ amarior. ꝛ h꞉ radicem cuius color vergit ad albedinē. ꝛ auc. Gal. sapor eius est amarus ꝛ stipticus. virt⁹ eius ē ca. ꝛ sic. in secundo gra. Plin. capi. de fumo terre. fumus terre.i.fumaria. ꝛ dicitur fumus t're q꞉ nascitur ꝛ remittitur a terra ī magna quantitate vt fumus: q꞉ nascitur a quadam grossa fumositate a terra resoluta: ꝛ circa superficiem t're adherente: ꝛ sic ex actiōe caliditatis generat'. Debet.n. viridis poni ī medicinis: ꝛ est ex eo alius cui⁹ flos ē subalbidus cinericius: ꝛ alius cuius flos ē pallēs violaceus: ꝛ iste ē melior. Dia. cap. de capnos secū dum translationem grecā que latine fumaria dr꞉ nascit' ī segete ordeacea similis coriandro vel corio herbe: sed mollis et alba ꝛ cinerosa: ꝛ multum florē hñs ꝛ purpureū. succus eius viscidus est. caligines oculis detergit. lachrymas ꝓuocat. vnde et nomē accepit. herba ipsa comesta vel bibita plurimam cholerā per vrinam prouocat.
Silfiū.i.lasar: ꝛ ē gen⁹ ferule: cuius gumma est assa fetida.
Serecinum idem ē qd̄ ceretinum.
Sidia.i.flos granati. Sicaras.i.sisimbrium
Siames.i.semen. Sieron.i.farina lolij.
Simacha.i.apostemata paru꞉ caliditatē hñtia: q̄ multum cito ī saniē conuertunt' vt carbūculi.
Simata idem quod supra.
Sinum.i.vinum: ꝛ est vinū passarum.
Sincum.i.bdellium. Sisaleos.i.filipendula
Sibias birbias.i.loca que sūt ī extremitatibus coxarum: vbi sūt glādule: vbi vertebrū coiungit' scie
Sibare ē demoniū mixtum cum sirsen: ita vt cu꞉ hō h꞉ sirsen alienet propter demoniū agitatū.
Sirelilē est emblicus qui sic nominat': cum ī lacte infunditur.
Sistar.i.fu. Simaren.i.lactuca asini.
Simeanus.i.visc⁹ quercin⁹. Sinopis.i.rubicūdus

Capi.645.

S Imphitum gre. vl' anagalicu꞉: ara. picterion: lati. consolida. Gal. viij. simp. phar. cap. simphitum secundū trāslationē grecam. simphitum petrosu꞉ ex cōtrarijs constat virtutibus. h꞉ enim qd abstersiuum quo contentum ī torace ꝛ pulmone pus expurgare natum est. Habet aūt quid ꝛ congregatiuum quo ad sanguinis eductiones iuuat. ꝛ cōtinet vltra hoc humiditatem quandā calidam non immoderate: propter quam ꝛ dulce apparet gustantibus ꝛ delectabile odoratum. Insiticulosum aūt ē cu꞉ masticatur: ꝛ asperitates que ī arteria sanat. secundū mixtionē vero que ex oībus predictis virtutibus simul ꝛ diaforare sufficiens ē: ꝛ colligere ꝛ cōstringere corpus: ꝛ ꝓpterea intestinalibus hernijs apponitur: ꝛ ad euulsionem ꝛ scissiones cum oximelle bibitur. quicunq꞉ vero ad dysenteriam ꝛ fluxum rubeū coquētes ī vino dant: vt siccante et congregāte vtuntur. ꝛ quicūq꞉ ad frenetica vt purgante ꝛ madente. simphitū aliud magnum simile est virtuti predicti: nō tū gustu dulce neq꞉ odoriferum olfātibus apparet: sed secundū hoc abcedit a predicto. secundū vero ꝙ viscositatē quandam et mordacitatē h꞉ quodāmō similiter existit. vtūtur aūt eo ī oīb⁹ quibus cunq꞉ ꝛ prius dicto. Dias. cap. de simphito. simphitum.i.consolida: ꝛ est maior ꝛ minor. minoris folia sunt ita pinguia: ꝛ ē vere minor. nascitur locis asperis virgas hñs similes origano ꝛ tenues: ꝛ capita sicut thimum virge lignose et odorate ꝛ dulces in gustu. ꝛ radix est illi longa ꝛ obrufa grossitudinem digiti hñs. est aliud simphitum quod pictenū vocāt. hastam h꞉ asperam ꝛ longā duobus cubitis angulosam. abintus inanis ē: ī qua sunt folia aspera et angusta et oblonga sicut buglossa. h꞉ etiā ipsa hasta angulos in quibus folia nascuntur. flores sunt illi mellini. semen h꞉ super hastā sicut flōmos. hasta ꝛ frutex hñt pulueri simile quod cū carni applicatu꞉ fuerit: pruriginē facit. Radix ē ei colore nigra q̄ cu꞉ fracta fuerit alba apparet ꝛ muscillagiosa: ꝛ ista est cōsolida maior: cuius radix trita ꝛ bibita emoptoicis medetur. conquassatiōes reficit. tumores spargit. cum folijs cataplasmatibus adhibita oīa similiter facere pōt. vulneribus paracolesi꞉ facit. carnes īcisas frustis ī cacabo missas ī se glutinare facit. Consolida minor elixa in mulsa pulmonem purgat. reijcientibus sanguinem et freneticis cum aqua medet'. Radix cum vino cocta et bibita fluxum mulieris stringit: ꝛ dysentericis opitulat'. cum oximelle data cōquassationes ꝛ dolores lateris saluberrime curat. masticata āputat sitim. aspdinem faucium mitigat. vulneri recenti paracole

sim facit.anterocellicos bibita ꝛ cataplasmatibus adhibita optime curat:ꝛ carnes celerius glutina re facit.sunt.n.ambe ille spẽs consolide eiusdẽ virtutis.Consolida secundũ Pli.aucto.vel opinione multorum diuino miraculo curat ꝛ rũpit antracẽ itra duos lapides trita.Est aũt alia consolida que vocatur cõsolida rubea:pro qua.l.l.bistorta.
Sicaminon.i.sicomor⁹.Simphoniata.i.iusquiam⁹.

Cap.646.

SIsimbrium .i.absinthium ponticum:ꝛ ẽ centonica sicut apparet in littera absinthiũ.sed sisimbriũ vocatur mẽta aquatica.ꝛ alio noĩe vocatur balsamita.vnde sisimbriũ la.arab.culudes: gre.cardaminon. Dias. cap.de sisimbrio secundum translationẽ grecã.sisimbrion dr̃ cardaminon:eo ꝙ cardamo agresti folia hꝫ similia:cum folia eius rotũda nascãtur sicut folia cardami agrestis.cũ creuerit scindunt se sicut eruca.virtus ẽ ei cal.diuretica.crudum ꝛ coctũ lẽtigines vultibus tollit : ꝛ maculas emendat si vna nocte impositum fuerit:ꝛ alia die locus abluatur aqua.Paulus cap.ď sisimbrio.ca. est ꝛ sic.in ťtio gra.aliud ẽ domesticũ:aliud siluestre:sed domesticum nobis ẽ ĩ vsu:qď oĩbus ẽ notum.virtutẽ hꝫ diureticam dissoluẽdi ꝛ consumẽdi.cõtra viciũ pectoris fiãt pultes ex farina ordei ꝛ aqua apposito puluere ei⁹ et detur patienti.Cõtra frigidum rheuma folia eius ĩ testa calefacta sine liquore ꝛ in sacculo posita capiti superponaťt. valet vinum decoctionis eius contra dolorem stomachi ꝛ intestinorum ex frigida cã ꝛ opilationeꝫ epatis ꝛ splenis:ꝛ vrinalium viaꝝ.herba ĩpa decocta in vino ꝛ cataplasmata soluit etiam stranguriaꝫ ꝛ dissuriam.Ualet etiã cõtra iliacũ dolorem ꝛ contra dolorem factum ex ventositate. menstrua educit.conceptum iuuat.matricem mundificat fomentatio si fiat ex eo.tenerositates eius ĩ oleo muscellino vel saltem cõi decocte ꝛ superposite idem operantur.

Siderizonta .feraria.
Sisofigius.i.auis que vocatur merula.
Sigeti.i.apostema flõnosum herisipillosuꝫ.
Siu cuscute.
Sitis scadis .i.cucumer agrestis.
Sisamus quid ẽ.l.l.semisem.
Sisamus agrestis.i.cataputia.
Sisamos.i.confectio de melle similis penidijs
Sisamum idem qď supra.
Silomata.i.cortex celsi. Sipui.i.apium.
Sinsen.i.sensen. Sinitu.i.cerusa.
Simisis i.draganti. Sicida.i.brionia.
Silliuꝫ latine : grece pipersilium: ꝛ quid.l.l.bazarachona.
Siricantica.i.aaron. Sia.i.senationes.
Sia .i.ficulnea.
Sica.i.ficus Sira.i.cerasia.
Sindin.i.cucumer domesticum.
Sister.i.anetum agreste.i.meu.
Sigia.i.storax liquida.aliqui dicunt ꝙ est storax calamita.
Sichias quid est.l.l.xencua.Sicla.i.bleta.l.l. beta.
Siligo.i.germanum ex quo aliquando efficiť panis.l.l.germanum.
Sichen armenicum.i.abrotanum agreste.
Sisamina ossa a sisamo qď est granum minutum de quo fit oleum sisaminum:ꝛ sunt ossa que itra ossa digitoꝝ existunt.
Sisarij .i.lolium.
Sila est apostema qď multum augetur.s.in principio:ꝛ est glandula.
Sireblen .i.beta.
Siquis ordei.i.puluis factus de ordeo trito et cocto cum multa aqua ꝛ torrefacto post.
Sithemachia .i.monomachia.
Sibare.i.demoniũ cũ sirsc:ita vt hõ cũ hoc ꝙ hꝫ sirsen alienet propter demonium agitatiuum.
Sidrichis egilops.i.arbor sanguinis draconis
Silelici primo quid est.l.l.cataputium.
Sidra .i. iuiuba siluestris.

Cap.647.

SIderitis aut eraclia gre.lati. prima spẽs eius: et vocatrur centrũ galli:quã inuenies in littera gerebotanũ que folia hꝫ prassio similia sed oblõga sicut elissagus aut inos:sed minora ꝛ aspera.hastam hꝫ quadrã:longã duob⁹ palmis:virgas lõgiores ꝛ suaues ĩ gustu et stipticas: ĩ quibus virgis capita sũt obrotũda sicut verticelli et sicut prassi:ꝛ in ipsis capitibus semẽ nigrũ inuenitur.nasciť sub petra.Est alia sideritis hastas hñs duobus cubitis longas ꝛ teneras: ꝛ folia ĩ ipsis hast's similia petristeridi:sꝫ diuisa in circuitu plurimũ nascẽtia sꝫ visu tenuia ꝛ oblõga. In cacumine vero haste capitellũ hꝫ rotundũ ꝛ asperũ:in quo semẽ ẽ simile bete obrotundũ ꝛ duꝝ : ꝛ huic virt⁹ ẽ ťmãtica ꝛ silis supradicte.Est ꝛ scďꝫ genus sideritis:qď catebras eracleã dixit.nasciť ĩ parietibus sicut vitis:folia hñs minuta ꝛ tenera:ꝛ multa ex vna radice nascẽtia similia coriãdro:cui⁹ haste longe sũt duob⁹ palmis ꝛ molles ꝛ albidiores.flores hꝫ fenicios ꝛ gustu muscilaginosa.trita ꝛ ĩposita vulnerib⁹ recẽtibus paracolesim prestat.

Cap.648.

SInonum quidã dicũt ꝙ est herba que dr̃ pes milui.quidam dicunt ꝙ ẽ alexandrũ: sed falso:nã neutrũ istoꝝ est veꝝ : qm̃ nõ ẽ pes milui qui vocatur pepanus:qꝛ pes milui hꝫ folia satis maiora ꝛ pĩguiora:ꝛ flores satis a floribus sinoni differentes:qm̃ pes milui facit flores multos ꝛ albos simul cõiũctos ĩ capite stipitis apparẽtes sicut cauda gatte:ꝛ ei⁹ herba sic valeriana: sꝫ sinonũ recte florescit sicut petrosellinuꝫ vsuale. secundo facit folia sed maiora.Nõ ẽ similiter alexãdruꝫ:qm̃ alexãdrũ facit semĩa nigra rugosa vt cũqꝫ curua ꝛ magna sicut git.sꝫ sinonũ scďꝫ Dia. ꝛ Pli.facit semĩa sicut apiũ ꝛ ameos.vñ sꝫ veritatẽ sinonũ ẽ petrosellinum macedonicũ:qm̃ Dias.

Sinonis he consideranti

dicit sinoni semen ē minutum simile apio sed ob
longum et nigrum gustu ca.diureticū valde et ce
tera.Et dr̄ sinonū q2 nascitur ī syria prouincia re
giōis ma **Dias.** capit.de petrosellino quod
cedonie. nascitur ī macedonia ī crip
tis ꝛ speluncis:semen ē minutū simile apio vel a
meos odoratum et viscidū ꝛ aromaticum et diu
reticū valde.mēstruis impat.īflationes stomachi
ꝛ colli cōpescit.calefaciendo ꝛ siccando nimis tor
tionibus subuenit.dolorem laterū mitigat.freneti
cis ꝛ vsice dolori subuenit.prouocat habūdanter
vrinā:maxime cū vino datum.diureticꝭ antidotis
miscetur.Pli.cap.de petrosellio macedonico.Pe
trosellinum macedonicū cuius semē de syria affer
tur:vel semen est minutū simile apio diureticum
valde.nascitur circa petras:semen et folia similia
apio.semen eius odoratū ꝛ diureticum valde.vn
de petrosellinum vocatur:qm̄ multotiens ī petris
nascitur:qd̄ multi petrapium dicere consueuerūt:
q2 idem sūt sinonū et petrosellinum macedonicū:
qd̄ latine dr̄ petrosellinu3 agreste.l.l.petrosellinū.
multi sinono vel macedonico carentes vtūtꝛ alexā
dro:qm̄ sūt eiusdē virtutis.virtutē sinoni vel ma
cedonici īuenies ī littera petrosellinum.
Sirsemiati.i.egritudo cōposita ex sirsen ca.ꝛ fri.
qm̄ ē ab apā factum ex duobus humoribus cōpo
sitis simul.s.ex phlegmate ꝛ cholera.
Siler creticum quid ē.l.l.cardilion.
Simach.i.separatio eueniēs:cū caro super os ten
ditur scd̄m partē Silac dr̄ grece ꝯ masenis vel
lemuse grossicies in palpebris:ꝛ ē difficultas clau
dendi oculum cum sūt aperte:ꝛ ad aperiendū cu3
sunt clause.
Sirsati.i.caro mollis veniens ī iterio i parte pal
pebre:a qua nō cessat fluere sanguis rubeus niger
ꝛ viridis.
Sirsen.i.frenesis:ꝛ est apostema cerebri:a sen qd̄
est apostema:ꝛ sir quod ē cerebrum.
Siphach.i.primus pāniculus qui est supra vētrē
post cutē cōprehendēs itestina calefaciens ea sua
spissitudie ꝛ vnctuositate:ꝛ cōprehendit lacertos
Sirsir .i.semper putrefaciēs.
Silfir idem quod supra.
Sirigi.i.lac coctū. Sirengi idē qd̄ supra.
Simitij.i.cerusa. Sirs.i.cerebrum.
Sicen.i.caput sice.l.l.caprifice.
Sisceleos cāpestris.i.leuisticum.
Sifaketbec .i.tunice.
Siluestre omealosis.i.nasturitium album.
Siricum romanum .i.syricum vel seta.
Simar .i.lactuca asini.
Sisamelō.i.oleū de sisamo. Sichia.i.ventosa
Siscoles.i.contractio Sintoma.i.accidens
Sisaberis .i.oleum de sisamo.
Sibagat.i.salsamentū liquidum qd̄cunq3.
Sinapium.i.sinapis. Signigmacia i.storax.
Sir .i.medicina inda.
Silfer .i.lasar vel eius radix.
Siria.i.oliua. Sirach.i.gūmi oliuarum.
Sicides aga .i.cucumer agrestis.

Sincar.i.buxus. Sicharos.i.sisimbrium
Siames.i.semen intube.Sisaliquorū.i.liquiricia.
Siler montanum .i.sisceleos.
Siseli idem quod supra.
Silliū mōtanū.i.siler montanū:ꝛ ē idē qd̄ supra.
Sisat.i.buxus. Sisapasmare.i.linire.
Sidurū .i.scotomia.
Sileniabin.i.zuccarū rosatū vel mel ro.
Sinis .i.nigella.
Sief memite hoc mō fit:succus memite in sole sic
catur:ꝛ ex eo formantur pillule vel magdaleones
parui sicut nucleꝰ dactili.ꝛ pōt fieri sief ex alijs re
bus.vnde sief.i.medicina ocularis formata oblon
ga que fricatur super cotē cū aliquo liquore cū in
oculis poni o2:est.n.forma eiꝰ sicut nucleꝰ dactili.
Silen herba est que nascitur īter frumentum:cu3
est tempus fluuiosum:ꝛ est gramē.
Syrupus diaquilō:debet dicere syrupꝰ diachilō
.i.de succis:vt apparet in.l.chilus.
Siregia .i.oleum sisaminum
Sisseri.i.crissones. Sintalar.i.beil.
Sisten.i.reuolutio palpebrarum.
Sinifes.i.quedam musca parua quasi effugiēs vi
sionē:hn̄s aculeū acutum mordēs.ꝛ alio noīe vo
catur sinifes:ꝛ alio noīe vocatur culex cis:ꝛ ideo
mate nostro vocatur zezala.vnde decliatur hoc si
nifes genitiuo huius sinifes indeclinabile.
Sirengi.i.minium. Sisimin.i.elenclin.
Silofer .i.nenufar.
Simenia sunt ossa que sunt super spondiles dorsi
sicut spine.
Si.il.u3 sancte marie.i.secacul.
Sirigios.i.spēs quedam canne.l.l.basap.
Sision est spēs lilij.l.l.ansea.
Sinapis quid est.l.l.chardel.
Synthesis.i.ectica senectutis que fit ex frigiditate
ꝛ siccitate.
Syntheticus ide3 quod supra Sinter.i.rubus
Syntesis.i.atrofia:ꝛ ē qn̄ nutrimentū nō digeritꝰ
neq3 cōuertitur in substantiam mēbrorum.
Synthesi3.i.palpebre coartatio vel cōglutinatio
innaturalis.
Sinopida quid est.l.l.meze grech.
Sisnabar.i.sisimbrium. Siclon.i.bleta.
Sicen vel siccen armenicum.i.abrotanū agreste.
Sirius.i.doronici.Simaren.i.lactuca asini.
Sitare3 idē qd̄ supra.Sigillū laice.i.tr̄a sigillata.
Simitbij .i.ceruse.
Sinimata.i.calidos humores purgantia.
Sinirnis .i.gummi iuniperi.
Siringios.i.qui audiunt quasi fistulas.
Sintē oculi.i.alintifac.Sicera.i.vinum de pomis
Sisula ē herba ī vltramarinis ptibꝰ qua caremꝰ.
Sigillū salomonis quid ē.l.l.dasnoides.
Silotrum quid est.l.l.benda. Sideratū.i.penatū.
Siseos.i.assa fetida. Sitacust.i.saiacost.
Signiles.i.verruce rotunde. Siliqua.i.xiliqua.
Sima concauitas ē epatis:sed eius gibbꝰ dicitur
gedeola vt in lib.vrinarum Isaac.
Sinantis.i.prefocatio acutissima:ide sinantia vel

ſquinantia.i.acuta p2efocatio.
Siſton.i.diuiſum.ut in Alexandro de lacte: inde dyſenteria.
Sini .i.genus aranee.
Sinocus.i.concluſus. Simiſum.i.git.
Sidus marinum .i.piſcis eſt.
Silac.i.corroſio cum rubedine et aſperitate cum pruritu i palpebris. Meſue cap. de caſu piloꝝ pal pebrarum: uel eſt iuerſatio palpebrarum: ⁊ quaſi ſcabies in cohopertorio oculi.
Siria .i.genus grani.
Sicamina idem qd ſupra: licet Diaſ. cap. de celſo ait ꝙ multi dicunt ꝙ eſt fructus celſi: non tñ affir mat: qm̄ mos Diaſ. ut videbis ſi.l.l. oxicantum eſt nominare rem ſcdm opinionem alioꝝum ſed non affirmare.
Sicomo2dus idez quod ſupra. Siricum.i.ſeta

Cap. 649.

SIſtoſe vel biſbeſe vel beſtebel le arab. grece galifer ſi ue taliſſar vel machil: ⁊ i oriente vocat̄ adaes vel adache: latine uero macis.

Sera. li.ag.cap.ſiſtoſe. Siſtoſe.i.macis: ⁊ eſt cortex nucis muſcate que ē ſuper cor ticem groſſū. Et melior ex eo eſt ille qui ē coloris fuſſi. ⁊ deterior ex eo ē niger. ⁊ i cortice duro groſ ſo nucis muſcate nō eſt aliquod iuuamentum: ſed fructuſ eius ē vtilis medicine. ⁊ nominatur in oriē te adaes. dicūt aliqui ꝙ ē macis: ⁊ ē cortex que ap portatur de regiōe que nō eſt grecoꝝū. ⁊ color ei⁹ ē fla uus. Diaſ. cap. machil. ſiue machir ſecūdū tranſlationē grecaz.i. macis cori um ē ligni veuictis de barbarico: coloris rufi cum robore ſolido: cui virtus ē ſtiptica et remordēs ꝙ̄ maxime. i guſtu tūſa: ⁊ bibita emoptoicis ⁊ dyſen tericis et cyliacis ſingularem preſtat effectuz. Col lector huius tēporis: maciſ eſt cortex nucis muſca te que adheret ipſi circūquaqꝫ vt pōt uideri i bar bulis auellanarū: ⁊ multotiēs uidi tuniſij ſic eſſe: lꝫ dicat Diaſ. machir.i. macis eē corium ligni: error tranſlatoris ē: qꝛ dꝫ dici coriū fruct⁹: vt ſuperi⁹ pꝫ.

Gal. vij. ſim. pbar. cap. de mace ſcdm trāſla tionē ara. Galiſtar ſiue Taliſſar.i. ma cis cortex ē qui portatur de india: i guſtu quidem ſtipticus ſufficiēter cū breui quadam aromaticita te. cū aūt odoratur ē ſimilis pluribus aromatibuſ indianis. ⁊ ſubſtantia eius ē cōpoſita ex ſubſtātijs cōtrarijs. ⁊ plurimū qd eſt i ea ſubſtantia ē terrea frigida: ⁊ min⁹ qd i ea ſubſtātia ē ſubtil̄ ca. ⁊ odor eius ē bonus ſicut odor aliarū ſpecieꝝ aromatica rū que apportant̄ ab india. ſapor eius eſt ſtiptic⁹ ſtipticitate multa cū aliquantulo aromaticitatis. virtus eius ē que deſiccat i tertio gra. ſed cal. ⁊ fri. non ē operatio manifeſta. cōfert fluxui ventris et vlceribus iteſtinoꝝ. ⁊ bibitur i emoptoica et i flu xibus humorum ad uentrem.
Auicēna de viribus cordis ait ꝙ cōfortat cor.

Cap. 650.

SImibel vel ſolob arabice: la tine ſpica.

Sera. libro aggregationum capit. ſimibel ſiue ſumbel. ſimibel.i. ſpica: ei⁹ tres ſpēs ſunt. Nā quedaz ē nardi: ⁊ eſt inda: ⁊ alia ro mana: ⁊ ē celtica: ⁊ eſt alia mōtana. ſed ſpica nardi naſcitur i monte bamā ſiue baneā in india. ⁊ meli or ex ea ē recenſ leuis et pīguis ⁊ rubea boni odo ris. ⁊ in ea eſt parū odoris cipreſſi ſine folijs: cuiuſ ſpica ē parua: ⁊ qñ maſticatur remanet odor eius i ore diu. ⁊ naſcitur in monte ſyrie ſpica: que nomi natur ſira: ⁊ ſunt i ea oīa que dicta ſūt i indica. et naſcitur prope ignem qui ē i monte ſpica: que eſt debilior ꝙ̄ indica: qꝛ indica ꝑpter humiditatez lo coꝝ i quibus naſcitur ē lōgior ea maioris ſpice. et ortus ſpicarū ē ex vna radice. ⁊ come ſpice ſūt i ea plures ſibi inuicē adherētes pīguis odoris: ⁊ for taſſe vēditur a qbuſdā ſpica poſtꝙ̄ madefacta eſt i aqua. ⁊ ſignū i hoc eſt albedo ⁊ extenuatio eius: qꝛ nō ē i ea terra. Et idē auct. Gal. ſubſtātia ſpice nardi vel inde ē cōpoſita ex tribus ſubſtātijs: vna earū ē uirtus ſtiptica: ⁊ ſecūda ca. acuta nō nimis: tertia declinat paꝝ ad amaritudinē. virt⁹ eius ca. i primo gra. ⁊ deſiccat i ſecūdo i fine ei⁹. Spica ro mana ē ſpica celtica ⁊ naſcit̄ in ſyria: ⁊ ē plāta par ua hñs folia longa: cui⁹ color vergit ad rubedinē. ⁊ flos eius ē citrin⁹. ⁊ melior ex ea ē recēs boni o doris multarū radicū nō facile frāgibilis. ⁊ qd de ipſa adminiſtratur ē radix eius et ſtipites ſolū: qꝛ i eis ē bonitaſ odoris eius: ⁊ iuuamētū ipſius. ⁊ ip ſa euellit̄ cū radicibus ei⁹: ⁊ fiūt ex ea faſciculi ple ne manus. Gal. viij. ſim. pbar. cap. Nardus celti ca ſcdm tranſlationē grecā. Nar dus celtica ſimilis aliqlit̄ eſt ſcdm genus i virtute ꝑdicte. min⁹ uero ſtipticat. virt⁹ ē calidior ea i ſcda ⁊ tertia. ⁊ ē debilioris virtutis ꝙ̄ illa i oib⁹ niſi in ꝓuocatione vrine. Gal. eodē lib. ⁊ eodē ca. ſcdꝫ trāſla tionē arab. mōtana multū na ſcit̄ i t̄ris cilicie. ⁊ folia ei⁹ ſt̄ ſicut folia herbe kar ſabane. ⁊ ramuli ei⁹ ſūt ſicut ramuli ipſius: niſi qꝛ ſt̄ minores. ⁊ ipſa nō ē groſſa nec ita ſpīoſa. hꝫ du as radices aut plures nigras boni odoris ſimilis affodillo: niſi qꝛ ſūt minores et ſubtiliores multū. ⁊ nō hꝫ ſtipitē nec fruſtrū nec florez. ⁊ eſt debilior oib⁹ ſpeciebus ſpice. Gal. viij. ſim. pbar. cap. de nardo ſcdm tranſlationē grecā ſto chis.i. nardus ſpica calefacit i t̄tio gra. ⁊ deſiccat i ſcdo. Cōſiſtit āt ex ſtiptica ſufficiēt̄ uirtute ⁊ acri ca. ſubamara. ex talib⁹ aūt cōpoſita virtutibus ad epar ⁊ ſtomachū rōnabilit̄ cōpetit bibita. ⁊ extrin ſec⁹ appoſita vrīas mouet. ⁊ mordicationē ſtoma chi ſanat. ⁊ q̄ ſcdꝫ uētrē rheumata ſiccat: ⁊ adhuc cū his ea q̄ ſcdꝫ caput ⁊ thoracē. fortior vero ē in diana vocata: p⁹ hoc exñs ſyriaca q̄ vocatur ipa cuſſa. Et idē Sera. virt⁹ ſpice ē q̄ abſtergit ⁊ forti ficat: ⁊ cōfert epati ⁊ ori ſtoma chi. qñ bibit̄ ⁊ ponit̄ extra ꝓuocat vrinā. ⁊ curat mordicationē q̄ ē in ore ſtomachi: ⁊ deſiccat hūo res que adueniunt ei ⁊ inteſtinis. ⁊ confert humo ribus qui congregantur in capite et pectore. et for tior ſpecierum ſpice in hoc eſt indica: et eſt fortio ris nigredinis ꝙ̄ ſceni. Et idem auctoritate Diaſ.

Uirtus nardi est ca.et sic.ꝛ prouocat vrinā ꝛ ꝑpter hoc qñ bibitur stringit vētrē.ꝛ qñ fit cum ea nascale stringit mēstrua: et desiccat humiditates que currunt ad collum matricis.Et qñ bibitur cū aqua fri.sedat syncopim.ꝛ confert cardiace ꝛ īflāmationibus epatis.ꝛ icterice et egritudinibus renum.ꝛ qñ decoquitur in aqua:ꝛ sedet ī ea mulier confert apātibus ca.que fiunt in matrice.et cōfert casui capillorum:ꝛ palpebrarū propter eiꝰ stipticitatem:ꝛ facit eos renasci.ꝛ cōuenit medicinis oculi.Spica romana.i.celtica.virtus eius ē sicut virtꝰ nardi syrie.nisi quia prouocat plus vrinā: ꝛ confert magis stomacho qñ bibitur cū decoctiōe absinthij.ꝛ cōfert apātibus ca.epatis: ꝛ ictericie ꝛ inflāmationi stomachi.ꝛ qñ bibitur cū vino cōfert apostematibus splenis: ꝛ dolori ventris:ꝛ vesice: ꝛ renum:ꝛ inflāmationi stomachi:ꝛ morsibꝰ venenosorū aīalium.ꝛ ingreditur in cōfectionibꝰ oculorum.spice mōtane radix cōfert in omnibꝰ quibꝰ confert spica celtica. Et idem auc. Aben mesuay. Proprietas eius ē ꝙ retinet menstrua supflua qñ sumitur in potu. Plini. cap. de spica quedam vocatur spica nardi:quedā vocatur spica celtica: ꝛ quedam ē celtica montuosa. Spica nardi cal. ē in primo:sic.in scdo.vnde a similitudine cognomiata est.similis.n.est spice frumenti.ꝛ velut aristas plurimas hꝫ in modum capillorum tota collecta ꝛ densa velut fascicul' paruissimus.nascitur in India ex vna radice parua sine folijs:dicitur tñ et syrica:non qꝛ in syria nascitur ꝛ legitur:sed qꝛ montes indie ī quibus abundanter īueniūtur syrie partē spectant.verum illa est optima que est odorifera ꝛ colore subrufa:gustu subamara:recēs ꝛ leuis non vasta. habet vires stipticas et calefactorias. Spica celtica nascitur in illyrico hoc nomen hñs apud eos.hec ī syria nascitur: ꝛ in italia: frutices hñs super terram breues ꝛ spissos.colligitur autē a ciuibus cum radicibus.similiterqꝫ fasces faciunt que plena manu continent:ꝛ iō ab alijs fasces gallice appellantur.hec hꝫ folia oblonga et non lata: florē mellinum: odorē circa se suauē cōtinens est: ꝛ similis ī virtute spice syriace.Et ꝛ alia spica celtica mōtuosa que a plurimis partibꝰ appellatur. hec nascitur ī sicilia similis ī folijs ꝛ ramis irigio sꝫ spica breuior est:et spinosas radices mittens duas aut tres odore suaues: et nigriores colore similes affodilli radicibus.hec nec florem nec semen hꝫ:sed virtus ē illi similis celtice superiori.Sed qdam mentiētes dicunt celticam saliuncā:ꝛ pro ea ponunt sed falso.ꝛ quid est saliunca.l.l.mucasar.

Cap.651.

Iseleos arab.vel ascegelios: grece siseli: latine siler montanum. Sera. lib.aggre.capi. siseleos auctoritate Dias. Folia habet similia folijs feniculi: nisi qꝛ habet longiora et grossiora. ꝛ habet hastam longam ī cuius summitate est corona:in qua ē semen longum ꝛ latum:hñs angulos:ꝛ grossum:acuti saporis:fortis odoris:ꝛ est illud qđ est ī vsu:ꝛ administratur in cibis.ꝛ hꝫ radicē longā boni odoris.

Gal. viij.simp.phar.cap.siseleos scdm translationem arab.radix huius plante et semen hꝫ caliditatem tātam:ꝙ prouocat vrinā forti ꝓuocatione:ꝛ cū eo virtus subtilis:qua confert asmati et epilepsie. Et idē eodē li. ꝛ eodem capi. scdm trāslationem grecam. Siseleos radix quidē ꝛ fructus calefactiuum est intantum vt sufficiēter vrinatiuum sit pharmacū.Est aūt ex subtilibus ꝑtibus:vt ad epilepsias et orthomias competat.

Sera. auc.Dias. Uirtus eius est calefactiua .s.radicis et seminis.et qñ sumitur ex eis in potu ꝓuocāt vrinā. ꝛ conferunt coartationi anhelitus ī qua oportet hominem erigi:ꝛ asmati ꝛ suffocationi matricis.ꝛ prouocant mēstrua: et expellunt fetum.ꝛ cōferunt epilepsie ꝛ oībus doloribus interiorꝫ mēbrorꝫ.ꝛ qñ sumitur de aliquo illorꝫ:aut ex vtroqꝫ cum vino in potu:confert tussi antique et debilitati digestionis:ꝛ torsionibus ventris ꝛ debilitati epatis.ꝛ qñ sumitur ex ea cum vino ꝛ pipere preseruat et defendit hominē a frigore aeris:ꝛ ꝑpter hoc confert itinerantibus in hyeme.ꝛ qñ hoīes ꝛ alia aīalia comedunt de hac planta in tēpore coitus eorꝫ:confert eis statim ad īpregnandum.Et idē auc. Aben.mesuay.est ca.ꝛ sic. in fi.scdi gradus.icidit et dissoluit hūores phlegmaticos viscosos ꝛ congelatos:ꝛ propter hoc aperit vias omnes ꝛ cannales opilationis.ꝛ prouocat vrinam et menstrua.ꝛ confert asmati ꝛ omnibus egritudinibus phlegmaticis.

Scinus	.i.lentiscus.l.l.botim.
Scinus vlcerum	.i.empetigo.
Scindaminum	.i.agrifolium.
Syrupus arelea	.i.de piris.
Scilla.i.bulbus qui dicitur squilla.	
Sciniar	.i.lactuca alini.

Syrupus diaquilon quid est; lege litteram diaquilon.

Syrupus iuiubinus fit de iuiubis liquiricia ꝛ rebus maturantibus pectus:quē īuenies ī viatico.

Scinifes	.i.sinifes.
Sciston	.i.serum.
Scirosis	.i.duricies.
Scibosub	.i.alumen.
Scirum.i.folium aque vel flos aque.	
Sciantunaram.i.coloquintida agrestis.	
Siracost	.i.manna
Schirus.i.apostema quod ducit ad corruptionē membri:ꝛ est durum.	
Schirosis.i.apostema melancolicū sine dolore.	
Ssinichia	.i.dactili.
Ssinichion	idem quod supra
Skinos	.i.lentiscus.
Skirus.i.durus:ꝛ est proprie apostema durū vł pulsus durus pōt sic vocari.	
Skiranis	.i.durus.
Smirne basilicon	.i.myrta.
Smirmon	.i.scolopendria.
Smirra	.i.myrta.
Smitica	.i.abstersiua.

Smirma idez quod supra.
Smirnix .i.vernix.

Cap.652.

S Mirnas Dias. cap. smirnas siue smilas.herba ē sicut matrissilvia:hñs aspera folia peridimiō similia cuius virge sex aut septem sūt sicut bati implicantes se uicinis arboribus aut saxis.semē habet simile vuis:qd qñ maturauerit nigrum colorē facit cū gustu submordaci:cui radix est dura et grossa. et nascitur locis aquosis et asperis.semē eius ꝛ folia venenis occurrunt:nā si ante accipiantur uenena non sinunt nocere.Dicitur āt ꝙ si ab infāte accepta fuerint venena non sinunt sentire.
Spica nardi quid est:lege litteram simbel.
Spica syriaca idem quod supra.
Spica celtica quid est:lege litteram quam supra.
Spica montana quid ē.l.l.litteram quā supra:et ē quā cōiter vocabat celticam sed falso.

Cap.653.

S Pinachia latine:grece aspenach.

Sera. ī aggr.suis cap.aspenach. Aspenach sunt frigida et humida in fine primi gradus.leniunt ventrē.ꝛ cōferunt dolori pectoris et pulmonis qui fiūt a cholera et sanguine.Nutrimentum eorum ē meli⁹ nutrimēto atriplicis:ꝛ operatio eoꝝ ꝓpe operationē eius.ꝛ sunt lenificatiua. ꝛ ipsius nutrimentum melius ē nutrimēto chrysolocāne.ꝛ ī ipsis ē virt⁹ abstersiua uel lauatiua.ꝛ vincūt cholerā:ꝛ fortasse restringunt stercus a iure eoꝝ:ergo auferantur a iure suo.ꝛ si comedantur cōferūt anhelitui ꝛ pectori et pulmoni ca ꝛ confert doloribus dorsi con sanguineis.ꝛ est lenificatiua ventris.
Spica fetida .i.cicuta.
Spica inda.i.nardi:lege litteram simbel.
Spica aleip idē qd supra.
Spica aromatica idem quod supra.
Spica nereiden .i.romana.
Spica asdira idem quod supra.
Spica siluestris.i.fu. Spica satich.i.spica inda.
Spica lata quid ē:le.litteram acul altaroeg.
Spina babylonica quid est:lege litteram hec.
Spinie. i.simenia:lege litteram simenia.
Spina arabica .i.suchaa
Spina egyptia idem quod supra.
Spina iudaica idem quod supra.
Spina que vocat̄ sinosbatus vel saccupalea : uel rubus caninus quid est:le.litteram set.
Spina alba dicitur echimū scōm librum antiquū de simplici medicina.ꝛ puto sic dici:eo ꝙ capitellum simile hꝫ ericio marino:qui vulgariter uocatur latina lingua ecino mariō:ꝛ ista ē que a Dias. vocat̄ acātileuce sic eum describēs:ꝛ ē bedeguar
Splin.i.gariofili. Stiterea.i.alumen.
Stirates.i.storax. Stimeos.i. calcecaumenon.
Sticados citrinū uel arabicū qd ē.l.l.ascukodos.
Stingar fit ex radice cheisun ꝛ aceto.ꝛ quidaꝫ dicūt ꝙ fit ex radice āuiden et aceto et sale:ꝛ uocat̄ stigar.
Stiptic⁹.i.auster⁹:ꝛ stiptic⁹ ꝯstrictiu⁹ ul' ōsiccatiu⁹
Stimei.i. caputpurgia. Stipa.i.canna.
Stiria.i.gutta. Sticos.i.ethica.
Stibeos.i.scabiosa. Sturagen.i.scuragen.
Stipticum.i. siccatiuum uel ponticum.
Stipticum .i.constrictiuuꝫ.
Stigmata .i.vnguenta odorifera.
Stinctus arbor quid est.l.l.botim.
Stipteriasistis .i.alumen scissum.
Stibeus lapis est fulgens ī se ꝛ splendēs:ꝛ ī metallis īuenitur colore similis plumbo.virtutem similem hꝫ molibdis vel calcecaumeon Dias.
Stiray.i.storax. Stiracos idem quod supra.
Sticadulus .i.barba iouis.
Stitillarū.i.scabies que est in coopertura oculi.
Stiegligi emblici conditi cum lacte.
Stimar.i.napus. Stiptansitis.i.alumen.
Stimeo est genus quoddam terre.
Stincus animal quid est.l.l.khule.
Stignum .i.eruca generatiua.
Strignum quid est.l.l.hameb.Stritin.i.struciuū
Stricinum idem quod supra.
Striciuꝫ .i.stipticum.
Siriones sūt vermiculi qui oriuntur ī dentibus.
Solmontana .i.siseleos.
Sorepi .i.aristologia longa.
Soldanella quid est.l.l.chachille.
Soac ē arbor magna q̄ orit̄ ī egypto:quā ignoro
Sofoclas.i.facedola auis.Solata sūt apostemata
Solsequia.i.elitropia. Sota.i.iūci radix.
Solmercia.i.ciclaminus. Sonoba.i.pinea.
Sobolis.i.spica. Soanis.i.anisum.
Soltira.i.saluatrix. Sortalimon.i.ambrosia.
Sores.i.lac acetosum et coagulatū sine sale.
Sonera.i.cloclea quam deferunt pegrini a sancto Jacobo.
Solatrū cuiuscunqꝫ generis quid est.l.l.hameb.
Sora.i.herba de qua fit alcali.

Cap.654.

S Orbes arbor ē fe rēs sorbas **Sera.** lib.aggre.cap.sorba. virtus eius ē que restringit ventrem fortiter.

Gal. scōo de alimentis cap.de sorbis.Sorba et nespila stipticant quidē ābo:ml'to autē magis sorbis nespila : propter hoc influenti vētri magis conferens edulium est:ꝛ palam quoniam talium omnium comedere parū conuenit:nō vt ficuum aut vuarum copiose:neqꝫ eniꝫ vt alimēto:sed ut medicinis ipsis indigemus magis.

Gal. viij.simplicium pharmacoruꝫ capitulo de sorbis secundum translationem grecam.idria id est sorba:omnibus cognita est : terrestrem substantiam dominantem: ꝛ possidet modico subtili participat ei mixto.Et dicit eodem libro capi.quod incipit Nys id est arbor sorbe cui⁹ fructus vocatur a multis oya cū.y.littera. stiptica ꝑticipat q̄litate:sꝫ debiliori nespilo multū : q̄circa

et dulce est cuz comeditur ꝛ minus nespilo:ē ventris constipatiuus.
Sordicies pariet] balnei et alioꝝ qd ē.l.l.vasachi
Solbet.i.vna ex speciebus titimalli.
Solia.i.coꝛ. Soucaria.i.realgar.
Sogos .i.congelatio.
Soleum calciamentoꝝ qd ē.l.l.galdacheb.
Soda.i.doloꝛ uel lesio membꝛi capitis.
Sordicies semicupij balnei qd est.l.l.asatartar.
Sorongenethenigi .i.fumus terre.
Sosa.i.herba de qua fit alcali.
Sobran .i.esula.
Soldago.i.iris illyriaca uel eius flos.

Cap.655.

S Oricis spēs sunt due secundū Dias.capi.soricis secūdū translationē grecam.vna agrestis ꝛ.lꝫ i nota. altera apta est ad comedendum ramulos angulosos habens et rufos:ꝛ inanes ab intus:et folia rara et scissa.virtus est ei stiptica non multū:vnde stomachi estuationem et tumorē cōpescit cataplasmatibus adhibita.succꝰ eius glutiꝰ morsū stomachi tollit.lac mulieribꝰ ꝑuocat.tumores ani et matricis spargit.folia eius ꝛ radix cataplasmatibꝰ adhibita ꝑcussurā stomachi mitigant.
Solidū ē pondus ponderās.ȝ.iiij.s.
Solea piscis ē ꝛ quidā ꝫ vermis longus satis multorum cubitoꝝ in vētre hoīs nascens:qui nomiaṫ lūbricus latine:quē Gal.noīat ī li.de tyriaca cap. scdo dicēs:et maximū etiam et amplū lumbricū generatum.totum cibū assūptum depascentem:et ꝑpter hoc macerantem totuꝫ corpus mirabiliter educit ab intestinis.s. tyriaca hec.similiter nomiatur in.l.cameleōbante. auctoꝛi. Gal.et Damascenus capi.mezereon nominant ipsos serpentes visceꝛum:ꝛ alio nomine uocatur cingulum:pro cura ipsius.l.hurnam.
Sothera.i.salsus. Sother.i.saluatoꝛ.
Soronigem .i.hermodactili.
Solsticiuꝫ est a.xiiij.die iunij.
Soob.i.mutatio coloꝛis que fit a sole vel a vento in facie.
Scoꝛdo .i.allium uel taura.
Scoꝛodum ideꝫ qđ supꝛa.
Scoꝛdion.i.allium agreste.l.l.quam supꝛa.
Scoꝛdium idem quod supꝛa.
Scoꝛda prassū.i.allium cōpositum ex allio et porro:ꝑ quo.l.l.quam supꝛa.
Scotolidos .i.vmbilicus ueneris.
Scoꝛpio quid ē.l.l.natarab.
Scolis .i.vermis.
Scoꝛdomarus.i.stendeclare:ꝛ est extēsio brachiorū ꝛ totius coꝛporis.
Scortensis.i.sulcotrini. Scopus.i.signa.
Scob .i.mutationes coloꝛum.
Scopa regia herba sācti Johānis ꝑforata hypericō idem.l.l.infraricon.
Scolopendria.i.lingua ceruina.l.l.secolasedion est alia scolopēdria venenosa habēs folia sicut ceterac:sicut apparet in.l.aplenon. Et est alia scolopēdria que nō ē herba sꝫ vermis qdā:ut apparet in littera dipteris.
Scolimbꝛis .i.iringi.
Scoꝛpion planta quid est.l.l. draganum.
Scoꝛpio marinꝰ.i.quidā piscis uel qđdaꝫ aīal pūctiōis venenose notum degens ī mari:qđ nostro ideomate vocatur doꝛacena.
Scoꝛdarū.i.assa munda:aliqui dicūt ꝙ est alliuꝫ
Scozolicꝰ.i.vmiblicꝰ veneris. Soꝛdio.i.scoꝛdeō.
Scotanum quid est.l.l.dulb.

Cap.656.

S Coꝛpiodes herba ē scdm Dias.folia et semē hn̄s simil'ia caude scoꝛpiōis: que cataplasmatibus adhibita percussum scoꝛpij mitigat: ꝛ venenis obsistit. Gal. viij.simp.ꝑhar.Scoꝛpiodes calefacit in tertio gra.siccat aūt in secundo.
Scolapa est lignum qđlibet vel festuca quale in pede uel albi infigitur.
Scotbosis uł scotomia.i.subita tenebꝛositas visus non durabilis.
Scoꝛpioꝛon.i.elitropiū. Scoꝛia.i.squama.
Scoꝛia argenti quid est.l.l.felch.
Scobes ferri.i.scoꝛia ferri. Scoꝛodi.i.soꝛbus.
Scotomatos .i.ferrum.
Scolimꝰ.i.cardi siluestres: ꝛ ē scolopias species.
Scolimoꝛa idem quod supꝛa.
Scolisoꝛa. idem qđ supꝛa.
Scolimas idem qđ supꝛa.
Scoꝛia ferri.i.sq̄ma ferri:quā fabri ferrarij ꝺ foꝛnacibꝰ eijciūt globatī.l.l.haid ꝛ lr̄aꝫ aerugo ferri.
Scoꝛia eris quid est.l.l.boas.
Scobes ferri idem qđ supꝛa.
Scrofa.i.iuncta.inde scrofula apostema: qđ non oꝛiṫ solum.nā sicut scrofa raro facit vnuꝫ fetū:sic illud apostema raro oꝛitur solum.
Scropilia qd sunt.l.l.coni:ꝛ sūt nuclei pinee: inde diastrobilion.i.de nucleis pinearum.

Cap.657.

S Crofularia castrangula: strangularia idē.Paulus cap.de scrofularia herba ē hn̄s folia tenuia et subtilia:que cum flectūtur ut frangantur strident.Et ideo a multis dṙ caulis stridolus.ꝛ radices sūt ei satis subtiles ī qbus adherent radices rotūde sicut auellane mūdate ꝛ albe mittētes lac:que diciṫ scrofulꝰ medica.
Scropulus ē pondus granoꝛū.xx.
Sfōgos.i.spōgia. Schoboꝛ.i.altea.
Smodes.i.sicomoꝛi fructꝰ.Spōdilion.i.laureola
Spondilion .i.ostrea.
Spōdilium renum.i.locus cathan.i.locus exterioꝛ in directo cuius sunt renes.
Spongia marina quid est.l.l.affegi albach.
Spodion .i.cinis auri.
Spomium.i.cinis aqua maceratus.
Spōgos.i.spōgia marīa.Spodiū qd ē.l.l.abaysir
Sponsa solis .i.cicoꝛea.
Spoliuꝫ serpentis quid est.l.l.falchalbayleb.

Spora .i.vlcus fraudulentum.
Spondogos.i.lanugo que in rosa siluatica nasci solet.
Spongo est fuligo illa que fuit ponfiligos:anteq̃ caderet:et quid sit põfiligos lege.l.abaysir.
Storack ē gũma oliue.
Storachia idem qd̃ supra.illud vocabulum ponitur ĩ viatico cap.de dentibus putridis.
Storax quid est.l.l.melachac.
Stophillidos .i.resina pibi vel cortex
Stoma.i.os:inde stomachus os ventris.
Storax rubea .i.storax liquida.
Stoas.i.adeps:inde scoatema.i.apostema multũ humorem continens ad instar adipis:vulgari nomine dicitur lupina.
Stodie .i.pinguedo intestinorũ
Strobilia pesopmena.i.nuclei pinearum.
Strobilia .i.pinea.
Strobilos .i.cortex resine pini.
Suasbē.i.spõsa solis. Suumen.i.sinonum.
Sufuries bemiul .i.iris.
Supergeminē est nomen generale accidentis.
Snorbitũ quid est.l.l.comarus.
Sudur aliter sutter.i.zucarum.
Suffusio.i.cataracta. Sulatũ .i.quasi scabies.
Sutuchã .i.sẽperuiua.
Surumẽ.i.hermodactilus venenosus:lege.l. surumanum.
Superciliũ veneris. i.ambrosia uel millefolium.
Suleich. .i.sulach.
Suma qd est.l.l.fen. Suster.i. scotanum.
Susuber.i.serpillum. Subeth.i.lapis adamas.
Sumibon.i.quedam species apij:ꝛ est maius domestico habens crus cõcauũ ad albedinẽ decliue.
Succinũ.i.karabe. Sucandũ.i.tucia.
Succudus .i.residentia tucie.
Subet. i.quando hõ grauiter dormit cum oculis apertis.
Subeth achari.i.dormitionem vigilantium.l.l.subeth sachari:et est idem quod supra.
Surabieti est nomen cibarij:ꝛ ē rasanata.
Surabez idem quod supra.

Capi.658.

SUmach la.ara.adiutor vel bario:gre. riskitin Sera. lib.aggre.cap.sumach aucto.Dias.est.planta nascẽs ĩ locis saxosis habẽs folia lõga.ꝛ hʒ ramos altos ꝛ fructum ĩ racemis:quoꝝ color vergit ad rubedinẽ sanguinis.ꝛ grana sunt ĩ racemis ĩ magnitudine granorum lentisci et aliquantulũ lata.ꝛ iuuamentum eius ē ĩ corticẽ granoꝝ.Et idem auctori. Gal.melius qd̃ est in tota arbore est cortex grani eius:ꝛ succus eius qñ existit in eo sapor stipticus. ꝛ virtus eius ē que infrigidat in secundo:ꝛ desiccat in tertio. Gal. viij.simp.phar.cap.de sumach secundum translationem grecam: qd̃ incipit riskitini.i.sumach fructuosa plantarũ stipticat et siccat.vnde et sardones ad stipticandũ ꝛ siccãdũ coria vtuntur hac planta:ꝛ ꝓpterea nominatur risodepsica.i.coriorum aptatiua. Melius autem fructus eius maxime et succus ad vtilitatẽ veniant sufficientis auferre existentes qualitatis. Concordat ãt et totus qui secundũ partez visus sẽ sui et secũdum gustum.erit igitur et hoc pharma cum siccatiuum quidem in tertio gradu: ĩfrigidatiuum autem ex secundo.
Suppurare.i.maturare. Sucuturi.i.sẽpuiua.
Suffuset.i.pulueres qui sumũtur per se.
Suffuf idem qd̃ supra.
Sumachia .i.sumach.
Surafiron.i.apium cãpestre:ꝛ ē apium persicuz.
Sulfurata est species trifolij:vt apparet in littera andachuca.
Sura ē grossa carnositas tibie.
Sulenti sulemilet sũt ossa ex quibus componuntur digiti.
Succinus est aĩal quoddaʒ:ꝛ est mus contrarius napello:ꝛ destruit oparationem eius cũ comedit ex ipso.l.l.napellus.
Sulien .i.species apis.
Sumen . i.omentũ vel zirbus.
Sumechucha .i.spine spondilis.
Suabic.i.pultes de granato mũdato ꝛ fracto.
Susimũ .i.oleum de lilio.
Sulla.i.artetica:vel ꝼm quosdam est herba dulcissima ꝛ placida equis qua calabres ĩpiguãt equos
Succabegi.i.quoddã genus pulmenti acetosi: qd̃ fit ex carne cocta cum aqua:cui miscetur acetum ꝛ crocus.
Sumabin .i.manna confecta.
Sumen .i. locus supra pectinẽ.
Subeteni .i.facientium subet.
Sulac ē egritudo cũ qua cadũt pili palpebre cuz duricie.
Sulatum .i.quasi scabies.
Sucuccbim.i.semperuiua. Sual.i.sulla.
Sulemet sũt ossa ex quibus cõponuntur digiti.
Sudor quid est.l.l.barach.
Surcinũ .i.caulis agrestis.
Surugẽ .i.hermodactilus.
Sumurion .i.apium siluestre.
Suricon ē fex plũbi pꝰ exitum ceruse:ꝛ est cerusa vsta:et ē rubea.verum ꝙ Mesue facit aliam confectionẽ suricon:vt apparet ĩ littera suricon:ĩ qua de isto vocabulo cõplete tractatur.
Sumachia.i.sapor factus ex sumach.
Sucagena ē quoddã electuarium cordis cõfortatiuũ:qd̃ nominatur in viatico cap.de cardiaca.
Suticion.i.testiculus vulpis:ꝛ est satyrion.
Suctinacium vinum .i.fulnum.
Superspasma .i.congluctinatorium.
Subaltartaꝝ.i.cõpositaꝝ. Sudion.i.passer auis.
Susãna.i.liliũ. Subrepticipor.i.vrinales.
Susinũ.i.liliũ vel eius flos. Sues.i.porcus.
Subel.i.spica. Suanum.i.electrum.
Suctusus .i.succus.
Sumenet .i.obolus.
Suffio .i.tibappirum.
Sugia .i.corũbrum.

Supra assa quid est.l.l.basir.
Sumbul .i.spica.
Subedigi.i.smeregi cum quo alij lapides perforantur.
Sumach .i.macer.
Suel .i.stella.
Susti .i.piper.
Sumerie .i.pastinaca.
Supoferreo .i.plumbum minutũ uel antimoniũ.
Sulfur quid est.l.l.chibur.
Susati.i.caro mollis eueniens ĩ iteriori parte palpebre:a qua nõ cessat fluere sãguis niger ꝛ uiridis
Sumazia .i.sumach.
Succus liquiricie qualiter fit ꝛ quid ẽ.l.l. ligricia
Sumuse .i.marubium.
Sulen .i.medicina romana.
Succaron est quoddam genus piscis.
Sulfuratã herba est sicut trifolium habens odorem sulfuris.
Subeb.i.radix que est ut ignis stans in aere ꝛ apparens vt stella cadens.
Sumekeit sunt quidam parui pisces cũmel marinum.
Suraba .i.suchaa.
Subet sachari.i.quãdo subeticus stat oculis apertis:ꝛ non videt q2 dormit stupidus.
Suarturi .i.semperuiua.
Suramion.i.apium campestre:ꝛ dicitur persicũ:ꝛ est agreste.
Suculugi.i.cibus ex aceto et croco.
Sulatum.i.quasi scabies ĩ coopertura oculi.
Sicurion .i.testiculus muris.
Suraab .i.rubea.
Suen.i.herba vnius palmi vel parum plus saporem habens salsum cum acetositate:ꝛ similatꝰ vermiculari:ꝛ utuntur ea tinctores in abluendo.
Sucaminum .i.aproficus.
Susem .i.frenesis.
Sulbem .i.sene.
Suchel .i.stella magni capitis.
Suc .i.gallia muscata.
Subeth .i.piscis.
Sutubegi .i.acetosum ꝛ grossum.
Suchos fit qñ mouetur aliquis in vnũ locum.
Suctutrion .i.testiculi muris.
Sumic .i.nigella.
Suffe .i.isopus.
Sumen pinguedo pectinis vel pecten.
Sucocarsus .i.siccum.
Sulmiti.i.cecitas uisus de nocte.
Suricun .i.sericon.
Sucutim .i.semperuiua.
Suchaa quid est.l.l.cameleobombante.

Cap.659.

S Uccaram arab.gre.conisa vel tenela uel conum:latiẽ vero cicuta. Paulus cap. de cicuta. est planta cuius semen frigiditate sua est interimens: sed vino puro et calidi eius nocumento subuenitur.

Sera. lib.aggre.cap.succaraz vel coniza auc. Dias.ẽ planta habens stipitem concauum:ĩ quo sunt multi nodi sicut nodi feniculi:et ẽ multum maior feniculo.ꝛ hꝫ folia similia folijs ferule habentia grauem odorem.ꝛ super stipitẽ eiꝰ est corona in qua sũt flores albi.ꝛ est semen simile semini anisi:nisi q2 est albius.ꝛ hꝫ radiceꝫ nõ multum infixam terre:que est frigida ualde:ꝛ hec radix occidit sua frigiditate.sed si bibatur vinuꝫ purũ ca.remediatꝰ nocumento eius.ꝛ accipitꝰ corona huius plante cũ toto semine anteq̃ desiccetur : et teritꝰ et exprimitꝰ succus:ꝛ siccatꝰ in sole:ꝛ administratꝰ ĩ collyris que fiunt ad sedãdos dolores oculorum:ꝛ est optimum ĩ hoc.ꝛ qñ fit emplastrũ cũ eo sedat caliditatem et herisipillam ꝛ formicam. Et qñ teritꝰ hec planta cum suo semine aut cum folijs et fit emplastrum cũ ea super testiculos abscidit pollutionem ꝛ gomoream.ꝛ si fiat emplastruꝫ cum ea super virgam:prohibet erectioneꝫ. Et qñ emplastrãtur cum ea mamille mulierũ prohibet ab eis lac.Et qñ ponitur super testiculos puerorum: non sinit eos augeri.Et quando ponitur sup mamillas puellarum:non permittit eas magnificari. Melior autẽ ex hac planta est illa que nascitur in crete insula et ĩ chios et in atica. Gal. viij.sim.pharma. cap. comum ꝯm translationẽ grecam.Comum.i.cicuta:qñ summẽ ẽ infrigidatiue virtutis omnes sciunt. Plin.conisa.i.cicuta que oibus nota est:cuius folia vipras ꝛ serpentes effugant:est frigida frigiditate mortali. Suruma num.i.hermodactilus venenosus:qꝺ vocat Dias. colircon.
Surabem .i.testa.
Sucrudium .i.allium agreste.

Cap.660.

S Uch arabice:gre.ꝛ lati. gallia muscata.

Sera. lib.aggre.cap.such.quãdo accipitur ramich et adiungitur ei muscus cuꝫ alijs speciebus fit optima gallia:sicut apparet etiam in littera ramich.ꝛ licet ꝯꝫ alios plures sint modi confectiõis gallie:ille tamẽ ad vomitus constrictionem qui accidit proptꝰ humiditatem est efficacior. Et ideꝫ aucto.Aben mesuay est stiptica:nam constringit uomitum qui accidit propter humiditatem.Et idem auct. Ra.est ca.ꝛ sic.in secundo gra.et est composita ex uirtutibus contrarijs.s.stipticitate et cali.que acquiritꝰ a musco et spe ciebus.Et idem. Sera. cõfert vomitui ꝛ nauscee que accidunt propter humiditatem:ꝛ retinet ventrem.ꝛ confortat stomachum et epar.Et sunt eius species quattuor .s.gallia muscata:ꝛ gallia ventrium:et gallia corij:ꝛ gallia aque.Et operatio gallie muscate est ꝙ accipias de meliori ramich et tere et cribra cum cribro pili mediocri ĩ raritate et spissitudine:ꝛ confice malaxando bene:et misce cum eo parum olei de cheiri vel sisamini:ꝛ oleum de cheiri est meliꝰ:ꝛ dimicte sic nocte vna in vase suo:ꝛ mane accipe de musco meliori et tere et cribra:ꝛ accipe q̃ntum

vis ex eo: ꝛ misce etiã cum ramich trito ꝛ postea malaxa manibus bñ: sicut malaxeretur pasta: ꝛ in forma trociscos ex eo ĩ forma ossium dactilorum: aut maiores si vis: ꝛ vnge manum tuã sẽper cum aliquo oleo: ne adhereat maĩbus: ꝛ dimitte super cribrum de pilo duobus vel tribus diebus: donec restringatur: post hoc perfora eas cuꝫ pforatorio ferreo: ꝛ fige in eis filum ex cãnapo: qđ nõ sit subtile neqꝫ nimis grossum: ꝛ pone ĩtra vnũquẽqꝫ trociscum frustum ligni: ne se contangãt: ꝛ suspende eos donec superuenerit eis estas ꝛ vtere. Et gallia q̃to magis morabitur vt veterascit est magis odorifera ꝛ fortioris virtutis ꝛ melioris operationis. Et ista ẽ melior alijs spẽbus qua aliqñ oportet vti ꝛ miscẽtur ei spẽs cũ musco ꝛ scđꝫ eorꝫ admixtionem erit amplior caliditas: propter hec omisi narrare alios modos: lꝫ plures ĩueniãtur ꝛ secunduꝫ Mesue ꝛ scđm Gal. vnde gallia carionum ẽ que fit cum corijs marsupiorum: quibus sit muscus: ꝛ gallia illa fit qñ ponunt marsupia illa in aqua cuꝫ qua preparat ꝛ conficitur ramich. Et gallia uentrium ẽ qñ ĩciduntur minutissime vẽtres marsupiorꝫ predictorꝫ: ꝛ ponuntur cum ramich.

Such aleretbe. i. gallia magna vel regalis que ponitur in antidotario in. v. Auic.

Cap. 661.

S Ulach ara. gre. bat⁹: la. vero rub⁹. ꝛ sulach ẽ quedã egritudo que ponitur ĩ littera cochaꝫ.

Sera. lib. aggre. ca. sulach siue suleith auct. Gal. i. rubus oĩbus ẽ notus. folia ei⁹ ꝛ summitates recentes sunt cõposita in substantia sua ex substãtia terrea frigida ꝛ aquea tepida. ꝛ sapor eius ẽ stipticus. ꝛ virtus eius ĩfrigidat ꝛ desiccat. ꝛ secunda cõgluctinat. ꝛ decoctio eius tingit capillos.

Gal. vi. simpi. phar. cap. batus scđm trãslationem grecã batus vel rubus folia quidẽ ꝛ cime necnon flos ꝛ fructus stiptica pticipant qualitate manifeste: in hac tñ adinuiceꝫ differunt. Nam folia quidẽ ꝛ p̃sertim mollia ꝛ noua plurimum pticipãtia aquositate modicuꝫ sũt stiptica scđm eã rõneꝫ ꝛ summitates. vnde masticata curant alcola ꝛ cetera que ĩ ore vlcera sanant: ꝛ alia vulnera solidare põt. est. n. eorꝫ complexio ex terrestri ꝛ frigida substãtia ꝛ aquosa tepida. fruct⁹ vero qñ fit matur⁹: pticeps est moderate caliditatis: saporis cuꝫ sit vt ostẽdimus dulcis: quare ppt hoc necnõ ppter moderatam stipticitatẽ comestibilis nõ est molestus. Immaturus autẽ a frigida terrestri supat substãtia: ꝛ iõ stipticus ẽ ꝛ siccatiuus fortit. ꝛ vsqꝫ desiccat: ꝛ reponit desiccatiuor existens recente. sed ꝛ flos eiusdem ẽ virtutis cum fructu ad dysenterias: ventris quoqꝫ fluxus necnon ad sputum sãguinis idoneuꝫ pharmacũ. Radix autẽ cum eo ꝙ stipticat ꝛ non pauca subtiliũ partiuꝫ substãtia pticipat: quãobrẽ ꝛ lapides qui sũt i renibus frangit.

Sera. auc. Dias. virtus eius est que curat alcola: ꝛ vlcera oris qñ masticat: ꝛ curat alia vulnera. ꝛ decoctio eius tĩgit capillos. sed sapor eius fructus est dulcis. ꝛ ẽ humidus ꝛ ca. ꝛ ĩmãturus est frigidus terreus: ꝛ sapor eius ẽ puncticus: ꝛ desiccat desiccatione forti. sed floris eius ẽ sicut virtus fructus. ꝛ cõfert vlceribus ĩtestinorꝫ ꝛ fluxui vẽtris ꝛ debilitati ĩtestinorꝫ ꝛ ani. sed radicis eius ẽ substãtia subtilis. ꝛ sapor ei⁹ ẽ stiptic⁹: ꝛ iõ frãgit lapidẽ renũ. ꝛ qñ fit ẽplastrũ cũ folijs ei⁹ curat vlcera hu. capitl. Sꝫ rub⁹ canis q grece dr̃ cinosbat⁹ nocet decoctio eius fructus cãne pulmõis. ꝛ strĩgit fluxũ mẽstruoruꝫ. ꝛ radix eius ẽ calidior ipso: de qua si fiat emplastrum extrahit spinas ꝛ alia ĩfixa corpori. ꝛ qñ fit emplastrũ cũ folijs suis recentibus phibet apostemata. Et idẽ auc. Gal. fructus hui⁹ plante ẽ stipticus stipticitate forti. Et folia eius hñt stipticitatẽ paucã. ꝛ oportet ꝙ caueatur ab eo qđ ĩtra fructũ est simile bombicino: q: nocet multũ cãne pulmonis. hanc speciem iuenies si. l. l. Set.

Dias. cap. Batus. Bat⁹ est oĩbus notus. virtus ẽ illi stiptica ꝛ serãtica. elixatura eius capillos ĩficit. ventrem abstiet. fluxum matricis mulierum strĩgit. morsib⁹ venenatis occurrit. tutas gingiuas a putrediẽ seruat. tumores oris cõpescit: maxime si folia ei⁹ cum aceto masticata fuerĩt herbetes mũdant. acotas capitis purgãt. tumores oculorũ ꝛ cõdilomata soluit. emoroidibus subuenit supposita stomachis ĩposita medicatur. cardiacis opitulat. succus huius herbe ꝛ astarũ sole siccatus oĩa facere nouit. succus ei⁹ seminis maturi oĩb⁹ caus oris vtiliter adhibetur. ventrem abstinet comestus. sed non maturus flos eius cũ vino bibit⁹ ciliacis ꝛ dysentericis prodest. flos eius albus est ꝛ caniculari ortu vigens. ipse quoqꝫ potui datus cũ vino humoris fluorẽ cohibet. illinitus cũ melle oculorꝫ limpitudinem medetur: atqꝫ igni acro. huius ergo folia ꝛ flores ꝛ mora leuiter strĩgunt. vnde ad vueam ꝛ fauces pprie videntur facere: q̃uis omne pfluum idonee strĩgãt. folia eius ꝛ cime masticata alcola ꝛ alia vlcera curãt ĩ ore et plagas glutinãt. mora eius matura hñt ĩ se mediocriter calorem: ĩmatura vero sunt frigida ꝛ terrestrẽ retinẽt ĩ se substãtiaꝫ: vnde nimis desiccãt. Item puluis ex eo fact⁹ sicut ꝛ de flore eius plus desiccat recentioribus. facit nãqꝫ ad dysentericos ꝛ ad omne rheuma ventris ꝛ ad defectionem sanguinem expuẽtibus hic puluis datus vtilissimum medicamen est. Radix aũt eius stiptica et leptomeris ẽ: ꝛ ideo nefreticis data lapides rũpit. Spẽs bati sunt due: vna cõis: q̃ dicta est que oĩbus nota est. Altera que appellatur idea siue cinosbatus: que ẽ rubositatis maioris supradicte: ꝛ est virtutis constrictiue. ei⁹ nãqꝫ mollia germina siue thyrsi contusa et expssa succuꝫ dimittunt: qui sub sole relict⁹ coquitur vsqꝫ ad grossiciẽ mellis: ꝛ datur ad ea que supra: succus ei⁹ cũ vino ꝛ melle supprapositus superioribus prodest mora cum vino sũpta sapientiam nutrit. vt ab antiquis dr̃. leges eam mense iunũ ꝛ iulij. cum melle ꝛ pane cõtrita apata mirifice rumpit. lege de ista specie batus ĩ littera Set.

Scurria. i. ablatio vrinationis.

Scura i. lacerta.

Scuca .i.suchas.
Scupio ferrameo .i.petra argenti.
Scuteram .i.fumus terre.
Scrupulus est.xx.granorum pondus.
Sgusera.i.abrotanũ. Spumos.i.stringul9 auis.
Spuma nitri quid est.l.l.baurach.
Spurium vinũ.i.aquatum quasi spurium.
Sputum quid est.l.l.busach.
Spuma maris quid est.l.l.zebus albach.
Spuma argenti .i.litbargyrium.
Squinãtum quid est.l.l.adeber.
Squinum quid est.l.l.quam supra.
Squama ferri quid ẽ.l.l.erugo ferri.
Squilla quid est.l.l.baurifel.
Squigibilis.i.vinũ squilliticũ.hoc vocabulum ponitur ĩ littera cufa ꝛ ĩ littera haid.
Stupion.i.passer auis. Scupio.i.stagnũ.
Stupor ẽ qñ hõ dormit stupidus ita ꝙ cũ magna difficultate excitaṫ.

Cap.662.

S Turagen vel surumẽ ara. gre. achimeron colyticon: lati.vero hermodactil9.

Sera. lib.aggre.cap.sturagen auc.Dias. sturagen siue suragen.i. hermodactilus est herba que florescit ĩ fine autũni.ꝛ est eius flos albus similis ĩ figura sua flori croci.deĩde emittit folia similia folijs bulbi:ĩ quibus .est hu. adherẽs manui.ꝛ hꝫ stipitem in lõgitudine vni9 palmi porrectũ:cuius color est albus declinans ad nigredinẽ.ꝛ hꝫ radicem cuius color ẽ niger ad rubedinez declinãs.sed qñ aufertur cortex:apparet radix interius alba mollis dulcis saporis ꝛ plena humiditate:que grece vocaṫ colyticon: vt apparet in propria littera.Est aũt radix ipsa rotũda similis cepe bulbi.ꝛ radix ipsa hꝫ in medio sui scissurã ex qua egrediṫ stipes super quem est flos.multum nascit̃ ĩ loco qui dṙ charin:ꝛ ĩ terris que dicũt guagua. ꝛ hec radix ꝛ alia si comediṫ occidit strãgulando sicut fungi.est enim comedentibus remedium lac boui num. Dias. cap.de achimeron.dicit ꝙ est lilium siluestre: ꝛ est interficiẽs. Et idẽ Sera. auc.Gal.est alia que est alba ĩtus ꝛ extra:ꝛ ista est melior:ꝛ hꝫ virtutem laxatiuam : ꝛ similiter aqua in qua bulierit: verum malus est stomacho . ꝛ confert doloribus iũcturarũ ꝛ podagre.Exhibẽdus est hñtibus iuncturas molles ꝛ nimis humidas.Idem auc.mesarug9e.albus est bonus:sed rubeus occidit nõ quia nimis frigidus:ita ꝙ narcotiset:ꝗꝛ si hoc esset non esset laxatiuus.Aben mesuai.rubeus occidit: ſꝫ alb9 desiccat vlcera antiqua:ꝛ confert variolis.Habix ꝛ melior ex eo est qui est exterius ꝛ ĩterius albus.ꝛ qñ frangiṫ est fractio eius facilis ꝛ non dura.niger vero ꝛ rubeus . sunt ãbo ĩterficientes.

Jo.mes. hermodactil9 ẽ radix herbe mõtane:ꝛ eius alius longus sicut digitus:alius rotũdus:sed melior est rotundus.et eius alius albus:alius rubeus:alius niger.sed melior ex his est qui ẽ albus vere albedinis intus ꝛ extra:ꝛ qui est grossus ꝛ duriciei mediocris:aliṫ aũt facti mali sũt.Pau.cap.de hermodactilis.hermodactili ca.sunt ꝛ sic.ĩ principio secũdi gradus. herba ẽ:ꝛ circa radices eius tuborositates inueniunṫ que colligi debẽt ꝛ vsui reseruari. ĩ estate colligũtur ꝛ reseruãtur:per annũ vnũ seruari pñt.sũt aũt eligendi qui sũt albi ꝛ solidi.hꝫ aũt virtutem dissolutiuam:consũptiuam:atractiuã.purgant aũt principaliter phlegma . cõtra arteticam et podagram chiragrã ꝛ iliacam passionez ꝛ morbos ex phlegmate non exñte fe.valet bñdicta acuta ex hermodact lis geralogodion.teodoricon:anacardia.Cõtra sciaticam:podagram:ꝛ chiragraꝫ succus feniculi cũ melle decoquatur:ꝛ cum tali melle dentur .ʒ.ij.hermodactilorum ꝛ.ʒ.i.seminis feniculi:et fiat electuarium quod more benedicte põt sumi.Et nota ꝙ ĩ dosi debent poni.϶.ij.vel.iij.hermodactili.Contra iliacam passionez fiat decoctio mellis addita aqua ne exuratur:ꝛ ne mel crẽat:ꝛ ex illo melle additis.ʒ.ij.hermodactili ꝛ cinamomi deṫ puluis hermodactili. superfluam carnẽ corrodit. puluis ei9 conficiaṫ cum sapone gallico:ꝛ liciniuꝫ intinctũ fistulis.ĩponaṫ etiã puluis ei9 cretico:conficiatur cũ aliqua medicina cerebrum confortãte ꝛ stuellum de bombace intinctũ naribus imittiṫ: cerebrũ confortat: ꝛ polipum corrodit. Jo.mes. solutiõe educit phlegma grossũ ꝛ a iũcturis ꝑprie.ꝛ est medicĩa magna artetice ꝛ podagre sũptuṡ ꝛ cathaplasmatus:ꝛ ꝑprie cum farina ordei ꝛ vitellis ouoꝝ aut mica panis pĩguis ꝛ vitellis oui.ꝛ vsus eius impĩguat corp9:ꝛ augmentũ efficit in spermate.ꝛ est medicina bona vulneribus.abstringit.n.sordes eoꝝ:ꝛ cõsumit carnes putridas in eis.Dosis eius ẽ ab aureo. i. vſqꝫ ad duos.Conseruaṫ aũt per annos tres.
Strutium .i.condes.
Strution idẽ qꝺ supra.
Struma.i.emoroida inflata vel ceca:que nihil sãguinis emitttit.

Sequitur de.T.

T Abarzet.i.album qꝺ fit in illa regione sic nominata.
Talles .i.gallia.
Taberzeta.i.smiraldus.
Taxobolus.i.artemisia.
Talk.i.stella terre:ꝛ sunt scalole lucide terre coloris nitri:ĩueniuntur ĩ ĩsula cypri: ꝛ vocatur lutum samium.
Tallus idem qꝺ supra.
Tagãtes.i.artemisia. Talaso.i.herba faseoli.
Tacola qd est.l.l.laier almanam.
Taos .i.pauones.
Tarasis.i.conturbatio de fumo.
Talmon.i.oculus:inde butalmon ꝛ ophthalmia.
Tarugilos.i. plantago. Taurion.i.celidonia
Tanagin.i.titimallus Tachir.i.papauer.
Tacucellum .i.vmbilicus veneris.

Taseron.i.quattuor res. Tabbanis.i.graffones.
Tartarum quid est.l.l.barim.
Tabeleb .i.lenticula aque.
Tachemera puto q̄ ē quidā musculus coxe.
Taum.i.exitura que fit ī carnibus laxis ⁊ subasel lis et post aures ⁊ īguinib⁹:⁊ ē ex greco corrupto.
Taram.i.auis ī palato hn̄s dentes.
Taguid idem qđ supra.
Tar achisa.i.piscibus salitis vel ouis pisciū siccis
Tanagat .i.esula.
Tarfalti.i.puncta que post ophthalmiam in ocu lo remanent.
Taffert idē qđ supra. Taras.i.surditas.
Tabos.i.marasm⁹:⁊ est tertia spēs ethice:que est ethica senectutis:vel tabes.i.corruptio vel putrefa ctio:vt inuenies in littera cedrus.
Tamariscus quid est.l.l.cusa.
Tasa idem qđ supra.
Talon īterpretatur ram⁹:īde diatalon.i.de ramis ⁊ talea vt in paladio.
Tanebila nascas .i.scoria eris.
Tarichiti .i.hypoquistidos.
Tarachit idem quod supra.
Tarozaro lentiscus idē qđ supra.
Tagedis sunt spēs q̄ cibis ꝓ cōdimēto admiscēt
Tanā.i.bonū malānum. Talus.i.cauilla.
Tagomus.i.pediculus vulturis.l.l.pediculus.

Capi.663.

Adsia vel tasia gre.arab.iātin: la.vero ferula siluestris vl' tapsia. Sera. lib.aggre.ca. tapsia auc. Dias.tapsia est iātin siue iantuz.⁊ est planta hn̄s stipitem similem ferule.⁊ hʒ folia similia folijs maratri: et ramos subtiles:ī quoꝝ sūmitatibus sūt corone similes co rone aneti.⁊ hʒ florem album ad citrinitatē decli nantem: ⁊ semē latuz simile semini plante:que dr̄ karicas:nisi q2 est minus eo.⁊ hʒ radicem albam grossā multoꝝ corticū:acuti saporis:ex qua herba colligitur lachrymus ī hunc modū:foditur terra circa ipsā:⁊ abscinditur cortex eius : ⁊ cooperitur fouea vt mane lachrym⁹ mūdus īueniatur : nam sequēti die humiditas illa coadunata iuxta radicē colligitur ⁊ reponitur.virtus eius ē cali.caliditate forti cum humiditate.Tapsia scđm Dias.cap. de tapsia secundū translationem grecam dicta est eo q̄ primo in tapso insula inuenta est.frutex est simi lis ferule:folia similia maratro hn̄s:⁊ hastas tenu es:ī quibus singula capitella sunt sicut anetū. flos ē illi mellinus:⁊ semen latū simile ferule ſʒ min⁹. radix est illi alba et grossa ⁊ coriuz grossū hn̄s: et viscida ī odore que exsuccatur sic: fossā ī t'ra libe ra fac:radicem ī vno loco cauans que cauata fer ro tangatur:⁊ sectiones ille cū humorē miserīt: la chryma incauatur:illa colligatur quā illa die col liges.Radix ēt cū corio suo in pila cōditur ⁊ ī va se fictili siccatur:⁊ succus qui exprimitur ī sole po nitur.multi vero ⁊ radices ⁊ folia exsuccāt:ſʒ talis succus īutilis est.eo ve o tpe quo colliges succum noli co..tra ventum stare:qm̄ tumefaceret faciem ⁊ manus:qđ si cauere volueris cerotis stipticis fa ciem ⁊ manū ante īunge. virtus est ei catartica et calida . Corium radicis ipsius et succus ⁊ lachry mus ī mulsa accepta superius ⁊ īferius humorem purgat. Radicis vero quattuor oboli accipiūtur ⁊ cū anisi.ʒ.iiij.dantur.succi vero ei⁹ duo oboli ac cipiuntur:ex lachrymo vnus obolus accipit':nam plus acceptus īfert necem:purgatio hec dolorem lateris mitigat.asmaticis medetur.Auxiliatur eti am his qui putridū sputum hn̄t.est aūt danda po tio escis admixta aut cocturis . ē aūt metasincreti ca.Radix eius ⁊ lachrymus tantā hn̄t caliditatem vt nullā hēant cōparationez.vnde capiti superun ctus succ⁹ eius allopocias emēdat.liuores deter git.succus ei⁹ addito libanotido et cera equali pō dere oīa pōt facere.ī quolibet loco positus ampli us q̄ʒ duab⁹ horis esse non dꝫ:sed ante ⁊ post.loca ca.aq̄ fouēda sūt.lētigines mūdat.lepras lipidat. pustulas purgat.maxime sulfure mixto vet'es do lores lateris aut pulmonis curat.arteticis ⁊ poda gricis maximum fert auxilium.Et trahit ꝺ̄ profū do humores violenter:⁊ sic diaforesim facit.

Hal. vi.sim.phar. cap.de tapsia scđm trāsla tionem grecam.tapsia siue ferula silue stris acris virtutis ē:⁊ vehemēter calefactiue cuz humiditate.attrahit ergo fūditus violēter: ipsa ēt attracta cōsumit.operat' aūt hec multo. tpe: eo q̄ abundāter plena est superflua humiditate : ꝓpter quā ⁊ cito corrūpitur. Isaac ī viatico cap.de mor phea.Unguētū morphee oīs color]:recipe tāpsie condisi sinapis seminis nigelle radicis pyretri ru be ana.ʒ.i.costi colloquītide ellebori nigri radicis capparoꝝ rute alluminis stafixagrie nitri ana.℈. 5.eufor bij scamonee salis armoniaci sādarace ana grana.xiiij.hoꝝ puluerem tempera cum aceto:⁊ inungatur.
Tabastrem nomen est regionis.
Talim.i.struzzo masculus.Taburos.i.lipparia.
Talassir.i.nux muscata vel arbor macis.
Talassasir idem qđ supra.
Talisafar idē qđ supra.Talistear idē qđ supra.
Talasmomel .i.mel cum aqua.
Taurocollē qđ ē.l.l.glucten.Tātes.i. artemisia
Tabarzet quid est.l.l.smaraldus.
Talassa.i.guadus:⁊ est herba cū q̄ tīgit' blauetū.
Tacedenste.i.pyretrum. Tarsa.i.tamariscus.
Tamarix.i.bruca erecta:⁊ est tamariscus.
Tatimeo.i.ebulus.Tacula qđ ē.l.l.laier almanā.
Taio.i.asinus. Talmos.i.oculus.
Tascatas lamaidez.i.testa subtilis : qua aurifices vtuntur in purgando aurum.
Tabet .i.costus.
Tara.i.grana viridia habens ⁊ dura.
Tafeada ⁊ est duplex:vna que est alba:alia viri dis.alba est que fit ex sola aqua et carne.viridis q̄ ex aqua fit ⁊ carne ⁊ alijs.
Tapsilis cibus est qui fit ex lentibus.
Tagip.i.auis que hʒ in palato dentes:⁊ quidam dicunt q̄ est vultur.
Taguro idem qđ supra.

Tanagar.i.lactarolus:ꝛ est scrofularia.
Taragi.i.auis minuta Tarad.i.radix rubee.
Tabeim .i.ebulus.
Tauis.i.terra barbarorum hñs siccitatem.
Taraxacon est cicorea vel endiuia.
Taraxa idem quod supra.
Tamariscus masculus idem ē qḋ cypressus.
Tactarum .i.capistrum auri.
Taraxaten .i.endiuia.
Tagander .i.pyretrum.
Tabasir .i.spodium.
Tamar sūt oēs dactili imaturi vl' palma dactili.
Taur .i.taurus.
Tarcon .i.saturegia.
Tarcen idē qḋ supra.
Talea .i.caput palme.
Tarachisa.i.pisces saliti uel oua pisciū salita.
Tanasgi .i.pondus vnius tertie.
Tanageta .i.tanaceti.
Talbe est quoddam medicamen induz satis stipticum.
Tarisilon .i.filius ante patrem.
Talippeos.i'.semen quoddā acre virtutis: quod intrinsecus apostema in potōe datuz rumpit quo caremus.
Tarmezit .i.tamariscus.
Tamub .i.xilocaracta.
Tassus barbassus quid ē lege flomos.
Tabescen locus quidā est.
Tanaceti.i.tanasia.l.l.arthemisia.
Tanasia idem qḋ supra:ꝛ ambe sunt secunde species artemisie.
Tabes.i.marasmus:ꝛ ē ethica cōfirmata.
Tagantes .i.artemisia.
Taliunac .i.amidum.
Talabeb .i.gabaleb.
Tarenus ponderat grana.xx.
Tharchemeter.i.quidam masculus coxe.
Taralme .i.feniculus.
Tafaris .i.pediculus vulturis
Takui .i.romanus.
Tanum.i.puluis corticis quercus.

Cap.664.

Tapsus scḋm Dias.cap'.de tapso.arbor est similis palme folijs ꝛ altitudine.nascitur in italia ꝛ ī campania ꝛ ī hispania.In italia vero eius semine galline impiguātur.vnde si homo gustauerit solutionem ventris patitur.tapsus vero qui nascitur in calabria tantam vim hꝫ vt quisquis sub ea dormierit aut sederit:statim periculuz sustineat vite:nam ibi se necant transeūtes viam.
Talippeos quoddam semen est scḋm Dias.capi. talippeos nobis ignotum:qꝛ eo caremus.
Tarax.i.surditas.est autē guacte cū pars ītriseca samach creata sit:ī qua non cōsistit cōcauitas in triseca:que est sicut vuea cōprehendēs aerem qui est qui audit voces sub vndositate.tarax vero guacte sunt vt non per eas nocumentū sequatur priuationis sensus.ꝛ guacte est sicut destructio communicans soliditati ꝛ non sic illi concauitas:sed neruis non aufert virtutē sensus. tarax est sicut diminutio absqꝫ destructione:aut secundū conuersionem in significatione dubella:ꝛ est apostema.
Tarsati .i.macula rubia.
Tachie .i.ebulus.
Tauguelbel.i.oēs spēs que in cibarijs ponuntur vt piper cninamomum et cetera.
Tagadeum.i.pyretrum. Tabasir.i.spodiū.

Capi.665.

Tarmus arabi.vel tarmos: latine lupinus.

Sera. lib.aggrega. cap.tarmus auc.Dias.Tarmus.i.lupinus.sunt ex lupinis quidā qui dicūtur regales: et sunt siluestres quoꝝ folia sunt albidiora domesticis.ꝛ quidā sūt domestici:ꝛ domestici comeduntᷣ post eoꝝ elixationē:ꝛ infūdūtᷣ ī aqua pluribꝰ diebus:donec recedat amaritudo:ꝛ generant hūoresᷣ grossos.

Gal. vi.simp.phar.cap.de lupino scḋm translationem grecam: Tarmꝰ.i. lupinus:comeditur quidē decoctus:ꝛ multis diebus deponens amaritudinē ī aqua:fitqꝫ cibꝰ grossorū humoꝝ.ut pharmacum vero hic talis ex emplasticis est qui non hꝫ amaritudinē:ꝛ est abstersiuus ꝛ diaforeticus.necat ēt lumbricos supplasmatus.vel siquis ipsū bibat cum melle:vel bibat cum oxizaccara:siue etiam ipsius decoctio nata est lumbricos educere:immo et superfusa deforis conuenit morpheis et scabiei ꝛ cācrenis ꝛ malignis vlceribus:hoc quidē abstergendo illa uero consumendo sine mordicatione desiccando expurgat.ꝛ aperit opilationes epatis ꝛ splenis si bibatur cuꝫ ruta ꝛ pipere.attrahit taꝫ menstrua q̄ embriones cum mirrha ꝛ melle īpositus.Est autem ꝛ ipsius farina īmordaciter diaforetica.nō.n.liuida solum sꝫ scrofulas ꝛ fimata dura sanat.tūc.n.oportet eos ī aceto coquere uel oximelle vel oxizaccara iuxta complexiones patientium:necnon passionis differentiam cogitantes illud quod oportet.non ē autē presentis negocij distinguere talia.diaforat enim ꝛ liuida ꝛ cetera oīa que prius dicta sunt decoctio.ipsa etiam farina nata est facere.tarmus agrios vel lupinus siluestris amarior:ꝛ validior in omnibus domestico est:ei similis existens secunduꝫ genus. Et idem secundū translationem arab.virtus eius prima est que desiccat sine mordicatione.ꝛ secunda abstringit et resoluit ꝛ madefacit ꝛ aperit.ꝛ tertia occidit lumbricos qñ fit ex eis emplastrum exterius.ꝛ qñ comeduntur melle aut bibuntur cum vino admixta aqua et farina lupinoꝝ resoluūt sine mordicatione.ꝛ curant liuores ꝛ apostemata ꝛ scrofulas qñ coquuntur cum aceto et melle. ꝛ qñ fit emplastrum cum eis sciatice confert.ꝛ confert empetigini et vlceribus capitis et scabiei ꝛ bothor ꝛ vlceribus fraudulentis.ꝛ qñ bibitur cum ruta et pipere aperit opilationes epatis ꝛ splenis.ꝛ prouocat menstrua.ꝛ nascale ex eis cū melle et mirrha expellit fetum:ꝛ farina eorum facit hoc. lupinꝰ siluestris vel regalis ualet ad ea q̄ dicta sunt.

Cap.666.

Aum arabi.gre.scordū siue scordeon:latine allium.

Sera. lib.aggre.cap.taum aucto. Dias.est ex eo domesticu3 ꝛ agreste.ꝛ est quoddā ex eo qd reperitur ī babylonia:qd non ē diuisū ī dentibus: ꝛ vocatur porrinum. Idē auc.Gal.ꝛ virtus domestici ē ca.ꝛ sic.ī tertio gra.sed agrestis sapor ē cōpositus:nam ī eo ē amaritudo ꝛ acuitas ꝛ stipticitas ꝛ punctio.acuitas eius similis ē acuitati allij domestici: ꝛistud ē scordeon:ꝛ est fortius domestico.Est aliud qd vocant porrinum.ꝛ virtus eius est sicut allij ꝛ porri. ꝛ est hñs folia similia folijs porri:nisi q sūt stricti ora.ꝛ h3 stipitem longitudine vnius brachij ꝛ pl': super quem ē flos albus.ꝛ virtus ei' est sicut allij domestici:nisi q est plus calefactiuum. Et idē aucto. Isaac benarim: Alliū porrinu3 ē planta sicut planta porri vltramarini.ꝛ ī sapore suo est simile allio ꝛ porro:ꝛ propter hoc virtus eius ē cōposita ex virtute amborum:ꝛ facit ea que faciunt porru3 ꝛ alliū:nisi q operatio eius ē debilior operatione ipsoꝝ.ꝛ coquitur:ꝛ fit dulcius:ꝛ comeditur deinde sicut porrū domesticum.hanc spēm allij inuenies etiā si.l.l.curath.Et idem auctori.Rufi:Alliu3 domesticum calefacit:ꝛ incidit humores grossos ꝛ viscosos.nocet visui:q adurit tunicas oculoꝝ ꝛ eorū humiditates:ꝛ conturbat visū.ꝛ est nocumētū auribus ꝛ capiti ꝛ pulmoni et renibus.ꝛ si est ī aliquo loco in corpore dolor:excitat ipsum ꝛ mouet: ꝛ generat vētositates ꝛ vomitum.recens ē melius ad prouocandū vrinam:ꝛ mollit ventrem:ꝛ expellit lumbricos.coste allij qñ comeduntur crude expellunt lumbricos.ꝛ conferunt strangurie ꝛ difficultati vrine.Rabimoises cap.de allio. scordeon ꝛ allium agreste est ca.ꝛ sic.proueniēs vsq ad quartum.Est aūt aperitiuū et abstersiuum.consolidat vlcera fraudulenta.ꝛ est bonum attritiōi lacertoꝝ

Cap.667.

Amarindi arabi.ꝛ la. ꝛ gre. oxifenicia.

Sera. lib.aggre.ca.de tamarido. nascitur multum ex eis in cesarea ꝛ ī terris namē.ꝛ folia eius sunt sicut folia salicis.defertur ex terris Indie.ꝛ est fructus coloris rubei.ꝛ h3 medullam plurimam plusq̄ xilocaracta:crocei coloris ad nigredinem tendens. ꝛ h3 melleitatem. ꝛ est illud qd ex fructu administrat postq̄ egrediūtur grana eius.ꝛ meliores tamarindi sūt noui recentes non aridi:saporis acerrimi.ꝛ virtus eoꝝ est frig.ꝛ sic.ī tertio gradu.virtus eius ē que laxat choleram:ꝛ reprimit acuitatem eius.ꝛ abscidit vomitū. aufert pruritu3.ꝛ dosis aque eorū postq̄ decoquuntur est lib.5.ꝛ aufert sitim. Et idem auc.Mesaa.est frig.ī tertio.mollit ventrem: ꝛ est sicut pruna:nisi q est subtilior et minoris humiditatis.Paulus cap.de tamarindo.est fri.ꝛ sic. ī secundo gra. Auic. de viribus cordis dicit q confortat cor.

Cap.668.

Aratin arabice:latine isculi vl' lumbrici terre.

Sera. lib.aggre.cap.taratin auc. Gal.sūt vermes qui qñ foditur terra vel aratur iueniuntur.ꝛ qñ ipsi teruntur ac ponūtur super neruos icisos:conferūt iuuamēto magno subito ꝛ manifesto. Et quando datur ī potu cū rob est medicina que prouocat vrinam. Et idem auc.Dias.qñ contritione forti cōterūtur ꝛ ponūtur super neruos icisos congluctināt eos: ꝛ non oportet q vulnus dissoluatur nisi post tres dies.ꝛ qñ coquūtur in oleo:ꝛ distillatur de eo super aurem dolentem:sedat dolorē eius.qñ terunt contritione forti:ꝛ bibitur ex eis cū rob:prouocāt vrinam:ꝛ frangunt lapidem:ꝛ curant ictericiā.

Cap.669.

Auf arab.latine lana. Sera. lib.agg.ca. tauf auc.Gali.Tauf.id est lana.lana sucida cōfert attritioni et conquassationi mēbroꝝ ꝛ neruoꝝ.Et qñ fricatur corp' cū ea: sordes que est in ea confert ad penetrandū.sed lana lota est conferens in hoc q est ipsa materia recipiendi omnē rem humidā ꝛ oēm liquorem qñ in eo infūditur:ꝛ qñ aduritur fit virtus eius ca. cū subtilitate quousq ipsa aufert carnē superfluam ab vlceribus.ꝛ ponitur similiter ī emplastris desiccatiuis. ꝛ modus adustionis est q ponatur in vase nouo: ꝛ cooperiatur coopertorio perforato multis foraminibus:ꝛ sic aduratur. Idem auc.Dias. Quādo īfūditur in aceto et oleo ro.confert sode et dolori stomachi ꝛ aliorum membrorū:sed adusta habet virtutem calefactiuā et adustiuam et stipticam et cauterizatiuā:ꝛ aufert carnem superfluā ab vlceribus:ꝛ incarnat et consolidat ea.

Talassis .i.aqua marina.
Thalapeos .i.vicitoxicum.
Thalatos .i.poligonos.
Thamisana quid est.l.l.laier almanam.
Thameb .i.vua.l.l.vitis.
Thamissana est quedā spēs rorismarini.
Thaer .i.indicus.

Cap.670.

Haro est quedā herba que in t̄ra hierosolymitana plātatur ī hortis:ꝛ tunc eius acuitas ac superflua caliditas auferuntur.vnde ad comedēdū bene sapida redditur:cuius grana carpobalsamo sunt similia:cum quibus balsamum quandoq falsificatur.Est enim lignum balsami eius ligno simile:atq oleū oleo: hec latine ignoratur.

Tapsia .i.tasia.

Talpi herba est que folia habet in magnitudine digiti:thyrsū habet subalbidum latum tenuem et longum:similem cartamo ꝛ cetera:qua caremus.

Thalasmo est quedam confectio.

Cap.671.

Halaspium vel thalapis vel scādillacium grece:ꝛ lati.leuisticū siluestre vel

nasturcium silue stre:vl' pes galline. **Dias.** cap. talaspium s3 translationez grecã nascitur ĩ tumulis ꝛ in vijs:ꝛ super tegulas.herba est minuta:folia hñs ꝛ angusta:ꝛ duobus digitis longa:ꝛ in sũmo diuisa ꝛ pinguia:virgam ĩ medio ꝓferens duorum palmoꝝ cũ paucis ramulis ĩ quibus fert semen latũ simile cartamo ꝛ obrotũdum:ꝛ velati conquassatum:vnde ꝛ nomẽ sumpsit.florem h3 subalbidum.virtus ẽ ei termantica:ꝛ potissime semini eius.potui datum in acceptabili quantitate per superiora atq3 ĩferiora purgationẽ facit vehemẽter. sciaticis per clystere adhibitum medetur.bibitum mẽstruis ĩperat:aborsũ facit.

Gal. vi.sim.phar.cap.talapis s3 trãslationẽ grecaz.est aũt leuisticũ siluestre vel scãdilaciũ vel talapis:cuius semẽ acris virtutis ẽ:qꝛ apostemata rumpit.propinatum potui menstrua mouet. embriones rumpit.ꝛ per anũ impositum sciaticis conuenit.Est aũt ꝛ alterũ purgatiuum super ꝛ subtus colicorum bibitũ in oxifaui multitudine:hoc inuenies similiter ĩ littera leuisticum.

Thalasso melli.i.aqua marina ꝛ mel.

Thaos.i.pauo. Thalasteos.i.gladiolus.

Thaguebil.i.spẽs que cibis miscentur pro sapore vt piper.

Thaus.i.pultes. Tharona.i.granum lentisci.

Tharcon idem qđ supra.

Tharubil.i.species que cibis admiscentur pro sapore ꝛ cõdimento:vt piper ꝛ similia.

Cap.672.

Hal vel halcal arabice: gre.oxi vel oxos:lati.acetum.

Gal. viij.simp.phar.cap.oxos s3 translationem grecã:Oxos .i.acetũ:ĩ primo libro monstratũ ẽ mixte substãtie existere.s.calide et frigide ambabus subtilibus ꝑtibus.superat vero caliditatem frigiditas. siccati uũ vero sufficienter est hoc pharmacũ:vt sit tertij gradus iam cõpleti qñ est forte. **Sera.** lib.aggre.capit.thal auc.Gal.Substãtia eius est subtilis composita ex caliditate ꝛ frigiditate:nisi qꝛ frigiditas est amplior ĩ eo q̃ caliditas:ꝛ desiccat ĩ tertio gradu prope finem qñ fuerit antiquũ:ꝛ est nociuum neruis. Idẽ auc.Dia.Acetũ ĩfrigidat et stipticat:ꝛ est bonum stomacho:ꝛ prouocat appetitũ.ꝛ abscindit sanguinez a quocunq3 mẽbro fluat si bibat':aut fiat sessio ĩ eo.Et coquit' cũ cibis ꝛ conuenit cursibus superfluitatũ ad ventrem.ꝛ qñ fũditur ĩ eo lana non lota aut spongia curat apostemata ĩ principio ipsoꝝ.ꝛ restrigit matricem egressã aut anũ exeuntẽ.ꝛ stringit gingiuã sanguinolentam:ꝛ confert vlceribus fraudulentis ꝛ herisipille et formice ꝛ scabiei vlcerose ꝛ impetigini et emoroidibus ꝛ panaricio:ꝛ abluũtur cum eo vlcera fraudulenta.Et qñ miscetur cuz pauco furfuris:ꝛ ponit' tepidum super podagraz conuenit.Et qñ coquitur cũ melle:ꝛ liniur cũ eo liuor q fit sub oculo:aufert eum.Et qñ ĩfunditur spongia in aceto:que prius fuit infusa in oleo ro.ꝛ apponitur fronti:cõuenit sode ex calore solis.ꝛ fumus ei' conuenit grauitati auditus ꝛ tinnitui auriũ.ꝛ qñ distillatur ĩ aurem:occidit vermes qui sũt in ea.ꝛ qñ bibitur calidum:confert accipiẽtibus medicias venenosas.ꝛ qñ bibitur cũ sale:obuiat nocumẽto toxici.ꝛ qñ bibitur eradicat sãguissugas que adhe serint gutturi.ꝛ conuenit tussi antique.ꝛ qñ bibit' ca.conuenit asmati.ꝛ qñ fit gargarismus cum eo: abscidit cursus humoꝝ veniẽtiũ ad guttur.ꝛ confert squinancie ꝛ casui vuule.ꝛ collutio oris cũ eo ca.conuenit dolori dentiũ.Paulus capi. de aceto. Fricatio eius cum sale circa volas manuũ ꝛ pedũ valet cõtra frenesim ꝛ litbargiã.

Cap.673.

Haleb ara.la.vero vulpis. **Sera.** lib.aggre.ca.thaleb auc.Gal.Oleuz ĩ quo decoquitur vulpes conuenit multũ iuncturarũ doloribus.ꝛ multi medicoꝝ ponũt eam viuentẽ ĩ vase cum oleo ad coquendum: ꝛ q dã ponũt eam mortuam.nã qñ dolor est propter humorẽ grossum viscosũ et adherentẽ ꝛ exñtem ĩ profũdo membri non põt eũ trahere medicina totũ propter sui multitudinem:aut ꝓpter grossiciem substantie sue et viscositatẽ:aut propter frigiditatem ipsius nimiam:aut propter ventositatẽ inflatiuam:que generatur ab eis.In veritate dico q' illi qui operabãt' cũ vulpibus:ad hoc ipsi faciebãt cũ eis balnea ĩ quibus egruz ponebant:ꝛ iacebat ibi adeo q' oleũ cooperiebat corpus egri totum:et iubebant infirmo q' staret ibi multũ:ꝛ faceret morã longam ibi:contingebat ergo ex hoc q' oleũ illud resoluebat id qđ erat ĩ iũcturis ex apostemate humoꝝ in loco:ꝛ non faciebant hoc solũ:imo euacuabant ab eo qđ erat in corpore toto ex superfluis humoribus:q̃uis in corpore hñtis dolorem iũcturarũ esset repletio magna.non ergo ẽ mirũ si hoc medicamen conuenit ei ĩ hunc modũ:nam humores non descendunt ad iuncturas eoꝝ:immo euacuantur per resolutionem ex loco vbi sũt. Et illi q sunt ĩ iuncturis resoluuntur etiã. Paulus.pulmo vulpis desiccatus ꝛ potat' pondus.ʒ.i.multũ cõuenit asmati.sed Auic.dicit q' hoc medicamen valet corpore purgato.

Cap.674.

Raguli duntes ara. gre. safurion:latine cauda tremula. Plini' de safurion:est auis que est de genere paruaruz:est minor omnibus auibus excepta aue reiacor:color eius ĩtra viridem ꝛ citrinum et cinericium.ꝛ super alas eius sunt pẽne auree.ꝛ super caudam eius sunt puncta alba.ꝛ plurimum apparet in hyeme apud piscinas et parietes.ꝛ ipsi' volatus non ẽ fixus:immo volat paruz et cadit ꝛ garit semper et mouet caudam:ꝛ hec est auis sine. expellit lapidem de renibus ꝛ vesica cum potẽtia.

Tragabulidos idem quod supra.

Trachimata .i.asperitas oculoꝛuz.

Trachiotis .i.balsamita.

Tragos .i.hircus.

Tragus .i.spelta.
Tracus idem quod supra
Trages.i.spongia:⁊ est tertia spēs eius.
Tragomatum idem qḋ supra.
Trauenatica.i.sanguinem ex vulnere strigentis.
Trachit .i.hypoquistidos.
Traxia.i.scariola. Trachia.i.aspera.
Traganeon nascituri creta ī īsul' maritimis:iuni peri similis:⁊ semen et folia et rami : succus eius lacteus.
Traguiz idem quod supra
Trazit tracholozitan quid est lege litterā sadanig
Traumaticū medicamen.i.sanans vulnera.Dias. capi.de felle.
Traben .i.vua.
Tracion.i.frutex q̇ vocatur tramenticus.
Trasia .i.grana solis.
Tragagantum vocatur radix arboris draganti.l. .l.acantos.
Tragemata sunt fructus dulces hn̄tes duros nu cleos ut nuces:vel duras testas vt amigdale:vl' qc quid post cenam comeditur gratia delectationis que est ad bibere:vt Gal.de edulis cap.de semine canabi:⁊ arab.vocatur cauganac.
Trageantes sūt illi qui vtūtur tragematibus.
Trachea artaria.i.principalis arteria.

Capi.675.

Ragos fm̄ Dias.ca.tragos aut scorpiō.nascitur locis maritimis.frutex est super terrā lōgitudinem palmi vnius hn̄s aut am plius.hasta ē illi sine folijs ī qua in summo hꝫ ve lut acinas minutas sicut triticum acutū multuz:in gustu stipticas.semen eius cū vino bibitum fluxū matricis et ventris abstinet: qḋ semen plurimum colligūt de terra:⁊ faciunt trociscos.
Tragere idem qḋ supra.
Trabit .i.semen endiuie.
Tetanon.i.galbanum. Tetonineos.i.pētafilon
Testiculus canis quid est.l.l.chasialkel.

Cap.676.

Esticulus sacerdo tis vel zemac herba super terraz ex pansa:cuius folia sūt pinguia et rotūda:flos eius croceus : radix eius est testiculis paruis plena et albus:qui comesti valent cōtra vi cium emoroidarum.
Testiculus vulpis quid est:lege qḋ supra.
Testiculus leporis quid ē.l.qḋ supra.

Capi.677.

Esticulus omnis cuiuscūq3 aīalis sit non ha bet bonitatem nutrimenti manifestaz: nisi testiculus galloꝝ impinguatoꝝ.ip se nāq3 est boni nutrimenti plurimum.⁊ oīs speci es testiculi proprie qui sūt difficilis digestiōis : qū digeruntur nutriunt plurimum:⁊ plurimū ipsoꝝ est difficilis digestionis et plurimi nutrimenti : et et proprie qui sunt de animalibus magnis grosse car nis. Auicen. libro secundo capitulo de te sticulis.
Teutrion.i.eritrodanum. Tericu.i.tribuli.
Termuagria .i.lupinus.
Terbentina quid est.l.l.botim.
Tergio.i.filex. Teriopomon.i.bectonica
Teorica.i.vrtica. Teutrion.i.poliū montanum
Terebintus quid est.l.l.botim.
Tectus .i.cicercula.
Terra figuli .i.argilla vel creta.
Terra figillata quid est.l.l.theamaten.
Tenapium .i.sinapis alba.
Tetis .i.caro gingiuarum.
Tetamonon.i.ros. Tefra.i.cinis.
Terra alchichi.i.creta que īuenitur sub terra.
Terra lune.i.lutum lune. Testaticula.i.politricū.
Tephisie.i.gummi rute agrestis.
Terazit.i.hypoquistidos. Tenitrius.i.minutū.
Theitrius idem qḋ supra.
Terra stelle .i.talk.
Testulus.i.serpens. Teucis.i.gummi pini.
Tetonineos .i.pentafilon.
Termosozmos .i.lupinus agrestis.
Terra nidi hirundinis quid est.l.l.gi.
Telas .i.vulnus.
Tedanus .i.flos calcis.
Terra astra.i.rubea:⁊ est bolum armenum.
Termenabit est potus qui fit ex dactilis et ficub⁹ siccis ad spissitudinem redactus: sicut mel caloꝛe solis:⁊ hoc fit ī locis calidis:nā therme.i.locus ca lidus.Nabit vero dr̄ potus predict⁹ qui fit ī locis calidis:⁊ illud est qḋ vocatur māna confecta.
Theobolus.i.muscus qui nascitur in lapidibus q̄ morantur in locis humidis.
Tesabuc.i.cum vnus pes offendit alium.
Tetanon idem qḋ supra.
Tenup.i.arboꝛ cansi.l.l.cansi.
Temp idem qḋ supra.
Tembul idem qḋ supra.
Tetamatin.i.manna. Teiugi.i.auis minuta.
Terpigo piscis dꝫ dici torpigo:⁊ qd ē.l.l.fead.
Tela aranea quid est.l.l.hanidebut.
Teractbit .i.hypoquistidos.
Telul .i.fistula.
Terabic .i.herba iudaica.
Teriatis .i.filex.
Terra rubea.i.fungus desenicus.l.l.hameth.
Telsendis .i.pyretrum.
Tebemualse .i.squinantum.
Termātica.i.calefaciēdo dissolutoria.
Tebenmata.i.squinātū. Telea.i.satureia.
Terid.i.mice panis super quas fundit' ius aliqḋ
Terme.i.omnes species calide:vel terme.i. locus calidus:inde termantica.i calida.
Tebal est genus fistule.
Terifie .i.rute agrestis.
Teffie idem qḋ supra.
Teratich.i.fungus qui nascitur in pede rose cani ne vel barbe hircine:cuius succus expressus ⁊ sic cat⁹ vocatur hypoquistidos:lege.l.barba hircina.

Terbentina ē gūmi arboris: que vocat' terebith' ⁊ ipsa vocatur ab Auicēna glucten albotin: ʒ aliq leguntalbotim: sed falso: ⁊ est ʒapinus. l. l. botim.
Terrebabin .i. māna cōfecta.
Terachthit .i. hypoquistidos.
Terigia oculi .i. vngula oculi.
Terugia idem qd̄ supra.
Tegula quid est. l. l. casef.
Tergia grece: latine frigolico
Tetanus. i. spasmus tenens totum.
Tenstulus. i. serpens. Telub. i. tinea.
Terra armeni .i. lutum armenum.
Terra rubea idem qd̄ supra.
Testudo est quoddā aīal paruum cum testa du ra satis horribile ad videndu: qd̄ oībus est notū: cuius uirtutes īuenies ī littera latamie.
Tepor .i. torpor.
Terra munda. i. cretica ⁊ stiptica satis
Terra figuli idem qd̄ supra.
Terentellum. i. trapanū. Tenapiū. i. sinapis alba.
Teridone. i. perforationes ac si fieret cū terebello
Tessera īterpretatur quattuor: īde tyriaca diates seron: q fit de quattuor speciebus.
Tetras īterpretatur quattuor: inde tetraceus. i. fe bris quartana: ⁊ tetrapharmacum ⁊ similia.
Terapentica. i. curatiua. Tetregensis. i. enula.
Temalcumoleo. i. chimolea Teneatemō. i. argilla
Teretate .i. pix liquida.
Tersicie. i. gummi rute siluestris.
Teil est quoddam genus piscis.
Tesisic. i. tamariscus. Teangi. i. auis.
Tesigie. i. gummi rute agrestis.
Teutria. i. camedreos. Tenta. i. stuellum.
Te ea. i. vlmus sed falso: immo est arbor: que vo catur tela.
Terminum .i. vrtica.
Tetrapharmacum quid est. l. l. tetras.
Tetraceos quid est: lege qd̄ supra.

Capi. 678.

T Ereniabin. quidam dicunt ꝙ est māna: sed falso: immo est vt mel album habens saporem manne. Sera. lib. aggre. ca. tereniabin. Te reniabin. i. mel ro. vnde ē res cadēs de celo: ⁊ assimilatur melli granuloso: ⁊ ag gregato grossis granicul: ⁊ est nominatum mel roris: ⁊ plurimum cadit super arbores que sunt ī terra corasceni ⁊ ī oriente: que arbores hn̄t folia ⁊ spinas virides ⁊ flores rubeos: ⁊ non faciunt fru ctum: ⁊ cadit in castella super summitates palma rum. ⁊ virtus eius ē equalis mollificatiua vētris. ⁊ ē humectiua pectoris. ⁊ conuenit calidis natura liter: ⁊ ꝓprie qn̄ soluitur in aqua iuiubaruʒ ⁊ pru norꝫ. ⁊ est ex eo melius album ⁊ nouū. ⁊ dosis ei' ab aureis. x. vsqꝫ ad. xx. aureos. Et ideʒ auc. Abix. Sedat īflammationem febrium calidarum. ⁊ au fert sitim. ⁊ mollit ventrē mollificatiōe mediocri. ⁊ educit choleram cum facilitate. ⁊ melius ex eo ē album nouum.

Capi. 679.

T Est arab. vel affef siue tersf. lati. pix. Sciendum ꝙ pix fit ex arbore ligni aryn: ⁊ est arbor terbin vl' cedra: ⁊ est cedrus vel pinus masculus: cuius fructus dicuntur coni. est ex ea hu. ⁊ sic.
Sera. libro aggregatio. cap. test. auctoritate Dias. ⁊ hu. colligit ex arboribus ligni arin: id est masculi pini. ⁊ profert fructum paruū. ⁊ ex eo fit lumen: vt apparet in littera cinobat. Et melior ex ea est alba splendens leuis ⁊ munda.
Gal. viij. simp. phar. cap. pix ʒ translationē grecā. Pix que quideʒ sicca siccat ⁊ ca lefacit ʒ tertiam abstantiam a commensuratis: et plus siccare nata est q̄ʒ calefacere: que liquida ecō trario calefacit plusq̄ʒ siccet. hʒ autem qu . subtili um partiū: quo asmaticos ⁊ empicos iuuat. et hʒ quideʒ quid digestiuum ⁊ diaforeticum: sicut ⁊ se cundum gustum subamarum quid ⁊ acre. ita aūt ⁊ leprosos vngues educunt mixte cum cera ⁊ em petigines expurgant. dixerunt autem duros et in digestos humores oēs qn̄ ponuntur ī cataplasma tibus: fortior vero ad oīa talia est que liquida: du ra vero pix ad hec quidem peior est: ad consolida tionem autem vulnerum magis idonea. palam er go ex his est quoniam quid copiosum humidita tis calide commixtum est pici liquide. piseleum. i. oleuʒ picis fit ex pice humida quando coquitur. ⁊ est quedam ex ea que est similis visco viscosita te lna: ⁊ nominatur viscola. Et est alia que ex toto sicca est. ⁊ melior ex ea est illa que est pura tenax ⁊ odorifera similis resine pini. Sapor huius est a cutus et fere amarus. ⁊ virtus eius est cal. in tertio gradu: ⁊ desiccatio est plus q̄ʒ calefactio ipsius

Capi. 680.

T Eugibel arabice: latine ʒin ʒiber.
Sera. lib. aggre. capi. teugibel au ctoritate Dias. est arbustū quod reperitur in terris arabum. ⁊ homines illi' terre vtuntur folijs eius in multis rebus: sicut vti mur ruta in cibis et potibus ⁊ decoctionibus ⁊ ali is. ⁊ radices eius sunt parue sicut radices cyperi: quarum color versus albedinem declinat. ⁊ sunt si cut mutilate. ⁊ in sapore earum est delectabilitas: ⁊ similitudo saporis piperis. ⁊ habent bonū odo rem. ⁊ oportet ꝙ eligantur ille que non sunt perfo rate. ⁊ quidam sunt qui condiunt ʒinʒiber cū mel le: ⁊ quidam cum rob: ⁊ quidam cum aqua ⁊ sale: ⁊ hoc ne putrescat: ⁊ sic ponunt in terreis vasculis vt deportetur ad partes romanorum. ⁊ est conue niens in cibis: ⁊ comeditur cum piscibus ⁊ sale.
Gal. sexto simp. pharma. capi. de ʒinʒibē se cundum translationem grecam. radix huius plante defertur ad nos ab India: ⁊ est illud in quo est iuuamentum. ⁊ virtus eius est calefacti ua caliditate forti cuʒ humiditate: propter hoc ac cidit ei ꝙ corroditur: ⁊ putrefit cito: quoniam in eo est humiditas superflua. Paulus capitulo de

zinzibē. zinziber cali. est in tertio gradu: humi. in primo. vinum decoctionis eius et ficuum siccarū et passularum valet ad frigidam tussim et spiritualium frigiditatem: si etiam pulvis eius in ficubus ponatur: et sic comedatur. pulvis eius in cibis confectus et exhibitus sincopizantibus confert. per biennium servatur: et est domesticum et silvestre. domesticuz est qd karopos colore: sapore vehementi acuto: solide substantie. domesticum vero subalbidum acutum habet saporez: sed non adeo vehementem: nec substantiam adeo solidam. unde cuz franguntur partes sibi coherent quibusdā ramusculis. In silvestri vero raro vel nunq̄ sic īvenit

Cap. 681.

Teumacem vel humatum vel terimabtin arabice: grece lemnia fragidos: latine terra sigillata. **Sera.** libro aggre. capi. teumacez auctor. Dias. i. terra sigillata: et est sigillum marinum: et est sigillum laice: et est una ex terris almayum: et multi ex lutis illi assimilantur. et color eius est similis mogre: sed discernitur ab ea: quia quando tangitur digitis non adheret eis sicut mogra. et est de viscositate in ea res parva. et in ista sigilla fiunt et almayum. et color omnium illorum est rubeus: sed illa que est vera ex eis foditur ex terra fundosa: ubi non est arbor neq̄ herba neq̄ lapis. Accipitur igitur ex minera illa sua: et infunditur in aqua: donec dissolvitur: et spissatur et agitatur forti agitatione: deinde dimittitur donec resideat: et tūc abiiciatur ab ea aqua que supernatat cum facilitate: et postea colligitur quod est pingue et viscosum: et abiicitur quod est lapidosum in fundo vasis: deinde ponitur illud pingue ad siccandum donec sit sicut cera mollis: et sic dividitur in frusta parva ex quibus fiunt trocisci: et sigillantur qui desiccantur in umbra: donec recedat aquositas: et completur desiccatio. Et idē auc. Gal. In substantia eius est acreitas: et est in ea parum stipticitatis. et virtus est que desiccat sine mordicatione: et curat ulcera fraudulenta etiam si fuerint sordida. Et quando conficitur cum aceto forti: ut fiat sicut lutum: et ponitur super vulnera recētia: et dimittitur sic glutinat ea: et curat ulcera antiqua. et dissolue ipsam cum quocunq̄ videbitur magis competere necessitati sicut cum aceto aqua mixto aut secaniabin aut vino aut melicrato: et cōvenit iuvamento manifesto habentibus ulcera in intestinis anteq̄ fiant putrida: facto clysteri cum ea aut data in potu: et fit clystere cum ea postq̄ p̄cesserit clystere cum aqua mellis: et postea cuz aq̄ salis: deinde cum succo plantaginis: et detur in potu cum aceto fortiter mixto aque. et convenit morsui tyri et aliorum animalium venenosorum et canis rabidi quando bibitur cum vino limphato: et quando linitur super locum morsus cum aceto: et similiter oportet q̄ liniantur omnes morsus animalium venenosorum: deinde ponatur super vulnus folium aliquod quod sit resistēs putrefactioni illius: et ex melioribus ē folium ally agrestis: et post est folium cētauree minoris: et post hoc est foliuz prassij. et medicamen quod sumitur ex luto sigillato et grano iuniperi in quo admiscetur ex bolo armeno quantitas parva quando bibit ex eo ille qui timet potionem venenosam prohibet nocumentum eius ab eo. et sumunt eum in potu illi qui iam sumpserunt medicinam venenosam: dum ipsa ē adhuc in stomacho suo: provocat enim vomitum: et expellit nocumentum ab eo: et liberat eum a morte. Ego fui expertus in illis qui biberunt cātarides et leporem marinum: nam dedi eis in potu de hac medicina: et feci eos vomere statiz: et evaserunt: neq̄ passi sunt aliquod accidens maluz ex veneno ipsorū. **Diasc.** capitulo de terra sigillata: quod incipit lennia fragidos secundum translationem grecam: terra est ex clavico sordida et cetera. Et idem secundum translationem arabicam. In luto sigillato est virtus: q̄ quando sumitur in potu: resistit medicinis mortiferis et oībus venenis forti contrarietate. Et quando bibit aliquis ex eo: et post sumpserit ī potu medicinam mortiferam facit eam egredi per vomitum: et non nocet ei. Et est conveniens morsibus et puncturis venenosorum animalium. et ingreditur in confectionibus plurium medicinarum compositarum. Et idem **Sera.** auctoritate Alcanzi: Terra sigillata est bona si pulverizetur ex ea os unde fluit sanguis: stringit enim eum statim: et non est medicina que abscindit fluxus sāguinis sicut ista. Et idem auctoritate Pauli: quando ponitur super adustionem ignis non sinit locū vesicari. et datur ex ea in potu post casum in quo continetur lesio interiorum membrorum: et liniuntur cum ea membra post percussionem et casum et attritionem: et prohibet ea ab apostemate: et si fuerit solutio continuitatis consolidat. et est d̄ melioribus medicinis contra venena. Paulus capitulo de terra sigillata. cali. est et sic.

Auic. de viribus cordis. terra sigillata temperate complexionis est in caliditate et frigiditate conformis humane complexioni: nisi quia ei⁹ siccitas maior est humiditate. habet eiz virtutem mirabilem confortandi cor.

Theonestrū .i. quinq̄ folia.
Therima .i. lupini.
Therimon idem qd supra.
Theonissis .i. artemisia.
Thenchi cimolea quid est. l. l. cimolea.
Thei locus quidam est.
Thermosi tonos .i. lupinus agrestis.
Theoroimata est quidam tumor in quo continetur aliquid ad modum roris.
Theotis .i. loligo.
Theata .i. bleta alba et nigra.
Theulis ē quoddā genus piscis.
Thebeth est compositum nomen loci.
Thaticanus .i. flos parietis.

Theil herba ē q̄ carem⁹ satis cōfortās stomachū
Thermus .i.lupinus.
Thermus agrios .i.lupinus siluestris.
Thephi...c.i.gummi rute montane.
Theu.i.gramen. Theacia.i.beta.
Thegemata.i.dulces fruct⁹ duros hñtes cortices vel testas.
Tremencola .i.herba tremola
Tremiseuc.i.paralyticus. Tilincos.i.fenugrecū.
Tilmi idem qd̄ supra.
Tilm-- idem quod supra.
Tibapparum sulfur viuum.
Tille.i.spēs vini:ꝛ est vinum coctum.
Titaneos.i.calx viua. Tiafin.i.sulfur.
Tiberius folia .i.camedrea.
Tibir.i.rosmarinus. Timber.i.thymuꝫ.
Ticar qd ē.l.l.crisocolla. Titasin.i.medulla cerui
Timinon.i.scolopendria. Thymus.i.tūmis.
Tisana.i.aqua ordei vel fariola.
Timatigigi.i.quīqꝫ folia. Timolas.i. vesptiliōes.
Timbra.i.satureia. Tisapium.i.sinapis albus.
Thymi comoarinum.i.ci ne thymi:vt in antido tario in cōfectione de geralogodion.
Tinea haborafa.i.cuscuta. Timgos.i. hircus.
Tiria.i.furfures capitis.l.l.ptiriasis.
Tincar.i.capistrū auri. Tilui vl'tilin.i.fenugrecū
Tinci.i.pin⁹. Tyusamre.i.sulfur sine igne.
Tyelon.i.rubicundū:inde sputum'tielon.
Tisma.i.cocodrillus:animal est.
Tinsa idem qd̄ supra.

Capi.68ij.

Itimallus latine: arabice xencua.

Sera. lib.aggre.cap.xencua auc. Dias. Xencua.i.titimallus: ꝛ sunt eiu: septem species:quaruꝫ vna dr̄ arab.ba rasmas:gre.vero caricias uel comites vel comos: ꝛ est masculus hñs virgas quarū longitudo ē plus vno brachio:ī quaꝝ colore est rubedo plena lacte albo acuto:ꝛ folia super virgas ipsas similia folijs oliue:nisi qꝛ sunt longiora et strictiora.ꝛ radix ei⁹ est grossa aspera.ꝛ in sūmitatibus illarum virgaꝝ sunt come similes iunco.ꝛ in sūmitatibus illarum comarum sūt capitella similia capitellis illius spe ciei que dr̄ noalis:ꝛ in istis capitellis ē semen.virt⁹ ei⁹ ē laxatiua:ꝛ ista est camelea. Et est alia species que noīatur arabice:ꝛ grece carsites:ꝛ est femīa: ꝛ est similis plante que dr̄ didomodas.ꝛ hꝫ folia similia folijs myrti:nisi qꝛ sunt maiora ꝛ strictio ra ꝛ duriora:ꝛ sunt fetidi odoris.ꝛ hꝫ acutas sūmi tates sicut spinas.ꝛ hꝫ virgas egredientes ab vna radice longas circiter palmum vnū.ꝛ hꝫ semē qd̄ profert omni āno simile nuci:ꝛ ista nux dr̄ vomi ca.ꝛ mordicat linguā mordicatione forti.ꝛ nascit̄ locis asperis.virtus aūt istius est similis virtuti p̄ me:nisi qꝛ cōmouet citius vomitū q̄ꝫ prima:ꝛ ista femina:ꝛ ē ista spēs laureole. Et est spēs alia q̄ dr̄ arabice ꝛ grece paralios.ꝛ eius expositio proprie maxime est illud qd̄ nominant homines migath ꝛ cāsomiʒs.nascitur in marinis locis, ꝛ hꝫ ramos quinqꝫ aut sex aut septem ex vna radice: quorum lōgitudo est circa palmum vnum rectos:quorum color tendit ad rubedinem exeuntē ab vna radice ī quibus folia parua et stricta ꝛ oblōga similia fo lijs lini.ī sūmitate ramorū sūt capitella amigdala ta rotunda:ī quibus ē semē orobo simile: coloris varij.ꝛ sunt ibi flores quoꝝ color ē alb⁹. ꝛ est tota plāta lacte plena:et ista vocat̄ lati.esula. Est speci es alia que arabice vocatur eliostropos:gre. elios copos.hꝫ folia similia portulace: nisi qꝛ sunt subti liora ꝛ rotundiora.ꝛ quattuor hꝫ ramulos aut qn qꝫ egredientes ab vna radice:longitudo quorū est circiter palmum vnum:subtiles ꝛ rotundos rube os ꝛ plenos multo lacte.ꝛ hꝫ ī sūmitatibus ramo rum coronam similem corone aneti:ī qua est flos. ꝛ semen est ei circa folia que ad cursū solis conuer titur cū eius reuolutiōe:ꝛ propt̄ea dr̄ eliostropos. ꝛ eius expositio est aspiciens solem.nascitur ī ciui tatibus plurimū ꝛ in cauernis iuxta muros: ꝛ iste cōiter vocatur a latinis titimallus paru⁹.vnde dr̄ titimallus a timan qd̄ ē sol:ꝛ mallos qd̄ dr̄ coma: qꝛ titimallus uertit suas comas ad solem. Et ē alia species que dr̄ cyparissias:hꝫ virgas fere vn⁹ pal mi longas aut plus:quarū color est rubeus:in qui bus oriuntur folia que sunt similia folijs pini:que dr̄ calicaris:nisi qꝛ sunt molliora ꝛ subtiliora ꝛ mi nora. ꝛ vniuersaliter sunt similia eis in principio sui ortus:ꝛ propterea sic nominatur hec planta:et est plena lacte.nascitur in locis lapidosis et siccis. virtus eius est similis virtuti aliarum. Est alia spe cies:ꝛ est illa que nascitur intra lapides:ꝛ dicitur dendrodes.habet multos ramos:ꝛ color ramorū est rubeus:et super summitates ramorum sunt fo lia myrti similia subtiliora ꝛ lōgiora parum.et ha bet semen simile semini illi⁹ speciei que dicitur ca ricias.et modus operationis et virtutis eius et for ma repositionis eius est sicut dictarum specieruꝫ. Est alia species que dicitur platafilos:que habet folia similia folijs plante que dicitur flommos. et radix eius et flos eius et lac eius laxat aquosū hu morem.ꝛ quando teritur ꝛ proijcitur in flumine vel stagno occidet pisces. Et etiam species supradi ctorum lacticiniorum quas supradiximus faciunt hec. Est alia species lacticinij que dicitur pithias similis speciei que dicit̄ cyparissias: que potest re poni cum supradictis septem speciebus titimalli: et propter hoc posuerunt illam inter species titi malli.habet virgas longitudine vni⁹ brachij simi les virgis lentisci:nisi quia sunt longiores ꝛ plene nodis.et folia habet similiter stricta et acuta in sū mitate similia folijs pini:et propter hoc sic nomi natur:et habet flores magnos ad longitudinem tē dentes:quorum color est purpureus.ꝛ habet semē depressum simile lenti:et habet radicem magnaꝫ albam et grossam:in qua est multum lac.

Gal. octauo simplicium pharmacorum ca pitulo de ti imallo secundum translatio nem arabicam. Uirtus omnium illoꝝ lacticinio rū est ca.ꝛ sic.in q̄rto gradu.virtus titimalli ē laxa tiua:laxat phlegma et cholerā:ꝛ ꝓuocat vomitū.

Gal. eodem lib. et eodem capit. secundum translationem grecam: omnes quidem habent acrem et ca. virtutem predominantem. invenitur autem in eis et amaritudo. fortissima ergo omnium est opos et frondes. participat vero et radix predictis virtutibus: sed non equaliter. ipsa autem cocta cum aceto dentium dolores: et maxime quicunque corrosis ipsis fiunt curat. opos vero fortiores habet virtutes ad foramen dentium: et alias partes corporis: mox vlcerat extrinsecus emplastrata. est. n. ex quarto gra. calefacientium: que causticorum diximus esse. ita autem et pilos aufert vnctus opos. quia uero fortis est: miscetur oleo: et si multotiens hoc fiat: tandem radices pilorum perimit: et nudum eis fit corpus. habet eandem autem virtutem acrocordinos et formicas pterigia et etylos tollit. Abstergit autem et empetigines et scabies: eo quod abstersiua ei adest virtus. propter amaritudinem et fagedenica: et vlcera carbunculosa et cancrosa: quoniam calefacit fortiter: et abstergit iuuare nata est: siquis in tempore et mensura eo vtatur. Et vero et fistularum tylos eadem virtute curamus. hec omnia operantur omnes opi titimallorum habet genus similiter: debilius vero follia et fructus operari nati sunt: quibus ad pisces qui in stationarijs aquis vti assueuerunt. citissime. n. ab eis tenebriati: et semimortui facti ad superficiem feruntur aque. cum autem sint septem species titimalli; fortior est qui caricias nominatur: quem et masculini quidam nominant: et qui in lapidibus nascitur: qui dicitur dendrodes. consequenter autem qui barbasso assimilatur et cyparisias: deinde paralias: deinde autem eliostrophos. habet proportionem vero predicte eorum virtutes est cinis et lixiuium quod ab eis.

Tiberispolla .i. camedria.
Tias. i. minoratio anguli oculi.
Tui .i. ficus.
Timelea .i. camedreos.
Timbre .i. saturegia.
Tiaffi .i. sulfur.
Tirus est quidam serpens.
Tiltarium. i. linthium minutissime incisum.
Tibirianticum. i. nec mimus lene nec forte.
Til .i. gramen.
Tinea est nomen equiuocum ad uentrem et ad scabiem capitis.
Tisana. i. aqua ordei vel fariola.
Tibrum. i. omentum uel recticulum.
Tile. i. species vini: et est uinum coctum.
Tintutus .i. asperitas.
Tinsa .i. cocodrillus.
Timiama est quoddam lachrymum quod vocatur cancamon: quod ponitur in. l. cancamon: quod cum coagulatur est granulosum: et sunt grana parua leuia albissima quasi thus album apparet: sed albius est: et leue vt magis minutum quod emanat ab arbore simili leccine in magnitudine: et folijs cum volucratur: cuius fructus sicut oliua vel granum laurica carens nucleo nigri coloris: cuius fructus exprimitur: et succus eius coagulatus dicitur timiamea. sed illud est purius quod a trunco arbore emanat percusso. fit ex eo fumigium bonum: sed nos communiter vocamus timiamis corumbrum conficitam: que quid sunt. l. l. corumbrum.
Timo psalmo quedam confectio est: quam Diasc. describit in proprio cap.
Tibulch. i. triplicatum: et est quidam potus.
Tillos est callosa et grandis cicatrix: vt in alexandro de oculis.
Thichar est species uitri: quod consumit argentum: et dissoluit admixtum ei.
Tibialis est species calami aromatici.
Tino .i. liquor.
Tiria pictura offiasis idem: et sunt furfures capitis l. l. offiasis.
Tiriagia. i. vngula oculi. Tilinum albe. i. fenugrecum
Tisa. i. siligo. Tigus. i. barba iouis.
Tire. i. glucten. Tipica passio. i. interpolata.
Tiriacha aforoch .i. a morte liberans.
Timeas est species cannele basap.
Tibur. i. vulua. l. l. vulua. Tiriaca alfarach. i. maior
Tiriaca diatesseron. i. que fit de quattuor rebus. l. l. tessera
Timus quid est. l. l. hasce. Thimus idem quod supra.
Thitum quid est. l. l. althea. Timolea quid est cimolea.
Thit. i. gramen. Thirbum omentum vel zirbus.
Thilicteris est vna ex specie buius filicis
Thiosapiros .i. sulfur sine igne.
Thimos quid est. l. l. Michaelch. Thia. i. sulfur.
Thianapiron. i. sulfur iudaicum: et est sulfur viuum
Thridax. i. lactuca. Trigana idem quod supra.
Trifolion. i. trifolium. Trifolon. i. satyrion.
Trifillum idem quod supra. Trifilium idem quod supra.
Triamneti. i. petrosellinum. Triba. i. satureia
Trignum quid est. l. l. zaror Trioce. i. tubere.
Trisagor maior .i. camedrea.

Cap. 683.

Tripolion Diasc.

cap. tripolion secundum translationem grecam. nascitur locis maritimis. i. in littoribus ipsis. folia habet apio similia et grossa: hastam longam duobus palmis in capite diuisam: florem dicitur mutare ter in die. nam mane colorem album facit: et alijs horis eum mutat: media die purpureum: et sero feniceum. virtus est illi calidissima cum vino bibita. ℥. ij. humores aquosos ventris deponit. vrinam prouocat. acceptis uenenis occurrit.

Trifolium quid est. l. l. bandachucha.
Trigeno. i. species trifolij. Trigo rubeo. i. dragantum
Triaselaicum .i. glucten taurinum.
Trigonia. i. piristreon. Tridax. i. lactuca.
Tidax agrea .i. lactuca agrestis.
Tribuca .i. lacertides.
Trisafice .i. gladiolus.
Tritus .i. genus spongie.
Trichimanes .i. pollitricum.
Trix .i. feda.
Trisonetum .i. camomilla.
Tridi agrea .i. lactuca agrestis.
Trifeon. i. iuuenile siue delicatum: inde trifera: et collyrium triferon.
Trionites. i. bectonica Triobolus. i. trillus.
Trillus. i. tribulus. Trigon. i. turtur.

Triangulum uel triangularia.i.sigillũ salomonis
Tricolerium vel triscas.i.herba capillacea.
Tricodum.i.nespillum eo ꝙ tria ossa habeat.
Tribulus quid est.l.l.basia.
Triplicaton.i. cui⁹ tertia ps remāsit ĩ decoctiõe
Tri.i.cibus factus de pasta azima.
Triconomeli.i.mel cum citonijs
Triallis ẽ quoddam genus tassi barbassi satis cõbustibile.
Trizoaga .i.camedreos
Trigã.i.trocisci facti õ trib⁹reb⁹: q ponũtur ĩ antidotario Alexandri de dysenteria. ꝛ qcquid de tribus rebus efficitur potest dici trigoni.
Trigama .i.lactuca
Trigomum .i.nespillum.l.l.zaro
Trimata .i.excoriationes
Trsalacium .i.vinũ rubeum
Triticum quid est.l.l.beuda.
Trigotrigonus .i.lupinus marin⁹.
Trisego .i.quercula maior
Trimagne idem quod supra
Tymbra .i.saturegia
Tylis .i.fenugrecum
Tycanus .i.calx
Tyriasis sũt squame resolute a capite similes furfuribus.
Tyriaca est quoddaꝫ pharmacuꝫ Gali.oĩbus notuꝫ valens ad plura:ut Gal. in libro de tyriaca: q̃ non cõpetit ẜm eũdem habentibus calidissimam cõplexionẽ:neq₃ dieb⁹canicularib⁹:neq₃ cõuersantibus in terra ca.neq₃ ĩfantib⁹. Cõstantin⁹ in pantegini ait:ꝙ nõ cõuenit ĩ materia cholerica uel sana.Auic.dicit ꝙ cõpetit in fe. phlegmaticis ꝛ melancolicis post digestionẽ.Serap.ait ꝙ competit fe.hñtib⁹ mãꝫ venenosã. Gal. ĩ li.de tyriaca ait:ꝙ cõpetit fe.pestilẽtiali.Est tyriaca ẜ Auic.de cordialibus ca.in fi.ij.gradus
Tormentalis .i.satyrion
Tofi est quidaꝫ tumor in quo cõtinetur ad modũ lapidis.
Toxicum quid est.l.l.virem.
Thorax .i.pectus
Toxea .i.axungia
Torrefactum .i.semicoctuꝫ
Torobos .i.aqua lactuce
Tobaltin .i.rubi ĩmaturi
Totraceos.i.quartana febris periodica.
Tormos .i.lupinus
Tocandestre .i.pyretrum
Tocomos .i.ferrum
Torna solis .i.pentadactilus
Torobos .i.aqua lactis
Tonetica .i.confortatiua
Tofus lapis est leuis ꝛ spõgios⁹ satis abstersiuus.
Tomos.i. diuisio:inde anotomia. i. recta diuisio: ꝛ atomus.
Tobricum .i.hypoquistidos
Troniti arbor est nobis ignota: cui⁹ cortex fruct⁹ ꝛ folia in se aliquid stipticũ habent: ꝛ calefaciunt nimis:ꝛ desiccant. Diasco.

Tortuca .i.testudo
Torbolos.i.cortex sambuci terranei.
Toffa .i.mela
Torpor.i.congelatio uel stupor.
Torpigo est quidam piscis inducens congelationem:ꝛ quid est.l.l.fead
Toreços .i.lactuca
Totina .i.nauseatiua sacietas.
Tormentilla .i.bistorta
Tortella quid est.l.l.bedereos.
Topus quid est.l.l.torpus.
Togmaton .i.sacietas nauseatiua.
Totima idem quod supra.
Tortelle dessemi quid sunt.l.l.passine
Thontrenis .i.lamentationib⁹.
Thorach .i.panis biscoctus
Thora.i.mensura.xxx.modiorum
Thomicum .i.confortatiuum
Thobos .i.panis.l.l.beuda
Trosima .i.intuba
Trõbos .i.sãguis coagulatus
Trocos.i.ossa de nespillis vel rota vel rotunduꝫ.
Tronetaria .i.peristereon.
Trosimia:scariola:endiuia:ĩtuba idem.
Troximel idẽ qđ supra. Trocoma.i .asperitas.
Trobaltim.i.mora rubi ĩmatura.
Trocilli spma.i.semen lactuce.Trocilli.i. lactuca
Trociscus .i.rotunda confectio
Tropus.i.modus:ẜ top⁹.i.locus: ĩde totica remedia.i.localia:liber topicoꝝ et cetera.

Cap.684.

Rogorinus siue tragoriganus ẜ Diasc.ca.trogorin⁹. frutex ẽ silis serpillo agresti:ẜ latiorib⁹ folijs:ꝛ gluctiosa vehement᷑ atq₃ virtute potior est.ꝛ alteꝝ gen⁹ minora hñs folia:ꝛ semen qđ marubiũ ab aliqbus dr̃ folia sũt illi similia sãsuco.virtus est oĩuꝫ ca.ꝛ diuretica.ventrẽ mollit.elixatura eius bibita cholerã deponit.spleneticis cũ aceto bibita medicat᷑. menstruis ĩperat.melle addito vt electuarium peripleumoniacis vtilit᷑ adhibet᷑.putredineꝫ stomachi tollit.fastidio medet᷑.nauseãtib⁹ subuenit.polẽta mixta tumorẽ spgit.
Trocisci stelle et antiq medici noĩauerũt eos aluirola canee.huiusmodi nõ pmittunt vitã recedere.
Trocos.i.rota vel rotundũ:ꝛ ẽ idẽ qđ trochos.
Tropos.i.conuersio. Tuice.i.pinus.
Tuscaria.i.albuciũ:ꝛ ẽ affodillus.

Cap.685.

Uchia ara.gre.ꝛ la.tucia. **Sera.** li.ag.ca. tuchia.Tuchia ex ea ẽ q̃dam q̃ inuenit᷑ ĩ mineris.Et ex ea ẽ quedã q̃ fit ĩ fornacib⁹ ĩ qb⁹ citrinat᷑ es:ꝛ colligit᷑ ꝛ reponit᷑ sicut climia:sicut apparet si.l.l.cadimie ꝛ põfolix.Sꝫ illi⁹ q̃ fit ĩ mineris sũt tres spẽs:nã ex ea ẽ alba:ꝛ ex ea ẽ viridis:ꝛ ex ea ẽ citrina ĩbibita rubore.ꝛ minere tucie ĩdie sũt ĩ littorib⁹ mar] ꝑpe regionẽ indie. ꝛ melior baꝝ ẽ alba:q̃ cuꝫ aspicit᷑ vr̃ ꝙ hẽat supra se

salē: et p⁹ ipsā ē citrina. sꝫ ī viridi ē asꝑitas: et ē pforata: et defertur ex maritimis sin. et alba est subtilior omnium specierum tucie. et viridis est grossior: scilicet illa que cum foraminibus est.

Diasco. cap. de tucia. sunt eius due spēs: vna est leuis alba: alia est minus leuis ea. generatur aūt tucia qñ accipitur climia et pulueri zatur super es ī sui citrinitate: et apponitur in ipsū climia: vt fiat clarū citrinum: eleuatur ergo ex climia fumus: et adheret parietibus: et est tucia. et tucia quidem non ē solum ꝓpter tincturā eris: sed ē absqꝫ hoc qđ potest fieri ex climia absqꝫ citrinitate eris. melior ex ea scđm Sera. ē que fit ī cypro: que qñ roratur aceto: emittit odorē eris: cuius color est similis colori resine: et sapor similis sapori luti. et qñ ponitur super prunas aggregant͛ partes eius: et fit color eius similis colori eris. et qñ tangit͛ nō hꝫ asperitatē: et est leuis. oportet. n. ꝙ īueniātur hec oīa in ea: aliter aūt non est bona. lauatur autē tucia in hunc modū: accipitur sicca vel cum aqua mixta: et ponitur ī pecia lini nō rara: et ponitur in aq̄ pluuiali: et mouetur pecia ī aq̄: et qđ ē de tucia bōa electa subtili⁹ egredit͛ de pecia ī aq̄: et id qđ ē in ea ex sorde et grossum remanet ī pecia: et post hoc dimitte residere: deinde proijce aquā cum tucia ī vase alio mundo: et qđ remanet ī fūdo ex graui arenoso abijce: et dimitte aquam clarificare: et ꝓijce eam cum facilitate: et iterū īfunde super tuciam aquam aliam et agita: et fac ut prius: et hoc tā diu vt nihil arenosi remaneat: et aqua superstans remaneat clara. Et cum hec feceris ꝓijce aquam: et sicca tuciā. et quidā sūt qui dissolnūt tuciā ī aqua donec fiat sicut mel: et ponunt eā in pecia: et suspenditur pecia super vas: et colatur ex ea qđ pōt: et restringunt peciā restrictione pauca: vt ampli⁹ egrediatur: et ꝓijciunt super ipsam aquā multā: et mouent: et qđ natat ī superficie aque colligunt cum lana: et illud qđ natat est pinguedo: ponūt eam ī vase nouo mundo: deīde cōmouēt residuū motiōe leui: et ꝓijciūt ī vas aliud: et qđ remanet ī fūdo ex arenoso abijciunt: faciūt hec sepe: donec nihil arene remaneat. lauatur aūt tucia cum vino similit͛: et illa que lauatur cū vino est plus stiptica q̄ꝫ que lauatur cū aqua. et virtus tucie est stiptica īfrigidatiua. replet vlcera: carne congluctinat. desiccatiua ē desiccatiōe pauca. et q vult assare tuciā: terat eā cōtritione forti: et cōficiat eā cū aq̄: et faciat trociscos et pōat eos sup testā et pōat sup prūas: et voluat trociscos cū assiduatiōe dōec desiccēt͛: et fiāt rubei. et scias ꝙ accipit͛ tucia ēt ex auro et argēto et plūbo et illa que accipitur ex plūmbo est secūda ī bonitate ab illa que fit ī cypro: de qua diximus. Aliquādo aūt egemus tucia et nō possumus īuenire: sed nos scimus medicinas equiualētes ī bonitate et similes virtuti eius quas hic volum⁹ docere: ꝫ modum earum: et qualiter fiāt: Accipe ex folijs myrti cum folijs et granis eius recētibus sicut sunt: et pone ī vase terreo crudo: et cooperi vas cooperto rio hñte multa foramina: et pone in fornace figuli: et qñ decocta fuerit terra vasis et facta testa: aufer qđ est ī ea: et pone ī vase alio crudo: et pone iterū ī fornace sicut prius: et sine coqui: et extrahe cū coctum fuerit vas: et extrahe qđ est in eo: et laua cinerem illum sicut lauatur tucia: et vtere. fit autē hoc idem ex folijs et sūmitatibus oliuarum eadem disciplina: et maxime siluestrium: et fit ex citonijs p⁹ q̄ꝫ īciduntur per frusta: et abijciuntur semīa: et ex galla: et ex moris celsi albis īmaturis et desiccatis ī sole: et ex sūmitatibus arboris grani viridis: et ex floribus vitis agrestis: et ex sūmitatib⁹ arboris masticis. et quidam accipiunt folia arboris ficus: et desiccant ī sole: et faciunt vt diximus. virtus tucie ablute est sicca et plus desiccatiua omni medicina: et īgreditur ī sief cum quibus curantur egritudines oculorum. et est vna de melioribus medicinis cum quibus curamus vlcera que fiunt ī ano et virga et pectine. et desiccat humiditates que veniūt ad oculum: et prohibet eas venire et ingredi tunicas eius.

Capi. 686.

Turbit arabice: latine et grece caritamion.

Sera. li. aggre. cap. turbit aucto. Dias. est planta que nascitur ī littore maris in locis. s. quos mare cooperit qñ crescit. qñ vero est tranquillum non tāgit ea: nō. n. nascit͛ ītra aquam nec multū lōge ab ea: et nisi qñ mare turbat͛ et crescit non tāgit ea. hꝫ folia similia folijs plāte q̄ dr͛ arasatis: nisi q: sūt grossiora eis. et hꝫ stipitem duobus palmis longū diuisū ī sūmitate. Et quidā dicunt ꝙ flos eius mutat colorē suum ter in die: q: ī mane est albus: et ī meridie declinans ad purpureū colorē: ī vesperis vero fit rubeus. Radix vero eius est odorifera alba: q̄ qñ masticat͛ calefacit linguā. Et idē auc. Gal. trāslatione Albatarich: et nascit͛ in littorib⁹ et arenis. et virtus eius est ca. et sic. laxat et mundificat ventrē. et melius ex eo est illud qđ cum euellitur et radix eius a terra aufertur cortex eius statī. et abijcitur grossum qđ ē ītus. et ex corticibus eius melior est ille qui ē vt calamus gūmosus et albus. et qñ volumus ipsū frāgere cito frāgitur: et nō accipiat͛ illud turbit qđ est tortuosū. turbit est cal. et sic. cōplexionis ī tertio gra. Et idē auc. Aben mesuay. Et melior est ille q est subtilis ligni. et proprietas eius ē laxare viscosū phlegma: verum ipsū dimittit debilitatē ī stomacho ꝓpter abbominationem sui saporis. Rectificatio eius est conficere ipsum cū oleo amigdalarum dulcium. Dosis eius est a. ʒ. i. vsqꝫ ad. ʒ. et oportet ꝙ adhibeatur potāti custodia magna: et non exhibeatur solum. et ipsum quidem est bonum humoribus sciatice: et educit eos: et laxat humores grossos. Et idem aucto. Abix. Meli⁹ ex eo est album in colore suo: et quod in figura est sicut calamus argenteus: et pulpa calami. est subtilis et cito frangitur non existens grossū neqꝫ graue. et quando teritur est contritio eius facilis: et est album quando est tritum. illud vero quod non ē tale non est alicuius bonitatis. et turbit quādo trāsiuerit tps multū sup ipsū: fiunt ī eis vermes sicut ī alijs lignis: et dbilitat͛ ī virtute sua: et signū ei⁹ sup

hoc est q apparent ī eo foramina:ac si esset foratum acu:ꝛ turbit quidē laxat phlegma laxatione leui.Et rectificatio eius ē ista:q frices corticē ei⁹. donec peruenias ad album eius:ꝛ postea tere ipƺ ꝛ cribra ipsū per cribrū tenue:ꝛ si ponis ipsum in medicinis laxatiuis sicut ī pillulis et decoctiōibus cribra ipsū per cribrū strictū:ne sit ei aliqua grossicies:ne adhereat villis stomachi.ꝛ conueniētior modus rectificationis eius ē q cōficiatur cū oleo amigdalarū amaraꝝ:postq̄ꝫ fuerit trituratū ꝛ cribratum.ꝛ si vis exhibere ipsū hñtibus phlegma viscosum tenax tere subtiliter ꝛ cribra:vt ipsum non adhereat stomacho:ꝛ expellat ipsum phlegma.

Pan.cap.de turbit.Turbit est ca.ꝛ sic.in t'tio gra.

Jo.mes. turbit est radix cuiusdam herbe cuius folia sūt similia folijs ferule minoris.ꝛ est ex hñtibus lac.ꝛ est ex eo siluestre ꝛ domesticū ꝛ magnum ꝛ paruū.ꝛ adhuc ex eo aliud album:aliud citrinum:ꝛ aliu᷑ nigruƺ. electio qd̄ in locis nascitur siccioribus:ꝛ gūmosius ꝑpter spissitudinem lactis eius. contrariū vero econtra declinat a ꝑpetatib⁹ bōis:q̄ sūt septē scđꝫ q sapiētes scripserūt.s.ut sit albū:ꝛ vacuū arūdinosum: ꝛ gūmosum.ꝛ sit cortex eius cinericius et planus:ꝛ sit recens:ꝛ facile frangibile.citrinū vero maluƺ ē: ꝛ nigrum peius:grossum ē non bonū:ꝛ subtile tenue similiter.Est.n.debile et antiquum malum:et qd̄ est cripsi corticis:ꝛ hñs interius cuƺ frangitur sicut neruos ē siluestre malū. Et qd̄ nō ē gūmosū ē debili⁹ ꝛ ventris conturbatiuum.ꝛ tua interest vt cognoscas adulteratum ex eo qd̄ fit cuƺ superlinitione ī extremitatibus eius ex gūmi dissolutione. Et cognoscitur eo q ī fracturis ipsius ē sine eo.ꝛ nimis recens ē conturbatiuū et subuersiuuƺ viscerū.Antiquum vero debile:mediocritateƺ tū hñs: est.n.qd̄ eligitur.Complexio ꝛ ꝑprietas ca.ē ī tertio gra.ꝛ est resolutiuum attractiuū attractiōe mediocri: generans ventositatē et subuersionē ꝛ nauseam.ꝛ acquiritur ex vsu eius exsiccatio in corpore.euacuat eiƺ humiditates subtiles. Rectificatio. Tria sunt corrigibilia ī ipso.Est enim debilis operationis ꝛ tarde:ꝛ nocet stomacho faciens subuersionē ꝛ nauseā.ꝛ acqrit vsus ei⁹.corpori exsiccationem nauseaƺ ꝛ estuationem. Rectificatores uero eius ī primis abradi iusserūt corticem eius donec appareat albū ipsius:ꝛ corrigunt de eo qd̄ dictuƺ est:primo administrando aliquid virtutis acute: vigorans ipsū ī operando.ꝛ ex reb⁹ ipsū maxime confortātibus est zuccarum.ipsū enim sigillat ei ꝑprietatē mirabilem:ut educat humorem grossum ꝛ viscosū ēt a remotis cū facilitate:ita q etiā a iuncturis ꝛ anchis ꝛ a locis profundis et distātibus.ꝑ se uero non facit illud: imo educit de phlegmate qd̄ subtile:ꝛ relinquit grossum:ꝛ hoc tarde operatur.ꝛ corrigūt qd̄ secundo dictum ē admiscēdo ei ex medicinis stomaticis ꝛ redolentibus ꝛ sedantibus agitationem in eo : sicut est mastix:ꝛ gallia aromatica:proprie sicut zinziber et piper longum ꝛ similia.ꝛ emendatur qd̄ vltimo de eo dictum ē sicut dixit Alcanzi:ut misceatur oleū amigdalaꝝ aut coniūgatur cū amigdalis aut cuƺ zucaro. Et dicit Rufus: administratio ipsius cū stipticis remouet hoc nocumentū ab eo.Et dicit Jude⁹: Ipsum cū confectione de citonijs: aut rob ipsius cuƺ medio ponderis eius ex zinziberi et duplo ponderis ipsius ex amigdalis est solutiuum bonum. Inquit Hamec: ꝛ fiunt trocisci ex eo: ꝛ duplo ponderis ei⁹:ꝛ florum vio.ꝛ medio pōderis eius ex zucaro:ꝛ fit solutiuum sine molestia. Et inquit Johānicius:accipe dactiloꝝ infusorum in aceto die ꝛ nocte partes cētū:penidiarū partes. 50.amigdalarū purgataruƺ ptes.xxx.turbit partes.xxxv scamonee partes.xij.zinziberis:pipis longi:folioꝝ rute siccorum ana partes.iiij.eoruƺ fiat permixtio bona:ꝛ confice cū melle despumato : est eniƺ medicina mirabilis. Inquit filius zezar medicamē de turbit quod elegi in egritudinib⁹ in quib⁹ usus ei⁹ est necessarius.Accipe turbit partes.x. zinziberis partes.v.zucari partes.xx.ꝛ qñqꝫ addūtur mastici s.ʒ.iii.ꝛ quandoqꝫ alia ꝛm intentiones alias. Et dixit iterū infundatur turbit ī succo cucumeris asimini die ac nocte postq̄ꝫ rasus fuerit ei⁹ cortex ꝛ exsiccetur. Est eniƺ vltimū ad egretudies iūcturarum. Turbit aūt de trituratione: ꝛ cōtritione sustinet omne quod ē mediocre. Nocumentū aūt ei⁹ expellit aqua mellis ca.ꝛ aqua similiter zucari ru.cum oleo amigdalarū.

Mosse. Turbit confortatuƺ solutione educit humores phlegmaticos grossos ꝛ viscosos a remotis ꝛ ꝑprie a iuncturis.ꝛ ipsum quidē mūdificat stomachū:ꝛ expellit supfluitates ab eo adherentes in villis eius.ꝛ mūdificat pect⁹ a phlegmate grosso putrido.ꝛ educit a iūcturis et locis neruosis et anchis humores grossos viscosos.ꝛ ualet ad dolorē iūcturaꝝ.ꝛ eius vsus preseruat a lepra ꝛ ab infectionib⁹ phlegmaticis:sicut est morphea ꝛ baras.ꝛ ē medicina fe.phlegmaticaꝝ bona.hi aūt qui sumūt ipƺ timeāt austrū:ꝛ abhorreāt pisces. Dosis ei⁹ cōtriti ē a.ʒ.i.vsqꝫ ad.ʒ.ꝛ ei⁹ dcoctio a.ʒ.ʒ.vsqꝫ ad.ʒ.

Tūbasi est regio quedam.
Tursie.i.armoniacum. Tueiugi.i.fasianus.
Turmisios.i.exitura que rumpitur.
Tut .i.gersa:ꝛ est cerusa
Tuchib.i.qū facit stare sicut stat hō cū orat tenēs faciem suā ꝛ ventrē super terram.
Tululie .i.verucalis.
Terūge.i.citratū:ꝛ gre.vocat' spēs quedā ozimi.
Ticedillo.i.herba passerina:quam ignoro.
Tufa.i.mala.Tulolie.i.verucalis.
Turinus .i.lupinus.
Tulup herba ē que ī flumine nascit':ꝛ vocat' oga
Tululup idem qd̄ supra.
Tuttera .i.pulegium.
Tuluxus .i.exsiccatio.
Tuluesius idem qd̄ supra.
Tumabarū .i.cinabarū
Tubel.i.bactitura seu squama metalloꝝ.
T hubel'leris .i.bactitura eris.
T urbiscon id est oliuella:ꝛ est laxatiua:que ē species laureole.

Turgaron est spēs draconum marinorum.
Turesule est quoddam genus piscium.
Turriones.i.extremitates vel caprioli.
Tuderi ē herba nascens in tectis ⁊ parietibus: et uocatur elixio.sed Auicēna dicit q̄ ē herba simi lis prassio satis resolutiua ⁊ mollitiua.
Tussus vel lebleb ara.lati.volubilis.
Torsius.i.antrax. Turges.i.sordes.
Tussis clamosa.i.canina:⁊ est tussis cū qua est spe cies orthomie.
Tumor nature.i.emoroida inflata vł ceca:que ni hil sanguinis emittit.
Tuborositas.i.radix rotūda. Turgonus.i.turtur
Tubelanachas .i.squama eris.
Tubera sūt.fūgi sub terra morantes rotundi ad modū pile.l.l.hamech.
Tuden.i.herba habēs folia similia folijs cipressi: quam ignoro.
Tutametus.i.pulegiū. Turbiscus.i.laureola.
Tussilago.i.vngula caballina. Tumu. i.thymus
Tumini idem qđ supra.
Thumū .i.herba capillacia.
Thuctamenis .i.pulegium.
Thurthal quid est.l.l.carrumen.
Thus quid est.l.l.konder.
Trūbus.i.globus:inde trumbosus sanguis id est globosus.
Trufli .i.tubera.

Sequitur de.V.

VAtus.i.mora siluatica que simili ter vocatur batus.l.l.batus
Varetes.i.vene grosse.
Valeriana.i.amantilla: dordaci on:potentilla: nācilla:fu idem.
Vappa. i.vinum vile debilitatū et euentatum.
Vacrinia.i.genus florum crocei coloris:⁊ est ocu lus vacce.l.butraceon.
Vaccinium.i.viola purpurea. Vara indi.i.foliū.
Varices.i.vene tortuose in cruribus vel alibi.
Vahanab .i.menta.
Varicoya.i.qñ debilitat' opatio auditus
Vatreas .i.sauina.
Vaporiū.i.papyrus.l.l.burchidi.
Vapirum idem qđ supra.
Vatrachiū.i.apiū risus.l.l.botrachion.
Varies.i.narciscus. Vard.i.rosa.
Vascus.i.remissus. Varax.i.egrotatio.
Vadaha.i.vmbilicus:⁊ sūt belliculi marini.
Variola .i.morbillus.
Valentina.i.serpillum maius:⁊ est valeriana.

Capi.687.

Vamacha ara.la cera. Sera

auc.Dias.melior ex ea est grossa mun da a sorde:ī cuius odore est odor mel lis:⁊ est in colore eius parum rubedinis:⁊ illa que est alba per cocturam:⁊ pinguis est post ipsam

Gal. vij.sim.phar.ca.de cera scđz trāslatio nē arabicā. Virtus eius prima ē: q̄ est medicina media inter res calefacientes ⁊ siccātes ⁊ humectantes:nisi q2 est cum hoc grossa res par viscosa.⁊ ideo non solū desiccat:verum etiam hu mectat per accidens:postq̄ per suam' viscositatē phibet resolutionem.Et idem eodē lib.⁊ eodem cap.scđm translationem grecam. Cera ī medio equaliter est calefacientium ⁊ in fri.⁊ hu.⁊ siccan tiū.Habet aūt quid grossarū partium ⁊ emplasti cum:propter quod non solum siccat:sed etiam se cundum accidens humectare fortassis vtiq̄ vide bitur prohibens transpirationes.vnde ⁊ materia est aliquorū pharmacorum que calefaciunt ⁊ ifri gidant.ipsa aūt scđm ipsaꝫ de digestiuis vtiq̄ erit debilibus non ītra corpus sūpta sed extrinsec' ap posita.habet enim quid paucum diaforetice et ca lide virtutis qua plurimum participat mel.

Sera. auc.Albugerig.Mollificat grossici es apostematum.⁊ conuenit asperita ti pectoris qñ ponitur super ipsū cum oleo viola to.⁊ mollificat neruos et vlcera:⁊ maturat ⁊ resol uit resolutione debili.⁊ non est de medicinis que ī grediuntur in corpore:sed de illis que apponūtur extra.⁊ est materia omnium emplastrorū calefa cientium ⁊ infrigidantium.Et idem auc. Diasco. Virtus est mollificatiua replens vlcera repletiōe mediocri ⁊ non forti.et formāt' ex ea grana ī mo dum granorum gegeuers:⁊ bibuntur ex eis.x.gra na ad vlcera intestinorum.⁊ prohibet coagulatio nem lactis in mammillis lactantium.et quādo po nitur super neruorum asperitatem mollificat et le nit ipsam sed munusus id est propuleos.⁊ est sup fluitas ⁊ sordes quam apes proijciunt extra domi cilia sua:⁊ reperitur in aluearijs:pro quo.l.l.ppo leos.Dias.secundum translationeꝫ grecam.Cera vtilis est rufa et pinguis et odorata:odorem hñs mellis mūda:vt est pontica et cretica.alba cera et pinguis secundā habet virtutem. Exalbare sic ce rā debes:Ceram albam īcide minutis partibus:⁊ mitte ī cacabo nouo:⁊ missa aqua maritima: īpo ne foco:⁊ cū se soluerit sparge desup tritū nitrū:⁊ postq̄ bis aut ter bulierit depone eam. Cuꝫ vero spissauerit leua de cacabo:⁊ purga sordicieꝫ si fue rit: ⁊ secūdo id facias:⁊ cū bulierit mitte ibi fūdū cacabi fracti:aut illud sic rotundū aqua aspersuꝫ. ⁊ desuper cere qđ fuerit vel heserit pone ī sole aq̄ perfusum:nā ⁊ lino īsertuꝫ albū facit colorē. quis quis autem aquam salsam plus miserit:plus albā ceram facit:⁊ verno super herbam ponitur. virt' est omni cere termantica et plerotica.miscetur au tem succis et pultibus propter dysentericos confe ctis adiuncto aliquo mellis quo decoctio fiat co mestibilis.in modū pillule tria grana accepta coa gulatū lac mammis soluent.vires habet omnis ce ra relaxare duricies mollit'.Est.n.media īter ca.⁊ fri.sic.⁊ hu.vnde materia est aliorum medicamen torū:q2 ex ea cōstruunt' epithimata ⁊ alia.

Capi.688.

V Asachi id est sordicies parie tis balnei.

Sera. lib.aggre.cap.vasachi auc. Gal. Est ca.lenit et dissol uit.facit nasci carnes.ꝛ est conueniēs scissuris que fiunt ī ano ꝛ emoꝛoidibus qn̄ ponitur super eas. Et qd̓ de soꝛdicie colligitur ex coꝛpoꝛibus exercitā tium calefacit ꝛ resoluit exituras dure solutionis. ꝛ est conueniens vlceribus renū.ꝛ illa que colligi tur ex coꝛpoꝛibus lactantiū confert nodis qui fiūt ī matrice qn̄ ponitur super eos.ꝛ cōfert sciatice po sita loco ungenti.ꝛ soꝛdicies que reperitur ī vasib⁹ ī quibus oleū aduritur:resoluit multū ꝛ lenit.ꝛ di xit ī soꝛdicie que est ī coꝛpoꝛibus luctantiū secūdū ꝙ ī ea est de puluere:diuersificatur ab alia.Et soꝛ des quidam vniuersaliter resoluit apāta indige- sta.ꝛ conuenit apātibus calidis mām̄illarū:ꝛ hoc qm̄ extiguit ifl ā mationem eoꝝ:ꝛ pꝛohibet cursū humoꝛum ad ipsa:ꝛ resoluit qd̓ iam fluxiꝫ est ad ipsa:qm̄ ipsa ē composita ex puluere et oleo ꝛ soꝛ dicie coꝛpoꝛis hoīs. Sed soꝛdes vasoꝛum recipit acuitates a vase eris:ꝛ similiter ē acutioꝛ.ꝛ soꝛdici es auris confert panaricio.pꝛo soꝛdicie semicupij lege litteram asathartar.

Capi.689.

V Asac arabi.grece asios:latine ar moniacum.

Sera. lib.ag.cap.vasac auc.Dia. Armoniacū ē gūmi plāte siluestris siliis plāte galbani ī figura sua.Et nascit̄ ī tr̄a dicta aregemōis:ꝛ ē ī ptib⁹ codi. hec herba grece dr̄ asios:cui⁹ radix vulneratur ꝛ egreditur lachꝛymus qui colligitur ꝛ seruatur:sed aliquādo de ipso cadit super terram:quare admiscetur cuꝫ eo terra ꝛ lapilli ꝛ alie soꝛdes.sed melius ex eo est hn̄s odoꝛem bonū ī quo nō sūt lapides nec ligna ꝛ tendens ad albedinem:cuius fractiones sūt simi les fructus olibani.ꝛ est purum sine soꝛde.ꝛ odoꝛ eius vergit ad odoꝛem castoꝛei.ꝛ sapoꝛ eius ē ama rus.ꝛ hꝫ ī se pinguedinem ꝛ splendoꝛem cum soli ditate.ꝛ illud qd̓ est huiusmodi dr̄ tarnissima. sed illud qd̓ continet terram ꝛ lapillos nominat̄ chi ronia:ꝛ defertur de terra que dr̄ monacō.ꝛ ē suc cus plante similis plante galbani ī similitudie sua: et nasci tur ibi. Gal. vi.sim.phar.cap.armoniacuꝫ se cundum translationem grecaꝫ Armoniacum liquoꝛ est cuiusdaꝫ ferule.hec mol lificatiue virtutis est excellēter:vt eos qui circa ar ticl'os poꝛos dissoluit.ꝛ splenes skliratos sanat.ꝛ scrofulas consumit.virtus est eius que calefacit ꝛ desiccat.Et idem Sera.auctoꝛi. Aben mesuay:p pꝛietas eius est cōferre sciatice et podagre ꝛ dolo ribus iuncturarum qui fiunt a phlegmate viscoso qn̄ datur ex eo aureuꝫ vnus postꝗ̄ resolutum fue rit in decoctione:ꝛ ipsum bibitur simplex ꝛ mixtū cum alijs medicinis. Paulus capi.de armonia co.valet contra tussim antiquam et humidam ꝛ as ma ex grosso ꝛ viscoso phlegmate ī gutture. pillu le armoniaci accipiūtur in ouo soꝛbili:vel distem perentur in melle ꝛ dentur. vel fiunt pillule ex eo ꝛ melle: dētur tn̄ prius pectoꝛe mollificato cū dial tea ꝛ alijs. Cōtra scrofulas ī pꝛincipio : accipe ar moniacum:sal gemma: nitrum:succum marubij: ceram:ꝛ resolue armoniacum ī aceto:ꝛ dimitte p noctem:ꝛ postea resolue cum cera ꝛ alijs rebus:ꝛ īunge.Contra vicium splenis:Accipe armoniacū ꝛ galbanum equo pōdere:ꝛ resolue in aceto:ꝛ di mitte per vnam noctem:ꝛ ī mane resolue cum ce ra additis pulueribus costi ꝛ absintbij:ꝛ facias vn guentū.ad menstrua pꝛouocanda ex solo armoni aco fiat suppositoꝛium:vel ex eo fiat fomentum: ꝛ postea ex assa et galbano fiat suppositoꝛiuꝫ. Cō tra lumbꝛicos detur armoniacū cum succo absin thij:ꝛ resolue ipsum ī aceto:ꝛ fiat emplastrū ī vm bilico.vt dentes cadant:accipe armoniacum ꝛ suc cum iusquiami:ꝛ īunge dentes ꝛ cadent.Auerois .v.colliget cap.de armoniaco.cali.est in tertio: sic cum in pꝛimo.

Capi.690.

V Aronig arabice: grece et lati ne doꝛonicum.

Sera. lib.aggre.cap.varonig id est doꝛonicum. dr̄ ꝙ sunt vene albe īterius:exterius vero ad citrinitatem tē dentes: ꝛ sunt frusta ī grossitudine ramoꝛum sei taragi:ꝛ ī magnitudine pollicis ad plus:ꝛ sunt ali quantulum dure ꝛ graues:ꝛ deferuntur ex syria. Et doꝛonicum ex syria ē illud quod magis admi nistratur.est cal.ꝛ sic.in tertio gra.confert doloꝛi bus qui generant̄ a vētositatibus grossis ꝛ phleg maticis ꝛ pꝛopꝛie ventositatibus matricis.ꝛ cōfert moꝛsibus venenosoꝝ ꝛ puncturis eoꝝ bibitum.et facto emplastro cum eo et ficubus:ꝛ ītrat ī confe ctionibus magnis.Aben mesuay.est calidum ꝛ sic cum:ꝛ conuenit ventositatibus matricis:ꝛ confoꝛ tat coꝛ:ꝛ confert suo tremoꝛi et casatan.Auicē.de viribus coꝛdis dicit ꝙ confoꝛtat coꝛ.

Ubamite .i.affodillus.
Ula est īueterata albugo:vt ī alexādro de oculis.
Urargiros .i.argentum viuum.
Ura .i.celeste.
Usaro .i.empetigo.
Ueta .i.plantago.
Uetusilla .i.rubi cime.
Uenerica .i.acoꝛus.
Ueraiklatum .i.vrtica.
Ueclon .i.saluia.
Uertipedium .i.verbena.
Uenago.i.succus ex tasso arboꝛe expressus.
Uesicogo .i.alkekengi.
Uenter apri .i.mille folium.
Uelatri genera sunt duo.s.album ꝛ nigrum:et est elleboꝛus.
Uena.i.radix plantarū vel vena coꝛpoꝛis. verū ē ꝙ in antidotario Damasceni in receptiōe pillula rum de bdellio ponitur venarum adustarum:qd̓ contingit ex erroꝛe scriptoꝛis : quia debet dicere auellanarum adustarum.
Uena cephalica .i.vena capitis.

Xiloaloes silvestre ē radix plāte dicte sporagallia
Xillomurra .i.lignum mirrhe.
Xiliqua.i.carubia:⁊ aliqñ ē pondus ponderās karat.i.⁊ ē q̄ntum ponderat semen eius.
Xisum.i.acetū. Xilia.i.cassia.
Xia.i.senation. Xisimbrium.i.balsamita.
Xirasia ⁊ xirotes.i.duricies. Xiros.i.rasoriū
Xiran.i.asenablum. Xiria.i.vnguenta.
Xilocauros.i.calcantum. Xoso.i.acetū.
Xorontos.i.brancos. Xosacia.i.almeo.

Sequitur de.y.

y Aquintus.i.iaquintus.
Ybaie ē quedam spēs dactili.
Ydragiros.i.argentū viuum.
Ydantidas.i.vesicule in matrice.
Ydrogogum ē medicina purgās aquā hydropicorum.
Ydna.i.sorba. Ynanti.i.flos lambrusce.
Ynanciū idē qđ supra.
Ypagissi .i.gūmi hedere.
Yua latine:grece alkolilis:ara.zimar.Paulus:herba ē satis minuta ad albedinē tendens:medet̄ doloribus ⁊ egritudinibus iuncturarum.
Yena.i.bellula. Yeyana.i.brassica.
Yenta .i.bestiola quedam.
Yema .i.lapis ex oculis geni.
Yella.i.carbo. Yend.i.iudaica.
Yeronoson .i.epilepsia.
Yectiris.i.cyminum ethiopū:⁊ ē gic.
Yectericia.i.morbus ī quo hoīes crocei efficiunt̄:⁊ ab aue que yecteris nominatur.
Ycteris.i.ycterica Ydree.i.pultes.

Cap.704.

Ydea ꝭꝫ Dias.ca.de ydea ꝭꝫ trāslationem grecam:folia hꝫ similia myrte que amili longi sunt. radix eius remordentis siue redarguētis virtutis ē.sanguinis fluorem siue quēlibet fluxum stringit.Ubi sciendum ꝙ Dias.de ydea facit duo capitula:vnum qđ incipit ydea per.y.⁊ ē illud qđ ponitur hic.Et aliud cap.qđ īcipit batus.⁊ vna de spēbus eius est ydea per.i.iota:pro qua.l.l.sulach. Gal.vi.sim.phar.ca.ydea. ydee radix ⁊ gustātibus gdeꝫ ē acra:emorogias ⁊ fluxū ventris necnon dysceterias ⁊ fluxū muliebrē: quotquot talia sanans bibita ⁊ deforis apposita.
Ydema .i.apostema phlegmaticum.
Ydericus .i.ascliticus.
Ygemonica virtus.i.pricipalis virt⁹ anime regit ⁊ ordinat.
Ypericum.i.perforata vel falestrum:vel herba sācti Johannis.l.l.infaricon.
Ypericon idem qđ supra.
Ypenstereon .i.berbena.

Cap.705.

Yreos est herba faciens floreꝫ albū vt liliuꝫ.⁊ est ī frōdibus similis yri:sed differunt in floribus.vnde versus: yris purpureum gerit florem:yreos albuꝫ.Gladiolus croceum:ſꝫ spatula fetida nullum.vnde ille herbe sunt similes in folijs:differunt tñ ī floribus.Nam yris hꝫ florem purpureum hñtem gradationes diuersas in purpureitate:sicut hꝫ arcus celi:pro qua.l.l.lilium.Et est alius cuius flos est alb⁹:⁊ iste ē yreos.⁊ ille debilior ē superiori in omni re.⁊ melior ex eis est: cuius radix ē alba rotunda participans de rubedine ꝭm aliquid:⁊ grossa ⁊ dura et spissa:ī qua est aromaticitas sicut odor viole proprie:⁊ cuius sapor ē acut⁹ mordicatiuus propter acrimoniam ipsius: hñs nodos breues ⁊ collectos.⁊ melior pars plante est radix:post illam flores.⁊ melius tēpus collectionis ipsius radicum est principium veris.Paulus cap.yreos.yreos ca.est ī secundo gra.sic.ī tertio.valet contra duriciem neruoꝝ ex phlegmate. tussim placat.screatum facilē facit.grossos humores pectoris attenuat cū aceto potatus. spleneticis ⁊ spasmum hñtibus prodest.rigorem fe.⁊ doloreꝫ vulue mitigat ⁊ aufert.cum vino potatū mēstrua prouocat.pessariū inde factum secundinā ⁊ fetum mortuū expellit.stomacho nocet.cum aqua ca.bibitum dolorem ventris placat.elixatum ⁊ pistatū vulnera dolentia curat.coctū cum aqua ro.mixtū vulnera et pustulas mundificat:⁊ bonā ex eis carnē generat.⁊ valet contra putredinē dentiū et gingiuarum.
Ysteropius .i.matricis prefocatio.
Yster.i.tabanus factus sicut musca magna.
Ysteos.i.muscus. Ybiscus quid ē.l.l.althea.
Ycinthus.i.yreos. Ydiasimum.i.pelicinus.
Ydiosin.i.menta. Ydiosinon idem qđ supra
Ydiomata .i.apostemata phlegmatica.
Ydiscus.i.maluauiscus. Ydria.i.sorba.
Ydria ē secūda spēs lauri.l.l.gara.
Ydria est vas aque.
Ygia greca ē quedam confectio posita ī antidotario.Gal.valet cōtra cōmotionē dētiū si supponat̄.
Ygia.i.vrtica. Ymatices.i.scolopendria.
Ylischi ē egritudo quam aliquis īcurrit propter amorem.
Ylion ē aurū rubeū.Ympolis.i.balsamum.
Yliumpique idem quod supra.
Ypithimum .i.capillacia.
Yrigion vel yringus quid ē.l.l.ascaruticon.
Yris illyrica Dias.folia hꝫ yreos similia: differūt tñ in floribus.vnde flores hꝫ purpureos cū diuersis coloribus.s.albo mellino purpureo ⁊ cetera:pro qua.l.l.lilium.
Yrigeron.i.senectiones vel cardo bñdictus.
Yrige roncos idem quod supra.
Yrcina quid est.l.l.ercinos.
Yriana .i.lambrusca.
Ysinia .i.sipia.
Ysticus.i.porcus spinosus.i.estrice.
Yxiomum .i.ozimum.
Yxion quid est.l.l.cameleombante.
Yontos.i.baruli qui oriuntur in facie.
Yroncos .i.brancos.
Ycores .i.humores.
Ycorion .i.endiuia.

Ydor .i.aqua.
Ydropissa .i.pix liquida.
Ydolum ē qñ aliquid non existit vt apparet secundum imaginationem.

Cap.706.

Y Dropiper .i.piper mõtanũ vel piperastruz.

Dias. cap.ydropiper ꝟm trāslationem grecam: nascitur locis humidis: cuius virga ē nodosa: ĩ quibus nodis nascũtur folia: que nodos ĩtra se ⁊ gradus habent: huius folia mentastro similia sunt: sed maiora ⁊ molliora ⁊ albidiora: gustu acerrima: sicut piper: sed non talis odoris: cuius semē ĩ ipsis virgis minutum existit ⁊ spissũ sicut botrus. semen ei⁹ cũ folijs cataplasmatibus adhibitũ: duricies ⁊ tumores spargit. ⁊ liuores limpidat. siccum ⁊ tritũ pro pipere misceri põt. radix eius ĩutilis ē. herba cũ semine cataplasmate facto et ĩposita ipopias tollit: ⁊ duros humores spargit: ruborem facit corpori.

Gal. viij.sim.phar.ca.ydropiper ꝟm translationē gre. Ydropiper vocatũ quidē est sic a locis in quibus nascitur: ⁊ ab eo quem ꝟʒ gustum ad similitudinem que ad piper. ē aũt ca. sed non q̃tum piper: quĩimmo viridis hec herba cuz fructu ⁊ cataplasmata ipopias ⁊ scliratos humores aperit ⁊ diaforat.

Ydron .i.viridis.
Ydro.i.argiros vel argentum viuum.
Ydrocomi .i.vermis.
Ydromel.i.aqua ⁊ mel.l.l.mellitum.
Ydromelum fit ex aquo ⁊ malis macinatis.
Ydroleũ oleum.i.quod fit ex aqua ⁊ oleo.
Ydromelon est potus quidā factus ex citonijs et aqua celesti.
Ydrosoma quid est.l.l.fauos.
Ydraforbia idē qđ supra.
Ydrorosati .i.aqua rosata.
Ydrogarũ .i.aqua ⁊ garum.
Ydromellitum electuarium de melle ro. factũ: cuius descriptionem ponit Alexander capi. de fastidio stomachi.

Cap.707.

Y Dros gre.ara.squingibil: lati. aqua.

Yppo in lib. de aere et aqua. Aqua que ĩ altis locis siue pulilulentis exurgit mõticulis aquarũ optima et saluberrima saporita. talis vero multa vini pmixtione indigens est hyeme cali: estate vero frigida. similiter quoq; ille que profũdiuscu lo exurgunt fonte: quarum etiā melior ea que ab ortu solis ⁊ maxime estiuo tēpore decurrit: alba: ꝑspicua: atq; proculdubio ē odorifera: que uero lēta ē ⁊ grauis: putrefactiua. oʒ aũt te esse attentum circa virtutes aquarũ: vtpote que diuerse in sapore ⁊ pondere sunt. de hac enim qui biberint eorum ventres calidi ac tumidi fiũt: corpora macra cubiti: spatule tenues: similit' facies q̃ʒ maxime carnis ad splenem confluere cogitur: vnde malus sanguis procreatur: illā non bibentes multa superabũdant comestione: esuries illis perseuerat atq; crescit: ⁊ sitis similiter: superiora uentrium: ⁊ media ĩflātur: quapropter catarticis fortibus illis utendũ est: hac egritudine hyeme ⁊ estate con tinentur. accidit illis aqua citrina: ⁊ intereũt: estate uero dysēteria: lienteria longa: ⁊ q̃rtana laborant: qui morbi naturam peruertunt ⁊ mutāt: ⁊ in aquam cadũt citrinā. ⁊ pereunt iuuenes illoꝝ pulmonis dolore alijs quoq; passionibus eoꝝ mentes perturbantibus affligunt. senes acuta fe. et ardenti ex ventriuz constrictione accidente vexātur. mulieribus apostemata de genere albi phlegmatis ĩnascũt': neq; cõcipiunt vel parturiunt' nisi cum magna difficultate atq; molestia. corpora eoꝝ magna ⁊ grossa: quāto plus in longitudinē protēduntur tanto graciliora fiunt. mēstrua vero iuxta ꝙ oʒ fluũt. pueri hernia viri causone cruriũq; vulneribus ĩfestātur. ſʒ qui huiusmodi nature sunt: his vitam ĩpossibile est extendi: sed intēpestiua senecta preripiuntur. mulieres vero grauide uidētur: cũ vero tēpora partus adueniunt vteri fetus inanes tumore relaxantur: cuiusmodi passione detēta matrix quecunq; aque citrine coadunatione intumuerit laborat. ad hanc itaq; quā prediximus aquā ꝑtinens est: ⁊ ea que a ca. terra surgit aut frigido metallo vel ere siue argēto vel auro siue sulfure aut alumie. Aque pluuiales leues ⁊ saporite ac lucidissime sunt: nam sol qđ subtilius atq; leuius ĩ attrahēdo assumit. aque pluuiales cito putrent: malũq; exalant odorē: quare. n. ex multis cõgregate sunt aquis: iõ leuius alijs putrescere solēt ac mutari. Aqua niualis vel glacialis oĩs mala est: postq̃ʒ semel fuerit cõgelata: nũq̃ʒ in pristinā conuertetur naturā: quicquid ē saporitum ⁊ leue ⁊ clarũ fuerit aut purũ: id totum gelu adueniēte recessit: qđ vero turbidũ remāsit. Et sic poteris probare: si enim aquā ĩ vase ad mensuraz positam sub gelu cõgelari dimiseris: cũq; congelata fuerit ĩ sole vel in quolibet calido liquefactā remoueas eadē mēsura multo minus inuenies esse. similiter aũt de gelu ⁊ niue. oĩs aqua de niue et similibus peior est oĩ aqua. aqua frigi. oʒ dari digesta ma teria.

Auic. iiij.canone ca. de cura. fe. in generali. aq̃ fri. iuuat ĩ digerēdo.

Auic. eodē lib. aqua ca. citi⁹ cõgelat' q̃ʒ fri.

Auic. primo canõe doctrina. ij. fen. ij. summa. i. cap. iij. aqua fri. non dʒ dari si est humor crudus ⁊ grossus.

Auic. de cura. fe. in generali. aqua frig. digerit humorem cholericum.

Auicenna eodem loco. aq̃ non nutrit.

Auic. primo canone fen. ij. doctri. ij. capi. 16. sine aqua non põt esse cõplementum rei nutrite.

Auic. eodem loco aqua currens et discooperta ē melior aquarum.

Auic. eodē lib. melior est aqua que super lutum vadit q̃ʒ que super petras.

Auic. eodē li. q̃to aqua magis lõgat' a suo principio tanto melior est.

Auic. eodem loco: aqua que est estate cali. hyeme fri. est melior.

Auic. eodē loco:aqua cocta minoris inflationis ꝛ velocioris descensionis.

Auic. eodē loco:aqua pluuialis ꝛ spāliter q̄ ī estate colligitur:ꝛ cum sunt tonitrua est intra meliores aquas. Auic. eodem loco:aqua pluuialis impedit pectꝰ ꝛ vocē.

Auicenna. eodem loco:aque puteorū deteriores aque sunt.

Auic. eodē loco:quedā aque generāt phlegma:ꝛ quedam cholerā.

Auicenna. eodem loco : aqua paludū est splenis ꝛ hydropisis.

Auic. eodē loco:aque non currentes quocūq̄ modo fuerint nocent stomacho.

Auic. eodē loco:aqua ca. corrumpit digestionem:ꝛ non tollit sitim illico.

Auic. eodē loco:aqua multū ca. iuuat ī colica ꝛ splenis ventositate.

Auic. eodem loco: aq̄ non nutrit. Auic. primo canone fen. i. doctrina. iij. ca. iiij. aqua dꝫ exhiberi materia exīte digesta ꝛ virtute forti. Gal. vi. terapentice cap. ij. aqua tepida facit nauseam.

Aui. primo canone fen. tertia doctrina secunda cap. viij. aqua multum ca. cōstringit cutꝫ. Gal. vij. tera. ca. ij. aqua fri. nocet defectis. Gal. eodem loco:aq̄ tepida mollit corpus:ꝛ humectat:ꝛ delectat.

Gal. eodē loco:natās īmoderate ī aqua aluminosa constringit cutim:ꝛ trāspirationes intus cōstringit:ꝛ si sūt fumose:generāt febrē.

Gal. ij. de ac. ꝛ mor. ca. i. multi in frigi. aqua balneati mortui sūt anteq̄ domū venirēt

Gal. eodē li. ca. iij. aqua frigi. conueniens est cholericis tēpore sanitatis ꝛ tēpore egritudinis:et hoc si fuerint cōsueti corpori īsueto nequaq̄ dare:nisi prius venerit ad sanitatem.

Gal. viij. tera. ca. iij. si timeas dare aquā fri. cōporibꝰ cholericis ꝓpter īcōsuetudinē suadeo q non debeas dare. Auic. primo canone fen. ij. ca. xvi. doc. ij. Terree aq̄ splenē resoluūt:ꝛ non coire volētes adiuuāt:ꝛ aeree corruptioni complexiōis vtiles existunt.

Dias. cap. de aqua. aquarū oīū natura fri. ē ꝛ hu. aqua que de lapide emanat leuior ꝛ līmpidior ē:ventrē et vrinā procurat. Aq̄ que de paludibꝰ argilosis emanat grauior ē aqua cocta. salutē corporis operatur:ꝛ multū medetur. Et q: ī oībus infirmitatibus aqua ē necessaria:inter oēs aquas pluuialis aqua optima ē et leuis ꝛ dulcis:ꝛ facile digeritur. cito. n. calefit:ꝛ cito īfrigidatur. de fontanis aqua eligitur illa que ad solis ortū tendit et meridiē:ꝛ de montibus caluis exit:hec. n. propinquat pluuiali. que uero cōtra occidentem currūt et septētrionē pessime sunt. aque petram in vesica et renibus creant:ꝛ mulierē sterilē faciunt: ꝛ corpori torporē et rigorē nimiū. menstrua stringunt : ībibētes egritudini sudorē prorumpere vel fluxū ventris vel nauseā. Dias. ca. de aqua marina ꝑm translationē grecā:Aq̄ marina virtutē hꝫ viscidā ꝛ termāticam:ꝛ cacostomaticā. ventrē turbat. phlegma deponit. cholera vero facta et fomēto adhibita apostemata de alto educit ꝛ maturescit. duricies spargit. oībus diaforesim prestat. neruorū cās cōponit: permonibꝰ nō vulneratis opitulatur. cataplasmatibꝰ necessarie miscetur. malagmatibus et medicaminibus nobilibus additur. diaforeticis q̄maxime īpetiginibus adhibetur. tepida laterū tortiōibus accepta prestolatꝰ. ꝛ zernas scabies ꝛ prurigines fomēto adhibita tollit. lendines capitis purgat. tumorē māmarū cōpescit. ꝛ similiter adhibita liuores corporis emēdat. morsibꝰ venenatꝭ occurrit. frigoribꝰ opitulatꝰ. spalāgionū ꝛ scorpionū ictꝰ vl' aspidū nō admittit. calida adhibita corpꝰ extenuatū reficit. lauachris vtilit' adhibet': que lauachra hydropicis ꝛ cephalargicis ꝛ surdis opitulat'. si seruata fuerit aq̄ marina bronum nō colliget. multi uero coquūt aquā marinā:ꝛ sic reponunt ad purgationē dātes solā ꝛ cū pauca pusca ꝛ cū musco ꝛ cū oximelle:ꝛ post purgationē datur iuscellum galline aut piscium:ꝛ tēperat viscitudinē eiꝰ. inuenitur aqua sulfurea aluminosa ferrea:que hūt virtutē eorꝫ a quibꝰ recipiūt denomīationes:quas virtutes inuenies ī propriis litteris.

Ydrorodino .i. aqua rosata.
Ydrorphalos .i. humiditates capitis.
Ylabee .i. cacolla maior.
Ymonedea .i. peliculosa substantia.
Ynos. i. vinum. Ynomel. i. vinum ꝛ mel.
Ynosbatos .i. cappara.

Cap. 708.

Ypoquistidos id ē succus eiꝰ qd̄ oritur ad pedē rose canine vel barbe hircine. l. l. cissos. Dias. strīgit. n. vehemētissime:vnde vētris ꝓfluuium et sāguinis abūdātiam reprimit sine mora. sūt aūt due spēs eius. vna ē flaua. i. subrufa:ꝛ alia alba: quas greci ypoquistidos vocāt:eo q ī radice herbe dicte nascat':vt apparet similiter ī. l. cissos:cuiꝰ succꝰ exp̄mitur ꝛ reponitur:valet ad eandē ad que liciū ꝛ acacia. Paulus. fri. ē ꝛ sic. ī tertio gradu.

Ypothimia quid ē. l. l. glaucoma.

Cap. 709.

Ypoglossos id est līgua equi: et uocatur alio nomine myrta agrestis.

Dias. Frutex ē myrte agrestis similis:folia hīts minuta ꝛ comā spinosā: que folia ī sūmitate sūt sicut lingua cum ramulis minoribꝰ circa eadē folia:hanc perhibent multi collo lī gatā dolorē capitis tollere. malagmatibꝰ miscet'.

Ypoquistidos .i. saluia.
Ypostasis ē sedimē vrine. ꝛ dr̄ ypostasis ab ypos qd̄ est sub:ꝛ sto stas:īde ypostasis. i. subtꝰ stās.
Yposeta .i. cauda equina.
Ypotissis .i. humores īfluentes
Ypomaratron .i. feniculꝰ rusticꝰ.
Yposases. i. phlegmagogū:ꝛ ē qd̄libet phlegmatꝭ

eductiuum.
Ypocamus quid est.l.l.cacaballus.
Ypopias .i.liuores sub oculis.
Yposellinum quid ē.l.l.apium.
Ypnoticus .i.dormitatiuus.
Yposagma ē passio in qua iubet cornea oculi: et vocabulo nostro vocatur pedatella.
Ysopus humida quid ē.l.l.censarasab.
Ysopellinum quid est.l.l.apium.
Ysopus quid est.l.l.halase.
Ysopus hortensis quid ē.l.l.quam supra.
Yu.i.viride eris. Ysquiamū.i.iusquiamum.
Yum idem qđ supra.
Yudaica.i.erbum. Yumu.i.scamonea.
Yndus.i.celestis niger. Yppuris.i.cauda equa.
Yrundo quid ē.l.l.chauraf qñ stat pro aue et stat pro sāguissuga:pro qua.l.l.sanguissuga.
Yrunda.i.algardaione. Yrundina idē qđ supra.

Sequitur de.z.

Zanarbu.i.carui.
Zaccharon.i.psilliū.
Zaccarie idem quod supra:ꝛ ponitur istud vocabulum a Gal.in li. dinamdarum cap.de passioninibus pectoris ī cōfectione triasādali:quam facit contra dolorem capitis ex caliditate:ꝛ contra ictericiam: ꝛ contra omnē calorē ītraneū.similiter ponitur illud vocabulū ī viatico cap.de hydropisi ī trociscis de lacca valentibus ad epatis ꝛ splenis passionē ex ca. similiter ponitur ī antidotario Nicolai ī confectione trisandali ꝛ ī confectione trociscoꝝ de lacca.
Zinat .i.argentum viuum.
Zarbazed .i.lapis smaraldus.
Zaro.i.lentiscus. Zacaron.i.psillium.
Zabarat vel zabarac.i.planta cuiꝰ vna spēs hȝ folia sicut lenticula:ꝛ alia ē similis camepitheos quibus caremus.
Zabarac idē qđ supra.
Zarsac.i.berberi. Zarton.i.oliua.
Zait.i.oleum. Cap.zio.
Zaror ara.uel zarorara: grece trionum vel trigonum vel tricoctuȝ:latine mespillum vel anzarola.
Sera. lib.aggre.ca.zaror auc.Dias. Zaror ē arbor spinosa:cuius vna pars vocatꝰ mespillum.ꝛ hȝ fructum paruū similē malis paruis bonū ad comedendū.est stipticus:bonꝰ stomacho.cum comeditur retinet ventrē:ꝛ tarde maturatur. Gal. li.ij.de cibis.fructus eius ē stipticus stipticitate forti. ꝛ ī folijs ꝛ in summitatibus ē stipticitas.virtus eius ē frig.palam: qm̄ talium oīum paꝝ comeditur:cōuenit nō vt ficuū aut vuarū copiose:neqꝫ enim vt alimento:sȝ vt medicinis ipsis indigemus magis. Et.d.in. vij.simp. phar.capi.mespillum ſm translationem grecam: mespillū quidā tricocum nominant:eo ꝙ tria hȝ ossula oīa intra se.semen aūt est qđlibet eoꝝ huiꝰ arboris:sicut que in pomis inueniūtur sūt arboris pomi et acini vitis:ꝛ mikole ficus.stipticus aūt est sufficienter fructus huius arboris:ꝛ vix esibilis.et retētiuus sufficiēter ē ventris.ꝛ ī germinibus eius ꝛ in folijs stiptica qualitas est non pauca.Et idem Sera.Est alia species zaror in regionibꝰ hispanie: quam multi vocant epimelidā vel pomelido:cuiꝰ fructus est bonus esui.Et vnūqđqꝫ pomum eiꝰ hȝ tria ossa rotunda: ꝛ iđ noīatur trigonuȝ.ꝛ similiť ē vt superior stipticus:ꝛ hāc spēm latini vocant zarolā.Isidorus:pomelido sorbe fructui similis:mediocris arbor:in flore candido dicta pomelido:ꝙ dulcedini sit eius fructus:ꝛ acuto sapori mixtus.
Dias. cap.de mespillo ſm translationē grecam:mespillum semē hȝ rotundum fructuȝ minutū maciano simile:tria ossa hñs:vnde tricoctū dr̄.stipticū ē ꝛ eustomacū.vētrē abstinet.ꝛ tarde maturescit. Almansor tractatu tertio: fri.sunt ꝛ sic.ventrem abstringūt. ꝛ vomitum abstinēt.Et est alia species que in hispania nascitur: quā multi epimelidam vocant:semen rotundū habens ꝛ trigonum:vnde tricoctū dr̄.hoc bonum est ad edenduȝ: stipticum ꝛ stomacho aptū:ꝛ ista est azarola.
Zauco .i.argentum viuū.
Zamorat .i.smaraldus.
Zābaca.i.sambucus vel raya domestica vnde oleum fit.
Zausior .i.opoponacum.
Zauda .i.crocum orientale.
Zaucule zuco .i.argentum viuum.
Zarin .i.auripigmentū.
Zapinus deda pinus masculꝰ arbor grani viridis idem:et ē botūm.
Zanahanan .i.hedera.
Zabarali .i.cascata.
Zabrali idem quod supra.
Zaroich .i.auripigmentum.
Zardec .i.crocus hortensis.
Zauen .i.lolium.
Zambach .i.sambacum.
Zacone .i.sorbe.
Zarneb .i.folia salicis tōrētis.
Zaaragi .i.litbargyrium.
Zametad .i.smaraldus.
Zarole .i.sorbe.
Zair.i.dolor extensiuus ꝛ abrasiuus in intestino recto.
Zaraunt .i.aristologia longa.
Zaub .i.argentum.
Zaccara .i. psillium.
Zarmena amara.i.auripigmentū rubeum.
Zarnabu .i.rosmarinus.
Zarum .i.sorbe.
Zanet .i.auripigmentum.
Zaiur idem quod supra.
Zaair idē qđ supra.
Zafaran .i.crocum orientale.
Zarnab folia arboris magne non faciētis fructuȝ similis salici:hñs odorem vt odor citri.
Zarabūt vel machiachorā.i.aristologia longa.

Zara .i.aristologia.
Zara medua.i.bulbus ematicus vel vomicus:et ē narcissus.

Cap.7ii.

Zadens arab.gre.faki:la. lens vel micola.

Sera. lib.aggre.cap.zadens auc. Dias.meliores ex lentibus sūt ille que velocius maturantur:⁊ qñ infūdūtur ī aqua ad mollificā dū nō nigrescūt. Gal. viij.sim.phar.ca. de lentibus ſm translationē grecam:faki.i.lentes stipticāt nō fortiter: in medio vero ca.⁊ fri.consistūt.siccant aūt in.ij.gra. ipsū quidē earum corpus sistit ventrē.decoctio autem provocat:quocirca ⁊ effūditur prior aqua:qñ retētiōis gratia sumitur. Gal. eodē li.⁊ cap.ꝫ translationē arab.sapor earuz stipticus ē stipticitate pauca.virtus lentis prima ē media inter ca.⁊ fri.⁊ exsiccat in.ij.gra.⁊ ipsa stringit git ventrē qñ coquitur bis:⁊ proijcit̄ aqua prima. ⁊ aqua in qua coquūt̄ laxat ventrē.Et dixit Hippo.vi.epidimiarū ꝙ ē tēperata ī ca.⁊ fri.⁊ decliat ad calorē parūper.⁊ signum in hoc ē ꝙ non apparet per eā qñ comeditur:aut qñ moratur ī stomacho:aut qñ descendit a vētre īfrigidatio corporis: ⁊ est cōposita ex substantia que stringit ventrē qñ coquitur bis:⁊ ꝓijcitur aqua prima:⁊ aqua ī qua coquūtur laxat ventrem.Idē auc. Dias.qñ comeditur ex ea assidue facit obscuritatē visus:⁊ est dure digestiōis: mala stomacho.⁊ accidūt ex esu eiꝰ sōnia mala.⁊ ē mala neruis ⁊ pulmoni. Et idem Sera.auc.Mesarugie. excorticate ex his sūt frigi. grosse.stringunt ventrem ⁊ vrinā:⁊ ingrossant sanguinē in venis:⁊ nō sinūt eū currere.⁊ sūt frigidiores ꝙ̄ mes.i.robile.Et idem auc.Aben mesuay. lens ipsa ē frig.⁊ sic.in primo gra.⁊ cortex eius est ca.sic.in primo.⁊ de ꝓprietate eius est minuere vrinā ⁊ menstrua ꝓpter eius sāguinis ingrossationē.
Zelbedalbahar .i.spuma maris.
Zerocelkie.i.berberi.Zerūbet.i.zedoaria.

Cap.7iz.

Zedoaria lati.gre.zerūbet.radix ē cuiusdā herbe ī transmarinis partibus īuente.ca.ē virtutis ⁊ viscide.vnde lumbricos occidit.ructū facit.⁊ stomacho aptū:cuius dolorez antiquū ieiune sūptū masticatiōe tollit.Paulus cap. de zedoaria.ca.est in tˀtio gra.sic.in secundo.radix ē cuiusdā herbe:que per decē annos seruat̄. vinū decoctionis eius cōtra tussim fri.facit.⁊ contra dolorē stomachi et ītestinoꝝ ex ventositate vel frigiditate suppositorium factū ex ea ⁊ trifera magna matricē calefacit et mundificat.salsamentuz ex eo factū et roremarino ⁊ pane asso ⁊ aceto appetituz incitat. Sera. lib.aggre.capi.zerūbet. zerūbet.i. zedoaria:⁊ sūt radices rotunde similes in sapore ⁊ colore zinziberi:⁊ affert̄ de seni. Aben mesuay.est ca.⁊ sic in.ij.gra.⁊ īpinguat īpinguatione conuenienti.⁊ aufert vētositates. ⁊ de ꝓprietate eius ē ꝙ aufert odorez allij ⁊ cepe ⁊ vini. Et dixit Bedigoras: confert morsui venenosorū. Auic. de viribus cordis.d.ꝙ ē ca.⁊ sic.in.iij. gra.⁊ hꝫ confortare cor.

Cap.7z.

Zeg ara.vel cachita gre.calcitis vel colcotar vl̄ calcadis:la.vitriolū

Sera. lib.agg.cap.zeg auc. Gal. vidi ī mineris tres venas extēsas:vnā super aliā per longū spaciū:⁊ vena inferior erat zeg nigrū:⁊ vocatur marchasita:pro q̄ le.l.hager marchasita.⁊ scḋa que erat supra eam ē colcotar vel calcitis:pro quo.l.l.calcitis.⁊ tˀtia que erat superior est zeg viride:⁊ ē vitriolū vel calcantū.⁊ hec que ē zeg nigrū conuertitur:⁊ colcotar fit zeg viride.i.vitriolum.Est aliud zeg rubeum : qḋ hic nō ponitur:qḋ īuenies in.l.atramentuz.⁊ oēs tres spēs diuersificāt̄ ad inuicē ī subtilitate ⁊ grossitudine:qñ grossius ex eo ē zeg nigrū:⁊ subtilius ē zeg viride:⁊ colcotar ē mediū īt̄ hec duo. ⁊ virtus istoꝝ oīum ē adustiua cōburens carnē ⁊ faciens escarā durā:⁊ est stiptica.⁊ zeg quidē viride ⁊ colcotar dissoluitur et liq̄fit:qñ ponit̄ super ignē: sed zeg nigrū nō dissoluit̄ neq̄ liq̄fit : q: coagulatio eius est petrificata fortis.zeg vero viride ē maturatiuuz a calore suo naturali maturatione āpliori ꝙ̄ colcotar.Idē auc.Dias.zeg aliud ē babylonicū:⁊ aliud cyprēse.⁊ babylonicū ē meliꝰ durū: qḋ cū frāgitur hꝫ īterius maculas albas. ⁊ virtus eiꝰ ē sicut virtꝰ calcitis:⁊ cōburit̄ sicut ipsū.sed cyprēse hꝫ colorez aureū versus colorē eris frāgibile venosū sicut alumen:īteriꝰ hn̄s maculas splēdidas similes stellis.⁊ melius ex eo ē recēs mundū frangibile.illud aūt qḋ defertur ex babylonia ē meliꝰ: ⁊ ē fortiꝰ ī oībꝰ ꝙ̄ cyprēse preterq̄ ī medicinis oculoꝝ:nā in hoc ē debilius cyprēsi:⁊ hꝫ virtutez stipticā.sed bitirias putant aliqui ꝙ sit spēs zeg.⁊ ē illud qḋ aggregatur super capita mineraruz eris sicut sal.⁊ ex eo ē qḋ generatur sup mineras:qḋ dr̄ maltīa:qḋ inuenit̄ ī mineris vbi fodit̄ es: ⁊ aliqñ super ipsū es reperitur:⁊ cōplexio eiꝰ ē terrea.Et ex eo ē qḋ reperit̄ ī mineris ī tˀra que dr̄ falchia ⁊ ī alijs pluribus.⁊ melius ex eo ē cuiꝰcolor ē sicut color sulfuris:⁊ ē leue equaliū partiū mundū.⁊ qñ tangit̄ digitis fit nigrū.⁊ eius virtꝰē adustiua similis virtuti zeg.Et idē Sera.auc.Dias.vitriolū vel calcātū hꝫ vˀtutē stipticā ꝯstrictiuaz adustiuā.⁊ qñ sumit̄ ex eo in potu.z.i.cū hydromelle expellit lūbricos ⁊ ascarides.⁊ qñ sumit̄ ī potu aufert nocumentū fungoꝝ faciēs euomere.⁊ ponit̄ ex eiꝰ puluere ī naribꝰ:⁊ cōstringit sanguinē fluentē ab eis. ⁊ qñ ponitur ex eo ī naribus distillato ī aqua mundificat caput.⁊ puluis eius mundificat vlcera que sūt ī naribꝰ ⁊ ī auribus:⁊ sedat dolores auris:⁊ occidit vermes ī eis.Paulus ca.de vitriolo.cal.est et sic.ī quarto.Bulcasim Eben Aben azarin li.g dr̄ seruitor trāslato a Simone de ianua.forma cōbustionis calcāti ē hec : Accipe calcantū:⁊ pone sup testā nouā:⁊ testā pone sup prunas:⁊ vre:⁊ sit quātitas cōbustiōis eius si fuerit calcantū nō multe humiditatis qñ nō apparebūt āpulle:⁊ erit desiccatū

desiccatione forti: ꝛ si fuerit amplioris humiditatis oportet ꝙ dimittatur sup prunas quousqꝫ mutetur color eius: ꝛ qñ mutabitur color eius itra se ꝛ vertet̄ ad similitudinē mogre: oꝫ ꝙ auferas ab igne ꝛ purges. ꝛ sunt qui ponūt super prunas: et exsufflant desuper donec declinet ad citrinitatem: aut ponunt super testā: ꝛ ponunt super prunas: et miscent donec mutetur color eius.

Cap. 714.

Zebus albach siue zebet halbahar arabice: gre. alcionium vel alosachne vel arosachie vel alosanche: latine spuma maris. Sera. auc. Dias. sūt eius quiqꝫ species. vna earū ē solida ꝛ grauis: hñs odorē piscium putridoꝝ. ꝛ similitudo eius ē sicut similitudo spongie marine. ꝛ reperitur multuꝫ in littore maris. Secunde vere speciei figura est longior ista. ꝛ ē leuis pondere: hñs multa foramina. ꝛ ē similis vngule oculi: leuis sicut spongia. ꝛ odor eius ē similis odori lēticule marine. Tertia ē similis rose. ꝛ color eius vergit ad rubedinē et purpureitatē. Sed quarta ē similis lane sucide: leuis pōderis sicut spēs secūda. Quinta vero est in superficie lenis: interius vero aspera similis fungo: et hꝫ odorē. Et idē auc. Gal. oīum specieruꝫ spume maris substantia ē subtilis. ꝛ resoluit ꝛ abstergit: verū vna hꝫ bonitatē plus alia: ꝛ alia ē minor in his virtutibus ꝛ in subtilitate substantie: ꝛ ꝓpter hoc sūt diuerse. Et virtus quidē duarū spērū primarū est que cōuenit empetigini ꝛ scabiei ꝛ morphee: ꝛ mūdificat facieꝫ. Et tertia est subtilior oībus spēbus: ꝛ iō qñ aduritur: ꝛ miscetur cū vino rubeo subtili: ꝛ linitur allopicia: curat eaꝫ. Et virtus quarte est similis huic virtuti: nisi qꝛ est debilior ea quantitate non pauca. Et quinta hꝫ in sapore suo ponticitatē ꝛ acuitatē. ꝛ virtus eius ē calidior spēbus alijs: ꝛ q̄ adurit pilos: ꝛ excoriat cutim. Et idem auc. Dias. due prime species sūt bone ī lauaturis mulierum: qꝛ mundificāt cutem earū. ꝛ conferūt similiter ad auferendū bothor lactea ꝛ empetiginē: ꝛ lentiginē ꝛ baras: ꝛ scabiē vlceratā ꝛ morpheā: ꝛ maculas q̄ fiunt in facie ꝛ in alijs partibus corporis: ꝛ similia hoꝝ. sed species tertia conuenit strangurie ꝛ lapidi vesice: ꝛ dolori renuꝫ: ꝛ hydropisi: ꝛ dolori splenis. sed qñ miscetur cū vino: ꝛ linitur in allopicia: curat eā. sed alie due spēs stipticant ꝛ abstergūt et mundificāt: ꝛ ꝓpter hoc abstergūt dētes. sꝫ qñ miscentur cū sale: abradūt pilos. sed siqs vult aliquā istarū specierū oꝫ ꝙ ponat illam ī aliqua olla noua cruda: ꝛ cooperiat eā luto: ꝛ ponat ī fornace: ꝛ dimittat ollam donec coquatur olla: deinde extrahat̄ ꝛ reponat̄: ꝛ lauat̄ sicut climia. sed spuma alia ē que dr̄ adarchi: ipsa cōgelatur sicut sal super cānas ꝛ super iuncos ꝛ super alias herbas. ꝛ reperit̄ adherens cānis ꝛ herbis in locis humidis ꝛ lutosis ꝛ salsis. ꝛ color eius ē similis colori floris lapidis asios: aut floris spume maris. ꝛ hꝫ multa foramina sicut spongia. Et idē auc. Gal. virtus eius calefacit multū: ꝛ abstergit abstersione forti. ꝛ cōueniꝫ egritudinibus ī quibus oꝫ calefacere qñ ponit̄ extra corpus. sed interius non ē cōueniens ꝓpter sui naturam ꝛ fortitudinē nimiam. Et idē aucto. Dia. ē bōa scabiei vlcerose: ꝛ bothor lacteis ꝛ empetigini et similibus. ꝛ vniuersaliter ē ca. ꝛ īmutat cōplexionē malā quā hñt mēbra ad bonā: ꝛ sedat dolorem: ꝛ sedat sciaticam. Almansor tractatu. iij. ca. de spuma maris. Spuma maris plures hꝫ species que oēs ca. virtutis exñtes ꝛ sic. scabiei ꝛ morphee atqꝫ allopicie auxiliātur. Bulcasim li. q dr̄ seruitor trāslato a Simone de ianua. Modus cōbustionis spume maris: pone eā ī olla terrea: ꝛ cooperi: ꝛ luta cuꝫ argilla: ꝛ pone in furno quousqꝫ aduratur: deinde accipe ꝛ repone. Et quidā ponūt super prunas: ꝛ cōburunt exsufflando: sed ablutio eius est sicut ablutio tucie.

Zeiden. i. medicina que fit in india ex ligno indo: ꝛ ē virtus eius similis virtuti behem.

Zebel. i. stercus vel fimus. Zet. i. oleum.

Zemeneton .i. priuatio gressus.

Zeron. i. augmētationes vel sopiosa que fiunt in cruribus aīalium. l. l. hair.

Zegreste. i. berberi. Zegi. i. calcitis.

Zema. i. succus. Zeocha. i. nux muscata

Zerna. i. empetigo. hoc vocabulū ponit̄ in. l. glucten: ꝛ in. l. carnea.

Zemor .i. rubor placidus.

Zenor idem qđ supra.

Zedua. i. planta đ manerie volubilis.

Zeliabin. i. syrupus rosatus. l. l. geleniabin.

Zebri. i. oleum. Zefere. i. ruta.

Zedenagi. i. canapis. Zecteno. i. oliua.

Zeialderū .i. oleum lentiscinum.

Zebara ē quedam medicina odorifera.

Zephirus .i. fauonius uentus.

Zema. i. ius qđ nos dicimus zeuma.

Zerboin. i. spēs cypressi. Zeduce. i. nucella.

Zeulia. i. centūnodia vel poligonia.

Zercasen. i. rhaphanus. Zeite. i. oleum.

Zeite erait .i. oleum laurinum.

Zeite edirū. i. oleū lentiscinū. Zēfur. i. vua lupina.

Zeduar zimum .i. fermentum.

Zereactis alcamapsi .i. semen apij.

Zebon. i. butirum. Zest. i. test.

Zegibel. i. zinziber. Zēsara. i. isop⁹ humida

Cap. 715.

Zedcara est quedā herba similis aristologie minori ꝛ in sua virtute. ꝛ melior ē illa q̄ cuꝫ napello crescit: ꝛ ē tyriaca napelli ꝛ oīuꝫ venenoꝝ. ꝛ ponit̄ triplū pōderis zirūbet loco ei⁹.

Zensifur. i. cinnabrū. Zeia. i. spelta.

Zeia .i. loliū.

Zelem. i. pip ethiopū ꝛ pip nigroꝝ: ꝛ ē habelceliꝫ.

Zeminerum .i. priuatio gressus.

Zeugite ē spēs calami aromatici.

Zēmetū. i. priuatio gressus. Zemi. i. fermentū.

Zemphiros apostema duꝝ cui nō associatur sensus neqꝫ dolor.

Zerait. i. herba vnde fit licium.

Zeias.i.spelta. Zeari idem quod supra.
Zion.i.semperuiua. Zirius.i.myrta.
Zima.i.fermentum. Zicama.i.lolium.
Zimlas.i.trifolium. Zimibar idē qđ supra.
Zimilas idem qđ supra.
Zireosgire.i.cibus qui fit de berberis.
Zigin vel zigi.i.forfice. Zipparis.i.galla.
Zion.i.vita. Zicifur.i.cinosbatus.
Zia.i.senationes. Zimber.i.rosmarinus.
Zirumbet.i.zedoaria. Zimar.i.via.
Zincuria.i.viride et erugo eris.
Zimaria idem qđ supra.
Zirimoen .i.hermodactili.
Zirungen idē qđ supra. Cap.716.

Zinziber caninū vel aquaticū .i.olus qđ interficit canes:cuius folia sūt sicut folia salicū: sed magis citrina eis.z hñt virgulta rubea hñtia saporem zinziberis.

Zirbus.i.panniculus cooperiens intestina.
Zibarbegi.i.cibariū ex carne cocta et ouis simul commixtis.
Zirabē idē qđ supra. Zicibil.i.zinziber.
Zinziber quid ē.l.l.tegibel. Cap.717.

Zirnabum .i.arbor magna non fructificās i mōte libano de seni:cuius virgulta sūt parua rotūde figure:hñs paruā grossiciem calami cū quo scribitur: nigra ad citrinitatē declināntia:que non hñt multū saporē neq3 odorē: z modicū qđ hñt de odore ē odor citri.ē z ei⁹ virtus nucis muscate:z ē subtilior parūper.

Zirionti .i.aristologia.
Zirmidia.i.herba oculi:z ē luyula.
Zinciper .i.galla. Zinziar idē qđ supra.
Zincifa agrestis.i.rubea que hz fructus intus pilosos.l.l.sulabic.
Zibrabegi.i.cibaria q̄ ex carne cocta et ouis simul cōmixtis conficitur vel raphea mixta cū ouis.
Zirungen.i.hermodactili vltramarini.
Zimar.i.lactuca asini. Cap.718.

Zirumb siue zirūbet ara. gre. circūgnē vel chauch. Sera.lib.aggre.cap.zirumb. Zirumb ē ex spēbus odorifer is:z propter hoc admiscetur i cōfectionibus aromaticis.Et idem auc.Gal.est ca.z sic.prope tertiū gradū.z ē in virtute sua simile cassiclignee z cubebe.Et idē auc.Consodomij:si non hēs cinamomū pone ꝓ eo zirumb.Et idē aucto.Pauli:sicut dicit Gal. nec plus nec minus vnica littera:q̄re signat̄ ꝙ ab eo transtulit.Et idem auc.Isaac eben arā: ē arbor magna que nascitur ī monte lubue.i.in oriēte:nullū faciens fructū:hñs folia longa:quorū color est inter viriditatē z citrinitatē:similia folijs salicis:z ita ē color ramoꝝ.Et hz odorē3 sicut odor citri.z ē ca.z sic.z stiptica.resoluit z stringit vētrē. Et idē auc.Mesarugie:virtus eius ē sicut virt⁹ nucis muscate:uerūtñ ē subtilior ea.z qñ fit sternutatorium cū eo z oleo violaceo conuenit dolori capitis frigido et humido.z cōuenit stomacho z epati ꝓpter suam aromaticitatē.
Zirumquimaz ē q̄dā cāna similis cīnamomo:z ē zirumb.
Zicifal planta ē i vltramarinis partibus:z etia3 ī mōtibus sclauonie: qua caremus.
Zibil.i.passule Zimgit ē propriū nomen loci.
Zimgig idem qđ supra. Ziniar.i.viride eris.
Zinirna.i.myrrha.

Cap.719.

Zinirmon ſʒ Dias. zinirmō ſm translationem grecā nascit̄ in monte anamon.virgas hz similes apio z ramos plurimos: et folia similia ei:lata super terram spansa: fortiora z pinguiora et odorata cū viscitudine.color est illi mellinus.z sunt ei capitella aneto similia:z semen obrotundum simile cauliculo:nigrum viscidum: z mirrhe hñs odorē3.radix eius viscida est z odorata z mollis: succum plurmu3 hñs:z fauces mordens.Corium ē illi a foris nigrum z ītus viride: aut subalbidum.nascitur locis asperis z humectl. virtus est radici eius z semini et herbe ca.eius. folia ī sale componūtur:ventrē stringunt.radix eius venenis occurrit.tussietibus z orthonoicis vrina3 ꝓuocat.folia eius cataplasmatib⁹ adhibita tumores z duricies spargunt. radix eius omnia similit̄ facere pōt.semen eius vrinam prouocat.nefreticis z spleneticis et dolori vesice maximum presidium est.menstruis īperat.secundinas exponit. sciaticis vtil̄ ē. bibitū īflationē stomachi spargit. sudorem ꝓuocat.z ructuationem prestat.maxime hydropicis subuenit.

Zoci.i.animalia. Zogi.i.forpices.
Zonamon.i.sēperuiua. Zomus.i.fermentum.
Zoan.i.aīalia. Zodiaca.i.aīalis.
Zoi.i.vita. Zode.i.cyperi.
Zoobod idem qđ supra.
Zomon .i.ius vel salsamentu3.
Zorumbet .i.zedoaria.
Zurumbet.i.zedoaria:cuius herba ē similis cyperoro:sed maior z minus odorifera.
Zuozur .i.poligonia.
Zuczocaria .i.flos agni casti.
Zuccozaria idem qđ supra.
Zucchare quid est.l.l.zuccare.
Zuzem .i.vitrum.
Zufe .i.isopus.
Zuges.i.vitrum. Zufeigebus.i.iuiube
Zumana.i.viride:ut erugo eris.
Zuffore id est planta habens folia similia rute: et est suffe.
Zurus .i.paluirum.
Zulbe .i.cicercula.
Zuleluge hoc fit de farina aqua z melle simul cōmixtis z in oleo frixis.
Zuleuie idem qđ supra.
Zundebeduster .i.castoreum.
Zuffefese .i.iuiube.

Zufoara.i.leuisticum. Zukermen.i.coriza.
Zubel .i.butirũ crudũ.
Zufẽferad.i.radix mãdragore. Zuferia.i. alacha.
Zugi.i.acumẽ lãce:⁊ ponit̃ p sagitta hñte acumẽ.
Zuffarizef .i.iuiube.

Cap.720.

[Z]ucarum. Sera. li.ag gre. ca.zucarũ auc. Gal.prima eius virt⁹ est que siccat:scda q̃ abstergit ⁊ resoluit:⁊ dixit de inge.sa.q ĩgreditur in medicinis q̃ aperiunt opilationes:⁊ abstergũt et mũdificant vias. ⁊ est lõginquũ a nocumẽto stomachi:⁊ ab eo qd facit sitim sicut mel:⁊ efficitur per expressionẽ cãnarum:⁊ succus earũ coagulatus vocatur zucarum. Et idem auc. Dias.est similiter zucaꝝ spẽs que ẽ ex speciebus mellis:⁊ vocatur mel canne:et est illud zucarũ qd est ita pingue q non ĩdurat̃:sed remanet liquidum ad modũ mellis:⁊ cũ plus moratur durescit:cuius substãtia coagulatur super cannas ĩ india ⁊ arabia ⁊ cũ plus moratur durescit: cuius substantia ĩdurata similatur substãtie salis. ⁊ frangitur sub dẽtibus sicut sal : ⁊ vocatur sal indum. Et qñ resoluitur ⁊ bibitur soluit ventrẽ:⁊ est bonum stomacho.confert dolori vesice ⁊ renũ.et abstergit obscuritatẽ visus. Idẽ aucto . Aben mesuay. Est ca.in prin.secundi grad.hu.in medio primi. Et tale zucarũ sic coagulatũ super cãnam ẽ qd affertur ab egem ƀ frusta similia frustis salis. Et est ẽt zucaꝝ taberzed.i.de regione illa ĩ qua fit zucarum albũ puꝝ ⁊ bene coctũ:qd nõ mollificatur sicut sal iameni. Est similĩt zucarũ alusar ƀ Aui. li.scdo ca.de zucaro. Zucaꝝ alusar ⁊ ẽ ros cadẽs sub alasaz:⁊ sunt sicut frusta salis:⁊ in ipso ẽ ponticitas ⁊ amaritudo cũ abstersione ⁊ resolutiõe. acuit visũ.⁊ confert renibus et vesice. Et est aliud zucaꝝ amarum.qd colligit̃ in planta hauser. Paulus cap.de zucaro. Zucarũ est cali.⁊ hu.in primo gra.virtutẽ ƀ nutriẽdi ⁊ infrigidãdi ⁊ relaxandi. Contra dolorẽ oculoꝝ distẽperetur zucarũ cum lacte mulieris:⁊ distilletur in oculo:probatuz est. Et idem Sera. Penidie sunt ca.⁊ hu.ĩ primo gra. molliunt ventrẽ:⁊ sunt grossiores zucaro.

Auic. li.ij.cap.de zucaro. Zucarũ ẽ uehemẽtioris lenificationis:⁊ sedat ĩflationẽ. ⁊ cum oleo amigdalino conuenit colice.

Sequitur de littera.ↄ.

[ↄ]Car id est virga pastoris.
ↄdos est ordeum romanuz: ⁊ est.ordeum cui non est cortex.
ↄdro idem quod supra.
ↄdisi quid est:lege litteram condes.

Op⁹ pandectarũ medicine emẽdatũ p eximiuz miũ artiũ ⁊ medicie doctorẽ dñz ⁊ magistrũ Matheũ moretũ brixanũ: Bononie ĩ medicia ⁊ astronomia legẽtẽ: Uenetijs ĩpẽdio Johãnis Colonie agrippinẽsis Johãnisq̃ mãthen gheretzen socioꝝ sũma cũ diligẽtia ĩpressũ feliciter finit ãno salutis christiane. M.cccclxxx.sexto idus octobris.

LAUS DEO.

